Sembeleke

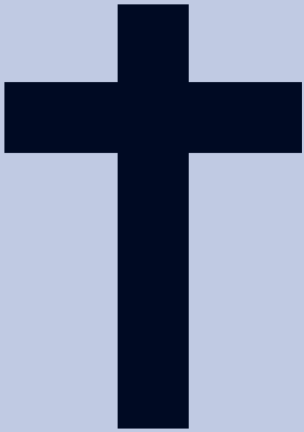

The New Testament and Genesis in the Sembeleke Language of Papua New Guinea

Sembeleke
The New Testament and Genesis in the Sembeleke Language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Sembeleke long Niugini

Copyright © 1991 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sembeleke

Translation by: Ken Macnaughtan

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-10-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020
554aa30a-6453-5c3b-a9c6-7635bc987776

Contents

KINI PIEKE 1
MA:TIU 81
MAKA 150
LUKU 189
DIONI 259
APOSOLO 305
LOMA: 361
1 KOTINDI 392
2 KOTINDI 419
KA:LEISIA 436
EPESESE 446
PILIPAI 455
KOLOSI 462
1 DESALONAIKA 468
2 DESALONAIKA 474
1 TIMODI 478
2 TIMODI 486
TAITASI 492
PAILIMONO 496
HIBULU 498
DIA:MESI 520
1 PIDA 527
2 PIDA 535
1 DIONI 540
2 DIONI 547
3 DIONI 548
DIUDI 549
PENEME YAEYEKEEKI 551

Ala:ta: Ala:ta: Paeyaona: Kini Piekeekie

Koda:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao wepiekeeki

1-2 Titi panake pa:ta: Koda:ma: kenke ya yaapo wepieke dina: do kenketa: homeke hau honda: lupa pua aleta: ma:nda: ota: na wiekeme. Kutupa mo dawalata: timba: kiti la:pa peeke alena: Koda:na: Sipitidita: manda hayekeme. 3 Kutupa Koda:ma: alota: Paa̲ pa:la:eki wina:e leeke handaata: paa̲ piekeme. 4 Koda:ma: kutu piekeeki handolo hata: ta:na:ma: homolo mo timba: ala:eki pita: paa̲ pa:la:eki yaapo putupaalu pina: leekeme. 5 Ipikana:ma: mo paa̲ pa:la: ekina: bikita: Natee laata: timba: ala: ekina: bikita: Timbae leekeme. Kota: timba: laa da kelepeeketa: titina: nate yeekeme.

6-7 Kutupa Koda:ma: alota: Mo ikalita: putupaalu pina: yeke dopu miaasa: ekima: handeke ale wina:e leeke handaata: kutu piekeme. Koda:ma: do wieke alema:ta: mo ikalita: putupa:alu pea manda make oto nane make wina: leekeme. 8 Koda:ma: koto dopu miaasa: ekima: handeke alena: bikita: Yae leekeme. Kota: timba: laa da kelepeeketa: yaapo peao nate yeekeme.

9 Kutupa Koda:ma: alota: mo ya oto nane ula: ikali pa:ta: yu peneme yao opa:liao wina: yeke mo ikalita: homeke alena: mombelena:e laa leeke handaata: kutu piekeme. 10 Kutupa mo yuna: bikita: Kenkee laa mo homeke alena: mombeleeke ikalina: bikita: Dawalae leekeme. Koto ekina: moeki hando haota: Koda:ma: ta:na:ma: homeekeme.

11 Kutupa Koda:ma: alota: Do kenkema:ta: mo kenkena: opa:la: ta:ta: ta:ta: piki ti potekemanu make kiliki a:eta:la: alemanu make opaena:e laa leeke handaata: kutu piekeme. 12 Kenkema: kutu piekeeki hando haota: Koda:ma: ta:na:ma: homeekeme. 13 Timba: laa da kelepeeketa: tepo peao nate yeekeme.

14 Kutupa Koda:ma: alota: Mo nate pita: timba: ala:eki yaapo putupa:alu pina: yeke oli ya nane paa̲ pa:la: ekimanu wina:e laata: koto paa̲ pa:la:eki manuma:ta: mo natemanu make bapimanu make ne pamba:la:eki manuna: dimanu kini peaena: yeke wina:e laa leekeme. 15 Ikana:ma:ta: mo kenke paa̲ pealuekema: oli ya nanema: hata: paa̲ pilieke laa leeke handaa kutu piekeme. 16 Koto ekina: Koda:ma:ta: paa̲ tieke yaapo wepiekeme. Mo natema:ta: natepa handeteke haena: make mo kaisepoma:ta: timba handeteke haena: piekeme. Kutupa hombulanka:manu make wepiekeme. 17 Ipikana:ma:ta: mo paa̲ pa:la:eki manuma:ta: mo kenkena: paa̲ peaena: yeke oli ya nane haena: leekeme. 18 Ikana:ma:ta: mo natepa pita: timba yaapo handeteke haena: make paa̲ pa:la:eki pita: timba: ala:eki yaapo putupa:alu pina: yeke piekeme. Kutupa Koda:ma: kotoeki hando haota: ta:na:ma: homeekeme. 19 Timba: laa da kelepeeketa: tonko peao nate yeekeme.

20 Kutupa Koda:ma: alota: Mo ikali pa:ta:ta: ta:ta: ta:ta: pa pitiki ale manuma: tumbina:e laata: yana:ta: ba titima: tumbina:e laa leekeme. 21 Koto ekina: Koda:ma:ta: mo dawalana: pila: si tieke hombelekemanu make oni ikali pa:ta: pila: ta:ta: ta:ta: piki pa pitiki alemanu make ta:ta: ta:ta: piki bamanu make wepiekeme. Koto ekina: Koda:ma: mo alemanu hando haota: ta:na:ma: homeekeme. 22 Ipikana:ma:ta: ta:na:ma: homa: tiaasa: pima: mo ikali pa:ta: pilimi pa pitiki alemanu pa:ta: alota: Mo dawala pa:ta: sembelomena: pa mendiolo ombu hapa:peke laata: mo bamanu pa:ta: make alota: Wopu yomena: pa mendiolo ombu hapa:peke laa leekeme. 23 Timba: laa da kelepeeketa: yunki peao nate yeekeme.

24 Kutupa Koda:ma: alota: Mo kenke pa:ta: yama:ta: ta:ta: ta:ta: piki pona:la: hotekemanu make tikene hala: hotekemanu make tieke make hosikale sunu make haena:e laa leeke handaa kutu piekeme. 25 Koto ekina:ta: Koda:ma: koto alemanu paeyao wepiaka:na: mo alemanu hando haota: ta:na:ma: homeekeme.

26 Kutupa Koda:ma: alota: Kota: ameta: wanda:halimanu wepumana:e laa leekeme. Ikita: nikima: handaa nika: hau hondena:e laa leekeme. Ikana:ma:ta: mo ta:pelimanu make bamanu make pona:la: hotekemanu make tikene hala: hotekemanu make tieke make hosikale sunu make paeya tapaota: kilu tombuao haena:e laa leekeme. 27 Koto ekina:ta: Koda:ma: wanda:hali ipikima: kone handena: wepiekeme. Ipikana:ma:ta: hali tapake pita: wanda: tapake yaapo wepiekeme. 28 Ipikana:ma: ipiliki ta:na:ma: homa: tiaasa: pima: alota: Ipilika: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: do kenke honiki paeyao pa:ta: hata: ala:ta: ala:ta: paeyao kilu tombuao haena: yeke wekiwandiki wopu mendia:pa:peke laa leekeme. Ima: ipilikita: mo ta:pelimanu make bamanu make tikene hala: hotekemanu make handeteke hapena: yeke alome leekeme. 29 Kutupa ipilikana:ma: nopena: yeketa: mo ta:ta: ta:ta: piki konima: handeke kilikimanu make ta:ta: ta:ta: piki ti potekemanu make amu pea wepia wina: lolome leekeme. 30 Pate mo tikene hala: hoteke manuma: make ba manuma: make nena:ta: mo ambumanu make katake hake timanu wepia wina: laalome leeke handaata: kutu piekeme. 31 Kutupa Koda:ma: mo ipika: wepia wina: leeke ala:ta: ala:ta: paeyao handolo hata:ta: ta:na: tiekema: wopu homeekeme. Kota: timba: laa da kelepeeketa: yunki mindiki peao nate yeekeme.

2

1 Kutupa kota: mo kenke nane ula: alemanu make oli ya nane hala: alemanu make paeyao wepu paeyaeyekeme. 2 Koda:ma: mo ipika: poka:tia epeeke eta: poko paeyao mo wataake natena:ta: e na pokeke hoto pitiekeme. 3 Koto ekina: ipikana:ma: mo wataake peao nateta: ta:na:ma: homa: tiaasa: pima: Ta:ta: ma:nda: piki natee laa tombo wina: leekeme. Pa ekipeke koto natena:ta: mo ala:ta: ala:ta: paeyao weputia a:pa e poka:la:eki mina:pa:laeyeke natee. 4 Mo kenke ya yaapo make mo ala:ta: ala:ta: paeyao wepieke tupa:ta: kotoe.

Mo Ideni E

5 Tekehali Koda:ma: mo kenke ya yaapo wepia dina:ta: do kenkena: lako na tapaeyekeeki yalo make yu lu wia:peke wanda:hali ma:nda: dia:yeke ekima: do kenkema:ta: wae alemanu ma:nda: na hao make kilikimanu ma:nda: na opeekeme. 6 Pate mo kenke oto nane wieke ikalima:ta: opa:liao mo kenke tenke latiki piekeme.

7 Kutupa mo Tekehali Koda:ma:ta: kenkena: dokolo mea hali au laa wepiata: ipika: mineke pa:ta:ta: mo da:ta:la:eki hala:la: pomo po lo pambeeke handaata: mo halita: tiao da:taa hayekeme.

8 Kutupa mo Tekehali Koda:ma:ta: mo nate opa:la: nane wieke Ideni kenke pa:ta: e pokaata: mo hande wepieke hali koto e pa:ta: haena: leekeme. 9 Koda:ma: koto e pa:ta:ta: mo ta:ta: ta:ta: piki epeke au leke timanu opaota: epeke ti potekemanu eiyaeyekeme. Koto e tukikina:ta: mo da:ta:la:eki kita:la: ti make mo epeke hau pita:la:eki pita: hoke hau pita:la:eki yaapona: hone u tiaasa: ti make hayekeme.

10 Mo Ideni e pa:ta:ta: yopulu hala: ikali ma:nda:ma: mo e ikali halo hayekeme. Mo ikalita: Ideni mo pate leketa: ata:ka: tonkopu piekeme. 11 Mo titina: ikalita: Pisoni ikalie. Ipikita: mo Ha:pila kenke popei yao yapeekeme.

12 Mo ala:ta: ma:nda: na taleke kolo make totopo piki weta: make seliapo
piki toopimanu make koto pa:ta: handa:peke ya:la:me. 13 Mo yaapo peao
ikalita: Kioni ikalie. Ipikita: mo Kusu kenke popei yao yapeekeme. 14 Mo tepo
peao ikalita: Taikitisi ikalie. Ipikita: mo A:sitia kenkena: nate opa:la: nanema:
yapeekeme. Kutupa mo tonko peao ikalita: Yupoteitisi ikalie.
15 Kutupa Tekehali Koda:ma: mo hande halita: Ideni e pa:ta: yu lia hande-
teke haena:yeke hawayekeme. 16 Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Mo ena: hala:
ti poteke paeyaota: napeke ya:la:pateta: 17 mo epeke hau pita: hoke hau
pita:la:eki yaapona: hone u tiaasa: ti poteke homeke homeke dia:me. Mo koto
tina: poteketa: ota: na napeke laata: Neka:na:ta: kota: mo nelipi natena: kone
homilipikie laa leekeme.
18 Kutupa mo Tekehali Koda:ma: alota: Mo hali ipika: siki hata:ta: hoela:me.
Ima:ta: ipiki tamba: mina: ota: epeke ta:ma:ni ma:nda: wepulueke laa
leekeme. 19 Koto ekina:ta: Koda:ma: mandane dokolomanu mea hoteke
paeyao make ba paeyao make wepiekeme. Kutupa ipikana:ma: mo alemanu
mo halima: handaa biki loma: loma: pina: yeke hatuku epeekeme. Kotota:
ika: hande biki mimiki tupa:e. 20 Koto ekina: mo halima:ta: mo bamanu
paeyao make hotekemanu paeyao make biki hale hale piekeme. Pate koto
ale manuta: ota: ma:nda: hondo ipiki tamba: mea:peke ta:ma:ni ma:nda: na
hayekeme.
21 Koto ekina: mo Tekehali Koda:ma:ta: mo hali u yoka:lupa pena: leekeme.
Kutupa u pelia haena:ta: Koda:ma: mo halina: pa:ta:liki homeke ma:nda: ipila:
mea mo loke a:mbaeyekeme. 22 Koda:ma:ta: koto pa:ta:likima:ta: wanda:
wepia mo hali pa:ta: hatuku epeekeme. 23 Kutu pieke mo halima: alota:
Ameta: wetepe siki nane Ima: handeke yankeke ma:nda: doe. Ipika: holikita:
yaka holiki pa:ta: yama: kone mea ipika: loketa: yaka loke pa:ta: yama:
kone ma:la:me. Ipikita: mo hali pa:ta: yama: kone miekeeki yalo hata:ta:
ipika: bikita: wanda:e leekeme. 24 Koto ekina:ta: halima: ipika: apa: ama:
mina:pa:lao ipika: wanda: yaapo ta:ma:ni peaata: ipilikita: homeke kone
halepeme.
25 Mo hali pita: wanda: yaapota: pa tia haepekepate kone ipilikita:
yaala:ma: na homepekeme.

3

Koda:na: pi tunkuliekeeki

1 Mo Koda:ma: wepieke hotekemanu paeyao tukiki pa:ta: keto homeketa:
ota: hone wopu u lenkene piki hoteke wepiekeme. Koto ketoma: mo wanda:
lota: pitolo alota: Koda:ma: ipiliki pa:ta:ta: do e pa:ta: hala: ti ma:nda:na:
poteke na napa:peke laa ota: lea:pe laa leekeme.
2 Mo wanda:ma: hombo peaaso alota: Dikana:ma:ta: do e pa:ta: hala: ti
poteke paeyao nolo polopa:pateta: 3 mo e tukikina: hala:eki homeke homeke
dia:me laata: Koda:ma: diki pa:ta: alota: Koto ti poteke homeke ota: na
napa:peke make ota: na wataapa:peke. Kutu pipika:na:ta: homilipipikie laa
lea:me leekeme.
4 Mo ketoma: pi lu moneaaso alota: Kotota: ota: pi dia:me. Ipiliki na
homilipipikie. 5 Koda:ma: koto leke hauta: ipilikana:ma: koto ti poteke
nepekena:ta: ipikima: kone handaa mo epeke hau pita: hoke hau pita:la:
ekina: hone u tiaasa: ekita: hone wilipipiki yeke handa lea:me leekeme.
6 Mo wanda:ma: mo ti handeeketa: au epeke laa mo ti poteke nalota: ota:
a:pa:la:me laa handeekeme. Kutupa ipika: honema: ipikita: hone wopu u
lenkene pitolota: ota: a:pa:la:me hone wiekeme. Koto ekina:ta: ipikana:ma:
mo mandane ti potekemanu mea neekeme. Kutupa ipikana:ma: mandane

ekita: ipika: haliki haleeketa: halikima: make neekeme. 7 Ipilikana:ma: mo ti poteke nepe ale pa:ta: koneta: hone u tiaasa:eki halaa ipilikita: pa tia hata: pupa:ka:ta:me hone wipikime. Koto ekina:ta: ipilikana:ma: nose katake tombula ipiliki loke a:mbaepekeme.

8 Koto nate pambolo haena:ta: mo Tekehali Koda:ta: e pa:ta: pomia:eki opitolo hata: ipiki a:mbao oni ti polu pa:ta:manu panko pitipikime. 9 Pate Tekehali Koda:ma: mo hali pa:ta: wi la:moneaaso alota: Neketa: hando pa:ta: halepe leekeme.

10 Mo halima: hombo peaaso alota: Ima: neke oni e pa:ta: pomieki opu hao I pa tia haowa: ekima: paala: pieke neke a:mbao panko pilume leekeme.

11 Koto leeke Koda:ma: alota: Neketa: pa tia haleme laata: Epima: la kia:pe. Nakana:ma:ta: mo Ima: na napeke loa: ti poteketa: nepee leekeme.

12 Mo halima: hombo peaaso alota: Do hande I yaapo hapono lele wanda:ma: mo ti poteke mea kieke handa noa:me leekeme.

13 Mo Tekehali Koda:ma: mo wanda: pa:ta: alota: Do ekita: ekipeke pea pelepe leekeme. Mo wanda:ma: hombo peaaso alota: Ima: nono yeke handa mo ketoma: I makeaya:me leekeme.

Hoke Yenki Haleekeeki

14 Kutupa mo Tekehali Koda:ma: mo keto pa:ta: alota: Do hau pele ekina: hoke yenki kitolome. Mo hoteke manuma: dia:ya:la:pate pa neke homeke homekema:ta: dupiki esihou pi mie. Neketa: ame do kini pea puluta: naka: weleketa: yola: tia pominolo hata: neke pa ha pelia haeka:na:ta: kota: dokolo no halipikie. 15 Kutupa Ima: neketa: mo wanda: yaapo a:nda: tunkula: alu peao ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikima: make naka: ekima: make a:nda: tunkula: alu alu pu haena: lolueke. Ipikana:ma: naka: you da:ka:pa: tombuaeya:ka:na:ta: nakana:ma: ipika: anke kinuku handulu nelipikie leekeme.

16 Kutupa Koda:ma: mo wanda: pa:ta: alota: Ima: neketa: naka: weki loke lombilipi ale pa:ta:ta: ka:nda: pa:la:eki haka:ta:peao make weki milipi ale pa:ta:ta: tanda pa:la:eki make haka:ta:palueke. Dupina: kone nakana:ma:ta: naka: haliki hone wopu wia ipiki oto pa:ta: halipikie.

17 Kutupa Koda:ma: A:da:ma: pa:ta: alota: Nakana:ma:ta: naka: wanda:na: pi opua mo Ima: na napeke loa: ti poteke neleme. Koto hau pele ekina: do kenketa: mo esihou pi oto pa:ta: wilieke. Kutupa nakana:ma:ta: do kenkena: pa hapa:lia haeka:na:ta: mo kenkema: naka: ne ana:na: opaena: e honkopu hao poko halipikie. 18 Mo kenkena:ta: ambumanu make tekeke hake alemanu make opa:tiki pilieke. Kutupa nakana:ma:ta: mo hapekena: hala: wae alemanu no halipikie. 19 Kutupa mo kenkema: anemone ale opena: yeketa: a:ka:li mendia honkopu hao e poka:tiki pilipikie. Dupiki hau putia pua mo neke wa:pa:la: kenke pa:ta: pulu hata:ta: mina:pa:lalipikie. Neketa: dokoloma: wepiekeeki yalo hata: dokolo au kone lelipikie.

20 A:da:ma:ma: ipika: wanda:na: bikita: Ipa: leekeme. Pa ekipeke ipikita: wanda:hali paeyaona: inkikie. 21 Kutupa mo Tekehali Koda:ma: hoteke manuna: yonkeleke mea aka: wepiaoka:na: mo toolina: yamaeyekeme.

A:da:ma: Ipa: yaapo tolu liekeeki

22 Kutupa mo Tekehali Koda:ma: alota: Ameta: mo halita: niki ma:nda: hondoma: handaata: mo epeke hau pita: hoke hau pita:la:eki yaapo hone ula:me. Koto ekina: ipikana:ma:ta: pa hatia puaama:na: mo deto hala: tina: poteke naama:na: waleke na halomana:e leekeme. 23 Koto ekina:ta: mo Tekehali Koda:ma:ta: mo halita: Ideni e pa:ta: tolu lia ipiki wepia: kenke kone yu lina: haena: leekeme. 24 Kutupa Koda:ma: mo ena: nate opa:la:

naneta: mandane honkopu hake enisolomanu haena: laa make kutupa ti talo talo hake bainasi homeke mandane mandane lekeleke alo hakeeki haena: leekeme. Do hau piki hauta: mo deto hala: ti teke pa:ta: ma:nda: a:paama:na: piekeme.

4

Keini pita: Eipolo yaapo

1 Kutupa A:da:ma:ma: ipika: weteke yaapo loke apa:tao mo wanda:ta: weki loke lombeekeme. Ipikana:ma: weki mendia alota: Mo Tekehalima: tamba: mina:la: ekima: do weki mondoloma: laa mo wekina: bikita: Keinie leekeme. 2 Pa hoki naneta: weki ma:nda: Eipolo mondu wiekeme. Eipolota: sipisipi handeteke hayekepate Keinita: e hali hayekeme. 3 Nate ma:nda:na:ta: Keini ipika: mandane ne napeke mea a:pa Tekehali pa:ta: pa hameke haleekeme. 4 Kutupa Eipoloma: ipika: sipisipima: titina: mendieke ikikita: lia mo epeke mindiki manuta: Koda: pa:ta: pa hameke haleekeme. Mo Tekehalima:ta: Eipoloma: pa hameke haleeke ekina: make ipiki yaapo ta:na:ma: homeekeme. 5 Kutu piekepate Keinina: pa hameke haleeke ekita: kiayekeme. Koto ekina: Keinita: wenoko homa:niao mineke wopu pankeekeme. 6 Kutu pieke mo Tekehali Koda:ma: Keini lota: pitolo alota: Neketa: ekipeke mineke pankelepe laa Naka: leke popeleketa: ekipeke homa:nialepe. 7 Nakana:ma: ota: hau pika:na: yoluta: naka: leke popeleke kipa baalo pia:pate nakana:ma: hoke hau pele ekima:ta: hoke ekima:ta: naka: pota: kake pa:ta: yu pamba hala:me. Ipikana:ma: neke dipula muluekema: pita:la:pate nakana:ma:ta: ota: bepolapeke ya:la:me leekeme.

8 Kutupa Keinima: ipika: kame Eipolo pa:ta: alota: Oni e pa:ta: pana: epoe leekeme. Kutupa mo hamala: oni ena: pua haepe dina:ta: Keinima: la:ka:la: moneao ipika: hameke siki kone homena: liekeme.

9 Mo Tekehalima: Keini lota: pitolo alota: Naka: kame Eipolota: hando pa:ta: hala:pe leekeme. Koto leeke Keinima: hombo peaaso alota: I mata:la:me. Yaka kameta: Ima: handeteke hapeke ya:la:pe leekeme.

10 Koto leeke mo Tekehalima: alota: Ekipeke nakana:ma: do hoke hau pea pelepe laata: Mo hoke hauta: Koda: nakana:ma: panisi peae laa naka: kamena: wema:ta: pi hola:makema: leke oni kenkena: hata: I wi ala:me leekeme. 11 Neketa: mo esihou pi oto pa:ta: haleeki yalota: do kenkena: e ota: pa na pokilipikie laata: Pa ekipeke nakana:ma: mo naka: kame lilipi natena: kone mo kenkema:ta: ipika: we dodopo lo noluekema: kake ala:pelia hake nono pia:me. 12 Kutupa nakana:ma: e waemanu nokepeka:na:ta: ne napeke ma:nda: na halieke. Kutupa neketa: do kenkena: da teke dia: yalo hata: pomu lopa:la: hali halipikie leekeme.

13 Koto leeke Keinima: mo Tekehali pa:ta: alota: Do ka:nda:ta: Ima: mea tia:peketa: ana: na pa:la:me laata: 14 kutupa nakana:ma:ta: I do kenke mina:pa:lao pono make naka: leke tonona: na hake hano leke tolu liteleme. Koto ekina: Ita: do kenkena: da teke dia:yeke some hata: ma:nda: epima: I handa: wia:ka:na:ta: kota: I lilieke leekeme.

15 Koto leekepate mo Tekehalima: hombo peaaso alota: Dia:me. Ma:nda: epima: neke lia:ka:na:ta: kota: koto somena: hoke yenkita: wataake hata: peao haka:ta:pao homena: lilieke leekeme. Koto leeke ekina: ma:nda: epima: mo Keini manda:hande pia:ka:na:ta: na lina:e alo hata: Tekehalima: mo somena: lokena: patehau ma:nda: piekeme. 16 Kutu pieke handaa Keinita: mo Tekehalina: leke popelekena: tonona: na hake pao mo Ideni ena: nate opa:la: nane mo Pomina:la:eki leeke kenke ma:nda: pa:ta: pua hayekeme.

Keinina: tapake

17 Keini pita: ipika: wanda: yaapoma: weki mondu wia bikita: Inoko lepekeme. Kutupa Keinima: daoni ma:nda: a:eyaata: eiyekena: biki taapa: tiao biki leekeme. 18 Wetepena: Inokoma:ta: biki Itado leke weki homeke mondu wiekeme. Itadota: Mehudieilina: ateke yekeme. Kutupa Mehudieilima:ta: biki Meduseili leke weki mondu wiekeme. Meduseilita: La:mekena: ateke yekeme. 19 La:mekema:ta: wanda: yaapo Ada pita: Sila yaapo miekeme. 20 Adama:ta: Dieibolo mondu wiekeme. Ipikita: mo palai da pa:ta:manu hata: hotekemanu punieke ekina: peayeke apa:meina: kini pieke hali hayekeme. 21 Ipika: hameketa: Diubolo yekeme. Koto someta: mo hande kidama: handeke ale pita: puo̲lo̲ yaapo limiki tapakena: kini peayeke hali hayekeme. 22 Silama:ta: weki Tubali Keini mondu wiekeme. Mo wekima:ta: kopama: handeke ale botonisi pita: aeya:ni yaapoma: mo ta:ta: ta:ta: piki kaiya sipeidimanu kini pea wepiekeme. Ipika: belikita: Nahama yekeme.

23 La:mekema: ipika: weteke yaapo pa:ta: alota:
Ada pita: Sila yaapoo. Yaka pi opua:pe.
Mo panake hali ma:nda:ma:ta: I̲ yombieke handaa I̲ma: ipiki lua:me. 24 Koto ekina:ta: mo hande Keini lita:la: ekina: yenkita: watake hata: haliweki homolo pia:ka:na:ta: kota: ma:nda: epima: I̲ lia:ka:na: tombota: mo 77 haliwekita: I̲ lila:eki yenkina: homilimikie leekeme.

Sedi pita: Inosi yaapo

25 A:da:ma: pita: weteke yaapoma:ta: weki ma:nda: mondu wipikime. Kutupa mo wanda:ma: alota: Keinima: lia: weki Eipolona: anketeke mina: yeke Koda:ma: weki ma:nda: ka:la:me laata: ipika: bikita: Sedie leekeme. 26 Kutupa Sedima:ta: biki Inosi leeke weki mondu wiekeme. Koto natena: kini peaata: mo wanda:halima: Tekehalina: yakopiki biki alo hata: yeiya: lao haemekeme.

5

A:da:ma:na: tapake

1 Dota: mo hande A:da:ma:na: tapakena: biki ula: ekie. Koda:ma: hande wanda:hali wepieke dina:ta: ipikima: kone handeke wanda:hali wepitolota: 2 hali pita: wanda: yaapo wepiekeme. Ipikana:ma:ta: mo tooli ta:na:ma: homaasa: pi laaka:na: ipilika: bikita: Wanda:halie laa wiekeme. 3 A:da:ma: ipika: bapi 130 mieketa: ipikima: handeke weki ma:nda: mondu wiaata: ipika: bikita: Sedi leekeme. 4 Koto hoki naneta: A:da:ma:ta: bapi 800 hayekeme. Koto bapi tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make mendiekeme. 5 Kutupa ipikita: 930 bapina:ta: homeekeme.

6 Mo Sedi ipika: bapi 105 yeketa: biki Inosi leeke weki mondu wiekeme. 7 Kutupa bapi 807 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make mondu wiaata: 8 ipika: 912 bapina:ta: homeekeme.

9 Mo Inosi ipika: bapi 90 yeketa: biki Kenana leeke weki mondu wiekeme. 10 Kutupa bapi 815 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make mondu wiaata: 11 mo 905 bapina:ta: homeekeme.

12 Mo Kenana ipika: bapi 70 yeketa: Mahalale biki leeke weki mondu wiekeme. 13 Kutupa bapi 840 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make wopu mondu wiaata: 14 mo 910 bapina:ta: homeekeme.

15 Mo Mahalale bapi 65 yeketa: Dia:tedi biki leeke weki mondu wiekeme. 16 Kutupa bapi 830 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make mondu wiaata: 17 mo 895 bapina:ta: homeekeme.

18 Mo Dia:tedi ipika: bapi 162 yeketa: biki Onoko leeke weki mondu
wiekeme. 19 Kutupa bapi 800 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make
mondu wiaata: 20 mo 962 bapina:ta: homeekeme.

21 Mo Inoko ipika: bapi 65 yeketa: biki Medusela leeke weki mondu
wiekeme. 22 Koto hoki naneta: Inokota: 300 bapi tukiki pa:ta:ta: Koda: yaapo
ta:ma:ni pea hata: mandane wekiwandiki mondu wiekeme. 23 Ipikita: do
kenkena: 365 bapi hata: 24 Koda: yaapo ta:ma:ni pipikime. Kutupa ipikita:
Koda:ma: miekeeki yalo hata: pa alu paeyekeme.

25 Mo Medusela ipikita: bapi 187 yeketa: biki La:meke leeke weki mondu
wiekeme. 26 Kutupa bapi 782 tukiki pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make
mondu wiekeme. 27 Kutupa 965 bapina:ta: homeekeme.

28 Mo La:meke ipikita: bapi 182 yeketa: weki mondu wia hata: 29 alota: Mo
Tekehalima: esihou pi wieke kenkena: kone do wekima:ta: do nika: ka:nda:
paeyao mea baalo pa:la: wekie alo hata: ipika: bikita: Noa leekeme. 30 Kutupa
bapi 595 pa:ta:ta: mandane wekiwandiki make mondu wiekeme. 31 Kutupa
777 bapina:ta: homeekeme.

32 Kutupa Noa ipiki bapi 500 mieketa: weki tepo mondu wiekeme. Ika:
bikita: Seme make Ha:me make Dieipedi yekeme.

6

Wanda:halina: hoke hau

1 Mo hande wanda:hali paeyao kenke honiki honiki paeyaona: putupieke
handaata: wandiki titi make mendimikime. 2 Kutupa mo wandiki tonuta:
seliapo pimiki handaa mo Koda:na: eiyeke tonuma: ika: hone pia: tupa:
muma: muma: pimikime. 3 Kutupa Tekehalima: alota: Ima: mo wanda:halita:
pa na hao haena: lolueke laata: Pa ekipeke ikita: homa:peke ya:la: loke
halemeke handa loa:me. Koto ekina: ame do siki kini pea puata: ma:nda: 120
bapi haka:ta:pao na haena: lolueke leekeme. 4 Koto nate nina: make wetepe
nina: make do kenkena:ta: mo hande kenke wanda: pita: Koda:na: eiyeke
yaapona: monduma: monduma: pieke weki titita: ankolomeke haliweki
titima: handemekeme. Ikita: you hali tieke tieke hata: ikita: mo amba: kiake
haemeke wanda:halina: biki kende tupaa wieke haliweki yekeme.

5 Mo Tekehalima: do kenkena: haemeke wanda:hali paeyaoma: hoto
paeyao ika: putia peme hoke haumanu make ika: temokona: honemanu u
tia peme ekimanu make hando haota: 6 ipikana:ma: alota: oni wanda:halita:
pa ekipeke do kenkena:haena: wepia polope hone wiekeme. Koto ekina: koto
hone wotu witolo hata: alota: 7 Ima: do wepolo wanda:hali make hotekemanu
make bamanu make paeyaota: Ima: kone homena: lia baalueke laa Ima:ta:
pa ekipeke wepia polope leekeme. 8 Pate mo Tekehalima:ta: Noa yaapota:
ta:na:ma: homeekeme.

Noa

9-10 Dota: Noa tapakena: pie. Ipikita: weki tepo mondu wiekeme. Seme
make Ha:me make Dieipedi make yekeme. Noa hayeke natena: ipikita: pu
ata:ka: peaya:eki ma:nda: dia:yalo hata: ipiki homeke homeke epeke some
hayekeme. Ipikita: Koda: yaapo ta:ma:ni pea hayekeme. 11 Pate Koda:na: leke
popelekena: wanda:hali paeyaota: hoke hauma: tumbulu bao make haku na
piki hau pita:la:eki manuma:ta: kenke honiki paeyao pa:ta: putu piekeme.
12 Kutupa Koda:ma: handeekepate do kenketa: hoeya:pa wia wanda:hali
paeyaota: hokeeki pa:ta: haemekeme.

13 Koda:ma: Noa pa:ta: alota: Ima: wanda:hali paeyao ota: hoeyaalueke hone witolome laata: Do kenkena:ta: ika: haku na piki hau manuma: tumba:la: ekina: iki paeyao siki hoeyaalueke. 14 Kutu pulu pa:la: ekina: nakana:ma: epeke tima: naka: sisima a:eyaa tukiki naneta: da panda:manu wepiaata: oni tukiki nane make hama: nane make ota: paeyao koloda lia:peke. 15 Kutupa hokulu pulu pa:la: ekina: tombota: 133 mida wepiaata: mo petipeke ya:la: ekina: tombota: 22 mida wepia haliao halo pa:la: ekina: tombota: 13 mida wepia:peke. 16 Kutupa mo sisimana:ta: holu wepia mo holu tukikina: make pa:ta:liki yaapona: make waleke 44 sendimida wina: lapeke. Kutupa mo sisimana: tukiki pa:ta:ta: puku tepo wiaata: tea:na:ta: pota: kake lombapeke. 17 Pa ekipeke Ima:ta: do kenkena: haleme pa pitiki ale paeyao siki hoeyaaluekema: yeke ikali tieke a:meina: tapaaluekema: loa:me. Kutupa do kenkena: haleme aleta: ota: paeyao homilimikie. 18 Pate Ima:ta: neke pa:ta: ya pi la: ulueke. Koto ekina: naka: wanda: ipiliki make naka: weki tonu make ika: wanda:weki make oni sisima pa:ta: pupe. 19-20 Kutupa ta:ta: ta:ta: piki hotekemanu make bamanu make homaama:na: wanda:eki mea:tiki halieki mea:tiki pea oni sisima pa:ta: mea pupe. 21 Kutupa ika: ne make mo hoteke ba manuna: make nolo peleme nemanu make mea pua:pa:peke leekeme. 22 Koto leeke handaa Noama:ta: Koda:ma: pea:peke leeke hau sunu paeya: tapao ana:na: piekeme.

7

Mo ikali tieke teekeeki

1 Mo Tekehalima: Noa pa:ta: alota: Do kenke honiki paeyao pa:ta:ta: Ima:ta: neke homeke homeketa: mo tikitiki hau pu haleeki handa: ulu ekina: naka: wekiwandiki iki paeyao oni sisima pa:ta: pupe leekeme. 2 Kutupa neke amẹleta: mo ota: hai na talẹke ta:ta: ta:ta: piki hoteketa: wataake hata: tooli tooli lo mea polo pelepateta: mo hai talẹke ta:ta: ta:ta: piki hoteke manuta: tooli homeke lo mea:peke. 3 Kutupa mo ta:ta: ta:ta: piki bamanu make wataake hata: tooli tooli lo mea:peke. Pa ekipeke kutupiki hau pika:na:ta: kota: mo ta:ta: ta:ta: piki hotekemanu make bamanu make na alupiki pa do kenkena: mondu sembelaena: lelipikie. 4 Kutupa ame do natena: kini pea yata:polo mo wataake hata: peao nate paeya:ka:na:ta: mo Ima: wepolo pa pitiki alemanu paeyao hoeyaena: yeketa: hali tieke yaapo natena:ta: na to lena: leke lako lopena: lolueke leekeme. 5 Koto leeke Noama:ta: mo Tekehalima: ota: pea:peke leeke ekimanu paeya: tapao piekeme.

6 Noata: bapi 600 mieke dina:ta: do kenkena: mo ikali tieke a:meiyekeeki epeekeme. 7 Ipiliki tooli make ipilika: weki tooli tooli make mo ikali tieke a:meiyolo piekeeki wendiao oni sisima pa:ta: pemekeme. 8 Kutupa mo ta:ta: ta:ta: piki hai talẹke make hai na talẹke hotekemanu make bamanu make paeyao siki tooli tooli lo 9 mo Koda:ma: pia:peke leeke tupa: Noa amẹlẹ oni sisima pa:ta: honda: pambemekeme. 10 Kutupa wataake hata: nate paeyeketa: mo ikali tieke kini pea teekeme.

11 Noa ipika: bapi 600 mieketa: mo hande yaapo peao opeeke kaisepona: pula yaapona: pa nate tepo mieketa: mo kenke tekilipulu bao oni kenke oto nane ula: ikali paeyao opolu bao make oli ya nane wieke lakota: pota: lombieke pita:ta: lombolu baeyekeme. 12 Kutupa mo lako pa ipulu ipulu haena:ta: hali tieke yaapo nate pa mulu yapeekeme. 13 Koto kone Koda:ma: pua:peke leeke natena:ta: Noa tooli make ipilika: eiyeke tonu Seme make Ha:me make Dieipedi make ika: weteke tonu make paeyao oni sisima pa:ta: honda: pambemekeme. 14 Mo hosiki hosiki ale make aneke alemanu make

pona:la:eki pita: tikene hala: ta:ta: ta:ta: piki hoteke make bamanu make mo Noa tapake amele mandakena: pitulu pemekeme. 15-16 Mo ta:ta: ta:ta: piki pa pitiki alemanu tooli tooli lo mo Tekehalima: leeke tupa: Noa amele oni sisima tukiki pa:ta: pemekeme. Kutupa mo Tekehalima: Noana: hoki teli teli pu kone pota: poka:moneayekeme.

17 Kutupa mo ikali tieketa: hali tieke yaapo natena: epeeketa: mo sisima tia halo pieke tupa: ikali kendo ana:na: wiekeme. 18 Kutupa mo ikalita: noka: tieke wiekeeki yalo hata: mo sisimata: manda tia pomiekeme. 19 Mo ikalita: ota: noka: tieke wiekeeki yalo hata: mo hokulupeke pote tumiki manuta: ota: tote peao alu paeyekeme. 20 Kutupa mo ikali tieketa: mili mili a:meiyolo hata: mo ota: lombeipiki hokulupeke pote tumiki manuta: ikalima:ta: pa 7 mida tupa: anekema: tote piekeme. 21 Kutu pieke handaa do kenkena: pa pitiki alemanu paeyao homeekeme. Mo bamanu paeyao make hotekemanu paeyao make wanda:hali paeyao make ota: homeekeme. 22 Do kenkena: pomo mea pitimiki alemanu paeyao homemekeme. 23 Mo Tekehalima:ta: do kenkena: pa pitiki alemanu paeyao hoeyaeyekeme. Wanda:hali make hotekemanu make bamanu make paeya: tapao hoeyaeyekeme. Pate Noa amele oni sisima pa:ta: pitimikieki homeke pa pambo haemekeme. 24 Mo ikali tieketa: 150 natena: kone pa taa hayekeme.

8

Mo hande ikali tieke lomeekeeki

1 Koda:ma:ta: Noa pita: mo sisima pa:ta: pitimiki tapake paeyaota: hone na yonka:laeyekeme. Ipikana:ma: po epena: leeketa: mo ikali kini pea o loma: loma: piekeme. 2 Mo hande kenke oto nane a:liaeyeke ikali pita: oli ya nane lombolu baeyeke ikali yaapo telipina: a:mbeeketa: mo lako paeyekeme. 3 Kutupa mo ikalita: pa 150 nate ma:nda:na:ta: o loma: loma: piekeme. 4 Kutupa mo wataake peao kaisepona: pula yaapona: nate tepona: mo sisimata: mo A:ta:ta:de tokona: a:pa wiekeme. 5 Kutupa mo ikalita: o la:niatia pua kiki yaapo peao kaisepo opeeke titina: natena:ta: mo pote tumikimanu peneme yao waleekeme.

6 Kutupa nate hali tieke yaapo paeyeketa: Noama: da ka:ka:na: ma:nda: lomba 7 mo (da:einkima: handeke) ba homeke ipika: biki leibeni tapaeyekeme. Mo hande ba paa na la:ka:la epeeketa: mo ikali o la hala:pa: wina:yeke pa aya pomu lopo hayekeme. 8 Kutu pieketa: Noama: mo ikali o la:niala:pe la handena: yeke paa ba ma:nda: melipu tapaeyekepate 9 mo kenketa: ikalima: pa tote pea wiekeeki yalo mo melipu ipiki pita:peke alena: dia:yeke handaa paa mo sisima wieke alena: pa la:ka:la peekeme. Kutu pieke handaa Noama: kiki hama: nane pena: laa mo ba handa: miekeme. 10 Kutupa mo hoto wataake hata: nate pa yu wia haota: mo hande melipu paa pena: tapaeyekeme. 11 Kutu pieketa: mo melipuma:ta: nate oni pambolo pulu haena: ipika: kake pa:ta: mo panake olipi katake hapula Noa pa:ta: paa epeekeme. Kutu piekeeki handaa Noama:ta: mo ikalita: o la:niaya:ka:ta:me hone wiekeme. 12 Kutupa Noama: wataake hata: natena: pa hao mo melipu paa tapaeyekepate koto natena:ta: mo hande bata: paa na la:ka:la epeekeme.

13 Mo Noata: 601 bapi mieketa: mo titina: kaisepona: titina: natena:ta: mo ikalita: ota: o la:niayekeme. Kutu pieke handaa Noama:ta: mo sisima a:mbaeyeke ale mea bao lekema: lekema: piekepate mo kenketa: hapuma: hapuma: pia:eki handeekeme. 14 Mo yaapo peao kaisepona: pula tepo paeya yunki mindiki hata: peao natena:ta: mo kenketa: ota: hapupa peekeme.

15 Koda:ma: Noa pa:ta: alota: 16 Naka: wanda: make naka: weki tooli tooli make hama opolu bao yopupe laata: 17 Mo ba manuma: make hoteke manuma: make mendiolo mendiolo ombu haya:ka:na: do kenke honiki paeyao pa:ta: sembelena: mea opolu bapee leekeme. 18 Koto leeke Noa tooli make ipilika: weki tooli tooli make mo sisima mina:pa:lao hama opolu bao pemekeme. 19 Kutupa mo hotekemanu make bamanu make ika: homeke tapake sunu lo mandakena: opolu baemekeme.

Noama: hoteke lia haleekeeki

20 Noama:ta: Koda: pa:ta: oloda wepiata: mo hai na taleke hotekemanu make bamanu make tapake tapakena: homeke homeke lo mea tieke tonka:na: mo olodana: lu yanka haleekeme. 21 Kutu pieke handaa mo lia haleeke hotekena: totopo seliapoma:ta: mo Tekehali ta:na: homa: tiayeke handaa ipika: kone alota: Do wanda:halima: pu haleme ekina: Ima: do kenketa: esihou pi oto pa:ta: ota: paa na wina: lolueke. Pa ekipeke ika: mo panake daeta:la:me ale pa:ta: koneta: hoke honemanu wilimi ekita: Ima: hone ulu ekina: loa:me. Koto ekina: Ima: ame do pua: tupa: mo do kenkena: pa pitiki alemanu paeyao ota: paa a:nda: na hoeyaalueke. 22 Kutupa do kenke pa wina:ta: noka:pa:la: nate make ne napeke mina:la: nate make wilieke. Kutupa make hoto paeyao kosa: make titipu make nate ki make lako ki make nate make timba: make ota: pa u pelia halieke leekeme.

9

Koda:ma: Noa yaapo pi la: wiekeeki

1 Koda:ma: Noa a:tala: a:tala: pa:ta: epeaasa: pima: alota: Ika: monduma: monduma: pilimi wekiwandikita: do kenke honiki paeyao pa:ta: haena:ma: wekiwandiki wopu mendia:pa:peke. 2 laata: mo hotekemanu paeyao make bamanu paeyao make ta:peli paeyao make ika: honkopu oto pa:ta: haleme ekina: iki paala: halimikie. 3 Kutupa ameta: mo tanimanu no haleme tupa: do hotekemanu paeyao make lia nomena: yeke kitolopate 4 pa mo we pa pitiki hoteke homeke na napa:peke. Pa ekipeke mo da:ta:la: ekita: koto we pa:ta: pileke loa:me. 5 Kutupa ma:nda: epima: hali ma:nda:na: da:ta:la:eki mia:ka:na:ta: kota: ipikita: hoke yenki halueke. Kutupa hoteke ma:nda:ma: hali ma:nda:na: da:ta:la:eki mia:ka:na:ta: Ima:ta: ipika: hoke yenkita: homa:la:eki halueke. 6 Halita: Koda: leke wepieke ekina:ta: ma:nda:ma: hali ma:nda: homena: lia:ka:na:ta: kota: koto someta: hali tonuma: kone lilimikie.

7 Ika: monduma: monduma: pilimi wekiwandikina: wekiwandikita: do kenke honiki paeyao pa:ta: haena:ma: wekiwandiki wopu mendia:pa:peke leekeme. 8 Koda:ma: Noa a:tala: a:tala: pa:ta: alota: 9 Iki make ika: monduma: monduma: pilimi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: tonka:na: Ima: dupiki pi la: witolome. 10 Koto pita: mo hande sisima pa:ta: iki amele epemeke pa pitiki alemanu paeyaota: mo bamanu make hotekemanu make iki paeyao pa:ta: loa:me. 11 Dupiki pi manuma:ta: iki amele pi la: witolome. Mo kenkena: pa pitiki alemanu paeyaota: mo ikali tieke tiekema: ota: paa na hoeyaena: laata: mo ikali tieke tiekema: do kenke paeyao paa na hoeyaena:e laa Ima: la: witolome. 12 Kutupa do iki amele make mo pa pitiki alemanu amele make do ota: na paeyeke pa u halo pa:la: la: witolo patehau witolo ekita: 13 oli koana: yaka ka:la:da:peiya witolo ekita: Ima: do kenke yaapo pi la: ulu ekina: patehau ulueki yelieke. 14 Ima: oli yata: koa manuma: a:mbatiki pitolo hata: mo ka:la:da:peiya a:pa:tiki pia:ka:na:ta: 15 kota: Ima: mo hande iki amele make mo hotekemanu amele make ikali tieke tiekema: mo pa pitiki alemanu paeyao

paa na hoeyaalueke laa pi la: ua:eki niminaalueke. 16 Mo ka:la:da:peiya oli koa manuna: peneme yatiki pia:ka:na:ta: kota: Ima: do kenkena: haleme pa pitiki alemanu nika: mo na paeya:peke pi la: uma:eki paa niminatiki pulueke. 17 Mo ka:la:da:peiyata: Ima: mo pa pitiki alemanu paeyao pa:ta: pi la: witolo ekina: patehaue leekeme.

Noa a:tala: a:tala:

18 Mo sisima pa:ta: pita pemeke Noana: eiyeke tonuta: Seme make Ha:me make Dieipedi makee. Ha:meta: Keinanina: atekee 19 Mo Noana: eiyeke tepota: do kenke wanda:hali paeyaona: apa:meie. 20 Noata: e hali yalo ipikita: titina: waini pu noko peeke halie. 21 Ipikana:ma: mo waini ikali naa keaaso hata:ta: ipika: aka:manu holo bao pa tu mea hata: ipika: palai da pa:ta: pumbuniao wiekeme.

22 Kutupa mo Keinanina: ateke Ha:mema: ipika: ateke pa tia peliekeeki hando haota: hameke yaapo lolo hama: nane peekeme. 23 Kutu pieke handaa Seme pita: Dieipedi yaapoma:ta: ateke pa tia peliekeeki handa:peke yeketa: dau homeke ipilika: peiyokona: pulumbao tia hoki la:ka:la oni palai da pa:ta: pua pa ale handa hata: atekena: loke manda lopamoneao a:mbaepekeme. 24 Kutupa Noa ipika: hone paa epeeketa: mo ipika: wetepe wekima: ipiki pa:ta: piekeeki handa: u hao 25 Noama: alota:

Keinani pa:ta: esihou pi witoloma: ipikita: ipika: kame yaapona: pa hameke e pokaasa: hali halieke.

26 Mo Semena: Tekehali Koda:na: biki mina:liape. Keinanita: Semena: pa hameke e pokaasa: hali halieke.

27 Mo Koda:ma:ta: Dieipedina: tapake daetolota: ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandikita: mo Semena: wanda:hali amele haena:e.

Keinanita: Dieipedina: pa hameke e pokaasa: hali halieke laa leekeme.

28 Mo ikali tieke tieke a:pa hoki nane Noata: 350 bapi pa ha pelia hayekeme.

29 Kutupa 950 bapi mieketa: homeekeme.

10

Noana: eiyeke tonuna: tapake

1 Mo hande Noana: eiyeke tonu Seme make Ha:me make Dieipedi make ika: monduma: monduma: pimiki wekiwandikina: wekiwandikina: bikimanu doe. Mo hande ikali tieke tieke a:pa hoki naneta: do weki tepoma:ta: weki titi mondu wimikime. 2 Mo Dieipedina: eiyeke tonuta: Koma make Meikoko make Madai make Diapani make Diubolo make Meseke make Taitasi makee. Ikita: mo ika: biki kone yano loma: loma: pimiki da wanda:halina: apa:mei tonue. 3 Mo Komama: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo A:sekena:se make Tipa:di make Tokama make koto damanu pa:ta: haemeke wanda:halie.

4 Mo Diapanima: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo A:lisia make Sepeini make Saipotasi make Loa:disi make koto da kenkemanu haemeke wanda:halie. 5 Ikita: mo dawala tea:na: make mo dawala u dupala: kenke sunu pa:ta: make pelia haemeke wanda:halina: apa:meie. Do koto wanda:halita: mo Dieipedima: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. Ikita: ika: kenke ma:nda: ma:nda: pa:ta:manu hao tutu ta:ta: ta:ta: hao tapake homeke homekema: ika: da pi ta:ta: ta:ta: lemekeme.

6 Ha:mena: eiyeke tonuta: Kusu make Idiepi make Libia make Keinani makee. Ikita: mo ika: biki yano loma: loma: pimiki da wanda:halina: apa:mei

tonue. 7 Mo Kusuma: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo Siba make Ha:pila make Sabita make Lama make Sabeteka make koto da kenkemanu pa:ta: haemeke wanda:halie. Mo Lamama: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo Seba pita: Dedani da wanda:halie. 8 Kusuma: mo weki biki Nimolodo mondu wiekeme. Koto wekita: do kenkena: titina: a:nda: wotu bepolatiki pieke hali hayekeme. 9 Mo Tekehalima: tamba: mina:la: ekima: ipikita: mo yapa: eiya: wotu no hayeke hali hayekeme. Koto ekina: yeketa: wanda:halima: alota: Tekehalima: neketa: Nimolodo pieke tupa: yapa: eiya: wotu no pele hali hawaena:e lo halememe. 10 Nimolodo ipika: titina: kilu tombuao hayeke daoni manuta: Ba:biloni make Eleke make Aka:de makee. Koto daoni tepota: mo Ba:biloni kenke pa:ta: haemekeme. 11 Koto kenkena: haota: ipikita: mo A:sitia kenke pa:ta: pua Ninipa daoni pita: Lihobodi Ia daoni make Kala daoni make 12 kutupa mo Ninipa daoni pita: Kala daoni aneke yaapo tukikina: hala: Leseni daoni make paeyao a:eyekeme.

13 Mo Idiepima: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo Lidia make A:namo make Leha:be make Na:pidu make 14 Pa:dutusi make Ka:solu make mo Pilisidaini wanda:hali kini pa:la: da Ka:podo make koto da wanda:hali yekeme.

15 Mo hande Keinanina: eiyeke tonuta: mupeke weki Saidoni make Hedi makee. Ipilikita: mo ipilika: biki yano loma: loma: pimiki da wanda:halina: apa:meie. 16 Keinani ombuta: mo Diebasi wanda:hali make A:mo wanda:hali make Keakasi wanda:hali make 17 Hipai wanda:hali make Aki wanda:hali make Sini wanda:hali make 18 Apa:de wanda:hali make Sema wanda:hali make Ha:mode wanda:hali make koto wanda:hali paeya tapao sikina: apa:mei hayekeme.

Mo Keinani wanda:hali tutu ta:ta: ta:ta: putupulu bao puata: 19 ikana:ma: yu tombo kini piki hauta: mo Saidoni da nepoko nane kini pea pua mo Kasa da nanema: tilao Kita da puata: mo Laasa nanema: tilao Sodomo make Komota make A:dema make Seboimi da manuna: nate opa:la: nanema: tilao pua u naemekeme. 20 Mo Ha:mema: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: ika: tutu ta:ta: ta:ta: pa:ta: make kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta: make hata:ta: tapake homeke homekena: ika: pita: ta:ta: ta:ta: lemekeme.

21 Mo hande Dieipedina: hameke titina: weki Semeta: mo Hibulu wanda:hali paeyaona: apa:mei yekeme. 22 Semena: eiyeke titita: Ila:me make A:sia make Apa:kesade make Ludu make Atamo makee. Ikita: mo ika: biki kone yano loma: loma: pimiki da wanda:halina: apa:mei tonue. 23 Mo Atamoma: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo Usu make Hulu make Keta make Meseke make koto damanu pa:ta: haemeke wanda:halie. 24 Apa:kesadeta: Silana: ateke yekeme. Kutupa Silata: Ebena: ateke yekeme.

25 Ebeta: weki yaapo mondu wiekeme. Weki ma:nda:na: bikita: Peleke leeke ekita: mo weki ipika: hayeke natena:ta: do kenkena: haemeke wanda:halita: putupa: alualu pieke handa leekeme. Kutupa weki ma:nda:na: bikita: Diokotani leekeme. 26 Mo Diokotanima: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikita: mo Amoda:di make Selepe make Ha:samapede make Dieta make 27 Ha:dotamo make Usalo make Dikila make 28 Obalo make Abima:elo make Siba make 29 Opa make Ha:pila make Dioba:be make koto damanu pa:ta: haemeke wanda:halie. Iki paeyaota: Diokotanima: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. 30 Mo tapake pelieke kenketa: mo Mesa kenkena: hao pua ota:

mo Sepa kenkena: nate opa:la: nane tumiki eli wieke kenke pa:ta:manu haemekeme. 31 Do alo tapaketa: Semema: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. Ikita: tutu ta:ta: ta:ta: pa:ta: make kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta: hata:ta: tapake homeke homekema:ta: ika: pita: ta:ta: ta:ta: lemekeme.

32 Koto wanda:hali paeyao sikita: Noama: kini pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. Kutupa ika: kenke ma:nda: ma:nda:na: hatia epelemeeki maketa: ika: ta:ta: ta:ta: lo monduma: monduma: pieke tupa: kone hatia epelememe. Mo ikali tieke tieke paeyeke hoki naneta: do kenke ma:nda: ma:nda:na: hala: wanda:halita: mo Noana: eiyeketonu pa:ta: kini pea epemeke wanda:halie.

11

Mo haliao a:emeke hokulupiki Beibolo da

1 Amba: titina: do kenke honiki honiki paeyaona: haemeke wanda:hali paeyaoma:ta: da pi homeke la make homeke pi kone lemekeme. 2 Ikita: mo nate opa:la: nanema: pomu lopaata: oni homeke hau honda: lia wieke Ba:biloni kenkena: a:paata: koto pate pitimikime. 3 Kutupa ika: ika: kone alota: A:e. Ameta: mo ma:na: kenkema: la:ka:la toopima: handeke hankola:papeke alemanu wepumana:e lemekeme. Kutu pimikita: mo wepimiki toopimanu make mo toopimanu tuna tuna pea miniki halo pieke koloda make wimikime. 4 Koto ekina: ikana:ma: alota: Nika: biki mina:liaena: yeke make niki mo kenke honiki honiki pa:ta: na putupa: alualu pulu poloma: tupa: maketa: daoni ma:nda: a:etolo hata: mo haliao hokulupeke da tieke ma:nda: oli ya pa:ta: lia a:emana:e lemekeme.

5 Kutu pimiki handaa Tekehalita: mo hande haliwekima: a:emeke daoni make mo ya pa:ta: peeke hokulupeke da tieke make handuluekema: holopeekeme. 6 Kutupa a:pa ipikana:ma: alota: Ameta: do wanda:halita: homeke wanda:hali halemeke yalo homeke pi kone alememe laata: Dota: ika: pua:tiki polo peleme ekina: kini piteleme ekie. Kutupa ikana:ma:ta: teke pa:ta: ika: hone pa:la: anemone hau paeyao pa pilimikie. 7 Koto ekina: niki pua ika: ika: kone hone na u alualu pulu peleme tupa: ika: pi topo topo pealo bape leekeme. 8 Koto ekina: Tekehalima: mo wanda:hali paeyao kenke honiki honiki paeyao pa:ta: putupa putupa pieketa: mo daonita: pao na a:emekeme. 9 Mo Tekehalima: mo wanda:hali paeyaona: pi koto pate topo topo peao kenke honiki honiki paeyao pa:ta: putupa yeke handaa mo daonina: bikita: Beibolo lemekeme.

Semena: tapake

10 Semema: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikina: bikimanu doe. Mo hande ikali tieke tieke yopua bapi yaapo yapeeke hoki naneta: Seme ipiki bapi 100 mieketa: weki Apa:kesade mondu wiekeme. 11 Kotoeki hoki naneta: bapi 500 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.

12 Mo Apa:kesadeta: bapi 35 mieketa: weki Sila mondu wiekeme. 13 Kotoeki hoki naneta: bapi 403 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.

14 Mo Silata: bapi 30 mieketa: weki Ebe mondu wiekeme. 15 Kotoeki hoki naneta: bapi 403 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.

16 Mo Ebeta: bapi 34 mieketa: weki Peleke mondu wiekeme. 17 Kotoeki hoki naneta: bapi 430 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.

18 Mo Peleketa: bapi 30 mieketa: weki Teu mondu wiekeme. 19 Kotoeki hoki naneta: bapi 209 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.

20 Mo Teu bapi 32 mieketa: weki Setuku mondu wiekeme. 21 Kotoeki hoki
naneta: bapi 207 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.
22 Mo Setuku bapi 30 mieketa: weki Neiho mondu wiekeme. 23 Kotoeki hoki
naneta: bapi 200 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.
24 Mo Neihota: bapi 29 mieketa: weki Dita mondu wiekeme. 25 Kotoeki hoki
naneta: bapi 119 pa haota: mandane wekiwandiki mondu wiekeme.
26 Mo Ditata: bapi 70 mieketa: Eipola:ma: make Neiho make Hatani ika:
ateke hayekeme.

Ditana: tapake

27 Dota: mo Eipola:ma: make Neiho make Hatani ika: ateke Ditama: kini
pea monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. Hatanita:
Lodana: ateke yeekeme. 28 Hatanita: ipika: apa: pa haena: kone ipikita:
mo Ba:biloni kenke pa:ta: hala: ipika: daoni teke A:e pa:ta: homeekeme.
29 Eipola:ma:ma:ta: Sa:tai miekeme. Kutupa Neihota: Hatanina: waneke
Milika miekeme. Hatani Isikana: ateke yekeme. 30 Sa:taita: wekiwandiki
mendia:peke na yekeme.
31 Ditama:ta: mo Ba:biloni kenke pa:ta: hayeke daoni A:e mina:pa:lao ipika:
weki Eipola:ma: make Hatanina: eiyeke Loda make Eipola:ma:na: weteke
Sa:tai make hatuku mo Keinani kenke pa:ta: polueke alo pemekepate ikita:
pa mo Hatani kenke pa:ta: pua pitimikime. 32 Kutupa koto pa:ta: haena:ta:
Ditata: 205 bapi mieketa: homeekeme.

12

Koda:ma: Eipola:ma: wi leekeeki

1 Mo Tekehalima: Eipola:ma: pa:ta: alota: Naka: da kenke make naka: tapake
make naka: apa:na: da kenke make mina:pa:lao mo Ima: walo polo kenke
pa:ta: pua:peke. 2 Ima:ta: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina:
wekiwandikita: wopu kiaata: ikita: tutu tieke halimikie. Neketa: wamo
peaasa: hali halena: yeke Ima: neke epealueke laata: naka: biki kende tupa:
wina: lolueke.
3 Mo neke epealimi wanda:halita: Ima: epealo polopate.
Mo neke pa:ta: esihou pi lelimi wanda:halita: kota: Ima: iki pa:ta: esihou pi
laalueke.
Kutupa neke pa:ta: yama:ta: mo tutu ta:ta: ta:ta: paeyao epealueke leekeme.
4 Mo Eipola:ma: ipiki bapi 75 mieketa: mo hande Koda:ma: leeke tupa:
Hatani da mina:pa:laeyekeme. Hande Loda make ipika: yaapo peekeme.
5 Eipola:ma:ta: weteke Sa:tai make hamekena: eiyeke Loda: make mo Hatani
hata: mimiki pa hameke e pokaasa: wanda:hali make ala:ta: ala:ta: paeyao
make mea mo Keinani kenke nane poluekema: kini pea pemekeme. Ku-
tupa mo Keinani kenke nane opolo pemeketa: 6 Eipola:ma:ta: ipika: tapake
amele mo kenke pa:ta: pomu lopa mo yakopiki daoni bikita: Sekeme opolo
pemekeme. Koto pateta: mo Motena: biki wiki ti tieke hayekeme. Koto
nate nina:ta: mo Keinani wanda:halita: koto kenke pa:ta: pa haemekeme.
7 Mo Tekehalima: Eipola:ma: pa:ta: opolo a:pa alota: Do kenke tieke paeyaota:
Ima: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta:
halo polo kenkee leekeme. Kutu piekena: Eipola:ma:ma:ta: mo ipiki pa:ta:
opolo peeke Tekehali Koda: pa:ta: koto pate oloda a:eyekeme. 8 Kotoeki pea
hoki naneta: mo ka:wa: nane pote eli wieke kenke mo Bedele daonina: nate
opa:la: nanema: tilao peekeme. Kutupa ipika: palai data: mo Bedelena: nate
pamba:la: nane tilao mo Ai dana: nate opa:la: nanema: tilao koto tukikina:
a:eyekeme. Koto pateta: oloda ombu a:eyaata: Tekehali pa:ta: panda: puniao

yeiya: layekeme. 9 Kutupa ipikita: mo Keinani kenkena: ka:wa: nanema: tilao da ma:nda: ma:nda: pa:ta: pomu lopeekeme.

Eipola:ma: Idiepi pua hayekeeki

10 Pate koto Keinani kenke pa:ta:ta: tea: ki tieke epeeke handaa Eipola:ma:ma:ta: ka:wa: nanema: papate leke puo pu hao mo Idiepi kenke pa:ta: pa ta:ka:li halo peekeme. 11 Kutupa ipiki mo Idiepi poluekema: yu tombona: pua hata: ipika: weteke Sa:tai pa:ta: alota: Neketa: wanda: seliapoe. 12 Koto ekina: mo Idiepi haliwekima: neke handolota: neketa: yaka wanda: ya:ka:ta:me laa I litolo hata: neketa: pa halena: lelimikie. 13 Kutu paama:na: nakana:ma: Ita: yaka ana:e leka:na:ta: kota: Ita: na liki pa epeke tupa: hatuku halimikie leekeme. 14 Koto eki laa mo yu tombo mina:pa:lao oni Idiepi kenke pa:ta: pepeketa: ota: leeke tupa: kone mo Idiepi haliwekima: mo wanda:ta: wanda: seliapoe laa handemekeme. 15 Kutupa mo kinina: e pokaasa: mandane kapomani haliwekima: mo wanda: handaata: ipika: seliapo piekeeki mo ika: kini pa:ta: pua lemekeme. Kutu pimiki mo wanda:ta: ika: kinina: da pa:ta: hatuku pemekeme. 16 Kutupa mo kinima:ta: mo wanda: mieke ekina: Eipola:ma: pa:ta:ta: epeke hau pitolo hata: sipisipi wopu make nanikosi wopu make kaomanu make donkimanu make pa hameke e pokaasa: wanda:hali make kemelomanu make haleekeme.

17 Pate mo kinima: Sa:tai mieke ekina:ta: Tekehalima: mo ipiki pa:ta: make ipika: da pa:ta: haemeke wanda:hali pa:ta: make ota: hoke yeni kimanu yapena: leekeme. 18 Kutu pieke mo kinima: Eipola:ma: epoe laa lota: pitolo alota: I pa:ta: dota: ekipiki hau pelepe laata: Do wanda:ta: naka: wanda:e laa Ita: ekipeke na lakipe. 19 Nakana:ma: ekipeke ipikita: naka: ana:e le ekina: Ima: yaka wanda: au lano laa pelepe. Naka: wanda: doma: ai hatuku pao pue leekeme. 20 Mo kinima: ipika: haliweki pa:ta: Hatuku pupe leeke handaa mo haliwekima: Eipola:ma: make ipika: wanda: make ipika: wia hayeke ala:ta: ala:ta: paeyao mea mo kenke mina:pa:lao pena: hatuku pemekeme.

13

Eipola:ma: Loda yaapo ka:ta:alu pipikieki

1 Eipola:ma:ma: ipika: wanda: make ipika: wia hayeke ala:ta: ala:ta: paeyao make mea Idiepi mina:pa:lao Keinani kenkena: ka:wa: nanema: tilao peekeme. Loda make mandakena: pemekeme. 2 Eipola:ma:ma:ta: sipisipimanu make nanikosimanu make kaomanu make silipa make kolo make koto ale paeyaoma:ta: hamoko hali tieke hayekeme. 3 Kutupa koto pate mina:pa:laota: kenke ma:nda: ma:nda: pa:ta: pua mo Bedele nanema: peekeme. Ipikita: mo amba: hande ipika: palai da a:eyeke alena: mo Bedele pita: Ai yaapo tukikina: 4 mo hande oloda a:eyeke alena: opolo peekeme. Koto pateta: mo Tekehali pa:ta: panda:puniao yeiya: layekeme.

5 Lodata: ipika: wekiwanda: make sipisipimanu make nanikosimanu make pa hameke e pokaasa: wanda:hali make hayekeme. 6 Kutupa ipilikita: ma:na: hoteke wopu punupikieki yalo hata: mo ipilika: hoteke manuma: napeke ambu opeeke kenketa: wopu dia: yekeme. 7 Kutu piekeeki yalo hata: mo Eipola:ma:na: ma:na: hotekemanu handeteke haemeke haliweki pita: mo Lodana: ma:na: hotekemanu handeteke haemeke haliweki ika: ika: kone ape ape la:tiki pimikime. Koto nate nina:ta: mo Keinani wanda:hali make Petese wanda:hali make pa haemekeme.

8 Kutu pieke handaata: Eipola:ma:ma: Loda pa:ta: alota: Dikita: homeke tapake ya:la: ekina: naka: haliweki pita: yaka haliweki yaapoma:ta: ape ape na lapeke alee. 9 Koto ekina:ta: kota: ka:ta:alu pupana:ma: naka: hone

pa:la: kenke maleke lia neke mandanema: pekena: kota: Ita: mandanema: poluekema: loa:me leekeme.

10 Koto leeke Lodama: mo Diodani hawete handoma: handoma: putia pua mo Soa pua hando naeyekepate oni kenketa: mo hande Tekehalina: e o mo Idiepi kenkema: handaa ikali wopu yapeekeeki handeekeme. Dota: mo Tekehalima: mo Sodomo pita: Komoto daoni yaapo ai na hoeyake haena: piekeme. 11 Koto ekina: Lodama:ta: mo Diodani hawete tieke ipika:ekie laa maleke liaata: mo nate opa:la: nanema: tilao peekeme. Kototа: mo hande hali yaapona: ka:ta:alu pipiki tupa:e. 12 Eipola:ma:ta: Keinani kenke pa:ta: haena:ta: Lodata: mo hawetena: hayeke daonimanu pa:ta: pita:tia pominolota: mo Sodomo nanema: ipika: palai da a:eya pitiekeme. 13 Koto pa:ta: haemeke wanda:halita: hoke wanda:hali hata: make mo Tekehali pa:ta: hoke hau pu haemekeme.

Eipola:ma: mo Hebotoni nane peekeeki

14 Mo Loda pea: hoki nane Tekehalima: Eipola:ma: pa:ta: alota: Koto neke hale alena: hata:ta: mo tea: paeyao siki epeke tupa: handa:e. 15 Koto handeleeki paeyaota: neke pa:ta: make naka: monduma: monduma: pilipi wanda:wekina: wanda:weki pa:ta: make Ima: kulu polo kenkee. Kutupa koto kenketa: hoto paeyao naka:eki utia pu halieke. 16 Ima:ta: ma:nda:ma: na yata:pa: ta:palo pa:la: tupa: naka: monduma: monduma: pilipi weki-wandikina: wekiwandikita: wopu kulueke. Ma:nda:ma: do kenkena: ula: dokolo yata:pa: ta:paya:ka:na:ta: kota: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki make yata:pa: ta:paena:e. 17 Koto pa:la:ma: Ima: do kenke neke kulu polo ekina: mo kenke paeyao pua hando wie leekeme. 18 Koto leeke Eipola:ma:ma: ipika: palai da yoka:moneaota: mo Hebotoni hali Ma:motena: timanu tekepa:ta: leke pua pita: koto pateta: Tekehali pa:ta: oloda a:eyekeme.

14

Eipola:ma:ma: Loda pa:ta:leekeeki

1 Kini haliweki tonkoputa: mo Ba:bilonina: kini A:motapele make A:lasana: kini A:tioko make Ila:mena: kini Siedolaoma make Koimina: kini Taedolo make mo 2 mandane yunki hata: kinita: mo Sodomona: kini Bita make mo Komotona: kini Biesa make mo A:demana: kini Sina:be make mo Seboimina: kini Semebe make mo Bela biki ma:nda: Soana: kini amele a:nda: pulu pemekeme. 3 Do yunki hata: kini manuma:ta: mo Sidimi hawetena: ameta: mo ikali leke ma:nda: biki Homa:la: dawala leleme alena: ika: ami haliweki momba:laemekeme. 4 Ikita: 12 bapina:ta: hande kini Siedolaoma oto pa:ta: haemekepate pa mo bapi 13 pa:ta:ta: ipiki oto pa:ta: na halumeke lemekeme.

5 Kutupa mo bapi 14 pa:ta:ta: Siedolaoma ipika: tamba: mina:la: kinimanu tonka:na: ika: ami haliweki amele mo A:sa:detodi Kanaimi kenke pa:ta: haleme Tepa:imi wanda:hali make mo Ha:mi kenke pa:ta: haleme Susimi tapake make mo homeke hau honda: lupa peeke Kitia:tieimi kenke pa:ta: haleme Emimi tapake make 6 mo Idomo pote pa:ta:manu haleme Ho tapake make ota: lu yombitolo hata: mo Elepa:tani kenkena: mo hapu papeke ale honikina: pua tolu naemekeme. 7 Kutupa paa mo Keidese kenke amba:ta: Enemisipade leeke alena: la:ka:la epemekeme. Ikana:ma:ta: mo A:ma:leke wanda:hali bepolaota: mo Hasasono Teima kenke pa:ta: haemeke A:mo wanda:hali make bepolaemekeme.

8 Kutu pieke mo Sodomo make Komoto make A:dema make Seboimi
make Bela make koto da kini manuma:ta: a:nda: puluekema: ika: ami hali-
wekimanu mo Sidimi hawetena: momba:laota: mo 9 Ila:me make Koimi
make Ba:biloni make Elasa make koto tonkopu dana: kinimanu amele mo
yunki hata: dana: kini manuma: a:nda: pimikime. 10 Koto hawetena:ta:
kolodama: wepiki naku manuma: tumbieke ekiyalo mo Sodomo Komoto da
yaapona: kini yaapota: mo a:nda:na: pindipa polueke alo pepekepate koto
naku pa:ta: pua lopepekeme. Pate mo pa haemeke kini tepota: mo pote
pa:ta:manu pindipa pemekeme. 11 Kota: mo kini tonkopuma:ta: mo Sodomo
Komoto daoni yaapo pa:ta: wieke ale paeyao make nemanu tonka:na: mea
pemekeme. 12 Kutupa make Eipola:ma:na: hamekena: eiyeke Lodata: koto
Sodomo daoni pa:ta: hayeke ekiyalo ipiki make ipika: ala:ta: ala:ta: tonka:na:
mea hatuku pemekeme. 13 Pate hali homeke ma:nda:ta: pindipa pua mo
A:mo tapake hali Ma:motena: timanu hayeke ale nanema: hayeke Hibulu
hali Eipola:ma: pa:ta: a:pa mo koto haumanu la haleekeme. Ma:mote make
ipika: kame yaapo Esikolo pita: A:na: maketa: Eipola:ma:na: tamba: mina:la:
haliweki haemekeme.
14 Kutupa Eipola:ma: ipika: kamena: eiyeke hatuku pemekeeki opu haota:
ipika: a:nda:na: moka:la hando haemeke 318 haliweki momba:lao mo hande
kini tonkopu telia: mea pua ota: mo Da:ni kenke pa:ta: tolu lopalo pemekeme.
15 Koto pateta: ipika: haliweki putupa: putupa: pea momba:lao haena: loma
loma peaata: koto timba hata: mo a:nda: tunkuliki tapake lia bepolae-
mekeme. Ipikana:ma:ta: mo haliwekita: mo Damasikasina: okane nanema:
tilao ota: mo Hoba pua tolu lutia pemekeme. 16 Kutupa mo mea pemeke
ala:ta: ala:ta: paeyao pa petolo mimikime. Kutupa make mo ipika: kamena:
eiyeke Loda make ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao make wanda:weki make mo
mandane dipula mea pemeke wanda:hali make paa hatuku epemekeme.

Melekisedekema: Eipola:ma: epeayekeeki

17 Eipola:ma:ta: mo Siedolaoma make mo mandane kinimanu amele a:nda:
pea bepolao epeeketa: mo Sodomona: kinima:ta: mo Sape hawetena: biki
ma:nda: Kinina: hawete la:la: alena: manda:hande pulu peekeme. 18 Kutupa
mo Seilimina: kini pita: mo Manda Hala: Koda:na: yeni peao hala: hali
Melekisedekema:ta: Eipola:ma: pa:ta: betedi make waini ikali make mea
a:paeyekeme. 19 Kutupa epeaasa: pi alo alota: Mo kenke ya yaapo wa:pa:la:
Manda Hala: Koda:ma: Eipola:ma: epeaena:e laata: 20 Mo naka: a:nda: tunku-
liki haliweki bepolaena: lea: Manda Hala: Koda:na: biki mina:liamana:e
leekeme. Kutupa Eipola:ma:ma:ta: mo mia: ala:ta: ala:ta: paeyao telipa kiki
yaapo yeketa: homeke ma:nda:ta: Melekisedeke pa:ta: haleekeme.
21 Kutu pieke hoki nane mo hande Sodomo kinima: Eipola:ma: pa:ta: alota:
Mo mi ala:ta: ala:ta: paeyaota: wia halo pelepate yaka wanda:hali homeke kie
leekeme.
22 Eipola:ma:ma: hombo peaaso alota: Do kenke ya yaapo wa:pa:la: Teke-
hali oli Manda Hala: Koda:na: biki aloma: 23 Ima:ta: neke pepeleke ala:ta:
ma:nda: siki make ota: na wia halueke laata: Ota: mo kodoni pu kone o anke
dake pu tunkuliki kone loa:me. Kota: mo nakana:ma: alota: Ima: Eipola:ma:
mea hamoko yawa:ma: pi na loelena: loa:me. 24 Koto ekina: Ima:ta: ala:ta:
ma:nda: na mulu polopate mo yaka haliwekima: amba: nemeke alemanu
homeke mulueke. Kutupa make do I tamba: ma:la: hali tepo A:na: make
Esikolo make Ma:mote ika: putupiliki homeke mina:e leekeme.

15

Koda:ma: Eipola:ma: yaapo pi la: wiekeeki

1 Do haumanu hoki naneta: Eipola:ma:ma: upa piki nono pea Koda:ma: ipiki pa:ta: dupa leekeeki opiekeme. Eipola:ma:o. Paala:ma: na homa:pee. Ima:ta: mo ekia:nda: pilia: pa:ta:ta: Ita: ota: naka: hanka: tupa: hata: neke pa:ta:ta: yenki tieke kulueke leekeme.

2 Pate Eipola:ma:ma: alota: Tekehali Koda:o. Mo Ita: wekiwandiki make dia:me. Kota: pa ekipa epeke yenki kilipikipe. Yaka anke teke mulu pa:la: halita: mo Damasikasi hali Eliesa homeke hala:me. 3 Nakana:ma: Ita: wekiwandiki ma:nda: na kele ekina: mo yaka pa hameke e pokaasa: some ma:nda:ma: yaka anke teke milieke leekeme.

4 Kutupa Tekehalima: ipiki pa:ta: pi paa leekeeki dupa opiekeme. Do pa hameke e pokaasa: some Eliesama: naka: anketeke na mulu pa:la:pate ota: naka: wekima: milieke leekeme. 5 Kutupa mo Tekehalima: ipiki hama hatuku pua alota: Oli ya nane handa:liao oli hombulanka:manu yata:pa: handa:e. Nakana:ma: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: oli hombulanka: manuma: handilimikie leekeme.

6 Koto ekina: Eipola:ma:ma: Tekehali pa:ta: hone tulaeyeke ekiyalo mo Tekehalima:ta: ipikita: tikitiki piki halie leekeme.

7 Kutu pa mo Tekehalima: ipiki pa:ta: alota: Ima:ta: do kenke neke muelena:yeke neke mo Ba:biloni kenke pa:ta: hala: daoni A:e mina:pa:lao hatuku epoa: Tekehalie leekeme.

8 Pate Eipola:ma:ma: lota: pitolo alota: Tekehali Koda:o. Ima: ota: yaka kenke laata: Ekipa hone wionope leekeme.

9 Tekehalima: hombo peaaso alota: Mo bapi tepo paeke kao make nanikosi make sipisipi halieki make mea kutupa melipu make dokolo make mea epoe leekeme. 10 Koto leeke Eipola:ma:ma:ta: mo hotekemanu Koda: pa:ta: mea a:pa tukikina: hala:pa:la:tiki pea mandaneta: tombo ma:nda:na: wiatiki mandaneta: tombo ma:nda:na: wiatiki pea hoki tuna tuna pea wina: leekepate mo ba yaapota: na halepeleekeme. 11 Mo hoteke manuta: mo Idama: handeke ba manuma: noluekema: epemekepate Eipola:ma:ma: tolu lia:tiki piekeme.

12 Nate oni pambolo pulu haena:ta: Eipola:ma:ta: u yoka:lupa puaata: paala: pita:la:eki pita: pututu pita:la:eki yaapo ipiki pa:ta: epeekeme.

13 Kutupa mo Tekehalima: ipiki pa:ta: alota: Naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: mo ma:nda:na: kenkena: pua hata:ta: leke popeleke na handeke tapake leke halimikie. Ikita: koto pa:ta:ta: pa pa hameke e pokaasa: tapake hata: 400 bapina:ta: ota: hoke tupa: handeteke halimikie.

14 Pate kutu pilia: tapaketa: Ima: ka:nda: halo polopate mo naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikita: koto kenke mina:pa:lao pemeka:na:ta: ala:ta: ala:ta: tieke mea pelimikie. 15 Neketa: koke yaa pita yopu homupea homeka:na:ta: kota: mea hoilimikie. 16 Ima:ta: do kenkena: haleme A:mo tapake wanda:hali ai na tolu liki pa haota: ika: hoke hau tieke piteleme ekina: ka:nda: halua: dina:ta: mo naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: mei tonkopu mia:ka:na:ta: do pate paa la:ka:la ipilimikie leekeme.

17 Mo nate oni pambolo pua timba: leeketa: mo lumu opolo hake itika:pei pita: talo talo hake ola:pake yaapoma: a:pa mo hotekemanu wieke ale tukiki pa:ta: yama: yapeekeme. 18 Kutupa koto pate koneta: Tekehalima: Eipola:ma: yaapo pi la: witolo alota: Ima: do yata:polo kenke paeyaota: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: halueke laa pi la: witolome. Oni Idiepi yu tombona: kini pea pua mo Yupoteitisi ikali puata: 19 mo Keni wanda:halina: kenke make Kenisi wanda:halina: kenke make Kadomono wanda:halina: kenke make mo 20 Hidi wanda:halina: kenke

make Petese wanda:halina: kenke make mo Tepa:imi wanda:halina: kenke make 21 mo A:mo wanda:halina: kenke make Keinani wanda:halina: kenke make Keakasi wanda:halina: kenke make mo Diebusi wanda:halina: kenke make paeyao halueke laa loa:me leekeme.

16

Heika pita: Isima:elo yaapo

1 Eipola:ma:na: weteke Sa:taima:ta: weki ma:nda: na mendiaeyekeme. Pate ipikana:ma:ta: pa hameke e pokaasa: Idiepi wandiki biki Heika hatuku hayekeme. 2 Koto ekina: Sa:taima: Eipola:ma: pa:ta: alota: Mo Tekehalima: I̲ weki na mendiono ala: ekina: mo yaka pa hameke e pokaasa: wandiki yaapo pelia:peke na ya:la:pe. Kutu pika:na:ta: ipikana:ma: yaka weki mendiaena: loa:me leekeme. Koto leeke Eipola:ma:ma:ta: Sa:taima: leeke pina:ta: a:pa:la:me leekeme. 3 Koto ekina: Heikata: ipika: yaapo peao wanda: haena: Sa:taima: haliki haleekeme. Do hau piki hauta: Eipola:ma:ta: Keinani kenke pa:ta: kiki yaapo bapi haena: piekeme. 4 Kutupa Eipola:ma:ma: Heika yaapo pelia mo wandikita: weki pitiekeme. Mo wandikima: ipiki weki weleke hayekeeki handolota: hakoko yamo baaso hata: Sa:tai lu pambaeyekeme.

5 Kutu pieke Sa:taima: Eipola:ma: pa:ta: alota: Heikama: I̲ lu pambaasa: ekita: naka: ka:ta:ta:e. I̲ma: kone ipiki neke pa:ta: ku hao ipiki weki weleke haya:eki hando haota: I̲ lu pambaasa:me. Koto ekina: diki ma:nda: hondo tikitiki polopa:me laata: Koda: ipika: lena:e laa leekeme.

6 Eipola:ma:ma: hombo peaaso alota: Kota: a:pa:la:ma: mo wandikita: naka: pa hameke e pokaasa: wandiki yalo neke oto pa:ta: hala:me. Naka: hone pa:la:eki pie leekeme. Koto ekina: Sa:taima:ta: Heika hoke tupa: handeteke hayeke handaa pao pindipa peekeme.

7 Mo Tekehalina: enisoloma:ta: Heika oni Sia:e nane pula: pota:na: hapupapeke alena: tunkulu pa pitieke ikali tea:na: manda:hande piekeme. 8 Kutupa alota: Sa:taina: pa hameke e pokaaso wanda: Heikao. Neketa: hanema: a:pa pelepe laata: hane pulipe leekeme. Heikama: hombo peaaso alota: Ya handeteke hala: wanda: kiao pindipa pulume leekeme.

9 Mo enisoloma: alota: Pao la:ka:la pua ipika: pa hameke e pokaasa: wanda: hapeke leekeme.

10 Kutupa paa alota: I̲ma:ta: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: ma:nda:ma: na yata:polo pa:la: tupa: wopu kulueke. 11 Neketa: hali weki mendilipikima: ipika: bikita: Isima:elo lapeke. Pa ekipeke mo Tekehalima:ta: naka: ka:nda:ma: homolo e̲ leleeki opa:la: ekina: loa:me. 12 Pate naka: wekita: mo sayale au la:la: donkima: handaa ipikita: paeyao pa:ta: a:nda: tunkulaa hata: paeyaoma:ta: ipiki pa:ta: a:nda: tunkulimikie. Kutupa ipikita: yankeke paeyao ame̲le̲ na hao peliki ta:ta: halieke leekeme.

13 Heikama: ipika: kone lota: pitolo alota: I̲ma:ta: Koda: ota: handolo hata: doeki la haluekema: pa hao polope laa leekeme. Koto ekina: mo ipiki pa:ta: pi la halea: Tekehalita: Hando Hala: Koda:e laa ipika: biki kini pea taapa: wiayekeme. 14 Koto ekina: wanda:halima: mo Keidese hao mo Betede tukikina: ula: naku ikalita: Mo I̲ Handa:la: Pa Hao Hala: Halina: Naku Ikalie lelememe.

15 Heikama:ta: Eipola:ma:na: weki mendiaeyeketa: Isima:elo leekeme. 16 Koto dina:ta: Eipola:ma:ta: bapi 86 yekeme.

17

Sekemesaisi hauta: mo pi la: wieke ekina: patehau

1 Eipola:ma: 99 bapi mieketa: mo Tekehali opolo pua alota: Ita: Aneke Wele
wopupiki Koda: halome. Ima: alo pi opua hoto paeyao tikitiki hau homeke
pea:peke. 2 Ima:ta: neke yaapo yaka pi la: wiaata: naka: monduma: mon-
duma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: wopu kulueke leekeme. 3 Koto
leeke Eipola:ma:ta: you panda:puniao ipika: popeleketa: oni yu wataeyeke
handaa Koda:ma: alota: 4 Ima: neke yaapo do pi la: witolome. Ima: pi
la: witolota: neketa: tutu paeyao sikina: apa:mei halipikie. 5 Naka: bikita:
Eipola:ma: dia:yalo ameta: Eipoloha:ma:e. Pa ekipeke neketa: tutu paeyaona:
apa:mei hawaasome. 6 Ima:ta: naka: monduma: monduma: pilipi weki-
wandikina: wekiwandiki tieke kua:ka:na:ta: kota: mandaneta: kinimanu
pitilimikie. Nakana:ma:ta: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandik-
ina: wekiwandikita: tieke kua:ka:na:ta: kota: tutu ta:ta: ta:ta: halimikie.
7 Ima:ta: neke pa:ta: make naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandik-
ina: wekiwandikina: tapake pa:ta: maketa: do la: witolo pita: ota: na paeke
pa u halo pa:la: pi la: witolome. Ita: naka: Koda: make naka: monduma:
monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikina: Koda: make halueke.
8 Ame do neketa: da ma:nda: hali leke hale kenketa: neke pa:ta: make kia
naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: make
halueke. Do Keinani kenke paeyaota: naka: monduma: monduma: pilipi
wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: ota: hoto paeyao ika: ekie la halaata: Ita:
ika: Koda: halueke.
9 Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Nakana:ma: make naka: wetepe nina:
monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikima: maketa: I
amele do pi la: witolo ekita: ota: wia halumeke laa lapa:peke. 10 Nakana:ma:
make naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikima:
make ika: hali weki paeyaota: sekemesaisi hau ota: pulumeke laa lapa:peke.
11-12 Ame do kini pea puluta: ika: hali weki mondu wia pitina: hoto ketepo
hata: paeya:ka:na:ta: kota: sekemesaisi hau peapa:peke. Kutupa mo iki
haleme da pa:ta: mendilimi pa hameke e pokaasa: wanda:halina: hali weki
make mo kenke ma:nda:na: hamba:la: pa hameke e pokaasa: haliweki make
sekemesaisi hau peapa:peke. Do hauma:ta: neke I dika: pi la: witolopa:eki
peneme yao walieke. 13 Hali paeyao sikita: sekemesaisi hau peapeke
ya:la:me. Kutupa do manda lokena: pitoloma: ekita: mo na paeke pa u halo
pa:la: pi la: witolo ekina: patehau pitoloeki walieke. 14 Koto pa:la:pate iki
ma:nda: epi sekemesaisi hau na pia:ka:na:ta: kota: Ya tapakee pi na lolueke.
Pa ekipeke ipikana:ma:ta: yaka pi la: ulueki na wia haleke loa:me leekeme.
15 Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Naka: wanda:ta: Sa:tai pi paa na
lapeke. Ame do kini peata: Seta lapeke. 16 Ima:ta: ipiki epeao make ipiki pa:ta:
yama: naka: weki kulueke. Ima:ta: ipiki epeao make ipikita: mandane tutuna:
inkiki halieke. Kutupa ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina:
wekiwandiki tukiki pa:ta:ta: kinimanu halimikie.
17 Koto leeke Eipoloha:ma:ta: you panda:puniao ipika: leke popeleketa: oni
yu wataena: leekepate ipika: honema:ta: halima: ipikita: 100 bapi ya:na: kone
weki mendia:peke ya:la:pe laa kutupa Setata: 90 bapina: weki mendia:peke
ya:la:pe laa ipika: honema: kone ki teekeme. 18 Kutupa ipikana:ma: Koda:
pa:ta: lota: pitolo alota: Pa ekipeke Isima:eloma: yaka anketeke na mina: alepe
leekeme.
19 Pate Koda:ma: alota: Dia:me. Naka: wanda: Setama: naka: weki men-
diaeya:ka:na:ta: ipika: bikita: Aisa:ke lelipikie. Ima:ta: ipiki make ipika:
monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandiki amele make hoto

paeyao yaka pi la: witoloeki pa wia halumeke. Koto pi la: witolo ekita: ota: na paeke pa u halo pa:la:ekie. 20 Ima:ta: mo nakana:ma: Isima:elona: honke leeki opua:me. Koto ekina: Ima:ta: ipiki epeaota: wekiwandiki wopu halaa ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandiki make wopu halueke. Ipikita: 12 you haliweki tonuna: ateke haota: kutupa ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandikita: tutu tieke hawalueke. 21 Pate Ima:ta: naka: weki Aisa:ke yaapo yaka pi la: witoloeki miniki halueke. Ipikita: do homeke natena: kone mo bapina: Setama: mendilieke leekeme. 22 Kutupa Koda: ipiki Eipoloha:ma: yaapo pi lo paeyaota: ipiki mina:pa:lao peekeme.

23 Koto homeke natena: kone Eipoloha:ma:ma: Koda:na: pi opuata: ipika: weki Isima:elo make mo ipika: da pa:ta: haemeke haliwekimanu make apa:tao mo ipika: da kenke pa:ta: haemeke pa hameke e pokaemeke wanda:halina: eiyeke tonu make mo hambeeke haliweki paeyao siki make sekemesaisi hau peayekeme. 24 Eipoloha:ma: ipikita: 99 bapina: sekemesaisi hau piekeme. 25 Kutupa ipika: weki Isima:elota: 13 bapina: piekeme. 26 Ipilikita: mo homeke natena: sekemesaisi hau pipikime. 27 Kutupa ipika: pa hameke e pokaemeke haliweki make mandakena: pimikime.

18

Eipoloha:ma: pa:ta: wekina: pi la: wiekeeki

1 Tekehalita: mo Ma:motena: timanu tekena: Eipoloha:ma: pa:ta: opolo peekeme. Eipoloha:ma:ta: nate ota: titipu tieke pieke dina: ipika: palai da pota: kake pa:ta: pita: 2 handa: liaeyekepate tepo hali haemekeeki handeekeme. Mo handea: dina: kone pototo la pua mo haliweki manda:hande piekeme. Kutupa ipika: leke popeleketa: oni yu wataena: alo hata: 3 alota: Haliwekio. Yaka da pa:ta: hoto na pitiki pa na lombei pea:pa:peke. Ita: iki tamba: muluekema: halome. 4 Koto ekina: ika: ankemanu tanda:pa do ti teke pa:ta: hoto pitomena: ikali mealo ponoe.

5 Kutupa make mo ika: pota: pelimi ale pa:ta:manu honkopu hamina: ne siki make mea a:palueke. Ikana:ma:ta: yaka da pa:ta: epeleme ekita: I ta:na: homa:tiaasa: hau pelememe. Koto ekina:ta: Ima: iki tamba: mionoe leekeme. Kutupa ikana:ma: hombo peaaso alota: Ota: a:pa:la:me laa keiyae lemekeme.

6 Koto ekina: Eipoloha:ma:ta: ipupula mo palai da pa:ta: pua Seta pa:ta: alota: Naka: ta:ta: ma:nda: wili palaowa tepo a:nda: mea ai betedi wepie leekeme. 7 Koto laa ipikita: oni kao banisi pa:ta: pua loke panka wiki panake kao ikiki mea ipika: e pokaasa: hali ma:nda: pa:ta: haleekeme. Kutupa mo halima:ta: ipupula pua yankeekeme. 8 Kutupa yankeketa: Eipoloha:ma: mo kao andu pankeke manda wita:la: epeke imekema: handeke ale make ota: kao andu pankeke make mo hande hoteke make mea pua mo haliweki pitieke alena: pua wiekeme. Koto ti teke pa:ta:ta: ipikana:ma: mo haliweki ne pana: peaota: nena: leekeme.

9 Kutupa mo haliwekima: lota: pitolo alota: Naka: wanda: Setata: hande pa:la:pe lemekeme. Eipoloha:ma:ma: hombo peaaso alota: Oni palai da pa:ta: pila:me leekeme.

10 Hali homeke ma:nda:ma: alota: Ame do kini pea kaisepo kiki homekena: mandane ekina: tonkopuna:ta: I paa epoa:ka:na:ta: kota: naka: wanda: Setata: weki mendilieke leekeme. Setata: mo halikina: hoki nane mo palai da pota: kake pa:ta: hata: opiekeme. 11 Eipoloha:ma: pita: Seta yaapota: ota: koke yepekeme. Kutupa Setata: ipika: kaisepo da handeekeeki make paeyekeme.

12 Koto ekina: Setama:ta: ipika: onina: toluma: ki talo hata: alota: Ameta: I
make yaka haliki make koke yalo hata: honkopu paela:me. Ekipa ta:na:ma:
homolo hata: loke paa apa:talupa:pe leekeme.
13 Koto ekina: mo Tekehalima: Eipoloha:ma: pa:ta: lota: pitolo alota: Ekipeke
Setama: ki talo hata: ipikita: ota: koke yolome ekipa weki mondulua:pe ala:pe.
14 Koto mo Tekehalima: na pea:peke ya:la: hau ma:nda: ula:pe. Amba: mo loa:
handa:e. Ame do kini pea kaisepo kiki homekena: mandane ekina: tonkop-
una:ta: I paa epoa:ka:na:ta: Setama: weki mendilieke laa loa:me leekeme.
15 Kotoeki leeke Seta ipikita: paala: pieke handa honiolo hata: alota: Ki na
toa:me leekepate Tekehalima: hombo peaaso alota: Dia:me. Nakana:ma: ki
temee leekeme.

Eipoloha:ma:ma: Sodomo da hoeyaapa:na: honke laeyekeeki

16 Kutupa mo hali wekita: mina:pa:lao mo Sodomo da handa:nialo pimiki
alena: pemeke handaa Eipoloha:ma:ta: mo pota:na: a:talo lo tapaaluekema:
mandakena: pemekeme.
17 Kutupa mo Tekehalima: ipika: onina: toluma: alota: Ima: pulu polo ekita:
Eipoloha:ma: pa:ta: na a:mbalueke. 18 Ipika: monduma: monduma: pilia:
wekiwandikina: wekiwandikita: honkopu wopu hake tutu tieke halieke.
Kutupa make ipiki pa:ta: yama:ta: mo tutu paeyao epealueke. 19 Ima:ta:
ipikana:ma: ipika: weki titi make ipika: monduma: monduma: pilia: weki-
wandikina: wekiwandiki pa:ta: make I pa:ta: homu pea tikitiki hau make ota:
hau make ota: pia:pa:peke laa la halena:yeke ipiki maleke lulume. Ikana:ma:
kutu pimika:na:ta: kota: Ima: mo ipiki pa:ta: pi la: ua: tupa: hau paeyao
peawalueke leekeme.
20 Koto hone wia mo Tekehalima: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Mo Sodomo
Komoto da yaapona: pi laasa:eki manuta: ota: hokeeki laaloendi pita:la:me.
Kutupa ipilika: hoke hauta: ota: tiekee. 21 Koto ekina: mo loloendi piteleme
laasa:eki opolo ekita: ota:pe laa handolo holopulueke leekeme.
22 Kutupa mo hali yaapota: Sodomo nane pepekepate mo Tekehalita:
Eipoloha:ma: yaapo pa hayekeme.
23 Kutupa Eipoloha:ma:ma: Tekehali handolo hata: alota: Nakana:ma:ta:
mo hoke hau pa:la: tapake hoeyaaso hata:ta: mo tikitiki piki tapake make ota:
mandakena: hoeyalo pele ekina: alepe. 24 Oni daoni pa:ta: hoke hau na pu
haleme wanda:hali 50 haya:ka:na:ta: kota: pa hoeyalipikipe. Nakana:ma:ta:
koto 50 wanda:hali homaama:na: ya honema:ta: na hoeyalena:e hone
witolome. 25 Ota: mo tikitiki piki tapaketa: mo hoke hau pa:la: wanda:hali
amele na lu homalipikipema. Kotota: ota: pea:peke na ya:la: haue.
Nakana:ma:ta: kutupiki hau pea:peke na ya:la:me. Nakana:ma: mo da
hoeyaeka:na:ta: kota: mo tikitiki piki tapaketa: mo hoke hau pa:la: tapake
amele ka:nda: pealipikie. Koto ekina: kotota: ota: ana: na pa:la: haue. Do
kenke paeyaona: pi yokaalu pitele halima:ta: ota: tikitiki yao kone pea:peke
ya:la:me laa leekeme.
26 Koto leeke mo Tekehalima: hombo peaaso alota: Ima: mo Sodomo daoni
pa:ta: tikitiki pea hala: tapake 50 handoa:ka:na:ta: kota: koto wanda:halina:
hauna: kone mo daoni na hoeyalueke leekeme.
27 Eipoloha:ma:ma: pi paa alo alota: Tekehalio. Pilisi Ima: paala:ma: na
homeke pi paa alo ekina: hone na wia:peke. Ita: pa kenke hali yalo pi ma:nda:
lapeketa: na ya:la:pate pa 28 mo daoni pa:ta: 50 dia: ya:lia:pate pa 45 tikitiki
piki tapake homeke haya:ka:na:ta: kota: 5 ma:nda: dia:ya:la: ekina: mo daoni
paeyao hoeyalipikipe leekeme. Mo Tekehalima: paa hombo peaaso alota:
Ima: mo daoni pa:ta: hoke hau na pu hala: wanda:hali 45 handa: ua:ka:na:ta:
na hoeyalueke leekeme.

29 Eipoloha:ma:ma: paa ombu alota: Pa 40 tapake homeke haya:ka:na:ta: eki pilipikipe leekeme. Ipikana:ma: hombo peaaso alota: Kota: 40 tapake haya:ka:na: make ota: na hoeyalueke leekeme.

30 Eipoloha:ma:ma: alota: Pilisi Tekehalio. Ima: pi paa lapeke ya:la:ma: mineke na panka:peke. Mo tapake 30 homeke haya:ka:na:ta: eki pilipikipe leekeme. Tekehalima: hombo peaaso alota: 30 tapake handa: ua:ka:na: maketa: na hoeyalueke leekeme.

31 Eipoloha:ma:ma: alota: Tekehalio. Pilisi Ima: paala:ma: na homeke neke pa:ta: pi pa la:tia pulu ekina: hone na wia:peke. Mo pa:ta: pa 20 homeke handa: wika:na:ta: eki pilipipe leekeme. Ipikana:ma: alota: 20 handa: ua:ka:na: make na hoeyalueke leekeme.

32 Eipoloha:ma:ma: alota: Tekehalio. Pilisi ota: hoto homeke lota: puluekema: mineke na panka:peke. Kiki yaapo homeke handa: wika:na:ta: eki pilipikipe leekeme. Ipikana:ma: alota: Kiki yaapo handa: ua:ka:na: make na hoeyalueke leekeme.

33 Kutupa Eipoloha:ma: yaapo pi lo paeyao mo Tekehali pu moneayeketa: Eipoloha:ma:ta: da la:ka:la peekeme.

19

Sodomona: hoke hau tieke

1 Mo hande enisolo yaapo Sodomo opolo epepeketa: Lodata: mo daonina: pota: kake pa:ta: pitiekeme. Lodama: mo hali yaapo hando haota: koto kone tiao handolo peekeme. Ipikana:ma: mo hali yaapo haepeke alena: pua panda:puniaaso 2 alota: Hali yaapoo. Ita: ipiliki tamba: muluekema: haloma: pilisi ya da nane pomana: ipupe. Ipilika: anke tandepo peliaata: da ka:la:paasota: timba tiao ipilika: polo pelepe nane poepena: loa:me leekeme. Pate ipilikana:ma: hombo peaaso alota: Dia:me. Dikita: ame do timbata: do daoni wanda:halina: mombolo haleme alena: polupekee lepekeme.

3 Pate Lodama:ta: mo hali yaapo honke paa la:tiki pu haota: wetepe nane ipika: da pa:ta: hatuku peekeme. Lodama:ta: ipika: e pokaasa: haliweki pa:ta: alota: Do kimisu tapakena: mandane betedimanu wepiao make epeke ne ma:nda: wamo peape leekeme. Kutupa mo ne amu pea wieketa: nemekeme.

4 Mo kimisu hali yaapo polu poluekema: haena:ta: mo Sodomo haliwekima: mo da a:pa popei yaemekeme. Mo daoni pa:ta: haemeke koke haliweki paeyao make pa:pa:na: weki paeyao make a:pa haemekeme. 5 Ikana:ma: mo Loda pa:ta: wi alo alota: Mo neke amele ame timba polu epeme haliwekita: hando ya:ka:ta:pe. Niki pa:ta: hatuku epoe lemekeme. Mo Sodomo haliwekima:ta: mo hali yaapo amele loke apa:taasa: hau puluekema: lemekeme.

6 Koto lemeke Lodata: hama opolu bao pota: poka:neayekeme. 7 Kutupa ipikana:ma: mo haliweki pa:ta: alota: Yankeke tonuo. Dupiki temokona: hau na pia:pa:pee laa iki honke alome. 8 Handa:pe yaka moputali wandiki yaapo hala:ma: ika: hone pa:la:eki puemena: hama hatuku eponoe. Pate do hali yaapo pa:ta:ta: hau ma:nda: na pia:pa:pee. Ipilikita: yaka kimisu hali yaapo ya:la: ekina: Ima: handeteke hapeke ya:la:ma: leekeme.

9 Koto leekepate mo tapakema: alota: Neketa: kenke ma:nda: hali ya:la:ma: nika: pota:na: na hake wopu hae. Niki dupi dupi laa leeke hauta: neketa: epi ya:ka:ta:pe. Nikana:ma: mo hali yaapo pa:ta: pulu pololoma: tupa: neke pa:ta: ota: haka:ta:pake tupa: puluma:ma: wotu hae lemekeme. Mo haliwekima:ta: Loda wato lopao oni pota: kake yambuluekema: pemekeme. 10 Pate mo da tukiki pa:ta: pitipiki kimisu hali yaapoma:ta: kiki hokulu peao Loda yola: mea oni da tukiki pa:ta: lopao pota: poka:peekeme. 11 Kutupa mo hama: nane

haemeke haliwekima: pota: na lombolo pimiki tupa: ipilikana:ma:ta: ika: leke holu peaepekeme.

Lodama: Sodomo mina:pa:laeyekeeki

12 Mo hali yaapoma: Loda pa:ta: alota: Ma:nda: epi naka: wekiwandiki tonu o naka: mei tonu o naka: yankeke do daoni pa:ta: haemeka:na:ta: kota: do pa:ta: na haena: leke panane hatuku pue. 13 Pa ekipeke do daonita: dikana:ma: hoeyalo polopa: ekina: lopa:me. Mo Tekehalima:ta: do Sodomo wanda:halina: pi laasa: ekita: ota: hoke tupa: opua do Sodomo hoeya ponoyeke diki tapaala:me lepekeme.

14 Koto lepeke Lodata: ipika: wandiki yaapo mulu pimiki haliweki pa:ta: pua alota: Mo Tekehalima: do da hoeyaliekema: mina:pa:lao ota: ai yopupe leekepate mo haliwekina: honema:ta: Lodama: pa telepo alo ala:ma: hone wimikime.

15 Da kelepolo haena: mo enisolo yaapoma: Loda ipupulaaso alota: Ai ai pie. Naka: wandiki ankula: ankula: ota: ai hatuku pue. Pa ekipeke mo daoni hoeyaeya:ka:na:ta: iki na homolo peleme tupa: lopa:me lepekeme. 16 Pate Lodama:ta: kiao tapeke nono pieketa: mo Tekehalima:ta: Loda a:ta:ma: homolo hata: mo hali yaapoma: Loda make ipika: waneke ankula ankula paeyao kikima: mea hatuku mo daoni mina:pa:lao pemekeme. 17 Kutupa mo enisolo ma:nda:ma: alota: Ota: homa:la:eki weiya honkopu hao pototo laa pupe. Na handa:neake make mo hawetena: na pua hando hapa:peke. Iki na lulu pa:la: tupa: oli pote pa:ta:manu pindipa pupe leekeme.

18 Pate Lodama: hombo peaaso alota: Someo. Pilisi ota: dia:me. Nikana:ma: dupiki hau na piomono lapee. 19 I a:ta:ma: homolo hata: ipilikana:ma: I homaama:na: yeke ota: tamba: mipipate pa mo pote manuta: papate yalo hata: koto pate ai na opolo peke hano mo hoeyalo pa:la: ekima: I a:pa teliminia:ka:na:ta: kota: homulueke. 20 Koto ekina: mo koto hosiki daoni sikita: handelepe laa mo daonita: pa hosiki da siki ya:la: ekina: I na homolo polo tupa: koto pa:ta: pono lae leekeme.

21 Mo enisoloma: hombo peaaso alota: A:pa:la:me. Ima: aowe aloma: koto daoni na hoeyalueke. 22 Ota: ai ai la aiya pupema. Ima:ta: iki mopate ai na opolo peke hamina:ta: hau ma:nda: ai na pulueke leekeme. Lodama: koto daonita: hosiki alesiki leeke handaa mo daonina: bikita: Soa leekeme.

Sodomo Komoto yaapo hoeyaeyekeeki

23 Mo nate opolo haena:ta: Loda mo Soa da opolo peekeme. 24 Kutupa koto kone Tekehalima: talo talo hake lanka: biki solopama: mo Sodomo pita: Komoto daoni yaapo pa:ta: lako leke lopena: alo hata: 25 hoeyao mo hawete tieke make wanda:hali paeyao make koto kenkena: opeeke ala:ta: ala:ta: paeyao make hoeyaeyekeme. 26 Pate Lodana: weteketa: paa la:ka:la: handa:moneao hao ipikita: epi punka au laa hayekeme.

27 Da ka:la:paaso sikita: Eipoloha:ma:ta: ipupula pua mo hande Tekehalina: leke popelekena: pua hayeke alena: paa peekeme. 28 Kutupa mo Sodomo pita: Komoto yaapo mo hawete tieke make handa:niayekepate mo kenke pa:ta:ta: po moyala: alena: piki nono pea lumu tieke opeekeeki handeekeme. 29 Pate Koda:ma: hande Loda hayeke daoni yaapo hoeyaeyeke dina:ta: ipika: hone pa:ta: Eipoloha:ma: hone pa wia hata: Loda pindipa pena: leekeme.

Moa:be pita: A:mono tapake yaapo kini piekeeki

30 Loda ipikita: Soa hapeke paala: pieketa: ipika: wandiki yaapo amele pote eli pa:ta:manu pua tikene da pa:ta: pelia haemekeme. 31 Kutupa mo mupeke wandikima: hakepiki pa:ta: alota: Diki mea wekiwandiki mendialo pa:la: hali ma:nda: do kenke paeyao pa:ta: na hala:me. Kutupa make dika:

apa:ta: koke yala:me. 32 Koto ekina: dika: apa: hoke ikali na keaena: laa ipiki amęlę polupa:ka:na:ta: kota: ipiki pa:ta: yama: wekiwandiki mondupana: loa:me leekeme. 33 Koto timbata: ipiki waini ikali nena: halaata: mo mupeke wandiki ateke yaapo peliekepate mo ateketa: ikali tieke neekeeki yalo ipikita: hone na wiekeme.

34 Mo da ma:nda: kelepeeketa: mo mupeke wandikima: hakepiki pa:ta: alota: Ambaneke timbata: ipiki yaapo I̲ polua:ma: ame timbata: neke poluepena: ikali paa nena: lopana:e. Kutu pupa:ka:na:ta: kota: diki telipuna:ma: dika: apa: pa:ta: yama: weki mondupana: loa:me leekeme. 35 Koto ekina: koto timbata: ipilika: ateke ikali nena: laa mo wetepe nane wandiki ateke yaapo pelipipikime. Kutupa ateketa: ikali tieke ombu neekeeki yalo hone na wiekeme. 36 Koto hau pipiki ekima:ta: Lodana: waneke yaapota: weki loke lomba:alu pipikime. 37 Mo titina: wandikima: weki mendieketa: ipiki bikita: Moa:be leekeme. Ipikita: ame do Moa:be wanda:halina: apa:meie. 38 Mo wetepena: wandikima: make weki ombu mendieketa: ipiki bikita: Benami leekeme. Ipikita: ame do A:mono wanda:halina: apa:meie.

20

Eipoloha:ma: pita: Abimeleke yaapo

1 Eipoloha:ma:ma:ta: Ma:mote mina:pa:lao Keinanina: ka:wa: nanema: tilao mo Keidese make Sia:e kenke yaapo tukikina: pua pitiekeme. 2 Kutupa ipikana:ma: Kita kenke pa:ta: pua hata: Setata: ipika: beliki leekeme. Koto leeke handa mo Kita kenkena: kini Abimelekema: Setata: hatuku ipiki pa:ta: epena: leekeme. 3 Timba ma:nda:ta: mo some pa:ta: Koda:ma: upama: a:pa alota: Nakana:ma: do amba: ma:nda:ma: ma:la: wanda: mele ekina: neke homilipikie leekeme.

4 Pate Abimeleketa: mo wanda: teke pa:ta: na epeeke ekina: alota: Tekehalio. I̲ta: hokeeki ma:nda: na poloma: I̲ make yaka wanda:hali make hoeyalipikipe. 5 Eipoloha:ma:ma:ta: ipika: ana:e leeke handa mo wanda:ma: make homeke pi kone lea:me. Koto ekina: I̲ma: do hauta: yaka honema: tikitiki pieke handa dupiki hau pua:me. Kutupa I̲ma:ta: hoke hau ma:nda: na polome leekeme.

6 Koda:ma: upama: hombo peaaso alota: Ota:e. Nakana:ma: tikitiki pieke handaa pi ekina: nakana:ma: I̲ pa:ta: hoke hau pilipiki yeke nakana:ma: mo wanda: na wataalena: loa:me. 7 Koto ekina: ameta: mo wanda: ipika: haliki pa:ta: paa hala:peke. Mo halita: potopede hali halekena: ipikana:ma: nekena: yeni peaya:ka:na:ta: kota: neke na homilipikie. Pate mo wanda: pa na haleka:na:ta: kota: neke kinki pitoloma: laa neke make naka: wanda:hali make homilimikie leekeme.

8 Da kelepeeketa: Abimeleke ipika: you haliweki wi la: mepi pea mo piekeeki la haleeke handaa mo haliwekita: paala:ma: homemekeme. 9 Kutupa Abimelekema: Eipoloha:ma: wi la: mea alota: Nakana:ma: niki pa:ta: dota: ekipiki hau pea pelepe. Nakana:ma: I̲ pa:ta: make yaka kilu tombuao halo pa:ta: do hoeyaapekeeki epena: leke hauta: I̲ma: neke pa:ta: ekipiki ata:ka: poleke pelepe. Nakana:ma: do I̲ pa:ta: pele ekita: ota: ma:nda:ma: na pea:peke hau peleme. 10 Koto ekina: ekipeke do hau pea pelepe leekeme.

11 Eipoloha:ma:ma: hombo peaaso alota: Yaka honema:ta: do pate Koda: paala:piki some ma:nda: na halieke hone wia yaka wanda: muluekema: I̲ limikie hone ua:me. 12 Pate mo wanda:ta: ota: yaka ana:e. Ipikita: yaka apa:na: waneke ya:la:pate ama: homeke ta:ta:e. Kota: I̲ma: mea polome. 13 Koto ekina: Koda:ma: I̲ yaka apa:na: da mina:pa:lao ma:nda:na: kenke pa:ta:

pu leeke puluta: Ima: mo wanda: pa:ta: alota: Nakana:ma: I oto pa:ta: haleeki walolo hata: paeyao pa:ta: Ita: naka: ana:e lapeke laa loa:me leekeme.

14 Kutupa Abimelekema: Setata: Eipoloha:ma: paa halolo hata: make homeke dina: koneta: sipisipimanu make kaomanu make pa hameke e pokaasa: wanda:hali make apa:tao haleekeme. 15 Ipikana:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Dota: yaka kenkema: naka: hone pa:la: alena: hae leekeme. 16 Kutupa Seta pa:ta: alota: Mo neke amele haleme wanda:halima: neketa: hokeeki na ula:me laa waloelena: make hokeeki ma:nda: na peleme hone wina: Ima: naka: ana: pa:ta: mo silipa manimanu 1 daoseni do halolo handa:e leekeme.

17-18 Kutupa mo Eipoloha:ma:na: weteke Seta pa:ta: pieke ekina: Tekehalima:ta: mo Abimelekena: kini da pa:ta: haemeke wanda:manu paeyaota: weki mendia:la: hauta: sa:sa: piekeme. Koto ekina: Eipoloha:ma:ma: Koda: pa:ta: Abimelekena: yeni peayeke handa epeayekeme. Kutupa make mo ipika: wanda: make mo ipika: pa hameke e pokaemeke wandiki titi make weki mendina: yeke epeayekeme.

21

Aisa:kena: mendiekeeki

1 Mo Tekehalima: ipika: pi la: wieke tupa: kone Seta epeayeketa: 2 Eipoloha:ma:ta: koke ya:na: kone Setama: weki loke lomba Eipoloha:ma:na: hali weki mendiaeyekeme. Mo wekita: hande Koda:ma: mendiliekee laa la: wieke natena: kone mendiekeme. 3 Eipoloha:ma:ma:ta: mo wekina: bikita: Aisa:ke leekeme. 4 Kutupa mo weki nate ketepo hata: mieketa: mo hande Koda:ma: pia:peke laa leeke tupa: sekemesaisi hau peayekeme. 5 Eipoloha:ma:ta: 100 bapi mieketa: Aisa:ke mendiekeme. 6 Setama: alota: Koda:ma: I pa:ta:ta: ta:na: pa:la:eki make ki tala:eki make mea a:pa:la:mee. Epi amedama: doeki opia:ka:na:ta: kota: I amele mandakena: ki talimikie. 7 Kutupa pa pi ma:nda: ombu alo alota: Eipoloha:ma: pa:ta:ta: Setama: wekiwandiki andu halia:pe pita: epima: lolo pia:pe. Kutu pina: kone ipikita: koke halina: Ima: weki mendiawalome leekeme.

8 Kutupa mo weki daeyaata: andu nala:eki mina:pa:laeyeke dina:ta: Eipoloha:ma:ma:ta: ne tieke pambaeyekeme.

Heika pita: Isima:elo yaapo tapaeyekeeki

9 Nate ma:nda:na: mo Idiepi wanda: Heikama: Eipoloha:ma:na: mendiaeyeke weki Isima:elota: Setana: eiyeke Aisa:ke yaapo telepo lo pitipikime. 10 Kutu pieke Setama: moeki hando hao Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Do pa hameke e pokaasa: wanda: ipika: eiyeke yaapo tapae. Do wanda:na: eiyekema:ta: mo yaka weki Aisa:kema: naka: anketeke mulu pa:la: ale ma:nda: na mina: lapeke leekeme. 11 Doeki leeke ekima:ta: Eipoloha:ma:ma: ka:nda:ma: homeekeme. Pa ekipeke Isima:elo make ipika: wekie hone wieke ekima: piekeme. 12 Pate Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Mo naka: pa hameke e pokaasa: wanda: Heika make mo weki Isima:elo yaapona: pomoma: na homa:peke. Mo Setama: pia: ala: ekita: ota: pea:peke. Pa ekipeke mo Ima: pi la: ua: tupa: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: Aisa:ke pa:ta: yama: ipilieke. 13 Kutupa make mo pa hameke e pokaasa: wanda:na: eiyeke pa:ta: make wekiwandiki wopu halaa tutu tieke halieke. Pa ekipeke mo weki make naka: weki ya:la: ekina: loa:me leekeme.

14 Da ka:la:paaso sikita: Eipoloha:ma:ma: Heika pa:ta: ne make mo kao yonkelekema: wepiki ikali kanakena: ikali no tumbao haleekeme. Kutupa mo wekita: Heikana: hokina: tu lao pena: tapaeyekeme. Kutu pieke mo

wanda:ta: pua mo Biasiba hapekena: pomu lopeekeme. 15 Kutupa mo ikali paeyeketa: mo wekita: hosiki ti teke ma:nda: pa:ta: wina: laa 16 Heikata: mo pate leke pua pitiekeme. Kutupa mo wanda: ipika: kone alota: Yaka weki homa:la:eki handa:peketa: I ana: na pa:la:me leekeme. Kutupa koto pate pitina:ta: ipikana:ma: e leekeme.

17 Koda:ma: mo wekina: e leekeeki opua hepeni nanema: Koda:na: enisoloma: Heika pa:ta: alota: Heikao. Neketa: alekena: ka:nda:ma: homelepe. Koda:ma: mo wekina: e opia:ma: paala:ma: na homa:pee. 18 Tiao. Pua mo weki pua hopulu mea homupeae. Ima:ta: do weki pa:ta: yama:ta: ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandikita: tutu tieke hawalueke leekeme. 19 Kutupa Koda:ma: mo wanda:na: leke ki layeketa: ipikana:ma: naku ikali handeekeme. Kutupa mo wanda:ma: mo kao yonkelekema: wepiki ikali kanake pua mea ikali tumbao mandaneta: mo weki haleekeme. 20 Kutupa mo weki daeya:liayeke ale pa:ta: kone Koda:ma:ta: mo weki handeteke hayekeme. Mo wekita: mo Pa:tani hapekena: hata: eiya:nala: ekina: handa wiki some hayekeme. 21 Kutupa ipika: inkikima: mo wekina: wanda:ta: mo Idiepi wanda: meayekeme.

Abimeleke Eipoloha:ma: yaapoma: pi tonkaepekeeki

22 Koto natena:ta: Abimeleketa: ipika: amina: you hali Pikolo yaapo pua Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Naka: pitele hau paeyao pa:ta:ta: Koda:ta: neke yaapo hala:me. 23 Koto ekina: mo Koda:na: leke popelekena: pi la: witolota: I make yaka wekiwandiki make yaka monduma: monduma: pulua: wekiwandikina: wekiwandiki make na makealueke laa la: wie. Ima:ta: neke pa:ta: hone tulapelia haloma: nakana:ma: I pa:ta: make hone tulapelia halueke laa la: wie leekeme.

24 Eipoloha:ma:ma: alota: Ima: pi la: witolome laa leekepate

25 pa mo Abimelekena: e pokaeyeke haliwekima: pendilayeke naku ikalina: Abimeleke pa:ta: pi yokaalu piekeme. 26 Abimelekema: hombo peaaso alota: Do hau pa:la: someta: epipe. Nakana:ma: I na laa keleme. Kutupa ame do siki opitolome leekeme. 27 Kutupa Eipoloha:ma:ma: mandane sipisipi make kaomanu make Abimeleke haleekeme. Kutupa hali yaapoma: pi tonkao wipikime. 28 Eipoloha:ma:ma: mo wataake hata: sipisipi ikiki manuta: mo ipika: sipisipi amele na haena: leke ta:ta: putupa haena: leekeme. 29 Kotoeki handaata: Abimelekema: lota: pitolo alota: Nakana:ma: koto hauta: ekipeke pipe leekeme.

30 Koto leeke Eipoloha:ma:ma: hombo peaaso alota: Do wataake hata: sipisipi ikikimanu mie. Do hau pitolopa: ekima:ta: nakana:ma: do naku ikalita: Ima: awa polome loelena: loa:me leekeme. 31 Koto pa:ta:ta: mo hali yaapoma: pi la: wipiki pa:ta: yalo bikita: Biasiba lemekeme.

32 Koto pi lo tonkao wiata: Abimeleke pita: Pikolo yaapota: mo Pilisidia kenke nane paa pepekeme. 33 Kutupa Eipoloha:ma:ma:ta: mo Biasiba pa:ta:ta: mo napu ti homeke ma:nda: noka:paata: mo Pa Hao Hala: Tekehali Koda: pa:ta: panda:puniao yeiya: layekeme. 34 Kutupa Eipoloha:ma:ma:ta: nate hokuluna: Pilisidia kenke pa:ta: hayekeme.

22

Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: Aisa:ke lia kie leekeeki

1 Nate ma:nda:na: Koda:ma: Eipoloha:ma: la handuluekema: wi alota: Eipoloha:ma:o leeke Eipoloha:ma:ma: hombo peaasota: Wae laa alota: I do handa:e leekeme.

2 Koda:ma: alota: Mo ota: naka: pukima: homele homeke weki Aisa:keta: hatuku mo Motaeya kenke pa:ta: pue. Kutupa koto pate Ima: walua: potena: naka: weki lia I pa:ta: kuelena: loa:me leekeme.

3 Da ka:la:paaso sikita: Eipoloha:ma:ma:ta: mo weki lia halopieke timanu poka ipika: donkina: hokina: mendiao Aisa:ke make ipika: e pokaepeke hali yaapo make hatuku peekeme. Ikita: mo hande Koda:ma: la haleeke alena: poluekema: pemekeme. 4 Nate tepo peaona:ta: Eipoloha:ma:ma: mo hande leeke alena: handa: moneayekeme. 5 Kutupa ipikana:ma: mo e pokaepeke hali yaapo pa:ta: alota: Do donki amele do pate hape. Mo weki dikita: mo pa pate leke pua panda:puniao yeiya: lao ipiliki halipi alena: paa ipulupekema: loa:me leekeme.

6 Eipoloha:ma:ma:ta: mo hau pitolo yankolo pipiki tita: Aisa:ke mea tiao ipikita: kaiya make mo ti noya: pia:peke ti epeleke make miniekeme. Ipiliki mandakena: pulu hata: 7 Aisa:kema: alota: Apa:o leekeme. Ipikana:ma: alota: Alekeka:ta:pe leekeme. Aisa:kema: lota: pitolo alota: Ima: mo ti noya: pulu pele ale ti epeleke pita: ti yaapota: handolopate mo lia halo polopa: sipisipi ikikita: handoka:ta:pe leekeme.

8 Koto leeke Eipoloha:ma:ma: hombo peaaso alota: Koda:ma: kone kilieke leekeme. Kutupa telipuna: mandakena: pepekeme.

9 Kutupa mo hande Koda:ma: la haleeke alena: opolo a:pa Eipoloha:ma:ma: oloda a:eyaata: ti manda ana: layekeme. Kutupa ipikana:ma: ipika: weki tonkao mo olodana: ti manda wiekeme. 10 Kutupa mo weki luekema: kaiya mea mina: liaeyekepate 11 mo Tekehalina: enisoloma: ya pa:ta: yama: ipiki pa:ta: wi alo alota: Eipoloha:ma:o. Eipoloha:ma:o leekeme. Ipikana:ma: hombo peaaso alota: Wae. I do handa:e leekeme.

12 Koto leeke mo enisoloma: alota: Mo weki na liki ipiki pa:ta: hau ma:nda: na pia:pee. Nakana:ma: naka: homeke weki homeketa: na sa:sa: pele ekina: ameta: nakana:ma: Koda: paala:ma: homeka:ta:me laa hone ulume leekeme.

13 Kutupa Eipoloha:ma:ma: lekema: lekema: piekepate sipisipi halieki mo ipika: ekeketa: ti ma:nda:na: mea hopa:liayekeeki handeekeme. Ipikana:ma:ta: ipika: weki yanka halo pieke tupa:ta: mo hande sipisipi ma:na: pua mea yanka haleekeme. 14 Kutupa Eipoloha:ma:ma: koto pate bikita: Koda:ma: Ana: Lao Hala:me leekeme. Kutupa ame do make wanda:halima:ta: Mo Koda:na: potena: ipikana:ma: ana: lao hala:me lo halememe.

15 Kutupa mo Tekehalina: enisoloma: ya pa:ta: yama: Eipoloha:ma: paa yaapo peao wi alo alota: 16 Ita: Tekehalima: ota: yaka bikina: pi la: witolota: Ima:ta: neke wopu epealueke. Pa ekipeke. Nakana:ma:ta: naka: homeke weki kone na sa:sa:piki I pa:ta: kuluekema: taape ekina: loa:me. 17 Ima: pi la: witolota: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: oli yana: hala: hombulanka: manuma: o mo ikali tiekena: tea:na: ula: hou manuma: handena: lolueke leekeme. Kutupa ikana:ma:ta: ika: a:nda: tunkuliki wanda:halita: lu bepolalimikie. 18 Mo nakana:ma: yaka pi opele ekina: Ima: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: yama:ta: mo tutu paeyao sikita: epeaasa:eki mina: lolueke leekeme. 19 Kutupa Eipoloha:ma:ta: mo ipika: e pokaasa: hali yaapo haepeke alena: pua mandakena: mo ipiki hayeke ale Biasiba nane pemekeme.

Neihona: tapake

20 Hao hao nate ma:nda: nina:ta: Eipoloha:ma:ma: mo hameke Neihona: weteke Milikama: wekiwandiki ketepo hata: mendiaeyekeeki leeketa: opiekeme. 21 Mupeke weki bikita: Usu make hameke Busu kutupa mo A:tamona: ateke Kemuele make 22 Diesede make Heiso make Pilida:se make

Didila:pe make 23 kutupa Lepekana: ateke Beduelo make koto weki tonu paeyaota: Milikama: Neihona: mendiaeyekeme. 24 Kutupa Neihona: yaapo peao mieke wanda: Teumama:ta: Diba make Kaha:me make Daha:se make Maaka make mendiekeme.

23

Eipoloha:ma:ma: hali lapa: pulu pieke kenke hambeekeeki

1 Setata: bapi 127 miekeme. 2 Kutupa ipikita: mo Keinani da kenke pa:ta: hayeke kenke ma:nda: Hebotoni pa:ta: homeekeme. Kutu pieketa: Eipoloha:ma:ma: homa: wia pitiekeme.

3 Ipikana:ma:ta: mo wetekena: toko wieke alena: mina:pa:lao mo Hidi wanda:hali pa:ta: pua alota: 4 Ita: da ma:nda: hali kone iki amele mandakena: do haloma:ma: yaka wanda: hoilu polo kenke ma:nda: hambono tapapee leekeme.

5 Mo tapakema: hombo peaaso alota: 6 Someo. Niki pa:ta: opie. Nikana:ma: neketa: nika: aneke halie laa handa: lialoma:me. Koto ekina: naka: wanda:ta: do nika: ota: epeke lapa: ma:nda: handa hoie. Niki ma:nda: hondoma: naka: wanda: hoiyuelena: lapa: ma:nda: pa kuluekema: hone pa:la:me lemekeme.

7 Kutupa Eipoloha:ma:ma: mo tapake pa:ta: panda:puniao hata: 8 alota: Ikana:ma: yaka wanda: do pate hoiyonoe lemeka:na:ta: kota: pilisi mo Sohana: eiyeke Epotonima: 9 mo Ma:ka:pilana: tikene da mo ipika: e nepoko nane ula:eki lota: peapee. Ima: yaka hali hoiyu halo polo hali lapa: wialuekema: do ika: leke popelekena: I pa:ta: ipika: tapao yenki mulu pa:la: tupa: kone tapaena: loa:me laa honke lapee leekeme.

10 Epotonita: mo daoni pota: kake pa:ta: pi hotu haemeke ale pa:ta: mo mandane Hidi tapake pitieke ale paeyaoma: opitolo haena: hombo peaaso alota: 11 Someo. Opie. Ima:ta: koto hama: make koto pa:ta: ula: tikene da make paeyao neke kulueke. Do yaka da wanda:halina: leke popelekena: mo naka: wanda: hoiyuelena: neke kulueke laa leekeme.

12 Pate Eipoloha:ma:ma: mo Hidi wanda:hali pa:ta: panda:puniao paeyaoma: opitolo haena: 13 mo Epotoni pa:ta: alota: Pilisi yaka pi opie. Ima:ta: mo hama paeyao hamboloma: mo kitolo yenkita: na kiake mie. Kutupa yaka wanda: koto pate hoilueke leekeme.

14 Koto leeke Epotonima: hombo peaaso alota: 15 Someo. Mo kenketa: pa 400 silipa manima: homeke hamba:peke ya:la:ma: dikita: ala:ta: ma:nda: dia:me. Pa pina:ma: naka: wanda: koto pa:ta: hoie leekeme. 16 Koto leekeeki Eipoloha:ma:ma: A:pa:la:me laa mo manita: mo bisinisi haliwekima: tombo mu haemeke tupa: tombo mea mo Epotonima: mo ipika: da wanda:hali opu haena: leeke tupa: 400 silipa mani haleekeme.

17 Kotota: mo hande Ma:motena: nate ipula: nanema: Epotonina: Ma:ka:pila kenke Eipoloha:ma:na:eki au leeke ekie. Kota: mo hama: make mo hama: pa:ta: wieke tikene da make mo hama:na: pu hao naeyeke timanu make ala:ta: ala:ta: paeyao miekeme. 18 Koto pi hotimiki ale pa:ta: a:pa pitimiki Hidi wanda:hali paeyaoma:ta: ota: Eipoloha:ma:na: ekie laa hone wimikime.

19 Kutupa Eipoloha:ma:ma:ta: ipika: weteke Seta mo Keinani da kenke pa:ta: wieke tikene da pa:ta: lapa: piekeme. 20 Koto ekina: koto Hidi wanda:halina: hama: kenke make tikene da make Eipoloha:ma:na: hali hoita:la: kenke au leekeme.

24

Aisa:kena: wanda:

1 Eipoloha:ma:ta: ameta: ota: koke yeekeme. Kutupa mo Tekehalima:ta: ipika: piekeeki paeyao epeayekeme. 2 Eipoloha:ma:ma: mo ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke hayeke titina: e pokaasa: hali pa:ta: alota: Naka: kiki yaka paleke yaapo pa:ta: wia hata: pi ma:nda: la: wie laa alota:. 3 Yaka hone pa:la: ekima:ta: nakana:ma: mo Tekehali do kenke ya wa:pa:la: Koda:na: bikina: pi la: witolota: yaka wekina: wanda:ta: do Keinani wanda: na mealueke laa la: wie. 4 Nakana:ma:ta: mo I mendia: alena: pua yaka tapake pa:ta: kone mo yaka weki Aisa:kena: wanda: meapeke leekeme.

5 Pate mo e pokaasa: halima: lota: pitolo alota: Mo wandikima: ipika: da mina:pa:lao I yaapo do kenke nane a:pa:peke kiaya:ka:na:ta: pa eki puluepe laata: Ima: naka: wekita: mo neke epele kenke nane pena: tapaaluepe laa lota: piekeme.

6 Kutupa Eipoloha:ma: hombo peaaso alota: Nakana:ma: yaka weki koto nane ota: paa na pena: lapeke. 7 Mo Tekehali oli hepenina: Koda:ma: mo yaka apa:na: da kenke make mo yaka tapake manuna: kenke make mina:pa:lao I hatuku epea:me. Kutupa ipikana:ma: I pa:ta: ota: pi la: witolo hata:ta: Do kenketa: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: halueke laa lea:me. Koto ekina: ipikana:ma:ta: mo nakana:ma: yaka wekina: wanda: mealena:ta: ipika: enisolo amba:la tapaalieke. 8 Pate mo wandiki neke yaapo a:pa:peke kiaya:ka:na:ta: kota: neketa: do pi la: witele ekita: paka:lalipikie. Pate hau ma:nda: pia:ka:na: kone yaka wekita: koto nane ota: na hatuku pua:peke leekeme. 9 Koto ekina: mo e pokaeyeke halima: ipika: you hali Eipoloha:ma:na: paleke yaapo pa:ta: kiki witolo hata: Ota: puluekе laa pi la: wiekeme.

10 Koto laata: mo Eipoloha:ma:na: ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke hayeke halima: ipika: you somena: kiki yaapo kemelomanu mea mo Neiho hayeke daoni mo Mesopoteimiana: okane nanema: tilao mea peekeme. 11 Kutupa ipiki mo daoni hama nane opolo puata: mo kemelo manuta: mo daonina: naku ikali tea:na: tumiki yotuao pitina: leekeme. Kototа: nate pambolo pulu haena:ta: wanda:wekima: ikali nolo a:pa:tiki pimiki nate yekeme. 12 Kutupa ipikana:ma: yeni pitolo alota: Tekehalio. Yaka you some Eipoloha:ma:na: Koda:o. Yaka you some pa:ta: la: wili pi peneme yaaso hata: ame Ima: weitolo ale kie. 13 Ameta: Ita: mo hande daoni pa:ta: haleme moputali wandiki tonuma: ikali nolo epolo peleme naku ikali pa:ta: do halo handa:e. 14 Ima: mo wandiki homeke ma:nda: pa:ta: dupa lolueke. Pilisio. Naka: ikali kanake mina:niao I ikali nono lae lolueke. Ipikana:ma: alo hata: Ikali nae laa Naka: kemelo manuna: ikali make mea a:ponoe lea:ka:na:ta: kota: ipikita: mo naka: e pokaasa: hali Aisa:kena: maleke lili wanda: ya:na:e. Dupiki hau peaeka:na:ta: kota: nakana:ma: mo yaka you some pa:ta: la: wili pita: ota: ya:ka:ta:me laa Ima: hone ulueke laa yeni koto tupa: piekeme.

15 Mo hali yeni pu paeyaaso haena:ta: Lepekata: ipika: peiyokona: ikali kanake tia opolo epeekeme. Mo wandikita: Beduelona: waneke yekeme. Beduelota: Eipoloha:ma:na: hameke Neiho pita: weteke Milika yaapona: eiyeke yekeme. 16 Mo wandikita: moputali pa pita: ota: seliapo piki wandiki yeekeme. Ipikita: oni naku ikali pa:ta: pua ipika: ikali kanakena: ikali no tumbao paa epeekeme. 17 Kutupa mo hande e pokaasa: hali ankeao pua mo wandiki manda:hande pitolo hata: alota: Pilisi naka: kanake pa:ta: pila: ikali ma:nda: nono lae leekeme.

18 Koto leeke mo wandikima: alota: Apa:o. Nae laa Koto kone mo ipika: peiyokona: tieke ikali kanake mina:niao ikali nena: leekeme. 19 Mo halima: ikali no paeyaeyeketa: mo wandikima: paa alota: Mo naka: kemelomanu make ika: hone pa:la: tupa: nena: ikali mea a:ponope leekeme. 20 Kutupa

koto kone mo wandikima: mo ma:na:na: ikali no haleme kawaso pa:ta: ikali paeyao hoelao pototo la oni ikali pa:ta: ikali wopu nalo pua:tiki piekeme. Kutupa mo kemelo paeyao siki ikali ana:na: nena: lo paeyaeyekeme. 21 Kutu pieke handaa mo halima:ta: Tekehalima: ipiki epeala:pe laa handuluekema: yeke yopu siki hata: mo wandiki handaake wiekeme.

22 Kutupa mo wandikima: hande kemelo manuna: ikali na halo paeyaeyeketa: mo halima: yenki tieke wiki koloma: wepiki mineke kanake mea mo wandikina: minekena: pankao kutupa koloma: ombu wepiki topa: tieke aneke yaapo mea mo wandikina: kiki yaapona: pitaeyekeme. 23 Kutupa alota: Pilisi naka: apa:ta: epika:ta:pe laata: I la kie. Kutupa ipika: da pa:ta:ta: I make do yaka haliweki make polu polome da panda:ta: ana:na: ula:pe leekeme.

24 Koto leeke mo wandikima: alota: Yaka apa:ta: Neiho pita: weteke Milika yaapona: eiyeke Bedueloe. 25 Kutupa nika: da pa:ta:ta: taa ma:na:ma: napeke ambumanu make yama:peke ambu sa make ula:me. Kutupa make iki pelia:peke da panda: ula:me leekeme.

26 Koto ekina: mo halima:ta: Tekehali pa:ta: panda: puniao yeni pitolo alota: 27 Mo yaka you some Eipoloha:ma:na: Tekehali Koda:na: biki mea mina:lianoe. Ipikana:ma:ta: yaka you some pa:ta: ipika: pi la: ula: ekita: ota: peneme yala:me. Mo Tekehalima:ta: yaka you somena: tapake pa:ta: kone mea hatuku mea a:pa:la:me laa leekeme.

28 Mo wandikima:ta: ipika: ama:na: da pa:ta: pototo la puata: mo hande pia: haumanu paeyao pua leekeme. 29-30 Lepekana: belikita: Leibeni hayekeme. Mo somema: belikina: minekena: pankeeke mineke kanake make kiki yaapona: pitaeyeke topa: make handolo hata: mo leeke pi a:pa moka:laeyekeeki make opiekeme. Koto ekina: ipikana:ma: hande Eipoloha:ma:na: e pokaeyeke halita: mo naku ikali wieke alena: hayeke handaa poluekema: hama opolu bao pototo laa peekeme. Kutupa opolo poluta: mo hande some ipika: kemelo tonu amele mo naku ikali pitieke alena: haemekeeki pua handolo hata: alota: 31 Nika: pomana: ai ipupee. Neketa: mo Tekehalima: epeala: halie. Ekipeke do pa:ta: hata: pitelepe. Ima:ta: yaka da pa:ta: iki pelia:pa:peke da panda: amba: amu peala:me. Kutupa make ika: kemelomanu hapeke da panda: make ula:me leekeme.

32 Koto leeke mo halita: oni da pa:ta: peekeme. Kutupa Leibenima:ta: mo kemelona: hokina: wieke alemanu mu wia napeke ambumanu make halaa ambu samanu make wiaeyekeme. Kutupa mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: hali make ipika: haliweki make ika: anke tandepena:yeke ikali honke pea haleekeme. 33 Kutupa mo ne mea a:paeyeke dina:ta: mo halima: alota: Ima: lolueke hone witolo pi amba:la laata: ne wetepena: nolueke leekeme. Koto leeke Leibenima: alota: A:pa:la:me. Naka: pi lae leekeme.

34 Koto leeke ipikana:ma: pi kini pu mea alo alota: Ita: Eipoloha:ma:na: e pokaaso halie. 35 Mo Tekehalima:ta: yaka you some ota: anekema: epeao hamoko hali haena: la:la:me. Kutupa make ipiki pa:ta: mo sipisipi wopu make nanikosimanu make kaomanu make silipa make kolo make pa hameke e pokaasa: wanda:weki make haliweki make kemelomanu make donkimanu make hala:me. 36 Yaka you somena: weteke Setata: koke ya pita: kone hali weki mondu wialeke handaa yaka you somema:ta: ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao mo weki hala:la:me. 37 Koto ekina: yaka you somema:ta: Ima: Naka: le pi ota: pulueke laa la: witolo hano loluekema: ipika: pi la: witoloeki pia:peke laa dupa lea:me. Yaka wekina: wanda:ta: mo Keinani kenkena: hala: wandiki tonu na mea:peke. 38 Kotoeki na pikita: mo yaka apa:na: wanda:hali yaka tapake pa:ta: pua mo wekina: wanda: meapeke lea:me.

39 Koto leeke Ima: yaka you some lota: pitolo alota: Mo wandikima: I yaapo a:pa:peke kiaya:ka:na:ta: kota: eki pulua:pe laa loa:me. 40 Koto loa:eki ipikana:ma: hombo peaaso alota: Mo Ima: hoto paeyao siki ipika: pi opua pu halo Tekehalima:ta: ipika: enisolo neke yaapo tapaaso hata: nakana:ma: pu epealena: lelieke. Kutupa nakana:ma: yaka wekina: wanda:ta: mo yaka tapake yaka apa:na: wanda:hali pa:ta: kone mealipikie laa lea:me. 41 Kutupa alota: Do naka: pi la: wita:la:eki pa:ta: ka:la:pa: ta:pao halo peleeki homeketa: neke mo yaka tapake pa:ta: pelipipate neke kiaemeka:na:ta: kota: neketa: ka:la:pa: ta:pao halipikie laa lea:me.

42 Koto ekina: I ame mo naku ikali pa:ta: a:pa hata: yeni dupa pua:me. Yaka you hali Eipoloha:ma:na: Tekehali Koda:o. Pilisi Ima: do pitolo ekita: pu epeano lae. 43 Ameta: Ita: do naku ikali pa:ta: do halo handa:e. Kutupa mo moputali wandiki ma:nda: ikali noluekema: epea:ka:na:ta: Ima: ipika: ikali kanake pa:ta: pila: ikali ma:nda: kie laa honke lolueke. 44 Kutupa mo wandikima: a:pa:la:me laa make mo yaka kemelo manuna: ikali mea a:paeya:ka:na:ta: kota: koto wandikita: Koda: nakana:ma: mo yaka you halina: eiyekena: maleke lili wanda: ya:na:e laa yeni pua:me. 45 Koto yaka onina: honema: yeni pa pitolo hano kone Lepekata: ikali kanake ipika: peiyokona: tia oni naku ikali pa:ta: ikali nolo yapea:me. Kutu pieke Ima: ipiki pa:ta: alota: Pilisio. I ikali kie loa:me. 46 Kutupa ipikana:ma: koto kone mo ikali kanake mina:niao hata: alota: Nae laata: Naka: kemelo manuna: ikali make mea a:palueke lea:me. Koto leeke Ima:ta: ikali noa:me. Kutupa yaka kemelomanu make ikali hale hale pia:me. 47 Kutupa Ima: ipiki lota: pitolo alota: Naka: apa:ta: epipe loeke handaa ipikana:ma: alota: Yaka apa:ta: Neiho pita: weteke Milika yaapona: eiyeke Bedueloe lea:me. Koto leeke kota: Ima: ipika: minekena: mo mineke kanake pankao make ipika: kiki yaapona: mo topa: pitaowa:me. 48 Kutupa Ita: tumiki yotuao Tekehali pa:ta: panda:puniao yeiya: lawa:me. Pa ekipeke mo Tekehali yaka you some Eipoloha:ma:na: Koda: ipikana:ma: Ita: mo yaka you somena: tapake pa:ta: kone hatuku epea:me. Kutupa ika: wandiki yaka you somena: eiyekena: handa: wiano la:la: ekina: ipika: biki mina:liawa:me. 49 Koto ekina: ameta: ikana:ma: yaka you some pa:ta: pea:peke ya:la: haumanu ana:na: kone pulumeke hone wimika:na:ta: kota: pilisi I la kipe. Dia:ya:ka:na: make Ima: pulu polo hau hone wiono ai la kipe leekeme.

50 Koto leeke Leibeni pita: Beduelo yaapoma: hombo peaaso alota: Do hauta: mo Tekehali pa:ta: yama: a:pa:la: ekina:ta: kota: dikana:ma: dupumana:e laa pi ma:nda: lapeke na ya:la:me. 51 Koto ekina: Lepeka do handa:e. Ipikita: mo Tekehalima: la:la: tupa: naka: you somena: eiyekena: wanda: haena:e lepekeme. 52 Koto lepekeeki mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: halima: opu haota: panda:puniao Koda: yeiya: layekeme. 53 Kutupa ipikana:ma: daumanu make loke au laasa: silipa make koloma: wepiki alemanu make mea a:paata: Lepeka haleekeme. Kutupa make mo yenki tieke peke pa hameke hala:la: alemanu mo wandikina: beliki inkiki yaapo haleekeme.

54 Kutupa mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: hali make ipiki amele pemeke haliweki make ne ikali no pelimikime. Kutupa da ka:la:paaso tiao alota: Yaka you some pa:ta: paa la:ka:la pono lae leekeme.

55 Pate Lepekana: beliki pita: inkiki yaapoma: alota: Mo wandikita: niki amele pula homeke o nate kiki yaapomanu pa hao epena: lolumeke lepekepate

56 mo halima: alota: Niki pa:ta: hosiki hao pomana:e pi na lapee. Mo Tekehalima:ta: yaka pota: kimisu epoa: ekita: epeaala:me. Koto ekina: yaka

you some pa:ta: paa la:ka:la pono lae leekeme.
57 Koto leeke hombo peaaso alota: Kota: mo wandikima: lelia:eki opumana: wi lomana: pipee lepekeme. 58 Koto ekina: Lepeka wi la: mea lota: pitolo alota: Neketa: do hali yaapo amele mandakena: pelimikipe lepekeme. Mo wandikima: hombo peaaso alota: Aowe leekeme.
59 Koto leeke kota: Lepeka pita: ipika: apa: ama:na: amba: kone e pokao hayeke wanda: yaapo mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: hali make ipika: hali-weki amele pena: leekeme. 60 Kutupa ikana:ma: mo Lepeka epeaasa: pi dupa la haleekeme.
Ana:o. Neketa: wanda:hali tapake tiekena: ama: hapekee. Kutupa naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikima:ta: ika: a:nda: tunkiliki tapakena: daonimanu bepolaena:e laa lemekeme.
61 Kutupa Lepeka make ipika: moputali wandiki titi tonka:na: mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: hali amele poluekema: yeke tikitiki yaaso hata: mo kemelo manuna: hokina: pitulu puata: kini pea pemekeme.
62 Kutupa Aisa:keta: hapu hala: alena: mo hande Handa:la: Pa Hao Hala: Halina: Naku Ikali ula: alena: mo Keinani kenkena: ka:wa: nanema: a:pa hayekeme. 63 Ipikita: welealo nanema: oni pate nina: leke pota: pomu-luekema: peekepate kemelomanu epemekeeki handeekeme. 64 Kutupa Lepekama: Aisa:ke epeekeeki hando haota: mo ipika: kemelo mina:pa:lao hola:pa:niaeyekeme. 65 Kutupa mo Eipoloha:ma:na: e pokaasa: hali lota: pitolo alota: Mo niki handa: paleke ipula: halita: epi yaka:ta:pe leekeme. Koto leeke mo e pokaasa: halima: hombo peaaso alota: Ipikita: yaka you somee leekeme. Koto ekina: mo wandikima: ipika: you aka: mea ipika: leke popeleke a:mbaeyekeme.
66 Kutupa mo e pokaasa: halima: ipika: pieke hau paeyao Aisa:ke la haleekeme. 67 Kota: Aisa:kema:ta: ipika: inkiki Seta hao hayeke palai da pa:ta: Lepeka hatuku peekeme. Kutupa mo wandikita: ipika: wanda: hayekeme. Aisa:kema:ta: Lepeka pukima: homeekeme. Koto ekina: mo ipika: ama: homeeke ekina: ka:nda: mieke ekita: Lepekama: ipika: puki kei layekeme.

25

Eipoloha:ma:na: mandane monduma: monduma: pieke tapake

1 Eipoloha:ma:ma:ta: wanda: ma:nda: biki Ketuta leeke wanda: miekeme.
2 Mo wanda:ma:ta: weki tonu biki Simitani make Diokosani make Medani make Midiani make Isibake make Sua make mondu wiayekeme.
3 Diokosanita: Siba pita: Didani yaapona: ateke yekeme. Kutupa mo Didanima: monduma: monduma: pieke tapaketa: A:sutimu make Letusimi make Leumimi make yekeme. 4 Mo Midianina: eiyeke tonuta: Epa make Epe make Ha:noke make Abida make Eledaha make yekeme. Do tapake paeyaota: Ketutana: monduma: monduma: piki wekiwandikina: wekiwandikie.
5 Eipoloha:ma:ma: ipika: wia hayeke alemanu paeyaota: Aisa:ke haleekeme. 6 Pate ipiki ai na homeke pita:ta: mo ipika: mandane wanda:wekima: mendiaeyeke weki tonu pa:ta:ta: pa hameke hala:la: alemanu haleekeme. Kutupa koto weki tonuta: mo nate ipula: nane Aisa:ke mina:pa:lao pena: leekeme.

Eipoloha:ma: homeeke hoimikieki

7-8 Eipoloha:ma:ta: koke ya 175 bapina: homeekeme. 9 Kutu pieke mo ipika: weki yaapo Aisa:ke pita: Isima:elo yaapoma: mo hande Hidi hali Sohana: eiyeke Epotonina: Ma:motena: nate opa:la: nanema: wieke Ma:ka:pila tikene

da pa:ta: lapa: pipikime. 10 Koto hama:ta: Eipoloha:ma:ma: mo Hidi tapake
pa:ta: hambeeke hama:e. Eipoloha:ma: pita: ipika: wanda: Seta yaapota: koto
pa:ta: lapa: pipikime. 11 Kutupa Eipoloha:ma: homeke hoki naneta: ipika:
weki Aisa:keta: Koda:ma: epeayekeme. Aisa:keta: mo Handa:la: Pa Hao Hala:
Halina: Naku Ikali teke pa:ta: hayekeme.

Isima:elona: monduma: monduma: pieke tapake

12 Mo Setana: pa hameke e pokaeyeke Idiepi wanda: Heikama:
Eipoloha:ma:na: mendiaeyeke weki Isima:elona: 13 weki tonu dupa mondu
wiekeme. Do ipika: weki tonu ika: ma:nda:la: tupa: biki laala:me. Nebeioto
make Keda make A:debielo make Mibisa:mo make 14 Misima make Duma
make Ma:sa make 15 Hada:de make Tema: make Diede make Napisi
make Kedema makee. 16 Ikita: mo 12 tapakena: apa:meie. Kutupa ika:
biki manuta: mo ika: hosiki da sunu make ika: poluma: poluma: pimiki
da pa:ta:manu make tapa: wiama: wiama: pimikime. 17 Isima:elota:
137 bapi hao homeekeme. 18 Isima:eloma: monduma: monduma: pieke
wekiwandikina: wekiwandikita: mo Ha:pila kenke pita: Sia:e kenke yaapo
tukikina: pitiekeme. Koto kenketa: Idiepi nate opa:la: nanema: mo A:sitia
poluekema: pota:na: hayekeme. Ikita: mo Eipoloha:ma:na: mandane
monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandiki ame̲le̲ na hake
papate haemekeme.

Iso pita: Dieikope yaapona: mendiekeeki

19 Do tamenita: Eipoloha:ma:na: eiyeke Aisa:kena: ekie. 20 Aisa:keta: 40 bap-
ina:ta: Beduelona: waneke Lepeka miekeme. Beduelota: mo Mesopoteimia
kenke nanema: A:ta:mia hali hayekeme. Lepekata: Leibenina: beliki yekeme.
21 Kota: Lepekata: weki a̲i na mendieke handaa Aisa:kema: Tekehali pa:ta:
yeni peayekeme. Kutupa mo Tekehalima: ipika: yeni hombo peaasota:
Lepeka weki loke lombeekeme. 22 Mo wanda:ma:ta: hone yaapo wiki weki
monduluekema: piekeme. Kutupa a̲i na mendiki hata: pa weleke pa:ta:
pita: kone tonka:neli pipikime. Kutu pieke mo wanda:ma: alota: I̲ pa:ta:ta:
dupiki haumanu ekipeke pita:la:pe laa Tekehalima: hombo peaena: yeke
lota: piekeme.

23 Koto leeke mo Tekehalima: alota:

Tutu yaapota: neke pa:ta: pila:me. Nakana:ma:ta: ta:ta: hone u alu pulu pa:la:
tapake yaapo mondu wilipikie. Ma:nda:ta: honkopu wopu halieke. Mo
mupeke halima:ta: mo wetepe hali oto pa:ta: halieke laa leekeme.

24 Mo weki mulupieke nate opolo epeeketa: hone yaapo wiki weki yaapo
mondu wiekeme. 25 Mo titina: wekita: we pea make ipika: yonkeleketa: po
hapeleke dauma: handeke itiki pelipa peekeme. Koto ekina: ipika: bikita: Iso
leekeme. 26 Mo wetepe wekita: Isona: anke kinuku mina:paleke mendieke
ekiyalo ipika: bikita: Dieikope leekeme. Aisa:keta: 60 bapina: mo weki yaapo
mendiekeme.

Iso ipika: mulupieke anketeke kone tapaeyekeeki

27 Mo weki yaapo daeyaata: Isota: eiya:nala: ekina: handa wiki some hata:
mo hama: nane pita:la: ekina: puki wieke some hayekeme. Pate Dieikopeta:
kesema: hata: da hao hayeke some yekeme. 28 Aisa:kema:ta: Iso pa:ta:ta:
pukima: homeekeme. Pa ekipeke ipikana:ma:ta: mo Isoma: lia:tiki pieke
hotekemanu tendema: homa na:tiki piekeme. Pate Lepekama:ta: Dieikope
pa:ta: pukima: homeekeme.

29 Nate ma:nda:na: Dieikopeta: pota:ka: supu yankolo pitina: Isota: eiya:na:
hao tea:ma: homa opolo epeekeme. 30 Kutupa Isoma: Dieikope pa:ta: alota:

Ita: tea:ma: amba: homoloma: mo wepiki ale ma:nda: kie leekeme. Koto ekina: ipikita: Idomo lemekeme.

31 Dieikopema: hombo peaaso alota: Nakana:ma: I mupeke wekina: anke teke mulu polo ekina: a:pa:la:me leka:na:ta: kota: neke pa:ta: kulueke leekeme.

32 Koto leeke Isoma: alota: Ita: tea:ma: teke pa:ta: homoloma: koto mupeke wekina: mulu polo anke tekema: I eki a:nda: na piliekema: pa a:pa:la:ma: alome leekeme.

33 Kutupa Dieikopema: hombo peaaso alota: Titina: amba:la: naka: mupeke wekina: mulu pele anke teketa: I kulueke laa pi amba:la la: wie leekeme. Kota: Isoma: pi la: witolo hata: mo mupeke wekina: mulu pieke anke teketa: Dieikope pa:ta: haleekeme. 34 Kutupa Dieikopema:ta: hameke pa:ta: betedi make mandane supu make haleekeme. Kutupa Isoma: mo ne ikali naa mina:pa:lao tiao peekeme. Kotota: Isoma: ipika: mupeke wekina: anketeke mulu pieke ekina: hone wieke ekita: pa koto yekeme.

26

Aisa:ke Kita daoni pa:ta: hayekeeki

1 Koto kenke pa:ta:ta: mo hande amba: titina: Eipoloha:ma: hayeke dina: epeeke tea: kima: handekeeki paa epeekeme. Kota: Aisa:keta: mo Kita daoni nane mo Pilisidaini wanda:halina: kini Abimeleke hayeke nane peekeme. Ai na peeke haena:ta: 2 mo Tekehalima: Aisa:ke pa:ta: peneme yao hata: alota: Idiepi kenke nane na peke do Ima: hae alo kenkena: kone hapeke. 3 Ima: neke yaapo hata: neke epealuekema: do pate hapeke. Ima:ta: do kenke paeyaota: neke pa:ta: make kia naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: make halueke. Kutupa Ima:ta: naka: apa: Eipoloha:ma: yaapo la: upa: pita: paa wilieke. 4 Ima:ta: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: oli yana: hala: hombulanka:manu hala: tupa: haena: kulueke. Kutupa iki pa:ta:ta: do kenke paeyao halueke. Ima: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: yama:ta: mo tutu paeyao sikita: epeaasa:eki mina: lolueke. 5 Kota: Eipoloha:ma:ma:ta: yaka pi make yaka lo pimanu make opua miniki haya: ekina:ta: Ima:ta: neke epealueke laa leekeme.

6 Koto ekina: Aisa:keta: Kita daoni pa:ta: hao hayekeme. 7 Kutupa koto pa:ta: haemeke haliwekima: alota: Mo wanda:ta: epi yaka:ta:pe lemeke handaata: ipika: ana:e leekeme. Ipikana:ma: ipika: wanda:e pi na leeke ekita: Lepekata: wanda: seliapo yalo hata: koto pate haemeke haliwekima: Lepeka muluekema: ipiki liaama:na: laa paala:ma: homolo hata: leekeme. 8 Kutupa Aisa:ke koto kenke pa:ta: natemanu hosiki haena: laa mo kini hali Abimeleketa: ipika: winido pa:ta: handa:niayekepate Aisa:kema:ta: Lepeka telepo la:tiaaso pitipekeeki handeekeme. 9 Kutupa Abimelekema: Aisa:ke handa: mulu pena: la alota: Kota: naka: wanda: ya:ka:ta:me. Pa ekipeke naka: ana:e la pelepe leekeme. Aisa:kema: hombo peaaso alota: Yaka honema:ta: Yaka wanda:e loa:ka:na:ta: kota: I limikie hone ua:me leekeme.

10 Abimelekema: alota: Nakana:ma: niki pa:ta: eki hau pea pelepe. Mo yaka hali ma:nda:ma: naka: wanda: yaapo ana:na: polu pia:me. Nikana:ma: koto hoke hau puma:ka:na: yoluta: kota: teketa: neke kone yolo pia:me leekeme. 11 Kutupa Abimelekema: ipika: wanda:hali paeyao pa:ta: pi la: witolo alota: Ma:nda: epima: do hali o ipika: wanda: hoke tupa: handeteke haya:ka:na:ta: kota: koto someta: lu homaena:e leekeme.

12 Kutupa Koda:ma: Aisa:ke epeayeke ekiyalo hata: ipikana:ma: koto kenke pa:ta: wae alemanu nokopeeketa: mo nokopeeke bapina:ta: ota: anekema:

haka:ta:pake napeke tieke mia:tiki piekeme. 13 Kutupa ala:ta: ala:ta: wopu mutia pea:eki yalo hata: ota: hamoko hali hayekeme. 14 Aisa:keta: sipisipi wopu make kaomanu wopu make e pokaasa: haliweki wopu make yalo hata: mo Pilisidaini tapakema:ta: we pambemekeme. 15 Koto ekina: Ikana:ma:ta: mo hande ipika: ateke Eipoloha:ma: pa hata: ipika: e pokaemeke haliwekima: awemeke naku ikalimanu pa kenke ao tumbaemekeme.

16 Kutupa Abimelekema: Aisa:ke pa:ta: alota: Neketa: niki ankulake wele ula:ma: nika: kenke mina:pa:lae leekeme. 17 Koto ekina: Aisa:kema:ta: mina:pa:lao mo Kita hadipina: palai da pua a:eyekeme. Koto pa:ta:ta: nate mandane ekina: 18 Koto pateta: mo hande Eipoloha:ma: hayeke natena: naku ikalimanu aweekepate Eipoloha:ma: homeeke dina:ta: mo Pilisidaini tapakema:ta: ao tumbaemekeme. Koto naku ikali manuta: Aisa:kema: pa aweekeme. Ipikana:ma: mo naku ikali biki manuta: atekema: leekeeki kone paa leekeme.

19 Aisa:kena: e pokaemeke haliwekima:ta: mo hadipina: panake naku ikali awa ikali handa: wimikime. 20 Kutupa mo Kita kenke pa:ta: sipisipi handeteke haemeke haliwekima: mo Aisa:kena: sipisipi handeteke haemeke haliweki amele hankiliki yololo hata: alota: Do ikalita: nika: ekie lemeke handaa Aisa:kema: mo naku ikalina: bikita: Hankilikie leekeme.

21 Kutupa Aisa:kena: e pokaemeke haliwekima: naku ikali ma:nda: awemekepate koto ekina: make ape hankiliki ombu yolemeke handaa mo naku ikalina: bikita: A:nda: Pita:la:ekie leekeme. 22 Kutupa Aisa:kema:ta: koto pate mina:pa:lao pua naku ikali ma:nda: aweekeme. Koto ekina:ta: hankiliki na yolemeke handaa ipika: bikita: Lihobodi (nika: da pita: Ka:la:pa: Tapaala:me) leekeme. Kutupa ipikana:ma: alota: Niki do kenkena: hamono Tekehalima: niki ka:la:pa: tapaala:me. Koto ekina: ameta: do pateta: ala:ta: ala:ta:manu ana:na: kone wia halumeke leekeme.

23 Kotoeki hoki naneta: Aisa:keta: pao mo Biasiba nane peekeme. 24 Koto timba Tekehalima: ipiki pa:ta: peneme yao alota: Ita: naka: apa: Eipoloha:ma:na: Koda:e. Koto ekina: paala:ma: na homa:pee. Ita: neke yaapo halome. Kutupa Ima: mo yaka e pokaeya: hali Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: ua: ekina:ta: neke epeaaso hata: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: tieke kulueke leekeme. 25 Koto pateta: Aisa:kema: oloda wepia Tekehali pa:ta: yeni hau piekeme. Kutupa ipikana:ma: ipika: palai da koto pate a:eyeketa: ipika: e pokaemeke haliwekima:ta: koto pate naku ikali ma:nda: awemekeme.

Aisa:ke pita: Abimeleke yaapoma: pi tonkaepekeeki

26 Abimeleketa: ipika: hone u tiao hayeke hali Ahusa:de make ipika: amina: you hali Pikolo amele Aisa:ke handulueke alo Kita nanema: epemekeme. 27 Koto ekina: Aisa:kema: lota: pitolo alota: Amba:ta: I pa:ta: a:nda: lia naka: kenke mina:pa:lao pue le ale pa ameta: ekipeke I handolo a:pa pelemepe leekeme.

28 Ikana:ma: hombo peaaso alota: Ameta: Tekehalita: neke amele hala:eki handolo hata: nika: honema:ta: neke niki amele pi tonkao umana:e. Nika: honema:ta: niki pa:ta: pi dupa la: uelena:e. 29 Mo nikana:ma: neke na hoeyaoma: tupa: nakana:ma: niki make na hoeyalena: pi la: uelena: loa:me. Nikana:ma:ta: neke pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: yopu kone mina:pa:lao poelena: loma:me. Koto ekina: ameta: mo Koda:ma: neke epeala: ekita: peneme yala:me lemekeme. 30 Kutupa Aisa:kema:ta: ika: ne pambaeyeke handaa ne ikali nemekeme. 31 Da kelepeeketa: hali homeke homekema: ika: la wimiki pita: keke pima: tonkao wimikime. Kutupa Aisa:kema: mo haliweki pa:ta: a:taloe leeketa: yankeke tonu au laa pemekeme.

32 Koto natena: kone Aisa:kena: e pokaemeke haliwekima: naku ikali ma:nda: awemekeeki a:pa la halolo hata: alota: Ikali handa: uluma:me lemekeme. 33 Ipikana:ma: koto naku ikalina: bikita: Pi La: Wita:la: Ekie leekeme. Kotota: mo hande Biasiba daoni ipika: biki mieke tupa:e.

Isoma: kenke ma:nda: wanda: yaapo miekeeki

34 Iso ipiki 40 bapi mieketa: Hidi wanda: yaapo miekeme. Ipilikita: Bitina: waneke Diudi make Elonina: waneke Basema:de yekeme. 35 Mo wanda: yaapoma:ta: Aisa:ke pita: Lepeka yaapo ka:nda:ma: homaepekeme.

27

Aisa:kema: Dieikope epeayekeeki

1 Aisa:keta: ameta: koke yaa leke holu piekeme. Ipikana:ma: ipika: mupeke weki Iso wi la: mea alota: Yaka wekio leekeme. Mo wekima: hombo peaaso alota: Wae leekeme. 2 Koto leeke Aisa:kema: alota: Ameta: I koke ya homolo poloeki teke pa:ta: ya:la: ekita: do handele handa:e. 3 Koto ekina: naka: semoko a:ndeli mea oni hapekena: pua hoteke ma:nda: lia a:pa:peke. 4 Kutupa mo yaka hone pa:la: tendepiki ne yankao I pa:ta: mea a:pa:peke. Kutupa naa pita:ta: mo I homuluekema: pita: yaka paeyaaso epeaasa:eki neke kuluekema: loa:me leekeme.

5 Kutupa Aisa:kema: Iso pa:ta: pi la haleeketa: Lepekama: opu hayekeme. 6 Kutupa ipikana:ma: Dieikope pa:ta: alota: Naka: apa:ma: Iso pa:ta: lea:eki Ima: dupa opolome. 7 Hoteke ma:nda: mea a:pa yaka hone pa:la: tendepiki ne yankapeke. Kutupa naa pita:ta: I homuluekema: pita: Tekehalina: leke popelekena: neke pa:ta: yaka epeaasa:eki kuluekema: loa:me lea:me leekeme. 8 Kutupa Lepekama: ombu alota: Yaka wekio. Ameta: Ima: alo pi opua pie. 9 Oni ma:na:manu hala: pa:ta: pua panka wiki nanikosi ikiki yaapo mea epoe. Koto ekima:ta: mo naka: apa:na: ta:na:ma: homo hala: ne yankaluekema: loa:me. 10 Kutupa ipikana:ma: nena: nakana:ma: mea pekena:ta: kota: ipiki homuluekema: pita: ipika: epeaasa: ekita: neke kina: loa:me leekeme.

11 Pate Dieikopema: ipika: ama: pa:ta: alota: Isota: itiki pelipa pa:la:pate yaka loketa: homu pa:la:me laa hone wilime. 12 Ma:nda:ta: yaka apa:ma: I watao Ima: ipiki makeaasoma: laa I handa: wiaapa:na:e. Dupua:ka:na:ta: kota: mo epeaasa:eki mina:la: tupa: paa yaka kone I pa:ta: esihou pi mea epena: lapeke yeke loa:me leekeme.

13 Koto leeke ipika: ama:ma: hombo peaaso alota: Yaka wekio. Koto ipilia: esihou pi manuta: I pa:ta: epena:ma: pa mo Ima: aloeki pua pie. Mo nanikosi yaapo pua meawae leekeme. 14 Koto leeke Dieikopema: mo nanikosi yaapo mulu pua inkiki pa:ta: mea epeekeme. Kutupa mo wanda:ma:ta: mo wekina: atekema: ta:na:ma: homeeke nema: handekeeki yankaeyekeme. 15 Kutupa mo wanda:ma: oni da pa:ta: Isona: amu pea wiayeke dau manuta: mea Dieikopena: pambawaeyekeme. 16 Mo nanikosi yaapona: yonkeleke manuta: mo wekina: kiki yaapona: pambawaeyeke make kutupa ipika: itiki na pelieke alena: tonka:na: pambawaeyekeme. 17 Mo wanda:ma:ta: mo weki pa:ta: mo tendepiki ne make mo yankeeke betedi make haleekeme.

18 Kutupa Dieikope ipika: apa: pa:ta: pua alota: Apa:o leekeme. Atekema: hombo peaaso alota: Wae. Neketa: weki epi yaka:ta:pe leekeme.

19 Dieikopema: hombo peaaso alota: Ita: naka: mupeke weki Isoe. Ima:ta: naka: hande pea:pekee le hau pealome. Koto ekina: mo epeaasa: ekimanu I pa:ta: kuelena:ma: pilisi tiao pita: mo Ima: mea a:palo hoteke nae leekeme.

20 Koto leeke Aisa:kema: alota: Yaka wekio. Ekipa ai handa: wia pelepe
leekeme. Dieikopema: hombo peaaso alota: Mo Tekehali naka: Koda:ma:
handa: wiono I tamba: mia:me leekeme.
21 Aisa:kema: Dieikope pa:ta: alota: Pilisio. Ima: neke wataalo polo tupa:
teke pa:ta: epoe. Neketa: ota: Iso ka:ta:pe leekeme. 22 Dieikopeta: ipika:
apa: pitia: alena: paa teke pa:ta: pua pitiekeme. Kutu pieke atekema: watao
alota: Naka: pi hola:maketa: Dieikopena: ekima: handa:la:pate pa naka: kikita:
Isona: kiki wataake nono pa:la:me leekeme. 23 Ipikana:ma: Dieikopee laa
na handa: wieke ekita: mo ipika: kiki manuta: Isona: ekima: handa itiki
pelipa peeke ekima: piekeme. Ipikana:ma: ipika: epeaasa: ekimanu teke
pa:ta: haluekema: pitiekepate kone 24 paa lota: pitolo alota: Neketa: ota: Iso
ka:ta:pe leekeme. Mo wekima: hombo peaaso alota: Aowe Ie leekeme.
25 Kota: Aisa:kema: alota: Mo mandane hoteke mea a:pae. Naa pita:ta:
yaka epeaasa:eki neke pa:ta: kulueke leekeme. Koto leeke Dieikopema:ta: ne
mea a:pao make nolo pieke waini ikali make mea a:paeyekeme. 26 Kutupa
mo weki pa:ta: ipika: apa:ma: alota: Yaka wekio. I teke pa:ta: a:pa I nunu
pie leekeme. 27 Ipikana:ma: ateke nunu pulueke alo hata: teke pa:ta: epea:
dina:ta: Aisa:kema: mo yameeke aka:manu totopo mu hao ipika: epeaasa:
ekimanu haleekeme. Ipikana:ma: alota:

Do yaka wekina: totopo epeke pita:la: ekita: mo hande Tekehalima: epeala:
hama:na: totopoma: handa:la:me.

28 Koda:ma: oli ya nanema: ekepipida: kitolo naka: hama:manu ne tieke
wina:e. Kutupa widi make waini ikali make wopu kina:e.

29 Tutu manuta: naka: e pokaasa: tapake haena:e. Kutupa wanda:hali neke
pa:ta: panda:puniaena:e. Naka: tapake paeyao handeteke halena:e.
Naka: ama:na: monduma: monduma: pa:la: wekiwandikina: weki-
wandikima: neke pa:ta: panda:puniaena:e.

Mo neke pa:ta: esihou tunkilimi tapaketa: esihou pa:ta: haena:e. Kutupa neke
epealimi wanda:halita: iki make epeaasa:eki mina:e laa leekeme.

Isoma: Aisa:kena: epeaasa:eki honke leekeeki

30 Aisa:kema: ipika: epeaasa:eki halaa Dieikope pulu haena:ta: ipika:
hameke eiya:na: hao honda: pambolo epeekeme. 31 Ipikana:ma: make tende-
piki ne yankao ateke pa:ta: mea pua alota: Pilisi apa:o. Mo naka: epeaasa:eki
I pa:ta: kuelena:yeke Ima: do mea a:palo hoteke ma:nda: noelena: tiao pitie
leekeme.
32 Aisa:kema: hombo peaaso alota: Neketa: epi ya:ka:ta:pe leekeme.
Ipikana:ma: hombo peaaso alota: Naka: mupeke weki Isoe leekeme.
33 Aisa:keta: tola:tia pominolo hata: pututu liaaso alota: Mo hoteke lia I
pa:ta: mea epea:ta: epi ya:ka:ta:pe. Neke amba: do honda: pambolo ipu-
luekema: halena: kone noa:me. Yaka paeyaaso epeaaso ekita: ipiki pa:ta:
haloa:ma: ameta: ota: ipika:eki homeke u halieke leekeme.
34 Isoma: doeki opu haota: ka:pa:puki yoka anekema: e wi tieke alo hata:
alota: Apa:o. I make naka: epeaasa:eki kie laa honke leekeme.
35 Aisa:kema: hombo peaaso alota: Naka: kamema: I a:pa makeaaso naka:
epeaasa:eki mea pu moneala:me leekeme.
36 Isoma: alota: Dota: ipika: hoto yaapo peao I makeala:me. Koto ekina:
ipika: biki Dieikopeta: ota: ana:piki tupa: laa pimika:ta:me. Ipikana:ma:ta:
yaka mupeke wekina: anke teke mulu poloeki make mea ameta: yaka
epeaasa:eki make mea pua pika:ta:me. Koto ekina: Ita: epeaasa:eki ma:nda:
na panka: wialepe leekeme.
37 Aisa:kema: hombo peaaso alota: Ima:ta: ipikana:ma: neke ankulao you
haena: laa ipika: tapakemanu maketa: ipika: pa hameke e pokaasa: tapake

haena: loa:me. Ima:ta: widi make waini ikali make haloa:me. Ota: yaka wekio. Neke pa:ta: pulu polo ekita: ma:nda: dia:me leekeme.

38 Koto leekepate kone Isoma:ta: ateke pa:ta: honke ombu alo hata: alota:
Apa:o. Mo epeaasa:eki homeke siki make ota: ma:nda: na wilipe. Apa:o. I
make epeae alo hata: e leekeme.

39 Kota: Aisa:kema: ipiki pa:ta: alota:
Oli ya nanema: ekepipida: neke ma:nda: na kina:e. Kenke epeke wiki hama:
ma:nda: dia:me. 40 Neketa: naka: bainasi yaapo hao pelipikie. Pate
neketa: naka: kamena: pa hameke e pokaasa: hali halipikie.
Kutu pulu pa:la:pate wetepena: a:nda: liata: mo ipika: handeteke halia:eki
pendulu bao pelipikie leekeme.

41 Atekema: mo hande epeaasa:eki hameke pa:ta: haleeke handaa Isoma:ta:
Dieikope honditi piekeme. Ipika: honema: alota: Yaka apa:ta: teke pa:ta:
homolo pa:la: ekina: ipika: homa: da pitulu polo ekita: teke pa:ta: ya:la:ma:
Dieikope homena: lulueke hone wiekeme.

42 Pate Lepekama: Isona: pulueke leeke ekimanu amba: opu hao Dieikope
epoa: la alota: Opie. Naka: kame Isoma:ta: hombo peaaso hata: neke lu
homalueke ala:me. 43 Koto ala:ma: yaka wekio. Ima: pie aloeki pia:peke. Mo
yaka ana: Leibeni hala: alena: Hatani nane ame do kone pue. 44 Kutupa ipiki
yaapo hosiki haota: mo naka: kamena: mineke panka:la:eki uniao 45 ipiki
pa:ta: peleeki hone yonka:laena: loa:me. Kutupa neke handa: mulu epena:ta:
ma:nda: tapaalueke. Ima:ta: pa ekipeke yaka weki yaapo homeke natena:
alupalua:pe leekeme.

Aisa:kema: Dieikope Leibeni pa:ta: tapaeyekeeki

46 Lepekama: Aisa:ke pa:ta: alota: Do Isona: da ma:nda: wanda: yaapo
handa:peketa: Ita: ota: ki tieke pea soka:la: pita:la:me. Dieikopema: make do
Hidi wandiki tonu ma:nda: mia:ka:na:ta: kota: Ita: homa:peke make ya:la:me
leekeme.

28

1 Aisa:kema: Dieikope wi la ta:na:ma: homa alota: Keinani wanda: ma:nda:
na mia:peke. 2 Kotoeki na pikita: mo naka: mei Beduelona: da kenke
Mesopoteimia nane pua mo naka: awa: Leibenina: waneke tonu ma:nda:
hondo mea:peke. 3 Kutupa neketa: tutu eleke elekena: apa: halena: yeke mo
Aneke Wele Wopupiki Koda:ma: naka: wanda: milipi pa:ta: neke epeaaso
hata: wekiwandiki wopu kina:e. 4 Kutupa ipikana:ma:ta: Eipoloha:ma:
epeaaso pia: tupa: neke make naka: monduma: monduma: pilipi weki-
wandikina: wekiwandiki paeyao epeaena:e. Kutupa make do neke hae
kenketa: mo Koda:ma: mo Eipoloha:ma: halea: kenke ya:la: ekina: nakana:ma:
muelena:e. 5 Kutupa Aisa:kema: Dieikopeta: mo Iso pita: Dieikope yaapona:
inkiki Lepekana: beliki A:ta:mia hali Bedueloma: mondu wieke hali Leibeni
hayeke alena: mo Mesopoteimia nane pena: tapaeyekeme.

Isoma: wanda: ma:nda: miekeeki

6 Aisa:kema:ta: Dieikope epeao mo Mesopoteimia nane wanda: weilu pena:
tapaeyekeeki Isoma: opiekeme. Kutupa make Aisa:kema: mo weki epeaaso
hata: Keinani wanda: ma:nda: ota: na mea:peke leekeeki opiekeme. 7 Kutupa
make Dieikopema:ta: ipika: apa: ama: yaapona: pi opua Mesopoteimia
nane amba: peekeeki opiekeme. 8 Koto opiekeeki manuma:ta: ipika:
atekema: mo Keinani wanda:weki ota: kiayekeeki hando hao 9 Isoma:ta:
mo Eipoloha:ma:na: eiyeke Isima:elona: waneke Mahala:di mulu peekeme.
Mahala:dita: Nebeiotona: beliki yekeme.

Dieikopema: Bedele da upa piekeeki

10 Dieikopeta: Biasiba mina:pa:lao Hatani poluekema: peekeme. 11 Nate pambolo pulu haena:ta: ale ma:nda:na: opolo a:paata: koto pa:ta: peliekeme. Ipikita: mo toopina: ka:nda: lia polueke alo polu holepeekeme. 12 Kutupa upa pitolota: pota: lapa: ma:nda: kenkena: wia a:pa yotuao oli ya nane pekeeki handeekeme. Mo pota: lapa:na:ta: enisolomanu olina: pua:tiki onina: hola:pa:tiki pimikieki handeekeme. 13 Kutupa mo Tekehalita: ipiki teke pa:ta: a:pa hata: alota: Ita: mo Eipoloha:ma: pita: Aisa:ke yaapona: Tekehali Koda:e. Ima:ta: do neke pelipa:lia hale kenketa: neke pa:ta: make kia naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: make halueke. 14 Ikita: do kenkena: ula: na yata:pea:peke ya:la: dokolo paeyaoma: handilimikie. Ikita: ika: da kenketa: do kenke nepoko paeyao pa:ta: putupolo baalieke. Ima:ta: neke pa:ta: yama: make naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: yama: make tutu paeyao epealueke. 15 Niminalo pele ekita: dupae. Ita: neke yaapo mandakena: hata: hane pekena: make neke handeteke halueke. Kutupa neketa: do kenke pa:ta: paa hatuku ipulueke. Ima:ta: mo pi la: ulueki paeyaaluekema:ta: neketa: na mina:pa:lalueke leekeme.

16 Dieikopema: u tiao alota: Mo Tekehalita: do haya:ka:ta:me. Ipikita: do pate haena: kone hone na wia pua:ka:ta:me leekeme. 17 Kutupa ipikita: pala: haaso hata: alota: Dota: ota: paala:piki alena:e laata: Koda:na: da yalo pa:la:me. Oli hepeni nane pula: pota: kake lomba:la: alena: yalo pa:la:me leekeme.

18 Kutupa ota: da ka:la:paaso siki Dieikope tiao mo ipika: hande ka:nda: lia pelieke toopita: hone u tialo piekeeki mea nokopeekeme. Kutupa mo toopi mandata: olipi oeta holaa alota: Dota: Koda:na: ekie leekeme. 19 Kutupa koto pateta: Bedele leekeme. Koto pateta: amba:ta: Lusu lemeke alena:e. 20 Kutupa Dieikopema: Tekehali pa:ta: pi la: witolo alota: Kota: neketa: I yaapo haeka:na:ta: kota: mo I pulu pota: kimisuta: nakana:ma: handeteke hao ne make aka: make kika:na:ta: 21 kutupa I paa yaka apa:na: da nane epeke tupa: la:ka:la yapono leka:na:ta: kota: neketa: yaka Koda: yelieke. 22 Kutupa do paa hone ua:tiki poluekema: nokopolo toopita: mo neke pa:ta: panda:puniao yeiya: lalo polo alena:e. Kutupa Ima:ta: mo I kilipi ale paeyaota: putupa kiki homekena: mandane tonkoputa: yaka minolo homeketa: neke kulueke leekeme.

29

Dieikope Leibenina: da opolo peekeeki

1 Dieikope ipika: pota: kini pea pua mo nate opa:la: nanema: kenke nane pulu ombu hayekeme. 2 Kutupa paa peekepate nate ma:nda:na: kenke ma:nda: pa:ta: pa mone wieke naku ikali ma:nda: pua handa: wiekeme. Kutupa sipisipi tapake tepo mo naku ikali hopa:liao pelia yapemekeeki handeekeme. Mo naku ikali kakena:ta: toopi tiekema: mea a:mbaemekeme. Mo koto ikalita: mo sipisipi ma:na:manu ikali no halo haemekeekie. 3 Kutupa mo tapake tapake paeyaona: sipisipimanu paeyao koto homeke alena: a:pa:tiki pimikita: kota: mo sipisipi handeteke haemeke haliwekima:ta: mo toopi aneke mea petepete yao ikali no hala:tiki pimikime. Kutupa paeyeketa: mo hande toopi paa mea wia:tiki pimikime. 4 Dieikopema: mo sipisipi handeteke haemeke haliweki lota: pitolo alota: Yaka yankeke tonuo. Ikita: hane tapake ya:ka:ta:pe leekeme. Ikana:ma: hombo peaaso alota: Hatani nanee lemekeme.

5 Ipikana:ma: lota: pitolo alota: Neihona: eiyeke Leibenita: handelemepe
leeke mo tapakema: alota: Aowe. Handoloma:me lemekeme.
6 Koto leeke alota: Ipikita: epeke tupa: hala:pe leekeme. Ikana:ma: hombo
peaaso alota: Ipikita: epeke tupa: hala:me. Handa:taa. Ipika: waneke
Leisolota: atekena: sipisipimanu mea koto ipula: handa:e lemekeme.
7 Koto lemeke Dieikopema: alota: Nate pa hala: ekina: mo sipisipimanu mea
a:pa:peke nate ai dia:ma: ikali hala ambumanu nena: paa na hatuku pulimipe
leekeme.
8 Mo tapakema: hombo peaaso alota: Nikana:ma:ta: kotoeki ai na pikita: mo
sipisipi paeyao ana:na: a:pa haena: laa mo toopi petepete yaota: kota: ikali no
halumeke lemekeme.
9 Dieikopeta: mo haliweki amele pi pa alo haena: Leisolota: mo sipisip-
imanu amele opolo epeekeme. 10 Kutu pieke Dieikopema:ta: mo aweke
Leibenina: sipisipimanu pita: Leisolo epea:eki hata:ta: oni naku ikali pa:ta:
pua mo toopi mea petepete yao mo sipisipimanu ikali no hale hale piekeme.
11 Kutupa ipikana:ma:ta: mo wandiki nunu pitolo hata: ta:na: pitolo kone
e leekeme. 12 Kutupa mo wandiki pa:ta: alota: Ita: Lepekana: eiyeke naka:
apa:na: tapakee leekeme. Koto leeke mo wandikita: ipika: apa: lolueke alo
aiya peekeme. 13 Kutupa atekema: mo belikina: eiyeke Dieikope epeekeeki
opu haota: aiya manda:hande pulu pua hopula nunu piekeme. Kutupa mo
da pa:ta: hatuku epeekeme. Kota: Dieikopema: Leibeni pa:ta: mo piekeeki
paeyao la haleeke handa 14 Leibenima: alota: Aowe. Ota:e. Neketa: yaka loke
homeke make we homekee leekeme. Kutupa Dieikopeta: sumba: homeke
koto pa:ta: hayekeme.

Dieikopema: Leibenina: e pokaeyekeeki

15 Leibenima: Dieikope pa:ta: alota: Neketa: ya wanda:ma: mendiki ya:la:
ekina: yaka e pahameke pokaalueke hone na wikita: yenki dupa mulueke laa
lakie leekeme. 16 Leibenina: wandiki yaapo hayekeme. Mupeke wandikita:
Lia yekeme. Wetepe wandikita: Leisolo yekeme. 17 Liana: leketa: u home-
ekepate Leisolota: epeke tupa: lombeke wandiki seliapo yekeme.
18 Dieikopema:ta: Leisolo hone wopu pieke handa alota: Yaka hone pa:la:
yenkita: nakana:ma: I Leisolo miono leka:na:ta: kota: Ima: naka: e bapi
wataake hata:na: pokaalueke leekeme.
19 Leibenima: hombo peaaso alota: Ima:ta: ma:nda: pa:ta: halo polo tupa:ta:
epeke ekita: neke pa:ta: homeke kuluekema: I yaapo do pate hapana:e
leekeme. 20 Dieikopema:ta: Leisolo mulueke alo hata:ta: bapi wataake
hata:na: e pokeekeme. Ipikana:ma:ta: Leisolo pukima: homeekeeki yalo ipiki
pa:ta:ta: mo bapi manuta: pa nate tepo a:nda: hone wiekeme.
21 Kutupa Dieikopema: Leibeni pa:ta: alota: Hande nateta: do ma:la:ma:
naka: wandiki miono lae leekeme. 22 Koto ekina: Leibenima:ta: wanda:
mina:la: natena: ne pambolo hata: paeyaosiki wi leekeme. 23 Pate koto
timbata: Dieikope pa:ta: Leisolo na hatuku peketa: Lia hatuku peekeme.
Kutupa Dieikopema:ta: mo wandiki yaapo loke apa:taeyekeme. 24 Kutupa
Leibenima:ta: ipika: wandiki Liana: tamba: mina:la: wandiki ipika: pa
hameke e pokaasa: wandiki Silipata: Lia pa:ta: haleekeme. 25 Dieikopema:ta:
timba ipika: wanda: yaapo peliolome hone wiekepate da ka:la:paasota: mo
wanda:ta: Lia ya:ka:ta:me laa hande wiekeme. Kutupa ipiki Leibeni pa:ta:
pua alota: Nakana:ma: I pa:ta:ta: do hauta: ekipeke pea pipe. Ima:ta: Leisolo
muluekema: e poka pua:ma: nakana:ma: Ita: ekipeke makeao pipee leekeme.
26 Leibenima: hombo peaaso alota: Mo mupeke wandiki pa haena: wete-
pena: wandiki amba:la halina: da pena: ala: ekita: do da hau dia:me. 27 Koto

ekina: nakana:ma: paa bapi wataake hata: ma:nda:na: yaka e paa pokaalena: kota: do pula homeke mo ne pamba:la:eki paena: laa Leisolo make neke kuluekema: hando hae leekeme.
28 Dieikopema: a:pa:la:me laata: mo ne pambeeke pula homeke paeyeketa: Leibenima: waneke Leisolo make Dieikopena: wanda: haena: haleekeme.
29 Leibenima: ipika: pa hameke e pokaasa: wandiki Bilihata: ipika: wandiki Leisolona: tamba: mina:la: wandiki haena: haleekeme. 30 Dieikopema:ta: Leisolo yaapo make loke apa:taeyekeme. Kutupa telipuna: pukima: homeekepate Leisolota: pukima: wopu homeekeme. Kutupa ipikana:ma:ta: paa bapi wataake hata: Leibenina: e paa pokaeyekeme.

Dieikopena: mendiaeyeke wekiwandiki

31 Dieikopema: Liata: Leisolo pieke tupa: pukima: wopu na homeeke handaa mo Tekehalima:ta: Liata: wekiwandiki mendina: leekepate Leisolota: weki kenohali hayekeme. 32 Liata: weki loke lomba hali weki mondu wiekeme. Ipikana:ma: alota: Mo Tekehalima:ta: yaka ka:nda: handa I tamba: ma:la: ekina: yaka halikima:ta: ameta: I pukima: homilieke leekeme. Koto ekina: mo wekina: bikita: Lubeni leekeme. 33 Weki loke paa lomba hali weki ma:nda: mondu wiekeme. Ipikana:ma: alota: Ya halikima: Ita: pukima: na homa:la:eki Tekehalima: opu hao do weki ka:la: ekina: ipika: bikita: Simiono leekeme. 34 Mo wanda:ta: weki loke paa lomba hali weki ma:nda: ombu mondu wiekeme. Kutupa mo wanda:ma: alota: Ima: yaka halikina: weki tepo mondu wialo ekina: yaka halikima:ta: I pa:ta: hone witolo I yaapo ta:ma:ni pilieke laa mo wekina: bikita: Lipai leekeme. 35 Kutupa weki loke paa lomba hali weki ma:nda: ombu mondu wiekeme. Ipikana:ma: alota: Ameta: Tekehalina: biki mea mina:lialueke laa mo wekina: bikita: Diuda leekeme. Kutupa weki mondu tunkuliekeme.

30

1 Pate Leisoloma:ta: Dieikope weki ma:nda: na mendiaaso hata:ta: hakepiki pa:ta: a:nda: tunkulolo hata: Dieikope pa:ta: alota: I homuluekema: wekiwandiki kie leekeme.
2 Koto leeke Dieikopeta: Leisolo yaapo mineke pankolo hata: alota: Ima:ta: Koda: topo pea:peke na ya:la:pate pa neke weki mendiaapa:na: yeke ipikana:ma: sa:sa: pitolo pia:ka:ta:me leekeme.
3 Koto ekina: mo wanda:ma: alota: Yaka weki mendialo pa:la: tupa: yaka pa hameke e pokaasa: wandiki doma: pelia:peke. Kutu pilia: ekima:ta: ipiki pa:ta: yama: ama: au loluekema: loa:me leekeme. 4 Koto ekina: ipika: haliki pa:ta: Biliha haleeke handa loke apa:taepekeme. 5 Kutupa Bilihata: weki loke lomba Dieikopena: hali weki mendiaeyekeme. 6 Leisoloma: alota: Koda:ma: telipolo hata:ta: I maleke lila:me. Ipikana:ma:ta: yaka pua: yeni opua weki ka:la:me leekeme. Koto ekina:ta: mo wekina: bikita: Da:ni leekeme. 7 Kutupa Bilihata: weki loke paa lomba ipikana:ma: Dieikopena: yaapo peao weki mondu wiayekeme. 8 Kutu pieke handaa Leisoloma: alota: Ima: yaka asi yaapo a:nda: tieke pua:pate Ima: bepolalo ekina:ta: kota: mo wekina: bikita: Na:petali leekeme.
9 Kutupa Liama:ta: ipiki weki mondulu piekeeki tunkuliekeeki hando haota: ipika: pa hameke e pokaasa: wandiki Silipata: Dieikopema: weteke au laena: haleekeme. 10 Kutupa Silipama:ta: Dieikopena: hali weki mendiaeyekeme. 11 Kota: Liama: alota: Epekeeki ma:nda: I pa:ta: a:pa:la:me laa mo wekina: bikita: Ka:de leekeme. 12 Kutupa Silipama: Dieikopena: hali weki ma:nda: mendiaeyeke ekina: 13 Liama: alota: Ita: ta:na: tieke wopu pa:la:me.

Ameta: wanda:wekima: Ita: ta:na:ma: homa:la: wanda:e lelimikie laa ipika: bikita: A:sia leekeme.
14 Mo hande widi kina:ta: Lubenita: oni e pa:ta:manu pua mo ma:nda:teiki leke ti kiliki handa: wia ipika: inkiki Lia pa:ta: a:pa haleekeme. Kutu pieke Leisoloma: Lia pa:ta: alota: Pilisi naka: wekina: ti kiliki I ma:nda: kie leekeme.
15 Koto leeke Liama: hombo peaaso alota: Nakana:ma: yaka haliki pake nele ekita: ana: na pa:la:pe. Ameta: pa yaka wekina: ti kiliki tonka:na: muluekema: alepe leekeme. Kota: Leisoloma: alota: Naka: wekina: ti kiliki I ma:nda: kika:na:ta: kota: ame timbata: Dieikope yaapo poluelena:e leekeme.
16 Kutupa welealo nane Dieikopeta: oni e pa:ta:manu hao epeeke handaa Lia hama opolu bao manda:hande pulu pua alota: Ima: yaka wekina: ti kilikima: nekena: amba: hamboa:ma: ame timbata: I yaapo pelipikie leekeme. Koto ekina: koto timbata: Dieikopema: mo wanda: yaapo peliekeme.
17 Koda:ma: Liana: pieke yeni hombo peaasota: weki loke lomba ipikana:ma: Dieikopena: yunki pao weki mendiaeyekeme. 18 Liama: alota: Yaka pa hameke e pokaasa: wanda: yaka haliki pa:ta: haloeke handaa Koda:ma: yaka yenki ka:la:mee laa mo wekina: bikita: Isaka leekeme.
19 Kutupa Lia weki loke paa lomba ipikana:ma: Dieikopena: yunki mindiki hata: peao weki mendiaeyekeme. 20 Kutupa Liama: alota: Koda:ma: I pa:ta: ota: epeke pa kita:la: ale ka:la:me. Koto ekina: ameta: yaka halikina: yunki mindiki hata: weki mendiaaso ekina: I pukima: homa handa: milieke laa mo wekina: bikita: Sebuloni leekeme. 21 Wetepena:ta: Liama: wandiki mondu wia bikita: Daena leekeme.
22 Kutupa Koda:ma: Leisolo hone u haota: ipika: pieke yeni opua weki mendina: leekeme. 23 Mo wanda:ta: weki loke lomba hali weki mondu wiekeme. Kutupa alota: Koda:ma: yaka yala: pa:la: ekita: weki kitolo hata: mea baala:me.
24 Koto ekina: mo Tekehalima: I weki ma:nda: paa kina:e alo hata: koto wekina: bikita: Diosepe leekeme.

Dieikopema: Leibeni yaapo pi lo tonkaepekeeki

25 Mo Diosepe mendia hoki naneta: Dieikopema: Leibeni pa:ta: alota: I yaka da ponoma: I tapae laa alota: 26 Mo Ima: naka: e pokao molo wekiwanda: mea hatuku mina:pa:lao pono lae. Pa ekipeke Ima: naka: e epeke tupa: pokalo ekita: naka: hone wilimee leekeme.
27 Koto leeke Leibenima: ipiki pa:ta: alota: Ima: doeki lono lae. Mo ale paeyao molo ekita: Ima: handeau opao handa: witolo Koda:ma: I epeala: ekita: neke pa:ta: yama: pa:la:me laa hone ulume. 28 Koto ekina: Ima: neke hambuluekema: naka: yenki dupae laa lae leekeme.
29 Dieikopema: hombo peaaso alota: Ima: naka: e pokaaloeki make yaka kiki tukiki pa:ta: naka: sipisipi ma:na:manu sa:mba:lala:eki make naka: handeleme. 30 Mo I ai na epeke hano hosiki siki wia hae ekita: ameta: tieke kiake sa:mba:la:pa ula:me. Kutupa mo Tekehalima:ta: Ina: yeke neke epeaala:me. Koto ekina: ameta: Ima: yaka ekimanu handeteke halo polo natee leekeme.
31 Koto leeke Leibenima: alota: Ima:ta: neketa: ekipuma: hambonope leekeme. Dieikopema: hombo peaaso alota: Ita: yenki kipa:la:me. Nakana:ma: Ima: do alo ekina: a:pa:la:me leka:na:ta: kota: naka: sipisipi ma:na:manu paa handeteke hawalueke. 32 Koto ekina: ameta: naka: sipisipi polu pa:ta: puata: mo punu pa:la: sipisipi ikikimanu make wape wape piki o au au la:la: nanikosi ikikimanu make yata:pa meono lae. Kotoeki homeketa: mo yaka hone pa:la: yenkie. 33 Koto ekina:ta: wetepe nina:ta: Ima: neke na makealomee laa ana:na: handilipikie. Pa ekipeke nakana:ma: yaka molo yenki handulueke alo epeka:na:ta: mo Ima: au au na la:la: o wape wape na

piki nanikosi o punu na piki sipisipi ma:nda: wia haowa:ka:na:ta: kota: pake na:la:me laa handa: wilipikie leekeme.

34 Leibenima: hombo peaaso alota: A:pa:la:me. Mo nakana:ma: aleeki ota: pupana:e leekeme. 35 Pate koto natena: kone Leibenima:ta: mo wape da:peda:pe piki o au au leke nanikosi hali ekimanu make mo au au leke wanda: ma:na: paeyao siki make kutupa mo punu piki sipisipi paeyao make yata:po miekeme. Kutupa ipika: weki tonu paeyaoma: handeteke haena: laata: 36 Dieikope mina:pa:lao koto au au leke ma:na:manu mea nate tepona: polo pieke tupa: papate mea pemekeme. Kutupa Dieikopema:ta: mo hande mina:pa:laeyeke au au na leke ma:na:manu handeteke hayekeme.

37 Dieikopema:ta: mo ta:ta: ta:ta: piki ti palekemanu mea hake pu lopa lopa pina:ta: mandane yonkelekemanu loka:la: mepi piekeme. 38 Kutupa ipikana:ma:ta: do ti paleke manuta: mo ma:na: manuna: ikali no haemeke kawaso wieke alena: pua nokopeekeme. Ipikana:ma: koto pate wieke ekita: mo ma:na: manuma:ta: ikali nolo a:pa koto pate tia:tiki pieke piekeme. 39 Kutupa mo nanikosi manuma: mo ti palekemanu nokopeeke alena: tia:tiki pimikita: kota: mo panake mendia:tiki pimiki ikiki sunuta: au au la make wape wape piki ekimanu mondu wia:tiki pimikime.

40 Koto ekina: Dieikopema:ta: mo sipisipita: nanikosi yaapo na apa:take ta:ta: haena: laata: mo koto sipisipi paeyaota: mo Leibenina: au au leke make punu piki sipisipimanu haya: nanema: leke popeleke yao haena: leekeme. Dupieke ekima:ta: ipika: ma:na:manu aneke hapu sa:mba:la:pa witolo hata: mo Leibenina: ma:na:manu ta:ta: putupa haena: leekeme. 41 Kutupa mo hande panka wiki wanda: ma:na: manuna: puteke pambiekeeki handolota: Dieikopema:ta: mo ma:na: manuma: ikali no haemeke kawaso wieke alena: tia:tiki pina: yeketa: mo ti paleke manuta: koto pate noka:pa:tiki piekeme. 42 Pate mo honkopu na hake ma:na:manu haemeke alena:ta: mo ti palekemanu na wia:tiki piekeme. Kutu pieketa: Leibenita: mo honkopu na hake ma:na:manu minolo hata: Dieikopeta: mo panka wiki ma:na:manu wia hayekeme. 43 Kutu pieke ekima:ta: Dieikopeta: hamoko tieke hayekeme. Ipikita: sipisipi pita: nanikosimanu make pa hameke e pokaasa: tapake make kemelomanu make donkimanu make ota: wopu wia hayekeme.

31

Dieikope pindipa peekeeki

1 Dieikopema:ta: mo Leibenina: eiyeke tonuma: lemekeeki opieke ekita: dupae. Dieikopema:ta: mo nika: apa:ma: wia haya: ale paeyao ma:la:me laa Ipika: hamoko hala: ekita: mo nika: apa:na:eki ma:la: ekima: pa:la:mee lemekeeki opiekeme. 2 Kutupa make ipikana:ma: mo Leibenita: amba:ta: homu piekepate ameta: leke tankema: handeekeeki handeekeme. 3 Koto ekina: mo Tekehalima: ipiki pa:ta: alota: Mo naka: apa:na: kenke nane make naka: tapake pa:ta: make paa pue. Kutupa Ita: neke yaapo halueke leekeme.

4 Koto leeke Dieikopema:ta: Leisolo pita: Lia yaapo pa:ta: mo ipika: ma:na:manu hayeke alena: ipiki a:pa manda:hande pia:pa:peke laa pi tapaeyekeme 5 Kutupa ipikana:ma: mo wanda: yaapo pa:ta: alota: Ipilika: apa:ma:ta: I pa:ta: amba: pia: tupa: homu na piki pa leke tankema: handa:la:eki Ima: handolome. Kutu pa:la:pate yaka apa:na: Koda:ma:ta: I yaapo hala:me. 6 Yaka welema: ipilika: apa:na: e pokalo ekita: hone wilipime. 7 Kutu pua:pate ipikana:ma:ta: I makeao make yaka yenki manuta: hoto kiki yaapo natena: honditi pa:la:mee. Koto pina: kone Koda:ma:ta: ipikana:ma: I na hoeyaena: lea:me. 8 Pa mo ipilika: apa:ma: alota: Mo au au lelie nanikosi manuta: naka: yenkie laa la:tiki pieketa: kota: mo ma:na: paeyaoma:ta: au au

lekeeki mondu pamba:tiki piekeme. Kutupa paa alota: mo wape wape pilia: nanikosita: naka: yenkie pa la:tiki pia: dina:ta: kota: mo ma:na: paeyaoma:ta: wape wape pikieki homeke mondu pamba:tiki pia:me. 9 Kota: Koda:ma:ta: mo naka: apa:na: ma:na: manuta: pao mea I pa:ta: ka:la:me.

10 Mo ma:na:manu tita:la: kina:ta: Ima: dupiki upa pua:me. Mo tia:tiki pimi nanikosi halieki manuta: au au laa make wape wape pikieki homeke handoa:me. 11 Kutupa mo Koda:na: enisoloma: upama: I pa:ta: alota: Dieikopeo leeke Ima: Wae loa:me. 12 Koto loeke alota: Handa:e. Mo tita:la: nanikosi halieki manuta: mo au au leke make wape wape piki ekimanu homekee. Dupita:la: ekita: mo Leibenima: neke pa:ta: pita:la:eki handolo hata: Ima: dupiki hau pina: alome. 13 Ita: nakana:ma: mo hande toopita: hone u tiaasa: ale wina: la olipi oeta hola keke pi la: wi ale Bedele hama pa:ta: peneme yao epoa: Koda:e. Koto ekina: ameta: mo neke mendia: kenke nane polena: tikitiki yae laa lea:me leekeme.

14 Koto leeke Leisolo pita: Lia yaapoma: Dieikopena: pi hombo peaaso alota: Mo dikana:ma: dika: apa: pa:ta: mea:peke ale ma:nda: dia:me. 15 Ipikana:ma: dikita: da ma:nda: wanda:ma: handaala:me. Ipikana:ma:ta: diki tapao mia: manita: na:ta: pa:la:me. 16 Mo Koda:ma: dika: apa:na: alemanu paeyao ma:la: ekita: dika:eki make diki wekiwandikina:eki konee. Koto ekina: mo Koda:ma: neke la ka:la:eki kone pie lepekeme.

17-18 Koto ekina: Dieikopeta: mo ateke hayeke alena: Keinani nane poluekema: tikitiki yaeyekeme. Ipika: wekiwandiki make weteke tonu make mo kemelomanu manda pitaeyekeme. Kutupa ipika: ma:na:manu paeyao make mo ipika: Mesopoteimia hata: mieke alemanu paeyao mea pulu haena: leekeme. 19 Leibenita: ipika: sipisipi manuna: itiki tunkulu pu moneayeke hoki nane haena: Leisoloma:ta: atekena: da pa:ta: pa wepia wieke koda:manu pake miekeme. 20 Dieikopema:ta: ipiki mina:pa:laasome laa Leibeni na opuaeyeke ekima:ta: Leibeni makeaeyekeme. 21 Ipikana:ma:ta: ipika: alemanu paeyao mea ipupulo mina:pa:laeyekeme. Kutupa mo Yupoteitisi ikali yuma pua mo yu elimanu wiki Kilia:de kenke nane polueke alo pemekeme.

Leibenima: Dieikope telimea peekeeki

22 Nate tepo paeyeketa: Dieikopeta: pindipa pa:la:me laa ma:nda:ma: Leibeni la haleekeme. 23 Kutu pieke handaa ipika: haliweki hatuku hoto wataake hata: natena: Dieikope telia: mea pua mo yu eli hapeleke Kilia:de kenke pa:ta: pua teliminimikime. 24 Koto timbata: Koda:ma: Leibeni pa:ta: upama: alota: Nakana:ma: Dieikopena: ala:ta: ma:nda: mulueke alo hata: paala: tiaapeke hau ma:nda: ota: na pea:peke laa leekeme. 25 Dieikopema:ta: ipika: palai da manuta: mo pote pa:ta: a:eyekeme. Kutupa make Leibeni ipika: palai data: ipika: da haliweki amele mo pote eli wiki Kilia:de kenke pa:ta: a:eyekeme.

26 Leibenima: Dieikope pa:ta: alota: Nakana:ma: Ita: ekipeke makeao mo yaka wandiki yaapota: mo a:nda: pa:ta: dipula mina:la: wanda:wekima: handeke tupa: hatuku mea a:pa pelepe. 27 Ita: ekipeke makeao I na opuake yopusiki doda:pikima: a:pa pelepe. Nakana:ma: I lekena: yoluta: mo neke tapaaso hata: pota:na: ta:na:ma: homolo kida make tapekema: handeke ale make litolo hata: emelimanu lo tapaalo pua:me. 28 Nakana:ma:ta: yaka wandiki yaapona: wekiwandiki make yaka wandiki yaapo make a:taloe pi alo hata: nunu na piono lemee. Koto hauta: ota: ti na piki hau peleme. 29 Ima:ta: neke hoeyalo polo honkoputa: ula:pate naka: apa:na: Koda:ma:ta: ambaneke timba I kinki pitolo alota: Neke paala: tiaapeke hau ma:nda: ota: na pea:peke lea:me. 30 Ima: hone witolota: neketa: da ai a:pawema: ta:na:ma:

homolo hata: pelepate ekipeke ya da pa:ta: ua: koda: alemanu pake naa a:pa pelepe leekeme.

31 Koto leeke Dieikopema: hombo peaaso alota: Yaka honema:ta: nakana:ma: naka: wandiki yaapo pao milipipatema: Ima: paala:ma: homoa:me. 32 Pate ma:nda: epima: naka: wepia wiki koda:manu wia haemeka:na:ta: kota: koto someta: lu homaena:e. Do dika: haliwekima: wekitisi haaso haena:ta: pa naka: alemanu weiya naka: ekita: mia:peke laa leekeme. Koto leekeeki Dieikopema:ta: mo Leisoloma: Leibenina: wepia wieke koda:manu pake neekeeki na handeekeme.

33 Koto leeke Leibenima:ta: Dieikopena: palai da pa:ta: pua weiya kutupa Liana: palai da pa:ta: make mo pa hameke e pokaasa: wanda: yaapona: palai da pa:ta: make pua weiyekepate ipika: wepia wieke koda:manu na handa: wiekeme. Kutupa Leisolona: palai da pa:ta: peekeme. 34 Leisoloma:ta: mo hande da pa:ta: wieke wepia wieke koda: manuta: mo kemelo ma:na:na: hoki manda yama pita:la: seama: handeke alena: u hayeke nu pa:ta: mendia ipikita: manda pua pitiekeme. Leibenima:ta: mo palai da pa:ta: weiyekepate na handa: wiekeme. 35 Leisoloma: ateke pa:ta: alota: Apa:o. I yaapo mineke na panka:peke. Mo naka: leke popelekena: I na tiao halo ekita: Ita: kaisepo da handolome laa leekeme. Kota: Leibenima:ta: weiyekepate ipika: wepia wieke koda:manu ota: na handa: wiekeme.

36 Kutu pieke handaa Dieikopeta: mineke tunkulu mea nalo hata: alota: Ima:ta: ekipiki ata:ka: peaasa:eki polope laa mineke pankolo hata: lota: pitolo alota: Mo I telia: mea epele ekita: Ima: hando tombo ula: pi yambololo ekima: pie leeke pelepe. 37 Ameta: nakana:ma: yaka ala:ta: ala:ta: paeyao koto talo pelema: mo naka: da pa:ta: ula: ale manuta: hando ekimanu handa: wilipe. Naka: haliwekima: make yaka haliwekima: make handolota: epima:ta: ota: hau pa:la:mee lena:ma: do hamekena: mea wie. 38 Ima:ta: 20 bapina: neke yaapo haowa:me. Naka: sipisipi manuma: make nanikosi manuma: make ikiki pa epeke ombu mendiolo haememe. Kutupa make Ima:ta: naka: sipisipi hali ekimanu homeke ma:nda: ota: na lu noa:me. 39 Mo tikene ma:na: yeti sayalema: naka: sipisipi ma:nda: lu neeketa: kota: Ima:ta: ota: yaka kone epeatiki pua:me. Ima:ta: yaka pu hoeyaasoeki dia:me laa loluekema:ta: neke na a:pa wala:tiki pua:me. Kutupa nakana:ma:ta: mo timba o natena: pake na:tiki pia: ekita: I pa:ta: ota: ai koto kone epeae laa la:tiki pime. 40 Hoto anekema: mo natena:ta: nate titipuma: homa:la:eki mea:tiki pea timbata: kosa:ma: homa:tiki pitolo u pelia:peke na ya:tiki pia:me. 41 Koto hauta: mo hande neke yaapo hatia pu haowa: 20 bapi tukiki pa:ta: pia:ekie. Ima:ta: 14 bapita: naka: wandiki yaapo muluekema: naka: e pokaoka:na: mo yunki mindiki hata: bapina:ta: naka: ma:na:manu ma:nda: muluekema: handeteke haowa:me. Kutu piono kone nakana:ma:ta: yaka yenkita: hoto kiki yaapona: topo pime. 42 Mo yaka apa:tonu Eipoloha:ma: Aisa:ke yaapona: Koda: I yaapo na hata: yoluta: nakana:ma: Ita: amba: kone kiki hameke pono tapaalo pime. Pate Koda:ma:ta: yaka ka:nda: make Ima: pokoa: e make hando haota: ambaneke timbata: ipiki paeyaaso hata: I maleke lia pia:me leekeme

Dieikope pita: Leibeni yaapona: pi lo tonkaepekeeki

43 Leibenima: Dieikope pa:ta: hombo peaaso alota: Do wandiki yaapota: yaka wandiki yaapoe. Ipilika: wekiwandikita: yaka ekie. Kutupa do ma:na:manu paeyaota: yaka ekie. Handa:taa. Do ale paeyaota: yakaeki ya:la:me. Pate Ima:ta: do yaka wandiki yaapo make ipilika: wekiwandiki make pao muluekema:ta: hau ma:nda: pea:peke na ya:la: ekina:ta: 44 kota: neke yaapo a:pa:la:me laa pi tonkaluekema:ta: Ita: tikitiki yao halome.

Ameta: mo dika: pi tonkao witolopa:eki niminao haluekema:ta: toopimanu mu momba:la hombuta: hapana:e leekeme.

45 Koto leeke Dieikopema:ta: niminao halo pieke toopi mea haena: laata: 46 ipika: haliweki pa:ta: alota: Mandane toopimanu mu hombuta: hape leekeme. Kutupa koto toopimanu mea hombuta: hayeke ale tea: naneta: iki paeyao pita: ne nemekeme. 47 Koto pateta: Leibenima:ta: Dieka Sahaduda leekeme. Kutupa Dieikopema:ta: Ka:lidi leekeme. 48 Leibenima: Dieikope pa:ta: alota: Do mu mombololopa: toopi manuma:ta: diki telipuna: hone u tialieke leekeme. Koto ekina: yeke koto pateta: Ka:lidi leekeme. 49 Leibenima: ombu alota: Diki ta:ta: pualu pupa:ka:na: maketa: Tekehalima: diki handeteke haena:e laa mo alena:ta: biki ma:nda: Misipa make leekeme. 50 Leibenima: pi paa alo alota: Nakana:ma: yaka wandiki yaapo epeke tupa: na handeteke hake o wanda: ma:nda: mu pika:na:ta: Ima:ta: na opulu polopate Koda:ma:ta: diki handa:la:me laa hone wia:peke. 51 Dota: neke diki tukikina: Ima: mu mombololo toopi manue. Kutupa do toopita: niminapeke toopie. 52 Do mombololopa: toopimanu make do niminapeke ekina: toopi maketa: diki hone u tialo pa:la:ekie. Koto ekina: Ima:ta: neke hoeyaluekema:ta: do mombololopa: toopimanu ankulao na ipulueke. Kutupa nakana:ma: I hoeyaluekema:ta: do toopimanu o do niminapeke toopi ula:eki ankulao na a:pa:peke. 53 Mo Eipoloha:ma: pita: Neiho yaapona: Koda:ma: dika: haumanu telipaena:e leekeme. Koto leeke ekina: Dieikopema:ta: mo ipika: apa: Aisa:kema: yeiya: lao yeni pu hayeke Koda:na: bikina: mo pi la: wipikieki opulueke laa keke pi la: wiekeme. 54 Kutupa ipikana:ma: ma:na: ma:nda: liata: mo potena: Koda: pa:ta: yeni hau pea ipika: haliweki wi la: meata: ne nemekeme. Ne no paeyaota: koto timbata: mo pote pa:ta: pelimikime. 55 Da kelepeeketa: Leibenima: ipika: wandiki yaapona: wekiwandiki make waneke yaapo make nunu peata: paa da poluekema: la:ka:la peekeme.

32

Dieikopema: Iso manda:hande puluekema: tikitiki yaeyeke ekie.

1 Dieikope pota:na: pulu haena:ta: mandane enisolomanu manda:hande piekeme. 2 Kutaa ipikana:ma: mo enisolomanu hando hao alota: Dota: Koda:na: ta:ka:li dae laa Koto pateta: Mahaneimi leekeme.

3 Dieikopema:ta: mo Idomo kenke nane hameke Iso pa:ta: pi mea polo pieke haliweki amba:la pulu haena: tapaeyekeme. 4 Ipikana:ma: mo haliweki pa:ta: dupa pua lapa:peke laa la halolo alota: Ita: naka: pi opua e pokaasa: some Dieikopema: yaka you hali Iso neke pa:ta: do pi lo tapaasome. Ita: ai na epoa: ekita: Leibeni yaapo hao ameta: paa la:ka:la ipulume. 5 Ima:ta: kaomanu make donkimanu make sipisipimanu make nanikosimanu make pa hameke e pokaasa: wanda:hali make miniki ipulume. Ya tiekeo. Ita: ta:na:ma: homa handa: mina:lepe laa do pi tapaasome laa lapa:peke leekeme.

6 Kutupa mo pi mea pemeke haliweki Dieikope pa:ta: paa la:ka:la ipulu alota: Nikita: naka: kame Iso pa:ta: pua lomeke handaa ipikita: neke manda:hande pulueke alo hata: amba: pota:na: ipula:me. Kutupa ipikita: 400 haliweki amele ipula:me laa lemekeme. 7 Koto ekina: Dieikopeta: paala:ma: homolo hata: hone ti yokeekeme. Kutupa ipikana:ma:ta: mo ipiki amele haemeke wanda:hali make ipika: sipisipimanu make nanikosimanu make kaomanu make kemelomanu make tapake yaapo putupa: alu piekeme. 8 Ipika: honema:ta: Isoma: mo titina: tapake a:pa hoeyaeya:ka:na:ta: kota: mo wetepena: ekita: pindipina:e hone wiekeme.

9 Kutupa Dieikopema: yeni pitolo alota: Yaka mei Eipoloha:ma: pita: yaka apa: Aisa:ke yaapona: Koda:o. Yaka pi opie. Tekehalio. Nakana:ma: I̲ pa:ta:ta: mo yaka kenke pa:ta: make yaka tapake pa:ta: make paa la:ka:la pue laata: Nakana:ma:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao epealueke laa I̲ la kimee. 10 I̲ta: naka: e pokaaso hali hata: nakana:ma: I̲ pa:ta: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make kima: na homa:la:eki make ki ekita: I̲ta: ana: na pa:la:me. I̲ma:ta: mone yopuluta: mo hande Diodani ikalita: ala:ta: ma:nda: na miniki pa tumapu piti homeke yumua:pate pa ame ipuluta: do tapake yaapo ame̲le̲ ipulume. 11 Koto ekina: ya Tekehalio I̲ta: yaka kame Isoma: pulu pa:la: ekina: I̲ pa:ta:la:e. Ipikita: niki ame̲le̲ a:nda: pea niki paeyao make mo wekiwanda: make hoeyaaluekema: ipula: ekina: I̲ paala: pita:la:mee. 12 Nakana:ma:ta: I̲ pa:ta: pi la: witolo mo ala:ta: ala:ta: paeyao epeao make kutupa I̲ma: monduma: monduma: pulua: wekiwandikina: wekiwandikita: ma:nda:ma: na yata:polo pa:la: tupa: mo dawala tea:na: ula: ikali houma: handekeeki kulueke laa la: wi pita: hone wie laa Koda: pa:ta: yeni piekeme.

13-15 Koto timbata: koto pate peliolo hata:ta: Dieikopema:ta: hameke Iso pa halo pieke ma:na:manu dupa yata:po miekeme. Nanikosita: 200 wanda:eki pita: 20 halieki make sipisipita: 200 wanda:eki pita: 20 halieki make kemelota: 30 ikiki andu haleekeeki pita: ika: ikiki tonu make 40 kaomanu make kiki yaapo kao halieki make donkita: 20 wanda: ekimanu pita: kiki yaapo donki halieki make paeyao yata:po miekeme 16 Kutupa ipikana:ma:ta: ika: homeke tapake tapake sununa: haena: loma: loma: peata: homeke homekena:ta: hali homekema: handeteke haena: loma: loma: pina: leekeme. Kutupa mo haliweki pa:ta: alota: Iki amba:la pulu hata:ta: mo homeke homeke ma:na: tapakena: tukikina:ta: waleke uma: uma: pina: lapa:peke laa mana: leekeme. 17 Kutupa mo titina: ma:na: mea peeke some pa:ta: alota: Mo yaka kame Isoma: neke manda:hande pea neke lota: pitolo Naka: you someta: epi ya:ka:ta:pe o Hane pulipe o Do ipulimi ma:na: manuta: epina: ekipe laa lota: pia:ka:na:ta: 18 kota: nakana:ma: dupa hombo peaapeke. Ikita: mo naka: e pokaasa: hali Dieikopena: ekie. Ipikana:ma:ta: mo ipika: you some Iso pa:ta: pa hameke hala:la:eki tapaala:me. Kutupa Dieikope ipikita: nika: hoki nane ipula:me laa lapeke leekeme. 19 Kutupa mo hoki pa:ta: hali make tepo peao hali pa:ta: make mo paeyao pa:ta: make homeke pi kone loma: loma: pitolo hata: alota: Iso manda:hande pimika:na:ta: dupa lapa:peke laa la halolota: 20 dupa make lapa:peke. Aowe. Naka: e pokaasa: hali Dieikopeta: nika: hoki nane kone ipula:me lapa:peke leekeme. Dieikopena: honema:ta: mo pa hameke hala:la: ale manuma: hamekena: puki epeao kutupa ipiki pua manda:hande pua:ka:na:ta: I̲ma: pua: hauta: pa paeyawalieke laa honema: piekeme. 21 Koto ekina: mo pa hala:la: ale manuta: titina: pulu haena:ta: koto timba ipikita: mo ipika: palai da pa:ta: peliekeme.

Dieikopema: Penielo kenke pa:ta: tonka:neli piekeeki

22 Koto homeke timba koneta: Dieikope tiao ipika: wanda: yaapo make mo e pokaepeke wanda: yaapo make ipika: kiki yaapona: ankena: homeke wekiwandiki make mo Dia:boko ikali yuma: pa pena: tapaeyekeme. 23 Kutupa mo tapake tapaota: ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao siki make tapaeyekeme. 24 Pate ipikita: ipika: siki pao hayekeme. Kutupa koto timbata: hali ma:nda: a:pa ipiki yaapo tonka:neli pitolo haena:ta: da kelepeekeeki teke pa:ta: mieke mina:pa:laluekema: 25 mo somema: mo tonka:neli pita:la: ekita: ipikana:ma: na bepolapeke ya:ka:ta:me laa handolo hata: kota: mo Dieikopena: pelimokona: lieke handaata: pelimoko yoka: endiaeyekeme. 26 Kutupa mo halima: alota: Da ka:la:pa:la:me. I̲ pono lae leeke handaa Dieikopema: hombo

peaaso alota: Neke ai na tapake. I a:nda: epeaeka:na:ta: kota: neke tapaalueke leekeme.
27 Koto leeke mo halima: lota: pitolo alota: Naka: bikita: epipe leekeme. Ita: Dieikopee leekeme.
28 Kota: mo halima: alota: Ameta: naka: bikita: Dieikope dia:ya:lieke. Pa ekipeke nakana:ma:ta: Koda: yaapo make hali yaapo make tonka:neli pea bepolae ekina: naka: bikita: Isulaie leekeme.
29 Koto leeke Dieikopema: alota: Ameta: kota: naka: biki la kie leekepate ipikana:ma: hombo peaaso alota: Ekipeke nakana:ma: yaka biki opuluekema: alepe laa leekeme. Koto laata: ipikana:ma: Dieikope epeayekeme.
30 Kota: Dieikopema: alota: Ima:ta: Koda:ta: ota: leke popeleke pa:ta: handa: alu pua:pate Ita: na homeke pa halomee leekeme. Koto ekina: koto alena:ta: Penielo leekeme. 31 Dieikopeta: Penielo mina:pa:laaso haena:ta: nate opeekeme. Ipikita: ipika: pelimokoma: yoka: endiatiki peekeme. 32 Ame do maketa: mo Isulaina: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikima: maketa: mo pelimoko tunala: pa:ta: hala: honkoputa: na no halememe. Pa ekipeke Dieikopeta: mo koto honkopuna: lieke ekina: pitelememe.

33

Dieikopema: Iso manda:hande piekeeki

1 Dieikopema:ta: Iso ipika: 400 haliweki amele epemeeki hando haota: ipika: wekiwandikita: mo Lia make Leisolo make mo e pokaepeke wanda: yaapo make teli pea haoma: haoma: pina: leekeme. 2 Ipikana:ma:ta: mo e pokaeyeke wanda: yaapo ipilika: wekiwandiki amele titina: haena: laa koto hoki pa:ta:ta: Lia ipika: wekiwandiki amele haena: laata: mo Leisolo pita: Diosepe yaapota: sale nane haena: leekeme. 3 Kutupa Dieikopema:ta: ipiki amba:la titina: pua mo ipika: hameke handa:tia pulu hata: hoto wataake hata:na: oni kenkena: panda: puniaeyekeme. 4 Pate Isoma:ta: aiya ipiki manda:hande pulu pulu hata: ipika: kiki yaapo bao hameke hopulolo hata: nunu piekeme. Ipiliki telipuna: e lepekeme. 5 Kutupa Isoma: lekema: lekema: pitolo hata: mo wanda:weki make wekiwandiki make handolo hata: alota: Do neke amele hala: wanda:halita: epi ameda ya:ka:ta:pe laa lota: piekeme. Dieikopema: hombo peaaso alota: Kameo. Dota: Koda:ma: apetolo hata: I ka:la: wekiwandikie leekeme. 6 Kutupa mo e pokaepeke wanda: yaapo ipilika: wekiwandiki amele a:pa panda: puniaemekeme. 7 Kutupa Lia pita: ipika: wekiwandiki amele a:pa panda: puniaemekeme. Kuta ota: wetepe naneta: Diosepe pita: Leisolo yaapoma: a:pa panda: puniaepekeme.

8 Isoma: lota: pitolo alota: Pa mo titina: manda:hande pua: tapaketa: kotota: eki laa pipe leekeme. Dieikopema: hombo peaaso alota: Kotota: nakana:ma: I pa:ta: ta:na:ma: homoelena: yeke tapao pua:me leekeme.
9 Pate Isoma: alota: Kameo. Ita: ana:na: wia haloma: naka: wia hale ekita: naka: kone wia hae laa leekeme.
10 Dieikopema: alota: Pilisi ota: dia:me. Nakana:ma: I pa:ta: ta:na:ma: homeka:na:ta: kota: yaka pa hameke kitolo alemanu mie. Ameta: nakana:ma: I pa:ta: homu wopu pitele ekita: kota: mo naka: leke popeleke handolo ekita: mo Koda:na: leke popeleke handeke nono pita:la:me. 11 Koto ekina: pilisio. Do Ima: mea a:palo pa hameke kitolo ale manuta: a:pa:la:me laa mie laata: Koda:ma:ta: I pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: mo Ima: weiyua: alemanu paeyao ana:na: kia:me leekeme. Dieikopema:ta: hameke honke la:tia puoopu haota: Isoma: wetepena: miekeme.
12 Isoma: alota: Ameta: kota: pana: tikitiki yae. I amba:la polueke leekeme.

13 Koto leeke Dieikopema: hombo peaaso alota: Yaka hosiki weki-
wandikita: soka:la:ma: homa:la: ekita: naka: handeleme. Kutupa mo sipisipi
pita: kao kemboko ankula: ankula: make hone wia:peke ya:la:me. Ikita: pa
mo nate homeke sikina: kone mo ma:na:manu lu yombutia poma:ka:na:ta:
kota: paeyao siki homilimikie. 14 Koto ekina: pilisi neke amba:la pue. Ita:
neke telia: mea yopusiki mo yaka ma:na:manu make mo wekiwandiki amele
honkopu hao kone a:pa mo Idomo da a:pa tolu minuluekee leekeme.

15 Koto leeke Isoma: alota: Kota: a:pa:la:ma: neke tamba: mina: mo
yaka mandane haliweki mina:pa:lanoe leekepate Dieikopema: hombo
peaaso alota: Ima:ta: kotoeki hone pieke na loa:pate pa mo naka: ta:na:
pa:la:eki homekena: loa:me leekeme. 16 Koto ekina: koto natena:ta: Isota:
Idomo poluekema: peekepate 17 Dieikopeta: Sakodo nane peekeme. Koto
pateta: ipika: da a:eya make ipika: ma:na: manuna: kalale da sunu make
a:eyaeyekeme. Koto ekina: yeketa: koto pateta: Sakodo leekeme.

18 Dieikope mo Mesopoteimia haota: mo Keinani kenke pa:ta: Sekeme
daoni pa:ta: epeke tupa: opolo epeekeme. Kutupa ipika: palai da manuta:
mo daonina: hama: ma:nda: pa:ta: a:eyekeme. 19 Kutupa ipikana:ma:ta: koto
hama:ta: Sekemena: ateke Hamona: tapakena:eki 100 silipa manima: ham-
beekeme. 20 Koto pateta: oloda ma:nda: a:eya bikita: mo Isulaina: Koda:na:
biki ma:nda: Elo wina: leekeme.

34

Daena lumea peekeeki

1 Nate ma:nda:na:ta: mo Lia Dieikope yaapona: waneke Daenata: mo
Keinani wanda:weki handolo peekeme. 2 Kutu piekepate mo da kenke
pa:ta: you hali hayeke Hipi hali Hamona: eiyeke Sekemema: hando haota:
Daena: pake lumea peekeme. 3 Pate ipikana:ma: mo wandikita: ota: wandiki
seliapo yeke handaa mo wandiki pa:ta: pukima: homeekeme. Koto ekina:
ipikana:ma: mo wandikina: puki epealuekema: taapeekeme. 4 Kutupa ipika:
ateke pa:ta: alota: Apa:o. Koto wandikita: yaka wanda: haena: yeke mealena:
hone witolome leekeme.

5 Dieikopema:ta: waneke pa:ta: yaala:piki hau piekeeki handeekepate
ipika: weki tonuta: oni hama:manu pa:ta: ipika: ma:na:manu handeteke
halo pemeke ekiyalo pa hando hayekeme. 6-7 Kutupa mo Dieikopena:
eiyeke tonuta: oni hama:manu pa:ta: hao honda: pambolo ipulu haena: kone
mo Sekemena: ateke Hamota: Dieikope yaapo pi lolueke alo hata: opolo
peekeme. Kutu piekepate mo weki tonuma:ta: Sekemema: Dieikopena:
waneke lumea pa:la: ekita: ota: dupiki hau pa:la: ekita: mo Isulai wanda:hali
pa:ta: yala: peake hau pa:la:me laa tola:tia pominolo hata: tetoma: home-
mekeme. 8 Hamoma: Dieikope pa:ta: alota: Yaka weki Sekemema:ta: naka:
wandikina: da ota: homa:la:me. 9 Pilisio. Mina: lae. Kutupa naka: wanda:hali
make yaka wanda:hali make mu alu alu pu hala: pa:la: tupa: dikana:ma: pi
lo tonkao u pana:e. 10 Kutupa neketa: do yaka kenke pa:ta: hata:ka:na: naka:
hone pa:la: alena: hata: mo ala:ta: ala:ta: pa topo topo pea naka: kenkemanu
hamba wia halena: loa:me leekeme.

11 Kutupa Sekemema: Daenana: ateke make beliki tonu pa:ta: alota: I pa:ta:
a:ta:ma: homa yaka honke aloeki peaemeka:na:ta: kota: Ima:ta: mo ika: hone
pa:la: alemanu kulueke. 12 Ika: ana:ta: ota: muluekema: ika: hone pa:la: tupa:
pa kitolo alemanu muemena: kota: mo wandikina: yenkita: ika: hone pa:la:
tupa: make pa mina:liaemeka:na: kota: pa pina:ma: mo wandiki homeke ota:
muluekema: hone witolome leekeme.

13 Pate Sekemema:ta: ika: ana: Daena yala: peake hau pieke handaa mo
Dieikopena: eiyeke tonuma: mo Sekeme pita: ipika: ateke Hamo yaapo pa:ta:
yayapiki tupa: hombo peaemekeme. 14 Ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: Nika:
ana:ta: mo sekemesaisi hau na pa:la: halima: mia:peke na ya:la:me. Kotota:
niki yala: tieke piki haue. 15 Nikana:ma:ta: niki poloma: tupa: naka: haliweki
paeyao sekemesaisi hau pimika:na: homeke a:pa:la:me lolumeke. 16 Kutu
pimika:na:ta: nikana:ma:ta: wanda: mu alu alu pita:la: ekita: a:pa:la:me lol-
umeke. Kutupa nikita: iki amele homeke wanda:hali hao polumeke. 17 Pate
do nikana:ma: aloma: tupa: sekemesaisi hau na pimika:na:ta: kota: mo
wandiki pao mea mina:pa:lao polumeke lemekeme.

18 Dupiki pima:ta: Hamo pita: eiyeke Sekeme yaapoma:ta: a:pa:la:me hone
wipikime. 19 Koto ekina: mo pa:pa:na: wekima:ta: Dieikopena: waneke
pukima: homeekeeki yalo mo pia:peke lemeke ekita: nateleke ma:nda: na
paeyaeyekeme. Ipikita: mo ipika: tapake tukiki pa:ta:ta: you some hayekeme.

20 Kota: Hamo pita: ipika: eiyeke Sekeme yaapota: mo ika: pi hotu haemeke
alena: mo daoni pota: kake pa:ta: pua mo ipilika: daoni haliweki pa:ta:
dupiki pimanu lepekeme. 21 Do haliwekita: homu pelememe. Do niki
haloma: kenke pa:ta: niki amele hata: pa pomina: lomana:e. Do nika: kenketa:
iki make ana:na: halimikie. Kutupa nikana:ma: ika: wandiki tonu hapua
meata: ikana:ma: nika: wandiki tonu make hapua mea:tiki pina:e. 22 Kutu
pulu poloma:pate do haliwekima:ta: niki amele hata: homeke wanda:hali
hamana:e alemepate ekia:nda: homeketa: iki peleme tupa: nika: haliweki
paeyao make sekemesaisi hau puma:ka:na: homeke a:pa:la:me alememe.
23 Kutu puma:ka:na:ta: kota: ika: ma:na:manu paeyao make ika: wia haleme
alemanu paeyao make nika:eki dia:ya:liepe. Koto ekina: niki amele haena:
lomana:e lepekeme. 24 Kutupa mo daoni pa:ta: haemeke haliwekima:ta:
Hamo pita: Sekeme yaapoma: lepeke ekita: a:pa:la:me laa iki paeyao siki
sekemesaisi hau pimikime.

25 Hoto tepo hao mo haliweki koto sekemesaisi hau pimiki ekima: tanda pa
pitolo haena:ta: Dieikopena: eiyeke yaapo mo Daenana: beliki Simiono pita:
Lipai yaapoma: ipilika: bainasi yaapo mina oni daoni pa:ta: pepekeme. Mo
weki yaapoma:ta: mo wanda:halima: ata:ka: piki hone ma:nda: wiaama:na:
yeke pa ota: hone wia peke nono pea pua mo haliweki paeyao lia 26 make
mo Hamo pita: Sekeme yaapo make lipikime. Kutupa Daena mo Sekemena:
da pa:ta: pitieke alena: pao hatuku pepekeme. 27 Mo haliweki lu paeyaepeke
hoki naneta: Dieikopena: eiyeke titi mandane weki tonuma:ta: ika: ana:na:
yala: mieke ekina: hombo peaaso hata: mo daoni teke puleke laemekeme.
28 Ikana:ma:ta: mo ma:na:manu make kaomanu make donkimanu make oni
daoni pa:ta: wieke alemanu paeyao make oni hama: nina: hayeke alemanu
paeyao mea pemekeme. 29 Ikana:ma:ta: mo yenki tieke peke alemanu
paeyao mea wanda:weki make mina kota: ika: da pa:ta:manu wieke alemanu
paeyaosiki make mea pemekeme.

30 Dieikopema: Simiono pita: Lipai yaapo pa:ta: alota: Ipilikana:ma:ta: I
pa:ta: ka:nda: mea kelepeme. Ameta: mo Keinani wanda:halima: make Petese
wanda:halima: make do kenke pa:ta: haleme wanda:hali paeyao sikima:ta:
I pa:ta: honditi pilimikie. Koto wanda:hali paeyaoma: apa:tao I amele
a:nda: puluekema: pimika:na:ta: kota: Ita: hali wopu dia:yalo hata: do yaka
tapake paeyaota: hoeyaalimikie. 31 Pate mo hamala:ma: hombo peaaso alota:
Dikana:ma:ta: dika: ana:ta: pa koto hali yola:la: wanda: tupa: haena: lena:
lapeke na ya:la:me lepekeme.

35

Bedele haena: Koda:ma: Dieikope epeayekeeki

1 Koda:ma: Dieikope pa:ta: alota: Koto kone Bedele nane pua hapeke. Koto pa:ta:ta: neke mo hande naka: kame Iso paala: hao pindipa yapeke handa neke pa:ta: peneme yaowa: Koda: I pa:ta: oloda a:eya:peke leekeme.

2 Koto leeke Dieikopema: ipika: tapake make mo ipiki amele apa:tao haemeke tapake pa:ta: make alota: Mo ika: wia haleme da ma:nda: wanda:halina: wepia ula: koda:manu mea baapee. Kutupa make ikana:ma:ta: iki tikitiki yao mo hai na taleke aka:manu yama:pa:peke. 3 Nikita: do pate mina:pa:lao mo Bedele nane puluma:me. Koto pateta: mo Ima: ka:nda: tua: natena: I tamba: mea make mo I pomua: ale pa:ta:manu I yaapo hao haya: Koda: pa:ta: oloda a:eluekema: loa:me leekeme. 4 Koto leeke mo wanda:halima:ta: ika: wia haemeke da ma:nda: wanda:halina: wepia ula: koda:manu paeyao make mo ika: pankemeke haleke halimanu make paeyao Dieikope pa:ta: halemekeme. Kutupa ipikana:ma: koto alemanu paeyao mo Sekeme hayeke pei teke pa:ta: hoiyekeme.

5 Mo Dieikope ipika: weki tonu amele mina:pa:laaso haena:ta: mo teke pa:ta:manu hao yapeeke daonimanu pa:ta: haemeke wanda:halima:ta: pa paala: tieke pieke handaa mo tapake na telia: mea pemekeme. 6 Kutupa Dieikopema:ta: ipika: wanda:hali paeyao amele Lusu opolo epemekeme. Ameta: oni Keinani kenke pa:ta: Bedele leleme alena: loa:me. 7 Ipikana:ma:ta: koto pate oloda a:eyaata: mo koto pateta: Bedelena: Koda:na: biki tapu wiao leekeme. Pa ekipeke koto pateta: mo hande ipiki ipika: hameke paala: hao pindipa peeke handa Koda: ipiki kone peneme yaeyeke alena: leekeme. 8 Amba: koto pateta: mo hande hosiki ya:na: kone mo Lepekana: pa hameke e pokao hayeke wanda: Debota homeeke handaa mo Bedele ka:wa: nanema: tilao mo pei teke ma:nda: pa:ta: hoimiki yeke handa bikita: E Ala: Peie lemekeme.

9 Kutupa Dieikope mo Mesopoteimia mina:pa:lao epeeketa: Koda:ma: ipiki pa:ta: paa peneme yao pua ipiki epeayekeme. 10 Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Naka: bikita: Dieikope ya:la:pate ame do kini peata: Isulai lena:e leekeme. Koto ekina: Koda:ma:ta: ipika: bikita: Isulai leekeme. 11 Kutupa Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Ita: Aneke Wele Wopupiki Koda:e. Wekiwandiki wopu mendia:peke. Tutu manuta: neke pa:ta: yama: monduma: monduma: pilieke. Kutupa neketa: kini hali manuna: apa:mei halipikie. 12 Ima:ta: mo Eipoloha:ma: pita: Aisa:ke yaapo pa:ta: haloa: kenketa: neke pa:ta: kulueke. Kutupa make naka: hoki nane monduma: monduma: pilimi wekiwandiki pa:ta: make halueke leekeme. 13 Kutupa Koda:ma: ipiki mina:pa:laeyekeme. 14 Koto pate mo hande Koda:ma: ipiki pa:ta: pi la haleeke alena:ta: Dieikopema: niminapeke toopi noka:pa olipi oeta make waini ikali make hola dota: yakopiki alena:e laa pi wiekeme. 15 Koto pateta: biki Bedele leekeme

Leisolona: homeekeeki

16 Dieikope ipika: tapake amele Bedele mina:pa:lao mo Epa:ta: poluekema: pa hosiki papate leke wina:ta: Leisolo ipika: weki mulu pieke nate minolo hata:ta: weki hoki nalo hata: make ka:nda: tieke miekeme. 17 Mo weki hoki ota: hoke tupa: neeke dina: mo weki meao hayeke wanda:ma: alota: Leisoloo. Hali weki ma:nda: ya:ka:ta:ma: paala:ma: na homa:pee leekepate 18 mo Leisolota: homolo pulu hata: ipika: paeyaaso pomo minolo hata:ta: ipika: wekina: bikita: Benomi leekeme. Pate pa atekema:ta: biki Benisamini leekeme.

19 Leisolo homea: dina:ta: mo Epa:ta: nane pula: pota: tea:na: hoimikime. Ameta: Beteleha:ma: la:leme alena:e. 20 Dieikopema:ta: niminaasa: toopi ma:nda: koto alena: nokopeekeme. Kutupa ame do make Leisolona: lapa: pa:la: alena:e laa walo hala:me. 21 Kutupa Dieikopema:ta: mo Edana: oli ya pa:ta: haliao peke hokulupeke da tea: nane ipika: palai damanu a:elo peekeme

Dieikopena: eiyeke tonu

22 Dieikope koto kenke pa:ta: haena: Lubenima:ta: ipika: apa:na: e pokaeyeke wanda: Biliha yaapo loke apa:taeyekeme. Koto ekita: Dieikopema: opuata: mineke tieke wopu pankeekeme.

Dieikopeta: weki kiki yaapona: ankena: yaapo pea mondu wiekeme.

23 Liana: weki tonuta: Lubeni hande Dieikopena: mupeke weki make Simiono make Lipai make Diuda make Isaka make Sebuloni make yekeme.

24 Leisolona: eiyeke yaapota: Diosepe pita: Benisamini yaapoe.

25 Mo Leisolona: pa hameke e pokaeyeke wanda: Bilihana: eiyeke yaapota: Da:ni pita: Na:petali yaapoe.

26 Mo Liana: pa hameke e pokaasa: wanda:na: eiyeke yaapota: Ka:de pita: A:sia yaapo yekeme.

Do wekitonu paeyaota: mo Mesopoteimia nane hata: mendieke weki tonue.

Aisa:kena: homeekeeki

27 Dieikopeta: ateke Aisa:ke haya: nane peekeme. Kotota: mo Ma:mote da Hebotoni nanema: ateke Aisa:ke pita: Ẹipoloha:ma: yaapo hao hayeke alena:e. 28 Aisa:keta: 180 bapi hao 29 ota: koke yaa homeekeme. Kutupa ipika: weki Iso pita: Dieikope yaapoma: hoipikime.

36

Isona: monduma: monduma: pieke wekiwandiki

1 Dota: mo hande Iso o biki ma:nda: Idomo la:la: somena: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikina: bikie. 2 Isoma:ta: Keinani wanda:weki miekeme. Ma:nda:ta: Hidi hali Ilonona: waneke Ada miekeme. Kutupa mo Hipi hali Sibionona: eiyeke Anana: waneke Oholibama make 3 Nebeiotona: beliki Ba:sema:deta: Isima:elona: waneke make miekeme. 4 Titina: wanda: Adama:ta: Elipa:se mendiaeyekeme. Ba:sema:dema:ta: Leuelo mendiaeyekeme. 5 Kutupa Oholibamama:ta: Dieusi make Dialamo make Kota make mendiaeyekeme. Do weki paeyaota: mo Keinani kenke pa:ta: hata: Isona: mendiaemeke weki tonue.

6 Kutupa Isoma:ta: ipika: wanda:weki make eiyeke tonu make waneke tonu make ipika: da pa:ta: haemeke wanda:hali paeyao make ipika: ma:na:manu make mo Keinani kenke pa:ta: hata: mieke alemanu paeyao tonka:na: mea hameke Dieikope mina:pa:lao mo kenke ma:nda: pa:ta: peekeme. 7 Ipiki mina:pa:laeyeke ekita: mo Dieikope ipiliki haepeke kenketa: ne doka:tiki yeke piekeme. Ipilika: ma:na: manuta: wotu tạlạo handolo hata: homeke pa:ta: hapeke na yekeme. 8 Koto ekina: Isota: mo Idomona: pote eli pa:ta: pu hayekeme.

9 Dota: mo hande Idomo wanda:halina: apa:mei Isona: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie.

10 Isona: weteke Adama:ta: weki homeke Elipa:se mendiaeyekeme.

Kutupa weteke ma:nda: Ba:sema:dema:ta: weki homeke Leuelo mendiaeyekeme.

11 Isona: eiyeke Elipa:sema:ta: weki yunki hata: mendiekeme. Ika: biki manuta: Temani make Oma make Sepo make Ka:tamo make Kena:se makee.
12 Kutupa Elipa:sena: pa hameke e pokaeyeke wanda: ma:nda: Timinama:ta: ipiki pa:ta: weki homeke A:ma:leke mendiaeyekeme.

13 Kutupa Isona: eiyeke Leueloma:ta: weki tonkopu mendiekeme. Ika: biki manuta: Nahati make Sita make Siama make Misa makee. Ikita: mo Ba:sema:dena: wekina: eiyeke tonue.

14 Isona: weteke ma:nda: Oholibamama:ta: weki tepo mendiaeyekeme.
Ika: biki manuta: Dieusi make Dialamo make Kota makee.
Oholibamama:ta: mo hande Sibionona: eiyeke Anana: wanekee.

15 Dota: mo Iso pa:ta: yama: epemeke tapake you hali manue.
Mo Isona: mupeke weki Elipa:seta: do tapake manuna: apa:meie.
Temani make Oma make Sepo make Kena:se make 16 Kota make Ka:tamo make A:ma:leke makee.
Do tapake manuta: mo Isona: weteke Ada pa:ta: yama: epemeke tapake manue.

17 Isona: eiyeke Leuelo pa:ta: yama: epeeke tapaketa: Nahati make Sita make Siama make Misa makee. Do tapake manuta: Isona: weteke Ba:sema:de mendiaeyeke ekie.

18 Dota: mo hande Anana: waneke Oholibamama: Isona: mendiaeyeke weki tonuna: tapakemanue. Dieusi make Dialamo make Kota make mendiaeyekeme
19 Koto tapake paeyaota: Iso pa:ta: yama: epemeke tapakemanue

Seiyana: monduma: monduma: pieke tapakemanu

20 Mo Idomo kenke kini pea haemeke tapakemanu ika: apa:meita: mo Ho hali Seiyana: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandikie. Koto tapake manuna: apa:meina: biki manuta: doe.
Loutani make Soubalo make Sibiono make Ana make 21 Disiono make Esa make Disiana: makee.

22 Loutanita: mo Hoti pita: Hemane yaapona: apa:meie. Kutupa Loutanina: belikita: Timinae.

23 Soubalota: mo Elipani make Manahati make Ebalo make Siepo make Onamo make paeyaona: apa:meie.

24 Sibionota: weki yaapo Aiyali pita: Ana yaapo mendiekeme. Anata: mo hande atekena: donkimanu mo hande hapu hayeke alema: handeteke hata: mo titipu piki ikali opeekeeki handa: wieke somee. 25 Anata: mo Disionona: atekee. Anama:ta: wandiki ma:nda: Oholibama make mondu wiekeme.

26 Disionota: do tapake manuna: apa:meie. Hemedani make Esibani make Itidani make Dietani makee.

27 Esata: mo Bilihane make Sapani make Akane make koto tapake manuna: apa:meie.

28 Disiana:ta: mo Usu pita: Atani tapake yaapona: apa:meie.

29-30 Koto mo hande Idomo kenke pa:ta: haemeke Ho tapake manuna: bikie.
Loutani make Soubalo make Sibiono make Ana make Disiono make
Esa make Disiana: makee.

Idomona: Kinimanu

31 Amba:ta: mo Isulai wanda:halita: kinimanu ma:nda:ma: na handeteke
haena:ta: mo Idomo kenke pa:ta: kini pieke kini manuna: bikimanu doe.
32 Beona: eiyeke Belata: mo Idomona: kini hali hayekeme. Ipika: daonina:
bikita: Dinihabae.
33 Bela homeeke dina:ta: Sitana: eiyeke Diobabema: anketeke mea kini hali
hayekeme. Ipika: daonita: Bositae.
34 Diobabe homeeke dina:ta: Husamima: ipika: anketeke mea kini hali
hayekeme. Ipikita: mo Temani kenke pa:ta: epeeke somee.
35 Husami homeeke dina:ta: Bedadena: eiyeke Hadadema: ipika: anketeke
mea kini hali hayekeme. Ipika: daonina: bikita: Apitie. Ipikana:ma:ta:
mo Moa:be kenke pa:ta: mo Midiani tapake amele a:nda: pea bepo-
layeke somee.
36 Hadade homeeke dina:ta: mo Maseteka hali Samelama: ipika: anketeke
mea kini hali hayekeme.
37 Kutupa Samela homeeke dina:ta: mo ikali tea:na: hayeke Teihobodi daoni
pa:ta: hayeke some Siauluma: ipika: anketeke mea kini hali hayekeme.
38 Siaulu homeeke dina:ta: Akebona: eiyeke Baele Hananema: anketeke mea
kini hali hayekeme.
39 Akebona: eiyeke Baele Hanane homeeke dina:ta: Hadadema: anketeke
miekeme. Ipika: daonina: bikita: Paue. Ipika: weteketa: mo Mesa-
habena: waneke Matededena: waneke Mehetabelee.
40 Dota: mo hande Iso pa:ta: yama: epeeke tapake manuna: you haliwekina:
biki manue.
Timina make Alapa make Dietede make 41 Oholibama make Ela make Pinono
make 42 Kena:se make Temani make Mibisa make 43 Makediele make
Itame makee.
Koto you haliwekimanu haemeke kenke manuta: ika: bikimanu yalao
haemeke tapake manue.

37

Diosepe pita: ipika: hameketonu

1 Dieikopeta: mo ipika: ateke hayeke Keinani kenke pa:ta: paa hayekeme.
2 Kutupa dota: mo ipika: tapakena: tamenie.
Diosepeta: 17 bapina: pa:pa:na: weki hata: mo ipika: atekena: e pokaeyeke
wanda: yaapo Biliha pita: Silipa yaapona: eiyeke tonu amele mo sipisipi-
manu make nanikosimanu make handeteke haemekeme. Ipikana:ma:ta:
ateke pa:ta: mo ipika: hameke tonuma: hoke tupa: pia:tiki pimiki ekina: pi
mea a:pa:tiki piekeme.
3 Dieikopema:ta: mo wekitonu anka:lopuna:ta: Diosepe pa:ta: homeke puki
tieke wopuma: homeekeme. Pa ekipe mo wekita: ipiki koke nanema: mendi-
aeyeke weki yeke handa piekeme. Ipikana:ma:ta: mo wekina: ta:ta: ma:nda:
piki au leke kosa: dau hokulupeke wepia haleekeme. 4 Kutupa mo ipika:
hameke tonuma: ika: atekema: Diosepe pa:ta: homeke puki tiekema: wopu
homeekeeki hando haota: kota: ika: kame pa:ta:ta: honditi pitolo hata: homu
piki pi manuma: na la halemekeme.

5 Timba ma:nda:ta: Diosepema: upa pea mo ipika: hameke tonu laa haleeketa: kota: ikana:ma: ota: mineke leke ale panka a:nda: lia haemekeme.
6 Ipikana:ma: alota: Mo Ima: pua: upa kelepono opua:pe. 7 Niki paeyaota: oni e pa:ta: hata: widimanu tonkaaso haoma:me. Kutupa yaka widi tonkaaketa: tikitikina: tialiao haya:me. Kutupa ika:eki manuma:ta: yakaeki popei yao hata: yaka widi tonkaake pa:ta: panda: puniaememe laa leekeme.
8 Koto leeke mo hameke tonuma: lota: pitolo alota: Naka: honema:ta: neketa: kini hali hata: niki handeteke halipikie hone witelepe lemekeme. Koto ekina: mo ipika: upamanu tonka:na: mo ipikana:ma: a:pa la:tiki pieke pimanu tonka:na: opia:tiki pitolo hata: ikana:ma: ota: hoke mineke panka:tiki pimikime.
9 Kutupa Diosepema: upa ma:nda: pea ipika: hameke tonu pa:ta: alota: Ima: upa ma:nda: dupa pua:me. Ima:ta: nate make kaisepo make kiki yaapona: ankena: homeke hombulanka:manu make handoa:me Kutupa moeki manuma:ta: I pa:ta: panda:puniaememe leekeme.
10 Ipikana:ma: mo koto upata: ipika: ateke pa:ta: make la haleeke handaata: atekema: ipiki hando alo hata: alota: Kotota: ekipiki upa pea pelepe. Naka: honema:ta: naka: ama:ma: make naka: kame tonuma: make Ima: make neke pa:ta: a:pa panda: punialumekee laa alepe leekeme. 11 Diosepena: hameke tonuma:ta: ipiki pa:ta: wamili pimikipate atekema:ta: mo ekina: hone pa wia:tiki pu hayekeme.

Diosepeta: tapao Idiepi mea pemekeeki

12 Nate ma:nda:na: Diosepena: hameke tonuta: mo atekena: ma:na:manu handeteke halo oni Sekeme nane pua haena:ta: 13 Dieikopema: Diosepe pa:ta: alota: Yaka ta:na: pa:la: ekita: neketa: oni naka: kame tonuma: mo ma:na:manu handeteke haleme alena: Sekeme nane poelena:e leekeme. Koto leeke Diosepema: alota: Ita: poluekema: tikitiki yalome leekeme.
14 Ipika: atekema: alota: Mo naka: kame tonuta: epeke halemepe laa handolo puata: mo ma:na:manu epeke tupa: haemeka:na:ta: kota: paa la:ka:la I lolo a:pa:peke leekeme. Koto ekina: atekema: mo wekita: ika: haemeke Hebotoni hadipi mina:pa:lao peneyeke tapaalo peekeme.

Diosepeta: mo Sekeme opolo pua 15 mo pate pomu lopolo haena: hali ma:nda:ma: handa: u hao lota: pitolo hata: alota: Neketa: aleke weitolo pipe laa leekeme.
16 Mo wekima: hombo peaaso alota: Mo yaka kame tonu ika: ma:na:manu handeteke haleme pa:ta: weitolome. Koto ekina: mo iki haleme pa:ta: handeka:na:ta: I la kie leekeme.
17 Mo halima: alota: Ikita: amba: pelememe. Ikita: mo Dodani nane puluma:me lemeeki opua:me leekeme. Koto leeke Diosepeta: hameke tonu telimea pua Dodani pua handa: wiekeme.
18 Mo hamala: hamala:ma:ta: Diosepe papate leke epeekeeki hando haota: ai na opolo epeke haena: kone pi lo tonkaasota: lu homaamana:e laa lemekeme. 19 Ika: ika: kone la alu alu pitolo hata: alota: Hande upa pu hala: some ipula:mee. 20 Ameta: ai lu homao ipika: loketa: oni naku ikali hapupapeke ekimanu ma:nda: pa:ta: lu baamana:e. Ipikita: tikene ma:na:yeti sayale ma:nda:ma: lia pa:la:me lomana:e. Kutupa ipika: upama: walea:eki manuta: pilia:eki handomana: loa:me lemekeme.
21 Lubenima: mo lemekeeki opu hao Diosepe tamba: muluekema: yeke alota: Na lumana: pipe. 22 Tanda ma:nda: na haleketa: pa do hapekena: ula: naku pa:ta:manu lopamana: pipe leekeme. Lubenima: koto leeke ekita: mo weki pa:ta:la: mea ateke hala: nane paa tapaalueke hone witolo hata: leekeme. 23 Diosepe mo hameke tonu haemeke alena: opolo epeeketa:

mo wekina: ta:ta: ma:nda: piki au leke kosa: dau hokulupeke titipula: mea baemekeme. 24 Kutupa mo weki meata: mo ikali na pitieke naku pa:ta: mea baemekeme.

25 Koto hoki nane ikita: ne nalo pitina:ta: koto kone mo Isima:elo tapake haliweki Kilia:de hao Idiepi nane yapemeeki handemekeme. Ika: kemelo manuta: mo ne tende peaasa: alemanu make totopo piki ti pankekemanu make mu wia yapemekeme. 26 Diudama: ipika: hameke tonu pa:ta: alota: Mo nika: kame lia a:mbaoma:ka:na:ta: aleke ota: handa: uluma:pe. 27 Pao. Do Isima:elo tapakema: hambena: tapaamana:e. Kutu puma:ka:na:ta: kota: ipiki na hoeyaalumeke. Pa ekipeke ipikita: nika: kame make homeke loke we konee leekeme. Koto leeke ipika: hameke tonuma:ta: a:pa:la:me lemekeme. 28 Kutupa mo Midianina: ala:ta: ala:ta: tapao hala: haliweki epemeketa: mo hamala: hamala:ma: Diosepe oni naku pa:ta: yola: mea mo Isima:elo tapake pa:ta: 20 silipa manima: mea tapaemeke handaa mo haliwekima:ta: hatuku Idiepi nane pemekeme.

29 Kutupa Lubenita: oni naku pa:ta: a:pa handeeke pate Diosepe na pitiekeeki hando haota: a:ta: pitolo hata: ipika: aka:manu sinki piekeme. 30 Ipikita: ipika: hameke tonu pa:ta: pua alota: Mo wekita: hande naku pa:ta: na pila:ma: Ima:ta: eki pulua:pe leekeme.

31 Koto ekina: mo hameke tonuma: nanikosi ma:nda: lia Diosepena: hokulupeke kosa: dauta: oni ma:na: we kita kita pimikime. 32 Kutupa mo dauta: ateke pa:ta: mea pua alota: Do dauta: handa: uma:mee. Naka: wekina: eki ya:ka:ta:pe laa lota: pimikime.

33 Mo atekema: eiyekena: eki ya:ka:ta:me laa handa: u hao alota: Aowe. Ipika: ekie. Mandane tikene ma:na:yeti sayalema: lia pia:ka:ta:me. Yaka weki Diosepeta: sinki sinki pea wia pia:ka:ta:me leekeme. 34 Koto ekina: Dieikopema:ta: a:ta:ma: homolo hata: ipika: aka:manu sinkipa busa: pitikimanu yameekeme. Ipikana:ma:ta: nate hokuluna: eiyeke homa: wia pitu hayekeme. 35 Kutu pieke ipika: eiyeke tonuma: make waneke tonuma: make atekena: puki epealo epemekepate pa mo ipiki epeaasa: ekita: kiaaso hata: alota: Oni homo hala: kenke pa:ta: pulu maketa: yaka wekina: homa: pa upaleke polueke leekeme. Koto ekina: eiyeke Diosepena: homa: pa utia peekeme.

36 Kutu pitolo haena:ta: mo Midiani tapakema:ta: oni Idiepi pua Diosepeta: mo kinina: da handeteke haena: leeke you some ma:nda: Podipama: hambena: tapaemekeme.

38

Diuda pita: Teima yaapo

1 Koto nate nina:ta: Diudata: hameke tonu mina:pa:lao mo Adalamo daoni hali Hita yaapo halo pu moneayekeme. 2 Koto pateta: Diudama:ta: Keinani hali ma:nda: Suana: waneke handeekeme. Kutupa mo wandiki meata: 3 hali weki mondu wiaota: bikita: Ea leekeme. 4 Weki loke paa lombaata: hali weki ma:nda: mondu wiata: ipika: bikita: Onane leekeme. 5 Kutupa weki ma:nda: mendiata: bikita: Sela leekeme. Diudata: Kesibi haena: do weki Sela mondu wiekeme.

6 Diudama:ta: ipika: mupeke weki Eana:ta: biki Teima leke wanda: meayekeme. 7 Eana: hau manuta: ota: hoeyeke ekina: Koda:ma: ta:na:ma: na homolo hata: lu homaeyekeme. 8 Koto ekina: Diudama: Eana: hameke Onane pa:ta: alota: Naka: kamena: weteke kineke yaapo polu pue la alota: Mo hande nika: pi la: uluma: tupa: ipika: halikina: hameke hata: mo naka:

kamena: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandiki haena: yeke loa:me leekeme. 9 Pate Onanema:ta: mo wekiwandikita: ipika:eki dia:ya:lieke hone witolo hata:ta: mo hamekena: wanda: kineke yaapo polu puluta: hamekena: wekiwandiki ma:nda: na mendiaena: yeketa: ipika: hali hapeketa: kenkena: pao yapena: la:tiki piekeme. 10 Ipikana:ma: kutupiki hau pieke ekima:ta: Koda: ta:na:ma: na homaeyeke handa Koda:ma:ta: ipiki make lu homaeyekeme. 11 Koto ekina: Diudama: meiyeke wanda: Teima pa:ta: alota: Mo yaka weki Sela daena: hombota: naka: apa:na: da pa:ta: pa la:ka:la puata: kineke wanda: hapeke leekeme. Ipikana:ma: doeki leeke ekita: mo hande hameke yaapo pia: tupa: Sela make Koda:ma: liliekee laa paala:ma: homolo hata: leekeme. Koto ekina: Teimata: ipika: atekena: da paa la:ka:la peekeme.

12 Natemanu hosiki haota: Diudana: weteke homeekeme. Kutupa mo homa: wia pita paeyeketa: ipiki pita: ipika: yankeke some mo Adalamo hali Hita yaapo Timina nane mo ipika: sipisipimanu itiki ponda:laeyeke nane pepekeme. 13 Kutupa ma:nda:ma: Teima pa:ta: alota: Naka: meita: mo Timina nane ipika: sipisipi manuna: itiki pondololo yopula:me laa leekeeki opiekeme. 14 Koto ekina: mo wanda:ma:ta: mo ipika: yamo hayeke kineke wanda:na: aka:manu topo pea ipika: leke popeleketa: dau sinkipikima: a:mbaota: mo Timina pula: pota:na: hayeke daoni Eneimina: pota: kake pa:ta: pua pitiekeme. Mo wanda:ma:ta: Diudana: wetepe weki Selata: amba: daela:pate kone I na mina: ala:me hone wiekeme.

15 Kutupa Diudama: mo wanda: hando haota: ipika: leke popeleke a:mbaeyeke ekima:ta: pa yola:la: wanda: ma:nda: hone wiekeme. 16 Ipikana:ma: mo pota: tea:na: pua mo wanda: pa:ta: alota: A:pa:la:ma: naka: yenkita: ekipa kulua:pe leekeme. Ipikana:ma:ta: mo wanda: ipika: meiwanda: ya:ka:ta:me hone na wiekeme.

Mo wanda:ma: hombo peaaso alota: Ita: aleke kilipikipe leekeme.

17 Mo halima: hombo peaaso alota: Ima:ta: mo yaka panake nanikosi ma:nda: tapanealueke laa leekeme.

Koto leeke mo wanda:ma: alota: A:pa:la:me. Kota: mo ma:na: ai na kiki halena:ta: aleta: ma:nda: amba:la: ta:ka:li wia hawano kilipikipe leekeme.

18 Mo halima: alota: Kota: mo ta:ka:li wia hawalo pele aleta: aleke kionope leekeme.

Mo wanda:ma: hombo peaaso alota: Mo ta:ka:li wia hawalo polo aleta: mo naka: pi lo tonkaaso hata: talao hale tombota: ipika: endu lopala: pu make mo naka: miniki hale tumapu tonka:na: make kie leekeme. Koto leeke mo ale manuta: mo wanda: pa:ta: haleekeme. Kutupa loke apa:tao mo wanda:ta: weki loke lombeekeme. 19 Kutupa Teimata: da pua mo dau sinkipiki mea bao mo kineke wanda:na: aka:manu paa pua mu pambaeyekeme.

20 Diudama:ta: mo ipika: yankeke Hita pa:ta: alota: Mo hande Ima: dim-inaowa: nanikosi mea pua mo hande wanda: pa:ta: halolo hata: ya amba: hande ta:ka:li wia hawaloa: alemanu mea a:papeke laa leekeme. Hitata: koto leeke peekepate mo hande wanda: na handa: wiekeme. 21 Ipikana:ma:ta: mo Eneimi haemeke haliweki pa:ta: alota: Do hande pota:na: pitia: yola:la: wanda:ta: handoka:ta:pe laa lota: piekeme.

Mo haliwekima: hombo peaaso alota: Do pateta: yola:la: wanda: ma:nda: ota: na hala:me lemekeme.

22 Mo hande halita: Diuda pa:ta: paa la:ka:la pua alota: Mo wanda:ta: handa: wia:peke na ya:me. Kutupa make mo koto da haliwekima: make alota: Do pateta: yola:la: wanda: ma:nda: na hala:me laa lememe leekeme.

23 Koto leeke Diudama: alota: Mo wanda:ma: mo ale manuta: pa wia haena:e. Wanda:halima: diki kitaama:na: loa:me. Ima:ta: mo wanda:na: yenki haluekema: pua:pate mo wanda: taa na handa: wika:ta:me leekeme.
24 Kutupa kaisepo tepomanu paena:ta: Diuda pa:ta: ma:nda:ma: alota: Naka: mei wanda: Teimama:ta: hali yola:la: wanda:ma: handaaka:na: ameta: weki loke lomba:la:me leekeme.
Koto leeke Diudama: pi taka:lakema: alota: Koto wanda: mea pua tima: yankaa homena: lapa:peke leekeme.
25 Kota: mo wanda:ta: tima: yanka homaluekema: hama mea pulu haena:ta: mo wanda:ma: ipika: meiyeke pa:ta: pi tapaaso hata: alota: Ita: do ale manuna: teke somema: weki mendiao pa:la:me. Koto ekina: do pi lo tonkaaso hata: talao hala: tombota: ipika: endu lopala: pu make do tumapu tonka:na: epina: ekipe laa handa:e leekeme.
26 Diudama: mo hande alemanu handolo hata: alota: Mo wanda:ma:ta: ota: tikitikina: pa:la:me. Ima:ta: mo yaka weki Selama: mina: lapeke ale kone pa Ima: pi la: ua:eki ata:ka: pealome leekeme. Koto ekina: Diudama:ta: mo wanda: yaapo loke paa na apa:taeyekeme.
27 Mo wanda: ipika: weki mulu pieke nate opolo epeeketa: hone yaapo wiki weki mendilieke laa handa: wimikime. 28 Kutupa mo wanda: weki hoki nalo pitina:ta: mo weki ma:nda:ma:ta: kiki epena: leeke handa mo weki meao hayeke wanda:ma: kiki yola: mea wepiki pu tunkilikima: tonkao alota: Doeki amba:la titina: ma:nda:la:me leekepate 29 pa mo wekima:ta: ipika: kiki paa yola: mea mo hameke ma:nda: amba:la mendiekeme. Kota: mo weki meao hayeke wanda:ma: alota: Dupiki hauma:ta: naka: pota: ponda:pa ipulu pika:ta:me leekeme. Kota: ekina: mo wekina: bikita: Petese leekeme.
30 Kutupa mo ipika: hameke mo wepiki pu kikina: tonkaeyeke wekita: wetepena: mendia ipika: bikita: Sita lemekeme.

39

Diosepe pita: Podipana: weteke yaapo

1 Mo hande Isima:elo tapakema:ta: Idiepi nane Diosepe hatuku pua mo kinina: da handeteke haena: leeke amina: you some ma:nda: Podipa pa:ta: tapaemekeme. 2 Mo Tekehalita: Diosepe yaapo hayeke ekima: ipika: pieke hau paeyao epeayekeme. Ipikita: mo ipika: pahameke e pokao hayeke Idiepi halina: da pa:ta: pelia hayekeme. 3 Kutupa koto somema:ta: mo Tekehalita: Diosepe yaapo hayekeeki yalo ipika: pieke hau paeya tapaoma: ota: epeke tupa: piekeeki handeekeme. 4 Koto ekina: Podipama:ta: mo wekima: pieke hau manuna: ta:na:ma: homolo hata:ta: ipika: puki pi e pokaasa: some haena: alo hata:ta: ipika: da make ipika: wia hayeke ala:ta: ala:ta: paeyaona: handeteke hala: you hali haena: leekeme. 5 Koto natena: kini peaata: mo Diosepe hayeke ekina: Tekehalima:ta: mo Idiepi halina: da pa:ta: wieke alemanu paeyao make oni e nina: haemeke alemanu make paeyao epeayekeme. 6 Podipama:ta: mo ipika: wia hayeke alemanu paeyao sikita: Diosepena: kiki pa:ta: u moneaaso hata: ipikita: ala:ta: ma:nda:na: hone na wikita: pa nolo pieke nena: homeke hone wiekeme.
Diosepeta: loke panka hali seliapo hayekeme. 7 Kutupa hao hao peaata: ipika: you somena: wetekema:ta: mo wekina: da tunkulolo hata: da panda: nane polupana: pana:e laa honke leekeme. 8 Koto leeke mo wekima: kiaaso hata: mo wanda: pa:ta: alota: Handa:e. Yaka you halima:ta: do I halo ekina: ipika: da pa:ta: ula: alemanu paeyaota: hone bao hala:me. Ipikana:ma:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao Ima: handeteke hano la:la:me. 9 Ipikana:ma:ta: mo ipiki pa:ta: ula: honkopu kone I pa:ta: make ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke hano

la:la:pate neke homeke dia:me. Koto ekina: pa Ima:ta: Koda: pa:ta: hoke hau pitolo hata: do nakana:ma: ale hoke hauta: ekipa peonope laa leekeme. 10 Mo wanda:ma:ta: hoto paeyao Diosepe honke la:tia pulu hayekepate mo wanda: yaapo ota: na polu peekeme. 11 Kutu piekepate nate ma:nda:na:ta: Diosepeta: oni da pa:ta: e pokulueke alo peekepate mo da pa:ta: e pokao haemeke tapake ma:nda: make ota: na haemekeme. 12 Koto ekina: mo wanda:ma: mo wekina: dau hokulupeke mineke hata: alota: Oni da panda: pa:ta: dika: polupana: pana: epoma leekepate mo wekita: ipika: dauta: mo wanda:na: kiki pa:ta: hola:mea wia haena: hama pindipa opolu baeyekeme. 13 Mo wanda:ma:ta: mo wekima: ipika: dau mina:pa:lao hama opolu baeya: eki hando haota: 14 kota: mo wanda:ma: ipika: da pa:ta: e pokaemeke mandane wanda:hali pa:ta: e wi alo alota: Do ale handa:pee. Do hande yaka halikima: hatuku epea: Hibulu wekima:ta: niki yala: peake hau pa:la:mee. Ipikana:ma:ta: yaka da panda: pa:ta: a:pa I minuluekema: pia:pate Ima: ota: anekema: e wi tieke loa:me. 15 Mo ipikana:ma:ta: Ima: e wi loa:eki opu haota: kota: ipika: dau wina: wina: pea hama opolu bao pa:la:mee leekeme. 16 Mo wanda:ma:ta: Diosepena: dauta: pa wia pita mo wekina: you some epeeke handaa waleekeme. 17 Kutupa mo hande amba: leekeeki kone paa laa halolo alota: Mo nakana:ma: hande hatuku epe pa hameke e pokaasa: Hibulu wekima:ta: yala: peake hau puluekema: yaka da panda: pa:ta: epea:me. 18 Kutu piekepate pa mo Ima: e wi loa: dina:ta: do ipika: dau wina: wina: pu hama opolu baeya:me leekeme.

19 Kota: Diosepena: you somema: kotoeki opu haota: tetoma: homolo hata: 20 Diosepe minina: laata: mo kinina: dipula haliweki pitaeyeke ale pa:ta: dipula pitina: leekeme. Kutupa Diosepeta: koto pa:ta: hao hayekeme. 21 Pate mo Tekehalita: Diosepe yaapo hata: ipiki epeayekeeki yalo mo dipula handeteke hayeke halima: make Diosepe yaapo ta:na:ma: homeekeme. 22 Koto ekina: mo somema:ta: Diosepeta: mo mandane dipula haliweki paeyao handeteke haena: laa make mo dipula da pa:ta: pieke haumanu paeyaota: ipikana:ma: handeteke haena: leekeme. 23 Mo Tekehalita: Diosepe yaapo hata: ipika: pieke haumanu paeyaota: pu epeayeke handaa mo dipula handeteke hayeke somema:ta: Diosepema: handeteke haena: leeke ale manuta: ipikana:ma: pa na handeteke hayekeme.

40

Diosepema: dipula hali yaapona: upana: teke la haleekeeki

1 Hao hao pea nate ma:nda:na:ta: mo Idiepi kinina: waini ikali handeteke hayeke some pita: betedi yanko hayeke some yaapoma:ta: mo Kini somena: puki ka:nda: peaepekeme. 2 Koto ekina: mo kinita: mo ipika: e pokaepeke you hali yaapo amele mineke pankolo hata: 3 mo hande Diosepe pitieke ale pa:ta: oni dipula handeteke hayeke somena: da pa:ta: dipula mea pitaeyekeme. 4 Hali yaapota: nate wotuna: dipula pita:ta: mo dipula handeteke hayeke somema:ta: Diosepeta: mo hali yaapona: handeteke hala: hali haena: leekeme.

5 Timba ma:nda:na:ta: mo dipula da pa:ta: mo kinina: waini ikali handeteke hayeke somema: make mo betedi yanko hayeke somema: make telipuna:ma: upa teketa: ta:ta: pikieki pu alu pipikime. 6 Diosepeta: da ka:la:paaso mo hali yaapo pa:ta: epeekepate ipilikita: wenoko homa:niao pitipipikieki handeekeme. 7 Ipikana:ma: mo hali yaapo lota: pitolo hata: alota: Ameta: ipilikita: ekipeke wenoko homa:niao pitipipipe leekeme.

8 Koto leeke mo hali yaapoma: hombo peaaso alota: Diki telipuna:ma: upa polopa:pate mo upa tekemanu la kulu pa:la: some do pate ma:nda: na hala:me lepekeme.

Koto lepeke Diosepema: alota: Mo upa la:ka:la hala:peke ekina: honkoputa: Koda:ma: kone kitolo pita:la:me. Ipilika: upa yaapo la kipee leekeme.

9-10 Koto ekina: mo kinina: waini ikali handeteke hayeke somema: alota: Ya upama:ta: mo yaka puki nanema:ta: hopiki tepo hake waini pu hayekeme. Mo katakemanu duta:pa lopa: lopa: pia: dina: koneta: mo momamanu liaata: mo waini kilikimanu make koto kone potea:me. 11 Ima:ta: mo kinina: kapo miniki hata: pueke ale mo waini kilikimanu mea oni kapo pa:ta: dekepo pamba mo kini pa:ta: haloa:me laa la haleekeme.

12 Diosepema: alota: Mo upana: teketa: do ekina: peleme. Mo hopiki tepota: nate tepoe. 13 Mo tepo natena:ta: kinima: neketa: dipula mina:pa:lalena: laa naka: hande poko hae e paa pokoelena: la:lieke. Kutupa nakana:ma:ta: mo hande amba: waini ikali handeteke hae tupa: mo kinina: kapo paa halo halipikie. 14 Koto pa:la:pate mo neke epeke tupa: pua hao pelika:na:ta: I hone wia:peke. Kutupa make pilisi I do dipula mina:pa:lano a:ta:ma: homa tamba: minolo hata:ta: mo kini pa:ta: pua opuapeke leekeme. 15 Pa ekipeke Ita: mo Hibulu tapakena: kenke pa:ta:ta: pake mea a:pa ame do Idiepi kenke pa:ta: maketa: Ima: dipula pula: hau ma:nda: na pua:pate kone pelememe laa leekeme.

16 Kota: mo hande betedi yanko hayeke you somema:ta: mo kinina: waini ikali handeteke hayeke you halina: upa tekemanu la haleeke ekita: epeke tupa: la haleeke handa ipikana:ma: make Diosepe pa:ta: alota: Ima: make upa dupa pua:me. Ita: betedi wiki kawaso paeyao tepo yaka youna: tuekeme. 17 Kutupa mo ota: manda tepo peao tueke ekina:ta: mo kinina: anemone ta:ta: ta:ta: piki palaowa kitikimanu yekeme. Kutupa mo ba manuma: mu nememe.

18 Diosepema: hombo peaaso alota: Teketa: dupae. Mo kawaso tepota: nate tepo la pa:la:me. 19 Nate tepona:ta: kinima: neketa: dipula mina:pa:lalena: laata: naka: make tunkilieke. Kutupa naka: loketa: ti hokuluna: endialimi alena: mo ba titima: naka: loke nelimikie leekeme.

20 Kota: nate tepo paeyeketa: mo kinima: ipika: mendieke nate mieke handa ipika: you haliweki manuna: ne pambaaso hata: mo hande ipika: waini ikali handeteke hatiki pieke you some make mo betedi yanko hatiki pieke you some make telipuna: dipula da mina:pa:lao mo ipika: you haliweki pitimiki alena: hatuku epeekeme. 21 Ipikana:ma:ta: mo waini ikali handeteke hayeke you someta: ipika: amba: hande ena: paa haena: alo hata:ta: 22 mo palaowa yanko hatiki pieke you someta: lia endiayekeme. Do hau paeyaota: mo hande Diosepema: leeke tupa: siki kone piekeme. 23 Pate mo kinina: waini ikali handeteke hawayeke somema:ta: Diosepe ota: hone na wiki hone yonka:la kilipayekeme.

41

Diosepema: mo kini halina: upa manuna: teke la haleekeeki

1 Koto hao pea bapi yaapo paeyeketa: mo Idiepi kini ipika: upama:ta: ipikita: mo Naili ikali tea:na: hayekeeki handeekeme. 2 Kutupa mo ikali pa:ta: yama:ta: loke panka wiki yonkeleke homu piki wataake hata: kaomanu opa:liaota: mo ambumanu nalo haemekeme. 3 Kutupata: pa mandane wataake hata: kaomanu make opa:liaememe. Koto kao manuta: loke dia:ya make pa:ta:liki holiki yapeekeme. Ikita: mo titina: kaomanu haemeke alena: mo ikali tea:na: mandakena: pua haemekeme. 4 Kutupa mo loke dia:yeke

kao manuma:ta: mo loke panka wiki kaomanu na:ta: paemekeme. Kotoeki handolo hata: mo kinita: paa tiaeyekeme. 5 Kutupa ipiki paa polu hola:pa upa ma:nda: dupa piekeme. Kunima: handeke ale widi opeekeeki liki homekena:ta: napeke paeyao wataake hata: wiekeme. Mo napeke manuta: panka wia napea wiekeme. 6 Kutupa pa wataake hata: widi napekemanu homeke ekina: ombu opa:liaeyekepate mo napeketa: na pankeekeme. Kota: mo hapupa pa:la: alena: yama: epeeke titipu piki poma:ta: mo napeke pou taeyekeme. 7 Kutupa mo na pankeke widi napeke manuma:ta: mo panka wiki napekemanu mea na:ta: paemekeme. Kota: mo kini tiaota: upama: pua:ka:ta:me laa handa: wiekeme. 8 Da ka:la:paasota: mo kinima:ta: hone ka:nda:ma: homolo hata: mo Idiepi kenke pa:ta: haemeke tio haliweki make mo hone u lenkene pimiki tapake make wi la: mipi piekeme. Kutupa koto haliweki paeyao pa:ta:ta: ipika: upa yaapo kelepeekepate homeke a:nda:ma: teke ota: la hala:peke na yekeme.

9 Koto ekina: mo waini ikali handeteke hayeke you somema: mo kini pa:ta: alota: Ima:ta: hoke hau poloma: ame neke pa:ta: keleponoe. 10 Nakana:ma:ta: mo amba: palaowa yanko haya: some diki pa:ta: mineke pankolo hata: mo dipula handeteke hala: somena: da pa:ta: dipula mea lopaeme. 11 Kota: timba ma:nda:na: diki telipuna:ma: teke ta:ta: wiki upa pu alu pupa:me. 12 Koto pa:ta:ta: diki amele mo Hibulu weki ma:nda: haya:me. Ipikita: mo naka: da handeteke haena: lele amina: you somena: pa hameke e pokaasa: weki yekeme. Dikana:ma:ta: ipiki pa:ta: dika: upa kelepopeke handaata: mo upa yaapona: teketa: ipikana:ma: diki la kia:me. 13 Koto mo somema: lea: tupa: koneta: nakana:ma: Ita: yaka e paa kipate mo betedi yanko haya: you someta: lu endiaeme laa la haleekeme.

14 Koto leeke ekina: mo kinima: Diosepe handa: mealo pupa: leeke handaa koto kone mo dipula da pa:ta: handa: mea epeekeme. Mo weki ipika: yankake itiki mea aka: topo pea paeyeketa: mo kinina: leke popelekena: epeekeme. 15 Kutupa mo kinima: ipiki pa:ta: alota: Ima:ta: upa pua:pate ma:nda:ma: koto upana: teke la kia:peke na ya:la:me. Ma:nda:ma: I pa:ta: alota: Nakana:ma:ta: mo upa tekemanu lapeke ya:la:me laa lea:me leekeme.

16 Koto leeke Diosepema: hombo peaaso alota: Aneke halio. Ima:ta: pea:peke na ya:la:pate pa Koda:ma: homeke epeke tupa: teke la kilieke leekeme.

17 Mo kinima: alota: Yaka upama:ta: Ita: mo Naili ikali tea:na: hata: puekeme. 18 Kutupa mo ikali pa:ta: yama:ta: loke panka wiki yonkeleke homu piki wataake hata: kaomanu opa:liaota: mo ambumanu nalo haememe. 19 Kutupata: pa wataake hata: kaomanu opa:liaememe. Mo koto kao manuta: loke dia:ya pa:ta:liki holiki yapeekeme. Koto kao manuta: do Idiepi kenke pa:ta:manu I ota: ma:nda: na hando alo ota: hoke kaomanu yekeme. 20 Mo loke na pankeke kao manuma:ta: mo loke panka wiki kaomanu na:ta: paememe. 21 Kutu pimipate mo kaomanu nemekeeki ma:nda:ma: handa: wia:peke na ya:me. Pa ekipeke mo kao manuta: mo hande amba: haeme tupa: kone paa haemekeme. Kutupata: I tiaowa:me. 22 Koto timba kone pa upa ma:nda: pua: ekita: mo kunima: handeke ale widi opeekeeki homeke likina:ta: napeke paeyao wataake hata: wiekeme. Mo napeke manuta: panka wia napea wiekeme. 23 Kutupa pa wataake hata: widi napekemanu homeke ekina: ombu opa:liaeyekepate mo napeketa: na pankeekeme. Kota: mo hapupa pa:la: alena: yama: epeeke titipu piki poma:ta: mo napekemanu pou taeyekeme. 24 Kutupa mo na pankeke widi napeke manuma:ta: mo panka wiki napekemanu na:ta: paememe. Ima:ta: do upa yaapota: mo tio haliweki

pa:ta: kelepoa:pate pa homeke a:nda:ma: teke ota: la kia:peke na ya:me laa leekeme.

25 Diosepema: mo kini pa:ta: alota: Mo upa yaapona: teketa: homeke konee. Koda:ma:ta: mo ipikana:ma: pulu pa:la:eki neke pa:ta: la ka:la:me. 26 Mo panka wiki wataake hata: kao manuta: wataake hata: bapi manue. Kutupa mo panka ula: wataake hata: kunima: handeke widi napeke make homeke tupa: wataake hata: bapi manue. Mo upa yaapona: teketa: homeke konee. 27 Kutupa mo wetepena: opa:liaeyeke loke na pankeke wataake hata: kaomanu pita: mo na pankeke kunima: handeke widi napeke mo hapupa pa:la: alena: yama: epeeke titipu piki poma: pou taeya: ekina: teketa: bapi wataake hata:na: tea: ki tieke epolo pa:la:ekie. 28 Kotota: mo amba: hande la kua: tupa:e. Koda:ma:ta: mo ipikana:ma: pulu pa:la:eki neke pa:ta: wala:la:me. 29 Kota: mo bapi wataake hata:na:ta: do Idiepi kenke paeyao pa:ta:ta: ne wotu tande pilieke. 30 Kotoeki hoki naneta: bapi wataake hata:na: tea: ki ipilieke. Koto hoke tea: ki ipulu do kenke hoeyaeya:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo hande epeke bapi manuta: hone yonka:lalimikie. 31 Mo ne tande pea: bapi manuta: ota: hone yonka:lalimikie. Pa ekipeke mo ipilia: tea: kita: ota: teto pikieki ipilieke. 32 Mo hoto yaapo peao pele upana: teketa: mo Koda:ma: ota: pulueke laa wia kutupa teke pa:ta: kone pina: lelieke.

33 Koto ekina: nakana:ma: mo hone u lenkene pa:la: hali ma:nda:ma: do kenke handeteke haena: maleke luelena:e. 34 Kutupa make mandane handeteke halo pimiki you halimanu meata: mo ne wopu wita:la: bapi wataake hata:na:ta: koto haliwekima:ta: mo wanda:hali paeyaona: amu pimi ne manuta: yunki hata: lo wina: laata: homeke lo meata: mu mombelena: lapeke. 35 Mo tapakema:ta: mo ipula: epeke bapimanu pa:ta:ta: koto ne paeyaomanu mu mombelena: laata: Kutupa oni daoni pa:ta:manu koto kunima: handeke widi kilikimanu wia:peke damanu a:ena: biki halaata: handeteke haena: lena: lapekee. 36 Mo koto Idiepi kenke pa:ta: epolo pa:la: tea: kita: mo amu pea wilimi nema: do Idiepi wanda:hali paeyao epealieke. Do hau pika:na:ta: wanda:hali paeyao tea:ma: na homilimikie leekeme.

Diosepeta: Idiepina: you hali haena: leekeeki

37 Mo kini hali pita: ipika: you haliwekima: make do Diosepema: leeke pina: a:pa:la:me laa 38 mo kini halima: ipika: haliweki pa:ta: alota: Nikana:ma:ta: mo Diosepe ankulake Koda:na: Sipitidi pila: hali ma:nda: ota: na handa: ulumeke leekeme. 39 Kutupa mo kinima: Diosepe pa:ta: alota: Koda:ma: do hau paeyao neke pa:ta: wala:la:ma: mo nakana:ma: aneke tupa: hone u lenkene pitele ekita: paeyao ota: ankulaleeki handoloma:me. 40 Ima: neketa: yaka kenke paeyao handeteke halena: laata: mo yaka wanda:hali paeyaoma:ta: nakana:ma: pipa: lelipieki opua pina: lolueke. Naka: handeteke hale ekita: ya handeteke halo ekina: yaapo peao wina:e. 41 Koto ekina: Ima: neketa: do Idiepi kenke paeyaona: kapomanina: handeteke hala: you hali pituelena: ame maleke litolome leekeme. 42 Mo kinima:ta: mo kapomanina: handeteke pila: ekina: pi tonkao u hala: linita: ipika: kikina: hola: mea Diosepena: kikina: pitaeyekeme. Kutupa ipika: lokena: mo epeke dau seliapo ma:nda: pambawaota: koloma: wepiki senipu ipika: make pa:ta: mokaeyekeme. 43 Kutupa pomu lopena:ta: mo kinima: ipika: yaapo peao hosima: yola pula: ale mo Diosepe pa:ta: halaata: mo ipika: handeteke haemeke haliwekita: Diosepe titina: amba:la pulu hata: e wi la: moneaaso alota: Pota: pilae. Pota: pilae laa lena: leekeme. Koto ekina:ta: Diosepeta: Idiepi kenke paeyao pa:ta: kapomanina: handeteke hala: hali pitiekeme. 44 Mo kinima: ipiki pa:ta: alota: Ita: kini ya:la: ekina: do Idiepi kenke paeyao pa:ta: hala: some homeke

ma:nda: sikima: nakana:ma: a:pa:la:ma: aleeki na miki hata:ta: kiki anke kone na mea mina:liaena:e leekeme. 45-46 Kutupa Diosepeta: mo Idiepi biki ma:nda: Sa:pena:de Pania halaata: mo Heliopolisi daoni pa:ta: hayeke yeni peao hayeke hali Podipitana: waneke A:sena:de mina: haleekeme.

Diosepeta: 30 bapina: mo Idiepina: kinina: e kini pea pokaeyekeme. Ipikita: mo kinina: da mina:pa:lao mo Idiepi kenke honiki paeyao pa:ta: pomu lopeekeme. 47 Mo ne tandepeeke bapi wataake hata: pa:ta:ta: ota: ne tieke opeeketa: 48 Diosepema: meata: mo daoni pa:ta:manu da a:eya mu mombeleekeme. Daoni homeke homeke pa:ta:ta: koto daoni tea:na: hao yapeeke e pa:ta:manu ne meata: da a:eya mu momba:la wia:tiki piekeme. 49 Kunima: handeke widita: ota: tieke wieke ekiyalo Diosepema:ta: tombo mieke ekita: mina:pa:laeyekeme. Mo widita: dawalana: houma: handeekeme.

50 Mo tea: ki epolo pia: bapimanu ai na epeke haena:ta: A:sena:dema: Diosepena: weki yaapo mendiaeyekeme. 51 Diosepema: alota: Mo Tekehalima:ta: mo Ima: mua: ka:nda:manu make yaka tapake make hone yonka:lano la:la:me laata: Mo mupeke wekina: bikita: Ma:na:sa: leekeme. 52 Kutupa make alota: Koda:ma:ta: mo yaka ka:nda: molo kenke pa:ta: wekiwandiki ka:la:me laa mo yaapo peao mendieke wekina: bikita: Ipoteimi leekeme.

53 Kutupa mo hande Idiepi tapakena: ne tande peeke ta:na:ma: homemeke wataake hata: bapita: paelo epeekeme. 54 Kutupa mo hande Diosepema: leeke tupa: kone mo tea: kina: wataake hata: bapi kini piekeme. Kenke ma:nda: ma:nda: pa:ta:ta: tea: ki tieke epeekepate Idiepi kenke pa:ta: homeketa: ne pa wiekeme. 55 Mo Idiepi wanda: hali tea:ma: homolota: mo kini pa:ta: nena: honke loloendi pimikime. Koto ekina: mo kinima: ikita: Diosepe pa:ta: pena: laata: mo ipikana:ma: pipe lelia:eki pia:pa:peke laa leekeme. 56 Mo tea: kita: mo Idiepi kenke paeyao pa:ta: putupolo hata: ota: hoeya:tia peeke handa Diosepema:ta: mo ne damanu lumba mo Idiepi wanda:hali pa:ta: widimanu tapatiki piekeme. 57 Mo tea: kita: kenke ta:ta: ta:ta: paeyao pa:ta: ota: hoke tupa: putupieke handaa mo kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta: haemeke wanda:halita: oni Idiepi da pa:ta: widi hambuluekema: Diosepe pa:ta: epemekeme.

42

Diosepena: hameke tonu widi hambolo Idiepi pemekeeki

1 Dieikopema:ta: mo Idiepi nane widi ula:me leekeeki opu hao ipika: eiyeke tonu pa:ta: alota: Ikana:ma:ta: ekipeke hau ma:nda: na pitelemepe. 2 Oni Idiepi kenke pa:ta: widi ula:ma: aleke opitolo loa:ma: do niki tea:ma: homaama:na:ma: koto nane pua hamba:pee leekeme. 3 Koto ekina:ta: Diosepena: hameke tonu paeyao kiki yaapo weki tonuta: Idiepi nane widi hambolo pemekeme. 4 Pate Dieikopema:ta: mo Diosepena: hameke wetepe nane weki Benisaminita: mo hameke tonu amele na tapaeyekeme. Pa ekipeke ipika: honema:ta: mo weki pa:ta: hau ma:nda: peaama:na:e hone wiekeme.

5 Mo Keinani kenke paeyao pa:ta:ta: tea: ki tieke pambeke handaata: mo Dieikopena: eiyeke tonu amele mandane wanda:hali make apa:tao widi hambolo pemekeme. 6 Mo Idiepi kenkena: kapomani handeteke hayeke some Diosepema:ta: mo kenke honiki wanda:hali paeyao pa:ta: widi tapatiki piekeme. Koto ekina: mo ipika: hameke tonuma:ta: Diosepe pa:ta: leke popeleke oni kenkena: wataaso haena: a:pa panda: puniaemekeme. 7 Diosepema: mo ipika: hameke tonuta: handeekepate kone ipikana:ma: pa na handeke nono pea hayekeme. Ipikana:ma: mo tapake pa:ta: pi

taka:lakema: lota: pitolo alota: Ikita: hanema: epelemepe leekeme. Koto leeke mo tapakema: hombo peaaso alota: Nikita: mo Keinani hao ne hambuluekema: a:pa puma:me lemekeme.

8 Mo Diosepema:ta: ipika: hameke tonue laa handa: wiekepate mo hamala: hamala:ma:ta: ika: kamee laa na handa: wimikime. 9 Ipikana:ma: mo amba: handa: ikina: pieke upamanu niminaaso hata: alota: Ikita: kika ikiki haliwekie. Ikita: mo nika: kenke hando pa:ta: damako pa:la:pe laa handolo a:pa pelememe leekeme.

10 Koto leeke mo tapakema: alota: Tiekeo. Dia:me. Nikita: naka: e pa hameke e pokaasa: tapake au laa ne hambolo epoma:me. 11 Tiekeo. Nikita: hamala: hamala:e. Nikita: kika ikiki haliweki dia:me. Nikita: ota: hau pu haloma: haliwekie lemekeme.

12 Pate Diosepema: mo tapake pa:ta: alota: Dia:me. Ikita: mo nika: kenke hando pa:ta: damako pa:la:pe laa handolo epelememe leekeme.

13 Mo tapakema: alota: Tiekeo. Nikita: paeyao kiki yaapo paeya ankena: yaapo hamala: hamala: ya:me. Mo Keinani kenke pa:ta: hala: some homekena: wekitonue. Pate weki homeketa: homea:me. Kutupa mo wetepe nane wekita: nika: apa: yaapo hala:me lemekeme.

14 Diosepema: hombo peaaso alota: Pa mo hande Ima: loa: handa:e. Ikita: kika ikiki haliwekie. 15 Ameta: dota: iki yokaalo polo tupa:e. Ima:ta: mo kinina: bikina: keke pi alo alota: Ikita: ai na peke pa haota: ika: wetepe nane weki epea:ka:na:ta: pelimikie. 16 Iki homeke ma:nda:ma: mo weki handa: mulu pua:pa:peke. Paeyaota: dipula pitaota: mo ika: aleme ekita: ota:pe laa amba:la: yokaalumeke. Dia: ya:ka:na:ta: kota: mo nika: kini ota: hala: ekina:ta: ikita: kika ikiki haliwekie laa peneme ya:lieke leekeme. 17 Kutupata: mo tapaketa: hoto tepo dipula pitaeyekeme.

18 Mo tepo natena: Diosepema: mo tapake pa:ta: alota: Ita: Koda: paala: haso hali ya:la: ekina: hau homeke homeketa: iki homaama:na: Ima: tamba: mulueke. 19 Ikana:ma:ta: ota: pi lelemepe laa handa: uluekema:ta: iki homeke ma:nda:ta: dipula pa pitina:e. Kutupa iki paeyaota: pa la:ka:la pua mo hande hambeme widi manuta: ika: tea:ma: homa:la: tapake pa:ta: mea poemena:e. 20 Kutupa ika: kame wetepe wekita: I pa:ta: hatuku a:pa:pa:peke. Koto hau pilimi ekima:ta: ikana:ma: ota: pi lelememe laa iki na lu homalueke leekeme.

Ikana:ma:ta: do pina: a:pa:la:me laa 21 ika: ika: kone alota: Aowe. Ameta: mo hande nika: kame pa:ta: puma: hauna: kiliki kone taloloma:me. Nikana:ma:ta: mo ipiki ka:nda: tieke minolo hata: ipiki tamba: mipee laa honke lea: ekita: handolo hata: kone na opuma:me. Kutu puma: ekina:ta: ame nikita: do ka:nda: pa:ta: haloma:me lemekeme.

22 Lubenima: alota: Kota: Ima: iki pa:ta:ta: mo weki na lia:pa:pee loa:pate ikana:ma:ta: yaka pi na opimime. Koto ekina: ameta: ipika: homa:la: ekina: yenkita: niki pa:ta: a:pa:la:me leekeme. 23 Diosepema:ta: mo tapakema: lemeke ekita: opiekepate mo tapakema:ta: kotoeki hone na wimikime. Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo pi la:ka:laeya: some pa:ta: laa ipikana:ma: la: mea hala:tiki pia: ekima: piekeme. 24 Diosepema:ta: mo tapake mina:pa:lao pua e leekeme. Kutupa ipikita: pi ana:na: lapeke yeketa: paa la:ka:la a:pa mo ika: leke popelekena: Simiono maleke lia mina mea tonkaena: leekeme.

Diosepena: hameketonu Keinani la:ka:la pemekeeki

25 Diosepema:ta: mo e pokaemeke haliweki pa:ta:ta: mo ipika: hameke tonuna: nu manuta: mo widi napeke manuma: tumbao mo homeke homekena: widi hambemeke manita: mo nu kakena: paa mendiama: mendiama: peaata: mo ika: pota:na: nolo pimiki ne make hala:pa:peke leeke handa ota: kutu pimikime. 26 Kutupa mo hamala: hamala:ma:ta: mo widi nu manuta: ika:

donki manuna: hokina: atula atula pea mea wia pemekeme. 27 Mo pota:na: timba: leeke pua pelimiki alena: mo hameke ma:nda:ma: ipika: donkina: ne halueke alo hata: mo ipika: nu ma:nda: tokiekepate mo nu kakena:ta: ipika: mani paa mendipelia hayekeeki handolo hata: alota: 28 A:pa:e. Yaka manita: I̲ pa:ta: paa la:ka:la a:pa pia:ka:ta:me laa penkilipa:tia pominolo hata: ipika: hameketonu pa:ta: wi alo alota: Do handa:pe. Yaka nu pa:ta: menda:la:me leekeme. Kutupa mo hama̲la̲: hama̲la̲:na: puki keapa olina: onina: pitolo pututuma: homolo hata: ika: ika: kone lota: pu alualu pitolo alota: Koda:ma: niki pa:ta: eki hau pea pa:la:pe lemekeme.

29 Iki mo Keinani nane paa opolo a:paata: ika: apa: Dieikope pa:ta: mo hande iki pa:ta: piekeeki paeyaosiki a:pa la halolo hata: alota: 30 Mo Idiepina: kapomanina: you somema:ta: niki pa:ta: pi taka:lake alo hata: nikita: ipika: kenke handuluekema: kika ikiki haliweki poma:me lea:me. 31 Koto leeke nikana:ma: hombo peaaso alota: Nikita: kika ikiki haliweki dia:me. Nikita: ota: hau pitoloma: tapakee laa 32 Nikita: hali homekena: wekitonu paeyao kiki yaapona: ankena: yaapo ya:mee. Weki homeketa: homa:la:me. Kutupa wetepe nane wekita: nika: apa: yaapo oni Keinani pa hala:me loma:me. 33 Kutupa mo you halima: hombo peaaso alota: Ikita: ota: pi lo haleme haliwekie laa handuluekema:ta: dupulueke. Iki ma:nda: hondota: I̲ ame̲le̲ pa hapelia hata:ta: mo iki paeyaota: mo ika: tea:ma: homa:la: tapakena: widi napekemanu mea pupee laata: 34 Ika: wetepe nane wekita: I̲ pa:ta: hatuku a:pa:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: ikita: kika ikiki haliweki dia:ma: ota: pi aleme haliwekie hone ulueke. Kutupa do ika: kame iki pa:ta: paa kiaka:na: ikita: dopate hata: ala:ta: ala:ta: pa tapamena:e laa lea:me lemekeme.

35 Kutupa ikana:ma: ika: numanu tokimi dina:ta: homeke homekema: ika: mani nu handa: wimikime. Kutupa mo mani hando haota: ikana:ma: make ika: apa: Dieikopema: make paala:ma: homemekeme. 36 Ika: apa:ma: mo wekitonu pa:ta: alota: Ika: honema:ta: yaka wekiwandiki paeyao alu pano pitelemepe. Diosepe pa:la:me. Simiono make pa:la:me. Ameta: Benisamini mea polukuma: alemepe. I̲ta: mo teto minolo somee leekeme.

37 Koto leeke Lubenima: ipika: ateke pa:ta: alota: I̲ma: Benisamini a:nda: paa na hatuku epoa:ka:na:ta: kota: nakana:ma: yaka weki yaapo luelena:e. Mo wekita: yaka kiki pa:ta: wie. Kutupa I̲ma: paa hatuku ipulueke leekeme.

38 Pate Dieikopema: alota: Yaka wekita: neke yaapo na pena: lolueke. Ipika: hameketa: homolo hata: ipiki homeke hapelia hala:me. Mo pota:na: hau ma:nda: peaapa:na: loa:me. I̲ta: koke hali yaalo hata: mo ikana:ma: mea ipilimi puki tandama:ta: I̲ lu homaliekee leekeme.

43

Mo hama̲la̲: hama̲la̲:ma: Benisamini hatuku Idiepi pemekeeki

1 Oni Keinani naneta: mo tea: kita: ota: hoeyekeme. 2 Kutupa mo Dieikopena: tapakema: mo hande Idiepi nane hambolo pua mea epemeke widita: na:ta: paota: Dieikopema: eiyeketonu pa:ta: alota: Paa pua nika: ne tepo a:nda: ma:nda: pua hamba:pee leekeme.

3 Diudama: ateke pa:ta: alota: Mo hande you halima: niki pa:ta: pi taka:lakema: alota: Ikana:ma: ika: kame na hatuku epemeka:na:ta: kota: ika: leke popeleke na handulueke laa lea:me. 4 Koto ekina: nakana:ma: nika: kame niki ame̲le̲ tapaalueke hone wika:na:ta: kota: naka: ne hambalo polumeke. 5 Pate nakana:ma: na tapaalueke lekena:ta: kota: mo halima:ta: mo nika: kame niki ame̲le̲ ipika: leke popelekena: poma:ka:na: homeketa: ana: pa:la:me lea: ekina:ta: na polumeke leekeme.

6 Dieikopema: alota: I pa:ta: do ka:nda: tieke epena:yeke ikana:ma:ta: ekipeke ika: kame ma:nda: hala:me laa la halaa pelemepe leekeme.

7 Ikana:ma: hombo peaaso alota: Mo halima:ta: niki make nika: tapake make lota: lota: ombu pia:me. Ika: apa:ta: pa hala:pe o Ika: kame ma:nda: hala:pe laa lota: ombu pia:me. Koto ekina: nikana:ma:ta: ipika: pi hombo peapeke yeke loma:me. Ipikana:ma: nika: kame hatuku a:pa:pa:peke laa lolo pia: ekita: pa ekipa hone wiomono alepe.

8 Diudama: ipika: ateke pa:ta: alota: Niki koto kone polumekema: mo weki I yaapo tapae. Kutu puma:ka:na:ta: kota: niki ma:nda: tea:ma: ota: na homulumeke. 9 Mo weki pa:ta: hau ma:nda: pia:ka:na: maketa: kota: I pa:ta: wina:e. Ima: mo weki hau ma:nda: peao epeke tupa: neke pa:ta: na hatuku epoa:ka:na:ta: kota: koto pu hoeyalua: hauna: yenkita: I pa:ta: wina: loelena:e. 10 Nikana:ma: nateleke hokuluna: na yuwia haoma:ka:na: yoluta: ameta: amba: hoto yaapo pua epolo puma:me leekeme.

11 Ika: apa:ma: iki pa:ta: alota: Kota: kutu pulu pia:ka:na:ta: kota: do kenkena: opa:la: epeke nemanu ika: nu pa:ta:manu mendiao mo kapomani handeteke hala: you halina: pa hameke hala:la: ale mea puapee. Mo ale manuta: pa totopo piki ti yonkeleke sikima: make hosiki boi hapeke make mo ne totopo peaasa: alemanu make mo (pei kilikima: handeke) pisida-sio kiliki make (mo sa:tikima: handeke) amono kiliki make mea puapee. 12 Kutupa make mo hande ika: nu kake nina: mendiaeyeke manita: ata:ka: peaopate pimima: pao mea puaaso hata:ta: moeki haka:ta:pao yaapo peao mea pua:pa:peke. 13 Kutupa ika: kame make hatuku puaata: ai koto kone paa la:ka:la a:pa:pa:peke. 14 Mo you halima:ta: Benisamini make mo ika: kame ma:nda: make iki pa:ta: a:ta:ma: homolo kina: yeketa: mo Aneke Wele wopupiki Koda:ma: mo some pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki halena:e. Kota: Ita: yaka wekiwandiki alupawa:ka:na:ta: kota: ota: alupaapeke ya:la:me leekeme.

15 Koto ekina: mo hamala: hamala:ma:ta: mo hande pa hameke hala:la: alemanu make mo mani haka:ta:pao yaapo peao mea Benisamini amele Idiepi nane pemekeme. Koto pate ikita: Diosepe pa:ta: pua walemekeme. 16 Kutupa Diosepema: mo tapake amele Benisamini hayekeeki hando haota: kota: ipikana:ma: mo ipika: da handeteke hawayeke e pokaeyeke some pa:ta: alota: Do haliweki yaka da pa:ta: hatuku pue. Ikita: natepa nane I amele ne nelimikima: mo koa ma:na: ma:nda: lia amu peapeke leekeme. 17 Mo e pokaeyeke halima:ta: mo pia:peke leeke tupa: mo hamala: hamala: hatuku Diosepena: da pa:ta: peekeme.

18 Mo hamala: hamala: mo da pa:ta: hatuku epeeketa: ikita: paala:ma: homolo hata: dupiki hone wimikime. Niki do pa:ta: hatuku ipula: ekita: mo hande titina: hande nika: nu pa:ta:manu mendieke manina: pate pita:la:me. Ameta: ikana:ma: niki hoeyao make nika: donkimanu make mea nikita: ipika: pa hameke e pokaasoma: tapake hamono lelimikie laa hone wimikime. 19 Koto ekina: mo da pota: pa:ta: pua hata: mo e pokao haya: handeteke hayeke some pa:ta: alota: 20 Tiekeo. Pilisi nakana:ma: opie. Nikita: amba: hoto homeke do pa:ta: ne hambolo epoma:me. 21 Kutupa paa pua timba: leeke palai da pua a:eyaata: nika: numanu pua tokua handoma:pate hali homeke homekema: nika: mani ota: ana: sikina: mendieke handaa pao mea epoloma:me. 22 Kutupa make ne ma:nda: hambulumekema: yeke mandane mani make mea epoloma:me. Mo nika: nu pa:ta:manu mo mani paa mendiaeyeke someta: epima: pa:la: o niki mata:la:me lemekeme.

23 Mo e pokaeyeke somema: alota: Hone ti yokolo hata: paala:ma: na homa:pa:peke. Ika: Koda: mo ika: apa:na: Koda:ma: kone ika: numanu pa:ta:

mo mani paa mendiao pa:la:mee. Ika: yenki manuta: ana:na: mua:me leekeme. Kutupa ipikana:ma: Simiono iki pa:ta: hatuku epeekeme.

24 Mo e pokaeyeke somema:ta: mo hamalą: hamalą: da tukiki pa:ta: hatuku mea epeekeme. Ipikana:ma:ta: mo ika: ankemanu tandepolo pimiki tupa: ikali halaata: ika: donkimanu make ne haleekeme. 25 Mo tapakema:ta: natepa nane Diosepe amęlę mandakena: ne nelimikie laa la haleeke handa mo hande pa hameke hala:la: alemanu tikitiki yao pitimikime. 26 Kutupa Diosepe da pa:ta: opolo epeeketa: ikana:ma: mo pa hameke hala:la: alemanu oni da pa:ta: mea pua ipiki pa:ta: pua panda: puniaemekeme. 27 Ipikana:ma: ikita: epeke tupa: halemepe laa alota: Ikana:ma:ta: mo ika: apa: kokena: pi manuta: I la kimima: ipikita: eki pa:la:pe. Ipikita: pa hala:pe o epeke hala:pe laa leekeme.

28 Ikana:ma: hombo peaaso alota: Naka: epeke homupiki e pokaasa: hali mo nika: apa:ta: pa epeke tupa: hala:mee lemekeme. Koto laata: tumiki yotuao ipiki pa:ta: panda: puniaemekeme.

29 Kutupa Diosepema: ipika: hameke Benisamini hando hao alota: Dota: hande I pa:ta: la kimi ika: wetepe nane weki ya:ka:ta:me. Yaka wekio. Koda:ma: neke epeaena:e leekeme. 30 Koto laata: Diosepe ipika: kamena: ipika: pukima: tanda tieke pieke handaa koto kone iki mina:pa:lao peekeme. Ipikita: teke pa:ta: ę podela: mia:peke nono pieke handa ipika: da panda: pa:ta: pua ę leekeme. 31 Kutupa ipika: leke popeleke tanda:pata: hama opolu bao a:pa ipika: kone lu mina:niao pita:ta: mo ne pana: pie leekeme. 32 Diosepeta: teipolo ma:nda:na: pana: peao ipika: hameke tonuta: ma:nda:na: pana: peayekeme. Kutupa koto pa:ta: ne nemeke Idiepi tapake manuma:ta: mo Hibulu tapake amęlę mandake pa:ta: pita ne napeke ana: na pa:la:me laata: teipolo ma:nda:na: pita: ne nemekeme. 33 Mo hamalą: hamalą:ta: Diosepe handa: moneao pita: ika: mendieke tupa: mupeke hali amba:la pita pua mo wetepe wekina: pua pitu naena: leekeme. Mo tapakema: iki pitaeyeke tupa: hando haota: penkilipa:tia pominolo hata:ta: ika: ika: kone handa: alu alu pimikime. 34 Mo neta: Diosepena: teipolona: pana: piekeme. Kutupa Benisaminita: mo hameke tonuna:eki make ankulao haka:ta:pao mo ipika: ne yunki peao mulu pieke tupa: haleekeme. Koto ekina: mo tapaketa: Diosepe amęlę ne ikali no opu hao keaemekeme.

44

Diosepena: kapo alupiekeeki

1 Diosepema: mo ipika: da handeteke hayeke e pokaeyeke some pa:ta: alota: Mo haliwekina: numanu pa:ta:ta: mo ne ika: mondulu peleme tupa: kone mendiaota: pa mo homeke homekena: manita: ika: nu kakena: mendia mendia pea:peke. 2 Kutupa mo yaka silipama: wepieke kapota: mo wetepe wekina: nu pa:ta: ipika: widi hambea: mani pita: mandakena: mendiapeke leekeme. Koto leeke mo halima:ta: Diosepema: leeke tupa: siki kone piekeme. 3 Da ka:la:paaso sikita: mo hamalą: hamalą:ta: ika: donkimanu pita: pena: tapaeyekeme. 4 Mo tapaketa: mo daoni mina:pa:lao pa hosiki siki papate leke pulu haena:ta: Diosepema: ipika: da handeteke haya: some pa:ta: alota: Mo haliweki telia: mea ai pue. Kuta teliminikina:ta: dupa lota: pia:peke. Ikana:ma:ta: mo epeke hauna: pa hoke ekima: yenki kia pelemepe. 5 Pa ekipeke yaka you somena: silipa kapo pake naa pelemepe. Koto ekita: ota: ipika: ikali no hala:eki homeke make ipika: handehau pulukuma: mea:tiki pu hala: kapoe. Ikana:ma:ta: ota: hoke hau pelememe laa lapeke leekeme.

6 Mo e pokaeyeke somema: mo tapake pua teliminata: homeke pi kone pua leekeme. 7 Mo tapakema: hombo peaaso alota: Tiekeo. Dupiki pi ale ekita:

eki la alepe. Nikana:ma:ta: kutupiki hau na poloma:me laa keke aloma:me.
8 Nikana:ma:ta: mo Keinani kenke pa:ta: hao ipulu hata:ta: mo hande nika: nu
kakena: mendia: mani manuta: paa mea epoma: ekita: naka: hone wilime.
Koto ekina: nikana:ma:ta: naka: you halina: da pa:ta: mo silipa o kolota: pa
ekipeke pake noluma:pe. 9 Tiekeo. Niki ma:nda: epima: mo ale muluma:eki
a:nda: handa: wika:na:ta: kota: koto someta: lu homaena: laata: niki paeyaota:
naka: pa hameke e pokaasoma: tapake halumeke laa leekeme.
10 Mo halima: alota: A:pa:la:pate pa mo kapo ma:la: some homeketa: yaka
pa hameke e pokaasa: hali haena: iki paeyaota: pao pomena:e leekeme.
11 Koto ekina: paeyaoma: koto kone ika: numanu oni kenkena: mea wia
homeke homekema: ipika: nu toku wia pitimikime. 12 Kutupa Diosepena:
e pokaeyeke somema:ta: sembepelasiki mo mupeke halina: ekina: kini pea
weiya:tia pua mo wetepe halina: ekina: pua paeyaeyekepate mo kapota:
Benisaminina: nu pa:ta: mendieke handa: wiekeme. 13 Koto ekina: mo
hamala: hamala:ma:ta: ota: a:ta:ma: homolo hata: ika: aka:manu sinkipa
ika: numanu mo donki hokina: paa mu wia mo daoni nane paa la:ka:la
pemekeme.
14 Mo Diuda hamala: hamala: mo Diosepena: da pa:ta: epemeketa: ipikita:
pa pitiekeme. Kutupa ikita: ipiki pa:ta: panda: puniaemeke handaa
15 Diosepema: alota: Ikana:ma:ta: ekipiki hau pea pelemepe. Ikana:ma:ta:
dupiki e pokolo hali Ima:ta: ika: peleme hauta: mo handehau pea na handa:
ulueke hone wimipe leekeme.
16 Koto leeke Diudama: hombo peaaso alota: Tiekeo. Nikana:ma: neke
pa:ta:ta: eki lomonope. Ekipa pi yokaalu piomonope. Ekipa nikana:ma:
dia:me lomonope. Koda:ma:ta: nika: poloma: hoke hau peneme yala:me. Mo
hande kapo mia: some homeke dia:ya:la:pate ameta: niki paeyaota: naka: pa
hameke e pokaasoma: haliweki haloma:me leekeme.
17 Diosepema: alota: O dia:me. Ima:ta: kutupiki hau ota: na pulueke. Mo
yaka kapo ma:la: some homeketa: yaka pa hameke e pokaasa: some halieke.
Iki paeyaota: epeke tupa: siki hau ma:nda: na piki ika: apa: pa:ta: paa la:ka:la
pelimikie leekeme.

Diudama: Benisaminina: honke leekeeki.

18 Diudama: Diosepe pa:ta: pua alota: Pilisi Tiekeo. Neketa: pa mo kinima:
handele ekina: Ima: neke pa:ta: pi la kiono mineke na panka:pekee. 19 Tiekeo.
Nakana:ma: niki pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Ika: apa:ta: hala:pe o ika:
kame ma:nda: hala:pe laa lemee. 20 Koto leke nikana:ma: hombo peaasota:
nika: apa:ta: koke halisiki hala: make nika: wetepe wekita: mo koke nane
ma:nda:la: weki make hala:me. Mo wekina: hameketa: homa inkikina:
wekiwandikita: ipiki homeke pa hala:me. Kutupa ipika: apa:ma: mo wekita:
pukima: wopu homa:la:me loma:me. 21 Tiekeo. Nakana:ma:ta: handu-
luekema: hatuku a:pa:pekee leke handa 22 nikana:ma: hombo peaasota: mo
wekima:ta: ipika: apa: na mina:pa:lalieke loma:me. Mina:pa:laeya:ka:na:ta:
kota: ipika: ateketa: homilieke laa loma:me. 23 Koto lomeke nakana:ma: alota:
Ika: wetepe weki iki amele epea:ka:na: homeke naka: leke popelekena: niki
handulumeke lemee.
24 Kutupa niki nika: apa: pa:ta: puata: mo naka: le pimanu paeyao pua
la haloma:me. 25 Koto hoki naneta: ipikana:ma: niki pa:ta: Paa la:ka:la
pua ne hosikima: pua hamba:pee lea:me. 26 Koto leeke nikana:ma: hombo
peaaso alota: Nikita: pua:peke na ya:la:me. Mo nika: kame wetepe nane
wekita: nika: amele poma:ka:na: homeke mo halina: leke popelekena: pua
hapeke ya:la:me. Mo nika: kame Benisamini niki amele pea:ka:na: homeke
pua:peke ya:la:me loma:me. 27 Koto lomeke nika: apa:ma: niki pa:ta: alota:

Mo yaka wanda: Leisoloma:ta: yaka weki yaapo homeke mendiaeya:me.
28 Homeketa: I amba: mina:pa:lala:me. Ipikita: hoki pea: nane make ota:
na handolo ekima:ta: mo tikene ma:na:yeti sayale manuma: sinki sinki
pea witolo pa:la:mee. 29 Ikana:ma: ame do weki hatuku pua hau ma:nda:
peaemeka:na:ta: kota: Ita: koke yalo hata: ikana:ma: mea ipilimi a:ta:ma:ta:
I lu homaalieke laa lea:me laa la haleekeme.
30-31 Diudama: ombu pa alo hata: alota: Tiekeo. Pa ameta: I a:nda: mo weki
yaapo yaka apa: pa:ta: na poa:ka:na:ta: kota: mo weki I yaapo na handolo kone
ipiki homilieke. Ipika: hone puki paeyaota: koto weki pa:ta: ula:me. Kutupa
ipikita: ota: koke ya:la: ekima:ta: mo nikana:ma: puluma: hauma: kone ipiki
lu homaalumeke. 32 Hau ma:nda: make dupae. Ima: alota: Mo weki pa:ta:
hau ma:nda: pia:ka:na: maketa: kota: I pa:ta: wina:e laa yaka apa: pa:ta:ta:
Ima: mo weki a:nda: pa na hatuku epoa:ka:na:ta: kota: koto pu hoeyalua:
hauna: yenkita: I pa:ta: wina: loelena:e loa:me. 33 Koto ekina: tiekeo. Ameta:
mo wekina: anketeke minolo hata: Ita: naka: pa hameke e pokaaso hali
haluekema: ipikita: ipika: hameke tonu amele paa pena: lae. 34 Ima:ta: eki
ekipa mo wekita: I yaapo na peke haena: yaka apa: pa:ta: polua:pe. Ima:ta:
yaka apa: pa:ta: dupiki ke tieke ipula:eki handa:peketa: I ana: na pa:la:me
leekeme.

45

Diosepema: ipikie laa peneme yaeyekeeki

1 Diosepema:ta: ipika: wieke hone manuna:ta: mo ipika: e pokaemeke
tapakena: leke popelekena: lu mina:niapeke na yalo hata: paeyaosiki mo
da panda: mina:pa:lao pupe laa leekeme. Kota: Diosepema:ta: ipiki amele
ma:nda: siki ota: na haena: mo hameke tonu pa:ta:ta: I lataa laa la haleekeme.
2 Ipikana:ma:ta: e alo hata: anekema: ka:pa:puki yokeke handa mo Idiepi
tapakema: make opuaata: kota: mo ekina: pita: mo kinina: da pa:ta: make mea
pemekeme. 3 Diosepema: ipika: hameketonu pa:ta: alota: Ita: Diosepee. Yaka
apa:ta: pa hala:pe leekeme. Koto leekepate mo hamala: hamala:ma:ta: doeki
opu hao paala:ma: hone mamatalo hata: hombo peapeke na yekeme. 4 Kota:
Diosepema: iki pa:ta: alota: Pilisi I teke pa:ta: ipupe leekeme. Kota: mo tapake
teke pa:ta: epemeke handa alota: Ita: ikana:ma: mo hande Idiepi nane mani
mea tapaeme some ika: kame Diosepee. 5 Koto ekina: mo ikana:ma: do pa:ta:
I tapaaleme ekina: ka:nda:ma: na homa make nikana:ma: pu hoeyaloma:me
pi na lapa:peke. Ota: Koda:ma: kone mo wanda:hali homaapa:na:yeke. Ima:
pa:ta:lono I amba:la tapao pa:la:me. 6 Do kenke pa:ta: mo tea: ki a:pa:la:
ekita: bapi yaapo homeke do handa:e. Mo yu lita:la:eki kone o ne napeke
mina:la:eki kone ota: na pulu pa:la: bapi yunki hata:ta: pa ula:me. 7 Koda:ma:
I amba:la tapaala: ekita: dupiki ta:ta: ma:nda: piki hauma: iki pa:ta:lono laa
kutupa mo ika: monduma: monduma: pilimi wekiwandikina: wekiwandiki
ana:na: hao pelina:yeke pa:la:me. 8 Koto ekina:ta: ikana:ma: I do Idiepi kenke
nane na tapaemepate pa Koda:ma: kone pa:la:me. Ipikana:ma: Ita: mo kinina:
kapomani manda you hali pitono la:la:me. Ita: do kenke paeyao handeteke
halome. Ita: do Idiepi wanda:halina: you hali halome.

9 Koto ekina: yaka apa: pa:ta: ai la:ka:la puata: dota: naka: weki Diosepema:
ala: pie laa pua lapa:peke. Koda:ma:ta: Ita: Idiepina: handeteke hala: hali
hano la:la:me. Nate leke hokulu na peake I pa:ta: ai epoe. 10 Neke make naka:
wekiwandiki make naka: wekiwandikina: wekiwandiki make naka: sipisip-
imanu make naka: nanikosimanu make naka: kaomanu make mo naka: wia
hale alemanu paeyao make I teke pa:ta: wia halo pele tupa: mo Kosene kenke
pa:ta: halena:e laata: 11 Neke mo Kosene kenke pa:ta: haeka:na:ta: kota: Ima:

neke handeteke halo polo tupa: loa:me. Mo tea: kita: bapi yunki hata: pa ula: ekina:ta: neke make naka: tapake make naka: ma:na:manu make tea:ma: homilimikiyeke loa:me leekeme.

12 Diosepema: ombu alota: Ameta: iki paeyaoma: make Benisamini nakana:ma: make Ita: ota: Diosepee laa handelememe. 13 Kutaa I do Idiepi kenke pa:ta: ota: honkopu tieke ula:eki make mo ikana:ma: handeleme alemanu paeyao make yaka apa: pa:ta: pua lapa:peke. Kutupa ai ai pu kone ipiki do pate hatuku a:pa:pa:peke leekeme.

14 Koto laata: ipikana:ma: ipika: hameke Benisaminita: hopula: mea e leekeme. Benisaminima: make e alo hata: hameke hopula: miekeme. 15 E pa alo alo hata:ta: hameke titi homeke homeke lo hopulolo hata: nunu piekeme. Kota: kutu pieke hoki naneta: ipika: hameke tonuma: ipiki amele pi kini pea lemekeme.

16 Mo hande Diosepena: hameke tonuta: epelememe le ekita: mo kinina: da pa:ta: haemeke tapakema: opitolo hata: mo kinima: make mo ipika: e pokaeyeke you haliwekima: make ta:na:ma: homemekeme. 17 Mo kinima: Diosepe pa:ta: alota: Naka: kametonu ika: nemanu mo donki manuna: hokina: atula atula pea wia mo Keinani nane la:ka:la pupa:e lae laata: 18 Ika: apa: make ika: tapake make hatuku do ane la:ka:la a:pa:pa:peke lae. Ima:ta: iki pa:ta: mo kenke paeyao ankulake ota: epeke kenke halaata: ota: haka:ta:pake tupa: ne no hao pelina: loa:me lae. 19 Kutupa make mo ika: weteke tonu make ika: hosiki wekiwandiki sunu make ika: ateke make hatuku epolo peleme mo Idiepina: ma:na:ma: yola:la: pota: alemanu mea pena: lae. 20 Kuta ikana:ma:ta: mo ika: wia haleme alemanu mina:pa:laasoma:me laa hone ka:nda:ma: na homa:pa:peke. Pa ekipeke do Idiepi kenke paeyao siki pa:ta: ula: epeke ale manuta: ika:eki ya:lieke loa:me lae leekeme.

21 Koto leeke mo Dieikopena: eiyeke tonuma:ta: mo leeke tupa: siki kone pimikime. Kutupa Diosepema:ta: mo kinima: leeke tupa: kone mo ma:na:ma: yola:la: pota: alemanu halaata: pota:na: nolo pimiki ne make haleekeme. 22 Kutupa Diosepema: hameke tonu pa:ta: mo topo aka:manu make haleekepate pa Benisaminita: 300 silipa mani make topo aka: paeyao yunki hata: haleekeme. 23 Kuta ipika: atekena:ta: mo Idiepina: ota: epeke nemanu mo kiki yaapo donkina: mu wia kutupa pa kiki yaapo donkimanu ma:nda:na:ta: mo pota:na: nolo pieke widimanu make betedimanu make mandane nemanu make mu wiao tapaeyekeme. 24 Kutupa mo ipika: hameketonu pena: tapaaso hata: alota: Mo pota:na: hankiliki na yola:pa:peke leekeme.

25 Kota: mo tapaketa: Idiepi mina:pa:lao ika: da nane ateke hayeke alena: Keinani nane pemekeme. 26 Ikana:ma: ateke pa:ta: pua alota: Diosepeta: pa hala:mee. Ipikita: mo Idiepi kenke paeyaona: handeteke hala: hali hala:me lemekeme. Koto lemeke handa Dieikopeta: hone mata:pa pulu no la:mea pita: mo weki tonuma: lemeke ekina: hone na tulaeyekeme.

27 Pate mo eiyeke tonuma: hande Diosepema: iki pa:ta: leekeeki paeyao ika: apa: pa:ta: la halemekeme. Dieikopema: koto lemekeeki opuolo pita: pa mo Diosepema: ipiki mulu epena: tapaeyeke ma:na:ma: yola:la: pota: alemanu hando haota: kota: ipikita: paa epeke hone wia pitiekeme. 28 Kutu pitolo hata: Dieikopema: alota: Keiyae. Doeki homeketa: ota: yaka hone pa:la: ekina: yaka weki Diosepeta: paa haya:ka:ta:me. Kota: I ai na homeke hata: kone ipiki handolo polueke leekeme.

46

Dieikope tapake Idiepi pemekeeki

1 Dieikopema:ta: ipika: wia hayeke alemanu paeyao talo peaata: Biasiba nane peekeme. Koto pateta: ipika: ateke Aisa:kena: Koda: pa:ta: yeni hau piekeme. 2 Koto timbata: upama: leke ale Koda:ma: ipiki pa:ta: pi alo alota: Dieikopeo Dieikopeo leeke ipikana:ma: hombo peaaso alota: Wao. I do handa:e leekeme.

3 Tekehalima: alota: Ita: Koda: naka: apa:na: Koda:e. Idiepi poluekema:ta: paala:ma: na homa:peke. Ima:ta: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: koto pate tapake tieke haena: lolueke. 4 Ima:ta: neke yaapo oni Idiepi nane mandakena: puaata: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: do kenke nane paa hatuku ipulueke. Koto pateta: mo Diosepe neke yaapo mandakena: haena: neke homilipikie laa leekeme.

5 Kota: Dieikopeta: Biasiba mina:pa:laeyekeme. Ipika: weki tonuma:ta: mo hande Idiepi kinima: tapaeyeke ma:na:ma: yola:la: pota: ale manuna:ta: ika: ateke make ika: hosiki wekiwandiki sunu make ika: weteke tonu make pitaemekeme. 6 Ika: mo Keinani hata: mimiki alemanu paeyao make ma:na:manu make mea Idiepi nane pemekeme. Dieikopema:ta: ipika: monduma: monduma: pieke wekiwandikina: wekiwandiki paeyao hatuku peekeme. 7 Ipika: wekitonu make ipika: weki tonuna: wekitonu make ipika: wandikitonu make ipika: waneke tonuna: wandikitonu make paeyao hatuku peekeme.

8 Mo Dieikope amele oni Idiepi nane pemeke ipika: tapaketa: mupeke weki Lubeni 9 make Lubenina: eiyeke tonu Ha:noko make Palu make Hesetoni make Kami makee. 10 Kutupa Simiono make ipika: wekitonu Diemuelo make Diamini make Ohadi make Diakini make Soha make Siolo makee. Do weki Siolota: mo Keinani wanda:na: wekie. 11 Lipai make ipika: weki tonuta: Kiesoni make Koha:di make Metati makee. 12 Diuda make ipika: weki tonuta: Sela make Petese make Sita makee. Diudana: eiyeke yaapo Ea pita: Onane yaapota: Keinani haemeke toma:na: kone amba: homepekeme. 13 Isaka make ipika: weki tonuta: Tola make Pua make Yope make Simitoni makee. 14 Sebuloni make ipika: weki tonuta: Setede make Elono make Dialieli makee. 15 Do weki tonuta: oni Mesopoteimia hata: Liama: Dieikopena: mendiaeyeke weki tonue. Liama: wandiki Daena make mendiaeyekeme. Koto paeyao siki yata:polota: Lia pa:ta: yama: Dieikope ipika: monduma: monduma: pieke wekiwandiki paeyaota: 33 yekeme.

16 Ka:de make ipika: wekitonu Sepedoni make Haki make Siuni make Eseboni make Eti make Atodi make Ateli makee. 17 A:sia make ipika: weki tonuta: Imina make Isipa make Isipi make Betia make ika: ana: Seta makee. Betiana: eiyeke yaapota: Heba pita: Malakiele yaapoe. 18 Do 16 wekiwandikita: mo hande Leibenima: ipika: waneke Lia pa:ta: haleeke pa hameke e pokaasa: wandiki Silipama: Dieikopena: mendiaeyeke wekiwandikie.

19 Dieikopena: weteke Leisoloma:ta: Dieikope ipika: weki Diosepe pita: Benisamini yaapo mendiaeyekeme. 20 Oni Idiepi kenketa: mo Heliopolisi da pa:ta: yeni peao hayeke hali Podipitana: waneke A:sena:dema:ta: Diosepena: weki Ma:na:sa: pita: Ipoteimi yaapo mondu wiayekeme. 21 Benisaminina: eiyeke tonuta: Bela make Bekea make A:sa:bele make Keta make Naamani make Ehi make Otosi make Mupimi make Hupimi make Ada makee. 22 Koto 14 weki tonuta: mo Leisoloma: pa:ta: yama: Dieikopena: mendiaeyeke wekiwandikie.

23 Da:ni make ipika: weki Husimi makee. 24 Na:petali make ipika: wekitonu Diasiele make Kuni make Diesa make Silemo makee. 25 Do watake hata: tapaketa: mo hande Leibenima: waneke Leisolo haleeke pa hameke e pokaasa: wandiki Bilihama: pa:ta: yama: Dieikopena: monduma: monduma:

pieke wekiwandikie. 26 Kota: mo Dieikopena: eiyeke tonuna: weteke tonu na yata:peke pa mo ota: Dieikopena: monduma: monduma: pieke wekitonu homeketa: paeyao 66 oni Idiepi nane pemekeme. 27 Kutupa Diosepena: oni Idiepi mendiaeyeke weki yaapo apa:taasota: mo Dieikopena: oni Idiepi nane pu haemeke tapake paeyaota: 70 yekeme.

Oni Idiepi nane Dieikope pita: ipika: tapake haemekeeki

28 Dieikopema:ta: Diosepema: mo Kosene kenke pa:ta: iki a:pa manda:hande pina: honke lena:yeke Diuda amba:la tapaeyekeme. Kutupa mo tapake opolo pemeketa: 29 Diosepema: ipika: hosima: yola:la: pota: ale pitulu pua Kosene kenke pa:ta: ateke manda:hande pulu peekeme. Kutupa mo pate pua ateke manda:hande pitolo hata:ta: Diosepema: ipika: kiki bao mo atekena: make yola: mea hopulolo hata: e̱ tieke lo hokulu peayekeme. 30 Dieikopema: Diosepe pa:ta: alota: I̱ma: neke paa haeka:ta:ma: laa handolo hata:ta: kota: ameta: I̱ta: homuluekema: tikitiki yao halome leekeme.

31 Kutupa Diosepema: ipika: hameke tonu pa:ta: make mo atekena: tapake paeyao pa:ta: make alota: I̱ma:ta: mo kini pa:ta:ta: oli Keinani haeme yaka kametonu make yaka apa:na: tapake paeyao I̱ pa:ta: epelememe laa amba:la lolo polueke. 32 Kutupa I̱ma: ipiki pa:ta: dupa lolueke. Ikita: sipisipimanu handeteke hao haleme haliweki make ma:na:manu punu haleme haliweki make yalo hata: ika: ma:na:manu make e wae alemanu make ika: wia haleme alemanu paeyao make mea epelememe laa pua lolueke. 33 Koto ekina: mo kinima: iki wi la: mea ika: pu haleme ekita: aleke ka:ta:pa: laa lota: pia:ka:na:ta: kota: 34 mo hande ika: apa:meima: pu haemeke tupa: koto ika: haleme andusa:ta: ma:na:manu handeteke hao haloma:me laa lapa:peke. Dupa lemeka:na:ta: kota: mo Kosene kenke paeyao pa:ta: hape laa la:lieke leekeme. Diosepema: dupiki pi leeke ekita: mo Idiepi tapake paeyaoma:ta: mo sipisipi handeteke haleme wanda:hali iki ame̱le̱ hama:na: ota: kiaemeke ekina: leekeme.

47

1 Kutupa Diosepema:ta: mo ipika: hameketonu paeyao yunki hata: hatuku mo kini pa:ta: peekeme. Pua mo kini pa:ta: alota: Yaka apa: make yaka kametonu make mo Keinani hao ika: ma:na:manu make e wae alemanu make ika: wia haleme alemanu paeyaosiki make mea epelememe. Ikita: ameta: mo Kosene kenke pa:ta: a:pa halememe. 2 Kutupa Diosepe ipikana:ma: ipika: hatuku epeeke hameke tonuta: mo kini hali pa:ta: waleekeme. 3 Mo kinima: iki lota: pitolo hata: alota: Ikita: eki e poko halemepe leekeme.

Ikana:ma: hombo peaaso alota: Nikita: mo nika: apa:meima: pia: tupa: kone sipisipi handeteke hao haloma: haliwekie. 4 Kutupa mo Keinani kenke pa:ta:ta: do tea: kita: ota: hoela: ekima: nika: sipisipi manuna: ambu ma:nda: dia:ya:la: ekina: nikita: do kenke pa:ta: haluekema:yeke epoloma:me. Koto ekina: pilisio. Niki mo Kosene kenke pa:ta: hamono waleke kie laa lemekeme. 5 Koto lemeke mo kinima: Diosepe pa:ta: alota: Ameta: naka: apa: make naka: kametonu make opolo epeleme ekina:ta: kota: 6 do Idiepi kenketa: ika: ekie. Ikita: mo Kosene kenke pa:ta: ota: a:pa:la: alena: handa pitina:e. Kutupa mo iki tukiki pa:ta: handa wiki haliweki ma:nda: haemeka:na:ta: kota: yaka ma:na:manu make handeteke hawaena: lapeke leekeme.

7 Kutupa Diosepema:ta: ipika: apa: Dieikope hatuku mo kini pa:ta: pua waleeketa: Dieikopema: mo kinita: Koda:na: bikina: epeayekeme. 8 Kutupa mo kinima: lota: pitolo alota: Neketa: bapi ekipa ka:ta:pe leekeme.

9 Dieikopema: hombo peaaso alota: I̱ pa pomu lopolo hanota: bapi paeyao 130 paela:me. Koto bapi manuta: mo yaka apa:meima: ika: bapi eleke eleke

pomu lopemeke tupa: make na handeke pa ta:ta: doka:tikipiki taka:lake bapimanu ya:mee leekeme. 10 Koto laa Dieikopema: mo kini hali pa:ta: paeyaaso epeaasa:eki halaa mina:pa:laeyekeme. 11 Kutupa Diosepema:ta: mo kinima: pia:peke leeke tupa: kone ipika: ateke make hameketonu make mo Idiepi kenke pa:ta: pitina: laa mo Lamesese daoni nepoko nanema: mo Idiepi kenkemanu paeyao lombeipiki ota: epeke kenkemanu haleekeme. 12 Diosepema:ta: ipika: apa: make ipika: hameke tonu make mo ipika: apa:na: tapake paeyaosiki mo hosiki wekiwandikisunu make apa:tao paeyaosiki ne ana:na: haleekeme.

Mo tea: ki tieke

13 Mo hande tea: kita: ota: hoeya:pa wieke yalo hata: da paeyao pa:ta: ne dia:yekeme. Kutupa mo Idiepi wanda:hali make Keinani wanda:hali make paeyaosiki tea:ma: honkopu dia: yekeme. 14 Kuta mo wanda:halima: widi hamba:tiki pimikita: Diosepema: mani paeyao meata: mo kinina: da pa:ta: mea pua:tiki piekeme. 15 Kutupa mo Idiepi pita: Keinani kenke yaapo pa:ta: wieke mani paeyaosiki paeyeketa: mo Idiepi haliwekima: Diosepe pa:ta: a:pa alota: Niki ne kie. Niki na homaama:na:ma: hau ma:nda: ma:nda: make ai pie. Nika: mani paeyaota: ota: paela:me laa lemekeme.

16 Koto lemeke Diosepema: hombo peaaso alota: Ika: ma:na:manu mea ipupee. Ika: mani paeyao paeya:ka:na:ta: kota: koto ale topo pitolo hata:ta: Ima: iki ne kuluekema: loa:me leekeme. 17 Koto leeke mo tapakema: ika: ma:na:manu mea Diosepe pa:ta: epemekeme. Kutupa ipikana:ma: mo wanda:halina: hosi ma:na:manu make sipisipimanu make nanikosimanu make kaomanu make donkimanu make mea epemeke topo peata: ne haleekeme. Koto bapina:ta: mo ika: ma:na: manuna: topo pea ne hala:tiki piekeme.

18 Mo panake bapi ma:nda:na:ta: mo wanda:halima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Tiekeo. Nikana:ma:ta: mo ota: ekita: neke pa:ta: na a:mbalumeke. Mo nika: mani paeyaota: paela: make mo nika: ma:na: manuta: amba: naka: mime. Koto ekina: ameta: mo neke kia:peke alemanu ma:nda:ta: na ula:pate pa mo nika: loke pita: nika: kenkemanu homeke neke pa:ta: kia:peke ya:la:me. 19 Niki homaama:na:ma: hau ma:nda: ma:nda: make ai pie. Nika: e manuta: na mopu yamono lae. Niki make nika: kenke make nema: topo pitolo hata: hamba:e. Nikita: mo kinina: pa hameke e pokaasa: tapake homono nika: kenke make ipiki milieke. Niki paa da:ta halo poloma: tupa: kone widimanu kie. Kutupa make nika: e pa:ta:manu nokopomono wae alemanu ma:nda: kie laa honke lemekeme.

20 Kota: Diosepema:ta: mo Idiepi kenke paeyaota: kinina: eki wina: hambaeyekeme. Mo tea: kita: ota: hoeya:pa wieke handa mo Idiepi tapake paeyaona: kenketa: ota: paeyaoma: tapaena: leeke ekima: mo kenketa: kinina: eki homeke wiekeme. 21 Diosepema:ta: mo Idiepi kenke mandane nepokona: kini pea pua mandane nepokona: puata: wanda:hali paeyao pa hameke e pokaasa: wanda:hali haena: leekeme. 22 Kuta mo na hambeeke kenke homeketa: mo hande yeni peao hayeke tapakena: eki yekeme. Pa ekipeke ika: eki na tapaemeke ekita: kinima: mo ika: nolo pimiki nemanu ana:na: hala:tiki pieke pimikime. 23 Diosepema: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ameta: Ima: iki make ika: kenke make mo kinina: hambalo ekita: handelememe. Koto ekina: ika: e nina: nokopolo peleme wae alemanu do handa:pe. 24 Kutu pulu pelemepate mo ne napeke mendiolota: yunki hata:na: homeke homeke lo hondo mo kini pa:ta: halimikie. Mo paa wilia: ekita: wae wia make ika: tapake ika: nolo peleme eki mia:pa:peke.

25 Koto leeke mo tapakema: hombo peaaso hata: alota: Niki nakana:ma: tea:ma: amba: homolo puma:pate niki tamba: meleme. Tiekeo. Nakana:ma:ta: niki pa:ta: ota: epeke hau pime. Koto ekina: nikita: mo kinina: pa hameke e pokaasa: tapakee. 26 Koto ekina: Diosepema: mo Idiepi kenkena: lo pi witolota: mo ne napeke mendiolo yunki hata: ya:ka:na:ta: homeke ma:nda: hondo meata: mo kinina: eki ya:na:e laa lo pi wiekeme. Ame do make koto pi la: ula: ekita: ota: pa pa:la:me. Pate mo yeni peao haemeke haliwekina: kenkemanu homeketa: mo kinina: eki na wiekeme.

Dieikopena: paeyaaso honke leekeeki

27 Mo Isulai tapaketa: oni Idiepi kenke pa:ta: mo Kosene da yu pa:ta: hata:ta: hamoko haota: wekiwandiki wopu mondu wimikime. 28 Dieikopeta: mo Idiepi haena:ta: bapi 17 paeyekeme. Kutupa ota: ipika: bapita: 147 miekeme. 29 Mo ipika: homolo pieke nate teke pa:ta: opolo epeeketa: ipika: eiyeke Diosepe wi la: mea alota: Naka: kiki yaka paleke ankolopuna: wia hata: I do Idiepi kenke pa:ta: na hoilueke laa keke pi la: wie. 30 Pa ekipeke yaka hone pa:la: ekita: mo yaka apa: ameda hoila: alena: hoilu poelena: loa:me. Koto ekina: I do Idiepi mina:pa:lao mo tapake hoila: alena: tia pua hoiya:peke leekeme. Diosepema: hombo peaaso alota: Ima:ta: nakana:ma: ale tupa: ota: pulueke laa la: wiekeme.

31 Dieikopema: alota: Nakana:ma: pulueke laa keke pi la: wie leeketa: Diosepema: keke pi la: wieke handa Dieikopema: koto pate ipika: da panda: pa:ta: yeni pitolo hata: keiyae leekeme.

48

Dieikopema: Ipoteimi pita: Ma:na:sa: yaapo epeayekeeki

1 Hao hao pa nate ma:nda:na:ta: Diosepe pa:ta:ta: ateke yeni hapa ula:me laa lemekeeki opu haota: ipika: weki yaapo Ma:na:sa: pita: Ipoteimi yaapo hatuku Dieikope handolo peekeme. 2 Kutupa Dieikope pa:ta: naka: weki Diosepeta: neke handolo a:pa:la:me lemeke opu haota: ipikita: honkopu hao tia liao pitiekeme. 3 Dieikopema: Diosepe pa:ta: alota: Mo Aneke Wele wopupiki Koda:ma:ta: oli Keinani ula: Lusu kenke pa:ta: opolo a:pa I epeaeya:me. 4 I pa:ta: dupa lea:me. Naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandikita: tutu paeyao siki haena: yeke handa wekiwandiki wopu kulueke lea:me. Kutupa do kenketa: ika:eki u tia pu haena: Ima: naka: monduma: monduma: pilipi wekiwandikina: wekiwandiki halueke lea:me leekeme.

5 Dieikopema: ombu alota: Diosepeo. Mo I ai na epeke hano do Idiepi mendiala: naka: weki yaapota: yaka ekie. Ipoteimi pita: Ma:na:sa: yaapota: pa mo yaka weki Lubeni pita: Simiono yaapo konema: handa:la:me. 6 Pate mo naka: wetepena: mendilipi weki tonuta: kota: yaka weki dia: ya:lieke. Koto weki tonuma:ta: mo Ipoteimi pita: Ma:na:sa: yaapo pa:ta: yama: ipilia: alemanu milimikie. 7 Ima: dupitolo ekita: mo naka: ama: Leisolona: yeke pitolome. I mo Mesopoteimia hao epoa: dina:ta: mo Keinani kenke pa:ta: Epa:ta: teke pa:ta: I a:ta: tieke peao homea:me. Ima: mo wanda:ta: Epa:ta: pula: pota: tea:na: hoiyua:me leekeme. Koto Epa:ta:ta: ameta: Beteleha:ma: lelememe.

8 Dieikopema: mo Diosepena: weki yaapo hando hao alota: Do weki yaapota: epi yaapo ya:ka:ta:pe leekeme.

9 Diosepema: hombo peaaso alota: Do weki yaapota: mo hande Koda:ma: do Idiepi kenke pa:ta: hano ka:la: weki yaapoe leekeme.

Koto leeke Dieikopema: alota: Ima: ipiliki epealuekema: dopate hatuku epoe leekeme. 10 Dieikopeta: bapi tieke lieke ekiyalo hata: ipika: leke anku

pieke ekima: wopu handa:peke na yekeme. Kutupa Diosepema: mo weki yaapo ipiki pa:ta: hatuku a:pa haena: laa mo weki yaapo hopula nunu piekeme. 11 Dieikopema: Diosepe pa:ta: alota: Ima:ta: neke paa handulueke hone na ua:pate ameta: Koda:ma: naka: weki yaapo kone pa handono la:la:me. 12 Kutupa Diosepema: mo weki yaapo Dieikopena: palekena: pitipi alena: mea Dieikope pitia: alena: panda: puniaeyekeme.

13 Diosepema:ta: Ipoteimita: Dieikopena: hoeya: nanema: pitao Ma:na:sa:ta: popeke nanema: pitaeyekeme. 14 Pate Dieikopema:ta: ipika: kiki yaapo pala:sa: pu alu pea mo Ipoteimita: wetepe weki kone ipika: popeke nane kikita: mo wekina: ambokena: wia kutupa mo ipika: hoeya: nane kikita: mo mupeke wekina: youna: wiekeme. 15 Kutupa Diosepe epeaaso dupa leekeme.

Mo hande yaka apa:mei yaapo Eipoloha:ma: pita: Aisa:ke yaapoma: yeni pu haepeke Koda:ma: do weki yaapo epeaena:e.
Ame do di sikina: kone I hatuku a:pa:la: Koda:ma: ipiliki epeaena:e.
16 Mo hande tanda eleke eleke epea: ale pa:ta: I pa:ta:la: mea:tiki pia enisoloma: ipiliki epeaena:e.
Yaka biki make mo yaka apa:mei yaapo Eipoloha:ma: pita: Aisa:ke yaapona: biki make do weki yaapo pa:ta: yama: pa u tia pu haena:e.
Ipilikana:ma: wekiwandiki wopu make mendia ipilika: wekiwandikina: wekiwandiki wopu haena:e laa leekeme.

17 Diosepema:ta: atekema: ipika: popeke nane kikita: mo Ipoteimina: youna: wia:eki hando haota: puki tandama: homolo hata: pao mea mo Ma:na:sa:na: youna: wina:yeke atekena: kiki pao miekeme. 18 Ipikana:ma: ateke pa:ta: alota: Apa:o. Kutupa dia:me. Dota: mupeke weki ya:la:ma: mo naka: popeke nane kikita: ipika: ambokena: wie laa leekeme.

19 Koto leekepate atekema: ipika: pi na opitolo hata: alota: Yaka wekio. Ima: hone ulume. Ma:na:sa:na: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandiki make tapake tieke halo pa:la:pate pa ipika: wetepe nane hamekema:ta: ota: ankulaota: ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandikita: tutu tiekemanu halieke.

20 Koto ekina: koto natena:ta: Dieikopema: mo weki yaapo epeaaso hata: alota: Mo Isulai tapakema:ta: Ipilika: biki alo hata:ta: epeaasa: pi dupa lelimikie. Koda:ma: neketa: Ipoteimi pita: Ma:na:sa: yaapoma: handaena:e laa lelimikie leekeme. Kutu pieke ekima: Dieikopema:ta: Ipoteimita: Ma:na:sa:na: puki pa:ta: haena: leekeme.

21 Kutupa Dieikopema: Diosepe pa:ta: alota: I homolo poloeki teke pa:ta: ya:la: ekita: do handelepate Koda:ta: neke yaapo hata: neketa: naka: apa:meina: kenke nane paa hatuku pelieke. 22 Mo Ima: yaka bainasi pita: a:ndeli yaapoma: mua: hande Amo tapakena: Sekeme kenke epeketa: naka: kametonu pa:ta: dia:ya:la:pate pa Ima: neke kitolome leekeme.

49

Dieikopena: paeyaaso pimanu

1 Dieikopema: ipika: wekitonu wi la: mea alota: I hopa:lia pita:pe laa alota: mo iki pa:ta: wetepena: pulu pa:la: ekimanu Ima: iki la kulukuma: loa:me.
2 Dieikopena: eiyeke tonuo. Homeke pa:ta: a:pa taeyao pita: opua:pe. Ika: apa: Isulaina: pi opua:pe.

3 Lubeni neketa: yaka mupeke weki make yaka honkopue. Kutupa I wekihali hata: mondolo mupeke wekie.

Yaka weki paeyao ankulake neketa: ta:na: ta:na:ma: homa honkopu wopu haleme.
4 Neketa: mo hande ta:tiki ipula: ikalima: handeleme. Pate neketa: mo titina: halina: biki na wilieke.
Pa ekipeke neketa: yaka wetepe wanda: yaapo pelia naka: apa:na: da panda: hoeyaeme.

5 Simiono pita: Lipai yaapota: hamala:e. Ipilikana:ma:ta: ipilika: a:nda: pita:la: ale manuma: hali lu homaepeme.
6 Ipilika: a:mbaaso hata: pi pi lo halepeke Ima:ta: na apa:taalueke. Kutupa ipilika: pi hotilipi ale pa:ta: make I na apa:tiki pulueke.
Pa ekipeke ipilikana:ma:ta: mineke pankolo hata: haliweki lipime. Kutupa telepo alo hata:ta: mo hali kao manuta: pa dola:pake peaepeme.
7 Ipilika: mineke pankepe ekita: ota: paala: pikieki ya:la: ekina:ta: kota: esihou pi wina:e. Kutupa make ipilika: lombeipiki mineke pankepe ekita: ota: a:ta:ma: homa:peke na ya:la: ekina: loa:me.
Ima: ipilikita: mo Isulai kenke paeyao pa:ta: putupa: alu pina: lolueke. Ima:ta: ipilika: mo Isulai wanda:hali amele kone ta:ta: ta:ta: pea halu pilipikie.

8 Diuda neketa: naka: kame tonuma: naka: biki yeiya: lalimikie. Nakana:ma:ta: naka: a:nda: tunkiliki tapake manuta: make yola: mea wia haleme. Naka: kame tonuma:ta: neke pa:ta: panda:punialimikie.

9 Diudata: Laeonoma: handa:la:me. Ipika: napeke ale liata: oni ipika: da pa:ta: la:ka:la pula:me.
Kiki anke tindipa tindipa pea polu pila:me. Paeyaoma: paala:ma: homolo hata: ipiki penkilipa: tiatiki pea:peke na ya:la:me.
10 Diudama:ta: mo kinina: minu hala: dolo miniki halieke. Kutupa ipika: monduma: monduma: pilia: wekiwandikina: wekiwandiki pa:ta: yama: kini halimanu hoto paeyao handeteke hao hatiki pilimikie.
Tutu manuma:ta: ipika: dakisi hambuluekema: ala:ta: ala:ta: mea a:palimikie. Kutupa ipiki pa:ta: homu pitolo hata: panda:punialimikie.
11 Ipikana:ma: ipika: panake donkita: mo waini puna: endi baasa:me. Pa pina:ma: mo ota: epeke paeyao ankulake piki waini puna: loa:me.
Kutupa ipika: aka: manuta: mo we au leke wepiki waini ikali pa:ta: tandepo hala:me. 12 Mo waini ikali no haleke yalota: ipika: leke we pupa pa:la:mee. Ipika: kaketa: andu no haleke yalota: hake pa:la:mee.

13 Sebulonita: dawala tea:na: pelia haliekee. Ipika: dawala tea:na:ta: mo kawasomanu epeke tupa: a:pa pitina: epeke alena: yelieke. Ipika: kilu tumbuao halo pa:la: ekita: ota: mo Saidoni da kenkena: pua tombo pilieke.

14 Isakata: mo hone na wiki donkima: handa:la: halie. Mo donki ipikita: oni ipika: hokina: mendiaasa: numanu tukikina: pala:mba: pelia:la: ma:na: loa:me. 15 Pate ipika: handolota: do hoto pila: alena:ta: a:pa:la:me laata: do kenketa: ota: yole pa:la:me ala:me. Koto ekina: mo ala:ta: ala:ta: tuluekema: yeke ipika: hoki panda:puniaasa:me. Kutupa ipikita: pa hameke e pokaasa: some tupa: e pokena: la:la:me.

16 Da:nita: ipika: wanda:halina: handeteke hala: some halieke. Ikita: mo hande mandane Isulai tapakema: handilimikie. 17 Da:nita: mo pota: tea:na: pila: keto wilieke. Mo pota: tea:na: hali lita:la: ketona: loa:me.

Mo hosi hokina: pita pula: some ya handa:liao lopena:yeke mo hosina: kilolikina: awa:la: keto wilieke.

18 Tekehalio naka: ka:la:pa: tapaase eki yu wia halome.

19 Ka:da:ta: mo pake no haleme tapake ma:nda:ma: lulu pelia:pate paa ipikana:ma: la:ka:la mo tapake telipilieke.

20 A:seana: kenkena:ta: epeke epeke nemanu opilieke. Ipikana:ma:ta: mo kinima: napeke ya:la: epeke nemanu opalieke.

21 Na:petalita: mo walekena: pototo la pomina:la: dia ma:na:ma: handa:la:me. Ipikita: ota: epeke ikikimanu mondu hala:me.

22 Diosepeta: mo tunkulupa ula: ikali tea:na: hala: tikene donkima: handa:la:me. Ipikita: mo yueli pa:ta: hala: panake hosi hali ma:na:ma: handa:la:me. 23 Ipika: a:nda: tunkiliki tapakema:ta: ipikita: paala:piki tupa: a:pa a:nda: pilimikie. Kutupa ika: semoko a:ndeli manuma: ipiki tolutia pomilimikie. 24 Pate ipika: a:ndelita: la:ma: na pa:la:me. Kutupa ipika: kiki yaapo honkopu haowala:me. Koto hauta: mo Dieikopena: Wele wopupiki Koda:na: honkopuma: pia:me. Mo hande Sipisipi Handeteke Hala: some Isulaina: handeteke hao hala: Koda: loa:me.

25 Mo neke tamba: mina:la:ta: naka: apa:na: Koda:ma: pita:la:me. Mo Aneke Wele wopupiki Koda:ma: neke epeaasa:me.
Oli ya nane lakoma: neke epeaasa:me. Kutupa oni kenke oto nane opa:laasa: ikali manuma: makee. Kaomanu wopu make wekiwandiki wopu make neke epeaasa:me.
26 Widina: kiliki pita: palawasi yaapoma: make neke epeaasa:me. Mo amba: hao haemeke pote manuma: make neke epeaasa:me. Kutupa mo pa u tia pu hala: elimanu pa:ta: yama: mo ta:ta: ta:ta: piki epeke alemanu make neke pa:ta: ipula:me. Do epeaasa: ekimanu paeyaota: Diosepena: ambokena: wina:e. Mo ipika: hamekema: handa:la: hali dia:me laa maleke lila: somena: wenokona: loa:me.

27 Benisaminita: mo hoke paala: wopupiki tikene kikama: handa:la:me. Peliolo da kelepolota: pa pitiki alemanu lia ombu na:tiki pu hala:me laa leekeme.
28 Koto mo hande Isulaina: 12 tapakee. Kutupa koto pi manuta: mo hande ateke Dieikopema: ipika: paeyaaso pi alo hata: ipika: weki homeke homeke paeyao pa:ta: manda: meaaso hata: leeke pie.

Dieikope homeeke hoimikieki

29-30 Kutupa Dieikopema: eiyeketonu taka:lakema: pi alo alota: Ita: ameta: mo yaka wanda:hali amele apa:tao homolo pulume. Koto ekina: dupa:peke. Ita: yaka apa: amele mandakena: mo Keinani kenke pa:ta: Ma:motena: nate ipula: nanema: tilao Hidi hali Epotonina: Ma:ka:pila e pa:ta: ula: tikene da pa:ta: hoiya:peke. Eipoloha:ma:ma: koto apa:nda:ta: hali hoita:la: lapa: wina: mo Epotoni pa:ta: hambeeke ekima: pa:la:me. 31 Koto pa:ta:ta: Eipoloha:ma: pita: weteke Seta yaapo hoila:me. Kutupa koto pa:ta: ombuta: Aisa:ke pita: weteke Lepeka yaapo make hoila:me. Kutupa Ima: maketa: koto pa:ta: Lia hoiyua:me. 32 Mo e make mo tikene da make mo Hidi tapake pa:ta: hambeeke ekie. Koto pa:la:ma: I koto pa:ta: hoiya:pa:peke laa leekeme. 33 Dieikopema:

ipika: eiyeketonu pa:ta: mana:manu halo paeyaota: paa polu hola:paka:na: homeekeme.

50

1 Diosepema:ta: mo ateke toko manda lopa e̲ alo hata: atekena: leke popeleke nunu piekeme. 2 Kutupa ipikana:ma: atekena: loke tanda: paama:na: mulamula yankape laa leekeme. 3 Koto mulamula yankaota: mo Idiepi tapakema: pu haemeke tupa: 40 natemanu pu paeyaemekeme. Kutupa mo Idiepi wanda:halima:ta: 70 natena: Dieikopena: homa: wia pitimikime.

4 Mo homa: wia pitimiki nate paeyeke handaata: Diosepema: mo kinina: mandane e pokaemeke haliweki pa:ta: alota: Pilisio. Do pi mo kini pa:ta: mea pupa:e. 5 Yaka apa: homuluekema: pita:ta: mo Keinani kenke pa:ta: ipika: amu pea ula: tikene da pa:ta: pua hoiya:peke laata: I̲ma: pi la: wiono lea:me. Koto ekina: pilisio. Yaka apa: hoilu pono lae. Kutupata: I̲ paa la:ka:la ipulueke laa lapa:peke leekeme.

6 Koto pi opua mo kinima: hombo peaaso alota: Mo naka: pulueke laa la: wi tupa: naka: apa: pua hoiya:peke leekeme.

7 Koto leeke Diosepeta: ipika: apa: hoilu peekeme. Mo kinina: handeteke haemeke haliweki paeyao make kinina: handeteke pila: pa:ta: haleme tondiki haliweki make mo Idiepina: biki ula: haliweki paeyao make Diosepe ame̲le̲ pemekeme. 8 Kutupa ipika: wekiwanda: make ipika: hameketonu make mo ipika: apa:na: tapake paeyaosiki make ipiki ame̲le̲ pemekeme. Pate ika: hosiki wekiwandikisunu make ika: sipisipimanu make nanikosimanu make kaomanu make homeke oni Kosene kenke pa:ta: pa haemekeme. 9 Mo hosima: yola:la: pota: alena: pila: haliweki make mo hosi hokina: pila: haliweki make Diosepe ame̲le̲ mandakena: pemekeme. Mota: tapaketa: ota: tieke kiake yekeme.

10 Mo tapake hande hoilu pimiki ale teke pa:ta: a:pa mo Diodanina: nate ipula: nanema: tilao mo widi kilikina: ambuku napeke yaapo putupa alu pa:la: hama: ma:nda: biki Atade opolo a:paata: nate hokuluna: anekema: homa: wia e̲ lemekeme. Kutupa nate wataake hata:na: Diosepema: ika: homa: wia pita: pu haemeke tupa: piekeme. 11 Kutu pimikieki mo Keinani wanda:halima: mo Atade da homa: wimikieki handolo hata: alota: Mo Idiepi tapakema: a:ta: tiekema: homa: wia pita:la: a:ta:piki hau tieke kiake pitelememe laa lemekeme. Koto ekina: koto pateta: bikita: Abele Miseteimi lemekeme.

12 Koto ekina: mo Dieikopena: eiyeke tonuma:ta: atekema: pia:pa:peke leekeeki kone pimikime. 13 Ipika: toko tia puata: mo hande Eipoloha:ma:ma: hali lapa: wina:yeke mo Keinani kenke pa:ta: hande Hidi hali Epotonina: e pa:ta: wieke tikene da pa:ta: mea pua lapa: pimikime. Koto tikene data: mo Ma:motena: nate ipula: nanema: Ma:ka:pila da kenke pa:ta: ula: ekina: loa:me. 14 Diosepema: ateke lapa: pea paeyeketa: hameke tonu make mo ipiki ame̲le̲ homa: da pemeke tapake paeyao Idiepi nane la:ka:la paa pemekeme.

Diosepema: hameke tonuna: puki epeayekeeki

15 Mo ika: ateke homea: hoki naneta: Diosepena: hameke tonuma: alota: Mo Diosepema: hande nikana:ma: ipiki pa:ta: puma: hoke hauna: niki pa honditi pea mo nikana:ma: puma: ekina: yenki mulueke laa pota:manu wepia:ka:na:ta: kota: eki pumana:pe lemekeme. 16 Koto ekina: Diosepe pa:ta: pi tapaaso alota: Nika: apa: homuluekema: pita:ta: ipikana:ma:ta: nikana:ma: 17 neke pa:ta: dupa lota: piomono lea:me. Pilisio. Naka: kame tonuma: neke luekema: pimi ata:ka: peake hauta: pa paeyaapeke lea:me. Koto ekina:ta: pilisio. Ameta: mo nikana:ma: ata:ka: peake hau puma:eki pa paeyawapeke.

Mo hande naka: apa:na: Koda:na: e pokaasoma: tapakema: poloma: ekina: loa:me lemekeme. Diosepema: koto pi mu haota: e leekeme.
18 Kutupa ipika: hameke tonu a:pa ipiki pa:ta: panda: puniaaso hata: alota: Nikita: ameta: naka: leke popelekena: naka: pa hameke e pokaasoma: tapake do handa:e laa lemekeme.
19 Pate Diosepema: mo hameke tonu pa:ta: alota: Ima:ta: yaka kone mo Koda: topo peaka:na: I hapeke na ya:la:me. Paala:ma: na homa:pa:peke.
20 Ikana:ma:ta: I pa:ta: hoke hau pimipate Koda:ma:ta: koto paa topo pea epekeeki au lala:me. Kutupa mo koto hau pimi ekita: mo ame pa do haleme wanda:hali paeyaona: hao polu pelemeeki epeanoyeke pa:la:me.
21 Ikana:ma: paala:ma: homa:pekeeki ma:nda: dia:me. Ima:ta: iki make ika: wekiwandiki make handeteke hao halueke leekeme. Koto ekina: mo tapakema: ta:na:ma: homena: loluekema: ipikana:ma:ta: mo tapakena: puki liake koto homupiki pi manuma: epeayekeme.

Diosepena: homeekeeki

22 Diosepeta: atekena: tapake amele Idiepi kenke pa:ta: hao hayekeme. Kutupa bapi 110 haota: homeekeme. 23 Ipikana:ma:ta: Ipoteimina: wekiwandiki make ipika: wekiwandikina: wekiwandiki make handaa homeekeme. Kutupa make mo ipika: weki ma:nda: Ma:na:sa:na: eiyeke Meikana: wekiwandiki mo ipika: tapake pa:ta: honda: pambemekeeki handeekeme.
24 Ipikana:ma: ipika: hameketonu pa:ta: alota: Ita: homolo poloeki teke pa:ta: do ya:la:me. Pate Koda:ma:ta: iki ota: epeke tupa: handeteke hao halieke. Kutupata: mo hande ipikana:ma: Eipoloha:ma: make Aisa:ke make Dieikope ameda pa:ta: Do kenke kulueke laa la: wieke kenke pa:ta:ta: ota: iki hatuku pelieke laa leekeme. 25 Kutupa Diosepema: ipika: wanda:hali pa:ta:ta: keke pi dupa lape laata: honke leekeme. Ipikana:ma: alota: I pa:ta: pi la: wipe laata: Koda:ma: iki koto kenke pa:ta: hatuku pea:ka:na:ta: kota: yaka toko iki amele mandakena: mea polumekee laa la: wipee leekeme. 26 Kota: Diosepeta: 110 bapina: Idiepi kenke pa:ta: homeekeme. Mo tapakema:ta: ipika: lokena: na tanda:pa:la: mulamula ana:na: yankao hali toko pamba:la: bokisi pa:ta: wimikime.

Ma:tiuma: wape pieke Pi Seliapoe

Yesu Ketisona: apa:meina: bikimanu
(Luku 3:23-28)

1 Dota: mo hande Yesu Ketisona: apa:meina: bikimanu wape pa:la:ekie. Deipidita: Yesuna: meiyeke hayekeme. Kutupa Eipoloha:ma:ta: Deipidina: meiyeke hayekeme.
2 Eipoloha:ma:ma:ta: Aisa:ke mondu wiekeme.
Aisa:kema:ta: Dieikope mondu wiekeme.
Dieikopema:ta: Diuda hamạlạ: hamạlạ: mondu wiekeme.
3 Diudama:ta: Petese pita: Seta yaapo mondu wiekeme. Ipilika: ama:na: bikita: Tama.
Petesema:ta: Hesotono mondu wiekeme.
Hesotonoma:ta: La:mi mondu wiekeme.
4 La:mima:ta: Amina:da:be mondu wiekeme.
Amina:da:bema:ta: Na:sioni mondu wiekeme.
Na:sionima:ta: Sa:limoni mondu wiekeme.
5 Sa:limonima:ta: Boa:si mondu wiekeme. Boa:sina: ama:ta: Leiha:pe hayekeme.
Boa:sima:ta: Obedi mondu wiekeme. Ipika: ama:ta: Luti hayekeme.
Obedima:ta: Diesi mondu wiekeme.
6 Diesima:ta: mo hande kini halo pieke hali Deipidi mondu wiekeme.

Deipidima:ta: Solomono mondu wiekeme. Koto Solomono ipika: ama:ta: titina: Yutaeyama: miekeme.
7 Solomonoma:ta: Leoboeme mondu wiekeme.
Leoboemema:ta: Abidia mondu wiekeme.
Abidiama:ta: Asa mondu wiekeme.
8 Asama:ta: Dia:hosapa:ti mondu wiekeme.
Dia:hosapa:tima:ta: Diehotami mondu wiekeme.
Diehotamima:ta: Asaiya mondu wiekeme.
9 Asaiyama:ta: Diota:mi mondu wiekeme.
Diota:mima:ta: Eiha:si mondu wiekeme.
Eiha:sima:ta: Hesikaiya: mondu wiekeme.
10 Hesikaiya:ma:ta: Ma:na:se mondu wiekeme.
Ma:na:sema:ta: A:mono mondu wiekeme.
A:monoma:ta: Diosaiya mondu wiekeme.
11 Diosaiyama:ta: mo hande Isulai wanda:hali Ba:biloni dipula hatuku peme natena:ta: Dia:hoya:kini hamạlạ: hamạlạ: mondu wiekeme.

12 Ba:biloni nane hata:ta: Dia:hoya:kinima:ta: Sieletieli mondu wiekeme.
Sieletielima:ta: Setubabele mondu wiekeme.
13 Setubabelema:ta: Abiudi mondu wiekeme.
Abiudima:ta: Eliakimi mondu wiekeme.
Eliakimima:ta: Aso mondu wiekeme.
14 Asoma:ta: Sa:doki mondu wiekeme.
Sa:dokima:ta: Akimi mondu wiekeme.
Akimima:ta: Eliudi mondu wiekeme.
15 Eliudima:ta: Eliasa mondu wiekeme.
Eliasama:ta: Ma:tani mondu wiekeme.
Ma:tanima:ta: Dieikope mondu wiekeme.

16 Dieikopema:ta: mo hande Meti mieke hali Diosepe mondu wiekeme.
Metima:ta: mo hande Yesu biki ma:nda: Ketiso lo pieke hali mondu wiekeme.
17 Koto ekina: Eipoloha:ma:ma: kini pu mea pua Deipidima: tombo wia koto
pa:ta: haemeke apa:meita: kiki yaapona: tonkopu haemekeme. Deipidima:
kini pu mea pua Ba:biloni pemeke ekima: tombo wia koto pa:ta: haemeke
apa:meita: kiki yaapona: tonkopu haemekeme. Kutaa make mo Ba:biloni
pemeke ekima: kini pu mea pua Ketisoma: tombo wia koto pa:ta: haemeke
apa:meita: kiki yaapona: tonkopu ombu haemekeme.

Yesu Ketisona: ma:nda:la:eki
(Luku 2:1-7)

18 Yesu Ketisona: ma:nda:la: ekita: dupa. Ipika: ama: Metita: Diosepena:
tome wandiki hayekepate ipika: da ai na peke hata: mo Holi Sipitidima:
pitayeke weki mendia:peke yekeeki hando wiekeme. 19 Diosepe epeke hali
yaalo mo Meti yaala:ma: homaaluekema: hone na wieke handaa ipilika:
tome haepekeeki a:mbao mina:pa:lalueke hone wiekeme. 20 Diosepema: koto
piki honemanu witolo haena:ta: timba ma:nda:na: ipika: upa pa:ta: yama:
Koda:na: enisolo homeke opolo a:pa alota: Deipidina: weki Diosepeo. Meti
naka: wanda: haena: muluekema:ta: paala:ma: na homa:peke. Pa ekipeke mo
weki pita:la: ekita: mo Holi Sipitidima: kone peawala:me. 21 Mo wekita: hali
weki mendilieke. Kutu pia:ka:na: ipika: wanda:hali mea da:taalo pa:la: ekina:
yeketa: ipika: biki Yesue lelipipikie leekeme.
22 Meti pa:ta: do haumanu peayeke ekita: mo Tekehalima: amba: titina:
ipika: potopede hali pa:ta: yama: la: wieke pimanu paeyao peneme
yaaluekema: yeke piekeme. 23 Mo potopede halima:ta: dupa leekeme.
Mo halima: na watake wandikina: weleke pa:ta:ta: weki weleke lombaata:
hali weki mendilieke. Koto wekina: bikita: Imanua:le lelieke leekeme. Koto
bikina: teketa: Koda: niki amele a:pa hala:me.
24 Diosepe tiaota: mo hande enisoloma: leeke tupa: Metima: ipika: wanda:
haena: miekeme. 25 Kutu piekepate mo weki pa pita: paleke haena:ta: loke
na apa:taepekeme. Mo weki hamba: mieketa: Diosepema: ipika: bikita: Yesue
leekeme.

2

Nate opa:la: nane haemeke kimisu haliweki

1 Mo hande Hetodi kini hayeke dina:ta: Yesu Diudia kenke pa:ta: hayeke
da Beteleha:ma: nane mendiekeme. Hosiki hao hoki naneta: hombulanka:
yata:pu haemeke mandane haliwekima: nate opa:la: nanema: yama: Diutuse-
leme da nane a:pa 2 lota: pitolo alota: Mo hande Diu wanda:halina: kini halo
pa:la: panake weki ma:nda:la: wekita: hando pa:ta: hala:pe. Ipika: hombu-
lanka: nate opa:la: nanema: opeeke nikana:ma: handaa ipiki pa:ta: panda:
puluekema: epoma:me lemekeme. 3 Kini Hetodima: koto lemekeeki op-
uaata: ipiki make mo Diutuseleme wanda:hali paeyaoma: make penkilipa:tia
pomimikime. 4 Hetodima: mo yeni peao haemeke you haliweki make
mandane pi ula:eki walo hala: haliweki tonka:na: wi la: mea momba:laa iki
pa:ta: lota: pitolo alota: Mo Ketisota: hando pa:ta: yama: mendilia:pe laa iki
pa:ta: lota: piekeme. Ikana:ma: alota: 5 Mo hande Diudia kenke pa:ta: ula:
daoni Beteleha:ma: pa:ta: mendilieke laa hombo peaaso alota: Mo amba:
haemeke potopede haliwekima:ta: dupa wape pa:la:me.
6 Diudia kenke pa:ta: ula: daoni Beteleha:ma:o. Neketa: mo Diudiana: biki ula:
daoni manuna: hoki nane na haleme.
Pa ekipeke. Neke pa:ta:ta: mo You hali homeke ya Isulai wanda:hali hande-
teke hawaluekema: ipilieke laa wape pa:la:me leekeme.

7 Koto ekina:ta: Hetodima: mo hombulanka: ota: kini pea opeeke nate
weiluekema: mo hande nate opa:la: nanema: epemeke kimisu haliweki
a:mbao wi la: mea pi hotimikime. 8 Ika: pimanu opuaata: ipikana:ma:
iki pa:ta: alota: Mo hande weki yopu siki weilu pupe la alota: Mo weki
handa: wimika:na:ta: kota: I make ipiki pa:ta: panda: pulu puluekema: a:pa
la kia:pa:peke leekeme.
9-10 Ikana:ma: ipika: pi opuaa Diutuseleme mina:pa:lao pulu hata: mo
amba: hande handemeke hombulanka: kone paa handemekeme. Koto
hande hombulanka: paa handolo hata:ta: ika: pukima:ta: ta:na: wopu home-
mekeme. Mo hombulanka:ta: ika: leke popeleke nanema: ai puaata: mo weki
wia pitieke da holu manda handa:niao hayekeme. 11 Kutu pieke handa
ikana:ma: mo da tukiki pa:ta: honda: pamba pua mo wekita: ipika: inkiki
Metima: wia pitiekeeki handaata: ika: tumiki yotuao panda: puniao pita:
ipika: biki yeiya: laemekeme. Kutu polo hata:ta: ika: nu pa:ta: mendimiki
yenki tieke alemanu kolo make mo lanka: yankea:ka:na: totopopiki lumu
opa:la: lanka: siki make mo totopo yolepiki ti pankeke ale make toku mea
ipiki pa:ta: halemekeme. 12 Kutaata: Koda:ma: iki pa:ta: alota: Hetodi pa:ta:
paa na pua:pa:peke laa leeke handata: pota: ma:nda: nanema: paka:lao ika:
da yu nane la:ka:la pemeekeme.

Idiepi nane pindipa pemekeeki

13 Mo hande kimisu haliweki pemeke hoki naneta: mo Tekehalina:
enisoloma: Diosepe pa:ta: upana: walolo alota: Hetodima: mo wekisiki lu-
luekema: weilieke. Koto ekina:ta: tiao mo weki ankula: hatuku mea Idiepi
nane pindipa pua Ima: paa la:ka:la pua:pa:peke lolo poloeki handeteke
hapa:peke. 14 Koto leekeeki opuaata: Diosepema: tiao ipika: weki ankula:
hatuku mea koto timba kone mo da mina:pa:lao Idiepi nane pemekeme.
15 Koto pa:ta: puaata: Hetodi homena: yeke yu wia haemekeme. Kutu pimiki
ekima:ta: mo hande Tekehalima: ipika: potopede hali pa:ta: yama: pi la: witolo
alota: Ya wekio. Idiepi kenke mina:pa:lao epoe laa la: ua: pi yaaluekema:
piekeme.

Wekiwandiki lia:peke pi

16 Hetodima:ta: mo hande nate opa:la: nane hao epemeke kimisu hali
wekima:ta: ipiki makeao pemekeeki handaata: ipikana:ma: mineke tieke
pankeekeme. Koto ekina:ta: ipikana:ma: mo Beteleha:ma: da teke pa:ta: make
nepoko nepoko haemeke damanu pa:ta: make ika: bapi yaapo lombei na piki
wekitonu paeyao homena: lu paeyaapa:peke laa la: wiekeme. Mo hande
kimisu haliwekima: hande titina: hombulanka: opeeke nate ipiki pa:ta: la
halemekeeki Hetodima: hone puaata: dupiki wekitonu homeke lia:peke
ya:la:me leekeme. 17 Do hau paeyao pieke ekita: mo hande amba: potopede
Dietemaiyama: la: wiekeeki yaeyekeme. Koto ipikana:ma: leeke pita: dupa
18 Mo Lama kenke naneta: pi hola:make ma:nda: opitelememe.
Wanda: homeke ma:nda:ma: ka:nda: tiekema: homolo hata: e tieke ala:me.
Leisoloma: ipika: wekiwandikina: e tieke ala:me.
Ipika: wekiwandiki paeyao homemeke handaa wanda:weki ma:nda:ma:
ipiki ta:na:ma: homa:tiao tamba: mina: lapeketa: kiaasa:me laa
leekeme.

Idiepi mina:pa:lao paa epemekeeki

19 Mo hande Kini Hetodi homeekeeki hoki naneta: Diosepeta: Idiepi kenke
pa:ta: pa haena: mo enisolo homekema: ipika: upa pa:ta: opolo a:pa alota:
20 Mo hande weki luluekema: taapeme haliwekita: homememe. Koto ekina:
neketa: tiao mo weki ankula: hatuku Idiepi mina:pa:lao Isulai kenke nane

paa pua:pa:peke leekeme. 21 Koto leeke Diosepema: tiao mo weki ankula: hatuku mea mina: Isulai kenke nane pemekeme.

22 Pate Akelosima: ipika: ateke Hetodi mo Diudia kenke Kini halina: anketeke ma:la:me pi Diosepema: opuaata: koto kenke nane pua:peke paala:ma: homeekeme. Kutu pieketa: Koda:ma: Diosepena: upa pa:ta: pea:pekeeki mandaneeki ma:nda: paa waleekeme. Koto ekina:ta: Diosepema: Ka:lili kenke nane hayeke da ma:nda: 23 Na:sa:tete halo pemekeme. Koto halo pemeke ekita: mo potopede haliwekima: la: wiekeeki yaeyekeme. Koto ikana:ma: la: wiekeeki dupa Ipikita: Na:sa:tete hali hala:me lelieke leekeme.

3

Bapitaisi peao hayeke hali Dionima: pi waleekeeki
(Maka 1:1-18, Luku 3:1-18, Dioni 1:19-28)

1 Koto natena:ta: mo hande bapitaisi peao hayeke hali Dionima: mo Diudiana: hapiki kenke pa:ta: a:pa hata: pi kini pea walolo alota: 2 Mo hande hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: teke pa:ta: ya:la:ma: ika: hoke haumanu paeyao mina:pa:lao hoki wala:pa:peke leekeme. 3 Do Dioni pa:ta:ta: mo hande potopede hali Aisayama: pi ma:nda: la: wiekeme. Koto la: wieke pita: dupa.
Ma:nda: halima: mo hapiki kenke pa:ta: hata: pi taka:lake lo hala:me.
Ipikana:ma: alota: Mo Tekehalina: pota: pilaowapa:peke.
Ipiki epeke alena: yapena: ipika: pota: wopu tikitiki yawapa:peke ala:me leekeme.
4 Dioni ipika: yameeke dauta: mo kemolo itikima: wepiki dau yameekeme. Ipika: hakota: kao yonkeleke wepiki hako yameekeme. Ipika: ne manuta: odouwamanu make mo pole pukini hapeke hanimanu make no hayekeme. 5 Mo Diutuseleme da wanda:hali make Diudia kenke wanda:hali make mo Diodani ikali tea:na: pelia peeke wanda:hali make ota: paeyao ipiki pa:ta: tayaemekeme. 6 Kutupata: mo wanda:halima: ika: hoke haumanu ka:la:polo liaena: ikita: Dionima: mo Diodani ikali pa:ta: bapitaisi peayekeme.

7 Mo hande Pa:tisi tapake make Sa:dusi tapake make koto tapake yaapona: haliweki wopu Dionima: bapitaisi peaena: epemekeeki handaa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ketoma: handeke some hombo iki pa:ta: mo Koda:ma: ai taapolo pa:la: panisi tieke wendia:pekee pita: epima: lakia:pe. 8 Mo ika: hoke haumanu hoki walaa ota: mina:pa:laaseme hau peneme yaasa: ekimanu homeke pu hapa:peke. 9 Eipoloha:ma:ta: nika: meie lomeka:na:ta: mo Koda:ma: kulu pa:la: hoke yenkita: wendulumekee hone na wia:pa:peke. Lono opie. Koda:ma:ta: do ula: toopimanu mea Eipoloha:ma:na: wekiwandiki au lapeke ya:la:me alome. 10 Mo timanu ika: teke yoka: poka: bepe peaapeke teita: do tikitiki yao ula: handa:e. Ti homeke homekema: ipika: epeke kiliki na eiyo haya:ka:na:ta: kota: pokaa tina: yankilieke.

11 Ima:ta: ika: hoke haumanu mina:pa:laemekeeki peneme yaaluekema: ikalima: bapitaisi peaowalopate mo ya hoki nane ipilia: halima:ta: mo Holi Sipitidi pita: ti tala:eki yaapoma: iki bapitaisi pealieke. Mo someta: I ota: lombeipiki some halekena: ipika: anke dake kone Ima: mea tiaapeke ana: na pa:la:me. 12 Ipikana:ma: mo hande widi kilikina: ambuku napeke yaapo putupa alu puluekema: pana:pulu pa:la: sa:sata: ipika: kikina: miniki hala:me. Ipika: widi kiliki epekeeki paeyaota: ipika: widi napeke u hala: da pa:ta: momba:la wilieke. Pate mo ambuku paeyaota: tina: pana:pu yankilieke. Koto tita: na paeyeke pa to halieke. Koto pi manuta: Dionima: iki pa:ta: leekeme.

Yesu bapitaisi peayekeeki
(Maka 1:9-11, Luku 3:21-22)

13 Koto pita:ma:ta: Yesu mo Ka:lili kenke mina:pa:lao Dionima: ipiki bapitaisi peaena: mo Diodani ikali pa:ta: epeekeme. 14 Kutu piekepate Yesuna: hone topo pina:yeke Dionima: ipiki pa:ta: dupa leekeme. Nakana:ma: I bapitaisi peapekealeo. Pa neketa: Ima: bapitaisi peano I pa:ta: epeka:ta:me leekeme. 15 Koto leekepate Yesuma: ipika: pi hombo peaaso hata: alota: Pina:ma: hone ma:nda: na wiki. Do pulu polopa: hauta: Koda:na: hone pa:la: hauna: pitolo pitolopa:me. Koto leekeeki Dionima: opuaata: A:pa:la:me bapitaisi peanoe leekeme.

16 Yesu bapitaisi peao paeyeketa: koto kone mo ikali mina:pa:lao tea: nane yapeekeme. Kutu pitolo haena:ta: koto kone oli ya akolopa wiaata: mo hande Koda:na: Sipitidi melipu tupa: hola:pa:niao ipika: loke manda tapepeekeeki handeekeme. 17 Kutaa oli ya nanema: pi hola:make homekema: pi alo alota: Dota: ya pukipiki wekie. Ima: ipiki pa:ta: ta:na:ma: wopu homolome laa pi la:niaeyekeme.

4

Sadanima: Yesu la handeeke ekimanu (Maka 1:12-13, Luku 4:1-13)

1 Koto pieke hoki naneta: Sadanima: Yesu la handena: Koda:na: Sipitidima: Yesu mo hapu hayeke ale ma:nda: pa:ta: hatuku peekeme. 2 Koto pa:ta: hata:ta: Yesuma: hali tieke yaapo natena: timba: nate yaapona: ne ma:nda: na neke hayeke ekima: tea:ma: homeekeme. 3 Koto tea:ma: homolo haena:ta: Sadanima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Neketa: ota: Koda:na: Eiyeke ya:ka:na:ta: kota: do toopimanu kone palaowa au lapeke leekeme. 4 Koto leekepate Yesuma: hombo peaaso alota: Mo Baiboloma:ta: Halima: palaowa homeke naa na hapeke ya:la:pate Koda:na: pi paeyao miniki halie ekima: homeke epeke tupa: halieke la:la:me leekeme.

5 Kutaata: Sadanima: Yesu mo yako piki daoni Diutuseleme nane hatuku peekeme. Ipikana:ma: Yesuta: mo tembolo da holu manda mea hao hata: 6 ipiki pa:ta: alota: Neketa: Koda:na: Eiyeke ya:ka:na:ta: kota: do pa:ta: hao oni kenkena: naka: kone lopa:niae. Pa ekipeke. Mo Baiboloma: alota: Mo enisolo tonuma: neke handeteke haena: Koda:ma: iki pa:ta: pi lelieke. Kutu pia:ka:na:ta: mo toopi manuma: naka: anke naapa:na:ta: mo enisolotonu ika: kikima: neke miniliao handeteke halimikie la:la:me leekeme. 7 Koto leeke Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ota: alepate mo Baiboloma: pi ma:nda:ta: dupa la:la:me. Mo Tekehali naka: Koda:ta: la handa:la:eki na pia:peke la:la:me leekeme.

8 Koto leeketa: mo Sadanima: Yesu pa hatuku pote tieke ma:nda: manda hatuku puaata: koto pa:ta: hata:ta: mo kenke paeyaona: ta:ta: ta:ta: piki kilu tombuao hala:eki make ika: ta:ta: ta:ta: piki au epeke epeke make waleekeme. 9 Nakana:ma: I pa:ta: tumiki yotuao panda:puniao pita: yeni pika:na:ta: kota: koto handele ale paeyaota: Ima: neke pa:ta: kulueke Sadanima: leekeme. 10 Koto leeke Yesuma: hombo peaaso alota: Sadani neke puma. Mo Baiboloma: alota: Koda: pa:ta: homeke panda:puniao yeiya: laaso hata: ipika: kakena: homeke homo hapa:peke la:la:me leekeme.

11 Koto pi leeketa: mo Sadanima: Yesu mina:pa:lao pulu haena:ta: enisolo tonuma: ipiki tamba: muluekema: epemekeme.

Yesuma: Ka:lili nane hata: pi waleekeeki (Maka 1:14-15, Luku 4:14-15)

12 Dioni dipula mea pitaeyekeeki opuaata: Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao Ka:lili nane peekeme. 13 Ipikana:ma: Na:sa:tete da na hao hake mo ikali leke

Ka:lili tea: nane hayeke da homeke bikita: Kapeneami halo peekeme. Koto
data: mo Sebuloni kenke pita: Na:petali kenke yaapo pa:ta: wiekeme. 14 Kutu
pieke ekima:ta: mo hande potopede hali Aisayama: amba: la: wiekeeki
yaaluekema: piekeme. Koto la: wieke pita: dupa
15 Mo Diodani ikali mone tea:na: mo ikali leke pa:ta: opolo pula: pota:
ula: Sebuloni kenkeo o Na:petali kenkeo mo Diendaili wanda:halina:
kenke Ka:lilio
16 mo timba: leke pa:ta: hao haleme wanda:hali paeyaoma: pa̱a̱ tieke handil-
imikie.
Mo homo hala: timba: leke kenke pa:ta: haleme wanda:hali iki pa:ta: mo
pa̱a̱ma: pa̱a̱ peaalieke leekeme.
17 Koto tomona:ta: Yesuma: ipika: pi walolota: dupa Koda:na: Kilu
Tombuao Hala: ekita: teke pa:ta: ya:la:ma: ika: hoke haumanu hoki walaa
la:ka:la:pa:peke lo hayekeme.

Yesuma: tonkopu hali wi leekeeki
(Maka 1:16-20, Luku 5:1-11)

18 Yesuma: mo hande Ka:lili ikali leke houna: pulu hata:ta: ta:peli mu
haepeke hama̱la̱: yaapo Saimono biki ma:nda:ta: Pida make hameke A:ndutu
yaapoma: mo hande ikali leke pa:ta: tenki nuna: ta:peli minolo haepekeeki
handeekeme. 19 Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Ipilikana:ma:ta: wanda:hali
mu hapena: I̱ma: wala:tialuekema: ya hoki nane teli mea ipupe leekeme.
20 Koto leeketa: koto kone ipilika: tenki numanu mina:pa:lao ipiki teli mea
pepekeme.
21 Mo pate leke pulu hata: hama̱la̱: ma:nda: Dia:mesi Dioni yaapo han-
deekeme. Ipilika: apa:ta: Sepedie. Ipilikita: ipilika: apa: ame̱le̱ kawaso manda
pita: ika: tenki numanu epeaaso pitimikime. Kutu polo pitina:ta: Yesuma:
ipiliki wi leekeme. 22 Kutu pieketa: koto kone ipilika: apa: make mo kawaso
make mina:pa:lao Yesu teli mea pepekeme.

Wanda:hali wamo pu pi wala:la:eki yaapo
(Luku 6:17-19)

23 Yesuma: mo Ka:lili kenke paeyao pa:ta: pominolo hata: ika: pi hotu
haemeke damanu pa:ta: pi waleekeme. Ipikana:ma: mo Koda:na: Kilu
Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapomanu walolo hata: mo wanda:halina: ta:ta:
ta:ta: piki yeni ki paeyao wamo peayekeme. 24 Koto ipika: pieke hau ma-
nuna:ta: Sitia kenke paeyao pa:ta: kende tupa: wiekeme. Koto pi opuaata:
wanda:halima: yeni ta:ta: ta:ta: hake tanda mu haemeke wanda:hali make
hoke temokomanu pitu make lu keaaso hata: lopo haemeke wanda:hali
make kiki anke lupa wiki wanda:hali make ota: paeyao ipiki pa:ta: mea
epemekeme. 25 Wanda:hali wopu Yesu pa:ta: teli mea pemekeme. Koto
wanda:halita: Ka:lili kenke nanema: wanda:hali make Diudia kenke nanema:
wanda:hali make mo Diodani mone tea: nanema: wanda:hali make iki
paeyaoma: ipiki teli mea pemekeme.

5

Potena: hata: waleeke pi

1 Yesuma: mo mombelemeke wanda:hali handaata: oli peiyene a:meiya
pua pitiekeme. Kutu pina: ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki a:pa ipiki
hopa:liao haemeketa: 2 ipikana:ma: iki pa:ta: pi kini pu mea walolo alota:

Ota: epeke ta:na:ma: homa:la:eki
(Luku 6:20-23)

3 Mandane wanda:hali epi ikana:ma: ika: pukima: Ya temoko teketa: natehali halome hone u haemeka:na:ta: kota: koto wanda:halita: ta:na:ma: homo halememe.
Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: ika: ekie.
4 Mo e̱ tapu tapu hata: pukima: homo haleme wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Ika: pukita: Koda:ma: epeaalieke.
5 Homu pea hao haleme wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Koda:ma: pi la: ula: ekita: ikana:ma: milimikie.
6 Koda:na: hone pa:la:eki puluekema: na:na: na:na:ma: homa pu haleme wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Iki pa:ta: Koda:ma: ota: ana:na: ana: lawaalieke.
7 Mandane wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homo haleme wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Koda:ma: iki pa:ta: make a:ta:ma: homilieke.
8 Ika: puki pa:ta: ala:ta: ma:nda: na talena: leke wamo pea haleme wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Koto wanda:halima:ta: Koda: handilimikie.
9 A:nda: ape kakeneli homao hala: wanda:halima:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Koto wanda:halita: Koda:ma: Ya wekiwandikie lelieke.
10 Ika: Koda:na: hone pa:la:eki peaaseme ekina: kone mandane wanda:halima: iki pa:ta: tandamanu halemeka:na:ta:
kota: ikana:ma:ta: ta:na:ma: homo halememe.
Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: ika: ekie.
11 Ikita: ya hoki nane tolu haleme ekina: mandane wanda:hali ika: pima: iki yaala:ma: homao make iki pa:ta: tanda ku make ika: biki hoeyaaluekema: hoke ba:sa: pitolo yayapiki pimanu sa:mba:lao pitolo haena: kone kota: 12 pa pina:ma: ikana:ma:ta: pa epeke puki haaso hata: ta:na:ma: homo hapa:peke. Pa ekipeke. Ika: mulu peleme yenki tieketa: oli hepeni nane wiawala:me. Do iki pa:ta: kita:la: tanda tupa: kone mo hande amba: haemeke potopede haliweki pa:ta: make tanda halo haemekeme.

Epi pita: Pa̱a̱ yaapo
(Maka 9:50, Luku 14:34-35)

13 Ikita: do kenke wanda:halina: epi halememe. Koto pelemepate mo epina: tende pa:la:eki a:nda: alu pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo epina: tende paa peaapeke na ya:la:me. Mo tende alu pa:la: epita: pa alema: handa:la:me. Kutu pia:ka:na:ta: bao wanda:hali ankema: tumba tumba pea pomu halimikie. 14 Ikita: do kenke wanda:halina: pa̱a̱ halememe. Mo peiyene elinina: hala: daonita: a:mbao hapeke na ya:la:me. 15 Ma:nda:ma: ipika: ola:pake ka:wata: mo disi kawaso tiekema: a:mbao na wilieke. Kotoeki na pikita: mo da pa:ta: pila: wanda:hali paeyao pa:ta: pa̱a̱ peaena: mo teipolo manda wilieke. 16 Koto tupa: kone wanda:halima: ika: epeke haumanu handolo hata: ika: hepeni hala: Apa: pa:ta: yeiya: lawaena:ma: paeyaoma: handena: ika: pa̱a̱ peapeke haumanu pu hapa:peke.

Pi ula: ekina: mana: pimanu waleekeeki

17 Mo hande Mosesina: Pi Ula: ekimanu make o Potopede haliwekima: walemeke pimanu make paeyaluekema: a:pa:la:me hone na wia:pa:peke. Koto ika: walemeke mana: pimanu paeyaaluekema: dia: ya:pate pa yawaluekema: epolome. 18 Ota: pi alome. Oli hepeni do kenke yaapo ai na paeke pa ula: tomona:ta: mo Mosesima: la: wieke pi ula:eki wape pea ula: pi homeke siki make o tombo hodikali siki make ma:nda: amba:la ota: na

alu pilieke. Kotoeki na pikita: do kenke ya yaapo paelia: natena: mandake paeyaena: pa wilieke. 19 Kutu piliepate pa hali homeke ma:nda:ma: mo Lo Pi Ula: ekina: hosiki pi siki kone yoka: mea bao make o mandane wanda:halima: make kutu pina: wala: tiaeya:ka:na:ta: kota: ipika: bikita: oli hepenina: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta:ta: ota: hosiki siki ya:lieke. Pate pa hali homeke ma:nda:ma: mo Lo Pi Ula:eki miniki hata: mandane wanda:halima: make kutu pina: wala: tiaeya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: oli hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: biki tieke milieke. 20 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ika: hauna: tikitiki pa:la: ekima:ta: mo hande Pa:tisi haliwekina: hau pita: mo Lo Pi Ula:eki wala:la: haliwekina:eki make ota: lombei na pia:ka:na:ta: kota: ikita: mo hepenina: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: ota: pua:peke na yelimikie.

Mineke panka:la: ekina: mana: pimanu waleekeeki

21 Amba: hande ika: mei tonu pa:ta: la haleeke yeke opu haleme pita: dupa. Hali ma:nda: ota: na lu homaapeke. Lu homaekena:ta: kota: neketa: pi yokaaluna: mea halieke leekepate 22 Pa ameta: Ima: iki pa:ta: alota: Epima: ipika: yankeke pa:ta: mineke pankea:ka:na:ta: kota: ipikita: pi yokaaluna: mea haena: lelieke. Kutupa hali ma:nda: epima: ipika: yankeke pa:ta: alota: Neketa: Ima: dopi taapeke ekie lea:ka:na:ta: kota: koto someta: Kalesete tieke pa:ta: mea haena: lelieke. Kutaa make ma:nda: epima: ipika: yankeke pa:ta: alota: Neketa: you hoke hone wopu na wiki someo lea:ka:na:ta: kota: koto someta: ti to hala: pa:ta: pua:peke ya:la:eki teke pa:ta: hala:me.

23 Koto ekina:ta: nakana:ma: naka: pa hameke hala:pekeeki Koda:na: oloda pa:ta: mea ipulu hata: naka: honema: Ya kamema:ta: I pa:ta: ka:nda: piki pi ma:nda: ala:me hone wika:na:ta: 24 kota: naka: mo pa hameke hala:pekeeki koto pa:ta: kone mina:pa:laota: koto kone ai la:ka:la pua naka: kame yaapo a:nda: pelia:pa:peke. Kutupa paeya:ka:na:ta: la:ka:la a:pa mo naka: pa hameke hala:pekeeki Koda: pa:ta: hala:peke.

25 Hali ma:nda:ma: neke yaapo pi yokaalu puluekema: hatuku pea:ka:na:ta: kota: koto pota:na: pulu hata: kone ipiki yaapo koto kone tikitiki yao epeapa:peke. Kotoeki na pika:na:ta: kota: ipikana:ma: neketa: mo pi yokaalu pita:la: ekina: you hali pa:ta: halieke. Kutaa mo you halima:ta: mo polisi haliweki pa:ta: neke halieke. Kutu pia:ka:na:ta: mo polisi haliwekima: neke dipula mea pitalieke. 26 Koto pa:ta:ta: naka: pu hauna: yenki paeyao ota: ai na haleka:na:ta: pa pitu halipikie.

Tooli ka:taasa: ekina: mana: pi waleekeeki

27 Amba: la: wimiki pi opu haleme pita: dupa. Tooli ka:taasa: hau na pea:peke leekeme. 28 Pate ame Ima: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupa. Hali epima: wanda: homeke ma:nda: handolo ipika:ta: ya meawee la honema: we pambea:ka:na:ta: kota: koto some ipika: honema:ta: mo wanda: hakopu amba: tunkulula:me. 29 Koto ekina:ta: naka: popeke nane lekema: neke hoke hau puelena: yeke neke yolea:ka:na:ta: kota: koto leke yokaa baapeke. Pa ekipeke. Naka: loke tieke tonka:na: ti to hala: alena: puaama:na: mo naka: lokesiki homeke ma:nda: alupao haeka:na:ta: ota: epilieke. 30 Kutaa make naka: popeke kikima: neke hoke hau puelena: lea:ka:na: kota: koto kikita: tunkulu baapeke. Pa ekipeke. Naka: loke tieke tonka:na: ti to hala: alena: puaama:na: naka: paleke homeke alupao haeka:na:ta: ota: epilieke.

Tooli kiaasa: ekina: mana: pimanu waleekeeki
(Ma:tiu 19:9, Maka 10:11-12, Luku 16:18,)

31 Mo amba: pi wieke ma:nda:ma: make leeke pita: dupa. Hali ma:nda: epima: ipika: wanda: kiao ota: baalueke hone wia:ka:na:ta: kota: mo wanda:

pa:ta: Neketa: ota: baasome pi wape pa:la: wape miniki haena: hala:peke ya:la:me leekeme. 32 Pate ame Ima: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupa. Hali homeke ma:nda:ma: a:nda: ipika: wanda:ta: hali na yolo halia:pate pa hameke kone kiaeya:ka:na:ta: kota: koto wanda:ma: wetepe hali ma:nda:na: da pea:ka:na:ta: kota: mo kiao baeya: halima:ta: mo wanda:ma: hali yola:la: hau pina: la:la: hali hala:me. Kutaa mo koto wanda: mina:la: hali make yola:la: hau kone pita:la:me.

Pi la: witolo hali keke wita:la: ekina: mana: pimanu waleekeeki

33 Amba: hande ika: meitonu pa:ta: la haleeke yeke opu haleme pi ma:nda: make dupa. Naka: la: wili pi na yambeleketa: mo Tekehali pa:ta: hali keke witolo la: wilieki paeyao ota: pea:peke leekeme. 34 Pate ame Ima: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupa. Ikana:ma: la: wita:la: pi la: wimika:na:ta: kota: mo hali keke witolo pimanu apa:tao na la: wia:pa:peke. Kutupa mo Hepenina: biki laa hali keke wita:la: pi na lapa:peke. Pa ekipeke. Hepenita: Koda:na: pitu hala: ale yeleke loa:me. 35 Do kekena: biki lo make na lapa:peke. Pa ekipeke. Do kenketa: Koda:na: anke ula: ale yeleke loa:me. Mo hande Diutuseleme lo make na lapa:peke. Pa ekipeke. Mo data: mo Kini tiekena: daoni yeleke loa:me. 36 Ika: you lo kone ota: na lapa:peke. Pa ekipeke. Ikana:ma: ika: itiki homeke siki kone topo pea hake o punu na peapeke ya:la: ekina: loa:me. 37 Ikana:ma:ta: pa Aowe o Dia:me homeke lapa:peke. Mandane pi apa:taemeka:na:ta: kota: kototа: hoke Sadanima: wala:la: pie.

Hoke ekima: hombo peaasa: ekina: mana: pimanu waleekeeki (Luku 6:29-30)

38 Amba: la: wimiki pi opu haleme pita: dupa. Leke hoeyaeya:ka:na:ta: paa leke hoeyapa:peke. Kake hoeyaeya:ka:na:ta: paa kake hoeyapa:peke leekeme. 39 Pate ame Ima: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupa. Ma:nda:ma: neke tekipuleke laeya:ka:na:ta: nakana:ma: hombo na peapeke. Hali ma:nda:ma: naka: popeke nanema: pakena: dakapoma: lia:ka:na:ta: kota: mo hoe nane pakena: make lina: la:ka:lapeke. 40 Hali ma:nda:ma: naka: sedi muluekema: neke pi yokaaluna: mea haena: lea:ka:na:ta: kota: naka: kosa: aka: make mina: hala:peke. 41 Handeteke hala: hali tieke homeke ma:nda:ma: hakoto mea tia polena:e alo hata: pota: tombo dupana: tia pua:peke lea:ka:na:ta: nakana:ma:ta: kotoeki haka:ta:pao tia pua:peke. 42 Ma:nda:ma: neke pa:ta: ala:ta: ma:nda: honke lea:ka:na:ta: hala:peke. Kutupa make naka: ala:ta: ma:nda: ta:ka:li kie lea:ka:na:ta: kota: pa ta:ka:li hala:peke.

A:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta: pukima: homa:la:eki (Luku 6:27-28, 32-36)

43 Amba: la: wimiki pi opu haleme pita: dupa. Tapake pa:ta: pukima: homolota: tunkuliki halita: honditi pia:peke leekeme. 44 Pate ame Ima: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupa. Ika: a:nda: tunkuliki haliweki pa:ta: pukima: homo make mo iki tanda kiteme wanda:hali epeaena: Koda: pa:ta: yeni peao hapa:peke. 45 Kutu pimika:na:ta: kota: ikita: ika: hepeni hala: Apa:na: eiyeke tonu halimikie. Pa ekipeke. Ipikana:ma: ipika: natena: paata: mo hoke wanda:hali epeke wanda:hali paeyao pa:ta: mandake piki nate paa kone peaasa:me. Koto tupa: kone mo epeke hau pu haleme wanda:hali hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta: ipikana:ma: lako iki paeyao mandake tupa: kone ana:na: halo hala:me. 46 Ikana:ma: mo iki pa:ta: pukima: homeleme wanda:hali homeke pa:ta: a:nda: pukima: homemeka:na:ta: pa ekipeke Koda:ma: iki pa:ta: epeke yenki kina:pe. Mo hande dakisi mu hala: haliwekima: kone kutu piki hau pu halememe. 47 Ika: ta:ma:ni pa:ta:manu homeke mo ta:na:ma: homa:la: pimanu lo haemeka:na:ta: kota: ikana:ma:

kotota: ota: hau pitoloma:me laa hone witelemepe. Dia:me. Mo pi na miki wanda:halima: make ika: ika: kone kutu piki hau pu halememe. 48 Ikana:ma: ika: hepeni hala: Apa:ta: ota: tondepe wopu pea hala: tupa: iki make tondepe pea hao hapa:peke ya:la:me.

6

Dia:ya:la: wanda:hali tamba: mina:la: ekina: mana: pimanu

1 Koda:na: pi miniki haleme wanda:halima: ika: tamba: mina:la: haumanu pea:pekeeki wanda:halima: handena: handaena: tupa: puluekema: hone ota: na wiki yopu kone pea:pa:peke. Pa ekipeke. Wanda:halima: handena:yeke handaena: hau pimika:na:ta: kota: mo naka: hepeni hala: Apa:ma: kia:ka:na: mulu peleme epeke yenkita: homeke siki a:nda: make ota: na milimikie.

2 Koto ekina:ta: mo hande natehali wanda:hali tamba: muluekema: ala:ta: ma:nda: halemeka:na:ta: kota: wala: wala: pea na hala:pa:peke. Mo hande yayapiki hau pu haleme haliwekima: oni hande pota: hopiki nina: make yeni da pa:ta:manu make kutu piki wala: wala: piki haumanu pu halememe. Koto hau pimiki ekita: mo wanda:halima: ika: biki daeyaena: yeke pu halememe. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Koto tapakema: ika: pimi hauna: yenki manuta: ame do hata: mu paeyaasememe. 3 Mo natehali wanda:hali tamba: mimika:na:ta: kota: mo ika: ota: teke pa:ta: eki sikima: kone ota: na handena: leke hala:pa:peke. 4 Kutu pimika:na:ta: ika: mone honema: a:mbao hata: hala:pa:peke alee. Kutaa make mo ika: mone honema: piteme hau handa:la: Apa:ma:ta: ika: epeke yenki kilieke.

Yeni pita:la: ekina: mana: pimanu waleekeeki
(Luku 11:2-4,)

5 Yeni pimika:na:ta: mo hande yayapiki hau pu haleme haliwekina: hau na honda:pa:peke. Wanda:halima: iki handena: hone hone witolo hata: mandane pota: hopiki nina: make yeni da pa:ta:manu make tialiao hata: Koda: pa:ta: yeni pu halememe. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ikana:ma: ika: pimi hauna: yenki manuta: ame do hata: mu paeyaasememe. 6 Ikana:ma: yeni pimika:na:ta: kota: ika: da panda: pa:ta: pota: poka:neao pua pita: ika: lekema: handa:peke na yeke Apa: pa:ta: yeni pea:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: mo ika: mone honema: piteme hau handa:la: Apa:ma:ta: ika: epeke yenki kilieke.

7 Ikana:ma: yeni a:nda: pimika:na:ta: kota: mo hande yayapiki koda:manu pa:ta: yeni pu haleme wanda:halima: napeke na pitiki pi eleke eleke wopu lo haleme tupa: yeni na pea:pa:peke. Ika: honema:ta: nika: yeni hokulu peaoma:ka:na:ta: kota: Koda:ma: opilieke hone witelememe. 8 Ikita: koto wanda:hali leke na hapa:peke. Ika: hone pa:la:eki manuta: ikana:ma: honke ai na leke hamena: kone ika: Apa:ma: amba: handa hone ula:me.

9 Yeni pimika:na:ta: kota: do tupa: pea:pa:peke.
Nika: hepeni hala: Apa:o.
Naka: yako piki bikita: ota: manda wia haena:e.

10 Naka: Kilu Tombuao Haleeki do ane opolo epena:e.
Naka: hone pa:la:eki oli hepeni nane peao haleme tupa: do kenkena: make peawaenae.

11 Do ame nolo poloma: ne ana:na: kia:peke.

12 Mandane wanda:halima: niki pa:ta: hoke hau pimi ekimanu nikana:ma: pa paeyaaso hamono nika: hoke hau puma: ekimanu make nakana:ma: koto tupa: pa paeyawapeke.

13 Ka:nda:piki ekima: niki na la handa:peke.

Kotoeki na pikita: hoke Sadanima: niki hoeyaama:na:ma: nakana:ma: niki epeke tupa: handeteke hapeke laa yeni pea:pa:peke ya:la:me.
14 Kutupa ikana:ma: mo iki pa:ta: hoke hau pimiki wanda:hali ika: hoke haumanu pa paeyaemeka:na:ta: kota: ika: hepeni hala: Apa:ma: ika: pimi hoke haumanu make pa paeyawalieke. 15 Pate ikana:ma: mo iki pa:ta: hoke hau pimiki wanda:hali ika: hoke hau pa na paeyaemeka:na:ta: kota: ika: Apa:ma: make mo ika: pimi hoke haumanu tonka:na: pa na paeyawalieke.

Nee pi wita:la: ekina: mana:manu waleekeeki

16 Ikana:ma: nee pi a:nda: wimika:na:ta: kota: mo ika: puki pa:ta: ula: haumanu a:mbaaso hata: mo makeaaso hau piteme haliweki ika: hoke wenoko haseme tupa: na hapa:peke. Mo haliwekima:ta: wanda:halima: handolo hata: ikita: nee pi ula: some ya:ka:ta:me hone wina: ika: loke handeteke hala: hau mina:pa:latiki pu halememe. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Koto haliwekima: ika: mulumeke hone wilimi aleta: ame do hata: mu paeyaasememe. 17 Pate ikana:ma: nee pi a:nda: wimika:na:ta: kota: wanda:halima: handa: wiaama:na:ma: 18 ika: leke popeleke tanda:pa itiki yola hapa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: mo naka: handa:peke na ya:la: Apa:ma: handaa hone wilieke. Kutaa mo naka: honumake siki pitele hau handa:la: Apa:ma:ta: naka: yenki wialieke.

Hepeni pa:ta: hamoko hapekeeki
(Luku 12:33-34)

19 Mo maka:ta: ikiki pu o bisapu inkikima: no o haliwekima: pake no kutu pulu peleme kenke pa:ta: ika: alemanu na amu pikita: 20 pa mo maka:ta: ikiki na pu bisapu inkikima: na no make haliwekima: pake na mulu peleme Hepeni nane ika: alemanu amu pia:pa:peke. 21 Pa ekipeke. Ika: alemanu amu peleme pa:ta:ta: ika: honemanu make mandake wina: lo halimikie.

Lokena: paa
(Luku 11:34-36)

22 Mo leketa: lokena: ola:pakee. Naka: leke yaapo telipina: epea:ka:na:ta: kota: naka: loke paeyaota: paama: tumbilieke. 23 Pate naka: leke yaapo a:nda: hoeya:ka:na:ta: kota: mo naka: loke paeyaota: timba: la: pambilieke. Koto mo naka: lokena: paa a:nda: timba: lea:ka:na:ta: a:pee kota: kototа: ota: timba: tiekee.

Homeke halima: ta:ta: piki you hali yaapona: hone pa:la: haumanu homeke dina: na pia:pekeeki
(Luku 16:13, 12:22-31)

24 Homeke ma:nda:ma: mo you hali yaapona: e pokaasa: hali hapeke na ya:la:me. Puluekema: taapo haya:ka:na:ta: kota: ma:nda: pa:ta: pukima: homolota: ma:nda:ta: honditi pilieke o ma:nda: pa:ta:ta: hone wopu pitolo hata:ta: ma:nda:ta: kiaalieke. Kutaa ikana:ma: make mo mani pita: Koda: yaapoma: ika: you hali yaapo haena: laa ipilika: e homeke dina: pokaapa:peke na ya:la:me.

Wetepe epolo pa:la: hauna: ka:nda:ma: na homa:la:eki

25 Do ekina: yeke iki pa:ta: dupa la kitolome. I homaama:na: ikali ne aleke nolua:pe laa make ya yama:peke ale tonka:na: ekipa mulua:pe laa ka:nda:ma: na homo hapa:peke. Do ekina:yeke loa:me. Mo ika: da:ta:la: ekima:ta: mo ne na lombei pu make o ika: lokema:ta: mo aka:manu ota: na lombei pa:lekeyeke yekea. 26 Mo bitutu laa pomineleme bamanu handa:pe. Ikana:ma:ta: ika: nolo peleme ne waemanu nokopa kilikimanu talaata: mo ne amu pu hala: da pa:ta:manu na amu pu halememe. Koto hau na pu halemepate pa mo hepeni hala: Apa:ma: ika: nemanu ana:na: halo hala:ka:ta:me hone umana:e. Kota:

iki make mo bamanu ota: lombei na pelemekeyeke yekea. 27 Ika: ka:nda:ma: homo halemeeki manuma:ta: ika: halo peleme nate leke hokulu peaapeke ya:la:pe.

28 Ika: aka:manu ekipa muluepe laa pa ekipeke ka:nda:ma: homo halemepe. Mo si ale manuna: momamanu opa:la:eki hone wipee. Koto moma manuma:ta: ika: yama:peke aka:manu muluekema: e na poko halememe. Koto hau na pu halemepate 29 Ima: iki pa:ta: alota: Mo hande Kini Solomonoma: kone ipika: mani tieke tiekema: mo moma manuna: au la:la: ekima: handeke aka:manu na hambo yameekeme alome. 30 Mo ame homeke opa haena: laa tunkula hapuao beliata: tina: yanka:peke yeke moma manuna: auta: Koda:ma: lawao haya:ka:na:ta: a:pee kota: ika: hone tulaaseme ekita: ota: hodikale siki ya:ka:ta:me. Koto alemanu pa:ta: kone Koda:ma: kutu pu haya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: iki make ota: ana:na: kone handeteke halieke. 31 Kutu piliekema: ikana:ma:ta: Ya nolo polo ne ikali make aka: peaata: hanema: epea:ka:na: mulua:pe laa ka:nda:ma: na homo hapa:peke. 32 Mo Koda:na: biki na opimiki wanda:halima:ta: hoto paeyao koto ale manuna: anke wopu tolu haleme. Pate mo ika: hepeni hala: Apa:ma:ta: koto alemanu nate paeyao ikana:ma: make mu hapa:peke ekita: hone ula:me. 33 Koto pa:la: ekina:ta: ikana:ma: mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki make ipika: tikitiki piki hau make epena: loluekema: yeke titina: amba:la weiyu haemeka:na:ta: kota: Koda:ma: mo koto ika: hone peleme ale manuta: iki ana:lao ku halieke. 34 Koto ekina:ta: beliana: ka:nda: manuta: ame kone na mia:pa:peke. Beliana: ka:nda:na: ka:nda:ta: beliaeki ipika: ale homekee. Mandane nate manuna: ka:nda: manuta: ame do natena: ka:nda: taapuna: apa:taapeke na ya:la:me.

7

Pi yokaalu teli pita:la:eki (Luku 6:37-38)

1 Koda:ma: iki pa:ta: pi yokaalu kiaapa:na: ikana:ma: make ma:nda: pa:ta: pi yokaalu na hala:pa:peke. 2 Pa ekipeke ikana:ma: mo mandane wanda:hali pa:ta: pi yokaalu pimika:na:ta: kota: ika: pi yokaalu pimi tupa:ta: Koda:ma: make iki pa:ta: mandake piki pi yokaalu kone kilieke. Kutupa ikana:ma: ma:nda: pa:ta: manda: mineme manda:ma: kone Koda:ma: iki make homeke manda:ma: kone milieke. 3 Ekipeke naka: kamena: leke pa:ta: ula: dokolo siki hone wopu witolo hata:ta: mo naka: leke pa:ta: ula: ti taka:la:pake tieketa: hone na u halepe. 4 Mo ti taka:la:pake tieke naka: leke pa:ta: pa wina: alo hata:ta: ekipa naka: kame pa:ta: Naka: leke ula: dokolo siki meanoe lelipikipe. 5 Aa yapi pi miki some. Titina: mo naka: leke ula: ti taka:la:pake kiake amba:la mea baeka:na:ta: kota: mo naka: kamena: leke pa:ta: ula: dokolo siki mea waluekema:ta: epeke handilipikie.

6 Ika: Koda: pa:ta: haluekema: wia: haleme alemanu kika pa:ta: na hala:pa:peke. Pa ekipeke ikana:ma: paa la:ka:la iki lu naama:na: loa:me. Kutupa ika: yenki tiekema: hambeeke munduku teke manuta: mo ma:na:na: leke pa:ta: na lopa moneaapa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: koto munduku manuta: mo ma:na:manu ika: ankema: pa tombua tombua piliekee.

Honke ala:eki Weita:la:eki Kilikili laasa:eki (Luku 11:9-13)

7 Honke leka:na:ta: kilieke. Weika:na:ta: handa: wilipikie. Kilikili laeka:na:ta: mo neke pa:ta: lombawalieke. 8 Homeke epima: honke la:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: koto somema: milieke. Kutaa make ma:nda: epima:

weiya:tiki pu haya:ka:na:ta: ipikana:ma: handa: wilieke. Epima: pota: lia:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: mo pota:ta: koto some pa:ta: lombawalieke.

9 Wekina: ateke tonuma:ta: ika: wekima: tia honke lea:ka:na:ta: iki epi amedama: toopi mea halimikipe 10 o ta:peli honke lea:ka:na:ta: hoke keto mea halimikipe. 11 Ikana:ma: hoke wanda:hali hata: kone ika: wekiwandiki pa:ta: epeke epeke alemanu hala:pekeeki hone wimika:na:ta: kota: mo ika: hepeni hala: Apa:ma:ta: ikana:ma: piteme hau ota: lombei peao koto honke lo haleme wanda:hali pa:ta: ota: epeke epeke alemanu halieke. 12 Wanda:halima: mandane haumanu iki pa:ta: pina:e laa hone peleme tupa: ikana:ma: koto haumanu kone iki pa:ta: pu hapa:peke. Kota: Mosesima: mo Lo Pi wiekeeki make potopede haliwekima: wimiki mana: pi make do koto hau peomono loluekema: wieke pie.

Dekepeke pota: petipeke pota: yaapo (Luku 13:24)

13 Mo dekepeke pota: kake pa:ta: honda: pamba pua:pa:peke. Pa ekipeke. Mo ti to hala: alena: pua:peke pota: kaketa: peo tieke la make ipika: polo pa:la: pota: make aleta: ma:nda: na wieke handaa wanda:hali wopuma: pua:tiki pua:tiki pu halememe. 14 Kutu pu halemepate mo wanda:halima: deto hala:eki mia:peke ya:la: pota: kaketa: ota: dekepeke pota: kakee. Kutupa ipika: pota: make ka:nda: pa:leke handaa wanda:hali hosikima: homeke handa: u halememe.

Tina: hau pita: ipika: kilikina: hau yaapo (Luku 6:43-44)

15 Mo yayapiki potopede haliwekima: iki makeaama:na: leke leke lo hapa:peke. Ikana:ma: iki makealuekema:ta: ika: lokena: manda hau manuma:ta: sipisipi nono pilimipate ika: puki tukiki naneta: hali lu no hala: tikene kikamanu leke kone halememe. 16 Ika: ota: hau pu halemeeki handuluekema:ta: kota: ikana:ma: ika: kiliki manuma: peneme yaemeka:na: handa: wilimikie. Wanda:halima:ta: waini kiliki taluekema:ta: mo taola: puna: eiyo haleke talo hala:pe o nose kiliki taluekema:ta: ka:la:ta:na: talo hala:pe. 17 Kutaa make mandane ipi saosao liki tima:ta: epeke kilikimanu a:ilia:pate pa haka:teke tima:ta: hoke kilikimanu a:ilieke. 18 Kutu pulu pa:la:pate ipi saosao liki tima:ta: hoke kiliki a:eya:peke na yelieke. Kutaa make haka:teke tima: epeke kiliki a:eyo pea:peke na ya:la:me. 19 Hande ti ma:nda:ma: ipika: epeke kiliki na a:eya:ka:na:ta: kota: mo tita: yankuluekema: pokilieke. 20 Kutaata: kota: ikana:ma: mo hande yayapiki potopede haliwekima: ika: kilikimanu peneme yaemeka:na:ta: handa: wilimikie.

Tekehali Tekehalio alemeeki (Luku 13:25-27)

21 Mo I pa:ta: Tekehali Tekehali lo haleme wanda:hali paeyaoma: oli hepenina: Kilu Tombuao Hala: pa:ta: na pelimikie. Kotoeki na pulu pelemepate mo ya hepeni hala: Apa:na: hone pa:la: hau pu haleme wanda:hali homeke homeke honda: pambaa pelimikie. 22 Mo hande wanda:hali paeyao momba:lalo pa:la: Koda:na: nate opolo epea:ka:na:ta: wanda:hali wopuma: dupiki pimanu I pa:ta: lelimikie. Tekehalio. Tekehalio. Naka: biki alo hata: Koda:na: pimanu walao haloma:me. O Naka: biki loma: ekima: hoke temokomanu wopu tolu lu make ta:ta: piki na handeke haumanu tonka:na: wopu puma:me lelimikie. 23 I pa:ta: kutu piki pimanu lelimipate Ima: ika: pimanu hombo peaaso hata: alota: Ima: ikita: hosiki make ota: na handoa:ma: iki hoke wanda:hali I teke pa:ta: na hake pupama laa tolu lueke.

Hali yaapoma: da yaapo a:epekeeki
(Luku 6:47-49)

24 Kutaata: wanda:hali epima: do ya pimanu opuaata: koto alo ekimanu ota: pu haya:ka:na:ta: kota: ipikita: mo hande hone wopu wia toopi manda da a:eyeke hali tupa: hala:me. 25 Nate ma:nda:na: lako tieke lopeeke ekima: ikalimanu paeyao too make po tilipu tiekema: mo dana: ambula ambula piekepate mo data: toopi manda a:eyeke ekima: na lombiekeme. 26 Pate wanda:hali epima: do ya pimanu opuaata: koto alo ekimanu na pu haya:ka:na:ta: kota: ipikita: mo hande hone wopu na wiki hou manda da a:eyeke hali tupa: hala:me. 27 Nate ma:nda:na: lako tieke lopeeke ekima: ikalimanu paeyao too make po tilipu tiekema: mo dana: ambula ambula pieke ekima: mo data: mea lombayekeme. Ota: hoeya:hapu mea lombao hoeyaeyekeme.

28 Yesuma: do koto pimanu walo paeyaeyeketa: mo hande mombelemeke wanda:hali paeyaoma:ta: leke opo handaake wimikime. 29 Pa ekipeke ipikita: mo ika: hande Lo Pimanu walo haemeke haliwekima: walo haemeke tupa: na waleekeme. Pate ipikita: biki ula: halima: waleke nono pieke handaa pimikime.

8

Yesuma: kindi yeni hake hali epeaeyekeeki
(Maka 1:40-45, Luku 5:12-16)

1 Yesuma: oli hande pote pa:ta: hao hola:pa:niao epeeke handaata: wanda:hali tieke ipika: hoki nane teli mea epemekeme. 2 Kutupa Yesu opolo ipulu haena:ta: kindi yeni hake hali homeke ipiki pa:ta: a:pa panda: puniaaso hata: alota: Tekehalio. Neke hone pia:ka:na:ta: kota: nakana:ma: ya yeni epeawalena:e leekeme. 3 Koto leeke Yesuma: ipika: kiki tindipao wataaso hata: alota: Aowe. I̲ hone pa:la:me. Naka: kindi yenita: epeao epeke loke halena: alome leekeme. Koto leeke tomona: kota: mo somena: kindi yenita: hapua mateekeme. 4 Kutu pieketa: Yesuma: mo some pa:ta: Opie la alota: Doeki ma:nda: pa:ta: amba:la na leketa: pa mo yeni peao hala: halima: titina: amba:la naka: yeni ota: paela:pe laa handena: a̲i ipiki pa:ta: pua:peke. Kutaata: wanda:halima: naka: yenita: ota: paela:me hone wina: mo hande Mosesima: la: wieke tupa: Koda: pa:ta: lia hala:la: ale lia hala:peke leekeme.

Ami you halina: e pokaasa: some epeaeyekeeki
(Luku 7:1-10)

5 Yesu mo hande Kapeneami daoni pa:ta: opolo pua haena: mo hande Loma: wanda:halina: ami haliwekina: you halima: Yesu manda: hande pitolo honke alo alota: 6 Tekehalio. Ya e pokaasa: halita: kiki anke lupa wiki yeni mea pota: pomua:peke na yaalo tanda tieke mea ya da pa:ta: u peli pelia hala:me leekeme. 7 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Epeaalo puluеke leekeme. 8 Koto leeke handaata: mo somema: alota: O dia:me. Neke ya da pa:ta: epo alota: I̲ta: epeke hali dia: ya:la: ekina: nakana:ma: ipika: yeni pa paena:e pi homeke leka:na:ta: kota: ya e pokaasa: hali tialieke. 9 Pa ekipeke. I̲ta: mandane ami you haliweki oto pa:ta: halome. Kutaa I̲ oto pa:ta: make mandane ami haliweki halememe. Kutupa I̲ma: ma:nda: pa:ta: Pue loa:ka:na:ta: pelieke. Ma:nda: pa:ta: make Epoe loa:ka:na:ta: ipilieke. Kutupa ya pa hameke e pokaasa: some pa:ta: Do e pokae loa:ka:na:ta: kota: ota: pealieke leekeme. 10 Koto leekeeki Yesuma: opuolota: penkilipa:tia pominolo hata: mo hande ipika: hoki nane telimiki wanda:hali pa:ta: alota: I̲ma: iki pa:ta: ota: pi alome. Mo Isulai tapake tukiki pa:ta: dupiki hone tulaake some homeke ma:nda: a:nda: I̲ na handolome.

11 Koto ekina: Ima: iki pa:ta: pi ma:nda: make dupa alome. Mo nate
opa:la: nanema: make pamba:la: nanema: make wanda:hali wopuma: mo
hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: yawe lulu pa:la: pa:ta: a:pa Eipoloha:ma:
Aisa:ke make Dieikope amele mandakena: apa:tao pita: nelimikie. 12 Pate mo
hande Kilu Tombuao Hala:eki tukiki pa:ta: ota: pua hapa:peke yolo peleme
wanda:hali kone pa mo timba: la:papeke pa:ta: yolo baalieke. Koto pa:ta:ta:
mo wanda:halima: e tieke alo hata: ika: kake nokopa hata: kake lenkena: tieke
lo halimikie laa 13 Yesuma: mo ami you hali pa:ta: alota: Naka: hone tulale
ekima: kone pealiekema: da pue leekeme. Mo ami you halina: e pokaeyeke
halita: koto kone tiaeyekeme.

Wanda:hali wopu Yesuma: epeaeyekeme
(Maka 1:29-34, Luku 4:38-41)

14 Yesuma: Pidana: da pa:ta: peekeme. Koto pa:ta:ta: Pidana: meiyeke
wanda: hoputiti yeni hao ipika: da panda: pa:ta: polu pitiekeeki handeekeme.
15 Kutu pieketa: Yesuma: mo wanda:na: kiki wataaso haena: mo yeni
tandeleekeme. Kutu pieke handaa ipiki tiao hata:ta: Yesu pa:ta: nemanu
haleekeme.
16 Nate pambolo haena:ta: mandane wanda:halima: mo hoke temokomanu
pitiki wanda:hali wopu Yesu pa:ta: mea epemekeme. Mo hoke temoko
manuta: Yesu ipika: pima: tolu liaata: yeni haemeke wanda:hali ika: yeni-
manu make tandelaeyekeme. 17 Yesuma: koto wanda:hali epeaeyeke hau
manuta: amba: hande potopede hali Aisayama: la: witolo hata: alota:
Ipikana:ma: ipika: kone nika: ki yenimanu meao make mo biki ula: yeni
tekemanu make yoka: mea baeyekeme laa la: wieke pi yaaluekema:
yeke piekeme.

Yesu amele poluekema: taapa:la: haliweki
(Luku 9:57-62)

18 Yesuma: mo hande ipiki a:pa ambulaemeke wanda:hali handaa hone
wiaata: ipika: hoki nane telimiki haliweki pa:ta: alota: Mo ikali leke mone
tea:na: baape leekeme. 19 Mo hande wape pea wala:tiki pu hayeke hali
homekema: ipiki pa:ta: a:pa alota: Wala:la: halio. Ita: neke hando pa:ta:
peka:na: make ota: teli mea pomuluekema: yeke Ima: tikitiki yao halome.
20 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Keao hala: kika manuma: kone
ika: polu peleme ale ula:me. Kutaa ba manuma: make ika: pelia:pa:peke
dakemanu hao hala:me. Pate mo Wanda:halina: Eiyekema: ipika: you wia
pelia:peke da panda: ma:nda: na ula:me. 21 Hali ma:nda: Yesuna: hoki nane
telia:la: hali hata: kone Yesu pa:ta: alota: Ita: ya apa: mea hoiluekema: paa
la:ka:la ponoe leekeme. 22 Pate Yesuma: hombo peaaso alota: Ika: toko
manuma: ika: kone hoina:ma: neketa: I teli mea epoe leekeme.

Yesuna: pima: po tilipu tunkulaeyekeeki
(Maka 4:35-41, Luku 8:22-25)

23 Yesuma: kawaso homeke pa:ta: honda: pamba pitulu peeketa: ipika:
disaipolo haliweki make telimea pemekeme. 24 Mo kawaso pua ikali leke
tukiki tukikina: haena: penkilipake po tilipu tiekema: mo ikali lekena: am-
bulaeyekeme. Kutu pieke ekima: mo kawasota: teke pa:ta: honki lapeke
yekepate Yesuta: u peliekeme. 25 Mo disaipolo haliwekima: Yesu teke pa:ta:
pua ipiki mea tiaaso alota: Tekehalio. Nikita: ikali naa homa:pekeeki teke
pa:ta: ta ya:la:ma: niki pa:ta:la:e lemekeme. 26 Yesuma: hombo peaaso alota:
Ekipeke handa paala: tiekema: homelemepe. Ikita: hone wotu na tulake
some hombo ya:ka:ta:me laata: Ipikana:ma: tia liao hata: mo hande po
tilipu pita: ikali ho yaapo tunkulina: pi leekeme. Koto leeketa: mo hande

po ikali yaapo tunkula la:ma: na piki e pondo na leke wiekeme. 27 Kutu piekeeki handolo hata: paeyaoma: penkilipa:tia pomimikime. Mo ikali pita: po tilipu yaapoma: ipika: pi ota: opita:la: ekita: do someta: eki piki some yekea lemekeme.

Yesuma: yaapo halina: hoke temoko tolu liekeeki
(Maka 5:1-20, Luku 8:26-39)

28 Yesuma: mo hande ikali leke mone tea:na: wieke kenke Kedata nane opolo ipulu haena:ta: hali hoiyu hayeke tikene da pa:ta: haepeke hali yaapoma: Yesu a:pa manda: hande pipikime. Mo hali yaapo pa:ta:ta: hoke temokomanu pitieke ekima: ipilikita: ota: ka:la:ta: wopu piki some yaapo haepekeme. Koto ekima:ta: wanda:halima: mo hali yaapo haepeke ale teke pa:ta: wieke pota:na: pua:peke na yekeme. 29 Koto hali yaapoma: Yesu handolo hata: koto kone wi la alota: Koda:na: Eiyekeo. Niki pa:ta: eki hau puluekema: ipulipe laa Mo hande niki hoeyaalo pa:la: nate a̲i na epeke haena: niki hoeyaaluekema: a:pa pipe lemekeme. 30 Iki haemeke ale mo pate leketa: ma:na: titima: ne nalo haemekeme. 31 Kutaata: mo hande hoke temoko manuma: Yesu pa:ta: alota: Nakana:ma: niki tolueke hone wika:na:ta: kota: mo ma:na: titi pa:ta: pitulu pomono tapaapeke laa honke lemekeme.

32 Yesuma: koto hoke temokomanu pa:ta: pupee leeke pita:ta: kota: ikana:ma: mo hali yaapo mina:pa:lao mo ma:na: titi pa:ta: pua honda: pambemekeme. Koto ekina: mo ma:na: titi paeyaota: mo lombeeke alena: a̲iya hola:pa:niao ikali leke pa:ta: lopaata: ikali naa homa: pitaemekeme.

33 Kutupa mo ma:na: titi handeteke haemeke hali manuma: ika: teke da nane pindipa puaata: mo hande pieke hau paeyao make hande hoke temoko pitiki hali yaapo pa:ta: pieke haumanu tonka:na: paeyao wanda:hali pa:ta: moka:laemekeme. 34 Koto ekina:ta: mo daoni pa:ta: haemeke wanda:hali ota: paeya tapaoma: Yesu manda: hande pulu pemekeme. Kutupa ikana:ma: Yesu handaa ipiki pa:ta: honke alo alota: Nika: da yu mina:pa:lao pue lemekeme.

9

Yesuma: dola:pake piki hali homeke epeaeyekeeki
(Maka 2:1-12, Luku 5:17-26)

1 Yesuma: mo kawaso pa:ta: pitulu pua mo ikali leke tunkula paa la:ka:la mone tea:na: ipika: teke da pa:ta: opolo peekeme. 2 Kutu pieketa: mandane wanda:halima: dola:pake piki hali homeke ipiki pa:ta: tilina: mea tia epemekeme. Yesuma: ika: hone tulaemekeeki handaa mo dola:pake piki hali handolo alota: Apa:ma:ta: epolo pila:taa. Naka: hoke hauta: pa paeyaasome leekeme.

3 Mandane wape pea walo haemeke haliwekima: koto leekeeki opua ika: honema: alota: Do somema: Koda:na: biki hoeyake pi ala:me hone wimikime.

4-5 Mo haliwekima: hone wimikieki handaa Yesuma: amba: kokele pea hata: iki pa:ta: alota: Ekipeke handa ika: puki manuma: koto hoke honemanu miniki halemepe laa lota: pitolo alota: Ikana:ma: eki hone witemepe. I̲ma: Naka: hoke hauta: paeyaasome alo pi yapa: pa:la:pe o Neke tiao pue alo pi yapa: pa:la:pe laa 6 iki pa:ta: alota: Wanda:halina: Eiyekema: do kenkena: hata: hoke haumanu paeyaapeke wele wia halo ekita: ame pene yanoma: handa:pa:peke. Koto laata: mo hande dola:pake some pa:ta: alota: Tiao. Naka: yapa:ta: yoka: mea mina da pue leekeme. 7 Mo halima: koto pi opuaata: tiao ipika: da peekeme. 8 Wanda:halima: koto hau handolota: paala:ma: homemekeme. Do epeaasa: weleta: Koda:ma: haliweki pa:ta: halaa pia:ka:ta:me laa ipika: biki yeiya: laemekeme.

Ma:tiu pa:ta: I telimea epoe leekeeki
(Maka 2:13-17, Luku 5:27-32)

9 Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao pulu hata:ta: dakisi mu hayeke hali bikita: Ma:tiu ipika: mani yata:po hayeke da pa:ta: pitiekeeki handeekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: I teli mea epoe leekeme. Koto leeke Ma:tiu tiao ipiki telimea peekeme.

10 Kutupa Yesuma: Ma:tiuna: da pa:ta: ne nalo pitina: dakisi mani mu haemeke haliweki wopu make hoke haliweki wopu make Yesu ipika: hoki nane telimiki haliweki amẹlẹ mandake pa:ta: pitimikime. 11 Kutu pimikieki mandane Pa:tisi haliwekima: handolo hata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ekipeke mo ika: disama: mo dakisi mani mu haleme haliweki mo hoke haliweki amẹlẹ ne no pilimipe lemekeme.

12 Yesuma: koto lemeke pi opua iki pa:ta: alota: Yeni na hasa: wanda:halima: dokeda hali pa:ta: na polo pelemepate pa yeni hasa: wanda:halita: dokeda pa:ta: pelimikie. 13 Hande Baiboloma: alota: Mo hoteke lia hala:la: ekita: Ima: hone na pa:la:pate a:ta:ma: homo hasa: hau homeke hone pa:la:me la:la: pina: tekemanu amba:la hone uemena: ikana:ma: pua weiya:pe. Ima:ta: epeke hau pu hala: wanda:hali hone ma:nda: la:ka:la wina:yeke wi loluekema: na epoa:pate pa hoke hau pu hala: wanda:halima: hone ma:nda: la:ka:la wina:yeke wi loluekema: epoa:me leekeme.

Nee pi wita:la: ekina: lota: pita:la:eki
(Maka 2:18-22, Luku 5:33-39)

14 Kutupa nate ma:nda:na: mo hande bapitaisi peao hayeke hali Dionina: hoki nane telimiki haliweki ikana:ma: Yesu pa:ta: a:pa alota: Pa ekipeke nikana:ma: make mo Pa:tisi haliwekima: make tana: eleke elekena: nee pi u moneao haloma:pate naka: disaipolo haliwekima:ta: nee pi ota: na wilimime leekeme.

15 Koto lemeke Yesuma: iki pa:ta: alota: Wanda: panake ta:ma:ni pita:la: natena: wanda: tekehalima: mo ipika: wi leeke epemeke wanda:hali amẹlẹ mandake hao haya:ka:na:ta: ikana:ma: ka:nda:ma: homo halimikie hone witemepe. Dia:me. Koto pea:peke na ya:la:me. Pate ipiki mea polo pa:la: nate ipilia: natena:ta: mo wanda: teke halita: iki amẹlẹ na halieke. Koto natena:ta: ikana:ma: nee pi wilimikie.

16 Ma:nda:ma: amba: dau tombulu epeaaluekema: mo panake dau sinkipikieki mea talao na tombulu hala:me. Kutu pia:ka:na:ta: panake dau sinkipiki talaasa: ekima: amba: dau paa sinkipa ka:ka:na: tieke wilieke. 17 Koto tupa: kone ma:nda:ma: panake waini ikalita: amba: ma:na: yonkelekema: wa:pa:la: ipi kanake manuna: na holo pambo hala:me. Kutu pia:ka:na:ta: mo waini ikali hoelolu baalieke. Kutu pilia: ekima:ta: mo ma:na: yonkeleke make ota: hoeya pa wilieke. Kutu piliepate panake ma:na: yonkelekema: wa:pa:la: kanakemanu mea panake waini ikali holo pambea:ka:na:ta: kota: mo ikali kanake yaapota: ota: epeke tupa: endialipipikie laa leekeme.

Homa:pa wieke wandiki pita: yeni hao hayeke wanda: yaapo
(Maka 5:21-43, Luku 8:40-56)

18 Yesuma: mo hande haliweki pa:ta: do koto pimanu alo haena: Diu wanda:halina: yeni dana: you hali Yesu pa:ta: opolo a:pa tumiki yotuao pita: alota: Ya wandikita: homa:la:pate pa ipika: lokena: naka: kiki a:pa wika:na:ta: tiaalieke leekeme. 19 Koto leeke Yesu tiao ipiki telimea peeke ipika: disaipolo haliweki make mandake pemekeme.

20 Ikana:ma: koto pulu haena:ta: wanda: homeke Yesuna: hoki nanema: a:pa ipika: dopieke dau nepoko wataeyekeme. Mo wanda:ta: bapi 12 tukiki

pa:ta: hayeke andusa: we wopu yopu lombei peao hayekeme. 21 Koto wanda:na: honema:ta: Ima: ipika: dau watawa:ka:na:ta: ya yeni paelieke hone wiekeme. 22 Yesuma: la:ka:la:moneao ipiki handolo alota: Naka: hone tulaale ekima: neke epeleme leekeme. Koto leeke pa:ta: koto kone mo wanda:na: yeni paeyao epea hayekeme.

23 Koto hoki naneta: Yesu mo hande you halina: da pa:ta: honda: pambeekeme. Koto homa: da tukiki pa:ta: mombelemeke pe kanake lita:la: tapake make homa: witolo e ala: tapake wopu make pitimikieki handaata: Yesuma: iki pa:ta: alota: 24 Koto wandiki sikita: ota: na homa:la:pate pa u pa:ela:me. Koto pa:la:ma: iki paeyao hama pupe leekeme. Koto leeketa: iki paeyaoma: ipiki kitaemekemepate 25 Yesuma: koto wanda:hali tolu lia hama nane haena: laata: mo wandikina: da panda: pa:ta: pua ipika: kiki mieketa: mo wandiki koto kone tiaeyekeme. 26 Koto wandiki mea tiaeyeke ekina: pita: koto kenke paeyao pa:ta: kende tupa: wiekeme.

Yesuma: leke holupiki hali yaapo epeaeyekeeki

27 Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao pulu haena: leke holu piki hali yaapoma: ipika: hoki nane wi tieke la: paleke teli mea pulu alota: Deipidina: eiyekeo. Diki pa:ta: a:ta:ma: homa:peke la:tia pepekeme. 28 Yesu da pa:ta: honda: pambolo haena: koto leke holu piki hali yaapota: ipiki pa:ta: epepekeme. Kutu pipiki Yesuma: ipiliki pa:ta: lota: pitolo alota: Ipilika: honema:ta: I pa:ta: ipiliki epeapeke wele ula:me hone witolo hone ti lalepepe leekeme. Ipilikana:ma: koto pi hombo peaaso alota: Aowe lepekeme. 29 Koto lepeke pi Yesuma: opua ipilika: leke wataaso alota: Koto ipilika: hone ti lalepe tupa: kone pina:e leekeme. 30 Koto pi alo haena: kone ipilika: leke ki leekeme. Kutu pieke Yesuma: ipiliki hando alo hata: alota: Ma:nda: pa:ta: na pua lapa:peke leekeme. 31 Koto leekepate ipilikana:ma: mo da mina:pa:lao pulu hata: mo Yesuma: pieke hauta: koto haepeke kenke pa:ta: kende tupa: wina: lepekeme.

Pi na leke hali epeaeyekeeki

32 Mo hande leke holu piki hali yaapo mo da mina:pa:lao pulu haena:ta: pa mandane wanda:halima: pi na leke hali homeke Yesu pa:ta: hatuku epemekeme. Mo halina: pi na leeke ekita: hoke temoko pita: piekeme. 33 Yesuma: mo hande hoke temoko tolu lieketa: koto kone mo hande pi na leke halima: pi paa leekeme. Koto piekeeki wanda:hali paeyaoma: handolo tola:tia pominolo alota: Dupiki hau homeke ma:nda: Isulai kenke pa:ta: ota: na handoma:me lemekeme. 34 Koto lemekepate mo hande Pa:tisi haliwekima: alota: Do somema:ta: mo hande hoke you temokona: wele mea koto hande hoke temokomanu tolu lia pia:ka:ta:me.

Yesuma: wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homeekeeki

35 Yesuma:ta: koto pa:ta: haemeke da paeyao pa:ta:manu pomu lopeekeme. Ika: teke da tieke pa:ta: make ika: da teke pa:ta:manu make pomu lopo piekeme. Kutaata: ika: yeni pu haemeke damanu pa:ta: make pi walo hayekeme. Ipikana:ma: mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapomanu walolo hata: make mo ta:ta: ta:ta: piki yeni haemeke wanda:halina: yeni tekemanu tonka:na: wamo peatiki pomu hayekeme. 36 Koto pomieke ale pa:ta:manu mombelemeke wanda:hali tieke handaata: iki pa:ta: ipika: pukima: a:ta: tieke ota: wopu homeekeme. Pa ekiepina: ikita: mo handeteke hala: hali na hake sipisipimanu hata: pita:la: tupa: ika: kone tamba: mia:peke na yo make hone mataalo hone ti yoko haemeke haumanu handolo kutu piekeme. 37 Koto ekina: ipika: hoki nane telimiki haliweki handolo alota: Ne napeke tieke wopu pota:la:pate mo mea momba:laapeke wanda:halita: aneke dia:me. 38 Koto ekina:ta: mo e teke halima: ipika: ena: ne napeke mea

momba:laalo peleme haliweki ana:na: tapaena: ikana:ma: ipiki pa:ta: yeni pu hapa:peke leekeme.

10

Mo 12 Aposolo haliwekina: bikimanu
(Maka 3:13-19, Luku 6:12-16)

1 Yesuma: ipika: hoki nane telimiki 12 haliweki wi la: mea momba:lao hata: mo hoke temokomanu tolu lia:peke welemanu make hoke yeni tekemanu make wamo pea:peke welemanu make iki pa:ta: ana:na: haleekeme.

2 Koto 12 Aposolo haliwekina: biki manuta: doe. Titina:ta: Saimono biki ma:nda:ta: Pida kutupata: Pida ipika: hameke A:ndutu make Sepedina: eiyeke Dia:mesi Dioni hamala: make 3 Pilipi make Badolomiu make Tomasi make mo hande dakisi mu hayeke some Ma:tiu make A:lopia:sina: eiyeke Dia:mesi make Ta:dia:si make 4 Saimono Seloti make mo hande Yesu lina: a:nda: lombea: hali Diudasi Isekatioti make ika: biki paeyaota: koto wape pea ula: handa:pe.

Mo 12 haliwekima: e pokaena: tapaa tapaa piekeeki
(Maka 6:7-13, Luku 6:12-16)

5 Koto 12 haliweki tapaaluekema: hata:ta: Yesuma: iki pa:ta: dupiki pi leekeme. Mo Diendaili tapakena: da yu pa:ta:manu o Sametia tapakena: da teke pa:ta:manu make na pua:pa:peke leekeme. 6 Pate kutu piteleme tupa:ta: mo Isulaina: alu peleme sipisipima: handeleme wanda:hali pa:ta: pua:pa:peke leekeme. 7 Kutupa iki puaata: dupiki pi lapa:peke Mo hande Hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki teke pa:ta: ta a:pa hala: handa:pe lapa:peke. 8 Koto alo hata:ta: mo yeni haleme wanda:halina: yeni wamo peao make mo homemeke tokomanu mea da:tao make wanda:halina: lokena: hala: kindi yenimanu epeaaso hata: mo hoke temokomanu tolu lu pia:pa:peke. Do koto pea:pa:peke alo ekita: pa hameke mimi ekina: ikana:ma: make pa hameke hala:pa:peke.

9 Ika: pausa pa:ta: kolo mani o silipa mani o wepiki toeamanu make na mendia:pa:peke. 10 Ta pota:na: poluekema:ta: nu o topo dau o topo ankedake o tumapu make na mea pu pea:pa:peke. Pa ekipeke. Mo e pokaasa: halima:ta: ipika: e pokaasa: alemanu kone hala:peke ya:lieke.

11 Ikana:ma: mo daoni pa:ta:manu o da teke pa:ta:manu opolo pemeka:na:ta: kota: koto pa:ta: mo epeke tikitiki piki hali ma:nda: weiya handaata: koto somena: da topo na piki pa pelia haota: kenke ma:nda: pa:ta: puluekema: mina:pa:lao pua:pa:peke. 12 Da homeke a:nda: pa:ta: honda: pambolo hata:ta: dupiki pi lapa:peke Do da pa:ta: haleme wanda:hali paeyaota: Koda:ma: epeaena:e lapa:peke. 13 Koto da pa:ta: halimi wanda:halima: a:nda: iki pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: A:pa:la:ma: epoe lemeka:na:ta: kota: koto epeaasa: pita: mo da pa:ta: ota: u pelia haena: lapa:peke. Pate iki ta:na: na homemeka:na:ta: kota: koto epeaasa: pita: paa yoka: mea:pa:peke. 14 Kutaa make mandane daoni o da teke manuma: a:nda: iki pa:ta: Epeke a:pa:la:me laa na handa: mu make o ika: pi na opu pimika:na:ta: kota: koto da yu mina:pa:lao ika: ankena: pa:la: dokolo tande laa mina:pa:lao pua:pa:peke. 15 Ima: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Mo Koda:na: pi yokaalu pulu pa:la: nate tieke ipilia: dina:ta: mo hande Sodomo da pita: Komoto da yaapo pa:ta: halo pa:la: hoke yenkita: ota: tieke mulu pelepepate pa koto ikana:ma: walimi pi kiaalimi wanda:hali ikana:ma: mulu peleme yenkita: Koda:ma: ota: haka:ta:pao halieke alome leekeme.

Tanda mea:pekeeki
(Maka 13:9-13, Luku 21:12-17)

16 Opua:pe. Ikita: mo honkopu wopu na hake sipisipimanu tupa: ya:la:pate Ima: iki mo tikene iyamanu tukiki pa:ta: hamena: tapaasome. Koto ekina: mo hande ketoma: kimelema: pomua:la: tupa: iki make kimelema: pomua:pa:peke. Kutaa make mo hande dokolo ba manuma: epeke tupa: momba:la pitu haleme tupa: iki make sembepela hao hapa:peke. 17 Mo haliwekima: iki pa:ta: pulu peleme ekimanu wopu handeteke hao hapa:peke. Ikana:ma: iki da:ka:pa: mina pi yokaaluna: mea pua make mo ika: pi hotu haleme da pa:ta:manu iki yombilimikie. 18 Paa yanaaso ya biki hoeyaaluekema: ikana:ma: ikita: mo kapomani tumiki haliwekimanu pa:ta: make mo kinimanu pa:ta: make hatuku pelimikie. Kutu pilimi toma:na:ta: ikana:ma: mo Pi Seliapota: koto kapomani tumiki haliweki pa:ta: make mo Diendaili wanda:hali pa:ta: make waloemena: waleke wilieke. 19 Iki da:ka:pa: minilimi pita:ma:ta: Do pi yokaalu pa:ta:ta: eki pi lolua:pe o eki pa hombo pealua:pe laa hone ti na yoko hapa:peke. Pa ekipeke. Mo pi yokaalu tukiki pa:ta: ika: pi kini pilimi toma:na:ta: mo ika: lolo peleme pita: pa peneme yaeya:ka:na:ta: ana:na: mea lelimikie. 20 Koto mo ikana:ma: lolo peleme pi manuta: ika: pimanu dia: ya:la:pate mo ika: Apa:na: Sipitidima: ika: lelimi pi pa:ta: yama: la:na: yeke epena: ala:ekie.

21 Haliwekima: ika: hamekemanu kone lia homaena: mea halimikie. Ateke tonuma: ika: weki wandiki pa:ta: make homeke hau kone pina: lelimikie. Mo wekiwandikima: make paa ateke inkiki pa:ta: la:ka:la: moneao a:nda: litolo hata: mo ateke inkiki ma:nda:ma: lia homaena: halimikie. 22 Ikana:ma: ya e pokaaseme haliweki hata: ya biki miniki haleme ekina:ta: wanda:hali paeyaoma: iki hoki wala kialimikie. Kutu pilimipate kone mo haumanu ipulu haena: kone mo paelo pa:la: nate opolo epena: yu wia hata: honkopu hao bepolatiki pu halia: someta: da:taa haena: lelieke. 23 Ikana:ma: daoni homeke a:nda: pa:ta: halimipate wanda:halima: iki pa:ta: tanda kimika:na:ta: kota: daoni ma:nda: pa:ta: pindipa pua:pa:peke. Ima: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Mo Wanda:halina: Eiyeke opolo epea:ka:na:ta: ikana:ma: mo Isulaina: daoni paeyao pa:ta: pokolo peleme emanu paeyao titina: amba:la na mina:pa:lalimikie alome.

24 Mo sukulu pita:la: weki o wandikita: ipika: wala:la: disa some lombei peao na hala:me. Koto tupa: kone mo pa hameke e pokaasa: some make ipika: e teke hali lombei peao na hala:me. 25 Koto ekina:ta: mo sukulu pita:la: wekima:ta: ipika: hone pa:ta:ta: Yaka disa some tupa: halueke laa hone pia:ka:na:ta: kota: ana: pilieke. Koto tupa: kone mo e pokaasa: somema: make Ya e teke hali tupa: kone halueke laa hone pia:ka:na:ta: kota: koto make ana: pilieke. Wanda:halima: mo da homeke pa:ta: pambo haleme tapakena: Ateke pa:ta: mo hande hoke biki Bielisibulu la: wiaemeka:na:ta: kota: ipika: wekiwandiki pa:ta: make koto biki ota: lombei piki ota: hoke bikimanu kone la:tiki pilimikie. 26 Kutu pu halimipate ikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: paala:ma: na homa:pa:peke.

Epi pa:ta: paala:ma: homa:peke ya:la:pe
(Luku 12:2-7)

Mo ame do a:mbao ula: alemanu paeyao wetepena:ta: paa lumba:pa wilieke. Kutupa mo a:mbaaso hata: aleme pi paeyao make wetepena:ta: paeyaoma: opina: paa peneme yaalieke. 27 Ima: iki pa:ta: timba nane la kitolo pimanu paeyao natepa nane ikana:ma: peneme yao wilimikie. Kutupa ika: honumake siki pita: opimi pimanu paeyaota: mo da holu manda nina: tiao hata: paeyaoma: opina: peneme yao la halimikie. 28 Mo ika: loke lia homalo

pa:lemepate ika: temoko lia homaaluekema: wataapeke na ya:la: wanda:hali pa:ta: paala:ma: na homo hapa:peke. Pate mo ika: loke pita: temoko yaapo ti to hala: ale pa:ta: tapao hoeyaapeke Koda: pa:ta: homeke ota: paala:ma: homo hapa:peke.

29 Hosiki ba siki yaapota: makedina: yenki 10 toea sikima: hamba:peke ba siki yaapo yolo pa:la:pate mo Apa: Koda:ma: mo basunu homeke ma:nda: honda:pa pene waleke na wina: lea:ka:na:ta: kota: homeke a:nda: kenkena: honda:pa na lopilieke. 30 Kutaa ameta: ika: ekina: make dupa alome Ika: you itiki paeyaota: amba: kone yata:pa ana: lao ula:me. 31 Koto ekina:ta: ikana:ma: paala:ma: na homo hapa:peke. Pa ekipeke. Ika: tombota: koto hosiki basunu wopuna: yenki ota: lombei pa:la:me.

Ketisona: biki peneme yaasa:eki (Luku 12:8-9)

32 Ma:nda: epima: wanda:halina: leke popelekena: peneme yaaso hata: Ita: Ketisona: halie lea:ka:na:ta: kota: Ima: make mo ya hepeni hala: Apa:na: leke poto poto hata: ipiki pa:ta: make homeke hau kone pulueke. 33 Pate ma:nda:hali epima: wanda:halina: leke poto poto hata: yaka biki na leke I hoki wala haya:ka:na:ta: kota: Ima: make mo ya hepeni hala: Apa:na: leke poto poto hata: ipiki pa:ta: make kutu pulueke.

I pa:ta: amba:la pukima: homa:pekeeki (Luku 12:51-53, 14:26-27)

34 Ika: honema: Ima:ta: do kenkena: a:nda: peliaasa:eki mea epea:me hone na wia:pa:peke. Dia:me. A:nda: peliaasa:eki na mea epoa:pate pa a:nda: pita:la: kepete mea epoa:me. 35 I epolo hauma:ta: hali homekema: ipika: apa:na: a:nda: tunkuliki hali haena: lo make wandikima: ipika: inkikina: a:nda: tunkuliki wandiki haena: lo make aeyekema: ipika: halikina: inkikina: a:nda: tunkuliki wanda: haena: lo make 36 kutupa hali homekena: titina: a:nda: tunkuliki wanda:hali manuta: ipika: da pa:ta: haleme tapake kone ya:lieke.

37 Ma:nda: hali epima: I pa:ta: puki wilia:pate pa ipika: pukima: homa:la: ekita: ipika: apa: ama: pa:ta: titina: amba:la wia:ka:na:ta: kota: koto someta: ya disaipolo hali haena: lapeketa: ana: na pa:la:me. Hali epima: I pa:ta: puki wilia:pate kone pa ipika: pukima: homa:la: ekita: titina: amba:la ipika: wekiwandiki pa:ta: u haya:ka:na:ta: kota: koto someta: ya disaipolo hali haena: lapeketa: ana: na pa:la:me. 38 Ma:nda: hali epima: ipika: a:ka:tei wape piki ti mea tia ya hau honda: mea na telia pia:ka:na:ta: kota: koto someta: ya disaipolo hali haena: lapeketa: ana: na pa:la:me. 39 Ma:nda: hali epima: ipika: honkopuma: kone ipika: da:ta:la:eki muluekema: taapo haya:ka:na:ta: kota: ipika: da:ta:la:eki alupalieke. Pate ya e amba:la pokaaluekema: ipika: da:ta:la:eki amba:la hone na wia:ka:na:ta: kota: koto somena: da:ta:la: ekita: pa u halieke.

40 Wanda:hali epima: ta:na:ma: homolo hata: iki ya disaipolo haliweki handa: mimika:na:ta: kota: kotota: I kone handa: minelememe. Koto tupa: kone epima: I pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: handa: mimika:na:ta: kota: kotota: mo I tapaala: Apa: pa:ta: kone pitememe. 41 Wanda:hali epima: Koda:na: e pokaasa: hali homeke handaata: Do someta: Koda:na: e pokaasa: somee hone witolo hata: ta:na:ma: homaa handa: mimika:na:ta: kota: koto somema: mulu pa:la: yenki putu piliki kone milimikie. Wanda:hali epima: mo epeke hali ma:nda:na: epeke hau handaa Ipikita: epeke halie laa ta:na:ma: homaa handa: mimika:na:ta: kota: koto epeke somema: mulu pa:la: yenki putu piliki kone milimikie. 42 Epima: do ya hoki nane tolu hala: you hali dia: ya:la:pate kone pa ya hoki nane tolu hala: hali ya:leke handaa mo hande ipi kanake

homeke ma:nda: halo haeya:ka:na:ta: kota: koto ikali halia: somema: ipika: yenki putu piliki ota: ana:na: milieke hone wia:pa:peke alome leekeme.

11

Dionima: dipula pita: pi tapaeyekeeki
(Luku 7:18-35)

1 Yesuma: ipika: 12 disaipolo haliweki pa:ta: koto mana: pimanu la hala paeyeke hoki naneta: koto kenke mina:pa:lao pa mo teke pa:ta:manu haemeke daonimanu pa:ta: pua mo Koda:na: mana: pimanu walo moka:la: tiao make mo Pi Seliapo walo hayekeme.

2 Kutu pitolo haena: mo hande bapitaisi peao hayeke some Dionima: mo dipula pita: mo Ketisoma: kutupiki haumanu pita:la:me leekeeki opuata: ipika: disaipolo haliwekimanu Yesu pa:ta: tapaeyekeme. 3 Mo haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa alota: Do nika: lota: pita:la:eki ota: la kuelena:e. Dionima: hali ma:nda: ipilieke lea: halita: nekepe o ma:nda: epena: yu wia hamonope leekeme.

4 Yesuma: iki pa:ta: hombo peaaso alota: Ikita: paa la:ka:la pua do ika: lekema: handeleme ekimanu make katakema: opiteleme ekimanu make Dioni pa:ta: dupa pua la hala:pa:peke. 5 Hande leke holu piki wanda:hali ameta: ki lelememe. Dola:pake wanda:hali make tiao pominelememe. Kindi yeni haeme wanda:hali make ameta: epea halememe. Katake pokeme wanda:halina: katake make lumbula:me. Homea: wanda:hali make paa da:taa tiao haena: la:la:me. Kutupa mo Pi Seliapota: natehali wanda:hali pa:ta: wala:la:me. 6 Koto ekina: do Ima: pitolo haumanu handaa ka:nda:ma: na homa:la: halima:ta: ta:na:ma: homo hala:me laa pua lapa:peke leekeme.

7 Kutupa mo Dionina: hoki nane telimiki haliweki la:ka:la paa pulu haena:ta: Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: Dionina: pi dupa lawaeyekeme. Ikana:ma: mo hapu hala: alena: puluta: aleke handulumeke hone wimipe. Poma: hambe make mea aneya moneya pu tonkua:la:eki handulumeke hone wimipe. Dia:me. 8 Koto alena: puluta: aleke handulumeke hone wimipe. Ika: honema:ta: epeke aka: seliapo yameke hali halia:eki handulumeke hone wimipe. Dia:me. Aka: seliapo yameke haliwekita: mo kini haliwekina: pitu hala: alenina: homeke handa:peke ya:la:pate 9 I opuono ai la kipa:e. Koto pemeke dina:ta: aleke handulumeke hone wimipe. Koda:na: pi la: mea halaasa: potopede hali yekepe. Aowe. Ipikita: potopede hali ya:la:pate pa potopede halina: hauta: ota: lombei piki some hala:me. 10 Koto some Dionita: mo hande Baibolona: wape pa:la: pina: Koda:ma: alota:

Ya pi lawalo pula: hali amba:la mo naka: pota: tiki tiki yawaena:e tapaalueke leeke pita: kota: ipikina: leekeme. 11 Ima: ota: pi alome. Mo hande bapitaisi peao haya: hali Dionita: mo amba: haemeke hali paeyao ota: lombei piki some hala:me. Pate mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: ota: biki na ula: some a:nda:ma:ta: Dioni lombei pa:la:me.

12 Dionima: mo hande pimanu walea: natena: kini pu mea a:pa ame do natena: kone mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekima: lombei lombei pua:tiki ipu hala:me. Kutupa mo honkopu hao haleme haliwekima: koto hepenina: Kilu Tombuao Hala:eki miniki halememe. 13 Amba: haemeke potopede haliweki paeyaoma: make mo hande Mosesina: la: wieke Lo pi manuma: make Koda:na: pi wala:tiki a:paata: Dionina: nate opolo a:pa haena:ta: lo naeyekeme. 14 Kutupa ikana:ma: mo hande haliwekima: la: wimiki pimanu opuluekema: hone pimika:na:ta: kota: mo hande haliwekima: ipilieke laa la: wimi Elaidiata: Dionina: lemeke yekeme.

15 Ika: katakema: opua:peke yemeka:na:ta: kota: opua:pa:peke. 16 Amedo
do haleme wanda:halita: alekema: handelememe lonope. Ikita: mo makedi
hama putupa alu pea pilimi wekiwandiki leke halememe. Ane kalale pitimi
tapakema: mone kalale pitimi tapake wi la: moneao alota:
17 Ikana:ma: sama: puemena:yeke tapeke luma:pate ikana:ma: sama: na piki
kiaememe.
Kutu pimikita: a:ta: piki emelimanu loma:pate e̲ na leke kiaememe alememe.
18 Dioni a:pa ikali ne na neeke ekita: hande wanda:halima: alota: Ipiki
pa:ta:ta: hoke temoko pila:me lemekeme. 19 Pate Wanda:halina: Eiyeke
a:pa ikali ne yaapo no hayeke ekita: koto wanda:halima: kone handolo
alota: Do hali handa:pe. Ipikita: ikali ne wopu no hake some ya:ka:ta:me.
Kutupa ipikita: mo hande dakisi mu make hoke hau pu haleme haliweki
ame̲le̲ apa:taala:me lemekeme. Kota: mo hone wiki hauma:ta: ipika: pu
hala:eki manuma: ipika: honeta: ota: epeke hone o hoke hone laa pa peneme
yaasa:me.

Wanda:halima: puki na la:ka:la:lemekeeki (Luku 10:13-15)

20 Mo hande Yesuma: ipika: na handeke haumanu pu hayeke daoni
pa:ta:manu haemeke wanda:halima:ta: mo haumanu handaa kone ika: hoke
haumanu mina:pa:lao na la:ka:la:lemeke yeke handaa 21 ipikana:ma: koto
da teke pa:ta:manu haemeke wanda:hali hando alo alota: A:ta:e. Kotaasini
daoni neke pa:ta: ka:nda: tieke ma:nda: ipuluekema: pila:me. Betesaidao.
Neke pa:ta: make kutu piki hau kone ipuluekema: pila:me. I̲ma: mo ipiliki
pa:ta: pua: na handeke haumanu a:nda: mo hande daoni yaapo Taiya Saidoni
pa:ta: pua:ka:na: yoluta: kota: koto da yaapo pa:ta: haleme wanda:hali ika:
puki la:ka:la:meka:ta:me laa Koda:ma: handena:ta: busa: pitikimanu wepia
yamaata: lanka: apolo kitulu pimime. 22 I̲ma: ipiliki pa:ta:ta: ota: ota: pi
alome. Mo pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: kota: Koda:ma:
mo Taiya Saidoni yaapo pa:ta: halo pa:la: a:ta:ma: homa:la: ekita: mo ipiliki
Kotaasini Betesaida yaapo pa:ta: kulu pa:la:eki ota: haka:ta: pao halieke.
23 A:pei Kapeneamio. Naka: honema: neketa: oli hepeni nane naka: kone
mea a:meiyalueke hone wilipe. O dia:me. Neketa: ti to hala: ale pa:ta: mea
tapaalieke. I̲ma: neke pa:ta: pua: na handeke haumanu a:nda: mo hande
Sodomo daoni pa:ta: pua:ka:na: yoluta: kota: koto data: ame pa hao halo
pia:me. 24 I̲ma: neke pa:ta: ota: ota: pi alome. Mo pi yokaalu pulu pa:la: nate
opolo epea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: mo Sodomo halo pa:la: a:ta:ma: homa:la:
ekita: mo neke Kapeneami pa:ta: kulu pa:la:eki ota: haka:ta: pao halieke.

Hoto pituluekema:ta: I̲ pa:ta: epoe leekeeki (Luku 10:21-22)

25 Koto toma:na: Yesuma: Koda: pa:ta: alota: Apa:o. Neketa: do kenke oli
hepeni yaapona: Tekehalio. Keiyae tieke aloe. Pa ekipeke. Nakana:ma:
mo hande handa:wiki wanda:hali pa:ta: a:mbao wina: le hau manuta: pa
mo hone wopu na wiki wanda:hali pa:ta: peneme yaaleme. 26 Aowe Apa:o.
Koto ekita: naka: hone piekeyeke eki yaena:yeke pina: aleme laa leekeme.
27 Ala:ta: ala:ta: paeyaota: ya Apa:ma: I̲ pa:ta: amba: ka:la:me. Eiyeketa:
hali ma:nda:ma: ota: na handa:la:pate Apa:ma: homeke handa:la:me. Koto
mandake tupa: kone Apa:ta: hali ma:nda:ma: ota: na handa:la:pate Eiyekema:
homeke handa:la:me. Koto pa:la: ekina: mandane wanda:halima: make
Ateke handena: Eiyekema: iki ma̲leke lia peneme yaeya:ka:na:ta: handil-
imikie.

28 Mo ka:nda:piki alemanu tia pominolo hata: soka:la:ma: homa haleme
wanda:hali paeyao iki pa:ta: ya kulu polo hoto pita:la: pa:ta: ula:ma: mue-
mena: I pa:ta: a:pa:peke. 29 Ima: iki pa:ta: kitolo tita: mea ika: peiyokona: tia
hata:ta: ya hau honda: mea pia:pa:peke. Pa ekipeke. Ita: kimelema: hata: ya
pukima: homu pea halome. Koto ekima:ta: ikana:ma: ika: pukina: lopaasa:
ekita: ana:na: milimikie. 30 Do Ima: ika: peiyokona: tuemena: mea tiaaso
tima:ta: ika: peiyoko na hoeyaalieke. Kutaa mo Ima: mea tipe alo ka:nda:ta:
ka:nda: wopu na piki yapa: pilieke alome leekeme.

12

Hoto pila: natena: pi ula:eki
(Maka 2:23-28, Luku 6:1-5)

1 Hosikima: hao hao pea hoki naneta: Yesu ipika: hoki nane telimiki
haliweki amele Diu wanda:halina: hoto pila: nate homekena: mo widi e
manuna: pulu hata:ta: mo disaipolo haliwekima: iki tea: pieke handaa wid-
ina: kilikimanu honda:mipi pea nemekeme. 2 Kutu pimikieki mo Pa:tisi
haliwekima: handaa Yesu pa:ta: alota: Handa:e. Mo naka: disaipolo hali-
wekima: piteleme ekita: do Hoto Pila: natena: pia:peke na ya:la: hau pitolo
pitelememe lemekepate 3 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mo hande
Deipidi ipika: haliweki amele iki tea:ma: homemeke natena:ta: Deipidima:
pieke ekita: hoto homeke a:nda:na: na yata:pa handemepe. 4 Ipikana:ma:
Koda:na: da tukiki pa:ta: honda: pambaata: mo Koda: pa:ta: wieke palaowa
meata: ipika: haliweki amele nemekeme. Koto wanda:halima: naama:na:
pi wieke palaowata: mo yeni peao haemeke da handeteke haemeke hali-
wekima: homeke napeke yeekeeki kone ikana:ma: mea nemekeme. 5 Kutupa
pi ma:nda: mo hande Mosesina: wape pa:la: Lo Pi ula: tameiya: pa:ta:ta: mo
hande yeni peao haleme haliwekima: mo Hoto Pila: nate paeyao nina: koto
natena: pi ula:eki yamba:la:tiki pu halemepate ikana:ma: ata:ka: na pea:tiki
pu halememe. Kutu piki wape ma:nda: a:nda: na yata:pemepe. 6 Pate mo
koto tembolo da ota: lombei piki ala:ta: ma:nda: homeke do a:pa ula:me laa
iki pa:ta: alome. 7 Mo Baiboloma: alota: Ita: mo lia kita:la: hoteke manuta:
hone na pa:la:pate pa mo a:ta:ma: homaa tamba: mina:la: hau homeke hone
pa:la:mee la:la: pina: tekemanu a:nda: hone wopu wimika:na: yoluta: kota:
ikana:ma: mo ata:ka: na peao haleme wanda:hali pa:ta: hoke hau peleme
pi na lolo pimime. 8 Pa ekipeke mo Wanda:halina: Eiyeketa: mo Hoto Pila:
natena: handeteke hala: tekehali kone hala:me alome laa leekeme.

Kiki hoke halina: pi
(Maka 3:1-6, Luku 6:6-11)

9 Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao pulu hata: mo Diu haliwekina: yeni peao
haemeke da ma:nda: tukiki pa:ta: honda: pambaata: 10 kiki hapueke endiki
hali homeke koto da pa:ta: hayekeme. Mandane halima:ta: Yesuta: pi ula:
ekina: yamba:la:la: somee loluekema: yeke ipiki handa: pelia haemekeme.
Ikana:ma: ipiki lota: pitolo alota: Nika: pi ula:eki manuma:ta: do Hoto Pila:
natena: mo yenimanu epeaapeke hau pia:peke ekina: waleke ula:pe o dia:pe
lemekeme.
11 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki ma:nda: hondo naka: sipisipi
homeke a:nda: mo Hoto Pila: natena: keona: lopea:ka:na:ta: nakana:ma: kutaa
kone hopula: mea a:meiyapeke na yelia:pe. 12 Kutu pieke ekina: halina:
tombota: mo sipisipina: yenki ota: lombei pa:la:me. Koto ekina:ta: mo Hoto
Pila: natena: kone wanda:hali ma:nda: tamba: miomono nika: Lo Pi ula:eki
manuma: waleke wiawala:me leekeme. 13 Koto pi la paeyeke Yesuma: mo
kiki hapueke endiki some pa:ta: alota: Naka: kiki tindipae leekeme. Koto

leeke ipika: kiki tindipaeyekeme. Tindipata: mo kiki epeata: ipika: epeke kiki
ma:nda: leke kone hayekeme. 14 Kutu pieketa: kota: mo Pa:tisi haliwekima:
koto da mina:pa:lao hama puaata: Yesu luekema: a:nda: lomba: wimikime.

Koda:na: maleke lieke e pokaasa: hali

15 Ipiki luekema: a:nda: lomba: wimikieki Yesuma: opuaata: koto pa:ta:
mina:pa:lao peekeme. Kutu pieketa: wanda:hali wopuma: ipiki telimea
pemekeme. Yesuma: ika: homa:pa wimiki wanda:hali paeyao epeao haena:
laata: 16 ikana:ma: ipika: biki mandane wanda:hali pa:ta: la halaama:na: yeke
na lapa:peke leekeme. 17 Ipikana:ma: kutu piki hauta: Koda:ma: mo hande
potopede hali Aisaya pa:ta: yama: la: wieke yekeeki peneme yaaluekema:
pate piekeme. Aisayama: wape pieke pi manuta: dupa la:la:me.
18 Do ya e pokaasa: halita: Ima: maleke lia do haena: lolome.
Ima: ipikita: pukima: wopu homo hata: ya pukima: ta:na: wopu pa:la:me.
Ya temokota: ipiki tukiki pa:ta: pitina: tapaalueke.
Kutu poa:ka:na:ta: ipikana:ma: mo kenke paeyaona: haleme tapake paeyao
pa:ta: ya tiki tiki peaasa: pimanu la hawalieke.
19 Ipikana:ma: ma:nda: lu tombualuekema: mineke pi make o lu tombuake pi
na lelieke.
Kutupa mo pota: ka:pa nina: hata: make pi tiekemanu na lelieke.
20 Hambe homeke ma:nda: hosiki tonda:pa: hata: pou tea:ka:na:ta:
ipikana:ma: ota: na tonda:pa: mea baalieke.
Kutupa mo ola:pake homekena: lankake siki make na lu honialieke.
Ipikana:ma: mo tiki tiki piki hau manuma: bepolaena: loluekema: yeketa: mo
ipika: e poka:la:eki na mina:pa:lake pa poka:tiki pu halieke.
21 Kutupa kenke paeyaona: haleme tapake wanda:hali ipiki pa:ta: hone tulao
yu wia hao halieke la:la:me leekeme.

Bielisibuluna: welema: e poka:la:me lemekeeki (Maka 3:20-30, Luku 11:14-23)

22 Koto pita:ma:ta: mandane wanda:halima: hali homeke Yesu pa:ta:
hatuku mea epemekeme. Koto some ipika: puki pa:ta: hoke temoko pitieke
ekima: leke holu peao pi na lao piekeme. Yesuma: mo some wamo
pieketa: ipika: leke kila handolo hata: pi epeke tupa: leekeme. 23 Kutupa
mo hande mombelemeke wanda:halima: kutu pia:eki handolo ikana:ma:
tola:tia pominolo alota: Do someta: Deipidina: eiyeke yaalo pa:la:me laa
lota: lota: pimikime. 24 Do lota: lota: pimiki pimanu opua mo Pa:tisi hali-
wekima: hombo peaaso alota: Do somema: hoke temokomanu tolu hala:
ekita: mo hoke temoko paeyaona: you temoko Bielisibuluna: welema: kone
pia:ka:ta:me lemekeme.
25 Mo haliwekina: wimiki hoke honemanu Yesuma: handolo iki pa:ta:
alota: Homeke kenke wanda:halima: ika: kone putupa: alualu pea a:nda:
lia:ka:na:ta: kota: koto kenke wanda:hali homeke pa:ta: momba:la haleme
ekita: ai koto kone paelieke. Kutupa homeke da wanda:hali make o homeke
tapake sunuma: ika: kone putupa: alualu pea a:nda: pimika:na:ta: kota:
koto tapaketa: epeke tupa: hapeke na yelieke. 26 Koto tupa: kone mo
Sadanina: kilu tombuao hala:eki pa:ta:ta: kalale ya alu pea a:nda: pu alu
pipika:na:ta: kota: ipika: kilu tombuao hala: ekita: amba: tekilipa: alu pea
ai paelieke. 27 Ikana:ma: I hotiolo hata: Do somema: hoke temokomanu
tolu hala: ekita: Bielisibuluna: welema: pia:ka:ta:me aleme ekina: teke a:nda:
ota:eki ya:ka:na:ta: kota: mo ika: disaipolo haliwekima: mo hoke temoko-
manu teliaena: yeke wele peake hauta: epina: welema: peaasemepe. Mo
ika: disaipolo haliwekima: pu haleme hauma: walolota: mo ika: aleme pita:
ota: pi na alememe. 28 Dia:me. Ima: mo hoke temokomanu teliolo weleta:

Bielisibuluna: welema: na pitolopate Koda:na: Sipitidina: welema: peaaso haena: pitolome. Koto ekina:ta: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki teke pa:ta: a:pa hala:pate na handelememe.

29 Honkopu hake somena: data: ma:nda:ma: pa yamba:la honda: pamba pua ipika: alemanu mia:peke na ya:la:me. Pate ipikana:ma: mo da tekehali amba:la mina tonkao wina: laata: kota: ipika: ula: alemanu hone pa:la: tupa: talo pea mea pelieke.

30 Mandali epi a:nda: yaeki na haya:ka:na:ta: kota: koto somema:ta: I pa:ta: a:nda: lita:la:me. Kutaa make mandali epima: I tapu na mombelea:ka:na:ta: kota: koto somema:ta: hoela: lita:la:me.

31 Koto ekina:ta: Ima: iki pa:ta: dupa alome Wanda:halima: pimiki hoke haumanu make hoke hoke pimanu lo haleme ekimanu make kotoeki paeyao Koda:ma: pa paeyaapeke ya:la:pate pa hali epima: mo Holi Sipitidina: biki hoeyaeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipika:eki ota: na paeyaalieke. 32 Mandali epita: mo Wanda:halina: Eiyekena: biki pa:ta: pi lea:ka:na:ta: kota: koto hoke pi aleme ekita: Koda:ma: ana:na: paeyaapeke ya:la:pate pa mo Holi Sipitidi hoeyaaluekema: pi ma:nda: lea:ka:na:ta: kota: ipika: ekita: Koda:ma: ame do make wetepe make ota: na paeyawalieke.

Ti kilikina: peneme yaasa:eki (Luku 6:43-45)

33 Epeke kilikimanu ta la:la: ekima:ta: epeke ti hala:eki peneme yaasa:me. Pate hoke ti haya:ka:na:ta: kota: hoke kiliki kone talipikie. Ti paeyaona: hala: hauta: ika: kiliki a:ilia: ekima: peneme yaalieke. 34 Ketoma: handeke some hombo ikita: hoke some hombo haemeka:na:ta: ekipa epeke pimanu lo hapa:peke yelemepe. Pa ekipeke. Mo hone pa:ta: tumba ula:eki kone kake pa:ta: a:pa:tiki pu hala:me. 35 Epeke halima:ta: ipika: puki pa:ta: wilia: hone epeke manuta: ipika: pilia: hauma: peneme yao walieke. Koto tupa: kone hoke halima: ipika: puki pa:ta: wilia: hoke hone manuta: ipika: pilia: hauma: peneme yao walieke.

36 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Mo pi yokaalu pulu pa:la: nate tieke opolo epea:ka:na:ta: mo wanda:hali ika: leme handiki na piki pimanu paeyao Koda:ma: ana: piki tupa: kone telipalieke. 37 Neketa: hoke halie o epeke halie pita: ika: leme pi kone Koda:ma: mea telipeao la kilieke.

Na handeke hau homeke handa:mono wala:e lemekeeki (Maka 8:11-12, Luku 11:29-32)

38 Mandane Pi Ula:eki wala:la: haliweki pita: Pa:tisi halimanu tonka:na: ikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Disao. Mo na handeke hau homeke handa:mono nakana:ma: pie lemekeme.

39 Yesuma: koto lemeke pi opuolo alota: A:pei do hoke hau pu haluekema: Koda: kiao haleme wanda:halio pa ekipeke handaa mo na handeke hau ma:nda: handuluekema: alemepe. Dia:me. Mo amba: hande Diona pa:ta: pieke yeke na handeke pate hau homeke waloa:ka:na:ta: handilimikie. 40 Hande Dionata: ta:peli tiekena: weleke pa:ta: timba: tepo nate tepo pea pitiekeme. Kota: mo Wanda:halina: Eiyeke make mandake tupa: kone timba: tepo nate tepo pea kenke tukiki pa:ta: wilieke. 41 Mo Koda:na: pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: mo hande Ninipa wanda:halima: Dionana: waleeke pi opua ika: hoke hau mina:pa:lao puki la:ka:la haemeke handaata: ikana:ma: tiao hata: iki la: mea lopaalieke alome. Pa ekipeke. Ameta: iki pa:ta:ta: mo hande Diona ota: lombei piki hali ma:nda: ta a:pa hala: handepe. 42 Mo Koda:na: pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: mo hande Siba kenkena: kuini wanda:ta: mo hande hone wopu wieke kini hali Solomonoma: leeke epeke mana: pimanu opuluekema: papate hao epeeke

handaata: ipikana:ma: tiao hata: iki la: mea lopaalieke. Pa ekipeke. Ameta: iki pa:ta:ta: mo hande Solomono ota: lombei piki hali ma:nda: ta a:pa hala: handa:pe.

Hoke temokoma: la:ka:la paa epolo pa:la:eki
(Luku 11:24-26)

43 Hoke temoko ma:nda: hali ma:nda:na: puki mina:pa:lao ala:ta: ala:ta: na opeke kenke tukiki pa:ta: pominolo hata: ipiki pita:peke epeke da panda: ma:nda: weiliepate pa na handa: wia:ka:na:ta: 44 ipikana:ma: Ya da nane paa la:ka:la polueke laa paa la:ka:la pua mo hande mina:pa:layeke data: ma:nda: na hake wamo pea bao epeke hau pea wilia:eki handilieke. 45 Kutupa ipika: pu hala: hoke haumanu ota: lombei peao pu hake hoke mandane watake hata: temokomanu ma:nda: hatuku mea a:paata: ipiki amele mo hande da pa:ta: honda: pamba hao halimikie. Kutu pimika:na:ta: mo hande halima: hande amba: pieke hoke hau ota: lombei peake hoke hau pilieke. Kutu piki hauta: ame do haleme hoke wanda:hali pa:ta: make opolo ipilieke alome leekeme.

Yesuna: inkiki hameketonu
(Maka 3:31-35, Luku 8:19-21)

46 Yesuma: koto wanda:hali pa:ta: pimanu panake alo haena:ta: ipika: inkiki hameketonu opolo epemekeme. Ikana:ma: da hama: nane a:pa hata: Yesu pa:ta: pi lomono epena:e laa honke lemekeme. 47 Kotoeki opuaata: hali ma:nda:ma: Yesu pa:ta: alota: Yesuo. Naka: ama: kame tonuma: neke amele pi loluekema: hama: nane a:pa yu wia halememe leekeme. 48 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Epita: ya ama:pe o epita: ya kame tonupe. 49 Koto pi alo hata:ta: ipikana:ma: ipika: hoki nane telimiki wanda:hali maleke litolo hata: alota: Ya ama: kame tonuta: do handa:pe. 50 Mo ya hepeni nane hala: Apa:na: hone pa:la: haumanu peao haleme wanda:halita: ikita: ya ana: ama: kametonue leekeme.

13

Wae ale manuna: onkoluma: pi
(Maka 4:1-9, Luku 8:4-8)

1 Koto natena: kone Yesuma: mo da mina:pa:lao mo hande ikali leke mone tea:na: pua wanda:hali pa:ta: pi walo pitiekeme. 2 Wanda:hali wopu ipiki pa:ta: a:pa mombelemeke handaata: Yesuma: mo wanda:hali ikali tea:na: haena: ipikita: palai kawaso pa:ta: pua pitiekeme. 3 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: onkoluma: laa pimanu wopu waleekeme.

Dupa leekeme. Nate ma:nda:na: hali ma:nda:ma: wae alemanu tande loluekema: peekeme. 4 Kutupa ipikana:ma: tande lea:tiki pulu haena: mandane wae manuta: pota:na: lopa: lopa: pieke ekita: ba titima: a:pa talopu nemekeme. 5 Kutaata: mandane wae manuta: toopimanu manda taleeke kenke sikina: lopeekeme. Mo kenketa: aneke na wiekeeki yaalo mo wae sunuta: koto kone opeekepate ika: piki onina: toluma: wopu na puayeke ekina: 6 nate talo hata:ta: pou ta hapiekeme. 7 Kutaata: mandane wae manuta: tekeke hake ale polu pa:ta:manu lopeekeme. Kutupa tekeke hake alemanu opa:liaaso hata: hande wae alemanu opolo pieke ekita: tombuaeyekeme. 8 Kutu piekepate mandane wae ale manuta: epeeke kenkena: lopeeke handaa napeke epeke tupa: wiekeeki manuta: dupae. Mandaneeki 100 tupa: mandaneeki 60 tupa: mandaneeki 30 tupa: wiekeme. 9 Kutupa Yesuma: koto ipika: onkoluma: pi paeyaaso alota: Katake lomba:la: halima: wotu opina:e leekeme.

Onkoluma: pi manuma: leeke ekina: teke
(Maka 4:10-12, Luku 8:9-10)

10 Koto hoki naneta: mo disaipolo haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa lota: pitolo alota: Nakana:ma: do wanda:hali pa:ta: pi alo hata:ta: ekipeke onkoluma: pima: la halepe. 11 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: a:mbao ula: hone manuta: ikita: opua hone wilimipate mo wanda:halita: hone na wina:yeke onkoluma: pi alome. 12 Pa ekipeke. Ala:ta:manu amba: wia hala: somema:ta: ipika:eki lombei pina: loluekema: haka:ta: pao halia:ka:na: milieke. Pate ala:ta:manu wopu na wiki natehali someta: ipika: wia hala: alesiki kone ma:nda:ma: yoka: mea pelieke. 13 Ima: do onkoluma: pimanu laa iki pa:ta: pi alo ekina: teketa: do ekina:yeke alome. Ika: lekema:ta: handa:peke ya:la:pate na handelememe. Ikana:ma: opuluekema: katake wia pelimipate pa na opu make hone na wilimiki handaa alo alome. 14 Mo hande potopede hali Aisayama: wape pieke wapena: la: ula: pita: ame do wanda:halima: yaalememe. Koto yaaleme ekita: dupa

Do wanda:halima: opitolo opitolo halo pelemepate ika: hone pa:ta: na wilimikie.

Kutaa make handolo handolo halo pelemepate ika: honema:ta: na handilimikie.

15 Pa ekipeke. Ika: hone manuta: timba: lo make ika: katakemanu poko make ika: lekemanu handupu pelememe.

Koda:ma: alota: Kutu piki haumanu na pia:ka:na: yoluta: ika: lekema: epeke hando make ika: katakema: epeke opu make ika: honema: epeke hone wia hata: ikana:ma: I pa:ta: la:ka:la epolo pimika:na: yoluta: kota: Ima: iki wamo pulu pua:me la:la:me leekeme.

16 Amba:ta: Aisayama: kutu piki pi leekepate ameta: Ima: iki pa:ta: dupa alome. Ikana:ma: ta:na:ma: homo hapa:peke. Pa ekipeke. Ika: lekema:ta: ala:ta: ala:ta: handa:pa:peke yo make ika: katakema: pi epeke opu pia:peke ya:la:me. 17 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Amba: haemeke potopede haliweki wopuma: make mandane tikitiki piki haliweki wopuma: make ikana:ma: ame do handeleme haumanu handuluekema: hone wopu pieke taapo haemekepate na handemekeme. Koto haliwekima:ta: do opueleme pimanu make opuluekema: hone wopu pieke taapo haemekepate na opimikime.

Wae nokopa:la: onkoluma: pina: teke la haleekeeki
(Maka 4:13-20, Luku 8:11-15)

18 Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo wae ale nokopa:la: onkoluma: pi alo ekina: teketa: hone wopu uemena:ma: ikana:ma: wopu opua:pa:peke. 19 Mo hande Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: pi wala:la: ekina: pi opitelemepate hone wopu wia na mea mendieleme wanda:hali ikita: mo hande pota:na: lopeeke wae manuma: handelememe. Ika: puki pa:ta: nokopeeke pi manuta: Sadanima: ai a:pa yoka: mea pula:me. 20 Kutupa mo waleme pi opuolo hata: ta:na:ma: homaa ai mea miniki haleme wanda:hali ikita: mo hande toopi manda wieke kenkesiki pa:ta: lopeeke wae manuma: handelememe. 21 Mo opiteleme pita: ika: puki tukiki nane wopu na wina: alemeke handaa hosiki hao hao peaata: koto kone paelieke. Pa ekipeke. Mo Pi Seliapo wala:la: ekina: kiaasa: halima:ta: iki pa:ta: tanda o ka:nda:manu hala:leketa: kota: koto kone lopo halememe. 22 Kutupa mo hande tekeke hake pu polu pa:ta: lopeeke wae alemanu tupa:ta: mandane wanda:halima: pi epeke tupa: opua miniki halemepate do kenkena: haumanu pa:ta: hone tieke eleke eleke wopu witelemeeki pita: mani tieke wopu amu pulueke hone witelemeeki yaapoma: Koda:na: pi tombuatiki pina: lea:ka:na:ta: epeke kilikimanu na a:ilimikie. 23 Kutu pu halemepate mo waleme pi opuolo epeke mea miniki

haleme wanda:hali ikita: mo epeke kenkena: lopeeke wae manuma: handelememe. Ika: kiliki a:elo peleme tupa:ta: dupa. Mandane wanda:hali ika: kilikita: 100manu tupa: mandane ekita: 60manu tupa: mandane ekita: 30manu a:eyeke tupa: halimikie leekeme.

Hoke waemanu tande leekeeki

24 Koto la paeyeketa: Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda:ta: dupa leekeme. Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: dupiki hone wia:pa:peke. Hali homekema: ipika: e pa:ta: epeke waemanu tande laa peekeme. 25 Kutupa peeke hoki naneta: timba ma:nda:na: mo wanda:hali u pelia pemeke naneta: ipika: a:nda: tunkuliki hali homeke a:pa mo hande epeke wae taapuna: hoke wae tande la: pamba peekeme. 26 Mo hande epeke wae alemanu opa napeke honke pankeeke pita:ma:ta: kota: mo hande hoke ambu apa:tao opekeeki manuta: peneme yeekeme. 27 Koto ekina: mo hande e teke halina: e pokaeyeke haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Tekehalio. Naka: ena: epeke kiliki homeke tande lepate do hoke ambu manuta: ekipa a:pa hao pa:la:pe lemekeme.

28 Ipikana:ma: ika: pi hombo peaaso alota: Ya a:nda: tunkuliki hali ma:nda:ma: do hoke wae tande alo pia:me leekeme. Koto leeke ikana:ma: alota: Mo hoke ambu manuta: nikana:ma: talo baalo pomonope laa lota: pimiki handaa ipikana:ma: 29 ika: pi hombo peaaso alota: Dia:me. Mo hoke ambu talemeka:na:ta: mo epeke kilikimanu tonka:na: talo baama:na:ma: 30 mo napeke naa pilia: nate epena: yu wia hata: hokeeki epekeeki pa apa:tao opena:e. Koto nate opolo epea:ka:na:ta: Ima: mo napeke momba:la:la: haliweki pa:ta: mo hoke ambu amba:la talo tonka tonka pea tia pua panane yanka:pa:peke lolueke. Kutaata: mo epeke napekemanu talaata: ya amu pitolo da pa:ta: wia:pa:peke lolueke lea:me leekeme.

Masidadi waena: onkoluma: pi
(Maka 4:30-32, Luku 13:18-19)

31 Yesuma:ta: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: la halolo hata: alota: Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: dupiki hone wia:pa:peke. Hali homekema: ipika: e pa:ta: mo kimilema: handeke ale masidadi kiliki nokopa peekeme. 32 Mo kilikita: ota: hodikale siki yeke kiliki yekepate ipika: opolo hata:ta: mandane wae manuna: opa:la: tombo lombei peao opaa ti tupa: halieke. Kutu pia:ka:na:ta: kota: bamanu a:pa ipika: paleke pa:ta:manu ika: dakemanu halimikie.

Palaowa pombei yaasa: yisitina: onkoluma: pi
(Luku 13:20-21)

33 Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: paa la haleekeme dupa. Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: yisitima: handa:la:me. Wanda: homekema: mo yisitimanu mea sini tieke tumbiki palaowa tapu dakole pealieke. Kutu pilia: hoki naneta: koto palaowa paeyao pombei ya halieke leekeme.

Yesuma: waleeke ekita: onkoluma: pima: homeke waleekeeki
(Maka 4:33-34)

34 Yesuma: mo hande mombelemeke wanda:hali pa:ta: waleeke pi paeyaota: onkoluma:ma: homeke waleekeme. Ipikana:ma: pi homeke siki ma:nda: onkoluma: pima: na leke pa na la haleekeme. Dia:me. Pi paeyaota: ota: onkoluma: pima: homeke waleekeme. 35 Koto pieke ekita: amba: hande potopede halima: la: wieke pimanu yaena: yeke piekeme. Koto hande potopede halima: la: wieke pita: dupa
Wanda:hali pa:ta: pi loluekema:ta: onkoluma: manuma: homeke lolueke.
Do kenke wepia wieke ane kini pu mea a:pa ame do halome anema: a:mbao ula: pi manuta: iki pa:ta: Ima: peneme yao la halueke leekeme.

Hande hoke waena: onkoluma: pina: teke

36 Yesuma: koto mombelemeke wanda:hali mina:pa:lao da tukiki pa:ta: honda: pambolo haena: ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Mo hande ena: nokopeeke wae alena: onkoluma: pina: teke niki la kuelena:e laa lota: pimikime.

37 Yesuma: kota: pi hombo peaaso alota: Mo hande epeke wae alemanu tande leeke hali tupa:ta: mo Wanda:halina: Eiyekee. 38 Kutupa mo e tupa:ta: do kenkee. Mo epeke waemanu tupa:ta: mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala: pa:ta: haleme wanda:halie. Mo hande hoke ambumanu tupa:ta: mo hoke Sadanina: wanda:halie. 39 Kutupa mo hande hoke wae tande leeke a:nda: tunkuliki some tupa:ta: Sadanie. Mo napeke momba:lapeke nate tupa:ta: do kenke paelo pa:la:ekie. Kutupa napeke mombeleeke haliweki tupa:ta: mo hande enisolo haliwekie. 40 Pa mo hande hoke ambumanu yoka mea tonkao pua tina: momba:la yankolo pieke tupa:ta: kota: do kenke ya paelia: dina: make mandake hau kone pilieke.

41 Koto dina:ta: mo Wanda:halina: Eiyekema: ipika: enisolomanu tapaalieke. Ikana:ma: ipika: Kilu Tombuao Hala: ekina: tukiki pa:ta: hala: hoke hau pu haleme wanda:hali pita: mo hoke haumanu pu tiaasa: wanda:halimanu paeyao tonka:na: paeyao yokilimikie. 42 Kutaata: mo hoke wanda:hali paeyaota: mo enisolo manuma: tonuma: ti tieke to hala: alena: mea lopaalimikie. Koto pa:ta:ta: ika: kake lenkene laaso hata: e̱ wi lo halimikie. 43 Koto natena:ta: mo ika: Apa:na: Kilu Tombuao Hala: tukiki pa:ta: epeke hau peleme wanda:hali ikita: mo natena: pa̱a̱ tupa: pu halimikie. Hali epima: ipika: katake lombea:ka:na:ta: kota: do pi ota: opina:e.

Ti teke pita:la: onkoluma: pi

44 Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: do tupa:e. Hali homekema: ma:nda:na: e mopuna: pa peekepate kone amba: haliwekima: ti teke pimikieki handa: wiekeme. Kutupata: ipikana:ma: ta:na: tiekema: homolo hata: paa a:nka:la: pambaata: mo ti teke wieke e hamba:peke mani mandaneeki wopu muluekema: ipika: wia hayeke alemanu paeyao mandane wanda:halima: hambena: tapao mani meaata: koto kone mo ti teke piekeeki handeeke e hambuluekema: paa la:ka:la peekeme.

Sekete hapeke belekena: onkoluma: pi

45 Hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: do tupa: make ya:la:me. Hali homekema: mo mani tieke mia:peke sekete hapeke beleke seliapo weita:la:me. 46 Kutupa ipikana:ma: nate homeke a:nda: koto beleke teke ota: ta:ta: pupapeke seliapo pikieki handa: wia:ka:na:ta: kota: koto beleke teke hambuluekema: ipika: wia hala: ala:ta: ala:ta: paeyao ma:nda:ma: hambena: tapaa tapaa pilieke.

Tenki nuna: onkoluma:

47 Hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: do tupa: make ya:la:me. Mandane ta:peli mu haleme haliwekima: ika: tenki nu tieke mea ikali lekena: lopao ta:ta: ta:ta: piki ta:pelimanu paeyao wopu mondu haleme. 48 Kutupa mo tenki nu a:nda: tumbia:ka:na:ta: kota: ikali tea: nane yola: mea wia hata: hokeeki epekeeki telipa u halememe. Mo epekeeki manuta: ika: kawasomanu pa:ta: lopaota: hokeeki manuta: bao halememe. 49 Kutupa mo paelo pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: koto tupa: kone pilieke. Mo hande enisolo manuma: opolo a:paata: mo epeke wanda:hali taapu halimi hoke wanda:hali talopu mea momba:lao 50 mo ti tieke to hala: ale pa:ta: mea lopa:nialimikie. Koto pa:ta:ta: ika: kake lenkene laaso hata: e̱ wi lo halimikie.

Amba: epeke ale pita: panake epeke ale yaapo

51 Yesuma: iki lota: pitolo alota: Do alo pina: tekemanu iki hone wilimipe
laa leekeeki ikana:ma: hombo peaaso alota: Aowe lemekeme. 52 Koto lemeke
opitolo Yesuma: alota: Hali ma:nda: epi a:nda:ma:ta: mo amba: la: wieke Lo
Pimanu walo hala: hali hata:ta: pa mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina:
hau paeyao miniki hala: hali make haya:ka:na:ta: kota: koto someta: mo da
tiekena: tekehali tupa: hata: ipika: momba:la nu pindu hao u hala: da panda:
pa:ta: pua amba: epeke alemanu make panake epeke alemanu make apa:tao
mea a:pa peneme yaasa: somema: handilieke leekeme.

Na:sa:tete da wanda:halima: Yesu kiaemekeeki
(Maka 6:1-6, Luku 4:16-30)

53 Koto onkoluma: pimanu paeyao la paeyeketa: Yesuma: koto pa:ta:
mina:pa:lao 54 ipika: teke da nane paa peekeme. Ipikana:ma: ika: pi hotu
haemeke da pa:ta: pi waleekeeki opitolota: wanda:hali wopuma: penkili
pimikime. Do somema: dupiki mana: pi manuta: hando pa:ta: opia:pe laa
lota: pualu alu pitolo alota: Mo hande ipika: pieke na handeke hau manuna:
teketa: ekipape laata: 55 Ipikita: mo hande da a:eta:la: halina: eiyeke kutupa
ipika: inkikita: Meti dia:yeke yekea. Ipikita: mo hande Dia:mesi Diosepe
Saimono Diudasi do hamala: hamala:na: hameke dia:yeke yekea. 56 Kutupa
ipika: beliki tonu make niki amele mandakena: na halemeke yekea laata: Do
somema: do ala: pi paeyaota: hando pa:ta: mea pa:la:pe laata: 57 ikana:ma:
ipiki kiaemekeme. Kutu pimiki ekina: Yesuma: iki pa:ta: alota: Potopede hali
ma:nda:ta: da ma:nda: wanda:halina: leke popelekena:ta: biki wilia:pate pa
ipika: teke da nane o ipika: wanda:halina: leke popelekena:ta: biki na wilieke
leekeme. 58 Koto ekina: ikana:ma: ipiki pa:ta: hone wopu na tulaemeke
handaa kota: ipikana:ma: make mo na handeke haumanu iki tukiki pa:ta:
wopu na piekeme.

14

Bapitaisi peao hayeke hali Dioni homeekeeki
(Maka 6:14-29, Luku 9:7-9)

1 Mo hande Ka:lili kenke handeteke hayeke hali Hetodima:ta: Yesuma:
pieke ekina: pi laemeke ekimanu opuaata: 2 ipikana:ma: ipika: e pokaemeke
haliweki pa:ta: alota: Hande lua: hali Dioni paa da:taa a:pa hala: ekima: wele
tieke wopu pitolo hata: mo na handeke haumanu pitolo pila:me leekeme.

3 Do pi leeke ekina: teketa: hosiki amba: leke Hetodima: Dioni da:ka:pa:
minina: laata: senipuma: tonkao dipula mea pitaena: leekeme. Koto ka:nda:
epeeke ekina: teketa: mo hande Hetodima: ipika: hameke Pilipina: weteke
Hetodiasi mieke ekima: piekeme. 4 Nate mandaneeki nina: Dionima: Het-
odi pa:ta: Do wanda:ta: naka: wanda: ale ekita: hoke hau piteleme laa pi
wopu la:tiki piekeme. 5 Koto leeke pita:ma: kone Hetodima: Dioni luekema:
piekepate mo Diu wanda:hali pa:ta: paala:ma: homeekeme. Pa ekipeke. Mo
Diu wanda:halina: honema: Dionita: ota: potopede halie hone wimikime.

6 Hetodina: mendieke natena: ne tieke pambeekeme. Kutu pieke dina:ta:
mo hande Hetodiasina: wanekema: mo wanda:halina: leke popelekena:
ma:nda: liekeme. Kutu pieke handaa Hetodima: ta:na: wotu pieke handaa
7 mo wandiki pa:ta: ipika: pi tieke la: witolo alota: Nakana:ma: I pa:ta: aleke
ma:nda: kie laa honke leka:na:ta: kota: Ima: ota: kulueke laa la: witolome
leekeme. 8 Koto leeke pita:ta: inkikima: doeki lapeke laa hone u tiaeyekeeki
opuaata: mo wandikima: Hetodi pa:ta: honke alota: Ame do siki kone mo
hande bapitaisi peao hayeke some Dionina: you tunkula kawasona: wia I
pa:ta: kie leekeme.

9 Koto pi opitolo Hetodima: ta:na:ma: na homekepate ipika: la: wita:la: pita: ipika: kimisu wanda:hali paeyaona: leke popelekena: la: wieke ekina: ipiki ya:la: mea:peke yeke handaa ipika: a:ndeli miniki haliweki pa:ta: alota: Do wandikina: hone pa:la: hau pua peape leekeme. 10 Koto leeke pi opuaata: mo haliwekima: dipula da pa:ta: pua Dionina: make tunkulaata: 11 ipika: youta: kawaso manda wia mea a:pa mo wandiki pa:ta: halemekeme. Mo wandikima: ipika: ama: pa:ta: mea pua haleekeme. 12 Dionina: disaipolo haliwekima: ipika: toko a:pa mea tia ma:nda: pa:ta: pua hoiyaata: Yesu pa:ta: la haluekema: pemekeme.

Yesuma: 5 daoseni haliweki pa:ta: ne haleekeeki
(Maka 6:30-44, Luku 9:10-17, Dioni 6:1-14)

13 Dioni lia:me lemekeeki opuaata: Yesuma: koto kenke mina:pa:lao kawasona: pita: mea keneme pa:ta: peekeme. Ipiki peekeeki wanda:halima: opitolota: ika: teke damanu mina:pa:lao mo ikali tea: lopa:la: ankema: Yesu telimea pemekeme. 14 Yesuma: mo kawaso mina:pa:lao kenke nane opolo pulu hata: wanda:hali wopu handaata: ipika: pukima: e̲ alo hata: iki pa:ta: a:ta:ma: homeekeme. Kutupieke ekina:ta: mo homa: pa wieke wanda:hali mea tiaeyekeme.

15 Koto welealota: ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Do aneta: keneme nanee. Ameta: nate paeta:la:me. Da pa:ta:manu wanda:halima: ika: ne hamba:tiki pena: tapaa tapaa pie lemekeme. 16 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Dia:me. Na pena: leke ikana:ma: nemanu ma:nda: mea hala:pa:peke leekeme. 17 Ikana:ma: paa Yesuna: pi hombo peaaso alota: Nikana:ma: do pa:ta:ta: palaowa wala: yunki hata:na: ta:peli yaapo pea homeke ula:me lemekeme. 18 Yesuma: alota: A:pa:la:me. I̲ pa:ta: mea ipupe laata: 19 mo wanda:hali paeyao ambuna: pitina: lape leekeme.

Kutaata: ipikana:ma: hande palaowa wala: yunki hata: make hande ta:peli yaapo make miniki hata: oli ya nane handa:liao Koda: pa:ta: keiyae laata: palaowa wala: pindi pindi pea ipika: disaipolo haliwekima: mea wanda:hali mina:yeke hale hale piekeme. 20 Kutupa paeyaoma: ana:na: naaka:na: alota: weleke tala:me lemekeme. Mo wanda:hali pa:ta: pa wieke putupilikimanu meaata: ala:ta 12 tumbaemekeme. 21 Kutupa mo hande palaowa wala:sunu nemeke haliwekita: mo wekiwanda: na apa:take pa haliweki homeketa: 5 daoseni halima: nemekeme.

Yesuma: ikali manda yapeekeeki
(Maka 6:45-52, Dioni 6:15-21)

22 Kutaata: mo hande wanda:hali tapaaluekema: hata:ta: Yesuma: ipika: hoke nane telimiki haliweki pa:ta: alo hata: alota: Mo kawasona: pita iki amba:la mone tea:na: pulu hape laata: 23 ipikana:ma: mo wanda:hali tapao hoki naneta: oli pote e̲lina: ipika: siki yeni puluekema: a:meiyekeme. Kutupa nate pambolo haena:ta: Yesu ipika: siki oli pa:ta: hayekeme. 24 Koto nate lekena:ta: mo hande kawasota: mo ikali leke tukikina: pulu haena: po tiekema: ika: wenoko nanema: a:pa ambulaaso hata: ika: kawaso wopu mea a:meiyaaso lopaaso piekeme. 25 Koto ekina: da ka:la:puluekema: okona: Yesuta: mo disaipolo haliweki haemeke alena: poluekema: ikali manda ankena: peekeme. 26 Mo haliwekima: ipiki ikali manda ankena: epeekeeki handolo iki paeyaoma: paala:ma: wotu homolo hata: Temokoe laa e̲ wi lemekeme. 27 Kutu pimikipate koto kone Yesuma: iki pa:ta: pi alo hata: alota: Honkopu hapee. Dota: I̲e. Paala:ma: na homa:pepee leekeme.

28 Koto leeke Pidama: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Neketa: ota: neke
ya:ka:na:ta: kota: I tiao do ikali manda a:pa neke pa:ta: a:pono nakana:ma: I
epo laa lae leekeme. 29 Yesuma: alota: A:pa:la:me. Epoe leeketa: Pidama: tiao
mo ikali manda kini pu mea Yesu pa:ta: peekepate 30 ipikana:ma: mo hande
po tilipuma: piekeeki handolo hata: paala:ma: homeekeme. Kutupa mo ikali
pa:ta: ipiki kini pea honki alo hata: alota: Tekehalio. I tamba: minie laa wi
leekeme.
31 Kota: koto kone Yesu ipika: kiki tindipa moneao ta:nka:pa: minolo alota:
Neketa: hosiki hone tulaake someo. Pa ekipeke hone yaapo yaapo wipe
leekeme. 32 Koto laata: ipiliki telipina: mo kawasona: pitulu pepeketa: mo po
tieke u pa lopeekeme. 33 Mo kawasona: pitimiki disaipolo haliwekima: koto
pieke hau handolo hata:ta: ikana:ma: Yesuna: biki a:meiyaaso alota: Ota:e.
Neketa: ota: Koda:na: Eiyekee laa lemekeme.

Kenesatete nane pemekeeki
(Maka 6:53-56)

34 Mo ikali leke tunkula: moneao mone tea:na: hayeke Kenesatete da
pa:ta: opolo pemekeme. 35 Mo pa:ta: haemeke wanda:halima: ipika: leke
popeleke handolo hata: hone wimiki ekina:ta: mo da teke nepoko nepoko
haemeke da pa:ta:manu haemeke yeni hapa wimiki wanda:hali paeyao Yesu
pa:ta: mea ipupa:e laa pi tapaa tapaa pimikime. 36 Kutupa mo pa haemeke
wanda:halima: Yesu pa:ta: ika: yeni haemeke wanda:halina:eki honke laaso
alota: Ikana:ma: naka: dau honiki wataena: lapeke lemekeme. Koto leeke
handaa mo wataemeke wanda:halina: yeni manuta: tande lemekeme.

15

Apa:meina: mana: pimanu
(Maka 7:1-13)

1 Mandane Pa:tisi haliweki make mandane wape pea wala:tiki pu haemeke
haliweki make Diutuseleme da mina:pa:lao a:pa Yesu lota: pitolo alota: 2 Pa
ekipeke mo naka: hoki nane telieleme haliweki nika: ateke meiyekena:
mana: pimanu ekipeke na opitolo pitelemepe. Ika: ne noluekema:ta:
titina: amba:la mo nika: pimanu ula: tupa: ika: kiki na tandepo halememe
lemekeme.
3 Yesuma: mo pi hombo peaaso iki pa:ta: alota: Kutaa make pa ekipeke
handa ikana:ma: make mo Koda:na: pi ula:eki kiao pa ika: waleme pi-
manu kone tolu halemepe. 4 Do ekina: yeke loa:me. Hande Koda:ma:
la: ula: pima: alota: Naka: ama: apa: yaapona: oto pa:ta: hapeke la:la:me.
Kutupa pi ma:nda:ta: Ipika: apa: ama: pa:ta: hoke pi lea:ka:na:ta: ota: homena:
lia:pa:peke laa la: ula:pate 5 pa ikana:ma: alota: Hali ma:nda:ma: ipika: apa:
ama: tamba: mia:peke alemanu miniki hala:pate ipikana:ma: ipiliki pa:ta:
alota: Ipiliki kulu pua: ale manuta: amba: Koda: pa:ta: haluekema: la: wia
halome lea:ka:na: kota: koto pi opitolo hata: 6 ikana:ma:ta: koto halima: ipika:
apa: ama:ta: tamba: mia:peke laa la: ula: pi pea:peke ekita: Pina:ma: pea:peke
na ya:ka:ta:me laa lo halememe. Kutupa koto piteme hau manuta: kota:
ikana:ma: ika: waleme pimanu kone teli mea pu haluekema: yeke Koda:na:
pi ula: ekimanu hoki walo halememe. 7 Ikita: ota: makeaaso hau pu haleme
some hombo ya:ka:ta:me. Hande Aisayama: ikina: la: witolo hata: leekeeki
ota: pi la: wia:ka:ta:me. 8 Ipikana:ma: leeke pita: dupa
Do wanda:halima: pulu pimiki ekina: Koda:ma: alota: Ika: pima: homeke ya
biki mea a:meiyalo pelemepate ika: puki manuma:ta: I mina:pa:lao ota:
panane wina: lelememe.

9 Mo ya biki mea a:meiyao yeni piteme ekita: pa pahameke pitelememe. Pa ekipeke. Ika: honema: wepia wimiki mana: pimanu kone yaka la: ula: pi tupa: walo halememe la:la:me leekeme.

Wanda:halina: puki hai peaasa: ekimanu
(Maka 7:14-23)

10 Yesuma: mo wanda:hali ipiki pa:ta: epena:yeke wi la:mipi pea iki pa:ta: alota: Ya pi opua hone wia:pa:peke. 11 Wanda:halita: hama nane ula: alemanu mea naloma:eki manuma: iki na hoeyaalo pa:la:pate tukiki nane wia kake pa:ta: opolu baasa: ale manuma: kone wanda:hali hoeyaapeke ya:la:me leekeme.

12 Koto leeke hoki naneta: ipika: hoki nane telimiki haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Mo hande Pa:tisi haliwekima: pimi ekita: neke na handepe. Nakana:ma: le pi manuma: ika: puki tandama: homaya:me lemekeme.

13 Ya hepeni hala: Apa:ma: na nokopeke pa opa:la: waemanu paeyao yokilieke laa Yesuma: hombo peaaso hata: alota: 14 Pina:ma: hone ma:nda: na wia:pa:pe. Ikita: mo leke holu piki wanda:halina: leke holu piki you haliweki halememe. Koto ekina:ta: leke holu piki somema: mo leke holupiki some ma:nda: hatuku mea pea:ka:na:ta: kota: ipiliki telipuna: hombo pa:ta: hopulu paleke mandake lopilipikie leekeme.

15 Pidama: alota: Koto ale pina: teketa: niki wopu la kia:peke leekeme. 16 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Kota: iki make pi teke hone na witelemepe leekeme. 17 Nala: ale manuma: hali homekena: weleke pa:ta: pua pita:ta: hoke ale yapilieke hone na witelemepe. 18 Pate ipika: kake pa:ta: yama: opolo ipu hala: ale manuta: ota: ipika: puki tukiki nanema: opolu baalo ipula:me. Kotoeki manuma: kone ipiki hai peaasa:me. 19 Kota: koto some ipika: puki pa:ta: pita ipula: hoke hone manuma:ta: dupiki haumanu pu tialieke. Hali ma:nda: lina: lo o wanda: pake na:na: lo o hali yankeke pa:ta: kone hoke hau pina: lo o pake na:na: lo o yapiki hau pina: lo o wanda:halina: biki hoeyaena: lo 20 do hau manuma: ipikita: hoke hali haena: lolo pa:la:pate pa mo na tandepeke kikima: ne mea nala: ekima:ta: ipiki na hoeyaasa:me leekeme.

Wanda: homekena: hone tulaeyekeeki
(Maka 7:24-30)

21 Yesuma: koto alena: mina:pa:lao Taiya Saidoni daoni yaapo nane peekeme. 22 Koto kenke nane hayeke Keinani wanda: homeke Yesu pa:ta: e wi laa a:pa alota: Deipidina: eiyekeo. Ya wandiki pa:ta: hoke temoko pila: ekima: ipiki ota: epeke tupa: na ula:me. Koto ekina: I pa:ta: a:ta:ma: homa:peke leekeme. 23 Koto leekepate Yesuma: ipiki pa:ta: pi homeke siki ma:nda: ota: na leekeme. Kutu pieketa: mo disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa honke alo alota: Ipikana:ma: niki teliolo hata: wi wopu la: paleke ipula:ma: ipika: da pa:na: tapae lemekepate 24 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ita: mo hande Isulai tapake alu pula: sipisipimanu leke haleme wanda:hali pa:ta: tapaaleke handaa epolome leekeme. 25 Do pi opitolota: koto kone mo wanda: Yesuna: anke teke pa:ta: panda: puniao lopolo alota: Tekehalio. I tamba: mie leekeme. 26 Yesuma: hombo peaasota: dupa leekeme. Weki wandikina: ne pa:ta:la: mea kika pa:ta: lopa moneaasa: hauta: epeke hau dia:me leekeme. 27 Mo wanda:ma: alota: Tekehalio. Koto pita: ota: alepate wanda:halima: ne naa pelimi hoki nanema:ta: popumanu mina:pelete pilimi ekimanu kika manuma: talopu nemeka:na:ta: a:pa:la:me leekeme. 28 Koto leeke Yesuma: hombo peaaso alota: Neketa: hone wopu tulaasa: wanda: ya:ka:ta:me. Koto ekina:ta: naka: hone pa:la: hauta: ota: pealueke leekeme. Yesuma: koto alo haena: kone mo wanda:na: waneketa: paa epeke tupa: tiao hayekeme.

Yesuma: wanda:hali wopu epeaeyekeeki

29 Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao mo Ka:lili ikali leke nepoko lopa:la: pua
mo peiyene pa:ta: a:meiya pua pitiekeme. 30 Koto pua pitina:ta: wanda:hali
tieke wopu Yesu pa:ta: a:pa mombelemekeme. Iki ipulu hata:ta: dola:pake
piki leke holupiki anke lupa wiki pi na leke make kutupa mandane yen-
imanu haemeke wanda:hali wopu make Yesuna: anke pa:ta: a:pa wimiki
handaa ipikana:ma: epeao paeyaeyekeme. 31 Kutupa mo wanda:halima:
mo pi na leke wanda:halima: pi lemekeeki hando make kiki anke lupa
wiki wanda:halima: paa epeke tupa: haemekeeki hando make dola:pake
piki wanda:halima: paa epea pomimikieki hando make leke holu piki
wanda:halina: leke ki la epeke tupa: hando pu pimiki eki paeyao handolo
hata: ikana:ma: leke opo handa: hake wiata: Isulai wanda:halina: Koda:na:
biki yeiya: laemekeme.

Yesuma: 4 daoseni haliweki pa:ta: ne haleekeeki
(Maka 8:1-10)

32 Yesuma: ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki ipiki pa:ta: epena:
wi la:mipi pea iki pa:ta: alota: Do wanda:hali pa:ta: ya pukima: e̲ ala:me
leekeme. Hoto tepona: I̲ ame̲le̲ haememe. Kutupa ameta: napeke ne ma:nda:
dia:me. I̲ma: ika: da nina: tea:ma: homa: paleke tapaa tapaa pua:ka:na:
kota: pota: hopikina: tea:ma: pua homilimikie leekeme. 33 Ipika: disaipolo
haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Do hapu hala: alena: hata:ta: do wanda:hali
pa:ta: neta: hando pate mea halomana:pe lemekeme. 34 Yesuma: iki pa:ta:
dupa lota: pitolo alota: Palaowa wala: ekipu wia halemepe lota: piekeme.
Koto haliwekima: alota: Palaowa wala: watake hata: make ta:peli siki yaapo
homeke pea wia haloma:me lemekeme.

35 Koto ekina: Yesuma: mo wanda:hali wopu pa:ta: alota: Kenkena: pita:pe
leekeme. 36 Kutupa Yesuma: mo palaowa wala: watake hata: make mo ta:peli
siki mu peata: Koda: pa:ta: keiyae pi amba:la laata: pindi pindi peaata: ipika:
disaipolo haliwekima: wanda:hali pa:ta: hale hale pina: yeke ipikana:ma: iki
pa:ta: haleekeme. 37 Kutu pieketa: wanda:hali paeyaoma: ana:na: naa weleke
haemekeme. Kutaata: mo wanda:halima: naa putu piliki wiekeeki mo
disaipolo haliwekima: meaata: ala:ta watake hata: tumbaemekeme. 38 Mo
hande palaowa wala: sunu nemeke haliwekita: wekiwanda: na apa:take
haliweki homeketa: 4 daoseni halima: nemekeme. 39 Yesuma: iki paeyao
tapaa tapaa peaata: koto kone ipika: disaipolo haliweki ame̲le̲ kawaso pa:ta:
pita Ma:ka:dani kenke nane pemekeme.

16

Wele pita:la:eki ma:nda: handomono pie lemekeeki
(Maka 8:11-13, Luku 12:54-56)

1 Mo Pa:tisi haliweki make Sa:dusi haliweki tonka:na: Yesu pa:ta: a:pa
ipika: anke yololo alota: Koda:ma: neke pa:ta: do wele a:nda: ku haya:ka:na:ta:
kota: nikana:ma: handomono mo welema: na handeke hau ma:nda: pie
lemekeme. 2 Yesuma: ika: pi hombo peaasota: dupa leekeme. Nate pambolo
pulu hata: we pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: alota: Beliata: epeke nate telieke
lo halememe. 3 Kutaa koto tupa: kone da ka:la:paaso make ikana:ma:ta:
nate we pita:la: ekita: Lako ipuluekema: taa pita:la: handa:e lo halememe.
Ikana:ma: oli yana: pita:la: haumanu handolo hata: dupiki nate telieke laa la:
u hapa:peke ya:la:pate pa ame do iki pa:ta: pitolo haumanu handaa ikana:ma:
hone wia:pa:peke na ya:la:pe. 4 A:pa:e. Do you hoke wanda:halima:ta: ekipeke
handaa mo na handeke hau ma:nda: handuluekema: alemepe. Dia:me. Mo

amba: hande Diona pa:ta: pieke yeke na handeke hau homeke waloa:ka:na:ta: handilimikie. Koto laata: iki mina:pa:lao peekeme.

Wala:la: pina: kinki pita:la: pi
(Maka 8:14-21)

5 Yesuna: disaipolo haliweki mo ikali leke tunkula mone tea:na: pulu
hata:ta: palaowamanu hone yonka:lao na mea pemekeme. 6 Yesuma: mana:
alo hata: iki pa:ta: alota: Wotu hapa:peke. Pa:tisi Sa:dusi tapake yaapona:
palaowa pombei yaasa:eki wotu handa:pa:peke leekeme. 7 Koto leekeeki
opuolo hata: ika: ika: kone hone wia pi pi lemeke ekita: dupa. Nikita:
palaowa na mea epoma: ekina: ala:me lemekeme. 8 Kutupa Yesuma: ika:
hone wimikieki handolo hata: iki pa:ta: alota: Ne dia: ya:leke ekipeke pi pi
alemepe. Ika: hone tulaaseme ekita: ota: hosiki siki ya:ka:ta:me. 9 Ikana:ma:
hone wia ai na handelemepe. Na niminaasemepe. Mo hande palaowa
wala: yunki hata: 5 daoseni haliweki pindi pindi peaowa: pita:ma:ta: putu
pilikima:ta: ala:ta ekipu tumbaemepe. 10 Kutupa mo hande palaowa wala:
watake hata: hande 4 daoseni haliweki haloma: pita:ma:ta: putu pilikima:ta:
ala:ta ekipu tumbaemepe leekeme. 11 Ekieki pea ikana:ma: hone na wite-
mepe. Ima:ta: mo ota: palaowana: na loa:pate pa mo Pa:tisitonu pita:
Sa:dusi haliweki yaapona: palaowa pombei yaasa: yisitima: handeke pimanu
alemeeki handeteke hapa: laa alome. 12 Koto pi opitolota: mo disaipolo
haliwekima: Yesuma: leeke kinki pita:la: pita: mo palaowa pa:ta: ula: yisitina:
na leekepate ota: mo Pa:tisi Sa:dusi tapake yaapona: waleme mana: pimanu
pa:ta: lea:ka:ta:me hone wimikime.

Pidama: Yesuta: Ketisoe leekeeki
(Maka 8:27-30, Luku 9:18-21)

13 Kutupa Yesuma: ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki amele mo Sesa-
tia Pilipai da kenke nane pemekeme. Koto pa:ta:ta: ipika: disaipolo haliweki
pa:ta: dupa lota: piekeme. Wanda:halima: mo Wanda:halina: Eiyeketa: epi
alemepe leekeme. 14 Mo disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Mandane
wanda:halima: alota: Bapitaisi peao hayeke hali Dionie alememe. Mandane
wanda:halima:ta: Elaidiae alememe. Mandane wanda:halima: Dietemaiya
o mandane potopede halie alememe lemekeme. 15 Yesuma: iki pa:ta: alota:
Pa ikana:ma:ta: Ita: epi alemepe leekeme. 16 Saimono Pidama: hombo
peaaso alota: Neketa: mo da:taa hao hala: Koda:na: Eiyeke Ketisoe leekeme.
17 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Saimono Dionina: eiyekeo. Nakana:ma:ta: epeke
tupa: hombo peaeme. Pa ekipeke do ota: tikitikina: hombo peae ekita: hali
ma:nda:ma: na la kia:pate ya hepeni hala: Apa:ma: neke pa:ta: tiki tiki kia:me.
18 Koto ekina: dupa alome. Neketa: Pidae. (nika: pima:ta: Toopie) Koto toopi
mandaata: ya siosi a:elueke. Kutupa mo homo hala: ekina: honkopuma: kone
koto siosi ota: na bepolao halieke. 19 Ima: neke pa:ta: mo hepenina: Kilu
Tombuao Hala: ekina: pota: kakena: kimanu kulueke. Koto ekina: do kenke
nane hata: nakana:ma: hau ma:nda: a:nda: pa:ta: pi wika:na:ta: kota: koto
hauna: pi wita:la:eki kone oli hepeni nane make pi wilieke. Kutupa do kenke
nane hata: nakana:ma: mandane haumanu pa mone pina: paeka:na:ta: kota:
koto pina: pasa: hau kone oli hepeni nane make pa pina: palieke leekeme.
20 Koto leeke Yesuma: iki hando alo alota: Ita: Ketiso yekeme laa wanda:hali
ma:nda: pa:ta: na lapa:peke leekeme.

Yesu ipika: tanda mea homa:pekeeki
(Maka 8:31—9:1, Luku 9:22-27)

21 Koto natena: kini pu meata: Yesuma: ipika: disaipolo tonu peneme yao
alo hata: dupa leekeme. Ita: ota: Diutuseleme da nane polueke. Kutu

pua:ka:na:ta: koto pa:ta: mo you haliwekima: make yeni peao haleme you haliwekima: make wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: make I tanda tieke ota: wotu kilimikie leekeme. I kiao limika:na:ta: homuluepate hoto tepo naku pa:ta: wia paa da:taa tiao halueke leekeme.

22 Koto pi opuaata: Pidama: Yesu hosiki mo pate leke hatuku mea pua hata: ipiki pa:ta: alota: Dia:me Tekehalio. Neke pa:ta: kutu piki hau ota: na epena: hone witolome leekeme. 23 Yesuma: la:ka:la mina Pida handolo hata: alota: Sadani. Neke puma. Neketa: ya pota: a:mbaluekema: taapeleme. Pa ekipeke. Do naka: wili hone manuta: Koda: pa:ta: yama: na ipula:pate pa hali pa:ta: yama: ipula:me leekeme.

24 Koto la paeyeketa: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Hali ma:nda: epima: ya hoki nane toluekema: hone pia:ka:na:ta: kota: ipiki pa:ta: kone hone ula: ekimanu tunkulaata: ipika: a:ka:tei wape piki tī mea tia ya hoki nane telina:e leekeme. 25 Kutu pa:la: ekima: hali epima: ipika: da:ta:la:eki homeke miniki hao haluekema: hone wia:ka:na:ta: kota: ipika: da:ta:la:eki kone alupalieke. Kutu pilia:pate I pa:ta: hone witolo ipika: da:ta:la:eki alupina: lea:ka:na:ta: kota: ipikita: ota: da:taa hao halieke leekeme. 26 Hali epima: do kenke ala:ta: ala:ta: paeyao ipika:eki wina: la halia:pate kone ipika: da:ta:la:eki alupaeya:ka:na:ta: kota: epekeeki ma:nda:ta: aleke milia:pe. Dia:ma: ala:ta: ma:nda: ota: na milieke. Ipika: da:ta:la:eki paa muluekema: topo peapeke ala:ta: ma:nda: a:nda: ota: na ula:me leekeme. 27 Wanda:halina: Eiyeke ipika: Atekena: paa taapuna: ipika: enisolo hatuku ai kutaa kone ipilieke. Kutaata: wanda:hali homeke homekema: ika: pu haeme hau manuna: ana: piki yenki kone iki pa:ta: hale hale pilieke. 28 Ima: iki pa:ta: ota: pi la kitolo alome. Wanda:halina: Eiyeketa: Kini hali hata: epolo pa:la:eki handuluekema: do haleme mandane wanda:hali ikita: ambi na homeke pa halimikie alome leekeme.

17

Yesu wonu piliekeeki
(Maka 9:2-13, Luku 9:28-36)

1 Hoto yunki mindiki hata: hao Yesuma: Pida pita: Dia:mesi Dioni hamala: handa: meata: pote tumiki pa:ta: pua ika:siki haemekeme. 2 Kutupa ikana:ma: handa: pelia haena: Yesuna: loke wonu piliekeme. Ipika: leke popeleketa: nate paa pita:la: tupa: paa piekeme. Kutupa ipika: daumanu make paa peaata: hake wopu piekeme. 3 Kutupa Elaidia Mosesi yaapo opolo a:paata: Yesu amele pi pi alo haemekeme. Kutu pitolo haena: koto hoki nane tolu haemeke hali tepoma: handemekeme. 4 Koto ekina:ta: Pidama: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Do pa:ta: haloma: ekita: a:pa:la:me. Koto ekina: naka: hone pia:ka:na:ta: Ima: sale da tepo a:eyono lae laata: Homeke naka:eki ma:nda: Mosesina:eki ma:nda: Elaidiana:eki pea a:eyono lae leekeme.

5 Kutu piki pi alo haena:ta: mo paa piki koa ma:nda:ma: iki a:pa tu peaaso haena: mo koa tukiki pa:ta: pi hola:makema: alota: Ima: koto yaka puki piki weki pa:ta: ta:na: wopu homolome. Ipika: pi opua:pa:pekee la:niaeyekeme.

6 Koto pi hola:make epeekeeki opu haota: mo disaipolo hali tepoma: paala: tiekema: wopu homolo hata: kenkena: puki yama lopemekeme. 7 Yesuma: iki pa:ta: a:pa iki wataaso hata: alota: Paala:ma: na homeke tiaapee leekeme. 8 Koto leeke mo hali tepoma: la:ka:la: liao handemekepate ma:nda: na hake Yesu homeke hayeke handemekeme.

9 Potena: hola:pa:niaaso haena: Yesuma: iki hando alo hata: alota: Oli hande upama: handeke nono pimi hauta: ma:nda: pa:ta: na lapa:peke laata:

Wanda:halina: Eiyeketa: ota: homaa paa tiao haowa:ka:na: alota: ana: pilieke leekeme.
10 Koto leeke pi opitolo ikana:ma: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Pa ekipeke mo wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: titina: amba:la Elaidia ipilieke lo halemepe lemekeme.
11 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: hombo peaaso alota: Titina: amba:la Elaidia ota: ipilieke. Kutu pia:ka:na:ta: ipikana:ma: hau paeyao tikitiki yao wina: loluekema: ipilieke. 12 Kutu piliepate Īma: iki pa:ta: alome. Elaidiata: amba: epea:pate wanda:halima: ipikita: ota: Elaidiae hone wopu na witolo hata: ikana:ma: pa ika: hone pieke ekimanu ipiki pa:ta: pimikime. Mo Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: make ikana:ma: koto mandake piki hoke haumanu kone pilimikie alome leekeme. 13 Mo disaipolo haliwekima: koto leeke pi opitolota: mo ala: pita: mo hande Dioni Bapitaisi pa:ta: ala:me hone wimikime.

Hoke temokoma: hoeyaeyeke weki Yesuma: epeaeyekeeki (Maka 9:14-29, Luku 9:37-43)

14 Iki tonkopuma: mo wanda:hali pa:ta: la:ka:la ipulu haena:ta: hali homeke Yesu pa:ta: a:pa panda: pitolo hata: 15 alota: Tekehalio. Ya weki pa:ta: a:ta:ma: homa:peke laata: Ipikita: lu lopao mea keao weki yaalo tana: eleke eleke ti tala: pa:ta: make ikali pa:ta: make lu lopatiki pu hala:me. 16 Kutupa Īma: naka: disaipolo haliweki pa:ta: hatuku epoa:pate ikana:ma: ipiki epeapeke na yea:me leekeme.
17 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Koto wanda:halita: hone wopu na tulaake ota: puki taka:lake wanda:halie. Īta: iki pa:ta: hao pua hando natena: hao na lua:pe. Īma: iki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: pa pu hamena: kiaota: hando natena: tunkulua:pe laata: Mo wekita: Ī pa:ta: mea epoe leekeme. 18 Kutupa Yesuma: Mo hoke temoko hando alo hata: mo weki mina:pa:lae leeke handaata: mo hoke temokoma: mo weki mina:pa:layekeme. Kutu pieketa: pa koto toma:na: kone mo weki epea tiao hayekeme.
19 Yesu ipika: siki haena: ipika: hoki nane tolu haemeke haliwekima: ipiki pa:ta: pua lota: pitolo hata: alota: Pa ekipeke handa nikana:ma: koto hoke temoko tolu lia:peke na ya:la: ekita: ekipa pia:pe lemekeme.
20 Yesuma: hombo peaaso alota: Ika: hone tulaleme ekita: aneke hapu na tulaemeke handa pia:me. Īma: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Ika: hone tulaleme ekita: mo kīmīlēma: handeke ale masidadi waema: handekeeki wimika:na:ta: kota: ikana:ma: do pote pa:ta: alo hata: Mo pate leke pue laa la halemeka:na:ta: kota: koto pa:ta: yola: monealieke. Kutu piki hone tulalimi ekima:ta: hau paeyao pea:pa:peke yelimikie. 21 [Pate dupiki hoke temoko toluekema:ta: pota: ma:nda: dia: ya:la:pate pa mo nee pi wia hata: yeni pita:la:eki homekema: ana: pa:la:me.]

Yesuma: ipika: homa tialo piekeeki paa la haleekeeki (Maka 9:30-32, Luku 9:43-45)

22 Ipika: disaipolo haliweki paeyao Ka:lili nane a:pa mombelemeke pita:ma:ta: Yesuma: iki pa:ta: alota: Hosiki wetepena:ta: mo Wanda:halina: Eiyeketa: haliweki oto pa:ta: haena: lelieke. 23 Kutu pia:ka:na:ta: mo haliwekima: ipiki limikie. Kota: ota: homa:liepate pa hoto tepo wia paa da:taalieke leekeme. Koto ekima:ta: mo disaipolo haliweki ika: pukima: ka:nda: homemekeme.

Mo Tembolo dana: dakisi mani wimikieki

24 Yesu ipika: disaipolo haliweki hatuku Kapeneami da opolo epemeketa: mo tembolo dakisi mani mu haemeke haliweki a:pa Pida pa:ta: lota:

pitolo alota: Naka: walaasa: halima:ta: tembolo dakisi mani lopao halepe lemekeme.
25 Pidama: hombo peaaso alota: Aowe. Lopao hala:me leekeme. Koto hoki naneta: Pidama: da pa:ta: honda: pambolo haena: Yesuma: ipiki pa:ta: pi amba:la alo alota: Saimonoo naka: honema:ta: eki hone wilipe laata: Do kenkena: handeteke haleme Kini haliwekima: epi ameda pa:ta: dakisi mani mea:tiki pu halimipe. Ika: tapake pa:ta: kone mea:tiki pilimikipe o tapake ma:nda: ma:nda: pa:ta: mea:tiki pilimikipe.
26 Pidama: hombo peaaso alota: Mo tapake ma:nda: pa:ta: homeke mea:tiki pilimikie leekeme. Koto leeke Yesuma: alota: Kota: koto ekina:ta: mo Kini halina: tapake wanda:halima:ta: dakisi na wilimikie. 27 Pateta: do wanda:halima: niki pa:ta: hoke hone wiaama:na: mo ikali leke pa:ta: pua naka: kimai lopaapeke. Kutaata: ota: titina: endilipi ta:pelita: yola: mea ipika: kake ankoto peaata: koto kake pa:ta:ta: silipa mani homeke handa: wilimikie. Koto manima:ta: mo ya tembolo dakisi make naka:eki make ana: pilieke. Kotoeki mea pua dika: dakisi hala:peke leekeme.

18

Hepenina: Kilu Tombuao Hala: tumiki halita: epipe
(Maka 9:33-37, Luku 9:46-48)

1 Koto toma:na:ta: mo disaipolo haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa lota: pitolo alota: Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: epita: ota: tieke hala:pe lemekeme.
2 Koto lemeketa: Yesuma: weki siki homeke wila: meaata: ika: puki nanema: mea haena: leekeme. 3 Kutaa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ikana:ma: ika: hone topo pina: lena: laata: mo weki siki leke na haemeka:na:ta: kota: ikana:ma: hepenina: Kilu Tombuao Hala: pa:ta: ota: na honda: pambilimikie. 4 Epima: ipika: kone panda: puniaaso hata: homu pea do weki siki leke hala: halita: mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: tumiki hali hala:me.
5 Ma:nda: epima: dupiki weki siki ya bikina: ta:na:ma: homolo hata: handa: mia:ka:na:ta: kota: I make ta:na:ma: homaa handa: milieke.
6 Hali epima: do I pa:ta: hone tulaaseme wekiwandiki sunu homeke ma:nda:ma: hoke hau pina:yeke pu tiaena: lea:ka:na:ta: kota: koto halina: make pa:ta: toopi hombeleke mea endiata: homena: mo dawala noka: pa:ta: mea lopaena: lea:ka:na: yoluta: epolo pia:me.
7 A:pei. Do kenke pa:ta: I paala:e. Wanda:halima: hoke hau pina:yeke ula: hoke haumanu ula:me. Dupiki haumanu a:pa:peke yolo pa:la:pate a:pa:e mo hau epena: ala: halita: ota: hoke yenki milieke.
8 Koto ekina:ta: naka: kikima: o naka: ankema: hoke hau puelena: lea:ka:na:ta: kota: koto kiki o koto anke tunkulu baapeke. Kiki homeke o anke homeke homeke hata: deto hala:eki mika:na:ta: kota: ota: epelieke. Pate neketa: naka: kiki yaapo pa haena: lo o anke yaapo pa haena: lo pea haeka:na:ta: ikana:ma: neke mo na paeke ti to hala: ale pa:ta: mea lopaemeka:na:ta: kota: ota: hoelieke. 9 Naka: lekema: hoke hau puelena: lea:ka:na:ta: kota: koto leke yoka: mea baapeke. Leke homeke homeke hata: deto hala:eki mika:na:ta: kota: ota: epelieke. Leke yaapo pa haena: lo pea haeka:na:ta: ikana:ma: neke mo ti to hala: ale pa:ta: mea lopaemeka:na:ta: kota: ota: hoelieke.

Sipisipi alu pieke onkoluma: pi
(Luku 15:3-7)

10 Ikana:ma: dupiki wekiwandiki sunu pa:ta: pa alema: handali mina:ma: wopu handeteke hapa:peke alome. Pa ekipeke. Mo wekiwandiki ika: hepeni

hala: enisolo tonuma: mo ya hepeni hala: Apa:na: leke popelekena: teke pa:ta: hata: handeteke hao halememe alome. 11 [Wanda:halina: Eiyekema: mo alu peleme wanda:hali weiya handa: wia da:taaluekema: a:pa hala:me.]

12 Ika: honema:ta: hali epima: ipika: 100 sipisipi ma:na: handeteke halia:pate homeke hondo alupia:ka:na:ta: eki pilieke hone witemepe. Ipikana:ma: pa halia: 99 sipisipimanu mo peiyene tea:na: mea haena: laata: mo alupia:eki weilu pelieke. 13 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Mo alupia: sipisipi ma:na: handa: wia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: mo na alu piki pa haleme ekimanu pa:ta: ta:na:ma: homiliepate pa mo handa: wiekeeki pa:ta:ta: ta:na: ota: wopu homilieke. 14 Pa do mandake tupa: kone mo naka: hepeni hala: Apa:ma: make do wekiwandiki sunu homeke ma:nda: alu pina: hone na pa:la:me alome leekeme.

Hoke hau pilie kame epeaapekeeki

15 Naka: kamema: neke hoeyaasa: hoke hau pia:ka:na:ta: kota: ipiki teke pa:ta: puaata: ipika: pia: hokeeki wala:peke. Pate peneme na piki ipilika: honema: pea:pa:peke. Ipikana:ma: naka: pi opua telia pia:ka:na:ta: kota: mo kameta: neke nane epena: lelipikie. 16 Pate naka: pi na opia:ka:na:ta: kota: pa pua hali homeke o yaapo ma:nda: hatuku ipiki pa:ta: paa pua:pa:peke. Kutu pika:na:ta: mo nakana:ma: titina: ipiki pa:ta: le pi alupaama:na: handa: ula: hali yaapo o tepona: pima: hone u tiatiki pina: lelieke. 17 Kutu pilimipate iki paeyaona: pi na opia:ka:na:ta: kota: mo ipika: pia: hau paeyao siosi wanda:hali mombilimi ale pa:ta: la hala:peke. Kutaa ipikana:ma: mo siosi wanda:hali paeyaona: pi na opia:ka:na:ta: kota: nakana:ma: koto someta: mo Koda: mataasa: hali o a:nda: tunkuliki wanda:halina: tamba: mina:la: hali tupa: haena: lapeke leekeme.

18 Ima: iki pa:ta: dupa alome. Ikana:ma: do kenke nane ala:ta: o hau ma:nda: pi wimika:na:ta: kota: koto pi wita:la: ekita: oli hepeni nane make pi wilieke. Koto tupa: kone ikana:ma: do kenke nane ala:ta: o hau ma:nda: pi na wimika:na:ta: kota: hepeni nane make pi na wilieke.

19 Pa ameta: do pi make apa:taaso iki pa:ta: alome. Iki paeyao tukiki pa:ta: epi yaapo a:nda:ma: mo pea:peke hau homeke a:nda: do pate puluekema: epena:e laa homeke hone wia hata: yeni pipika:na:ta: kota: oli ya hepeni hala: Apa:ma: opua ipilika: hone pa:la: ekita: ota: peawalieke. 20 Pa ekipeke wanda:hali yaapo o tepoma: ale ma:nda: pa:ta: yaka bikina: mombelemeka:na:ta: kota: Ima: koto pa:ta: iki amele mandake halueke leekeme.

Hoke hau hone na yonka:laasa: halina: onkoluma: pi

21 Koto toma:na:ta: Pidama: Yesu pa:ta: a:pa lota: pitolo alota: Tekehalio. Yaka kamema: I pa:ta: hoke hau pea:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: Ima: tana: ekipu paeyaaluepe. Tana: wataake hata: ana: pa:la:pe laa lota: piekepate 22 Yesuma: hombo peaaso alota: Dia:me. Hoto wataake hata: ana: na pa:la:me. Pa hoto paeyao ota: pa paeyaaso paeyaaso pu hapeke.

23 Pa ekipeke. Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: do tupa: ya:la:me. Kini hali homekema: ipika: e poka:la: haliwekina: tondiki manuta: tikitiki yaalueke hone wiekeme. 24 Kotoeki kini pu mea pokuluekema: haena: ipika: e pokaeyeke hali homeke hatuku epemekeme. Koto halima:ta: mo Kini halina: 10 milioni kina tondiki mea hayekeme. 25 Kutupa koto ipika: tondiki paeyaapeke mani na wieke handaata: mo Kini halima: iki pa:ta: alota: Do hali ipika: wekiwanda: make ipika: wia hayeke alemanu paeyao make mo tondiki paeyaena:yeke mani muluekema: iki paeyao ma:nda:na: pahameke e pokaasa: tapake haena: hambena: tapaapa:peke leekeme. 26 Koto leekeeki opuaata: mo e pokaeyeke halima: ipika: Kinina: leke popelekena: tumiki

yotuao panda: puniaaso honke alo alota: Tekehalio. I pa:ta: a:ta:ma: homolo
hata: waleke kika:na:ta: mo tondiki paeyao ana:na: epeao kulueke laa honke
leekeme. 27 Koto leekeeki opitolo hata: mo Kini halima: ipiki pa:ta: a:ta:ma:
homolo hata: pa pina:e laa Paota: pa mo hande tondiki tieke make pina: laa
kiao hone yonka:lao ipiki paa tapaeyekeme.

28 Kutu pieke mo hande somema: mo ipika: Kini hali mina:pa:lao hama
peekeme. Kutu pitolo hata:ta: ipika: 100 kina tondiki miono leeke haleeke
mo Kini halina: e mandake pokaepeke hali ma:nda: manda:hande piekeme.
Ipikana:ma: koto e mandake pokaepeke somena: make da:ka:pa: mina ipika:
pendoko teke yoka: minolo hata: alota: Mo ya neke pa:ta: kolo tondikita:
ma:nda: pa na mina:pa:lake ota: paeyao kima leekeme.

29 Mo e mandake pokaepeke some ipika: leke popelekena: panda: puniaaso
honke alo alota: Kameo. I pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: waleke kika:na:ta: mo
tondiki paeyao ana:na: kulueke leekeme. 30 Koto leekepate ipikana:ma:ta:
koto pi tombuao a:ta:ma: na homeke mo somema: ipika: tondiki paeyao
ana:na: kone pa kina: alo hata: pa dipula mea lopaeyekeme.

31 Kutu pieke hauta: mo hande Kini halina: e pokaemeke mandane hali-
wekima: handaata: ikana:ma: ka:nda:ma: homolo hata: ika: Kini hali pa:ta:
mo hau paeyao pua la haleekeme. 32 Mo Kini halima: koto pi opuaata:
mo hande hali epena: wi leekeme. Kutupa ipiki pa:ta: alota: Neketa: ota:
hoke hau piki e pokaasa: halie. Nakana:ma: I pa:ta: A:ta:ma: homee laa
honke leeki homeke homekena:ta: mo hande naka: tondiki tieke paeyao
Ima: pa paeyaowa:me. 33 Kota: Ima: neke pa:ta: pa a:ta:ma: homoa: tupa:
nakana:ma: naka: e mandake pokaepe some pa:ta: make koto tupa: kone
a:ta:ma: homa:peke alee laata: 34 mo Kini halima: mineke tieke pankolo hata:
mo hande somema: ipika: mieke tondiki ota: paeyao ana:na: kone epeao
paeyaena: handeteke hata: panisi pina: dipula mea lopaeyekeme. 35 Yesuma:
do onkoluma: pi lo a:mbolo hata: alota: Ikana:ma: ika: yankekena: hoke hau
pimiki ekimanu ika: pukima: ota: hone na yonka:laemeka:na:ta: kota: yaka
hepeni hala: Apa:ma: mo hande Kini halima: pieke tupa: kone iki paeyao
pa:ta: make koto mandake tupa: kone pilieke leekeme.

19

Tooli ka:taalu pita:la: ekina: mana: pi
(Maka 10:1-12)

1 Koto piekeeki manuna: pimanu la paeyeketa: Yesuma: mo Ka:lili kenke
mina:pa:laota: mo Diodani ikali mone tea:na: wieke Diudia kenke nane
peekeme. 2 Wanda:hali wopuma: ipika: hoki nane teli mea pemekeme. Kutu
pimikita: Yesuma: koto pa:ta: ika: hoke yenimanu paeyao epeawayekeme.

3 Mandane Pa:tisi haliwekima: ipiki tamuluekema: yeke ipiki pa:ta: lota:
pita:la: pi ma:nda: dupa lemekeme. Hali ma:nda:ma: ota: pa ipika: hone pa:la:
tupa: ipika: wanda: kiaaso yoka:la: ekita: mo nika: Lo Pi Ula: ekima:ta: waleke
ma:nda: wiala:pe laa lota: pimikime.

4 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mo hande wanda:hali kini peao
Wepieke Tekehalima:ta: hali pita: wanda: yaapo wepiekeme la:la: Baibolona:
wape pea ula: pita: ikana:ma: na yata:pa alemepe. 5 Kota: koto hali
wanda: yaapo wepieke pita:ma: Koda:ma: alota: Ima: hali pita: wanda: yaapo
wepueke handaata: mo halima: ipika: apa: ama: mina:pa:lao ipika: wanda:
yaapo ta:ma:ni peaata: tooli homeke halipipikie leekeme. 6 Koto leeke
ekina:ta: ipilikita: yaapo na halo pelepepate ota: homeke halipipikie. Koto
pa:leke handaata: koto hauta: ota: Koda:ma: ta:ma:ni peawaasa: hau yeleketa:
wanda:hali ma:nda:ma: ota: na ka:taapeke alee leekeme.

7 Mo Pa:tisi haliwekima: koto Yesuna: pi opuolo hombo peaaso alota: Kotota: ota: ya:ka:na:ta: kota: mo Mosesi ipika: wape pea ula: pima: alota: Hali homeke ipika: wanda: kiaya:ka:na:ta: ipikana:ma: mo kiaasa: wanda: pa:ta: Neke ota: kiao tapaasome la:la: pi wape pea halaa pena: tapaapeke la:la: ekita: pa ekipeke wape pea wia pa:la:pe laa lota: pimikime.

8 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mosesima: koto piki wanda: kiao tapaasa: pi uleke wiki hautā: kota: ika: puki ota: taka:la pa pa:leke handolo hata: wia pa:la:me. Koto piekepate mo hande Koda:ma: wanda:hali kini peayeke toma:na:ta: kutu piki hau na piekeme. 9 Kota: ameta: Īma: iki pa:ta: dupa alome. Hali ma:nda:na: wanda:ma:ta: ipilika: tooli halepeeki na hoeyaasa:pate pa mo halima: ipika: kone kiao tapao wanda: ma:nda: mia:ka:na:ta: kota: koto halima: ipika: kone mo ipilika: tooli halepeeke ka:tao hoeyaasa:me leekeme.

10 Koto leekeeki opua ipika: disaipolo haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Tooli pa:ta: kutu piki hau wia:peke ya:ka:na:ta: kota: wanda: na miki pa hata:ta: epilieke lemekeme.

11 Yesuma: mo pi hombo peaaso alota: Do walolo pita: pa paeyaoma: opua miniki hapeke na ya:la:pate pa mandaali epi Koda:ma: kutu pina: la:la: haliwekima: homeke opua miniki halimikie. 12 Yesuma: iki pa:ta: opua:pe laata: Ta:ta: ta:ta: piki haliweki halememe. Mandane haliwekita: ika: ama:na: weleke pa:ta: kone hali atua ma:nda:la: ekima: pu make mandane haliwekita: wanda:halima: kīayeke ekima: pu make kutupa mandane haliwekima:ta: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: hone u pitolo hata: wanda: mina:la: hauta: kiao halememe. Do pi opua miniki hapeke ya:la: somema: miniki haena:e leekeme.

Yesuma: weki wandiki sunu wamo puma: puma: piekeeki (Maka 10:13-16, Luku 18:15-17)

13 Mandane wanda:halima: weki wandiki sunu Yesu ipika: kikima: wataaso hata: yeni pina:yeke hatuku epemekeme. Kutu pimieki handolo mo ipika: disaipolo haliwekima: iki hando alo hata: tolu limikime. 14 Kutu pimikipate Yesuma: alota: Weki wandikisunu make Ī pa:ta: epena:ma: sa:sa: na pea:pa:peke. Pa ekipeke do weki wandikima: handeke wanda:halita: mo hepenina: Kilu Tombuao Hala:eki ana:na: handilimikie. 15 Koto laata: ipikana:ma: mo weki wandiki manda ipika: kiki wiaata: koto pa:ta: mina:pa:lao peekeme.

Hamoko hayeke panake hali (Maka 10:17-31, Luku 18:18-30)

16 Nate homeke ma:nda:na:ta: hali homeke Yesu pa:ta: a:pa alota: Disao. Īma: deto hala:eki muluekema:ta: epeke hau ma:nda: handoeki peonope laa lota: piekeme.

17 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Mo epeke hau pea:peke ekita: Ī pa:ta: pa ekipeke lota: pitelepe. Mo ota: a:pa:la: halita: homeke homeke hala:me. Koto ekina: nakana:ma: mo deto hala:eki muluekema: hone pia:ka:na:ta: kota: mo hande Lo Pi Ula:eki paeyao wopu telia pu hapeke leekeme.

18 Mo halima:ta: Handoeki pionope leeketa: Yesuma: alota: Hali ma:nda: ota: homena: na lia:peke. Kutupa hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkula:peke. Pake na napeke. Yayapiki pi na lapeke. Makeaaso kone ma:nda: mā̱leke na lia:peke. 19 Naka: ama: apa: yaapona: pi opua:peke. Nakana:ma: neke naka: kone pukima: homa: handeteke hale tupa: mo mandane mandane wanda:hali pa:ta: make koto tupa: kone pea:peke leekeme.

20 Mo panake halima: hombo peaaso alota: Koto ale pi ula:eki paeyaota: telia pu halome. Handoeki ma:nda: make peonope leekeme.

21 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: honema: Ita: ota: epeke haupiki some halueke hone wika:na:ta: kota: mo naka: wia hale ala:ta: ala:ta: paeyao mandane wanda:halima: hambena: laata: mo milipi manita: mandane natehali wanda:hali pa:ta: halehale pea:peke. Kutu pika:na:ta: kota: nakana:ma: mo hepeni tukiki pa:ta:ta: ale epeke epeke wopu mu halipikie. Koto ekina:ta: ya hoki telia:peke leekeme.

22 Mo panake halima: koto pi opitolota: ipikita: hamoko hali tieke hayeke ekima: pukima: ka:nda:ma: homa: paleke peekeme.

23 Kutu pieke Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Hamoko wanda:halima: mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: pa:ta: pua:peketa: ota: ana: siki na pilieke. 24 Iki pa:ta: paa taa alo handa:e. Mo kemolo ma:na:ma: mo noi ka:ka:na: pa:ta: ana:na: honda: pamba yopua:peke ekina: ka:nda:ta: pa mo hamoko halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: tukiki pa:ta: pua:peke ekina: mia:peke ka:nda: tupa: na milieke alome leekeme.

25 Ipika: disaipolo haliwekima: koto pi opitolo iki ota: wopu tola:tia pominolo hata: alota: Koto pa:la: ekina:ta: kota: epima: ota: da:ta:la:eki mia:peke ya:la:pe lemekeme.

26 Yesuma: iki handa: hake witolo alota: Koto hauta: wanda:halima: ika: kone koto pea:peke na ya:la:pate Koda:ma: homeke ana: pa:la:me. Koda:ma:ta: hau paeyao pea:peke ya:la:me leekeme. 27 Pidama: Yesu pa:ta: pi alo alota: Opi. Nikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao mina:pa:lao naka: hoki nane telioloma:me. Koto ekina:ta: nikana:ma:ta: aleke muluma:pe leekeme.

28 Yesuma: hombo peaaso alota: Ima: ota: pi alome. Mo paa kini pilia: panake di kini pia:ka:na:ta: kota: mo wanda:halina: Eiyekema: ipika: ota: seliapo piki paa tiekema: hopiliaasa: you halina: sea manda pitia:ka:na:ta: kota: koto toma:na:ta: iki yaka 12 disaipolo haliweki make mo Isulaina: 12 tapake handeteke haluekema: ikana:ma: mo iki handeteke hala: sea manda pitilimikie. 29 Kutaa make mo mandaali epi a:nda:ma: I teliolo hata: ika: da o ika: hameketiti o ana:titi o apa: ama: o weki wandiki sunu o kenkemanu make mina:pa:laemeka:na:ta: kota: do kenkena: hata: kone mo ika: mina:pa:laleme ale manuta: paa 100 tupa: lombei peao meata: deto hala:eki make milimikie. 30 Koto pa:la:pate ame do biki tieke ula: mandane wanda:hali woputa: wetepe haena: laata: mo ame do biki na ula: mandane wanda:hali woputa: titina: halo yapilimikie.

20

Waini pu nokepeeke ena: onkoluma: pi

1 Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekita: do tupa:e. Nate homeke ma:nda:na: hali homeke ma:nda:ma: mandane haliweki yenki haluekema: ipikana:ma: ipika: waini pu e pokaena:yeke da ka:la:paaso siki weilu peekeme. 2 Mandane haliweki handa: wia ipikana:ma: alota: Ikana:ma: mulupeleme manita: nate homekena: 1 kina kulueke leekeeki opitolo haena: iki paeyaoma: homeke hone wimiki handaata: mo e pa:ta: tapaeyekeme. 3 Kutupa mo somema: paa 9 koloka: tupa: paa la:ka:la mo makedi hama pua koto pa:ta: mo mandane e na pokaemeke haliwekimanu handa: wiekeme. 4 Kota: ipikana:ma: koto haliweki pa:ta: alota: Ikana:ma: ya e pua pokaemeka:na:ta: Ima: iki pa:ta: yenki ota: ana:na: kone kulueke leekeme. 5 Kota: mo haliwekima: ipika: pi opua e pokolo pemekeme. Mo somema: kutu piki hauta: paa natepa pita: tepo nate leke yaapona: make paa piekeme.

6 Welealo nate leke yunki hata: teke pa:ta: ipikana:ma: mo makedi hama
paa pua mandane haliweki handeekeme. Iki pa:ta: pua alota: Pa ekipeke
do natena: nate lekemanu paeyaota: pa paeyaaso pimipe laa iki pa:ta: lota:
piekeme. 7 Ikana:ma: hombo peaaso alota: Yenki e pokomono ma:nda:ma:
niki na mia:me. Koto lemeke ipikana:ma: alota: Kota: a:pa:la:me mo ya waini
pu e pua pokaape leekeme.
8 Nate pambolo pulu haena:ta: mo hande e teke halima: mo e haliweki
handeteke haena: leeke hali pa:ta: alota: Mo haliweki wi laa mombelao ika:
yenkimanu hala:peke. Yenki halolo hata: mo ota: wetepe siki kini pea e
pokeme haliwekina:eki amba:la kini pea hala:tiki puaata: ota: titina: kini
pimi haliwekina: ekita: paeyaaso hata: hala:peke leekeme.
9 Koto leeke opuaata: ipikana:ma: mo welealo nane nate leke yunki hata:
kini pea e pokeme haliweki homeke homeke pa:ta: 1 kina hale hale piekeme.
10 Kutu piekeeki handaata: mo ota: da panake ka:la:paaso siki kini pu mea
pokolo pemeke haliweki ika: yenki muluekema: ipuluta: Nika: yenkita: ota:
haka:ta:pao kilieke hone wimikipate pa iki pa:ta: make homeke tupa: 1 kina
ombu haleekeme. 11 Kutu mo wetepena: yenki mimi haliwekima: ika: yenki
meaata: mo e pokaemeke teke hali pa:ta: tulu tulu pi wopu alo hata: alota:
12 Do ota: wetepena: mi haliwekita: pa 1 aowa homekena: e pokaemepate
nikita: da ka:la:paaso kini pea nate holiki tiekena: poka pua welealo naneta:
naoma:pate pa nakana:ma: iki pa:ta: hale mandake piki yenki niki pa:ta:
make kiteleme lemekeme.
13 Mo e teke halima: iki homeke ma:nda: pa:ta: Someo laa alota: Opie. Ima:
neke na makealome. Nakana:ma: nate homekena: e pokaala: ekita: 1 kina
ana: pa:la:me laa homeke hone wiki handaata: 14 naka: yenki mea da pue
leekeme. Ima: mo hande ota: wetepe sale nane mua: hali pa:ta: make do
neke pa:ta: kua: tupa: kone haluekema: hone pa:la:me. 15 Ya manima:ta: ya
hone pa:la: tupa: kone pea:peke dia: ya:la:pe o Ima: ta:na:ma: homolo hata:
mandane wanda:hali pa:ta: ale mandaneeki pa halo halo ekina: neketa: I
yaapo ta:na:ma: na homelepe laa lota: piekeme. 16 Koto pi Yesuma: lo a:mbolo
hata: alota: Koto ekina: mo ame biki na ula: mandane wanda:hali woputa:
titina: haena: laata: mo ame biki tieke ula: mandane wanda:hali woputa:
wetepe halo yapilimikie laa leekeme.

Yesuma: ipika: homa paa tiaapeke ekina: tana: tepo la haleekeeki (Maka 10:32-34, Luku 18:31-34)

17 Yesuma: Diutuseleme pota:na: ipika: disaipolo haliweki homeke talo
pu mea pulu hata: alota: 18 Opua:pe. Nikita: ame Diutuseleme da teke
nane ta opa:liaasoma: handepe. Koto pa:ta:ta: mo yeni peao haleme teke
haliwekima: make mo Lo Pi wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: make
Wanda:halina: Eiyeke mea puata: homena:e laa maleke lilimikie. Kutaata:
ikana:ma: ipiki mo Diendaili haliweki pa:ta: mea pua halimikie. 19 Koto hali-
wekima: ipiki kitaaso hata: ipika: lokena: dopi tao yumbua baota: homena:
lilimikie. Kutupa ipikita: nate tepo wiaata: paa tiao da:taa halieke leekeme.

Sepedina: wanda:ma: honke leekeeki (Maka 10:35-45)

20 Kutaata: Sepedina: wetekema: ipika: eiyeke yaapo amele Yesu pa:ta: a:pa
tumiki yotuao panda: pitolo hata: ala:ta: ma:nda: honke leekeme. 21 Yesuma:
alota: Neketa: aleke hone peleke pitelepe leekeme. Koto leeke mo wanda:ma:
hombo peaaso alota: Nakana:ma: Kini hali pitilipi natena: do ya weki yaapo
naka: popeke nanema: weki ma:nda: pitu make hoeya: nanema: weki ma:nda:
pitu pina: pi la: witolo I pa:ta: la: wie leekeme.

22 Koto leekepate Yesuma: mo wanda:na: eiyeke yaapo pa:ta: alota: Ipilika: honke alepe ekita: hone wotu na wiki hata: alepeme. Ima: mo ka:nda: pa:la: ekina: kapona: nolua: ekita: ipilikana:ma: make napa:peke yelepe leekeme. Ipilikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Diki ana: pa:la:me lepekeme.

23 Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Ima: nolua: kapona:ta: ipilikana:ma: ota: nelipipikie. Pate ya popeke nane kiki pita: hoeya: nane kiki yaapo pa:ta: ma:nda: epi pitulu pa:la: ekita: laata: Ima: lapeke na ya:la:me. Koto ya Apa:ma: wamo pea tikitiki yao ula: pila: ale yaapota: mo ipika: mulu pa:la: hali yaapona: ekie leekeme.

24 Koto honke laeyekeeki mo hande mandane kiki yaapo disaipolo tonuma: opuaata: kota: koto hamala: pa:ta: mineke pankemekeme. 25 Kutu pieketa: Yesuma: iki mea momba:lao alota: Ikana:ma: handelememe. Kenke ma:nda: nane wanda:hali handeteke hao hala: haliwekima: ika: wanda:hali ana:na: kilu tombuao halememe. Kutupa ika: hali tieke tiekema: mo wanda:hali pa:ta: Dupa:pe laa pi wotu hapolo halemepate 26 pa ikana:ma:ta: iki tukiki pa:ta: ma:nda:ma: mo koto hau pina: na lelimikie. Dia:me. Iki pa:ta: hali epima: I tieke halueke hone wia:ka:na:ta: kota: ipikita: iki paeyaona: e pokaasa: hali halieke. 27 Kutupa hali epima: I titina: hali halueke hone wia:ka:na:ta: kota: ipikita: mo hande Wanda:halina: Eiyekema: pita:la: tupa: iki paeyaona: pahameke e pokaasa: hali halieke 28 Pa ekipeke Wanda:halina: Eiyeketa: mo wanda:halima: ipika: e pokaena: loluekema: yeke na epeeke yekepate ipikana:ma: pa ika: e pokaaluekema: make ipika: da:ta:la: ekima:ta: iki wopuna: hoke hauna: yenki haluekema: yeke epea:me leekeme.

Yesuma: leke holupiki hali yaapo epeaeyekeeki

29 Yesu ipika: disaipolo tonu amele mo Dietiko mina:pa:lao pemekeme. Kutupa wanda:hali wopuma: iki teli mea pemekeme. 30 Koto pulu haena:ta: mo pota: nepokona: pitipiki leke holupiki hali yaapoma: Yesu yopula:me pi opipikime. Koto ekina:ta: ipilikana:ma: wi alo alota: Deipidina: eiyekeo. Diki pa:ta: a:ta:ma: homa:e lepekeme. 31 Koto lepeke handa wanda:hali wopuma:ta: ipiliki pa:ta: alota: Pi na lapepema laa sa:sa: pimikipate ipilikana:ma: ota: wi aneke hapu paa alo alota: Deipidina: eiyekeo. Diki pa:ta: a:ta:ma: homa:e lepekeme.

32 Kutupa Yesuma: pota:na: hando hata: wi laa alota: Ima: ipiliki pa:ta: eki peaano alepepe leekeme. 33 Mo leke holupiki hali yaapoma: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Dika: leke ki laae lepekeme.

34 Yesuma: ipiliki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: ipilika: leke wataeyekeme. Kutu pieke pita:ma:ta: ipilika: leke ki laata: epeke tupa: handepekeme. Koto ekina:ta: ipilikana:ma: ipika: hoki nane telimea pepekeme.

21

Tekehali au la Diutuseleme daoni honda: pambeekeeki
(Maka 11:1-11, Luku 19:28-40, Dioni 12:12-19)

1 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki tonka:na: mo Diutuseleme da teke pa:ta: pulu hata: ikana:ma: mo olipi teke hala: peiyene tea:na: hayeke Betepeisi da opolo epemekeme. 2 Koto pa:ta: hata:ta: Yesuma: ipika: disaipolo hali yaapo tapaaluekema: hata:ta: dupa leekeme. Oli hala: da nane opolo pua:pa:peke. Kutu polo hata: koto kone donki hali ma:na: ikiki ankula: endi baala:eki handilipipikie. Kutu pia:ka:na:ta: kota: hola: tapao mea a:pa:pa:peke. 3 Kutupa ma:nda:ma: ipiliki pa:ta: pi ma:nda: lea:ka:na:ta: dupa lapa:peke. Tekehalima: muluekema: hone pa:la:me lapa:peke. Koto lepeka:na:ta: kota: kutaa kone mea epoepena: lelieke leekeme.

4 Koto pieke hauta: mo hande potopede hali homekema: la: wiekeeki
yaaluekema: piekeme. Koto la: wieke ekita: dupa.
5 Mo Saioni da teke tieke pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta:ta: dupa lapeke.
Ika: kini tieketa: iki pa:ta: taa ipula: handa:pe. Ipikita: homu piki hali hata:
mo donki ma:na:na: hoki manda pila:me. kutupa mo donki hali ma:na:
ikiki manda pila:me lapa:peke laa leekeme.
6 Mo hande hali yaapoma:ta: Yesuma: leeke tupa: puaata: 7 mo donki ikiki
ankula: hola: mea Yesu pa:ta: a:paata: ika: daumanu mo donkina: hoki manda
yamaemekeme. Kutu pimikita: Yesu pitulu a:meiyekeme. 8 Wanda:hali
wopuma: ika: daumanu lepolona: peolao yamoma: yamoma: pimikime.
Mandane wanda:halima:ta: ti palekemanu yanda peolao yamoma: yamoma:
pimikime. 9 Kutupa mo Yesu hatuku pulu hata: titina: hao wetepe hao pimiki
wanda:hali paeyaoma: wi aneke hapu kini pea la: alu alu pitolo hata: alota:
Hosa:na:e. Deipidina: eiyeke pa:ta: ta:na:e laata: Mo Tekehalina: bik-
ina: ipula: halita: Koda:ma: ta:na:ma: homena:e. Koda:na: biki mea
a:meiyamana:e
laa la:tia pemekeme.
10 Yesuma: Diutuseleme da teke nane hondo pamba peeketa: mo daoni
wanda:hali paeyaoma: Koto ipula: someta: epiya:ka:ta:pe la: paleke paleke
pu hando mombelemekeme. 11 Kutu pieketa: mo ipiki hatuku epemeke
wanda:halima: iki pa:ta: alota: Do halita: mo Ka:lili kenke nane hala: da
Na:sa:tetena: potopede hali Yesue lemekeme.

Yesuma: tembolo da pa:ta: peekeeki
(Maka 11:15-19, Luku 19:45-48, Dioni 2:13-22)

12 Yesuma: mo hande Tembolo da pa:ta: hondo pambaata: koto pa:ta:
mo ala:ta: ala:ta: hambemeke haliweki make tapaatiki pimiki haliweki iki
paeyao tolu tankulupe miniekeme. Kutupata: mo mani topo pu hala:
haliwekina: teipolomanu make mo melipu bamanu hambo haemeke hali-
wekina: pitieke alemanu make hoela: mipi baeyekeme. 13 Ipikana:ma: iki
pa:ta: alota: Mo Baibolo bukana: do pita: wape pea ula:me laata: Yaka data:
wanda:halima: yeni pea:tiki pulu pa:la: dae lolo pelemepate ikana:ma:ta:
do data: mo pake no hala: haliwekina: a:mbalo peleme da haena: alememe
leekeme.
14 Ipikita: koto Tembolo da tukiki pa:ta: haena: kone ipiki pa:ta: epemeke
mandane leke holupiki wanda:hali make dola:pake pieke wanda:hali make
ipikana:ma: iki paeyao wamo peayekeme. 15 Yesuna: epeke epeke haumanu
piekeeki make mo wekiwandiki sunuma: Tembolo da tukiki pa:ta: hata:
Yesuna: biki daeyaluekema: mo Deipidina: eiyekena: biki yeiya: lamana:e
lemekeeki opu pitolo hata:ta: mo hande yeni peao haemeke haliwekina:
you haliwekima: make hande pi ula:eki wape pea walo hala: haliwekima:
make mineke tieke kini pea pankolo hata: 16 ikana:ma: Yesu lota: pitolo alota:
Nakana:ma: koto wekiwandikima: aleme pita: na opitelepe lemekeme. Koto
lemeke Yesuma: alota: Aowe. Opitolome. Mo Baiboloma: alota: Nakana:ma:
mo pota: pula: o andu nala: wekiwandiki sunu paeyaoma: ala:ta: ma:nda: na
taleke yeiya: laasa: haumanu pina:yeke wala:tiaeme laa wape pea ula: pita:
ikana:ma: na yata:pemepe laa hombo peayekeme. 17 Koto laata: Yesuma: iki
make Diutuseleme da teke make mina:pa:lao Bedani da nane polu peekeme.

Yesuma: nose ti pa:ta: Kiliki na a:elipikie leekeeki
(Maka 11:12-14, 20-24)

18 Koto da pa:ta: pelia da ka:la:peeketa: Yesuma: Diutuseleme da teke nane
pa la:ka:la peekepate pota:na: tea:ma: homa:paleke peekeme. 19 Kutu pieke
pulu hata: mo pota: nepokona: hayeke nose homeke handaata: mo ti teke

pa:ta: peekepate kiliki na a:etolo hata: pa katake homeke hayekeeki handeekeme. Kutu pieke handaa ipikana:ma: mo nose pa:ta: alota: Wetepena: nakana:ma: kilikimanu ota: pa na a:elipikie leekeme. Koto leeketa: mo nose kutaa kone hapiekeme.

20 Hapieke ekita: mo disaipolo haliwekima: handaata: penkilipa:tia pominolo hata: Yesu pa:ta: alota: Mo noseta: ekipa ai koto kone hapua pa:la:pe lemekeme.

21 Yesuma: hombo peaaso alota: Ima: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Ikana:ma: hone tulaaso hata: hone ma:nda: na wimika:na:ta: kota: Ima: mo nose ti pa:ta: pua: tupa: kone ikana:ma: make ana:na: pea:peke yelieke. Kota: koto hau homeke dia: ya:la:pate ikana:ma: ika: kone do pote pa:ta: alo hata: Oni ikali pa:ta: pua lopee lemeka:na:ta: kota: mo potema: ota: pilieke. 22 Ikana:ma: ota: hone tulaemeka:na:ta: kota: mo ika: yeni pitolo honke alo alemeeki kone ota: milimikie.

Epima: do wele kia:pe laa Yesu pa:ta: lota: pimikieki (Maka 11:27-33, Luku 20:1-8)

23 Yesuma: mo Tembolo da pa:ta: paa la:ka:la a:pa pita: wanda:hali pa:ta: pi walolo haena: mo yeni peao haemeke haliwekina: you haliweki make mandane da handeteke haemeke you haliweki make ipiki pa:ta: a:pa alota: Hande pu haleeki manuta: ekieki pea pu hata: pipe kutupa make neketa: epima: wele peaeya:pe lemekeme.

24 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: iki pa:ta: lota: pitoloeki homeke kone opua la kimika:na:ta: kota: iki pa:ta: make mo Ima: pu halo hau manuna: wele peao hala: halina: biki la kulueke. 25 Dionima: bapitaisi peao haya: hauta: hepeni nane ekipe o kenke wanda:halina: ekipe iki pa:ta: lota: pitolome leekeme. Koto pi opuata: mo haliwekima: ika: ika: kone pi dupa lemekeme. Hepeni nane ekie loma:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: niki pa:ta: alota: Dionima: lo haya: pi manuta: pa ekipeke na miniki haemepe lelieke lemekeme. 26 Kutaa make ikana:ma: alo hata:ta: Pa kenke wanda:halina: ekie lolo poloma:eki make do wanda:hali paala: pa:la:me. Pa ekipeke iki paeyaoma: Dionita: Koda:na: pi la: mea halo haya: halie lo halememe lemekeme. 27 Koto ekina: ikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Niki na handoloma:me lemekeme. Koto lemeke Yesuma: hombo peaaso alota: Kota: Ima: make yaka pu halo hau manuna: wele peao hala: halina: bikita: iki pa:ta: na la kulueke leekeme.

Eiyeke yaapona: onkoluma: pi

28 Yesuma: iki pa:ta: alota: Do ekina:ta: ikana:ma: eki hone witemepe. Hali homekema: weki yaapo mondu wiekeme. Kutupata: nate ma:nda:na: ipika: mupeke weki pa:ta: puaata: dupa leekeme. Ya wekio. Neketa: ame mo ya hande waini pu ena: e pokolo poelena:e leekeme. 29 Titina:ta: mo wekima: kipieke na pokolo polueke leekepate kone pa wetepena: ipika: hone topo pea wiaata: paa pokolo peekeme. 30 Kutupa mo halima: ipika: wetepe weki pa:ta: make homeke tupa: kone pua leekeme. Koto leekeeki opuaata: ipika: wetepe wekima: alota: A:pa:la:ma: pulueke leekepate pa na pulupeke kiaeyekeme. 31 Kutupa koto weki yaapo ma:nda: hondoma:ta: mo hande atekema: hone piekeeki peayekepe leekeme. Ikana:ma: hombo peaaso alota: Ipika: mupeke wekima: homekee. Koto laata: Yesuma: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Hande dakisi mu hala: haliweki pita: yolo haleme tapakema: iki mina:pa:lao ikana:ma: amba:la oli Koda:na: Kilu Tombuao Hala: pa:ta: pu halememe. 32 Hande Dioni bapitaisi peao haya: somema:ta: iki teke pa:ta: a:pa hata: mo lea: pi opua ota: na miniki haememe. Pate mo hande dakisi mu haleme tapake pita: yolo haleme tapakema:ta: ipika: pi opua ota: pimikime.

Kota: koto hoke wanda:halima: pimi ekita: ikana:ma: mo handolo hata: kone wetepe ika: hone topo pea hone na tulaememe.

Hoke haliwekima: e handeteke haemekeeki
(Maka 12:1-12, Luku 20:9-19)

33 Yesuma: alota: Onkoluma: pi ma:nda: doma: ikana:ma: opua:pe. Hali homeke ma:nda: ipika: kenke tieke wiekeme. Koto kenke pa:ta:ta: waini pu e pokeekeme. Kutaata: mo eta: pape piekeme. Kutupa mo waini kiliki yombu tombua bepi pia:peke naku awaata: mo ena: pake nala: hali handeteke pitepeke da hokulupeke a:eliayekeme. Kutaata: mo hande eta: mandane haliwekima: handeteke haena: yenki tieketa: ika: minolo hata: hosikima:ta: ipiki pa:ta: hala:tiki pina:yeke iki pa:ta: halaa ipikita: papate peekeme. 34 Wetepena: mo waini kiliki talemeke nate opolo epeeketa: mo hande haliwekima: wialimi ipika: putu piliki meaena:ta: ipika: e pokaemeke haliweki iki pa:ta: tapaeyekeme. 35 Kutu piekepate mo e handeteke haemeke haliwekima: iki handaa da:ka:pa: minolo hata: ma:nda:ta: yombua bao kutupa ma:nda:ta: ota: homena: lu make ma:nda:ta: toopima: limikime. 36 Kutu pieketa: mo hande e poko halaa peeke somema: mo hande ipika: amba: tapaeyeke haliweki haka:ta:pake e pokaemeke mandane haliweki tapaeyekeme. Kutu piekepate mo e handeteke haemeke haliwekima: iki pa:ta: mandake hau ombu pimikime. 37 Paeyaaso naneta: mo hande e teke halima: mo hande haliweki pa:ta: ota: ipika: weki iki pa:ta: pena: tapaeyekeme. Ipika: honema: kone alota: Ya wekina: pita: ota: opua pilimikie leekeme. 38 Kutu piekepate mo hande e handeteke haemeke haliwekima: mo hande teke halima: tapaeyeke weki epeekeeki handaata: kota: ikana:ma: ika: hone lombolo hata: alota: Hande e tekehali ipika: anketeke mulu pa:la: wekita: koto ipula:ma: ota: lumana:e la alota: Luma:ka:na:ta: mo eta: kota: ota: nika: e wilieke lemekeme. 39 Koto laata: ikana:ma: mo some da:ka:pa: minimikime. Ta:nka:pa: minaata: mo e tikene yola: mea miniki puaata: lia homaemekeme leekeme. 40 Koto pimanu la paeyeketa: Yesuma: iki lota: pitolo alota: Do ena: tekehali opolo epea:ka:na:ta: kota: mo e handeteke haleme haliweki iki pa:ta:ta: ipikana:ma: eki haumanu pealia:pe leekeme.

41 Ikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ipikana:ma: mo hoke haliweki homena: liaata: mo waini kiliki talimi natena: ika: eki minolo hata: putu piliki ipiki pa:ta: epeke tupa: hala:tiki pulu pa:la: mandane haliwekima: handeteke haena: haliekee lemekeme.

42 Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo Baibolo bukana: wape pea ula: pima:ta: dupa la:la:ma: na yata:pelemepe.

Mo da a:eyo haemeke haliwekima: Hoela:me laa kiaemeke toopi kone ameta: keneme pa:ta: mo dana: teke toopi ula:me.

Kutu pieke ekita: Tekehalima: kone pia:me. Koto ekina: koto hau nikana:ma: handolo hata: Ba:sa:sa:e. Tekehalima: peaasa: haue aloma:me laa la:la:me leekeme.

43 Koto ekina:ta: iki pa:ta: Ima: dupa alome. Mo iki pa:ta: kieke Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: paa yoka: mea mo epeke kiliki a:elo pa:la: wanda:hali pa:ta: halieke alome leekeme. 44 Mo koto toopi manda lopilia: hali ma:nda: a:nda:ta: ota: pindi pilieke. Kutupa make mo toopima: hali ma:nda: a:nda: manda lopea:ka:na:ta: kota: mo someta: yombua bao dokolo au lalieke leekeme.

45 Mo hande Pa:tisi haliwekima: make yeni peao haemeke you haliwekima: make mo hande Yesuma: leeke onkoluma: pi opitolota: ika: hone pa:ta:ta: Nikina: kone ala:me hone witolo hata:ta: 46 ikana:ma: Yesu da:ka:pa: minuluekema: taapemekepate wanda:halima: Yesuta: potopede hali hala:me

hone wimiki handaa ikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: paala:ma: homolo hata: paemekeme.

22

Wanda: minolo ne pamba:la: ekina: onkoluma: pi
(Luku 14:15-24)

1 Yesuma: wanda:hali pa:ta: pi loluekema:ta: onkoluma: pi manuma: paa
la halolo alota: dupa 2 Mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: hau pa:la:
ekita: do tupa: pa:la:me. Nate homeke ma:nda:na: mo kini hali homekema:
ipika: eiyekena: wanda: hapita:la: ne pambaluekema: tikitiki yayekeme.
3 Kutupata: koto ne nolo epena:ta: mo ika: bikimanu ula: wanda:hali handa:
mulu pa:na: ipika: e pokaemeke haliweki tapaeyekepate mo hande biki wia:
wanda:hali paeyaoma:ta: a:pa:pa:peke kiaemekeme. 4 Kutu pimikita: mo
hande kini halima: pa ipika: mandane e pokaemeke haliweki iki pa:ta: do pi
paa pua lawape laa tapaaso alota: Ya neta: amba: tikitiki yaasome. Ya hali kao
ma:na:manu make imeke piki kao mandane ekimanu make lu kepa ala:ta:
ala:ta: paeyao tikitiki yao witoloma: ai ipupa: lapa:peke leekeme.

5 Mo biki amba: wia: wanda:halima: koto leeke pi opemekepate pa kiao ika:
hone piekeeki ta:ta: ta:ta: pulu pemekeme. Hali ma:nda:ta: ipika: e pokolo
peekeme. Hali ma:nda:ta: ipika: sidowa pa:ta: e pokolo peekeme. 6 Kutaa
make mandane haliwekima:ta: mo hande tapaeyeke haliweki da:ka:pa: mi-
naata: luma: luma: pimikime. 7 Kutu pimikieki mo kini halima: opitolo hata:
mineke tieke wopu pankeke handaa mo hande haliweki lu make ika: da
tekemanu yanko pina: ipika: ami haliweki tapaeyekeme. 8 Kutu pieketa: mo
kini halima: ipika: e pokaemeke haliweki pa:ta: alota: Ya wekina: wanda:
mina:la: ne pamba:la: ekita: tikitiki yao ula:pate mo hande biki amba: wia:
wanda:halita: ana: na piki wanda:hali ya:la: ekina: 9 ikana:ma: mo toko pota:
tieke tieke pa:ta:manu pua handilimi wanda:hali paeya tapaota: pa mo ne
nolo ipupe lapa:peke leekeme. 10 Koto leeke opuaata: mo e pokaemeke
haliwekima: mo toko pota: tieke tiekemanu paeyao pa:ta: wanda:hali weiya
momba:laluekema: pemekeme. Puaata: ikana:ma: hoke wanda:hali epeke
wanda:hali paeyao momba:laota: mo hande ne mombelemeke da pa:ta:
hatuku mea pemekeme. Kutu pieketa: koto wanda:halima: mo hande Kini
halina: da ota: tumbaemekeme.

11 Koto a:pa pitimiki wanda:hali handuluekema:ta: mo hande kini hal-
ima: da pa:ta: hondo pambeekeme. Kutu pitolo hata: handeekepate hali
homekema: mo hande wanda: mina:la: natena: pambaasa: aka: na pambao
pitiekeeki handa: wiekeme. Kutu pieke mo kini halima: mo hali pa:ta: alota:
12 Someo. Mo hande aka: na pambaaketa: do pa:ta: ekipa epepe laa lota:
piekepate mo somema: pi ma:nda: na leekeme. 13 Kutu pieke mo kini halima:
ipika: e pokaemeke haliweki pa:ta: alota: Koto halina: kiki anke yaapo tonkao
lepe peaata: mo timba: la pambeke pa:ta: hama yolo lopaapa:peke. Koto
pa:ta:ta: ipika: kake lenkene laaso hata: e wi lo haena:e leekeme. 14 Yesuma:
koto pi lo paeyaaso hata: alota: Wanda:hali woputa: wi ala:pate homeke
homeketa: maleke lila:me leekeme.

Sisana: dakisi mani
(Maka 12:13-17, Luku 20:20-26)

15 Mo hande Pa:tisi haliwekima:ta: mo Yesuma: leeke pi opuaata: hama
nane a:nda: pua lombolo hata:ta: ipikana:ma: pi lo hoeyaasa:eki handu-
luekema: lota: pita:la: pimanu hone pambao wimikime. 16 Mo hone pambao
wimiki lota: pita:la: pi manuma: ipiki tamuluekema: ika: disaipolo haliweki
make Hetodi amele ta:ma:ni pieke haliweki make Yesu pa:ta: tapaemekeme.

Koto haliweki a:pa ipiki pa:ta: alota: Wala:la: Halio. Neketa: ota: pimanu lo hala: halie. Kutaa nakana:ma: wanda:hali pa:ta: hone ma:nda: ma:nda: na u hake iki paeyao pa:ta: mandake hau piki wanda:halie laaka:na: Koda:na: ota: hau pita:la: pi homeke walo haleme la alota: 17 Naka: wili honeta: eki hone wilipe. Niki opuomono lakia:peke. Mo kapomani tieke Sisa pa:ta: dakisi mani hala:la: ekita: a:pa:la:pe o hoela:pe. Halomana:pe o na halomana:pe lemekeme.

18 Koto lemeketa: Yesuma: ika: kekeke hake hone pambao wimikieki handolo hata: alota: Ikita: hoke makeaasa: haliwekie. Ya anketa: ekipeke yola: lemepe laa la alota: 19 Mo dakisi hamba:la: toopi homeke I pa:ta: wala:pe leekeme. Koto leeke ikana:ma: toopi homeke ipiki pa:ta: mea a:pa halemekeme. Kutu pimiki handa iki pa:ta: mea walolo alota: 20 Do a̱o a̱o pita: biki yaapota: epina:eki ka:ta:pe laa lota: piekeme.

21 Sisana: ekie lemekeme. Koto lemeke Yesuma: iki pa:ta: alota: Sisana: alemanu meata: kota: Sisa pa:ta: kone pa mea hala:pa:peke. Kutupa Koda:na: alemanu ya:ka:na:ta: kota: Koda: pa:ta: kone pa mea hala:pa:peke leekeme. 22 Mo haliwekima: koto pi opuaata: penkili polo hata: Yesu haena: mina:pa:lao pemekeme.

Homaa paa tiaalo pa:la: pi (Maka 12:18-27, Luku 20:27-40)

23 Koto homeke natena: kone pa mandane Sa:dusi haliwekima: Yesu ombu lota: puluekema: epemekeme. Mo Sa:dusi haliwekita: mo hande ota: homemeke wanda:hali paa na tialieke lo haemeke haliwekie. 24 Ikana:ma: Yesu pa:ta: a:pa lota: pitolo alota: Wala:la: Halio. Mosesima: alota: Hali ma:nda:ma: ipika: hameke mupeke halita: wanda: pa haena: wekiwandiki na mendiki homea:ka:na:ta: kota: mo ipika: hameke wetepe nane halima: wanda: kosa: piki meata: ipika: homeeke hamekena: wekiwandiki sunu mendiaena: lena:e la:la:me lemekeme. 25 Koto ekina: hama̱la̱: hama̱la̱: watake hata: do pa:ta: haemekeme. Kutupa mo mupeke halita: wanda: mea hao homeekeme. Kutu piekepate ipikana:ma: weki ma:nda: na mondu wiki homeeke handaata: mo wanda: kosa: pikita: ipika: hoki pa:ta: halima: miekepate pa ipikana:ma: make 26 wekiwandiki na mondu wiki homeekeme. Koto some homeeketa: paa tepo peao halima: miekepate make koto homeke hau kone piekeme. Hameke hama̱la̱: hama̱la̱: watake hata: hali paeya tapao pa:ta: koto homeke hau kone piekeme. 27 Kutu pea:tiki pua paelo pulu hata:ta: mo hande wanda: make homeekeme. 28 Kutu piepate mo wanda:hali paa tialimi natena:ta: mo hande wanda:ta: ota: epina: wanda: halia:pe. Pa ekipeke mo hande watake hata: hali paeyaoma: mo homeke wanda: kone mimiki ekina: alome lemekeme.

29 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikana:ma: pi tieke lo hoeyaasememe. Pa ekipeke. Ikana:ma: mo Baibolo bukana: wape pea ula: ekimanu pita: Koda:na: wele pu hala: ekimanu yaapo na handelememe. 30 Amba: homemeke wanda:halima: paa tiaemeka:na:ta: wanda: na miki hali na peke oli hepeni nane enisolo tapake haleme tupa: pa hao halimikie leekeme.

31 Kutupa Yesuma: pi ma:nda: alota: Mo hande homemeke wanda:hali paa tiaalo pelemeeki pa:ta: Koda:ma: ipika: wape pea ula: pina: iki pa:ta: lea: pita: na yata:pemepe. Ipikana:ma: alota: 32 I̱ta: Eipoloha:ma:na: Koda: make Aisa:kena: Koda: make Dieikopena: Koda: make halome la:la:me. Kota: koto Koda: ipikita: deto halo peleme wanda:halina: Koda: hala: ekina:ta: ipikita: homolo peleme wanda:halina: Koda: dia:me leekeme. 33 Mo mombelemeke wanda:halima: koto leeke pi opitolota: mo pina: paala: pieke penkili polo hata: leke opo handa: hake wimikime.

Mo pi wiekeeki tieke
(Maka 12:28-34, Luku 10:25-28)

34 Yesuma: leeke pi opimiki handaa mo hande Sa:dusi tonuma: lapeke
pi mateeke e pondo na lemekeeki handolo hata:ta: mo Pa:tisi tonu make
Yesu pa:ta: pua mombelemekeme. 35 Kutupata: mo Lo Pi walo hayeke
hali homekema: Yesu tamuluekema:ta: pi dupa lota: piekeme. 36 Wala:la:
Halio. Mo Lo Pi ula: ekimanu paeya tapaota: hando ekita: ota: tieke anekepe
leekeme. 37 Yesuma: mo pi hombo peaaso alota: Dihopa naka: Koda: pa:ta:
naka: puki paeyaoma: make naka: temoko paeyaoma: make naka: hone
witeleeki paeyaoma: make pukima: homo hapa:peke la:la:me. 38 Do alo pi
ula: ekita: mandane pi ula:eki paeyao ota: lombei piki titina: pi ula: ekie.
39 Kutaata: mo namba 2 pi ula:eki make mandake tupa: kone dupa ula:me.
Neke pa:ta: naka: kone a:ta:ma: homele tupa: kota: da wanda:hali pa:ta: make
a:ta:ma: homo hapa:peke la:la:me. 40 Do pi ula:eki yaapona: tukiki pa:ta:
mo hande Mosesima: pi wiekeeki paeya tapao make potopede haliwekima:
walemeke ekimanu make paeyao do titina: pi ula:eki yaapoma: handeteke
hala:me leekeme.

Ketisona: tapake apa:ta: epipe
(Maka 12:35-37, Luku 20:41-44)

41 Nate ma:nda: a:nda: Yesuma: mo mombelemeke mandane Pa:tisi hali-
weki pa:ta: alota: 42 Ketiso pa:ta:ta: ikana:ma:ta: eki hone witemepe. Ipika:
apa:mei hali tieketa: epipe leekeme. Ikana:ma: hombo peaaso alota: Ketisota:
Deipidina: tapake wekie leekeme.

43 Koto leeke Yesuma: alota: Kota: kotota: ota: ya:ka:na:ta: pa ekipeke han-
daa mo Holi Sipitidima: Deipidina: hone u tiaaso haena: Deipidima: Ketisota:
Tekehalie laa leekepe. 44 Kota: Deipidima:ta: dupa leekeme.
Mo Dihopama: yaka Tekehali pa:ta: dupa leekeme.
Naka: a:nda: tunkuliki haliwekita: naka: anke oto pa:ta: mea pitaaluekema:
neketa: yaka popeke nane kiki nanema: pita:peke
laa la:la:me.

45 Deipidima: ipika: kone Ketiso pa:ta:ta: Yaka Tekehalie la:la: ekina:ta: kota:
Ketisota: pa ekipa ipika: tapake weki haliepe laa leekeme.

46 Mo koto Yesuma: iki pa:ta: lota: pieke pina:ta: homeke ma:nda: a:nda:ma:
hombo peapeke na yeekeme. Kutupa koto pi la hayeke aneta: hali
ma:nda:ma: ipiki la handuluekema: mo lota: pita:la: pi mandane ekimanu
lapeke paala:ma: homolo hata: ota: na leke paekeme.

23

Yesuma: mo pamba: na piki hau manuna: kinki piekeeki
(Maka 12:38-39, Luku 11:43-46, 20:45-46)

1 Koto pi wala paeyeke hoki naneta: Yesuma: wanda:hali pa:ta: make ipika:
disaipolo haliweki pa:ta: make pi ma:nda: dupa leekeme. 2 Mo hande pi
ula: ekimanu walo haleme haliwekima: make mo Pa:tisi tonuma: make iki
paeyaoma:ta: mo hande Mosesima: waleeke tupa: kone iki pa:ta: moka:la:
tiao walo halememe. 3 Koto ekina:ta: kota: mo ikana:ma: waleleme mana:
pimanu paeyao ota: telimea pu hapa:peke. Kutu pulu pelemepate mo ika:
lokema: pu haleme haumanu homeketa: ota: na honda: mea pea:pa:peke.
Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo ika: waleme pimanu kone ikana:ma:ta: ota: na
pu halemeke handa loa:me. 4 Ikana:ma:ta: wanda:halina: peiyoko manda
ka:nda: piki alemanu tonkao tiao halemepate pa ikana:ma: kiao ika: kiki
malekesiki tindipao ma:nda: a:nda: ota: na tamba: mea tialimikie. 5 Ika: pu
haleme hau paeyaota: pa wanda:halima: handaena: pu halememe. Ika: you

taado manda pokede nu dake petipekemanu wepu make kutupa mo kiki maketopa: yaapona: make homeke tupa: kone pokede nu dakemanu wepiaata: Koda:na: pi tunkula ula: ekimanu wape pea panko hopa:liao yamaata: ta pomua:tiki piteme handa:e. Kutupa make ika: dau tumiki kake nina:ta: ota: haka:ta:pao au laaseme pu honiki honiki make taa piteme handa:e. 6 Kutaa make mo haliwekina: honema:ta: ne pamba:tiki pimiki nate nina: make yeni da pa:ta:manu pita:tiki pimiki nate nina: make wanda:halima: mo you haliwekina: pita:peke sea manuna: iki ombu mea pitatiki pina:yeke ta:na: wopu homo halememe. 7 Makedi hama mombili ale nina: wanda:halima: iki manda:hande pitolo ika: bikimanu mea a:meiyaluekema: Disao. Epeke da ka:la:paasoe la:tiki pina: ta:na:ma: wopu homelememe.

8 Mo haliwekima:ta: kutu pu halemepate pa ikana:ma:ta: wanda:halima: iki pa:ta: Disao pi na lena: lapa:peke. Pa ekipeke. Ika: Disata: homeke haena: iki paeyaota: hamala: hamala: halememe loa:me. 9 Kutupa make ikana:ma: do kenkena: ma:nda: pa:ta: Apa:o pi na lapa:peke. Pa ekipeke. Ika: Apa: homeke homeketa: hepeni hala:me. 10 Kutaa make wanda:halima: iki pa:ta: You halie pi na lena: lapa:peke. Pa ekipeke. Ketiso homeketa: ika: you hali hala:me. 11 Mandali epita: iki tukiki pa:ta: ika: aneke hali halo pia:ka:na:ta: kota: ipikita: iki paeyaona: hone pa:la: hau peao hala: hali yelieke. 12 Pa ekipeke hali epima: ipika: kone Ita: tumiki hali hanoe lo halia: halita: kota: ipikita: ota: hosiki siki haena: lelieke. Koto pa:la:pate epima: ipika: honema: kone dekepo haya:ka:na:ta: kota: koto someta: you hali haena: mea a:meiyalieke laa leekeme.

Yesuma: tapake yaapona: haumanu peneme yayekeeki
(Maka 12:40, Luku 11:39-42,44,52, 20:47)

13-14 Koto pi laa paeyeketa: Yesuma: alota: Iki Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikana:ma:ta: mo hepenina: Kilu Tombuao Hala: eki pa:ta: honda: pamba:la:eki kiaaso hata:ta: mo poluekema: hone pa:la: wanda:hali puaama:na: ika: leke popelekena: kone mo honda: pambolo peleme pota: pa:ta: pota: kake katolao halememe.

15 Iki mo Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikana:ma:ta: pa mo hande homeke hali mea ika: tapakena: tunao haena:e laa lapeke ekina: kone mo da yu paeyao lia lopao pomu haleme haliwekie. Kutaa mo some handa: wia:ka:na:ta: kota: ipikita: iki mo ti to hala: ekina: eiyeke tonu halemeeki ota: lombei peao haena: lelimikie.

16 Iki pa:ta: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: leke holupa pota: na handeke hata: kone Do pota:na: ipupe laa lo haleme haliwekie. Ika: waleme pi manuta: dupa Mandali epima: mo tembolo dana: biki la alo hata: hali keke pi la: wia kone paa topo pia:ka:na:ta: pa aleta: ma:nda: dia: ya:la:pate pa mo somema: tembolo da tukiki pa:ta: ula: kolona: biki la alo hata: hali keke pi wia:ka:na:ta: kota: koto pita: ota: topo pia:peke na ya:la:me laa walo halememe. 17 Ikita: leke holu piki you hoke haliwekie. Hando ekita: ota: ekipe. Mo tembolo da pa:ta: pa u pelia hala: kolope o mo kolo yako peao hala: tembolo dape laa Ima: iki pa:ta: lota: pitolome leekeme. 18 Ika: waleme pi ma:nda:ta: dupa Mandali epima: mo olodana: biki la alo hata: hali keke pi la: wia kone paa topo pia:ka:na:ta: kota: pa aleta: ma:nda: dia: ya:la:pate pa mo somema: mo oloda manda ula: hotekena: biki la alo hata: hali keke pi wia:ka:na:ta: kota: koto pita: ota: topo pia:peke na ya:la:me laa walo halememe. 19 Ikita: leke holu piki haliwekie. Hando ekita: ota: ekipe.

Mo oloda manda ula: pa hala:la: hotekepe o mo hoteke yako peaasa: olodape laa Ima: iki pa:ta: lota: pitolome leekeme. 20 Koto ekina:ta: mandali epima: mo olodana: biki laa hali keke pi wia:ka:na:ta: kota: koto somema: mo oloda make mo oloda manda ula: ale paeyao make hali keke pi wita:la:me. 21 Koto tupa: kone hali epima: mo tembolo dana: biki laa hali keke pi wia:ka:na:ta: kota: mo tembolo da make koto tembolo da pa:ta: hala: Koda: pa:ta: make hali keke pi ombu wita:la:me. 22 Kutupa make hali epima: hepenina: biki laa hali keke pi wia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: Koda:na: kilu tumbuao hala: sea make koto seana: pila: Hali pa:ta: make hali keke pi ombu wita:la:me.

23 Iki mo Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikana:ma: ika: ne tende peaasa: tekia: o pa:sa:ta:ma: handeke ale sunu kiki yaapo telipata: putupa homeke Koda: pa:ta: taiti haluekema: yeke epeke telipuluekema: hone wopu u halememe. Kutu pu halemepate kone pa mo wanda:halina: ka:nda:manu epeao epeke tupa: telipeao make a:ta:ma: homo make ota: tikitiki hau pita:la: ekimanu make koto mo hande Lo Pi ula: ekina: ota: titina: pimanu paeyao ota: hone yonka:lalememe. Dia:me. Kotoeki manuta: ota: pea:tiki pitolo hata: mo mandanekeeki make na mina:pa:lapa:peke. 24 Ikita: leke holupa pota: na handeke hata: kone do pota:na: ipupe laa lo haleme haliwekie. Ika: supumanu pa:ta: pila: amumu sikita: epeke tupa: siki talopu mea bao halemepate kone mo kemolo ma:na: tieke aneke kone ika: supu tapu pa mea yola:niao halememe.

25 Iki mo Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikana:ma: ika: kawasomanu pita: kapomanu yaapona: hama: naneta: epeke tupa: tandepa witolo kone tukiki yaapo pa:ta:ta: lokena: hone pa:la: haumanu pita: pasa:tei pita:la: haumanu paeyaoma: tumbulu bao ula:me. 26 Iki leke holupiki Pa:tisi haliwekio. Titina: mo ika: kapo tukiki pa:ta: tala:la: hoke ale amba:la tanda:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: mo kapona: manda make ana:na: tanda:pa wilieke.

27 Iki mo Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikita: mo hama nane ota: hakepiki ma:na: kenke liala: hali lapa:da tupa: halememe. Koto hali lapa:da manuta: hama: naneta: epeke hau pea hake pea ula:pate tukiki pa:ta:ta: hali toko tandepeke holiki manuma: tumbao u hala:me. 28 Koto hali lapa:da tupa:ta: wanda:halina: leke popelekena: ika: lokema: piteme hau manuta: ota: epeke hau pu hala: haliweki leke halemepate oni tukiki pa:ta:ta: makea makea hau make hoke hoke hau manuma: make tumbulu baalememe.

29 Iki mo Lo Pi ula:eki walo haleme haliweki make Pa:tisi haliweki make iki paeyaona: hoke yenki tieke ipuleke handolo ekina: I paala:e. Ikita: hoke makeaaso yayapiki hau pu haleme haliwekie. Ikana:ma: mo amba: homemeke potopede hali manuna: lapa: mandata: epeke toopi da siki a:eyo make mo amba: ota: epeke hau pu hao homemeke wanda:halina: nimina tiaasa: a:emeke pa hala: ale manuna: au laaso ombu hao halememe. 30 Kutu pitolo hata: ikana:ma: ika: honema:ta: Mo hande ika: apa:mei tonu haemeke toma:na: haoma:ka:na: yoluta: kota: nikana:ma: mo hande potopede haliweki lia homaema: tupa: na lia:tiki pulu puma:me laa lo halememe. 31 Koto pi aleme ekima:ta: ikana:ma: ika: kone mo potopede tonu limiki haliwekina: tapake weki wandiki halemeeki peneme yaasememe. 32 Kota: a:pa:la:me. Kotota: mo ika: apa:mei tonuma: kini pimiki hoke hau manuma: pa:la:ma: ikana:ma: paa paeyaapa:peke. 33 Ikita: keto manuna: eiyeke tonu kone keto

halememe. Ikana:ma:ta: iki mo ti to hala: ale pa:ta: pomena: tapaalo pa:la: ekita: ekieki pa wendulumeke hone wilimipe.

34 Koto ekina:ta: Ima: iki pa:ta: dupiki pi alome. Ima:ta: mo mandane potopede haliweki make mandane hone wotu ula: haliweki make mo yaka pi wala:la: haliwekimanu make iki amele haena: tapaalo polopate mandane haliwekita: ikana:ma: lu bao make mandane haliwekita: a:ka:tei wapepiki tina: lu endialimikie. Kutaata: mandane haliwekita: mo ika: yeni pu haleme da tukiki pa:ta: hata: yombua baalimikie. Kutupa mandane haliwekita: da teke homeke pa:ta: yokaata: da teke ma:nda: pa:ta: yoka pa:na: tolu lia:tiki pilimikie. 35 Kutu pilimi ekina: pulu pa:la: ekita: dupa alome. Mo hande hoke hau na pimiki epeke wanda:hali paeya tapao pa pahameke limiki ekina: yenkita: iki nane la: mea lopaalieke. Koto alo ekita: mo hande hoke hau na pieke Eipolo pa:ta: kini pu mea lu tiki puaata: mo hande ikana:ma: tembolo da oloda yaapo tukiki pa:ta: limiki Beta:kia:na: eiyeke Sekataiya litolo lunaimeke ekina: alome. 36 Ima: ota: ota: pi alome. Mo hande pa hameke limikieki paeyaona: hoke yenki paeyaota: do ame haleme wanda:hali pa:ta: ipilieke laa leekeme.

Yesuma: mo Diutuseleme daonina: a:ta:ma: homeekeeki (Luku 13:34-35)

37 Yesuma: alota: Diutuseleme Diutuselemeo. A:ta: tiekee. Nakana:ma: hoto paeyao mo potopede haliweki lia:tiki lia:tiki pu make Koda:ma: neke pa:ta: ipika: pi mea epena: tapaeyeke haliweki make toopima: lu haleme. Hoto paeyao mo hande koka:la: inkiki ipika: popakema: ikikimanu panka: mina:la: tupa: Ima: make naka: wekiwandiki ya kikima: hapisa: pu halopate nakana:ma: kiao haleme. 38 Koto ekina:ta: naka: data: hankoko taa pa:la: handa:e. 39 Ima: neke pa:ta: alota: Ame do aneta: I ai na handolo pelepate pa nakana:ma: I pa:ta: alota: Tekehalina: biki mea ipula: hali pa:ta: ta:na:e lelipi toma:na:ta: kota: I pa handilipikie alome leekeme.

24

Mo tembolo da hoeyaapeke ekina: leekeeki (Maka 13:1-2, Luku 21:5-6)

1 Yesuma: mo tembolo da mina:pa:lao pulu haena: ipika: disaipolo haliweki a:pa ipiki pa:ta: alota: Do tembolo da a:eleme tupa: a:pa handa:e lemekepate 2 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikana:ma: do da a:ela: alemanu paeyao handelemepe. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Do toopi epeke tupa: atula atula pea uleke handoloma: tupa:ta: homeke ma:nda: ota: na wilieke. Koto toopi ota: paeya tapaota: mea holao tankulupu bao aneya moneya pea wilieke alome leekeme.

Ka:nda:manu ipilieke leekeeki (Maka 13:3-13, Luku 21:7-19)

3 Koto hoki naneta: Yesuma: mo Olipi pote manda pitina:ta: ipika: disaipolo haliwekima: a:mbao lota: pitolo alota: Nakana:ma: mo hande le pita: handima: opolo ipilia:pe. Kutaa mo naka: paa la:ka:la epolo peleeki pita: do yu ya paelo pa:la:eki yaapo telipina: teke pa:ta: ya:lia: ekita: eki patehau pilia: ekima: niki walia:pe lemekeme.

4 Yesuma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Ma:nda:ma: iki pa tupa: hatuku puaama:na:ma: wopu handeteke hapa:peke. 5 Hali wopuma: ya biki la: paleke ipulu alota: Ita: ota: Ketisoe lelimikie. Koto lelimi ekima:ta: wanda:hali wopu makealimikie alome. 6 Ikana:ma: a:nda: tiekemanu pita:la:me lelimi ota: pimanu make pa hameke pi lelimi ekimanu make wopu opulu pelemepate ikana:ma: pa pomoma: na homa:pa:peke. Kutupiki hau manuta: ota:

epolo pa:la:pate pa mo yu ya paelo pa:la: ekina: patehau dia:me. 7 Kenke homekena: ami tiao pua kenke ma:nda:na: ami tapu a:nda: pilimikie. Mo kini hali homekena: ami tiao kini hali ma:nda:na: ami tapu a:nda: pilimikie. Kutu pilia: toma:na:ta: kenke yu paeyao pa:ta: tea:ki pambo make yu momeni tiekemanu make opolo ipilieke. 8 Kutu piki patehau manuta: mo hande wanda:na: weki hoki kini pea nala:eki manda: pilieke.

9 Koto haumanu pilia: toma:na:ta: mandane haliwekima: iki pa:ta: ka:nda:manu ku make lu puluekema: iki da:ka:pa: mina: bepi pilimikie. Ikita: yaeki haleme ekina: wanda:hali wopuma: iki honditi wopu pilimikie. 10 Koto mandake pita:ma: koneta: mandane Koda: pa:ta: hone tulaleme wanda:hali ika: hone tulalemeeki mina:pa:lao kialimikie. Kutu pilimi wanda:hali pua hata:ta: ika: yankekemanu amele honditi pu alualu pitolo ika: ika: kone lina: walo a:nda: lomba:tiki pu alualu pilimikie. 11 Koto mandake dina: koneta: yayapiki pi walaasa: potopede haliweki wopu tiaaso hata: wanda:hali wopu makealieke. 12 Kenke paeyao pa:ta: hoke hoke haumanu opa daeyatiki pea:ka:na:ta: kota: wanda:halina: a:ta:ma: homa:la: hau manuta: alupilieke. 13 Kutu polo haena: kone pa mo hone tulaasa: some epima: ota: hone tulaatiki pu haya:ka:na:ta: kota: koto someta: da:ta haena: tamba: milieke. 14 Kutaata: do Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapota: kenke honiki honiki paeyao pa:ta: haleme wanda:halima: opina: walo pelimikie. Ana:na: walo paeyaalimi toma:na:ta: kota: mo paelo pa:la: nate opolo ipilieke.

Ota: hoeyaapeke ya:la: hoke ale ma:nda: ipiliekeeki (Maka 13:14-23, Luku 21:20-24)

15 Amba: potopede hali Da:nielema: ipilieke laa la: wieke yeke hoke hoeyaapeke yeke ale ma:nda: handilimikie. Koto aleta: mo hande hoke ale ma:nda: wia:peke na yeke yako piki da panda: tiao halia:eki handilimikie. Do wape yata:pa:la: halima: hone ota: wopu wina:e. 16 Koto dina:ta: mo Diudia nane halo peleme wanda:halita: mo potemanu pa:ta: pindipa pena:e. 17 Kutupa da holuna: halia: halima: hola:pa:niao ala:ta: ala:ta: mea poluekema: da tukiki pa:ta: na honda: pambena:e. 18 Ena: halia: halima: make ipika: dau mea poluekema: hoki la:ka:la: neao na pa:na:e. 19 A:ta:e. Koto nate tukiki pa:ta: manuta: weki pitiki wanda:wekima: make andu halimi wanda:wekima: make ka:nda: tieke milimikie. 20 Koto pilia: dina:ta: mo kosa:ki make hoto pila: nate make na ipu pina:ma: yeni wopu pea:pa:peke. 21 Koto nate manuna: ka:nda:ma: homa:la:eki manuta: ota: hone matekeeki ipilieke. Amba: hande Koda:ma: ala:ta: ala:ta: kini pea wepia wina: leeke dina: kini pu mea a:pa ame do haloma: dina: make wanda:halima: kutupiki ka:nda: ma:nda: ota: na handemekeme. Wetepe koto hoki nane make kutu piki ka:nda:ma: homa:la:eki ma:nda: na ipilieke. 22 Koto natena: wanda:hali paeyao homolo poloma:pate Koda:ma: koto nate mandane ekimanu tunkulina: la:la:me. Pa ekipeke ipika: talopu ma:la: wanda:hali pa:ta: hone wiaata: koto natemanu tunkulina: la:la:me.

23 Koto natena: iki pa:ta: ma:nda:ma: alo alota: Handa:pe. Ketiso do ane do hala: o mo nane mo hala: lemeka:na:ta: na opua:pa:peke. 24 Yayapiki Ketisomanu make yayapiki pi la: mea halo hala: haliweki make a:pa mo hande Koda:na: maleke lila: wanda:hali pa nane hatuku mea puluekema: yeke iki makeaapeke ya:la:o laa makea handuluekema: na handeke hau tieke tiekemanu make wele pita:la: ekimanu make walimikie. 25 Iki paeyao opua:pe. Koto haumanu paeyao ai na epeke haena: Ima: iki pa:ta: amba: la kolome.

26 Pa mandane wanda:halima: make iki pa:ta: alo hata: Ei. Ipikita: oli hapu hala: alena: hala:me lemeka:na: make koto pa:ta: na pua:peke. O pa

ma:nda:ma: alota: Ipikita: do pa:ta: panka: pila:me lemeka:na: make ika: pi ota: na opua:pa:peke. 27 Mo Wanda:halina: Eiyekena: epolo pa:la: ekita: mo hande ti tekele pita:la: ekima: mo ya paeyao olina: onina: paa tieke pita:la: tupa: opolo ipilieke. 28 Ma:nda: handopa:ta: ma:na: hoteke lupa ula: ale nina:ta: wapukini mombolo hala:me.

Wanda:halina: Eiyeke paa epolo pa:la:eki
(Maka 13:24-27, Luku 21:25-28)

29 Koto ka:nda:manu milimi natemanu paelia: hoki naneta: oli natema: timba: lo pamba hao make sumba:na: paa make na pilieke. Kutaa oli yana: hombulanka:manu make ya nane hao honda: papa pu lopa:tiki pilieke. Kutaa oli ya nane wele peaasa: ekimanu make la:ma: la:ma: pupa wilimikie. 30 Kutu pilia: natena:ta: mo Wanda:halina: Eiyekena: epolo pa:la: patehauta: oli yana: peneme yaalieke. Kutu pilia:eki wanda:hali paeyaoma: handolo hata: e tieke lelimikie. Ikana:ma: mo Wanda:halina: Eiyekema: koa manda ha mea ipulu hata: ipika: wele wotu pita:la:eki make paa tieke pita:la:eki make mea opolo ipilia:eki handilimikie. 31 Kutu pilia: dina:ta: bu kanake tieke homekema: e tieke alo haena:ta: ipikana:ma: oli nate pamba:la: opa:la: yaapo nane make olina: onina: yaapo paeyaona: haleme ipika: maleke lila: wanda:hali momba:lawaena: ipika: enisolo tonu tapaa tapaa pilieke.

Nose manda mu onkoluma: pi ala:eki
(Maka 13:28-31, Luku 21:29-33)

32 Nose tima: pu hala:eki hone wia:pa:peke leekeme. Ipika: paleke ada: pea katake tindiki lia kelepea:ka:na:ta: kota: bapi ipuluekema: pita:la:me hone u halememe. 33 Kutupa make hande loa: alemanu ipula:eki handemeka:na:ta: tekepa:ta: ya:la:me laa pota: kake pa:ta: a:pa hala:me hone wia:pa:peke. 34 Iki pa:ta: ota: pi alome. Do haleme wanda:hali paeyao na homeke halimi pita: Ima: loa: alemanu paeyao amba: ipilieke leekeme. 35 Oli ya do kenke yaapota: paelo pa:la:pate yaka pi lo haloeki manuta: na paelieke laa leekeme.

Mo epolo pa:la: nate leke nate yaapo ma:nda:ma: na handa:la:eki
(Maka 13:32-37, Luku 17:26-30, 34-36)

36 Kutu piliepate hande loa: nate epolo pa:la: ekita: ma:nda:ma: na handa:la:me. Nate handopa:ta: haena: epolo pa:la: ekita: make ma:nda:ma: na handa:la:me. Oli ya nane haleme enisolomanu make Eiyekema: make na handoloma:pate Atekema: homeke handa:la:me leekeme. 37 Hande Noana: natena: pimiki tupa:ta: hande Wanda:halina: Eiyeke epea:ka:na: make mandake hau kone pilimikie. 38 Ikali tala:eki tieke ai na epeeke toma:na:ta: wanda:halima: ne ikalimanu na:moneatiki pu wanda: hapu moneatiki pu pua:tiki puaata: mo Noa kawaso pa:ta: honda: pambeeke dina: naemekeme. 39 Koto wanda:halima:ta: wetepe epolo pieke hau manuta: hone na wiki pa ika: hone pieke haumanu pua:tiki pulu haena: hande ikali tieke taa ipulu iki paeyao handa:pa:la: mea peekeme. Mo hande Wanda:halina: Eiyeke opolo ipuluta: koto piekeeki kone pilieke. 40 Koto toma:na:ta: yaapo halima: homeke e pokolo halipipi alena:ta: homeke hali minolota: ma:nda:ta: mina:pa:lalieke. 41 Kutupa yaapo wanda:ma: palaowa dakole peaaso halipipi alena:ta: homeke wanda: honda: minolota: ma:nda:ta: mina:pa:lalieke. 42 Koto ekina:ta: ikana:ma:ta: u na polu pitiki yu wia hapa:peke. Pa ekipeke mo ika: Tekehalina: epolo pa:la: dita: iki matelememe. 43 Da tekehali homekema: pake nala: halima: pake noluekema: do natena: opolo ipilieke hone wia:ka:na: yoluta: kota: ipika: da yamba:laama:na: alo u na piliki paa tiao yu wia halo pia:me. 44 Ikana:ma: make koto pieke tupa: kone hoto paeyao

tikitiki yao hapa:peke. Pa ekipeke. Mo Wanda:halina: Eiyeketa: ikana:ma: dupita:ma: ipilieke hone na wilimi natena: opolo ipilieke.

Epeke e poko hoke e poko haepeke hali yaapo
(Luku 12:41-48)

45 Hande hone wopu wia pi wopu opua epeke e poko hala: someta: epiyekea. Kutu piki halita: mo e teke halima: ipika: e pokaaseme mandane haliweki handeteke hawaaso hata: ika: nemanu ota: epeke tupa: hala:tiki pina: mea halieke. 46 Kutupa hoki nane nate ma:nda:na: hande you hali paa la:ka:la a:pa mo hande e pokaena: mea hao pea: halima: ipika: lea: pi paeyao opua ota: epeke tupa: pea:tiki pilia:eki a:pa handea:ka:na:ta: kota: koto e pokaasa: somema:ta: ta:na:ma: homa hapeke yelieke. 47 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Koto you halima: kutu piki someta: ipika: e ala:ta: ala:ta: paeya tapao handeteke haena: mea halieke. 48 Kutu pilia:pate mo e pokaasa: somema: hone witolota: Hande ya teke halita: ai na a:pa:peke ya:lieke hone witolo hata: 49 ipika: e mandake pokaaseme haliweki lu yombua:tiki pu make hoke ikali nemeke tapake amele apa:tao ne ikali naa kea:tiki pu haya:ka:na:ta: 50 kota: koto somena: you halita: ipilieke hone na wilia: nate o tikitiki na yao halia: dina: ipilieke. 51 Epia:ka:na:ta: kota: mo you halima: koto some mea ota: hoeyaaso hata: mo hande makeaasa: haliweki mea tapaaleke pua haleme pa:ta: ipiki make mea lopaalieke. Koto pa:ta: hata:ta: ikana:ma: e tieke laa kake lenkene latiki pu halimikie.

25

Kiki yaapo wandikina: onkoluma: pi

1 Yesuma: alota: Koto nate a:nda: opolo epea:ka:na:ta: mo hande hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: hauta: do tupa: pia:ka:na: handilimikie. Nate ma:nda:na: kiki yaapo wandiki tonu a:nda:ma: wanda: mulu pieke hali epeeke manda:hande pea handa: mea ipuluekema: ika: ka:ta:sini ola:pake mea mina pemekeme. 2 Kutupa kiki homeke wandiki tonuma:ta: hone wopu na wimikipate pa kiki homeke ma:nda: haemeke wandiki tonuma:ta: hone wopu wimiki wandiki yekeme. 3 Hande hone wopu na wimiki wandiki tonuma:ta: ika: ola:pake epeke keo mina pemekepate pa wetepena: hola: pamba:peke ekita: ma:nda: na yupu miniki pemekeme. 4 Pate hande hone wopu wimiki wandiki tonu ika: ola:pake ta:pao paeyaama:na: iki homeke homekema: ika: ola:pake tonka:na: ka:ta:sini kanake mea miniki miniki pea pemekeme. 5 Hande wanda: mulu pieke some ai na opolo epeeketa: mo hande wandiki paeyao u tonda:pao u polu pitimikime.

6 Kutaa buta:hoki nane yopua paeyeketa: ma:nda:ma: wi tieke la alota: Hande wanda: mulu pa:la: halita: do ipula:ma: a:pa manda:hande pipee leekeme. 7 Koto leeketa: mo wandiki tonu paeyao tiao ika: ola:pake lankake honda:pa: bepe pimikime. 8 Koto pitolo hata: mo hande hone wopu na wimiki wandiki tonuma: mo ika: hone wopu wimiki asi tonu nane alota: Asi tonuo. Nika: ola:pakemanu pa:ta: ka:ta:sini paetolo hata: honia:la:me. Ika: ka:ta:sini ma:nda: hoela: pambaapee laa honke lemekeme. 9 Koto lemekepate mo hone wopu wimiki wandiki tonuma: hombo peaaso alota: Dia:me. Do ka:ta:sinita: ika:eki nika:eki yaapona:ta: ana: na pilieke yeke na kulumekee laata: Ika: ekita: ika: kone mo sidowa pa:ta:manu hambolo pua:pa:peke lemekeme. 10 Koto lemeketa: hande hone wopu na wimiki wandiki tonuma: iki mina:pa:lao mo ika:eki ta:ta: hambuluekema: pemekeme. Koto pemeke hoki naneta: mo hande wanda: mulu pieke some opolo epeekeme. Kutu pieke toma:na:ta: mo hande hone wopu wia tikitiki yao haemeke yunki

hata: wandiki tonuta: ipiki amẹlẹ mo hande wanda: mina:la: ne noluekema: mombelemeke pa:ta: pua pota: poka ne no pitulu pemekeme.

11 Kutupa wetepena: mo hande ka:ta:sini mulu peme wandiki tonu la:ka:la a:pa pota: kilikili laaso alota: Tekehalio. Tekehalio. Niki a:pomono pota: lomba:e laa ẹ wi lemekeme. 12 Koto lemekepate mo wanda: mulu pieke halima: hombo peaaso alota: Dia:me. Ima: iki pa:ta: ota: pi aloma: ikita: I wopu na handoloma: ekita: epi amedapee laa leekeme. 13 Yesuma: koto pi Io a:mbolo hata: alota: Mo ika: Tekehalina: epolo pa:la: nate di yaapo iki mateleke handaa loa:ma: wopu handeteke hao hapa:peke leekeme.

E pokaasa: hali tepona: onkoluma: pi (Luku 19:11-27)

14 Yesuma: alota: Mo nate a:nda: opolo epea:ka:na:ta: mo hande hepenina: Kilu Tombuao Hala: ekina: hauta: do tupa: pia:ka:na: handilimikie. Mo hamoko hali homekema: kenke ma:nda: pa:ta: puluekema: tikitiki yaaso hata:ta: ipika: e pokaemeke haliwekima: ipika: ala:ta: ala:ta: handeteke hawaena: wi leekeme. 15 Ikana:ma: peaapeke ane pieke tupa: kone teli peaaso hata: homeke hali pa:ta: 5 daoseni kina: halo. Hali ma:nda: pa:ta:ta: 2 daoseni kina: halo. Kutupa hali ma:nda: pa:ta:ta: 1 daoseni kina: halo piekeme. Kutaata: ipikana:ma: iki mina:pa:lao peekeme. 16 Mo 5 daoseni kina mieke e pokaasa: halima: kuta kone mo manima: e honkopu hao pokaata: 5 daoseni ma:nda: apa:tao wiekeme. 17 Koto mandake tupa: kone mo 2 daoseni mieke e pokaasa: halima: koto manima: e pokaata: 2 daoseni ma:nda: apa:tao wiekeme. 18 Kutupate mo hande 1 daoseni mieke e pokaasa: halima:ta: ipika: you halina: manita: mea pua naku awa ti tieke pa:ta: wiekeme.

19 Bapi mandaneeki hao hoki naneta: mo e pokaemeke haliweki ika: you halima: ika: pokaemeke emanu handoma: tialuekema: paa epeekeme. 20 Kutu pieke toma:na:ta: mo hande 5 daoseni kina mieke halima: a:pa koto 5 daosenima: e poka meayeke 5 daoseni ma:nda: halolo hata: alota: You halio. Nakana:ma: I pa:ta: 5 daoseni kipateta: pa Ima: e pokaaso hata: mealo 5 daoseni ma:nda: doma: mie leekeme. 21 Koto leeke mo you halima: alota: O neketa: ota: epeke somee. Nakana:ma: ota: epeke e tieke pokeka:ta:me. Do hosiki kua:eki kone epeke tupa: handeteke haleketa: ameta: nakana:ma: ya e tieke handeteke hawalena: mea halueke la alota: I yaapo mandake pa:ta: hata: ta:na:ma: homopana: epoe leekeme.

22 Koto somena: hoki naneta: mo hande 2 daoseni kina mieke halima: a:pa koto 2 daosenima: e poka meayeke 2 daoseni ma:nda: halolo hata: alota: You halio. Nakana:ma: I pa:ta: 2 daoseni kipateta: pa Ima: e pokaaso hata: mealo 2 daoseni ma:nda: doma: mie leekeme. 23 Koto leeke mo you halima: alota: O neketa: ota: epeke somee. Nakana:ma: ota: epeke e tieke pokeka:ta:me. Do hosiki kua:eki kone epeke tupa: handeteke haleketa: ameta: nakana:ma: ya e tieke handeteke hawalena: mea halueke la alota: I yaapo mandake pa:ta: hata: ta:na:ma: homopana: epoe leekeme.

24 Kutupa koto somena: hoki naneta: mo hande 1 daoseni kina mieke hali a:pa make ipika: you hali pa:ta: alota: You halio. Neketa: na nokopele ale napeke no make na tande ale alena: kilikimanu talopu hale somee. Koto hauma:ta: neketa: taka:la papeke hali haleme hone witolo 25 Ima: neke paala:ma: homoa:me. Koto ekina: mo naka: 1 daoseni kina: kenke awa panka: hoilu poa:me. Koto ekina: mo hande naka: ki eki kone doma: paa mie.

26 Koto leeke mo you halima: ipika: pi hombo peaaso alota: Neketa: soka:la: pambeke e pokaasa: hoke some ya:ka:ta:me. Ita: na noko polo ale manuna: napeke no make na tande alo ale manuna: kiliki talo halo somee hone witolo

pita: ota: alome. 27 Kota: koto ekina:ta: I paa la:ka:la ipulu hano pa hameke
kitoloeki make haka:ta:pao kita:la:eki make kimika:na: miono ya mani mo
ba:nka:na: wiaapeke alee leekeme. 28 Koto alo hata: iki pa:ta: alota: Mo
somena: mani pa:ta:la: meata: mo 10 daoseni meala: some pa:ta: hala:e. 29 Pa
ekipeke. Ala:ta: ala:ta:manu amba: wia hala: somema:ta: ipika:eki lombei
pina: loluekema: haka:ta:pao halea:ka:na: milieke. Koto pa:la:pate mo ala:ta:
ala:ta:manu wopu na wiki natehali someta: ipika: wia hala: alesiki kone
ma:nda:ma: yoka: mea pelieke. 30 Koto pa:la: ekina:ta: do ala:ta: ma:nda:
pia:peke na yeke epe na piki e pokaasa: halita: hama mo timba: la:papeke
ala: pa:ta: yolo lopapa:peke. Koto pa:ta:ta: ipika: kake lenkene laaso e tieke lo
halieke laa leekeme leekeme.

Paeyaalo pa:la: pi yokaalu pulu pa:la: natena: pimanu

31 Kutu piki onkoluma: pi lo paeyaaso hata: Yesuma: alota: Mo Kenke
Wanda:halina: Eiyeketa: pa Kini Hali hata: ipika: enisolomanu tonka:na: do
kenkena: epea:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: ipika: paa tieke piki handeteke
hala: biki wiki sea tieke manda pitilieke. 32 Koto pa:ta:ta: do kenkena: hala:
tapake tapake paeyao ipika: leke popelekena: mombelena: lelimikie. Kutaa
ipikana:ma:ta: mo hande ma:na: handeteke hala: halima: ipika: sipisipi pita:
meme yaapo putupa: alu peao peliaasa: tupa: do kenke wanda:hali make
mandake tupa: tapake yaapo putupa: alu pilieke. 33 Kutaata: mo tikitiki wopu
piki wanda:halita: ipika: popeke nanema: kalale haena: laata: pa mandane
wanda:halita: ipika: hoe nanema: kalale mea haena: lelieke. 34 Kutu pu
paeya:ka:na:ta: mo Kini Halima: ipika: popeke nanema: halimi wanda:hali
pa:ta: alota: Ikita: Koda:na: wamo pa:la:eki mimiki wanda:hali yeleme ekina:
ika: Apa: Koda:ma: do kenke kini pea wepieke toma:na: kone tikitiki yao wina:
la:la: kilu tumbuao hala: kenke a:pa mipee lelieke. 35 Pa ekipeke I tea:ma:
homoa: nate nina:ta: ikana:ma: I epeke tupa: punimime. Ima: ikali na:na:ma:
homoa: ekita: ikali kia:tiki pimime. Ima: da ma:nda: hali haowa: ekita: ika: da
pa:ta:manu hatuku pua:tiki pimime. 36 I aka: dia:yeketa: ikana:ma: yamatiki
pimikime. Ima: yeni haowa: ekita: ikana:ma: epeke tupa: handeteke hatiki
pimime. Kutupa mo dipula pitua: ekita: handoloendi pimime.

37 Kutupa mo tikitiki piki wanda:hali ikana:ma: ipika: pi hombo peaasota:
dupa lelimikie. Tekehalio. Hando natena: neke tea:ma: homeke ne kuma:pe
o ikali na:na:ma: homeke ikali kuma:pe 38 o hando natena: neke da ma:nda:
hali leke nika: da pa:ta:manu hatuku muma:pe o aka:manu yamama:pe.
39 Kutaa make mo neke yeni hao o dipula pitu piki handaata: hando natena:
handolo epoma:pe laa lelimikie.

40 Koto lemeka:na:ta: mo hande Kini Halima: ika: pita: do tupa: hombo
pealieke. Ima: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Ikana:ma: mo hande ya biki na
wiki kame homeke ma:nda: siki pa:ta: pimiki epeke hau paeyaota: kota: ota:
paeyao pa I pa:ta: kone pimime laa lelieke.

41 Kota: mo ipika: hoe nanema: halimi wanda:hali iki pa:ta:ta: dupa lelieke.
Ikita: Koda:na: hoeyaalo pa:la: wanda:hali yeleme ekina: I amele na hake
mina:pa:lao pupe laa Ikita: mo Sadani ipika: enisolo tonka:na: mina:yeke
Koda:ma: wepia ula: na paelo pa:la: ti to hala: ale pa:ta: pupe laa lelieke. 42 Pa
ekipeke I tea:ma: homoa: nate nina:ta: ikana:ma: I na punimime. Ima: ikali
na:na:ma: homoa: ekita: ikali na kimime. 43 Ima: da ma:nda: hali hao ekita:
ika: da pa:ta:manu na hatuku mimime. I aka: dia:yeketa: aka: ma:nda: na
yamaemekeme. Ima: yeni hao make dipula pitu pueketa: I na handeteke
haememe laa lelieke.

44 Kota: mo tapakema: ipika: pi hombo peaasota: dupa lelimikie. Tekehalio.
Hando natena: neke tea:ma: homo o ikali na:na:ma: homo o da ma:nda: hali

hao o aka: dia: yo o yeni hao o dipula pitu koto haumanu piki handaata: nikana:ma: neke na tamba: muma:me laa lota: pimika:na: 45 kota: ika: pita: mo Kini Halima: do tupa: hombo pealieke. Ima: iki pa:ta: ota: ota: pi alome. Ikana:ma: do biki na wiki kame homeke ma:nda: siki tamba: muluekema: kiaemeketa: kota: I kone tamba: na miki kiaememe laa lelieke. 46 Koto wanda:halita: honiki na paeyo hala: hoke yenki mu hala: pa:ta: tapaalieke. Pate mo tikitiki wopu piki wanda:hali ikita: honiki na paeyo deto hala: pa:ta: pelimikie leekeme.

26

Yesu luluekema: hone amba: pambao wimikieki
(Maka 14:1-2, Luku 22:1-2, Dioni 11:45-53)

1 Koto waleeke mana: pimanu paeyaaso hata: Yesuma: ipika: disaipolo tonu pa:ta: alota: 2 Ika: hone wilimi tupa: nate homeke hao ma:nda:na:ta: mo hande Lombei Pupa Yapeeke Nate ipilieke. Koto natena:ta: haliwekima: mo Wanda:halina: Eiyeketa: a:ka:tei wape piki tina: endiao lina: halimikie leekeme.

3 Koto pita: kone mo Pa:tisi haliweki pita: mo you haliweki paeyaoma: mo yeni peao hayeke you hali Kaiya:pasina: da tieke pa:ta: a:pa momba:la pitaa 4 ikana:ma: a:mbao Yesu da:ka:pa: mina homena: luluekema: hone amba: pambao wimikime. 5 Koto pea ikana:ma: alota: Mo ne pambaaso haena:ta: dia:me. Wanda:halima: niki pa:ta: mineke pankaapa:na: lemekeme.

Totopo wopu piki senisita: Yesuna: youna: holaeyekeeki
(Maka 14:3-9, Dioni 12:1-8)

6 Yesuma: Bedani da puaata: kindi yeni hayeke hali Saimonona: da pa:ta: 7 ne nalo pitina: wanda: ma:nda:ma: mo homima: handeke a:la:ba:seta: toopi kanake homeke mea epeekeme. Mo kanake pa:ta:ta: senisi totopo pikieki seliapo pambeekeme. Koto senisita: yenki tieke alee. Ipikana:ma: mo senisita: Yesuna: youna: holaeyekeme. 8 Kutu piekeeki mo hande disaipolo tonuma: handolo hata: ika: ika: kone alota: Ekipeke do yenki tieke aleta: pa hoeyaaso pila:pe laa mineke pankemekeme. 9 Koto ekina: ikana:ma: alota: Do senisita: wanda:halima: hambena: tapaeya:ka:na: yoluta: kota: mani tieke mea mo natehali wanda:hali wopu tamba: mulu puma:me laa lemekeme.

10 Koto leme pi Yesuma: amba: handaa iki pa:ta: alota: Koto wanda: pa:ta: pi na leke mina:pa:lape. Pa ekipeke ipiki ka:nda:ma: homaasemepe. Ipikana:ma: I pa:ta: epeke hau seliapo pia:me. 11 Natehali wanda:halita: nate paeyao iki amele hao halimikie. Ita: iki amele hoto paeyao na hao halueke. 12 Hande senisi ya lokena: holaeya: ekita: I hoilu pia: ekina: pota: amba:la epeaeya:me. 13 Kutupa Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Kenke paeyao pa:ta: Pi Seliapo wala:tiki pimika:na:ta: kota: do wanda:ma: I pa:ta: pia: ekita: ipiki pa:ta: hone wina:yeke wala:tiki pilimikie alome leekeme.

Diudasima: Yesu lina: yeke a:nda: lomba wiekeeki
(Maka 14:10-11, Luku 23:3-6)

14 Isekatioti hali Diudasima: mo hande 12 disaipolo hayeke halima: kone mo yeni peao hayeke you haliweki pa:ta: pua 15 honke alo alota: Ikana:ma: Yesu minuemena:yeke pota: walowa:ka:na:ta: I pa:ta: aleke kilimikipe laa leekeme. Koto leeke ikana:ma: toopi yata:pa silipa mani 30 ipiki pa:ta: halemekeme. 16 Ipikana:ma: koto hoki naneta: Yesu ai minina:yeke lapeke waleke epekemanu ma:nda: weiyekeme.

Mo Lombei Pupa Yapeeke ne nemekeeki
(Maka 14:12-21, Luku 22:7-14,21-23, Dioni 13:21-30)

17 Mo Na Pombeiyaake Palaowa Ne Pambaeya: pita: titina: natena: Yesuna: hoki nane tolu haemeke haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Mo Lombei Pupa Yapeeke Nate hone uelena:yeke ne pambaluma:eki noelena:yeke da hando pa:ta: pua wamo peamonope lemekeme. 18 Ipikana:ma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Ikana:ma: handeleme daoni tukiki pa:ta: hala: some ma:nda: pa:ta: pua dupa lapa:peke Hande Wala:la: halima: alota: Ya nateta: teke pa:ta: opolo a:pa:la:me. Ya disaipolo haliweki nikana:ma: naka: da pa:ta: mo Lombei Pupa Yapeeke ne pambulumeke lea:ma: lapa:peke leekeme. 19 Mo disaipolo haliwekima: Yesuma: leeke tupa: mo ne pamba:pekeeki tikitiki yao ana:lao wimikime.

20 Nate pambolo peeke handaata: Yesu make ipika: hoki nane telimiki 12 haliweki make mo ne noluekema: pua momba:la pitimikime. 21 Koto ne nalo pita: Yesuma: iki pa:ta: do tupa: leekeme. Īma: ota: pi alome. Do I amele mandake piluma: some homeke ma:nda: ipikana:ma: I lina:yeke a:nda: lombilieke laa leekeme. 22 Koto leeke handaa ikana:ma: ka:nda:ma: homolo hata: ma:nda: ma:nda:ma: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Nakana:ma: koto le pita: I pa:ta: na alo pima:e ota: alome laa paeyaoma: lota: puma: puma: pimikime. 23 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mo palaowa tenke laasopa: disi pa:ta: dika: kiki mandake witolopa: somema: I lina: a:nda: lombilieke. 24 Koto pa:la:pate mo Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: Baibolona: wape pa:la: tupa: homilia:pate pa Wanda:halina: Eiyeke mina:yeke a:nda: lomba:la: halita: ota: a:ta: tiekee. Koto halita: na mendia:ka:na: yoluta: epolo pia:me leekeme. 25 Kutupa mo a:nda: lombeke hali Diudasima: Yesu pa:ta: alota: Wala:la: halio. Nakana:ma: le pita: I pa:ta: lepe leeke Yesuma: hombo peaaso alota: Koto aletaa leekeme.

Tekehalina: ne ikali teli peayekeeki
(Maka 14:22-26, Luku 22:14-20, 1 Kotindi 11:23-25)

26 Ne nalo pitina: Yesuma: Palaowa mea Koda: pa:ta: Keiyae laa pindi pindi pea iki pa:ta: hale hale pitolo alota: Mea nape. Dota: ya loke mindikie leekeme. 27 Kutupa kapo homeke mea Keiyae laaka:na: iki pa:ta: hale hale piekeme. Iki paeyaoma: do kapona: napee laata: 28 ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Panake pi la: uluekema: yaka we doe. Wanda:halina: hoke hau paeyaena: loluekema: yaka we lopilieke laa 29 iki pa:ta: ota: pi alome. Do naloma: waini ikali Īta: paata: na neke hao wetepena: ya Apa:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: iki amele hata: panakeeki nolumeke leekeme.

30 Kutaata: ikana:ma: emeli ma:nda: laata: mo Olipi Pote pa:ta: pemekeme.

Pidama: Yesu na handolome lolo piekeeki
(Maka 14:27-31, Luku 22:31-34, Dioni 13:36-38)

31 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Ame do timba kone iki paeyaoma: I mina:pa:lao pindipa pelimikie. Pa ekipeke mo Baibolo bukana: wape pa:la: pita: do tupa: la:la:me.
Īma: mo sipisipi handeteke hao hala: halita: lulueke. Kutu pua:ka:na:ta: mo sipisipi paeyaota: mandane mandane pindipa pomo keaalimikie laa wape pa:la:me. 32 Kutu pilimipate I paa mea tiaowa:ka:na:ta: I amba:la mo Ka:lili nane polueke. Ikita: wetepena: a:pa:pa:peke leekeme. 33 Koto leeke Pidama: Yesu pa:ta: alota: Wanda:hali paeyaoma: neke mina:pa:laena: kone Īma:ta: neke ota: na mina:pa:lalueke leekeme. 34 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Īma: neke pa:ta: ota: pi alome. Ame timba kone koka:la: e ai na leke haena: nakana:ma: hoto tepo yaka biki amba:la hoeyaalipikie leekeme. 35 Koto

leekepate Pidama: alota: Diki mandakena: homopono lea:ka:na: kone naka: biki Ima: na hoeyaalueke leekeme. Kutupa mo haliweki paeyaoma: make koto tupa: lemekeme.

Kesema:ni e nane Koda: pa:ta: Yesuma: yeni piekeeki
(Maka 14:32-42, Luku 22:39-46)

36 Yesuma: ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki amele e ma:nda: pa:ta: opolo pemekeme. Mo ena: bikita: Kesema:nie. Koto pa:ta: hata: iki pa:ta: alota: Ita: yeni puluekema: mo pate leke puluma: ikita: do pa:ta: hando pita:pa:peke leekeme. 37 Koto laata: ipikana:ma: Pida make Sepedina: eiyeke yaapo iki tepo hoeya: nane hatuku peekeme. Kutu polo hata:ta: ipika: pukima: tanda tieke minolo hata: ka:nda: tiekema: homeekeme. 38 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ita: yaka pukima: ka:nda:ma: wopu homolo ekima: homeke nonopea halome. Koto ekina: ikita: do pa:ta: I amele mandakena: hata: yu wia handeteke hapa:peke leekeme. 39 Hosiki mo pate leke puaata: kenkena: puki yama peliniaaso dupiki yeni piekeme. Ya Apa:o. Nakana:ma: pea:peke ya:ka:na:ta: kota: do ipula: ka:nda: tieke wopu tumbiki kapota: I pa:ta: na epena: leke yoka: muelena:e laa hone pa:la:pate ya hone pa:la:eki dia:me. Pa naka: hone pa:la:eki homekee leekeme. 40 Kutupata: Yesuma: paa la:ka:la ipulu handeekepate mo hali tepoma: u pelimikieki handolo hata: mo Saimono pa:ta: alota: Pa ekipeke handaa iki tepoma: do nate leke homeke pa:ta: I amele mandakena: yu wia handeteke hapa:peke na yea:pe. 41 Handeteke hata: yeni pu hapa:peke. La handa:la:eki a:paama:na: loa:me. Ika: pukima: hone pa:la:pate ika: loke mindikima:ta: soka:la:ma: homaa ada: ada: pea witelememe leekeme. 42 Koto laata: Yesuma: hoto yaapo peao paa pua yeni pitolo hata: alota: Ya Apa:o. Do ka:nda:ma: tumbiki kapo ipula:eki a:nda: na yoka: mea baeka:na: ota: nono lea:ka:na:ta: kota: a:pa:la:ma: naka: hone peleeki pea:peke leekeme. 43 Koto yeni pu paeyeke paa la:ka:la ipulu hata: mo haliweki handeekepate pa u pelimikieki handeekeme. Kutu piki hauta: ota: ika: leke pa:ta: u pambolo hata: piekeme. 44 Kutupa Yesuma: paa pua hoto tepo peao yeni pua pitolo hata:ta: mo hande amba: yeni pitolo leeke pimanu kone leekeme. 45 Kutupiki yeni pea paeyeke ipika: disaipolo haliweki pa:ta: paa la:ka:la a:pa alota: Ikita: hoto pita: u polu pita: pimipe. A:e handepe. A:nda: lomba:la: halima: Wanda:halina: Eiyeketa: mo hoke hau pu haleme haliwekima: minina: ala:me. 46 Pomana: tiaape. Hande I minina: a:nda: lomba:la: halita: koto ipula: handa:e leekeme.

Yesu da:ka:pa: minimikieki
(Maka 14:43-50, Luku 22:47-53, Dioni 18:3-12)

47 Yesuma: koto pimanu alo haena: kone mo hande 12 haliweki amele hayeke hali Diudasita: ipiki pa:ta: epeekeme. Mo yeni peao haemeke you haliweki pita: tondiki haliweki yaapoma: tapaemeke haliweki wopuma: Diudasi amele kepete tieke make dolo tieke make mea miniki epemekeme. 48 Mo Yesu minina: a:nda: lombeeke halima: mo haliweki pa:ta: lomba: witolo alota: Ima: pua nunu pulua: someta: kota: koto some mina:pa:peke leekeme. 49 Amba: koto laa wieke tupa: ipikana:ma: tikitiki ai koto kone Yesu teke pa:ta: opolo ipulu alota: Wala:la: halio. Neketa: epeke timba nane laata: ipiki hopula: mea nunu piekeme. 50 Kutupa Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Someo. Mo naka: puluekema: epele hauta: ai koto kone pie leekeme. Koto leeketa: mo Yesu minuluekema: epemeke haliwekima: a:pa ipiki dao la miniki haemekeme. 51 Kutu pimiki handaata: mo Yesu amele haemeke hali homekema: ipika: a:nda: kepete poneke hokulu yola: mea mo yeni peao hayeke you halina: pa hameke e pokao hayeke hali pokeekepate pa ipika:

katake homeke tunkula: poka lopaeyekeme. 52 Kutu pieke ekina: Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Mo naka: a:nda: kepete hokuluta: pao mea dake pa:ta: panka:niae. Pa ekipeke. Kepetema: iki tamba: mina:e laa wia hao haleme wanda:halita: ika: kone mo kepetema: lia homaalieke. 53 Ya Apa:ma: tamba: mina: wi lolo polo ekita: hone na witelepe. Koto hau a:nda: pua:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: I tamba: muluekema: ipika: a:nda: peaasa: enisolo ami tapake 12 haka:ta:pao koto kone tapalo pa:la:me. 54 Wi lolo pua:peke ya:la:pate kutu pua:ka:na:ta: kota: pa mo amba: Baiboloma: pilieke laa la: ula: haumanu ekipa yaaliepe leekeme.

55 Kutaata: Yesuma: mo ipiki minuluekema: epemeke haliweki pa:ta: alota: Ika: honema: Ita: pi ula:eki na opiki nono pea a:nda: lita:la: hali patema: do kepete tieke dolo make miniki a:pa pimipe. Nate wopu Ima:ta: tembolo da tukiki pa:ta: iki amele pi walo haowa:pate ikana:ma: I na da:ka:pa: minimime. 56 Pate do ikana:ma: piteme hau manuta: mo hande amba: potopede haliweki ikana:ma: mo Baibolo tukiki pa:ta: wape pea ula: pimanu peneme yaaluekema: pitememe leekeme.

Koto toma:na:ta: ipika: disaipolo haliweki paeyaoma: Yesu mina:pa:lao kilipa pemekeme.

Yesuta: pi yokaaluna: mea pemekeeki
(Maka 14:53-65, Luku 22:54-55,63-71, Dioni 18:13-14,19-24)

57 Mo Yesu da:ka:pa: miniki haemeke haliwekima: hande yeni peao hayeke you hali Kaiya:pasina: da nane hatuku pemekeme. Koto pa:ta:ta: mo hande pi ula:eki walolo haemeke haliweki pita: tondiki haliweki peaata: mo da pa:ta: amba: mombela pitimikime. 58 Pidama: Yesu telimea peekepateta: ipika: teke pa:ta: na peketa: pa mo hande yeni peao hayeke you halina: da hankepe nane honda:pa: lopa Yesu pa:ta:ta: eki haumanu pilimipe laa handuluekema: mo hande pota: kake handeteke haemeke haliweki amele pitiekeme. 59 Mo hande yeni peao hayeke you hali make tondiki haliweki paeyaoma: make Yesu lu homaaluekema: ipika: pa:la: hau doe laa makeaaso hata: maleke lulu peleme haliweki weimikime. 60 Kutu pitolo hata: mandane haliwekima: makeaasa: pimanu wopu a:pa lemekepate ipiki lia:peke pota: ma:nda: na handemekeme. Pate wetepena: yaapo hali ma:nda: tiaaso 61 hata: alota: Do somema:ta: Ima: Koda:na: Tembolo da londa:la: mina wiaata: nate tepona: paa a:eya:peke ya:la:me lea: somee lepekeme. 62 Kutupa mo hande yeni peao hayeke you halima: tiao Yesu pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Do haliwekima: koto neke laaseme ekina:ta: nakana:ma: pi ma:nda: na lelipikipe laa leekeme. 63 Koto leekepate Yesuma: pi na honda: mea leke pa hayekeme. Koto ekina:ta: mo yeni peao hayeke you halima: ipiki pa:ta: alota: Mo deto hala: Koda:na: bikina: hali keke pi alo hata: nakana:ma: niki pa:ta: ota: pi lapeke la alota: Neketa: mo hande Koda:na: Eiyeke Ketisope ai lakie leekeme. 64 Yesuma: hombo peaaso alota: Koto aletaa leekeme. Ima: iki paeyao pa:ta: alome. Wetepena:ta: mo Wanda:halina: Eiyeketa: mo wele pita:la: Koda:na: popeke nane kikina: pitilia:eki make hando ya nane koa tukiki pa:ta: hola:pa:niao ipilia:eki make ikana:ma: hando pilimikie leekeme. 65 Koto pi opitolo hata:ta: mo yeni peao hayeke you halima: ipika: dau sinkipolo hata: alota: Koda: laasa: pi ala:me. Ekipeke mo la kita:la: haliweki ma:nda: paa muluma:pe. Koda: laasa: pimanu opuma:me. 66 Koto ekina:ta: eki hau pulumeke hone witelemepe leekeme. Mo haliweki paeyaoma: alota: Ota: hau tieke pu hoeyaala:ma: lu homaena: lape lemekeme. 67 Koto laata: ikana:ma: ipika: leke popeleke pa:ta: dopi talo hata: ipiki yombimikime. Mo ipiki yombimiki haliwekima: 68 alota: Neke Ketiso ya:leke handaa do neke lita:la: some hombona: bikimanu lae lemekeme.

Hoto tepo Pidama: Yesu na handoloe leekeeki
(Maka 14:66-72, Luku 22:56-62, Dioni 18:15-18,25-27)

69 Pida mo hande da hankepe pa:ta: pa pitolo haena: mo yeni peao hayeke you halina: e pokao hayeke wandiki homekema: ipiki pa:ta: a:pa alota: Neke make koto Ka:lili hali Yesu amele pomu haeme hali ya:ka:ta:taa leekeme. 70 Koto leeke Pidama: iki paeyaona: leke popelekena: alota: Naka: ale pita: I mata:la:me. Alekena: alepe leekeme. 71 Koto laata: ipikana:ma: mo pota: kake pa:ta: peekepate wandiki ma:nda:ma: ipiki handaa mo haemeke haliweki pa:ta: alota: Do halita: mo hande Na:sa:tete halina: ta:ma:ni halie laa leekeme. 72 Pidama: a:mbaaso hata: ipika: pima: Ota: dia:me la alota: Ita: koto some ota: na handolome leekeme. 73 Hosiki hao hoki nanema: mo pa:ta: haemeke haliwekima: Pida pa:ta: alota: Neketa: ota: ipika: tapake halie. Ota: alome. Mo naka: ale pi makema: kone niki pa:ta: peneme yaasa:me lemekeme. 74 Koto lemekepate Pidama: alota: Do alo pita: Koda:ma: opitolo haena: alome. Ya pi loa:ka:na:ta: ipikana:ma: I hoeyaena:e. Koto aleme halita: I ota: na handolome leekeme. Koto pi alo haena:ta: koto kone koka:la: tiaeyekeme. 75 Kutu pieke toma:na:ta: Pidama:ta: Yesuma: amba: ipiki pa:ta: la: witolo Koka:la: ai na tiake haena: nakana:ma: hoto tepo ya biki a:mbao lo hoeyaalipikie leekeeki Pidama: niminaeyekeme. Koto ekima:ta: ipiki hama opolu bao tikene pua hata: ipika: pukima: ka:nda: tieke minolo hata: e tieke leekeme.

27

Yesuta: Pailedi pa:ta: hatuku pemekeeki
(Maka 15:1, Luku 23:1-2, Dioni 18:28-32)

1 Da ka:la:paaso siki hande yeni peao haemeke you haliweki pita: tondiki haliweki ikana:ma: Yesu homena: loluekema: pi hoti wimikime. 2 Kutaata: mo haliwekima: Yesu mea senima: tonkaota: mo hande Loma: Kapomani You hali tieke Pailedi pa:ta: hatuku pemekeme.

Diudasina: homeekeeki
(Aposolo 1:18-19)

3 Yesuta: lina:e laa la: wimiki pita: mo hande a:nda: lombeeke hali Diudasima: opitolo hata:ta: Ekipeke pua:pe laa ka:nda:ma: homolo hata: hande mieke silipa mani 30 meata: mo hande yeni peao haemeke you haliweki pita: tondiki haliweki ika: haemeke ale pa:ta: pua alota: 4 Ima: mo hande hoke hau na piki some homena: yeke a:nda: lomboa: ekita: hoke hau poloma: leekeme. Koto leeke mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Kota: koto pele ekita: nika:eki dia: ya:la:pate pa naka:eki homekee lemekeme. 5 Koto lemekeeki Diudasima: opu haota: hande 30 silipa mani mo tembolo da pukuna: hoelo baota: opolu bao ipika: kone pu naa homeekeme.

6 Kutu pieketa: mo yeni peao haemeke you haliwekima: mo mani paa pua meata: Do manita: pa halina: we hake mani ya:leke handaa nika: tembolo manina: apa:taapeke ekina:ta: pi ula:me leekeme. 7 Koto ekina:ta: ika: kakena: homolo hata: koto manima:ta: mo hande toopi kawasomanu wepita:la: halina: kenketa: mo da ma:nda:na: wanda:hali tokomanu hoiya:peke kenke wina: lomana:e laa hambemekeme. 8 Koto hau pimiki ekina: kini pu mea a:pa ame make koto kenketa: We Kenkee laa biki wiekeeki pa ula:me. 9 Koto pimiki hauta: mo amba: hayeke potopede hali Dietemaiyama: la: wieke pimanu peneme yayekeme. Ipikana:ma: la: wieke pita: dupa
Ikana:ma: mo silipa mani 30 mimikime.
Koto manita: mo Isulai wanda:halima: hali homeke hambolo peleme yenki
ana: pa:la:me laa ana: lao wimikime.

10 Koto manima:ta: mo hande toopi kawasomanu wepita:la: halina: kenke
hambemekeme.
Do alo pita: Tekehalima: I pa:ta: walea:eki alome laa leekeme
laa wape pa ula:me.

Pailedima: Yesu lota: piekeeki
(Maka 15:2-5, Luku 23:3-5, Dioni 18:33-38)

11 Pailedima: Yesu lota: pitolo alota: Neketa: mo Diu wanda:halina: Kini
hali halepe leekeme. Kutupa Yesuma: hombo peaaso alota: Koto aletaa
leekepate 12 pa mo mandane yeni peao haemeke haliweki pita: tondiki
haliweki wopuna: lota: pita:la: pimanu pa:ta:ta: ipikana:ma: pi siki homeke
ma:nda: ota: na hombo peayekeme. 13 Kutu pieke handaa Pailedima: Yesu
paa lota: pitolo alota: Pi ma:nda: na lelipikipe. Naka: hau pu haleeki paeyao
do koto aleme handa:e leekeme. 14 Pate Yesuma: pi ma:nda: ota: na leekeme.
Koto ekina: Pailedima: penkili piekeme.

Pailedima: Yesu homena:e leekeeki
(Maka 15:6-15, Luku 23:13-25, Dioni 18:39—19:16)

15 Lombei Pupa Yapeeke Natena: ne pambao haemeke pita: mo Pailedi
ipika: pu hayeke tupa: dipula pitieke hali homeke hondo da tapatiki pu
hayekeme. Mo wanda:halima: ika: hone pieke honke lemeke tupa: mo
Loma: Kapomani tumiki halima: koto some tapatiki pu hayekeme. 16 Koto
dina:ta: mo biki kende wiki hali homeke ma:nda: ipika: bikita: Yesu Batabasi
pitiekeme. 17 Koto ekina: wanda:hali paeyao wopuma: momba:la haena:
Pailedima: iki pa:ta: alota: Ika: honema:ta: hande Yesu Batabasi tapanope o
mo Ketiso aleme hali Yesu tapaanope leekeme. 18 Pa ekipeke Pailedi ipika:
honema:ta: mo Diu tumiki haliwekima: Yesu honditi pitolo hata: ipiki pa:ta:
mea halemeke ekita: ipika: honema: amba: handa: witolo hata: koto leekeme.

19 Pailedima: ipika: pi yokaalu pulu pa:la: alena: ula: handeteke hala: seana:
pa pita: pelia haena: ipika: wetekema: ipiki pa:ta: dupiki pi tapaeyekeme.
Koto hoke hau ma:nda: na piki hali pa:ta:ta: nakana:ma: hau ma:nda: na
pea:peke. Pa ekipeke ame timba upama: handaata: Ima: ka:nda: tieke
mua:me leekeme.

20 Mo yeni peao haemeke you haliweki pita: tondiki haliweki ikana:ma:
wanda:halima: Pailedi pa:ta: honke alo hata: Batabasita: tapaaso hata: Yesuta:
lina:e lena: ika: hone u tiao haemekeme. 21 Kutu pimikipate Pailedima:
mo wanda:hali pa:ta: alota: Do hali yaapota: iki naneta: hando hali ka:la:pa:
ta:pao epena: lonope leekeme. Koto leeke iki paeyaoma: alota: Batabasi tapae
lemekeme. 22 Koto pi opitolo hata: Pailedima: iki pa:ta: alota: Kota: do Ketiso
aleme hali Yesu pa:ta:ta: eki peonope leekeme. Koto leeke iki paeyaoma:
alota: A:ka:tei wape piki tina: tamendiae lemekeme. 23 Kutupa Pailedima: iki
pa:ta: alota: Pa ekipeke. Eki hau pa:la:pe leekepate ikana:ma: pi pa daeyao
tanda pitolo hata: alota: A:ka:tei wape piki tina: tamendiae laa wi alo alo
haemekeme.

24 Pailedima: ika: hone topo pea:peke pota: ma:nda: na hande wieke
ekima:ta: pa a:nda: pu lu alualu pia:pekeeki teke pa:ta: yekeeki handaata:
ipikana:ma: ikali meata: ika: leke popelekena: ipika: kiki tanda:pa bao hata:
alota: Do somena: homolo pa:la: ekita: Ima: na handeteke haloma: ika: pitele-
meme leekeme. 25 Iki paeyaoma: ipika: pi hombo peaaso doeki lemekeme.
Koto halina: weta: nika: biki manda make nika: wekiwandiki paeyao manda
make lopa wina:e lemekeme. 26 Koto laata: kota: Pailedima: Batabasi ka:la:pa:
ta:pao pa:na: tapa tapaeyekepate Yesuta: yombua baena: laa a:ka:tei wape
piki tina: tamendiao homaena: yeke ipiki iki pa:ta: mea haleekeme.

Ami haliwekima: Yesu ki ki taemekeeki
(Maka 15:16-20, Dioni 19:2-3)

27 Kutu pieketa: mo dolo a:ndeli miniki haliwekima: Yesuta: mo Kapomani
tiekena: da tukiki pa:ta: panda: tieke ma:nda: pa:ta: hatuku peeketa: ika:
ami tapake mandaneeki paeyaoma: ipiki a:pa ambulao haemekeme. 28 Mo
haliwekima: ipika: aka:manu holo titipili mea baota: mo we dipiti piki nono
piki dau ma:nda: meata: Yesuna: lokena: pambaemekeme. 29 Kutupa mo
tekeke hake pumanu mea panka pea you aka: tupa: wepia ipika: youna:
pambao hata: mo tumapu homeke make ipika: popeke kiki nane mea mi-
nao pimikime. Kutaata: ipika: leke popelekena: ika: tumiki yotuao kitaaso
hata: alota: Diu wanda:halina: Kini halio. Neke pa hao hapekee laa la:tiki
pimikime. 30 Koto laa paeyeketa: ipiki dopi to kitao make hande tumapu
pa:ta:la: minolo hata: kone ipika: youna: limikime. 31 Koto kitaasa: haumanu
pu paeyaaso hata: ikana:ma: mo hande we dipiti piki nono piki dau londa:la:
meata: ipika: dau pa pambaena: laata: ipiki a:ka:tei wape piki tina: homena:
endialuekema: hatuku mea pemekeme.

Yesuta: mo a:ka:tei wape piki tina: tamendiao limikieki
(Maka 15:21-32, Luku 23:26-43, Dioni 19:17-27)

32 Pota:na: pulu hata: Saitini hali bikita: Saimono manda:hande pimikime.
Hande dolo a:ndeli miniki haemeke haliwekima: mo hali meata: Yesuna:
a:ka:tei wape piki ti mea tiawaena: lemekeme.

33 Kutaata: yu eli biki ma:nda: Kolokoda alena: opolo epemekeme.
Kolokoda ala: bikina: teketa: Hali youma: handeke elie laa lemekeme.
34 Koto alena: ikana:ma: waini ikali teto piki ale ma:nda:ta: taapuna: apa:tao
Yesu pa:ta: halemekepate ipikana:ma: pende naa handaata: kiaeyekeme.
35 Kutupa ikana:ma: mo a:ka:tei wape piki tina: Yesu tamendiaota: ipika:
daumanu telipaaluekema: daisi telepo laemekeme. 36 Koto telepo laa
paeyeketa: ikana:ma: pa Yesu handeteke pitimikime. 37 Mo a:ka:tei wape piki
ti mandaata: ipika: pi yokaalu pimiki ekina: teke pita: dupa Dota: Yesue. Diu
wanda:halina: Kini halie laa wape pimikime.

38 Kutaata: mo hande pake nepeke hali yaapo make Yesu amẹlẹ a:ka:tei
wape piki tina: tamendiaemekeme. Ma:nda:ta: Yesuna: popeke nane kiki
nanema: ma:nda:ta: ipika: hoeya: nane kiki nanema: tamendialu pimikime.
39 Pota:na: lombei pu pa pa pu yapemeke wanda:halima: Yesu ki ta ta pu
amboke wankeatiki pitolo hata: alota: 40 Aha. Neketa: mo hande tembolo da
hoeyao hoto tepona: pa a:elo pi halie. Neketa: Koda:na: eiyeke ya:ka:na:ta:
kota: naka: kone pa:ta:la:pekee. Koto a:ka:tei wape piki ti mina:pa:lao naka:
kone hola:pa:niao epoe lemekeme. 41 Koto mandake tupa: kone mo yeni
peao hayeke you haliwekima: make pi ula:eki walo haemeke haliwekima:
make tondiki haliwekima: make Yesu ki ta ta pitolo hata: ikana:ma: alota:
42 Ipikita: mandane wanda:halita: mea da:tatiki piekepate ipikana:ma:ta:
ipika: kone da:taapeke na ya:leke pila:pe laa alota: Ipikita: mo hande Isu-
lai tapakena: Kini hali dia: yekea. Ipikana:ma: mo a:ka:tei wape piki ti
mina:pa:lao hola:pa:niao epea:ka:na:ta: kota: ipikita: ota: Koda:na: Eiyekee
laa hone tulaalumeke. 43 Ipikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hata: Ịta:
Koda:na: Eiyeke lo haya:pate kota: a:pa:la:me Koda:ma: ipiki da:taaluekema:
hone pa:la:pe pa ame pita:la:eki hando hamana:e leekeme. 44 Mo hande ipiki
amẹlẹ mandake tamendiaemeke pake nepeke hali yaapoma: make homeke
tupa: kone Yesu ki ta ta pipikime.

Yesuna: homolo piekeeki
(Maka 15:33-41, Luku 23:44-49, Dioni 19:28-30)

45 Nate you tikekena: haena: mo kenke paeyao timba: la: pambaa puaata: nate leke tepo minolo hata: nate lekelo yopula: dina:ta: nateta: paa paa piekeme. 46 Koto nate leka:na:ta: Yesuma: wi aneke hapu alo alota: Ilai Ilai lema sa:ba:kadani leekeme. Koto pita: do la leekeme Ya Koda:o. Ya Koda:o. Pa ekipeke nakana:ma: I mina:pa:laasepe laa leekeme. 47 Ipiki teke pa:ta: haemeke mandane wanda:halima: koto leekeeki opua alota: Opua:pee. Elaidia wi ala:me lemekeme. 48 Kutupa hali ma:nda:ma: anke hao pua wa:la:mbima: handeke ale ma:nda: meata: kake liki neke waini ikali tenke lao tumba pitina: laa tumapuna: hapulao Yesuma: dodopo lena: hala:liayekeme. 49 Kutu piekepate mandane wanda:halima: alota: Hando hapa:e. Elaidiama: ipiki a:pa pa:ta:lia:pe handomana:e lemekeme. 50 Yesuma: paa yaapo peao wi anekehapu laata: ipika: temoko tapaaliao homeekeme.

51 Ipiki homeeketa: mo hande tembolo da tukiki pa:ta: tupele pieke dauta: oli holu nanema: sinkipa:alu puniaota: ta:ta: ualu piekeme. Kutaa make yu momeni tiekema: mo yu la:ma: peayeke la:ma: pitolota: toopi tiekemanu make peila: alualu piekeme. 52 Kutu pieketa: mandane hali lapa: nakumanu make lumba: pa pa pu yapeeketa: amba: homemeke mandane Koda:na: wanda:hali paa da:taa tiaemekeme. 53 Koto wanda:halima: ika: lapa: nakumanu mina:pa:lao pa haota: Yesu tiaeyeke hoki naneta: iki paeyao mo hande yako piki daoni pa:ta: pemekeme. Koto pa:ta:ta: ikita: wanda:hali wopuma: handemekeme.

54 Mo hande Yesuma: pita:la:eki handuluekema: handeteke hayeke ami you hali make ipiki amele haemeke ami haliwekima: make mo hande yumomeni make mo pieke mandane hau tonka:na: handaata: ikana:ma: paala: tiekema: homolo hata: alota: Ipikita: ota: Koda:na: Eiyeke ya:ka:ta:me lemekeme.

55 Kutupa mandane wanda:wekima: make hosiki yola: ta:pao hata: handeteke haemekeme. Koto wanda:wekita: Yesu Ka:lili nane hayeke pita:ma:ta: ipiki teli mea pominolo hata: tamba: mua:tiki pomu haemekeme. 56 Koto wanda:weki amelēta: hande Ma:kadala wanda: Meti make Dia:mesi Diosepe yaapona: inkiki Meti make Sepedina: weteke make haemekeme.

Yesuna: toko hoimikieki
(Maka 15:42-47, Luku 23:50-56, Dioni 19:38-42)

57 Wele wele alo haena:ta: A:ta:matia hali homeke hamoko hali ipika: bikita: Diosepe opolo epeekeme. Ipikita: Yesuna: disaipolo hayeke some yekeme. 58 Kutupa ipikana:ma: Yesuna: toko honke laa muluekema: mo hande Pailedi pitieke pa:ta: pua honke leekeme. Kutu pieketa: Pailedima: ipika: ami haliweki pa:ta: Yesuna: toko koto some mina: lapee leeke handaa 59 ipikana:ma: mo hali toko honda: meata: panake dauma: hopa:liao tonkao 60 ipika: panake awa wieke tikene dama: handeke lapa: pa:ta: mea pua wiekeme. Koto lapa: data: Diosepema: manda: piki toopi manda tomba:la awa wieke ekie. Mo hali toko wina: laata: Diosepema: toopi homeke ma:nda: mea pete pete peatiki pua mo toopi ka:ka:na: a:mbaata: peekeme. 61 Koto some peeke naneta: wanda: yaapo hande Ma:kadala wanda: Meti make Meti ma:nda: peaata: mo hande lapa: kake nanema: handa: moneao pitipikime.

Eki a:nda: peaama:na: lapa: handeteke haemekeeki

62 Koto da ka:la:peeketa: mo hande Diu wanda:halina: hoto pila: natena:ta: mo hande yeni peao hayeke you haliweki pita: Pa:tisi tapake yaapoma: Pailedi pa:ta: pi loluekema: momba:lolo hata: ipiki pa:ta: alota: 63 Hande ya pi lo haya: somema: pa hande haya: dina: ipikana:ma: alota: Hoto tepo natena: wiaata: Ita: paa mea tialieke leekeeki niminaasoma:me. 64 Koto

ekina:ta: naka: ami haliwekima: ipika: lapa:ta: hoto tepo natena: sembepela handeteke hapa:peke laa lae. Do aloma: ekina: teketa: wetepe ipika: disaipolo haliwekima: pua ipika: toko pake mea wanda:hali pa:ta: alota: Ipikita: da:taa tiao pa:la:me laapa:na: yeke aloma:me. Do koto tupa: lelimi ya pita: mo hande amba: titina: lea: ya pi ota: lombei pikieki laapa:na: aloma:me lemekeme.
65 Koto lemekeeki opuaata: Pailedima: iki pa:ta: alota: A:pa:la:me. Sa:sa: pita:la: tapake ma:nda: hatuku puaata: mo hali lapa:na: pota: kaketa: epeke tupa: katolapa:peke leekeme. 66 Koto leeketa: ikana:ma: Pailedi mina:pa:lao mo hali lapa: pa:ta: pua mo lapa: kake a:mbeeke toopi ka:ka:na: manuta: domama: a:mbo hopa:liao paeyeketa: mo hande sa:sa: pita:la: tapakema: handeteke haena: laa pemekeme.

28

Yesuna: paa tiao hayekeeki
(Maka 16:1-10, Luku 24:1-12, Dioni 20:1-10)

1 Mo Diu wanda:halina: hoto pitu haemeke nate (Sa:ta:de) paeyeketa: mo Sande da siki panake ka:la: polo haena: hande Ma:kadala wanda: Meti make Meti ma:nda: yaapoma: mo hande Yesu hoiyeke lapa: toopi apa:nda: handuluekema: mo lapa: teke pa:ta: opolo pu alu pitolo haena:ta: 2 koto kone yu momeni tieke piekeme. Kutu pieke taapuna:ta: Tekehali Koda:na: enisolo homeke oli hepeni nanema: hola:pa:niao a:pa hata: mo hande apa:nda: kake a:mbeeke toopi londolo pete pete peaota: mo toopi manda ipiki pitiekeme.
3 Mo enisolo ipika: leke popelekena:ta: ti tekele tekele leeke ale peaota: ipika: dau make hake pea yahapima: handeekeme. 4 Kutu piekeeki handolo hata:ta: mo hande hali lapa: sa:sa: pitolo handeteke haemeke haliwekima: paala: tieke pitolo pututu liaaso hata: homeke toko leke wia yapemekeme.

5 Kutupa mo hande enisoloma: hande wanda: yaapo pa:ta: alota: Ipilikana:ma: paala:ma: na homa:pepee. Mo hande tamendiao lia: hali Yesu handuluekema: ipilipime hone witolome. 6 Ipikita: do pa:ta: na ula:me. Ipika: amba: hande la: wia: tupa: kone tiao pa:la:me. Ipika: hande toko hoimiki lapa: da panda: doma: a:pa handa:pe. 7 Koto ekina: ame do siki ai koto kone pua ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Yesuta: mo hande naku pa:ta: pa da:taa tiao ameta: mo Ka:lili nane ipiki amba:la: pulu hala:me. Ikana:ma: ipiki koto pa:ta: handilimikie lapa:peke la alota: Do la kitolo pita: hone na yonka:lapa:peke leekeme.

8 Koto pi lo paeyeke opuaata: mo wanda: yaapoma: pututuma: homa:peke pateta: ta:na: tieke make homa: paleke ai koto kone mo lapa: mina:pa:lao mo disaipolo tonu pa:ta: la haluekema: ai aiya pepekeme. 9 Ipilikana:ma: mo pimanu loluekema: aiya pepekepate pota: hopikina: penkilipao Yesu manda:hande pipikime. Ipikana:ma: alota: Epeke da ka:la:paaso leekeme. Ipiliki Yesu tekepa:ta: a:pa ipika: anke teke pa:ta: howa lopolo panda: pitolo hata: ipikina: pi laepekeme. 10 Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Paala:ma: na homeke pua mo hande ya kame tonu pa:ta:ta: Oli Ka:lili nane puaata: Ita: koto pa:ta: handilimikie lea:me laa lawapa:peke leekeme.

Lapa: yu pamba haemeke haliwekima: pua lemekeeki

11 Koto wanda: yaapo la:ka:la pulu haena:ta: mo hande lapa: handeteke haemeke mandane ami haliwekima: mo hande Diutuseleme daoni nane paa la:ka:la puaata: hande yeni peao hayeke you haliweki pa:ta: mo hande pieke yeke hau paeyao la halemekeme. 12 Koto ekina: mo yeni peao hayeke you haliwekima: koto lemeke pimanu opuaata: ikana:ma: mo hande tondiki haliweki amele mombelemekeme. Kota: momba:la pi hotu tikitiki yaaso hata:ta: mo hande lapa: yu pamba haemeke ami haliweki pa:ta:ta: mani

tieke aneke halolo 13 alota: Wanda:hali paeyaoma: opina: dupa lelimikie. Nikana:ma: u poluma: nane ipika: disaipolo haliweki a:pa hande toko pake mea pelememe lelimikie. 14 Kutupa koto lelimi pi a:nda: mo Kapomani tiekema: opia:ka:na:ta: kota: nikana:ma: ika: hoke hau na peleme ekita: ipiki pa:ta: epeke tupa: pua la halumekema: hone na wia:pa:peke lemekeme. 15 Hande ami haliwekima: mo mani meata: iki pa:ta: lapa:peke laa la haleeke tupa: kone pua la:tia tia pimikime. Kutu pimiki handaata: koto pita:ma: kini pu meata: ame do make mo Diu tapake tukiki pa:ta:ta: koto pi kone paa la: alualu pu halememe.

Yesu ipika: disaipolo tonu pa:ta: peneme yao opolo peekeeki (Maka 16:14-18, Luku 24:36-49, Dioni 20:19-23, Aposolo 1:6-8)

16 Hande 11 disaipolo haliwekita: mo Ka:lili opolo puaata: Yesuma: Pua:pekee laa amba: la: wieke peiyene pa:ta: pemekeme. 17 Koto pa:ta:ta: Yesu hosiki pa pate leke hayekeeki ikana:ma: handaata: ipikina: pi laemekeme. Pate mandane haliwekima:ta: hone yaapo wimikime. 18 Yesuma: teke pa:ta: opolo ipulu iki pa:ta: alota: Mo hepeni handeteke hapeke wele make do kenke handeteke hapeke wele make Koda:ma: I̲ pa:ta: ka:la:me. 19 Koto ekina:ta: wanda:hali paeyao ya disaipolo haena: mea hamena: kenke honiki honiki paeyao pa:ta: wala:tia pu hapa:peke. Koto ya disaipolo halimi wanda:halita: Koda:na: bikina: make Ya bikina: make mo Holi Sipitidina: bikina: make bapitaisi hau peao hapa:peke. 20 Kutaa make hande I̲ma: iki pa:ta: la kua: pimanu paeyaota: mo wanda:halima: miniki hata: tolu haena: iki pa:ta: wala:tiki pu hapa:peke. I̲ta: mo paelo pa:la: nate epea:ka:na: kia: naluekema: iki amel̲e̲ nate paeyao mandake hao halumeke leekeme.

Makama: wape pieke Pi Seliapoe

Bapitaisi peao hayeke hali Dionima: pi waleekeeki
(Ma:tiu 3:1-12, Luku 3:1-18, Dioni 1:19-28)

1 Koda:na: Eiyeke Yesu Ketiso ipika: pi seliapo doe. 2 Do pita: hande potopede Aisayama: wape pea ula: ekita: dupa.
Koda:ma: alota: Opua:pe. Ya pi mea puaasa: hali amba:la tapaalueke. Naka: pota: epeaena:yeke tapaalueke leekeme.
3 Kutupa ma:nda:ma: hapu hayeke alena: hata: wi ala:me dupa
Tekehalina: pota: epeaape. Ipika: pota: tikitiki yao epeaape laa wi ala:me laa wape piekeme.
4 Koto wape pieke tupa: bapitaisi peao hayeke hali Dionima: hapu hayeke alena: a:pa hayekeme. Kutupa ipikana:ma: wanda:hali bapitaisi peaaso hata: pi make wala:tiki piekeme. Dupa leekeme. Hone la:ka:la mina wimika:na:ta: Ima: iki bapitaisi peaalueke. Koto ekina: Koda:ma: ika: hoke haumanu paeyaalieke leekeme. 5 Diudia nane haemeke wanda:hali paeyao make Diutuseleme da pa:ta: haemeke wanda:hali paeyao make Dioni pa:ta: pua:tiki pu haemekeme. Kutupa Diodani ikali pa:ta: wanda:halima: ika: hoke haumanu ka:la:polo haena: Dionima: bapitaisi peatiki piekeme.
6 Dionima:ta: kemolo ma:na: itikima: wepieke dau pambaota: ba:ta:idota: ma:na: yonkelekema: wepiekeeki yameekeme. Kutupa ipika: neta: hombuta: make boi hapeke make na:tiki pu hayekeme. 7 Ipikana:ma: pi walolo hata: dupa leekeme. Ya hoki nane ipilia: halita: I halo tupa: na hala: hali ipilieke. Ipikita: hali tieke ipilieke. Ita: ipiki pa:la: tupa: epeke hali dia:me. Ima: panda:puniao ipika: anke dake pu ka:la:papeketa: ana: na pa:la:me laata: 8 Ima:ta: ikalima: iki bapitaisi peaasopate ipikana:ma:ta: Holi Sipitidima: iki bapitaisi peaalieke leekeme.

Dionima: Yesu bapitaisi peaeyekeeki
(Ma:tiu 3:13-17, Luku 3:21-22)

9 Koto dina:ta: Yesuma: Ka:lili nane hayeke Na:sa:tete da mina:pa:lao Diodani ikali pa:ta: peekeme. Koto ikali pa:ta: Dionima: Yesu bapitaisi peaeyekeme. 10 Kutupa Yesuma: ikali pa:ta: mina:pa:lao opa:liaaso hata: koto kone oli ya akolopa:pa wiekeeki handaata: oli Holi Sipitidi make melipu tupa: ipiki pa:ta: hola:pa:niaeyekeeki handeekeme. 11 Kutupa pi hola:makema: ya nane hata: la:niaeyeke pita: dupae. Neketa: ya pukipiki wekie. Neke pa:ta: Ima: ta:na:ma: wopu homolome laa la:niaeyekeme.

Sadanima: Yesuma: pita:la:eki handuluekema: la handeekeeki
(Ma:tiu 4:1-11, Luku 4:1-13)

12 Koto kone Holi Sipitidima: hapu hayeke alena: Yesu pena:yeke tapaeyekeme. 13 Kutupa Sadanima: Yesu la handa haena:ta: nate hali tieke yaapona: Yesu koto pa:ta: hayekeme. Ipikita: ma:na: yeti hao hayeke alena: hayekepate mo enisolo tonuma: a:pa petelemekeme.

Yesuma: Ka:lili nane pi waleekeeki
(Ma:tiu 4:12-22, Luku 4:14-15, 5:1-11)

14 Dioni dipula mea pitaeyeke hoki naneta: Yesuma: mo Ka:lili nane puaata: Koda:na: Pi Seliapo wala:tiki piekeme. 15 Dupa leekeme. Ameta: Koda: ipika: natee. Ameta: Koda: ipika: Kilu Tombuao Hala:eki teke pa:ta: ya:la:me laa

Hone ma:nda: la:ka:la: mina wiaata: do Pi Seliapo hone tulao hapa:peke leekeme.
16 Kutupa Yesuma: mo tunkulu pa ula: Ka:lili ikali tea:na: yopulu hata: mo Saimono A:ndutu hamala:ma: tenkinu tieke kiake ikali pa:ta: mea lopaaso haepekeeki handeekeme. Ipilikita: ta:peli mu haepeke hali yaapoe. 17 Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Yaka hoki nane tolu hapa:peke leekeme. Kutu pipika:na:ta: ipilikita: haliweki mulu pelepe hali yaapo hapena: walueke leekeme. 18 Koto leekeeki opua ipilika: tenkinumanu mina:pa:lao koto kone Yesuna: hoki nane teli mea pepekeme.

19 Kutupa Yesuma: hosiki siki mopate leke puaata: Dia:mesi Dioni hamala: Sepedina: eiyeke yaapo ipilika: palai kawasona: pita: tenkinumanu tombulolo haepekeeki handeekeme. 20 Yesuma: handaata: koto kone Ipupe laa wi leekeme. Koto leekeeki opuata: mo hamala:ma: ipilika: ateke Sepedi make mo e pokaemeke haliweki make palai kawasona: pitina: mina:pa:lao Yesuna: hoki nane teli mea pepekeme.

Hali pitieke hoke temoko tolu liekeeki (Luku 4:31-37)

21 Kutupa Kapeneami da nane pemekepate koto da pa:ta: hata: Diu wanda:halina: Hoto Pila: Natena: ipikana:ma: mo pi hotu haemeke da pa:ta: honda: pambaata: pi waleekeme. 22 Kutupa wanda:halima:ta: Yesuma: waleeke pi opuaata: leke opo handake wimikime. Wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: walo haemeke tupa: na waleke ipikana:ma: biki ula: halima: wala:la: tupa: waleeke handa pimikime.

23 Koto kone pi hotu haemeke da pa:ta: hali ma:nda: a:pa hayekepate ipika: weleke pa:ta: hoke temoko pitiekeme. 24 Mo halima: dupa e wi leekeme. Yesuo. Na:sa:tete halio. Niki pa:ta: eki puluekema: a:pa pipe laa Neketa: niki hoeyaaluekema: a:pa pipe. Neketa: handolome. Neketa: Koda: ipika: yako piki halie leekeme. 25 Koto lemekepate Yesuma: sa:sa: pea hoke temoko pa:ta: alota: Pi na leke. Koto hali mina:pa:lao opolu bao yopue leekeme.

26 Koto leeke handaa hoke temokoma: hoke e wi la: paleke mo hali mea putuputu liaaso hata: mina:pa:lao opolu baeyekeme. 27 Koto ekina: wanda:hali paeyaoma: penkilipa:tia pominolo hata: ika: ika: kone lota: lota: pimikieki dupae. Dota: eki haupe laa Panake hau wala:la:ekipe laa Biki ula: halima: tupa: ipikana:ma: mo hoke temokomanu pa:ta: pi lea:ka:na:ta: ipika: pi tunkula:peke na ya:la:me lemekeme. 28 Koto ekina: koto kone Ka:lili nane paeyao Yesuna: biki kende tupa: wiekeme.

Yesuma: wanda:hali wopu epeaeyekeeki (Ma:tiu 8:14-17, Luku 4:38-41)

29-30 Yesuta: mo Diu wanda:halina: pi hotu haemeke da mina:pa:lao Dia:mesi Dioni amele mo Saimono A:ndutu yaapona: da pa:ta: pua honda: pambemekepate Saimonona: meiyeke wanda:ta: ki yeni hapa wiekeme. Yesuma: mo da opolo peeke mo wanda:na: yeni hapa wiekeeki ipiki pa:ta: la halemekeme. 31 Koto lemeke handaa Yesuma: pua ipika: kiki mea tiaaso haena: yeni tandeleekeme. Kutupieke handaa mo wanda:ma: mo hali manuna: ne yankao haleekeme.

32-33 Koto dina: welealo nate pambolo haena:ta: yeni ta:ta: ta:ta: haemeke wanda:hali make weleke pa:ta: hoke temoko pitimiki wanda:hali make paeyao Yesu pa:ta: hatuku a:paata: daoni wanda:hali paeyao make Yesu hayeke pota: kake pa:ta: a:pa penke haemekeme. 34 Yeni ta:ta: ta:ta: haemeke wanda:hali wopuna: yeni Yesuma: tandelaota: hoke temokomanu wotu

make tolu liaata: temokomanu ipiki handemeke handaata: Yesuma: Pi na lapa:pe laata: tolu liekeme.

Yesuma: Ka:lili nane hata: pi waleekeeki
(Luku 4:42-44)

35 Da ka:la:paaso nate a̲i na opeke haena: Yesuma: tiao pa keneme nane pua hata: Koda: pa:ta: yeni piekeme. 36-37 Koto ekina: Saimono ipiki ame̲le̲ haemeke haliwekima: Yesuna: anke teli mea pua handa: wiaata: ipiki pa:ta: alota: Wanda:hali paeyaoma: neke weitelememe lemekeme. 38 Koto lemeke handaa Yesuma: iki pa:ta: alota: Mandane da pa:ta:manu ota: pomana:e. I̲ma: koto pa:ta: make pi wala:peke ya:la:me laata: Pa ekipekepe. I̲ta: kutu puluekema: a:pa poloma:e leekeme. 39 Koto laata: Yesuma: Ka:lili da paeyao pa:ta: ika: pi hotu haemeke damanu pa:ta: pi walolo hata: hoke temokomanu tolu lutia pomiekeme.

Kindi yeni hayeke hali homeke Yesuma: mea tiaeyekeeki
(Ma:tiu 8:1-4, Luku 5:12-16)

40 Kutupa mo kindi yeni hayeke hali homekema: Yesu pa:ta: a:pa tumiki yotu hao pita: ipiki pa:ta: honke alo hata: alota: Nakana:ma: hone pika:na:ta: ya loke wamo pea hano lapeke ya:la:me laa honke leekeme. 41 Yesuma: ipika: pukima: e̲ leeke handaata: ipika: kiki tindipa moneao wataaso hata: ipiki pa:ta: alota: I̲ma: hone pa:la:me. Naka: loke koto wamo peaaso handa:e leekeme. 42 Koto leeke koto kone kindi yeni wamo peaeyeketa: pa kindi yeni na hake hali leke hayekeme. 43 Kutupa Yesuma: mo hali hando alo hata: alota: 44 Hone wopu wia pua:peke. Ma:nda: pa:ta: pi na leke ame do kone mo yeni peao hala: hali pa:ta: naka: loke pua wala:peke. Kutupa mo hande Mosesima: hala:peke laa waleeke aleta: naka: kindi yeni wamo peaowa: ekina: mea hala:peke. Kota: koto hauta: mo wanda:halima: handena:yeke loa:me leekeme.

45 Koto laa tapaeyekepate kone mo halima: wanda:hali pa:ta: la:tia pomiekeme. Koto ekina: Yesuta: wanda:halima: handolo haena: da pua:peke na yeke handaata: keneme nane hata: mandane mandane da wanda:hali ipiki pa:ta: mombelemekeme.

2

Yesuma: kiki anke homa: pa wieke hali mea tiaeyekeeki
(Ma:tiu 9:1-8, Luku 5:17-26)

1 Nate mandaneeki hao Yesuma: Kapeneami da pa:ta: pa pua haena: wanda:halima: Yesuta: da pa:ta: pa a:pa hala:me lemekeme. 2 Kotoeki opua wanda:hali wopu pua mombola tumbulu baemeke handaa da pa:ta: waleke na wiekeme. Pota: kake pa:ta: make waleke na wiekeme. 3 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: pi walolo haena: tonkopu haliwekima: Yesu pa:ta: kiki anke homa: pa wieke some homeke meatia epemekeme. 4 Ipulu hata: handemekepate wanda:hali wopu haemeke handaata: Yesu teke pa:ta: mea tia pua:peke na yaalo hata: da holu akolo puluekema: a:meimikime. Kutupa ka:ka:na: wiaota: mo hande kiki anke homa: pa wieke some tili tonka:na: mea lopa:niaemekeme. 5 Kutupieketa: Yesuma: ika: hone tulaemekeeki handaata: mo homa: pa wieke some pa:ta: alota: Ya wekio. Naka: hoke hau manuta: pa paeyaasome leekeme.

6 Koto leekepate mandane wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: koto da pa:ta: pita: ika: honema: kone weimikime. 7 Do halima: do ala: pita: eki epi alo hala:pe. Ipika: pima: Koda:na: biki lo hoeyaasa:me hone wia Koda:ma: homeke hoke haumanu pa paeyaapeke ya:la:me hone wimikime.

8 Koto kone Yesu ipika: honema: kone mo haliwekina: hone wimiki ekimanu handa: wiaata: iki pa:ta: alota: Ekipeke koto hone witeleme ekimanu weitelemepe leekeme. 9 Eki epi aloeki yapa: pa:la:pe laa kiki anke homa: pa ula: some pa:ta: loa:ka:na:ta: Naka: hoke hau paeyao paeyaalome aloeki yapa: pa:la:pe o Tiae. Naka: tili meatia pue aloeki yapa: pa:la:pe leekeme. Hando ekipe laa 10 ikana:ma: handoemena:yeke Wanda:halina: Eiyeke Ita: hoke haumanu pa paeyaasa: biki ula: hali halome laata: kiki anke homa: pa wieke some pa:ta: alota: 11 Neke pa:ta: alome. Tiao. Naka: tili meatia da pua:peke leekeme.

12 Koto leeke handaa mo hali tiaeyekeme. Koto kone ipika: tili tamba: mea mina paeyaoma: handolo haena: hama peekeme. Koto ekina: iki paeyaoma: penkilipa: Koda:na: biki mea a:meiyao alota: Dupita:la: ekita: ota: hoto homeke a:nda: na handoloma: haue lemekeme.

Yesuma: Lipae wi leekeeki (Ma:tiu 9:9-13, Luku 5:27-32)

13 Yesuta: Ka:lili nane tunkulu pa ula: ikali tea:na: paa la:ka:la puaata: wanda:hali paeyao ipiki pa:ta: pua mombelemeke handaata: Yesuma: pi waleekeme. 14 Pi wala pulu hata: A:lopia:sina: eiyeke Lipaeta: mo dakisi mani mu hayeke alena: pitina: Yesuma: handa ipiki pa:ta: alota: Yaka hoki nane teli mea a:pa:peke leeke handaa Lipaema: tiao Yesuna: hoki nane teli mea peekeme.

15 Kutupa Yesuma: Lipaena: da pa:ta: ne nalo pitina: dakisi mani mu haemeke haliweki wopu make hoke haliweki wopu make Yesu ipika: hoki nane telimiki disaipolo haliweki amele mandake pa:ta: pitimikime. Yesuna: hoki nane teli mea epeme ekina: pitimikime. 16 Kutupa mandane wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: Pa:tisi haliweki kone Yesuta: mo dakisi mu haemeke haliweki make hoke haliweki amele ne nalo pitimikieki handolo hata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ekipeke Yesuma: dakisi mani mu haleme haliweki mo hoke haliweki amele ne no pilimipe lemekeme.

17 Yesuma: koto lemeke pi opua iki pa:ta: alota: Yeni na hasa: wanda:halima: dokeda hali pa:ta: na polo pelemepate pa yeni hasa: wanda:halita: dokeda hali pa:ta: pelimikie leekeme. Tiki tiki hau pu hala: wanda:halima: hone ma:nda: la:ka:la wina:yeke wi loluekema: na epoa:me leekeme. Hoke hau pu haleme wanda:halima: hone ma:nda: la:ka:la wina:yeke wi loluekema: epoa:me leekeme.

Ne wahapa: pimiki hau pa:ta: lota: pimikieki (Ma:tiu 9:14-17, Luku 5:33-39)

18 Kutupata: nate ma:nda:na: Dionina: disaipolo haliweki make Pa:tisi haliweki make Koda: pa:ta: hone uluekema: ne wahapa: pimikime. Wanda:halima: Yesu pa:ta: a:pa alota: Pa ekipeke mo Dionina: disaipolo haliwekima: make Pa:tisi haliwekina: disaipolo haliwekima: make ne wahapa: pia:tiki pitelemepate pa naka: disaipolo haliwekima:ta: koto hau na pu halemepe laa lota: pimikime.

19 Koto lemeke Yesuma: iki pa:ta: alota: Wanda: panake mea kiki ta:ma:ni pita:la: natena:ta: wanda: teke halima: wi leeke epemeke wanda:hali amele mandake pa:ta: hata: wanda:halima: ne na neke pa hapeke na yelieke leekeme. 20 Kutu pimipate nate ma:nda:na: ma:nda:ma: mo wanda: teke hali hatuku pelieke. Koto natena:ta: ne wahapa: pea hatiki pilimikie leekeme.

21 Ma:nda:ma: amba: dauna: panake dau sinkipiki mea talao na tumbulu hala:me leekeme. Kutu pia:ka:na:ta: panake dau sinkipiki talaasa: ekima: amba: dau sinkipa ka:ka:na: tieke wilieke leekeme. Amba: titina: sinkipi ekita: ota: hoelieke leekeme. 22 Koto tupa: ma:nda:ma: panake waini ikali

amba: ma:na: yonkeleke ipi kanake manuna: na holo pambo hala:me laa pa holo pambea:ka:na:ta: kota: panake waini ikalima: dako a:meiya:ka:na:ta: ma:na: yonkeleke kanake yambilieke leekeme. Kutupa waini ikali make ma:na: yonkeleke kanakemanu make telipina: hoelieke leekeme. Kotoeki na pulu pa:la:pate pa mo panake waini ikalita: panake ma:na: yonkeleke kanake manuna: holo pambilieke leekeme.

Pa:tisi haliwekima: pi lemekeeki
(Ma:tiu 12:1-8, Luku 6:1-5)

23 Yesuta: ipika: disaipolo haliweki amẹlẹ Diu wanda:halina: Hoto Pila: Nate homekena: mo konima: handeke ale widi e manuna: pulu hata: widi kilikimanu honda: mepi pu mimikime. 24 Kutupata: Pa:tisi haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Handa:e laa Hoto Pila: Natena: pia:peke na ya:la:eki pitolo pitelememe. Pa ekipeke pitelemepe lemekeme.

25 Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo hande Deipidima: pieke ekita: hoto homeke a:nda: na yata:pemepe. 26 Deipidi ipiki amẹlẹ haemeke haliwekita: ka:nda:ma: homolo hata: tea:ma: homemekeme. Koto ekina: Koda: pa:ta: hayeke da tukiki pa:ta: honda: pambaata: Koda: pa:ta: wieke palaowa naaka:na:ta: yeni peao haemeke haliwekima: homeke napeke yeeke palaowa kone naaka:na:ta: ipiki amẹlẹ haemeke haliweki make mea haleekeme leekeme. Abaiya:ta:ma: mo yeni peao haemeke haliwekina: you hali hayeke pita: pimikime. Kutu pieke ekita: na yata:pemepe leekeme.

27 Yesuma: iki pa:ta: alota: Koda:ma: wanda:hali epeaena:yeke Hoto Pila: Nate wina: la:la:pate pa wanda:halima: Hoto Pila: Natena: biki daeyaena:yeke wepia na pa:la:me. 28 Koto ekina: Wanda:halina: Eiyekema: mo Hoto Pila: Natena: Tekehali kone hala:me leekeme.

3

Yesuma: kiki hoke hali epeaeyekeeki
(Ma:tiu 12:9-14, Luku 6:6-11)

1 Yesuta: Diu haliwekina: pi hotu haemeke da tukiki pa:ta: paa honda: pambaata: kiki hapueke endiki hali homeke koto da pa:ta: hayekeme. 2 Kutupata: mandane haliwekima: Yesu handa: pelia haemekeme. Pa ekipeke Hoto Pila: Natena: Yesuma: mo halina: kiki epeaaliepe o na epeaaliepe hone wia handa: pelia hata: pi yamba:lea:me loluekema: handa: pelia haemekeme. 3 Koto pimipate Yesuma: kiki hapueke endiki hali pa:ta: alota: Do pa:ta: epoe leekeme. 4 Epeeketa: Yesuma: iki pa:ta: alota: Hoto Pila: Natena: pi ula: ekina: aleke wape pea ula:pe leekeme. Wanda:hali epeaasa: ekita: ana: pa:la:pe o hoeyaasa: ekita: ana: pa:la:pe laa ombu alota: Wanda:hali mea tiaowa:ka:na:ta: ana: pa:la:pe o homaoa:ka:na:ta: ana: pa:la:pe leekepate mo haliwekima: pi na leke pa pambo haemekeme.

5 Kutupa Yesuma: mineke pankolo hata: mo haliweki handolo hata: lekema: lekema: pea handeekeme. Ika: hone taka:laeyeke handaa Yesuma: pukima: ka:nda:ma: homolo hata: mo hali pa:ta: alota: Naka: kiki tindipae leekeme. Koto leeke handaa ipika: kiki tindipaeyeke epeekeme. 6 Koto kone mo Pa:tisi haliwekima: hama opolu baota: Hetodina: hoki nane telimiki haliweki amẹlẹ momba:la hata: Yesu luekema: tome tome pambemekeme.

Yeni haemeke wanda:hali Yesuma: mea tiaeyekeeki

7 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki amẹlẹ Ka:lili ikali leke pa:ta: pemeketa: tapake tieke teliekeme. Ka:lili wanda:hali Diudia wanda:hali 8 Diutuseleme wanda:hali make Idumia kenke nane haemeke wanda:hali make Diodani ikali nate opa:la: nane haemeke wanda:hali make Taiya

Saidoni yaapo nane haemeke wanda:hali make paeyaoma: Yesuma: pieke ekimanu paeyao opimiki handaata: Yesu pa:ta: pemekeme. 9 Kutupata: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Mo wanda:hali wopu ya:leke I pendila pendila peaama:na: kawaso homeke ma:nda: mea a:pa endi baape leekeme. 10 Pa ekipeke Yesuma: wanda:hali wopu epeaeyeke handaata: mo yeni pambemeke wanda:hali paeyaoma: Yesu wataaluekema: pasa:tei pimikime. 11 Kutupata: weleke pa:ta: hoke temoko pitieke wanda:halima: Yesu handolo hata: ipiki pa:ta: panda:punialo ende pitolo hata: hoke e wi la: paleke paleke pitolo hata: dupa lemekeme. Neketa: Koda:na: Eiyekee lemekeme.

12 Kutupa Yesuma: mo hoke temokomanu pa:ta: hando alo alota: I na peneme yaapa:peke leekeme.

Yesuma: ipika: hoki nane telimiki haliweki 12 miekeeki (Ma:tiu 10:1-4, Luku 6:12-16)

13 Kutupata: Yesuma: pote ma:nda: a:meiya puaata: ipika: hone pieke haliweki wi la: mepi pieketa: ipiki pa:ta: pemekeme. 14-15 Yesuma: 12 haliweki ipiki amele hao haena:yeke haena: laata: ipikana:ma: mo haliwekima: pi walo pua:tiki pina:yeke ipika: wele pita:la:eki halolo alota: Hoke temokomanu tolu luemena:yeke kitolome leekeme. Yesuma: mo haliweki tapa tapa puluekema: haena: hata: leekeme.

16 Mo haliwekina: biki manuta: Saimono biki ma:nda: Yesuma: leeke bikita: Pida leekeme. 17 Dia:mesi Dioni hamala:ta: Sepedina: eiyeke yaapo Yesuma: ipilika: biki ma:nda: Boana:si leekeme. Do bikita: Tutu lita:la: ekina: eiyekee. 18-19 A:ndutu Pilipi Badolomiu make Ma:tiu make Tomasi make A:lopia:sina: eiyeke Dia:mesi make Ta:dia:si make Saimono Seloti make mo Isekatioti hali Diudasita: Yesu lina: a:nda: lomba: polo pieke hali make do haliweki paeyaona: bikimanue.

20 Kutupa Yesuta: da peekeme. Wanda:hali wopu pa mombelemeke handaa Yesuma: ipika: haliweki amele ne napeke nate dia:yekeme. 21 Doeki opuaata: ipika: tapake titima: Yesu handa: muluekema: pemekeme. Pa ekipeke mandane wanda:halima: Ipikana:ma: hone momata:la:me lea:tiki pimikieki opuaata: pemekeme.

Yesu pa:ta: mineke pankemekeeki (Ma:tiu 12:22-32, Luku 11:14-23, 12:10)

22 Mandane wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: Diutuseleme da nane hao a:pa Yesu hayeke alena: pua alota: Bielisibuluma: Yesuna: lokena: talolo pa:la:me laa Ipikana:ma: hoke temoko manuna: you halina: wele pita:la: ekima: hoke temokomanu tolu lina: pia:me lemekeme.

23 Koto ekina: Yesuma: mo haliweki ipiki pa:ta: epena: laa iki pa:ta: onkoluma: laa alota: Sadanima: ipiki kone ekipa teliepe leekeme. 24 Mo kenke homekena: Kapomanima: ika: kone putupa alu alu pea a:nda: lia:ka:na:ta: kota: ika: wanda:halita: epeke tupa: hapeke na yelieke leekeme. 25 Homeke tapake wanda:halima: ika: kone putupa alu alu pea a:nda: pimika:na:ta: kota: koto tapaketa: epeke tupa: hapeke na yelieke leekeme. 26 Kutupata: Sadanima: ipiki kone a:nda: lia hone yaapo wia:ka:na:ta: epeke tupa: hapeke na yelieke. Ipika: wele pita:la:eki paelieke leekeme.

27 Kutu piliepate ma:nda:ma: mo honkopu hala: halina: da pa:ta: ipika: ala:ta: ala:ta: pake muluekema: pa ponda:pe lia pua:peke na ya:la:me leekeme. Titina:ta: mo honkopu hala: hali amba:la tonkao ipika: da pa:ta: ula: ala:ta: ala:ta: mea pua:peke ya:la:me leekeme.

28-29 Iki pa:ta: ota: pi alome. Kenke wanda:halima: hoke hau peleme ekimanu paeyao make ika: Koda:na: biki lo hoeyaaseme ekimanu make Koda:ma: paeyaapeke ya:la:pate hali epima: Holi Sipitidina: biki lo hoeyaeka:na:ta: Koda:ma: koto ekita: ota: paeya wahapeke na ya:la:me leekeme. Koto hoke hauta: hoto paeyao pa u halieke leekeme. 30 Mo haliwekima: Yesu ipika: lokena: hoke temoko talolo pa:la:me laa lemeke handaata: koto pimanu Yesuma: leekeme.

Yesu ipika: ota: tapake wanda:hali
(Ma:tiu 12:46-50, Luku 8:19-21)

31 Kutupa ipika: ama: ipika: hameke titima: a:paata: hama: nane hata: Yesu epena: pi la:niaemekeme. 32 Yesuta: wanda:hali momba:la pitimiki ale tukiki pa:ta: pitina: ikana:ma: alota: Naka: ama: kame titima: hama: nane hata: neke epoelena: handeteke halememe lemekeme.

33-34 Kutupa Yesuma: alota: Ya ama: ya kametiti epipe laata: mo momba:la pitimiki wanda:hali handolo hata: alota: Dota: ya ama: ya kametiti do pilim-ime laa 35 Koda:na: hone pa:la: hau pu haleme wanda:hali ikita: ya kame ya ana: ya ama: halememe leekeme.

4

Wae ale manuna: onkoluma: pi
(Ma:tiu 13:1-9, Luku 8:4-8)

1 Mo hande ikali leke tea:na: hata: Yesuma: pi pa waleekeme. Wanda:hali wopu a:pa ipiki pa:ta: mombelemekeme. Koto ekina: wanda:hali paeyao ikali tea:na: haena: Yesuta: ikali pa:ta: wieke palai kawaso homekena: pua pitiekeme. 2 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: onkoluma: laa pimanu wotu waleekeme. Pi walolo hata: alota:

3 Opua:pe. Hali ma:nda:ma: wae alemanu tandeloluekema: peekeme. 4 Kutupa tandela:tiki pulu haena: mandane wae manuta: pota:na: lopa: lopa: pieke ekita: ba titima: a:pa talopu nemekeme laata: 5 Mandane wae manuta: toopimanu manda taleeke kenke sikina: lopeekeme. Koto wae sunu koto kone opeekepate kenke hosiki siki taleekeeki yaalo hata: 6 nate talo hata: piki lopaapeke na yaalo pou ta hapiekeme 7 Mandane wae manuta: tekeke hake ale polu pa:ta:manu lopeekeme. Kutupa mo tekeke hake alemanu opa:liaaso hande wae alemanu opolo pieke ekita: tumbuaeyekeme. Kutu pieke ekima: kiliki na a:eyekeme. 8 Kutu piekepate mandane wae ale manuta: epeke kenkena: lopeekeeki patela opa:liaota: napeke wiekeeki manuta: dupae. Mandaneeki 30 tupa: mandaneeki 60 tupa: mandaneeki 100 tupa: wiekeme leekeme.

9 Kutupa Yesuma: alota: Katake lomba:la: halima: wotu opina:e leekeme.

Pi manuta: onkoluma:ma: leeke ekina: teke
(Ma:tiu 13:10-17, Luku 8:9-10)

10 Ipika: honu make haena: wanda:hali pemeke naneta: ipiki teke pa:ta: haemeke wanda:halima: hande 12 haliweki amẹlẹ make Yesu pa:ta: ipika: onkoluma: leeke ekina: lota: pimikime. 11 Ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki a:mbaala: ekimanu handilimikie. Pate pa hao haleme wanda:hali pa:ta:ta: onkoluma: ala: ekimanu homeke opilimikie.

12 Handena:yeke onkoluma:manu la:la:pate handa: wina:yeke na la:la:me.
Opina:yeke onkoluma: pimanu la:la:pate ota: hone wina:yeke na la:la:me.
Opimika:na: yoluta: hone ma:nda: la:ka:la: mina wimika:na:ta: ika: hoke hau paeyaalo pia:me leekeme.

Wae tandelaasa: onkoluma: pina: teke la haleekeeki
(Ma:tiu 13:18-23, Luku 8:11-15)

13 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Do onkoluma: alo ekita: ikana:ma: hone
na witelemepe. Kota: do alo ekita: hone na wimika:na:ta: onkoluma: aloeki
paeyao ekipa hone wilimikipe leekeme. 14 Hande wae alemanu tandeleeke
halima: Koda:na: pi alemanu tandelo hala:me leekeme. 15 Mo hande pota:na:
haleme wanda:hali pa:ta: pi alemanu lopa: lopa: pu hala:me. Kutupa opitolo
haena: kone mo tandeleeke pi ale manuta: Sadanima: koto kone a:pa yoka:
mea pu hala:me. 16-17 Mandane wanda:halita: toopi manda taleeke kenke
sikina: lopa:niaasa: wae ale manuma: handelememe. Pi opuelemepate koto
kone ta:na:ma: homolo hata: minelemepate wopu na mendiaake hosiki hao
kutupa ka:nda:ma: homa:la:eki make a:nda: lita:la:eki make koto pi alena:
epea:ka:na:ta: koto kone lopo halememe leekeme. 18 Mandane wanda:halita:
mo tekeke hapeleke ale polu pa:ta: tandeleeke wae ale manuma: handele-
meme leekeme. Mo hande pi alemanu opitelemepate 19 kenke hau hone
wita:la:eki manuma: hamoko alemanu pa:ta: ta:na: homa:la:eki manuma:
mandane alemanu pa:ta: we pamba:la:eki manuma: mo hande pi alemanu
da:ka:pa: miniki pita:ka:na:ta: napeke na u halememe leekeme. 20 Kutu
pitelemepate mandane wanda:halita: epeke kenke seliapona: lopeekeeki
manuma: handelememe laa pi alemanu opua meata: kutupa napeke a:eyo
halememe leekeme. Mandaneeki 30 tupa: mandaneeki 60 tupa: mandaneeki
100 tupa: a:eyo halememe leekeme.

Paa a:mbaasa: pi
(Luku 8:16-18)

21 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: lota: pitolo alota: Ola:pake mea epemeka:na:ta:
disi tieke oto pa:ta: wilimikipe o bedi tokele pa:ta: wilimikipe. Dia:me. Manda
keo u halememe leekeme. 22 Kutupa panka: wilimieki manuta: ma:nda:ma:
walena:yeke panka: wilimime. A:mbao wilimieki manuta: ma:nda:ma:
ka:la:pena:yeke a:mbao wilimime leekeme. 23 Katake lomba:la: halima: wotu
opina:e leekeme.

24 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo opiteleme ekimanu hone wopu
wia:pa:peke. Ikana:ma: haleme tupa: kone koto ana:na: paa milimikie.
Kutupa pa haka:ta:pao mandane ekimanu make milimikie leekeme. 25 Ala:ta:
ala:ta: wia hala: halima: mandane ekimanu make haka:ta:pao milieke
leekeme. Ala:ta: ala:ta: na wia hala: halima:ta: ala:ta: ma:nda: na milieke.
Ipika: wia hala:eki kone mata:lieke leekeme.

Wae ale ipiki kone opa:la: ekina: onkoluma: pi

26 Kutupa Yesuma: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki dupae. Hali
ma:nda:ma: wae alemanu kenkena: tandeleekeme. 27 Kutupa timba: leeke
pelia:tiki da ka:la:peeke tiatiki piekeme. Kutupa hande wae alemanu
patela opa:liaeyekeme. Opa:liao pieke ekita: ekipa opa:la:pe mo halita:
mateekeme. 28 Wae ale manuta: kenkema: peaaseke handaa wae ale opo
halememe. Katake titina: amba:la: ka:la:paata: wetepena: honke pankaata:
kutupa napeke panka tumba: wilieke leekeme. 29 Kutu piliepate napeke naa
pia:ka:na:ta: koto kone kepetema: poka:mepi pilieke. Mo naa pita:la: dina:
ya:leke handaa milieke leekeme.

Masidadi waena: onkoluma: pi
(Ma:tiu 13:31-32,34, Luku13:18-19)

30 Kutupa Yesuma: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: alekema:
handena: loluma:pe o eki onkoluma: loluma:pe leekeme. 31 Ipikita: masidadi
wae ale sikima: handa:la:me leekeme. Mo wae alesiki ota: hosiki alesiki

ya:la:pate 32 kenkena: nokepea:ka:na:ta: opa:liaota: beli ponda:pa ota: tieke
halieke laa kutupa paleke paleke tiekemanu pilia:ka:na: kototа: ba titima:
katake tu̲ pa:ta: a:pa dake hapeke ya:la:me leekeme.

33 Kutupiki onkoluma:manu Yesuma: iki pa:ta: waleeke ekita: opuma
homaena: leekeme. 34 Onkoluma:manu pi waleekepate pi ma:nda: na waleke
ipika: disaipolo haliweki pa:ta: homeke pi tekemanu la haleekeme.

Yesuna: pima: po tilipu make ikali homanu make tunkulaeyekeeki
(Ma:tiu 8:23-27, Luku 8:22-25)

35 Koto onkoluma: leeke natena: welealo nane Yesuma: iki pa:ta: alota:
Nikita: do ikali tunkula mo tea: nane pomana:e leekeme. 36 Kutupa
wanda:hali mina:pa:lao Yesuta: mo kawaso pa:ta: pitieke tupa: pita: pelia
haena: haliwekima: mea pemekeme. Kawaso mandane ekimanu make
tonka:na: apa:tao pemekeme. 37 Po tilipu tieke epeekeme. Kutupa ikali ho
a:meiya mo kawaso litolo hata: ikali pambo tumbiekeme. Koto ekina: mo
kawasona: ikalima: amba: tumbuluekema: dodo piekeme. 38 Kutu piekepate
Yesuta: kawaso mendeke nane pita ka:nda: lia peliekeme. Haliwekima: Yesu
mea tiao ipiki pa:ta: alota: Disao. Niki homoluma:ma: hone na witelepe
lemekeme.

39 Yesuma: tiao mo po tilipu pa:ta: make mo ikali pa:ta: make pi alo hata:
alota: Pae. Tunkulie leekeme. Po tilipu tunkula ikali la:ma: la:ma: na
piki pa wiekeme. 40 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Alekena: paala:ma:
homelemepe. Ikita: Koda: pa:ta: hone na tulaasemepe leekeme.

41 Mo disaipolo haliwekima: penkilipa:tia pomua ika: ika: kone pi leme-
keeki dupa. Do halita: epi ya:ka:ta:pe. Po tilipuma: make ikalima: make ipika:
pi opua tunkulia:me lemekeme.

5

Yesuma: hoke temokoma: keao hayeke hali homeke epeaeyekeeki
(Ma:tiu 8:28-34, Luku 8:26-39)

1 Mo hande ikali leke mone tea: nane yopuata: mo Kedasa wanda:halina:
kenke nane pemekeme. 2-3 Kutupa koto kone mo kawaso mina:pa:lao puaata:
weleke pa:ta: hoke temoko pitieke hali ma:nda: manda: hande piekeme.
Mo halita: hali holiki u hayeke tikene da pa:ta:manu hao opolo a:pa Yesu
manda: hande pipikime. Hande halita: koto tikena: da pa:ta:manu hao
hayekeme. Hali ma:nda:ma: seni puma: kone ipiki pa tonkaapeke na
yeekeme. 4 Amba:ta: hoto eleke eleke ipika: kiki anke yaapo seni pu manuma:
tonkao haemekepate ipika: kiki tonkao hayeke seni pumanu tunkula:tiki
piekeme. Kutupa ipika: anke tonkao hayeke seni pumanu tunkulu bepi
pia:tiki piekeme. Kutupata: hali ma:nda:ma: honkopu hao homu peaapeke
na yeekeme. 5 Ipikana:ma: tikene da pa:ta:manu pote pa:ta:manu make
timba natena: hoto paeyao e̲ wi alo hata: ipika: kone toopima: litolo hata: hao
hayekeme.

6 Kutupa ipikita: papate hata: Yesu hando haota: a̲iya pua ipiki pa:ta: panda:
puniaeyekeme. 7 Kutupa pi anekehapu alo hata: alota: Yesuo. Neketa: ota:
oli Manda Hala: Koda: Tiekena: Eiyekee leekeme. I̲ pa:ta: eki puluekema:
a:pa pipe laa Koda:ma: I̲ handolo haena: neke pa:ta: alo I̲ tanda tanda na
peaapee leekeme. 8 Yesuma: amba: kone ipiki pa:ta: Hoke temokoo. Do hali
mina:pa:lao pue leeke handaa mo halima: koto leekeme.

9 Kutupa Yesuma: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Naka: bikita: epi ya:ka:ta:pe
laa ipikana:ma: alota: Yaka bikita: Eleke elekee laata: Nikita: wopu eleke eleke

halomeke handa loa:me leekeme. 10 Kutupa ipikana:ma: Yesu pa:ta: Mo hoke temokomanu do kenke mina:pa:lao na pena: laa honke honke wopu leekeme.
11 Ma:na: titi peiyene tea:na: ne nalo haena: 12 mo hoke temoko manuma: Yesu pa:ta: honke lemekeeki dupa. Ma:na: titina: weleke pa:ta: pitulu pomono lae lemekeme. 13 Koto ekina: Yesuma: pitulu pena: leekeme. Mo hoke temoko manuma: mo hali mina:pa:lao ma:na: titina: weleke pa:ta: pitulu pemekeme. Koto ma:na: titita: 2 daoseni tupa: mo peiyene sesemẹlẹna: aiya hola:pa:niao ikali pa:ta: puaata: ikali naa honki lemekeme.
14 Koto ekina: mo ma:na:titi handeteke haemeke haliwekima: pindipa puaata: daoni nane haemeke wanda:hali topu da pa:ta:manu haemeke wanda:hali make la:tiki pomimikita: wanda:halima: hande pieke ekimanu handuluekema: pemekeme. 15 Kutupa Yesu pa:ta: a:paata: amba: hande weleke pa:ta: hoke temokomanu pitieke hali koto pa:ta: dau yama epeke hone wia pitiekeeki handemeke handaa paala:ma: homemekeme. 16 Kutupa amba: hande hoke temokomanu pitieke hali pa:ta: pieke ekimanu make mo ma:na:manu pa:ta: pieke ekimanu make handemeke wanda:halima:ta: la hale hale pimikime.
17 Koto ekina: koto kone Yesu ika: kenke mina:pa:lao pena:yeke Pu pu lemekeme.
18 Hande kawasona: kone pitulu pulu haena: amba: hoke temokomanu pitieke halima: Yesu pa:ta: Hapana:e laa pi wopu leekeme.
19 Koto leekepate Yesuma: na epena: laaka:na:ta: ipiki pa:ta: alota: Naka: Tekehalima: neke pa:ta: peaasa: ekimanu make neke pa:ta: a:ta:ma: homa:la: ekimanu make naka: yankeketiti pa:ta: pua lapeke leekeme.
20 Mo halima: Daoni kiki yaapo haemeke kenke nane puaata: Yesuma: peaasa: ekimanu waloendi piekeme. Kutupa wanda:hali paeyaoma: opuaata: penkilipa:tia pomimikime.

Diaitusina: waneke pita: Yesuna: dau wataeyeke wanda: yaapo (Ma:tiu 9:18-26, Luku 8:40-56)

21 Yesu mo kawasona: pita mone tea:na: paa la:ka:la peeketa: wanda:hali wopu ipiki pa:ta: a:pa mombelemekeme. Ipikita: tunkulu pa ula: ikali tea:na: haena: mombelemekeme. 22 Pi hotu haemeke da you hali ma:nda: Diaitisima: a:pa Yesuna: anke teke pa:ta: panda:puniao honke alo hata: alota: 23 Ya wandikisiki ota: homuluekema: taapolo pila:me leekeme. Tiao haena:yeke nakana:ma: a:pa naka: kikima: ipiki wataapeke leekeme.
24 Kutupa Yesu Diaitusi yaapo pepekeme. Wanda:hali wopu Yesu amẹlẹ pulu hata: pendila pendila putia pemekeme.
25 Koto pa:ta: wanda: ma:nda: hayekeme. Mo wanda:ta: bapi 12 tukiki pa:ta: hata: we yopu hayekeme. 26 Dokeda titima: taapemeke ekima: tanda halo haemekema: ipika: mani paeyao pa batiki piekepate we na tunkuliki pa daeyatiki piekeme. 27 Wanda:halima: Yesu pa:ta: lemeke pi mo wanda:ma: opuaata: wanda:hali anka:lopuna: pua Yesuna: hoki nane puaata: ipika: dau wataeyekeme. 28 Ipika: honema:ta: mo ipika: dau wataoka:na:ta: I epeaalieke hone wiekeme.
29 Kutupa koto kone we yopu hayekeeki tunkula ipika: honema: hone witolo hata:ta: hande yeni paeya:me. Ameta: tiaasome hone wiekeme. 30 Yesuma: ipika: honema: kone hone witolo hata: ya wele pita:la:eki mandane ekita: pea:ka:ta:me hone wiekeme. Kutupa koto kone mo wanda:hali pa:ta: la:ka:la hata: alota: Epina: kikima: ya dau wataeya:pe leekeme.
31 Ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Handa:taa. Do wanda:hali wopuma: pendila pendila piteleme ekita: do handolo hata: kone nakana:ma: alota: Ita: epima: wataeya:pe aleme lemekepate

32 Yesuma: ipiki wataeyeke wanda: o hali handuluekema: hando
hopa:liaeyekeme. 33 Mo wanda:ma: ipiki epeaeyekeeki hone witolo
hata: paala:ma: homolo hata: putu putu lutiki a:pa Yesuna: anke pa:ta:
panda:puniaeyekeme. Kutupa Yesu pa:ta: ota: ekimanu pi peneme yao laata:
hande alemanu la haleekeme. 34 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ya wandikio. I
pa:ta: hone tulaase ekima: tiaaseme. Puki lopaniao pua:peke. Naka: yeni
paeya:me leekeme.
35 Yesuma: pi pa alo haena: mandane haliwekima: hande pi hotu haemeke
da you halina: da nane hao a:pa alota: Naka: wandikita: ota: homea:me laa
Ekipeke mo Disa honke loloendi pitelepe lemekeme.
36 Koto lemekepate Yesuma: na opiki mo hali pa:ta: alota: Paala:ma: na
homa:peke. I pa:ta: pa hone tulaapeke leekeme. 37 Yesuma: Pida pita:
Dia:mesi Dioni hamala: make koto haliweki homeke ipiki telina: leekeme.
38 Pi hotu haemeke da you halina: da pa:ta: opolo pemekepate Yesuma:
wanda:hali wopuma: e la alu alu pitolo haemekeeki opiekeme. 39 Kutupa
honda: pambaata: wanda:hali pa:ta: alota: Ekipeke e la alu alu pitelemepe.
Mo wandikita: na homa:la:pate u pela:me leekeme.
40 Wanda:halima: ipiki pa:ta: ki taemekeme. Kutu pimikipate Yesuma:
mo wanda:hali paeyao hama tolu liekeme. Wandikina: inkiki ateke yaapo
ipiki amele haemeke haliweki make wandiki wieke alena: hatuku peekeme.
41 Kutupa ipikana:ma: mo wandikina: kiki minaaka:na: alota: Talida kumi o
Wandikio. Neke pa:ta: tiae alome leekeme.
42 Kuta kone mo wandiki tiao pota: pomiekeme. Ipika: bapita: 12 paeyeke
handaa loa:me. Koto piekeeki handaata: wanda:halima: penkilipa:tia pomua
pomoma: homemekeme. 43 Yesuma: iki pa:ta: hando alo hata: alota: Ma:nda:
pa:ta: na lapa:peke leekeme. Kutupa wandiki pa:ta: ne mea hala:pa:peke
leekeme.

6

Yesuta: Na:sa:tete da nane peekeeki
(Ma:tiu 13:53-58, Luku 4:16-30)

1 Yesuma: koto pa:ta: mina:pa:lao ipika: disaipolo haliweki amele da nane
pemekeme. 2 Kutupa mo Hoto Pila: Natena: Diu haliwekina: pi hotu haemeke
da tukiki pa:ta: honda: pamba puaata: pi waleekeme. Mo yeni pu haemeke da
pa:ta: pitimiki wanda:hali wopuma: opua penkilipa:tia pominolo hata: alota:
Do wala:la:eki paeyaota: ipikana:ma: hando pa:ta: opua pa:la:pe. Do halima:
ipikana:ma: epeke honemanu ekipa handa: wia mea pa:la:pe laa ipikana:ma:
wele pita:la: ekimanu do aleke welema: pita:la:pe. 3 Do halita: kapenda hali
dia:ya:ka:ta:pe laa Metina: eiyeke dia:ya:ka:ta:pe. Dia:mesi Diosepe Diudasi
make Saimono make ipika: hameke titi dia:ya:ka:ta:pe laa Ipika: beliki titi do
pa:ta: niki amele na halemepe lemekeme. Kutupa ipiki pa:ta: honditi pitolo
hata: lemekeme.
4 Koto lemeke ekina: Yesuma: iki pa:ta: alota: potopede halita: da
ma:nda: wanda:hali paeyaoma:ta: ipika: pi opu halemepate ipika: da haleme
wanda:halima: make ipika: tapake manuma: make ikana:ma:ta: ipika: pi na
opilimikie leekeme.
5 Kutupa Yesuma: ipika: da pa:ta: hata: wele pita:la: ekimanu pia:peke na
yeekepate pa yeni hayeke wanda:halimanu ipika: kikima: minaa ika: yeni
tandelaeyekeme. 6 Ika: hone na tulaemeke ekina: Yesuma: penkilipa:tia
pominolo hata: ikita: ekipeke pi na opitolo pitelemepe hone wiekeme. Ku-
tupa mo da ma:nda: pa:ta:manu pominolo hata: pi wala:tiki piekeme.

Yesuma: ipika: disaipolo haliweki tapaeyekeeki
(Ma:tiu 10:5-15, Luku 9:1-6)

7 Kutupa Yesuma: mo hande 12 haliweki ipiki pa:ta: epena:yeke wi la: mea
yaapo la la pu tapa tapa piekeme. Ikana:ma: mo hoke temokomanu tolu
lina:yeke ipika: wele pita:la:eki haleekeme. 8 Kutupa mana: alo hata: alota:
Tumapu homeke mea minaa ala:ta: ma:nda: na mea miniki pua:pa:peke
laata: tia nu make mani make na mea pua:pa:peke. 9 Anke dake pam-
baota: sedi yaapo atulao na pambaake pua:pa:peke leekeme. 10 Pi ma:nda:
make alota: Da ma:nda: hala: alena: pemeka:na:ta: hali ma:nda:na: da pa:ta:
pelia haluekema: honda: pambemeka:na:ta: kota: koto da pa:ta: homeke hao
hapa:peke. Kutupa mo damanu mina:pa:lao da ma:nda: hala: alena: pe-
meka:na:ta: titina: honda: pamba pua haeme data: mina:pa:lao pua:pa:peke
leekeme. 11 Da ma:nda: nane pemeka:na:ta: iki na handa: mimika:na:ta: ika:
pi na opimiki kiaemeka:na:ta: kota: koto da pa:ta: na hake pemeka:na:ta:
ika: ankena: tala:la: dokolo tandelapa:peke. Mo wanda:halima: kiaemekeeki
tombo waluekema: tandelapa:peke leekeme.

12 Kutupa mo disaipolo haliwekima: puaata: wanda:hali pa:ta: pi walolo
hata: alota: Hone ma:nda: la:ka:la wia:pa:peke laata: 13 hoke temokomanu
wopu tolu liaata: yeni haemeke wanda:hali wopuna: youna: honkuma: han-
deke ale lekeeki holaota: tandelena: peaemekeme.

Bapitaisi peao hayeke hali Dionita: homeekeeki
(Ma:tiu 14:1-12, Luku 9:7-9)

14 Wanda:halima: Yesuna: biki kende tupa: wina: lemeke handaa Kini
Hetodima: Yesuma: tapaeyeke haliwekima: pieke ekimanu opiekeme. Man-
dane wanda:halima: alota: Bapitaisi peao hayeke hali Dionita: homa kone
paa tiao pia:ka:ta:me laa koto pa:la: ekima: do wele pita:la: ekimanu pitolo
pia:ka:ta:me lemekeme.

15 Koto lemekepate mandane wanda:halima: alota: Ipikita: Elaidia
ya:ka:ta:me lemekepate mandane wanda:halima: alota: Ipikita: potopede
hali ma:nda: ya:ka:ta:me laa amba: kone hayeke hali tupa: ya:ka:ta:me
lemekeme.

16 Hetodima: koto pimanu opua alota: Ipikita: Dionie. Ima: you tunkulua:
hali tiao pia:ka:ta:me leekeme. 17 Amba:ta: Hetodima: Dioni yola: mea
epena:yeke haliweki tapaota: Dionita: tonkao dipula mea lopaeyekeme.
Hetodiasima: honke leeke handaa piekeme. Hetodiasita: Hetodina: hameke
Pilipina: wanda: hayekepate Hetodima: petolo miekeme. 18 Dionima: Hetodi
pa:ta: pi amba: leekeeki dupa. Naka: kamena: wanda: petolo mele ekita: ana:
na pa:la:me leekeme.

19 Koto leeke handaata: Hetodiasima: Dioni pa:ta: mineke pankolo hata:
luekema: holinda:lu hayekepate lia:peke na yekeme. 20 Hetodima:ta: Dion-
ina: tiki tiki hau pu hayekeeki make yako piki hali make handeeke handaata:
ipiki pa:ta: paala:ma: homolo hata: panka mea hao hayekeme. Dionima:
wala:tiki pieke pimanu Hetodima: opua weiya:tiki piekepate ta:na:ma: homa
opua:tiki piekeme.

21 Hetodima: ipika: mendieke nate epeeke handaata: ne pambuluekema:
ipika: kapomani tumiki haliweki make ipika: a:nda: tumiki haliweki
make Ka:lili nane haemeke hali tieke tieke make wi la: mepi pieke a:pa
mombelemekeme. Koto dina:ta: Hetodiasima: Yaka natee hone wiekeme.
22 Hetodiasina: wanekema: a:paata: keliapo pambolo hata: Hetodi make epe-
meke haliweki make ta:na:ma: homaeyeke handaa kini halima: mo wandiki
pa:ta: alota: Naka: hone pa:la: ale I pa:ta: honke leka:na:ta: ota: kulueke
leekeme. 23 Mo wandiki pa:ta: la: witolo hata: alota: Naka: hone pa:la: ale I

pa:ta: honke leka:na:ta: ota: kulueke. Ya kilu tombuao hala:eki kone putupa ota: kulueke leekeme.
24 Koto leeke handaa mo wandikima: puaata: ipika: ama: pa:ta: lota: pea alota: Aleke honke lonope leekeme. Mo wanda:ma: alota: Bapitaisi peao haya: hali Dioni ipika: you honke lae leekeme.
25 Kutupa mo wandikima: koto kone kini hali pa:ta: ai a:pa honke alo hata: alota: Yaka hone pa:la: aleta: mo bapitaisi peao haya: hali Dionina: youta: metekina: wia ame do kone kuelena:e leekeme.
26 Mo kini halima: ipika: pukima: tanda wotu homeekepate mo la: wieke pimanu leeke handaa make mo epemeke haliweki haemeke handaa make ipika: pi tunkula:peke na yeeke handaata: 27 kota: koto kone ipikana:ma: ipika: a:ndeli miniki hali homekema: Dionina: you tunkulu mea epena:yeke tapaeyekeme. Kutupa mo halima: puaata: dipula da pa:ta: Dionina: you tunkula 28 metekina: wia mea a:paata: mo wandiki pa:ta: haleekeme. Mo wandikima: meata: ipika: inkiki pa:ta: haleekeme. 29 Dionina: disaipolo haliweki manuma: opuaata: ipika: toko mulu puaata: toopi ka:ka:na: pa:ta: pua tu wimikime.

Pi mea pemeke haliwekita: paa epemekeeki (Luku 9:10)

30 Hande tapaeyeke haliwekima: Yesu pa:ta: paa a:paata: ika: pi walemeke ekimanu make ika: pimiki ekimanu paeyao make Yesu pa:ta: lemekeme. 31 Wanda:hali wopu pa a:pa:tiki pua:tiki pimiki handaa Yesu ipika: disaipolo haliweki amele ne napeke nate dia: yeekeme. Koto ekina: Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki homeke pomana: ipupe. Mo Keneme nane hoto siki pitulu pomana:e leekeme. 32 Kutupa amba: hande kawasona: pita keneme nane pemekeme.
33 Keneme nane pemekepate wanda:hali wopuma: ika: pemekeeki handolo hata: dota: handa: haliweki ya:ka:ta:me hone wimikime. Ikana:ma: daoni paeyao mina:pa:lao anke hao paka:lao puaata: Yesu ameda ai na opolo yapemeke haena: iki amba:la opolo yapemekeme. 34 Yesuma: mo kawaso mina:pa:lao kenke nane opolo pulu hata: wanda:hali wopu handaata: ikita: mo handeteke hala: hali dia: ya:la: sipisipi ma:na:manu tupa: handaata: ipika: pukima: e alo hata: iki pa:ta: a:ta:ma: homeekeme. Kutupa pimanu wopu waleekeme.

Yesuma: 5 daoseni haliweki pa:ta: ne haleekeeki (Ma:tiu 14:13-21, Luku 9:10-17, Dioni 6:1-14)

35 Kutupa nate paeta:leke handaa ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: a:pa alota: Do aneta: keneme nanee. Ameta: nate paeta:la:me laa 36 topu da aneke da pa:ta:manu make wanda:halima: ne hamba:tiki pena: tapa tapa pie lemekeme.
37 Koto lemekepate Yesuma: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: nemanu mandaneeki mea hala:pa:peke leekeme. Ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: Nikana:ma: 200 kina mea pua palaowa hambaata: iki nena:yeke halomono alepe lemekeme.
38 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Mo palaowa kitiki siki ekipu halemepe handolo pupe leekeme. Kutupa ikana:ma: handaa paa a:pa alota: Yunki hata: ula:me kutupa ta:pelita: yaapo ula:me lemekeme.
39 Koto lemeketa: Yesuma: iki pa:ta: pi alo hata: alota: Mo noma: seliapona: momba:la pituma: pituma: pea pita:pe leekeme. 40 Koto ekina: mo hande momba:la pituma: pituma: pemeke wanda:halita: mandaneeki 100 tupa: mandaneeki 50 tupa: pituma: pituma: pea pitimikime. 41 Kutupa Yesuma: hande palaowa kitiki siki yunki hata: make hande ta:peli yaapo make minaata: ya nane handa:liao Koda: pa:ta: keiyae laata: palaowa kitiki sunu

pindi pindi pea ipika: disaipolo haliwekima: mea wanda:hali mina:yeke hale hale piekeme. Ipikana:ma: ta:peli yaapo make pindi pindi pea disaipolo haliwekima: hale hale pina: haleekeme. 42 Paeyaoma: naaka:na:ta: Weleke tala:me lemekeme. 43 Mo wanda:hali pa:ta: pa wieke palaowa ta:peli putu piliki pa wieke ekimanu meata: nu 12 tumbaemekeme. 44 Kutupa hande palaowa kitiki sunu nemeke haliwekita: 5 daoseni haliwekie.

Yesuta: ikali manda peekeeki
(Ma:tiu 14:22-33, Yone 6:15-21)

45 Koto kone Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Kawasona: pita mone tea:na: hala: da Betesaida da pa:ta: iki amba:la opolo pua:pa:peke laata: mo hande wanda:hali wopu tapa tapa piekeme. 46 Kutupa Yesuma: mo disaipolo haliweki mina:pa:laota: pote pa:ta: yeni pulu peekeme. 47 Timba:leke hauta: kawaso ikali tukikina: pulu haena: ipika: honu makesiki kenkena: hayekeme. 48 Yesuma: handaata: ipika: disaipolo haliwekima: deli awolo hata: po tieke wenoko nane epeeke handaa weleke we pimikieki handeekeme. Koto ekina: da ka:la:puluekema: okona: Yesuta: mo haliweki haemeke alena: poluekema: ikali manda ankena: peekeme. Lombei pu pa poluekema: hone wiekepate 49 mo haliwekima: ipiki ikali manda ankena: peekeeki handaata: temokopate ipula:me hone witolo hata: e̲ wi lemekeme. 50 Paeyaoma: ipiki handolo hata: paala:ma: wotu homemekeme.

Kutu pimikipate koto kone Yesuma: iki pa:ta: pi alo hata: alota: Honkopu hape. Dota: I̲e. Paala:ma: na homa:pepee leekeme. 51 Kutupa Yesuta: mo kawasona: iki ame̲le̲ pitulu peeke haena:ta: po tieke tunkuliekeme. Kutu pieketa: mo haliwekima: penkilipa:tia pomimikime. 52 Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo hande 5 daoseni wanda:hali pa:ta: palaowa kitiki sunu telipieke ekina: teketa: hone lenkipa na wimiki ekiyalo hone na wimikime.

Kenesatete pa:ta: pemekeeki
(Ma:tiu 14:34-36)

53 Mo kawasona: ikali tunkula puaata: Kenesatete nane opolo puaata: mo kawaso a:ndimikime. 54 Kawaso mina:pa:laemeketa: kutaa kone wanda:halima: ipika: leke popeleke handolo hata: hone wimikime. 55 Koto ekina: koto da nina: a̲iya pua mo yeni hapa wieke wanda:hali tilina: mu wiaata: Yesu hayeke pa:ta: mea pemekeme. 56 Yesu peeke alena: paeyao pa:ta: da nane make daonimanu make topu topu da nina: make opolo peeke dina: da nane yeni hapa wimiki wanda:hali mea tia pua makedi yalao tu uma: uma: pimikime. Kutupa mo wanda:halima: Yesuna: dau honiki wataaluekema: honke lemekeme. Wataemeke wanda:halina: yeni tandelemekeme.

7

Apa:meina: mana: pimanu
(Ma:tiu 15:1-9)

1 Pa:tisi haliweki make mandane wape pea wala:tiki pu haemeke haliweki make Diutuseleme da mina:pa:lao a:paata: Yesu pa:ta: mombelemekeme. 2 Kutupa Yesuna: disaipolo haliwekima: na tandepemeke kikima: ne nemekeeki handemekeme. Mo Pa:tisi haliwekima: dupiki tandepea:peke laa lemeke tupa: kiki na tandepemekeme.

3 Hande Pa:tisi haliwekima: make Diu haliweki paeyaoma: make apa:meina: haumanu pu haemekeeki hone witolo hata: ne noluekema: kiki amba:la tandepo haemekeme. 4 Kutupa makedina: hao a:paata: ikali a̲i na peki hata:ta: ne a̲i na netiki pu halememe. Ika: apa:meina: titina: haumanu

make wopu opua pu halememe. Koto ekina: kapomanu make sosepenimanu make kopama: wepiki metekimanu make bedi make tandepo halememe.

5 Kutupa mo Pa:tisi haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make Yesu pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Naka: disaipolo haliwekima: ika: ateke meiyekena: haumanu na opiki ekipeke kiki hoke ekima: ne no halemepe lemekeme.

6 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikita: yayapiki hau pu haleme haliwekie laata: Aisayama: iki pa:ta: pi walolo hata: wape piekeeki dupa.
Do wanda:halima: ika: hambilikima: yaka biki mea a:meiyaasemepate ika: puki pa:ta: hone ta:ta: witelememe.
7 I pa:ta: pa hameke panda: puniao yeni pu halememe. Pa ekipeke ikana:ma: Dota: Koda:na: pi wieke ekimanue alo hata: pa ika: ateke meiyekena: wimikieki kone walo halememe laa
wape piekeme laata:

8 Yesuma: ombu alota: Koda:na: pi ula: ekimanu na waleke ika: ateke meiyekena:eki kone walo halememe leekeme.

9 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Koda:na: pi ula: ekimanu mina:pa:laota: ika: ateke meiyekena: hau pimiki ekimanu pu haleme ekita: epeke hau pitolo pimipe laata: 10 Mosesima: alota: Naka: ama: apa: yaapo oto pa:ta: hapeke la:la:me. Kutupa ipika: apa: ama: pa:ta: hoke pi ala: halita: ota: homena: lia:pa:peke la:la:me leekeme. 11 Koto leekepate ikana:ma: alota: Hali ma:nda:ma: ipika: apa: ama: pa:ta: alota: Ipiliki pa:ta: kulu polo ala:ta: ameta: Kobana ula:me lea:ka:na:ta: kobana la:la: ekita: Koda:na: ekie 12 kota: ikana:ma:ta: mo halima: ipika: apa: ama: pa:ta: koto ala:ta: hala:peke na ya:la:me lo halememe. 13 Do tupa: ika: ateke meiyekema: pimiki ekimanu opitolo hata: Koda:ma: la:la: pita: alupaasememe. Kutupa ika: hoki nane telieleme haliweki make walo halememe laata: Koto tupa: kone mandane haumanu make pu halememe leekeme.

Wanda:halina: puki hai peaasa: ekimanu
(Ma:tiu 15:10-20)

14 Kutupa Yesuma: wanda:hali ipiki pa:ta: epena:yeke paa wi lemipi piekeme. Kutupa iki pa:ta: alota: Iki paeyao ya pi opua hone wia:pa:peke. 15 Wanda:halita: hama: nane ula: alemanu mea naloma:eki manuma: na hoeyaalo pa:la:pate tukiki nane wia ipula: ale manuma: kone wanda:hali hoeyaapeke ya:la:me.

17 Ipikana:ma: wanda:hali mina:pa:lao da tukiki pa:ta: honda: pambeeketa: ipika: disaipolo haliwekima: onkoluma: leeke ekina: ipiki pa:ta: lota: pimikime. 18 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Kotota: iki make pi teke hone na witelemepe leekeme. Yonkeleke hama: nane ula: alemanu mea naloma:eki manuma: tukiki nane pea:ka:na:ta: hoeyaapeke na ya:la:me. Koto ekita: hone na witelemepe. 19 Ekipeke. Neta: ipika: puki pa:ta: na peke ipika: weleke pa:ta: puaata: hoke ale yapilieke leekeme. Koto pi leeke handaata: Yesuma: nemanu paeyaota: pa napeke ana: pa:la:me leekeme.

20 Kutupa ipikana:ma: alota: Wanda:hali tukiki pa:ta: wia ipula: ale manuma: wanda:hali hoeyao halememe leekeme. 21 Wanda:halina: puki tukiki pa:ta: wia hone pa:ta: ipu hala: hau manuta: dupae. Hoke honemanu make loke apa:taasa: hau make pake nala: hau make hali homena: lita:la:eki make 22 tooli ka:taasa: hau make we pamba:la: hau make hoke hoke hau make yayapiki hau make pamba: na piki hau make ne tunkula:la: hau make pi lala pu handaena: hau make hone na wiki hau make 23 do haumanu paeyaota: puki pa:ta: pita ipulu hata: wanda:hali hoeyao halememe leekeme.

Wanda: ma:nda:ma: hone tulaeyekeeki
(Ma:tiu 15:21-28)

24 Yesuma: koto alena: mina:pa:lao Taiya nane peekeme. Mo da homeke ma:nda: honda: pambaata: wanda:halima: ipiki handaama:na: a:mbao panka pituluekema: peekepate a:mbaapeke na yeekeme. 25 Koto kone wanda: ma:nda:ma: Yesuna: pieke haumanu opuaata: Yesu pa:ta: a:pa ipika: anke pa:ta: panda: puniaeyekeme. Koto wanda:na: wandikita: weleke pa:ta: hoke temoko pitieke handaata: piekeme. 26 Ipikita: Sitia nane hala: da Pinisia wanda: kone hayekepate Kitiki pi lo hayekeme. Ipika: wandikina: weleke tukiki pa:ta: pitieke hoke temoko Yesuma: tolu lina:yeke honke leekeme. 27 Honke leekepate Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Weki wandiki sunuma: ne amba:la nena:e leekeme. Wekiwandiki sununa: neta: kika sunu pa:ta: mea lopaeya:ka:na:ta: ana: na pilieke leekeme.

28 Koto leekepate koto wanda:ma: alota: Tekehalio. Ota: alepate weki wandiki sunuma: pindipu lopa: lopa: piteleme ekimanu tokele pa:ta: kika sunuma: no halememe leekeme.

29 Kutupa Yesuma: mo wanda: pa:ta: alota: Koto pi leeke handaata: a:pa:la:me. Pue. Hoke temokoma: naka: wandiki mina:pa:lao opolu bao pea:me leekeme.

30 Kutupa ipika: da puaata: ipika: wandiki da panda: pa:ta: peli hake wiekeeki handeekepate mo hoke temoko amba: peekeme.

Yesuma: katake poko pi na lo pieke hali epeaeyekeeki

31 Yesuma: Taiya nane la:ka:la: minaata: mo Saidoni nane make Daoni kiki yaapo haemeke kenke nane make lombei pupa Ka:lili ikali leke pa:ta: opolo peekeme. 32 Koto pa:ta: wanda:halima: mo pi na opu na lo pieke hali homeke Yesu pa:ta: hatuku epemekeme. Yesuma: ipika: kikima: mo halina: loke wataena:yeke honke lemekeme. 33 Kutupa Yesuma: ipiki hosiki mopateleke wanda:hali na hayeke pa:ta: hatuku mea pua ipika: kiki maleke mo halina: katake ka:ka:na: pa:ta: pankaata: kutupa dopi taata: ipika: kiki maleke yola: mea mo halina: kekekena: makeke mea kitaeyekeme. 34 Kutupa oli ya nane handa:liaaso hata: pomoma: homata: Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Epa:da:e leekeme. Koto pita: Lomba:e laa leekeme.

35 Koto kone ipika: katake yaapo lumbupa wiaata: ipika: kekeke tindipao hayeketa: kutupa pi epeke tupa: leekeme. 36 Yesuma: wanda:hali paeyao pa:ta: mana: honkopu hao alota: Ma:nda: pa:ta: do pitoloeki na lapa:peke leekepate kone wanda:halima: pa honkopu hao la:tia tia pea hande leeke pita: kende tupa: wina: lemekeme. 37 Koto pita:la:eki opimiki wanda:hali paeyaoma: ota: wopu penkilipa:tia pomua:tiki pitolo hata: alota: Ipikana:ma: hau paeyao pieke ekina: epeke tupa: pu hala:me laata: pi opua:peke na ya:la: halima: opina: pi lapeke na ya:la: halima: pi lena: lo hala:me laa lemekeme.

8

Yesuma: wanda:hali 4 daoseni pa:ta: ne haleekeeki
(Ma:tiu 15:32-39)

1 Koto pita:ta: wanda:hali wopu tayaemeketa: kutupa napeke ne dia:yekeme. Yesuma: ipika: disaipolo haliweki ipiki pa:ta: epena: wi la: lemipi pea iki pa:ta: alota: 2 Do wanda:hali pa:ta: ya pukima: e ala:me leekeme. Hoto tepo I amele haememe. Kutupa ameta: napeke ne dia:me. 3 Ima:ta: ika: da tea:ma: homa: paleke tapa tapa pua:ka:na:ta: kota: pota: hopikina: tea:ma: homilimikie. Mandane wanda:halita: papatena: hao a:pa pelememe leekeme.

4 Ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Do hapu hayeke alena: hata:ta: koto wanda:hali pa:ta: neta: handopate mea halomana:pe lemekeme. 5 Yesuma: iki pa:ta: dupa lota: pitolo alota: Palaowa siki ekipu wia halemepe laa lota: piekeme. Mo haliwekima: alota: Watake hata:e lemekeme.

6 Yesuma: mo wanda:hali wopu pa:ta: alota: Kenkena: pita:pe leekeme. Kutupa mo palaowa siki watake hata: meaata: Koda: pa:ta: keiyae pi laa pindi pindi peaata: ipika: disaipolo haliwekima: wanda:hali pa:ta: hale hale pina: haleekeme. Kutupa mo disaipolo haliwekima: mo wanda:hali pa:ta: mea hale hale pimikime. 7 Ta:peli tepo a:nda: make wia haemeke handaa Yesuma: Koda: pa:ta: keiyae pi laata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Do ta:pelimanu make mea hale hale pipe leekeme. 8-9 Kutupa paeyaoma: naa weleke haemekeme. Mo wanda:halima: naa putu piliki wieke ekita: meaata: ala:ta tieke watake hata: tumbaemekeme. Wanda:halita: 4 daoseni tupa: wanda:hali haemekeme. 10 Yesuma: iki paeyao tapa tapa peaata: koto kone ipika: disaipolo haliweki amele kawaso pa:ta: pita Da:la:ma:nuta da nane pemekeme.

Wele pita:la:eki ma:nda: handomono pie lemekeeki (Ma:tiu 16:1-4)

11 Pa:tisi haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa mineke pi laa ipika: anke yololo alota: Hepeni nane wele pita:la:eki ma:nda: handomono pie lemekeme. 12 Yesuma: ipika: pukima: pomo tieke wotu homolo hata: alota: Ame do haleme wanda:halima: ekipeke wele pita:la:eki ma:nda: weitelemepe leekeme. Iki pa:ta: ota: pi alome. Ame do haleme wanda:halima: wele pita:la:eki ma:nda: na handilimikie leekeme. 13 Kutupa mo haliweki mina:pa:laota: kawasona: pua pita mone tea:na: peekeme.

14 Yesuna: disaipolo haliwekima: palaowa hone yonka:lao na mea pemekeme. Koto ekina: kawasona: palaowa homekesiki wiekeme. 15 Yesuma: mana: alo hata: iki pa:ta: alota: Wotu hapa:peke. Pa:tisi haliwekina: palaowa pombei yaasa:eki make Hetodina: palaowa pombei yaasa:eki make wotu handa:pa:peke leekeme.

16 Ika: ika: kone hone wia pipi lemekeme dupa. Nikita: palaowa dia:ya:ka:ta:me lemekeme. 17 Kutupa Yesuma: ika: hone wimikieki handaa iki pa:ta: alota: Ne dia: ya:leketa: pa ekipeke pipi alemepe. Ika: hone na wiki ai na handelemepe. Ika: honemanu taka:laalemepe leekeme. 18 Ika: leke hala:pate na hando halemepe. Ika: katake hala:pate na opu halemepe. Na niminaasemepe. 19 Mo hande palaowa siki yunki hata: 5 daoseni haliwekina: pindi pindi peaowa: pita:ma:ta: putu pilikima:ta: ala:ta tieke ekipu tumba mimipe leekeme. Ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: 12 lemekeme.

20 Kutupa Yesuma: alota: Mo hande palaowa siki watake hata: mo 4 daoseni wanda:halina: pindi pindi peaowa: pita:ma:ta: putu pilikima:ta: ala:ta tieke ekipu tumba mimipe leekeme. Ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: Watake hata:e lemekeme. 21 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ai na handelemepe leekeme.

Yesuma: leke holupiki hali ma:nda:na: leke epeaeyekeeki

22 Ikana:ma: Betesaida da opolo pemekeme. Mandane wanda:halima: leke holupiki hali ma:nda: Yesu pa:ta: hatuku a:paata: koto hali wataena:yeke Yesu pa:ta: honke lemekeme. 23 Yesuma: mo hande leke holupiki halina: kiki minaata: da mina:pa:lao mo pate leke hatuku peekeme. Hatuku pua ipika: leke pa:ta: dopi taata: ipika: kiki yaapoma: mo halina: lokena: kiki tapopao lota: pitolo hata: alota: Ala:ta: ma:nda: handelepe leekeme.

24 Mo halima: handa:liao alota: Haliweki handolopate pa ti leke ale
pominelememe leekeme. 25 Kutupa Yesuma: ipika: kiki yaapoma: mo halina:
leke yaapo paa wataeyeke mo halima: wotu handaata: ipika: leke telipina: pa
epeekeme. Kutupa ala:ta: ala:ta: paeyao epeke tupa: handeekeme. 26 Yesuma:
mo hali ipika: da tapaaso hata: alota: Da teke nane ai na pua:peke leekeme.

Pidama: Yesuta: Ketisoe leekeeki
(Ma:tiu 16:13-20, Luku 9:18-21)

27 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki amele mo Sesatia Pilipai nane
damanu pa:ta: pemekeme. Pota:na: pulu hata: ipika: disaipolo haliweki
pa:ta: lota: piekeme dupa. Ita: epiya:ka:ta:pe. Wanda:halima: eki lo hale-
mepe laa leekeme. 28 Kutupa ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: Bapitaisi peao
hayeke hali Dionie. Mandane wanda:halima:ta: Neketa: Elaidiae. Mandane
wanda:halima:ta: Neketa: potopede hali ma:nda:e lo halememe lemekeme.
29 Kutupa iki pa:ta: paa lota: piekeme dupa. Koto lo halemepate ikana:ma:ta:
Ita: epi lo halemepe leekeme. Pidama: ipika: pi hombo peaaso alota: Neketa:
Ketisoe leekeme. 30 Yesuma: iki pa:ta: hando alo hata: alota: I pa:ta: koto aleme
pita: wanda:hali ma:nda: pa:ta: na lapa:peke leekeme.

Yesuma: alota: Tanda meata: homolueke leekeeki
(Ma:tiu 16:21-28, Luku 9:22-27)

31 Yesuma: panake pi ma:nda: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: walolo hata:
alota: Wanda:halina: Eiyeketa: tanda tanda tieke wotu milieke leekeme. Mo
tondiki haliwekima: make yeni peao haleme you haliwekima: make wape
pea wala:tiki pu haleme haliwekima: make ipiki kiao limika:na:ta: homilieke
leekeme. Kutu pimika:na:ta: hoto tepo wia paa tiaalieke leekeme. 32 Koto
leeke ekita: ota: peneme waleekeme. Kutupa Pidama: Yesu hosiki mopate
leke hatuku mea pua ipiki pa:ta: alota: Kutupiki pi na lapeke leekepate
33 Yesuma: la:ka:la ipika: disaipolo haliweki handaata: Pida hando alo hata:
alota: Sadani neke pue. I teke pa:ta: na hapeke leekeme. Neketa: Koda:ma:
ula: hone tupa: na wiki pa wanda:halima: witeleme hone leke wilimee
leekeme.

34 Yesuma: pota:na: titi yola pemeke wanda:hali make ipika: disaipolo
haliweki make ipiki pa:ta: epena:yeke wi lemipi peaata: iki pa:ta: alota:
Ya hoki nane toluekema: hone pa:la: halima: ipiki pa:ta: kone hone ula:
ekimanu tunkulaata: ipika: a:ka:tei wapepiki ti mea tia ya hoki nane telina:e
leekeme. 35 Kutu pa:la: ekima: hali epima: ipika: hao hala:eki miniki hao
haluekema: hone wia:ka:na:ta: kota: ipika: hao hala:eki kone alupilieke
leekeme. Kutu piliepate I pa:ta: make do handa: Pi Seliapo pa:ta: make
hone witolo hata: ipika: hao hala:eki alupaasa: halima: ota: da:taa halieke
leekeme. 36 Hali epima: do kenke ala:ta: ala:ta: paeyao ipika:eki wina: laa
alo hata: ipika: hao hala:eki alupia:ka:na:ta: kota: epeke ekita: ekipa miliepe
leekeme. 37 Koto somema: ipika: hao hala:eki paa muluekema: alekema:
topo peaalia:pe. 38 Do hande Koda: pa:ta: hone na wiki ti teke yoko haleme
wanda:hali amele hala: hali ma:nda: epima: I pa:ta: tonka:na: yaka pi ale-
manu pa:ta: tonka:na: hunkupuma: homea:ka:na:ta: kota: koto hali pa:ta:
mo Wanda:halina: Eiyekema: hunkupuma: homilieke. Ipika: Atekena: paa
pa:la:eki tukiki pa:ta: hao hande yakopiki enisolo tonu amele ipilia: dina:ta:
kota: koto hali handa:peketa: hunkupuma: homilieke.

9

1 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Do haleme
wanda:hali mandaneeki manuta: ai na homeke pa hata: kone Koda: ipika:

welema: ipika: Kilu Tombuao Hala:eki epolo pa:la: ekita: handilimikie leekeme.

Yesu wonu piekeeki
(Ma:tiu 17:1-13, Luku 9:28-36)

2 Kutupa hoto yunki mindiki hata: hao Yesuma: Pida Dia:mesi Dioni tepo handa: meaata: pote tumiki pa:ta: pua ika:siki haemekeme. Kutupa ika: leke popeleke nane hata: Yesuna: loke wonu piliekeme.

3 Kutupa ipika: daumanu make paa peaata: hake wopu piekeme. Kenke hali ma:nda:ma: koto tupa: dau hake peaapeke na ya:la:me. 4 Kutupa Elaidia Mosesi yaapo opolo a:paata: Yesu amele pi pi lo haemekeme. Kutu pitolo haena: koto disaipolo hali tepoma: handemekeme. 5 Pidama: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Do pa:ta: do haloma: ekita: a:pa:la:me. Sale da tepo a:eyamono lae laata: Homeke naka:eki ma:nda: Mosesina:eki ma:nda: Elaidiana:eki pea a:eyamono lae leekeme. 6 Pututuma: homemeke handaa Pidama: pi loluekema: hayekepate hone na wiekeme.

7 Kutupa koama: iki tu peaaso haena: mo koa tukiki pa:ta: pi hola:makema: la:niaeyekeme dupa. Kotota: yaka puki piki wekie. Ipika: pi opua:pa:peke la:niaeyekeme. 8 Kutupa koto kone koto hali tepoma: lekema: lekema: pimikipate hali ma:nda: na handeke Yesu homeke handemekeme.

9 Potena: hola:pa:niaaso hata: Yesuma: iki hando alo hata: alota: Oli handemeeki ma:nda: pa:ta: na lapa:peke. Wanda:halina: Eiyeketa: ota: homa paa tiao haya:ka:na: alota: Ana: pilieke leekeme. 10 Koto ekina: ika: kone pi wia miniki hata: ota: homa paa tiaalieke laa lea: ekita: lota: lota: pimikime. 11 Yesu pa:ta: lota: pimikime dupa. Pa ekipeke mo wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: titina: amba:la Elaidia ipilieke lo halemepe lemekeme. 12 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Titina: amba:la Elaidia ota: ipilieke. Ala:ta: ala:ta: tikitiki yao wina:yeke ipilieke laata: Mo hande Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: tanda tieke mu yaala:ma: homao kiaalo peleme ekita: eki eki pa la:la:pe leekeme. 13 Kutu piliepate Ima: iki pa:ta: alome. Elaidia amba:la epea:pate pa mo Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: ika: hone pa:la: ekimanu ipiki pa:ta: pimikime leekeme.

Hoke temokoma: hoeyaeyeke weki Yesuma: epeaeyekeeki
(Ma:tiu 17:14-21, Luku 9:37-43)

14 Kutupa ikana:ma: mo mandane disaipolo haliweki haemeke alena: opolo puaata: koto haliwekita: wanda:hali wopu hao popei yao yopua haemeke ekina: handemekeme. Pa ekipeke mandane wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekita: hande disaipolo haliweki amele kake neli pitolo hata: haemekeme. 15 Kota: koto kone mo wanda:hali paeyaoma: Yesu handaata: penkilipa ipiki pa:ta: anke hao puaata: pi pi lemekeme. 16 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: lota: pitolo alota: Mo haliweki amele alekena: pi pi alemepe leekeme.

17 Wanda:hali tukiki pa:ta: hayeke hali ma:nda:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Yaka weki neke pa:ta: hatuku epoa:me. Hoke temoko pila: ekima: pi na lo hala:me leekeme. 18 Kutupa mo hoke temokoma: da:ka:pe miniki pita:ka:na: mea lopao hala:me leekeme. Koto ekima: ya wekina: kake pa:ta: dako hankoloma: lia ipika: kake lenkena: lao hala:me leekeme. Kutupa ipika: loketa: tindipulu bao daola hao hala:me la ombu alota: Naka: disaipolo haliwekima: tolu lina:yeke honke loa:pate mo haliwekima: ana: na pia:me leekeme.

19 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ikita: hone na tulaaseme wanda:halie. Nate ekipuna: iki amele ombu hao hanope. Nate ekipuna: ika: ka:nda: kiteleme ekimanu meonope laata: I pa:ta: hatuku ipupe leekeme. 20 Koto leeke mo

wekita: ipiki pa:ta: hatuku mea pemekeme. Pate mo hoke temokoma: Yesu handaata: mo weki lu keayekeme. Kutu pieke mo wekita: ipika: kake pa:ta: dako hankoloma: liaaso haena: kenkena: lopaaniao petepete pomiekeme.

21 Yesuma: ipika: ateke pa:ta: lota: pitolo alota: Do hauta: nate ekipuna: pea pa:la:pe leekeme. Ipika: atekema: alota: Panake wekisiki ya:pate kone pea pia:me laata: 22 Hoke temokoma: hoto eleke eleke ti uleke pa:ta: make ikali pa:ta: make ipiki hoeyaaluekema: mea lopaatiki pu haya:me leekeme. Kutu pia:pate nakana:ma: ana: pia:ka:na:ta: kota: niki pa:ta: a:ta:ma: homa pa:ta:la:peke leekeme. 23 Koto leeke Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Aowe. Naka: hone tulaasa: ekita: ana: pia:ka:na: kota: Ima: epeaalueke. Wanda:hali epi amedama: hone tulaeka:na:ta: hau paeyao pea:peke ya:la:me leekeme. 24 Kutupa koto kone mo wekina: atekema: wi alo hata: alota: Hone tulaasome. Ya hone na tulaasoeki nakana:ma: pa:ta:la:peke leekeme.

25 Yesuma: wanda:hali wopu aiya epemekeeki handaata: mo hoke temoko hando alo hata: alota: Pi na lao pi na opuaasa: temoko neke pa:ta: dupiki pi alome. Koto weki mina:pa:lao opolu bao yopuata: paa na honda: pamba:peke leekeme. 26 Koto pi opuaata: hoke temokoma: hoke e wi alo hata: mo weki wopu mea lu keaota: mina:pa:lao opolu bao yapeekeme. Kutu pieketa: mo weki ota: homeeke hali toko leke wiekeme. Koto ekina: wanda:hali eleke elekema: alota: Ipikita: ota: homea:ka:ta:me lemekepate 27 Yesuma: ipika: kiki yola: mea miniliaeyeke mo weki tiaeyekeme.

28 Yesuta: da tukiki pa:ta: honda: pambaa ipiki honu make haena: mo disaipolo haliwekima: lota: pitolo hata: alota: Nikana:ma: mo hoke temoko tolu lia:peke na yeke ekita: ekipape lemekeme. 29 Koto lemeke Yesuma: iki pa:ta: alota: Kutupiki hoke temokota: Koda: pa:ta: yeni pita:la:me ekima: homeke tolu lia:peke ya:la:me leekeme.

Yesuma: ipiki homa paa tiaalo pulu pa:la:eki paa la haleekeeki (Ma:tiu 17:22-23, Luku 9:43-45)

30-31 Koto alena: mina:pa:lao puaata: mo Ka:lili nane lombei pu pa puaata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: pi la haluekema:ta: wanda:halima: ipiki handaapena: hone wiekeme. Ipika: disaipolo haliweki pa:ta: dupa waleekeme. Wanda:halina: Eiyeketa: haliweki oto pa:ta: haena: loluekema: mea halieke. Kutu pia:ka:na:ta: mo haliwekima: ipiki limikie. Kota: ota: homiliepate hoto tepo wia paa da:taalieke leekeme. 32 Koto leekepate mo haliwekima:ta: hone na wimikime. Kutupa paala:ma: homolo hata: lota: na pimikime.

Tumiki hali epipe (Ma:tiu 18:1-5, Luku 9:46-48)

33 Kapeneami da pa:ta: puaata: da tukiki pa:ta: honda: pamba hata: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki lota: pitolo hata: alota: Ikana:ma: pota:na: ipulu hata: aleke ata:ta: pimipe laa leekepate 34 ikana:ma: pi na leke pa pitimikime. Ekipeke mo pota:na: ipulu hata: epi tieke hala:pe laa ata:ta: pimiki handaa pi na leke pa pitimikime. 35 Kutupa Yesuta: pitiniao pita: mo 12 haliweki wi laa iki pa:ta: alota: Hali epima: titina: I halueke hone wia:ka:na:ta: kota: koto halita: wetepena: hali hano laata: wanda:hali paeyaona: e pokaasa: hali hano lena:e leekeme. 36 Koto laata: wekisiki ma:nda: mea iki tukiki pa:ta: haena: laata: mo wekisiki hopula: mea iki pa:ta: alota: Hali epima: dupiki wekisiki I pa:ta: hone witolo hata: handa: mia:ka:na:ta: 37 kota: I kone handa: mina:la:me. Kutupa hali epima: I handa: mia:ka:na:ta: I homeke dia:me. Hande I tapaeya: hali make handa: mina:la:me laa leekeme.

Epima: niki amele a:nda: na lia:ka:na:ta: nika:ekie (Luku 9:49-50)

38 Koto leeke handaa Dionima: ipiki pa:ta: alota: Disao. Hali ma:nda:ma: naka: biki alo hata: hoke temokomanu tolu lia:tiki pia:eki handoma:me. Koto someta: niki amẹlẹ mandakena: na pomieke handaa sa:sa: puma:me leekeme. 39 Koto leekepate Yesuma: alota: Pa sa:sa: na pea:pa:peke. Hali epima: yaka biki alo hata: wele pita:la:eki pia:ka:na:ta: wetepena: koto hal-ima:ta: yaka biki na hoeyaalieke leekeme. 40 Hali ma:nda: epima: niki pa:ta: a:nda: na lia:ka:na:ta: ipikita: nika: halie leekeme. 41 Iki pa:ta: ota: pi alome. Ikana:ma:ta: ya biki melemeke handaata: hali epima: ikali naaka:na: ipi kanakena: hola: pamba iki kia:ka:na:ta: ipika: yenki ota: milieke leekeme.

Hoke hau puluekema: hone tiaasa:eki
(Ma:tiu 18:6-9, Luku 17:1-2)

42 Hali epima: do I pa:ta: hone tulaaseme weki wandiki sunu homeke ma:nda:ma: hoke hau pina: pu tiaena: lea:ka:na:ta: kota: koto halina: make pa:ta: toopi hombeleke mea tonkao oni dawala pa:ta: mo hali mea lopaeya:ka:na: yoluta: epolo pia:me leekeme. 43 Naka: kikima: hoke hau puelena: lea:ka:na:ta: koto kiki tunkulu baapeke leekeme. Kiki homeke hata: hao hala:eki mika:na:ta: epolo pa:la:pate kiki yaapo hata: ti to hala: alena: peka:na:ta: hoelieke leekeme. 44 (besi namba 48 handa:peke) 45 Naka: ankema: hoke hau puelena: lea:ka:na:ta: naka: anke tunkulu baapeke leekeme. Anke homeke hata: hao hala:eki mika:na:ta: epelieke leekeme. Anke yaapo hata: ti to hala: alena: peka:na:ta: hoelieke. 46 (besi namba 48 handa:peke) 47 Naka: lekema: hoke hau puelena: lea:ka:na:ta: naka: leke yoka: mea baapeke leekeme. Leke homeke hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: peka:na:ta: epelieke. Leke yaapo haeka:na:ta: mo ti to hala: alena: neke mea lopaeya:ka:na:ta: hoelieke leekeme. 48 Koto alena:ta: iki no haleme kimimanu na homo halememe. Kutupa mo ti to hala:eki na hundinekepato hala:me leekeme.

49 Ma:na: hotekena: damena pu ala: tupa: wanda:hali paeyaona: ti tala:eki pu lelieke leekeme. 50 Epita: a:pa:la:pate ipika: tende pa:la:eki a:nda: alu pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo epita: ekipa paa tende peaalipikipe leekeme. Ika: kone epi wia hapa:peke leekeme. Kutupa ika: ika: kone a:nda: pelia homu pu alu alu pea:pa:peke leekeme.

10

Tooli ka:ta:alu pita:la: ekina: mana: pi
(Ma:tiu 19:1-12, Luku 16:18)

1 Koto alena: mina:pa:lao Yesu Diudia nane pua mo Diodani ikali yuma mone tea: nane make peekeme. Wanda:hali wopu ipiki pa:ta: pa a:pa mombelemekeme. Kutupa amba: walo hayeke tupa: paa waleekeme.

2 Mandane Pa:tisi haliwekima: Yesuna: anke yololo hata: a:pa lota: pimikime dupa. Hali ma:nda:ma: ipika: wanda: yokea:ka:na:ta: o ki-aeya:ka:na:ta: ana: pa:la:pe o ana: na pa:la:pe lemekeme. 3 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mosesima: eki pi ula:eki leekepe leekeme. 4 Ikana:ma: alota: Mosesima:ta: ipika: wanda: yoka:la:eki o kiaasa:eki tameiya:na: wape pina: laa kutupa yokena: o kiaena: lo hayekeme lemekeme.

5 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ika: puki taka:laaso hamina: koto hau pea:pa:peke laa wape piekepate 6 ala:ta: ala:ta: wepia haena: la:la: dina:ta: Koda:ma: hali make haena: wanda: make haena: leekeme laa 7 Koto ekita: hali ma:nda:ma: ipika: ateke inkiki yaapo mina:pa:lao ipika: ma:la: wanda: yaapo pa:ta: apa:tao ta:ma:ni pea halipipikie. 8 Kutupa ipilikita: homeke kone halipipikie leekeme. Koto ekina: ipilikita: yaapo dia:me. Homeke kone halepeme

leekeme. 9 Koto ekina: Koda:ma: apa:taasa: ekita: halima: ka:ta:alu na peaena:e leekeme.

10 Da pa:ta: honda: pambaa hata: Yesuma: hande leeke pi pa:ta: ipika: disaipolo haliwekima: ipiki paa lota: pimikime. 11 Yesuma: iki pa:ta: alota: Hali epima: ipika: wanda: yokaata: o kiaota: wanda: ma:nda: mia:ka:na:ta: mo mupeke wanda: pa:ta: pi ula:eki yamba:la hoke hau pita:la:me leekeme. 12 Kutupa wanda:ma: ipika: haliki ota: mina:pa:lao hali ma:nda: pea:ka:na:ta: kota: koto wanda:ma: pi ula:eki yamba:la hoke hau pita:la:me leekeme.

Yesuma: weki wandiki sunu wamo puma: puma: piekeeki (Ma:tiu 19:13-15, Luku 18:15-17)

13-14 Wanda:halima: weki wandiki sunu Yesu pa:ta: hatuku pemekeme. Ipikana:ma: wataena:yeke pimikime. Mo disaipolo haliwekima: wanda:hali sa:sa: pimikipate Yesuma: handaata: mineke pankolo hata: iki pa:ta: alota: Koto weki wandiki sunu I pa:ta: epena: lape. Sa:sa: na pia:pa:peke leekeme. Dupiki weki wandiki sunuma: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: handil-imikie leekeme. 15 Iki pa:ta: ota: pi alome. Wanda:hali epima: mo weki-wandiki sunuma: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki minolo piteleme tupa: na mimika:na:ta: kota: ikita: koto pa:ta: ana:na: na hondo pambilimikie leekeme. 16 Kutupa Yesuma: mo wekiwandiki sunu ipika: kiki yaapoma: miniki hata: hopulu mea wamo puma: puma: piekeme.

Hamoko halima: Yesu pa:ta: deto hala: ekina: lota: piekeeki (Ma:tiu 19:16-30, Luku 18:18-30)

17 Yesuma: pota:na: poluekema: haena: hali homekema: aiya puaata: Yesuna: puki pa:ta: tumiki yotuao pita: lota: piekeme dupa. Epeke Wala:la: Halio. Deto hala:eki muluekema: eki ponope leekeme. 18 Kutupa Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ekipeke I pa:ta: Epeke halio alepe laata: Ma:nda: hali a:nda: na a:pa:la:pate Koda: homeketa: a:pa:la:me leekeme. 19 Neketa: mo pi ula: ekimanu opueleme. Hali ma:nda: ota: homena: na lia:peke. Hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkula:peke. Pake na napeke. Yayapiki pi na lapeke. Na makeaapeke. Naka: ama: apa: yaapona: pi opua:peke leekeme. 20 Kutupa ipikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Wala:la: Halio. Koto pimanu paeyao weki hata: kone opu haowa:me leekeme.

21 Yesuma: ipiki pa:ta: handolo hata: a:ta:ma: homolo hata: alota: Nakana:ma:ta: homeke hau homeke na pa:la:me. Neke pua naka: wia hale alemanu paeyao ma:nda:ma: hambaata: mo natehali wanda:hali pa:ta: hale hale pika:na:ta: neketa: oli hepeni nane yenki tieke wialieke leekeme. Kutupa a:pa ya hoki nane telia:peke leekeme. 22 Yesuma: koto leeke handaa mo halima: wenoko homa:niao ka:nda:ma: homolo hata: peekeme. Hamoko hali hayeke handaa piekeme.

23 Yesuma: la:ka:la: moneao ipika: disaipolo haliweki handaata: iki pa:ta: alota: Hamoko wanda:halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: haena: weleke we wotu pilimikie leekeme. 24 Ipika: disaipolo haliwekima: koto pi opua penkilipa:tia pomimikipate Yesuma: iki pa:ta: paa alota: Ya weki titio. Hamoko wanda:halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: pua:peke ekita: ka:nda: pa:la:me. 25 Kemolo ma:na:ta: noi ka:ka:na: pa:ta: pea:ka:na:ta: yapa: pa:la:pate hamoko halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: poluekema: ka:nda: pilieke leekeme.

26 Kutupa ikana:ma: penkilipa:tia wotu pomua ipiki pa:ta: alota: Kota: epima: da:ta:la:eki mea:peke ya:la:pe lemekeme. 27 Yesuma: iki handa alota: Wanda:halima: ika: kone pea:peke na ya:la:pate Koda:ma: homeke ana: pa:la:me. Koda:ma: hau paeyao pea:peke ya:la:me.

28 Pidama: Yesu pa:ta: pi loluekema: alota: Opie. Nikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao mina:pa:lao naka: hoki nane telioloma:me leekeme. 29-30 Koto leeke Yesuma: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: ipika: da ipika: hameke titi ipika: ana: titi ipika: apa: ama: make ipika: wekiwandiki sunu make ipika: kenkemanu make mina:pa:laeya:ka:na:ta: I pa:ta: make koto Pi Seliapo pa:ta: make hone witolo hata: koto ekimanu mina:pa:laeya:ka:na:ta: kota: do kenkena: hata: kone damanu 100 tupa: hameke titi make ana: titi make apa: ama: titi make wekiwandiki sunu make kenkemanu make 100 tupa: miliepate tanda mina:la: ekimanu make milieke leekeme. Kutupa mo hao epolo pa:la: dina: make deto hala:eki milieke leekeme. 31 Kutu pa:la:pate ame do titina: halo pa:la: wanda:hali woputa: wetepena:ta: wetepe nane halimikie. Kutupa wetepena: ipula: wanda:hali woputa: titina: halo pelimikie leekeme.

Homa paa tiaapeke ekina: tana: tepo la haleekeeki (Ma:tiu 20:17-19, Luku 18:31-34)

32 Yesu ipika: disaipolo haliweki amele Diutuseleme da nane pula: pota:na: opa:liaaso haena: Yesu amba: titina: peekema: ipika: disaipolo haliwekima: penkilipa:tia pomimikime. Kutupa wetepena: ipulu hata: wanda:halima: paala:ma: homa: paleke teli mea epemekeme. Yesuma: hande 12 haliweki hosiki mopate leke pa hatuku pua ipiki minulu pimiki haliwekima: ipiki pa:ta: pulu pa:la: ekimanu koto haliweki pa:ta: kini pu mea la hale hale pitolo alota: 33 Opua:pe. Nikita: ameta: Diutuseleme nane opa:liaasoma:me. Mo yeni peao haleme you haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: make Wanda:halina: Eiyeke mea dupa lelimikie. Neketa: homoelena: lumeke lelimikie laata: ikana:ma:ta: ipikita: mo Diendaili haliweki pa:ta: mea halimikie laata: 34 kutupa mo haliwekima: ipiki kitao ipika: lokena: dopi taa yumbua bao limikie leekeme. Kutupa nate tepo wia paeya:ka:na:ta: paa tiaalieke leekeme.

Dia:mesi Dioni yaapoma: tieke haluekema: lepekeeki (Ma:tiu 20:20-28)

35 Sepedina: eiyeke Dia:mesi Dioni yaapoma: Yesu teke pa:ta: pua alota: Wala:la: Halio. Dika: hone pa:la: ale ma:nda: honke lolupekema: kuelena:e lepekeme. 36 Kutupa Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Eki peaanope leekeme.

37 Ipilikana:ma: alota: Naka: biki tieke mea pitika:na: dikita: homeke naka: popeke nane pa:ta:liki nanema: mea pitao ma:nda: naka: hoeya: nane pa:ta:liki nanema: mea pitaalena:e lepekeme.

38 Koto lepekepate Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Ipilika: honke alepe ekita: hone wotu na wiki hata: alepeme leekeme. Ima: kapona: nolue ekita: ipilikana:ma: make napa:peke ya:la:pe. I bapitaisi peaalia: tupa: ipiliki make bapitaisi peaapeke ya:la:pe leekeme. 39 Kutupa ipilikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Diki ana: pa:la:me lepekeme.

Yesuma: ipiliki pa:ta: alota: Ima: kapona: nolue ekita: ota: nelipipikie. I bapitaisi peaalua: tupa: ipiliki ota: bapitaisi peaalieke leekeme. 40 Kutu piliepate ya popeke nane kiki hoeya: nane kiki yaapo pa:ta: epima: pitilipipikipe laata: Ima: lapeke na ya:la:me. Koda:ma: ipika: mulu pa:la: hali pa:ta: mo pitulu pa:la: ale wamo peao ula:me. Koto ekina: Koda:ma: ipika: mulu pa:la: hali pa:ta: halieke.

41 Mo hande kiki yaapo haliwekima: Dia:mesi Dioni yaapoma: Yesu pa:ta: honke lepekeeki opuaata: ipiliki pa:ta: mineke pankemekeme. 42 Kutupa Yesuma: mo haliweki ipiki pa:ta: epena: laa iki pa:ta: alota: Ikana:ma: handelememe. Diendaili wanda:halina: kapomani tumiki haliwekima: wanda:hali tombuao halememe. Kutupa ika: hali tieke tieke manuma: wanda:hali Dupa:pe laa pi wotu hapolo halememe leekeme. 43 Koto tupa:

lo halemepate ikana:ma:ta: koto hau na pea:pa:peke. Iki pa:ta: hali epima: I tieke halueke hone wia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: ika: hau peawalieke. 44 Kutupa iki amẹlẹ hali epima: I titina: hali haluekee hone wia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: iki paeyaona: hau peawalieke. 45 Pa ekipeke mo Wanda:halina: Eiyeke kone mo wanda:halima: ipika: e pokaena: loluekema: yeke na epeeke yekepate ipikana:ma: pa ika: e pokaaluekema: make ipika: da:ta:la: ekima:ta: iki wopuna: hoke hauna: yenki haluekema: epea:me leekeme.

Yesuma: leke holupiki halina: leke kilaeyekeeki
(Ma:tiu 20:29-34, Luku 18:35-43)

46 Ikana:ma: Dietiko da pa:ta: opolo pemekeme. Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki make wanda:hali wopu make Dietiko da nane mina:pa:laaso haena: Timeiya:sina: eiyeketa: Batimeiya:si leke holupiki hali hata: mani honke loluekema: yeke pota: nepokona: pitiekeme. 47 Wanda:halima: Na:sa:tete hali Yesuta: yopula:me lemeke pi opuaata: ipikana:ma: wi alo hata: alota: Oe. Yesuo. Deipidina: tapake halio. Nakana:ma: I pa:ta: a:ta:ma: homa:e leekeme.

48 Ipika: leekeeki opuaata: wanda:hali wopuma: Pi na lapema laa sa:sa: pimikipate ipikana:ma: wi anekehapu alota: Deipidina: tapake halio. Nakana:ma: I pa:ta: a:ta:ma: homa:e leekeme. 49 Kutupa Yesuma: pua pota: hopikina: hando hata: alota: Epena: wi lape leekeme. Wanda:halima: mo leke holupiki hali wi laa ipiki pa:ta: alota: Puki hana: noka:pa tiae. Neke wi ala:me lemekeme. 50 Koto lemeke ipika: make aka: holo baota: anekema: tiaa lupao Yesu pa:ta: peekeme. 51 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Eki peaano hone pa:la:pe leekeme. Mo leke holupiki halima: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Ya leke yaapo ki laae leekeme. 52 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Neke pue. Naka: hone tulaasa: ekima: epeaasa:me leekeme. Kutupa koto kone ipika: leke yaapo epeeketa: Yesuna: hoki nane teli mea peekeme.

11

Yesuta: Kini Hali tupa: Diutuseleme lepolona: epeekeeki
(Ma:tiu 21:1-11, Luku 19:28-40, Dioni 12:12-19)

1 Diutuseleme da teke pa:ta: pulu hata: Betepeisi Bedani da yaapo pa:ta: opolo pemekeme. Mo da yaapota: mo Olipi ti polu haemeke peiyenena: hayekeme. Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo hali yaapo tapaaso hata: alota: 2 Mo koto nane hala: da pa:ta: puaata: da opolo pulu hata: kuta kone donki ma:na:na: panake donkisiki homeke wakapena: endia haena: handilipipikie leekeme. Koto donki ma:na:siki ma:nda:ma: ipika: hokina: amba: na pita handeke donkie laa Wakapa: hola: mea a:pa:pa:peke leekeme. 3 Ma:nda:ma: ipiliki pa:ta: Ekipeke pitelepepe lea:ka:na:ta: dupa lapa:peke. Tekehalima: muluekema: hone pa:la:me lapa:peke. Wetepena: kuta kone ma:nda:ma: paa mea epena: lelieke lapa:peke leekeme.

4 Koto leeke puaata: mo donki ma:na: pota: kake pa:ta: endia lepolo pota:na: haena: handa: wiaata: kelepa: mipikime. 5 Ka:la:paaso haena:ta: koto alena: haemeke haliwekima: hololo haena: ipiliki pa:ta: alota: Mo donkisiki kelepelepe ekita: eki puluekema: kelepelepepe lemekeme. 6 Kota: Yesuma: leeke ekita: mo haliweki pa:ta: lepekeme. Leeke ekita: opuaata: mo haliwekima: pa:na:e lemekeme. 7 Yesu pa:ta: mea pepeketa: ika: daumanu mea mo donki sikina: hokina: yamaemeketa: Yesu manda a:meiya pitiekeme. 8 Wanda:hali wopuma: ika: daumanu lepolona: yamoma: yamoma: pimikime. Kutupa mandane wanda:halima: katake mendia wiki ti palekemanu tondopa: mea

yamoma: yamoma: pimikime. 9 Titina: pemeke wanda:halima: make wetepena: pemeke wanda:halima: tonka:na: wi la alu alu pitolo alota:
Hosa:na:e. Ta:na:e. Tekehalina: bikina: ipula: halita: Koda:ma: ipika: pi laena:e laa 10 Nika: apa: Deipidi ipika: kilu tombuao hala:eki ipula: ekina: ipika: pi lamana:e. Hepeni nane Hosa:na: pi lamana:e. Koda:na: biki a:meiyaomana:e lemekeme.
11 Yesuma: Diutuseleme da opolo pua tembolo da tukiki pa:ta: honda: pambaata: ala:ta: ala:ta: paeyao handoma: handoma: peaata: nate amba: paeyeke handaata: timba: lapeke yeeke mo disaipolo haliweki amẹlẹ Bedani da nane pemekeme.

Yesuma: mo nose ti pa:ta: kiliki na a:ilipikie leekeeki
(Ma:tiu 21:18-19)

12 Kutupa da ka:la:peeke haena:ta: mo Bedani da mina:pa:lao paa la:ka:la ipulu hata: Yesuma: tea:ma: homeekeme. 13 Pota:na: puaata: nose ti homeke katake mendia wieke ekina: mopate leke hata: handaata: kiliki a:ela:patema: handolo peekepate teke pa:ta: opolo puaata: pa katakemanu homeke handeekeme. Mo nose kiliki a:eya:peke nate ai dia:yeke piekeme. 14 Kutupa Yesuma: mo nose pa:ta: alota: Naka: kilikimanu ma:nda:ma: na talo nelieke leekeme. Ipika: disaipolo haliwekima: koto leeke pita: opimikime.

Yesuma: tembolo da pa:ta: peekeeki
(Ma:tiu 21:12-17, Luku 19:45-48, Dioni 2:13-22)

15 Diutuseleme da pa:ta: opolo puaata: Yesuma: mo tembolo da honda: pambaata: koto da pa:ta: sipisipi ma:na:manu hambo haemeke haliweki hama: nane tolu liaata: mo mani topo pu haemeke haliwekina: teipolomanu make melipu bamanu hambo haemeke haliwekina: pitieke alemanu hoila:mina: lopaeyekeme. 16 Kutupa ipikana:ma: ma:nda:ma: ala:ta: ala:ta: mo tembolo da puku toka:la: mea tia yopua:tiki peaama:na: sa:sa: pitolo leekeme. 17 Kutupieke ipikana:ma: pi wala iki pa:ta: alota: Mo Baibolona: wape pea ula: pita: Koda:ma: alota: Yaka data: kenke paeyao wanda:hali paeyaoma: yeni pu halo pa:la: da hala:me laa wape pa ula:pate ikana:ma:ta: do data: pake no pamboloendi piteleme da haena: alememe leekeme.
18 Wanda:hali wopuma: Yesuna: waleeke pimanu opuaata: penkili pimiki handaata: mo yeni peao haemeke you haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make Yesu pa:ta: paala:ma: homolo hata: ipiki lu alu palo pimiki pota: weimikime. 19 Kutupa nate pambolo haena: Yesu ipika: disaipolo haliweki amẹlẹ teke da mina:pa:lao pemekeme.

Nose ti homeeke ekina: Yesuma: leeke ekina: hone tulaemekeeki
(Ma:tiu 21:20-22)

20 Da ka:la:peketa: pota:na: yopulu hata: hande nose ti handemekepate katake teke tonka:na: paeyao hapua hayekeeki handemekeme. 21 Pidama: hone wia ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Handa:e. Nakana:ma: pima: kone hoeyaeye nose ti koto hapua hala: handa:e leeketa: 22 Yesuma: iki pa:ta: alota: Koda: pa:ta: hone tulao hapa:peke. 23 Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: oli pote pa:ta: alota: Naka: kone tiao mo dawala pa:ta: pua lopa:peke lea:ka:na:ta: ipika: puki pa:ta: hone ti na yokeke pa ipika: dupilieke leeke pi manuta: ota: pilieke laa homeke hone witolo hata: lea:ka:na:ta: mo hali pa:ta: ota: pina: lelieke leekeme. 24 Koto ekina: iki pa:ta: alome. Ala:ta: ma:nda:na: yeni pitolo hata: honke lemeka:na:ta: kota: Amba: mea wia halome hone wia hata: milimikie leekeme. 25 Kutupa make Koda: pa:ta: tiao hata: yeni pimika:na:ta: ma:nda:ma: iki pa:ta: hoke hau pa:la:eki pa:ta: hone pa upaleke hata: pimika:na:ta: kota: ipika: hoke hau tombuao pa paeyaapa:peke leekeme.

Ika: hepeni nane hala: Apa:ma: ika: hoke hau paeyaena:yeke ma:nda:ma: iki pa:ta: hoke hau pa:la:eki paeyaapa:peke leekeme. 26 [Ikana:ma: ma:nda:ma: pa:la:eki na paeyaemeka:na:ta: ika: hepeni nane hala: Apa:ma: ika:eki make na paeyaalieke leekeme.]

Epima: neke biki halo pia:pe lemekeeki
(Ma:tiu 21:23-27, Luku 20:1-8)

27 Yesu ipika: disaipolo haliweki amele Diutuseleme da nane paa puaata: tembolo da tukiki pa:ta: pulu haena: mo yeni peao haemeke you haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make tondiki haliwekima: make paeyaoma: ipiki pa:ta: pua alota: 28 Hande pu haleeki manuta: ekipa pipe o epima: neke wele peaeya:pe lemekeme.

29 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: iki pa:ta: lota: pitolo pi ma:nda: opua la kimika:na:ta: kota: Ima: pu halo hau manuta: I wele peao hala: halina: biki la kulueke. 30 Dionima: bapitaisi peao haya: hauta: hepeni nane ekipe o kenke wanda:halina: ekipe leekeme.

31 Koto pi opuaata: mo haliwekima: ika: ika: kone pi lemekeme dupa. Hepeni nane ekie loma:ka:na:ta: niki pa:ta: Kota: Dionima: lo haya: pi manuta: ekipeke na miniki haemepe lelieke laa 32 Kenke wanda:halina: ekie loluma:pe lemekepate wanda:hali paeyaoma: Dionita: Koda: ipika: pi la: mea halo haya: halie lo halemeke handaa mo wanda:hali pa:ta: paala:ma: homemekeme. 33 Koto ekina: mo haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Niki na handoloma:me lemekeme. Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Ima: make yaka pu halo haumanu I wele peao hala: halina: bikita: iki na la kulueke leekeme.

12

Hoke haliwekima: e handeteke haemekeeki
(Ma:tiu 21:33-46, Luku 20:9-19)

1 Koto laa Yesuma: onkoluma: laa iki pa:ta: alota: Hali ma:nda:ma: waini e pokaata: pape pea mo waini kilikimanu dikili pulu pieke alena: kenke awaata: ti hokulu mea a:meiyao noka:pa oli manda hata: e handeteke haena: da a:eyekeme. Dupa pea ipika: e pokaaseme haliweki mea haena: laata: kenke ma:nda: nane peekeme. 2 Bapina: mo e teke halima: ipika: e pokaasa: hali ma:nda: hande e pokao haemeke haliweki pa:ta: kilikimanu mandaneeki meaena:yeke tapaeyekeme. 3 Koto haliwekima: mo e pokaasa: hali meaata: yombua bao kiki hameke tapaemekeme. 4 Kutupa e teke halima: e pokaasa: hali ma:nda: tapaeyekepate mo haliwekima: koto somena: amboke yombua baota: hoke tupa: yaala: tieke homaemekeme. 5 E teke halima: paa ma:nda: tapaeyekepate ota: limikime. Koto haliwekima: mandaneeki wopu pa:ta: make kutu pimikime. Mandane ekimanu yombua baota: mandane ekimanu ota: limikime.

6 Mo e teke hali yaapota: homeketa: pa hayekeme. Ipika: puki piki weki homeke pa hayekeme. Paeyaaso hata: mo haliweki pa:ta: ipika: eiyeke tapaaso hata: alota: Yaka wekina: pi opua homu pea halimikie leekeme. 7 Koto leekepate mo e pokao haemeke haliwekima: ika: ika: kone alota: Dota: e teke halina: anke teke mulu pa:la: halina: alema: Lumana: bape lemekeme. Kutupa ipika: mulu pa:la: ekita: nikana:ma: mumana:e lemekeme. 8 Kutupa mo hande halina: eiyeke mea ota: liaata: ipika: loke mo e tikene nane mea baemekeme leekeme.

9 Yesuma: alota: Mo e teke halima: eki pilia:pe laa Ipikana:ma: a:paata: mo e pokao haemeke haliweki ota: lia paeyaota: mandane haliwekima:ta: ipika:

e pokao haena: lelieke laata: 10 Kota: mo Baibolo bukana: wape pea ula: pi do ekita: na yata:pelemepe.
Mo da a:eyo haemeke haliwekima: baemeke toopita: da keneme nane ota: teke toopi ula:me.
11 Kutu pia: ekita: Tekehalima: pia:me. Kutupa nikana:ma: handaata: penkili poloma:me
laa wape pa:la:me leekeme.
12 Mo hande yeni peao haemeke teke haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make tondiki haliwekima: make paeyaoma: do onkoluma: pita: niki pa:ta: lea:me hone witolo hata: Yesu minina: loluekema: taapemekepate wanda:hali pa:ta: paala:ma: homemeke handaata: Yesu mina:pa:lao pemekeme.

Sisana: dakisi mani
(Ma:tiu 22:15-22, Luku 20:20-26)

13 Pate ikana:ma: mandane Pa:tisi haliweki make Hetodina: hoki nane telimiki haliweki make Yesuna: pi ta molo pena: Yesu pa:ta: tapaemekeme. 14 Ikana:ma: ipiki pa:ta: a:pa alota: Wala:la: Halio. Nakana:ma: ota: pimanu lo hale halie. Nikana:ma: opoloma:me lemekeme. Nakana:ma: wanda:hali pa:ta: hone ma:nda: ma:nda: na u haleme. Nakana:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: mandake hau piki wanda:halie laaka:na: Koda:na: ota: hau pita:la: pi homeke walo haleme la alota: Mo Kapomani tieke Sisa pa:ta: dakisi mani hala:la: ekita: a:pa:la:pe o hoela:pe. Mani halomonope o na halomonope laa lemekeme.
15 Koto lemeketa: Yesuma: ika: kekeke haemekeeki handolo hata: alota: Ikana:ma: ya anke ekipeke yola:lemepe leekeme. Toopi poeke homeke handono mea ipupe leekeme. 16 Homeke mea a:pa haena: Yesuma: iki pa:ta: alota: Koto sua sua ula: ekita: epina: leke popelekepe leekeme. Ikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Sisana: ekie lemekeme. 17 Yesuma: iki pa:ta: alota: Sisana: ale manuta: Sisa pa:ta: pa mea hala:pa:peke. Kutupa Koda:na: ale manuta: kota: Koda: pa:ta: pa hala:pa:peke leekeme. Mo haliwekima: koto pi opuaata: penkili pimikime.

Homaa paa tiaalo pa:la: pi
(Ma:tiu 22:23-33, Luku 20:27-40)

18 Mandane Sa:dusi haliweki Yesu pa:ta: epemekeme. Koto tapakema: ota: homemeke wanda:hali paa na tiaalieke lo haemeke haliwekie. Ikana:ma: Yesu pa:ta: a:pa lota: pitolo alota: 19 Wala:la: Halio. Mosesima: niki pa:ta: dupa wape piekeme. Hali ma:nda:ma: ipika: mupeke hameketa: wanda: pa haena: weki wandiki na mendiki homea:ka:na:ta: kota: koto wetepe nane halima: wanda: kosa:piki meaata: ipika: homeeke hamekena: weki wandikimanu mendiao haena: lena: lapa:peke wape piekeme leekeme. 20 Kutupata: hameketiti watake hata: haemekeme. Mupeke wekima: wanda: meaata: weki wandiki na mendiki homeekeme. 21 Kutupa hoki nane wekima: mo wanda: meaata: weki wandiki na mendiki homeekeme. Kutupa koto hoki nane weki ma:nda:ma: kutu piekeme. 22 Watake hata: hamala: hamala: paeyaoma: koto tupa: miekepate mo wanda: pa haena: weki wandiki na mendiki pa haena: homeke homeke lo homemekeme. Kutupa homo paeyaeyeke naneta: mo hande wanda: make homeekeme. 23 Kutupa wanda:hali paa tialimi natena:ta: ota: epina: wanda: haliepe. Pa ekipeke mo watake hata: haliwekima:ta: mo wanda: homeke kone mimikime lemekeme.
24 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: pi lo hoeyaasememe. Pa ekipeke mo Baibolo bukana: wape pea ula: ekimanu na handelememe. Kutupa

Koda:na: wele pu hala: ekimanu make na handelememe. 25 Amba: homemeke wanda:halima: paa tiaemeka:na:ta: wanda: na miki hali na peke oli hepeni nane enisolo tapake haleme tupa: pa hao halimikie leekeme.

26 Kutupa Yesuma: pi ma:nda: alota: Mo hande homemeke wanda:hali paa tiaalo pelemeeki pa:ta: alome dupa. Mosesima: wape pieke bukana: mo hande pa hayeke ti sikina: kone ti to hayekeeki na yata:pemepe. Do mana:ta: Koda:ma: Mosesi pa:ta: leekeme dupa. Ita: Eipoloha:ma:na: Koda: make Aisa:kena: Koda: make Dieikopena: Koda: make halome leekeme. 27 Kutupa Yesuma: alota: Do lea: ekina: kota: Koda:ta: homolo peleme wanda:halina: Koda: dia:me. Deto halo peleme wanda:halina: Koda:e laa la:la:pate ikana:ma: hone u hoeyaasememe leekeme.

Titina: pi ula:eki
(Ma:tiu 22:34-40, Luku 10:25-28)

28 Kutupa mo wape pea wala:tiki pu hayeke hali homekema: a:paata: ika: pi pi lemekeeki opitolo hata: Yesuma: ika: pi epeke tupa: hombo peaaso leekeeki opuaata: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Mo hande pi ula:eki manuta: titina: ekita: handoekipe leekeme.

29 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Titina:eki doe. Isulai wanda:halio. Opua:pe la:la:me. Tekehali Koda:ta: nika: Tekehali homeke hala:me. 30 Kutupa mo Tekehali naka: Koda: pa:ta: naka: puki paeyaoma: make naka: temoko paeyaoma: make naka: hone witeleeki paeyaoma: make naka: honkopu haseeki paeyaoma: make pukima: homo hapa:pekee la:la:me. 31 Wetepena:eki doe. Neke pa:ta: naka: kone a:ta:ma: homele tupa: da wanda:hali pa:ta: make a:ta:ma: homo hapa:pekee la:la:me laa koto hande pi ula:eki yaapota: ota: titina:ekie. Mandaneeki manuta: wetepena:e leekeme.

32 Kutupa mo wape pea wala:tiki pu hayeke halima: Yesu pa:ta: alota: Wala:la: Halio. Ota: aleme. Koda: homeke hala: ekita: ota: leme. Ma:nda: dia:me ipiki homekee. 33 Kutupa Koda: pa:ta: puki paeyaoma: make hone wita:la:eki paeyaoma: make honkopu hasa:eki paeyaoma: make a:ta:ma: homa:pa:peke. Kutupa nikana:ma: niki pa:ta: niki kone a:ta:ma: homoloma: tupa: da wanda:hali pa:ta: kone a:ta:ma: homa:la: ekita: ota: titina:ekie leekeme. Koda: pa:ta: yanka hala:la: ekimanu paeyao make liaa hala:la: ekimanu make koto ekita: wetepena:ekie leekeme.

34 Kutupa Yesuma: mo halina: hone wopu wia epeke tupa: leekeeki opuaata: ipiki pa:ta: alota: Nakana:ma: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki teke pa:ta: haleme leekeme. Koto lea:eki hoki naneta: wanda:halima: paala: pieke handaa ma:nda:ma: lota: paa na piekeme.

Ketisona: tapake apa:ta: epipe
(Ma:tiu 22:41-46 Luku 20:41-44)

35 Yesuma: mo tembolo da tukiki pa:ta: hata: pi walolo hata: alota: Wape pea wala:tiki pu haleme haliwekima: Ketisota: Deipidina: tapake wekie la:la: ekita: ekipa la:la:pe laa 36 Deipidima: ipika: kone alota: Holi Sipitidima: la halolo haena: alota:

Mo Tekehalima: yaka Tekehali pa:ta: leekeeki dupa.

Naka: a:nda: tunkuliki haliweki naka: anke oto pa:ta: mea pitaanoyeke yaka popeke nane kikina: pita:peke la:la:me.

37 Kota: Deipidima: ipika: kone Ketiso pa:ta: Yaka Tekehalie la:la:me. Koto ekina: ipika: tapake wekita: ekipa haliepe leekeme. Mo wanda:hali wopuna: Yesuna: pi ta:na:ma: homa opimikime.

Yesuma: mo tapake manuna: haumanu lo kelaeyekeeki
(Ma:tiu 23:1-36, Luku 20:45-47)

38 Ipikana:ma: iki pa:ta: pi walolo hata: alota: Mo wape pea wala:tiki pu haleme haliwekina: hau wotu handeteke hapa:peke leekeme. Hokulupiki daumanu pambao pomu hata:ta: makedina: hatiki pita:la: wanda:halima: iki pa:ta: pi la halena: hone u halememe. 39 Kutupa pi hotu haemeke damanu tukiki pa:ta: pituluekema: wanda:halima: iki handena: hone wia epeke sea manuna: pitu halememe. Ne pambaasa: ekina: make epeke haupiki seana: pituluekema: hone u halememe leekeme. 40 Kutupa kosa:piki wanda:wekina: ala:ta: ala:ta: pa meaata: kutu pitolo kone handaena: hau puluekema: yeni pu hokulu peao halememe leekeme. Mo haliwekima: ika: hoke yenkita: ota: tieke milimikie leekeme.

Kosa:piki wanda:ma: Koda: pa:ta: mani haleekeeki (Luku 21:1-4)

41 Yesuma:ta: mani pambo haemeke bokosi teke pa:ta: ti lao pita: wanda:halima: koto pa:ta: a:pa mani lopaemekeeki handeekeme. Hamoko wanda:hali wopuma: mani wopu mea a:pa lopaemekeme. 42 Wetepena: natehali kosa:piki wanda: sikima: a:paata: manisiki yaapo 2 toeama: handekeeki mea a:pa lopaeyekeme. 43 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: epena: wi la: mepi pea iki pa:ta: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Do natehali kosa:piki wanda: sikima: mea a:pa lopaeya: eki sikita: tiekee. Mo mea a:pa lopaaseme wanda:hali paeyaona: ekita: hosiki alesikie. 44 Wanda:hali paeyaoma: ika: mani tieke putupu mea putupiliki wimiki ekimanu mea lopaememe. Kutu pimikipate do wanda:ma: ipika: natehali hata: ipika: wia: hayekeeki paeyao mea lopaeya:me leekeme. Ipika: ne hamba:pekeeki kone mea lopaeya:me leekeme.

13

Yesuma: mo pulu pa:la: ekimanu la haleekeeki (Ma:tiu 24:1-14, Luku 21:5-19)

1 Yesuma: mo tembolo da mina:pa:lao hama: nane opolu baaso haena: ipika: disaipolo hali homekema: ipiki pa:ta: alota: Wala:la: Halio. Handa:e. Do toopimanu tieke tiekee leekeme. Do da tiekemanu make seliapo seliapoe leekeme. 2 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Do da tiekemanu handelepe. Toopi manda ma:nda: na tapa: pelia hata: paeyao ota: lopilieke leekeme.

3 Yesuta: oli Olipi ti polu peiyene pa:ta: mo tembolo da handa:moneao pitina: Pida Dia:mesi Dioni A:ndutu make ika: honumake sikima: Yesu pa:ta: lota: pea alota: 4 La kie lemekeme. Hande le ekita: handima: ipiliepe laa lota: pimikime. Kutupa ipuluekema: haena: eki hau pulu pa:la:eki handuluma:pe laa lota: pimikime.

5 Yesuma: iki pa:ta: la halolo hata: alota: Wotu handeteke hapa:peke. Hali ma:nda:ma: iki hatuku pu hoeyaama:na: handeteke hapa:peke. 6 Haliweki wopuma: yaka biki alo hata: alota: Ita: Ketisoe lelimikie. Kutupa wanda:hali wopu hatuku pu hoeyaalimikie leekeme. 7 Teke pa:ta: make papate make a:nda: pitelememe pi opimika:na:ta: paala:ma: na homa:pa:peke. Kutu pulu pelemepate paelo pa:la: nateta: ai dia:me leekeme. 8 Koto ekina: kenke homeke wanda:halima: tiaota: kenke ma:nda: wanda:hali pa:ta: a:nda: pilimikie. Na:sinolo Kapomani homekena: wanda:halima: tiaota: Na:sinolo Kapomani ma:nda: pa:ta: a:nda: pilimikie leekeme. Yu kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta:manu yu momeni wotu pilimikie. Kutupa da ma:nda: nane da ma:nda: nane halo peleme wanda:hali pa:ta: tea: ki ipilieke leekeme. Kutupulu pelemeeki manuta: tandama: homolo peleme ekita: kini pu milimikie leekeme.

9 Koto ekina:ta: ika: kone wotu handeteke hapa:peke. Pa ekipeke wanda:halima: iki mo pi yokaalu pulu pa:la: haliweki pa:ta: mea hatuku

pelimikie. Pi hotu hala: damanu tukiki pa:ta: iki yombu mea baalimikie. Kutupa yaka bikina: kapomani you halimanu pa:ta: make Kini haliweki pa:ta: make hata: ika: pu halemekeeki la halimikie leekeme.

10 Kutu puluekema: haena: titina: amba:la mandane wanda:halima: mo hande Pi Seliapo kenke ma:nda: kenke ma:nda: wanda:hali paeyao pa:ta: walimikie leekeme. 11 Kutupa pi yokaalu puluekema: iki mea hatuku pemeka:na:ta: kota: ika: lolo peleme pi amba:la hone bao hapa:peke. Koto pita:ta: Koda:ma: la kia:ka:na:ta: kotoeki lapa:peke leekeme. Ika: kone pi na lelimikie. Holi Sipitidima: lawaalieke. 12 Kutupa hameke ma:nda:ma: ipika: kamesiki ota: homena: lelieke. Atekema: make ipika: weki kone ota: homena: laata: weki wandiki tonuma: make tiaota: ika: ateke inkiki yaapo ota: homena: lelimikie leekeme. 13 Yaka biki menelemeke handaa wanda:hali paeyaoma: iki ota: kiaalimikie. Kutu pilimipate hali epima: kima: na homeke paelo pa:la: tombona: opolo puaata: deto hala:eki milieke leekeme.

Hoeyaapeke ya:la: ale ipilieke (Ma:tiu 24:15-28 Luku 21:20-24)

14 Hoeyaapeke ya:la: aleta: mo hoke ale wia:peke na ya:la: alena: mea wia haena: handemeka:na:ta: Do pi yata:pa:la: halima: hone wina:e mo Diudia nane halo peleme wanda:halita: mo potemanu pa:ta: pindipa pena:e leekeme. 15 Da holuna: halia: halima: hola:pa:niao ala:ta: ala:ta: mea poluekema: da tukiki pa:ta: na honda: pambena:e. 16 Ena: halia: halima: ipika: dau mea poluekema: hoki na lekelena:e leekeme.

17 Weki pitiki wanda:weki make andu halimi wanda:weki make koto nate manuna:ta: a:ta:e laata: 18 koto dina:ta: mo kosa: kina:ta: na epena:yeke yeni pea:pa:peke leekeme. Koto nate manuna:ta: ka:nda:ma: homa:la:eki hone matekeeki ipilieke leekeme. 19 Ka:nda:ma: homa:la:eki koto tupa: amba: na epeekeme. Koda:ma: ala:ta: ala:ta: wepia haena: la:la: dina: kini pa pua ame do make dia:me. Wetepena: make ka:nda:ma: homa:la:eki koto tupa: na ipilieke leekeme. 20 Koto natena: wanda:hali paeyao homolo pelemepate Koda:ma: koto natemanu tunkulina: la:la:me. Pa ekipekepe. Ipika: talopu ma:la: wanda:hali pa:ta: hone wiaata: koto natemanu tunkulina: la:la:me.

21 Koto natena:ta: ma:nda:ma: iki pa:ta: alota: Handa:pe. Ketiso do ane hala:me o Handa:pe. Ketiso mo nane hala:me lea:ka:na:ta: na opua:pa:peke. 22 Yayapiki Ketiso haliweki make yayapiki potopede haliweki make a:paata: iki penkilipulu peleme alemanu make wele pita:la: ekimanu make walaata: mo hande Koda:na: talopu ma:la: wanda:hali kone kutu pea:peke ya:ka:na:ta: hatuku pu hoeyaaluekema: walimikie. 23 Kutu pilimipate wotu handeteke hapa:peke. Epolo pa:la: haumanu paeyao amba: titina: iki pa:ta: la kua:me leekeme.

Wetepena: Wanda:halina: Eiyeke ipilieke (Ma:tiu 24:29-31, Luku 21:25-28)

24 Koto nate manuna: mo hande ka:nda:ma: homolo pelemeeki hone matekeeki paeya:ka:na:ta: wetepena: oli nate make timba: lo pambaata: oli sumba: make ipika: pa̱a̱ na pilieke. 25 Oli hombulanka:manu make ya nane hao honda: pa pa pu lopa:tiki pilieke. Kutupa oli ya nane wele peaasa: ekimanu la:ma:la:ma: pupa wilimikie. 26 Koto natena:ta: Wanda:halina: Eiyeketa: koa tukiki pa:ta: hata: wele wotu pitolo hata: make pa̱a̱ tieke pitolo hata: make epolo pa:la:eki handilimikie leekeme. 27 Ipikana:ma: mo enisolomanu tapa tapa peaata: Koda:ma: talopu ma:la: wanda:halita: nate opa:la: nane make nate pamba:la: nane make oni nane make oli nane make paeyao pa:ta: mea mombelaalieke leekeme.

Handeteke hapa:peke laa onkoluma: leekeeki
(Ma:tiu 24:32-35, Luku 21:29-33)

28 Nose tima: pu hala:eki hone wia:pa:peke. Ipika: paleke ada: pea
katake tindiki lia kelepea:ka:na:ta: bapi ipuluekema: pita:la:me hone u hale-
meme leekeme. 29 Kutupa make hande loa: alemanu ipula:eki hande-
meka:na:ta: kota: tekepa:ta: ya:la:me laa pota: kake pa:ta: hande nate kone
a:pa hala:me hone wia:pa:peke leekeme. 30 Iki pa:ta: ota: pi alome. Do haleme
wanda:halita: paeyao na homeke halimi pita: Ima: loa: alemanu paeyao
amba: ipilieke leekeme. 31 Oli ya do kenke yaapota: paelo pa:la:pate yaka pi
lo haloeki manuta: na paelieke leekeme.

Epolo pa:la: nateta: ma:nda:ma: na handa:la:me laa leekeeki
(Ma:tiu 24:36-44)

32 Kutu piliepate hande loa: nate epolo pa:la: ekita: ma:nda:ma: na
handa:la:me. Nate handopa:ta: haena: epolo pa:la:eki make ma:nda:ma: na
handa:la:me. Oli hepeni nane haleme enisolo tapakema: make Eiyekema:
make na handelema:pate Atekema: homeke handa:la:me leekeme. 33 Ikita:
u na peliki yu wia hapa:peke. Mo epolo pa:la: dita: iki mateleme. 34 Do
tupa:e leekeme. Hali ma:nda:ma: kimisu pea:ka:na:ta: da mina:pa:lao ipika:
e pokaaseme haliwekima: handeteke haena: laa ika: kaukata walaa tapa
tapa pea kutupa pota: kake handeteke hala: halima: wopu handeteke haena:
lelieke leekeme. 35 Koto ekina: handeteke hapa:peke. Hande da teke halina:
epolo pa:la: dita: iki mata:la:me. Timba: timba: alo haena:pe o buta: hokina:pe
o koka:la: e alo haena:pe o da ka:la:paaso nanepe. 36 Ikita: u peliolo hamina:
ipikita: kutaa kone a:paama:na: loa:me. 37 Kutupa Ima: iki pa:ta: alo ekita:
wanda:hali paeyao pa:ta: alome. Handeteke hapa:peke leekeme.

14

Yesu luekema: pota: weimikieki
(Ma:tiu 26:1-5, Luku 22:1-2, Dioni 11:45-53)

1 Diu wanda:halima: Lombei Pupa Yapeeke nate make Na Pombei Yaake
Palaowa Nala: di make hone uluekema: ne pambaaluekema: nate yaapo
titina: amba:la: wiekeme. Kutupa mo yeni peao haemeke you haliwekima:
make wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make Yesu a:mbao mina
lu pimiki pota: weimikime. 2 Ikana:ma: alota: Ne pambaaso haena:ta: dia:me.
Wanda:halima: niki pa:ta: mineke pankaapa:na: lemekeme. Kutupa pota:
ma:nda: weimikime.

Wanda: homekema: Yesuna: youna: senisi ikali holaeyekeeki
(Ma:tiu 26:6-13, Dioni 12:1-8)

3 Yesuta: Bedani da puaata: kindi yeni hayeke hali Saimonona: da pa:ta:
ne nalo pitina: wanda: ma:nda:ma: a:la:ba:seta: toopi kanake homeke mea
epeekeme. Mo kanake pa:ta: senisi totopo pikieki seliapo pambeekeme.
Koto senisina: bikita: Nadae. Yenki tieke alee. Kutupa mo wanda:ma:
kanake yamba:la: liaata: hande senisita: Yesuna: youna: holaeyekeme. 4 Kutu
piekepate mandane wanda:halima: ika: ika: kone mineke pankolo hata:
alota: Koto senisita: ekipeke pa hameke hoeyaasa:pe. 5 Do senisi ma:nda:ma:
hambea:ka:na: yoluta: 300 kina mea:peke yolo pia:me. Kutupa mo manita:
natehali wanda:hali pa:ta: hala:peke yolo pia:me lemekeme. Kutupa mo
wanda: pa:ta: hoke hone witolo hata: tandapiki pi lemekeme.

6 Koto lemekepate Yesuma: alota: Koto wanda: pa:ta: pi na leke
mina:pa:lape. Pa ekipeke ipiki ka:nda:ma: homaasemepe. Ipikana:ma: I
pa:ta: epeke hau pia:me. 7 Natehali wanda:halita: nate paeyao iki amele hao

halimikie. Kutupa ika: hone pa:la: natena: epeke haumanu iki pa:ta: pea:peke ya:la:pate Ita: iki amẹlẹ hoto paeyao na hao halueke. 8 Do wanda:ma: ipika: pia:peke ya:la:eki pia:me. Yaka loke ai na hoitelemepate ipikana:ma: senisi amba:la: holaeya:me leekeme. 9 Kutupa iki pa:ta: ota: pi alome. Kenke paeyao pa:ta: Pi Seliapo wala:tiki pimika:na:ta: do wanda:ma: I pa:ta: pia: ekita: ipiki pa:ta: hone wina:yeke wala:tiki pilimikie leekeme.

Diudasima: Yesu lina:yeke a:nda: lomba wiekeeki
(Ma:tiu 26:14-16, Luku 22:3-6)

10 Kutupa Isekatioti hali Diudasima: mo hande 12 haliweki hayeke halima: kone Yesu lina:yeke a:nda: lombuluekema: mo yeni peao haemeke you haliweki pa:ta: peekeme. 11 Kutupa mo haliwekima: ipika: pi opuaata: ta:na:ma: homemekeme. Ipiki pa:ta: mani haluekema: pi la: wimikime. Kutupa yeni peao haemeke teke haliwekima: Yesu minina:yeke Diudasima: pota: weiyekeme.

Yesu amẹlẹ mandake pa:ta: ne nemekeeki
(Ma:tiu 26:17-25, Luku 22:7-14,21-23, Dioni 13:21-30)

12 Na Pombei Yaake Palaowa Ne pambaeya: pita: titina: natena: Lombei Pupa Yapeeke natena: sipisipi ikiki lu haemeke pita: kone Yesuna: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Lombei Pupa Yapeeke nate hone uelena:yeke ne pambaaluma:eki noelena:yeke hando pa:ta: pua da wamo peamonope lemekeme. 13 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo hali yaapo tapaaso hata: ipiliki pa:ta: alota: Mo daoni nane puaata: hali ma:nda:ma: ikali kanake homeke tia ipulu hata: ipiliki manda:hande pilieke. Kutupa mo hali teli mea pua:pa:peke. 14 Ipikana:ma: da ma:nda: pa:ta: honda: pamba pea:ka:na:ta: ipilikana:ma: koto da teke hali pa:ta: dupa lapa:peke. Wala:la: Halima: alota: Yaka disaipolo haliweki I amẹlẹ Lombei Pupa Yapeeke natena: ne nolo poloma: da panda: hando pa:ta:pe lapa:peke leekeme. 15 Kutupa ipikana:ma: manda nane wamo pea ula: da panda: tieke walieke leekeme.

16 Mo disaipolo hali yaapoma: daoni nane puaata: Yesuna: leeke pita: ota: yaeyekeme. Kutupa mo hande Lombei Pupa Yapeeke natena: ne hone uluekema: ika: ne wamo pipikime.

17 Timba: alo haena: Yesu mandane 12 haliweki amẹlẹ koto pa:ta: opolo pemekeme. 18 Kutupa ne nalo pitina: Yesuma: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. I minina:yeke I amẹlẹ do ne nala: hali homekema: kone a:nda: lomba:lieke leekeme. 19 Koto leeke handaa ikana:ma: ka:nda:ma: homolo hata: ma:nda: ma:nda:ma: ipiki pa:ta: Ima:pe la:tiki pimikime. 20 Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki 12 haliweki tukiki pa:ta: homeke halima: pilieke. Ima:ta: palaowa tenke laaso metekina: kone ipikana:ma: make palaowa tenke laasa:me leekeme. 21 Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: mo Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: homena: a:ndu halimipate pa Wanda:halina: Eiyeke minina:yeke a:nda: lomba:la: hali pa:ta:ta: A:ta:e. Na mendia:ka:na: yoluta: epolo pia:me leekeme.

Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: ne ikali haleekeeki
(Ma:tiu 26:26-30, Luku 22:14-20, 1 Kotindi 11:23-25)

22 Ne nalo pitina: Yesuma: palaowa mea Koda: pa:ta: keiyae laa pindi pindi pea iki pa:ta: hala alota: Mipe. Dota: ya loke mindikie leekeme. 23 Kutupa kapo mea keiyae laaka:na: iki pa:ta: hale hale piekeme. Iki paeyaoma: mo kapona: nemekeme. 24 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Pi la: uluekema: yaka we doe. Wanda:hali paeyao epeaaluekema: yaka we lopilieke laa 25 Iki pa:ta: ota: pi alome. Do naloma: waini ikali Ita: paata: na neke hao wetepena: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: hata: panakeeki nolueke leekeme.

26 Ikana:ma: emeli ma:nda: laata: mo Olipi Pote pa:ta: pemekeme.

Pida pa:ta: Yaka biki hoeyaalipikie la haleekeeki
(Ma:tiu 26:31-35, Luku 22:31-34, Dioni 13:36-38)

27 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki paeyaoma: I̲ mina:pa:lalimikie. Mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupae. Sipisipi handeteke hao hala: hali lueke. Kutupa mo sipisipi titi mandane mandane pindipa pomu keaalimikie wape pa:la:me leekeme. 28 Kutu pilimipate I̲ paa mea tiaeya:ka:na:ta: I̲ amba:la Ka:lili nane polueke. Ikita: wetepena: a:pa:peke leekeme. 29 Koto leeke Pidama: ipiki pa:ta: alota: Wanda:hali paeyaoma: neke mina:pa:laemeka:na:ta: I̲ma:ta: neke na mina:pa:lalueke leekeme. 30 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Neke pa:ta: ota: pi alome. Ame timba kone koka:la:ma: hoto yaapo peao e a̲i̲ na leke haena: nakana:ma: hoto tepo yaka biki amba:la hoeyaalipikie leekeme. 31 Koto leekepate Pidama: pi taka:lakema: alota: Diki mandakena: homopono lea:ka:na: kone naka: biki na hoeyaalueke leekeme. Kutupa mo haliweki paeyaoma: make koto tupa: lemekeme.

Yesuma: Kesema:ni e pa:ta: Koda: pa:ta: yeni piekeeki
(Ma:tiu 26:36-46, Luku 22:39-46)

32 Yesu make mo haliweki ame̲le̲ Kesema:ni e nane pemekeme. Kutupa ipikana:ma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: I̲ma: Koda: pa:ta: yeni pulu pono ikita: do pa:ta: pita:pe leekeme. 33 Kutupa Yesuma: Pida Dia:mesi Dioni ameda hatuku puaata: koto kone ipika: pukima: ka:nda: wopu miekeme. 34 Ipikana:ma: iki pa:ta: alota: I̲ta: yaka pukima: ka:nda:ma: wopu homolome. Homeke nono pea halome. Ikita: do pa:ta: yu wia hata: handeteke hapa:peke leekeme. 35 Kutupa hosiki mopate leke puaata: kenkena: peliniao yeni piekeme. Ipika: yeni pieke ekita: dupa piekeme. Ana: pia:ka:na:ta: do ka:nda: pa:la:eki ipula:eki mone yaae laa yeni piekeme. 36 Ipikana:ma: alota: Ya apa:o. Hau paeyao nakana:ma: pea:peke ya:la:me. Do I̲ pa:ta: ipula: kapo I̲ pa:ta: na epena: lapeke. Kutu pea:peke ya:la:pate yaka hone pa:la:eki dia:me. Naka: hone pa:la:eki homekee leekeme.

37 Kutupa Yesuma: paa la:ka:la a:paata: mo haliweki u peliekeeki handaata: ipikana:ma: Pida pa:ta: alota: Saimonoo. Polu pili leekeme. Hosiki handeteke hapeke na ya:la:pe. 38 Handeteke hata: yeni pu hapa:peke. La handa:la:eki a:paama:na: loa:me. Pukima: hone pa:la:pate lokema: soka:la:ma: homa adaada: pea wita:la:me leekeme.

39 Kutupa paa pua yeni pitolo hata: mo hande pimanu kone paa leekeme. 40 Paa a:pa handeekepate ikita: pelimikieki handeekeme. Ika: leke pa:ta: u pamba wimiki handaa pimikime. Kutupa ikana:ma: Yesu pa:ta: hombo peaaluekema: pi ma:nda: hone na wimikime.

41 Yesuma: hoto tepo peao a:pa iki pa:ta: alota: Ikita: pa peliake u pita: hoto pita: pimi. Ana:e. Mo handa:e. A:nda: lomba:la: halima: Wanda:halina: Eiyeke I̲ta: hoke hau pu haleme haliwekima: minina: a:nda: lomba:la:me. 42 Pomana: tiaape. I̲ minina: a:nda: lomba:la: hali koto ipula: handa:e leekeme.

Haliwekima: Yesu minimikieki
(Ma:tiu 26:47-56, Luku 22:47-53, Dioni 18:3-12)

43 Koto pi alo haena: kone Diudasita: mo hande 12 haliweki ame̲le̲ hayeke hali kone epeekeme. Kutupa Diudasi ame̲le̲ haliweki wopuma: kepete tieke make dolo make miniki epemekeme. Mo yeni peao haemeke you haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make mo tondiki haliwekima: make tapaeyeke handaa epemekeme. 44 Yesu minina: a:nda: lombeeke halima: mo haliweki pa:ta: patehau amba: waleekeeki dupa. I̲ma: nunu pulua: halita: ipikie. Koto hali da:ka:pa: miniki hao hatuku mea pupe leekeme.

45 Kutupa Diudasima: a:paata: kutaa kone Yesu pa:ta: pua ipiki pa:ta: alota: Tekehalio laa ipikana:ma: Yesu nunu piekeme. 46 Mo haliwekima: nunu piekeeki handaata: Yesu meaata: da:ka:pa: miniki haemekeme. 47 Kutu pimikipate koto pa:ta: hayeke hali homekema: ipika: kepete poneke hokulu yola: mea mo yeni peao haemeke haliwekina: you halina: e pa pokao hayeke hali pokeekepate katake tunkulu poka lopaeyekeme. 48 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ika: honema:ta: Ita: pake hali patema: kepete tieke dolo make miniki a:pa pimipe. 49 Nate wopu Ima:ta: mo tembolo da tukiki pa:ta: iki amẹlẹ pi walo haowa:pate ikana:ma: I na da:ka:pa: minimime. Kutu pimipate mo Baibolo bukama: la:la:eki yaalieke leekeme. 50 Kutupa disaipolo haliweki paeyaoma: Yesu mina:pa:lao pindipa pemekeme.

51 Wekihali homekema:ta: Yesu teli mea peekeme. Koto wekita: pa dau homeke yameekeme. Kutupa haliwekima: ipiki da:ka:pa: miniki haemekepate 52 hande dau leisi minolo haena: loke homeke pindipa peekeme.

Yesuta: mo yeni peao hayeke teke hali pa:ta: hatuku pemekeeki
(Ma:tiu 26:57-68, Luku 22:54-56,63-71, Dioni 18:13-14,19-24)

53 Kutupa Yesu mo yeni peao haemeke you haliwekina: you hali pa:ta: hatuku pemekeme. Mo yeni peao haemeke haliweki make mo wape pea wala:tiki pu haemeke haliweki make mo tondiki haliweki make paeyao momba:la pitimikime. 54 Pidama: Yesu mo pate leke teli mea peekeme. Kutupa mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: da mandane mandane hao yapena: tukikina: pua pitiekeme. Ipika: loke titipu pina:yeke mo do handeteke haemeke haliweki amẹlẹ tina: pitimikime.

55 Yeni peao haemeke you haliweki make kalẹsete haliweki paeyaoma: make Yesu lu homaaluekema: pota: weimikipate ota: na handa: wimikime. 56 Mo la halemeke haliwekima: yayapiki pi la halemeke handaata: pi homeke na lemeke handaa na handa: wimikime. 57 Kutupa mandane haliwekima: tiao la halolo hata: yayapiki pi alota: 58 Do halima:ta: mo koto haliwekima: a:emeke tembolo data: Ima: hoeyaalueke lea:eki opuma:me laa Nate tepo paeya:ka:na:ta: haliwekima: na a:elo pa:la:eki Ima: a:elueke lea:eki opuma:me lemekeme. 59 Koto lemekepate mo la halemeke haliwekima:ta: pimanu alo hata: homeke pi kone na lemekeme.

60 Kutupa yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: tiao mo haliweki tukiki pa:ta: hata: Yesu pa:ta: lota: pea alota: Pi ma:nda: na lelipikipe. Koto haliwekima: neke laaseme ekita: eki hauna:pe leekeme. 61 Koto leekepate Yesuma: pi na honda: mea leke pa hayekeme.

Kutupa yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: ipiki pa:ta: paa lota: pea alota: Neketa: Ketiso ya:ka:ta:pe leekeme. 62 Yesuma: alota: Ie. Kutupa iki paeyaoma: mo hande Wanda:halina: Eiyeketa: mo Wele Pita:la: Teke Halina: popeke nane kikina: pitilieeki handilimikie leekeme. Kutupa ya nane koa tukiki pa:ta: hola:paniao ipilieeki handilimikie leekeme. 63 Do pi opuaata: mo hande yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: ipika: daumanu sinki pea alota: Ekipeke la kita:la: haliweki ma:nda: pa muluma:pe. 64 Do Koda: laasa: pimanu opuma:me. Eki hau puluekema: hone witelemepe leekeme. Mo haliweki paeyaoma: alota: Lu homamana: pipe lemekeme.

65 Kutupa mandane haliwekima: ipika: lokena: dopi taata: ipika: leke popeleke a:mbao ipiki litolo hata: alota: Neke lia: halina: biki la kie lemekeme. Kutupa mo da handeteke haemeke haliwekima: yombua baemekeme.

Pidama: Yesuta: I na handolome leekeeki
(Ma:tiu 26:69-75, Luku 22:56-62, Dioni 18:15-18,25-27)

66 Pidata: oni da mandane mandane hao tukikina: pitina: mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: e pokao hayeke wandiki ma:nda:ma: a:paata: 67 Pidama: ipika: loke titipu pina: pitiekeeki handaa pa wopu handolo alota: Neke make mo Na:sa:tete hali Yesu amɛ̲lɛ̲ haepeme leekeme. 68 Koto leekepate Pidama: alota: I̲ dia:me. I̲ mata:la:me laata: Nakana:ma: le pita: eki epina: lepe. I̲ na handolome leekeme. Kutupa hama nane pua hayekeme. Koto kone koka:la:ma: tiaaso hata: ɛ̲ leekeme.

69 Hande e pokao hayeke wandikima: Pida handaata: mo pambo haemeke haliweki pa:ta: paa alota: Koto halita: ipika: tapakee leekeme. 70 Koto leekepate Pidama: paa alota: I̲ dia:me leekeme.

Hosiki hao wetepena: mo hande pambo haemeke haliwekima: Pida pa:ta: paa alota: Neketa: ipika: tapake halie. Neketa: Ka:lili hali yeke handaa loma:me lemekeme. 71 Koto lemekepate Pidama: alota: Koda:ma: I̲ hoeyaena: Koda:ma: opitolo haena: alome laata: Ikana:ma: aleme halita: I̲ na handolome leekeme. 72 Kutupa koto kone mo koka:la:ma: hoto yaapo peao tiaaso hata: ɛ̲ leekeme. Kutupa Pidama: Yesuma: amba: ipiki pa:ta: leekeeki hone wiekeme. Mo koka:la:ma: hoto yaapo peao a̲i na leke haena: kone hoto tepo ya biki a:mbao lo hoeyaalipikie leekeeki hone wiekeme. Kutupa Pidama: koto leekeeki hone witolo hata: ɛ̲ wopu leekeme.

15

Yesuta: Pailedi pa:ta: hatuku pemekeeki
(Ma:tiu 27:1-2,11-14, Luku 23:1-5, Dioni 18:28-38)

1 Da ka:la:paaso siki yeni peao haemeke you haliwekima: make tondiki haliwekima: make wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: make ka̲lɛ̲sete haliweki paeyaoma: make pi hotimikime. Kutupa mo haliwekima: Yesu tonkao mea Pailedi pa:ta: hatuku pemekeme. 2 Pailedima: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Neketa: Diu wanda:halina: kini hali halepe leekeme. Yesuma: Pailedina: pi hombo peaaso alota: Koto aleme leekeme. 3 Kutupa mo yeni peao haemeke you haliwekima: kiki ma̲leke litolo Yesuna: pieke ekimanu pa la: mea tiaemekeme. 4 Pailedima: Yesu paa lota: pitolo alota: Pi ma:nda: na lelipikipe. Naka: hau pu hala: ekimanu wopu pa:ta: neke do la: mea tiaaseme handa:e leekeme. 5 Koto leekepate Yesuma: pi ma:nda: na leekeme. Koto ekina: Pailedima: penkili piekeme.

Pailedima: Yesu lina: leekeeki
(Ma:tiu 27:15-26, Luku 23:13-25, Dioni 18:39—19:16)

6 Lombei Pupa Yapeeke natena: ne pambao haemeke pita: wanda:halina: honke la:tiki pu haemeke tupa: dipula pitieke hali homeke honke lemeketa: da pena: Pailedima: tapatiki pu hayekeme. 7 Koto dina:ta: haliweki mandane ekimanu dipula da pa:ta: pitimikime. Koto haliwekima: kapomani pa:ta: a:nda: limiki pita: wanda:hali limikime. Kutupa iki amɛ̲lɛ̲ hali homeke ipika: bikita: Batabasi pitiekeme. 8 Wanda:hali paeyao wopuma: momba:la hata: Pailedi pa:ta: a:pa honke alo hata: alota: Niki pa:ta: peao hale tupa: peae lemekeme. 9 Pailedima: iki pa:ta: alota: Ika: honema:ta: mo hande Diu wanda:halina: Kini hali tapawanope leekeme. 10 Ipika: honema:ta: yeni peao haemeke you haliwekima: Yesu pa:ta: honditi pitolo hata: ipiki pa:ta: mea hatuku epena: lemeke ekita: Pailedima: hone wieke handaa leekeme.

11 Koto leekepate mo yeni peao haemeke you haliwekima:ta: wanda:halima: Yesu na tapake Batabasi tapawaena: honke lape laa ti lemekeme. 12 Kutupa Pailedima: iki pa:ta: alota: Diu wanda:halina: Kini halie aleme halita: eki peaanope leekeme. 13 Haliweki paeyaoma: pa pi

tanda pu alualu pitolo alota: A:ka:tei wape piki tina: homena:e lemekeme.
14 Pailedima: iki pa:ta: alota: Ekipekepe. Eki hau pa:la:pe leekepate pi
pa daeyao tanda pitolo hata: alota: A:ka:tei wape piki tina: homena:e
lemekeme. 15 Koto ekina: Pailedima: mo wanda:hali paeyaona: hone
pa:la:eki puluekema: Batabasi da tapawaeyekeme. Kutupa Yesuta: yombua
baena: laata: haliwekima: a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao homaena:yeke
haliweki pa:ta: Yesu mea haleekeme.

Yesu ki ki taemekeeki
(Ma:tiu 27:27-31, Dioni 19:2-3)

16 Dolo a:ndeli miniki haemeke haliwekima:ta: mo Kapomani tiekena: da
hama tukiki pa:ta: Yesu hatuku pemekeme. Koto da bikita: Pa:totiomo dae.
Kutupa mandane dolo a:ndeli miniki haemeke haliweki paeyao epena: wi
lemekeme. 17 Haliwekima: wepiki nono piki dau ma:nda: meaata: Yesuna:
lokena: pambaemekeme. Kutupa tekeke hake alemanu meaata: hopa: hopa:
liao ipika: youna: pambaemekeme. 18 Kutupa kikima: salusi pitolo hata:
alota: Diu wanda:halina: Kini halio. Hao hapekee lemekeme. 19 Kutupa
doloma: ipika: you yumba:tiki pea ipiki pa:ta: dopi taatiki peaata: tumiki yotu
hatiki pea ipiki pa:ta: yayapiki hau pitolo hata: panda: puniatiki pimikime.
20 Yesu makeao moneaota: mo hande dau wepikieki hola: meata: ipika:
ota: daumanu yamaemekeme. Kutupa a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao
homaaluekema: Yesu hama hatuku pemekeme.

Yesuta: a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao limikieki
(Ma:tiu 27:32-44, Luku 23:26-43, Dioni 19:17-27)

21 Pota:na: puaata: hali ma:nda: manda:hande pimikime. Mo halita: Sai-
tini da hali Saimonoe. Ipikita: A:lekesa:nda Lupasi yaapo ipilika: ateke
hayekeme. Dolo a:ndeli miniki haemeke haliwekima: mo hali meaata:
Yesuna: a:ka:tei wape piki ti mea tiawaena: lemekeme.

22 Kutupa ikana:ma: Yesuta: mo Kolokoda alena: hatuku pemekeme. Hali
you holikima: handeke alena:e. Koto ekina: Kolokoda lemekeme. 23 Koto
alena: waini ikalita: mo mulamula ale ma:nda: taapuna: apa:tao Yesu pa:ta:
halemekepate ipikana:ma: kiao na neekeme. 24 Kutupa ikana:ma: mo
a:ka:tei wapepiki tina: Yesu tamendiaota: ipika: daumanu telipuluekema:
haliwekima: kase tupa: peaata: tombo wataeyeke halima: ipika: hone pa:la:
dau mia:tiki pimikime.

25 Nate wenokona: haena: Yesu mo a:ka:tei wapepiki tina: tamendiae-
mekeme. 26 Kutupa mo a:ka:tei wapepiki tina: pi dupa wape piekeme. Diu
wanda:halina: Kini halie wape piekeme. 27 Pake nepeke hali yaapo make
Yesu amẹlẹ a:ka:tei wapepiki tina: tamendiaemekeme. Ma:nda:ta: Yesuna:
popeke nane kikina: ma:nda:ta: ipika: hoe nane kikina: tamendiaemekeme.
28 [Kutu pimiki ekita: mo Baibolo buka pa:ta: wape pa:la: pita: ota: yaeyekeme
dupae. Mo pi wieke ekimanu yambelemeke haliweki amẹlẹ hala: halie hone
wimikime wape pa:la:me.]

29 Pota:na: lombei pupa pa pu yapemeke wanda:halima: Yesu ki ta ta pu
amboke wankeatiki pitolo alota: Aha. Neketa: mo hande tembolo da Ima:
hoeyao hoto tepona: paa a:elueke le hande halipe. 30 Naka: kone da:ta mo
a:ka:tei wapepiki tina: hola:pa:niao epoe lemekeme. 31 Kutupa mo yeni
peao haemeke you haliwekima: make mo wape pea wala:tiki pu haemeke
haliweki amẹlẹ ika: ika: kone Yesu kitaaso hata: hande lemeke tupa: alota:
Mandane wanda:hali da:tatiki piekepate ipikana:ma: ipika: kone da:taapeke
na ya:la:me laata: ipiki pa:ta: alota: 32 Neketa: Isulai wanda:halina: Kini hali

hande Ketiso haekena:ta: ota: koto a:ka:tei wapepiki tina: neke holepeleeki nikana:ma: handoma:ka:na:ta: naka: pi ota: opulumeke lemekeme.

Yesu homeekeeki
(Ma:tiu 27:45-56, Luku 23:44-49, Dioni 19:28-30)

33 Nate you tikekena: haena: mo kenke paeyao timba: la: pamba puaata: nate 3 okoloko (lekelo yopula: dina:ta:) paa paa piekeme. 34 Nate 3 okoloko (lekelo yopula: haena:) Yesuma: anekehapu wi la alota: Eloi. Eloi. Lama sa:ba:kadani la alota: doeki leekeme. Ya Koda:o. Ya Koda:o. I ekipeke yonka:laalepe leekeme.

35 Ipiki teke pa:ta: haemeke wanda:hali mandaneeki manuma: opua alota: Opua:pe. Elaidia wi ala:me lemekeme. 36 Kutupa hali ma:nda:ma: anke hao pua wa:la:mbima: handeke ale ma:nda: meaata: kake liki neke waini ikali tenke lao tumba pitina: laa tumapuna: hapulao Yesuma: dodopo lena: hala:liaaso alota: Hando hape. Elaidiama: ipiki a:pa honda: miliepe. Hando-mana:e leekeme. 37 Kutupa Yesuma: anekehapu wi laa ota: homeekeme.

38 Yesu homeeke ekima:ta: mo tembolo da tukiki pa:ta: hande tupele pieke dauta: oli holu nanema: sinki peaalupuniaota: ta:ta: ualu piekeme. 39 Kutupata: a:ndeli miniki haemeke haliwekina: opisa halima: Yesuna: leke popeleke nane hayekeme. Kutupa Yesuna: homeekeeki handolo alota: Woo. Do halita: ota: Koda:na: Eiyeke ya:ka:ta:me leekeme.

40 Mandane wanda:wekima: hosiki yola:ta: pao hata: handeteke haemekeme. Koto wanda:weki amele Ma:kadala da wanda: Meti hayeketa: kutupa mo wetepe weki Dia:mesi Diosepe hamala:na: inkiki Meti make Salome make haemekeme. 41 Yesuta: Ka:lili nane hayeke pita: koto wanda:wekima: ipika: hoki nane teli mea pomu hata: ipika: ne yankatiki pu haemekeme. Mandane wanda:weki wopu make ipiki amele Diutuseleme da a:paata: koto alena: haemekeme.

Yesu toko mea hoimikieki
(Ma:tiu 27:57-61, Luku 23:50-56, Dioni 19:38-42)

42 Kutupa nate honda: pambuluekema: semoko da wape pitolo haena: Diu wanda:halina: Hoto Pila: Natena: pituluekema: tiki tiki yao wamo pita:la: dina: yeeke handaa 43 A:ta:matia da hali Diosepe epeekeme. Ipikita: epeke kalesete hali hayeketa: ipikana:ma: make Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki epena:yeke handeteke hayekeme. Ipikana:ma: honkopu hao puaata: Pailedi pa:ta: Yesuna: toko honda: meonoe laa honke leekeme. 44 Kutupa Pailedima: Yesu amba: homea:ka:ta:me pi opuaata: penkilipa:tia pomua mo hande a:ndeli dolo miniki haemeke haliwekina: opisa hali epena: wi la: mea lota: pitolo alota: Yesu amba: homa:la:pe leekeme. 45 Homea:me leekeeki opuaata: Diosepema: Yesuna: toko mina: leekeme. 46 Diosepema: epeke hakepiki dau seliapo hambaata: Yesuna: toko honda: mea hande dau teliao tonka mea tiaa puaata: toopi ka:ka:na: pa:ta: lapa: piekeme. Toopi homeke ma:nda: mea petepete peatiki pua mo toopi ka:ka:na: a:mbeekeme. 47 Ma:kadala da wanda: Metima: make Diosepena: inkiki Metima: make Yesu ipika: lapa: piekeeki handepekeme.

16

Yesu paa tiaeyekeeki
(Ma:tiu 28:1-8, Luku 24:1-12, Dioni 20:1-10)

1 Kutupa Diu wanda:halina: Hoto Pila: Nate welealo nane paeyeketa: Ma:kadala wanda: Metima: make Dia:mesina: inkiki Metima: Salomema:

make Yesuna: tonka:na: yankaalo poluekema: senisi alemanu hambemekeme. 2 Sande da ka:la:paaso siki nate opa:la: haena: Yesuna: toko wieke ale pa:ta: pemekeme. 3 Pulu hata: ika: ika: kone alota: Mo hande toopi ka:ka:na: a:mba ula: toopita: epima: mea a:meiyao petepete yawalia:pe lemekeme. 4 Koto lemekepate pa handa:liaaso hata: mo hande toopi petepete yawao lumbupa wieke ekita: handemekeme. Kutupa make mo toopita: ota: tieke yeekeme. 5 Mo toopi lumba wieke alena: honda: pambaata: weki hali homeke handemekeme. Mo wekihalita: hakepiki dau hokulu pikieki pambaota: ika: popeke nane kiki nane pitiekeme. Kutupa mo wanda: manuma:ta: penkili pimikime.

6 Mo hande wekihalima: iki pa:ta: alota: Na penkili pea:pa:peke. Ikana:ma: Na:sa:tete hali Yesu mo a:ka:tei wapepiki tina: tamendiaemeke hali weitelememe. Ipikita: do pa:ta: na ula:me. Amba: tia:me. Ipika: toko wimiki alena: koto handa:pe leekeme. 7 Kotoeki handaa Pupe laa Pida make Yesu ipika: mandane disaipolo haliweki make Yesuta: mo Ka:lili nane titina: amba:la pea:me lolo pupe. Ipikana:ma: iki pa:ta: amba: hande lea: tupa: koto pa:ta: handilimikie lolo pupe leekeme.

8 Mo wanda:manu hama nane opolu bao mo toko wieke alena: mina:pa:laota: pututu litolo hata: make penkili pitolo hata: pindi pa puaata: paala:ma: homemeke handaa ma:nda: pa:ta: pi na lemekeme.

Yesuma: Ma:kadala wanda: Meti pa:ta: ipiki waleekeeki (Ma:tiu 28:9-10, Dioni 20:11-18)

9 [Yesuma:ta: Sande da panake ka:la:polo haena: tiaota: titina: amba:la mo Ma:kadala wanda: Metima: handena:yeke peneme yaeyekeme. Mo wanda:ta: Yesuma: amba: kone ipika: hoke temoko watake hata: tolu lieke wanda:e. 10 Mo wanda:ma: Yesu amẹlẹ amba: pomu haemeke wanda:halima: ẹ alo haena: Yesuma: leeke pi lolo peekeme. 11 Kutu piekepate mo wanda:halima: Yesu paa tiao hala:me leekeeki opuata: Ima: handoa:me leekeeki opua kone ota: na opimikime.

Yesuma: disaipolo hali yaapo pa:ta: ipiki waleekeeki (Luku 24:13-35)

12 Wetepena: hali yaapo pota:na: pepekepate Yesuma: mo hali yaapoma: handena:yeke ta:ta: piki hali leke peekeme. 13 Kutupa mo hali yaapoma: paa la:ka:la puaata: mandane hoki nane tolu haemeke wanda:hali lolo pepekepate ipilika: pi make na opimikime.

Yesuma: mo 11 disaipolo haliweki pa:ta: ipiki waleekeeki (Ma:tiu 28:16-20, Luku 24:36-49, Dioni 20:19-23, Aposolo 1:6-8)

14 Kutupa wetepena: mo hande kiki yaapona: ankena: homeke pu haliweki kone ne nalo pitina: iki pa:ta: ipika: kone waleekeme. Yesuma: mo haliwekima: ipika: tiao hayekeeki handemeke wanda:halina: pi na opimiki handaata: Yesuma: mo haliwekina: pi na opimiki ekina: make ika: puki taka:laeyeke ekina: make pi leekeme. 15 Yesuma: iki pa:ta: alota: Kenke paeyao pa:ta: puaata: wanda:hali paeyao pa:ta: do pi seliapo wala:pa:peke laa 16 Hali epima: pi mea bapitaisi peawaya:ka:na:ta: koto halita: da:ta halieke. Kutu piliepate hali epima: pi na mia:ka:na:ta: ipika: yenki milieke. Koda:ma: pi yokaalu pia:ka:na:ta: kota: alu pilieke. 17 Kutupa pi mulu peleme wanda:halima: do wele pita:la: ekimanu handilimikie leekeme. Ya bikina: hoke temokomanu tolu limikie. Panake pimanu lelimikie. 18 Hoke ketomanu kikima: minilimikie. Hali homaasa: ikali nemeka:na:ta: na homilimikie. Yeni haaseme wanda:halina: ika: kiki wimika:na:ta: koto wanda:hali tiaalimikie leekeme.

Yesu oli ya nane hatuku miekeeki
(Luku 24:50-53, Aposolo 1:9-11)

19 Koto ekina: Tekehali Yesuma: mo wanda:hali pi la halo paeyaota:
Koda:ma: Yesu mea oli ya nane hatuku miekeme. Kutupa Yesuta: Koda:na:
popeke nane kiki nane pitiniaeyekeme. 20 Yesuta: oli hepeni nane pua
hata: disaipolo wanda:halima: kenke paeyaona: do pi seliapo wala:tiki pu
hayekeme. Kutupa Tekehalima: mandakena: e pokolo hata: wanda:halima:
ika: pi ota: pie lena:yeke wele pieke ekimanu pimikime. Kutu pimikime.]

Lukuma: wape pieke Pi Seliapoe

Lukuma: Diopilusi pa:ta: tameiya: tapaeyekeeki

1 Diopilusio. Mo niki tukiki pa:ta: pa:la:eki manuta: mandane wanda:hali wotuma: ika: ika: kone honkopu wotu hao wape lao wilimime. 2 Mo amba: hande pieke ekimanu paeyaota: ota: kini pea handaa walemeke haliwekima: niki pa:ta: la kimi tupa: kone ikana:ma: make ika: wapemanu pa:ta: laemekeme. 3 Koto ekina: epeke some Diopilusio. Ima: do hau manuna: kini pa:la: tupa: sembepela hone na u pita: handa: wiaata: naka:eki make tikitiki yao wape lao wiaasota: epolo pia:me laa loa:me. 4 Ima: dupiki hauta: nakana:ma: naka: waleke pimanu paeyaona: teke handoelena: yeke loa:me.

Dioni mondulu pieke ekina: pi la haleekeeki

5 Mo Diudia nane hande kini hali Hetodi hayeke pita: yeni peao hayeke hali homeke Sekataiya make hayekeme. Ipikita: mo yeni peao haemeke Abaisia tapake halie. Ipika: wanda: Elisa:bedi make mo hande yeni peao haemeke Etoni tapake wanda:e. 6 Mo wanda: hali yaapota: Koda:na: leke popelekena: tikitiki yao hata: ipika: pi ula: ekimanu paeyao opu haepekeme. 7 Kutu pu haepekepate weki ma:nda: na hatuku haepekeme. Pa ekipeke mo Elisa:bedita: kenohali hayekeme. Kutupa ipilikita: koke tooli haepekeme.

8 Sekataiyata: ipika: tapake haliwekina: Koda: pa:ta: hata: hande yeni peao haemeke nate epeeke handaata: 9 mo yeni peao haemeke haliwekima: pu haemeke tupa: Sekataiyama: mo hande totopo piki ale mo olodana: yankaena:yeke mimikime. 10 Koto ekina: mo hande totopo piki ale yankeeke pita: mo wanda:hali paeyaoma: hama: nane hata: yeni pitolo haena: Sekataiyata: mo Tekehalina: tembolo da pa:ta: honda: pamba peekepate 11 mo hande totopo piki ale oloda yanko hayeke popeke nanema: kiki nane Tekehalina: enisolo homeke a:pa hayekeeki handeekeme. 12 Kutupa Sekataiyama: mo enisolo hando haota: paala:ma: homolo hata: make ka:nda:ma: homeekeme. 13 Kutu piekepate mo enisoloma: ipiki pa:ta: alota: Sekataiyao. Paala:ma: na homa:peke laata: Koda:ma: naka: yeni pieki opu haota: naka: wanda: Elisa:bedima: naka: weki mendiaena: lelieke. Kutupa nakana:ma: mo wekina: bikita: Dioni lapeke laata: 14 Nakana:ma: make ta:na:ma: homolo pelepateta: mo weki mendia:ka:na:ta: mandane wanda:hali wopuma: make ta:na:ma: wotu homilimikie. Kutupa 15 mo weki daeya hata:ta: Koda:na: leke popelekena: hata: hali tieke halieke laata: Ipikana:ma:ta: mo waini ikali make mo hoke ikali make na nelieke. Kutupa ipikita: inkikina: weleke pa:ta: pitina: kone mo Holi Sipitidi tumbaalieke. 16 Kutupa ipikana:ma: Isulai wanda:hali wopu pa hatuku ika: Tekehali Koda: pa:ta: pelimikie. 17 Ipikita: Tekehalina: tapaalia: hali pua hata:ta: hande Elaidia tupa: honkopu hao wele pitolo hata: kutupa wekiwandiki ateke ameda titi make paa mea apa:taota: mo hande pi na opueleme wanda:halima: tikitiki piki hone wina:yeke mea la:ka:laota: mo hande Tekehalina: epolo pa:la: dina:yeke ipika: wanda:hali mea tikitiki yao haena: lelieke leekeme.

18 Sekataiyama: mo enisolo pa:ta: alota: Do pita: ota:ekie laa ekipa hone wionope laata: Ya wanda: diki telipina: koke ya halopa:me leekeme.

19 Mo hande enisoloma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ita: Keipitelee laata: Koda:na: leke popelekena: hao halome. Kutupa Koda:ma:ta: do pi seliapo neke pa:ta: lonoyeke I tapaeya:me. 20 Do Ima: mea epolo pita: ipika: nate epea:ka:na: ota: yaalo pa:la:pate nakana:ma: na opueleme laata: Kota: do alo

pi na opiki handaa neketa: pi na leke kake a:mba halipikie. Kutupa Ima: neke pa:ta: do la: witolo pi ota: yaeya:ka:na:ta: naka: kake paa lombaa pi lelipikie leekeme.
21 Koto pi alo haepekepate mo wanda:halima: hama: nane hata: Sekataiya epena: handeteke haemekepate ai na epeeke handaata: ikana:ma: hone ta:ta: ta:ta: wimikime. 22 Kutupa Sekataiya opolu bao hama: nane epeekepate mo wanda:hali pa:ta: pi ma:nda: lapeke na yeekeme. Koto ekina: wanda:halima: hone witolota: ipikana:ma: mo tembolo da tukiki pa:ta: hata: aleta: ma:nda: handolo pia:me la hone wimikime. Kutupa Sekataiyama: pi lapeke na yaalo hata: wanda:hali pa:ta: ipika: kiki homeke wankeaaso hata: kikima: kone waleekeme.
23 Sekataiyama: mo hande tembolo da pa:ta: ipika: e poko hayeke natemanu paeyeketa: ipika: da paa la:ka:la peekeme. 24 Kutupa koto hoki naneta: ipika: wanda: Elisa:bedima: weki loke lombeeketa: sumba: yunki hata: ipika: da na mina:pa:lake pa pitiekeme. 25 Elisa:bedima: alota: Tekehalima: ame do tupa: tamba: ma:la:me laata: Wanda:hali pa:ta: yaala:ma: homoa: ekita: ipikana:ma: yoka: mea baala:me leekeme.

Yesu mondulu pieke ekina: pi la haleekeeki

26 Kutupa Elisa:bedima: weki loke lomba haena: sumba: yunki mindiki a:pa opeeke dina:ta: Koda:ma: hande enisolo Keipitele mo Ka:líli nane hayeke da Na:sa:tete da pa:ta: tapaeyekeme. 27 Mo hande amba: hayeke kini hali Deipidina: tapake hali Diosepena: da polo pieke wandiki pa:ta: pi la: ulu pena: tapaeyekeme. Mo wandikina: bikita: Metie. 28 Mo hande enisoloma: ipiki pa:ta: pua alota: Keiyae. Neketa: Tekehalima: ota: amba: epeaala: wandikie. Neke yaapo hala:me leekeme.
29 Metima: koto pi opiekepate Eki hau pulu polo ekina: ala:pe laa ipika: honema: mo pi teke wotu weiyekeme.
30 Mo hande enisoloma: ipiki pa:ta: alota: Metio. Koda:ma: neke pa:ta: hone wotu wita:la:ma: paala:ma: na homa:peke laata: 31 Neketa: weki loke lombaata: wetepena: hali weki mendilipikima: ipika: bikita: Yesu lapeke. 32 Kutupa ipiki daeyaata: hali tieke halieke. Kutupa ipikita: Ota: Manda Hala: Koda:na: Eiyeke lelimikie leekeme. Kutupa mo hande Tekehali Koda:ma: ipika: amba: titina: kini hali Deipidina: kilu tombuao hayekeeki ipikana:ma: mina: lelieke. 33 Kutupa ipikita: Dieikope tapake wanda:halina: kini hali hao hata: ipika: kilu tombuao halo pa:la: ekita: na paelieke leekeme.
34 Koto leeketa: Metima: mo enisolo pa:ta: alota: Kotoeki pulu pa:la: ekita: ekipape. Ita: halina: da ai na polome leekeme.
35 Mo hande enisoloma: ipika: pi hombo peaaso alota: Mo Holi Sipitidi neke pa:ta: ipilieke. Kutupa make Ota: Manda Hala: Koda: ipika: wele pita:la:eki neke pa:ta: a:pa pitilieke. Kutu pita:la: ekima:ta: mo hande nakana:ma: mondulu pele yako piki weki ipikita: Koda:na: Eiyekee lelimikie. 36 Naka: tapake wanda: Elisa:bedi pa:ta: hone wia:peke. Ipiki pa:ta: Weki kenohali wanda:e lo halemepateta: ame ipikita: koke wanda:sikima: kone ipika: weki loke lombeeke sumba: yunki mindiki hata: amba: opa:la:me laata: 37 Hau paeyao kone Koda:ma: pea:peke ya:la:me leekeme.
38 Koto leeke handaa Metima: alota: Ita: Tekehalina: e pokao halo wandikie. Nakana:ma: la: witele tupa: pina:e leekeme. Kutupa mo enisolota: mo wandiki mina:pa:lao peekeme.

Metima: Elisa:bedina: da kimisu peekeeki

39 Koto pita: kone Metita: tiao Diuda nane peiyene wieke pa:ta: hayeke da ma:nda: pa:ta: aiya peekeme. 40 Puaata: Sekataiyana: da pa:ta: honda:

pamba pua Elisa:bedi pa:ta: keiyae pi pua leekeme. 41 Metima: leeke pi
Elisa:bedima: opitolo haena: kone mo ipika: weleke pa:ta: pitieke weki la:ma:
la:ma: piekeme. Kutupa Elisa:bedima: mo Holi Sipitidima: tumba pitina: pi
42 anekema: alota: Wanda:weki poluna: kone Koda:ma: neke mea epeaala:me
laata: Nakana:ma: mondulu pele weki make Koda:ma: amba: epeaala:me.
43 Yaka Tekehalina: ama:ma: I handolo epele ekita: do hau tiekena: pa ekipeke
epelepe leekeme. 44 Naka: keiyae pi leeki opitolo hano kone ya weleke pa:ta:
pila: wekima: ta:na:ma: homolo hata: tia liaeya:me. 45 Nakana:ma:ta: mo
hande Tekehalima: neke pa:ta: pi la: ula: ekita: opua ota: pilieke hone tula ale
ekima:ta: ta:na:ma: homilipikie leekeme.

Metima: ta:na: homolo la:la: emeli

46 Koto leeketa: Metima: alota:
Yaka pukima: Tekehalina: pi laasome.
47-48 I Mea Da:taasa: Hali Koda:ma:ta: Ita: ipika: e pokaaso wanda:siki pa:ta:
kone hone ula: ekina: yaka temokoma:ta: ta:na:ma: homa:la:me.
49 Hande Wele Pita:la: Koda:ma:ta: I pa:ta: hau tiekemanu peala: ekina:ta:
ame make wetepe make wanda:hali paeyaoma: I pa:ta:ta: Koda:ma:
epeaala: wanda:e lelimikie.

Mo Koda:na: bikita: yakopiki bikie.
50 Ipiki pa:ta: paala:ma: homeleme wanda:hali pa:ta: make koto
wanda:halina: weki wandiki pa:ta: make ipikana:ma: a:ta:ma: homo
hala:me.
51 Ipikana:ma: ipika: wele pita:la: kiki tindipaota: mo hakoko liteleme
wanda:hali ika: dupumana:e laa amu piteleme alemanu tonka:na:
ta:ta: ta:ta: pea wina:yeke la:la:me.
52 Wele piteleme kini haliwekimanu make manda pitimikipate ipikana:ma:
iki mea lopa:niao mo hande pa haleme haliweki mea a:meiyala:me.
53 Tea:ma: homemeke wanda:hali pa:ta: epeke napeke alemanu mea tum-
baeyekepate pa mo hamoko wanda:halita: kiki hameke tapaeyekeme.

54 Nika: amba: titina: apa:mei pa:ta: la: wieke pi manuta: ipikana:ma: ota: yao
piekeme.
Ipika: e pokaeyeke hali Isulai pa:ta: ipikana:ma: tamba: mulu epeekeme.
55 Kutupa Eipoloha:ma: pa:ta: make ipika: hoki nane wanda:hali paeyao pa:ta:
make hoto paeyao ipikana:ma: a:ta:ma: homo halueke hone wiekeme
laa leekeme.
56 Koto laa Metita: Elisa:bedi amele sumba: tepo haota: paa la:ka:la ipika:
da peekeme.

Bapitaisi peao halo pieke hali Dioni mendiekeeki

57 Kutupa Elisa:bedima: ipika: weki mondulu pieke nate epeeke handaata:
haliweki mendiekeme. 58 Kutu pieke handaa ipika: tapake wanda:halima:
make ipiki amele haemeke wanda:halima: make Tekehalima: ipiki ota:
epeaeyekeeki handaata: pea: paeyaoma: make Elisa:bedima: make ta:na:ma:
homemekeme.
59 Pula homeke paeyeketa: mo weki sekemesaisi hau pealuekema:
momba:la hata: ipika: atekena: biki kone Sekataiya loluekema: pimikipate
60 ipika: inkikima: alota: Dia:me. Ipika: bikita: Dionie leekeme. 61 Kutupa
mo wanda:halima: ipiki pa:ta: alota: Koto biki lolo poloma:pateta: naka:
tapake hali homeke a:nda: koto biki leke hali ma:nda: na haya:me lemekeme.
62 Koto laa mo wanda:halima: kiki wankeaaso hata: mo wekina: ateke
pa:ta: alota: Ta wekita: eki biki lomana:pe lemekeme. 63 Koto ekina:

Sekataiyama: wape puluekema: tameiya: honke laa dupa wape piekeme. Do wekina: bikita: Dioni alome laa wape piekeme. Kutu pieke handaa mo wanda:hali paeyaoma: penkilipa:tia pomimikime. 64 Kutu pieketa: kutaa kone Sekataiyana: kake lumbieketa: pi lapeke yalo hata: ipikana:ma: Koda:na: pi laeyekeme. 65 Koto ekina:ta: koto pa:ta: haemeke wanda:halima: paala:ma: homemekeme. Kutupa mo pieke ekimanu mo Diudia nane peiyene pa:ta: hayeke da sunu paeyao pa:ta:manu la:tia pomimikime. 66 Mo pi opimiki wanda:hali paeyaoma: opua hone witolo alota: Do wekita: ekipiki hali halia:pe laa lota: lota: pimikime. Tekehalina: wele pita:la:eki mo weki pa:ta: peneme yao pitiekeeki handolo hata: lemekeme.

Sekataiyana: la: wieke ekimanu

67 Mo wekina: ateke Sekataiyama: mo Holi Sipitidi tumba pitina: hata: pi la: witolo alota:

68 Tekehalima: ipika: wanda:hali tamba: mulu a:paata: iki tonkaala: alemanu ka:la:pa wala: ekina: Isulai wanda:halina: Koda: ipika: pi laamana:e.

69 Ipika: e pokaeyeke hali Deipidina: tapake hali kone niki Mea Da:taalo Pa:la: wele pita:la: Hali ipikana:ma: amba: mea a:meiyawala:me.

70 Ame do yaaso hata: pita:la: ekita: amba: titina: kone ipika: pi la:mea halo haemeke yako piki haliwekima: ipika: pi la: wiaena:yeke leekeme.

71 Niki amele a:nda: liteleme haliwekima: make leke tankema: handeleme haliwekina: wele pita:la:eki manuma: make niki bepolaapa:na: niki mea tamba: muluekema:yeke ipikana:ma: pi amba: la: wiekeme.

72 Kutupa nika: amba: titina: haemeke haliweki pa:ta:ta: Iki pa:ta: a:ta:ma: homolueke laa Yaka yako piki pi la: ulueki make hone uluekee leekeme laata:

73-74 Nika: amba: titina: hayeke hali Eipoloha:ma: pa:ta: ipikana:ma: pi tieke la: witolo hata: leeketa: niki pa:ta: make ipikana:ma: pi dupa la: ula:me. Ikana:ma: paala:ma: na homeke

75 yaka e pokao hata: yako piki wanda:hali make tikitiki yao haleme wanda:hali make I pa:ta: bapi paeyao koto tupa: hamena:yeke ika: a:nda: tunkuliki haliwekima: iki bepolaapa:na: Ima: iki tamba: mulueke laa pi la: wiekeme leekeme.

76 Koto ekina: ya wekio. Neketa: Ota: Manda Hala: Koda: ipika: pi la:mea halo hala: hali haleme laa lelimikie.

Kutupa Tekehali wetepena: epena: nakana:ma: ipika: pota: tikitiki yawaluekema: amba:la pelipikie.

77 Nakana:ma: ipika: wanda:hali pa:ta: dupa lelipikie.

Koda:ma: ika: hoke hau peleme ekimanu paeyaaso hata:ta: iki mea da:taalieke laa lelipikie.

78 Pa ekipeke. Nika: Koda:ta: yopu hao hata: niki pa:ta: a:ta:ma: homo hala:me. Da panake ka:la:polo hata: paa peaasa: tupa:ta: Koda:ma: niki pa:ta: da:ta:la:eki kilieke.

79 Kutupata: mo homa:la: ekina: paala:ma: homolo hata: timba: la:pa pa:la: ekina: tu pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta: make Koda:ma: oli ya nane hata: paa peanialieke. Nikita: mo puki lopa:niao pula: pota:na: pomonoyeke ipikana:ma: nika: pota: walolo hata: do haumanu pilieke laa leekeme.

80 Kutupa mo wekita: epeke tupa: daeyaata: ipika: temoko make daeyatia pulu hata: mo Isulai wanda:halina: leke popelekena: haluekema: handeteke hata: mo hapu hayeke alena: hao hayekeme.

2

Yesu mendiekeeki
(Ma:tiu 1:18-25)

1 Mo Sisa Okasitasima: ipika: kilu tombuao hayeke da wanda:hali paeyaona: bikimanu wape pina:yeke momba:lapa:peke laa leekeme. 2 Koto titina: biki mimiki pita:ta: mo Sitia nane handeteke hayeke kapomani tieke halita: Kuliniasi hayekeme. 3 Koto leeke handaa wanda:hali paeyao biki mina:yeke ika: da teke pa:ta:manu pemekeme. 4 Hali ma:nda: Diosepeta: mo Ka:lili nane hayeke da Na:sa:tete da mina:pa:laota: mo Diudia nane hayeke da Beteleha:ma: da pa:ta: peekeme. Koto data: hande kini hali Deipidi mendieke dae. Diosepeta: Deipidina: tapake hali hayekeeki yaalo koto da pa:ta: peekeme. 5 Kutupa ipika: wanda: Meti yaapo biki mina:yeke pepekeme. 6 Metita: weki loke lomba pitina: pepekepate mo Beteleha:ma: da pa:ta: pua hata: Meti weki hoki neekeme. 7 Kutupa ipika: mupeke weki mendiata: hokulupeke dau manuma: ambulata: kimisu wanda:halima: hambo haemeke da pa:ta: pelia:peke da dia:yeke handa kao ma:na:na: ne halo haemeke u̲lu̲ pa:ta: mea pua wiekeme.

Enisolotonu pita: sipisipi handeteke haemeke haliweki yaapo

8 Kutupa mandane sipisipi handeteke haemeke haliwekima:ta: koto data: pa ambu hapeke nane ika: sipisipi ma:na: titi timba handeteke haemekepate 9 Tekehalina: enisolo homeke iki pa:ta: opolo epeekeme. Kutupa mo Tekehali ipika: pa̲a̲ pa:la: ekima: iki dupaeyekeme. Koto ekina: mo haliwekima: paala:ma: wopu homemekepate 10 mo enisoloma: iki pa:ta: alota: Paala:ma: na homa:pepee. Iki pa:ta: epeke pi seliapo loluekema: epolome. Koto ekima:ta: wanda:hali paeyao ta:na:ma: homaalieke. 11 Ame do timbata: oni hande Deipidina: da teke pa:ta:ta: ika: da:taalo pa:la: Tekehali amba: mendia:la:me. Ipikita: Tekehali Ketisoe. 12 Iki pa:ta: I̲ma: alo ekita: ota: pi aloma: handolo pupe. Mo wekita: dauma: ambula bao mo kao ma:na: manuma: ne no haleme u̲lu̲na: ula:ma: handolo pupe laa leekeme.

13 Koto kone oli hepeni nane haemeke enisolo titi wopuma: mo hande enisolo homeke ame̲le̲ apa:tao a:pa pambo hata: Koda:na: pi laaso hata: alota: 14 Oli ya manda hala: Koda:na: pi lapa:peke.

Ipikana:ma: ta:na:ma: homolo hata: kenkena: haleme haliwekina: puki lopaala:me laa lemekeme.

Sipisipi handeteke haemeke haliwekima: Yesu handolo pemekeeki

15 Mo hande enisolo tapake pa la:ka:la ya nane pemeke hoki nane mo ma:na: handeteke haemeke haliwekima: pi hotiolo hata: alota: Mo Tekehalima: niki pa:ta: la kia: ekita: oni Beteleha:ma: da nane pa:la:eki handomana: bape lemekeme. 16 Kotoeki laa a̲iya puata: Meti Diosepe yaapo handa: wiata: u̲lu̲ pa:ta: hande weki wiekeeki handemekeme. 17 Mo ma:na: handeteke haemeke haliwekima: mo weki handolo hata: hande enisoloma: mo wekima: pulu piekeeki iki pa:ta: la kiekeeki manuta: mo wanda: hali yaapo pa:ta: la halemekeme. 18 Kota: koto haliwekima: la halemeke ekimanu opimiki wanda:hali paeyaoma:ta: penkilipa:tia pomimikime. 19 Kutupa Metima:ta: hande pi paeyao pa:ta: hone witolo hone wopu u pitiekeme. 20 Kutupata: mo hande ma:na: handeteke haemeke haliwekima: pa la:ka:la pulu hata:ta: mo enisoloma: leeke tupa: kone hande hau paeyao handaata: Koda:na: biki mina:liaaso hata: pi laatia pemekeme.

Yesuna: biki halemekeeki

21 Kutupa pula homeke paeyeketa: mo weki pa:ta: sekemesaisi hau peaota: ipika: biki Yesu lemekeme. Mo weki ai na pitiki haena: hande enisoloma: lahaleeke biki kone lemekeme.

Yesu tembolo da pa:ta: hatuku pepekeeki

22 Hande Mosesina: pi ula:eki manuna: wape pa:la: tupa: mo ankula: epeaalo pieke nate epeeke handa mo wekita: Tekehali pa:ta: haluekema: Diosepe Meti yaapoma: ipiki hatuku Diutuseleme da pemekeme. 23 Tekehalina: pi ula: ekimanu pa:ta: dupa wape pea ula:me. Mupeke nanema: mendilimi weki paeyao Tekehali pa:ta: mea haena: lapa:peke laa wape pa:la:me. 24 Ma:nda: make dupa wape pa:la:me. Homupiki ba yaapo o melipu panake ba yaapo lia hala:peke laa wape pa:la: tupa: ipilikana:ma: mo ba yaapo Koda: pa:ta: lia haluekema: pepekeme.

Simionima: piekeeki

25 Kutupa mo Diutuseleme da pa:ta:ta: koke hali ma:nda: Simioni hayekeme. Koto halima:ta: Koda: pa:ta: paala:ma: homa hata: epeke hau pitolo hata: make mo Isulai wanda:halina: da:taalo pieke nate epena: handeteke hao hayekeme. Ipikita: Holi Sipitidi yaapo hayekeeki yolo hata: 26 mo Holi Sipitidima: ipiki pa:ta: pi la: witolo alota: Neketa: ai na homeke pa halena: kone mo Tekehalima: pi la: ula: hali ipilieke. Mo Ketiso kone handilipikie laa pi la: wiekeme. 27 Kutupata: mo Holi Sipitidima: Simioni hatuku mo tembolo da pa:ta: peekeme. Kutupa mo hande pi wiekeeki puluekema: Diosepe Meti yaapoma: mo tembolo da pa:ta: mo hande weki Yesu hatuku pepekepate 28 Simionima: mo weki meata: Koda: pa:ta: keiyae pi alo hata: alota:

29 Tekehalio. Ameta: naka: hande pi la: wili ekita: ota: yaaleme. Koto ekina: naka: e pokaaso halina: puki lopao pono lae.

30 Do ekina: yeke loa:me. Naka: hande wanda:hali da:taalo pa:la: hali ame yaka lekema: handolome.

31 Do hauta: wanda:hali paeyaoma: handolo haena: piteleme.

32 Kutu pitolo hata: ipikana:ma: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: paa pa:la:eki haluekema: make Isulai wanda:halina: biki tieke wina: loluekema: make pilieke laa leekeme.

33 Koto pita:ta: mo Simionima: mo weki pa:ta: leeke pi opuaata: mo ateke inkiki yaapoma: penkilipa:tia pomipikime. 34 Simionima: iki epeaota: mo wekina: inkiki Meti pa:ta: alota:

Isulai wanda:hali wopu mea da:taaluekema: make hoeyaaluekema: make Koda:ma: do weki mea haena: laa pa:la:me.

Ipikita: Koda:ma: tombo leke haya:ka:na:ta: wanda:hali wopuma: ipiki pa:ta: pi la la pitolo hata: make

35 ika: hone a:mbao wita:la: ekimanu peneme yao lelimikie. Kutupa ka:nda: pikieki ma:nda: make kepete ne haake ekima: leke naka: puki awilieke laa leekeme.

A:na:ma: piekeeki

36 Mo A:sea tapake hali Pa:nuele ipika: waneke A:na:ma:ta: Koda:na: pi la:mea halo hayeke wanda: hayekeme. Ipika: haliki yaapota: bapi watake hata: hao haliki homeekeme. 37 Ipikita: koke wanda: hata: ipika: bapita: 84 yeekeme. Kutupa ipikana:ma: mo tembolo da na mina:pa:lake timba make natena: make Koda: pa:ta: panda:puniao hata: ne pi wia:tiki pea yeni pu hatiki pu hayekeme. 38 Mo wanda:ta: koto pita: kone ipikana:ma: koto pa:ta: opolo puata: mo weki handaata: Koda: pa:ta: keiyae pi laata: Koda:ma:

mo Diutuseleme wanda:hali da:taena:yeke handeteke haemeke wanda:hali paeyaoma: opina: mo wekina: pi wotu leekeme.
39 Mo Tekehalina: pi ula: ekima: pea:pa:peke la:la: hau paeyao pu paeyaepeketa: mo Ka:lili nane ota: ipilika: haepeke da Na:sa:tete nane paa pepekeme. 40 Kutupa mo wekita: daeya hata: honkopu hao hata: make hone wopu u hayeketa: Koda:ma: epeatiki piekeme.

Yesuta: weki hata: tembolo da pa:ta: piekeeki

41 Bapi paeyaota: Yesuna: apa: ama: yaapota: Diutuseleme nane mo Lombei Pupa Yapeeke nate mia:tiki pieke handaa pua:tiki pipikime. 42 Yesuta: bapi kiki yaapo paeya ankena: yaapo mieke natena:ta: mo ne pamba:la: nane ika: pu haemeke tupa: kone pemekeme. 43 Mo hande ne pamba paeyeketa: ika: da poluekema: yeke pemekepate Yesuta: Diutuseleme da pa hapelia hayekeme. Ipika: apa: ama: yaapoma:ta: do ekita: hone na wipikime. 44 Ipilika: honema:ta: Yesuta: mo hande ika: mandakena: pemeke wanda:hali amele amba: pa:la:me hone wipikime. Kutupa nate homekena: pota: ipu hao welealo nane ipilika: tapake make ipilika: yankekemanu pitimiki alena: opolo a:pa Yesu weimea pominolo hata: lota: putia pomipikime. 45 Kutu pipikipate Yesuta: ota: na handa: u haota: Diutuseleme nane paa la:ka:la pulu hata: weiya:tiki pepekeme. 46 Nate tepo peaota: oli yeni pu haemeke da pa:ta: Yesu pitiekeeki handa: wipikime. Yesuta: mo Diu wanda:halina: pi walo hayeke haliweki amele pita: ika: pi opitolo hata: make lota: pita:la: ekimanu pitolo pitimikime 47 Yesuma:ta: tandapiki hombo peatiki pieke ekina: mo ipika: pi opimiki wanda:hali paeyaota: penkilipa:tia pomimikime. 48 Ipika: apa: ama: yaapoma:ta: Yesu hando haota: penkilipa:tia pomipikime. Kutupa Yesuna: ama:ma: alota: Ya wekio. Ekipeke nakana:ma: diki pa:ta: dupiki hau pea pelepe. Neke weitolo hata: naka: apa: dikana:ma: pomoma: wotu homopa:me leekeme. 49 Yesuma: inkikina: pi hombo peaaso alota: Ekipeke ipilikana:ma: I weiya: mea pomua pelepepe. Ita: yaka Apa:na: da pa:ta: pitoloeki ipilikana:ma:ta: hone na wipipa: laa loa:me leekeme. 50 Koto leekepate ipilikana:ma:ta: koto ipikana:ma: hombo peayeke pina: teketa: hone na wipikime.
51 Kutupata: Yesuta: ipika: apa: ama: yaapona: pi opua Na:sa:tete nane mandakena: pemekeme. Kutupa ipika: apa: ama: yaapona: pi nate paeyao opua homu pea hayekeme. Kutu piekepate ipika: ama:ma:ta: mo hande lemeke pimanu paeyaota: hone na yonka:lake hone pa wia hayekeme. 52 Kutupa Yesuta: epeke honema: tumba:tia daetolo hata: kenke wanda:halina: make Koda:na: hone pa:la: ekina: make daeyekeme.

3

Mo bapitaisi peao hayeke hali Dionima: pi waleekeeki
(Ma:tiu 3:1-12, Maka 1:1-8, Dioni 1:19-28)

1 Mo Loma: Kapomani titina: You hali Sisa Taibitiasi ipika: bapi 15 peao handeteke hayeke da yu paeyaota: pa handeteke hayekeme. Koto pita:ma:ta: ipikana:ma: mea haena: leeke Kapomani you haliweki manuma: ika: handeteke hatia epena: leeke kenke manuta: dupa handeteke haemekeme. Pontiasi Pailedita: Diudia kenke handeteke hayekeme. Hetodita: Ka:lili kenke handeteke hayekeme. Kutupa Hetodina: hameke Pilipita: Idulia make Data:kenaidisi koto kenke yaapo handeteke hayekeme. Laisaniasita: Abilini kenke handeteke hayekeme. 2 Koto pita:ma: kone A:nasi Kaiya:pasi yaapota: Koda:na: yeni peao haepeke you hali haena:ta: mo hapu hayeke alena: hayeke hali Sekataiyana: eiyeke Dioni pa:ta:ta: Koda:na: pi epeekeme.

3 Kutu pieke handaata: Dionima: mo Diodani ikali tea:na: wieke yu paeyao
pa:ta: Koda:na: pi latiki pomuolo hata: alota: Wanda:halio. Iki paeyaoma: ika:
amba: pimi haumanu make ika: honemanu make la:ka:la: minaata: bapitaisi
peano lapa:peke. Koto haumanu ota: pimika:na:ta: kota: Koda:ma: ika: pimi
haumanu paeyaosiki paeyaaso hata: paa na niminaalieke leekeme.
4 Koto Dionima: pieke ekita: amba: titina: Koda:na: pi la halo hayeke
hali ma:nda: bikita: Aisaya ipikana:ma: bukana: wape pea ula: ekita: dupa
la:la:me.
Hali ma:nda:ma: hapupapeke alena: hata: wi laa dupiki pi ala:me.
Tekehalina: pota: tikitiki yao wia:pa:peke.
Ipiki epeke tupa: epena: mo ipika: pota: wamo peao mea tikitiki yao
epeapa:peke.
5 Kutupata: mo hawete manuta: mea tumbapa:peke.
Mo yu elimanu make mo potemanu make paeyao ao tumbaota: mandake
pina: lapa:peke.
Kutu pitolo hata: mo pota: hoihoi pa:la: ekimanu make ota: epeke tupa:
tikitikina: mea epeaaso hata:
mo hana:manu pota:na: wekila:la: ekimanu make ota: epeke tupa: tikitiki yao
epeapa:peke.
6 Kutu pimikina:ta: kota: wanda:hali paeyaoma: Koda:na: kita:la: da:ta:la:eki
handilimikie laa la:la:me leekeme.
7 Koto dina:ta: wanda:hali wotuma: Dionima: iki bapitaisi peaena:yeke
paeyao epemekeme. Kutu pimiki handaa Dionima: koto wanda:hali pa:ta:
alota: Ikita: ketomanue. Ikita: Koda:ma: teke pa:ta: epena: lolo pa:la: mineke
panka:la: ekita: wonduluekema: hamena: laa ma:nda: epita: pindipa pelimiki
pita: epima: kinki pa:la:pe. 8 Ika: pimi hoke haumanu paeyao amba: hoki
waleme ekina: wanda:halima: handena: mo epeke kiliki a:ela: tima: pa:la:eki
pina: epeke haumanu pea:pa:peke. Koto ekina:ta: ikana:ma: Nika: meita:
Eipoloha:ma:e laa kutupiki pimanu na lapa:peke laata: Dionima: iki pa:ta:
alota: Opua:pe. Koda:ma: do toopimanu meaata: Eipoloha:ma:na: mondu
semba:lala: wanda:hali ana:na: wepia haena: lapeke ya:la:me alome. 9 Hande
hapula: ti manuna: teke pa:ta: pokuluekema: manda: meaowa:me leekeme.
Epeke kiliki na a:eya:la: timanu paeyao siki poko lopaota: ti talo hala: pa:ta:
paeyao siki mu yankilieke leekeme.
10 Do pimanu opua mo wanda:halima: Dioni pa:ta: lota: pitolo hata: alota:
Kota: nikana:ma:ta: eki hau peomonope lemekeme. 11 Dionima: ika: pi
hombo peaaso hata: alota: Hali ma:nda:ma: ipika: dau yaapo wia:ka:na:ta:
kota: ma:nda:ta: mo dau dia:ya:la: natehali ma:nda: pa:ta: hala:peke. Ku-
tupa make ne napekeeki wia:ka:na:ta: kota: ne dia:ya:la: wanda:halimanu
pa:ta: telipea hala:pa:pekee leekeme. 12 Koto natena:ta: mo mandane dakisi
mani mu haemeke haliwekima: Dionima: iki bapitaisi peaena: ipiki a:pa
lota: pitolo alota: Wala:la: halio. Nikana:ma:ta: eki hau piomonope laa
lota: pimikime. 13 Koto lemeke Dionima: hombo peaaso alota: Ikana:ma:
mo wanda:halina: dakisi mani mimika:na:ta: kota: haka:ta:pao na miki mo
Kapomanina: Lo pima: tombo ula: tupa: mia:pa:peke leekeme. 14 Mandane
ami haliwekima: make a:pa lota: pitolo hata: alota: Nikana:ma: make ekipiki
haumanu peomonope lemekeme. Koto lemeke Dionima: iki pa:ta: alota:
Ma:nda:na: mani pake muluekema: paala: tiao o yayapiki ekina: pa hameke
la: tiaasa:eki ota: na pea:pa:peke. Kutupa ika: e pokaasemeke kita:la: yenkita:
ana:na: kita:la:me hone wia:pa:peke leekeme.
15 Mo wanda:halima: koto haumanu paeyao handaata: ika: puki pa:ta:
hayeke ale tialu baeyeke ekima:ta: ikana:ma: hone eleke eleke witolo hata:ta:
do Dionita: hande Ketiso pateya:la:me laa hone wimikime. 16 Koto ekina:

Dionima: iki pa:ta: alota: Ima: ikita: ikalima: bapitaisi peao halopate hali ma:nda: wetepena: ipilia: halita: ota: honkopu wotu hala:me. Ita: ipiki yaapo ana: pea:peke na ya:la:me. Ipika: anke dake holaapeke make Ita: ana: na pa:la:me leekeme. Ipikana:ma: ikita: Holi Sipitidi pita: ti uleke yaapoma: bapitaisi pealieke leekeme. 17 Ipikana:ma: mo hande widi kilikina: ambuku napeke yaapo putupa alu puluekema: pana:pulu pa:la: sa:sata: ipika: kikina: miniki hala:me. Ipika: widi kiliki epekeeki paeyaota: ipika: widi napeke u hala: da pa:ta: momba:la wilieke. Pate mo ambuku paeyaota: tina: pana:pu yankilieke. Koto tita: na paeyeke pa to halieke leekeme.

18 Mo wanda:hali ika: hoke haumanu hoki wala puki hone lekelena:yeke Dionima: Koda:na: Pi Seliapomanu ota: epeke tupa: la hala:tiki pominolo hata: wanda:hali sutiatia pua:tiki pomiekeme.

19 Koto pa:la:pate Dionima: mo kapomani hali tieke Hetodi pa:ta: la halolo hata: alota: Neketa: hoke haumanu peleme laa la haleekeme. Ekipeke. Hetodi ipika: hamekena: weteke Hetodiasi pa ipika: handa:mea make ipikana:ma: ti teke wotu yoka:tiki pomieke handa leekeme. 20 Koto leeke ekina: Hetodi ipikana:ma: Dioni dipula mea lopaeyeke ekima:ta: mo ipika: amba: pieke hoke haumanu paeyaota: koto ekima: lu ankula yeekeme.

Dionima: Yesu bapitaisi peayekeeki (Ma:tiu 3:13-17, Maka 1:9-11)

21 Kutupa Dionima: wanda:hali paeyao siki bapitaisi hau peaota: wetepe nane Yesu make bapitaisi hau peayekeme. Kutupa Yesuma: yeni pitolo haena:ta: oli hepeni lumba 22 mo Holi Sipitidita: ba melipuma: handekeeki hola:pa:niao Yesuna: lokena: a:pa holopeekeme. Kutaa oli ya nanema: pi hola:make homekema: pi alo alota: Neketa: ota: yaka puki piki wekie. Yaka pukima: neke pa:ta: ta:na:ma: wotu homolome leekeme.

Yesuna: apa:meina: bikimanu (Ma:tiu 1:1-17)

23 Yesu ipika: bapita: hali tieke homeke paeyao kiki yaapo bapimanu tupa: yeketa: ipika: e kinipea pokeekeme. Mo wanda:halima: hone witolota: ipikita: Diosepena: eiyekee hone wimikime.
Diosepe ipikita: Helina: eiyeke hayekeme.
24 Helita: Madadina: eiyeke hayekeme.
Madadita: Lipaena: eiyeke hayekeme.
Lipaeta: Mela:kina: eiyeke hayekeme.
Mela:kita: Dia:naina: eiyeke hayekeme.
Dia:naita: Diosepena: eiyeke hayekeme.
25 Diosepeta: Mataatiasina: eiyeke hayekeme.
Mataatiasita: Amosina: eiyeke hayekeme.
Amosita: Nahumina: eiyeke hayekeme.
Nahumita: Eselina: eiyeke hayekeme.
Eselita: Nakaina: eiyeke hayekeme.
26 Nakaita: Maadina: eiyeke hayekeme.
Maadita: Mataatiasina: eiyeke hayekeme.
Mataatiasita: Semenina: eiyeke hayekeme.
Semenita: Diosekina: eiyeke hayekeme.
Diosekita: Diodana: eiyeke hayekeme.

27 Diodata: Dioananina: eiyeke hayekeme.
Dioananita: Etesana: eiyeke hayekeme.
Etesata: Setubabelena: eiyeke hayekeme.
Setubabeleta: Sieletielina: eiyeke hayekeme.

Sieletielita: Netina: eiyeke hayekeme.
28 Netita: Melekina: eiyeke hayekeme.
Melekita: A:dina: eiyeke hayekeme.
Adita: Kosamina: eiyeke hayekeme.
Kosamita: Elemadamina: eiyeke hayekeme.
Elemadamita: A:eta:na: eiyeke hayekeme.
29 A:eta:ta: Diosuana: eiyeke hayekeme.
Diosuata: A:liesana: eiyeke hayekeme.
A:liesata: Diotamana: eiyeke hayekeme.
Diotamata: Madadina: eiyeke hayekeme.
Madadita: Lipaena: eiyeke hayekeme.
30 Lipaeta: Simionina: eiyeke hayekeme.
Simionita: Diudana: eiyeke hayekeme.
Diudata: Diosepena: eiyeke hayekeme.
Diosepeta: Dionamena: eiyeke hayekeme.
Dionameta: Elaia:kimina: eiyeke hayekeme.

31 Elaia:kimita: Meleana: eiyeke hayekeme.
Meleata: Menana: eiyeke hayekeme.
Menata: Madadana: eiyeke hayekeme.
Madadata: Neidanina: eiyeke hayekeme.
Neidanita: Deipidina: eiyeke hayekeme.
Deipidita: Diesina: eiyeke hayekeme.
32 Diesita: Obedina: eiyeke hayekeme.
Obedita: Boa:sina: eiyeke hayekeme.
Boa:sita: Sa:limonina: eiyeke hayekeme.
Sa:limonita: Na:sionina: eiyeke hayekeme.
33 Na:sionita: Amina:da:bena: eiyeke hayekeme.
Amina:da:beta: A:da:minina: eiyeke hayekeme.
A:da:minita: Anina: eiyeke hayekeme.
Anita: Hesotonona: eiyeke hayekeme.
Hesotonota: Petesena: eiyeke hayekeme.
Peteseta: Diudana: eiyeke hayekeme.

34 Diudata: Dieikopena: eiyeke hayekeme.
Dieikopeta: Aisa:kena: eiyeke hayekeme.
Aisa:keta: Eipoloha:ma:na: eiyeke hayekeme.
Eipoloha:ma:ta: Titana: eiyeke hayekeme.
Titata: Neihona: eiyeke hayekeme.
35 Neihota: Setakona: eiyeke hayekeme.
Setakota: Eteyuna: eiyeke hayekeme.
Eteyuta: Pelekena: eiyeke hayekeme.
Peleketa: Ebena: eiyeke hayekeme.
Ebeta: Silana: eiyeke hayekeme.
36 Silata: Keinanina: eiyeke hayekeme.
Keinanita: Apa:ka:sa:dina: eiyeke hayekeme.
Apa:ka:sa:dita: Siemena: eiyeke hayekeme.
Siemeta: Noana: eiyeke hayekeme.
Noata: Lamekena: eiyeke hayekeme.

37 Lameketa: Madiuselana: eiyeke hayekeme.
Madiuselata: Inokana: eiyeke hayekeme.
Inokata: Dia:tedina: eiyeke hayekeme.
Dia:tedita: Mahalalielina: eiyeke hayekeme.

Mahalalielita: Kenanina: eiyeke hayekeme.
38 Kenanita: Inosina: eiyeke hayekeme.
Inosita: Sedena: eiyeke hayekeme.
Sedeta: A:da:ma:na: eiyeke hayekeme.
A:da:ma:ta: Koda:na: eiyeke hayekeme.

4

Sadanima: Yesu la handeeke ekimanu
(Ma:tiu 4:1-11, Maka 1:12-13)

1 Yesuta: mo Diodani ikali mina:pa:lao paa epeeke pita:ma:ta: mo Holi Sipitidima: ipiki pa:ta: ota: tumbiekeme. Koto dina:ta: mo hande Holi Sipitidima: Yesuta: hapupapeke alena: hatuku peekeme. 2 Koto pa:ta:ta: nate hali tieke yaapo pa:ta: Sadanima: Yesu a:pa la handa:tiki piekeme. Koto hali tieke yaapo nate manuna:ta: Yesuma: ala:ta: ma:nda: siki make ota: na neeke ekima: tea:ma: homeekeme.
3 Kutupa Sadanima: Yesu pa:ta: alota: Neketa: ota: Koda:na: Eiyeke ya:ka:na:ta: kota: do toopi kone palaowa au lapeke leekeme. 4 Yesuma: mo Sadanina: pi litolo hata: alota: Mo Baiboloma: alota: Halima: palaowa homeke naa na hapeke ya:la:me laa la:la:me leekeme.

5 Kutupa mo Sadanima: Yesu oli manda hatuku pua mo kenkena: kilu tombuao hala: ekimanu paeyao siki ti tekele pea ipiki pa:ta: waleekeme.
6 Kutu pitolo hata: mo Sadanima: Yesu pa:ta: alota: Mo alemanu paeyaota: I pa:ta: ka:la:pate yaka honema:ta: hali ma:nda: pa:ta: haloa:ka:na:ta: ota: ana: pilieke. Koto ekina:ta: mo kilu tombuao hala: ekimanu paeyao pita: ika: hamoko alemanu paeyao telipina: nakana:ma: handeteke halena: neke kuluekema: 7 neketa: ya biki laaluekema: panda: puniaeka:na:ta: do alemanu paeyaota: naka:eki yelieke leekeme. 8 Koto leeke Yesuma: alota: Mo Baiboloma: dupa la:la:me. Tekehali naka: Koda: ipiki pa:ta: homeke yeni pu hata: e poko hapeke laa la:la:me leekeme. 9 Pa mo Sadanima: Yesu mo Diutuseleme nane yeni pu haemeke da tiekena: holu manda hatuku pua haena: leekeme. Kutupa Sadanima: Yesu pa:ta: alota: Neketa: ota: Koda:na: Eiyeke ya:ka:na:ta: do alena: hao oni kenkena: naka: kone lopa:niae. 10 Kutu pikina:ta: mo Baiboloma: la:la: tupa: Koda:ma: ipika: enisolo tonuma: neke epeke tupa: handeteke haena: laa pi lelieke la:la:me. 11 Kutupa mo Baiboloma: paa la:la: tupa: Koto enisolo tonuma: toopi ponekema: naka: anke awaama:na:yeke ika: kiki manuma: neke miniliao handeteke halimikie laa la:la:me leekeme.
12 Koto leekepate Yesuma: ipika: pi litolo hata: alota: Baibolo pima:ta: do la:la:me. Tekehali naka: Koda:ta: na la handa:peke laa la:la:me leekeme. 13 Mo Sadanima: Yesu pa:ta: hoke la handa:la: ekimanu ane mone eki paeyao siki peaata: pa hosiki mina:pa:lao peekeme.

Yesuma: ipika: emanu kini piekeeki
(Ma:tiu 4:12-17, Maka 1:14-15)

14 Mo Holi Sipitidina: honkopuma: Yesu handeteke haena: laa Yesu mo Ka:lili nane paa peekeme. Kutupa koto da yu paeyao pa:ta: haemeke wanda:halima: Yesuna: biki kende tupa: wina: lemekeme. 15 Ipikana:ma: Koda:na: pi hotu haemeke damanu pa:ta: pua:tiki pea wanda:hali pa:ta: pi wala:tiki pomieke handaata: mo wanda:hali paeyaoma: ipika: biki mea miniliatiki pimikime.

Na:sa:tete da wanda:halima: Yesu kiaemekeeki
(Ma:tiu 13:53-58, Maka 6:1-6)

16 Kutupa Yesu ipika: daeyeke da Na:sa:tete da pa:ta: pua ipika: pu hayeke tupa: Diu wanda:halina: hoto pitu haemeke natena: Koda:na: pi hotu haemeke da pa:ta: peekeme. Kutupa ipikana:ma: mo Baibolo buka yata:puluekema: yeke tiao hayekeme. 17 Hali ma:nda:ma: mo Koda:na: potopede hali Aisayama: wape pu wieke buka Yesu pa:ta: haleekeme. Kota: Yesuma: mo buka lombaata: handa:tiki pua pi ma:nda: dupa laeyekeeki handa: witolo hata: yata:peekeme.

18 Ima: natehali wanda:hali pa:ta:manu mo Pi Seliapomanu laanoyeke mo I mea haena: la:la: Tekehalima: ipika: Sipitidi I yaapo hala:me.

Ipikana:ma: I tapaala: ekita: mo dipula pila: wanda:hali ikita: ka:la:pa: tapao halememe lono make mo leke holupiki wanda:hali ikita: ika: leke manuma: paa handilimikie laa lonoyeke tapaala:me.

Kutupa make mo ika: ka:nda: manuma: kone tekepa:ta: hoeyaapeke ya:la: wanda:hali ka:la:pa: tapawano make 19 wanda:hali wotu pa:ta:ta: Tekehalima: ipika: wanda:hali tamba: mulu pa:la: nate a:pa hala:me laa lono yeke I tapaala:me laa leekeeki yata:peekeme.

20 Yesuma: mo buka yata:paata: amba: bukamanu handeteke hayeke hali pa:ta: paa hala: moneao pitiniaeyekeme. Kota: mo Koda:na: pi hotu haemeke da pa:ta: pitimiki wanda:hali paeyao sikima: Yesu handolo hata: yola: pambemekeme. 21 Kota: Yesuma: iki pa:ta: pi alo hata: alota: Do yata:pa kua: hande Baibolo pita: ikana:ma: opitolo hamena: kone ota: ame do kone yaya:me leekeme. 22 Ipika: leeke pi manuma: tende pieke handaa iki paeyao siki leke opa penkiliputia pominolo hata: make haleke lomba mo ikana:ma: ipikina: do pi lemekeme. Ipikita: Diosepena: eiyeke dia:yekea laa ika: ika: kone lota: pu alu alu pimikime.

23 Koto lemeke handaa Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ota: loa:me laa Ikana:ma: I pa:ta: make mo wanda:halima: amba: loma: loma: pa:la:me pi siki ma:nda: dupa lelimikie. Dokeda halio. Naka: yenita: naka: kone mea epeapeke lelimikie. Kutupa pi ma:nda: make I pa:ta: dupa lelimikie. Hau ma:nda: ma:nda: mo Kapeneami teke da nane hata: pi hande hau manuta: nikana:ma: amba: opuma:me. Kota: do naka: ota: teke da pa:ta: make kutupiki homeke haumanu kone pie laa lelimikie laata: 24 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ima: iki pa:ta: alome. Koda:na: pi wala:la: potopede hali ipika: teke wanda:halima: ipiki hone wotu na wilimikie. 25 Opua:pe. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Mo Elaidia hayeke dina:ta: kineke wanda: sunuta: wotu aneke hapu mo Isulai da yu pa:ta: haemekeme. Koto natena: bapi tepona: sumba: yunki mindiki hata: lako ota: na a:paata: da yu paeyao pa:ta: tea:ma: homa:la:eki wotu aneke hapu epeekeme. 26 Kutu piekepate Koda:ma: Elaidiata: Isulai da yu pa:ta: hayeke wanda:hali ma:nda: pa:ta: na tapaeyekepate ipikita: mo Saidoni da yu tukiki pa:ta: hayeke teke da Sa:tepa:di hayeke kineke wanda: homeke pa:ta: tapaeyekeme. 27 Kutupa make Koda:na: pi la: mea halo hayeke hali Elaisa hayeke dina:ta: kindi yeni homo haemeke wanda:hali wotu anekema: mo Isulai da yu pa:ta: haemekepate Koda:ma: koto wanda:halita: ota: ma:nda: hondo na mea epeaeyekepate pa Sitia da yu pa:ta: hayeke hali Neimana: homeke mea epeaeyekeme leekeme.

28 Mo Koda:na: pi hotu haemeke da pa:ta: pitimiki wanda:halima: koto pi leekeeki opua ikana:ma: mineke tieke wotu pankemekeme. 29 Kutupa ikana:ma: tiao Yesu minaa ika: teke da mina:pa:lao hama nane yolaa pemekeme. Mo ika: teke data: pote elina: hayekeeki yaalo Yesu mo pote elina: hatuku pua oni paeleke alena: poneke wato lopaaluekema: hatuku pemekeme. 30 Kutu pimikipate Yesuta: mo wanda:hali anka:lopuna: pa:ta: kone pa pa:nka:pa peekeme.

Yesuma: hoke temoko baena: leekeeki (Maka 1:21-28)

31 Kutupa Yesuta: mo Ka:lili da yu pa:ta: hayeke teke da Kapeneami nane peekeme. Puaata: mo hoto pitu haemeke natena: wanda:hali pa:ta: pi waleekeme. 32 Mo wanda:halima:ta: Yesuma: waleekeeki opuaata: leke opo handake wimikime. Pa ekipeke. Ipikana:ma: biki ula: halima: wala:la: tupa: waleeke handaa pimikime. 33 Mo pi hotu haemeke da pa:ta:ta: hoke temoko pitieke hali ma:nda: hayekeme. Koto halima: Yesu handaata: ipiki pa:ta: wi aneke hapu la alota: 34 Ae. Yesu Na:sa:tete da halio. Nakana:ma:ta: niki amḛlḛ eki puluekema: a:pa pipa: laata: Neke epele ekita: niki paeyao mea hoeyaaluekema: a:pa pipe. Neketa: Ima: hone witolome. Neketa: Koda:ma: tapaeya: yako piki hali ya:ka:ta:me leekeme. 35 Koto ekina: Yesuma: mo hoke temoko pa:ta: tandapiki pi alo hata: alota: Neketa: koto hali ota: mina:pa:lao naka: pi na leke ai hosiki ya:la:na: kone yopue leekeme. Koto pi leekeeki opua mo hoke temokoma: mo wanda:halina: leke taapuna: mo hali mea wato lopao yopusiki hama nane opolu baeyekepate mo halina: loke ma:nda: na mea hoeyaeyekeme. 36 Koto eki handaata: wanda:hali paeyao sikima: penkilipa:tia pomua ika: ika: kone pi la alu alu pitolo hata: alota: Dota: ekipiki pimanu ala:pe laata: Do halita: you hali ma:nda:ma: leke nono pita:la: tupa: mo hoke temokomanu pa:ta: dupi dupi aleke handaa hama ipulimime lemekeme. 37 Koto ekina:ta: wanda:hali manuma: Yesuma: pieke ekimanu handaata: da yu ma:nda: ma:nda: pa:ta:manu kendetia pomimikime.

Wanda:hali wopu Yesuma: epeaeyekeeki (Ma:tiu 8:14-17, Maka 1:29-34)

38 Yesu mo Koda:na: pi hotu haemeke da mina:pa:laota: Saimonona: da pa:ta: peekeme. Saimonona: meiyeke wanda:ta: titipu yeni tiekema: homa:pa wieke handaa ikana:ma: Yesu pa:ta: mo wanda:na: yeni hayeke tupa: la halemekeme. 39 Kota: ipiki pua mo wanda: homa:pa wieke alena: pa:ta:liki nane pua tiao hata: mo hande titipu yeni hayeke ekima: mo wanda: mina:pa:laena: tanda piki pi leekeme. Kutupiki pi leeke handaata: mo yenima: mo wanda: mina:pa:lao tandela:pa yapeeke handaata: koto kone mo wanda:ma: tiao hata: mo tapakena: ne wamo peayekeme.

40 Nate amba: pambeeke hoki naneta: wanda:halima: ika: yankeke sunu ane mone yeni manuma: homa:pa wia:tiki pimiki yeke handaa Yesu teke pa:ta: mea epemeke handaa ipikana:ma: ipika: kiki iki manda wia:tiki pieke handaa paeyao mea epeatiki piekeme. 41 Kutupata: mo hoke temoko manuma: wanda:hali aneke tukiki pa:ta: pita e̱ la:tiki yopulu hata: alota: Neketa: Koda:na: eiyekee lemekeme. Yesuma: mo hoke temoko manuma: pi ma:nda: laama:na: pi taka:lake leekeme. Pa ekipeke. Ika: hone wimikipate ipikita: hande Mesaya yeke handaa pimikime.

Hotu haemeke damanu pa:ta: pi waleekeeki (Maka 1:35-39)

42 Da panake kelepolo haena: Yesu ipikita: koto teke da mina:pa:lao wanda:hali na hala: da yu ma:nda: pa:ta: ipika: honumake siki peekeme. Kota: mo wanda:halima: Yesu ipiki pu moneaekeeki weitia pomu hao ipiki hayeke pa:ta: pua handa: witolota: ika: ta:na: piki ekita: Yesuma: iki na kiao pena: hone wia sa:sa: puluekema: taapemekeme. 43 Koto hau pimikipate Yesuma: iki pa:ta: alota: Koda:ma: I tapaala: ekita: ipika: Kilu Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapo mandane teke da ma:nda: ma:nda: pa:ta: haleme wanda:halimanu pa:ta: make walono yeke I tapaeya:me leekeme. 44 Koto ekina:ta: mo da yu paeyao pa:ta: ika: pi hotu haemeke da pa:ta:manu pomu lopa:tia pominolo hata: Koda:na: pimanu walao hayekeme.

5

Yesuma: ipika: disaipolo haliweki miekeeki
(Ma:tiu 4:18-22, Maka 1:16-20)

1 Nate ma:nda:na: Yesuta: mo Kenesatete ikali leke wieke ikali tea: nane
haena:ta: wanda:hali aneke wopuma: Koda:na: pi opuluekema: yeke ika:
ika: kone pendilatia pulu hata: titi ata:ta: pimikime. 2 Yesuma: mo ikali
tea:na: kawaso yaapo wiekeeki handeekeme. Mo kawaso teke haliwekita:
ika: kawaso yaapo mina:pa:laota: ika: tenkinumanu tandepolo pitimikime.
3 Kutupa Yesuta: Saimono ipika: kawasona: opa:liao ipikana:ma: Saimono
pa:ta: alota: Naka: kawaso mo ikali houna: hosiki siki mo pate leke mea pue
laa mo kawasona: pita: wanda:hali pa:ta: Koda:na: pimanu waleekeme.

4 Koto hande pi walo paeyao wetepe naneta: Yesuma: Saimono pa:ta: alota:
Nakana:ma: naka: kawaso mo ikali noka: ula: alena: leke pendila moneae
laata: Neke make naka: ta:ma:ni tonu amḛlḛ ika: tenkinu paeyao do ikali pa:ta:
ta:peli muemena: lopape leekeme. 5 Koto leeke handaa Saimonoma: ipika:
pi litolo hata: alota: Tekehalio. Do timba andusa:na: niki paeyaoma: e tieke
pokoma:pate ta:peli ota: homeke siki a:nda: make na muma:pate nakana:ma:
aleke handaata: mo tenkinu paeyao paa ikali pa:ta: lopanoe leekeme.
6 Kotoeki pimiki dina:ta: ikana:ma: ta:peli ota: wotu aneke hapu mimiki yeke
handaata: mo hande tenkinu paeyaota: tumbulu baasota: tunkuluekema:
taapeekeme. 7 Kutu pieke handaa mo kawaso ma:nda:na: pitimiki hali-
wekima: ika: ta:ma:ni tonuma: iki tamba: mulu epena: yeke kiki wanke
pitolo hata: ipupa: laa lemekeme. Iki a:paata: mo ta:pelimanu paeyao siki
mo kawaso yaapona: mea wimiki ekima: mo hande kawaso yaapota: ikali
pa:ta: honki loluekema: taapepekeme. 8 Kutu piekeeki handaata: Saimono
Pidama: Yesu teke pa:ta: tumiki yotuao alota: Tekehalio. I̲ta: hoke hau polo
somema: I̲ kiao pue leekeme. 9 Saimono ipiki amḛlḛ haemeke haliweki ika:
tenkinu paeyao siki pa:ta: ta:peli wotu anekema: mu wimikieki handaata:
penkilipa:tia pomimikime. 10 Saimono ipika: ta:ma:ni pieke hamḁlḁ: Seped-
ina: eiyeke yaapo Dia:mesi Dioni yaapoma: make penkilipa:tia pomipikime.
Yesuma: Saimono pa:ta: alota: Nakana:ma: paala:ma: na homa:peke laata:
Ekipeke ame do kini peaata: nakana:ma: pa haliweki mealipikie leekeme.
11 Koto ekina:ta: mo kawaso yola: mea mo ikali tea:na: mea wiata: ika: ala:ta:
ala:ta: paeyao mina:pa:lao Yesuna: hoki nane teli mea pemekeme.

Yesuma: hali ma:nda: mea epeaeyekeeki
(Ma:tiu 8:1-4, Maka 1:40-45)

12 Nate ma:nda:na: Yesuta: mo kindi yenima: loke paeyao tumbieke hali
ma:nda: hayeke daoni ma:nda: pa:ta: hayekeme. Koto halima: Yesu handaata:
ipiki teke pa:ta: a:pa oni kenkena: lopolo hata: alota: Tekehalio. Nakana:ma:
hone pia:ka:na:ta: I̲ mea epeapeke ya:la:me leekeme. 13 Koto leeke pi opua
Yesuma: ipika: kiki tindipao mo halina: lokena: wataaso hata: alota: I̲ma:
ya hone pa:la:me. Naka: loke epena:e. Koto leeke handaata: koto kone mo
kindi yeni hayekeeki tandela:pa peekeme. 14 Yesuma: pi honkopu hao ipiki
pa:ta: alota: Do pitolo ekita: ma:nda: pa:ta: a̲i na leketa: pa mo yeni peao
hala: halima: titina: amba:la naka: yeni ota: paela:pe laa handena: a̲i ipiki
pa:ta: pua:peke. Kutaata: wanda:halima: naka: yenita: ota: paela:me hone
wina: mo hande Mosesima: la: wieke tupa: Koda: pa:ta: lia hala:la: ale lia
hala:peke leekeme. 15 Koto pi leeke pateta: wanda:hali paeyaoma: Yesuma:
pieke ekimanu da yu paeyao pa:ta: la:tiki pomimikime. Koto ekina:ta:
wanda:hali aneke hapuma: Yesu ipika: leeke pimanu opua make ipikana:ma:
ika: yenimanu mea epeaena: yeke epemekeme. 16 Kutu pimikipate Yesuma:

mo wanda:hali na hayeke alena: pua Koda: pa:ta: yeni puluekema: pua:tiki piekeme.

Kiki anke lupa wiki hali ma:nda: epeaeyekeeki
(Ma:tiu 9:1-8, Maka 2:1-12)

17 Nate ma:nda:na: Yesuma: wanda:hali pa:ta: Koda:na: pi walolo haena:ta: mandane Pa:tisi haliweki make mo Lo Pimanu wala:la: haliweki make pitimikime. Koto haliwekita: Ka:lili kenke pa:ta: hala: daonimanu make Diudia kenke pa:ta: hala: daonimanu make mo Diutuseleme teke da pa:ta: make a:pa pitimikime. Koto natena:ta: mo yeni homemeke wanda:hali paeyao Yesuma: mea epeaena: mo Tekehali Koda:na: weleta: ipiki pa:ta: aneke hapu hayekeme.

18 Mandane haliwekima:ta: mo kiki anke lupa wiki some ma:nda: tilina: mea tia a:paata: ipiki mo da tukiki pa:ta: tia pua Yesuna: leke tonkona: pua tu uluekema: taapemekeme. 19 Kutu pimikipate polo pimiki pota:ta: wanda:hali wotu aneke hapuma: tumbieke handaata: ikana:ma: mo hali da tukiki pa:ta: tia pua:peke pota: ma:nda: na wiekeme. Koto ekina:ta: mo haliwekima: hande da holuna: mea opa:liao ka:ka:na: mea wiao ipika: loketa: tilina: wia mo wanda:hali anka:lopuna: Yesu hayeke alena: uniaemekeme. 20 Kutupa Yesuma: mo haliwekina: hone tulaemekeeki handaata: ipikana:ma: mo kiki anke lupa wiki hali pa:ta: alota: Kame. Naka: hande pi hoke hau manuta: pa paeyaasa:me leekeme. 21 Koto leekeeki opuaata: mo Lo Pimanu wala:la: haliweki make mo Pa:tisi haliweki paeyaoma: ika: ika: kone pi pi alo alota: Mo Koda:na: biki hoeyaaso pimanu ala: halita: epi ya:ka:ta:pe. Ma:nda:na: hoke hau manuta: Koda:ma: homeke ana:na: paeyaapeke ya:la:taa lemekeme. 22 Kutupa mo haliwekima: hone wimiki ekita: Yesuma: amba: hone wia iki pa:ta: alota: Ekipeke ikana:ma: ika: hone pa:ta: do honemanu witelemepe laa lota: pitolo alota: 23 Do pi yaapona: yapa: pa:la: ekita: handoeki ka:ta:pe. Naka: hokeeki pa:la:eki manuta: pa paeyaasa:me laa la:la:eki yapa: pa:la:pe o Tiao pue aloeki yapa: pa:la:pe laa 24 Ima: iki pa:ta:ta: Wanda:halina: Eiyekema: do kenkena: hata: hoke haumanu paeyaapeke wele wia halo ekita: ame peneme yanoma: handa:pa:peke leekeme. Koto ekina:ta: Yesuma: mo hande kiki anke lupa wiki hali pa:ta: alota: Ima: neke pa:ta: alome. Ame tiao. Naka: tilita: da pa mea tia pue leekeme. 25 Koto tomona: kone mo wanda:halina: leke tonka:na: mo hande hali tiao mo ipiki pelieke tili mea tia ipika: da nane pulu hata:ta: Koda:na: biki mea miniliatia peekeme. 26 Kutupa koto piekeeki handaata: mo hande wanda:hali manuta: penkilipa:tia pomua ikita: pututuma: homolo hata: Koda:na: biki mea miniliaaso alota: Ameta: nikana:ma: na handeke epeke haumanu wotu handoma:me lemekeme.

Yesuma: Lipae miekeeki
(Ma:tiu 9:9-13, Maka 2:13-17)

27 Wetepena: Yesu hama opolu bao pulu hata: dakisi mani mu hayeke hali ma:nda: ipika: biki Lipae handeekeme. Koto halita: mo dakisi mani mu hayeke opisi pa:ta: pitiekeme. Yesuma: Lipae pa:ta: alota: I telia: mea epoe leekeme. 28 Koto ekina: Lipae tiao ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao siki kiao Yesu telia: mea peekeme.

29 Kutupa Lipaema:ta: ipika: da pa:ta: Yesuna: aneke ne ma:nda: pambaeyekeme. Lipaema: wi leeke epemeke haliweki amele mo dakisi mani mu haemeke haliweki aneke hapu make pa mandane haliweki make ipika: da pa:ta: pitimikime. 30 Kutupa mandane Pa:tisi haliweki manuma: make iki amele apa:taemeke mandane Lo Pi wala:la: haliwekima: make Yesuna: disaipolo haliweki pa:ta: ka:nda: piki pimanu lota: pitolo hata: alota: Mo

dakisi mani mu haleme haliweki make mo hoke hauma: hai pieke handaa mina:pa:laemeke wanda:hali amele mandake pa:ta: pita: ne ikalimanu ekipeke nalemepe laa lota: pimikime. 31 Koto ekina:ta: Yesuma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Mo wanda:hali ma:nda: epima: yeni na homemeka:na:ta: kota: dokeda haliweki pa:ta: na pu halemepate ota: yeni homo haleme wanda:hali homeke dokeda hali pa:ta: pu halememe. 32 Ima:ta: epeke hau pu haleme wanda:hali hone ma:nda: la:ka:la wina:yeke wi loluekema: na epoa:pate pa hoke hau pu haleme wanda:hali wi loluekema: epoa:me leekeme.

Nee pi wia:peke ekina: lota: pimikieki
(Ma:tiu 9:14-17, Maka 2:18-22)

33 Kota: mandane wanda:halima: Yesu pa:ta: dupa lemekeme. Dionina: disaipolo haliweki make mo Pa:tisi haliwekina: disaipolo haliweki make nate paeyao nee pi u moneaaso hata: Koda: pa:ta: yeni pea:tiki pu halemepate pa naka: disaipolo haliwekima:ta: ikali ne manuta: pa no halememe lemekeme. 34 Koto ekina: Yesuma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Ika: honema:ta: hali ma:nda:ma: wanda: panake mea pita: ne pambolo hata: mo wi leeke epemeke wanda:halima: ipiki amele pa mandake pitu haya:ka:na:ta: koto wanda:halita: ne na neke pi wipe lea:ka:na:ta: opilimikipe. Ota: dia:me. 35 Koto pa:la:pate mo wanda: panake mina:la: halita: ma:nda:ma: hatuku pua:peke nate opolo epea:ka:na:ta: kota: koto natena:ta: ikana:ma: nee pi wia:tiki pu halimikie leekeme.

36 Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: dupa leekeme. Hali ma:nda:ma: ipika: sinkipiki amba: sedi ma:nda: epeaaluekema:ta: ipika: panake sedi tunkulu mea mo amba: ekina: na tombilieke. Koto hau pia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: ipika: panake sedi tunkulieke make mo panake aka:ta: tunkulu mieke mo ambisanake sedi mandakena: apa:tao tombilia:ka:na:ta: mandake na pilieke. 37 Koto tupa: kone hali ma:nda:ma: ambisanake ma:na: yonkelekema: wa:pa:la: ipi kanake pa:ta: panake waini ikali na holo pambilieke. Koto hau pia:ka:na:ta: mo panake waini ikalima: mo ma:na: yonkelekema: wa:pa:la: amba: ipi kanaketa: sinkipa hoelo baalieke leekeme. Kutupa mo ma:na: yonkeleke make hoeyaalieke leekeme. 38 Dia:me. Mo panake waini ikalita: mo panake ma:na: yonkelekema: wa:pa:la: ipi kanakena: holo pambilieke. 39 Kutupa mo amba: waini ikali amba:la: nala: halima:ta: mo panake waini ikali napeketa: kialieke. Ekipeke. Ipikana:ma: amba: waini ikalita: ota: a:pa:la:me lelieke leekeme.

6

Hoto pila: natena: pi ula:eki
(Ma:tiu 12:1-8, Maka 2:23-28)

1 Yesuta: ipika: hoki nane telimiki haliweki amele Diu wanda:halina: hoto pila: nate homekena: mo konima: handeke ale widi emanu pa:ta: pemekeme. Kutupa ipika: disaipolo haliwekima: mo widi kilikimanu honda: mea ika: kikima: da:ka:pa: mina: bepia kilikimanu homeke nemekeme. 2 Kutupa mo mandane Pa:tisi haliwekima: alota: Pa ekipeke ikana:ma: mo nika: Lo Pi manuma: la:la: tupa: mo Hoto Pila: Natena: na pea:pa:peke la:la: ekita: ekipeke pitolo pimipe lemekeme.

3 Koto lemeke Yesuma: iki pa:ta: alota: Deipidi ipiki amele haemeke haliweki hoto ma:nda:na: tea:ma: homolo hata: Deipidima: pieke ekita: na yata:pemepe. 4 Ipikana:ma: mo Koda:na: da tukiki pa:ta: honda: pamba puaata: mo wanda:halima: Koda: pa:ta: halemeke palaowa pua mea neekeme. Kutupa ipiki amele haemeke haliweki make mea haleekeme.

Kutu piekepate mo wape pea ula: Lo Pi manuma: alota: Do palaowata: wanda:hali ma:nda:ma: na napa:peke ya:la:pate ota: mo yeni peao haemeke da handeteke haemeke haliwekima: homeke napa:peke ya:la:me la:la:me laata: 5 Yesuma: ipika: pi lo paeyaaso hata: alota: Hoto pila: nateta: Wanda:halina: Eiyekema: handeteke hala:me leekeme.

Yesuma: kiki hoke hali epeaeyekeeki
(Ma:tiu 12:9-14, Maka 3:1-6)

6 Mo hoto pila: nate ma:nda:na: Yesuta: mo Diu haliwekina: pi hotu haemeke da ma:nda: pa:ta: honda: pamba Koda:na: pi waleekeme. Kutupa koto pa:ta: mo popeke nane kiki hapueke endiki hali ma:nda: hayekeme. 7 Mo wape pea ula: Lo Pi walo haemeke haliweki make Pa:tisi haliwekima: make Do nika: Hoto Pila: Natena: Yesuma: ma:nda: mea epeaalia:pe laa handa:hake wimikime. Yesuma: pi yamba:lea:me loluekema: yeke pimikime. 8 Kutu pimikipate Yesuma:ta: mo haliwekina: hone wimikieki amba: handa: wiaata: mo kiki hapueke endiki hali pa:ta: alota: Tiao. Do wanda:halina: leke popeleke nane epoe leekeme. Mo halita: tiao mo wanda:halina: leke popeleke nane tiao halo yapeekeme. 9 Kutu pieketa: Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ima: iki pa:ta: lota: pitolome. Mo Hoto Pila: Natena: nika: Lo Pi ula: ekima:ta: eki pea:pa:peke la la:la:pe. Pa tamba: muluekema: o hoeyaaluekema: la:la:pe. Mo wanda:halina: hala:eki tamba: muluekema:pe o hoeyaaluekema:pe laa lota: piekeme. 10 Kotoeki laata: Yesuma: leke taka:lakema: mo haliweki handa: mone mone pitolo hata: mo some pa:ta: alota: Naka: kiki tindipae leekeme. Koto leeke mo halima: ipika: kiki tindipaeyeketa: paa epeekeme. 11 Kutu pieke handaa mo Lo Pi walo haemeke haliwekima: mo Pa:tisi haliwekima: tonka:na: mineke pankolo hata: titipu tieke a:meiyeke handaa Yesu pa:ta:ta: eki pumana:pe laa a:nda: lombemekeme.

Yesuma: ipika: 12 Aposolo haliweki miekeeki
(Ma:tiu 10:1-4, Maka 3:13-19)

12 Koto dina:ta: Yesuta: Koda: pa:ta: yeni puluekema:yeke pote ma:nda: a:meiya peekeme. Koto timba andusa:na: Yesuma: yeni paa pitolo ombu pitina:ta: da paa kelepeekeme. 13 Kutupa nate teeketa: Yesu ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki paeyao wi leekeme. Koto haliweki tukiki pa:ta: kone 12 haliweki maleke litolo hata: alota: Ikita: yaka Aposolo haliweki hapa:peke leekeme. 14 Mo haliwekina: biki manuta: Saimono Yesuma: leeke biki ma:nda:ta: Pida ipika: hameke A:ndutu make Dia:mesi Dioni Pilipi Badolomiu make 15 Ma:tiu make Tomasi make A:lopia:sina: eiyeke Dia:mesi make Saimono ipika: biki ma:nda:ta: Seloti make 16 Dia:mesina: eiyeke Diudasi make Isekatiotina: eiyeke Diudasi ipikita: hande Yesu ba:sa: pulu yapolo pieke some hayekeme.

Yesuma: wanda:hali wamo piekeeki pita: pi wala:la:eki yaapo
(Ma:tiu 4:23-25)

17 Kutupa Yesuma: mo Aposolo haliweki amele mo hande potena: hao hola:pa:niao ikita: epeke hawete epeekena: Yesu ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki paeyao amele hata: tiao hayekeme. 18 Koto dina:ta: Diudia da yu paeyaona: haemeke wanda:hali make Diutuseleme daoni wanda:hali make epemekeme. Kutupa mo dawala ikali tea: pa:ta: hayeke teke da yaapo Taiya pita: Saidoni da yu pa:ta: haemeke wanda:hali make epemekeme. Ikita: Yesuma: waleeke pi opuluekema: make ika: yeni ta:ta: ta:ta: hayekeeki mea epeaena:yeke make a:pa mombelemekeme. Koto dina:ta: mo hoke temokoma: ka:nda: mea peatiki pimiki wanda:hali make ipiki pa:ta: epemeke handaa Yesuma: mea epeaeyekeme. 19 Mo wanda:halina: yenimanu mea

epeapeke honkopu tieke Yesu pa:ta: hao yapeeke handaa mo wanda:hali paeyaoma: ipiki wataluekema: taapemekeme.

Ta:na:ma: homa:pekeeki make e̲ lapekeeki yaapo (Ma:tiu 5:1-12)

20 Yesuma: ipika: hoki nane tolu haemeke haliweki handolo hata: alota: Natehali wanda:halita: ta:na:ma: homo halememe. Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: ika: ekie. 21 Ame tea:ma: homeleme wanda:hali iki ta:na:ma: homo halememe. Ikita: weleke tieke telieke. Ame e̲ aleme wanda:hali ikita: ta:na:ma: homo halememe. Ikita: kitelimikie. 22 Ikita: mo Wanda:halina: Eiyeke tolu halemeke handaa mandane wanda:halima: iki pa:ta: yaala:ma: homao make tanda ku make ika: biki hoeyaaluekema: hoke ba:sa: pitolo yayapiki pimanu sa:mba:lao pitolo haena: kone 23 pa pina:ma: ikana:ma:ta: pa epeke puki haaso hata: ta:na:ma: homolo make pita ponka: lapa:peke. Pa ekipeke ika: mulu peleme yenki tieketa: oli hepeni nane wiawala:me. Amba: hande haemeke potopede haliweki pa:ta: make ika: apa:meima: pimieki kone pitolo pitelememe. 24 Koto pa:la:pate aiyo ame do hamoko haaseme wanda:halio. Iki pa:ta:ta: ka:nda: tieke ipula:me. Ika: epeke tupa: hao pa:limi ekita: ame homeke minelememe. 25 A:pei. Ame do weleke tumbao hala: wanda:halio. Ka:nda: tieke ipula:me. Ikita: tea:ma: homilimikie. A:pei. Ame kitaleme wanda:halio. Ka:nda: tieke ipula:me. Ikita: ika: pukima: e̲ tieke alo hata: e̲ pankeke lopena: lelimikie.

26 A:pei. Wanda:hali paeyaoma: ika: hauna: pi laemeka:na:ta: ka:nda: tieke ipula:me. Ekipeke amba: kiake koto wanda:halina: apa:meima: mo makeaaso potopede haliweki tonu pa:ta: lo haemeke tupa: kone alo alememe leekeme.

A:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta: pukima: homa:la:eki (Ma:tiu 5:38-48, 7:12)

27 Pate ame ya pi opiteleme wanda:hali iki pa:ta:ta: I̲ma: dupa alome. Ika: a:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta:ta: pukima: homo hapa:peke. Kutupa iki pa:ta: honditi pu haleme wanda:hali pa:ta: tonka:na: epeke hau homeke pu hapa:peke. 28 Iki pa:ta: keke pi aleme tapake pa:ta:ta: pukipiki pi homeke lapa:peke. Kutaa make iki hoeyaaseme tapake pa:ta:ta: yeni peawapa:peke. 29 Hali ma:nda:ma: naka: pakena: lia:ka:na:ta: mandane pakena: make lina: lapeke. Hali ma:nda:ma: naka: kosa: aka: mia:ka:na:ta: naka: sedi make mina: lapeke. 30 Hali ma:nda:ma: neke pa:ta: ale ma:nda: kie laa honke lea:ka:na:ta: hala:peke. Hali ma:nda:ma: naka: ala:ta: ma:nda: mia:ka:na:ta: ipiki pa:ta: Yaka ale paa kie laa paa na mia:peke. 31 Mandane wanda:halima: iki pa:ta: pina:e hone u haleme tupa: ikana:ma: ana:na: iki pa:ta: make mandake hau pu hapa:peke.

32 Iki pukima: homeleme wanda:hali pa:ta: homeke ikana:ma: pukima: homemeka:na:ta: pa ekipeke ikita: Koda:na: epeaasa: ekita: milimipe. Hoke hau pu haleme wanda:halima: kone iki pa:ta: pukima: homeleme wanda:hali pa:ta:ta: pukima: homo halememe. 33 Kutupa ikana:ma: iki pa:ta: epeke haumanu piteleme wanda:hali pa:ta: homeke paa epeke haumanu pimika:na:ta: kota: Koda:na: epeaasa: ekita: ekipeke kilieke ya:ka:ta:pe. Mo hoke hau pu haleme wanda:hali make koto hau koto tupa: kone pu halememe. 34 Kutupa make ikana:ma: ala:ta: ma:nda: I̲ pa:ta: paa kilimikie hone witolo hata: tondiki halemeka:na:ta: kota: Koda:na: epeaasa: ekita: ekipa milimikipe. Mo hoke hau pu haleme wanda:halima:ta: ika: haleme tupa: paa muluekema: ika: ala:ta: ala:ta: mo hoke hau pu haleme yankeke tonu pa:ta: kone halo halememe. 35 Dia:me. Ika: a:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta: pukima: homa iki pa:ta: epeke hau homeke pu hapa:peke. Ikana:ma: wanda:hali ma:nda:

pa:ta: ala:ta: ma:nda: tondiki halemeka:na:ta: paa muluekema: hone na u hapa:peke. Kutu pu haemeka:na:ta: ika: yenki aneke hapu meata: oli Koda: Manda Hala: Tiekena: eiyeke titi halimikie. Ekipeke Koda:ma:ta: mo ipika: epeke haumanu pita:la: ekina: ta:na:e pi na lo haleme wanda:hali make mo hoke haumanu wotu pu haleme wanda:hali pa:ta: make epeke hau pu hala:me. 36 Koto ekina:ta: ika: Apa:ma: iki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: tamba: mu hala: tupa: kone ikana:ma: make mandane wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: tamba: mu hapa:peke leekeme.

Pi yokaalu pita:la:eki
(Ma:tiu 7:1-5)

37 Koda:ma: iki pa:ta: pi yokaalu kiaapa:na: ikana:ma: make ma:nda: pa:ta: pi yokaalu na hala:pa:peke. Kutupa ma:nda: na teli pimika:na:ta: kota: Koda:ma: make iki na teli pilieke. Mandane wanda:halima: iki pa:ta: hoke hau pelemeeki ikana:ma: pa paeyaemeka:na:ta: kota: Koda:ma: make ika: hoke hauta: pa paeyaalieke. 38 Ma:nda: pa:ta: ala:ta: ma:nda: pa hameke kone halemeka:na:ta: kota: Koda:ma: iki pa:ta: ipiki epetolo hata: ota: anekehapu tumbao iki pa:ta: wendiao kilieke. Ekipeke ikana:ma: ma:nda: pa:ta: manda: meao haleleme tupa: kone Koda:ma: iki pa:ta: make koto tupa: manda: meao kone kilieke leekeme.

39 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: dupa leekeme. Leke holupiki hali ma:nda:ma: leke holupiki hali ma:nda: hatuku pua:peke na ya:la:pate pa pea:ka:na:ta: ipiliki telipina: ikali hanka:na: pa:ta: pua lop-ilipikie. 40 Sukulu pita:la: weki o wandikita: ipika: wala:la: disa some lombei peao na hala:me. Pate mo wekiwandikima: ika: sukulu pitelemeeki paeyae-meka:na:ta: kota: ikita: mo disama: handilimikie leekeme.

41 Ekipeke naka: kamena: leke pa:ta: ula: dokolo siki hone wopu witolo hata:ta: mo naka: lekena: ula: ti taka:la:pake tieketa: hone na u halepe. 42 Mo ti taka:la:pake tieke naka: leke pa:ta: pa wina: alo hata:ta: ekipa naka: kame pa:ta:ta: Naka: leke ula: dokolo siki meanoe lelipikipe. Aa. Makeaasa: hau pu hala: someo. Titina: mo naka: leke pa:ta: ula: ti taka:la:pake kiake amba:la: mea baeka:na:ta: kota: mo naka: kamena: leke pa:ta: ula: dokolo siki meawaluekema:ta: epeke handilipikie leekeme.

Tina: hau pita: ipika: kilikina: hau yaapo
(Ma:tiu 7:16-20, 12:33-35)

43 Ipi saosao liki ti ma:nda:ma:ta: hoke kiliki na a:ilieke. Kutupa make haka:teke ti ma:nda:ma:ta: epeke kiliki na a:ilieke. 44 Ti paeyaota: dupiki ti ya:ka:ta:me laata: ipika: kiliki a:eta:la: ekima: peneme yao la kilieke. Ikana:ma: nose kiliki taluekema:ta: sutekena: na talimikie. Kutupa mo waini kiliki taluekema:ta: mo taola: puna: na talipikie leekeme. 45 Epeke halima:ta: ipika: puki pa:ta: a:mbao ula: epeke hau manuta: hama nane koto epeke haumanu homeke peneme yao walieke. Hoke halima:ta: ipika: puki pa:ta: a:mbao ula: hoke hau manuta: hama nane koto hoke haumanu homeke peneme yao walieke. Ipika: kake pa:ta: ala: pi manuna: teke tieketa: ipika: puki pa:ta: ula:me leekeme.

Hali yaapoma: da yaapo a:eyalu pipikieki
(Ma:tiu 7:24-27)

46 Pa ekipeke ikana:ma: I pa:ta: Tekehalio. Tekehalio alo hata: pu hale-mepe. 47 Ma:nda: epima: I teke pa:ta: a:pa yaka pi opua pimika:na:ta: Ima:ta: ikita: dupiki halie laa manda: meanoe. 48 Ipikita: hali ma:nda: ipika: da a:eluekema:ta: yu amba:la aowa:tia pua toopi handa: witolota: pinkimanu koto toopi manda nokopo hala: hali tupa:e. Ikali tieke ta ipulu hata: hande da a:pa wataa hande hande piekepate hande data: na lombeekeme. Pa

ekipeke mo data: ota: epeke tupa: a:eyeke handaa piekeme. 49 Koto pa:la:pate wanda:hali ma:nda: epima: yaka pi opuaata: na pimika:na:ta: ipikita: mo kenke toopi na handa: wiki hata: kone pa hameke pinki nokopo hala: hali tupa:e. Mo hande ikali tieke ta a:pa mo hande da wataa hande hande pieke pa:ta: kone lombeekeme. Hande da lombolo hata:ta: ota: hoke tupa: anekema: lombeekeme leekeme.

7

Ami you halina: e pokaasa: some epeaeyekeeki
(Ma:tiu 8:5-13)

1 Kutupa Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: koto pimanu lo paeyaota: mo Kapeneami daoni nane peekeme. 2 Koto pa:ta: mo Loma: ami haliwekina: you hali ma:nda: hayekeme. Koto halima: ipika: pukima: ta:na: tieke homeeke e pokao hayeke hali teke pa:ta: homuluekema: taapeekeme. 3 Kutu pieke handaa mo ami you halima: Yesuma: pieke ekimanu opuaata: ipikana:ma: mo mandane Diuna: tondiki haliweki pa:ta: Yesuma: mo ipika: e pokao hayeke some a:pa epeawaena: yeke handaa mulu pupe laa tapaeyekeme. 4 Koto tondiki haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa ota: meme piki honke alo hata: alota: Do halita: nakana:ma: epeke tamba: mia:peke ya:la: halie. Pa ekipeke. 5 Ipikana:ma: nika: wanda:hali teke pa:ta: pukima: wotu homo hala: make ipikana:ma: ipika: siki kone nika: pi hotu haloma: da ma:nda: a:eyaeya:me leekeme.

6 Kotoeki opuaata: Yesuta: mo haliweki amele mandakena: pua mo da teke pa:ta: polueke alo pulu haena: mo ami you halima: ipika: yankeke tonuma: Yesu pa:ta: dupiki pimanu lena:yeke tapaeyekeme. Tekehalio. Pina: pae. 7 Neke ya da pa:ta: epoelena: loluekema:ta: Ita: epeke hali dia:ya:la: ekina: na ipilipikie laa Neke hale alena: a:pa:peke make ota: ana: na pa:la:me. Nakana:ma:ta: ipika: yeni pa paena:e pi homeke leka:na:ta: kota: ya e pokaasa: someta: tialieke. 8 Pa ekipeke. Ita: mandane ami you hali oto pa:ta: halome. Kutaa I oto pa:ta: make mandane ami haliweki halememe. Kutupa Ima: ma:nda: pa:ta: Pue loa:ka:na:ta: pelieke. Ma:nda: pa:ta: make Epoe loa:ka:na:ta: ipilieke. Kutupa yaka pa hameke e pokaasa: some pa:ta: Do e pokae loa:ka:na:ta: kota: ota: pealieke leekeme.

9 Koto leekeeki Yesuma: opuolota: penkilipa:tia pominolo hata: mo hande ipiki telimiki wanda:hali pa:ta: la:ka:la: moneao handolo hata: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Dupiki hone tulaake some homeke ma:nda: a:nda: I na handolome. Mo Isulai tapake tukiki pa:ta: kone ota: ma:nda: a:nda: na handa: ulume. 10 Kutupa mo tapaeya: haliweki paa la:ka:la mo ami you halina: da pa:ta: pua mo hande e pokao hayeke halita: pa epeke tupa: tiao pitiekeeki handemekeme.

Yesuma: wanda: kinekena: weki mea tiaeyekeeki

11 Hosiki siki haota: wetepe nane Yesu ipika: hoki nane telimiki haliweki make wanda:hali wotu anekehapu amele Neini daoni pa:ta: pemekeme. 12 Ipiki pua mo teke da anekena: wieke daoni pota: kake pa:ta: opolo polueke alo pulu haena: mandane haliwekima: mo homeeke hali toko mea hoilu poluekema: yeke tia ipulu pitimikime. Mo homeeke halita: kineke wanda: siki ma:nda:na: ota: homeke weki siki yeekeme. Mo teke da aneke pa:ta: haemeke wanda:hali woputa: mo kineke wanda: siki amele ipulu pitimikime. 13 Tekehalima: mo hande kineke wanda: handaata: ipika: pukima: a:ta: tiekema: homolo hata: ipikana:ma: mo wanda: pa:ta: alota: E na lapee leekeme. 14 Kutupa ipikana:ma: mo toko tia epemeke bokosi teke pa:ta: pua wataeyekeme. Kutu pieketa: mo hande hali toko timiki haliwekima:ta:

pa tupaleke handeteke haemekeme. Yesuma: alota: Wekio. Ima: neke pa:ta: loma: tiae leekeme. 15 Mo hande homeeke wekita: paa tiao pita:ta: pimanu lombo leekeme. Kutu pieke Yesuma: mo hande wekita: inkiki pa:ta: hala: moneayekeme.

16 Koto ekina:ta: wanda:hali paeyaoma: dupiki hau hando hao pututuma: homolo hata: Koda:na: biki mea miniliaaso hata: alota: Ota: aneke potopede ma:nda: niki tukiki pa:ta: a:pa:la:me. Koda:ma: ipika: wanda:hali tamba: muluekema: yeke a:pa:la:me lemekeme. 17 Do hande Yesuma: pieke ekina: pi manuta: koto kenke paeyao pa:ta: make mo kenke honiki honiki paeyao pa:ta:manu latia pomimikime.

Dionima: Yesu pa:ta: tapaeyeke hali yaapo (Ma:tiu 11:2-19)

18 Koto dina:ta: Dionina: hoki nane tolu haemeke haliwekima: Yesuma: pieke ekimanu paeyao ipiki pa:ta: la halemekeme. Koto leeke Dionima: ipika: disaipolo hali yaapo wi la:mea 19 alota: Tekehali pa:ta: pua dupa lota: pea:pa:peke. Neketa: hande Dionima: Ipilieke leeke niki paeyaoma: yu wia haloma: hande hali ya:ka:ta:pe o hali ma:nda: epena: yu wia hamonope laa Yesu pa:ta: lota: pea:pa:peke leekeme. 20 Mo hande hali yaapota: Yesu pa:ta: opolo a:pa alota: Mo bapitaisi peao hala: hali Dionima: neke pa:ta: diki tapaeyeke handaa epopa:me. Neketa: Dionima: hande ipilieke leeke yu wia haloma: hali ya:ka:ta:pe o paa hali ma:nda: epena: yu wia hamonope laa lota: pitolopa:me lepekeme.

21 Koto tomona: kone Yesuma: yeni ta:ta: ta:ta: hake wanda:hali make hoke temoko pitieke wanda:hali wopu make leke holu piki wanda:hali make paeyao mea epeatiki piekeme. 22 Kutupa Yesuma: mo Dionima: tapaeyeke hali yaapona: pi hombo peaaso hata: alota: Ipiliki paa la:ka:la puaata: do handepe ekimanu make do opipieki paeyaota: Dioni pa:ta: pua la hala:pa:peke. Dupa lapa:peke. Mo leke holu piki wanda:halita: ameta: paa handelememe. Mo anke dola:pake piki wanda:hali make ameta: pota: pulimime. Kutupa mo kindi yeni hala: wanda:hali make ameta: epeke tupa: halememe. Mo katake poka:la: wanda:hali make ameta: pi ana:na: opitelememe. Ota: homemeke wanda:hali make ameta: paa mea tiao epeke tupa: halememe. Kutupa maketa: mo hande Pi Seliapota: mo natehali wanda:hali sunu pa:ta: wala:la:me laata: 23 I pa:ta: hone yaapo yaapo lo na wimika:na:ta: kota: koto wanda:halita: ta:na:ma: homo halememe laa lapa:peke leekeme.

24 Mo hande hali yaapo Yesu mina:pa:lao pepeketa: Yesuma: koto pa:ta: haemeke wanda:hali pa:ta: Dionina: pi dupa laeyekeme. Ikana:ma: mo hapupapeke alena: Dioni handuluekema: pemeke hauta: ota: aleke handuluekema: pemepe. Poma: mo ambu mea anemone pea mekeaasa:eki handuluekema: pemepe. 25 Ikana:ma: koto alena: ota: aleke handuluekema: pemepe. Ikana:ma: hali ma:nda:ma: epeke hamoko aka:manu pambao halia:eki handuluekema: pemepe. Kutupiki aka:manu yama haleme wanda:halita: hamoko hali leke hata: kini haliwekina: aneke da epeke pa:ta: homeke halimikie. 26 Ikana:ma: I la kipa:e. Aleke handuluekema: pemepe. Potopede hali handuluekema: pemepe. Aowe. Ota:e. Kutu pimipate ipikita: mo potopede haliweki paeyao ota: ankulake hali handememe. 27 Koto ekita: mo hande Baibolo bukama: Dionina: piekeeki dupa lao ula:me. Koda:ma: alota: Neketa: ai na epeke halena:ta: amba: titina: Ima: ya pimanu mea epena:yeke hali ma:nda: tapalueke. Titina:ta: ipikana:ma: naka: pota: pilawalieke laa la:la:me laata: 28 Yesuma: iki pa:ta: alota: Opua:pe. Dioni ipikita: amba: haemeke haliweki paeyao lu ankulala:pate Koda:na: Kilu Tombuao Hala: alena: oto pa:ta: hala: hali ipikita: Dioni lu ankulao hala:me leekeme.

29 Wanda:halima: koto pi opuaata: iki make mo dakisi mani mu haemeke haliweki amẹlẹ paeyaota: Dionima: amba: iki bapitaisi peaena: laata: ame dota: Yesuna: pi opitolo hata:ta: Koda:na: hau manuta: ota: tikitiki ya:la:me lemekeme. 30 Pate mo Pa:tisi haliweki pita: Lo Pi walo haemeke haliwekima:ta: Koda:ma: iki pa:ta: hone pa:la:eki manuta: kiaasota: Dionima: iki bapitaisi peaapa:na:yeke kiaemekeme.

31 Koto ekina: Yesuma: alota: Ameta: do kenkena: haleme wanda:halita: aleke tupa: manda: meanope o ikita: alekema: handelemepe. 32 Koto wanda:hali ikita: mo makedi hama pa pitu haleme wekiwandikima: handelememe. Mo tapake ma:nda:ma: pa mo tapake ma:nda: pa:ta: wi la:moneaso hata: alota: Nikana:ma: iki sama: puemena:yeke tapeke luma:pate ikana:ma: sama: na piki kiaememe. Koto ekina: nikana:ma: pa homa: emelimanu laoma:pate ikana:ma: ẹ na leke kiaememe laa lemekeme. 33 Mo hande bapitaisi peao hayeke hali Dionima: hoto paeyaota: hoto ma:nda:na: nee pi wia:tiki piekeeki make waini ikali na na:tiki pieke ekina: ikana:ma: alota: Ipikita: hoke temoko pila: halie lememe. 34 Koto lemepate mo Wanda:halina: Eiyeke ipiki a:paata: ne make ikali a:pa na:tiki pieke handaata: ikana:ma: alota: Do hali handa:pa: ikali ne wopu no hake some ya:ka:ta:me. Kutupa ipikita: mo dakisi mani mu haleme haliweki make mo wanda:halima: ta:na:ma: na homeleme tapekena: yankeke hala:me laa lememe 35 laata: Koda:na: epeke hone wita:la:eki tolu haleme wanda:hali ika: hauma: kone mo hande hone wita:la: ekita: ota: epekeekie laa peneme yao halimikie leekeme.

Yesuma: Pa:tisi hali ma:nda: Saimonona: da peekeeki

36 Kutupa nate ma:nda:na: mo Pa:tisi hali ma:nda:ma: ipika: da pa:ta: Yesu ne nolo epena: yeke wi leeke handaa Yesuta: ne nolueke alo pua pitiekeme. 37 Kutupa koto da teke pa:ta:ta: hali yolo hayeke wanda: ma:nda: hayekeme. Koto wanda:ma: Yesuta: mo Pa:tisi halina: da pa:ta: a:pa ne no pila:me lemeeki opuaata: ipikana:ma:ta: a:la:ba:seta: toopima: wepiki kanakena: mo totopo wotu piki oeta pambekeeki mea mina: mo da pa:ta: epeekeme. 38 Kutupa mo wanda:ma: Yesuna: hoki nane a:pa ipika: anke teke pa:ta: tiao hata: ipika: ẹ tonda:pa:ta: Yesuna: ankena: lopena: leekeme. Kutupa ipika: itikima: Yesuna: ankena: mo hande ẹ tonda:pa: honia nunu peata: mo totopo wotu piki oetata: Yesuna: ankena: holayekeme.

39 Mo hande Pa:tisi halima: kotoeki handaata: ipika: honema: kone alota: Do halita: Koda:na: potopede hali ya:ka:na: yoluta: ipikana:ma: ipikita: do wanda:ma: wataasa:me laa peneme handolo pia:me. Ipikana:ma: koto wanda:na: pa:la: hoke hauta: hone ulu pia:me laa hone wiekeme.

40 Koto ekina: Yesuma: alota: Saimonoo. Neke pa:ta: Ima: pi siki ma:nda: lonoe leekeme. Mo halima: Yesuna: pi litolo hata: alota: Aowe disao. La kie leekeme. 41 Koto leeke Yesuma: dupa leekeme. Nate ma:nda:na: toopi tondiki halo hayeke hali ma:nda: pa:ta:ta: hali yaapoma: toopi tondiki mipikime. Hali ma:nda:na: pa wieke tondikita: 100 kina. Kutupa hali ma:nda:na: ekita: 10 kina pa wiekeme. 42 Mo hande tondiki mipiki hali yaapoma: ana:na: ambula:peke na yeke handaa mo tondiki halo hayeke halima:ta: ipilika: tondikita: pina: pa paeyaeyekeme laata: Yesuma: Saimono pa:ta: alota: Koto hali yaapo epima: hondo mo tondiki halo hayeke hali pa:ta: puki anekehapu halia:pe leekeme.

43 Koto leeke Saimonoma: alota: Pa mata:la:me. Ya honema:ta: mo ipika: tondiki tieke kone pa paeyaeyeke hali yelieke leekeme. Koto leeke handaa Yesuma: alota: Nakana:ma: ota: aleme leekeme.

44 Kutaata: Yesuma: pa mo wanda: handolo hata: Saimono pa:ta: alota: Nakana:ma:ta: do wanda:ta: handelepe. Ita: naka: da pa:ta: a:pa honda: pamboa:pate nakana:ma: ya anke tanda:pa:peke ikali ma:nda: na kipate do wanda:ma:ta: ipika: e tonda:pa:ma: kone ya anke tanda:pao ipika: itikima: pa mea honiaeya:me leekeme. 45 Kutupa I do da pa:ta: honda: pamboa: dina:ta: I nunu na pipate do wanda:ma:ta: ya anke nunu pia: ekita: hande I epoa: dina: kini peaata: ame do make paa pitolo pila:me leekeme. 46 Nakana:ma:ta: mo olipi oetata: ya youna: na kitaepate do wanda:ma:ta: ota: epeke totopo piki oeta yaka ankena: kitawaya:me. 47 Ima: neke pa:ta: alome. Ipika: pukima: homa:la:eki tieke I pa:ta: peneme yaala: ekima:ta: ipika: wopu pa:la: hoke hauta: do paeta:la: handa:e laa wala:la:me. Koto pa:la:pate ma:nda:ma: ipika: hoke hau hosikale siki kone Koda:ma: paeyaowaya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: Koda: pa:ta:ta: puki hosikale siki halieke leekeme.

48 Koto laa Yesuma: mo wanda: pa:ta: alota: Naka: pele hoke hau paeyaota: paela:me leekeme. 49 Pate mo teipolona: tilao pitimiki wanda:halima: ika: ika: kone pi la alualu pitolo hata: alota: Do hoke hau kone tanda:paasa: halita: epi ya:ka:ta:pe lemekeme. 50 Koto leekepate Yesuma: mo wanda: pa:ta: alota: Naka: hone tulale ekima:ta: neke pa:ta:la:la:me. Puki lopao pue leekeme.

8

Yesu amele pomimiki wanda:weki

1 Hosiki siki hao wetepe naneta: Yesuta: mo daoni paeyao pa:ta: make mo hosiki da sunu pa:ta: make pominolo hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapo wanda:hali paeyao pa:ta: la hala:tiki pomiekeme. Kutupa make ipika: 12 disaipolo haliweki make ipiki amele pemekeme. 2 Kutupa amba: titina: mo hande hoke temokomanu tolu lia make yenimanu pea mea epeaeyeke wanda:weki make Yesu telia: mea pomimikime. Metita: mo ipika: puki pa:ta:ta: temoko watake hata: pitiekeeki tolu lieke wanda:e. Ipika: biki ma:nda:ta: Ma:kadalawanda:e. 3 Kutupa mo Hetodina: da handeteke hayeke ami you hali Tiusana: weteke bikita: Dioa:na make Susa:na make mandane wanda:wekima: make yeekeme. Mo wanda:wekima: ika: mani manuta: Yesu make ipika: disaipolo haliweki tonka:na: tamba: mutia pomu hatiki pimikime.

Wae ale manuna: onkoluma: pi (Ma:tiu 13:1-9, Maka 4:1-9)

4 Wanda:hali aneke hapuma: daoni ma:nda: ma:nda: pa:ta: pa ipulu ipulu ombu hata: wanda:hali tieke mombelemeke handaa Yesuma: onkoluma: pi ma:nda: dupa la haleekeme. 5 Hali ma:nda:ma: ipika: e pa:ta: wae alemanu a:pa tandeleekeme. Tandela:tia pulu haena: mandane wae ale manuta: pota:na: lopa: lopa: piekeme. Kutu pieke mo wanda:halina: ankema: tumba tumba piki hau make ba titima: make a:pa yata:po nemekeme. 6 Mandane wae ale manuta: toopimanu manda taleeke kenke sikina: lopeekeme. Koto wae aleta: opeekepate koto toopi manda wieke kenketa: tenke tenke na leekeeki yaalo opuluekema: piki nono peata: pa hapiekeme. 7 Mandane wae ale manuta: tekeke hake alemanu pa:ta:manu lopeekeme. Kutupa mo tekeke hake alemanu opa:liaaso hata: hande wae alemanu opolo pieke ekita: tombuaeyekeme. 8 Kutu piekepate mandane wae ale manuta: epeke kenkena: lopaata: opa:liao napeketa: 100manu wiekeme. Kutupa Yesuma: ipika: pi lo a:mbolo hata: alota: Katake lomba:la: halima:ta: wotu opina:e leekeme.

Onkoluma: pina: teke
(Ma:tiu 13:10-17, Maka 4:10-12)

9 Yesuna: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Do onkoluma:na: teke pi la kie lemekeme. 10 Ipikana:ma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: a:mbaala:eki manuta: iki pa:ta: amba: wala:la:me. Pate mo mandane wanda:hali pa:ta:ta: onkoluma: pi homekema: la halolome. Pa ekipeke. Ikana:ma: handolo pelemepate na handena: opulu pelemepate hone na wina:e leekeme.

Wae alena: onkoluma: pi teke waleekeeki
(Ma:tiu 13:18-23, Maka 4:13-20)

11 Kutupa Yesuma: alota: Do onkoluma: alo ekina: teketa: dupae. Mo hande wae aleta: Koda:na: pie. 12 Mo pota:na: lopea: wae ale manuta: pi opiteleme wanda:hali ana:na: halememe. Mo hoke Sadanima: hande pi ika: puki pa:ta: yoka: mea ikana:ma: koto pi pa:ta: hone na tulao tamba: mina:la:eki na mina:yeke do hau pu hala:me. 13 Mo toopi panka: panka: pa:la: kenkena: lopa:la: wae ale manuta: wanda:hali ma:nda:ma: Koda:na: pi opua ta:na:ma: homolo hata: mina:lemepate ota: wopu na mendiki hosiki haota: mo la handa:la: ekimanu ipula: dina:ta: paa lopo halememe. 14 Kutupa mo hande tekeke hake ale polu pa:ta: lopeeke wae ale manuta: pi opu haleme wanda:hali tupa: ya:la:pate do kenkena: haumanu pa:ta: hone eleke eleke wopu wita:la:meeki make hamoko hau make do kenke lokena: hone pa:la: ekimanu make paeyaoma: ika: honemanu tumbatiki pita:leke handaa da:ka:polo hata: ika: kiliki na pota:lieke. 15 Kutupa mo epeke kenkena: lopa:la: wae ale manuta: pi opua homu pu haleme wanda:hali ikana:ma: honkopu hao epeke tupa: minaata: ika: kiliki aneke a:eluekema: pa putia pelimikie leekeme.

Paa a:mbaasa: pi
(Maka 4:21-25)

16 Yesuma: alota: Hali ma:nda:ma: lamepa ka:waata: sini tiekema: na mea dopuaniao o bedi tokele pa:ta: na u hala:me. Koto hau na pikita: wanda:hali a:pa honda: pambetiki pitolo handena: yeketa: mo lamepa u hala: alena: u hala:me. 17 Ala:ta: ma:nda: a:mbao panka: ula: aleta: hama nane peneme yao mea a:pa wilieke. Kutupa make ala:ta: ma:nda: tote pealimi ekita: paana: peneme yao mea ipilimikie leekeme.

18 Koto ekina:ta: ikana:ma: pi opu haleme ekita: wotu handeteke hao hapa:peke. Ekipeke ma:nda:ma: ala:ta: ma:nda: wia:ka:na:ta: kota: ipikita: haka:ta:pao ota: wotu milieke. Pate hali ma:nda:ma: ala:ta: ma:nda: na wia:ka:na:ta: kota: mo hosikieki make ipika: honema: Ulume laa wia:eki kone yoka: mealieke leekeme.

Yesuna: inkiki hameketonu
(Ma:tiu 12:46-50, Maka 3:31-35)

19 Yesuna: ama: make hameke tonuma: ipiki handolo epemekepate Yesu teke pa:ta: pua:peke na yeekeme. Ekipeke wanda:hali anekehapuma: Yesu mea hopa:liao haemekeme. 20 Ma:nda:ma: Yesu pa:ta: a:pa alota: Naka: ama: kame tonuta: neke handuluekema: da hama do a:pa halememe leekeme. 21 Koto leeke Yesuma: mo wanda:hali paeyao pa:ta: alota: Koda:na: pi opua pu haleme wanda:halita: yaka ama: kametonu halememe leekeme.

Yesuna: pima: po tilipu tunkulaeyekeeki
(Ma:tiu 8:23-27, Maka 4:35-41)

22 Nate ma:nda:na: Yesu ipika: disaipolo haliweki amele pua kawaso ma:nda:na: pitulu pemekeme. Yesuma: iki pa:ta: alota: Nikita: do ikali

tunkula mone tea:na: bape leekeme. Kutupata: iki kini pea puluta: 23 mo kawaso pulu haena:ta: Yesuta: u peliekeme. Kutupa koto kone po tilipu tieke epeeketa: mo ikalita: kawaso tukiki pa:ta: tumbieke ekima:ta: homa:la: ekita: teke pa:ta: yeekeme. Koto ekina: mo haliwekita: paala: tiekema: homemekeme. 24 Kutupa ikana:ma: Yesu a:pa tiao alota: Aneke halio. Aneke halio. Nikita: teke pa:ta: do homoloma: handa:e lemekeme. Koto lemeke Yesu tiaota: mo hande honkopu wopu hake po tilipu pa:ta: make mo la:ma: la:ma: piki honkopu hake ikali yaapo pa:ta:ta: Paae leeke handaa ipilika: honkopu paeyao upa lopaata: la:ma: na piki e pondo na lepekeme. 25 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ika: hone tulaleme ekita: hando ka:ta:pe laa lota: piekeme. Koto leekepate iki paeyaoma: penkilipa:tia pominolo make paala:ma: wotu homolo hata: ika: ika: kone alota: Do halita: epi ya:ka:ta:pe. Mo ikali pita: po tilipu yaapoma: ipika: pi ota: opitelepeme lemekeme.

Kedasa halina: hoke temokomanu tolu liekeeki (Ma:tiu 8:28-34, Maka 5:1-20)

26 Koto hau pea paeyeketa: Yesu ipika: disaipolo haliweki amele mo Kedasa kenke pa:ta: kawasona: pua opa:liaemekeme. Koto Kedasa kenketa: mo Ka:lili kenke nanema: hao mo ikali leke tunkula pua mone tea:na: ula:me. 27 Yesuma: mo kawaso mina:pa:lao mo ikali tea:na: pulu haena:ta: mo hoke temokomanu pitiki hali ma:nda: mo daoni ma:nda: pa:ta: hao ipiki manda:hande pipikime. Ota: amba: hande hatiki a:paata: ame make mo someta: aka: na yameke make da pa:ta: na hao polu make ipikita: mo homo hayeke haliweki u haemeke tikene da pa:ta:manu hao hayekeme. 28 Ipikana:ma: Yesu handaata: wi tieke alo hata: Yesuna: anke pa:ta: handa:niao kenkena: tu lopaata: wi anekema: pa alo alota: Yesuo. Neketa: Koda: Manda Hala: Tiekena: Eiyekee. Nakana:ma: I yaapo eki hau puluekema: pitelepe. Nakana:ma: I pa:ta: tanda na kia:pee laa honke leekeme.

29 Koto leeke ekita: Yesuma: mo hoke temoko pa:ta: Pue leeke ekina: leekeme. Nate paeyao mo hoke temokoma: mo hali wotu lu keatiki pomu hayekeme. Nate ma:nda: nina:ta: mo halita: dipula pitao senipu manuma: ipika: kiki anke mea tonkao u hatiki pimikipate kone ipikana:ma: mo senipumanu tunkula: lubepi pia:tiki peaata: mo hoke temokoma: koto halita: hapu hayeke alena: lu mea pua:tiki piekeme.

30 Yesuma: mo hali pa:ta: alota: Naka: bikita: epi ya:ka:ta:pe laa lota: pieke handaa ipikana:ma: alota: Yaka bikita: Eleke elekee leekeme. Koto leeke ekita: temoko eleke eleke wotu ipiki pa:ta: pitieke ekina: leekeme. 31 Mo hoke temoko tonuma:ta: Yesu pa:ta: honke honke wotu alo hata: alota: Niki mo tanda mu halo poloma: naku ka:ka:na: tieke pa:ta: dipula pitulu pomono na tapaapeke lemekeme.

32 Koto alena: ma:na: titi monema: hayeke peiyene tea:na: ne nalo haena: mo hoke temoko tonuma: Yesu pa:ta: honke alota: Mo ma:na: titina: weleke pa:ta: pitulu pomono lae lemeke handaa Yesuma: ika: honke lemeke tupa: pa pina: la kiaeyekeme. 33 Koto ekina: ikana:ma: mo hali mina:pa:lao ma:na: titina: weleke pa:ta: pitulu pemekeme. Kutu pimikita: mo ma:na: paeyaota: mo peiyene paeleeke alena: aiya pua hola:pa:niao ikali pa:ta: puaata: ikali naa honki lemekeme.

34 Mo ma:na: titi handeteke haemeke haliwekima: mo pieke ekimanu handaata: pindipa puata: daoni nane haemeke wanda:hali make koto daoni tekepa:ta: haemeke wanda:hali make la:tiki pomimikime. 35 Koto ekina: mo wanda:halima: hande pieke ekimanu handuluekema: pua Yesu pa:ta: a:paata: amba: hande weleke pa:ta: hoke temokomanu pitieke halita: Yesuna: anke teke pa:ta: dau yama epeke hone wia pitiekeeki handolo hata:ta: iki

paeyaoma: paala:ma: homemekeme. 36 Mo hali mea epeaaso piekeeki handemeke wanda:halima: mo piekeeki manuta: mo epemeke wanda:hali pa:ta: la halemekeme. 37 Kutupa mo Kedasa kenke wanda:hali paeyaoma: paala:ma: homolo hata: Yesu pa:ta: alota: Nakana:ma: niki mina:pa:lao pue lemekeme. Koto lemeke Yesuma: mo kawasona: pitulu pua peekeme. 38 Kutu pitolo haena: mo hoke temokomanu tolu lieke halima: Yesu pa:ta: honke alo alota: Ịta: neke yaapo pana:e leekeme. Koto leeke Yesuma: mo hali paa tapaaso hata: alota: 39 Neke naka: da nane paa la:ka:la pua Koda:ma: neke pa:ta: pia: hande ekimanu paeyao wanda:hali paeyao pa:ta: pua la hala:tiki pu hapeke leekeme. Koto ekina:ta: mo halima: ipika: teke da nane puaata: Yesuma: ipiki tamba: miekeeki paeyaosiki wanda:hali pa:ta: pua la hale hale piekeme.

Diaitusina: wandiki pita: yeni hao hayeke wanda: yaapo (Ma:tiu 9:18-26, Maka 5:21-43)

40 Yesu mo kawasona: pita ikali leke mone tea:na: paa la:ka:la peeke pita:ma:ta: wanda:halima: ipika: opolo polo pieke ekina: yu wia handeteke haemeke ekina: ta:na:ma: wopu homemekeme. 41 Koto tomona:ta: hali ma:nda: ipikita: mo pi hotu haemeke dana: you hali bikita: Diaitusima: a:pa Yesuna: anke teke pa:ta: panda: puniao ipika: da pa:ta: epena: honke leekeme. 42 Pa ekipeke ipika: ota: homeke hayeke bapita: 12 yeeke wandikita: tekesiki pa:ta: homuluekema: taapolo pitieke handaa leekeme. Koto leeke Yesu pulu haena: mo wanda:hali anekehapu mandane mandane yama: a:pa momba:laaso hata: Yesu mea daka:pa daka:pa puluekema: taapemekeme. 43 Kutupa mo wanda:hali anka:lopuna: mo bapi 12 andusa:na: we yopu hayeke wanda: ma:nda: hayekeme. Ipika: yeni tamba: mina:yeke dokeda haliweki pa:ta: ipika: mani paeyao hala:tiki piekepate ipika: yenita: ota: na epeaeyekeme. 44 Kutupa mo wanda:ma: mo wanda:hali anka:lopuna: puata: Yesuna: hoki nanema: a:pa ipika: dopieke dau honiki wataeyekeme. Koto tomona: kone hande we yapeeke ekita: paeyekeme. 45 Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: lota: pitolo alota: Ịta: epima: wataeya:pe leekeme. Mo wanda:halima: alota: Niki ma:nda:ma: na wataoma:me lemeketa: Pidama: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Do wanda:halima: neke mea hopa:liao daka:paasa: handa:e leekeme. 46 Koto leekepate Yesuma: alota: Ekipeke Ị tukiki pa:ta: ula: honkoputa: ma:nda: teke pa:ta: puleke handaa ma:nda:ma: Ị ota: wataeya:me laa loa:me leekeme. 47 Mo wanda:ma: Yesuma: Ịma: pua: ekita: handa: ya:ka:ta:me laa pututuma: homa:tia a:pa Yesuna: anke teke pa:ta: a:pa panda: puniaeyekeme. Wanda:hali paeyaona: leke tonka:na: hata: mo wanda:ma: Yesu pa:ta: ipika: dau honiki wataeyeke ekina: teke make mo ipika: yeni koto kone paeyekeeki make laa haleekeme.

48 Koto ekina:ta: Yesuma: mo wanda: pa:ta: alota: Ya wandikio. Naka: hone tulale ekima: naka: yeni ame do kone mea epeaasa:me. Puki lopao pue leekeme.

49 Yesuma: do pi alo haena:ta: hali ma:nda:ma: mo you halina: da nane hao a:pa Diaitusi pa:ta: alota: Naka: wandikita: ota: homea:me. Mo Disa pa:ta: pina: pa paena: lae leekeme. 50 Koto leekeeki opua Yesuma: Diaitusi pa:ta: alota: Paala:ma: na homa:pee. Hone tulaase hau homeke pika:na:ta: naka: wandiki sikita: ota: paa tialieke leekeme. 51 Yesu mo da pa:ta: opolo pulu haena: mo da tukiki pa:ta:ta: ma:nda: ota: na pena: leekepate pa Pida Dioni Dia:mesi make mo wandikina: ateke inkiki yaapo pea Yesu amẹlẹ da pa:ta: honda: pambemekeme. 52 Koto da pa:ta: pitimiki wanda:hali paeyaoma:ta: mo wandikina: ẹ alo hata: homa: wia pitimikime. Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ẹ na lapepe. Do wandiki sikita: ota: na homa:la:pate pa u peliolo

hata: pa:la:me leekeme. 53 Koto leekeeki opuaata: mo wanda:halima:ta: mo
wandiki siki ota: homea:eki handemeke ekina: Yesu pa:ta: kitaemekeme.
54 Koto lemekepate Yesuma: mo wandiki sikina: kiki mea wi alo hata: alota:
Wandiki sikio. Tiae leekeme. 55 Koto alema: kone mo wandiki pa:ta: deto
hala:eki paa a:pa ipiki paa tiaeyekeme. Kutupa Yesuma: mo ateke inkiki
pa:ta: Mo wandiki ne ma:nda: hala:pe leekeme. 56 Kotoeki handaata: mo
wandikina: ateke inkiki yaapoma:ta: dota: ota: pita:la:pe honema: lapeke pi
pea: mamata:pa pekepate Yesuma: mo tooli pa:ta: pi tanda pikima: alota:
Wanda:hali ma:nda: pa:ta: do pitoloeki na la hala:pa:peke leekeme.

9

Yesuma: mo 12 disaipolo haliweki tapaeyekeeki
(Ma:tiu 10:5-15, Maka 6:7-13)

1 Yesuma: mo 12 disaipolo haliweki pa:ta: Ipupa:e laa homeke pa:ta:
mea momba:laota: ikana:ma: yenimanu mea epeaena: make hoke temoko-
manu paeyaosiki tolu lina:yeke Yesuma: iki pa:ta: wele pita:la: biki pita:
honkopu yaapo hale hale piekeme. 2 Kutupa mo haliwekima: Koda:na:
Kilu Tombuao Hala: ekina: pi walolo hata: yeni haleme wanda:hali mea
epeawaena: Yesuma: iki tapaeyekeme. 3 Tapaaso hata:ta: dupa leekeme.
Iki paeyao pota: poluekema:ta: ala:ta: ma:nda: na mea mina:pa:peke. Koto
alo ale manuta: tumapu o nu o ne o mani o topo pea:peke sedi homeke
kone na mea mina:pa:peke. 4 Kutupa ma:nda: epima: ta:na:ma: homolo
hata: ipika: da pa:ta: iki hatuku pea:ka:na:ta: mo daoni mina:pa:lalueke hone
wimika:na:ta: kota: koto pua hale da pa:ta: homeke hao pua:pa:peke. 5 Daoni
ma:nda: pa:ta: mandali epima: iki na handa: mimika:na:ta: kota: koto daoni
mina:pa:laaso hata: mo wanda:hali kinki pitolota: ika: ankena: tala:la: dokolo
tande lapa:peke leekeme. 6 Koto ekimanu lo paeyaeyeketa: hande 12 dis-
aipolo haliwekita: Yesu mina:pa:lao da hala: hala: pomu lopolo hata: hande
Pi Seliapo wala:tiki pominolo hata: iki pomimiki ale pa:ta:manu wanda:hali
mea epeatia pomimikime.

Hetodima: pomoma: homeekeeki
(Ma:tiu 14:1-12, Maka 6:14-29)

7 Mo Ka:lili da kenke pa:ta: you hali Hetodima: koto pieke ekina: pi paeyao
opieke ekima: pomoma: homeekeme. Pa ekipeke mandane haliwekima:
dupiki pi la alualu pimikime. Mo bapitaisi peao hayeke hali Dionita: paa
tiao a:pa hala:me lemekeme. 8 Kutupa mandane wanda:halima:ta: Elaidia
peneme yao opolo a:pa:la:me lemekeme. Mandane wanda:halima: alota:
Amba: hande hayeke potopede hali ma:nda: paa tiaeya:ka:ta:me lemekeme.
9 Koto ekina:ta: Hetodima: alota: Ima:ta: Dionina: make mea tunkulua:pate
pa do pi ma:nda: ma:nda: opitolo halita: ota: epi ya:ka:ta:pe. Koto ekina:
ipikana:ma: Yesu ota: handuluekema: taapa:tiki pu hayekeme.

Yesuma: 5 daoseni wanda:hali ne haleekeeki
(Ma:tiu 14:13-21, Maka 6:30-44, Dioni 6:1-14)

10 Mo aposolo haliwekima: paa a:pa ika: pimiki ekimanu paeyaosiki Yesu
pa:ta: la halemekeme. Koto ekina:ta: Yesuma: mo haliweki amele ika: siki
mo Betesaida teke da pa:ta: pemekeme. 11 Kutu pimikieki opitolo hata:
wanda:hali wopuma: momba:latia pulu hata: Yesu teli mea pemekeme.
Yesuma: mo epemeke wanda:hali handaata: ta:na:ma: homolo hata: Koda:na:
Kilu Tombuao Hala: ekina: pi walolota: yeni homemeke wanda:halita: mea
epeaeyekeme.

12 Welealo nane nate pambolo haena:ta: mo 12 disaipolo haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa alota: Do niki haloma: alena:ta: wanda:hali na hake alena:ma: do wanda:halita: mo da sunu make mo napeke ne make pelia:peke damanu weina:ma: pena: tapae lemekeme. 13 Koto lemekepate Yesuma: alota: Ikana:ma: kone mo wanda:hali ne hala:pa:peke leekeme. Koto leeke ikana:ma: alota: Niki pa:ta:ta: palaowa wala: kiki homekena: ta:peli yaapo pea homeke wia haloma:me. Naka: honema:ta: nikana:ma: do wanda:hali paeyaona: ne paeyao hambalo pomonope laa lota: pimikime. 14 Ekipeke 5 daoseni haliweki koto pa:ta: haemekeme. Yesuma: mo disaipolo haliweki pa:ta: alota: Mo wanda:halita: hali tieke yaapona: kiki yaapomanu tupa: momba:lao kenkena: mea pitama: pitama: pipee leekeme.

15 Mo disaipolo haliwekima: koto hau pimikita: 16 Yesuma: mo hande kiki homeke palaowa wala: sunu make mo ta:peli yaapo pea meata: oli ya nane handa:liao hata: Koda: pa:ta: keiyae pi leekeme. Koto laata: mo ne pindi pindi peaata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta:ta: mo wanda:hali paeyao pa:ta: telipape laa haleekeme. 17 Mo wanda:hali paeyaoma: ne ana:na: no tumba tumba peaata: mo disaipolo haliwekima: mo putupiliki wiekeeki manuta: kiki yaapo paeya ankena: yaapo wieke nuna: mondu tumba tumba pea wimikime.

Pidama: Yesuta: Ketisoe leekeeki (Matiu 16:13-19, Maka 8:27-29)

18 Nate ma:nda:na: Yesuma: ipika: honumake hata: yeni pitolo haena:ta: ipika: disaipolo haliweki opolo epemekeme. Yesuma: mo haliweki pa:ta: lota: pitolo alota: Wanda:halima: Ita: Epina: biki lo halemepe leekeme. 19 Ipika: disaipolo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Mandane wanda:halima:ta: neketa: mo bapitaisi peao haya: hali Dioni lo halememe. Mandane wanda:halima:ta: Elaidia lo halememe. Mandane wanda:halima:ta: potopede hali ma:nda: amba: hande homea:pate ame dosiki paa tiao hala: halie lo halememe lemekeme. 20 Koto lemeke Yesuma: mo haliweki pa:ta: alota: Pa ikana:ma: Ita: epi lo halemepe leeke handaa Pidama: alota: Neketa: Koda:na: Ketisoe leekeme. 21 Koto leeke Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ima: ota: loa:ma: do pita: wanda:hali ma:nda: pa:ta: na lapa:peke leekeme.

Tanda meaata: homolueke leekeeki (Ma:tiu 16:20-28, Maka 8:30—9:1)

22 Yesuma: paa pi ma:nda: alo alota: Wanda:halina: Eiyeketa: tanda tieke ota: wotu meaata: mo Diu tondiki haliwekima: make yeni peao haleme you haliwekima: make wape pea ula: Lo Pimanu wala:tiki pu haleme haliwekima: make ipiki kialimikie. Ipikita: homena: lulu pelemepate hoto tepo wiaata: paa tialieke leekeme.

23 Koto laata: Yesuma: iki paeyao pa:ta: alota: Hali ma:nda: epima: I telia: mea ipulueke hone wia:ka:na:ta: ipika: kone hone yonka:lao nate paeyao ipika: a:ka:tei wapepiki ti mea tia pominolo hata: I telia: mea pomu haena:e. 24 Pa ekipeke. Hali ma:nda: epima: ipika: deto hala:eki alupaama:na: yeke hone wotu wia:ka:na:ta: kota: ipika: deto hala: ekita: alupalieke. Kutu pulu pa:la:pate I pa:ta: hone witolo hata: ipika: deto hala:eki alu pina: lea:ka:na:ta: kota: koto halita: ipika: deto hala: ekita: paa miniki halieke. 25 Hali ma:nda:ma: honkopu hao do kenkena: anemone ale paeyao mina:la:pate ipika: halo pa:la:eki kone alu pao o tondiki halea:ka:na:ta: kota: koto ale manuma:ta: ipikita: ekipa tamba: milia:pe. 26 Hali ma:nda: epima: I pa:ta: make yaka waloa: pimanu pa:ta: make yaala:ma: homea:ka:na:ta: kota: mo Wanda:halina: Eiyeke make Ateke make yako piki enisolo tonu make iki paeyaona: paa pa:la:eki amele a:paata: mo Wanda:halina: Eiyekema: mo

hande hali pa:ta: make yaala:ma: homaalieke. 27 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Do haleme mandane wanda:halita: ambi na homeke hamena: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki ota: handilimikie leekeme.

Yesuna: wonu piliekeeki
(Ma:tiu 17:1-8, Maka 9:2-8)

28 Yesuma: dupiki pi laa pula homekemanu paeyeketa: yeni puluekema: pote ma:nda: pa:ta: peekeme. Ipikana:ma:ta: Pida Dioni Dia:mesi hatuku opa:liaemekeme. 29 Yesuma: yeni pitolo pitina:ta: ipika: leke popeleketa: ta:ta: ma:nda: pikieki hao make ipika: pambaeyeke aka:ta: ota: hake wotu pea baeyeke ekima: leke yale yale piki nono piekeme. 30 Kutupa koto kone hali yaapota: Yesu amele hata: pi lemekeme. Mo hali yaapota: Mosesi pita: Elaidia yaapo yeekeme. 31 Ipilikita: Koda:na: paana: a:pa hata: Yesu amele ipiki teke pa:ta: Koda:ma: pina:e hone ula: tupa: Diutuseleme da pa:ta: homolo pieke ekina: pi hotiolo haemekeme. 32 Pida pita: mo hali yaapo peata: u yoka:lupa pemekepate tiaota: Yesuna: paa pikieki make mo Yesu amele haepeke hali yaapo handemekeme. 33 Koto ekina:ta: hali yaapota: Yesu mina:pa:lao poluekema: pulu haena: laata: Pidama: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Niki do pa:ta: haloma: ekita: ota: epeke epomekeme. Topu da tepo a:eyamono lae. Ma:nda: naka:eki. Ma:nda: Mosesina:eki. Ma:nda: Elaidiana:eki pea a:eyamono lae leekeme. Pidama: leeke pi manuta: hone wotu na wiki hata: leekeme.

34 Pidama: dupiki pi alo haena:ta: koa a:pa ipika: suama:ta: iki mea tumbaeyekeme. Tumbaeyeke handaata: mo disaipolo haliweki tepoma: paala:ma: homemekeme. 35 Mo koa tukiki pa:ta: pi hola:makema: la:niaaso hata: alota: Do ya wekita: Ima: kiki male lulu wekima: pa:la:me. Ipika: pi opua:pe laa la:niaeyekeme. 36 Koto pi hola:make laa paeyeke naneta: Yesu homeke hapelia hayekeeki handemekeme. Mo hali tepoma: mo handemeke ekimanu wanda:hali ma:nda: pa:ta: na la haleke ika: homeke hone wimikime.

Hoke temokoma: hoeyaeyeke weki epeaeyekeeki
(Matiu 17:14-18, Maka 9:14-27)

37 Da ma:nda: kelepeeketa: Yesuta: mo hali tepo amele mo pote mina:pa:lao hola:pa:niaemekepate wanda:hali aneke hapuma: Yesu a:pa manda:hande pimikime. 38 Mo wanda:hali anka:lopuna: a:pa hayeke hali ma:nda:ma: Yesu pa:ta: wi anekema: alo alota: Disao. Ima: neke pa:ta: honke aloma: yaka weki a:pa handa:e. Ipikita: yaka ota: homeke wekie. 39 Kutupa ipikita: mo hoke temokoma: mina:tiki pita:la: natena:ta: e wi tieke la:tiki pu hala:me. Kutupa mo hoke temokoma: mo weki mea lu keao kake pa:ta: dako hankoloma: lu hala:me. Kutupa mo hoke temokoma: yombu moneatiki pu hata: ai na mina:pa:lalieke. 40 Koto ekina:ta: Ima: naka: disaipolo haliwekima: tolu lina:yeke honke loa:pate mo haliwekima: ana: na pia:me leekeme. 41 Koto ekina:ta: Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ikita: hone wopu na tulaake ata:ka: peao haleme wanda:halie. Nate ekipuna: iki amele ombu hao hanope. Nate ekipuna: ika: ka:nda: kiteleme ekimanu meanope laata: mo hali pa:ta: alota: Naka: weki I pa:ta: hatuku epoe leekeme. 42 Mo weki ipulu haena:ta: mo hande hoke temokoma: mo weki kenkena: mea lopao lu keayekeme. Yesuma: mo hoke temoko hando laata: mo weki mea epeao ipika: ateke pa:ta: paa hala: moneayekeme. 43 Koto hau handemeke wanda:hali paeyaoma: Koda:na: honkopu wotu hala:eki handolo hata: penkilipa:tia pomimikime.

Ipika: homa tiaalo piekeeki paa la haleekeeki
(Ma:tiu 17:22-23, Maka 9:30-32)

Wanda:hali paeyaoma: Yesuma: putia pomiekeeki handaata: pututu pieke pi pa alo alo haena: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: 44 Ikana:ma: Iima: la kulu polo pi opua hone na yonka:lapa:peke. Wanda:halina: Eiyeketa: mo mandane haliwekina: kiki pa:ta: hala: monealieke leekeme. 45 Koto leeke ekina: teketa: mo disaipolo haliwekima: hone na wimikime. Mo pi teketa: iki a:mbaeyeke handaa ika: honema: hone wia:peke na yeekeme. Koto ekina:ta: ikana:ma: mo pi tekena: lota: pia:peke ekita: paala:ma: homolo hata: na lota: pimikime.

Tumiki halita: epipe
(Ma:tiu 18 1-5, Maka 9:33-37)

46 Kutupa mo disaipolo haliwekima: ika: ika: kone tumiki halita: epipe laa pi la alualu pimikime. 47 Yesuma: ika: hone pa:ta: wimiki ekimanu handaata: hosiki weki siki ma:nda: hatuku a:pa tiao hata: 48 iki pa:ta: alota: Ma:nda: epima: yaka bikina: dupiki weki siki handa: mia:ka:na:ta: kota: Ii kone handa: mina:la:me. Kutupa hali epima: Ii handa: mia:ka:na:ta: kota: Ii tapaeya: hali make handa: mina:la:me leekeme. Iki tukiki pa:ta:ta: biki na wiki hali ma:nda: haya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: iki paeyaosiki lu ankulala:me leekeme.

Ma:nda: epima: iki amẹlẹ a:nda: na lia:ka:na:ta: ipikita: ika:ekie
(Maka 9:38-40)

49 Dionima: alota: Tekehalio. Hali ma:nda:ma: naka: bikina: hoke temokomanu tolu baeya:pate mo halita: niki amẹlẹ na tunaleke handaa nikana:ma: koto hau na pia:pe laa sa:sa: puma:me leekeme. 50 Koto leeke Yesuma: Dioni pa:ta: make ipika: disaipolo haliweki paeyao pa:ta: make alota: Ikana:ma: ipiki sa:sa: puluekema: na taapa:peke. Ekipeke iki amẹlẹ a:nda: na lita:la: halita: kota: ika: ta:ma:nie leekeme.

Sametia da ma:nda:ma: Yesu mea:peke kiaemekeeki

51 Yesu oli hepeni nane mea polo pieke nate teke pa:ta: yolo epeeketa: ipikita: mo Diutuseleme teke da nane ota: polueke hone u paleke peekeme. 52 Ipikana:ma: mo Sametia da ma:nda: nane ipika: da ne ala:ta: ala:ta: wamo peaena: yeke kinki haliweki tapaeyekeme. 53 Kutu pimikipate koto pa:ta: haemeke wanda:halima: hone witolota: Yesuta: mo Diutuseleme da nane yopula:me laata: ipiki na handa: mimikime. 54 Kutu pimikieki mo disaipolo hali Dia:mesi pita: Dioni yaapoma: dupiki hau handaata: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Naka: honema:ta: dikana:ma: oli ya nanema: ti uleke a:pa do wanda:hali mea hoeyaena: wi loponope lepekeme. 55 Yesuma: ipiliki pa:ta: la:ka:la: moneaaso hata: alota: Kutupiki pi na lapepee leekeme. 56 Kutupa Yesu ipika: disaipolo haliweki amẹlẹ da siki ma:nda: pa:ta: pemekeme.

Yesu amẹlẹ ponope laa taapa:la: haliweki
(Ma:tiu 8:19-22)

57 Ikita: mo pota:na: pulu haena: hali ma:nda:ma: Yesu pa:ta: alota: Iita: neke pomilipi ale pa:ta:manu ta:lia: mea ipulueke leekeme. 58 Yesuma: mo hali pa:ta: alota: Tikene kika manuma:ta: ika: kenke ka:ka:na: wiaata: ba manuma: make ika: dakemanu hala:pate pa mo Wanda:halina: Eiyeketa: ipika: hoto minolo pelia:peke da ota: ma:nda: siki make dia:me leekeme. 59 Kutupa Yesuma: hali ma:nda: pa:ta: alota: Ii telia: mea epoe leekepate mo halima: alota: Tekehalio. Titina: amba:la yaka apa: mea hoilu pono lae leekeme. 60 Yesuma: alota: Homeeke wanda:halima: kone ika: homa:la: wanda:hali toko mea hoina:ma: neketa: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: pi pua wala:tiki pu hae leekeme.

61 Hali ma:nda:ma: alota: Tekehalio. Ita: neke telia: mea ipuluekema: titina: amba:la yaka tapake pa:ta: A:taloe lolo ponoe leekeme. 62 Yesuma: alota: Hali epima: ipika: kenke aowa: mea lopaasa: ale miniki hata: kenke aowa:tia pulutа: hoki nane handa:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: koto halita: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki tukiki pa:ta:ta: e pokaapeke ana: na pa:la:me leekeme.

10

Yesuma: 72 haliweki tapaeyekeeki

1 Do hande haumanu peaata: Tekehalima: 72 haliweki mea yaapo yaapo pu mo ipiki polo pieke da pa:ta:manu tapa tapa piekeme. 2 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ne napeke wotu mo ena:ta: pota:la:pate mo ne momba:laapeke wanda:halita: aneke hapu dia:me. Koto ekina:ta: mo e teke halima: ipika: ena: ne mea momba:laalo peleme wanda:hali ana:na: tapaena: ikana:ma: yeni pu hapa:peke. 3 Pupa:e Ima: ikita: sipisipi ma:na:na: ikikisunu mandane tikene kikamanu haleme ale pa:ta:manu taa tapaaso handa:e. 4 Ikana:ma: mani pausa o nu sunu o anke dake ma:nda: na mea pua:pa:peke. Ma:nda: amele pota:na: manda:hande pitolo hata: pi na lapa:peke. 5 Ikana:ma: da ma:nda: pa:ta: honda: pambemeka:na:ta: titina: amba:la koto da pa:ta:ta: A:nda: peliaasa:eki epena:e lapa:peke. 6 Kutupa koto da pa:ta: a:nda: peliaasa: ekina: hone wopu u hala: hali ma:nda: haya:ka:na:ta: kota: a:nda: peliaasa: pi le ekita: ipiki pa:ta: pa wina: lapa:peke. Dia:ya:ka:na:ta: kota: naka: hande a:nda: peliaaso pita: pao mia:peke.

7 E pokao hala: hali ipika: yenkita: ota: mea:peke ya:la: ekina: da lumbu na likita: homeke da pa:ta: pa hao hata: ne ikali alekemanu kimika:na:ta: pa napa:peke. 8 Kutupa ikita: da yu ma:nda: pa:ta: pemeka:na:ta: koto pa:ta: haleme wanda:halima: iki pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: hatuku mea nemanu kimika:na:ta: kota: pa napa:peke. 9 Koto da yu pa:ta: yeni haleme wanda:hali wopu mea epeapa:peke. Kutupa koto pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta:ta: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki teke pa:ta: amba: opolo a:pa:la:me lapa:peke. 10 Koto pa:la:pate da yu ma:nda: pa:ta: pemeka:na:ta: mo wanda:halima: iki ika: da pa:ta: na hatuku pemeka:na:ta: kota: ikana:ma: mo pota: nina: pua hata: alota: 11 Ika: daoni tukiki pa:ta: ula: dokolota: nika: ankena: tala:la: ekita: iki pa:ta: kone koto tandela:neasoma:pate doeki homeke hone wipee laata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki teke siki pa:ta: koto epea:me hone wotu wia:pa:peke lapa:peke. 12 Ima: iki pa:ta: ota: alome. Hande pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: mo Sodomo halo pa:la: a:ta:ma: homa:la: ekita: mo hande daoni pa:ta: halo pa:la: ekita: ota: haka:ta:pao ankulao halieke alome leekeme.

Hone na tulaemeke daonimanu
(Ma:tiu 11:20-24)

13 A:ta: tieke Kotaasini daonio. A:ta: tieke Betesaida daonio. Ima: mo ipiliki pa:ta: na handeke haumanu paeyao a:nda: mo hande daoni yaapo Taiya Saidoni pa:ta: pua:ka:na: yoluta: kota: koto da yaapo pa:ta: haleme wanda:hali ika: puki lekelemeka:ta:me laa Koda:ma: handena:ta: busa: pitikimanu wepia yamaata: lanka: apolo kitulu pimime. Ima: ipiliki pa:ta:ta: ota: pi alome. Mo pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: kota: 14 Koda:ma: mo Taiya Saidoni yaapo pa:ta: halo pa:la: a:ta:ma: homa:la: ekita: mo ipiliki Kotaasini Betesaida yaapo pa:ta: kulu pa:la:eki ota: haka:ta:pao ankulao halieke. 15 Kutupa Kapeneamio. Neketa: naka: homeke oli ya nane mea a:meiyalueke hone wipe. Neketa: oni ti to hala: pa:ta: mea lopaalieke leekeme.

16 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ma:nda: epima: ika: pi opia:ka:na:ta: kota: yaka pi kone opita:la:me. Ma:nda: epima: iki ki-aeya:ka:na:ta: ota: I kone kiaasa:me. Kutupa make hali epima: I ki-aeya:ka:na:ta: mo I tapaeya: hali kone kiaasa:me leekeme.

Mo 72 haliweki paa la:ka:la epemekeeki

17 Mo hande 72 haliwekita: ta:na: tiekema: homolo hata: paa opolo epemekeme. Tekehalio. Nikana:ma: naka: biki laaso hata: teliolo hamono kone mo hoke temoko manuma: nika: pi ota: opimime lemekeme. 18 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: Sadani oli ya nane yama: ti tekele manda:na: do kenkena: lopea: ekita: handoa:me. 19 Opua:pe. Ikana:ma: mo ketomanu make tei halimanu make da:ka:pa: tombuamena: make mo a:nda: tunkuliki hoke temokona: honkopu paeyao lu tombuao bepolamina:ta: ya bikina: welema: iki handeteke halieke. Koto ekina:ta: ikita: ala:ta: ma:nda:ma: na hoeyaalieke. 20 Koto pa:la:ma: mo hoke temoko manuma: ika: pi opua pilia:eki pa:ta: ta:na:ma: na homa:pa:peke. Pate ika: bikita: amba: hepeni nane wape pea ula:ma: ta:na:ma: homa:pa:peke leekeme.

Koda: pa:ta: keiyae leekeeki
(Ma:tiu 11:25-27, 13:16-17)

21 Koto natena:ta: mo Holi Sipitidima: Yesu pa:ta: epeke ta:na: pita:la: ekima: tumbieketa: Yesuma: alota: Apa:o. Oli ya do kenke yaapona: Tekehalio. Ima: neke pa:ta: Ta:na:e alome. Ekipeke nakana:ma: mo hande hone wotu u tekele peleme wanda:hali make mo sukulu wotu peleme wanda:hali ameda pa:ta: a:mbao wina: le hau manuta: pa mo panake wekiwandiki sunu pa:ta: wala:leke handa alome. Aowe Apa:o. Koto ekita: naka: hone pieke yekeeki yaena:yeke pina: aleme leekeme. 22 Yaka Apa:ma:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao sikita: I pa:ta: ka:la:me. Mo Eiyeketa: ma:nda:ma: hone na ula:pate ipika: Atekema: homeke hone ula:me. Kutupa Ateketa: ma:nda:ma: hone na ula:pate ipika: Eiyekema: homeke hone ula:me. Kutupa make mo Eiyekema: ipika: hone pilia: wanda:hali pa:ta:ta: ipika: Ateke walea:ka:na:ta: kota: ikana:ma: homeke Ateke hone wilimikie leekeme. 23 Kutupa Yesuma: ika: honumake siki hata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: la:ka:la: moneaaso alota: Ikita: ta:na:ma: homa:pa:peke. Ikana:ma: handeleme ale handolo peleme ekina: loa:me. 24 Ima: iki pa:ta: loa:ma: mo amba: potopede haliweki wopu make kini haliweki make ikana:ma: handeleme alemanu handuluekema: taapemekepate handa:peke na yaalo make ikana:ma: opitelemeeki opuluekema: pimikipate opua:peke ana: na piekeme leekeme.

Epeke Sametia halina: onkoluma: leekeeki

25 Mo Lo Pi walo hayeke hali homekema: Yesu tamuluekema: la handolo alota: Disao. Deto hala:eki muluekema: eki pionope laa lota: piekeme. 26 Koto leeke Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Mo hande Baibolo pi manuma:ta: eki ala:pe. Nakana:ma:ta: ekipa hone wilipe leekeme. 27 Kutupa mo halima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Baiboloma: dupa la:la:me. Naka: Tekehali Koda: pa:ta: pukima: homolo hata: naka: puki paeyaoma: make naka: temoko paeyaoma: make naka: honkopu paeyaoma: make naka: hone paeyaoma: make ipiki pa:ta: pukima: homo hapeke la:la:me laa make Nakana:ma: naka: kone pukima: homele tupa: ma:nda: pa:ta: make koto tupa: kone pukima: homo hapeke la:la:me leekeme. 28 Koto leeke Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: ale pita: epeke aleme. Koto ale ekita: ota: pika:na:ta: deto hala:eki milipikie laa leekeme. 29 Koto leekepate hande Lo Pi walo hayeke halima: ipika: biki kone epeaaluekema: Yesu paa lota: pitolo alota: Koto hali ma:nda:e la:la: ekita: epipe laa lota: piekeme. 30 Yesuma: ipika: pi hombo

peaaso alota: Hali ma:nda:ta: Diutuseleme da mina:pa:lao oni Dietiko da nane pulu haena: mo pota:na: mandane pake naleme haliwekima: mina ipika: dau titipila: mina: bepie yombua bao homuluekema: taapolo pitina: pemekeme.
31 Kutupa koto natena: kone mo yeni peao hayeke hali homeke ma:nda: koto pota:na: peekepate hande yombua bao wina: lemeke some handeekepate pa wina: kone paka:lao pota: tea: nane peekeme. 32 Koto hoki naneta: Lipae tapake hali ma:nda: make koto tupa: peekepate mo hande yombua bao wina: lemeke hali pua handa kone pao paka:lao pota: tea:na: peekeme. 33 Pate Sametia hali ma:nda: koto pota:na: a:paata: mo hali hando haota: ipika: pukima: a:ta:ma: homeekeme. 34 Kutupa mo hali wieke alena: puaata: mo limiki ale nina: ipikana:ma: honku make waini ikali make holaota: banisima: tonkawayekeme. Kutupa mo halima: hande someta: ipika: donki ma:na:na: hoki manda mea wiaata: hatuku pua hande kimisu haliwekima: hamba polu haemeke da ma:nda: pa:ta: opolo puaata: koto da pa:ta: mo hali handeteke hayekeme. 35 Kutupa da kelepeeketa: mo Sametia halima: hande da teke hali pa:ta: 2 kina halaa alota: Do hali wotu handeteke hapeke. I doane la:ka:la ipulua: dina:ta: mo hali handeteke halena: kitolo 2 kina ana: na pia:ka:na:ta: kota: yenkita: haka:ta:pao a:pa kulueke leekeme. 36 Koto laa Yesuma: mo hali pa:ta: pi paeyaaso hata: alota: Do tepo hali aloma:pate mo pake nala: haliwekima: limiki some teke pa:ta:ta: epima: puki halea:pe laa lota: piekeme.
37 Hande Lo Pi walo hayeke halima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Hande a:ta:ma: homeeke halie laa leekeme. Koto leeke Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Kota: nakana:ma: make kutu piki hau pu hapeke laa leekeme.

Yesuma: Mada Meti yaapo handolo peekeeki

38 Yesuta: ipika: disaipolo haliweki amele pota:na: pulu hata: da yu siki ma:nda: pa:ta: opolo pemekeme. Koto da yu pa:ta:ta: wanda: ma:nda: hayekeme. Ipika: bikita: Mada. Koto wanda:ma: Yesu ipika: da pa:ta: epena:ta: ta:na:ma: homeekeme. 39 Mada ipika: hakepiki homeke Meti hayekeme. Metima:ta: mo Tekehalina: anke lopao pitieke alena: a:pa pita: ipika: pi waleekeeki opu pitiekeme. 40 Kutu piekepate Madata: ne aneke hapu wamo pieke ekima: ipika: hone ka:nda: wotu pieke a:pa alota: Tekehalio. Yaka asima: Ima: mo emanu paeyao yaka honumake piono ala: ekita: nakana:ma:ta: hone na witelepe. Ipikana:ma: I tamba: mulu epena: lae leekeme. 41 Koto leeke Tekehalima: Madana: pi hombo peaaso alota: Madao. Madao. Nakana:ma: ala:ta: ala:ta: wotu pa:ta: hone u taapo make hone ka:nda:ma: homelepate 42 pa ota: pea:peke hau homeke homeke na peleme. Metima:ta: hone wia ota: hau ma:la: ekita: ma:nda:ma: pendilao mea:peke na ya:lieke leekeme.

11

Yesuma: yeni pita:la: hauna: waleekeeki (Ma:tiu 6:9-13, 7:7-11)

1 Nate ma:nda:na: Yesuta: ala:ta: ma:nda: pa:ta: pua yeni pu pitiekeme. Yeni pu paeyaeyeketa: ipika: disaipolo hali ma:nda:ma: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio amba: hande Dionima: ipika: disaipolo haliweki yeni pina:yeke waleeke tupa: niki pa:ta: make koto tupa: wala:e leekeme. 2 Koto leeke Yesuma: iki pa:ta: walolo hata: alota: Ikana:ma: yeni pimika:na:ta: dupa pia:pa:peke.
Apa:o. Naka: yako piki bikita: ota: manda wia haena:e.
Naka: Kilu Tombuao Haleeki do ane opolo epena:e.
3 Nika: ame nolo poloma: neta: ana:na: kia:peke.

4 Mandane wanda:halima: niki pa:ta: hoke hau pimieki nikana:ma: pa
paeyaasoma: ekina:
nika: hoke hau puma:eki make nakana:ma: koto tupa: pa paeyawapeke.
Ka:nda: piki la handa:la:eki pa:ta: niki na hatuku a:pa:peke laa lapa:peke
leekeme.
5 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Iki pa:ta: hala:
hali homeke ma:nda:ma: buta: hokina: naka: yankekena: da pa:ta: pua alota:
Kameo. Palaowa punka tepo ta:ka:li kie. 6 Ya yankeke ma:nda: pota:
pomulu yapuluekema: ame do timba ya da pa:ta: opolo a:pa pila:pate I̲ma:
hala:peke ne dia:ya:leke handa loa:ma: ma:nda: kie laa leka:na:ta: 7 kota:
naka: yankekema: ipika: da tukiki pa:ta: hata: naka: pi hombo peaaso alota:
I̲ ka:nda:ma: na homake. Yaka pota:ta: amba: loka: hao yaka weki wandiki
ame̲le̲ amba: u pa:eloma:me. Naka: honke ale ala:ta: ekipa tiao mea kionope
laa lea:ka:na:ta: 8 kota: eki pilipikipe. Iki pa:ta: I̲ma: do pi alome. Mo
da teke halima: neketa: ipika: yankeke halena: kone mo hande palaowa
kuluekema: na tialo pa:la:pateta: nakana:ma: yaala:ma: na homeke honke
wotu leka:na:ta: kota: ota: opua tiao naka: mea:peke ya:la: ekimanu ana:na:
mea kilieke alome. 9 Koto ekina: iki pa:ta: do pi alome. Honke leka:na:ta:
ota: kilieke. Weika:na:ta: handa: wilipikie. Kilikili laeka:na:ta: pota: lom-
bawalieke. 10 Do ekina: yeke loa:me. Honke la:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: koto
somema: milieke. Kutaa make ma:nda: epima: weiya:tiki pu haya:ka:na:ta:
ipikana:ma: handa: wilieke. Epima: pota: lia:tiki pu haya:ka:na:ta: kota: mo
pota:ta: koto some pa:ta: lombawalieke. 11 Do pita: weki wandiki hala: hali-
weki pa:ta: alome. Ika: wekima: iki pa:ta: ta:peli teekeeki honke lea:ka:na:ta:
hoke keto mea halimikipe. 12 O ba hapeke honke lea:ka:na:ta: tei hali mea
halimikipe. 13 Ikita: hoke haliweki halemepate kone ika: weki wandiki
pa:ta:ta: epeke epeke alemanu halo halememe. Koto hau ota: lombei peaaso
hata:ta: oli ya nane hala: Apa:ma:ta: mo Holi Sipitidi honke aleme wanda:hali
pa:ta:ta: ota: halieke laa leekeme.

Yesu pita: Bielisibulu yaapo
(Ma:tiu 12:22-30, Maka 3:20-27)

14 Hali ma:nda:ta: pi na leke hoke temoko pitiki hali hayeke Yesuma:
mo hoke temoko tolu lieke handa mo halima: pi lombo leekeme. Kutu
pieke handa wanda:hali paeyaoma: tola:tia pomimikipate 15 mandane
wanda:halima: alota: Ipikana:ma: mo hande hoke temoko manuna:
you hali Bielisibuluna: wele pita:la:eki mea hoke temokomanu tolu
lita:la:me lemekeme. 16 Mandane wanda:halima: Yesu tamuluekema:
alota: Nakana:ma: hepeni nanema: ipula: patehau ma:nda: nikana:ma:
handomono pie lemekeme. 17 Koto lemekepate Yesuma: mo wanda:halina:
hone teke amba: handa: wiata: dupa leekeme. Kapomani homekena:
handeteke hala: wanda:halima: ika: ika: kone tekilipa: alu alu pea a:nda:
pimika:na:ta: ika: hande tapake au leleme ekita: koto kone paelieke.
Kutupa tapakesiki ma:nda:ma: ika: ika: kone tekilipa: alu alu pimika:na:ta:
kota: koto tapake sikina: hao pelia:peke ekita: hoelieke. 18 Koto ekina:ta:
Sadanina: kilu tombuao hala:eki pa:ta: haleme tapakema: ta:ta: ta:ta: lo
tekilipa: alu alu pea ika: ika: kone a:nda: pimika:na:ta: ekipa hao pelia:tiki
pu halimikipe. Ikana:ma: I̲ pa:ta:ta: Bielisibuluma: I̲ honkopu kita:leke
handa hoke temokomanu tolu lita:la:me laa alemeeki 19 ota: ya:ka:na:ta:
kota: ika: disaipolo haliwekima:ta: ekipa hoke temoko tolu lu halemepe.
Koto haliwekina: piteleme hauma: kone ika: hau telipilimikie. 20 Dia:me.
Koda:na: honkopu homekema: mo hoke temoko tolu lu halome. Kutu pu halo

ekima:ta: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki teke pa:ta: amba: a:pa:la: ekita: peneme yao wala:la:me.

21 Honkopu hake hali ma:nda:ma: ipika: a:nda: pita:la: alemanu tiki tiki yao wia hata: mo ipika: da handeteke haya:ka:na:ta: ipika: da tukiki pa:ta: ula: alemanu paeyaota: epeke tupa: pa wilieke. 22 Koto pa:la:pate ota: honkopu wopu hake hali ma:nda:ma: koto da teke hali yaapo a:nda: pea mo da teke hali lu bepolaota: ipika: a:nda: alemanu paeyao mea pelieke. Kutupa mo pake mia: ale manuta: telipilieke.

23 Ma:nda: epita: yaka yankeke na haeka:na:ta: kota: I yaapo a:nda: lita:la:me. Kutupa make hali ma:nda: epima: yaka sipisipi momba:laaso hano I na tamba: mia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma:ta: panane tolu lita:la:me leekeme.

Hoke temoko paa la:ka:la a:pa:la:eki (Ma:tiu 12:43-45)

24 Yesuma: alota: Hali ma:nda:na: weleke pa:ta: pila: hoke temoko ma:nda: hama opolu bao yapea:ka:na:ta: mo hapula: alena: pomu lopolo hata: hoto pita:peke da panda: ma:nda: weita:la:me. Hoto pita:peke ale ma:nda: na handa: wia:ka:na:ta: kota: mo hoke temokoma: ipika: kone alota: Yaka hande mina:pa:lao epoa: da nane paa la:ka:la polueke laa 25 ipikana:ma: la:ka:la pua mo da a:pa handilia:pate ma:nda: na hake wamo pea bao epeke tupa: halia:eki handilieke. 26 Koto pa:leketa: mo hoke temoko pua pa mandane watake hata: hoke temokomanu paeyao hatuku milieke. Koto hoke temoko manuna: hoke hau pita:la: ekita: mo ipiki make lu ankulalimikie. Iki paeyao mandake pa:ta: a:pa halimikie. Kutu pimika:na:ta: mo halita: amba:ta: hoke tupa: hao pelia:pate ameta: ota: hoke tupa: hao pelieke laa leekeme.

Ota: epeke ta:na:ma: homa:la:eki

27 Yesuma: koto pi lo paeyeketa: mo wanda:hali anka:lopuna: pitieke wanda: ma:nda:ma: anekema: alota: Neke ma:nda:la: make andu ka:la: wanda:ta: ta:na:ma: homolo pa:la:me leekeme. 28 Koto leeke Yesuma: alota: Dia:me. Koda:na: pi opua pu haleme wanda:hali ikana:ma:ta: ta:na:ma: wotu homa:peke ya:la:me leekeme.

Wele pita:la:eki handuluekema: honke lemekeeki (Ma:tiu 12:38-42)

29 Wanda:hali wopuma: Yesu a:pa momba:la hopa:liao haena: Yesuma: alota: Ame do natena: haleme wanda:halita: hoke wanda:hali halememe. Ikana:ma:ta: mo na handeke patehau ma:nda: handuluekema: I pa:ta: honke aleme pateta: Ima:ta: iki pa:ta: ota: ma:nda:siki make na walo polopate mo hande Dionama: patehau piekeeki homeke handilimikie. 30 Mo hande potopede hali Dionama: Ninipa wanda:hali pa:ta: patehau pieke tupa: kone mo Wanda:halina: Eiyekema: make ame wanda:hali pa:ta: patehau pilieke. 31 Mo hande pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: mo hande Siba da yu handeteke hala: kuini wanda:ma: tiao hata: ame do natena: haleme wanda:halina: hoke hau manuna: maleke lilieke. Ekipeke mo wanda:ma:ta: mo kini hali Solomonona: epeke hone wotu u tekelepea wala:la: pimanu opuluekema: yeke mo kenke honiki ma:nda: nane hao epeekeme. Kutu piekepate Ima: iki pa:ta: alome. Ameta: Solomono ankulala: ale ma:nda: a:pa:la:me. 32 Mo hande pi yokaalu pulu pa:la: nate opolo epea:ka:na:ta: Ninipa wanda:halima: tiao hata: ika: hoke hauna: maleke lilimikie. Ekipeke. Dionama: pi waleeke dina:ta: koto wanda:halima: ika: hoke hoke haumanu hoki walemekeme. Koto pa:la: ekina: Ima: iki pa:ta: alome. Ameta: Diona ankulala: ale ma:nda: a:pa:la:me leekeme.

Lokena: pa̱a̱ pa:la:eki
(Ma:tiu 5:15, 6:22-23)

33 Ma:nda:ma: ipika: ola:pake ka:waata: na a:mbao u hala: o mo disi kawaso
tieke oto pa:ta: na wilieke. Koto hau na pikita: mo da pa:ta: wanda:hali
a:pa honda: pamba:tiki pitolo handena: mo lamepa u hala: alena: u hala:me.
34 Naka: leketa: naka: lokena: ola:pakee. Naka: leke a:nda: ota: epea:ka:na:ta:
kota: naka: loke paeyaota: pa̱a̱ma: tumbilieke. Koto pa:la:pate naka: leke
a:nda: hoeya:ka:na:ta: naka: loke paeyaota: timba:la: pambilieke. 35 Koto
ekina:ta: mo naka: lokena: pa̱a̱ pa:la: ekita: timba: na la:na: leketa: ota: wopu
handeteke hapeke 36 Kutupa naka: loke paeyao a:nda: pa̱a̱ma: tumba hata:
pa timba: timba: homeke a:nda: na lea:ka:na:ta: kota: ola:pake pa̱a̱ pita:la:
ma:nda:na: naka: loke paeyao pa̱a̱ pu kimalieke leekeme.

Yesuma: tapake yaapona: haumanu lo kelaeyekeeki
(Ma:tiu 23:1-36, Maka 12:38-40)

37 Yesuma: pimanu lo paeyeketa: Pa:tisi hali ma:nda:ma: ne nolo pana:e
leeke handa ipika: da pa:ta: honda: pamba pua ne nolueke alo pitiekeme.
38 Mo hande Pa:tisi halima:ta: Yesuma: ne noluekema: ipika: kiki amba:la na
tandepeekeeki hando haota: pututuma: homa tola:tia pomiekeme. 39 Kutu
piekeeki handaata: mo Teke Halima: ipiki pa:ta: alota: Ameta: kota: iki
Pa:tisi haliwekima:ta: ika: kapo make kawaso manuta: manda homeke
tandepo halemepate tukiki pa:ta:ta: pasa:tei pita:la: hau make hoke hoke hau
paeyaoma: iki tumba halememe. 40 Ikita: hone na wiki haliwekio. Koda:ma:
hama nane wa:pa:la: tupa: tukiki nane make na wa:pa:la:pe. 41 Koto ekina:
ika: kapo make kawasomanu pa:ta: ula: ale manuta: mo nate hali wanda:hali
pa:ta: pa hala:pa:peke. Kutu piki hau a:nda: pimika:na:ta: kota: ika:eki paeyao
ota: hake wotu pilieke leekeme.

42 Pa:tisi haliwekio. Ika: hoke yenki tiekena: I̱ paala:e. Ikana:ma:ta: ika:
hande ena: hala: ale tekia: o totopo piki tanima: handeke ale sunuta: kiki
yaapo telipata: putupa homeke sikita: Koda: pa:ta: halo halemepate mo
Koda: teke pa:ta:ta: puki hala:pekeeki make epeke tikitiki piki hau manuta:
hone yonka:lalememe. Dupiki hau manuta: ota: pea:tiki pitolo hata: mo
mandaneeki make na mina:pa:lapeke.

43 Pa:tisi haliwekio ika: hoke yenki tiekena: I̱ paala:e. Ikana:ma:ta: oni
yeni pu hala: da pa:ta: mo you haliwekina: wiala: sea manuna: pituluekema:
hone wotu u haleme make oni makedi hama haleme wanda:halima: ika: biki
miniliaaso Epeke daka:la:paaso:e la:tiki pina: hone wopu u halememe.

44 Ika: hoke yenki tiekena: I̱ paala:e. Ikita: wanda:halima: mo patehau na
pa:la: hali lapa:ma: handeke nono pelemeke handa tumbao pomu haleme
haliwekima: lapa:ma: handelememe leekeme.

45 Koto leeke mo Lo Pi walo haemeke hali ma:nda:ma: Yesu pa:ta: alota:
Disao. Nakana:ma: kutupiki pi ale ekima:ta: niki manda: meake nono
piteleme leekeme. 46 Yesuma: alota: Lo Pi walo haleme haliwekio iki make
ika: hoke yenki tiekena: I̱ paala:e. Ikana:ma: wanda:halina: hoki mandata:
ma:nda:ma: tia:peke na yeke ka:nda: piki alemanu mea tiao halemepate
ikana:ma:ta: ika: kiki ma̱leke kone tindipao na tamba: mea tialimikie.

47 Ika: hoke yenki tiekena: I̱ paala:e. Ikana:ma:ta: mo hande potopede
haliwekina: toko ula: apa:nda:ta: epeke tupa: wamo pea wiao halememe.
Pate koto potopede haliwekita: hande ika: apa:mei tonuma: kone lia:tiki
pimiki haliwekie. 48 Ikana:ma: ika: apa:meima: pimiki ekina: ta:na:ma:
homo haloma:me alememe. Pa ekipeke ika: apa:meima:ta: mo potopede
haliweki pa lu pitaemeke handa ikana:ma:ta: ika: apa:nda: manuta: wamo
peao halememe.

49 Doeki tekena:ta: Koda:na: epeke hone wotu wita:la: ekima:ta: do la:la:me. Ima:ta: yaka potopede haliweki make pi mea pomuao haleme haliweki tapaalo polopate mandaneta: lu baalimiki make mandaneta: tanda tanda wopu halimikie laa la:la:me. 50 Koto ekina:ta: mo hande do ya yu kini pea a:pa ame do limiki potopede haliweki paeyao limiki ekina: hoke yenkita: ame do haleme wanda:halima: milimikie. 51 Mo hande Eipolo limikieki kini pea a:pa mo hande oloda pita: yako piki da yaapo tukiki pa:ta: a:mbolo hata: limiki hali Sekataiya alome. Aowe. Ima: iki pa:ta: ota: loa:ma: ame do wanda:halita: koto limikieki paeyaona: hoke yenki milimikie. 52 Mo Lo Pi walo haleme haliweki ika: hoke yenki tiekena: I paala:e. Ikana:ma:ta: mo hande hone wotu mia:peke da pota:na: kita: ika: wia halemepate koneta: ika: kone na honda: pambeketa: mo honda: pambuluekema: taapeleme wanda:halita: sa:sa: pu halememe leekeme.

53 Yesuma: koto da mina:pa:lao peeke naneta: mo Lo Pi walo haemeke haliwekima: make Pa:tisi haliwekima: make Yesuta: ota: hoke tetopiki tupa: kitaaso hata: ane mone alena: ipiki pa:ta: lota: pita:la:eki wotu halemekeme. 54 Kutu pimiki hauta: Yesu hona:mao tamuluekema: make ipikana:ma: ata:ka: piki pi ma:nda: lea:ka:na: minulua: patema: lemekeme.

12

Makeaaso hauna: kinki pita:la:eki
(Ma:tiu 10:26-27)

1 Wanda:hali pisetekema: ika: ika: kone lu tumbapeke nono pea mombololo haena: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: amba:la alota: Ikana:ma: mo Pa:tisi haliwekina: palaowa pombeiyaasa: ale yisiti wotu handeteke hapa:peke. Doeki alo ekita: ika: yayapiki makeaaso hauna: loa:me. 2 Panka: wilimi ekimanu paeyaota: wetepena:ta: pa peneme yaalieke. Kutupa mo a:mbao aleme pimanu paeyaota: wetepena: peneme yaalieke. 3 Koto ekina: ikana:ma: mo timba a:mbao leleme pi manuta: paa natena: opina: lelimikie. Kutupa pota: poka:la: da panda: pa:ta: pita: ma:nda:na: haleke pa:ta: tome pambele pita: paeyaoma: opina: yeke da holu manda nina: tiao hata: pi anekema: lelimikie.

Epi paala:ma: homa:peke ya:la:pe
(Ma:tiu 10:28-31)

4 Ya yankeke tonuo. Ima: iki pa:ta: aloma: Mo ika: manda loke lu homaemeka:na:ta: wetepe nane hau ma:nda: pea:peke na ya:la: wanda:hali pa:ta:ta: paala:ma: na homa:pa:peke. 5 Ikana:ma: mo hali homeke ma:nda: liaata: ipika: temokota: oni ti to hala: ale pa:ta: baapeke ya:la: wele pa:la: Koda: pa:ta: paala:ma: homa:pa:peke. Iki pa:ta: ota: loa:ma: Ipiki pa:ta: homeke paala:ma: homa:pa:peke aleo.

6 Mo hande wesoma: handeke basunu yunki hata: 20 toeama: hambo halemeke yekea. Koto pa:la:pate Koda:ma:ta: koto wesoma: handeke ba sikita: homeke kone hone na yonka:lala:me. 7 Koto tupa: kone ika: you itiki paeyao make amba: yata:pa: ta:pao ana: lao ula:me. Koto ekina:ta: ikana:ma: paala:ma: na homo hapa:peke. Pa ekipeke. Ika: tombota: koto hosiki ba sunu wopuna: yenki ota: lombei pa:la:me.

Ketisona: biki peneme yaasa:eki make hoki wala:la:eki yaapo
(Ma:tiu 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

8 Yesuma: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ma:nda: epima: wanda:halina: leke popelekena: peneme yaaso hata: Ita: Ketisona: halie lea:ka:na:ta: kota: mo Wanda:halina: Eiyekema: make mo Koda:na: enisolo manuna: leke

popelekena: make homeke hau kone pilieke. 9 Pate ma:nda: hali epima: wanda:halina: leke pototona: hata: yaka biki na leke kiaeya:ka:na:ta: kota: mo Wanda:halina: Eiyekema:ta: Koda:na: enisolo manuna: leke pototona: hata: ipika: biki make na leke kiaalieke.

10 Ma:nda: epima: Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: hoke pimanu lea:ka:na:ta: kota: koto ekita: pa paeyaapeke ya:la:pate pa ma:nda: epima: Holi Sipitidi kitake hoke pimanu lea:ka:na:ta: kota: koto ekita: ota: na paeyawalieke.

11 Ma:nda: epima: iki pi yokaalu puluekema: ika: pi hotu haleme da pa:ta:manu make o mo kapomani haliweki pa:ta: make o handeteke haleme haliweki pa:ta: hatuku pemeka:na:ta: kota: ikana:ma:ta: eki pi lolua:pe o ekipa ya kone tamba: miki pi lolua:pe laa ka:nda:ma: na homo taapa:peke 12 Pa ekipeke. Mo Holi Sipitidima:ta: koto nate leke sikina: kone ika: lolo peleme pi manuta: walekena: walieke.

Hone na wiki hamoko halina: onkoluma: la:la:eki

13 Wanda:hali momba:la haemeke tukiki pa:ta: hayeke hali homekema: Yesu pa:ta: alota: Disao. Yaka kamema: dika: apa:na: anke teketa: yakaeki telipa kina: lawae leekeme. 14 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Someo. Ipilika: alemanu telipaano make ipilika: pi tikitiki yawaanota: Ita: epima: mea haena: la:la:pe leekeme. 15 Koto laa Yesuma: paeyao pa:ta: alota: Handeteke hapa:peke. Hande pasa:tei hau ta:ta: ta:ta: pikieki a:paapa:na: ika: kone wopu handeteke hata: leke leke lo hapa:peke. Wanda:hali paeyaoma: hamoko tieke ekipa haena: kone ika: da:ta:la: ekina: teketa: ika: wia haleme alemanu pa:ta: na ula:me leekeme.

16 Koto laa Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi dupa leekeme. Amba: a:nda:ta: mo hamoko hali ma:nda:na: e pa:ta: ne napekemanu wotu wiekeme. 17 Kutupa mo halima: ipika: honema: kone alota: Mo hande ne napekemanu poka: mepi pea wia:peke alena: ana: na pa:la:ma: eki puluepe laa hone wiekeme. 18 Kutupa ipika: honema: kone alota: Dupulueke. Yaka ne napekemanu u hala: damanu londa:la kutupa da tieke tiekemanu a:eyaata: mo ne napekemanu make yaka mandane alemanu paeyao make koto da pa:ta:manu mu ulueke laata: 19 kota: ya kone dupa lolueke. Naka:ta: yolee. Naka: wia hale ale manuta: bapi wotu kone ana:na: wilieke laa Ameta: pa pitu hata: ne ikali nalo hata: ta:na:ma: homo hapeke lolueke leekepate 20 Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Neketa: hone na wiki halio. Ame do timba kone naka: da:ta:la:eki pao yokulueke. Kutu pua:ka:na:ta: kota: nakana:ma: naka:eki laa wia hale ale manuta: epima: milia:pe laa leekeme. 21 Kutupa Yesuma: pi paeyaaso alota: Hali epima: Dota: yakaeki homekee laa alemanu wopu mu momba:la:tiki pita:la: dina:ta: Koda:na: leke popelekena:ta: pa natehali hala:me. Kota: dupiki some a:nda:ta: mo hande titina: loa: haumanu pa:ta: opolo ipilieke leekeme.

Koda: pa:ta: hone ti lao haasa:eki
(Ma:tiu 6:25-34)

22 Koto hoki naneta: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ima: do alo ekita: ikana:ma: iki pa hapeke ekina: nemanu make lokena: yama:peke alemanu koto alemanu pa:ta:ta: ka:nda:ma: na homo hapa:peke. 23 Pa ekipeke. Da:ta:la: ekima:ta: ne ota: lombei pa:la: make mo lokema:ta: dau make ota: lombei pu pa:la:me. 24 Ba manuna: hau handa:pa:peke. Ikana:ma:ta: e wae alemanu na nokopata: na mondu no halememe. Ika: sidowa o ne amu pu u haleme da ma:nda: na hala:me. Koda:ma: taa halo hala: handa:e. Koto ekina:ta: ikana:ma: mo ba manuta: taa lu ankulalemetaa. 25 Iki ma:nda: epima: ipika: hone wopu wita:la: ekima: ipika: do kenkena: halo pa:la:

nate leke manuta: mu moneao ulu pua:peke ya:la:pe. 26 Kota: koto hosiki ale
siki kone na pea:peke ya:ka:na:ta: pa ekipeke mo mandane ale pa:ta: manuta:
ka:nda:ma: homo halemepe.
27 Mo hapeke pa:ta:manu pa opa:la: moma sununa: opa:la: ekita:
handa:pa:peke. Ikana:ma:ta: e na poko make aka:manu na tombulu yamo
halememe. Koto pa:la:pate Ima: iki pa:ta: alome. Kini Solomonoma:ta:
hamoko alemanu wotu wiekepate kone do moma manuna: loke hake dau
epeke epeke ekimanu ma:nda: ota: na wia hayekeme. 28 Mo ame homeke opa
haena: laa beliata: tunkula hapuao tina: yanka:peke yeke ambu manuna: au
kone Koda:ma: lawao haya:ka:na:ta: a:pei kota: ika: hone tulaaseme ekita:
ota: hodiki ale siki ya:ka:ta:me. Koto alemanu pa:ta: kone Koda:ma: kutu
pu haya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: iki make dau ota: ana:na: kone yamatiki
pilieke. 29 Kutu piliekema: ikana:ma:ta: Ya nolo polo ne ikali hanema:
epea:ka:na: mulua:pe laa ka:nda:ma: na homo hapa:peke. 30 Mo Koda:na:
biki na opeleme wanda:halima:ta: hoto paeyao koto alemanu hone wopu
u halememe. Pate ika: Apa:ma:ta: koto alemanu nate paeyao ikana:ma: mu
halo peleme ekita: hone ula:me. 31 Koto pa:la: ekina:ta: ikana:ma:ta: Koda:na:
Kilu Tombuao Hala:eki amba:la weiyu haemeka:na:ta: kota: ipikana:ma: mo
koto ale manuta: haka:ta:pao ku halieke.

Hepeni nane hamoko hapekeeki (Ma:tiu 6:19-21)

32 Yaka sipisipi ma:na: tapake sikio. Paala:ma: na homa:pa:peke. Pa
ekipeke ika: Apa:ma:ta: oli hande Kilu Tombuao Hala: ekita: iki pa:ta: ku-
luekema:ta: ta:na:ma: homo hala:me. 33 Ika: ala:ta: ala:ta:ta: tapao mani
meaata: mo natehali wanda:hali pa:ta: hala:pa:peke. Kutupa na kukutu
pulu pa:la: mani pausa meaata: ika: hamoko ale manuta: oli ya nane na
paeya:niake pa wia halo pelemeeki homeke amu pu hapa:peke. Ekipeke koto
naneta: mo pake no haleme haliwekima: make bisapu inkikima: make na
hoeyaalimikie. 34 Ika: hone manuta: mo ika: epeke epeke alemanu u haleme
ale pa:ta: mandakena: u pelia halimikie.

Lekema: lekema: pea e poka:la:eki

35-36 Ikana:ma:ta: mo e pokaasa: haliweki tupa: hata:ta: ika: you halita:
hali ma:nda:ma: wanda: panake mea ne pamba:la: ekina: pa:leke handaa
paa epena: yu wia haleme tupa: ikana:ma:ta: ika: aka:manu wotu soto la:tia
haena: yama ika: ola:pakemanu ka:watia hata:ta: anemone ipilia: ekimanu
lekema: lekema: pitolo hata: hao hapa:peke. Koto ekina:ta: mo you halima:
a:pa pota: lia:ka:na:ta: kota: koto kone lombilimikie. 37 Kutupa mo you hali
paa la:ka:la a:pa mo ipika: e pokaaseme hali wekita: u na polu pitiki a:nda:
pa ipiki yu wia pilimieki a:pa handea:ka:na:ta: kota: ikita: ta:na:ma: homo
halimikie. Ima: iki pa:ta: ota: pi aloma: Mo haliwekima: koto hau pimiki
yeke handaa ika: you halima:ta: ipika: manda aka: hola wiaata: iki pa:ta:
Ne no hala: alena: a:pa pita:pe laa ne pana: pu kilieke. 38 Kutupa make mo
you halita: buta: hokina: o hoki nane kone epea:ka:na: ikana:ma: tiki tiki yao
ipiki yu wia pilimieki handea:ka:na:ta: kota: ikita: ta:na:ma: homo halimikie.
39 Kutupa make doeki hone wotu wia:pa:peke. Mo da teke hali ma:nda:ma:
mo pake nala: hali ma:nda: epolo pa:la:eki amba: handa: wia:ka:na:ta: kota:
koto someta: oni ipika: da yamba:la na yapena: lelieke. 40 Iki make ota: tikitiki
yao hapa:peke. Pa ekipeke. Mo hande Wanda:halina: Eiyeketa: ipilieke hone
na witolo halimi di nina: ipilieke laa loa:me leekeme.

Mo epeke e pokaasa: hali pita: hoke e pokaasa: hali yaapo (Ma:tiu 24:45-51)

41 Pidama: alota: Tekehalio. Nakana:ma: do ale onkoluma: pita: niki pa:ta: homeke alepe o mo wanda:hali paeyao pa:ta: alepe laa lota: piekeme. 42 Koto leeke mo Tekehalima: Pidana: pi hombo peaaso alota: Kima: na homeke make ota: epeke hone wotu u lenkene pu wia e poko halia: halita: epi ya:ka:ta:pe. Koto halita: mo da teke halima:ta: ipika: da handeteke haena:yeke make mo ipika: mandane e pokao haleme wanda:hali pa:ta: ika: ne no haleme di mia:ka:na:ta: ika: ne nena: teli teli peao halieke leekeme. 43 Ipika: you hali paa la:ka:la a:pa ipika: e pokao hala: halima: mo hande emanu ota: epeke tupa: pitolo pitilia:eki a:pa handa: ya:ka:na:ta: kota: koto e pokao hala: halita: ta:na:ma: homo halieke. 44 Ota: alome. Mo you halima:ta: koto someta: ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke haena: la:lieke. 45 Kutu pulu pa:la:pate mo e pokaasa: halima:ta: ipika: kone alota: Yaka you someta: di hokulu hokulu pitolo hata: ai na ipula:me laa mo mandane e pokaasa: wanda: pita: hali yaapo kini pea hali lu yombitolo hata: ikali ne nalo keaaso hata: 46 ipika: you halita: Do natena: ipilieke hone na witolo halia: natena:ta: koto kone opolo ipilieke. A:paata: mo e pokaasa: halita: homena: liaata: pa pi na opiki wanda:hali amele haena: la:lieke leekeme.

47 Mo e pokaasa: hali ma:nda: epima: ipika: you halima: pea:peke la:la: haumanu hone wia ipikana:ma: ipika: kone ana: lao na piki ipika: you halima: pea:peke la:la: haumanu na pia:ka:na:ta: kota: koto halita: mo you halima: dopitama: podela: mia:ka:na:ta: tanda tieke nelieke. 48 Pate e pokaasa: hali ma:nda:ma:ta: ipika: you halima: hone pa:la:eki hone na witolo kone tanda napekeeki pia:ka:na:ta: kota: ipikita: aeyapiki dopitama: hosiki podela: milieke. Hali ma:nda:ta: mandane alemanu handeteke haena: yeke anekema: halea:ka:na:ta: kota: mo hali pa:ta: yama:ta: anekema: muluekema: hone wilieke. Koto tupa: kone hali ma:nda: pa:ta: ala:ta: ma:nda: wopu handeteke haena: yeke halea:ka:na:ta: kota: mo hali pa:ta: yama:ta: ota: ankulao anekema: muluekema: hone wilieke leekeme.

Yesuta: tapake tekili pa:la: ekina: teke (Ma:tiu 10 34-36)

49 Yesuma: alota: I epolo ekita: ti ulekema: do kenkena: mo yaaluekema: epoa:pate ya honema:ta: amba: kone talo hapeke alee. 50 Ita: bapitaisi pea:peke hau homeke mulueke hone ulupate pa ai na pu paeyaaso ekina: kota: yaka weleke pukima: ka:nda: tieke minolome. 51 Ika: honema:ta: Ima:ta: ika: a:nda: piteleme ekimanu homu pealo epoa:me hone wi witelemepe. Ota: dia:me. Ita: wanda:hali tapake tekili pawaluekema: epoa:me. 52 Ame do hao kini peaata: wetepena: make tapakesiki yunki hata:ma: ika: kone tekilipa tepoma:ta: yaapo pa:ta: a:nda: litolo hata: yaapo sikima:ta: pa tepo pa:ta: a:nda: lia:tiki pu halimikie leekeme. 53 Ateke tonuma:ta: pa eiyeke amele a:nda: lualu peaata: eiyeke tonuma:ta: ateke tonu amele a:nda: lualu pilimikie. Inkiki tonuma:ta: waneke tonu amele a:nda: lualu peaata: waneke tonuma:ta: inkiki tonu amele a:nda: lualu pilimikie. Halikina: inkiki tonuma:ta: ika: aeya: tonu amele a:nda: lualu peaata: mo aeyeke tonuma:ta: ika: halikina: inkiki tonu amele a:nda: lualu pilimikie leekeme.

Wetepena: epolo pa:la: ekina: handa:la:eki (Ma:tiu 16:2-3)

54 Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ikana:ma: oni nate pamba:la: nane yama: ipula: koa handolota: kota: koto kone ikana:ma: alota: Lako ipilieke lo halemeketa: kota: ota: ipu hala:me. 55 Kutupa oni ka:wa:na: yu nanema: tilao po ipula:eki handolota: kota: ikana:ma: koto kone alota: Nate tieke talo hata: titipu tieke pilieke lo halemeketa: ota: titipu tieke pu hala:me. 56 Makeaasa: hau pu haleme haliwekio. Ikana:ma:ta: do ya yu nane pita:la: ekimanu

handolo hata: dupilieke aleme ekita: ota: yao hala:pate pa ekipeke ame do natena: ipula: hau manuna: teketa: na handa: witolo pimipe leekeme.

Pi yokaalu peaama:na: ai tiki tiki yaasa:eki
(Ma:tiu 5:25-26)

57 Ekipeke handaa ika: kone mo epeke hau pia:peke ekita: na teli pitolo pimipe. 58 Hali ma:nda:ma: neketa: pi yokaaluna: hatuku poluekema: pia:ka:na:ta: kota: ai na peke hata: kone nakana:ma: tiki tiki yaaluekema: taapa:peke. Nakana:ma: koto hau na pika:na:ta: kota: ipikana:ma: neketa: oli pi yokaalu pu hala: hali teke pa:ta: yola: mea puaata: pa koto halima:ta: mo polisi haliwekina: kikina: mea halaata: neketa: dipula da pa:ta: mea pitalieke. 59 Kutupa neke pa:ta: Mo opisi hamba:e lelia: tupa: ai na hambo paeyaeka:na:ta: kota: neketa: koto pa:ta: pa pita: pelia halipikie leekeme.

13

Iki homilimina: ika: hoke hau hoki wala kiaape

1 Koto natena:ta: koto pa:ta: haemeke mandane haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa mo Pailedima: Ka:lili mandane haliwekita: ika: hotekemanu lia Koda: pa:ta: halolo haena: kone lieke ekina: pi la halemekeme. 2 Koto ekina: Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Mo Ka:lili haliweki paeyaota: hoke hau pu halemepate ika: honema:ta: mo hande limiki haliwekima: hoke hau ota: haka:ta:pao pimiki yeke handa liekeme hone witelemepe. 3 Ota: dia:me. Ima: iki pa:ta: ota: loa:me. Iki make ika: piteleme hoke haumanu na kiaemeka:na:ta: kota: iki make mo hande Ka:lili haliweki homemeke tupa: kone homilimikie. 4 Kutupa make mo hande Sailoa:me da pa:ta: haliao a:emeke da hokulu tieke lombolo hata:lu sesape pieke 18 wanda:hali pa:ta:ta: eki hone witelemepe. Mo hande dama: lieke ekina:ta: ika: hoke hauta: mo Diutuseleme haleme wanda:hali paeyaona: pimiki hoke hau ota: lombei peake tupa: pimikieki peneme yaasa:pe. 5 Ota: dia:me. Ima: iki pa:ta: ota: loa:me. Iki make ika: piteleme hoke haumanu na kiaemeka:na:ta: kota: koto tapake homemeke tupa: kone homilimikie leekeme.

Nose tima: kiliki na a:eyeke ekina: onkoluma: pi

6 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: dupa leekeme. Amba: hali ma:nda:ma: ipika: e tukikina:ta: nose ti ma:nda: nokopeekeeki hayekeme. Mo halima:ta: mo nose kiliki a:ela: patema: handolo endi pu hayekepate homeke a:nda: na a:eyekeme. 7 Koto ekina:ta: mo halima: ipika: e pokao hayeke hali pa:ta: alota: Handa:e. Bapi tepo tukiki pa:ta:ta: do nose tina: kiliki a:ela:pe laa handolo endi pu halopate homeke a:nda: ota: na a:ela:me. Koto pa:la: ekina:ta: do hoke tima: mo epeke kenke pa hameke naata: paama:na: poko bae leekeme. 8 Koto leekepate mo e pokaeyeke halima: alota: Yaka tiekeo. Bapi homekena: pa haena: lae. Ima: do ti teke hopa:liao yu lia kao imanu lekeluekema: loa:me. 9 Yaka honema:ta: mone mo bapina: kiliki a:eya:ka:na:ta: ota: epolo pa:la:pate na a:eya:ka:na:ta: kota: pao poko baena: lolena:e laa leekeme.

Hoto Pila: Natena: kone wanda: ma:nda: epeaeyekeeki

10 Mo hoto pila: nate ma:nda:na: Yesuta: mo pi hotu haemeke da ma:nda: pa:ta: pi walo hayekeme. 11 Koto pa:ta:ta: hoke temoko pitieke wanda: ma:nda: pitiekeme. Kutu pieke ekima: kone mo wanda:ta: 18 bapina: yeni mea hao hayeke ekima: mo wanda:na: hoki hoi peaota: tindipapeke na yeekeme. 12 Yesuma: mo wanda: hando hao wi la:moneaso alota: Wanda:o. Neketa: naka: yeni ta paetolo hata: neketa: walekena: ta hale handa:e. 13 Koto

laa Yesuma: ipika: kiki mo wanda:na: loke manda wieke dina: koto kone ipikana:ma: ipika: hoki tindi paeyekeme. Koto ekina:ta: Koda:na: biki mea miniliaeyekeme. 14 Kutu pieke handaa mo pi hotu haemeke da handeteke hayeke halima:ta: Yesuma: mo wanda:ta: mo Hoto Pila: Natena: kone epeaeyeke handa Yesu yaapo mineke pankeekeme. Koto ekina: ipikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: alota: E poka:peke nate manuta: yunki mindiki hata: taama: ika: yenimanu epeaena: hone wimika:na:ta: kota: koto nate nina: a:pa:peke ya:la:pate pa do Hoto Pila: Natena:ta: ota: dia:me leekeme. 15 Mo Tekehalima: ipika: pi hombo peaaso alota: Makeaasa: hau pu haleme haliwekio. Iki ma:nda: hondoma: mo Hoto Pila: Natena: ika: kao o donki ma:na: make mo holinda: pa:ta: mea hama lomba: ta:pao ikali na:na:yeke mea pelimikie. 16 Koto tupa: kone do Eipoloha:ma:na: tapake wanda:ta: hoke temokoma: 18 bapina: tonkao ula: puta: mo Hoto Pila: Natena:ta: na ka:la:pa: tapaena:pe laa lota: piekeme. 17 Koto hombo peayeke ekima:ta: Yesu ipika: a:nda: tunkuliki haliwekima: yaala:ma: homolo haena:ta: mo wanda:halima:ta: mo epeke haumanu piekeeki handolo hata: ta:na:ma: wotu homemekeme.

Masidadi waena: onkoluma: pi
(Ma:tiu 13:31-32, Maka 4:30-32)

18 Yesuma: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: alekema: handa:la:pe laa manda: meanope. 19 Mo Kilu Tombuao Hala: ekita: mo (kimilema: handeke) masidadi wae ale sikita: hali ma:nda:ma: mea ipika: ena: tande leekeeki opaata: ota: aneke ti hombeleke hao paleke palekena: ba titima: dake hapeke ya:la:me leekeme.

Palaowa pombei yaasa: yisitina: onkoluma: pi
(Ma:tiu 13:33)

20 Kutupa Yesuma: paa make lota: pitolo alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: alekema: manda: mealua:pe. 21 Dupa manda: meanoe. Wanda: ma:nda:ma: mo palaowa pombei yaasa: yisitisiki mea palaowa nu homeke mea apa:tao kawasona: dakole dakole pealieke. Kutu pilia: hoki naneta: koto palaowa paeyao pombei ya halieke leekeme.

Dekepeke pota:siki
(Ma:tiu 7:13-14, 21-23)

22 Yesuma: mo Diutuseleme da nane opolo poluekema: yeke handaa hosiki da sunu make daoni pa:ta:manu amba:la pominolo hata: pi wala:tiki pomiekeme. 23 Kutupieke ma:nda:ma: Yesu pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Tekehalio. Koda:ma:ta: pa tepo tepo wanda:hali homeke detena: yeke petelia:pe laa leekeme. Yesuma: mo pi hombo peaaso alota: 24 Ikana:ma: mo dekepeke pota: kake pa:ta: honda: pambuluekema: honkopu hapa:peke. Pa ekipeke. Wanda:hali wotuma: honda: pambuluekema: taapolo pelemepate honda: pambolo pua:pa:peke na ya:lieke. 25 Mo da teke halima:ta: tiao pota: pokilieke. Kutu pia:ka:na:ta: iki hama hata:ta: pota: kake kilikili laaso alota: Tiekeo. Niki epomono pota: lomba:e lelimipate ipikana:ma: hombo peaaso alota: Ikita: I na handoloma: Ikita: hanema: epelemepe laa lelieke. 26 Koto leliepate ikana:ma: ipika: pi hombo peaaso dupa lelimikie. Nikita: neke amele mandakena: pita: ne ikali noma: hande make nakana:ma:ta: mo nika: da sunu pa:ta: pimanu wala:tiki pomime laa lelimikie. 27 Koto lemekena: ipikana:ma: pa do tupa: lelieke. Ikita: hane wanda:halipa: I mina:pa:lao pupa:e. Ikita: hoke hau pu haleme wanda:halie lelieke. 28 Kutupa ikana:ma:ta: mo Eipoloha:ma: Aisa:ke Dieikope make mo potopede haliweki paeyao make mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala: eki pa:ta: halimieki

handolo hata: ikita: hama tolu lia:ka:na:ta: kota: ikita: e̲ tieke alo hata: kake lenkene lo halimikie. 29 Wanda:halita: mo nate pamba:la: nane make nate opa:la: nane make mo nepoko yaapo nane make opolo endi peaata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: alena: ne pamba:la: ekina: a:pa pitilimikie. 30 Koto ekina:ta: ame do wetepena: haleme wanda:hali mandaneta: titina: halimikie. Kutupa titina: haleme wanda:halita: wetepena: halimikie leekeme.

Yesuma: mo Diutuseleme dana: a:ta:ma: homeekeeki (Ma:tiu 23:37-39)

31 Koto dina: kone mandane Pa:tisi haliwekima: Yesu pa:ta: a:pa alota: Kini Hetodima: neke luekema: taapa:la:me. Neketa: do da yu mina:pa:lao ota: ame do kone pua:peke lemekeme.

32 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki puata: koto hande tikene kika pa:ta: dupa lapa:peke. I̲ma:ta: ameta: mo hoke temokomanu tolu lia make yenimanu epeaasoma: laata: belia make kutupata: tuneketa: ya e paeyaalueke laa lapa:peke. 33 Koto pa:la:pate ame belia tuneketa: ya pota:na: pa yopu pitulueke. Pa ekipeke. Mo Koda:na: potopede halita: da ma:nda: pa:ta:manu lita:la:ta: ana: na pa:la:pate pa Diutuseleme da tukiki pa:ta: homeke ana: pa:la:me leekeme.

34 Diutuseleme Diutuselemeo. A:ta: tiekee. Nakana:ma:ta: mo potopede haliwekita: liki hau ombu peaata: toopima: lu homao haleme. I̲ma:ta: ikita: mo hande wanda: koka:la:ma: ipika: ikiki sunu ipika: popake itiki oto pa:ta: mea momba:lao hala: tupa: I̲ma: make koto tupa: kone naka: wekiwandiki ya kikima: hapisa: pu halopate nakana:ma: kiao haleme. 35 Koto ekina:ta: naka: yeni pu haleme data: mina:pa:laemeka:na:ta: pa taake halieke. I̲ma: neke pa:ta: ota: pi do la kitolo handa:e. Ame do ane kini pea pua nakana:ma: I̲ pa:ta:ta: Tekehalina: biki mea ipula: hali pa:ta: Ta:na:e pi loluekema: tiki tiki yao a̲i na haeka:na:ta: kota: I̲ a̲i na handilimikie alome leekeme.

14

Yesuma: yeni homeeke hali ma:nda: mea epeaeyekeeki

1 Mo hande hoto pila: nate ma:nda:na: Yesuta: Pa:tisi haliwekina: you hali ma:nda:na: da pa:ta: ne noluekema: peekeme. Kutupa koto pa:ta: haemeke wanda:halima:ta: Yesuta: wopu handaake wimikime. 2 Pa koto pa:ta:ta: kiki anke pambeke hali ma:nda:ta: Yesu pa:ta: epeekeme.

3 Kutu pieke Yesuma: mo hande Lo Pi walo haemeke haliweki make mo mandane Pa:tisi haliweki pa:ta: make lota: pitolo hata: alota: Nika: hande Lo Pi ula:eki manuma:ta: hoto pila: nate nina: wanda:hali mea epeamonota: waleke ku hala:pe o dia: ya:la:pe leekeme. 4 Koto leekepate mo haliwekima:ta: pi siki ma:nda: make ota: na hondomu lemekeme. Kota: Yesuma:ta: mo hande yeni hayeke hali mea epeao tapaeyekeme. 5 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki ma:nda: hondo ika: weki o ma:na: ma:nda: oni naku pa:ta: mo hoto pila: natena: kone lopa wia:ka:na:ta: kota: ikana:ma:ta: Mo hoto pila: natena:e laa a̲i na kiki yola: milimikipe leekeme. 6 Koto leekepate mo haliwekima:ta: Ye̲suna: pi hombo peapeketa: ana: na piekeme.

Ika: kone homu pea hasa:eki

7 Mo hande wi leeke epemeke haliwekima: a:pa:la: da panda: handaa mu tia pomimikieki hando hao Yesuma: dupiki onkoluma: pi la haleekeme. 8 Ma:nda: epima: wanda: panake mea ne pambolo hata: neke pa:ta: epoe pi a:nda: lea:ka:na:ta: kota: pua mo hande hamoko haliweki pitu hala: epeke alena: amba:la na pua pita:peke. Ma:nda:ta: neke lu ankulao hala: hamoko hali ma:nda: make Epoe alo pa:la:me laa loa:me. 9 Kutupa mo hande iki

ipupa: lea: halima: mo hali tieke epea:ka:na:ta: Do hali pitina: koto da panda: mina:pa:lao pue laa neke pa:ta: a:pa lelieke. Koto lea:ka:na:ta: neketa: yaala: tieke minolo hata: hoki nane pitulu pelipiki yeke loa:me. 10 Koto hau na pikita: ma:nda:ma: neke pa:ta: Ne nolo epoe pi a:nda: lea:ka:na:ta: kota: hoki nanema: a:pa pita:peke. Kutu pika:na:ta: mo hande neke wi lea: somema: neke pa:ta: a:pa alota: Yaka yankekeo. Do epeke alena: a:pa pitie lelieke. Kutu piki hau pilia: ekima:ta: wanda:hali paeyaona: leke popelekena:ta: neketa: mina:lialieke leekeme. 11 Ekipeke. Ma:nda: epima: ipikita: aneke hali au lea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipikita: mininialieke. Kutupa ma:nda: epima: ipika: kone panda: puniaya:ka:na:ta: kota: koto someta: Koda:ma: tieke au lalieke leekeme.

12 Kutupa Yesuma: ipiki wi lea: hali pa:ta: alota: Nakana:ma: natena: o timba ne nolo epena: yeke wi leka:na:ta: naka: yankeke sunu o naka: kame tonu o naka: tapake make naka: hamoko yankeke tonu wi na lapeke. Ekipeke. Wetepe nina: make koto tupa: kone neke wi lelimi ekima:ta: naka: yenkita: paa koto ana:na: kone milipikie. 13 Kutu pulu pelepate nakana:ma: ne ma:nda: pambeka:na:ta: natehali wanda:hali sunu pa:ta: make dola:pake piki kiki anke hoela: wanda:hali make leke holu piki wanda:hali sunu paeyao pa:ta: ipupe lapeke. 14 Kutu pika:na:ta: Koda:ma: kone neke yenki kilieke. Ekipeke. Kutupiki wanda:halima:ta: naka: yenki kia:peke na ya:la: ekina: Koda:ma:ta: mo ipika: pi opua pea:tiki pimi wanda:hali homa tialimi natena:ta: naka: yenki kilieke leekeme.

Ne tieke pambeeke ekina: onkoluma: laa leekeeki (Ma:tiu 22:1-10)

15 Mo ne no pitimiki haliweki amele pitieke hali homekema:ta: koto pi opua Yesu pa:ta: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: ne pambilia: pa:ta: pua pitulu pa:la: halima:ta: ta:na:ma: homilieke laa leekepate 16 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Hali ma:nda:ma: ne tieke pambolo hata: wanda:hali wopu epena: wi la: mepi piekeme. 17 Kutupa mo ne nolo pimiki nate teke pa:ta: yeeke handaata: mo hande wi la: mepi pieke wanda:hali pa:ta: e pokaeyeke hali homekema: lolo pena: tapaaso hata: alota: Ala:ta: ala:ta: paeyao amba: ana: lao uluma:ma: ipupe laa lolo pue leekeme. 18 Mo halima: lolo peekepate haliweki paeyaoma: homeke homeke lo kiaemeke ekina: tekemanu weitolo hata:ta: dupa lemekeme. Titina: halima: hande e pokaeyeke hali pa:ta: alota: Ita: yaka hambolo kenke handolo polueke. Koto ekina: pilisi Ita: a:pa:peke na ya:la:me laa lawaapeke leekeme. 19 Hali ma:nda:ma: hande e pokaeyeke hali pa:ta: alota: Ita: e poka:la: kao kiki yaapo hambolo ekima: ika: hau handuluekema: yeke puluekema: pilisi Ita: a:pa:peke na ya:la:me laa lawaapeke leekeme. 20 Kutupa hali ma:nda:ma: make alota: Ita: ame do siki wanda: panake molo ekima: a:pa:peke na ya:la:me laa lawaapeke leekeme.

21 Koto ekina: mo hande e pokaeyeke halima: paa la:ka:la pua hande haliwekima: lemeke pi paeyao ipika: teke hali pa:ta: la haleekeme. Koto leeke opuaata: mo teke halima: mineke tieke pankolo hata: ipika: e pokaeyeke hali pa:ta: alota: Aiya puaata: mo daonina: pota: tieke pa:ta:manu make hosiki pota: pa:ta:manu make mo natehali wanda:hali make kiki anke hoeke dola:pake wanda:hali make leke holu piki wanda:hali make ankema: po-mua:peke na yeke wanda:hali make koto wanda:hali paeyaosiki hatuku mea a:pa:peke leekeme. 22 Kutupa mo e pokao hayeke halima: kotoeki pea a:pa alota: Tekehalio. Naka: hande le ekita: pua:pate naka: da tukiki pa:ta:ta: waleke pa ula:me leekeme.

23 Koto ekina: mo teke halima: hande e pokao hayeke hali pa:ta: alota: Pap-ate pa:la: pota: pa:ta:manu puaata: yaka da tumbina: yeke loa:ma: wanda:hali

paeyao handa: mea a:pawapeke. 24 Pa ekipeke. Amba: hande titina: wi loa: haliweki homeke a:nda:ma: yaka ne a:pa napena: yeke handa loa:me leekeme laa leekeme.

Yesuna: disaipolo hali haluekema: pita:la: ekita: yopu hau dia:me
(Ma:tiu 10:37-38)

25 Nate ma:nda:na: wanda:hali wopuma: Yesu amele pulu haena: Yesuma: la:ka:la: moneaso hata: iki pa:ta: dupa leekeme. 26 I telia: mea ipuluekema: ipilimi wanda:hali ma:nda: hondoma: I amele pominolota: ana: na pa:la:me. Pate ipikana:ma: I pa:ta: puki kuluekema:ta: ipika: apa: ama: make ipika: wanda: make wekiwandiki make ipika: kame ana: tonu make ipiki tonka:na: kiaota: I pa:ta: puki tiekema: homea:ka:na:ta: kota: kutu pilia: someta: ana: pa:la:me leekeme. 27 Ma:nda: epima: ipika: a:ka:tei wape piki ti ipika: kone na mea tia yaka hoki nane na telia: mea ipu haya:ka:na:ta: kota: ipikita: yaka disaipolo hali hapeke na ya:la:me.

28 Ma:nda: epima: oli ya nane a:eyo a:meiyake hokulu pa:la: da tieke a:eyo paeyaaluekema: ipikana:ma:ta: titina: honema: amba:lata: tumao toopi dupa baalueke o toopi ana: na pa:la:pe laa yata:pilieke. 29 Ipikana:ma: kotoeki na piki pa amba:la a:eya:ka:na:ta: kota: mo data: ai na paeyaake pa ka:ta:manu homeke nokopa: wia pa kapa:lalieke. Kutu pia:ka:na:ta: wanda:halima: moeki handolota: mo some kitaaso hata: alota: 30 Do halita: ipika: da a:eya:pate paeyaapeke ana: na pea pia:ka:ta:me lelimikie.

31 Kini hali ma:nda:ma: ipika: 10 daoseni haliweki a:nda: mea kini hali ma:nda: amele a:nda: puluekema: polo pa:la:pate pa mo kini hali ma:nda:na: haliwekita: 20 daoseni haliweki ya:ka:na:ta: kota: mo titina: kinima:ta: titina: amba:la pita: ipika: honema: tumaaso hata:ta: Mo kini yaapota: a:nda: puluekema:ta: Ita: ana: polopema: hone wilieke. 32 Ipika: honema: ipikita: ana: na polome hone wia:ka:na:ta: kota: mo hande kini halita: papate haena: kone ipika: kinki haliweki tapaaso hata: alota: A:nda: pao polupana: pi minalu pupana:e laa pi tapaalieke.

33 Yesuma: a:mbolo hata: alota: Koto tupa: kone iki ma:nda: epima: yaka hoki nane telia: mea ipulueke hone wia:ka:na:ta: kota: ipika: hone pa:la: ale paeyao mina:pa:lao I telia: mea ipilieke leekeme.

Hoela: epi
(Ma:tiu 5:13, Maka 9:50)

34 Epita: epeke tendepiki ale ya:la:pate ipika: tende pa:la:eki a:nda: alu pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo epina: tende paa mea peapeke pota:ta: ma:nda: na wilieke. 35 Kutupa koto hoela: epima:ta: mo e nina: o mini ambuku bao haleme alena: make na epeaalieke. Koto ekina:ta: pa bao bao pu halememe. Katake lomba:la: somema:ta: do pimanu opina:e leekeme.

15

Alu pieke sipisipi ma:na:na: onkoluma: pi
(Ma:tiu 18:12-14)

1 Nate ma:nda:na: mo hande dakisi mani mu haemeke haliweki make mo hoke haliweki make paeyaoma: Yesuma: leeke pimanu opuluekema: ipiki pa:ta: a:pa mombelemekepate 2 hande Pa:tisi haliwekima: make mo hande Lo Pi walo haemeke haliwekima: make kotoeki handaata: pi la la pitolo hata: ika: kone alota: Do halima:ta: mo hoke haliweki handa: mea:tiki pea ne kone homeke pa:ta: netiki pitelememe laa lemeke handa 3 Yesuma: ika: pi hombo peaaso onkoluma: dupa leekeme. 4 Iki pa:ta: hala: hali homekema: ipika: sipisipi ma:na: titi 100 halia:pate homeke alu pia:ka:na:ta: pa eki pilia:pe.

Mo pa hala: 99 sipisipi ma:na: manuta: ambu nalo haena: mo hande alupia: ekita: ota: handa: uluekema: weilu pelieke leekeme. 5 Kutupa handa: wiata: ta:na:ma: homolo hata: hande sipisipi ma:na: hopula: mea 6 peiyokona: tia da pelieke. Kutupa ipika: yankeke titi make ipika: da wanda:hali make paeyao ipupe laa wi alota: Hande alupia: ma:na: homeketa: handa: ua:ma: niki paeyaoma: ta:na:ma: homomana:e laa lelieke. 7 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Koto tupa: kone oli hepeni naneta: pa mandane 99 hone ma:nda: na la:ka:lapeke epeke tupa: haleme wanda:hali pa:ta: ta:na:ma: make homelemepate pa mo hoke hali homekema: hone la:ka:lea:ka:na:ta: kota: oli hepeni naneta: ota: ta:na: tiekema: homilimikie laa leekeme.

Alu pieke mani toopi kiliki homeke

8 Kutupa make wanda: homeke ma:nda:ma: ipika: silipa mani kiki yaapo wia halia:pate homeke ma:nda: alu paeya:ka:na:ta: eki piliepe laa leekeme. Ipikana:ma:ta: handa: ulueke alo ola:pake ka:wata: sisimei mea da panda: kila bao weilieke. 9 Kutupa hande mani siki handa: wiata: ipika: yankeke make ipika: da wanda:hali make paeyao ipupe laa wi alota: Hande alupia: mani homeketa: handa: ua:ma: niki paeyaoma: ta:na:ma: homomana: pipe laa lelieke. Koto ekina: Ima: iki pa:ta: ota: pi dupa alome. 10 Koto tupa: kone hoke hali homekema: Koda: pa:ta: hone ma:nda: la:ka:lea:ka:na:ta: kota: oli Koda:na: enisolo manuma: koto ekina:ta: ta:na: tiekema: homilimikie laa leekeme.

Alu pieke weki

11 Kutupa Yesuma: pi ma:nda: alo hata: alota: Hali homeke ma:nda: ipika: eiyeke yaapo amele haemekepate 12 mo wetepe wekima: ateke pa:ta: alota: Apa:o Ima: wetepena: naka: anke teke mulu polo ala:ta: ala:ta: ame do kone telipa kuelena:e laa honke leekeme. Koto ekina: hande atekema: ipika: ala:ta: ala:ta: mo weki yaapo pa:ta: teli paeyekeme. 13 Kutupa mo wetepe wekima:ta: nate tepomanu haota: ipika: mieke ekita: ma:nda:ma: hambena: laata: koto mani mea da mina:pa:lao da yu ma:nda: papate hayeke da nane peekeme. Koto nane puata: na tiaake haumanu pitolo hata: 14 ipika: mani paeyao batiki pu hayekeme. Kotoeki pu paeyao haena:ta: koto kenke pa:ta: tea: ki tieke epeeketa: mo wekita: ala:ta: ma:nda: na miniki pa hayekeme. 15 Koto ekina: mo da nane hayeke hamoko hali ma:nda: pa:ta: ti lao haluekema: peekepate mo hali tiekema: ipika: e poko hayeke yu nane ipika: ma:na:manu handeteke halo pena: tapaeyekeme. 16 Kutupa mo wekita: mo ma:na: manuma: nemeke pato ambuku manuta: ipika: weleke haena:yeke noluekema: taapeekepate hali ma:nda:ma: ipiki pa:ta: ne ma:nda: a:nda: na haleekeme.

17 Kotoeki puoopu hao wetepena: ipika: hone lumba witolo hata: ipika: honema: alota: Ya apa:na: e pokaaseme haliwekima: ne ana:na: nalo hata: mandaneeki pa wina: lo halemepate Ita: do pa:ta: hata:ta: tea:ma: homoluekema: taapolome hone wiekeme. 18 I tiao puaata: yaka apa: pa:ta: pua dupa lolueke. Apa:o. Koda: pa:ta: make neke pa:ta: make hoke hau polome. 19 Koto polo ekima: Ita: naka: weki au lapeke na ya:la:me. Koto ekina: naka: e pokalo polo hali hano lolena:e laa lolueke hone wiekeme. 20 Koto ekina:ta: mo wekita: koto da yu mina:pa:lao atekena: da poluekema: peekeme. Da ai na opolo peeke pota:na: pulu haena: kone atekema: eiyeke epeekeeki handaata: ipika: pukima: a:ta:ma: homolo hata: aiya puaata: ipika: weki hopula: mea nunu piekeme. 21 Hande eiyekema: ateke pa:ta: alota: Apa:o. Neke pa:ta: make Koda: pa:ta: make hoke hau polome. Koto polo ekima: Ita: naka: weki au lapeke na ya:la:me leekepate 22 pa atekema: ipika: e pokao haemeke haliweki pa:ta: wi la alota: Ai pua hande ota: epeke dau mea a:pa yamaota: ipika:

kikina: lini pitao ankedake make pambawapa:peke. 23 Kutupa hande imeke wotu piki kao ikiki mulu pua liata: ta:na:ma: homolo hata: ne pambomana: loa:me laata: 24 Pa ekipeke. Do yaka wekita: amba: homea:pate kone ameta: paa tiala:me. Alu pia:pate kone ameta: handa: ula:me leekeme. Kutupa koto kone ikana:ma: ta:na:ma: homolo hata: mo ne pamba:la:eki kini pimikime.

25 Koto hau paeyao pitolo haena:ta: hande mupeke wekita: e ma:nda: pa:ta: pua paa da la:ka:la teke pa:ta: ipulu haena: hande ta:na:ma: homolo hata: dupale emelimanu lemekeeki opiekeme. 26 Kutupa mo e pokao hayeke hali homeke wi la: mea alota: Mota: eki pitolo hata: alemepe laa lota: piekeme. 27 Mo e pokao hayeke halima: ipiki pa:ta: alota: Ameta: naka: hande kame da la:ka:la epeeke handa naka: apa:ma: ipika: weki epeke tupa: la:ka:la da a:pa:la:me laata: mo hande imeke wopu piki kao ikiki lia ne pambolo ala:me leekeme. 28 Hande mupeke wekima: koto leekeeki opuata: mineke wopu pankolo hata: da pua:peketa: kiaeyekeme. Koto ekina: ipika: atekema: hama opolu bao pua mo hande mupeke weki da tukiki nane epena: yeke honke leekeme. 29 Kutu piekepate mo hande wekima: ipika: atekena: pi hombo peaaso alota: Opima. Bapi paeyao Ima:ta: naka: e pokao hala: hali leke hata: e poka:tiki pu hata: naka: pi hoto homeke a:nda: na tunkulua:pate pa nanikosi homeke a:nda: kone yaka yankeke titi amele nomono yeke ma:nda: na lia kime. 30 Pate koto hande naka: wekima: naka: mani mea puata: mo hambo haleme wandiki titi pa:ta: ba tapao pua paa da a:pa:leke kone nakana:ma: hande imeke wotu piki kao ikiki liaaleme leekeme.

31-32 Koto leeke handa atekema: ipika: pi hombo peaaso hata: alota: Yaka wekio. Neketa: do pa:ta: diki mandake hata: Ima: wia halo alemanu paeyaota: naka: ekie. Koto pa:la:pate naka: kameta: amba: homea:pate kone ameta: paa tiaala:me. Alupia:pate kone ameta: paa handa: ulume. Koto ekina:ta: ne pambolo hata: ta:na:ma: homoloma: ekita: ota: pea:peke ekina: puma:me laa leekeme leekeme.

16

Ana: lao hone wotu wiki hali

1 Yesuma: ipika: hoki nane telimiki haliweki pa:ta: dupa leekeme. Amba: a:nda: hamoko hali ma:nda: ipika: ala:ta: ala:ta: handeteke haena:ta: hali ma:nda: mea haena: leekeme. Kutupa koto mieke halima: mo ipika: teke halina: mani mea bepolaasa:me laa hali ma:nda:ma: mo teke hali pa:ta: la haleekeme. 2 Koto leeke mo teke halima: mo ipika: e pokao hayeke hali wi la:mea alota: Do nakana:ma: pitelema: aleme ekita: ota: alemepe laata: Nakana:ma: naka: handeteke hawale alemanu paeyao sikita: wapena: mu wia yaka kikina: u neae. Pa ekipeke. Ameta: nakana:ma: yaka ala:ta: ala:ta: handeteke hawapeke na ya:leke loa:me leekeme.

3 Koto leeke ekina: mo halima: hone witolota: Yaka tiekema:ta: Ita: do paeyaaluekema: pita:la:ma: Ita: eki pulua:pe laata: Ita: mo hombomanu awapeke make honkopu na halome. Kutupa make honke lapeketa: yaala: pa:la:me. 4 Koto ekina:ta: ameta: Ima: pulu polo ekita: hone witolome. Kutu pulu pua:ka:na:ta: kota: yaka e paelia: dina:ta: ika: da pa:ta:manu ipupe lena:yeke yaka yankeke tonu halueke leekeme. 5 Koto ekina:ta: ipikana:ma: mo ipika: teke hali teke pa:ta: tondiki wimiki wanda:hali paeyaota: wi la: mepi piekeme. Kutupa mo titina: hali pa:ta: alota: Nakana:ma: yaka teke hali pa:ta:ta: tondiki ekipu melepe laa lota: piekeme. 6 Ima: tondiki molo tupa:ta: honku kanake 100 molome laa leekeme. Koto leeketa: mo e handeteke hayeke halima: alota: Naka: tondiki meleke wape pea ula: tameiya:ta: doma: pao honia pa 50 homeke wape lao wie leekeme. 7 Kutupa hali ma:nda: pa:ta:

alota: Naka: tondikita: ekipu melepe leeke handa mo halima: alota: Palaowa nu 100 molome laa leekeme. Koto leeke handa mo hande e handeteke hayeke halima: alota: Naka: tondiki meleke wape pea ula: tameiya:ta: doma: pao honia pa 80 homeke wape lao wie leekeme.

8 Kutu pieke handa wetepena: mo hande you hali tiekema: mo hande e handeteke hayeke halima:ta: hone wotu wiki halina: hau tupa: pieke ekina:ta: ipika: biki anekema: mina:liaeyekeme. Pa ekipeke. Do kenkena: hau pu haleme wanda:halita: ika: e pokuluekema:ta: hone wotu wia pokolo hata:ta: mo paa piki hau pu haleme wanda:halita: lu ankulao halememe leekeme.

9 Kutupa Yesuma: la:tia pulu hata: alota: Ima: iki pa:ta: alome. Do kenkena: hamoko ale manuma:ta: mandane wanda:hali naka: yankeke halena: lena: lapeke. Kutu pika:na:ta: mo hande hamoko alemanu paelia: dina:ta: neketa: pa hao hala: da nane handa: milieke.

10 Kutupa hali epima: hosiki e sunu epeke tupa: tikitikina: handeteke haya:ka:na:ta: kota: aneke emanu make epeke tupa: tikitikina: handeteke halieke. Kutupa make hali epima: hosiki e sunu a:mba a:mba pea poko pu hoeyaeya:ka:na:ta: kota: aneke e make a:mba a:mba pea poko pu hoeyaalieke.
11 Koto ekina:ta: nakana:ma: do kenkena: ula: hamoko alemanu a:nda: tikitikina: na handeteke haeka:na:ta: kota: epima: Neketa: mo deto hala: ekina: hamoko alemanu epeke tupa: handeteke hapeke laa hone tulao kilia:pe.
12 Kutupa nakana:ma: ma:nda:na: alemanu a:nda: epeke tupa: tikitikina: na handeteke hawaeka:na:ta: kota: Naka: ekie la:la: ale manuta: epima: kilia:pe.

13 E pokaasa: halima:ta: you hali yaapona: e pokaasa: hali hapeke na ya:la:me. Puluekema: taapo haya:ka:na:ta: hali ma:nda:ta: puki halolo hata:ta: hali ma:nda:ta: honditi pilieke o hali ma:nda: pa:ta: homu wopu pitolo hata:ta: hali ma:nda:ta: kiaalieke. Kutupa make ikana:ma: Koda: pita: mani yaapo ika: you hali yaapo haena: laa ipilika: e yaapota: homeke dina: pokaapeke ana: na pelememe leekeme.

Yesuna: mandane pimanu leekeeki (Ma:tiu 11:12-13, 5:31-32, Maka 10:11-12)

14 Mo hande Pa:tisi haliwekima: Yesuma: leekeeki opuaata: ipiki kitaemekeme. Pa ekipeke ikita: mani pa:ta:ta: puki wotu wimikima: pimikime.
15 Koto ekina: Yesuma: iki pa:ta: alo hata: alota: Ikita: kenke wanda:halina: leke popelekena: ota: epeke tupa: haleme tapakema: handolo pelemepate Koda:ma:ta: ika: puki hone paeyaota: hone ula:me. Do kenke wanda:halima: Ota: hau tieke ale manue laa hone witeleme ale manuta: Koda:na: leke popelekena:ta: pa pa alee hone ula:me leekeme.

16 Mo Lo Pi wieke ekimanu make mo hande potopede haliwekima: wape pimiki ekimanu make la:tia a:pa hande bapitaisi peao hayeke hali Dionima: walo paeyaeyekeme. Koto natena: kini pu mea a:pa ame do natena: kone Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: Pi Seliapota: wala:tia pu haleketa: kota: mo wanda:hali aneke hapuma: koto pa:ta: ipuluekema: honkopu wotu halememe leekeme.

17 Kutupa oli ya do kenke yaapo alupea:peke ekita: tanda tieke ya:la:pate pa mo Lo Pi ula: ekina: wape pa:la: tombo hosiki siki kone alupea:peke ekita: ota: tanda tieke pa:la:me.

18 Hali ma:nda: epima: ipika: wanda: kiao wanda: ma:nda: mia:ka:na:ta: kota: koto halima:ta: tooli ka:taasa: hau pita:la:me. Kutupa mo kiala: wanda: mina:la: halima: make hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu tunku la:la:me leekeme.

Hamoko hali pita: La:satesi yaapo

19 Amba: hamoko hali ma:nda:ma: yenki tiekema: hambeeke dau seli-
apo pikieki pambatiki peata: nate paeyao epeke epeke nemanu na:tiki
pu hayekeme. 20 Kutupa mo hamoko halina: pota: kake pa:ta: mandane
haliwekima:ta: mo natehali hayeke hali homeke La:satesi mea pua wia:tiki
pu haemekeme. Mo halita: tete tete pambeekeme. 21 Ipikita: hande hamoko
halina: ne u hayeke teipolo tokele pa:ta: lopa:tiki pia:ka:na: batiki pilimi ne
popusunu nolueke hone u hayekeme. Kutu piekepate ipika: tete manuta:
kika titima: a:pa pende pende na:tiki pu haemekeme.

22 Kutu pea:tiki pu hao mo hande natehalita: homeekeme. Kutupa mo
hande enisolo manuma: ipikita: Eipoloha:ma: yaapo lopulao pitina: mea
pemekeme. Kutupa mo hande hamoko hali make homeeketa: ipika: toko
mea hoimikime. 23 Hande hamoko halita: oni ti to hala: ale pa:ta: puaata:
tanda tieke minolo hata: handa:liaeyekepate Eipoloha:ma: La:satesi yaapo
lopula alu pea pitipikieki papate haepekeeki handeekeme. 24 Koto ekina:
ipikana:ma: anekema: wi alo hata: alota: Apa: Eipoloha:ma:o. I pa:ta: a:ta:ma:
homa:e. Do ti to hala: ekima: I tanda tieke peaasa: ekina: La:satesima: ipika:
kiki malekema: ikali pa:ta: tenke lao yaka kekeke kosa: pina:yeke wataena:
tapae laa leekeme.

25 Koto leekepate Eipoloha:ma:ma: alota: Ya wekio. Hone niminae. Neketa:
hande kenkena: hae natena:ta: kota: epeke alemanu wotu wia haepate
La:satesita: ota: hoke alemanu homeke mia:me. Kutu piekepate ameta:
ipikita: ta:na:ma: homo haena:ta: neketa: tanda naleme. 26 Kotoeki manuta:
koto ya:la:pate ma:nda:ta: nika: haloma:eki tukiki pa:ta: hombo tieke ula:
ekima: do diki halopa: nane haloma: wanda:hali ma:nda:ta: ta neke hale nane
ipuluekema: taapelemepate a:pa:peke na ya:lieke. Kutupa neke hale nane
haleme wanda:hali ma:nda:ta: doane ipuluekema: taapea:ka:na:ta: a:pa:peke
na ya:lieke leekeme. 27 Koto leeke mo hamoko halima: alota: Apa:o. Kota:
Ima: neke honke aloma: yaka apa:na: da nane La:satesi pena: tapae. 28 Koto
pa:ta:ta: yaka kame tonu yunki hata: halemema: iki make do tanda pu hala:
alena: a:paama:na:yeke La:satesima: kinki pulu pena:yeke loa:me leekeme.

29 Koto leeke handa Eipoloha:ma:ma: alota: Naka: kame tonuna: kinki
pita:la: pi manuta: Mosesima: make potopede haliwekima: amba: lao ula:me.
Naka: kame tonuma: mo haliwekina: pi opina:e laa leekeme. 30 Hande
hamoko halima: ipika: pi hombo peaaso alota: A:pa Eipoloha:ma:o. Kotota:
ana: dia:me. Pate amba: homeeke hali ma:nda:ma: paa tiao lolo pea:ka:na:ta:
kota: mo haliwekima: ika: hoke hau peleme ekimanu hoki walimikie laa
leekeme. 31 Koto leekepate Eipoloha:ma:ma: alota: Hande Mosesima: make
potopede haliwekima: amba: lao ula: ekimanu na opimika:na:ta: kota: mo
homa:la: hali ma:nda: paa tiao epea:ka:na: make hone ma:nda: la:ka:la na
wilimikie leekeme.

17

Hoke hau pina: pu tiaasa: hau
(Ma:tiu 18:6-7,21-22, Maka 9:42)

1 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Wanda:hali hoke hau pa:ta:
pena: yeke pu tiaasa: haumanu opolo epolo pa:la:pate kutu piki haumanu
pina: pu tiaasa: someta: paala:e. Hoke yenki milieke. 2 Kutu pita:la: someta:
ipika: make pa:ta: toopi tieke aneke mea endiao oni dawala ikali pa:ta:
lopaaso yoluta: epolo pia:me. Ekipeke. Ipiki pa hata:ta: do hosiki weki-
wandiki sunu ma:nda: hondo hoke hau pina: pu tialieke. 3 Koto ekina:ta: ika:
piteleme haumanu wotu handeteke hapa:peke leekeme.

Naka: kamema: neke pa:ta: hoke hau pia:ka:na:ta: kota: nakana:ma:ta: honkopu hake mana: pimanu la hala:peke. Kutupa ipikana:ma: paa hande ipika: pia: hoke hau manuna: hone la:ka:la mina:pa:laeya:ka:na:ta: kota: nakana:ma: hone ma:nda: na wiki paa paeyaapeke. 4 Ipikana:ma: neke pa:ta: nate homekena: kone hoto watake hata: hoke hau pea paa hoto watake hata: kone neke pa:ta: a:ta:e lolo epea:ka:na:ta: kota: nakana:ma:ta: hone ma:nda: na wiki ipika: hoke hau paa paeyaapeke leekeme.

Hone tulaasa:eki

5 Aposolo haliwekima: mo Tekehali pa:ta: alota: Nika: hone tulaaloma: ekita: nakana:ma: mea daeyawae lemekeme. 6 Tekehalima: ika: pi hombo peaaso alota: Ika: hone tulaalemeeki a:nda: mo (kimilema: handeke ale) masidadi kiliki sikima: handena: yeke ikana:ma: daena: lemeka:na:ta: kota: do kiliki nala: ti hombeleke biki molobeti pa:ta: alota: Naka: kone naka: piki yokaata: oni dawalana: pua noka:pee lemeka:na:ta: ika: pi ota: opua pilieke leekeme.

E pokaasa: halina: pea:pekeeki

7 Iki ma:nda: hondoma: naka: e pokaasa: halima: naka: ena: kenke lu wiaena: o naka: sipisipi ma:na: handeteke haena: leka:na:ta: kota: koto some paa la:ka:la naka: da a:pa:tiki pia:ka:na:ta: ai ne a:pa nae pita: lo halepe. 8 Dia:me. Kotoeki na leketa: nakana:ma:ta: dupa lo haleme. Yaka ne ambi wamo peaota: ne pana: puluekema: yamo hala: aka: mea pambaota: yaka ne ikali nono yu wia pitaata: wetepena:ta: naka: ne nelipikie lo haleme leekeme. 9 Mo e pokaasa: halima: ipika: aneke halima: pea:peke la:la:eki opua paeyao pia:ka:na:ta: kota: ipika: aneke halima: ta:na:ma: homolo keiyae lena: yu wia hapeke ya:la:pe. Dia:me. 10 Koto ekina:ta: iki make koto tupa: konee. Iki pa:ta: pea:pa:peke lelimi ekimanu a:nda: pu paeyaemeka:na:ta: kota: ikana:ma: do tupa: lapa:peke. Nikita: epeke e pokaasoma: wanda:hali dia:me. Nikita: nika: pea:pa:peke la:la: haumanu homeke pu paeyaaloma:me lapeke ya:la:me leekeme.

Yesuma: kiki yaapo halina: kindi yeni mea epeaeyekeeki

11 Yesuta: Diutuseleme da nane poluekema: yeke Ka:lili make Sametia kenke yaapo tombona: peekeme. 12 Ipikita: da ma:nda: pa:ta: polueke alo pulu haena: kiki yaapo haliwekita: ika: lokena: kindi yeni hayeke haliwekima: Yesu a:pa manda:hande pimikime. Ikita: hosiki siki papate hata: 13 Yesu wi la do lemekeme. Yesu Aneke Halio. Nakana:ma: niki a:ta:ma: homa:e lemekeme.

14 Yesuma: iki handa alota: mo yeni peao hala: haliwekima: iki handena: pupe leekeme. Kutupa mo haliwekita: mo pota:na: pulu haena: kone mea epeaeyekeme. 15 Koto haliweki tukiki pa:ta: hali homeke ma:nda:ma:ta: ipiki mea epeaeyekeeki hando haota: paa la:ka:la ipulu hata: Koda:na: bikita: anekema: mea a:meiyatia 16 a:pa Yesuna: leke popelekena: puki yama peliolo hata: ta:na:e pi leekeme. Kutu pieke halita: Sametia hali yeekeme.

17 Kotoeki handaata: Yesuma: dupa leekeme. Ima: mea epeaowa: haliwekita: kiki yaapo mea epeaowa:me. Mo mandane kiki paeya mandane kikina: tonkopu haliwekita: ekipeke na la:ka:la a:pa pelemepe. 18 Pa ekipeke do da yu ma:nda: hali ipiki homeke la:ka:la a:pa Koda: pa:ta: ta:na:e lolo epeekepe 19 laata: Yesuma: mo hali pa:ta: alota: Naka: hone tulale ekima: neke mea epeaala:me. Tiao pue leekeme.

Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki epolo pa:la:eki
(Ma:tiu 24:23-28,37-41)

20 Mandane Pa:tisi haliwekima: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki epolo pa:la: ekita: handima:pe lemekeme. Yesuma: alota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki epolo pa:la: ekita: wanda:halima: handolo pa:la: tupa: na ipilieke leekeme. 21 Ma:nda:ma: alota: Do pa:ta: do handa:e o Mokoto pa:ta: mokoto handa:e pi na lelieke. Pa ekipeke. Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: iki amele haleke loa:me leekeme.

22 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ikana:ma: mo Wanda:halina: Eiyekena: nate homeke a:nda: handuluekema: hone wopu ulu pelemepate ota: na handilimikie. 23 Mandane tapakema: iki pa:ta: dupa lelimikie. Mo nane handa:pe o Doane handa:pe laa lolo pelemepate na weiya: mea pua:pa:peke. Pa ekipeke. 24 Wanda:halina: Eiyekena: epolo pa:la: ekita: mo ti tekele pitolo hata: mo ya honiki honiki paeyaona: paa peao hala: tupa: kone pilieke. 25 Kutu pulu pa:la:pate titina:ta: ipikana:ma: tanda aneke hapu milieke. Kutupa ame do haleme wanda:halima: make ipiki kialimikie.

26 Hande Noa hayeke natena: pu haemeke tupa: mo Wanda:halina: Eiyeke ipika: nate manuna: make mandake haumanu pilimikie. 27 Wanda:halima: ika: ne ikali na:tiki wanda: mea:tiki halina: da pua:tiki putia a:pa Noa kawaso pa:ta: honda: pambeeke nate opolo epeekeme. Kutu piki haumanu pu haemekepate koto tomona: kone ikali talo hata: iki paeyao lu homaeyekeme. 28 Koto mandake tupa: kone hande Loda ipika: hayeke natena: pieke tupa: kone pilimikie. Koto dina:ta: wanda:hali paeyaoma:ta: ne ikali nalo anemone ale hambolo tapaaso pitolo wae alemanu pokolo hata: damanu a:eya:tiki pu haemekeme. 29 Kutu pimikipate Lodama: mo Sodomo da mina:pa:layeke natena:ta: ti uleke make talo talo hake lanka: ma:nda: biki solopa oli ya pa:ta: yama: lopa:niaeyeke ekima: wanda:hali paeyaosiki lu homaeyekeme. 30 Mo Wanda:halina: Eiyeke peneme yao walia: natena:ta: homeke tupa: kone ipilieke.

31 Koto natena:ta: da holuna: pitilia: halima:ta: ipika: da pa:ta: ula: ala:ta: ala:ta: muluekema: pua:peke na yelieke. Mandake tupa: kone hali ma:nda: epi ena: haya:ka:na:ta: ipiki pa la:ka:la da pua:peke na yelieke. 32 Lodana: weteke niminaapa:peke. 33 Hali ma:nda: epima: ipika: da:ta:la:eki miniki hao haluekema: hone wia:ka:na:ta: kota: ipika: da:ta:la:eki kone alu palieke. Kutu pilia:pate ma:nda: epima: ipika: da:ta:la:eki alu paena: lea:ka:na:ta: ipika: deto hala: ekita: paa wia halieke.

34 Ima: iki pa:ta: la kitolome. Koto timbaata: hali yaapo pelipipate homeke hali minolota: ma:nda:ta: pa peli pelia halieke. 35-36 Wanda: yaapota: palaowa yumbuolo pitina: homeke wanda: hondo minolota: ma:nda:ta: mina:pa:lalieke leekeme. 37 Mo disaipolo haliwekima: Yesu lota: pitolo hata: alota: Tekehalio. Koto ale ekita: hando pa:ta: pilia:pe lemekeme. Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ma:nda: hando pa:ta: ma:na: hoteke lupa ula: ale nina:ta: kota: wapukini mombolo hala:me leekeme.

18

Kosa:piki wanda:ma: honke la:tiki piekeeki

1 Kutupa Yesuma:ta: ipika: disaipolo haliwekima: kima: na homeke hoto paeyao yeni pea:tiki pina:yeke onkoluma: laa dupa leekeme. 2 Da ma:nda: pa:ta:ta: pi yokaalu pita:la: ekina: handeteke hala: hali ma:nda: hayekeme. Ipikita: Koda: pa:ta: paala:ma: na homeke make wanda:hali pa:ta: make hone wotu na wiekeme. 3 Kutupa koto da pa:ta: hayeke kineke wanda: homekema: mo hande hali pa:ta: pua:tiki pitolo hata: alota: Ma:nda:ma: I ka:nda:ma: homaasa:ma: I tamba: mie la:tiki piekeme. 4 Koto ekina: mo pi yokaalu

peao hayeke halima: titina: amba:la mo wanda:na: pota: epeaapeketa: kiatiki piekepate pa hosiki hao hao pea ipika: honema: kone alota: Koda: pa:ta: make paala:ma: na homolopate wanda:hali pa:ta: make hone na witolopate
5 pa do hande kineke wanda:ma: I ka:nda:ma: homaasa: ekina: ipika: pota: epeaalueke. Kotoeki na pua:ka:na:ta: ipikita: hoto paeyao a:pa:tiki pitolo hata: I soka:la:ma: homaapa:na: hone wiekeme leekeme.

6 Kutupa Tekehalima: paa pi alo alota: Hande hoke pi yokaalu peayeke halima: leeke ekita: hone wia:pa:peke. 7 Kota: Koda:na: wanda:halima: iki tamba: mina: alo timba natena: wi alo honke la:tiki pu haleme wanda:halina: pota:ta: Koda:ma: tikitiki na yaalia:pe. Tamba: muluekema: kese kese pilia:pe. Dia:me. 8 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ipikana:ma: koto kone ika: pota: epeaalieke. Kutu pilia:pate Wanda:halina: Eiyeketa: paa la:ka:la ipilia: dina:ta: do kenke wanda:hali paeyao pa:ta:ta: paa hone tulaleme tapaketa: handilia:pe o na handilia:pe laa leekeme.

Koda: pa:ta: yeni pipiki hali yaapona: onkoluma: pi

9 Ita: epeke hali seliapo ya:la:pate iki paeyaota: hoke wanda:halie hone u haleme tapake pa:ta:ta: Yesuma: onkoluma: pi ma:nda: dupa leekeme.
10 Amba: a:nda: hali yaapo oli tembolo da pa:ta: yeni pulupeke alo pepekeme. Mo hali ma:nda:ta: Pa:tisi halie. Ma:nda:ta: dakisi mu hayeke hali yeekeme.
11 Mo Pa:tisi halita: wanda:hali na hayeke pa:ta: leke yola: moneao hata: yeni dupa piekeme. Koda: neke pa:ta: Ima: keiyae alome. Ita: mandane wanda:halima: piteleme tupa: pasa:tei na pu o yayapiki pi na lo o suseke na hao halome. Ita: mo koto dakisi mu hala: hali tupa: dia:me. 12 Ita: pula homeke homeke tukiki pa:ta: hoto yaapoma: nee pi wiaata: kutupa Ima: yaka mu halo ala:ta:manu paeyao putupa kiki yaapona: homeketa: neke ku halome.

13 Koto leekepate mo dakisi mu hayeke halima:ta: ipika: siki mo pate leke hata:ta: oli ya nane kone na handa:liake panda: puniao hata: ipika: hakokona: litolo hata: alota: Koda:o. Ita: hoke hau polo somema: I a:ta:ma: homa:e leekeme. 14 Yesuma: alota: Ima: iki pa:ta: dupa la kitolome. Mo hande Pa:tisi halita: da la:ka:la peeketa: Koda: yaapo halepe ekita: tikitiki na pa:la:pate pa mo dakisi mu hala: halita: tikitiki pa:la:me. Pa ekipeke. Ma:nda: epima: ipikita: aneke hali au lea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipikita: mina:nialieke. Kutupa ma:nda: epima: ipika: kone panda: puniaya:ka:na:ta: kota: koto someta: Koda:ma: tieke au lalieke leekeme.

Wekiwandiki sunu wamo puma: puma: piekeeki
(Ma:tiu 19:13-15, Maka 10:13-16)

15 Mandane wanda:halima: ika: hosiki wekiwandiki sunu Yesuna: kikima: wataena: yeke hatuku epemekeme. Kutu pimikieki handolo hata: ipika: disaipolo haliwekima: mo wanda:hali hando lemekeme. 16 Koto lemekepate Yesuma: mo wekiwandiki wi la: mea alota: Mo wekiwandiki sunuma: I pa:ta: epena:ma: sa:sa: na pea:pa:peke. Pa ekipeke. Do wekiwandikima: handeke wanda:halita: mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: ika: ekie. 17 Doeki hone wopu u hapa:peke. Wekiwandiki sunuma: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki minolo piteleme tupa: na mimika:na:ta: kota: ikita: koto pa:ta: ana:na: na hondo pambilimikie leekeme.

Hamoko hali
(Ma:tiu 19:16-30, Maka 10:17-31)

18 Mo Diu wanda:halina: you hali homekema: Yesu pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Epeke Disao. Ima: deto hala:eki muluekema:ta: eki hau peonope laa lota: piekeme. 19 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ita: epeke halie

pita: ekipeke alo alepe. Ma:nda: hali a:nda: epeke tupa: na hala:pate Koda: homeke epeke tupa: hala:me. 20 Hande Lo Pi Ula:eki paeyao hone wilime. Hali ma:nda: ota: homena: na lia:peke. Hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkula:peke. Pake na napeke. Yayapiki pi na lapeke. Makeaaso kone ma:nda: maleke na lia:peke. Naka: ama: apa: yaapona: pi opua:peke la:la:eki hone wilime leekeme.

21 Mo halima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: I hosiki weki siki hatia a:paata: koto ale pi ula:eki paeyaota: homeke a:nda: na tunkuliki opua telia pu halome leekeme. 22 Yesuma: do pi opuaata: mo hali pa:ta: alota: Nakana:ma: pulu pele hau ma:nda: pa ula:me. Naka: wia hale ala:ta: ala:ta: paeyao mandane wanda:halima: hambena: laa mo milipi manita: mandane natehali wanda:hali pa:ta: hale hale pea:peke. Kutu pikina:ta: nakana:ma: oli hepeni da tukiki pa:ta:ta: mo epeke epeke ale wopu mu halipikie. Koto ekina:ta: yaka hoki nane telia:peke leekeme. 23 Hande halima: koto leekeeki opitolota: ipika: pukima: ka:nda:ma: homeekeme. Pa ekipeke ipikita: hamoko tieke hayeke ekima: piekeme.

24 Yesuma: mo halina: puki ka:nda:ma: homeekeeki handa alota: Mo hamoko wanda:halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: honda: pamba:peketa: tanda wopu pa:la:me. 25 Mo kemolo ma:na:ma: mo noi ka:ka:na: pa:ta: ana:na: honda: pamba yopua:peke ekina: ka:nda:ta: pa mo hamoko halima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki tukiki pa:ta: pua:peke ekina: mia:peke ka:nda: tupa: na milieke alome leekeme. 26 Mo wanda:halima: Yesuma: do leekeeki opuaata: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Koto pa:la: ekina:ta: kota: epima: ota: Koda:na: pa:ta:la:la:eki handa:peke ya:la:pe lemekeme. 27 Yesuma: hombo peaaso alota: Wanda:halima: pea:peke na ya:la: ekita: Koda:ma: ana: pa:la:me leekeme.

28 Kutupa Pidama:ta: dupa leekeme. Handa:e. Nikana:ma:ta: nika: damanu make kiao neke telia: mea epoma:me leekeme. 29 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ota:e. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ma:nda: epima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: hone witolo ipika: wanda: o da o hameke titi o apa: ama: o wekiwandiki ma:nda: hondo mina:pa:lao epea:ka:na:ta: 30 kota: ame do kenkena: haena: kone ala:ta: ala:ta: paeyao haka:ta:pao meaata: wetepena: ipilia: natena:ta: deto hala: ekita: milieke leekeme.

Yesuma: ipika: homa paa tiaapeke ekina: tana: tepo la haleekeeki (Ma:tiu 20:17-19, Maka 10 32-34)

31 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki talo pu mea mo pateleke pulu hata: alota: Opua:pe. Nikita: Diutuseleme da teke pa:ta: puluma:me. Koto pa:ta:ta: hande potopede haliwekima: Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: pulu pa:la: ekimanu lao wilimi ekita: peneme yaalimikie. 32 Ipikita: Diendaili haliweki pa:ta: mea halimikie. Koto haliwekima:ta: ipiki kitao laa manda: manda: meaota: ipika: lokena: dopi taalimikie. 33 Ipiki yombua baota: homena: lilimikie. Kutu pilimipate ipikita: wiaata: nate tepona: paa tiao da:ta halieke leekeme.

34 Koto leekepate mo disaipolo haliwekima:ta: mo pina: teketa: ota: homeke siki make na handa: wimikime. Ekipeke koto leeke pi manuna: teke paeyaota: a:mbao wiekeeki yaalo ota: na handa: wimikime.

Leke holu pea honke lo hayeke hali (Ma:tiu 20:29-34, Maka 10:46-52)

35 Yesuta: mo Dietiko da pa:ta: poluekema: yeke pulu haena:ta: pota:na: pitieke leke holu piki halima: ala:ta: ala:ta: honke alo pitiekeme. 36 Ipikita: pitu hata: mo wanda:hali tieke yopulu leekeeki opuaata: lota: pitolo alota:

Dota: aleke ya:ka:ta:pe leekeme. 37 Mo wanda:halima: alota: Na:sa:tete hali
Yesu yopu ala:me lemekeme. 38 Koto lemeke mo halima: anekema: e wi alo
hata: alota: Yesuo. Deipidina: Eiyekeo. I pa:ta: a:ta:ma: homa:e leekeme. 39 Mo
titina: yapemeke wanda:halima:ta: Pi na lapema laa sa:sa: pimikipate mo
halima: ota: wi aneke hapu paa alo alota: Deipidina: Eiyekeo. I pa:ta: a:ta:ma:
homa:e leekeme.
40 Koto leeke Yesuma: pua yola: mea hata: mo hali ipiki teke pa:ta: hatuku
mea ipupee leekeme. Mo hande hali teke pa:ta: epeeke handa Yesuma: lota:
pitolo alota: 41 Ima: neke pa:ta: eki peaano hone pa:la:pe leeke handaa mo
halima: alota: Tekehalio. Yaka hone pa:la: ekita: ota: paa handuluekema:
loa:me leekeme. 42 Yesuma: mo hali pa:ta: alota: A:pa:la:me. Handa:e. Naka:
hone tulale ekima: neke epeaala:me. 43 Koto kone mo halima: ana:na:
handa:peke yeekeme. Koto ekina:ta: ipikana:ma: Yesu telia: mea pulu hata:
Koda: pa:ta: keiyae la:tia peekeme. Mo hande wanda:halima: doeki hando
haota: paeyaoma: Koda:na: biki tieke laemekeme.

19

Yesu pita: Sa:kiasi yaapo

1 Yesuta: mo Dietiko daoni monema: tilao polueke alo oni daoni pa:ta:
honda: pambeekeme. 2 Koto pa:ta:ta: dakisi mu hayeke hamoko hali ma:nda:
Sa:kiasi hayekeme. 3 Ipikita: mo Yesu lo haemeke hali handulueke alo
epeekepate doka:tiki yeke ekima: wanda:hali tieke momba:la haemekeeki
yaalo hata: Yesu handa:peke ana: na piekeme. 4 Koto ekina: ipiki amba:la
pototo laa pua nose ti ma:nda: a:meiya pita: Yesu kotoeki mea wendiao
yapilia: alena: handulueke hone wiekeme. 5 Yesu koto alena: opolo a:pa oli
ti nane handa:liaaso Sa:kiasi pa:ta: alota: Neke ota: ai hola:pa:e. Pa ekipeke.
Ita: ameta: naka: da pa:ta: a:pa:peke ya:leke loa:me.
6 Sa:kiasi koto kone hola:pa:niaota: Yesu pa:ta: ta:na:ma: homolo hata:
handa: miekeme. 7 Wanda:hali paeyaoma: Kutu piekeeki hando haota:
hambilikima: hambilikima: pitolo alota: Do halita: mo hande hoke hau pa:la:
halina: da pa:ta: kimisu pula:me lemekeme. 8 Kutu pimikipate Sa:kiasi tiao
hata: Tekehali pa:ta: alota: Tekehalio. Opie. Ima: yaka ala:ta: ala:ta: tukikina:
telipa mandane ekita: mo natehali wanda:hali pa:ta: halueke. Kutupa Ima:
wanda:hali a:nda: makeao pake a:nda: noa:ka:na:ta: kota: Ima:ta: hoto tonkop-
una: paka:lao paa hala:tiki pulueke leekeme.
9 Yesuma: mo hali pa:ta: alota: Da:ta:la: ekita: ame do da pa:ta: a:pa:la:me.
Pa ekipeke do halita: Eipoloha:ma:na: mondu tanka:la: peala: tapake hali
yeke loa:me. 10 Wanda:halina: Eiyeketa: mo alu pa:la: wanda:hali handa: wia
peteluekema: yeke a:pa:la:me leekeme.

Manima: e pokolo hata: haka:ta:pao mina:la:eki
(Ma:tiu 25:14-30)

11 Wanda:halima: pi opitolo haena: Yesuma: iki pa:ta: onkoluma: pi ma:nda:
la haleekeme. Koto wanda:halima: Yesuta: Diutuseleme nane teke pa:ta:
polukuma: peeke handaa ikana:ma: ekima: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:
ekita: koto kone ipula:me hone wimikime. 12 Koto ekina: Yesuma: alota: Hali
tieke ma:nda:ta: kenke ma:nda: nane pua ipikita: ika: kini hali pituluekema:
peekepate kone paa la:ka:la ipuluekema: peekeme. 13 Poluekema: hata:
ipikana:ma: ipika: e pokao haemeke kiki yaapo haliweki wi la: meaata: iki
paeyao pa:ta: 20 kina hale hale pea iki pa:ta: alota: I polua: hoki nane do kitolo
manima: bisinisi pea ikana:ma: ekipa haka:ta:pao milimio laa e poka:pa:peke
leekeme.

14 Koto laa peekepate mo hande halina: da haliwekima: ipiki honditi
pitolo hata: ipika: peeke hoki nane mandane haliwekima: pua lena: tapaaso
alota: Do halita: nika: kini hali pitaapeketa: nikita: ki pa:la:me laa lolo pena:
tapaemekeme.
15 Kutu pimikipate hande halita: kini hali ana:na: pitata: paa ipika: da
nane la:ka:la epeekeme. Koto kone ipika: e pokao haena: mani halaa peeke
haliweki wi la: mipi peaata: ika: haka:ta:pao mimiki ekita: ekipupe laa
handuluekema: piekeme.
16 Titina: halima: a:pa alota: Tekehalio. Hande 20 kina ki manima:ta: pa
mandane 200 kinamanu make haka:ta:pao mealome laa leekeme. 17 Hande
kinima: alota: Epeke tupa: peleme. Neketa: e epeke tupa: pokale halie.
Nakana:ma: hosiki e kone epeke tupa: handeteke haeke handa loa:ma: ameta:
teke damanu kiki yaapo handeteke halena:yeke kitolome leekeme.
18 Kutupa ipika: hoki nane epeeke halima: a:pa alota: Tekehalio. Hande 20
kina ki manima: pa mandane 100 kinamanu make haka:ta:pao mealome laa
leekeme. 19 Hande kinima: koto some pa:ta: alota: Nakana:ma: teke damanu
kiki homeke handeteke halena:yeke kitolome leekeme.
20 Kutupa koto hoki nane e pokao hayeke hali ma:nda: a:pa alota: Tekehalio.
Hande naka: 20 kina doe. Ima:ta: dau siki pa:ta: panka: ua:me. 21 Neketa:
taka:lake hali hale ekina: Ima: paala:ma: homoa:me. Pa ekipeke. Nakana:ma:
na nokopekeeki kone mondu no hale make na tandelekeeki kone tulu no
haleme leekeme.
22 Hande kinima: mo halina: pi hombo peaaso alota: Neketa: hoke e
pokao hale halie. Naka: ale pima: kone naka: hoke hau peleeki peneme
yaalueke. Naka: honema:ta: Ita: taka:lake hali haloma: hone ta wika:ta:me.
Ima: na nokopekeeki no halo make na tandelekeeki tulu no halome hone
witele yekea. 23 Kota: a:pa:la:me. Yaka manita: ba:nka: pa:ta: wia wetepena:
haka:ta:pao muluekema: ekipeke na wiaepe. Kutu pika:na: yoluta: wetepena:
I ipulua: dina:ta: Ima:ta: handeeki make haka:ta:pao wilieeki apa:tao mulu
pua:me leekeme. 24 Kotoeki laa ipikana:ma: koto pa:ta: haemeke haliweki
pa:ta: alota: Do halina: 20 kina meaata: hande 200 kina wia hala: e pokaasa:
hali pa:ta: hala:pe laa leekeme.
25 Mo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Pa ekipeke. Mo halita:
200 kina amba: wia hala:me lemekeme. 26 Mo kini halima: ika: pi hombo
peaaso alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Amba: wia hala: halima:ta: mandaneeki
make haka:ta:pao milieke. Koto pa:la:pate na wia hala: halima:ta: ipika:
wia hala:eki siki kone yoka: milieke. 27 Kutupa ameta: hande Ita: ika: kini
hamena: kiaemeke a:nda: tunkuliki haliweki ikita: hatuku a:pa yaka leke
popelekena: hata: lia:pa:peke laa leekeme leekeme.

Kini hali tupa: Diutuseleme daoni pa:ta: opolo peekeeki (Ma:tiu 21:1-11, Maka 11:1-11, Dioni 12:12-19)

28 Yesuma: koto pimanu laata: ipiki amba:la titina: mo wanda:hali mea
wetepe yao mo Diutuseleme da teke pa:ta: peekeme. 29-30 Kutupa ipikita:
oli Olipi peiyene tea:na: hayeke Betepeisi make Bedani da yaapo pa:ta:
opolo a:paata: ipika: disaipolo hali yaapo amba:la tapaaluekema: hata:ta:
dupa leekeme. Oni hala: da nane opolo pua:pa:peke. Koto pa:ta: opolo
pepeka:na:ta: donki ikiki hali ma:na: endi bala:eki handilipipikie. Mo
donkita: ota: homeke a:nda: na pita pomu halemeekie. Hola: tapao mea
a:pa:peke. 31 Kutu pipikina: ma:nda:ma: ipiliki lota: pia:ka:na:ta: kota: ipi-
likana:ma: alota: Tekehalima: muluekema: hone pa:la:me lapa:peke leekeme.
32 Kutupa mo hande hali yaapo pua Yesuma: leeke tupa: kone ota: pua
handepepekeme. 33 Mo hande donki ikiki hali ma:na:siki hololo haena:ta: mo

teke haliwekima: alota: Ekipeke hola: mina:lepepe lemeke handaa mo hali yaapoma: hombo peaaso alota: 34 Tekehalima: muluekema: hone pa:la:me lepekeme. 35 Kutupa mo hande hali yaapoma: mo donki ikiki hali ma:na:ta: Yesu pa:ta: mea pepekeme. Kutupa mo disaipolo haliwekima: ika: daumanu mo donkina: hoki manda wiata: Yesu pitulu a:meina: tamba: mimikime.

36 Yesuma: mo ma:na: hokina: pita ipulu haena:ta: wanda:halima: ika: daumanu lepolona: peolao yamoma: yamoma: pimikime. 37 Kutupa ipiki mo Diutuseleme teke pa:ta: opolo poluekema: yeke mo Olipi pote tea: nane u niayeke pota:na: hola:pa pulu haena: mo ipika: hoki nane telimea pemeke wanda:hali aneke hapuma: kini pea Koda: pa:ta: Keiyae laata: ipika: biki anekema: mea mina:liaemekeme. Pa ekipeke Yesuma: hau tieke tieke ma:nda: ma:nda: pieke ekimanu ota: aneke hapu handemekeme.

38 Mo wanda:halima: la:tia pulu alota: Mo Tekehalina: bikina: ipula: kini halita: Koda:ma: epeaena:e. Hepeni nane haleme tapakema: a:nda: peliaaso hata: Koda:na: biki tieke miniliaena:e la:tia pemekeme. 39 Koto lemeke handaa koto wanda:hali anka:lopuna: haemeke Pa:tisi haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Disao. Naka: disaipolo haliweki pa:ta: Kutupiki pi na lapepe laa lae lemekeme. 40 Yesuma: ika: pi hombo peaaso hata: alota: Ima: iki pa:ta: Pi na lapa:pee loa:ka:na:ta: kota: do toopimanu ika: kone e alo hata: poya: tieke lelimikie leekeme.

Yesuma: Diutuseleme daonina: e leekeeki

41 Yesu mo Diutuseleme da teke pa:ta: opolo a:pa mo da handolo hata:ta: e alo alota: 42 Nakana:ma: ame a:nda: peliaasa:eki muluekema: pea:pekeeki hone witolo yoluta: epolo pia:me. Koto pa:la:pate ameta: nakana:ma: ana:na: handa:peke na ya:la:me. 43 Nate ma:nda: a:nda:na:ta: naka: a:nda: tunkuliki haliweki a:pa a:nda: pape tieke tieke hopa:liao pokaata: naka: pota: poka:niao pitilimikie. A:nda: puluekema:ta: mandane mandane a:pa dupalimikie. 44 Ikana:ma: neke make naka: pape tukiki pa:ta: haleme wanda:hali paeyaota: ota: lia paeyaalimikie. Kutupa naka: toopi ma:nda: ipika: ula: alena: ota: na wina: lelimikie. Pa ekipeketa: nakana:ma: Koda:ma: neke peteluekema: peneme yao epena: lea: nate leketa: na handa: wima:e leekeme.

Yesu tembolo da peekeeki
(Ma:tiu 21:12-17, Maka 11:15-19, Dioni 2:13-22)

45 Kutupa Yesuma: mo tembolo da pa:ta: honda: pamba pua ne anemone alemanu tapaaso pitimiki haliweki tolu litolo alota: 46 Mo Baibolona: wape pea ula: pita: Koda:ma: alota: Yaka data: wanda:halima: yeni pea:tiki pulu pa:la: dae lolo pa:la:pate ikana:ma:ta: mo pake no hala: haliwekina: a:mbalo peleme da haena: alememe leekeme.

47 Kutupa hoto paeyao Yesuma: mo tembolo da pa:ta: pi wala:tiki pu hayekeme. Pate mo hande yeni peao haemeke haliwekina: you haliwekima: make pi ula:eki walo haemeke haliwekima: make mo wanda:halina: you haliwekima: make Yesu luekema: hone wimikime. 48 Kutu pimikipate ikana:ma: pota: ma:nda: na handa: wimikime. Pa ekipeke. Wanda:hali paeyaoma: ipika: pi pa oputia pulu hata: ipika: pi ma:nda: hosiki siki make mina:pa:laluekema: na taapemekeme.

20

Yesu pa:ta: lota: pimikieki
(Ma:tiu 21:23-27, Maka 11:27-33)

1 Nate ma:nda:na: Yesuta: tembolo da pa:ta: pita: wanda:hali Koda:na: mana: pi alo make mo Pi Seliapo walo hayekeme. Kutupa mo yeni peao

haemeke haliwekina: you haliweki make mo Lo Pi walo haemeke haliwekima: make mandane da handeteke haemeke you haliweki paeyao a:pa
2 Yesu pa:ta: alota: Do pu haleeki manuta: epina: welema: pie ala:eki pu halepe. Kutupa make neketa: epima: honkopu ku haleke pipe laa niki opuomono ai la kie lemekeme.
3 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: iki ma:nda: lota: pionoe.
4 Dionima: wanda:hali bapitaisi peayeke ekina: honkoputa: wanda:halima: haleekepe o Koda:ma: haleekepe laa leekeme. 5 Koto pi opuata: mo haliwekima: ika: ika: kone alo alota: Nikana:ma:ta: ekipa hombo peamana:pe. Hepeni nane ekie loma:ka:na:ta: kota: niki pa:ta:ta: Dionima: lo hayeke pi manuta: ekipeke na miniki haemepe laa lelieke. 6 Pate nikana:ma: kenke wanda:halina: ekie loma:ka:na:ta: do wanda:hali wopuma: niki toopima: lilimikie. Pa ekipeke iki paeyaoma: Dionita: Koda:na: pi la: mea halo hayeke halie lo halememe. 7 Koto ekina: ikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Niki na handoloma:me lemekeme. 8 Koto lemeke Yesuma: hombo peaaso alota: Ima: make yaka pu halo hau manuna: wele peao hala: halina: bikita: iki pa:ta: na la kulueke leekeme.

Hoke haliwekima: e handeteke haemekeeki (Ma:tiu 21:33-46, Maka 12:1-12)

9 Kutupa Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: onkoluma: pi ma:nda: la halolo alota: Hali homeke ma:nda: ipikita: waini pu e pokaata: mo eta: mandane haliwekima: handeteke haena:ta: yenki mulu pimiki ekita: hosikima: putupa ipiki pa:ta: hala:tiki pina:yeke halaata: nate hokuluna: papate peekeme.
10 Wetepena: mo waini kiliki talemeke nate opolo epeeketa: mo hande haliwekima: ipika: putu piliki wiaemekeeki meaena:yeke ipika: e pokaeyeke hali ma:nda: tapaeyekeme. Kutu piekepate hande halita: mo haliwekima: yombua bao ala:ta: ma:nda: siki make na haleke pa tapaemekeme. 11 Kutu pimiki handaata: paa ipika: e pokaeyeke hali ma:nda: tapaeyekeme. Kutu piekepate mo haliwekima:ta: mo halita: yaala: meao yombua bao ombu ala:ta: ma:nda: make na haleke pa tapaemekeme. 12 Kutu pimiki ombu paa tepo peao ipika: e pokaeyeke hali ma:nda: tapaeyekepate mo hande haliwekima:ta: koto some make lia yombua bao tete tete mea pitao mo e pa:ta: yama: mea baemekeme. 13 Kotoeki ombu pimiki mo hande waini ena: teke somema: alota: Ima: eki pulua:pe hone wiaata: Yaka pukima: na kepeleke weki kone tapalueke hone wiekeme. Ipika: honema: alota: Yaka wekina: pita: ota: opua pilimikie laa leekeme. 14 Kutu piekepate mo hande e handeteke haemeke haliwekima:ta: mo weki epeekeeki handaata: kota: ika: honema: lombolo alota: Hande e teke halina: anke teke mulu pa:la: wekita: koto ipula: handa:e. Ota: lumana:e la alota: Luma:ka:na:ta: kota: mo eta: ota: nika: eki wilieke lemekeme. 15 Koto laata: ikana:ma: mo someta: e tikene nane yola: mea puaata: lia homaemekeme leekeme.

Koto pimanu la paeyeketa: Yesuma: mo wanda:hali lota: pitolo alota: Do ena: tekehali opolo epea:ka:na:ta: kota: mo e handeteke haleme haliweki pa:ta:ta: eki haumanu pilia:pe. 16 Ipikana:ma: a:pa mo haliweki liaata: ipika: eta: mo mandane e handeteke halo pa:la: haliweki pa:ta: hala: monealieke leekeme.

Mo wanda:halima: doeki opu hao alota: Ota: kutupa dia:me lemekepate
17 Yesuma: iki handake witolo hata: lota: pitolo alota: Dia:me alemepate mo Baibolo bukana: wape pea ula: pima:ta: Mo da a:eyo haemeke haliwekima: Hoela:me laa kiaemeke toopi kone ameta: keneme pa:ta: dana: teke toopi ula:me la:la: ekina: teketa: alekepe la loa:me. 18 Mo koto toopi manda lopilia: hali ma:nda: a:nda:ta: ota: pindi pindi pilieke. Kutupa make mo toopima: hali

ma:nda: a:nda: manda lopea:ka:na:ta: kota: mo someta: yombua bao dokolo au lalieke leekeme.

Sisana: dakisi mani
(Ma:tiu 22:15-22, Maka 12:13-17)

19 Koto leeke ekina: mo yeni peao haemeke haliwekina: you haliweki make hande pi ula:eki walo haemeke haliwekima: make Yesu koto kone minuluekema: yeke taapemekeme. Ekipeke ika: hone witolota: Ipikana:ma: lea: onkoluma: pita: iki pa:ta: kone lea:me hone witolo hata: pimikime. Kutu puluekema: pimikipate mo wanda:halima: paala: pieke handa paemekeme.
20 Koto ekina: yeketa: ikana:ma: pota: ma:nda: weitolo hata: mandane haliwekima: lota: pita:la:eki manuma: Yesu tamena:yeke ma:na: yapa: pimikime. Mo haliweki pa:ta: alota: Makeaaso hata: kone ikana:ma: homu piki pimanu alememe hone wina: lota: pulu pupe lemekeme. Ika: hone tukiki pa:ta:ta: Koto lota: pilimi ekima: pa makeaaso hata: Yesuna: kiki tondoliki honda: lia mo Loma:na: Kapomani You halina: kiki nane hala: monealumeke laa honema: pimikime. 21 Koto hambemeke ma:na: ikiki haliwekima: pua lota: pitolo alota: Wala:la: Halio. Nikana:ma:ta: nakana:ma: lo hale pi make walo hale pi make ota: pi lo haleme hone witoloma:me. Kutupa nakana:ma: mo biki ula: wanda:hali pa:ta: hone ma:nda: na u hake iki paeyao pa:ta: mandake hau piki wanda:halie laata: Koda:na: ota: hau pita:la: pi homeke walo haleme laa alota: 22 Niki la kie. Mo Kapomani tieke Sisa pa:ta: dakisi mani hala:la: ekita: a:pa:la:pe o hoela:pe. Halomonope o na halomonope lemekeme.
23 Koto lemekepate Yesuma: ika: makeaaso pimikieki amba: handaata: mo haliweki pa:ta: alota: 24 Mo toopi kiliki homeke ma:nda: i̱ pa:ta: wala:pe. Do a̱o̱a̱o̱ pita: biki yaapota: epina:eki ya:ka:ta:pe laa lota: piekeme. Ikana:ma: alota: Mo Sisana: ekie lemekeme. 25 Koto lemeke Yesuma: alota: Sisana: alemanu meatiki pitolota: kota: Sisa pa:ta: kone mea hala:tiki pu hapa:peke. Kutupa Koda:na: alemanu ya:ka:na:ta: kota: Koda: pa:ta: kone pa hala:tiki pu hapa:peke leekeme. 26 Mo wanda:halina: leke popelekena: Yesu mea lopapeke tupa: mateeke handaa mo hande haliwekima: pi ma:nda: na leke ipika: hombo peayeke ekina: pututuma: homa pitatia yapemekeme.

Homa paa tiaasa: ekina: lota: piekeeki
(Ma:tiu 22:23-33, Maka 12:18-27)

27 Kutupa mandane Sa:dusi haliwekita: homemeke wanda:hali paa na tialieke lo haemeke haliwekima: Yesu ombu lota: pulu a:pa alota: 28 Wala:la: halio. Mosesima: nika: Lo Pi dupa lao wiala:me. Hali ma:nda:ta: wekiwandiki ma:nda: na mondu wiki weteke homeke mina:pa:lao homea:ka:na:ta: kota: mo kosa: piki wanda:ta: ipika: hamekema: meaata: mo mendilipi wekiwandikita: mo homea: somena:eki mendiaena: laa la:la:me leekeme. 29 Kota: amba: a:nda: hama̱la̱: hama̱la̱: watake hata: haemekeme. Kutupa mupeke halita: wanda: mea hao kone wekiwandiki ma:nda: na mondu wiki pa homeekeme. 30 Kutu pieke handaa mo hoki pa:ta: halima: mo kosa:piki wanda: miekepate homeke tupa: kone homeekeme. 31 Kutu pieketa: kota: tepo peao halima: mea ipikana:ma: make homeke hau piekeme. Kutupa mo hama̱la̱: hama̱la̱: paeyao pa:ta: homeke hau ombu piekeme. 32 Kutu pua:tiki pua paelo pulu hata:ta: mo hande wanda: make homeekeme. 33 Kutu pimikipate mo wanda:hali paa tialimi natena:ta: mo hande wanda:ta: ota: epina: wanda: haliepe. Pa ekipeke mo hande watake hata: hali paeyaoma: mo homeke wanda: kone mimiki ekina: loma:me lemekeme.
34 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ame do kenkena: hatia ipula: wanda:halita: mu alualu pea tooli hao halemepate 35 pa mo homa paa tiao mo wetepe nane ipilia: natena:ta: paa hao haena: ana:pa:la: wanda:hali

ikita: tooli au na lelimikie. 36 Ikita: enisoloma: handaa paa na homeke hao halimikie. Ikita: Koda:na: wekiwandiki halimikie. Pa ekipeke ikita: homa paa tialememe. 37 Kutupa Mosesima:ta: homeleme wanda:halina: paa tiaasa: ekita: ana:na: peneme yao wala:la:me. Mo Baibolo bukana: tunkula ula:eki ma:nda: pa:ta:ta: Mosesima: mo ti talo hala: pa:ta: pua Tekehali pa:ta: alota: Koda: neketa: Eipoloha:ma:na: Koda: make Aisa:kena: Koda: make Dieikopena: Koda: haleme laa leekeme. 38 Kota: koto Koda:ta: paa hao hala: wanda:halina: Koda: hala:me. Homeleme wanda:halina:eki dia:me. Ekipeke. Ipiki pa:ta:ta: wanda:hali paeyao paa hao halememe leekeme.

39 Mandane Lo Pi walo haemeke haliwekima: alota: Wala:la: Halio. Nakana:ma:ta: epeke tupa: la:ka:la la:neaseme lemekeme. 40 Koto lemeke ekita: ikana:ma: lota: pita:la:eki ma:nda: lapeke ana: na poloma:me hone witolo hata: lemekeme.

Ketisona: tapake apa:ta: epipe
(Ma:tiu 22:41-46, Maka 12:35-37)

41 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ekipa wanda:halima: Ketisota: hande Deipidina: tapake weki yelieke lapeke ya:la:pe. 42 Pa ekipeke Deipidima: ipika: kone mo Emeli manuna: buka pa:ta: alota:
Mo Tekehalima: yaka Tekehali pa:ta: dupa leekeme.
43 Naka: a:nda: tunkiliki haliwekita: naka: anke oto pa:ta: mea pitaluekema: neketa: yaka popeke nane kikina: pita:pekee la:la:me leekeme.
44 Koto ekina:ta: Deipidima: ipika: kone Ketiso pa:ta:ta: Yaka Tekehalie la:la: ekina: kota: Ketisota: ekipa ipika: tapake weki halia:pe laa leekeme.

Yesuma: mo Lo Pi walo haemeke haliweki pa:ta: kinki piekeeki
(Ma:tiu 23:1-36, Maka 12:38-40)

45 Mo wanda:hali paeyaoma: Yesuma: alo pitieke pi opitolo haena: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: 46 Mo Lo Pi walo haemeke haliwekina: hau wotu handeteke hapa:peke. Ikana:ma:ta: hokulupiki daumanu pambao pomu hata:ta: makedina: hatiki pita:la: wanda:halima: iki pa:ta: homu pitolo pi la halena: hone wotu u halememe. Mo yeni damanu tukiki pa:ta: pituluekema:ta: wanda:halima: iki handena: hone wia mo you haliweki pitina: wepia wiala: epeke seamanu yata:pa pitu halememe. Ne pambaasa: ekina: make epeke haupiki seana: pituluekema: hone u halememe. 47 Kutupa kosa:piki wanda:wekina: damanu makea makea pea minolota: handaena: hau pea yeni pu hokulu peao halememe. Koto ekina:ta: mo haliwekima: ika: mulu peleme hoke yenkita: ota: haka:ta:pao tieke milimikie leekeme.

21

Kosa:piki wanda:na: haleekeeki
(Maka 12:41-44)

1 Yesuma: handa: moneayekepate mo tembolo da pa:ta: mani pambo haemeke bokosina: hamoko haliwekima: ika: pa hameke halemeke manimanu pamboloendi pimikieki handeekeme. 2 Kutupa make natehali kosa:piki wanda: sikima: ipika: manisiki toea yaapoma: handekeeki a:pa lopaeyekeeki handeekeme. 3 Kotoeki handolo Yesuma: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Do natehali kosa:piki wanda: sikima: lopaasa:eki sikita: ota: tieke alo hata: mo mandane wanda:halina: wieke ekita: lu ankulala:me. 4 Pa ekipeke ikana:ma: ika: mani tieke putupu mea putupiliki wimiki ekimanu kone mea lopaemepate do wanda:ta: natehali hata: ipika: wia hayekeeki paeyao mea lopaeya:me. Ipika: ne hamba:pekeeki kone mea lopaeya:me leekeme.

Yesuma: mo tembolo dana: pulu pieke ekimanu la haleekeeki
(Ma:tiu 24:1-2, Maka 13:1-2)

5 Mandane disaipolo haliwekima:ta: mo tembolo data: Epekee laa ipika:
epeke toopimanu pita: make Koda: pa:ta: pa hameke halemeke alemanu
tonka:na: Handa:e laa pi alo pitimikime. Koto ekina: Yesuma: alota: 6 Do
handeleme alemanu paeyaota: ika: nate opolo epea:ka:na:ta: toopi manda
ma:nda: na tapa: pelia hata: paeyao mea lopaalieke leekeme.

Ka:nda:manu epolo pa:la:eki
(Ma:tiu 24:3-14, Maka 13:3-13)

7 Koto leekeeki ikana:ma: opua alota: Disao. Do aleeki manuta: handima:
ipiliepe. Kutupa ipuluekema: haena:ta: eki hau pulu pa:la:eki handuluma:pe
laa lota: pimikime. 8 Yesuma: alota: Ma:nda:ma: iki makeaama:na: wotu han-
deteke hapa:peke. Hali wopuma: ya biki la:paleke ipulu alota: Ita: ipikie alo
hata: hande nate a:pa:la:mee lolo pelemepate ikana:ma: iki na ta:lia:pa:peke.
9 Ikana:ma: Tapake ma:nda:ma: tapake ma:nda: yaapo a:nda: pita:la:me
o Homeke tapakema: kone a:nda: pu alu alu pita:la:me pi opimika:na:ta:
kota: ikana:ma: paala:ma: na homu hapa:peke. Dupiki haumanu amba:la
a:pa:peke ya:la:pate pa mo hande paetolo nateta: teke pa:ta: laa na pita:la:me.
10 Yesuma: pi ma:nda: ombu alo hata: alota: Kenke homekena: amitonu
tiao pua kenke ma:nda:na: ami tapu a:nda: pilimikie. Kini hali homekena:
amitonu tiao kini hali ma:nda:na: ami tapu a:nda: pilimikie. 11 Kutu pilia:
tomona:ta: kenke yu paeyao pa:ta: paala: piki yu momeni tiekemanu pea
make tea: ki pambo pea make yeni ki tieke make ipilieke. Kutupata: oli ya
nane na handeke haumanu make peaata: ta:ta: ta:ta: pea paala: wopupiki
aneke haumanu wotu handilimikie.
12 Dupiki haumanu puluekema: haena:ta: niki amba:la mina: yombuata:
oni pi hotu haleme da pa:ta: niki pi yokaalu puemena: hala: moneaota: dipula
mea pitalimikie. Kutupa ikita: yaka bikina: kone mo kini haliwekimanu
make handeteke pilimi haliwekina: leke popelekena: hatuku ipilimikie.
13 Koto nateta: ikana:ma: mo hande Pi Seliapo la halo peleme ekina: waleke
wita:la:me. 14 Mo nate ai na miki haena: kone titina: amba:la ika: lolo polome
pina: hone ti na yokulueke laa ai telipea:peke. 15 Pa ekipeke Ima: iki pa:ta:
kutupiki pimanu make epeke hone make kua:ka:na:ta: ika: a:nda: tunkuliki
haliweki homeke a:nda:ma: make na tumbalimikie. Kutupa ika: pi na yoko
baalimikie. 16 Ika: apa: ama:ma: make ika: kame tonuma: make ika: tapake
tonuma: make ika: yankeke tonuma: make iki hala: moneaya:ka:na:ta: man-
daneta: ota: homomena: limikie. 17 Yaka biki melemeke handaa wanda:hali
paeyaoma: iki ota: kiaalimikie. 18 Kutu pulu pelemepate ika: amboke
itiki homeke kone na alupilieke. 19 Honkopu hao hapa:peke. Pa ekipeke
dupiteleme hau manuma:ta: ika: kone petelimikie leekeme.

Mo Diutuseleme hoeyaaso pulu piekeeki
(Ma:tiu 24:15-21, Maka 13:14-19)

20 Ikana:ma: mo Diutuseleme da a:nda: ami titima: dupasa:eki hande-
meka:na:ta: kota: ikana:ma:ta: teke pa:ta: ipiki hoeyaalieke hone wilipikie.
21 Koto dina:ta: mo Diudia nane halo peleme wanda:halita: mo potemanu
pa:ta: pindipa pena:e. Ma:nda: epi mo daonimanu pa:ta: haya:ka:na:ta:
mina:pa:laena:e. Kutupa ma:nda: epi mo da kenke tea:na: haya:ka:na:ta:
pa mo daoni pa:ta: ota: na pena:e. 22 Pa ekipeke do hau paeyaota:
hande Baiboloma: la:la: tupa: Mo tanda mia:peke natemanu la:la: nate pen-
eme yaaluekema: pilieke. 23 Koto nate nina:ta: mo weki weleke haleme
wanda:weki o weki panake hopulu wia haleme wanda:weki ika: mulu

peleme tandana: paala:e. Ota: hoke paala: piki haumanu make do kenkena: ipilieke. Kutupa Koda:na: tanda peaasa: ekita: do wanda:hali pa:ta: ipilieke.
24 Mandane wanda:halita: kepete dolo manuma: lu homao mandaneta: mandane kenke yu ma:nda: nane dipula leke mea pua kutupa mo Diendaili wanda:halima:ta: Diutuseleme tumbuatia pua ika: nate mulu epea:ka:na: mina:pa:lalimikie.

Wanda:halina: Eiyeke epolo pa:la:eki
(Ma:tiu 24:29-31, Maka 13:24-27)

25 Oli ya naneta: oli natena: kaisepona: hombulanka: paeyaona: pate haumanu pilieke. Do kenke naneta: mandane da kenke paeyaoma:ta: Eki pumana:pe laa hone mataaso hata: mo dawalana: ho tiekema: e lelieke make dawala telia: ekina: make paala:ma: homo halimikie. 26 Wanda:hali paala:ma: homolo hata: mo kenke paeyao pa:ta: eki hau opolo ipula:pe laa la:ma: lulu pitolo hata: homilimikie. Mo ya nane hala: ale manuta: ika: hao haleme tupa: na hake pa nane wato baalieke. 27 Koto tomona: kone Wanda:halina: Eiyeketa: oli koa pa:ta: honkopu tieke make paa peaasa:eki amele opolo ipilieke. 28 Kutupiki haumanu a:nda: kini pea pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: tiao hata: ika: ambokemanu mina:liapa:peke. Pa ekipeke ika: deto hao hamena: pa:ta:la:la: ekita: teke pa:ta: ya:leke loa:me leekeme.

Nose manda: mu onkoluma: pi ala:eki
(Ma:tiu 24:32-35, Maka 13:28-31)

29 Kutupa Yesuma: dupiki onkoluma: pi ma:nda: leekeme. Mo hande nose ti pita: mandane timanu make hone wotu wia:pa:peke. 30 Mo hande ika: katakemanu kini pea tindiki lia:ka:na:ta: kota: hatuhama ti tala: nate ipuluekema: pita:la:me hone u halememe. 31 Kota: koto tupa: kone hande loa: alemanu ipula:eki kini pea handemeka:na:ta: teke pa:ta: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: Ekita: ipuluekema: hala:me hone wilimikie.

32 Iki pa:ta: ota: pi alome. Do haleme tapake paeyao ai na homeke halimi pita:ta: Ima: loa: alemanu paeyao amba: ipilieke. 33 Oli ya do kenke yaapota: paelo pa:la:pate yaka pi lo haloeki manuta: na paelieke leekeme.

Wopu handeteke hapa:peke leekeeki

34 Ika: kone wopu handeteke hapa:peke. Ne tieke pamba make honkopu hake hoke ikali wopu na make do kenkena: hone pa:la: ekina: we pamba:la: ekima: iki ota: na tumbaena: lapa:peke. Pa ekipeke mo Tekehalina: Natema: ikita: wisakema: pita:la: tupa: koto kone 35 tamilieke la loa:me. Koto Nateta: do kenke honiki paeyao pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta: ipilieke. 36 Koto ekina: leke leke lo hata: hoto paeyao yeni pu hapa:peke. Pa ekipeke ikana:ma: dupiki haumanu tukiki pa:ta: kone honkopu hau epeke tupa: opolo pua mo Wanda:halina: Eiyekena: leke popelekena: hamena:yeke loa:me leekeme.

37 Yesuma: koto nate manuta: mo tembolo da pa:ta: pi walaata: welealo nane nina:ta: mo Olipi Potena: pua pitu timba: latiki pu hayekeme. 38 Kutupa wanda:hali paeyaota: ipika: pi opulueke alo timba tiao da ka:la:paaso mo tembolo da pa:ta: pua:tiki pimikime.

22

Yesu luluekema: hone amba: pambao wimikieki
(Ma:tiu 26:1-5, Maka 14:1-2, Dioni 11:45-53)

1 Mo hande Na Pombeiyaake Palaowa Nala: Di ipika: bikita: Lombei Pupa Yapeeke Nateta: teke pa:ta: yolo epeekeme. 2 Mo yeni peao haemeke teke haliwekima: make mo Lo Pi wala:tiki pu haemeke haliwekima: make Yesu

a:mbao luekema: yeke mandane pota:manu wopu weimikime. Pa ekipeke. Ikita: mo wanda:hali paala:ma: homolo hata: pimikime.

Diudasima: Yesu lina: yeke a:nda: lomba wiekeeki
(Ma:tiu 26:14-16, Maka 14:10-11)

3 Isekatioti hali Diudasima: mo hande 12 disaipolo hali ma:nda: hayekepate kone Sadani honda: pambeekeme. 4 Koto ekina: Diudasima: mo yeni peao haemeke teke haliweki make mo tembolo da handeteke haemeke you haliweki amẹlẹ ipikana:ma: Yesuta: ekipa iki pa:ta: mea hala: monealua:pe laa hotulu peekeme. 5 Mo haliwekita: ta:na: tiekema: homolo hata: ipiki pa:ta: mani haluekema: pi la: wimikime. 6 Koto ekina: Diudasima: mo ekina: a:pa:la:me laa ikana:ma: mo wanda:halima: na handolo pa:la: tupa: Yesu lina: yeke ipikana:ma: epeke pota:manu kini pea weiyekeme.

Yesuma: mo Lombei Pupa Yapeeke ne noluekema: tikitiki yaeyekeeki
(Ma:tiu 26:17-25, Maka 14:12-21, Dioni 13:21-30)

7 Mo hande Na Pombeiyaake Palaowa Nala: natena: mo Lombei Pupa Yapeeke yawena: sipisipi ma:na: ikiki sunu lulu pimiki nate opolo epeekeme. 8 Yesuma: Pida pita: Dioni yaapo pa:ta: dupiki pi mea pena: lo tapaaso alota: Pua nika: Lombei Pupa Yapeeke Natena: ne nolo polome alena: tikitiki yaalo pupa:e leekeme. 9 Ipilikana:ma: Yesu pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Hando pa:ta: pua wamo peoponope lepekeme. 10 Yesuma: alota: Opua:pe. Ipiliki mo daoni nane pulu hapena:ta: hali ma:nda:ma: ikali kanake homeke tia ipuluta: ipiliki manda:hande pilieke. Kutupa mo hali teli mea pua ipiki honda: pambilia: da pa:ta: pua:pa:peke. 11 Kutupa mo da teke hali pa:ta: dupa lapa:peke. Mo Disama: neke pa:ta: alota: Yaka disaipolo haliweki I amẹlẹ Lombei Pupa Yapeeke Natena: ne nolo poloma: da panda: hando pa:ta:pe laa lapa:peke. 12 Kutupa ipikana:ma: manda nane ula: ala:ta: ala:ta: ana:lao wiki da panda: tieke walieke. Koto pa:ta: ipilikana:ma: ala:ta: ala:ta: tikitiki yaalipipikie leekeme. 13 Mo hali yaapo puaata: hande Yesuma: leeke pita: ota: yaeyekeme. Kutupa mo hande Lombei Pupa Yapeeke Natena: ne wamo pipikime.

Teke Halina: ne ikali telipeayekeeki
(Ma:tiu 26:26-30, Maka 14:22-26, 1 Kotindi 11:23-25)

14 Mo hande nate opolo epeeketa: Yesu ipika: pita:peke da panda: mea mo ipika: disaipolo haliweki amẹlẹ teipolona: pitimikime. 15 Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota: I yaka hone tiekema:ta: I tanda noluekema: hata:ta: do Lombei Pupa Yapeeke Natena: neta: iki amẹlẹ noluekema: hone wotu pa:la:me leekeme. 16 Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ame doeki pea hoki naneta: mo Koda:na: Kilu Tombuao hala:eki pa:ta: homeke do hauna: teke peneme yaena: yeke paa na nolueke laa leekeme.

17 Kutupa Yesuma: mo kapo mea Koda: pa:ta: keiyae alo hata: iki pa:ta: alota: Ika: ika: kone telipa nape laata: 18 Ima: do waini ikalita: ame do kini pea pua na neke hao mo Koda:na: Kilu Tombuao hala:eki ipilia: dina: paa nolueke leekeme. 19 Kutupa ipikana:ma: mo betedi mea Koda: pa:ta: keiyae laa pindi pindi pea iki pa:ta: halolo hata: alota: Dota: yaka lokee laata: iki pa:ta: ka:la: ekie. Dupiki hauta: I hone niminaaso hata: pea:tiki pu hapa:peke leekeme. 20 Koto tupa: make ne naa paeyeketa: hande kapo mea mina hata: alota: Do kapota: Koda:ma: ipika: panake pi la: uluekema: yaka wema: wiaasa:me laata: Ikina: holao pa:la:me leekeme.

21 Koto pa:la:pate handa:e. Mo hande I minina:yeke a:nda: lombolo pa:la: halina: kikita: yakaeki amẹlẹ mandakena: do teipolona: wia piluma:

handa:e. 22 Wanda:halina: Eiyeketa: mo hande Koda:ma: la: ula: tupa: kone homena:yeke pa:la:pate pa mo a:nda: lomba:la: halita: ota: paala:e leekeme. 23 Koto leekeeki opitolo hata: ika: ika: kone lota: pu alualu pitolo alota: Niki ma:nda: hondo epima: dupiki hau pulu polome ekina: ala:pe lemekeme.

Tieke haasa: ekina: ape ape lemekeeki

24 Yesuna: disaipolo haliwekima: iki ma:nda: epita: ota: tiekee hone wina:ta: epi ka:ta:pe laa ape lemekeme. 25 Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo Diendaili wanda:halina: kini manuma: ika: wanda:halita: ika: honkopu oto pa:ta: haena: lo halememe. Kutupa mo you haliwekima:ta: ika: kone wanda:halina: ta:ma:nie lo halememe. 26 Koto pa:la:pate iki amẹlẹta: koto tupa: dia:me. Koto ekina: iki tukiki pa:ta:ta: tumiki hali ma:nda: haya:ka:na:ta: kota: koto someta: pao wetepena: weki au lena: lapa:peke. Kutupa mo you halita: pao e pokaasa: hali au lena: lapa:peke. 27 Epita: tiekepe. Mo ne noluekema: a:pa pila: halipe o mo ne pana: peaasa: halipe. Ota: mo pila: hali lataa. Koto pa:la:pate Ịta: iki amẹlẹta: ne pana: peaaso somema: handolome.

28 Ikita: yaka ka:nda: pikieki tapu amẹlẹ mandakena: hatia epememe. 29 Kutupa yaka Apa:ma: Ị pa:ta: Ịma: handeteke hano mạleke lila: tupa: kone Ịma: make iki amẹlẹ homeke hau kone pulueke. 30 Ikita: yaka Kilu Tombuao Hala: alena: yaka teipolona: pita: ne ikali nolumeke. Kutupa make ikita: oli you halina: sea manuna: pita: mo Isulaina: 12 tapake teli pilimikie leekeme.

Pidama: Yesu na handolome lolo piekeeki
(Ma:tiu 26:31-35, Maka 14:27-31, Dioni 13:36-38)

31 Saimono Saimonoo. Opie. Sadanima: iki la handena: yeke waleke hala:la:me. Kutupa mo hande e poko hala: halima: widi napeke yata:pa ambuku wina: ala: tupa: ika: pilimi hau manuma: kone hokeeki o epekeeki make teli pealieke. 32 Koto pa:la:pate Ịma: Saimono neke pa:ta: yeni pealo ekita: naka: hone tulale ekita: na lopena:yeke polome. Kutupa nakana:ma: Ị pa:ta: paa la:ka:la epeka:na:ta: kota: naka: kametonu wele pu tiaapeke leekeme.

33 Pidama: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Ịta: neke yaapo mandakena: dipula pulueke make homeka:na: homuluekema: make tikitiki yao halome leekeme. 34 Yesuma: alota: Pidao. Ịma: neke pa:ta: ota: pi alome. Ame timba kone koka:la: ẹ a̲i na leke haena: nakana:ma: hoto tepo yaka biki amba:la hoeyaaso hata: Ị na handolome lelipikie leekeme.

Pausa nu kepete dolo mina:la:eki

35 Kutupa Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Hande Ịma: iki tapawa: dina:ta: pausa o nu o anke dake na kiki pa tapawa:ma: ikita: ala:ta: ma:nda: weimipe laa lota: piekeme. Ikana:ma: hombo peaaso alota: Ota: ala:ta: homekesiki ma:nda: kone dia:me lemekeme. 36 Kota: Yesuma: alota: Kutu pimipate ameta: ma:nda: epima: pausa o nu wia haemeka:na:ta: ota: mea pua:pa:peke. Kutupa ma:nda: epi a:nda: kepete dolo dia: ya:ka:na:ta: kota: ika: sedi tapao mani mea kepete dolo ma:nda: a̲i hamba:pa:peke. 37 Pa ekipeke. Ịma: iki pa:ta: ota: alome. Mo hande Baiboloma: lao witolota: Ikana:ma: ịpikita: mo pi ula:eki yambeleme haliweki amẹlẹ mandakena: apa:tao yata:pilimikie la:la: ekita: Ịna: ota: peneme yaena:e. Pa ekipeke. Mo hande Ịna: lao wiekeeki paeyaota: ameta: ota: peneme yao ipula:me leekeme. 38 Mo disaipolo haliwekima: alota: Tekehalio. Handa:e. Kepete dolo yaapo do handa:e lemekeme. Yesuma: alota: Kotota: ana:e leekeme.

Yesuma: Olipi Potena: pita: yeni piekeeki
(Ma:tiu 26:36-46, Maka 14:32-42)

39 Yesuta: ipika: pea:tiki pu hayeke tupa: mo da teke mina:pa:lao mo Olipi
Potena: ipika: disaipolo haliweki amele peekeme. 40 Koto alena: opolo a:pa
ipikana:ma: mo disaipolo haliweki pa:ta: alota: La handa:la: ekima: iki mea
lopaama:na: yeni wopu pia:pa:peke. 41 Koto laa Yesuta: iki mina:pa:lao
mo toopi baasa: tupa: leke mopate pua tumiki yotuao pita: yeni piekeme.
42 Ipikana:ma: alota: Apa:o. Ana: pia:ka:na:ta: do I pa:ta: ipula: kapo I pa:ta:
na epena: lapeke. Kutu pea:peke ya:la:pate yaka hone pa:la:eki dia:me. Naka:
hone pa:la: ekina: homeke pina:e leekeme.

43 Oli ya nanema: hayeke enisolo homeke opolo a:pa Yesu honkopu
haleekeme. 44 Kutupa pukima: ka:nda: tieke pieketa: Yesuma: ota: anekema:
yeni piekeme. Kutu pieke ekima: a:ka:li tieketa: wema: handekeeki oni
kenkena: lopeekeme.

45 Oni yeni pu pitieke alena: tialiaota: mo ipika: disaipolo haliweki
puki tandama: kone soka:la: pitolo hata: u pa:liake wimikieki pua handa:
wiekeme. 46 Kutupa mo haliweki pa:ta: alota: Ekipeke u pa:liake wilimipe.
Tiao. La handa:la: ekima: iki mea lopaama:na: yeni wopu pu hapa:peke
leekeme.

Yesu minimikieki
(Ma:tiu 26:47-56, Maka 14:43-50, Dioni 18:3-11)

47 Koto kone Yesuma: koto pi alo haena: hande disaipolo hali ma:nda: Di-
udasima: mo haliweki wopu hatuku Yesu hayeke alena: opolo epemekeme.
Diudasima:ta: Yesu nunu puluekema: teke pa:ta: leke peekeme. 48 Kutu
piekepate Yesuma: alota: Diudasio. Mo Wanda:halina: Eiyeke lina: hala:
monealuekema:ta: nunu pitele ekima: walelepe leekeme.

49 Yesu amele haemeke disaipolo haliwekima: mo pulu piekeeki hando
hao alota: Tekehalio. Nika: kepete doloma: liomonope lemekeme. 50 Koto
kone mo hande disaipolo hali ma:nda:ma: mo kepete doloma: mo yeni peao
hayeke teke halina: e pokao hayeke halina: popeke nane katake tunkulu
poka lopaeyekeme. 51 Kutu piekepate Yesuma: alota: Do hauta: ana:ma laata:
mo halina: katake watao paa epeaeyekeme.

52 Kutupa Yesuma: mo yeni peao hayeke teke haliweki make mo tem-
bolo handeteke haemeke you haliweki make tondiki haliweki ipiki minu-
luekema: epemeke haliweki pa:ta: alota: Ika: honema:ta: Ita: a:nda: kini pitolo
hali patema: a:nda: pita:la: kepete make bai make miniki a:pa pimipe. 53 Ita:
nate wopu oni tembolo da tukiki pa:ta: iki amele haowa:pate ikana:ma: I
da:ka:pa: minuluekema: na taapememe. Koto pa:la:pate do timbata: naka:
natee. Mo hande timba: leke ekina: honkopuma: handeteke halo pa:la: natee
leekeme.

Pidama: Yesuta: I na handolome leekeeki
(Ma:tiu 26:57-58,69-75, Maka 14:53-54,66-72, Dioni 18:12-18,25-27)

54 Mo haliwekima: Yesu mina mo yeni peao hayeke teke halina: da nane
hatuku mea pemekeme. Kutupa Pidata: mopate leke hata: telia: mea
peekeme. 55 Mo da hama tukikina:ta: ti yankemekeme. Kutupa Pidata: mo
tina: pitu dupaemeke wanda:hali amele apa:taeyekeme. 56 Koto pitina:ta: mo
e pokao hayeke wandiki ma:nda:ma: Pida mo tina: pitiekeeki handaata: Pida
handake witolo hata: alota: Do hali make Yesu yaapo haya:me leekeme.

57 Koto leekepate Pidama: Dia:me laa honi mea baaso alota: Wanda:o.
Ipikita: I na handolome leekeme. 58 Pa hosiki siki hao hao pea hali
ma:nda:ma: Pida handa: u haota:. Neke make ipika: tapake lataa leekeme.
Koto leekepate Pidama: hombo peaaso alota: Someo I dia:me leekeme.
59 Kutupa nate leke homeke a:nda: paeyeketa: hali ma:nda:ma: ombu

honkopu hao maleke litolo alota: Ala:ta: ma:nda:ma: na a:mbala:me. Do halita: Yesu amele haya:me. Pa ekipeke ipiki make Ka:lili hali yekeme. 60 Koto leeke handaa Pidama: hombo peaaso alota: Someo. Nakana:ma: koto ale ekita: I mata:la:me leekeme. Kutupa koto tomona: kone pi pa alo haena: mo koka:la:ma: tiao e leekeme. 61 Koto kone mo Tekehalima: la:ka:la: moneao Pida handake wiekeme. Kutu pieke Pidama:ta: hande Tekehalina: pimanu dupa lea:me laa niminaeyekeme. Mo koka:la:ma: e ai na leke haena:ta: nakana:ma: titina: amba:la hoto tepo ya biki a:mbao lo hoeyaasota: I na handolome laa lelipikie leekeeki hone wiekeme. 62 Koto ekina: Pida hama opolu bao ota: puki teto tiekema: homolo hata: ka:pa:puki yoka e tieke leekeme.

Yesuta: kitata pea yombua baemekeeki
(Ma:tiu 26:67-68, Maka 14:65)

63 Mo hande Yesu handeteke haemeke haliwekima:ta: Yesu kitata pea yombua baemekeme. 64 Kutupa make mo haliwekima: Yesuna: leke popeleke a:mbao lota: pitolo alota: Neke lia: halina: biki lakie lemekeme. 65 Kutupa make Yesu yaala:meake pimanu wotu lemekeme.

Yesuta: mo Kalesete pa:ta: hatuku pemekeeki
(Ma:tiu 26:59-66, Maka 14:55-64, Dioni 18:19-24)

66 Da kelepeeketa: mo Diu haliwekina: kalesete mombuluekema: mo tondiki haliweki make yeni peao haemeke teke haliweki make Lo Pi walo haemeke haliweki paeyao mombololo hata: Yesu hatuku epemekeme. 67 Ikana:ma: alota: Niki lakie. Neketa: hande Ketiso ya:ka:ta:pe lemekeme. Kutupa Yesuma: hombo peaaso alota: Ima: iki pa:ta: la kua:ka:na:ta: ikana:ma: I hone na tulalimikie. 68 Kutupa Ima: iki lota: pita:la:eki ma:nda: pua:ka:na:ta: ikana:ma: na yoka la kilimikie. 69 Koto pa:la:pate ame do kini pea puaata: hande Wanda:halina: Eiyeketa: oli wele wotu piki Koda:na: popeke nane kikina: pua pitu halieke leekeme.

70 Mo hali paeyaoma: alota: Kota: neketa: Koda:na: Eiyeke ya:ka:ta:pe laa lota: pimikime. Yesuma: hombo peaaso alota: Ika: kone Ie laata: koto alemetaa leekeme.

71 Kutupa ikana:ma: alota: Wekitisimanu weiya:peke na ya:la:me. Nika: kone ipika: pi koto opuma:taa lemekeme.

23

Yesuta: Pailedi pa:ta: hatuku pemekeeki
(Ma:tiu 27:1-2,11-14, Maka 15:1-5, Dioni 18:28-38)

1 Mo hande tapake paeyao tiao Yesuta: mo Pailedi pa:ta: hatuku puaata: 2 ipiki maleke litolo alota: Nikana:ma:ta: do halita: nika: wanda:hali hatuku pu hoeyaaso hata: mo wanda:hali pa:ta: mo Sisana: dakisi mani na hala:pa:pe laata: ipikita: ipika: kone Ketiso laa Kini hali halome la ala:me lemekeme. 3 Mo Pailedima: Yesu pa:ta: alota: Neketa: Diu wanda:halina: kini hali halepe leekeme. Yesuma: Pailedina: pi hombo peaaso alota: Koto aletaa leekeme.

4 Kutupa Pailedima: mo yeni peao haemeke teke haliweki pa:ta: make mo mombelemeke wanda:hali pa:ta: make alota: Ima:ta: do hali hoeyaapeke pota: ma:nda: na handa: witolome leekeme. 5 Koto leekepate mo wanda:halima:ta: ota: honkopu hao hata: alota: Ta hali ipika: wala:la: pima:ta: mo Diudia da yu paeyao pa:ta: hala: wanda:hali hoke hone mea wiatia pomina:la:me. Ipikana:ma:ta: mo Ka:lili nane kini pea a:paata: ameta: do opolo a:pa:la: handa:e lemekeme.

Yesuta: Hetodi pa:ta: tapaeyekeeki

6 Pailedima: koto lemekeeki opua mo wanda:hali pa:ta: lota: pitolo alota: Do halita: Ka:lili hali ya:ka:ta:pe leekeme. 7 Koto laata: Pailedima: Yesuta: Hetodima: handeteke hayeke da yu nane yama: a:pa pia:ka:ta:me laa handa: wiaata: Yesuta: Hetodi pa:ta: tapaeyekeme. Ekipeke koto natena:ta: Hetodita: Diutuseleme da nane a:pa hayeke handa piekeme. 8 Hetodima:ta: Yesu hando haota: ta:na: tiekema: homeekeme. Pa ekipeke. Hetodima:ta: mo Yesuma: pieke ekimanu opu haota: Yesu handulueke laa nate hokuluna: yu wia hatia peekeme. Ipikana:ma:ta: Yesuma: na handeke hau ma:nda: pina:e hone wia hayekeme.

9 Koto ekina: Hetodima: Yesu pa:ta: anemone lota: pita:la: ekimanu wotu lota: piekepate Yesuma: hombo peaasa:eki ma:nda: ota: na piekeme. 10 Kutupa mo yeni peao haemeke you haliweki make mo Lo Pi walo haemeke haliweki paeyao teke pa:ta: leke a:pa honkopu tieke haaso hata: Yesu pa:ta: maleke limikime. 11 Kutupa Hetodi make ipika: a:ndeli minimiki haliweki amele Yesu eto eto lao pa ale au laemekeme. Kutupa ota: epeke au leke dau hokulu mea yamao paa Pailedi pa:ta: tapaa moneayekeme. 12 Amba:ta: Hetodi pita: Pailedi yaapota: a:nda: tunkula alu pea haepekepate koto natena:ta: ta:ma:ni pipikime.

Pailedima: Yesu lina: leekeeki
(Ma:tiu 27:15-26, Maka 15:6-15, Dioni 18:39—19:16)

13 Pailedima: mo yeni peao haemeke you haliwekima: make tondiki haliwekima: make mo wanda:hali 14 paeyao pa:ta: alota: Ikana:ma: I pa:ta: do hali hatuku ipuluta: ipikana:ma: wanda:hali hatuku pu hoeyaasa:me lemepate ameta: Ima: ipikita: ika: leke popelekena: teke weitolopate ipikana:ma: mo mandane pimanu yamba:la:me laa maleke limipate homeke a:nda: yamba:la:la:eki na handolome. 15 Kutupa Hetodima: make do halima: pu hoeyaala: hau homeke a:nda: na handolo hata: niki teke pa:ta: pa do tapaala: handa:e. Ipiki lia homamonota: hoke hau ma:nda: na pa:la:me. 16 Koto ekina:ta: Ima: ipikita: dopitama: yombina: laa pao pena: lolueke leekeme. 17 []

18 Mo mombelemeke wanda:halima: e wi tieke alo hata: alota: Yesuta: homena: liae. Mo Batabasita: pena: tapawae lemekeme. 19 Koto Batabasita: dipula pitieke ekita: ipikana:ma: mo daoni pa:ta: kapomani amele a:nda: lia make mandane wanda:hali lieke ekina: piekeme. 20 Pailedina: honema:ta: Yesu tapaaluekema: yeke mo wanda:hali pa:ta: paa opolo peekeme. 21 Kutu piekepate mo wanda:halima: paa pi tanda pu alualu pitolo alota: A:ka:tei wape piki tina: homena:e. A:ka:tei wape piki tina: homena:e lemekeme.

22 Pailedima: paa hoto tepo peao alo alota: Koto pa:la:pate ipikana:ma: ekipiki pi ata:ka: peala:pe. Ima:ta: ipikana:ma: homa:peke hau ma:nda: na pa:la: ekina: ipikita: pa dopitama: yombina: laa paa tapalueke leekeme. 23 Koto leekepate mo wanda:halima:ta: poya: tieke wotu alo hata: Yesuta: ota: a:ka:tei wape piki tina: endina: laa lemeke e wi ota: yaeyekeme. 24 Koto ekina: Pailedima: Yesu homena:e lemekeeki telia piekeme.

25 Ipikana:ma: mo wanda:halima: pena:e lemeke halita: pena: tapaeyekeme. Mo hande kapomani pa:ta: a:nda: lia make mandane wanda:hali lieke some kone pena: tapaeyekeme. Kutupa Yesuta: mo wanda:halima: ika: hone pa:la:eki pina:yeke hala: moneayekeme.

Yesuta: a:ka:tei wape piki tina: ta mea endiao limikieki
(Ma:tiu 27:32-44, Maka 15:21-32, Dioni 19:17-27)

26 Mo hande dolo miniki haemeke haliwekima:ta: Yesu hatuku pulu haena:ta: Saitini da hali ma:nda: Saimono manda:hande pimikime. Ipikita:

mo kenke honiki nane hao oni daoni tieke aneke pa:ta: opolo ipulu haena: pimikime. Mo dolo miniki haemeke haliwekima:ta: Saimono yola: meata: mo Yesuna: a:ka:tei wape piki ti mea tiawao Yesuna: hoki nane telia: mea epena: lemekeme.

27 Wanda:hali tiekema: Yesu telia: mea pemekeme. Koto wanda:hali amẹlẹta: mandane wanda: sunuta: puki yoka hata: Yesuna: ẹ wopu lemekeme. 28 Koto ekina: Yesuma: la:ka:la: moneaaso hata: alota: Diutuseleme da wanda:sunuo. Ina: ẹ na leketa: ika: kone make ika: wekiwandikina: ẹ lapa:peke. 29 Pa ekipeke mo wetepena: ipula: nate ma:nda: nina:ta: ikana:ma: dupiki pi lelimikie. Mo kenohali wanda:weki make hololuku hake piki wanda:weki make andu liki na sinkipa:la: wanda:weki pa:ta:ta: ta:na:ma: homelememe lelimikie. 30 Koto natena:ta: wanda:halima: oli potemanu pa:ta:ta: Niki manda lopa:e laata: mo yu elimanu pa:ta:ta: Niki mea a:mbae lelimikie. 31 Pa ekipeke dupiki haumanu a:nda: pilia:ta: mo hande ti a:nda: tanisọ kiki pina: pia:ka:na:ta: kota: hapina:ta: eki pilia:pe leekeme.

32 Hali yaapo ma:nda: ipilikita: hoke hau pipiki some yaapo make Yesu amẹlẹ mandakena: lu endialuekema: yeke hatuku pemekeme. 33 Kutupa mo hande haliwekita: mo yueli ma:nda: wiekeeki ipika: bikita: Hali You Holiki lemeke alena: a:pa ikana:ma: Yesu a:ka:tei wape piki tina: lu endiaemekeme. Kutupa mo hande hoke hau pipiki some yaapo make homeke tupa: lu endiaemekeme. Ma:nda:ta: Yesuna: popeke nane kikina: endiao ma:nda:ta: hoe nane kikina: endiaemekeme. 34 Yesuma: alota: Apa:o. Do wanda:halima: piteleme hauta: iki hone na witolo pitelemema: nakana:ma: pa paeyawapeke leekeme.

Kutupa mo dolo miniki haliwekima:ta: Yesuna: daumanu telipaaluekema: kase tupa: telepo laemekeme. 35 Mo wanda:halima: handolo haena: mo Diu wanda:halina: you haliwekima: Yesu kitaaso hata: dupa lemekeme. Mandane wanda:halita: pa:ta:la:tiki piekepate ipikita: hande Koda:ma: mạleke lila: Ketiso haya:ka:na:ta: kota: ipika: kone petelena:e lemekeme. 36 Mo a:ndeli dolo miniki haemeke haliwekima: make Yesu makeaaso hata: ipiki pa:ta: a:pa hoke waini ikali halolo hata: 37 alota: Neketa: hande Diu wanda:halina: Kini hali ya:ka:na:ta: kota: naka: kone pa:ta:la:e lemekeme. 38 Kutupa Yesuna: amboke mandata: dupa laemekeme. Dota: Diu Wanda:halina: Kinie Halie laa wape pea endiaemekeme.

39 Mo hande pi yambeleeke some ma:nda:ma: tetopiki pimanu la: moneaso alota: Neketa: hande Ketiso dia:ya:ka:ta:pe. Neke make diki make pa:ta:la:taa leekeme. 40 Koto leekepate mo hande pi yambeleeke some ma:nda:ma: mo some kake nalo hata: alota: Kutupiki pi na lapee laata: Neketa: Koda: paala: na pa:la:pe. Neke make ipikana:ma: mina:la: tanda kone mineleme. 41 Dikita: dika: pupa: ekina: yenki ana:na: minolopa:pate ipiki homeke hau ma:nda: na pa:la:me laa 42 mo halima: Yesu pa:ta: alota: Yesuo. Neke Kini hali ipilipi dina:ta: I hone wia:peke leekeme. 43 Kutupa Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ima: neke pa:ta: ota: pi la: witolome. Ame do natena: kone I yaapo oli Pa:ta:daisi nane mandakena: halupeke leekeme.

Yesu ota: homeekeeki
(Ma:tiu 27:45-56, Maka 15:33-41, Dioni 19:28-30)

44 Nate you tikeke nate nina:ta: hande nate tala:eki a:mbaota: timba: tiekema: da yu honiki paeyao tumbaota: nate leke tepo nina:ta: mo pa̱a̱ paa piekeme. 45 Kutupa mo hande tembolo da pa:ta: endiaemeke dauta: tekilipualu pea yaapo wiekeme.

46 Yesuma: anekema: e̱ wi alo alota: Apa:o. Yaka temokota: naka: kikina: koto witolo handa:e laata: ota: homeekeme. 47 Mo hande ami haliwekina: you halima: mo piekeeki hando haota: Koda:na: biki mea miniliaaso hata: alota: Ipikita: ota: epeke hali yekeme leekeme.

48 Kutupa mo hande hau handuluekema: mombelemeke wanda:hali paeyaoma:ta: mo piekeeki hando haota: a:ta:ma: homolo hata: ika: hakoko lutia pulu hata: pao da la:ka:la pemekeme.

49 Yesu ota: handaa hone wimiki wanda:hali make ipiki Ka:lili nane kini pea telia: mea epemeke wanda: sunuma: make mo pate leke hata: do hau paeyao handemekeme.

Yesu toko mea hoimikieki
(Ma:tiu 27:57-61, Maka 15:42-47, Dioni 19:38-42)

50-51 Mo Diudia nane wieke daoni ma:nda: A:ta:matia da hali Diosepe hayekeme. Ipikita: ota: epeke tiki tiki hau pu hake hali hao hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki ipula:eki yu wia hao hayekeme. Ipikita: mo Ka̱le̱sete haliweki ma:nda: hondo hayekepate kone ipikana:ma: mo haliweki ame̱le̱ apa:tao pimanu make hau ma:nda: make na piekeme. 52 Ipikana:ma: mo Pailedina: leke popelekena: pua Yesuna: toko honke leekeme. 53 Kutupa ipikana:ma: Yesuna: toko hondaata: hakepiki dauma: tonkao mea tia puaata: toopi anekema: peiyekeeki awa wimiki tikene dama: handeke ale pa:ta: lapa: piekeme. Mo koto lapa: pa:ta:ta: ota: ma:nda: make na hoimikieki yekeme. 54 Mo nateta: Palaide yaalo mo hande Hoto Pila: Nate amba: kini puluekema: pitiekeme.

55 Kutupa mo hande Ka:lili kini pea Yesu telia: mea epemeke wanda: sunuma:ta: Diosepe ame̱le̱ pua mo Yesu lapa: piekeeki handemekeme. 56 Kutupa paa la:ka:la da puaata: mo Yesuna: lokena: holo pimiki totopo piki honkumanu amu pimikime. Kutupata: mo Lo Pima: leeke tupa: hande hoto pila: natena: yaalo hoto pitimikime.

24

Yesu paa tiaeyekeeki
(Ma:tiu 28:1-10, Maka 16:1-8, Dioni 20:1-10)

1 Sande da panake ka:la: polo nate epolo haena:ta: mo wanda: sunuma: Yesuna: lapa: nane mo hande tiki tiki yaemeke totopo wopu piki honkumanu miniki pemekeme. 2 Mo alena: opolo pemekepate mo hande pota: pokeeke toopi tieketa: pete pete yao wiekeeki handaata: 3 honda: pambemekepate mo Tekehali Yesuna: loketa: na wiekeme. 4 Mo wanda: sunuta: koto pa:ta: hata: hone ti yokolo haena: koto kone hake pupapeke leke yala: yala: piki aka: yama: mea hali yaapo a:pa haepekeme. 5 Koto ekina: ota: paala: tiekema: homolo hata: mo wanda: sunuta: kenke nane you mina:niao haena: mo hali yaapoma: alota: Ekipeke mo amba: da:ta hala: halita: mo hali toko u hala: alena: weitelemepe. 6 Ipikita: do pa:ta: na ula:me. Ipikita: amba: tiao pa:la:me. Mo hande ipiki Ka:lili hata: lea:eki manuta: niminaasemepe. 7 Dupa lea:me. Mo Wanda:halina: Eiyeketa: mo hoke hau pu haleme haliwekina: kikina: hala: moneaota: a:ka:tei wape piki tina: tame mea endiao liaata: kutupa hoto tepo peao natena:ta: paa tialieke laa lea:me lepekeme.

8 Kutupa mo wanda:wekima: Yesuna: pi leekeeki niminaota: 9 mo lapa: mina:pa:lao puaata: hande handemekeeki paeyao mo 11 disaipolo haliweki make mandane disaipolo wanda:hali paeyao pa:ta: lemekeme. 10 Koto wanda: sunuta: Meti Ma:kadala make Dioa:na make Dia:mesina: inkiki Meti make iki ame̱le̱ haemeke mandane wanda: sunuma: mo pieke haumanu mo

aposolo haliweki pa:ta: la halemekeme. 11 Kutu lemekepate mo aposolo haliwekima:ta: mo wanda: sunuma: lemeke pita: apa:ta apa:ta piki pi alememe laa hone na wimikime. 12 Kutu piekepate Pidama:ta: mo lapa: handulueke alo pototo laa mo toopi ka:ka:na: pa:ta: pua panda: puniao ala:ta: ma:nda: na handeekepate mo tonkaeyeke aka: hake piki homeke handeekeme. Kutupa moeki handolo hata: penkilipa:tia pominolo hata: paa la:ka:la da peekeme.

Yesuta: mo Emeiase pota:na: handepekeeki
(Maka 16:12-13)

13 Koto homeke natena: kone Yesu telia: mea pomu haepeke hali yaapo ma:nda:ta: oni Emeiase leeke da siki ma:nda: pa:ta: polueke alo pepekeme. Mo da sikita: mo Diutuseleme daoni mina:pa:lao 3 aowa tupa: opolo pula: da yekeme. 14 Kutupa mo hali yaapoma:ta: hande piekeeki manuna: ipilika: ipilika: kone pi hotipipikime. 15 Ipilikana:ma: pi laa hotitia pulu haena:ta: Yesuta: ipiliki teke pa:ta: leke pua mandakena: pemekeme. 16 Ipilikana:ma: ipikita: handepepekepate Yesue laa na handa: wipikime.

17 Yesuma: mo hali yaapo pa:ta: alota: Koto pulu hata:ta: ipilikana:ma:ta: aleke pi hotia:lepepe leekeme. Mo hali yaapota: a:ta: piki leke popeleke hata: poneke ale haepekeme. 18 Ma:nda: hondo Keliopasi leeke halima: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Mo Diutuseleme daoni pa:ta: a:pa haleme kimisu wanda:hali amele̲ta: hande ambaneke numaneke pia: hau manuta: neke homeke na opelepe leekeme. 19 Yesuma: alota: Eki hau manupe leekeme.

Kutupa mo hali yaapoma: alota: Mo hande Na:sa:tete hali Yesu pa:ta: pia: hau manuna: lopa:me. Do halita: potopede yaalo hata: Koda:ma: make wanda:hali paeyaoma: make ipika: pia: hau manuma: make leeke pimanu make honkopu wele pa:la: halie lememe. 20 Kutupa nika: yeni peao haleme you haliwekima: make handeteke haleme haliwekima: make ipikita: a:ka:tei wape piki tina: tame mea endiao lu homaena: yeke hala: moneaemekeme. 21 Kutupa nika: honema:ta: ipikana:ma:ta: mo Isulai wanda:hali lombo tapaalo pa:la: halie hone uma:me. Koto haumanu pa:la: ekita: ameta: tepo peao natee. 22 Kutupata: mandane nika: tapake wanda: sunuma: niki penkilipaememe. Ikita: da ka:la:paaso siki mo lapa:na: pemekepate 23 ipika: loke na handa: wimikime. Mo wanda:weki paa la:ka:la a:pa alota: U̲ leme leme leke enisolo manuma: Yesuta: tiao da:ta hala:me laa lemekeeki niki a:pa la kimime. 24 Koto lemeke nika: mandane tapake pua mo lapa: pemekepate pa mo hande wanda:wekima: lemeke tupa: kone pua handa alota: Yesuta: na handoma:me lememe lepekeme.

25 Kutupa Yesuma: mo hali yaapo pa:ta: alota: Meimei liake some yaapoo. Mo hande potopede halima: leeke pimanu homeke a:nda: hone a̲i na tulao pipika:ta:me. 26 Mo Ketisoma:ta: titina: amba:la tanda meaata: wetepena: oli ipika: pa̲a̲ peaasa:eki pa:ta: honda: pambolota: ana: na pa:la:pe laa leekeme. 27 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: mo Baibolo paeyaona: ipika: pi lao ula:eki paeyao la haleekeme. Ipikana:ma: mo Mosesina: buka manuna: kini pea a:pa mo potopede manuma: lao wieke ekimanu lo paeyaeyekeme.

28 Kutupata: iki paeyao mo polo pimiki da siki teke pa:ta: yeketa: Yesuta: mo pateleke peke nono piekeme. 29 Pate mo hali yaapoma: sa:sa: pitolo hata: alota: Timba: amba: ala:me. Diki amele̲ hae lepekeme. Koto lepeke Yesuta: mo hali yaapo amele̲ haluekema: da peekeme. 30 Kutupa mo hali yaapo amele̲ ne nolueke alo pitiniaota: Yesuma: mo betedi mea keiyae laata: pindipa mo hali yaapo haleekeme. 31 Kutu pitolo pitina: mo hali yaapoma: ipilika: hone lombolo Yesu ya:ka:ta:me laa handa: wipiki dina: kone Yesuta: koto pa:ta: pitiki nono pea alu paeyekeme. 32 Mo hali yaapoma: ipilika: kone

alota: Mo hande pota:na: hande Baibolona: la:la: ekimanu laa kieketa: dika: tukiki naneta: ti uleke leke na teekea lepekeme.
33 Kutupa koto kone mo hali yaapota: tiao paa Diutuseleme nane pua mo 11
disaipolo haliweki make mandane disaipolo haliweki amḛlḛ momba:la pita:
34 hande Tekehalita: ota: da:ta hata: Saimono pa:ta: ipiki peneme yaala:me
laa hotiolo pitimiki ale pa:ta: opolo pepekeme. 35 Kutupa ipilikana:ma: mo
hande pota:na: pieke ekimanu make Yesuma: betedi pindipina: handa:peke
ekimanu make mo wanda:hali pa:ta: la halepekeme.

Disaipolo haliweki paeyaoma: Yesu handemekeeki
(Ma:tiu 28:16-20, Maka 16:14-18, Dioni 20:19-23, Aposolo 1:6-8)

36 Mo hande hali yaapoma: moeki alo haena:ta: koto kone mo Tekehali
ipika: kone iki amḛlḛ mandakena: peneme yao hata: alota: Puki lopaasa:eki
iki pa:ta: wina:e leekeme. 37 Mo wanda:hali paeyao pututu tiekema: ho-
molo hata: ika: honema:ta: temoko handoloma:me hone wimikime. 38 Pate
Yesuma: iki pa:ta: alota: Ekipeke paala:ma: homelemepe. Ika: hone pa:ta:ta:
hone yaapo yaapo ekipeke witelemepe. 39 Yaka kiki anke handolota: ota:
I̲ ya:ka:ta:me lapa:peke. I̲ wataemeka:na:ta: ota: I̲e hone wilimikie. Watae.
I̲ta: temoko yoluta: loke make holiki make na halo pua:pate ikana:ma:ta: I̲ta:
holiki hao loke haloeki handa:pe laa leekeme. 40 Yesuma: doeki laata: ipika:
kiki anke waleekeme. 41 Kutu piekepate ikana:ma: ta:na: tiekema: tumbitolo
hata: hone ti yokolo hata: hone na tulaemeke handaa Yesuma: iki pa:ta: alota:
Napeke ale ma:nda: wia pilimipe leekeme. 42 Koto leeke ikana:ma: ta:peli
teekeeki siki halemeke handaa 43 mea ika: leke popelekena: neekeme.
44 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: alota: Do hau manuta: hande I̲ amḛlḛ haeme
dina: la kua: ekimanue. Mo hande Mosesina: Lo Pi wape pea ula: ekina:
make hande potopede haliwekima: wape pea ula: ekina: make hande Emeli
bukana: wape pea ula: ekina: make I̲na: lao ula:eki manuta: ota: yaapeke
ya:la:me leekeme. 45 Kutupa Yesuma: mo wanda:halina: honemanu lumbao
mo Baiboloma: leeke ekimanu opina: laa 46 iki pa:ta: alota: Dupa wape pea
ula:me. Hande Ketisota: tanda amba:la ota: mea homaata: hoto tepo peaa-
sota: ota: paa tialieke laa wape pa:la:me. Kutupa make 47 ipika: bikina: mo
hoke hauna: hone la:ka:la:la:eki make pa paeyaasa:eki make mo Diutuseleme
da pa:ta: kini pea pua mo kenke honiki paeyao pa:ta: haleme wanda:hali
pa:ta: ota: walotia pua:pa:peke ya:la:me. 48 Ikita: do hau manuna: wekitisie.
49 Kutupa I̲ma:ta: yaka Apa:ma: amba: kone la: ula: ale iki pa:ta: tapalueke.
Pate ikana:ma:ta: do daoni tieke pa:ta: mo hande wele pa:la:eki tieke oli ya
nane iki pa:ta: epena: yu wia pita:pa:peke ya:la:me leekeme.

Yesu oli ya nane mea peekeeki
(Maka 16:19-20, Aposolo 1:9-11)

50 Kutupa Yesuma: mo wanda:hali hatuku mo daoni tieke mina:pa:lao mo
Bedani puaata: ipika: kiki mina:liao mo wanda:hali epeaeyekeme. 51 Kutu
pitolo haena:ta: Yesuta: iki mina:pa:lao oli hepeni nane hatuku peekeme.
52 Mo wanda:halima: Yesuna: biki miniliaaso hata: ta:na: tiekema: tumbitolo
hata: mo Diutuseleme da nane la:ka:la paa pemekeme. 53 Kutupa ikana:ma:
mo tembolo da pa:ta: Koda: pa:ta: keiyae alo hata: ika: nate lekemanu paeyae-
mekeme.

Dionima: wape pieke Pi Seliapoe

Deto hala: Pi

1 Amba: titina: do kenke ya yaapo a̲i na wepia wina: leeke pita:ta: mo hande Pita: hao hayekeme. Ipikita: Koda: yaapo hao hayekepate Koda: hayeke tupa: kone ipiki make hayekeme. 2 Ipikita: mo kini pieke pa:ta: kone Koda: yaapo mandakena: hao hayekeme. 3 Koda:ma: leeke handaata: mo hande Pima:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: leekepate aleta: ma:nda:siki kone Koda:ma: ipika: honumake hata: na wepia wina: leekeme. 4 Mo hande Pi pa:ta:ta: da:ta:la:eki pitiekeme. Kutupa mo da:ta:la: ekita: kenke wanda:halina: pa̲a̲ peaasa:eki pitiekeme. 5 Mo hande pa̲a̲ peaasa: ekima:ta: mo timba: la:pa pula: pa:ta: pa̲a̲ peaasa:pate kone mo hande timba: la:la: ekima:ta: pa̲a̲ pa:la:eki na honiao hala:me.

6 Koda:ma: ipika: pi mea epena: tapaeyeke halita: Dioni tapaeyekeme. 7 Kutupa Dionima:ta: mo hande pa̲a̲ pa:la: ekita: wanda:hali waluekema: epeekeme. Kutupa wanda:hali paeyaoma: ipikana:ma: mea epeeke pi opua pi mina:yeke handa loluekema: epeekeme. 8 Dionima:ta: mo hande pa̲a̲ na peaeyekepate ipikana:ma:ta: mo hande pa̲a̲ pa:la: ekita: wanda:hali pa:ta: waluekema: epeekeme. 9 Mo hande pa̲a̲ pa:la: ekita: ota:eki yaalo hata: kenke paeyao pa:ta: a:paata: wanda:hali paeyaona: pa̲a̲ peao hala:me.

10 Kutupa mo hande Pita: kenkena: a:pa hayekeme. Koda:ma: leeke handa ala:ta: ala:ta: paeyao ipikana:ma: wepia wina: leekepate kenke wanda:halima:ta: ipiki hone na wimikime. 11 Ipikita: ipika: kenke teke nane epeekepate kone ipika: wanda:halima: ipiki na handa: mimikime. 12 Kutu pimikipate mandane wanda:halima:ta: ipiki handa: meata: ipiki pa:ta: hone tulao hatiki pimikime. Kutu pimiki handaata: koto wanda:halita: Koda:na: weki wandiki haena: leekeme. 13 Koto ekina: Koda:ma: mo wanda:halita: ipika: weki wandiki haena: leekepate kenke halima: mendiaasa: tupa: na mendiaeyekeme. Koda: kone ika: apa: hayekeme.

14 Mo hande Pita: hali au la a:pa niki amele̲ haya:me. Ipika: pa̲a̲ pu hala:eki pa a:ta:ma: homa:la:eki make ota: hau pita:la:eki make tumba pitia:eki nikana:ma: handoma:me. Koto hande pa̲a̲ pu hala: ekita: ipikita: Atekena: Eiyeke homeke kone hata: miekeme.

15 Dionima: Yesu hala:eki niki pa:ta: la kuluekema: wi la alota: I̲ma: amba: hande lo haowa: ekita: dupae. Ya hoki nane ipilie halita: I̲ na mendiki haena: kone ipiki amba:la hao hayeke ekima: I̲ ankulala:me. Kutupa hande lo haowa: ekita: ameta: do hali pa:ta: loa:me.

16 Ipika: pa a:ta:ma: homa:la:eki tumba hala:eki mea niki kia:tiki kia:tiki peaata: niki paeyao amba: epeaala:me. 17 Koda:ma:ta: mo hande Lo Pimanu niki pa:ta: la kina:yeke Mosesi pa:ta: la haleekeme. Kutu piekepate pa a:ta:ma: homa:la:eki make ota: hau pita:la:eki make Yesu Ketisoma: mea a:paeyekeme. 18 Hali homeke ma:nda:ma: Koda: ota: na handeekeme. Kutu piekepate Eiyeke homekema: homeke Koda: tupa: hata: Atekena: popeke nane kikina: pila: halima: kone ipikana:ma: niki la ka:la:me.

Bapitaisi peao hayeke hali Dionina: pi
(Ma:tiu 3:1-12, Maka 1:1-18, Luku 3:1-18)

19 Dionima: koto leeke ekina: mo Diutuseleme nane haemeke Diu haliwekima:ta: yeni peao haemeke haliwekima: make Lipae tapake haliwekima: make Dioni pa:ta: Neketa: epika:ta:pe laa lota: pulu pena: tapaemekeme.

20 Dionima:ta: Ika: pi Ima: na hombo peaalueke pi na leke ipikana:ma: ota: ka:la:pa: bao alota: Ita: Ketiso dia:me la leekeme. 21 Koto leeke mo haliwekima: ipiki lota: pitolo alota: Kota: neketa: epi ya:ka:ta:pe. Neketa: Elaidiape lemekeme. Dionima: ika: pi hombo peaaso alota: Ita: koto hali dia:me leekeme. Mo haliwekima: paa lota: pitolo alota: Neketa: mo hande Potopede halipe lemekeme. Dionima: ika: pi hombo peaaso alota: Dia:me. Ita: koto hali dia:me leekeme. 22 Mo haliwekima: alota: Neke haleeki niki pa:ta: la kie laata: Nikana:ma: opua niki tapaeme haliweki pa:ta: lolo pomonoyeke neke haleeki kone nakana:ma: eki pi lelipikipe lemekeme. 23 Dionima: ika: pi hombo peaaso alota: I halo ekita: dupae. Hali homekema: mo hapu hala: alena: hata: wi ala: ekita: dupae. Tekehali epena:yeke pota: tikitikina: pilaapa:peke. Koto leeke pita: mo potopede hali Aisayama: wape pieke pi kone leekeme.

24 Mo lota: pulu pena: tapaemeke haliwekita: mo Pa:tisi haliwekima: tapaemekeme. 25 Mo haliwekima: Dioni lota: pitolo alota: Neketa: Ketiso make Elaidia make mo hande Potopede hali make na hata: kone ekipeke wanda:hali bapitaisi peao halepe lemekeme. 26 Dionima: ika: pi hombo peaaso alota: Ima:ta: wanda:hali ikalima: bapitaisi peaaso halopate iki tukiki pa:ta: hala: hali ma:nda: ikana:ma: na handelememe. 27 Koto halita: ya hoki nane ipula:pate ipika: anke dake limbiti pa:la: pu Ima: ka:la:papeke ana: na pa:la:me leekeme.

28 Koto hau pimiki ekita: mo Bedani da pa:ta: mo Diodani ikali mone tea:na: Dionima: bapitaisi peaeyeke alena: hata: pimikime.

Koda:na: Sipisipi Ma:na:na: Ikiki

29 Da kelepeeketa: Dionima: ipiki pa:ta: Yesu epeekeeki handolo hata: alota: Koda: ipika: Sipisipi Ma:na:siki koto ipula:ma: handa:pe laa ipikana:ma: kenke wanda:hali paeyaona: hoke hau peleme ekimanu mea pula:me. 30 Hande loa: ale hali ma:nda: yaka hoki nane ipiliepate I na mendiki haena: kone ipikita: amba: hao hayeke ekima: I ankulala:me loa:me laata: 31 Hande halita: epipe laa hone na ua:pate Ima: Isulai wanda:hali paeyao pa:ta: waluekema: ikalima: wanda:hali bapitaisi peaalo epoa:me leekeme.

32 Dionima:ta: pi la halolo hata: dupiki pi leekeme. Hande melipuma: handeke ba aiya hola:pa:niaasa: tupa: mo Sipitidita: hepeni nane hao hola:pa:niao a:pa ipiki pa:ta: pitia:eki Ima: handoa:me laa 33 Koto pita: kone Ima: mo hali epipe hone na ua:pate hande ikalima: wanda:hali bapitaisi peaalo pono I tapaeya: Koda:ma: I pa:ta: alota: Mo hande Holi Sipitidita: hola:pa:niao a:pa hali ma:nda: pa:ta: pila:eki handilipikie laa koto halima:ta: Holi Sipitidima: wanda:hali bapitaisi peao hala:me lea:me laa leekeme. 34 Dionima: alota: Koto ekita: Ima: handoa:me. Koto ekina: ipikita: Koda:na: Eiyeke hala:eki iki pa:ta: la kitolome leekeme.

Amba: titina: Yesuna: hoki nane telimiki haliweki

35 Da kelepeeketa: Dioni make ipika: disaipolo hali yaapo make koto pa:ta: paa a:pa hata:ta: 36 Yesu yapeekeeki handaata: ipikana:ma: alota: Dota: Koda: ipika: Sipisipi Ma:na:sikie leekeme. 37 Mo hande disaipolo hali yaapoma: koto leeke pi opuaata: Yesu amele mandakena: pemekeme. 38 Yesuma: la:ka:la: mina ipiki telia: mea epepekeeki handaa ipiliki lota: pitolo alota: Aleke weitelepepe leekeme. Ipilikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: La:baio. Neketa: hando pa:ta: hao halepe lepekeme. Do La:bai ala: ekita: Disa la kone ala:ekie. 39 Yesuma: ipilika: pi hombo peaaso alota: A:pa handa:pe la leeke handaa ipika: hayeke alena: handolo puaata: koto pita: ipilikita: ipiki amele hao haemekeme. Koto hau pimiki hauta: welealo nane 4 okoloko pimikime.

40 Mo hande hali yaapota: Dionima: leeke pi opua Yesu amele halo pepeke
hali yaapo ma:nda:ta: A:ndutue. Saimono Pida ipika: hamekee. 41 Koto
kone A:ndutuma: ipika: hameke Saimono handa: wia ipiki pa:ta: alota:
Hande Mesayata: dikana:ma: handa: ulupa:me leekeme. Do Mesaya ala:
ekita: Ketisoe laa ala:ekie. 42 Koto pi laata: ipikana:ma: Yesu pa:ta: Saimono
hatuku peekeme. Yesuma: Saimono handolo alota: Neketa: Dionina: eiyeke
Saimonoe. Wetepena:ta: naka: biki Sipasi lelimikie. Koto bikita: Pida kone
homeke niki Toopi la kone leekeme.

Yesuma: Pilipi Nada:niele yaapo wi leekeeki

43 Da kelepeeketa: Yesuta: Ka:lili nane polueke hone wiekeme. Ipikana:ma:
Pilipi handa: wia ipiki pa:ta: alota: Dika: pana: epoe leekeme. 44 Pilipita:
Betesaida halie. Hande A:ndutu Pida yaapo haepeke da konee. 45 Koto
ekina: Pilipima: Nada:niele handa: wia ipiki pa:ta: alota: Hande Mosesima:
Lo Pimanu wape pitolo hata: wape pa:la: halita: mo Koda:na: potopede
haliwekima: wape pa:la: hali kone handa: uluma:me. Ipikita: Na:sa:tete
hali Diosepena: eiyeke Yesue laa leekeme. 46 Na:sa:tete nanema: epekeeki
ma:nda: ipula:eki handa:peke ya:la:pe laa lota: pitolo haena:ta: Pilipima: ipiki
pa:ta: alota: A:pa handa:taa leekeme.

47 Nada:niele Yesu pa:ta: ipulu haena: kone Yesuma: handa Nada:nielena:
pita:la: ekita: dupae laa ma:nda: pa:ta: la halolo alota: Do halita: ota:
Isulai halie laa ipiki pa:ta: yayapiki hau ma:nda: na ula:me leekeme.
48 Nada:nielema: Yesu pa:ta: opolo a:pa lota: pitolo alota: Nakana:ma: Ita:
ekipa handa alepe leekeme. Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Pilipima:
neke wi ai na leeke dina: kone neketa: mo hande nose ti teke pa:ta: pitieki
Ima: amba: handoa:me leekeme. 49 Nada:nielema: ipika: pi hombo peaaso
alota: Disao. Neketa: Koda:na: Eiyekee. Neketa: Isulai wanda:halina: Kini
halie leekeme. 50 Yesuma: alota: Ima: neketa: nose ti teke pa:ta: pitieki
handoa:me loa: ekina: hone tulaaso alepe laa kutupiki hausunu ankulalo
peleme hau tieke tiekemanu pulu pa:la:eki handilipikie leekeme. 51 Yesuma:
iki pa:ta: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ikita: hepeni nane lomba:pa ula:
alena: Koda: ipika: enisolo haliweki mo Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: a:pa hata:
hola:pa:niatiki a:meiyatiki pilimieki handilimikie leekeme.

2

Keina da pa:ta: wanda: miekeeki

1 Nate yaapo paeyeketa: mo Ka:lili nane hayeke da Keina da pa:ta:ta:
hali homekema: wanda: miekeme. Kutupa Yesuna: inkiki make koto pa:ta:
hayekeme. 2 Yesu ipika: disaipolo haliweki amele tonka:na: mo wanda:
hapieke alena: ipupe laa wi leekeme. 3 Mo hande waini ikali no paeyao
ma:nda: na pitieketa: Yesuna: inkikima: ipika: weki Yesu pa:ta: alota: Hande
waini ikali no paeyao ma:nda: na pila:me leekeme. 4 Kutupa Yesuma: ipika:
ama: pa:ta: alota: Wanda:o. Ya pulu poloeki nakana:ma: dupi dupi laa I pa:ta:
na lelipikie laata: Ya nateta: ai na ipula:me leekeme. 5 Pate ipika: ama:ma:ta:
mo e pokaemeke haliweki pa:ta: alota: Ipikana:ma: la:lie pi opua pea:pa:peke
leekeme.

6 Mo Diu wanda:halima: ika: hande ikalima: tandepa:la: hau pu haemeke
ekina: toopima: wepia ikali kanake yunki mindiki hata: mo pa:ta: wiekeme.
Kanake homeke pa:ta: ikalita: 80 lida o 90 lida tupa: pitaapeke yeekeme.
7 Yesuma: mo e pokaemeke haliweki pa:ta: alota: Mo toopi ikali kanake ma-
nuna: ikalima: tumba tumba pipe leekeme. Koto leeke mo haliwekima: mo
ipi kanakemanu tumba tumba pimikime. 8 Kutu pu paeyeke Yesuma: alota:

Mandane ekita: kanake mandane ekina: yupu tia mo ne handeteke hala: hali pa:ta: mea pua hala:pe leekeme. Koto leeke mo ikali mandaneeki yupa mea pua halemekeme. 9 Kutupa mo halima: mea naa handeekepate ota: waini ikalima: kone handeekeme. Mo halima:ta: koto waini ikali yupimikieki pa:ta: hone na wiekepate hande ikali yupimiki e pokaemeke haliwekima: hone wimikime. Koto ekina: ipikana:ma: mo wanda: tekehali wi la: mea 10 ipiki pa:ta: alota: Haliweki paeyaoma: waini ikali ota: epekeeki amba:la hale hale pea kutupa mo ne nolo epo laa epemeke wanda:halima: waini ikali wopu nemeke hoki naneta: mo hosiki metoko piki waini ikali hale hale pilieke. Pate nakana:ma: mo ota: epeke waini ikalita: hosiki sa:sa: pea wia hao ame kone hale hale pina: aleme leekeme.

11 Yesuma:ta: mo Ka:lili nane hayeke da Keina da pa:ta: hata: ipika: wele piekeeki koto pa:ta: amba:la piekeme. Koto pa:ta: hata: ipikana:ma: ipika: kapu tieke hala:eki peneme yao waleeke handaa ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: hone tulaemekeme.

12 Kutu pieke hoki naneta: Yesu make ipika: inkiki make ipika: hameketiti make ipika: disaipolo haliweki tonka:na: paeyao Kapeneami da pa:ta: pua hoto mandane ekimanu koto pa:ta: haemekeme.

Yesu mo tembolo da nane peekeeki (Ma:tiu 21:12-13, Maka 11:15-17, Luku 19:45-46)

13 Mo Diu wanda:halima: ika: Lombei Pupa Yapeeke natena: ne pambuluekema: haemeke handaata: Yesuta: mo Diutuseleme da nane peekeme. 14 Yesuma: mo tembolo da tukiki pa:ta: pua handeekepate mandane haliwekima: kao make sipisipi ma:na:manu make melipuma: handeke bamanu make mandane haliwekima: hambena:yeke wia pitimikieki make mandane haliwekima: ika: teipolo pa:ta: pita: mani topo pimikieki make handeekeme. 15 Ipikana:ma: pu tunkulikimanu meaata: ponka: pilimepi pea depita wepiaata: paeyao hama pena: mo kao sipisipi ma:na:manu tonka:na: tolu liekeme. Mo mani topo pu pitimiki haliwekina: teipolomanu londolo ba ba pea ika: manimanu tonka:na: hoelo ba ba piekeme. 16 Kutupa mo melipuma: handeke bamanu wia pitimiki haliweki pa:ta: alota: Do alemanu mu tia hama pupe. Yaka Apa:na: data: makedi da au na lapa:peke leekeme. 17 Ipika: disaipolo haliwekima: mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki hone wimikime dupae. Koda:o. Naka: da epeaalo polo hone witolo ekita: Ita: titipu wopu polome wape pa:la:me.

18 Mo Diu haliwekima: ipika: pi hombo peaaluekema: lota: pitolo alota: Do pitele hauta: naka: biki ula:eki niki pa:ta:ta: waluekema: eki wele piteleeki pilipiki lemekeme. 19 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Do hande Koda:na: da leisimika:na:ta: Ima: hoto tepona: pa mea a:meiyao haena: lolueke leekeme. 20 Mo haliwekima: alota: Do hande tembolo da a:etolo haena: 46 bapimanu amba: paeya:pate nakana:ma:ta: hoto tepona: kone paa mea a:meiyao haena: loluekema: alepe lemekeme. 21 Koto lemekepate Yesuma: mo hande tembolo da leeke ekita: ipika: loke pa:ta: kone leekeme. 22 Koto ekina: Yesu homeeke Koda:ma: pa mea tiaeyeke natena: ipika: disaipolo haliwekima: do leeke pi hone wimikime. Kutupa mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki make Yesuma: leeke pimanu make hone tulaemekeme.

Yesuma: haliweki paeyaona: honeta: handeekeeki

23 Mo hande Lombei Pupa Yapeeke ne pambemeke dina:ta: Yesuma: mo Diutuseleme da pa:ta: hata: ipikana:ma: wele wotu pieke ekimanu wanda:hali wopuma: handaata: ipiki pa:ta: hone tulaemekepate 24 Yesuma:ta: wanda:hali paeyao ika: piteleme ekimanu wotu handa: wiaata:

mo wanda:hali pa:ta: hone na tulaaso hata: na taleekeme. 25 Wanda:halina: puki pa:ta: ula: ekimanu Yesuma: wotu handeeke ekina: hali ma:nda:ma: ipiki pa:ta: la hala:peke na yeekeme.

3

Yesu Nikodimasi yaapo

1 Handa Pa:tisi tapake hali homeke Nikodimasita: ipikita: mo Diu wanda:halina: Kaḷesete hali hata:ta: 2 nate ma:nda:na: timba Yesu pa:ta: pua alota: Disao. Neketa: Koda:ma: tapaaleke walele hali hale ekita: handoloma:me. Kutupa nakana:ma: wele pitele tupa: Koda: yaapo na hake halima: wele pea:peke na ya:la:me la leekeme. 3 Koto pi leeke handa Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ima: neke pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: pa panake weki leke na mendia:ka:na:ta: kota: Koda: ipika: Kilu Tombuao Hala:eki na handilieke leekeme. 4 Nikodimasima: alota: Keileke halima:ta: ekipa panake weki leke paa mendiliekepe laa Ipika: inkikima: hoto yaapo peao paa mendina: alepe leekeme. 5 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ima: neke pa:ta: ota: pi alome. Hali homeke a:nda: ikalima: make Sipitidima: make ipikita: panake weki leke paa na mendia:ka:na:ta: Koda: ipika: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: na honda: pamba pelieke laa 6 weki mondu hala: ale manuma:ta: ipika: loke hala:eki kone mondu hala:pate mo Sipitidima:ta: ipikima: handekeeki kone pitaalieke laa leekeme. 7 Ima: iki paeyao pa panake weki wandiki leke mendia hamina: alo ekina:ta: hone ta:ta: na wia:peke. 8 Po ipula: ekita: ipika: honema: kone ipula:me. Ipika: u la ipula: ekita: nakana:ma: opitelepate hao ipula:eki make mandane pula:eki make nakana:ma: na handilipikie. Kutupa mo poma: pita:la: tupa: mo Sipitidima: wanda:hali make panake weki leke mendilieke leekeme.

9 Kotoeki opua Nikodimasima: lota: pitolo alota: Nakana:ma: koto ale ekita: ekipa peaaliepe leekeme. 10 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Neketa: do Isulai wanda:halina: wala:la: hali tieke ma:nda: halepate do aloeki manuta: hone na wiaalepe. 11 Ima: neke pa:ta: ota: pi alome laa Nikana:ma: honema: handoloma: ekimanu make lekema: handoloma: ekimanu make la kitoloma:pate iki pa:ta: hala: hali homeke a:nda:ma: make do pi opuluekema: hone na wita:la:me. 12 Do kenkena:eki Ima: walolo ekimanu na opimika:na:ta: kota: oli hepeni nane pita:la: ekimanu waloa:ka:na: make ekipa opilimikipe. 13 Kutupa hali homeke a:nda: oli hepeni nane na pa:la:pate hande Wanda:halina: Eiyeke hepeni nane hao a:pa:la: hali homekee laa leekeme.

14 Hande Mosesima: mo hapu hayeke alena: hata: mo keto mea a:meiyaeyeke tupa:ta: kota: koto tupa: kone hande Wanda:halina: Eiyeketa: 15 ipiki pa:ta: hone tulao haleme wanda:halima: deto hala:eki mina:yeke haliwekima: ipiki mea a:meiyalieke. 16 Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: kenke wanda:hali pa:ta: pukima: wotu homolo hata: ipika: Weki homeke kone kiekeme. Kutupa hali epima: ipika: Weki pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: kota: koto hali na homeke deto hala:eki mina:yeke kiekeme. 17 Koda:ma:ta: ipika: Weki kenke wanda:halina: pi yokaalu peaalo pa:la: hali haena:yeke na tapake ika: mea da:taalo pa:la: hali haena:yeke tapaeyekeme.

18 Kutupa hali epima: mo hande Weki pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: pi yokaalu pilieeki pa:ta: na pelieke. Pate hali epima: hone na tulao haya:ka:na:ta: hande pi yokaalu pilie natena: Koda:na: Weki homeke pa:ta: hone na tulao hayeke ekina: ipikana:ma: wini pea:peke na ya:la:me. 19 Mo pi yokaalu pulu pa:la: ekita: dupae. Do kenkena: paa pa:la:eki amba: epa:la:pate haliwekima:ta: ika: hoke haumanu pu haleme ekina: hande paa pa:la: ekita:

kiao mo timba:la: pamba:la:eki pa:ta: haluekema: hone witelememe. 20 Hoke hau pu haleme haliwekima:ta: mo p̲a̲a̲ pa:la: ekina: ika: hoke haumanu peneme yao walaapa:na: ota: kiaaso hata: mo p̲a̲a̲ pa:la:eki pa:ta: na ipilimikie. 21 Kutu pa:la:pate hali epima: ota: hau pu hala: halima: mo p̲a̲a̲ pa:la:eki pa:ta: ipilieke. Kutupa mo p̲a̲a̲ pa:la: ekima: ipika: piekeeki manuta: Koda: yaapo hata: pieke ekimanu peneme yao walena:yeke ipilieke.

Yesu Dioni yaapo

22 Koto hoki naneta: Yesu ipika: disaipolo haliweki ame̲le̲ mo Diudia nane pua koto pa:ta: hata: wanda:hali bapitaisi peatiki pimikime. 23 Dionima: make mo Seilimi da teke pa:ta: Inoni da hata:ta: ikali wotu pitieke handaa ipiki pa:ta: a:pa:tiki pimiki wanda:halita: ipikana:ma: bapitaisi peatiki piekeme. 24 Koto pita:ta: Hetodima: Dioni dipula a̲i̲ na pitaake haena: piekeme.

25 Kutupa Dionina: disaipolo mandane haliwekima: mo Diu hali homeke ame̲le̲ mo pi ula: ekina: ikalima: peiya:tiki pia:peke ekina: pi yokaalu pimikime. 26 Koto ekina: Dioni pa:ta: pua alota: Disao. Mo Diodani ikali mone tena: neke yaapo mandakena: haya: halita: hande nakana:ma: niki pa:ta: walea: halima:ta: kota: ameta: ipikana:ma: bapitaisi peaaseke handaa wanda:hali wopu ipiki pa:ta: pua:tiki pitelememe lemekeme.

27 Koto ekina: Dionima: ika: pi hombo peaaso alota: Koda:ma: niki pa:ta: aleta: ma:nda: na kia:ka:na:ta: kota: mea:peke na ya:la:me laa 28 I̲ta: Ketiso dia:me. Koda:ma: titina: I̲ amba:la tapaala:me laa iki pa:ta: la kua: ekita: amba: opimime leekeme. Hande wanda: mina:la: ekita: mo wanda:ta: halikina:eki halieke laa 29 mo wanda: teke halina: hameketa: mandakena: hata: kone wanda: teke halima: lelie pi opitolo hata:ta: ta:na:ma: homilieke. Koto ekina: yaka ta:na:ma: homa:la: ekita: tumba ula:me laa 30 Ipikita: tieke daeyatiki pitolo haena:ta: I̲ta: hosiki uniatiki pea:peke ya:la:me.

Oli manda hao a:pa:la: hali

31 Oli manda hao a:pa:la: halita: paeyao pa:ta: manda halieke. Kenkena: hao a:pa:la: halima:ta: kenkena: hali hata: kenke pimanu lelieke. Oli manda hepeni nane hao a:pa:la: halima:ta: paeyao manda hata:ta: 32 ipikana:ma: handa:la:eki make opita:la:eki make la kita:la:pate wanda:halima: ipika: pi opua na miniki halememe. 33 Hali epima: ipika: pi opua miniki haya:ka:na:ta: Koda:ma: ota:eki ala:me laa lelieke. 34 Koda:ma: tapaala: halima:ta: Koda:na: pimanu lalieke. Koda:ma: ipiki pa:ta: Holi Sipitidi hala:la: ekita: tombo wia na hala:la: ekina: loa:me. 35 Atekema: ipika: Eiyeke pa:ta: pukima: homolo hata: ala:ta: ala:ta: paeyao Eiyekena: kiki pa:ta: wina: la:la:me. 36 Hali epima: hande Eiyeke pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: kota: koto halima: da:ta: hao halo pa:la:pate hali epima: hande Eiyekena: kakena: na homea:ka:na:ta: deto hala:eki na miki haena: Koda: ipika: mineke panka:la:eki koto hali pa:ta: ula:me.

4

Yesu mo hande Sametia wanda: yaapo

1 Koto natena:ta: mo hande Pa:tisi haliweki pa:ta: pi dupa la:niaeyekeme. Yesuma: disaipolo wanda:hali wopu meaata: bapitaisi peao pita:la: ekima: Dionima: pita:la: ekita: wetepe yaasa:me laa la:niaeyekeme. 2 Koto la:niaeyekepate Yesu ipikana:ma: bapitaisi na peaake ipika: disaipolo haliwekima: homeke bapitaisi peatiki pimikime. 3 Koto la:niaeyeke pita: Yesuma: make opuaata: mo hande Diudia nane mina:pa:lao mo Ka:lili nane peekeme.

4 Koto nane pulu hata: Sametia nanema: lopa:la: peekeme. 5 Kutupa Sametia lopa:la: puaata: daoni homeke pa:ta: opolo peekeme. Koto daoni bikita: Saika lemekeme. Mo da teketa: hande Dieikopema: ipika: eiyeke Diosepe pa:ta: haleeke kenke teke pa:ta: hayeke dae. 6 Koto kenke pa:ta: Dieikopema: aweeke naku pa:ta: ikali pitiekeme. Kutupa Yesuta: pota:na: ipu hao anke litu pieke mo naku ikali teke pa:ta: pitiekeme. Nate you tikekena: haena: pitiekeme.

7 Kutupa pitina: Sametia wanda: homekema: ikali nolo epeekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ikali ma:nda: nono kie leekeme. 8 Ipika: disaipolo hali-wekima: mo daoni pa:ta: ne hambolo pena: pita: leekeme. 9 Mo Sametia wanda:ma: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Ita: Sametia wanda: halopate neketa: Diu hali hata: kone ekipeke I pa:ta: Ikali ma:nda: nono kie laa honke alepe leekeme. Koto Sametia wanda:halima: ika: ne ikali no haemeke kawaso manuta: mo Diu wanda:halima: yola: alu pea napeke na yeeke handa loa:me. 10 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma:ta: Koda:ma: kita:la: ale make neke pa:ta: Ikali ma:nda: nono kie laa honke ala: halina: biki make hone wika:na: yoluta: kota: naka: honke aleeki ipikana:ma: opua da:ta:la: ikali kulu pia:me leekeme.

11 Mo wanda:ma: ipiki pa:ta: alota: Aneke halio. Do nakuta: ota: oni pa:ta: leke awa:niaala:me. Koto pa:la: ekina: neketa: ipi kanake na wia halepate da:ta:la: ikali ekipa naa kuluekema: alepe laata: 12 Nika: apa:mei Dieikopema:ta: do naku ikali niki pa:ta: ka:la:me. Do ikalita: ipikana:ma: make ipika: eiyeke titima: make ipika: ma:na: manuma: make na:tiki pu haemekeme. Neketa: Dieikope ankulaluekema: alepe leekeme. 13 Yesuma: mo wanda: pa:ta: alota: Hali epima: do naku ikali naa haota: wetepena: make ikali nena: pa pea:tiki pilieke. 14 Kutu piliepate hali epima: Ima: halolo ikali naa haya:ka:na:ta: koto halita: ikali nena: paa na pilieke. Ima: do alo ekita: do ekina: yeke loa:me. Ima: halolo ikalita: mo hali tukiki pa:ta: pita: opa:la: ikali kone pitilieke. Kutupa hande ikalima:ta: opolo hata: mo halita: da:tao haena: lelieke leekeme.

15 Mo wanda:ma: ipiki pa:ta: alota: Aneke halio. Nakana:ma: koto ale ikalita: I ma:nda: kie leekeme. Kutupa wetepena: ikali nena: paa na pitolo hata: do naku ikali nolo paa na ipulueke leekeme. 16 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: haliki amba:la wi lolo puaata: do pa:ta: paa a:pa:peke leekeme. 17 Mo wanda:ma: alota: Ita: hali dia:me leekeme.

Koto leeke handaa Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Nakana:ma: Ita: hali dia:me ale ekita: ota: pi aleme. 18 Neketa: yunki hata: haliwekina: da amba: pekepate ame do halepe hali make ota: naka: haliki dia:me laata: Nakana:ma: ale ekita: ota:ekie leekeme. 19 Mo wanda:ma: ipiki pa:ta: alota: Aneke halio. Ameta: neke handolome laa Koda:na: pi la: mea halo hale hali ya:ka:ta:me leekeme. 20 Nika: apa:mei amedama: niki Sametia wanda:hali pa:ta: Do pote pa:ta: pua mombela Koda: pa:ta: yeni pea:pa:peke laa lemekepate Diu haliweki ikana:ma: alota: Diutuseleme da pa:ta: pua mombela Koda: pa:ta: yeni pea:pa:peke alememe leekeme.

21 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Wanda:o. Ima: do aloeki opua:peke. Nate ma:nda: ipilieke laa koto nate epea:ka:na:ta: kota: do pote pa:ta: hata: make oli Diutuseleme da pa:ta: hata: make wanda:halima:ta: hande Apa: pa:ta: yeni na pilimikie laata: 22 Iki Sametia wanda:hali ikana:ma: yeni piteleme ekita: epi pa:ta: pitelemepe. Ikana:ma: wopu na handelememe. Kutu pitelemepate niki Diu wanda:hali nikana:ma: yeni pitoloma: ekita: epi pa:ta: pitoloma:pe kota: ota: handoloma:me. Pa ekipeke mo wanda:hali da:taasa: ekita: Diu wanda:hali pa:ta: kini pea ipula:eke handa loa:me leekeme.

23 Koto pa:la:pate wetepe hande epolo pa:la: nateta: ame amba: a:pa:la:me. Kutu pa:la: ekina: ota: yeni piteleme wanda:halima:ta: Apa: pa:ta: yeni pimika:na:ta: ika: temokoma: make ota: hau pitolo hata: make yeni pilimikie leekeme. Koto tupa: ipiki pa:ta: yeni piteleme wanda:halita: Apa:ma: hone pa:la:me. 24 Koda:ta: temoko tekee. Koto pa:la: ekina: ipiki pa:ta: yeni piteleme wanda:halima:ta: ika: temokoma: make ota: hau pitolo hata: make ipiki pa:ta: yeni pea:peke ya:la:me leekeme.

25 Mo wanda:ma: ipiki pa:ta: alota: Mo hande Mesaya ipika: biki ma:nda:ta: Ketiso epolo pa:la:eki hone witolome. Ipiki a:paata: hau paeyao pita:la:eki la kilieke leekeme. 26 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Nakana:ma: koto ale halita: I konee laata: Neke yaapo do pi alopa: halie leekeme.

27 Koto pi alo haena:ta: ipika: disaipolo haliweki paa opolo epemekepate Yesu mo wanda: yaapo pi alo haepekeeki handaata: hone ta:ta: ta:ta: wimikipate hali homeke ma:nda:ma: Aleke muluekema: alepe o Ipiki yaapo ekipeke pi alepe laa pa na lota: piekeme.

28 Kutupa mo wanda:ma: ipi kanake mina:pa:lao mo daoni nane puaata: koto pa:ta: haemeke wanda:hali pa:ta: alota: 29 Hali ma:nda: handoemena: ipupe laata: Ima: amba: pua: ekimanu paeyaota: ipikana:ma: la kia:me laata: Ipikita: hande Ketisope leekeme. 30 Koto leeke ekina: mo wanda:halita: daoni mina:pa:lao Yesu handolo pemekeme.

31 Koto hau pitolo haena:ta: hande disaipolo haliwekima: Yesu honke alo alota: Disao. Ne ma:nda: nae lemekepate 32 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ya neta: ma:nda: ula:pate ikana:ma: na handeleme leekeme. 33 Koto leekeeki opuaata: mo disaipolo haliwekima: ika: kone ane la: mone la: pitolo alota: Ma:nda:ma: ipika: ne mea a:pao halea:pe lemekeme. 34 Yesuma: iki pa:ta: alota: Yaka neta: dupae. I tapaala: halina: hone pa:la:eki puluekema: make ipikana:ma: I pa:ta: walea: e make pokao paeyawaaluekema: loa:me leekeme. 35 Kota: ika: aleme pita: dupae. Sumba: tonkopu yapea:ka:na:ta: ne napeke naa pilie natena: poka: mepi pilimikie lo halemepate Ima: iki pa:ta: alota: Emanu lekema: lekema: pea:pa:peke. Ame kone ne napeketa: naa pa:leke handaa poka: mepi pia:pa:peke ya:la:me leekeme. 36 Ne napeke poka: mepi pita:la: halima:ta: ipika: yenki minolo hata: mo hande ne napekemanu mea pua momba:la wia:ka:na:ta: da:ta hao hala:eki kone yelieke. Kutu pia:ka:na:ta: ne wae noka:pa:la: hali make napeke poka: mepi pita:la: hali make ipiliki telipina:ma: ta:na:ma: homilipipikie leekeme. 37 Kutu pita:la: ekima: mo hande lo haloma: pi ma:nda: dupa yaasa:me. Hali ma:nda:ma:ta: ne wae noka:pa:la:pate pa hali ma:nda:ma:ta: mo ne napeke poka: mepi pita:la:me aloma:me laata: 38 Ikana:ma: na pokeme e pa:ta: kone ne napekemanu poka: mepi puemena:yeke iki tapaalome. Kutupa mandane haliwekima: pokeme e pa:ta: kone ikana:ma: ne napeke poka: mepi pulu pelemepateta: mo amba: haliwekima: honkopu hao pu wilimi hauna: pitelememe leekeme.

39 Mo hande wanda:ma: Ima: pua: ekimanu paeyao ipikana:ma: la kia:me leeke ekina: mo daoni pa:ta: haemeke Sametia wanda:hali wopuma: Yesu pa:ta: hone tulaemekeme. 40 Koto ekina: mo hande Sametia wanda:halima:ta: Yesu pa:ta: puaata: Niki amele hosiki hao polena:e laa honke lemekeme. Koto lemeke handa hoto yaapo Yesu koto pa:ta: haemekeme.

41 Kutupa mandane wanda:hali wopuma: ipikana:ma: waleeke pi opitolo hata: ipiki pa:ta: hone tulaaso hata: mo wanda: pa:ta: alota: 42 Ameta: ipiki pa:ta: hone tulaasoma: ekita: nakana:ma: lele ekina: hone na tulaake nikana:ma: kone ipika: pi opuaata: ipikita: kenke wanda:hali hande mea Da:taasa: Hali ota: hala:me hone witoloma:me lemekeme.

Yesuma: mo kapomani halina: eiyeke mea tiaeyekeeki

43 Yesuta: hoto yaapo koto pa:ta: hao pa Ka:lili nane peekeme. 44 Yesuma: ipika: kone leekeme dupae. Potopede halita: ipika: ota: da teke pa:ta: haya:ka:na:ta: ipika: biki na wilieke leekeme. 45 Ipikana:ma: mo Ka:lili nane opolo peeke dina:ta: wanda:hali paeyaoma: ipiki handa: mimikime. Do ekina: yeke loa:me. Mo wanda:hali ika: kone Diutuseleme nane puaata: hande Lombei Pupa Yapeeke pita:ta: ne nalo hata: Yesuma: pieke haumanu paeyao amba: handemekeme.

46 Kutupa Yesuta: mo Ka:lili nane hayeke da Keina pa:ta: opolo peekeme. Amba:ta: koto da pa:ta: hata: Yesuma: ota: ikali kone waini ikali pitina: leekeme. Koto da pa:ta:ta: kapomani hali homeke hayekepate ipika: wekita: Kapeneami da pa:ta: yeni hayekeme. 47 Koto halima:ta: Yesuta: Diudia nane mina:pa:lao Ka:lili nane a:pa hala:me leekeeki opuaata: Yesu pa:ta: peekeme. Yesuma: mo Kapeneami nane pua ipika: homoluekema: taapo pitieke weki mea tiaena:yeke honke leekeme. 48 Yesuma: mo hali pa:ta: alota: Ikana:ma: hau tieke ipula:eki handolo homeke pa hone tulaasememe leekeme.

49 Mo hande kapomani halima: alota: Aneke halio. Yaka weki homaapa:na: dika: mandakena: pana:e laa leekeme. 50 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: weki tiaaliekema: pue leekeme. Hande halima: Yesuma: leeke pi opua hone tulao hao peekeme. 51 Mo ipika: da nane paa poluekema: pulu haena: ipika: e pokaemeke haliwekima: pota:na: manda:hande pea alota: Naka: weki tiao pila:me lemekeme.

52 Ipikana:ma: mo haliweki pa:ta: lota: pitolo alota: Ya weki hosiki tiaeyeke hauta: nate hando pa:ta: haena: piekepe laa lota: pieke handaa mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Ambaneke nate lekelo yopulu haena:ta: ipika: hoputiti yenita: tandelea:me lemekeme. 53 Atekema: hone witolota: Ambaneke koto natena: kone Yesuma: I pa:ta: alota: Naka: weki tiaalieke laa lea:me hone wiekeme. Koto ekina: mo halima: make ipika: weki wanda:ma: make hone tulaemekeme.

54 Yesuta: Diudia nane mina:pa:lao Ka:lili nane pua hayeke pita:ta: do wele wopu pieke ekita: hoto yaapo peaoeki piekeme.

5

Yesuma: Bedeseda ikali pa:ta: hali mea tiaeyekeeki

1 Koto hau piekeeki hoki naneta: mo Diu wanda:halima: yeni puluekema: ne mieke nate ma:nda: epeeke dina:ta: Yesu make Diutuseleme nane peekeme. 2 Mo Diutuseleme da pa:ta:ta: hande Sipisipi Pota: Kake nepoko pa:ta: tunkula:pa pila: ikali kendo ula:me. Hibulu pi laa mo ikali bikita: Bedeseda lo halememe. Koto ikali nepoko pa:ta:ta: tu peaasa: da yunki hata: hala:me. 3 Koto dasunu pa:ta:ta: yeni haemeke wanda:hali wopu haemekeme. Leke holupiki wanda:hali make anke hoke wanda:hali make kiki anke tindipa tindipa pea:peke na yeke wanda:hali make koto pa:ta: haemekeme. Koto wanda:hali paeyaoma:ta: mo hande ikalita: la:ma: la:ma: pina:yeke handeteke hatiki pimikime. 4 Do ekina:yeke pimikime. Hoto ma:nda:ta: Tekehalina: enisolo halima: hola:pa:niao a:pa mo hande ikali tapa:tiaeyekeme. Koto hoki naneta: mo ikali pa:ta: titina: amba:la honda: pambilia: halina: yenita: tandelelieke. 5 Koto pa:ta: hayeke hali ma:nda:ta: ipika: yeni hayeke bapita: 38 bapimanu amba: yapeekeme. 6 Yesuma: koto pa:ta: mo hali pelia hake wiekeeki handaata: ipika: yeni hapa wina: bapi wopu yapeekeeki make hone wiekeme. Koto ekina: ipikana:ma: mo hali pa:ta: alota: Naka: honema:ta: naka: yeni tandelena: hone witelepe leekeme.

7 Mo yeni hapa wieke halima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Aneke halio. Mo ikali tapa:tiatia pita:la: natena: I mea miniliao ikali pa:ta: hatuku pua:peke hali dia:me. Koto ekina: ya kone pu pitua:ka:na:ta: ma:nda:ma: I wetepeao yapilieke leekeme.
8 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Tiao naka: yapa:ta: mea mina anke lopao pue leekeme. 9 Kota: koto kone mo hande halita: epeke loke haota: ipika: yapa:ta: mea mina anke lopao peekeme.

Koto hau pieke ekita: Hoto Pila: Natena: pieke handaa 10 mo Diu haliwekima: koto yeni tandelaeyeke hali pa:ta: alota: Do Hoto Pila: Natena: naka: yapa:ta: mea mina puli ekita: pi ula:eki yambololo piteleme lemekeme. 11 Kota: mo halima: ika: pi hombo peaaso alota: Ya yeni tandelaeya: halima: I pa:ta: alota: Naka: yapa:ta: mea mina anke lopao pua:peke lea:me leekeme. 12 Mo haliwekima: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Neke pa:ta: naka: yapa:ta: mea mina pua:peke lea: halita: epipe lemekepate 13 mo yeni tandelaeyeke halima: make Yesu na handeekeme. Pa ekipeke wanda:hali wopu koto pa:ta: mombelemeke handa Yesu amba: peekeme.
14 Wetepena: mo tembolo da tukiki pa:ta: Yesuma: hande hali handa: wia alota: Handa:e. Ame neketa: epeke loke haleme. Hoke hau paa na pea:peke. Neke pa:ta: ka:nda:ma: homa:la: hau tieke a:paama:na: loa:me leekeme. 15 Koto leekeeki opua hande hali mina:pa:lao pua mo Diu haliweki pa:ta: alota: Ya yeni tandelaeya: halita: Yesue leekeme. 16 Kota: Yesuma: Hoto Pila: Natena: mo halina: yeni tandelaeyeke ekina: mo Diu haliwekima: Yesu tanda haluekema: kini pu mimikime. 17 Koto ekina: Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Yaka Apa:ma: hoto paeyao e poko hala:me. Kutupu hala: ekina: Ima: make e pokolome leekeme. 18 Koto leekeeki opuaata: mo Diu haliwekima: Yesu luekema: mineke pankemekeeki daeyaemekeme. Do ekina:yeke pimikime. Yesuma: hande Hoto Pila: Natena: pi ula:eki yamba:laata: ipikana:ma: Koda:ta: ota: ipika: Apa: hala:me leeke ekima: make Koda: ana:na: kone halome laa leekeme.

Koda:na: Eiyekena: biki ula:eki

19 Koto ekina: Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Hande Eiyekema: ipika: kone hone wia hau ma:nda: pea:peke na ya:la:me. Ipika: Apa:ma: pita:la:eki handa: pu hala:me. Hande Apa:ma: pu hala:eki kone hande Eiyekema: make pu hala:me. 20 Hande Apa:ma: ipika: Eiyeke pa:ta: pukima: homolo hata: ipikana:ma: pu hala: ekimanu paeyao hande Eiyeke pa:ta: walo hala:me. Iki penkilipa:tia pomuemena:yeke ipikana:ma: wetepena:ta: ota: hau tiekemanu dupikieki wetepeao ipikana:ma: Eiyeke pa:ta: walieke. 21 Hande Apa:ma: homemeke wanda:hali mea da:taasa: tupa: koto tupa: kone hande Eiyekema: ipika: hone wia wanda:hali mea da:taasa:me. 22 Kutupa make Apa:ma: ma:nda: pa:ta: pi yokaalu na piki ipika: Eiyekema: homeke pi yokaalu peaena: la:la:me. 23 Koto ekina:yeke wanda:hali paeyaoma: Apa:na: pi laaseme tupa: Eiyekena: pi make koto tupa: kone laena:yeke la:la:me. Hali epima: Eiyekena: pi na laeya:ka:na:ta: kota: ipiki tapaala: Apa:na: pi kone na laasa:me leekeme.
24 Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: Ima: alo pimanu opuaata: I tapaala: hali pa:ta: make hone tulaeya:ka:na:ta: kota: koto halita: deto hala:eki miniki hala:me. Kutu pita:la: halita: homa:la:eki mina:pa:lao da:ta:la:eki amba: miniki hala:eki yolo hata: pi yokaalu pulu pa:la: pa:ta: na pelieke. 25 Iki pa:ta: ota: pi alome. Amba: homemeke wanda:halima:ta: Koda: ipika: Eiyekena: pi hola:make mia:peke ya:la: nate epolo pa:la:pate amba: a:pa hala:me. Kutupa ipika: pi hola:make opiteleme wanda:halita: da:tilimikie. 26 Hande Apa:ma: ipiki kone da:ta:la: teke hali hala: tupa: ipika: Eiyeke make ipiki kone da:ta:la:

teke hali haena: la:la:me. 27 Kutupa ipikita: Wanda:halina: Eiyeke haleke handaata: Eiyekema: pi yokaalu peaalo pa:la: hali ipika: Atekema: haena: la:la:me. 28 Do ekina:ta: ikana:ma: hone eleke eleke na wia:pa:peke. Amba: homa lapa: peleme wanda:hali paeyaoma:ta: ipika: pi hola:make opulu peleme nate epolo pa:la: ekina: loa:me. 29 Kutupa mo wanda:halima: opuaata: ika: lapa: mina:pa:lao hama: nane ipilimikie. Epeke hau pu hao homemeke wanda:halita: tiao da:ta halimikie. Kutupa hoke hau pu hao homemeke wanda:halita: tiao pi yokaalu pulu pa:la: nane pelimikie.

Yesu pa:ta: wekitisi haemekeeki

30 Ima: ya kone hone wia hau ma:nda: pea:peke na ya:la:me. Koda:ma: I pa:ta: la kita:la:eki Ima: opuaata: pi yokaalu pitolome. Yaka hone pa:la:eki puluekema: hone na wiki I tapaala: halina: hone pa:la:eki puluekema: hone witolo ekina: Ima: pi yokaalu pitolo ekita: tikitikina: pea:peke ya:la:me.

31 Ya pitolo ekina: Ima: kone wekitisi hao loa:ka:na:ta: kota: Ima: alo ekita: teke na wilieke. 32 Kutu pulu pa:la:pate Ima: pitolo ekina: hali ma:nda: wekitisi hao lapeke ya:la:me. Kutupa mo halima: I pa:ta: lolo pa:la: pita: ota:eki ala:me hone witolome. 33 Ikana:ma: Dioni pa:ta: mandane hali-weki tapaemekepate ipikana:ma: iki pa:ta: mo ota: hau piteleme ekina:ta: la haleekeme. 34 Ima: pitolo ekimanu wekitisi hali muluekema: hone na pa:la:pate ikana:ma: da:ta:la:eki muemena:yeke do pi alo loa:me. 35 Dionita: hande ola:pake tupa: ka:wa endialeke handaa paa wopu pu haya:me. Koto ekina: ipika: paa pa:la:eki pa:ta: hosiki haluekema: ikana:ma: hone pia:me. 36 Kutu pia:pate yaka wekitisi hali ma:nda:ta: Dionima: I pa:ta: wekitisi hata: la kia: ekimanu wetepeaalo pa:la:eki kone hala:me. Yaka Apa:ma: Ima: pionoyeke walea: e manuta: pokolo hata: pitoloeki manuma: kone yaka Apa:ma: I tapaala:eki wanda:hali pa:ta: peneme yao wala:la:me. 37 Kutupa I tapaala: hali yaka Apa:ma: make yaka pi lawaasa:me. Ipika: pi hola:maketa: hoto homeke a:nda: na opiki ipika: leke popeleke make hoto homeke a:nda: na handelememe. 38 Koto ekina: ipikana:ma: tapaala: hali pa:ta: ikana:ma: hone na tulaaseme ekina: ipika: pi manuta: iki tukiki pa:ta: na ula:me. 39 Deto hala:eki handa: uluekema: ikana:ma: mo hande Baibolo buka pimanu pa:ta: teke weitelemepateta: mo hande Baibolo buka pi manuma: kone yaka pi lawaasa:me. 40 Kutu pa:la:pate ikana:ma: deto hala:eki muluekema: I pa:ta: a:pa:peke kiaasememe.

41 Wanda:halima: yaka pi laena:yeke na weitolopate 42 ikita: Ima: amba: handoa:me. Koda: pa:ta: pukima: homeleme ekita: ika: puki pa:ta: na ula:me. 43 Ita: yaka Apa:na: bikina: epolopate ikana:ma: I na handa: minelememe. Hali ma:nda: ipika: kone epea:ka:na:ta: ikana:ma: kutupiki hali handa: mil-imikie. 44 Ikana:ma: ika: ika: kone ika: pi lao alualu piteleme ekita: hone pa:la:pate hande homeke hala: Koda:ma: ika: pi laasa: ekita: hone na witele-meme. Kutu piteleme ekina: ika: honeta: I pa:ta: ekipa tulaalimikipe. 45 Ima: iki yaka Apa: pa:ta: samani pulueke hone na wia:pa:peke. Hande ika: hone tulaaleme hali Mosesita: ipikana:ma: kone iki samani pilieke. 46 Mosesima: leeke pimanu ota:ekie laa hone tulaemekena: yoluta: kota: yaka pimanu make opulu pimime. Mosesima: wape pieke ekita: I pa:ta: kone pieke ekina: loa:me. 47 Kutu pulu pimipate ipikana:ma: wape pieke ekimanu ikana:ma: hone na tulaaleme ekina: Ima: alo pi manuta: ekipa hone tulaalimikipe.

6

Yesuma: 5 daoseni wanda:hali ne haleekeeki
(Ma:tiu 14:13-21, Maka 6:30-44, Luku 9:10-17)

1 Koto pimanu laata: mo hande tunkula:pa pitieke Ka:lili ikali mone
tea:na: pa la:ka:la peekeme. Koto ikali biki ma:nda:ta: Taibitiasi lo hala:me.
2 Wanda:hali paeyaoma:ta: Yesuma: mo yeni haemeke wanda:halina: yeni
tandeleaaso hata: wele wopu pieke ekimanu handemeke ekina: Yesu telia:
mea pemekeme. 3 Yesuta: eli ma:nda: a:meiya pua ipika: disaipolo haliweki
amele pitimikime. 4 Hande Diu wanda:halina: Lombei Pupa Yapeeke nate
ipuluekema: haena: peekeme. 5 Yesuma: lekema: lekema: pea handaata: mo
wanda:hali paeyao epemekeeki handata: Pilipi pa:ta: alota: Do wanda:hali
paeyaota: ne ana:na: halomana:yeke neta: hando pa:ta: hambomana:pe
leekeme. 6 Pilipima: pulu pa:la:eki handuluekema: leekeme. Yesuma: ipika:
pulu piekeeki amba: hone wiekeme.
7 Pilipima: ipika: pi hombo peaaso alota: Do wanda:hali paeyaoma:
ne hosikisiki kone nena:yeke palaowa hambaasota: 200 kina kone ana:
na pilieke. 8 Ipika: disaipolo hali ma:nda:ta: Saimono Pidana: hameke
A:ndutuma: alota: 9 Do hala: weki ma:nda:ma: bali palaowa punka yunki
hata: make ta:peli yaapo make wia hala:pate do wanda:hali paeyao yolo hata:
ana:na: napeke na yelieke. 10 Yesuma: iki pa:ta: alota: Wanda:hali pitiniao
pitinina: lape leekeme. Noma: wopu opa:la: alena: pitimikime. Koto ekina:
wanda:hali paeyao pitimikipate haliweki paeyao diminiekepate 5 daoseni
tupa: pitimikime. 11 Yesuma: hande palaowa meata: Koda: pa:ta: keiyae pi
laata: mo pitimiki wanda:hali pa:ta: teli teli peaeyekeme. Mo hande ta:peli
yaapo make koto tupa: teli teli peaeyekeme. Kutupa mo wanda:hali paeyao
ika: hone pieke tupa: kone mea nemekeme. 12 Wanda:hali paeyao ne naa
weleke hao pitina: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Mo hande
ne putupilikimanu minolota: popusunu kone na wina: lapa:peke leekeme.
13 Koto leeke handa mo haliwekima:ta: hande bali palaowa yunki hata:
nemeke wanda:hali paeyaoma: naa wina: lemeke putupilikimanu paeyao
mea basekede nuna: mendimikipate 12 basekede numanu tumbaemekeme.
14 Mo wanda:halima:ta: Yesuma: koto pa:ta: wele wopu piekeeki hando hao
alota: Do halita: hande kenkena: epolo pa:la: ota: Potopede hali ya:ka:ta:me
lemekeme. 15 Mo wanda:halima:ta: koto pa:ta: kone Yesu ta:nka:pa: mina ika:
kini hali haena: loluekema: hone wimikieki Yesuma: handaata: ipika:siki paa
la:ka:la mo yu eli pa:ta:manu peekeme.

Yesuma: ikali manda peekeeki
(Ma:tiu 14:22-33, Maka 6:45-52)

16 Welealo naneta: Yesu ipika: disaipolo haliwekita: oni tunkula:pa pitieke
ikali kendo pa:ta: hola:pa:niaota: 17 kawaso pa:ta: pua pita Kapeneami nane
poluekema: mo ikali tunkula pemekeme. Kutupa timba: leekepate Yesuta:
mo haliweki pa:ta: ai na opolo peekeme. 18 Kutupa pulu haena:ta: po tilipu
tieke ipulu hata: ikali ho a:meiyekeme. 19 Mo disaipolo haliwekima: deli
awa tia 5 kilomida o 6 kilomida tupa: pemekepate Yesuta: kawaso pa:ta:
ipuluekema: ikali manda anke hao epeekeeki handaata: paala:ma: wopu
homemekeme. 20 Yesuma: iki pa:ta: alota: Paala:ma: na homa:pa:peke dota: Ie
leekeme. 21 Mo haliwekima: Yesuta: mo kawaso tukiki pa:ta: pitulu epena:e
hone wimikime. Kutupa mo hande kawasota: ika: opolo polo pimiki alena:
kuta kone opolo pemekeme.

Wanda:halima: Yesu weimikieki

22 Kutupa da kelepeeketa: hande tunkula:pa pitieke ikali mone tea:na:
mina:pa:lao pemeke wanda:halima:ta: mo kawaso homeke wiekeeki amba:
hone wimikime. Mo disaipolo haliwekita: Yesu iki amele mandakena: na
pitiki pa ika: kone pemekeeki make hone wimikime. 23 Mandane kawaso

manuta: Taibitiasi nane hao a:paata: hande Tekehalima: keiyae pi laa mo wanda:hali paeyao pa:ta: palaowa teli teli peaeyeke ikali tea:na: kone opolo epemekeme. 24 Wanda:hali paeyaoma: Yesu na hayekeeki make ipika: disaipolo haliweki na haemekeeki make handaata: kawaso manuna: pita Kapeneami da nane Yesu weilu pemekeme.

Yesuta: da:ta:la: palaowa konee

25 Mo wanda:halima:ta: Yesuta: mo hande tunkula:pa pitieke ikali mone tea:na: hayekeeki handaata: ipiki pa:ta: alota: Disao. Do pa:ta: handima: a:pa pipe lemekeme. 26 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Hande wele pita:la:eki pua:eki handeme ekina: I weiya mea na epeke hande palaowa naa weleke haemeke ekina: hone witolo hata: I weiya mea ipulimime. 27 Paeya:peke ne muluekema: hone anepu na wiki pa u hapekeeki muluekema: hone wotu wia:peke. Koto ekita: da:ta:la:eki kone hoto paeyao pa u halieke. Apa: Koda:ma: Wanda:halina: Eiyeke mea haena: la:la: ekina: Eiyekema: koto neta: iki pa:ta: mea kilieke.

28 Koto leeke handa mo wanda:halima: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Koda:na: pita:la: ekimanu puluekema:ta: nikana:ma: eki puluma:pe. 29 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Koda:ma:ta: ikana:ma: dupa puemena:yeke hone pa:la:me la Koda: ipikana:ma: tapaala: hali pa:ta: hone tulaamina: hone pa:la:me leekeme. 30 Mo wanda:halima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nikana:ma: neke pa:ta: hone tulamonoyeke eki wele pita:la:eki ma:nda: nikana:ma: handomono pilipikipe lemekeme. 31 Nika: apa:mei amedama: mo hande hapu hayeke alena: hata:ta: hande ma:na netiki pu haemekeme. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: Palaowa nena:yeke hepeni nane hata: hala:niaeyekeme. 32 Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Mosesima:ta: hepeni nane palaowa iki na kitolo pia:me. Yaka Apa:ma: hepeni nane ota: palaowata: iki kia:peke ya:la:me. 33 Do hande Koda:ma: kita:la: palaowata: ipikana:ma: hepeni mina:pa:lao hola:pa:niao a:paata: kenke wanda:hali pa:ta: da:ta:la:eki hala:la:me leekeme. 34 Mo wanda:halima: ipiki pa:ta: alota: Aneke halio kutupiki palaowata: niki pa:ta: hoto paeyao ku hapeke. 35 Yesuma: mo wanda:hali pa:ta: alota: Da:ta:la: palaowata: I konee laata: Hali epima: I pa:ta: epea:ka:na:ta: tea:ma: paa na homilieke. Kutupa hali epima: I pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: ikali na:na: paa na pilieke leekeme.

36 Ima: iki pa:ta: loa:pate ikana:ma: Ita: handaa kone hone na tulaasememe. 37 Yaka Apa:ma: I pa:ta: kita:la: wanda:hali paeyao I pa:ta: ipilieke. Koto ekina: hali epima: I pa:ta: epea:ka:na:ta: Ima: ota: na tolu lueke. 38 Ima:ta: oli hepeni nane hao hola:pa:niao a:pa yaka hone pa:la:eki puluekema: na epeke I tapaala: halina: hone pa:la:eki puluekema: epolo ekina: loa:me. 39 I tapaala: halina: hone pa:la: ekita: do hau pionoyeke tapaala:me dupae. Ipikana:ma: I pa:ta: ka:la: wanda:halita: homeke a:nda: Ima: na alupaake hande paelie dina:ta: paeyao Ima: pa mea tiawaanoyeke tapaala:me. 40 Yaka Apa:na: hone pa:la:eki dupae. Eiyeke handaa ipiki pa:ta: hone tulaaseme wanda:hali paeyaota: deto hala:eki mina:yeke hone pa:la:me. Kutupa mo hande paelie dina: make Ima: mo wanda:hali pa mea tiawaalueke leekeme.

41 Yesuma: mo hepeni nane hao hola:pa:niao epoa: da:ta:la: palaowata: I konee leeke ekina: mo wanda:halima: ipiki pa:ta: tulu tulu leekeme. 42 Koto ekina: mo wanda:halima: alota: Do halita: Yesue la Diosepena: eiyeke na hala:pe laata: inkiki ateke yaapo amba: handoloma:me. Ekipeke Ita: oli hepeni nane hao hola:pa:niao epoa:me ala:pe lemekeme. 43 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikana:ma: I pa:ta: tulu tulu aleme pi paapa:peke

leekeme. 44 Hali ma:nda:ta: I pa:ta: ipuluekema:ta: pa hameke a:pa:peke
na ya:la:me. I tapaala: hali yaka Apa:ma: hali ma:nda: I pa:ta: epena: yola:
mea epea:ka:na:ta: I pa:ta: ipilieke. Kutupa koto halita: mo hande paelie
dina: Ima: pa mea tiawaalueke. 45 Mo hande potopede haliwekima: wape
pa:la:eki dupae. Koda:ma: wanda:hali paeyao wala: tiaalieke wape pa:la:me.
Hali epima: hande Apa:na: pi opua pia:ka:na:ta: I pa:ta: ipilieke leekeme.
46 Ima: do alo ekina: aloma: hali homeke ma:nda:ma: hande Apa: ota: na
handa:la:me. Koda: yaapo hao do a:pa hala: halima: homeke handa:la:me.
47 Iki pa:ta: ota: pi alome laata: I pa:ta: hone tulaasa: halita: da:ta hao hala:me.
48 Da:ta:la: palaowata: Ie laata: 49 Ika: apa:mei amedama:ta: mo hande hapu
hayeke alena: hata: ma:na palaowa nemekepate homemekeme. 50 Kutu
pimikipate oli hepeni nane hao hola:pa:niao epeeke palaowata: hali epima:
koto palaowa nea:ka:na:ta: na homilieke. 51 Oli hepeni nane hao hola:pa:niao
a:pa:la: da:ta:la: palaowata: Ie leekeme. Hali epima: do palaowa nea:ka:na:ta:
da:ta hao halieke. Kutupa mo hali pa:ta: Ima: halo polo palaowata: yaka loke
mindiki kone halueke. Kenke wanda:hali paeyaoma: da:ta:la:eki mina:yeke
yaka loke mindiki halueke leekeme.

52 Koto leekeeki opuata: mo Diu haliwekima: ika: ika: kone ape la alu
alu pitolo alota: Do halima:ta: ipika: loke mindiki nikana:ma: nomonoyeke
ekipa kiliepe laa lota: pimikime. 53 Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki pa:ta: ota: pi
alome. Wanda:halina: Eiyeke ipika: loke mindiki make ipika: we make na
nemeka:na:ta: ika: kone da:ta:la:eki na milimikie. 54 Hali epima: yaka loke
mindiki make yaka we make nea:ka:na:ta: da:ta hao hala:me. Kutupa mo
hande paelie dina: koto halita: Ima: pa mea tiawaalueke. 55 Ima: do alo ekita:
do ekina:yeke loa:me. Yaka loke mindikita: ota: nee kutupa yaka we make
ota: ikalie leekeme. 56 Hali epima: yaka loke mindiki make yaka we make
nea:ka:na:ta: ipikita: I pa:ta: halieke. Kutu pia:ka:na:ta: I make ipiki pa:ta:
halueke. 57 Da:ta hala: Apa:ma: I tapaeya:me. Kutupa ipiki hala: ekima: I
make halome. Koto pa:la: ekina: hali epima: I nea:ka:na:ta: kota: koto halita:
I haloa: ekima: da:ta halieke. 58 Koto ekina: do ekita: hande hepeni nane
hao hola:pa:niao a:pa:la: palaowae laata: hande ika: apa:mei amedama: naa
homemeke palaowa tupa: dia:me. Hali epima: do palaowa nea:ka:na:ta: da:ta
hao halieke leekeme. 59 Do la:la: pi manuta: Yesuma: mo Kapeneami nane
hayeke pi hotu haemeke da pa:ta: hata: waleeke pimanue.

Mo da:tao hala: pi

60 Ipika: disaipolo haliweki wopuma: koto leekeeki opua alota: Do pita:
ka:nda: wopu piki pie. Epi amedama: opua:peke ya:la:pe lemekeme. 61 Koto
haliwekima: ipika: leeke ekina: tulu tulu lemekeeki Yesuma: hone wia kone
mo haliweki pa:ta: alota: Do alo pina: ki hone witelemepe. 62 Wanda:halina:
Eiyeketa: amba: hao epea: nane paa la:ka:la polo pa:la:eki handemeka:na:ta:
eki piliepe. 63 Loke mindikima:ta: niki tamba: mea:peke na yelieke. Mo
hande Sipitidima: kone da:taapeke ya:la:me. Ima: iki pa:ta: loa: pi manuta:
Sipitidina:eki make da:taapekeeki make loa:me. 64 Koto pa:la:pate iki amele
haleme mandane haliwekima: I pa:ta: hone na tulaasememe leekeme.
Ipiki pa:ta: hone na tulaalo peleme haliwekita: Yesuma: amba: kone hone
wiekeme. Ipiki lina: a:nda: lombolo polo pieke hali make amba: kone
hone wiekeme. 65 Ipikana:ma: alota: Hande iki pa:ta: amba: loa: ekita: do
ekina:yeke loa:me. Hali ma:nda:ta: hande Apa:ma: na peaeya:ka:na:ta: koto
hali I pa:ta: a:pa:peke na ya:la:me leekeme.

66 Koto leeke handaa Yesu ipika: hoki nane telimiki haliweki wopuma:
Yesu kiao mina:pa:lao ipiki amele paa na pomu haemekeme. 67 Koto ekina:

Yesuma: hande 12 disaipolo haliweki pa:ta: alota: Ikana:ma: make I̲ kiao pelimikipe. 68 Saimono Pidama: ipika: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Epi pa:ta: pomonope. Naka: pi manuta: da:tao hala: pimanue. 69 Neketa: Koda: ipika: Yakopiki Hali hale ekita: nikana:ma: hone tulao hao amba: handoloma:me leekeme. 70 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki 12 haliwekita: I̲ma: na talopu mea hamina: loeke yekea. Kutu pua:pate iki ame̲le̲ hala: hali homeketa: hoke temoko hala:me leekeme. 71 Koto leeke ekita: ipikana:ma: mo Isekatioti hali Saimonona: eiyeke Diudasi pa:ta: leekeme. Ipikita: hande 12 haliweki ame̲le̲ haemeke hali kone wetepeta: Yesu lina:yeke a:nda: lombeekeme.

7

Yesu make ipika: hameke titi ame̲le̲ haemekeeki

1 Kutu pieke hoki naneta: Diu haliwekima: ipiki lu pimiki hone wimiki handaa Yesuta: Diudia nane pomuluekema: hone na wiki mo Ka:lili nane pomiekeme. 2 Hande Sale damanu pa:ta: haemeke ekina: ne pambolo pimiki di tekepa:ta: yeekeme. 3 Koto ekina: Yesuna: hameke titima: ipiki pa:ta: alota: Naka: disaipolo haliwekima: naka: pitele ekimanu handena:yeke do pa:ta: mina:pa:lao Diudia nane pua:peke. 4 Hali ma:nda:ma: ipika: honema: wanda:hali paeyaoma: yaka pitoloeki handena:e hone wia:ka:na:ta: kota: a:mbao hata: pea:peke na ya:la:me. Do haumanu pitele ekita: wanda:hali paeyaona: leke popelekena: hata: pea:peke lemekeme. 5 Kota: ipika: hameke titima: kone Yesu pa:ta: hone na tulaemekeme. 6 Yesuma: mo haliweki pa:ta: alota: Yaka nate a̲i na a:pa:la:me laata: ika: ekita: amba: a:pa:la:me. 7 Kenke wanda:hali paeyaoma: iki pa:ta: ota: ki hone wia:peke na ya:la:pate I̲ma: ika: piteleme haumanu hoke ekie laa lo halo ekina: I̲ pa:ta: ki hone witelememe. 8 Ikita: hande ne pambolo pa:la: ekina: pua:pa:peke. I̲ta: yaka nate a̲i na a:pa:la: ekina: na polueke leekeme. 9 Koto pi laata: Yesuta: Ka:lili nane pa hayekeme.

Yesuta: hande Sale da manuna: ne pambaemeke pa:ta: hayekeeki

10 Ipika: hameke titi hande ne pambolo pimikieki pa:ta: pemeke hoki naneta: Yesu make peneme yao na peke a:mbao peekeme. 11 Mo Diu haliwekima:ta: hande ne pambeeke alena: hata: Yesu weitolo hata: lota: pitolo alota: Yesuta: hando pa:ta: hala:pe lemekeme. 12 Mo wanda:hali paeyaoma: Yesu pa:ta: pi alo hata: hambiliki hambilikima: pimikime. Mandane wanda:halima:ta: Ipikita: epeke halie lemekepate mandane wanda:halima:ta: Dia:me laa Wanda:hali pa:ta: ya pi lo hala: halie lemekeme. 13 Koto lemekepate wanda:hali paeyaoma: Diu haliweki pa:ta: paala:ma: homolo hata: pa hali homeke ma:nda:ma: Yesu pa:ta: pi loluekema: peneme yao na leekeme.

14 Hande ne pambemekeeki tukiki pa:ta: Yesuma: mo tembolo da pa:ta: pua hata: pi waleekeme. 15 Mo Diu haliwekima: penkilipitolo hata: alota: Do halita: sukulu na piki halima: kone wopu handa ula: ekita: ekipa pa:la:pe lemekeme. 16 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Do walolo ekita: I̲ma: hone wia yakaeki na walolome. I̲ tapaala: hali Koda: ipika:eki kone walolome. 17 Hali epima: Koda:na: hone pa:la: hau puluekema: hone pia:ka:na:ta: kutu pita:la: halima:ta: I̲ma: do waloloeki Koda:na:eki kone walaasoeki make o yaka hone wia waloloeki make handa: wilieke. 18 Hali epima: ipika: hone wia pi lea:ka:na:ta: kota: ipika: biki kone a:meiyaasa:me. Koto pa:la:pate hali epima: ipika: biki kone na a:meiyaake ipiki tapaala: halina: biki a:meiyaluekema: pia:ka:na:ta: kota: koto halita: yayapiki hau

pita:la: hali dia:me. Ota: hau pita:la: halie. 19 Hande Lo Pi manuta: Mosesima: iki pa:ta: na ka:la:pe. Koto pa:la:pate iki pa:ta: hali homeke a:nda:ma: hande Lo Pimanu na opitolo pita:la:me. I lia homaaluekema: ekipeke pitelemepe.

20 Mo wanda:hali paeyaoma: ipika: pi hombo peaaso alota: Neke tukiki pa:ta: hoke temoko pila:me. Neketa: epima: luekema: taapa:la:pe lemekeme. 21 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima:ta: wele pita:la: hau homeke pua: ekina: iki paeyaoma: penkilipimime. 22 Mosesima: ika: wekisunu pa:ta: sekemesaisi hau pea:pa:peke laa leeke ekina: mo Hoto Pila: Natena: make weki ma:nda: pa:ta: sekemesaisi hau pilimikie. Mosesima: leeke ekina: loa:pate pa Mosesima: do hau na kini pu miekeme. Ika: amba: atekemeima: kini pu mimikime. 23 Mosesima: waleeke Lo Pimanu yamba:laama:na: Hoto Pila: Natena: kone weki ma:nda: pa:ta: sekemesaisi hau pimika:na:ta: kota: Ima: make Hoto Pila: Natena: hali homeke epeaowa: ekina: ekipeke I pa:ta: mineke pankelemepe. 24 Pa lekema: handolo hata: hone na wiki tiki tiki hau pa:la: ekina: hone wia:pa:peke aleo.

Ipikita: ota: hande Ketisope

25 Mandane Diutuseleme wanda:halima: alota: Hande luekema: taapeleme halita: do hali ya:ka:ta:pe. 26 Handa:pe. Ipikana:ma: wanda:halina: leke popelekena: hata: pi ala:pate ipiki pa:ta: hali ma:nda:ma: pi na ala:me. Nika: you haliwekima:ta: do halita: ota: Ketiso hone witelemepe. 27 Pate do hali hao epa:la: alena: nikana:ma: handoloma:pate hande Ketiso epea:ka:na:ta: ipika: hao epa:la: alena: hali ma:nda:ma: handa:peke na yelieke laa lemekeme.

28 Yesuma: mo tembolo da tukiki pa:ta: hata: pi walolo wi la alota: Ita: ota: handelemepe. I hao epolo alena: make handelemepe. Yaka kone hone wia na epoa:me. Koto pa:la:pate I tapaeya: halima:ta: ota: pi lo hala:me. 29 Koto halita: ikana:ma: na handelemepate ipiki yaapo hao epoa: ekina: make ipikana:ma: I tapaeya: ekina: make Ima: ota: handolome leekeme. 30 Koto leeketa: ipiki da:ka:pa: minuluekema: pimikipate ipika: nate ai dia:yeke handaa hali ma:nda:ma: ipiki na miniekeme. Wanda:hali wopuma: ipiki pa:ta: hone tulaaso hata: alota: 31 Hande Ketiso epea:ka:na:ta: do halina: wele pita:la: ekimanu ankulaliepe lemekeme.

Haliwekima: Yesu da:ka:pa: minulu pa:na: tapaeyekeeki

32 Mo wanda:halima: Yesu pa:ta: koto pi lemeke ekimanu mo Pa:tisi haliwekima: opuata: mo yeni peao haemeke you haliweki amele apa:tao Yesu da:ka:pa: minulu pena: mo tembolo da handeteke haemeke haliweki tapaemekeme. 33 Yesuma: alota: Iki amele hosiki haota: wetepena:ta: I tapaeya: hali pa:ta: polueke. 34 I weilu pelemepate I halo polo alena: iki epa:peke na ya:la: ekina: I na handa: wilimiki leekeme. 35 Mo Diu haliwekima: ika: ika: kone pi la: alu alu pitolo hata: alota: Ipikita: mo nikana:ma: na handolo poloma: tupa: hane poluekema: ala:pe. Ipikita: mo nika: wanda:hali haleme Kitiki daoni pa:ta:manu mo Kitiki wanda:hali walo peliekepe. 36 Ipikana:ma: alota: I handa: uluekema: weilu pelemepate I na handa: wilimikie laa kutupa I halo polo alena: ikita: a:pa:peke na ya:la:me la lea:me lemekeme. Eki epina: lea:pe lemekeme.

Deto hala: ikalina: pi

37 Mo hande ne pambemekeeki paeyeke natena: nate tieke yeekeme. Koto natena: Yesuma: tia liao hata: pi anekema: alota: Hali epima: ikali nena: pia:ka:na:ta: I pa:ta: a:pa nea:ka:na:ta: epelieke. 38 Mo Baibolo bukama: la:la: ekita: dupae. Hali epima: I pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: ipika: puki pa:ta: da:ta:la: ikali opa wotu yapilieke la:la:me leekeme. 39 Yesuma: koto leeke

ekita: Holi Sipitidi pa:ta: kone leekeme. Ipiki pa:ta: hone tulao haemeke wanda:halima: mo Holi Sipitidi muluekema: haena: leekeme. Koto natena:ta: Yesuma: ipika: halo pieke kapu tieke ai dia:yeke handaa mo Holi Sipitidi ai na epena: leekeme.

Wanda:hali putupa alu alu pea ta:ta: haemekeeki

40 Mo momba:la haemeke wanda:hali pa:ta: mandane wanda:halima: koto leekeeki opua alota: Do halita: hande Koda:na: Potopede hali ota: ya:ka:ta:me lemekeme. 41 Mandane wanda:halima: alota: Ipikita: hande Ketisoe lemekepate mandane wanda:halima: alota: Ketiso epea:ka:na:ta: mo Ka:lili nane hao na ipilieke lemekeme. 42 Pa ekipeke mo Baibolo bukana: la:la: ekita: Ketisota: Deipidi tapake hali hata:ta: hande Deipiti hao hayeke daoni pa:ta: Beteleha:ma: daoni pa:ta: mendilieke la la:la:me lemekeme. 43 Koto leeke ekina: wanda:halima: Yesu pa:ta: hone ta:ta: ta:ta: witolo hata: putupa alualu pea ta:ta: haemekeme. 44 Mandane haliwekima:ta: Yesu da:ka:pa: minuluekema: hone wimikipate hali ma:nda:ma: ipiki na miniekeme.

You haliwekima: Yesu pa:ta: hone na tulaemekeeki

45 Kutu pieketa: mo tembolo da handeteke haemeke haliwekita: mo yeni peao haemeke you haliweki make mo Pa:tisi haliweki amele haemeke alena: paa la:ka:la pemekepate mo haliwekima: hande tembolo da handeteke haemeke haliweki pa:ta: alota: Mo hande halita: ekipeke da:ka:pa: mina na hatuku ipulimipe lemekeme.

46 Mo tembolo da handeteke haemeke haliwekima: ika: pi hombo peaaso alota: Amba: hata: make do halima: ala: tupa: ma:nda:ma: dupiki pi na leekeme. 47 Mo Pa:tisi haliwekima: ika: pi hombo peaaso alota: Iki pa:ta: make makeao pia. 48 Nika: you hali ma:nda:ma: make Pa:tisi hali ma:nda:ma: make ipiki pa:ta: hone tulao pia. Dia:me. 49 Do da wanda:halita: Koda:na: Lo Pimanu na handeleme ekina: Koda:ma: hoeyaaluekema: hone amba: wiekeme.

50 Hande amba: kone Yesu handolo peeke hali Nikodimasima:ta: mo haliweki amele hata:ta: iki pa:ta: alota: 51 Nika: Lo Pi manuma:ta: hali ma:nda: pa hameke pi yokaalu pea:peke na ya:la:me. Ipika: pi opuata: ipika: pieke hau handa: wia pitolota: ana: pa:la:me leekeme. 52 Mo haliwekima: ipiki lu pambaaso alota: Neke make mo hande Ka:lili hali yekea. Mo Baibolo buka yata:pata: mo Koda:na: potopede hali ma:nda:ta: oli Ka:lili nane hao epolo pa:la:eki na handilipikie lemekeme. 53 [Kutupa wanda:hali paeyao da pemekeme.]

8

Tooli ka:taalu pitolo pitina: handeeke wanda: hatuku epeekeeki

1 Wanda:hali paeyaota: da pemekepate Yesuta: mo Olipi pote pa:ta: peekeme. 2 Da ka:la:paaso siki ipikita: paa la:ka:la mo tembolo da pa:ta: peekeme. Kutupa wanda:hali wopu ipiki pa:ta: mombelemeke handaa ipikana:ma: pitiniao pita: mo wanda:hali pa:ta: pi waleekeme. 3 Mo hande Lo Pimanu walo haemeke haliwekima: mandane Pa:tisi haliweki amele apa:tao wanda: homeke hatuku mea a:pa haliweki anka:lopuna: haena: lemekeme. Mo wanda:ma: tooli ka:taalu pitolo haena: handeeke ekina: hatuku epemekeme. 4 Mo haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Disao. Do wanda:ma: tooli ka:taalu pita:la: hau pitolo haena: kone handemekeme. 5 Mosesima: mo hande Lo Pimanu walolo alota: Dupiki wanda:ta: toopima: lia

homaapa:peke la:la:pate nakana:ma: eki pi lelipikipe lemekeme. 6 Yesu pa:ta: pi loluekema: weitolo hata: ipikana:ma: ala:eki opuluekema: yokaemekeme. Koto lemekepate Yesuma: panda:puniao pita: kiki mạlekema: kenkena: wape wape piekeme. 7 Mo haliwekima: lota: lota: pitolo haena:ta: Yesuma: tialiao hata: mo haliweki pa:ta: alota: Iki pa:ta: hala: hali ma:nda: hoke hau na pa:la: hali haya:ka:na:ta: ipikana:ma: amba:la toopima: do wanda: lina:e leekeme. 8 Koto laa paa panda:puniao pita: kenkena: wape piekeme. 9 Mo haliwekima: koto pi opuata: homeke la la pu taka:laake haliweki amba:la homeke la la pu paeyao pemekeme. Yesu homeke pa pitina: mo wanda:ta: pa tiao hayekeme. 10 Ipikana:ma: tialiao hata: mo wanda: pa:ta: alota: Wanda:o. Mo hande haliwekita: handopa:ta: halemepe. Hali homekema: neke pa:ta: pi yokaalu na pita:la:pe leekeme. 11 Mo wanda:ma: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Hali ma:nda: dia:me leekeme. Yesuma: alota: Kota: Ima: make neke yaapo pi yokaalu na pulueke. Puaata: wetepena: hoke hau ma:nda: na pea:peke leekeme.

Yesuta: do kenkena: paạ

12 Yesuma: iki pa:ta: paa alota: Ita: do kenkena: paạae. Hali epima: ya hoki nane telia: mea epea:ka:na:ta: timba: lo pamba:la:eki pa:ta: na pomiki paạ pa:la:eki pa:ta: hata: da:ta halieke. Mo da:ta:la: ekina: paạ pa:la:eki pa:ta: halieke. 13 Mo Pa:tisi haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Naka: piteleeki naka: kone la kitele ekita: ota: pi na aleme lemekeme. 14 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Dia:me. Ima: pitoloeki Ima: kone la kua:ka:na:ta: ota: pi alome. Do ekina:yeke loa:me. I hao epoa:eki make wetepena: polo polo alena: make Ima:ta: handolopate I hao epoa:eki make wetepena: polo polo alena: make iki na handelememe. 15 Ikana:ma: pi yokaalu piteleme ekita: kenke haliwekima: yaalo alememe. Ima:ta: hali ma:nda: pa:ta: pi yokaalu na pitolopate 16 pi yokaalu pulueke laa pua:ka:na:ta: ota:eki pitolo hata: pulueke. Ekipeke na loa:me. Ya siki na hake I tapaeya: hali yaka Apa: yaapo halopa: ekima: loa:me. 17 Ika: Lo Pimanu pa:ta: wape peleme ekita: dupae. La hala:la: hali yaapoma: homeke pi lepeka:na:ta: ipilika: pita: ota:eki alepeme. 18 Ima: pitoloeki ya kone la kitolome. Kutupa I tapaeya: hali yaka Apa:ma: make yaka pi lawaasa:me.

19 Mo haliwekima: Yesu lota: pitolo alota: Naka: apa:ta: hando pa:ta: hala:pe lemekeme. Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: I make yaka Apa: make iki na handelememe. Ikana:ma: I handemeka:na: yoluta: yaka Apa: make handolo pimime leekeme.

20 Koto leeke pi manuta: Yesuma:ta: pi walolo mo mani wimiki tembolo da panda: pa:ta: hata: leekeme. Kutupa ipika: nate ai dia:yeke handaa hali ma:nda:ma: ipiki na da:ka:pa: miniekeme.

I pulu alena:ta: ikita: a:pa:peke na ya:la:me leekeeki

21 Yesuma: iki pa:ta: pa alota: Ita: polueke. Kutupa ikana:ma: I weilu pelemepate ika: hoke hau taapuna: hao homilimikie. I pulu alena: ikita: a:pa:peke na ya:la:me leekeme. 22 Koto leeke handaa mo Diu haliwekima: alota: Ipikana:ma: alota: I pulu alena: ikita: a:pa:peke na ya:la:me lea: ekita: ipikana:ma: ipiki kone luekema: lea:pe lemekeme. 23 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikita: do oto pa:ta: haleme haliweki halemepate Ita: manda hao epoa:me. Ikita: do kenkena: hao haleme haliweki halemepate Ita: koto tupa: dia:me. 24 Koto peleme ekina: iki pa:ta: ika: hoke hau taapuna: hao homilimikie laa loa:me. I do halima: alo pi na opimika:na:ta: ikita: hoke hau taapuna: hao homilimikie leekeme. 25 Mo haliwekima: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Neketa: epipe lemekeme. Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Hande

titi panake pa:ta: hata: loa:eki kone alo loa:me. 26 Ika: pu haleme hauna: Ima: pi wopu lapeke ya:la:me. Kutupa iki pa:ta: pi yokaalu pea:peke ya:la:me. Kutu pa:la:pate I tapaeya: halina: hauta: ota:ekie. Kutupa ipika: kake pa:ta: opua:eki kone kenke wanda:hali pa:ta: la hololome leekeme.

27 Mo haliwekima:ta: Yesuma: mo Ateke leeke ekita: hone na wimikime. 28 Koto ekina: Yesuma: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: wetepena: Wanda:halina: Eiyeke mea a:meiyaemeka:na:ta: I do halima: la:tiki pua: ekita: ota: ya:ka:ta:me laa koto natena: hone wilimikie. Kutupa make Ima: ya kone hau ma:nda: na piki hande Apa:ma: walea:eki homeke pu haowa: ekita: hone wilimikie. 29 Kutupa I tapaeya: halita: dika: mandakena: halopa:me. Ima: ipiki ta:na:ma: homaaso hau hoto paeyao pu halo ekina: I honumake hano I na mina:pa:lala:me leekeme. 30 Ipikana:ma: do leeke pi opuaata: wanda:hali wopuma: ipiki pa:ta: hone tulaemekeme.

Mo hande ota: pimanu opiteleme ekima: iki ka:la:pa: hamina: leliekeeki

31 Koto ekina: mo Diu haliwekima: ipiki pa:ta: hone tulaemeke haliweki pa:ta: Yesuma: alota: Ikana:ma: Ima: waloloeki opua pea:tiki pimika:na:ta: kota: ota: ya disaipolo haliweki hata:ta: 32 ota: hau pita:la:eki handilimikie. Kutupa mo ota: hau pita:la: ekima: iki ka:la:pa: tapao hamina: lelieke. 33 Mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nikita: Eipoloha:ma:na: tapake haliweki haloma:pate hoto homeke a:nda: nikana:ma: hali ma:nda: pa:ta: tala:liao hata: ipika: e pa hameke na pokao haoma:me laa Nakana:ma: alota: Ikita: ka:la:pa: tapao halimikie ale ekita: eki epina: alepe lemekeme. 34 Yesuma: iki pa:ta: alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: hoke hau pu haya:ka:na:ta: koto halima:ta: hoke hau pu hala: ekina: e pa hameke pokaasa: hali leke hala:me leekeme. 35 Kutu piki halita: ipika: teke halina: tapake amele hoto paeyao na hao hatiki piliepate teke halina: eiyeketa: hoto paeyao hao halieke. 36 Hande Eiyekema: iki ka:la:pa: tapaeya:ka:na:ta: kota: ota: ka:la:pa: tapao halimikie. 37 Ikita: Eipoloha:ma: tapake haleme ekita: Ima: handolopate Ima: walolo pimanu na mendieleme ekina: I luekema: pitelememe. 38 Yaka Apa:ma: I pa:ta: walea:eki kone Ima: walolopate ikana:ma: ika: apa:ma: walea:eki pitelememe leekeme.

39 Mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nika: apa:ta: Eipoloha:ma:e lemekeme. Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ikita: Eipoloha:ma:na: wekitonu haemekena: yoluta: Eipoloha:ma:na: pieke ekimanu kone pulu pimime. 40 Ima:ta: Koda: pa:ta: opua:eki homeke ota: hau pita:la:eki iki pa:ta: waloa:pate ikana:ma: I luekema: pitelememe. Eipoloha:ma:ma: kutupiki hau na piekeme. 41 Ika: apa:ma: piekeeki kone pitelememe. Mo haliwekima: hombo peaaso alota: Nikita: pake wekitonu dia:me. Nika: Apa: homeke Koda: hala:me lemekeme. 42 Yesuma: iki pa:ta: alota: Koda:ta: ika: Apa: haya:ka:na: yoluta: I pa:ta: pukima: homolo pimime. Ita: Koda: pa:ta: hao a:pa ame do halo ekina: loa:me. Ya hone wia na epeke ipikana:ma: I tapaeyeke a:pa halo ekina: loa:me. 43 Ikana:ma: Ima: alo pita: ekipeke hone na witelemepe. Ima: aloeki na opulumeke hone witeleme ekina: loa:me. 44 Ikita: ika: apa: Sadanina: eiyeke titi halememe. Koto peleme ekina: ika: apa:na: hone pa:la: ekimanu puluekema: pitelememe. Titi panake pa:ta: kone ipikita: hali lita:la: hali hayekeme. Ipiki pa:ta: ota: hau pita:la:eki ma:nda: na ula: ekina: ipikana:ma: ota: hau pea:peke na ya:la:me. Yayapiki pi lea:ka:na:ta: ipika: pita:la:eki kone ala:me. Ipikana:ma: yayapiki pi lo hala: ekina: make ipikita: yayapiki pi ala: teke hali hala: ekina: make loa:me. 45 Ima: ota: pi alo ekita: ikana:ma: na opitelememe. 46 Iki pa:ta: hala: hali epima: Ima: hoke hau pua:eki ma:nda: peneme yaaliepe. Ima: ota: pi loa:ka:na:ta: pa

ekipeke na opitelemepe. 47 Koda:na: wekiwandiki tonuma: Koda:na: pimanu opu halemepate ikita: Koda:na:eki na haleme ekina:ta: na opitelememe.

Yesu Eipoloha:ma: yaapo

48 Mo Diu haliwekima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Nikana:ma: neketa: Sametia hali neke pa:ta: hoke temoko pita: pa:la:me loma: ekita: paeki loma:ekea. 49 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: I pa:ta:ta: hoke temoko dia:me. Yaka Apa:na: pi laasopate ikana:ma: yaka pi tombaaluekema: pitelememe. 50 Ima:ta: yaka pi kone na laasopate hali ma:nda:ma: yaka pi laluekema: pita:la:pate ipikita: pi yokaalu pulu pa:la: halie. 51 Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: yaka waloloeki opua pia:ka:na:ta: koto halita: hoto ma:nda: a:nda: homa:la:eki na handilieke. 52 Mo Diu haliwekima: Yesu pa:ta: alota: Ameta: ota: hone witoloma:me. Neke pa:ta: hoke temoko pila:me. Eipoloha:ma: make mo potopede haliweki make amba: homemekepate nakana:ma: alota: Hali epima: yaka waloloeki opua pita:la: halita: hoto ma:nda: a:nda:ta: homa:la:eki na handilieke lepate 53 nika: apa: Eipoloha:ma:ta: amba: homeekeme laa nakana:ma: ipiki ankulaluekema: alepe. Kutupa mo hande potopede haliweki make amba: homemekeme laa neketa: ekipiki hali haluekema: hone witolo alepe lemekeme.

54 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: kone yaka pi laa laowa:ka:na: yoluta: Ita: pa hali kone halo pua:me. Yaka pi laasa: halita: yaka Apa:ma: kone laasa:me. Ipikita: ikana:ma: nika: Koda: hala:me leme halie. 55 Ipikita: ikana:ma: na handelemepate Ima:ta: ipiki hala:eki handolome. Ipikita: Ima: na handolome loa:ka:na: yoluta: kota: iki tupa: yayapiki hali halo pua:me. Kutu pulu pua:pate Ima: ipiki handaata: ipika: pi make opu halome. 56 Ika: apa: Eipoloha:ma:ma: yaka di handuluekema: ta:na:ma: homa hata: handaata: ta:na:ma: homeekeme. 57 Mo Diu haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Naka: bapi manuta: pa 50manu ai na paela:pate Eipoloha:ma: nakana:ma: amba: handekea. 58 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Eipoloha:ma: ai na mendieke natena: kone Ita: pa halome leekeme. 59 Mo haliwekima: Yesu luekema: toopimanu mimikipate Yesuta: mo tembolo da mina:pa:lao a:mbao hama: nane peekeme.

9

Inkikima: mendieke pa:ta: kone handa:peke na yeke halina: leke ki laeyekeeki

1 Yesuma: pota:na: pulu hata: handeekepate inkikima: mendieke pa:ta: kone leke holupiki hali handeekeme. 2 Kutupa ipika: disaipolo haliwekima: Yesu lota: pitolo alota: Disao. Do mendieke pa:ta: kone do halina: leke holupiki hauta: epima: pa:la: hoke hauna: pa:la:pe laa ateke inkikina: ekina: pa:la:pe o ipika: ekima: kone pa:la:pe laa lota: pimikime. 3 Kutupa Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Do halima: make ateke inkikima: make ika: hoke hau peleme ekina: na pa:la:me. Pa Koda:na: wele pita:la: ekima: do hali epeaasa:eki handena:yeke leke holupiki hali mendia pa:la:me leekeme. 4 Hande I tapaala: halina: eta: nate a:pa talo haena: pokatiki pumana:e. Timba: lolo yapea:ka:na:ta: ipika: e pokaapeke na yelieke. 5 I kenkena: a:pa halo dina:ta: kenkena: paa peaasoeki halome leekeme. 6 Kotoeki laata: Yesuma: dopi kenkena: taata: kenke taapu dakole peao handeeki meaata: mo halina: leke pa:ta: kitaaso hata: 7 ipiki pa:ta: alota: Mo hande tunkula: pa ula: Sailoa:me ikali pa:ta: pua naka: leke popeleke tanda:pa:peke laa leekeme. Koto ikali bikita: Tapaala:me laa lo haemekeme. Koto ekina: mo hali puata: ipika: leke popeleke tanda:pa ala:ta: handolo hata: la:ka:la paa epeekeme.

8 Kutupa ipika: da wanda:halima: make mo pitu hata: honke lea:tiki
piekeeki opimiki wanda:halima: make alota: Do halita: hande pitu hata:
honke lo pita:tiki pia: hali dia:ya:ka:ta:pe laa lemekeme. 9 Mandane
wanda:halima: alota: Aowe. Koto hali lataa lemekepate mandane
wanda:halima: alota: Dia:me. Do halima: handeke hali kone ma:nda: hata:
pa:la:me lemekeme. Koto lemekepate mo halima: ipika: kone alota: I lataa
leekeme. 10 Wanda:halima: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Ekipa naka: leke
epeao pa:la:pe la lemekepate 11 ika: pi hombo peaaso ipikana:ma: alota:
Mo hande Yesu biki leleme halima: kenke dakole peao yaka lekena: kitao I
pa:ta: alota: Mo Sailoa:me ikali pa:ta: pua naka: leke popeleke tanda:pa:peke
lea:me laa koto leeke handaa I pua tandepoa:pate ala:ta: ala:ta: koto kone
handoa:me leekeme. 12 Koto leeke handaa mo wanda:halima: lota: pitolo
alota: Koto halita: hando pa:ta: hala:pe la lemekepate ipikana:ma: alota: I na
handolome leekeme.

Mo Pa:tisi haliwekima: hande epeaeyekeeki handemekeeki

13 Kutupa mo haliwekima: hande amba: leke holupiki hali hatuku mo
Pa:tisi haliweki pa:ta: waluekema: mea pemekeme. 14 Yesuma: kenke dakole
peao mo halina: leke kilaake hauta: Hoto Pila: Natena: piekeme. 15 Kutupa mo
Pa:tisi haliwekima: mo hali paa lota: pitolo alota: Naka: leketa: ekipa epeao
pa:la:pe la lota: pimiki handaa mo halima: alota: Ipikana:ma: kenke dakole
piki ekima: yaka lekena: kitaeyeketa: ikali pa:ta: pua tandepoa: ekita: ameta:
handolome leekeme. 16 Mandane Pa:tisi haliwekima: alota: Do hau pa:la:
halita: mo Hoto Pila: Natena: pi ula:eki yamba:la:la: ekina: ipikita: Koda:ma:
na tapaala:me lemekepate mandane haliwekima: alota: Dupiki wele pita:la:
ekita: hoke hau pa:la: halima: ekipa piliepe la lemekeme. Koto ekina: ika:
kone putupaalu pea pi ta:ta: ta:ta: lemekeme.

17 Kutupa mo Pa:tisi haliwekima: hande hali pa:ta: hoto ma:nda: paa lota:
pitolo alota: Nakana:ma: alota: Yaka leke kilaeya:me alepateta: ipiki pa:ta:
eki hone witelepe lemekeme. Mo halima: hombo peaaso alota: Ipikita:
Koda:na: potopede halie la leekepate 18 mo Diu haliwekima: ipika: leke holu
pea hayekeeki make mo leke epeaeyekeeki make koto pi opua:peke kiaaso
hata: mo halina: ateke inkiki yaapo wi la: mea 19 ipiliki pa:ta: lota: pitolo
alota: Do halita: ipilika: wekipe. Kutupa ipikita: panake mendi pa:ta: kone
leke holupiki weki mendipe laata: Kutu pia:ka:na: yoluta: kota: ameta: ekipa
handolo pia:pe laa lota: pimikime. 20 Mo halina: ateke inkiki yaapoma: ika:
pi hombo peaaso alota: Koto halita: dika: weki ya:la:pate mendia: pa:ta: kone
leke holupiki weki mendia: ekita: hone ulupa:pateta: 21 ame ipika: leke kila
handa:la:eki make ipika: leke kilaake hauta: epima: pa:la:pe. Kota: dikita:
mata:la:me laa lepekeme. Ipiki pa:ta: pua opua:pa:peke. Ipika: bapi manuta:
ana:na: hala: ekima: ipika: kone la kilieke laa lepekeme. 22 Ateke inkiki
yaapoma: mo Diu haliweki pa:ta: paala:ma: homolo hata: dupa lepekeme.
Mo Diu haliwekima:ta: hali epima: Yesuta: hande Ketiso hala:me lelimi
wanda:halita: mo pi hotu haemeke da pa:ta: na epena:yeke pa yokomana: la
pi la: wieke ekina: paala:ma: homepekeme. 23 Koto ekina: mo toolima: alota:
Ipika: bapimanu ana:na: hala: ekima: ipiki pa:ta: pua opua:pe laa lepekeme.

24 Kutupa hoto yaapo peao hande mendieke pa:ta: kone leke holupiki
halita: mo haliwekima: wi la ipiki pa:ta: alota: Koda: pa:ta: pi la: witolo hata:
ota:eki lapeke laa nikana:ma: hone uluma:me. Koto hande halita: hoke hau
pita:la: halie la lemekeme. 25 Kutupa mo halima: ika: pi hombo peaaso alota:
Ipikita: hoke hau pa:la: halipe. I mata:la:me. Pa hau homeketa: handolome.
Amba:ta: yaka leke holu pea haowa:pate ameta: yaka leke kila handolome
leekeme. 26 Mo haliwekima: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Neke pa:ta: eki

hau pia:pe. Naka: leketa: ekipa kilaeya:pe laa lota: pimiki handaa 27 mo halima: alota: Amba: la kua:pate na opuelememe. Ekipeke pa opuluekema: alemepe laa iki make mo hande halina: disaipolo haliweki haluekema: hone witelemepe la leekeme. 28 Koto leeke handaa mo haliwekima: ipiki kitaaso hata: alota: Neketa: mo hande halina: disaipolo hali halepate nikita: Mosesina: disaipolo haliweki haloma:me. 29 Koda:ma: Mosesi pa:ta: la:la: ekita: nikana:ma: hone uluma:pate koto hande halita: handopa:ta: hao a:pa pa:la:pe. Niki na handoloma:me laa lemekeme.

30 Koto ekina: mo halima: ika: pi hombo peaaso alota: Ikana:ma: koto halita: handopa:ta: hao a:pa pa:la:pe alemepateta: yaka leke ipikana:ma: kilaeya:me. 31 Nikana:ma: Koda:ma: hoke wanda:halina: pi na opita:la: ekita: handoloma:pate pa Koda:ma:ta: ipiki pa:ta: homu pea hata: ipika: hone pa:la: hau peaaseme wanda:halina: pita: opu hala:me. 32 Kota: panake pa:ta: ala:ta: ala:ta: wepieke pa:ta: kone mo mendieke dina: kone leke holupiki halina: leke kilaasa: ekita: ma:nda:ma: dupaeya:me pita: na opoloma:me. 33 Koto hande halima:ta: Koda: amele hao na epea:ka:na: yoluta: hau homeke a:nda: pea:peke na yolo pia:me leekeme.

34 Koto ekina: mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Naka: ama:ma: hokeeki tukiki pa:ta: hata: ma:nda:leke daele halima: kone niki waluekema: alepe lemekeme. Koto laa mo halita: mo pi hotu haemeke da pa:ta: na epena:yeke pao yoka ta:ta: haena: lemekeme.

Hoke ekima: leke holu peaasa:eki

35 Yesuma: mo hali yoka ta:ta: haena: lelememe lemekeeki opuaata: mo hali weiya handa: wia ipiki pa:ta: alota: Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: hone tulao halepe laa leeke handaa 36 mo halima: Yesuna: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: hone tulao haluekema: loa:me. Ipika: biki la kie leekepate 37 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ipikita: amba: handeme. Neke yaapo do pi pi alepe halie laa leekeme. 38 Mo halima: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Hone tulaasome laata: Yesu pa:ta: tumiki yotuao pitiekeme.

39 Kutupa Yesuma: alota: Do kenkena: wanda:halina: pi yokaalu puluekema: epoa:me la leke holupiki wanda:halima: handena: make handeleme wanda:hali make leke holu pea haena:yeke epoa:me la leekeme. 40 Mandane Pa:tisi haliwekima: koto leekeeki opua Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Nikita: leke holupiki haliweki halemema: alepe lemekepate 41 Yesuma: iki pa:ta: alota: Leke holupiki haliweki haemekena: yoluta: iki pa:ta: hokeeki ma:nda: na ulu pia:me laa kutupulu pia:pate ikana:ma: alota: Nikita: handoloma:me aleme ekina: iki pa:ta: hokeeki pa ula:me leekeme.

10

Mo Sipisipi ma:na:na: holinda:na: onkoluma: pi

1 Yesuma: alota: Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: mo sipisipi ma:na:manu holinda: pa:la: pota: kake pa:ta: na peke pa pa:ta: ponda:pa pea:ka:na:ta: koto halita: ta:ta:na: alemanu muluekema: pake nala: halie. 2 Pate mo pota: kake pa:ta: pula: halita: mo hande sipisipi ma:na:manu handeteke hala: halie leekeme. 3 Mo pota: kake handeteke hala: halima:ta: koto hali pena:ta: pota: lombalieke. Kutupa mo halima: ipika: ma:na: manuna: biki laa wi la: mepi peaata: mo ma:na: manuma: ipika: pi hola:make opimika:na:ta: hama: nane hatuku pelieke. 4 Hama: nane hatuku puaata: ipiki amba:la titina: pelieke. Kutupa mo sipisipi ma:na: manuma: ipika: pi hola:make opitolo hata: ipiki telia: mea pelimikie. 5 Pa hali ma:nda: telia: meata: na

pelimikie. Dia:me. Ipika: pi hola:make na opitolo hata: mo ma:na:manu pindipa pelimikie.

6 Yesuma: onkoluma: laa do pi leekepate mo haliwekima: do pi teketa: hone na wimikime.

Yesuta: epeke tupa: ma:na: handeteke hala: hali

7 Koto ekina: Yesuma: paa dupa leekeme. Ima: iki pa:ta: ota: pi alome. Ita: sipisipi ma:na: manuna: pota: kake halome. 8 I na epeke hano titina: epemeke haliweki paeyaota: pake nolo pimiki haliweki epemeke handaa hande sipisipi ma:na: manuma:ta: ika: pi na opimikime. 9 Ita: pota: kake halome. Hali epima: I pa:ta: honda: pamba epea:ka:na:ta: koto halima: da:ta:la:eki milieke. Kutupa mo halita: tukiki nane pua:tiki hama: nane a:pa:tiki pitolo hata: epeke nemanu netiki pilieke. 10 Pake nala: halima:ta: mo sipisipi ma:na:manu pake meata: lia hoeyaaluekema: ipilimipateta: I epolo ekita: ikana:ma: da:ta:la:eki muemena:yeke epolome. Tumba ula: da:ta:la:eki kone muemena:yeke epolome.

11 Ita: handa: ma:na: epeke tupa: handeteke halo halie. Mo sipisipi ma:na:manu tamba: muluekema: yaka da:ta:la:eki hone na ulueke. 12 Mo yenki e poka:la: somema: pa ma:nda:na: sipisipi ma:na:manu handeteke hawaaso hata: mo tikene kika epea:ka:na:ta: ipikita: teke some dia:yalo hata: mo ma:na:manu mina:pa:lao pindipa pelieke. Koto ekina: mo tikene kikama: hande ma:na:manu lu nea:ka:na:ta: ta:ta: ta:ta: pea pindipa pelimikie. 13 Hande yenki muluekema: e pokeeke halima:ta: mo ma:na:manu pa:ta: hone wopu na witolo hata: ipikita: pa e pokaasa: hali yaalo hata:ta: pindipa pelieke. 14-15 Ita: hande ma:na: epeke tupa: handeteke halo halie. Yaka Apa:ma: I handa:la:eki make Ima: make yaka Apa: handolo tupa: Ima: make yaka sipisipi ma:na:manu handolome. Kutupa yaka sipisipi ma:na: manuma: make I handilimikie. Kutupa hande sipisipi ma:na:manu pa:ta: hone witolo hata:ta: yaka da:ta:la:eki alupaowa:ka:na:ta: ana: pilieke. 16 Yaka mandane ma:na:manu make halememe. Do haleme ekimanu homeke na loa:me. Iki make yaka pi hola:make opitolo haena: Ima: mina:neaalueke. Kutupa mo ma:na:manu tapake homeke halo pelemepateta: handeteke hala: hali make homeke kone halieke.

17 Yaka da:ta:la:eki kone pa muluekema: alupaalo poloeki yaka Apa:ma: kotoeki handolo hata: I pa:ta: pukima: wotu homa:la:me. 18 Hali ma:nda:ma: yaka da:ta:la:eki hoeyaapeke na ya:la:pate yaka hone wia kone yaka hone pa:la: ekina: loa:me. Ima: homeke ana:na: kia pa Ima: homeke ana:na: paa mea:peke ya:la:me. Do ekita: yaka Apa:ma: pea:pekee la:la: ekina: loa:me.

19 Kutupa Yesuma: do pimanu leeke ekina: mo Diu haliwekima: putupa ta:ta: ta:ta: haemekeme. 20 Mandane haliweki wopuma: alota: Ipiki pa:ta: hoke temoko pita: pa:la:me laa ipikita: keaaso pita:la:me. Ipika: pita: ekipeke opitelemepe laa lea:tiki pimikipate 21 mandane haliwekima: alota: Hoke temoko pila: halima: dupiki pi lapeke na ya:la:me laa hoke temokoma:ta: leke holupiki haliwekina: leke ekipa kilaaliepe laa lea:tiki pimikime.

Wanda:halima: Yesu kiaemekeeki

22 Koto pita: Diutuseleme nane haena: ta:ta: piki nate epeekeme. Koto nateta: di wia hao amba: kone mo hande tembolo da pota: pa lombemekeeki hone witolo hata: pimikime. Kosa: kina: hata: pimikime. 23 Koto dina:ta: Yesuta: mo tembolo da pa:ta: hata: mo Solomonona: da mineke pa:ta: pomiekeme. 24 Kutu pitolo haena: mo Diu haliwekima: ipiki dupao hata: ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Nikita: hoto ekipuna: hone eleke eleke wia hamono lelipiki laata: Neketa: hande Ketisope. Niki pa:ta: ota: pi la kia:peke

lemekeme. 25 Yesuma: iki pi hombo peaaso alota: Ima: iki pa:ta: amba: la kua:pateta: ikana:ma: I pa:ta: hone na tulaalememe. Yaka Apa:na: bikina: pitolo haumanu paeyaoma:ta: yaka biki mea a:meiyaasemepateta: 26 ikita: yaka sipisipi ma:na:manu na haleme ekina: I pa:ta: hone na tulaasememe. 27 Yaka sipisipi ma:na: manuma: yaka pi hola:make minelememe. Ima: make iki handolome. Kutupa yaka hoki nane telia: mea ipulimime. 28 Iki pa:ta: da:ta hao hala:eki halono ikita: ota: na homilimikie. Kutupa ikita: ya kiki pa:ta: haena: hali ma:nda:ma: pa:ta:la: mea:peke na ya:la:me. 29 Yaka Apa:ma: iki I pa:ta: kia:me. Kutupa yaka Apa: make manda hata: paeyao ankulala:me. Yaka Apa:ma: miniki hala: ekimanu hali ma:nda:ma: pa:ta:la: mea:peke na ya:la:me. 30 Yaka Apa: dikita: homeke kone halopa:me leekeme.

31 Koto leeke ekina: Mo Diu haliwekima: Yesu luekema: toopimanu paa mimikime. 32 Yesuma: mo haliweki pa:ta: alota: Yaka Apa:ma: peaala: epeke pita:la: ekimanu wotu Ima: iki pa:ta: waloa:pate eki pua: ekina: toopima: I luekema: pitelemepe. 33 Mo Diu haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma: epeke peleeki ma:nda:na: hone witolo hata: toopima: neke luekema: na pitoloma:pate pa Koda: laasa: ekina: pitoloma:me. Neketa: pa hali ya:la:pate nakana:ma: Koda: tupa: hata: kone alome le ekina: pitoloma:me. 34 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ika: Lo Pimanu pa:ta: dupa wape pea ula:me. Ima: alota: Ikita: koda:sunue loa:me laa wape pa:la:me. 35 Kota: Koda:ma: ipika: pi la:niaemeke haliweki pa:ta: ika: bikita: koda:manue laa leekeme. Kutupa Baibolo bukana: pita: ota:eki kone pa u halieke. 36 Kutu pa:la:pate Ita: hande yaka Apa:ma: I meata: do kenke pa:ta: epono I tapaeya:me. Koto ekina: Ima:ta: Koda:na: Eiyeke halome loa: ekita: Koda: laasopatema: ekipeke alemepe. 37 Yaka Apa:na: pita:la: ekimanu na pua:ka:na:ta: kota: I pa:ta: hone na tulaapa:pe. 38 Kutu pua:peke ya:la:pate yaka Apa:na: pita:la: ekimanu pua:ka:na:ta: I pa:ta: hone na tulaake hata: kone yaka pitolo ekimanu pa:ta: kone hone tulaapeke aleo. Kutu pimika:na:ta: hande Apa:ta: I tukiki pa:ta: hala:eki make Ita: ipiki tukiki pa:ta: haloeki make handa: hone wilimikie leekeme. 39 Yesu pa da:ka:pa: minuluekema: pimikipate ipikita: opa: pa lopa peekeme.

40 Yesuta: pa la:ka:la pua mo Diodani ikali tunkula mone tea:na: Dionima: amba: bapitaisi peaatiki pu hayeke alena: opolo puata: koto pa:ta: hayekeme. 41 Wanda:hali wopuma: ipiki pa:ta: pua mombolo hata: alota: Dionima: wele wotu pita:la:eki wopu na piekepate ipikana:ma: do hali pa:ta: leeke pi paeyao amba: yaala:me lemekeme. 42 Kutupa wanda:hali wopu koto pa:ta: hata: Yesu pa:ta: hone tulaemekeme.

11

La:satesi homeekeeki

1 Bedani da pa:ta: hayeke hali La:satesi yeni hayekeme. Mo Bedani data: Mada hakepiki Meti yaapona: dae. 2 Mo Metima:ta: hande Tekehalina: ankena: totopo wotupiki senisi holaota: ipika: itikima: kone honiaeyekeme. Koto wanda:na: beliki La:satesi yeni hayekeme. 3 Koto ekina: mo hakila:ma: Yesu pa:ta: pi tapaaso alota: Tekehalio. Naka: yankeketa: yeni hao ula:me laa tapaepekeme. 4 Yesuma: koto pi opua alota: Koto yenima:ta: hali na homaalieke laa koto yeni a:pa hake hauta: Koda:na: biki make Koda:na: Eiyekena: biki make mea a:meiyaena:yeke a:pa hao pa:la:me leekeme.

5 Yesuma: mo beliala: tepo pa:ta:ta: hone wotu wiekeme. 6 Kutupa hande La:satesi yeni hao ula:me leekeeki opuata: pa hoto yaapo koto pa:ta: hao 7 ipika: disaipolo haliweki pa:ta: alota: Diudia nane paa la:ka:la pomana:e

leekepate 8 ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Disao. Amba: numaneke a:nda: mo Diu haliwekima: toopima: neke luekema: taapemepate koto pa:ta: paa pomana: alepe lemekeme. 9 Yesuma: alota: Nate homekena: pa yata:pea:peke nate leke manuta: 12 awamanu dia:ya:ka:ta:pe. Hali ma:nda:ta: oli nate talo haena: pomia:ka:na:ta: do kenkena: paa pa:la:eki handa:la: ekima: ipikita: lopuluekema: taapa:tia na pelieke laa 10 Kutu pulu pa:la:pateta: timba: alo haena: pomia:ka:na:ta: ipiki pa:ta: paa na peaasa: ekima: ipikita: lopuluekema: taapa:tia pelieke leekeme. 11 Yesuma: kotoeki laa pi ma:nda: alo alota: Nika: yankeke La:satesita: amba: u peila:pateta: ipiki mea tiaalo pulume leekeme. 12 Koto leeke handaa mo disaipolo haliwekima: alota: Tekehalio. U pelia:ka:na:ta: kota: tiaalieke lemekeme. 13 Yesuma:ta: mo La:satesi ota: homeeke ekina: leekepate mo haliwekima:ta: pa u peileke ala:me hone wimikime. 14 Koto ekina: Yesuma: iki pa:ta: peneme yao alota: La:satesi ota: homeekeme. 15 Koto pa:la:pate ikana:ma: hone tulao hamina:yeke iki pa:ta: hone witolo hata: ipiki yaapo na haowa: ekima: ta:na:ma: homolome laa ipiki pa:ta: pomana:e leekeme. 16 Koto ekina: Tomasita: hande Manda:e halima: ipika: disaipolo yankeketiti pa:ta: alota: Nika: Disa amele paeyao mandakena: bape laa ipiki amele homomana:e leekeme.

Yesuta: paa mea tiaasa:eki make da:taasa:eki make hala:me

17 Yesu opolo puaata: La:satesi lapa: pea haena:ta: hoto tonkopu wiekeeki opiekeme. 18 Mo Bedani data: Diutuseleme da teke pa:ta: kone hayekeme. 19 Kutupa Diu wanda:hali wopuma: Mada Meti yaapo ipilika: ana: homeeke ekina: tamba: minolo hata: pi pi loluekema: pemekeme.

20 Madama: Yesu ipula:me lemekeeki opuaata: manda:hande peekepate Metita: da pa:ta: pitina: peekeme. 21 Madama: Yesu manda:hande pea ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Neketa: do pa:ta: haeka:na: yoluta: ya ana: na homolo pia:me. 22 Kutu pulu pia:pate pa ame do kone nakana:ma: Koda: pa:ta: ala:ta: ma:nda: honke lelipi ale Koda:ma: ota: kilieke hone witolome leekeme. 23 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: ana:ta: paa tiaalieke leekeme. 24 Madama: hombo peaaso alota: Mo hande paelia: natena: Koda:ma: ipiki paa mea tiaalo pa:la: ekita: hone witolome leekeme. 25 Koto leekepate Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ita: pa mea tiaasa:eki make da:taasa:eki make halome. Hali epima: I pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: kota: koto hali homea:ka:na: kone da:ta halieke. 26 Kutupa hali epima: da:ta: hata: I pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: koto halita: ota: na homilieke. Ima: do alo pina: homelepe laa leekeme. 27 Madama: ipika: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Aowe. Naka: kakema: homolo hata: neketa: hande Ketiso make Koda:na: Eiyeke do kenkena: ipilieke leeke halita: hone witolome leekeme.

Yesuma: e leekeeki

28 Madama: kotoeki laa pa pua hakepiki Meti pa:ta: yopu pua alota: Tekehalima: do a:pa hata: neke wi ala:me. 29 Meti koto pi opua tiao Yesu manda:hande puluekema: aiya peekeme. 30 Yesuta: mo hande da pa:ta: ai na opolo peke Madata: ipiki manda:hande pieke alena: pa hayekeme. 31 Mo mandane Diu wanda:halima:ta: Meti pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: ipiki amele pita:ta: Meti ai tiao hama peekeeki handaata: ipiki telia: mea pemekeme. Ika: honema:ta: Metima: mo lapa: pieke ale pa:ta: e lolo pula:me hone wimikime. 32 Metima: Yesu hayeke alena: opolo pua Yesu handolo ipika: anke pa:ta: lopa:niao alota: Tekehalio. Neke do pa:ta: haeka:na: yoluta: ya ana: na homolo pia:me leekeme.

33 Metima: e leekeeki make mo ipiki ameḷe pemeke Diu wanda:halina: e
lemekeeki make handaata: ipikana:ma: ka:nda:ma: homolo hata: ipika: puki
tetoma: homeekeme. 34 Yesuma: alota: Ipikita: hando pa:ta: wilimipe leeke
handaa ikana:ma: alota: Tekehalio. Handolo epoe lemekeme. 35 Kutupa
Yesuma: e leekeme. 36 Koto ekina: mo Diu wanda:halima: pi hotiolo alota:
Handa:pe. Do halima: La:satesi pa:ta: pukima: wotu homolo pita:la:me
lemekepate 37 mandane wanda:halima: alota: Do halima:ta: hande leke
holupiki halina: leketa: kilaeya: tupa: mo halina: homa:la:eki make sa:sa:
pia:peke yolo pia:me hone witoloma:me lemekeme.

La:satesi paa mea tiaeyekeeki

38 Yesuma: pa puki tetoma: homolo hata: mo lapa: pimiki alena: peekeme.
Mo lapa: pimiki ekita: tikene da pa:ta: toopima: a:mba wimikime. 39 Yesuma:
alota: Mo toopi pa nane mea wipe leekepate hande hoieke halina: beliki
Madama: alota: Tekehalio. Punku wotu pilieke. Mo lapa: pea hamonota:
hoto tonkopu paeya:me leekeme. 40 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Nakana:ma:
hone tulao haeka:na:ta: Koda:na: paạ pa:la:eki handilipikie pita: na loa:pe
leekeme. 41 Kutupa hande toopi pa nane mea wimikime. Yesuma: handa:liao
hata: alota: Apa:o. Nakana:ma: yaka pi opu hale ekina: neke pa:ta: keiyae pi
alome. 42 Nakana:ma: Ima: aloeki opu hale ekita: handolopate pa do haleme
wanda:halima: nakana:ma: I tapaaleeki handa: hone tulaena:yeke neke pa:ta:
do pi alome leekeme. 43 Yesuma: koto laa anekema: wi alo hata: alota:
La:satesio. Hama epoe leekeme. 44 Hande homeeke halita: kiki anke leke
popeleke ipika: dauma: ambula wimiki tupa: tiao hama epeekeme. Kutupa
Yesuma: iki pa:ta: alota: Dau leisi mea bao epena: tapaape leekeme.

Yesu lulu pimiki ekina: pota: weimikieki
(Ma:tiu 26:1-5, Maka 14:1-2, Luku 22:1-2)

45 Meti handolo pemeke Diu wanda:hali wopuma:ta: Yesuma: piekeeki
handaata: ipiki pa:ta: hone tulaemekeme. 46 Kutu pimikipate mandane
haliwekima:ta: Yesuma: pieke ekita: mo Pa:tisi haliweki lolo pemekeme.
47 Koto ekina: mo Pa:tisi haliweki make mo yeni peao haemeke you haliweki
make mo Kaḷesete tapake ameḷe momba:lalo hata: alota: Nikana:ma:ta: eki
pumana:pe. Do hande halima: wele wotu pa:la: ekimanu pita:la:me. 48 Pa
pina: paoma:ka:na:ta: wanda:hali paeyaoma: ipiki pa:ta: hone tulaalimikie.
Kutupa make mo Loma: haliwekima: a:paata: nika: tembolo da make nika:
tapake make telipina: hoeyaalimikie lemekeme.

49 Iki pa:ta: hayeke hali Kaiya:pasita: koto bapina: yeni peao haemeke you
haliwekina: you hali hata: kone ipikana:ma: alota: Ikita: ala:ta: ma:nda: na
handelememe. 50 Wanda:hali paeyao pa:ta: hali homeke homea:ka:na:ta:
iki pa:ta: epekeeki ipilieke. Kutupa nika: tapake paeyao hoeyaapeke na
yelieke. Kutu pulu pa:la: ekita: hone na witelemepe leekeme. 51 Do leeke
ekita: Kaiya:pasima: kone pa na leke koto bapina: yeni peao haemeke you
haliwekina: you hali hata: Yesuta: mo Diu wanda:hali pa:ta: homolo piekeeki
la halolo hata: leekeme. 52 Kutupa make mo Diu wanda:hali pa:ta: homeke na
homeke mo Koda:na: weki wandikita: pa hata: pepi pea haena: kone paeyao
handa: mea homeke tapake kone apa:tao haena:yeke Yesu homolo pa:la:eki
la halolo hata: leekeme. 53 Koto leeke ekina: mo Diu wanda:halina: you
haliwekima: koto natena: kini pea Yesu lulu peleme pota: weimikime. 54 Koto
ekina: Yesuta: koto pa:ta: pominolo hata: peneme yao na pomiekepate Diudia
nane mina:pa:lao mo hapu hayeke alena: teke pa:ta: hayeke da Ipoteimi da
pa:ta: puaata: ipika: disaipolo haliweki ameḷe koto pa:ta: haemekeme.

55 Mo Diu wanda:halina: Lombei Pupa Yapeeke nate tunkulieke handaa papate da ta:ta: ta:ta: wanda:halima: ne ai na pambeke haena: ika: loke wamo puluekema: oli Diutuseleme da nane pemekeme. 56 Mo wanda:halima: Yesu weitolo hata: mo tembolo da pa:ta: momba:la ika: ika: kone lota: lota: pu alualu pitolo alota: Eki hone witelemepe. Do hande ne pamba:la: ekita: na ipilieke hone witoloma:pate eki hone witelemepe la leekeme.

57 Kota: mo yeni peao haemeke you haliweki make mo Pa:tisi haliweki tonka:na: ikana:ma: pi alo alota: Hali epima: Yesu hala:eki handea:ka:na:ta: Yesu da:ka:pa: minomonoyeke niki a:pa la kia:pa:peke lemekeme.

12

Bedani da pa:ta: Yesuna: mo nada senisi holaeyekeeki
(Ma:tiu 26:6-13, Maka 14:3-9)

1 Mo hande Lombei Pupa Yapeeke natena: ne pambuluekema: haena: nate yunki mindiki hata: pa wina: kone Yesuta: mo Bedani da pa:ta: peekeme. Hande Yesuma: paa mea tiaeyeke hali La:satesi ipika: dae. 2 Koto pa:ta: Yesuna: ne pambaemekeme. La:satesita: teipolona: Yesu yaapo mandake pa:ta: pitina: Madama: hande ne pane pea hale hale piekeme. 3 Kutupa Metima: mo nada senisi seliapota: yenki tieke ale kone mo ka:nda: makata: kilo pa hapo siki tupa: meata: Yesuna: anke pa:ta: holaota: ipika: itikima: honiaeyekeme. Kutu pieke ekima: mo senisi totopoma:ta: mo da paeyao pa:ta: totopo yuyu wia wiekeme. 4 Mo disaipolo hali homeke Isekatioti hali Diudasita: hande Yesu a:nda: lombolo pieke hali ipikana:ma: alota: 5 Do senisita: ma:nda:ma: hambena: laata: 60 kina meaata: nate hali wanda:hali pa:ta: na teli teli peaemeke ekita: ekipeke pimipe leekeme. 6 Do leeke pita: nate hali wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homolo na leke pake hali hata: leekeme. Mani pausata: ipikana:ma: miniki hata: mea pomiekepate ipika: hone wia yoka: mea:tiki piekeme. 7 Koto leekepate Yesuma: alota: Koto wanda: pa:ta: pi na lapeke. Ipika: wia hala:eki pa miniki haena: I toko hoiyulu peleme natena: loa:me. 8 Natehali wanda:halita: iki amẹlẹ hao halo pelemepate Ita: iki amẹlẹ na hao halumeke leekeme.

La:satesi lulu pimiki pota: weimikieki

9 Diu wanda:hali wopuma: Yesuta: Bedani da pa:ta: a:pa hala:me lemekeeki opuaata: koto pa:ta: pemekeme. Yesu homeke handuluekema: na pekepate hande Yesuma: lapa: pa:ta: pa mea tiaeyeke hali La:satesi make handuluekema: pemekeme. 10 Koto ekina: mo yeni peao haemeke you haliwekima:ta: La:satesi make lulu pimiki pota: weimikime. 11 Diu haliweki wopuma: La:satesi pa:ta: hone witolo hata: ika: you haliweki mina:pa:lao Yesu pa:ta: hone tulaemeke ekina: pimikime.

Ta:na:ma: homolo hata: Diutuseleme nane pemekeeki
(Ma:tiu 21:1-11, Maka 11:1-11, Luku 19:28-40)

12 Da ka:la:peeketa: hande Lombei Pupa Yapeeke dina: ne pambuluekema: momba:la haemeke wanda:hali paeyaoma:ta: Yesuta: Diutuseleme da nane ipula:me lemekeeki opimikime. 13 Koto ekina: dopema: handeke ti palekemanu tonda:pa: mepi pea mina Yesu manda:hande puluekema: wi la:tiki pulu hata: alota:
Koda:na: pi laapa:pe.
Tekehalina: bikina: ipula: halita: Koda:ma: epeaeya:ka:na:ta: epelieke.
Ipikita: Isulai wanda:halina: Kini halie la lemekeme.

14 Yesuma: donki ma:na: handa: wiata: mo ma:na: hoki manda pitiekeme. Kutu pieke ekita: mo Baibolo buka pa:ta: wape pa:la: ekita: dupa

15 Saioni data: paala:ma: na homa:peke. Handa:e. Naka: kini hali koto ipula: handa:e. Donki ma:na: siki ipika: hoki manda pita: koto ipula: handa:e laa wape pa:la:me.

16 Yesuma: koto hau pieke pita:ta: ipika: disaipolo haliwekima: hone na wimikipate pa wetepena:ta: Yesu paa tiao oli ipika: paa piki kapu tieke mulu pieke haena: ikana:ma: mo Baibolo bukana: dupiki pi wape pa:la: ekita: ota: Yesu pa:ta: kone yaeyekeeki hone wimikime.

17 La:satesi lapa: pa:ta: wina: Yesuma: wi la paa mea tiaeyeke pita:ma: Yesu amele haemeke wanda:halima: koto pieke ekita: hande wanda:hali pa:ta: amba: la halemekeme. 18 Koto wele wopu pieke ekina: wanda:hali paeyaoma: opuata: Yesu manda:hande pulu pemekeme. 19 Koto ekina: mo Pa:tisi haliwekima: ika: kone ane la: mone la: pu alualu pitolo alota: Handelemepe. Nikana:ma: hau ma:nda: pea:peke na ya:la:me. Handa:pe. Wanda:hali paeya: tapao ipiki telia: mea pulimime lemekeme.

Mandane Kitiki wanda:halima: Yesu weimikieki

20 Mo hande ne pambemeke pita: Diutuseleme da pa:ta: yeni pulu pemeke wanda:hali amelęta: mandane Kitiki wanda:hali make pemekeme. 21 Mo wanda:halima: hande Ka:lili nane hayeke da Betesaida da hao epeeke hali Pilipi pa:ta: pua alota: Aneke halio. Nika: honema:ta: Yesu handulumeke hone witoloma:me lemekeme.

22 Pilipima: A:ndutu pa:ta: pua laata: Ipilikana:ma: Yesu lolo pepekeme. 23 Yesuma: ipilika: pi hombo peaaso alota: Wanda:halina: Eiyekema: mo paa piki kapu tieke mulu pa:la: di ame ipula:me. 24 Ipiliki pa:ta: ota: pi alome. Kuni wae alesiki homeketa: kenkena: na opa: pa lopa na homea:ka:na:ta: ipika: pa u pelia halieke. Kutu pulu pa:la:pate homea:ka:na:ta: opa kiliki wotu a:elieke. 25 Hali epima: ipika: da:ta:la:eki kone hone wotu wia:ka:na:ta: ipika: da:ta:la: ekita: alupilieke. Hali epima: do kenkena: hata: ipika: da:ta:la:eki kone hone wopu na wia:ka:na:ta: ipika: da:ta:la:eki mea miniki hata: da:ta hao halo pa:la:eki kone yelieke. 26 Hali epima: yaka e pokaaluekema: hone pia:ka:na:ta: ipikana:ma: ya hoki nane telia: mea epena:e. Yaka e pokaasa: halita: I halo alena: kone diki mandakena: halupekema: loa:me. Yaka e pokaasa: halita: yaka Apa:ma: koto halina: biki tieke wina: lelieke leekeme.

Yesuma: ipika: homolo pieke ekina: pi leekeeki

27 Ameta: ya puki tandama: homolome hata: eki pi lonope. Doeki lapeke ya:la:pe. Apa:o. Hande I pa:ta: epolo pa:la: di na epena: lapeke lonope. Dia:me. Koto tanda tandama: homolo polo di muluekema: epoa:me. 28 Apa:o. Naka: biki tieke wina: lapeke leekeme. Koto la haena: oli ya nanema: la:niaeyeke pi hola:makema: alota: Yaka bikita: amba: titina: tieke wina: lolopate paa ma:nda: alo peao tieke wina: lolueke leekeme.

29 Koto pa:ta: pambulu bao haemeke wanda:halima: hande pi hola:make opua alota: Tutu lia:me lemekeme. Mandane wanda:halima: alota: Enisolo halima: ipiki pa:ta: pi alopate lea:me lemekepate 30 Yesuma: iki pa:ta: alota: Oli la:niaeya: pita: I pa:ta: dia:me. Iki pa:ta: hone witolo hata: la:niaaso lea:me. 31 Ameta: do kenke wanda:halina: pi yokaalu pulu pa:la: di ipula:me. Ameta: do kenkena: tumiki hala: halita: yoka mea lopaalieke. 32 Kutupa Ita: kenkena: hano I mea a:meiyaemeka:na:ta: wanda:hali paeyao I pa:ta: epena: yola: mulueke leekeme. 33 Koto leeke ekita: ipika: homolo piekeeki la halolo leekeme. 34 Koto leeketa: mo wanda:hali paeyaoma: ipika: pi hombo peaaso alota: Mo Lo Pi manuma: ala: ekita: doeki opuma:me. Ketisota: hao halieke ala:me. Nakana:ma: alota: Wanda:halina: Eiyeke mea a:meiyalieke ale ekita: ekipape. Mo hande Wanda:halina: Eiyeketa: epiya:ka:ta:pe lemekeme.

35 Yesuma: iki pa:ta: alota: Mo hande paa pa:la: ekita: iki amele hosiki halimikie. Timba: la:la: ekima: iki mea tombuaama:na: paa pa:la: pita: kone pua:pa:peke. Timba: la:pa pa:la: pa:ta: pula: halima:ta: Dota: hando pa:ta: pulupe lelieke. 36 Kutu pa:la: ekina: ikita: paa pa:la: dina: hata: paa pa:la: ekina: wekiwandiki leke hamina:yeke paa pa:la:eki pa:ta: kone hone tulaapa:peke leekeme.

Mo Diu wanda:halima: Yesu pa:ta: hone na tulaemekeeki

Yesuma: koto pi laata: mo wanda:hali mina:pa:lao puata: panka halo peekeme. 37 Ipikana:ma:ta: wanda:halina: leke popelekena: hata: kone wele wotu pieke ekimanu mo wanda:halima: handaa kone ipiki pa:ta: hone na tulaemekeme. 38 Mo hande potopede hali Aisayama: leeke ekimanu yaena:yeke piekeme. Dupa
Tekehalio. Nikana:ma: la haloma: ekita: epima: opimipe.
Kutupa Tekehalima: ipika: wele pieke ekita: epi pa:ta: walea:pe laa leekeme.

39 Koto ekina: mo wanda:halima: hone tulaapeke na yeeke ekina: Aisayama: leekeeki ma:nda: dupa

40 Koda:ma: ika: leke holu peaota: ika: pukita: taka:la:pa pua hata:ta: toopi leke wina: leekeme.
Wanda:halima: ika: lekema: handaama:na: make ika: puki tooluma: hone wiaama:na: pua:me.
Ima: iki wamo peaanoyeke I pa:ta: na la:ka:la haena:yeke pua:me laa leekeme.

41 Koto leeke pita: Aisayama:ta: Yesuma: ipika: paa tieke mea hayekeeki handeeke ekina: Yesu pa:ta: mulu pa:la:eki hone witolo hata: leekeme.

42 Kutu pimikipate mo Diu you haliweki wopuma: Yesu pa:ta: hone tulaemekepate mo Pa:tisi haliweki pa:ta: pieke handaata: ika: pi hotu haemeke da pa:ta: ika: ula:eki yokaama:na: ika: hone tulaemekeeki peneme yao na lemekeme. 43 Koda:ma: ika: pi laena: hone na wiki kenke haliwekima: laena: hone wopu wimikime.

Yesuna: leeke pi manuma: pi yokaalu pea:peke ya:la:eki

44 Yesuma: pi anekema: alo alota: Hali epima: I pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: I pa:ta: homeke hone na tulaake I tapaeya: hali pa:ta: make pita:la:me. 45 Hali epima: I handea:ka:na:ta: kota: I tapaeya: hali make handa:la:me. 46 Ita: do kenkena: paa pa:la:eki tupa: a:pa halome. I pa:ta: hone tulaaseme wanda:halita: timba: la: pamba:la: pa:ta: na haena:yeke epoa:me. 47 Hali epima: Ima: alo pi opua na pia:ka:na:ta: koto hali yaapo Ima: pi yokaalu na pulueke. Kenke wanda:halita: iki pa:ta: pi yokaalu puluekema: na epeke iki mea da:taaluekema: epoa:me. 48 Hali epima: I kiaaso hata: Ima: alo pi na opia:ka:na:ta: kota: ma:nda:ma: ipiki yaapo pi yokaalu pilieke. Do Ima: aloeki manuma: kone paelie natena: ipiki yaapo pi yokaalu pilieke. 49 Ima: ya hone wia na loa:me. I tapaeya: hali yaka Apa:ma: Ima: lolo pua: ekimanu paeyao ipikana:ma: lapeke leeke handaa pua:me. 50 Kutupa yaka Apa:ma: du pea:peke la ala: pi manuta: da:ta hao hala:eki kone peaasa:ekie hone witolome. Koto ekina: Ima: alo pita: yaka Apa:ma: I pa:ta: lapeke lea: pi kone alome leekeme.

13

Yesuma: ipika: disaipolo haliwekina: anke tanda:paeyekeeki

1 Mo hande Lombei Pupa Yapeeke natena: ne pambuluekema: hata:ta: Yesuma: do kenke mina:pa:lao Ateke pa:ta: polo pieke di amba: tunkula:la:me

hone wiekeme. Ipikana:ma: do kenkena: haemeke ipika: wanda:hali pa:ta: pukima: homo hao paeyaalo pulu hata: make iki pa:ta: pukima: homeekeme.

2 Welealo nane Yesu ipika: disaipolo haliweki amele ne no pitimikime. Isekatioti hali Saimonona: eiyeke Diudasima:ta: Yesu mina:yeke a:nda: lombolo pieke honeta: ipiki pa:ta: Sadanima: amba: mea wiaeyekeme. 3 Yesuma:ta: hande ipika: Atekema: ala:ta: ala:ta: paeyao ipiki pa:ta: haleekeeki make ipikita: Koda: yaapo hao a:pa Koda: pa:ta: polo piekeeki make hone wiekeme. 4 Koto ekina: Yesuma: mo teipolo mina:pa:lao tiaota: manda pambaeyeke dau hola: mea wiaata: dawelo mea tonkaeyekeme. 5 Kutupata: ma:tiki pa:ta: ikali hola: pambaata: mo disaipolo haliweki ika: ankemanu homeke pa:ta: pua:tiki pea tanda:pa:tiki pea hande tonkaeyeke daweloma: honia:tiki piekeme. 6 Kutupata: Saimono Pida pitieke pa:ta: peekepate ipikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Tekehali nakana:ma: ya anke tanda:puluekema: pi leekeme. 7 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ame do pitolo ekita: nakana:ma: hone na witelepate wetepena:ta: hone wilipikie leekeme. 8 Pidama: ipiki pa:ta: alota: Yaka anke nakana:ma: hoto homeke a:nda: tanda:pa:peke na ya:la:me leekeme. Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ima: naka: anke na tanda:poa:ka:na:ta: kota: neketa: yaka disaipolo hali hapeke na yelieke leekeme. 9 Saimono Pidama: ipika: pi hombo peaaso alota: Tekehalio. Kota: yaka anke homeke dia:me laata: Yaka kiki you tonka:na: tanda:pae leekeme. 10 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Hali epima: ipika: loke paeyao tenke lao ikali peiya hata:ta: ipika: loke paeyao wamo pea haluekema: ikali pa na peiyiki ipika: anke homeke pa tanda:pa:peke ya:la:me. Iki paeyao amba: wamo pea halemepate hali homeketa: dia:me leekeme. 11 Yesuma: ipiki a:nda: lombolo pieke hali amba: hone witolo hata: koto pi leekeme. Koto ekina: Iki paeyao amba: wamo pea halemepate hali homeke dia:me leekeme.

12 Yesuma: ika: anke tanda:pa paeyeketa: ipika: dau paa mea pambao ipika: amba: pitieke teipolo pa:ta: paa pua tepiao pitiekeme. Mo haliweki paeyao pa:ta: ipikana:ma: lota: pitolo 13 Ikana:ma: I biki yaapo alo hata: Disa make Tekehali make aleme ekita: ana:piki pi alememe. Ita: koto polome. 14 Koto ekina: Ima:ta: ika: Tekehali make Disa make hata: ika: anke tandepoa: ekina: ikana:ma: make ika: ika: kone ika: ankemanu tanda:pa: alualu pea:pa:peke aleo. 15 Ima: iki pa:ta: peaowa: ekita: ikana:ma: make puemena:yeke wala: tiaaso pua:me. 16 Iki pa:ta: ota: pi alome. Pa hameke e pokaasa: halima:ta: ipika: e teke hali ankulapeke na ya:la:me. Kutupa pi lolo pena: tapaasa: halima: make ipiki tapaasa: hali kone ankulaapeke na ya:la:me. 17 Do walo ekita: hone wimika:na:ta: kota: pitolo hata: kone ta:na:ma: homilimikie.

18 Ima: iki paeyao pa:ta: na alome. Ya talopu molo haliweki amba: handoa:me. Kutu pa:la:pate mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: yaapeke ya:la:me dupae. Dika: mandakena: pita: ne nopa: halima: kone I yaapo a:nda: tunkula hala:me. 19 Dupiki hau ai na piki haena: kone iki pa:ta: ame do kone la kitolome. Koto ekina: wetepena: koto hau pia:ka:na:ta: yaka halo ekita: ota: halome. I pa:ta: hone wilimikie. 20 Iki pa:ta: ota: pi alome. Hali epima: Ima: tapaaso hali handa: mia:ka:na:ta: I make handa: minolo pita:la:me. Kutupata: I handa: mina:la: halima: I tapaeya: hali kone handa: mina:la:me leekeme.

Yesuma: ipiki pa:ta: a:nda: lombolo pulu piekeeki la: wiekeeki (Ma:tiu 26:20-25, Maka 14:17-21, Luku 22:21-23)

21 Kotoeki laa Yesuma: ka:nda:ma: wopu homolo hata: mo haliweki pa:ta: la halolo alota: Iki pa:ta: ota: pi alome. Iki amele hala: hali homekema: I mina:yeke a:nda: lombelieke leekeme.

22 Mo disaipolo haliweki pa penkili pitolo hata: ika: kone ane handa: mone handa: pitolo epi pa:ta: ala:pe hone wimikime. 23 Disaipolo hali homeketa: Yesuma: puki pieke halita: Yesu yaapo lopu la: alu pea pitiekeme. 24 Saimono Pidama: mo hali pa:ta: so la: mea alota: Epi pa:ta: alepe. Lota: pie leekeme. 25 Koto leeke handaa mo disaipolo halima: teke pa:ta: panda:pea pita: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Tekehalio. Epi pa:ta: alepe leekeme. 26 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Do palaowata: kawaso pa:ta: tenke lao halue halita: koto halie leekeme. Kotoeki la ipikana:ma: palaowa meata: tenke lao mo Isekatioti hali Saimono ipika: eiyeke Diudasi pa:ta: haleekeme. 27 Diudasima: hande palaowa mieke pita: kone Sadanita: ipiki tukiki pa:ta: pitulu epeekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Naka: pulu peleeki a̲i̲ pua pea:peke leekeme. 28 Yesuma: Diudasi pa:ta: leeke ekita: mo teipolo pa:ta: pitimiki haliweki homeke a:nda:ma: hone na wimikime. 29 Mandane disaipolo haliwekima: ika: honema:ta: Diudasima: mo mani pausa handeteke hayeke ekina: ika: ne pambuluekema: ala:ta: ma:nda: hambolo pena: tapaeya:pe o natehali wanda:hali pa:ta: ala:ta: ma:nda: halo pu la tapaeya:pe hone wimikime. 30 Diudasima: mo palaowa meata: kuta kone hama opolu bao peekeme. Koto dina:ta: timba: la: pambeekeme.

Mo panake pi ula:eki

31 Diudasi peeke hoki nane Yesuma: alota: Ameta: Wanda:halina: Eiyekema:ta: ipika: pa̲a̲ pa:la:eki milieke. Kutupa Koda:na: pa̲a̲ pa:la: ekita: Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: handulumeke. 32 Kutupa Koda:na: pa̲a̲ pa:la:eki Wanda:halina: Eiyeke pa:ta: peaeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipikana:ma: kone Wanda:halina: Eiyekena: pa̲a̲ pa:la:eki peaalieke. Kutupa kuta kone peaalieke. 33 Yaka weki wandikio. Iki ame̲le̲ halo poloma:pateta: hosiki halueke. Kutupa ikana:ma: I̲ weilimikipate pa amba: mo Diu wanda:hali pa:ta: loa: ekita: ameta: iki pa:ta: make alome. I̲ polue da naneta: iki a:pa:peke na ya:la:me la leekeme. 34 Ameta: I̲ma: iki pa:ta: panake pi ula:eki la: wiaasome dupa. Ika: kone pukima: homaalu alu pea hapa:peke. I̲ma: iki pa:ta: pukima: homao tupa: ikana:ma: make pukima: homaalu alu pea:pa:peke laa 35 ikana:ma: pukima: homaalu alu pimika:na:ta: ikita: yaka disaipolo haliweki haleme ekita: paeyaoma: handilimikie la leekeme.

Pidama: Yesuna: biki hoeyaaso pulu pieke ekita: Yesuma: pi la: wiekeeki (Ma:tiu 26:31-35, Maka 14:27-31, Luku 22:31-34)

36 Saimono Pidama: Yesu pa:ta: lota: pitolo alota: Tekehalio. Neketa: hane poluekema: alepe leeke handaa Yesuma: alota: I̲ polue naneta: ame I̲ telia: mea a:pa:peke na yolo pa:la:pate wetepena:ta: telia: mea ipilipikie leekeme. 37 Koto ekina: Pidama: paa lota: pitolo alota: Tekehalio. Ekipeke neke na telia: mea ipilipiki la alepe laata: I̲ma: neke tamba: muluekema: yaka da:ta:la:eki homaoa:ka:na: make ana: pilieke laa leekepate 38 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma: I̲ pa:ta: homoluekema: ota: pi alepe laa neke pa:ta: ota: pi do alome. Mo hali koka:la:ma: e̲ a̲i̲ na leke haena:ta: nakana:ma: hoto tepona: I̲ Yesu na handolome laa lelipikie leekeme.

14

Yesuta: Apa: pa:ta: pula: pota:e

1 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: pomoma: na homeke hone eleke eleke na wiki hata: Koda: pa:ta: hone tulao hata: make I̲ pa:ta: tonka:na: hone tulao hapa:peke. 2 Yaka Apa:na: da pa:ta:ta: da panda: eleke eleke wotu ula:me. Kutupa I̲ puata: ika: a:pa halo peleme alena: wamo peaalo pula:me. Do aloeki na

wia:ka:na: yoluta: Ima: iki pa:ta: amba: la kulu pua:me laa leekeme. 3 Kutupa
I pua ika: halo peleme alena: wamo peaota: I halo alena: mandake pa:ta:
a:pa hamina:yeke I paa a:pa iki a:pa handa: mulueke. 4 Kutupa I pulueeki
make pota: make ikana:ma: handelememe laa leekeme. 5 Tomasima: ipiki
pa:ta: alota: Tekehalio. Neke polo pele ekita: nikana:ma: na handoloma:me.
Koto ekina: pota:ta: ekipa handomonope laa leeke handaa 6 Yesuma: ipika:
pi hombo peaaso alota: Ita: hande pota:e. I ota:ekie laa Ita: da:ta:la:ekie. Hali
epima: yaka Apa: pa:ta: polueke hone wia:ka:na:ta: pota: ma:nda: dia:me. I
pa:ta: homeke epena:e leekeme. 7 Ikana:ma: I handemeka:na:ta: yaka Apa:
make handilimikie. Ameta: ipiki handolo pelemeeki ameta: kini pitelememe
laa ipikita: amba: handelememe la leekeme.

8 Pilipima: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Naka: Apa:ta: niki pa:ta: wala:e.
Kutu pika:na:ta: ana: pilieke leekeme. 9 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota:
Pilipio. Iki paeyao amele nate wopu haowa:pate nakana:ma: Ita: hone na wia
alepe. I handilia: halima:ta: yaka Apa: make handilieke laa ekipeke handa
naka: Apa: wala:e alepe. 10 Yaka Apa:ma: I yaapo hala:eki make Ima: make
yaka Apa: yaapo haloeki make hone na witelepe leekeme. Koto laa Yesuma:
mo disaipolo haliweki pa:ta: alota: Iki pa:ta: loa: pi manuta: ya hone wia na
loa:me laa hande I yaapo hala: Apa:ma: ipikana:ma: kone ipika:eki pita:la:me.
11 Yaka Apa:ma: I yaapo hala: ekina: make Ima:ta: yaka Apa: yaapo halo ekina:
make Ima: do alo pita: ikana:ma: ota: opua:pa:peke ya:la:pate pa do aloeki
na opimika:na:ta: kota: Ima: hande pua: ekimanu hone witolo hata: I pa:ta:
hone tulao hapa:peke laa leekeme. 12 Ima:ta: iki pa:ta: ota: pi alome laa I pa:ta:
hone tulao hala: halima:ta: Ima: pitoloeki manuta: ipikana:ma: make pilieke.
Kutupa yaka Apa: pa:ta: I polue ekina:ta: Ima: pitolo ekimanu kone mo
halima: ankulao hau tiekemanu pilieke leekeme. 13 Kutupa ala:ta: ma:nda:
yaka bikima: honke alo hata: lemeka:na:ta: hande Atekema: hande Eiyeke
pa:ta: yama: paa peaena:yeke Ima: peaalueke leekeme. 14 Ala:ta: ma:nda:
yaka biki alo hata: I pa:ta: honke lemeka:na:ta: Ima: peaalueke leekeme.

Mo hande la: wieke Holi Sipitidi

15 I pa:ta: pukima: homekena:ta: yaka pi ula: ekimanu opua pilimikie.
16-17 Kutupa Ima: yaka Apa: pa:ta: honke loa:ka:na:ta: ipikana:ma: mo iki
amele hao haena: lelia: mo Tamba: Mu Halo Pa:la: Hali kilieke. Ipikita:
mo ota:eki pu hala: Epeke Temoko konee. Kenke wanda:halima:ta: ipiki na
handolo hata: make hone na witolo hata: make ipiki handa: mea:peke na
yolo pa:la:pate iki amele mandake hata: iki tukiki pa:ta: hala: ekina:ta: ipiki
handelememe.

18 Ima: ikita: pa honumake hamina: na lolueke. Iki pa:ta: paa la:ka:la
ipulueke laa 19 hosiki hao kenke wanda:halima: I pa na handolo pelemepate
ikana:ma: wetepe I handilimikie. Koto ekina: I da:ta: halo ekima:ta: iki make
da:ta: halimikie. 20 Kutupa koto dina:ta: Ita: yaka Apa: tukiki pa:ta: haloeki
make ikita: I tukiki pa:ta: halemeeki make iki tukiki pa:ta: I haloeki make
handilimikie laa leekeme.

21 Hali epima: yaka pi ulu ekimanu opua pia:ka:na:ta: kota: koto hal-
ima: I pa:ta: pukima: homa:la:me. Kutupa I pa:ta: pukima: homilie halita:
yaka Apa:ma: ipiki pa:ta: pukima: homilieke. Kutupa make Ima: ipiki
pa:ta: pukima: homolo hata: I halo ekita: peneme yaalueke laa leekeme.
22 Yesuma: koto leeke handaata: Diudasi hande Isekatioti hali Diudasi
pa:ta: na loa:ma: ipikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Ekipa kenke
wanda:halima: na handena: leke niki pa:ta: homeke peneme yao walipikipe
leekeme. 23 Kutupa Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Hali epima: I
pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: Ima: alo pi opua pilieke. Kutupa yaka Apa:ma:

koto hali pa:ta: pukima: homilieke. Kutupa yaka Apa: dikita: mo hali pa:ta: a:pa ipiki amele hao halumeke. 24 Pate hali epima: I pa:ta: pukima: na homea:ka:na:ta: Ima: alo pi manuta: na opilieke. Ikana:ma: do opueleme pita: yakaeki dia:me pa I tapaala: hali yaka Apa: pa:ta: ipula:me leekeme.

25 Iki amele halo dina:ta: do pimanu la kitolome. 26 Kutu pitolopate hande iki Tamba: Mulu pa:la: Hali yaka Apa:ma: yaka bikina: tapaalo pa:la: halita: Holi Sipitidi kone ala:ta: paeyao ipikana:ma: walieke. Kutupa make Ima: hande iki pa:ta: walo ekimanu paeyaota: ikana:ma: hone uemena:yeke ipikana:ma: ika: hone u tiaalieke.

27 Ima: iki mina:pa:lao pulupate puki lopa:niaasa:ekita: iki pa:ta: pa wina: laa pulume. Yaka puki lopa:niaasa:eki kone iki pa:ta: kitolome. Kutupa mo kenke wanda:halima: iki pa:ta: kita:la: tupa: pa na kitolome. Koto ekina: hone eleke eleke na wiki paala:ma: na homa:pa:peke laa leekeme. 28 Ima: iki mina:pa:lao polueke laa loa:pateta: paa la:ka:la ipulueke laa loa: pita: amba: opimime. Ikana:ma: I pa:ta: pukima: homemeka:na: yoluta: mo yaka Apa: pa:ta: I pulume loa: ekina: ta:na:ma: homolo pimime. Pa ekipeke yaka Apa:ta: I ankulao hala: ekina: loa:me leekeme. 29 Do alo ekimanu ai na epeke haena: kone iki pa:ta: la kitolome. Pa ekipeke ota: yaeya:ka:na:ta: ikana:ma: hone tulaalimikie leekeme. 30 Do kenkena: you hali epolo pa:la: ekina: Ima:ta: iki pa:ta: pi wotu na lolueke. Ipikana:ma:ta: I pa:ta: hau ma:nda: pea:peke na ya:la:pate 31 Pa Ima: yaka Apa: pa:ta: pukima: homolo ekita: do kenke wanda:halima: handena: loluekema:yeke ipikana:ma: I pa:ta: doeki pea:peke lea: haumanu paeyao pu halome laata: Tiao do pa:ta: mina:pa:lao pomana:e laa leekeme.

15

Yesuta: ota: waini pu tekee

1 Yesuma: alota: Ita: ota: waini pu tekee. Kutupa yaka Apa:ta: mo waini pu ena: teke halie. 2 Yaka paleke mandane ekima: kiliki na a:eya:ka:na:ta: kota: koto paleketa: yaka Apa:ma: poka mea baalieke. Kutupa mo mandane kiliki a:eta:la: paleke manuta: wamo peaaso hata: kiliki wopu a:ena:yeke yaka Apa:ma: poka: mepi pilieke. 3 Ima: iki pa:ta: amba: loa: ekima:ta: ikita: amba: wamo pa:la:me. 4 Ikita: I pa:ta: hapa:peke. Kutupa Ima:ta: iki pa:ta: halueke. Mo hande paleke ma:nda: teke pa:ta: na tunaeya:ka:na:ta: kota: ipika: kone kiliki a:eya:peke na ya:la:me. Iki make I pa:ta: na haemeka:na:ta: ika: kone kiliki na a:elieke.

5 Ita: waini pu tekee. Ikita: palekemanue. Hali epima: I pa:ta: haya:ka:na:ta: Ita: ipiki yaapo hata: kiliki wotu a:elieke. Pate ikana:ma: I amele na hake hata:ta: ikana:ma: epeke hau homeke a:nda: na pilimikie. 6 Hali epima: I pa:ta: na haya:ka:na:ta: ipikita: mo hande hapua:la: palekema: handilieke. Kutupa mo hapua:la: paleke manuta: amu pea ti uleke pa:ta: lopaeya:ka:na:ta: tima: telieke. 7 Ikita: I pa:ta: hata:ta: yaka pi lolo ekimanu miniki hata:ta: ika: hone pa:la: tupa: honke lemeka:na:ta: ota: milimikie. 8 Ikana:ma: kiliki wotu a:eteleme ekima:ta: yaka Apa:na: biki tieke wiaasememe. Kutu piteleme ekima:ta: ikita: yaka disaipolo haliweki halimikie leekeme. 9 Yaka Apa:ma: I pa:ta: pukima: homa:la: tupa:ta: Ima: make iki pa:ta: pukima: homolome. Koto ekina: yaka pukima: homoloeki pa:ta: hao hapa:peke. 10 Ima:ta: yaka Apa:na: pi ula: ekimanu opua peata: ipika: pukima: homa:la:eki pa:ta: halo tupa: ikana:ma: make yaka pi ula: ekimanu opua pimika:na:ta: yaka pukima: homoloeki pa:ta: halimikie laa leekeme.

11 Do aloma: pi manuta: yaka ta:na:ma: homoloeki iki pa:ta: witolo hata: ika: ta:na:ma: homelemeeki tumba pitina:yeke iki pa:ta: alome. 12 Yaka

pi witolo ekita: dupae. Ima: iki pa:ta: pukima: homolo tupa: ikana:ma: make pukima: homaalualu pea:pa:peke. 13 Hali ma:nda:ma: ipika: yankeke tamba: minolo hata: ipika: da:ta:la:eki kone alu paeya:ka:na:ta: kota: kutupiki pukima: homa:la: hauta: ma:nda:ma: ankulapeke na ya:la:me. 14 Kutupa Ima: dupa:pa: aloeki opua pimika:na:ta: ikita: yaka yankeke titi halimikie. 15 Pa e pokaasa: halima:ta: ipika: teke halima: hone wita:la: ekita: handa:peke na ya:la: ekina: ameta: iki pa:ta: pa e pokaaseme haliwekio pi na lolueke. Pa ekipeke yaka Apa:ma: I pa:ta: la kita:la: pi paeyao iki pa:ta: la kitolo ekina: iki pa:ta: yaka yankeke titio alome laa leekeme. 16 Ita: ikana:ma: na mea haena: lelemepate pa ikita: Ima: talopu meaata: ikita: pua hande u halo pa:la: napeke a:eyamina:yeke mea haena: lolome. Koto ekina: ikana:ma: yaka Apa: pa:ta: ala:ta: ma:nda: yaka biki alo hata: honke lemeka:na:ta: ipikana:ma: iki pa:ta: ota: kilieke. 17 Koto ekina: iki pa:ta: Ima: pi witoloeki dupae. Ika: kone pukima: homaalu alu pea hapa:peke laa leekeme.

Kenke wanda:halina: a:nda: lila:eki

18 Kenke wanda:halima: iki pa:ta: a:nda: lia:ka:na:ta: I pa:ta: amba: a:nda: lilimieki hone wia:pa:peke. 19 Ikita: do kenke hau pu haleme wanda:hali amele ta:ma:ni pea haemeka:na: yoluta: mo wanda:halima: Nika: tapakee laa iki pa:ta: ta:na:ma: homolo pimime. Kutu pulu pimipate Ima: iki talopu mea hamina: lolo ekima:ta: ikita: mo kenkena: hau pu haleme wanda:hali amele na halememe. Koto peleme ekina: iki pa:ta: a:nda: litelememe. 20 Ima: alo pina: hone wia:pa:peke. E pokaasa: halima:ta: ipika: teke hali na ankulalieke laa loa:me. I pa:ta: a:nda: lilimi ekima:ta: iki pa:ta: make a:nda: lilimikie. Ima: walolo pi opueleme ekima:ta: ikana:ma: walo pelemeeki make opilimikie. 21 Ikita: yakaeki halemeke handaa do haumanu paeyao iki pa:ta: pilimikie. Kutupa make I tapaala: hali na handolo hata: pilimikie. 22 Ima: mo wanda:hali pa:ta: na a:pa loa:ka:na: yoluta: ika: hoke hau peneme na yaalo pimime. Kutu pulu pia:pateta: ameta: ika: hoke hau peleme ekina: hombo pealuekema: pi ma:nda: lapeke na ya:la:me. 23 Hali epima: I pa:ta: a:nda: lia:ka:na:ta: kota: yaka Apa: pa:ta: make a:nda: lita:la:me. 24 Amba: titina: ma:nda:ma: na pieke ekimanu Ima: iki amele na pua:ka:na: yoluta: ika: hoke hauta: peneme na yaalo pia:me. Koto pa:la:pate Ima: pua:eki handaa kone yaka Apa: diki pa:ta: honditi pu halememe. 25 Kutu pitelemepate ika: Lo Pi manuna: wape pa:la:eki ota: yaaluekema: pita:la:me. Dupae. Pa hameke kone I pa:ta: honditi pimime.

26 Kutu pitelemepate mo Tamba: Mu Hala: Hali ipilieke. Ipikita: Ateke yaapo hala: hali kone Ima: tapaalueke. Ipikita: ota: hau pu hala: Temokoe. Ipikita: Ateke pa:ta: hao ipilieke. Kutupa yaka pi la: mea halawaasa: wekitisi hali halieke. 27 Kutupa iki make amba: kone I amele haleme ekina: yaka pi lawaaseme wekitisi haliweki halimikie.

16

1 Ika: hone tulao halemeeki wetepena: na mina:pa:lalo peleme tupa: do pimanu paeyao iki pa:ta: la kitolome. 2 Mo hande pi hotu haleme da pa:ta:manu iki poemena:yeke iki yokilimikie. Kutupa wetepena: mandane haliwekima:ta: iki litolo hata:ta: Koda:na: e pokaasoma:me laa hone wilimikie. 3 Yaka Apa: diki na handeleme ekina: koto haumanu pilimikie. 4 Kutu pulu pelemepate koto haumanu pulu peleme nate epea:ka:na:ta: hande Ima: loa: ekimanu ikana:ma: hone uemena:yeke do pimanu iki pa:ta: la kitolome.

Mo Holi Sipitidina: e poka:la:eki

Ita: panake pa:ta: kone iki amele haowa: ekima:ta: do pimanu iki pa:ta: na la kua:pate 5 Pa ameta: I tapaala: hali pa:ta: paa pulume laa alo ekita: hali homekema: Neketa: hane pulipe la make na lota: pita:la:me. 6 Kutupa ameta: do hande pimanu la kua: ekina: ikita: puki tetoma: homelememe. 7 Koto pa:la:pate Ima: iki pa:ta: do ota: pi alome. Ima: iki mina:pa:lao polue ekita: ota: epekeekie laa do ekina:yeke loa:me. I na poa:ka:na:ta: hande Tamba: Mulu Pa:la: Halita: na ipilieke. Kutupa I poa:ka:na:ta: hande hali iki pa:ta: Ima: mea tapaalueke. 8 Kutupa a:paata: ipikana:ma:ta: kenke wanda:halima: mo hoke hau pita:la:eki pa:ta: make tikitiki hau pita:la:eki pa:ta: make pi yokaalu pulu pa:la:eki pa:ta: make ika: hone u hoeyaasekeeki peneme yao walieke. 9 Mo hoke hau pita:la:eki pa:ta: hone u hoeyaasa: ekita: I pa:ta: hone na tulaaseme ekina: pitelememe. 10 Mo tiki tiki hau pita:la:eki pa:ta: hone u hoeyaasa: ekita: Ita: yaka Apa: pa:ta: polo polopate I paa na handolo peleme ekina: loa:me. 11 Mo pi yokaalu pita:la:eki pa:ta: hone u hoeyaasa: ekita: do kenkena: hala: you halita: pi yokaalu peata: oto pa:ta: yaala: ekina: loa:me.

12 Mandane pi eleke eleke iki pa:ta: lolo polopate pomoma: weleke taapa:na: ame do na la kulueke. 13 Kutu polopate wetepe hande ota: pi la wala:la: Temoko epea:ka:na:ta: ota: pimanu paeyao opuemena: iki tikitiki yao hatuku pelieke. Ipika: hone wia na leke eki pi opia:ka:na:ta: ipikana:ma: koto pi kone la kilieke. Kutupa wetepena: pulu peleme ekimanu make la kilieke. 14 Yaka pi kone opua iki pa:ta: la kia:ka:na:ta: ipikana:ma: yaka biki mea a:meiyalieke. 15 Ala:ta: ala:ta: paeyao yaka Apa:ma: wia hala: ekita: ya ekie. Koto polo ekina: Ima: mo Temoko pa:ta: halolo ekita: ipikana:ma: meaata: iki pa:ta: la kilieke loa:me.

Ka:nda:ma: homa:la: ekita: paa ta:na:ma: homa:la:eki yelieke

16 Hosiki hao ikana:ma: I paa na handaata: pa hosiki hao hao pea I paa handilimikie. 17 Mandane disaipolo haliwekima: ika: kone pi la alualu pitolo alota: Do ala: pita: eki epina: ala:pe. Ipikana:ma: niki pa:ta: alota: Hosiki hao ikana:ma: I paa na handaata: kutupa pa hosiki hao hao pea I paa handilimikie lea:me. Kutupa make yaka Apa:na: da pa:ta: polo polo ekina: loa:me lea:me lemekeme. 18 Kutupa ika: kone lota: lota: pu alu alu pitolo alota: Hande hosiki hao lea: ekita: eki epina: lea:pe laata: ipikana:ma: lea: pi teketa: niki hone na witoloma:me lemekeme. 19 Yesuma: mo haliwekima: ipiki pa:ta: lota: pulu pimikieki hone wia iki pa:ta: alota: Hosiki hao ikana:ma: I paa na handaata: pa hosiki hao hao pea I paa handilimikie loa: ekina:ta: Ika: kone ane la: mone la: pitelemepe. 20 Iki pa:ta: ota: pi alome. Ikana:ma: puki tandama: homolo hata: e lolo pelemepate kenke wanda:halima:ta: ta:na:ma: homilimikie. Ikita: puki tandama: homolo pelemepate kutupulu pelemeeki mina:pa:lao ta:na:ma: homa halimikie. 21 Wanda:wekima:ta: weki loke lomba hao hoki nea:ka:na:ta: kota: ipika: weki mulu pa:la: di ipula: ekina: tandama: homiliepate pa mo hande weki mia:ka:na:ta: mo wekita: do kenkena: mendia: ekina: ta:na:ma: homolo hata: ipika: tanda mia: ekita: hone yonka:laalieke. 22 Iki make koto tupa:e. Ikita: ame ka:nda:ma: homelemepate Ima: iki paa handulueke. Kutu pua:ka:na:ta: ika: pukima: ta:na:ma: homilimikie. Kutupa koto ika: ta:na:ma: homolo peleme ekita: hali ma:nda:ma: yokuluekema: na bepolalieke.

23 Koto di epea:ka:na:ta: ikana:ma: I pa:ta: ala:ta: ma:nda: a:nda: honke na lelimikie. Ima:ta: iki pa:ta: ota: pi alome. Hande yaka Apa:ma:ta: yaka bikina: honke lolo peleme ekita: iki pa:ta: kilieke. 24 Amba: make ame do make yaka bikina: ala:ta: ma:nda: a:nda: honke na lememe. Honke lemeka:na:ta:

milimikie. Kutupa make ika: ta:na:ma: homolo peleme ekita: tumbulu bao halieke.

Yesuma:ta: kenkena: pita:la: haumanu amba: bepolala:eki

25 Do pita: onkoluma: laa iki pa:ta: loa:pate wetepena:ta: onkoluma: pi ma:nda: na leke pa yaka Apa: pa:ta: pi alo hata: peneme yao iki pa:ta: lolueke.
26 Koto di epea:ka:na:ta: yaka biki laa ipiki pa:ta: honke lelimikie. Ima: iki pa:ta: dupa na lolueke. Ima: ipiki pa:ta: ika:eki honke lalueke pi na lolueke.
27 Pa ekipeke yaka Apa:ma: kone iki pa:ta: pukima: homa:la: ekina: loa:me. Ikana:ma: I pa:ta: pukima: homa Ita: Koda: yaapo hao epoloeki opimiki handaa pita:la:me. 28 Ita: hande yaka Apa: yaapo hao do kenkena: a:pa hao ameta: do kenke mina:pa:lao yaka Apa: pa:ta: polueke leekeme.
29 Koto leekeeki opuaata: ipika: disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Ameta: onkoluma: laa na leke peneme yao aleme ekina: 30 ameta: nikana:ma: handoloma:me laa hali ma:nda:ma: neke pa:ta: amba:la lota: pina:yeke na handeteke haleme. Nakana:ma: hau paeyao handeleme. Koto pa:la: ekina: neketa: Koda: yaapo hao epele ekita: opoloma:me. 31 Yesuma: ika: pi hombo peaaso alota: Ameta: hone tulaasemepe. 32 Opua:pe. Nate ma:nda:ta: epolo pa:la:pate amba: a:pa:la:me. Koto pa:la: ekina: iki paeyao tankulu paalu pea ta:ta: ta:ta: lo ika: da nina: kone polo pelemepate I ya honumake siki pa halueke. Kutu pulu pelemepate Ita: honumake na hake yaka Apa: yaapo mandakena: halupeke. 33 Do la kitolo pita: ikana:ma: I yaapo ta:ma:ni pea hata: puki lopa:niao hamina:yeke la loa:me. Kenke wanda:halima: iki pa:ta: tanda kulu pelemepate honkopu hao hapa:peke. Do kenkena: pita:la: hau manuta: Ima: amba: bepolao ulume leekeme.

17

Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: yeni peaeyekeeki

1 Yesuma: koto pimanu laata: oli ya nane handa:liao hata: alota: Apa:o. Hande di amba: epa:la:me. Naka: wekima: naka: bikita: mea a:meiyaena:yeke naka: wekina: biki nakana:ma: mea a:meiyapeke. 2 Nakana:ma: ipikita: wanda:hali paeyaona: you haena: laata: Nakana:ma: ipiki pa:ta: halo pele wanda:hali paeyaota: ipikana:ma: da:tao hao haena:yeke lele ekina: loa:me.
3 Deto hala: ekita: dupae. Neke homeke ota: Koda: haleeki make nakana:ma: tapaale hali Yesu Ketiso hala:eki make telipina: handa:la:ekie. 4 Neke tieke haleeki do kenkena: hata: walaata: kutupa nakana:ma: wale e make poko paeyaowa:me. 5 Apa:o. Amba: do kenke ai na wepiki hata: neke yaapo hata: mua: paa piki kapu tieketa: kotoeki kone ameta: naka: leke popelekena: hano kie.
6 Nakana:ma: do kenke pa:ta: mea ki haliweki pa:ta: neke haleeki peneme yaowa:me. Koto haliwekita: naka: eki haena: I pa:ta: mea kime. Kutupa naka: pi make opimime. 7 Nakana:ma: I pa:ta: ki alemanu paeyaota: neke pa:ta: kone mua: ekita: ame handelememe. 8 Nakana:ma: I pa:ta: la ki pimanu paeya: tapao iki pa:ta: waloa:me. Kutu pua:peke handaa ikana:ma: opua mimime. Ita: neke yaapo epoloeki make ota:ekie laa nakana:ma: I tapaeeki make opitelememe.
9 Do haliweki pa:ta: hone witolo hata: yeni pitolome. Kenke wanda:hali pa:ta: hone witolo hata: yeni na piki nakana:ma: I pa:ta: ki haliwekita: naka:eki kone koto haliweki pa:ta: hone witolo hata: yeni pitolome. 10 Yaka wia halo alemanu paeyaota: naka: ekie. Kutupa naka: wia hale alemanu paeyao make yaka ekie. Koto pa:la: ekina: koto haliwekima: yaka biki mea a:meiyalememe. 11 Ameta: Ita: do kenkena: pa na hake neke pa:ta: epolo

polopate do haliwekita: do kenkena: pa ha pelia halimikie. Yako piki Apa:o. Nakana:ma: I pa:ta: ki bikita: koto bikina: welema: iki handeteke haena: lapeke. Dikita: homeke kone halopa: tupa: iki make homeke tupa: haena:yeke loa:me. 12 Ita: do haliweki amele hata:ta: nakana:ma: I pa:ta: ki bikita: koto bikina: welema: kone iki wotu handeteke haowa:me. Ima: iki handeteke haowa: pita:ta: hali ma:nda: na alu pia:pate pa mo Baibolo buka pa:ta: wape pa:la:eki yaena:yeke hande alu pulu pa:la: hali homekee. 13 Ameta: neke pa:ta: epolo polopate do kenkena: hata:ta: Ima: do haliwekima: yaka ta:na: pa:la:eki mea tumbao haena:yeke do pimanu alome. 14 Naka: pita: Ima: iki pa:ta: amba: la haloa:me. Koto polo ekina: do kenke wanda:halima:ta: iki pa:ta: honditi pu halememe. Ita: do kenkena:eki na halo tupa: koto haliweki make do kenkena:eki na haleme ekina: pitelememe. 15 Ima: do honke alo ekita: do haliweki kenke pa:ta: na haena: yoka: muelena: laa na loa:pateta: hande Hoke Halima: iki hoeyaama:na: nakana:ma: handeteke halena:yeke honke alome. 16 Ita: do kenkena:eki na halo tupa: iki make do kenkena:eki na halememe. 17 Nakana:ma: naka: ota: pi lele ekima: do haliwekita: yakopiki haliweki haena: lapeke. Naka: pita: ota: ekie. 18 Nakana:ma: I do kenkena: tapae tupa:ta: Ima: do haliweki kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta: tapaowa:me. 19 Ima: do haliweki pa:ta: hone witolo hata: I ya kone neke pa:ta: kitolome. Kutupa do haliweki make ota: naka:eki haena:yeke pitolome.

20 Ima: do haliweki homeke pa:ta: hone witolo hata: yeni na piki ika: pua walo pelemeeki opua I pa:ta: hone tulao halo peleme wanda:hali pa:ta: make hone witolo hata: yeni pitolome. 21 Paeyaota: homekeeki haena:yeke yeni pitolome. Apa:o. Neketa: I yaapo haleeki make I neke yaapo haloeki make iki make koto tupa: diki amele haemeka:na:ta: epelieke. Kenke wanda:halima: nakana:ma: I tapaaleeki hone wina:yeke ikita: homekeeki haemeka:na:ta: epelieke. 22 Nakana:ma: I pa:ta: hande ki biki tieketa: Ima: iki pa:ta: haloa:me. Diki homeke kone halopa: tupa: iki make homekeeki haena:yeke pua:me. 23 Ita: iki pa:ta: haloeki make neketa: I pa:ta: haleeki make ikita: ota: homekeeki haena:yeke loa:me. Kenke wanda:halima:ta: nakana:ma: I tapaaleeki make I pa:ta: pukima: homele tupa: do haliweki pa:ta: koto homeke pukima: homeleeki make hone wina:yeke loa:me.

24 Apa:o. Do haliwekita: nakana:ma: I pa:ta: keleme. Koto pele ekina: I halo alena: iki make koto pa:ta: haena: yaka paa piki biki tieke moloeki handena:yeke Ima: hone pa:la:me. Koto biki tieketa: nakana:ma: keleekie. Do kenke ai na wepieke dina: kone I pa:ta: pukima: homele ekina: keleme. 25 Tiki tiki piki Apa:o. Kenke wanda:halima: neke na handelemepate Ima:ta: neke handolome. Kutupa do haliwekima:ta: nakana:ma: I tapaale ekita: handelememe. 26 Naka: hale ekita: Ima: iki pa:ta: waloa:pate pa wala:tiki puluekе. Nakana:ma: I pa:ta: pukima: homele ekita: iki pa:ta: make pitina:yeke kutupa I make iki pa:ta: hanoyeke puluekе.

18

Yesu da:ka:pa: minimikieki
(Ma:tiu 26:47-56, Maka 14:43-50, Luku 22:47-53)

1 Yesuma: koto pi lo paeyaota: ipika: disaipolo haliweki amele pua mo Kidotoni mukiki lombei pupa pemekeme. Koto pa:ta:ta: Yesu ipika: disaipolo haliweki amele e ma:nda: pa:ta: honda: pambolo pemekeme. 2 Amba:ta: Yesuma: koto pa:ta: ipika: disaipolo haliweki manda:hande pu hayeke handaata: kutu pu hayeke ekita: hande Yesu a:nda: lombeeke hali Diudasima: koto alena: handeekeme. 3 Koto ekina: Diudasima:ta: mandane ami haliweki make mo yeni peao haemeke you haliweki mo Pa:tisi haliweki yaapoma:

tapaemeke tembolo da handeteke haemeke haliweki make hande e pa:ta: hatuku peekeme. Mo haliwekima: ola:pake make a:ndelimanu make mutia pemekeme. 4 Yesuma:ta: ipiki pa:ta: epolo pieke hau paeyao hone wia mo haliweki pa:ta: pua lota: pitolo alota: Epi weitelemepe leekeme.

5 Koto leeke handa mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Mo hande Na:sa:tete hali Yesu wei mea epoma:me lemekeme. Ipikana:ma: alota: Koto halita: I̲ dota: leekeme. Hande Yesu a:nda: lombeeke hali Diudasita: mo haliweki ame̲le̲ apa:tao hayekeme. 6 Yesuma:ta: Koto halita: I̲ dota: leeke pita:ta: mo haliwekita: yola: pamba kenkena: lopemekeme. 7 Yesuma: paa lota: pitolo alota: Epi weitelemepe leekeme. Mo haliwekima: alota: Mo hande Na:sa:tete hali Yesu weitoloma:me lemekeme. 8 Yesuma: alota: I̲e laa iki pa:ta: amba: la kua:me. I̲ weitolo lemeka:na:ta: kota: do haliweki pao pena: lape leekeme. 9 Ipikana:ma: dupiki pi leeke ekita: amba: la: ula:eki yaena:yeke leekeme. Dupae. Apa:o. Nakana:ma: I̲ pa:ta: ki haliweki paeyao pa:ta: hali homeke kone na alupia:me leekeme.

10 Saimono Pidama:ta: kepete hokulu panka:niao hayekeeki yolo tia mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: e pokaeyeke hali po-keekepate ipika: popeke nane katake tunkula: pokeekeme. Mo pokaeyeke halina: bikita: Ma:likusie. 11 Kutu pieketa: Yesuma: Pida pa:ta: alota: Naka: kepete hokulu pao mea dake pa:ta: panka:niae. Yaka Apa:ma: I̲ ka:la: kapo ikalita: na noluepe leekeme.

Yesuma: A:nasina: leke popelekena: hayekeeki

12 Mo ami haliweki ika: you hali tonka:na: mo Diu wanda:halina: tembolo da handeteke haemeke haliweki make ikana:ma: Yesu da:ka:pa: minaata: puma: tonkao 13 A:nasi pa:ta: amba:la: hatuku pemekeme. Ipikita: koto bapina: yeni peao haemeke you haliwekina: you hali Kaiya:pasi ipika: meiyeke hayekeme. 14 Kaiya:pasita: ipikana:ma: hande Diu wanda:hali pa:ta: dupa leeke halie. Wanda:hali paeyao homaama:na: hali homeke kone homea:ka:na: epelieke laa leekeme.

Pidama: Yesuna: biki hoeyaeyekeeki
(Ma:tiu 26:69-70, Maka 14:66-68, Luku 22:55-57)

15 Saimono Pida make disaipolo hali ma:nda: make Yesu telia: mea pepekeme. Mo hande disaipolo hali ma:nda:ta: mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: hando hatiki pieke handaa ipikita: mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: da hama pa:ta: Yesu ame̲le̲ peekeme. 16 Pidata: mo pota: kake hama: nane pa hayekeme. Mo disaipolo hali ma:nda:ta: hande yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: hando hatiki pieke halima: paa la:ka:la puaata: mo pota: kake pa:ta: hayeke wandiki pa:ta: pi laata: Pida tukiki pa:ta: hatuku epeekeme. 17 Mo pota: kake pa:ta: hayeke wandikima: Pida pa:ta: alota: Neketa: do hande halina: disaipolo hali ma:nda: pate ya:la:me laa leekepate Pidama: alota: I̲ta: dia:me leekeme.

18 Kosa: pieke handa mo e pokaemeke haliweki make mo tembolo da handeteke haemeke haliweki make paeyaoma: punu lankake momba:lao ta:na: laata: titipuna: pambo haemekeme. Pida make ipika: loke titipu pina: alo mo haliweki haemeke alena: pua hayekeme.

Mo yeni peao hayeke you halima: Yesu lota: piekeeki
(Ma:tiu 26:59-66, Maka 14:55-64, Luku 22:66-71)

19 Mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima:ta: Yesu ipika: disaipolo haliweki haemekeeki make ipika: wala:tiki piekeeki make Yesu pa:ta: lota: piekeme. 20 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Wanda:halina: leke popelekena: hata: wanda:hali paeyao pa:ta: walo haowa:me. Kutupa Diu

wanda:hali mombolo haleme alena: make mo pi hotu haleme da pa:ta:manu make mo tembolo da pa:ta: make Ima: koto pa:ta: hata: pi wala:tiki pua:me. Pi ma:nda: na a:mbao loa:me. 21 Kutu pua: ekina: I ekipeke lota: pitolo alepe laa Ima: waloeki opimi wanda:hali pa:ta: lota: pie. Ima: iki pa:ta: loa:eki manuta: hone wia halememe. Koto ekina: Ima: waloeki opuelena: iki pa:ta: lota: pie leekeme. 22 Yesuma: koto pi leeke handaa mo tembolo da handeteke hayeke hali homekema: ipika: kadapoma: lia alota: Do yeni peao haleme you haliwekina: you halina: pi hombo peaaso hata: ekipeke kutupiki pi alepe leekeme. 23 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Ima: pi lo hoeyaowa:eki opika:na:ta: kota: do haliweki paeyao opina: la hala:e laata: kutupulu pelepate ota: pi loa: ekina: kone pika:na: kota: Ita: ekipeke lipe leekeme.

24 Koto ekina: A:nasima:ta: Yesuta: tonkao pelia haena: kone mo yeni peao haemeke you haliwekina: you hali Kaiya:pasi pa:ta: tapaeyekeme.

Pidama: Yesuna: biki paa hoeyaeyekeeki (Ma:tiu 26:71-75, Maka 14:69-72, Luku 22:58-62)

25 Pidama: ipika: loke titipu pina: alo koto pa:ta: pa ha pelia hayekeme. Kutupu haena: mo mandane haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Neketa: mo hande halina: disaipolo hali ma:nda: na halepe lemekepate Pidama: a:mbaaso alota: Ita: dia:me leekeme. 26 Mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: e pokao hayeke hali ma:nda:ta: Pidama: katake tunkula: pokeeke halina: tapake hayeke halima: pi alota: Neketa: mo hande hali amele mo e pa:ta: haemekeeki Ima: na handoa:pe laa lota: piekeme. 27 Pidama: Dia:me pi paa alo haena: kone mo hali koka:la:ma: e leekeme.

Yesuta: Pailedina: leke popelekena: hayekeeki (Ma:tiu 27:1-2, Maka 15:1-5, Luku 23:1-5)

28 Kaiya:pasi hayeke alena: mina:pa:lao mo Kapomani You halina: da pa:ta: Yesu hatuku mea pemekeme. Da panake ka:la:polo haena: mea pemekeme. Diu haliwekima:ta: mo Lombei Pupa Yapeeke ekina: ne pambemekeeki noluekema: iki hoeyaama:na: ika: nindi pelemeeki hone witolo hata: mo da tukiki pa:ta: na peke hama: nane pa haemekeme. 29 Koto ekina: Pailedima: hama: nane pua iki pa:ta: alota: Do halima: eki hau pa:la: ekina: samani pulu epemepe leekeme. 30 Mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Do halima: ketete na pia:ka:na: yoluta: neke pa:ta: na hatuku epolo puma:me lemekeme. 31 Pailedima: iki pa:ta: alota: Ikana:ma: ika: kone hatuku pua ika: pi wilimi alena: hata: pi yokaalu pea:pa:peke leekeme. Mo Diu haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nikana:ma: kone nika: hone wia hali ma:nda: lia homaapeke na ya:la:me lemekeme. 32 Koto lemeke ekima:ta: Yesu ipikana:ma: amba: pi la: witolo hata: ipika: homolo pa:la: tupa: kone yaaluekema: lemekeme. 33 Pailedima: da tukiki pa:ta: la:ka:la pua hata: Yesu epena: wi laa ipiki pa:ta: lota: pitolo alota: Neketa: Diu wanda:halina: kini hali halepe leekeme. 34 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma: naka: hone wia I lota: pitolo alepe o mandane haliwekima: Ima: poloeki neke pa:ta: la kia:pe leekeme. 35 Pailedima: ipika: pi hombo peaaso alota: Naka: honema:ta: Ita: Diu hali patema: alepe. Naka: wanda:halima: make ika: yeni peao haleme you haliwekima: make I pa:ta: neke hatuku mea epememe. Nakana:ma: eki hau pelepe leekeme. 36 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Yaka Kilu Tombuao Halo ekita: do kenkena:eki dia:me. Yaka Kilu Tombuao Halo ekita: do kenkena:eki yoluta: I telia: mea pomineleme haliwekima:ta: mo Diu haliwekima: I minaama:na: yaka a:nda: liaalo pim-ime. Dia:me. Yaka Kilu Tombuao Halo ekita: do pa:ta:eki dia:me leekeme.

37 Koto leeke ekina: Pailedima: ipiki lota: pitolo alota: Kota: neketa: kini hali ya:ka:ta:pe leekeme. Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: I pa:ta: kini halie ale ekita: naka: alee. Ita: hau homeke puluekema: epoa:me. Mo ota: pi waluekema: loa:me. Kutu pionoyeke yaka ama:ma: I mendieke do kenkena: epoa:me. Kutupa mo ota: pi opuluekema: katake na a:mba haleme wanda:halima: Ima: pi alo ekita: opu halememe.

38 Pailedima: alota: Ota: pi ala: ekita: handoekipe leekeme.

Yesuta: homena:yeke pi leekeeki
(Ma:tiu 27:15-31, Maka 15:6-20, Luku 23:13-25)

Koto pi laa Pailedima: hama: nane pua mo Diu haliweki pa:ta: alota: Do halima: ketete ma:nda: pa:la: ekita: Ima: na handa: ua:me laa 39 kutu pua:pate hande Lombei Pupa Yapeeke pita: pa:ta: pu haleme tupa: Ima: dipula hali homeke pa tapao halome. Koto ekina: do Diu wanda:halina: kini hali pa tapawanope leekeme. 40 Mo haliwekima: ipika: pi hombo peaaso wi la alualu pea alota: Dia:me. Ipikita: dia:me. Nika: hone pa:la: ekita: Batabasie lemekeme. Mokoto Batabasita: hali lu ta:ta:na: ala:ta: ala:ta: pa yola:tiki pomu hayeke halie.

19

1 Kutupa Pailedima: Yesu meata: yumbina: leekeme. 2 Mo ami haliwekima:ta: tekeke hake pumanu mea panka pea you aka: wepia ipika: youna: pambaemekeme. Kutupata: wepiki dau mea dopuao 3 ota: ipiki pa:ta: pua:tiki pea alota: Handa:e. Diu wanda:halina: kini halie laata: kadapoma: lia:tiki pimikime.

4 Kutu pieketa: Pailedima: hama: nane paa la:ka:la pua mo wanda:hali pa:ta: alota: Handa:pe. Ima: ipiki pa:ta: ketete ma:nda: pa:la: ekita: na handa: ua:eki ikana:ma: handoemena: do iki pa:ta: hatuku ipulueke leekeme. 5 Koto ekina: Yesuta: mo tekeke hake pu manuma: wepieke you aka: pambao mo wepiki dau dopua hama: nane peekeme. Pailedima: iki pa:ta: alota: Hande hali doma: handa:pe leekeme.

6 Mo yeni peao haemeke you haliwekima: make mo tembolo da handeteke haemeke haliwekima: make Yesu handaata: anekema: wi la alualu pitolo alota: A:ka:tei wape piki tina: tamendiao homena: lie. A:ka:tei wapepiki tina: tamendiao homena: lie lemekeme. Pailedima: iki pa:ta: alota: Kota: ika: kone ipiki mea pua a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao lipe laa Ima:ta: ipika: ketete ma:nda: pa:la: ekita: na handa: ua:me leekeme. 7 Mo Diu haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nika: pi uluma:eki ma:nda: ula:me. Koto poloma: ekina: dupiki hali homaapeke ya:la:me. Ipikana:ma: Koda:na: Eiyeke halome leeke handa loma:me lemekeme.

8 Pailedima: koto lemeke pi opuaata: paala:ma: wotu homaata: 9 mo da tieke pa:ta: paa honda: pamba pua Yesu pa:ta: alota: Neketa: hanema: a:pa pipe leekepate pa ipika: pi Yesuma: na yoka: mea haleekeme. 10 Koto ekina: Pailedima: ipiki pa:ta: alota: I pa:ta: pi ma:nda: na lelipiki laa neke da paa tapaowa:ka:na: make a:ka:tei wapepiki tina: neke tamendiao lina: loa:ka:na: make Ima: ana:na: pea:peke ya:la:pate nakana:ma: koto ekita: hone na witele leekeme. 11 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma: I pa:ta: pea:peke ekita: oli manda hala: Koda:ma: neke pa:ta: na kia:ka:na: yoluta: I pa:ta: hau ma:nda: pea:peke na yolo pime. Koto ekina: neke pa:ta: I hatuku mea epea: hali ipikita: ketete tieke pa:la:me. 12 Pailedima: koto pi opuaata: Yesu paa tapaalo pieke pota: weiyu taapeekepate mo Diu wanda:halima: anekema: wi la alualu pea alota: Nakana:ma: do hali paa tapaeka:na:ta: neketa: Sisana: yankeke na halipikie laata: Hali epima: ipika: kone kini hali

haluekema: taapea:ka:na:ta: kota: koto halita: Sisana: a:nda: tunkiliki hali halieke lemekeme.

13 Pailedima: koto lemekeeki opuaata: Yesu hatuku hama peekeme. Kutupa pi yokaalu puluekema: pitu hayeke seana: pitiekeme. Koto sea wieke alena: bikita: Toopi Yameekeekie. Koto bikita: mo Hibulu pima: Ka:ba:ta lemekeme.

14 Kutu pimiki ekita: hande Lombei Pupa Yapeeke ekina: ne pambuluekema: nate you tikekena: haena: pimikime. Pailedima: mo Diu wanda:hali pa:ta: alota: Ika: kini hali kotoma: handa:pe leekeme. 15 Mo wanda:halima: anekema: wi la alu alu pitolo alota: Li li laa a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao lima lemekeme. Pailedima: iki pa:ta: alota: Ika: kini halita: a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao Ima: lionope leekeme. Mo yeni peao haemeke you haliwekima: ipika: pi hombo peaaso alota: Nika: kini halita: ma:nda: dia:me. Sisa homekee lemekeme. 16 Koto lemeke handaa Pailedima: a:ka:tei wape piki tina: Yesu tamendiao lina:yeke mo haliweki pa:ta: Yesu haleekeme.

Yesuta: a:ka:tei wapepiki tina: ta mea endiao homeekeeki (Ma:tiu 27:32-44, Maka 15:21-32, Luku 23:26-43)

Koto ekina: Yesu minimikime. 17 Kutupa Yesuma: ipika: a:ka:tei wapepiki ti mea tia pua mo daoni hama: nane hayeke alena: opolo peekeme. Mo kenke bikita: Hali you holikima: handeke alena: lo haemekeme. Hibulu pi laata: Kolokoda lemekeme. 18 Koto alena: mo a:ka:tei wapepiki tina: Yesu tamendiao lia a:meiyao nokepemekeme. Hali yaapo make nepoko nane yaapona: ma:nda: mandane endiao ma:nda: mandane endiao Yesu tukiki pa:ta: endiaota: limikime.

19 Pailedima: pi siki wape pea mo a:ka:tei wapepiki tina: talaena: leekeme. Koto wape pieke ekita: dupae. Na:sa:tete Hali Yesuta: Diu wanda:halina: Kini halie laa wape piekeme. 20 Mo a:ka:tei wapepiki tina: Yesu tamendiaemeke alena: daoni teke pa:ta: yolo hata: Diu wanda:hali wopuma: mo wape pieke ekita: handemekeme. Mo wape pieke pita: Hibulu pi make Loma: pi make Kitiki pi make wape piekeme. 21 Mo yeni peao haemeke Diu you haliwekima: Pailedi pa:ta: alota: Diu wanda:halina: Kini halie wape na piki Do halima: alota: Ita: Diu wanda:halina: Kini halie leekeme laa wape pea:peke aleo lemekeme. 22 Pailedima: ika: pi hombo peaaso alota: Ima: wape polo ekita: amba: wape pua:me leekeme.

23 Mo ami haliwekima: mo a:ka:tei wapepiki tina: Yesu lu endiaota: ipika: dau manuta: mea iki tonkopu hali hata: telipea mimikime. Ipika: dau hokulupeke lopaniaeyekeeki make mimikipate koto dauta: na tunaakeeki kone homeke kone tumbula lopaniaeyekeeki yeeke handaa 24 mo haliwekima: ika: ika: kone alota: Na sinkipiki pa mo mina:la: hali handomana: laki pumana:e lemekeme. Hande Baibolo bukana: wape pa:la:eki yaaluekema: pimikime. Wape pa:la: ekita: dupa

Yaka dau manuta: ika: telipa meaata: yaka hokulupeke dau muluekema: laki pimikime laa wape pa:la:me.

Kota: mo a:ndeli miniki haliwekima: kutu pimikime.

25 Mo Yesu ipika: a:ka:tei wapepiki ti teke pa:ta:ta: ipika: inkiki make inkikina: hakepiki make Keliopasina: wanda: Meti kutupa mo Ma:kadala wanda: Meti make paeyao koto pambo haemekeme. 26 Yesuma:ta: ipika: inkiki make ipika: hande pukima: homeeke disaipolo hali make ipiki teke pa:ta: haepekeeki handaata: ipika: inkiki pa:ta: alota: Wanda:o. Naka: weki koto handa:e laata: 27 mo disaipolo hali pa:ta: make alota: Naka: ama: koto handa:e laa leekeme. Koto dina:ta: mo disaipolo halima: Meti ipika: da pa:ta: hatuku pua handeteke hao hayekeme.

Yesu ota: homeekeeki
(Ma:tiu 27:45-56, Maka 15:33-41, Luku 23:44-49)

28 Yesuma:ta: Ima: pea:peke ekita: amba: pu paeyaalome hone wiaata: mo
Baibolo bukana: wape pa:la:eki yaaluekema: ipikana:ma: alota: I ikali na:na:
pa:la:me leekeme. 29 Koto pa:ta:ta: mo pinika ikali tumba pitieke ikali kanake
homeke wiekeme. Koto ekina: ikana:ma: wa:la:mbima: handeke ale ma:nda:
mea mo pinika ikali pa:ta: tenke lao ti hotina: hapu lao mea a:meiyao Yesuna:
hambiliki pa:ta: hapulaemekeme. 30 Yesuma: mo pinika ikali naa alota:
Ameta: paela:me leekeme. Koto laa ipikita: you toka:la:niao homeekeme.

Yesuna: pa:ta:likina: awo liekeeki

31 Koto pimiki ekita: hande Lombei Pupa Yapeeke nate teke pa:ta: yeeke
handaata: mo Diu haliwekima:ta: Beliata: hande Hoto Pila: Nate ota: tieke
konee hone witolo hata: mo hali tokomanu a:ka:tei wapepiki tina: na endi
pelia haena: hone wimikime. Koto ekina: ikana:ma: Pailedi pa:ta: pua mo
hali tepona: ankemanu tonda:pa: lia ika: tokomanu honda: mina:yeke honke
lemekeme. 32 Koto ekina: mo ami haliwekima: pua mo Yesu amele man-
dakena: limiki hali yaapona: ankemanu tonda:pa: limikime. 33 Kutupa Yesu
pa:ta: pemekepate ipikita: amba: homa toko wiekeeki handaata: ipika: anke
yaapo na tonda:pa: limikime. 34 Kutu pimikipate mo ami hali homekema:
ipika: doloma: Yesuna: pa:ta:liki pa:ta: awa:liaeyekeme. Kutu pieke handaa
kutaa kone we tonka:na: ikali tonka:na: a:pa lopeekeme. 35 Kutu pia:eki
handea: halima:ta: ikana:ma: pi opua miniki hamina:yeke kone koto amba:
lea:me. Kutupa ipikana:ma: lea: pita: ota:eki alome laa ipika: kone hone
wita:la:me. 36 Koto hau pieke ekima: mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki
yaeyekeme. Mo wape pa:la: ekita: dupae. Ipika: hoka:ta:ma: homeke ma:nda:
na tonda:pa: limikie wape pa:la:me. 37 Kutupa mo Baibolo bukana: wape
pa:la:eki ma:nda: dupae. Wanda:halima: mo awemeke hali handilimikie
wape pa:la:me.

Yesu toko toopi ka:ka:na: pa:ta: wiekeeki
(Ma:tiu 27:57-61, Maka 15:42-47, Luku 23:50-56)

38 Koto hau pimikieki hoki nane mo A:ta:matia da hao epeeke hali
Diosepema:ta: Yesu toko mea poluekema: Pailedi pa:ta: pua honke leekeme.
Diosepema:ta: Yesuna: pi opu hayekepate mo Diu haliweki pa:ta: paala: hata:
puki tooluma: piekeme. Pailedima: a:pa:la:me leeke handaa Diosepema:
pua mea peekeme. 39 Amba: titina: hande timba Yesu handolo peeke hali
Nikodimasi make Diosepe yaapo puaata: totopo piki ale yaapo mua make
a:lo make mea dakole dakole peaeyekeeki ma:nda: mendia pepekeme. Mo
senisi alena: ka:nda: pieke ekita: 34 kiloe. 40 Mo hali yaapoma: Yesu toko
honda: meaata: hande totopo piki senisi alemanu mea yankaota: dauma: am-
bula:niaepeke ekita: mo Diu wanda:halima: hali hoiluekema: toko wamo pu
haemeke tupa: pipikime. 41 Mo Yesu a:ka:tei wapepiki tina: limiki alena: koto
pa:ta: e pokemekeme. Koto e tukiki pa:ta:ta: hali hoiya:peke ale panake wepia
wiekeeki wiekeme. Amba:ta: hali toko ma:nda: koto pa:ta: na wimikime.
42 Koto pa:ta: Yesu toko mea pua wipiki ekita: pa mo hali hoiya:peke lapa:
teke pa:ta: yeke make mo Hoto Pila: Nate belia epolo pa:la: ekina: pea:peke
ekimanu wamo puluekema: nate yeke make pipikime.

20

Yesu paa tiaeyekeeki
(Ma:tiu 28:1-8, Maka 16:1-8, Luku 24:1-12)

1 Da kelepuluekema: yu paa pitolo haena: Sande kone Ma:kadala wanda: Metita: hande hali hoimiki pa:ta: puaata: hande naku kake a:mbaniao wimiki toopita: paa londolo wiekeeki handeekeme. 2 Kutupa handa anke hao pua Saimono Pida pa:ta: make hande Yesuma: pukima: homeeke disaipolo hali ma:nda: pa:ta: make ipiliki yaapo pa:ta: ipikana:ma: pua alota: Mo hande naku pa:ta: Tekehali toko yoka wilimieki make na handoloma:ma: hando pa:ta: wia pelemepe leekeme.

3 Koto ekina: Pidata: hande disaipolo hali yaapota: mina:pa:lao mo hali hoimiki pa:ta: pepekeme. 4 Anke homeke halupa pepekepate hande disaipolo halita: Pida wetepeao ipiki amba:la mo hali hoimiki pa:ta: opolo peekeme. 5 Kutupa ipikita: pua panda:puniao hande hali tonkao hoimiki daumanu wiekeeki handeekepate na honda: pambolo peekeme. 6 Saimono Pidata: wetepena: opolo a:pa kutaa kone lombei pua mo naku pa:ta: honda: pamba peekeme. Ipikana:ma:ta: hande hali tonkao hoimiki daumanu make 7 Yesuna: you tonkaemeke dau make handeekeme. Koto dauta: hande hali tonkao hoimiki daumanu apa:tao na wiki pa tonkaake tonka:na: pa ipika: ta:ta: ma:nda: pa:ta: wiekeme. 8 Pidama: kutu pitolo haena:ta: hande hali hoimiki pa:ta: titina: amba:la peeke disaipolo hali make wetepena: honda: pamba pua mo piekeeki handaata: ota: hone tulaeyekeme. 9 Koto pita:ta: mo hali yaapoma:ta: mo Baibolo buka pa:ta: Yesuta: homaa paa tiaalo pa:la:eki wape pieke ekita: hone ai na wipikime. 10 Kutupata: mo disaipolo hali yaapota: paa la:ka:la da nane pepekeme.

Yesuma: Meti Ma:kadala pa:ta: pua hayekeeki (Ma:tiu 28:9-10, Maka 16:9-11)

11 Metima:ta: hande hali hoimiki pa:ta: hama: nane e lo hayekeme. E alo alo hata: ipikana:ma: panda:puniao mo hali hoimiki pa:ta: wako puniaeyekepate 12 koto pa:ta: enisolo yaapo handeekeme. Mo hali yaapota: hakepiki dau pamba alu pea Yesu toko amba: wimiki alena: ma:nda:ta: you nane pitu ma:nda:ta: anke nane pitu pea pitipikime. 13 Ipilikana:ma: Meti pa:ta: alota: Wanda:o. Ekipeke e alepe lepekeme. Ipikana:ma: ipiliki pa:ta: alota: Ikana:ma: yaka Tekehali mea pua wilimi pa:ta: make I na handolome leekeme. 14 Kotoeki laa la:ka:la koto pa:ta: Yesu hayekeeki handeekepate kone Yesue hone na wiekeme. 15 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Wanda:o. Ekipeke e alepe. Epi weitolo alepe leekeme. Mo wanda:na: hone wieke ekita: mo e handeteke hayeke hali patema: ipiki pa:ta: alota: Aneke halio. Nakana:ma: ipiki mea pua wika:na:ta: kota: koto wili alena: I pa:ta: la kie. Kutu pika:na:ta: Ima: mulu polueke leekeme.

16 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Metio leekeme. Mo wanda:ma: ipiki pa:ta: la:ka:la mina hata: Hibulu pi la alota: Labonaie leekeme. Koto leeke ekita: Wala:la: Halio laa leekeme. 17 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: I na mina:pe. Yaka Apa: pa:ta: ai na la:ka:la a:meilo ekina: loa:me. Yaka kametiti pa:ta: yaka pi lawaalo pua:peke. Yaka Apa: ika: Apa: make yaka Koda: ika: Koda: make ipiki pa:ta: paa la:ka:la a:meinolome lapeke leekeme. 18 Koto ekina: Meti Ma:kadala wanda: mo disaipolo haliweki pa:ta: opolo pua Tekehali handeekeeki make Tekehalima: ipiki pa:ta: leeke pimanu make la haleekeme.

Yesuta: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: pua hayekeeki (Ma:tiu 28:16-20, Maka 16:14-18, Luku 24:36-49)

19 Koto Sande timbaata: mo hande disaipolo amele pomu haemeke haliwekima: mo Diu haliweki pa:ta: paala:ma: homolo hata: da pota:manu poka loka: hao da tukiki pa:ta: momba:la pitimikipate Yesuma: iki tukiki pa:ta: a:pa hata: alota: Ika: puki lopa:niaape leekeme. 20 Koto laata: ipika: kiki

yaapo make ipika: pa:ta:liki iki pa:ta: waleekeme. Koto ekina: mo disaipolo haliwekima: Yesu handa:ta: ta:na: tieke homemekeme. 21 Kutupa Yesuma: iki pa:ta: paa alota: Ika: puki lopa:niao hape laa Hande Apa:ma: I epono tapaala: tupa: iki make pomina: koto tupa: tapaasome leekeme. 22 Kotoeki laata: iki pa:ta: pomo puaaso alota: Mo hande Holi Sipitidi iki pa:ta: kitoloma: mipe leekeme. 23 Ikana:ma: mandane wanda:halina: hoke hau peleme ekimanu Koda:ma: pa paeyaala:me lemeka:na:ta: kota: ota: pa paeyaalieke. Kutupa make mandane wanda:halina: hoke hau peleme ekimanu Koda:ma: pa na paeyaala:me laa lemeka:na:ta: kota: na paeyaake paa wilieke la leekeme.

Yesu Tomasi yaapo

24 Mo Yesu epeeke natena: hande disaipolo hali homeke iki amele na pitiekeme. Ipikita: Tomasi kone ipika: biki ma:nda: Manda:e. 25 Koto ekina: mo hande disaipolo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Nikana:ma: mo Tekehali handoma:me lemekepate ipikana:ma: alota: Ima: make ipika: kikina: ikokoma: aweekeeki handaa yaka kiki maleke puaota: kutupa ipika: pa:ta:likina: aweekeeki pa:ta: make yaka kiki puaota: ota:e lolo polopate Ima: na handeke hata:ta: ika: aleme pita: na opulueke leekeme.

26 Kutupa pula homeke paeyeketa: hande disaipolo haliweki Tomasi amele mo da tukiki pa:ta: pa momba:la haemekeme. Mo pota:manu loka: hao haemekepate Yesu a:paata: iki tukiki pa:ta: a:pa hata: alota: Ika: puki lopao pita:pe laata: 27 Mo Tomasi pa:ta: alota: Naka: kiki malekema: yaka kiki yaapo pa:ta: a:pa puae. Kutupa naka: kikima: ya pa:ta:liki pa:ta: make a:pa puae. Koto ekina: naka: pi na opitele hau paa na piki ota: opua:peke leekeme. 28 Tomasima: alota: Neketa: yaka Tekehali make yaka Koda: make haleme leekeme. 29 Yesuma: ipiki pa:ta: alota: I handele ekima: pi opitele laa I na handeke hata: kone pi mineleme wanda:halima: ta:na:ma: homa halimikie leekeme.

Do buka wape pa:la: ekina: pi teke

30 Yesuma: ipika: disaipolo haliweki amele hata: mandane wele pita:la: ekimanu wotu piekepate do bukana: wape na pa:la:me. 31 Kutu pa:la:pate ikana:ma: Yesuta: mo Ketiso make Koda: ipika: Eiyeke make hala:me laa ipiki pa:ta: hone tulao hata: ipika: bikina: da:ta:la:eki muemena:yeke do ekimanu do bukana: wape pea ula:me.

21

Yesuta: ipika: disaipolo hali watake hata: pa:ta: pua hayekeeki

1 Wetepena:ta: Yesuma: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: ipiki peneme yao paa waleekeme. Mo tunkula: pa pitieke ikali Taibitiasi pa:ta: pua hata: dupa piekeme. 2 Saimono Pida make hande Manda:e lemeke hali Tomasi make hande Ka:lili nane Keina da hao epeeke hali Nada:niele make Sepedi ipika: eiyeke yaapo make Yesuna: disaipolo hali yaapo ma:nda: make paeyao mandake pa:ta: momba:la haemekeme. 3 Saimono Pidama: mo hande mandane haliweki pa:ta: alota: Ta:peli mulu pulume leeke handaa mo haliwekima: ipiki pa:ta: alota: Niki make neke amele mandakena: pomana:e lemekeme. Koto la pua kawasona: pita pemekepate koto timbaata: ta:peli homeke a:nda: na mimikime.

4 Nate panake opolo haena: Yesuta: mo ikali tea:na: a:pa hayekepate mo disaipolo haliwekima:ta: Yesue hone na wimikime. 5 Ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Weki tonuo. Ta:peli ma:nda: mimipe leekeme. Ikana:ma: ipika: pi hombo peaaso alota: Dia:me lemekeme. 6 Ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Kawasona: popeke nane tenkinu mea lopaemeka:na:ta: ta:pelimanu milimikie

leekeme. Koto leeke handaa mo haliwekima: tenkinu mea lopaemekepate ta:pelimanu wotu mendieke handaa mo tenkinu paa yola: mia:peke na yeekeme.
7 Hande Yesuma: pukima: homeeke disaipolo hali homekema: Pida pa:ta: alota: Dota: Tekehalie leekeme. Saimono Pidama: Dota: Tekehalie leekeeki opuata: amba: ipika: dau hola wieke handaa ipika: manda tonkaeyekeeki paa mea tonkao ikali pa:ta: ponkaeyekeme. 8 Mo hande mandane disaipolo haliwekima:ta: kawasona: ipulu hata: mo tenkinu ta:peli manuma: tumba wina: yolo tia ikali tea: nane opolo epemekeme. Mo haliwekita: ikali tea: nane opolo ipuluekema: makata: 100 midamanu kone epemekeme. 9 Kenkena: opolo a:pata: ti to hayeke alena: ta:peli palaowa yaapo to hayekeeki handemekeme. 10 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ika: ame do mimi ta:peli mandaneeki mea ipupe leekeme.
11 Saimono Pidama: kawasona: pua mo tenkinu kenkena: yola: mea epeekeme. Mo nu mendia tumbulu baeyeke ta:peli manuta: paeyao 153 mendiekeme. Ta:peli wopu mendiekepate kone mo tenkinuta: na titipila:niaeyekeme. 12 Yesuma: iki pa:ta: alota: Ne nolo ipupe leekepate mo disaipolo haliweki paeyaoma: ipikita: Tekehalie hone wimiki handaa hali ma:nda:ma: Neketa: epika:ta:pe laa lota: na piekeme. 13 Koto ekina: Yesuma: palaowa mulu pua iki pa:ta: hale hale pea ta:peli make koto tupa: kone haleekeme.
14 Do hau pieke ekita: Yesuma: homa paa tiao hata: ipika: disaipolo haliweki pa:ta: hoto tepo peao ipiki peneme yao waleekeekie.

Yesu Pida yaapo

15 Ne no paeyeketa: Yesuma: Saimono Pida pa:ta: alota: Dionina: eiyeke Saimonoo. I pa:ta: pukima: homolo hata: do haliweki ankulalipikipe leekeme. Pidama: ipika: pi hombo peaaso alota: Aowe Tekehalio. Ima: neke hone pa:la: ekita: handeleme leekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Kota: ya sipisipi ma:na: ikikisunu nakana:ma: punao hapeke leekeme. 16 Hoto yaapo peao Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Dionina: eiyeke Saimonoo. I pa:ta: pukima: homelepe leeke handaa Pidama: ipika: pi hombo peaaso alota: Aowe Tekehalio. Ima: neke pa:ta: hone pa:la: ekita: nakana:ma: handeleme leekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Kota: ya sipisipi ma:na:manu nakana:ma: punao hapeke leekeme. 17 Hoto tepo peao Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Dionina: eiyeke Saimonoo. Nakana:ma: I pa:ta: hone pa:la:pe leekeme.
Pidama:ta: Yesuma: Nakana:ma: I pa:ta: hone pa:la:pe pi ipiki pa:ta: hoto tepo peao lota: pieke ekina:ta: ka:nda:ma: homolo hata: ipiki pa:ta: alota: Tekehalio. Ala:ta: ala:ta: paeyao nakana:ma: handeleme. Ima: neke pa:ta: hone pa:la: ekita: nakana:ma: handeleme leekeme. Yesuma: ipiki pa:ta: alota: Ya sipisipi ma:na: manuta: nakana:ma: punao hapeke. 18 Ima: neke pa:ta: ota: pi alome. Neke wekihali hae dina:ta: nakana:ma: ba:ta:ido hako yama naka: hone pia: nane pomu hayekeme. Kutupu hayekepate wetepena:ta: neke koke yolo pa:la: dina: naka: kiki yaapo tindipa moneaalo pelepate hali ma:nda:ma: naka: kiki mea tonkao naka: hone na pa:la: nane kone neke hatuku pelieke leekeme. 19 Yesuma: do leeke ekima: Pidama: Koda:na: biki mea a:meiyaluekema: ipika: homolo pieke ekina: la hololo leekeme. Yesuma: kotoeki laa Pida pa:ta: alota: I telia: mea epoe leekeme.

Yesu make mo hande disaipolo hali ma:nda: make

20 Pidama: la:ka:la:moneao Yesuma: pukima: homeeke halita: ipika: hoki nane epeekeeki handeekeme. Mo halita: hande ne nalo pita: Yesu teke pa:ta: panda:puniao lota: pitolo alota: Tekehalio. Neke a:nda: lombolo pa:la: hali epipe leeke halie. 21 Pidama: koto hali handaa Yesu pa:ta: alota: Tekehalio.

Do hali pa:ta:ta: eki hau ipiliepe leekeme. 22 Yesuma: ipika: pi hombo peaaso alota: Do halita: pa hatiki puoopu hao I paa eponoyeke ya hone wia loa:ka:na:ta: kota: naka:eki dia:me. Neketa: I telia: mea epoe leekeme. 23 Koto leeke ekina: Yesuna: hoki nane telimiki haliwekima: dupiki pi lo haemekeme. Mo hande disaipolo halita: na homilieke laa lo haemekepate Yesuma: mo hande hali na homilieke pi na leke ipikana:ma: alota: Do halita: pa hatiki puoopu hao I paa eponoyeke ya hone wia loa:ka:na:ta: kota: naka:eki dia:me leekeme.
24 Mo hande disaipolo hali doe. Kutupa koto pieke ekimanu pa:ta: laa kutupa make wape pia:me. Ipikana:ma: lea: alemanu paeyaota: nikana:ma: ota: ekie hone witoloma:me.

Paeyaasoeki

25 Yesuma: hau mandane ekimanu wopu piekeme. Hali ma:nda:ma: hande Yesuma: pieke ekimanu paeyao homeke homeke lo wape pia:ka:na:ta: kota: yaka honema:ta: mo wape pia:peke buka manuma:ta: do kenke tumbulu baaso ana: na pilieke hone witolome.

Aposolo haliwekima: pimiki ekimanue

1 Diopilusio. Ima:ta: titina: buka wape pua: ekina: Yesuma: ipika: e kini pea
mea pokeeke natena: kini pea pua kutupa pa ipiki oli hepeni nane peeke
natena: ipikana:ma: piekeeki make wala:tiki piekeeki make paeyao wape
pua:me. 2 Kutupa Holi Sipitidima: walolo haena: Yesuma: ipika: talopu mea
haena: leeke aposolo haliweki pa:ta: pi lo paeyaota: oli ya nane a:meiyeketa:
wape pu naowa:me. 3 Yesuma: ipiki homa hoki nane mo aposolo haliwekima:
ipiki ota: wotu handena:yeke peneme yao hali tieke yaapo natena: hata:
ipika: kone tiaeyekeeki walaata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki iki pa:ta:
walo hayekeme. 4 Mo haliweki amele pa hayeke dina: Yesuma: iki pa:ta: alota:
Diutuseleme na mina:pa:laake pa hapa:peke. Ya Apa:ma: kulueke laa la: ula:
ale handeteke hapa:peke. Hande Ima: iki pa:ta: loa: alena: loa:me. 5 Kutupa
Dionima:ta: pa ikalima: bapitaisi peao haya:pate hosikisiki hao hao peaata:
Holi Sipitidima: bapitaisi peaalieke loa: pita: amba: opimime leekeme.

Yesu oli ya nane mea pa:la:eki

6 Yesu make mo haliweki amele mandake pa:ta: momba:la haemeke dina:
ikana:ma: Yesu pa:ta: alota: Tekehalio. Ame do natena:ta: nakana:ma: Isulai
paa kilu tombuao haluekema: alepe lemekeme. 7 Yesuma: mo haliweki
pa:ta: alota: Ikana:ma:ta: Do natena: doeki piliekee o Do ekina: dupiliekee
laa opuemena: ika:eki dia:me. Mo Apa: Koda:ma: ipika: honumake pulu
pa:la:ekie leekeme. 8 Koto pa:la:pate ikita: wele pita:la:eki milimikie leekeme.
Mo Holi Sipitidi epea:ka:na:ta: ikita: yaka wekitisi haliweki Diutuseleme
pa:ta: make Sametia pa:ta: make Diudia paeyao pa:ta: make hama hama
pea kenke honiki honiki paeyao pa:ta:manu make la halimikie leekeme.
9 Kotoeki lo paeyaota: mo haliwekima: handa: poto poto la haena: kone
opa:liao peekeme. Kutupa ya hapi homekema: a:pa ipiki a:mbaeyekeme.
10 Yesu peeke handa mo haliwekima: oli pula:me laa wopu handa:hake
witolo haena:ta: koto kone hali yaapo hake pupa peke dau yama: mea a:pa
halu pitolo alota: 11 Ka:lili haliwekio. Do pa:ta: hata: ya pa:ta: ombu ekipeke
handa:liao halemepe lepekeme. Do iki mina:pa:lao ya nane pula: Yesuta: paa
ipulu make do ya nane puleke handa handeleme tupa: kone paa ipilia:eki
make koto tupa: kone ipiliekee lepekeme.

Diudasina: anke teke mieke hali

12 Kutupa Diutuseleme nepoko pa:ta: kilomida homeke tupa: pote ma:nda:
biki Olipeti pa:ta: hao Diutuseleme nane la:ka:la pemekeme. 13 Mo teke
da tieke pa:ta: puaata: ika: pelia hao haemeke manda da panda: pa:ta:
opa:liaemekeme. Pida Dioni yaapo Dia:mesi A:ndutu yaapo Pilipi Tomasi
yaapo Badolomiu Ma:tiu yaapo A:lopia:sina: eiyeke Dia:mesi pita: Saimono
Seloti yaapo kutupa Dia:mesina: eiyeke Diudasi makee. 14 Koto haliweki
paeyao mo wanda:weki tonka:na: Yesuna: ama: Meti make ipika: hameketiti
make mandake pa:ta: momba:la pita: yeni pu pitimikime.

15 Yeni pu pitaata: pa hosiki hao hao peaata: mo Ketisona: pi mina:la:
wanda:halima: pi hotuluekema: mombelemekeme. Iki paeyaota: 120
wanda:hali tupa: momba:la pitina: Pidama: pi loluekema: tiaeyekeme.
16 Kutupa ipikana:ma: alota: Yaka ana: kame titio. Hande Baibolo bukana:
wape pa:la: pita: ota: yaapeke ya:la:me. Hande Holi Sipitidima: Deipidina:
hone u tiaaso haena:ta: Yesu da:ka:pa: minina: haliweki hatuku polo pia:
hali Diudasima: pulu piekeeki dupilieke laa Deipidima: wape piekeme.

17 Yesuma: Diudasi make niki amẹlẹ mandakena: e pokomonoyeke talopu
mea haena: leeke handaata: niki amẹlẹ pomu haya:me leekeme.
18 Hande Diudasima:ta: hokeeki puluekema: ma:na: yapa: pea mieke man-
ima:ta: kenkesiki ma:nda: hamba: miekeme. Koto kenke pa:ta:ta: ipika: kone
lopa:niaota: ota: homeekeme. Ipika: weleke tekelipe lia weleke yoka: pete-
pete pea wiekeme. 19 Kutupa mo Diutuseleme da pa:ta: haemeke wanda:hali
paeyaoma: koto piekeeki opuaata: koto kenke sikina: biki ika: da pi la alota:
Akeledama lo haemekeme. Koto la:la: ekita: We Kenkee laa lo haemekeme.
20 Pidama: alota: Mo Emeli buka pa:ta: wape pa:la: ekita: dupa
Ipika: data: hankoko pa haya:ka:na:ta: epelieke. Hali ma:nda: na pua haena:e
laa wape pa:la:me.
Kutupa wape pa:la:eki ma:nda: make dupa
Ipika: pokeeke eta: hali ma:nda:ma: mea:peke ya:la:me laa wape pa:la:me.
21-22 Koto ekina:ta: hali ma:nda:ta: niki amẹlẹ ta:ma:ni pea haluekema: mo
Tekehali Yesu paa mea tiaeya:eki handea: hali kone ana: pa:la:me. Koto
halita: niki amẹlẹ hata: hoto paeyao Tekehali Yesu amẹlẹ mandakena: pomu
haoma: halie. Hande Dionima: bapitaisi hau walea: dina: kini pu mea a:pa
Yesu niki amẹlẹ mandakena: hamono kone ipiki hatuku mea hepeni nane
a:meiyeke handoma: pita: pomu haoma: hali koto hali homeke ma:nda:ta:
ana: pa:la:me leekeme.
23 Koto leeke handaa mo Ketiso wanda:halima: hali yaapona: biki
lemekeme. Hali homeketa: Diosepee. Ipika: biki ma:nda:ta: Basabasie. Koto
hali kone pa tepo peao leeke bikita: Diasedasi. Hali ma:nda:ta: Madaiyasie.
24-25 Kotoeki peaata: yeni dupa pimikime. Tekehalio. Wanda:hali paeyaona:
puki pa:ta: ula: haumanu paeyao nakana:ma: handeleme. Kutu pele ekina:
Tekehalio. Do hali yaapo pa:ta:ta: Diudasima:ta: aposolo hali hata: pokea:
e mina:pa:lao ipika: halo pia: alena: peeke handaata: koto eta: hali epima:
mina:pe. Niki pa:ta: nakana:ma: walae. 26 Koto yeni peaata: mo hali
yaapona: biki toopisiki yaapona: wape peaata: titina: wape pea lopaeyeke
halina: biki Madaiyasi yeketa: koto hali mimikime. Kutupa mo halita: hande
kiki yaapona: ankena: homeke pu aposolo haliweki amẹlẹ ta:ma:ni pea
haemekeme.

2

Hande Holi Sipitidi epeekeeki

1 Mo hande Pendikosi nate epeeke dina:ta: mo pi mimiki wanda:hali
paeyao homeke alena: momba:la haemekeme. 2 Kuta kone oli ya nanema: po
tilipu tieke ipula: tupa: u̱ tieke laa a:paata: mo wanda:hali momba:la pitimiki
da pa:ta: pua ota: tumbaeyekeme. 3 Mo wanda:halima:ta: mo ti ulekema:
handeke ekimanu handemekeme. Kutupa mo ti ulekema: handekeeki
manuma:ta: telipeaaso hata: iki paeyao pa:ta: wataeyekeme. 4 Kutupa mo
Holi Sipitidima: iki paeyao tumba pitina: mo wanda:hali paeyaoma: pi ta:ta:
ta:ta: lena: leekeme.
5 Yeni puluekema: hone wimiki Diu haliwekita: mo kenke paeyao nane hao
pua mo Diutuseleme da pa:ta: pua haemekeme. 6 Mo hande u tieke leekeeki
opuaata: wanda:hali wopu pua handemekeme. Hande kenke paeyao nane
hao epemeke Diu haliwekima: do pi mimiki haliwekima: ika: da pi ta:ta: ta:ta:
kone laa lemekeeki opitolo hata:ta: ikana:ma: 7 wotu penkilipa:tia pominolo
hata:ta: ika: kone alota: Do pi aleme haliweki paeyaota: Ka:lili haliwekie.
8 Ikana:ma:ta: nika: da pimanu aleme ekita: ekipa pa:la:pe laa alo hata: alota:
9 Nikita: Padia nane make Midia nane make Ilame nane make Mesopoteimia
nane make Diudia nane make Ka:padosia nane make Pondasi nane make

Eisia nane make 10 Pitikia nane make Pa:mbilia nane make Idiepi nane make mo Saitini teke pa:ta: Libia nane make mandane haliweki Loma: da hao epoloma:me laata: nikita: Diu haliweki make mo Diu haliwekina: hau puluekema: la:ka:la haloma: Diendaili haliwekima: make mandane ekita: 11 mo Kotiti A:teibia yaapo nane hao epoloma: haliweki haloma:pateta: Koda:ma: hau tieke pa:la: ekimanu mo haliwekima: aleme ekita: niki paeyaoma: nika: da pi ta:ta: ta:ta: piki pimanu kone opitoloma:me lemekeme. 12 Ikana:ma: hone elekeeleke witolo hata: penkilipa:tia pomua ika: ika: kone lota: pea:tiki pitolo alota: Do hau tieketa: ekipa pa:la:pe laa lemekepate 13 mandane haliwekima: mo pi mimiki haliweki pa:ta: kitaaso hata: alota: Do haliwekima:ta: hoke ikali naa keaaso pitelememe laa lemekeme.

Pidama: pi waleekeeki

14 Kutupa Pidama: mo hande 11 haliweki amele tiao hata: wanda:hali pa:ta: pi anekema: alota: Mo ya tapake Diu haliweki make do Diutuseleme teke da pa:ta: hao haleme wanda:hali pa:ta: make iki paeyao Ima: lolua: pita: wotu opua:pa:pekee laata: 15 Mandane haliweki ika: honema:ta: do haliwekita: hoke ikali naa keaaso pitelememe alemepate dia:me. Ameta: pa 9 okoloko nate minolo haena: kone haloma:me. 16 Dia:me. Do hauta: amba: mo potopede hali Diolema: leekeeki dupa

17 Koda:ma: alota: Natemanu paeluekema: haena:ta: dupulueke laa
Wanda:hali paeyao pa:ta: yaka Holi Sipitidi hale hale pulueke.
Kutupa ika: weki manuma: make wandiki manuma: make yaka pi la: mea hala:tiki pilimikie.
Ika: weki haliwekima: mandane hau pita:la: ekimanu handena: lolueke.
Kutupa ika: koke haliwekima: make upamanu pilimikie.

18 Aowe. Koto nate manuna: Ima: yaka Holi Sipitidi hale hale pua:ka:na:ta:
yaka e pokao haleme wanda:halima: kone yaka pi la: mea hala:tiki pilimikie.

19 Oli ya nane make oni kenke nane make mo na hando haleme wele pita:la: ekimanu pulueke.
Kutupa we make ti uleke make lumu tieke make handilimikie.

20 Oli nateta: na teke timba: lelieke. Oli sumba: make we pupa pelieke.
Kutupa koto hoki naneta: mo hande Tekehalina: paa pita:la: Nate Tieke ipilieke.

21 Koto di ipula: naneta: hali epima: Tekehalina: biki alo hata: wi lea:ka:na:ta: kota: koto someta: Tekehalima: da:taena: loluekema: petelelieke laa leekeme.

22 Isulai haliwekio. Ima: do alo pi opua:pa:peke. Hande Na:sa:tete hali Yesuta: iki amele a:pa hata:ta: Koda:ma: wele peaaso haena: Yesuma: na hando haloma: ekimanu make wele pita:la: ekimanu make ipikana:ma: pitolo haena: Koda:ma: ipikita: Ima: tapaalo halie laa peneme yatiki pia:me. Kutupa do haumanu paeyao ika: hone wilimime leekeme. 23 Amba: kone Koda:ma: hone wiaata: Yesuta: ikana:ma: milimikie laa pi la: wiekeme. Kutupa ikana:ma:ta: mo hoke hau pu haleme haliwekima: Yesuta: hande a:ka:tei wapepiki tina: ikokoma: tamendiaena: lemeke ekima: ikana:ma: kone Yesu limikime. 24 Kutu pimipate Koda:ma: mo hande toopi ka:ka:na: pa:ta: Yesu paa mea tiaeyekeme. Mo hande lapa: pimiki toopima:ta: Yesu miniki pita:peke ana: na pitolo hata: mo hande homaasa: ekima: Yesu tonkaeyeke ekita: Koda:ma: ka:la:pa: tapawaeyekeme. 25 Deipidima: ipiki pa:ta: doeki la:leke handa loa:me.

Tekehali hoto paeyao I yaapo hala:eki handolome. Ma:nda:ma: I la:ma: la:ma: peaapa:na:yeke yaka popeke kiki nane hala:me.

26 Koto ekina: yaka pukima: ta:na:ma: homolo hata: ya kakema: make ta:na:piki pimanu lo halome.

Kutupa make Ita: pa kenke hali halopate kone mo epekeeki muluekema: handeteke halueke.
27 Pa ekipeke nakana:ma: yaka temokota: mo homemeke wanda:hali haleme alena: na haena: lelipikie.
Kutupa naka: yakopiki halita: oni kenke pa:ta: na tandepena: lelipikiyeke loa:me.
28 Mo hande da:ta: lolo pa:la: pota:ta: I pa:ta: amba: waleme. Kutupa nakana:ma: I yaapo hale ekina:ta: ta:na:ma: homa:la: ekima: I pa:ta: tumbaala:me laa la:la:me leekeme.
29 Kametitio. Iki pa:ta: mo nika: apa: Deipidina: do ota: pimanu alome. Ipikita: amba: kone homeeke handa mea hoimikipate pa ame make hande hoimiki alena: hando haloma:me. 30 Deipidima:ta: potopede hali hata:ta: hande Koda:ma: ipiki pa:ta: pi la: wiekeeki piekeme. Koda:ma: ipiki pa:ta: pi la: witolo alota: Naka: hoki nane halo pa:la: hali homeketa: neke kini hali hale tupa: mea haena: lolueke laa la:la:me. 31 Kutupa Deipidima: Koda:ma: pulu piekeeki hone witolo hata: hande Ketiso paa tiaalo piekeeki pa:ta: dupa leekeme.
Nakana:ma: mo homemeke wanda:hali haleme alena: yaka temoko na haena: lelipikie.
Kutupa naka: yakopiki halita: oni kenke pa:ta: na tandepo lo pa:la: ekina: loa:me la:la:me leekeme.
32 Do hande Yesuta: Koda:ma: paa mea tiaala: ekita: niki paeyaoma: handoma:eki iki pa:ta: la kitoloma:me. 33 Ipika: Apa: Koda:ma: la: wieke tupa: Yesuta: mea tiao ipika: popeke kiki nane mea pitaota: ipiki pa:ta: Holi Sipitidi haleekeme. Kutupa nikana:ma: ame do handoloma: ekimanu make do opitoloma: ekimanu tonka:na: ipiki pa:ta: ipula:me. 34 Deipidima:ta: oli ya nane na a:meiyekepate pa ipikana:ma: alota:
Mo Tekehalima: yaka Tekehali pa:ta: alota:
35 Ima: mo naka: a:nda: tunkuliki wanda:halita: naka: anke tapa:pao pituelena: loluekema: nakana:ma: ame do yaka popeke nane kikina: pitie laa la:la:me leekeme.
36 Koto ekina: Isulai wanda:hali paeyao do hande ikana:ma: a:ka:tei wapepiki tina: tamendiao limiki hali Yesuta: Koda:ma: ipikita: Tekehali make Ketiso make mea haena: la:la: ekita: ikana:ma: hone ota: wopu wia:pa:peke laa leekeme.
37 Mo wanda:halima: koto pi opuaata: ika: puki pa:ta: aweeke handaa Pida pa:ta: make mandane aposolo haliweki pa:ta: make alota: Kametitio. Nikana:ma: eki peomonope laa lemekeme. 38 Koto lemeke handaa Pidama: iki pa:ta: alota: Koda:ma: ika: hoke hau peleme ekimanu pa paeyaena:yeke hone ma:nda: la:ka:la: mina wiaata: Yesu Ketisona: bikina: bapitaisi hau pea:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: Koda:ma: kilie aleta: mo Holi Sipitidi kilieke.
39 Pa ekipeke mo hande Koda:ma: pi la: wieke ekita: iki pa:ta: make ika: weki wandiki pa:ta: make mo papate haleme wanda:hali pa:ta: make pa mo Tekehalima: ipiki pa:ta: kone epena: wi ala: wanda:hali paeyao pa:ta:ta: make ipikana:ma: pi la: wiekeme laa leekeme.
40 Pidama: koto tupa: pi walaata: pa mandane pimanu make mea a:meiyao alota: Do hoke wanda:hali hoeyaaluekema: ipilie panisima: iki tonka:na: hoeyaapa:na: ota: paapa:peke. 41 Koto leeke handa wanda:hali wopuma: Pidama: waleeke pi opuaata: bapitaisi hau pimikime. Paeyaota: 3 daoseni wanda:hali tupa: koto natena: mo hande pi minolo hata: mo Ketiso wanda:hali amele apa:tao hao haemekeme. 42 Mo wanda:halima:ta: hande aposolo haliwekima: waleme pimanu opua:tiki peaata: Ketiso wanda:hali amele momba:la:tiki peaata: yeni pea ne na:tiki pimikime.

Ketiso wanda:halina: haemeke hau

43 Kutupa Koda:ma: wele peaaso haena: mo aposolo haliwekima: na hando haemeke ekimanu wotu pimiki handaa wanda:hali paeyaoma: paala:ma: homemekeme. 44 Mo hande pi mimiki wanda:hali paeyaoma: wotu ta:ma:ni pea hata: ika: wia haemeke alemanu paeyao telipea pimikime. 45 Ika: kenkemanu o damanu make ika: ala:ta: ala:ta: make ma:nda:ma: hambena: laata: mani meata: mo iki ame̲le̲ mani dia:yeke wanda:halimanu pa:ta: telipaemekeme. 46 Nate paeyao mo tembolo da tukiki pa:ta: homeke alena: momba:la:tiki peaata: ika: da pa:ta:manu make mandake pa:ta: pita: ne na:tiki pimikime. Homu pea hata: 47 Koda:na: pi laaso hata: kutu pimikime. Kutupa wanda:hali paeyaoma: make iki pa:ta: ta:na:ma: homa:tiki pimikime. Koto ekina: nate paeyao Tekehalima: mo da:taena:yeke pi mimiki wanda:hali iki ame̲le̲ haena:yeke mea ta:ma:ni peao haena: la:tiki piekeme.

3

Mo hande anke hoke hali mea epeaeyekeeki

1 Kutupa Pida Dioni yaapota: ipilika: yeni pu haepeke nate lekena: 3 okoloko nate oni pambolo pulu haena: oli tembolo da pa:ta: yeni puluekema: pepekeme. 2 Kutupa hali homeke mendieke pa:ta: kone pota: ota: po-mua:peke na yeke hali nate paeyao mea tia pua:tiki pea mo tembolo da pota: kake bikita: Seliapopiki Pota: Kake koto pa:ta: mo tembolo da tukiki pa:ta: yopua:tiki pimiki wanda:hali pa:ta: mani ma:nda: kipee laa honke la:tiki pina: yeke pua tu wia:tiki pimikime.

3 Mo hande pota: pua:peke na yeke halima:ta: Pida Dioni yaapo mo tembolo da pa:ta: honda: pambuluekema: haena: alota: Mani ma:nda: kipee laa honke leekeme. 4 Koto leeke Pida Dioni yaapoma: mo hande hali handa:moneaaso hata: Pidama: alota: Diki handa:e leekeme. 5 Mo hande pota: pomua:peke na yeke halima: hone witolota: do hali yaapoma: ala:ta: ma:nda: ota: kilieke hone witolo hata: mo hali yaapo ota: wopu handa:hake wiekepate 6 Pidama: alota: I̲ta: kolo o silipamanu make ma:nda: dia:ya:la:pate I̲ma: wia halo aleta: kionoe. Mo Na:sa:tete hali Yesu Ketisona: bikina: loa:ma: pota: pue leekeme. 7 Kutupa Pidama: popeke nane kiki mina mea a:meiyaeyekeme. Kutupa koto kone mo halina: anke ma̲lekemanu honkopu honkopu hao hayekeme. 8 Kutupa mo hande hali tialu bao anke hao peekeme.

Kutupa mo hali yaapo ame̲le̲ mo tembolo da pa:ta: puaata: mo hande pota: pua:peke na yeke halita: pua:tiki ponka:da:da: pua:tiki pitolo hata: Koda:na: biki make mea a:meiyatiki peekeme. 9 Kutupa da pa:ta: pitimiki wanda:halima: mo hande hali yopulu hata: Koda:na: biki mea a:meiyatiki yapeekeeki handemekeme. 10 Kutupa mo wanda:halima: hone wimikime. Do halita: mo hande tembolona: Seliapopiki Pota: Kake pa:ta: pita: mani honke lo hala: halie hone wimikime. Kutupa puki keapa anemone pitolo haena: alota: Do halita: ekipa pa:la:pe lemekeme.

Pidama: tembolo da pa:ta: pi waleekeeki

11 Mo hande halima: Pida Dioni yaapona: kiki pa wia haena: iki tepota: mo tembolona: kalale ma:nda: biki Solomonona: Kaputa: haemekeme. Kutupa mo wanda:hali paeyao leke opo handa:hake witolo hata: koto pa:ta: anke hao pua mombelemekeme. 12 Pidama: doeki handa mo haliweki pa:ta: alota: Isulai haliwekio. Do ekina: ekipeke leke opo handa:hake wia yopilimipe o diki make ekipeke handa:hake witemepe. Dikana:ma: dika: wele pita:la: ekina: o nika: yakopiki hauma: do hali mea pota: pena: lolopa:pe leekeme. 13 Eipoloha:ma: Aisa:ke Dieikope ika: Koda:ta: nika: apa: titina: Koda:ma: kone

mo wele pita:la:eki ipika: e pokaeyeke hali Yesuna: biki mea a:meiyaaso hata: haleekeme. Kutu pa:la:pate ikana:ma: Pailedi pa:ta: luekema: hatuku pua Pailedima:ta: paa pena: loluekema: taapolo haena: kone ikana:ma: luekema: taapeme hali ipikina: loa:me. 14 Kutu pa:la:pate ikana:ma: Epeke Yakopiki Hali kiao pa Pailedi pa:ta: lota: pitolo alota: Ika: hone pa:la: ekita: mo hande hali lita:la: hali kone pa pena: lae lememe leekeme. 15 Ikana:ma: mo da:taasa: hali limipate Koda:ma: mea tiaeyekeme. Kutupa nikana:ma: wekitisi do halualu pitoloma: handa:e leekeme. 16 Mo hande ipika: bikina: wele pita:la: ekima: mo pota: pomua:peke na yeke hali honkopu haena: lopa:me. Ame do handeleme ekita: mo hande ipika: hone tulaasa: ekima: pita:la:me. Ame do handeleme ekita: Yesu pa:ta: hone tulaasa: ekima: ipiki epeaala:me leekeme.

17 Ya kametitio. Ikana:ma: make ika: you haliwekima: tonka:na: Yesu pa:ta: pimiki ekita: teke na handa: wiki hata: pimi ekita: Ima: hone witolome. 18 Amba: kiaake Koda:ma:ta: ipika: Ketisona: tanda mulu pa:la:eki mo potopede haliweki paeyaoma: la hale hale pina: leekeme. Kutupa hande Koda:ma: la: wiekeeki kone ota: yao ikana:ma: do pimime. 19 Koto pa:la: ekina: ika: hoke hau peleme ekimanu Koda:ma: honi mea baena:yeke ikana:ma: hone ma:nda: la:ka:la: mina wiaata: Koda: pa:ta: la:ka:la: mina pua:pa:peke. 20 Dupimika:na:ta: ika: temoko manuna: honkopu ha tiaasa:eki Koda:ma: kiaata: kutupa Yesuta: Koda:ma: amba: mea ika: Ketiso hali haena: leeke hali iki pa:ta: tapaalieke. 21 Yesuta: hepeni nane pua hao hala:pate Koda:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao panake ekimanu wopulu pa:la: nate handeteke hala:me. Amba: kiaake Koda:ma: ipika: yakopiki potopede haliwekima: la hale hale pieke tupa: loa:me. 22 Mosesima: dupa leekeme. Ika: Koda: hande Tekehalima: I tapaeya: tupa: iki pa:ta: make potopede hali ma:nda: tapaalieke. Koto halita: ika: tapake hali kone tapaalieke. Ipikana:ma: eki pimanu iki pa:ta: lea:ka:na:ta: ota: opua:pa:peke. 23 Hali epima: mo hande potopede halima: lelie pi na opia:ka:na:ta: koto halita: Koda:na: wanda:hali amele ta:ma:ni pea na hake Koda:ma: hoeyaalieke leekeme.

24 Kutupa make mo potopede haliwekima:ta: Samuele make ipika: hoki nane haemeke potopede haliweki make pi la: mea hala:pa:peke yeeke haliweki paeyaoma:ta: ame do pitoloma: haumanu kone amba: la hale hale pimikime. 25 Mo potopede haliwekima: Koda:ma: la: wieke pimanu la hale hale pimiki ekita: ika:eki kone ula:me. Kutupa make Koda:ma: ika: apa:mei ameda amele pi la: wieke ekita: iki pa:ta: make la: ula:me. Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: leeke tupa: dupae. Naka: hoki nane monduma: monduma: pilimi wanda:halima: kenke wanda:hali paeyao Ima: epeaalueke laa leekeme. 26 Koto ekina: Koda:ma: ipika: e pokaasa: hali mea haena: laata: iki pa:ta: amba:la tapaeyekeme. Koto tapake hauta: iki epeaaluekema: piekeme. Ikana:ma: ika: hoke haumanu mina:pa:lao ika: puki ipikana:ma: la:ka:laasa: ekima: iki epeaaluekema: piekeme laa leekeme.

4

Pida Dioni yaapo kalesete haliwekina: leke popelekena: haepekeeki

1 Pida Dioni yaapoma: mo wanda:hali pa:ta: pi alo haena: yeni peao haemeke haliweki make mo tembolo da handeteke hayeke you hali make Sa:dusi haliweki make mo hali tepo pa:ta: epemekeme. 2 Pida Dioni yaapoma: Yesuna: bikina: hande homa paa tiaalo poloma:eki wanda:hali pa:ta: walepeke handa mo haliwekima: mineke pankolo hata: 3 iki tepo ta:nka:pa: mina timba: amba: leeke handa da ka:la:paaso pi yokaalu puluekema: dipula pitaemekeme. 4 Kutu piekepate mo pi opimiki wanda:halita: pi mimikime. Kutupa mo haliwekita: 5000manu yekeme.

5 Da ma:nda: kelepeeke ika: you haliwekita: kutupa tondiki haliweki
make wape pea wala:tiki pu haemeke haliweki make Diutuseleme pa:ta:
manda:hande manda:hande pu alu alu pimikime. 6 Wanda:halina: yeni peao
haemeke you haliwekina: you hali A:nasi kutupa Kaiya:pasi Dioni make
A:lekesa:nda kutupa yeni peao haemeke you haliwekina: you halina: tapake
haliweki make mombelemekeme. 7 Mo haliwekima: mo aposolo haliweki
pa:ta: alota: Eki wele pita:la: ekima: o eki bikina: doeki pitelepepe lemekeme.

8 Kutupa Pidata: Holi Sipitidima: tumba hake halima: alota: Wanda:halina:
you haliweki pita: tondiki haliweki yaapoo. 9 Do dikana:ma: koto anke
hoke hali mea epeaalopa:eki pa:ta: loa:me. Ikana:ma: diki pa:ta: lota: pitolo
alota: Do halita: ekipa mea epeao pipipe alemepe. 10 Iki paeyao mo Isulai
wanda:hali make doeki opua:pe. Na:sa:tete hali Yesu Ketisota: ikana:ma:
limipate Koda:ma: paa mea tiaeyeke hali ipika: bikina: do hali epeke tupa:
tiao honkopu hao do hala: handa:e leekeme. 11 Pa ekipeke Yesu pa:ta:ta: mo
Baiboloma: alota:

Koto toopita: iki mo da a:eteleme haliwekima: kipa:la:me lemepate pa ameta:
koto toopi kone mo keneme toopi pa ula:me laa la:la:me.

12 Kutupa niki mea detemono pa:ta:la:la: hali ma:nda: na hala:me. Oli ya oto
pa:ta:ta: mo wanda:hali mea da:taasa: halina: biki ma:nda: dia:ya:leke loa:me
leekeme.

13 Mo haliwekima: Pida Dioni yaapoma: paala: na homepekeeki handolo
hata: koto hali yaapoma: sukuluna: make na pepeke ota: pa da haepeke hali
yaapoe laata: kota: ikana:ma: leke opa: alu alu pea kutupa hone witolota: Yesu
amele pomu hata: pa:la:ma: hone wimikime. 14 Kutupa mo hande mea tiao
hayeke halita: koto hali yaapo amele hayeke eki handolo hata: pi ma:nda:
laapeke na yeekeme. 15 Koto ekina: mo hali tepo pa:ta: alota: Do kalesete
da mina:pa:lao pupe laata: mo haliwekima: ika: ika: kone alota: 16 Do hali
yaapo pa:ta:ta: eki pumana:pe lemekeme. Oni Diutuseleme pa:ta: haleme
wanda:halima: mo ota: na hando haloma:eki ma:nda: tieke pipikieki amba:
opua wilimime. Nikana:ma: yapi alo alepeme pi lapeke na ya:la:pate 17 pa
do hau pita:la: ekita: mo wanda:hali pa:ta: sa:mba:la:pa wiaapa:na: do hali
yaapo pa:ta: Mo hande bikina: wanda:hali pa:ta: ota: paa na wala:pa:peke laa
pi taka:lakema: lomana:e lemekeme.

18 Koto ekina: Pida Dioni yaapo wi la alota: Do wanda:hali pa:ta: Yesuna:
biki laa ala:ta: ma:nda: o pi ma:nda: na wala:pa:pekee lemekeme. 19 Koto
leeke Pidama: alota: Koda:na: leke popelekena: hata: ikana:ma: aleme pi opua
pita:la: ekita: a:pa:la:pe o Koda:na: pi opua pita:la: ekita: a:pa:la:pe. Ika: hone
wia pi hotia:pa:peke lepekeme. 20 Dikana:ma: handopa:eki make opupa:eki
make pa wala:peke ya:la:me leekeme. 21 Kutupa wanda:hali paeyaoma: kutu
piekeeki hando hao Koda:na: pi laemeke handa hali yaapo panisi peaapeke
na yeke pi taka:lakema: paa laata: da pena: tapaemekeme. 22 Mo hande mea
tiaeyeke halita: ipika: anke hoeya u pitina: yapeeke bapita: 40 tupa: amba:
paeyekeme.

Ketiso wanda:halima: Koda:ma: ika: puki hana: nokepena:yeke yeni pimikieki

23 Pida Dioni yaapota: lomba: tapaeyeke pita:ta: kuta kone ipilikana:ma: ip-
ilika: wanda:hali pa:ta: la:ka:la puaka:na: mo hande yeni peao haemeke teke
haliwekima: make mo tondiki haliwekima: make lemekeeki mo wanda:hali
pa:ta: la halepekeme. 24 Koto lepeke pi opuaata: mo wanda:halima: homeke
hone wia Koda: pa:ta: yeni pitolo alota: Tekehalio. Neketa: ya kenke dawala
tepo make kutupa koto pa:ta: ula: alemanu paeyao make nakana:ma: wepia

wina: lele halie laata: 25 Nika: apa:mei hali Deipidita: naka: e pokaeyeke hali haena:ma: nakana:ma: Holi Sipitidima: pu tiaaso haena: kone ipikana:ma: alota:
Diendaili wanda:halima: ekipeke mineke soka:la:ma: homemekepe.
Wanda:halima: ekipeke pa hameke kone a:nda: lombemekepe.
26 Do kenkena: kini haliwekima: tikitiki yao hata: mo you haliweki amẹlẹ momba:laata:
mo Tekehali pa:ta: make ipika: Ketiso pa:ta: make mea lopaaluekema: tiao haemekeme leekeme.
27 Ota: leekeme laata: Do daoni tieke pa:ta: Hetodi pita: Pontiasi Pailedi yaapoma: make mo Diendaili haliweki pita: Isulai wanda:hali amẹlẹ make paeyaoma: momba:laata: naka: yakopiki E Pokaeya: Halita: hande Ketiso haena: lele hali Yesu mea lopaaluekema: tiao haememe. 28 Ikana:ma: momba:la hata: kotoeki puluekema: pimikipate nakana:ma: naka: hone wia naka: wele pa:la: ekima: amba: kone dupilimikie laa pina: leleme. 29 Kutupa Tekehalio. Ameta: niki paala:ma: homomono alemeeki nakana:ma: opuaata: niki naka: e pokaasoma: haliwekima: naka: pita: puki taka:lao hata: lamono lapeke laata: 30 Wanda:halina: yenimanu tande laluekema: naka: kiki tindipao hata:ka:na: wele pita:la: ekimanu make na hando haloma: ekimanu make naka: yakopiki E Pokaasa: Hali Yesu ipika: bikina: pina: lapeke laa lemekeme.
31 Yeni pu paeyeketa: ika: mo hande mombelemeke da kone la:ma: la:ma: piekeme. Koto pa:ta: pitimiki wanda:hali paeyaota: Holi Sipitidi tumba pituma: pituma: piekeme. Kutupa Koda:na: pita: ikana:ma: puki taka:lao hata: lemekeme.

Ala:ta: ala:ta: paeyao mandakena:eki

32 Kutupa mo hande pi mimiki wanda:hali paeyaoma: hone homeke hau homeke wia haemekeme. Kutupa hali ma:nda:ma: ipika: wieke ala:ta: ala:ta: ota: yakaeki homekee lapeke na yekeme. Homekema: wieke ala:ta: pea:na:eki yekeme. 33 Kutupa wele pita:la:eki tiekema:ta: mo aposolo haliwekima: Yesu Ketisona: tiaeya: ekina: wekitisi halu alu pea kutupa Koda:na: a:ta:ma: homa:la: ekita: mo wanda:hali paeyao pa:ta: pitiekeme.
34-35 Kutu piekepate iki paeyaota: ala:ta: ala:ta: paeyao ana:na: wimikime. Mo hande tapake wanda:hali paeyaoma:ta: ika: da make ika: kenke make hali ma:nda:ma: hambena: laata: koto mani ki la: meaata: mo aposolo haliwekina: anke teke pa:ta: a:pa wia:tiki pimikime. Kutupa mo manita: aposolo haliwekima: meaata: Ketiso wanda:hali pa:ta: ana:na: telipatiki pimikime.
36 Kutupu haemekepate hali ma:nda:ta: Diosepe hayekeme. Koto halita: Lipae tapake hali hayekepate ipiki mendiki hauta: Saipotasi nane mendieke halie. Aposolo haliwekima: mo halina: biki ma:nda: Banabasi lemekeme. Mo biki lemeke ekina: pi napeketa: dupae. Honkopu haena: Sutiaasa: Halie la kone lemekeme. 37 Koto hali ipikana:ma:ta: ipika: kenkesiki ma:nda: hali ma:nda:ma: hambena: laata: koto mieke mani mea a:paata: aposolo haliweki pa:ta: haleekeme.

5

A:na:naisi Sapaita yaapo

1 Kutu piekepate A:na:naisi ipika: wanda: Sapaita yaapo ipilika: kenketa: ma:nda:ma: hambena: lepekeme. 2 Kutupa mo hande mipiki manita: mandaneeki ipilika: hone wia mea panka: wiaata: mandaneeki ipikana:ma: mo hande aposolo haliweki pa:ta: mea epeekeme. 3 Kutu piekepate Pidama: alota: A:na:naisio. Ekipeke Holi Sipitidi pa:ta: yayapiki pi alepe leekeme.

Sadani naka: you pa:ta: a:pa pita:ka:na: mo naka: kenkena: mele manita: pa ekipeke mandaneeki panka: wina: laa pipe leekeme. 4 Amba: nakana:ma: wia hae dina:ta: naka:eki na yekepe leekeme. Kutupa mo hambena: le dina: make mo manita: naka: honkopuna: kone na pelepe leekeme. Nakana:ma: hali pa:ta: yayapiki hau na pelepate Koda: pa:ta: kone peleme. Do hauta: ekipa handa: wia pelepe leekeme. 5 Do leeke ekimanu opuaata: A:na:naisi kenkena: honda:pa lopa homeekeme. Kutupa koto hao yapeeke haliwekima: doeki opimiki haliwekima: make paala:ma: homolo hata: leke opo handa:hake wimikime. 6 Kutupa pa:pa:na: wekitonu a:pa ipika: toko mea dauma: tonkao hoilu pemekeme.

7 Hosiki pitu pitu pea mo awa tepomanu paeyeke ipika: wanda: mo hande pieke ekimanu hone make na wiki honda: pambolo epeekeme. 8 Pidama: mo wanda: pa:ta: alota: Mo ipilika: kenke hambena: lepe mani manuta: ota: dupiki wopu mipipe leeke mo wanda:ma: alota: Aowe. Koto tupa: mupa:me leekeme. 9 Pidama: mo wanda: pa:ta: alota: Ipiliki yaapoma: ipilika: honema: mo Tekehalina: Holi Sipitidi pa:ta: hoke hone mea wialuekema: ekipeke pipipe leekeme. Handa:e. Naka: haliki mea hoilu pa:la: haliwekita: neke mea hoilu puluekema: amba: do pota: kake pa:ta: do a:pa haleme handa:e leekeme. 10 Kutupa koto kone mo wanda: Pidana: anke teke pa:ta: honda:pa lopa:niao homeekeme. Kutupa mo hande wekihali tonu a:pa handemekepate homeeke handa ipika: toko mea tia pua haliki hoiyeke ale pa:ta: pua hoimikime. 11 Kutupa koto siosi wanda:hali paeyaota: pa mo opimiki wanda:hali make paala:ma: homolo hata: kone leke opa: mina: bepi pu alu alu pimikime.

Na hando haemeke haumanu

12 Mo aposolo haliwekima: wanda:hali pa:ta: na hando haemeke ekimanu wotu pimikime. Kutupa paeyaoma: mo tembolona: kalale ma:nda: biki Solomonona: Kapu pa:ta: mombela:tiki pimikime. 13 Kutupa ikina: mo pa haemeke wanda:halima: pi laemekepate paala:ma: homolo hata: iki amele haluekema: hone na wimikime. 14 Kutu pimikipate amba: na pu haemeke tupa: ma:nda: ma:nda: lo wanda:weki make haliweki make Yesu pa:ta: ta:ma:ni puluendi pimikime. 15 Mo aposolo haliwekima: koto haumanu pu haemeke ekina: da wanda:halima: yeni hapa papu wimiki wanda:halita: tu mea pua pota:na: yapa:ta: yamaoma: yamaoma: peaata: mandaneeki bedina: uma: uma: pea paeyao pota:na: wimikime. Koto hau pimiki ekita: Pida pota:na: yopulu hata: ipika: suasuama: kone mo wimiki mandane wanda:hali ankulatiki yapena: pimikime. 16 Mo Diutuseleme da teke pa:ta: haemeke daonimanu pa:ta: haemeke wanda:hali paeya tapaoma: ika: yeni haemeke wanda:hali make hoke temoko pitieke wanda:hali make hatuku mea epemekeme. Kutu pieketa: paeyao ika: yeni tandeleekeme.

Aposolo haliwekima: tanda pa:la:eki mimikieki

17 Kutu pieke handaata: mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: ipiki amele mandakena: haemeke haliweki tonka:na: mo Sa:dusi tapake mandane haliweki kone ikana:ma:ta: mo aposolo haliweki pa:ta: hoke hone witolo hata: soka:la:ma: homemekeme. Hau ma:nda: pulumeke hone wimikime. 18 Kutupa mo aposolo haliweki da:ka:pa: minina: laata: dipula mea lopaemekeme. 19 Kutu pimikipate koto timbata: Tekehali ipika: enisolo ma:nda:ma: mo dipula da pota: lomba: mea hande aposolo haliweki hama: nane hatuku pua iki pa:ta: alota: 20 Mo tembolo da tukiki pa:ta: honda: pamba pua hata: do panake da:ta:la: pi wanda:halima: opina: wala:pa:peke leekeme.

21 Mo hande aposolo haliwekima: koto leeke pi opuaata: da panake ka:la:polo haena: mo tembolo da tukiki pa:ta: honda: pamba pua pi walemekeme.

Mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: ipiki amele mandakena: haemeke haliweki tonka:na: ikana:ma: Diu kalesete haliweki paeyaoma: pi tieke hotuluekema: mombelena: lemekeme. Kutupa mo dipula da nane make pi tapaaso alota: Koto hande haliwekita: niki pa:ta: hatuku mea ipupe laa lemekeme. 22 Mo tembolo da handeteke haemeke haliwekima: dipula da pa:ta: opolo pua handemekepate pa mo aposolo haliweki na pitimikieki handaata: paa la:ka:la pua mo kalesete haliweki pa:ta: la halolo alota: 23 Nikita: mo dipula da pa:ta: opolo poma: pita:ta: pota: setepe pu pamba pota: kake pa:ta: handeteke haena: leeke haliweki haema:eki handoma:me. Kutu puma:pate pota: lomba tukiki nane handolo poma:pate hali ma:nda: na pitia:eki handoma:me laa lemekeme. 24 Mo tembolo da handeteke hayeke you halima: make mo yeni peao haemeke you haliwekima: make koto lemeke pi opuaata: koto hau pa:la: ekita: ekipa pa:la:pe laa hone elekeeleke wimikime. 25 Kutu pimikipate hali ma:nda: honda: pamba a:pa iki pa:ta: alota: Opua:pe. Hande ikana:ma: dipula mea lopaeme haliwekima:ta: mo tembolo da tukiki pa:ta: hata: wanda:hali pa:ta: pi walolo pitelememe laa leekeme. 26 Koto ekina: mo hande tembolo da handeteke hayeke you halima: ipika: haliweki amele puaata: mo aposolo haliweki hatuku mulu pua epemekeme. Wanda:halima: toopima: iki liaama:na:yeke mo haliweki yopu hatuku mea epemekeme.

27 Mo aposolo haliweki hatuku mea a:pa mo kalesete haliwekina: leke minekena: haena: leekeme. Kutupa mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: iki lota: pitolo alota: 28 Mo hande halina: bikina: wanda:hali pa:ta: pi ma:nda: na wala:pa:peke laa iki pa:ta: na lapa:peke laa ta:e leke pi loma:pate ikana:ma: pimieki hone wia:pa:peke. Do Diutuseleme da paeyao pa:ta: ika: pi yama: tumbulu bao ula:me. Kutupa make mo hande hali homea: ekita: ikana:ma: niki tulaasememe laa leekeme.

29 Pidama: mo aposolo haliweki amele hata: ipika: pi hombo peaaso alota: Nikana:ma:ta: haliwekina: pi amba:la na opiki Koda:na: pi opua:pa:peke ya:la:me. 30 Ikana:ma: Yesu a:ka:tei wapepiki tina: ikoko lia homaemepate nika: apa: amedana: Koda:ma: Yesu lapa: pa:ta: kone paa mea tiaeyekeme. 31 Koda:ma: Yesu paa mea tiaota: ipikita: Titina: Pula: Hali make Da:taasa: Hali make ipika: popeke kiki nane haena: laata: Isulai wanda:halima: hone ma:nda: la:ka:la mina wiaata: ika: hoke hau peleme ekimanu pa tumbaena:yeke piekeme. 32 Nikana:ma: do hande piteleme haumanu handaata: la haloloma: haliweki haloma:me. Nikana:ma: homeke dia:me. Holi Sipitidima: make nikana:ma: make la haloloma:me. Koda:ma: ipika: pi opu hala: wanda:hali pa:ta: Holi Sipitidi halo hala:me.

33 Koto lemekeeki kalesete haliwekima: opuaata: mineke wotu pankolo hata: mo aposolo haliweki lia homaalumeke hone wimikipate 34 kalesete hali homeke ma:nda:ta: Pa:tisi hali ipika: bikita: Kamaliele pitiekeme. Ipikana:ma: mo hande Lo Pimanu wala:la: hali hata: wanda:hali paeyaoma: Ipikita: epeke halie laa ipika: pi lao haemekeme. Koto hali ipikana:ma:ta: mo kalesete haliweki momba:la pitina: ipiki tiao hata: alota: Mo aposolo haliweki hama: nane hatuku pupe laa 35 mo kalesete haliweki pa:ta: dupa leekeme. Isulai haliwekio. Koto haliweki pa:ta: hau ma:nda: puluekema:ta: titina: amba:la hone wopu wia:pa:peke. 36 Amba:ta: Teudasi tiaota: ipika: honema: Ita: hali tiekee hone wiekeme. Koto ekina: 400 haliweki ipiki amele talemekeme. Kutupa haemekepate mo hande hali lieke handaata: ipiki amele tala haemeke haliwekita: ta:ta: ta:ta: pea tankulupu alu alu pea pulu hata: ika: tumiki haemekeeki alu piekeme. 37 Kotoeki pieke hoki naneta:

mo Ka:lili nane hao epeeke hali Diudasita: kapomanima: wanda:halina: biki minolo haena: Diudasi ipiki tiaeyekeme. Ipikana:ma: make haliweki wopu yola: mea hatuku peekepate pa koto hali make lieke handa ipiki amɛ̱lɛ̱ tɑ̱lemeke haliweki make ta:ta: ta:ta: pea tankulupu alu alu pimikime. 38 Koto ekina: ame make do pita:la: ekima: Ima: iki pa:ta: do alome. Do haliweki pa:ta: ikana:ma: hau ma:nda: na pea:pa:peke. Pa haena: paape. Do ekina:yeke loa:me. Do haliweki ika: piteleme hau manuta: kenke halima: hone wia ika: e walea:ka:na:ta: kota: pa alema: handilieke. 39 Kutu pulu pia:pate Koda:ma: pina: lea:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo haliweki bepolaapeke na ya:la:me. Kutu pimika:na:ta: Koda: amɛ̱lɛ̱ a:nda: lita:la:eki handilimikie leekeme.

Kamalielema: mana: leeke pita: mo kɑ̱lɛ̱sete haliwekima: opimikime. 40 Mo aposolo haliweki epena: wi la: mepi peaata: yombua bao alota: Pa hoto ma:nda: a:nda: Yesuna: bikina: pi ma:nda: na lapa:peke laa ta:e ta:e lo laata: pao da tapaemekeme. 41 Mo aposolo haliwekita: kɑ̱lɛ̱sete haliweki mina:pa:lao pulu hata: Koda:ma: ikita: Yesuna: bikina: tanda pa:la:eki ana:na: mea:pa:peke ya:la:me laa iki pa:ta: hone wieke ekina: ta:na:ma: wopu homolo hata: pemekeme. 42 Kutupa tembolo da pa:ta: make wanda:halina: da pa:ta:manu make mo haliwekima: hande Yesuta: ota: Ketiso hala:me laa mo Pi Seliapo nate paeyao wala:tiki pu haemekeme.

6

Mo tamba: mina:la: wataake hata: haliweki

1 Koto natena:ta: mo Yesuna: disaipolo haliweki daeyaeyekeme. Mo Kitiki pi lo haemeke Diu wanda:halima: mo teke da pa:ta: haemeke Diu wanda:halima: ika: kosa:piki wanda:sunu ne ana:na: na telipitolo hata: honditi pitelememe laa pi lemekeme. 2 Mo 12 haliwekima: mo Ketiso haliweki paeyao wi la alota: Nikana:ma: Koda:na: pi waloloma:eki mina:pa:lao ne telipaoma:ka:na:ta: ana: na pa:la:me lemekeme. 3 Koto ekina: kame titio. Hali paeyao watake hata: hali Holi Sipitidima: tumbula: hali hone wopu u hala: hali kutupa koto hali manuma: do ne telipatiki pina: mimika:na:ta: nikana:ma: mea haena: lolumeke lemekeme. 4 Kutupa nikana:ma:ta: Koda:na: pi paa walolo ombu halumeke lemekeme.

5 Koto lemeke ekina: mo Ketiso hali paeyao ta:na:ma: wopu homa mimiki haliwekita: Sidipeni Koda:na: pi wopu miniki hata: make Holi Sipitidima: tumba hayeke halie. Kutupa Pilipi Polokotasi Nikano Timono Pamenasi Nikolasi make A:ndioko hali kone Diu haliwekina: hau mieke halie. 6 Do haliwekita: hatuku pua mo aposolo haliwekina: leke popelekena: a:pa yeni pitolo hata: ika: kiki mo haliwekina: youna: wimikime.

7 Koto ekina: mo Koda:na: pi paa mea a:meiyao kutupa Diutuseleme da nane mo disaipolo wanda:hali make aneke hapu daeyao kutupa mandane yeni peao haemeke haliweki wopu make mo Koda:na: pi opua Ketiso pa:ta: hone tulao haemekeme.

Sidipeni da:ka:pa: minimikieki

8 Koda:ma: ipika: a:ta:ma: homa:la: ekima: make wele pa:la: ekima: make Sidipenita: tumbiekeme. Kutupa ipikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: wele pa:la: ekimanu make na hando haemeke ekimanu make pu tia pomiekeme. 9 Kutu piekepate mo ka:nda: pikieki mina:pa:lao pi hotu haemeke da pa:ta: haemeke haliweki mandaneeki make kutupa Saitini haliweki make A:lekesa:ndia haliweki make kutupa mandane Silisia haliweki make Eisia haliweki make mandake pa:ta: momba:la hata: Sidipeni amɛ̱lɛ̱ pi yoka: alu pimikime. 10 Kutu pimikipate Holi Sipitidima: wele peaaso haena: ipika: hone epekeeki wia hata: pi la:tiki pieke ekita: ma:nda:ma: bepolaapeke na

yekeme. 11 Kutupa mo haliwekima: ika: kone lomba mandane haliweki mea Ikana:ma:ta: dupa lapa:peke. Do halima:ta: Mosesi pa:ta: make Koda: pa:ta: make hoke pi lea: halie laa a:pa lapa:peke lemekeme. 12 Kutupa mo haliwekima: wanda:hali make tondiki haliweki make wape pea wala:tiki pu haemeke haliweki make sutiaemeke handaata: Sidipeni pua minata: kalesete haliweki pa:ta: yola: mea pemekeme. 13 Kutupa hande la: wimiki tupa: mo yayapiki wekitisi haliwekima: tiao alota: Do halita: do yakopiki tembolo da pa:ta: make hande Lo Pimanu pa:ta: make hoke pi lo hala: halie lemekeme. 14 Ipikana:ma: dupa leeke opuma:me. Mo Na:sa:tete hali Yesuma: do da teke hoeyao Mosesima: waleeke ekimanu make topo pea panakeeki walieke lea: ekita: pea:ma: opuma:me lemekeme. 15 Kutupa mo kalesete haliweki paeyaoma: ipiki handa hake wimikipate ipika: leke popeleketa: enisolona: ekima: handemekeme.

7

Sidipenima: pi leekeeki

1 Mo yeni peao haemeke you haliwekina: you halima: Sidipeni pa:ta: lota: pitolo alota: Koto aleme pita: ota: pi alemepe laa leekeme.

2 Sidipenima: ipika: pi hombo peaaso alota: Ya kame apa:manuo. Ima: alo pi opua:pe. Nika: tapake kini pa:la: hali Eipoloha:ma:ta: Hatani nane ai na halo peeke pita: mo Mesopoteimia nane pa haena:ta: mo hande manda hata: paa peao hala: Koda:ta: ipiki pa:ta: peneme yao a:pa hayekeme. 3 Kutupa Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Naka: tapake naka: wanda:hali make naka: kenke make mina:pa:laota: Ima: walo polo kenke pa:ta: pua:peke leekeme. 4 Koto leeke pi opuaata: Eipoloha:ma: mo Koledia wanda:halina: kenke mina:pa:laota: hande Hatani nane halo peekeme. Eipoloha:ma: ipika: ateke homao haena:ta: Koda:ma: ipiki pa:ta: ame do iki haleme kenke pa:ta: da yoka epena: leekeme.

5 Koto pita:ta: Koda:ma: Eipoloha:ma: ota: ipika: kenke wina:yeke kenke hosiki alesiki kone ma:nda: na haleekepate Koda:ma: pi la: witolo Eipoloha:ma: pa:ta: make ipika: hoki nane hatiki polo peleme wanda:hali pa:ta: make ota: kulueke laa leekeme. Koda:ma: do pi la: wieke natena:ta: Eipoloha:ma:ma:ta: weki ma:nda: make na mendiki hayeke dina: leekeme. 6 Koda:ma: ipiki pa:ta: pi dupa leekeme. Naka: hoki nane halo peleme wanda:halita: kenke ma:nda: nane halo pelimikie. Koto kenke nane pua hata:ta: pa hameke e pokaaso tanda mua:tiki pulu hata:ta: bapi 400 bapimanu hao halimikie.

7 Kutu pulu pelemepateta: mo e pa hameke pokaape lolo peleme wanda:hali pa:ta: Ima: panisi peaalueke laa kutupa wetepena: naka: tapake wanda:halima:ta: koto kenke nane mina:pa:lao do hale pa:ta: a:pa I pa:ta: panda:puniao yeni pilimikie laa leekeme. 8 Koto hoki naneta: Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: wiekeeki tombo witolo hata: ipiki pa:ta: sekemesaisi hau waleekeme. Kutupa haena:ta: Eipoloha:ma:ma:ta: Aisa:ke mendia haena: pula: homeke paeyeketa: Aisa:ke pa:ta: sekemesaisi hau peayekeme. Kutupa Aisa:kema:ta: Dieikope pa:ta: sekemesaisi hau piekeme. Kutupa Dieikopema:ta: mo hande tapake tapake kini pieke 12 haliweki pa:ta: sekemesaisi hau peayekeme.

9 Mo hande tapake tapake kini pieke haliwekima:ta: Diosepe pa:ta: honditi pitolo hata: ipikita: Idiepi nane hata: pa hameke e pokaasa: hali halo pena:yeke mani muluekema: ma:nda:ma: hambena: lemekeme. Kutu pimikipate Koda: ipiki yaapo hata:ta: 10 ipika: ka:nda: pa:la: ekimanu paeyao minolo haena: kone Koda:ma: ana:na: handeteke hayekeme. Diosepeta: mo

Idiepi you hali Petou pa:ta: pua hayeke dina:ta: Koda:ma: ipikita: kipa baake hone wiki hali make hone lenkena: pea wiki hali make haena: leekeme. Kutu pieke ekima: Petouma: Diosepeta: Idiepi nane kapomani you hali pitina: laata: ipika: da kenkemanu paeyao make handeteke haena: leekeme. 11 Koto hoki naneta: mo Idiepi Keinani kenke yaapo paeyao pa:ta: tea: ki tieke epeeke handaata: wanda:hali wopuma: ka:nda:ma: homa yapemekeme. Nika: apa:mei amedama:ta: nemanu ma:nda: na handa: wimikime. 12 Koto ekina: Dieikopema:ta: Idiepi nane nemanu ula:me lemekeeki opuaata: ipika: eiyeketiti hande nika: apa:mei ameda kone titi panake pa:ta: koto pa:ta: tapaeyekeme.

13 Pa hoto yaapo peao paa tapaeyeke pita:ta: Diosepema:ta: ipika: hameketiti pa:ta: ipiki peneme yao la haleekeme. Kutu pieketa: Petouma: Diosepe ipika: tapake wanda:halie lemeke ekita: opua hone wiekeme. 14 Koto ekina: Diosepema:ta: ipika: ateke Dieikope pa:ta: pi la: moneaaso alota: Neke make neke amɛlɛ tapake wanda:hali paeyao make Idiepi nane ipupe laa leekeme. Mo wanda:hali paeyaota: 75 wanda:hali haemekeme. 15 Kutupa Dieikope Idiepi nane pua haota: ipiki make nika: apa:mei ameda make koto pa:ta: hao homemekeme. 16 Ika: toko manuta: Sekeme kenke pa:ta: mea pua hoimikime. Koto hali lapa: pu haemeke kenketa: amba: Eipoloha:ma:ma: Heimona: tapake pa:ta: manima: hambeeke kenkee.

17 Hande Eipoloha:ma: pa:ta: Koda:ma: pi la: wiekeeki ota: yao peaalo pieke nate mo Idiepi nane nika: tapake wanda:halita: tapake tieke kone haemekeme. 18 Koto pita:ma:ta: you hali ma:nda: tiao Idiepi wanda:hali handeteke hayekepate Diosepe hayekeeki ipikana:ma: na handeekeme. 19 Nika: tapake wanda:hali pa:ta: ipikana:ma: makeatiki pea puki tandama: homaatiki piekeme. Panake hamba: mea mendimiki wekisunu da pa:ta: na mondu wia pitina: leke pa hama: nane homena:yeke mondu batiki pina: leekeme. 20 Koto pita:ta: Mosesita: epeke weki seliaposikita: inkikima: mendiekepate pa da tukiki nane mea mondu wia pitina: sumba: tepo yapeekeme. 21 Kutupa wetepena: hama: nane mea pua nuna: pala:mba: hao wieke alena: Petouna: wanekema: mea puna daeyaota: ipika: weki kone haena: leekeme. 22 Mosesima:ta: mo Idiepi haliwekima: epeke honemanu wia pu haemekeeki paeyao sukulu peata: pi pi lo haemeke ekimanu make pea:peke ekimanu make ipikana:ma: handa: wia pitolo hata: hali tieke hayekeme.

23 Mosesita: ipika: bapi 40 paeyeketa: ipika: Isulai tapake wanda:hali handolo peekeme. 24 Idiepi hali homekema: Isulai hali ma:nda: liekeeki Mosesima: handaata: mo hali tamba: minolo hata: mo Idiepi hali ota: liekeme. 25 Mosesi ipika: honema:ta: Koda:ma: I ma:la: ekita: iki mea tapaano pa:la:me laata: wanda:halima: koto hone witelememe hone wiekepate mo Isulai wanda:halima: koto hone na wimikime. 26 Da ma:nda: kelepeeketa: Isulai hali yaapo a:nda: pitolo haepekeeki Mosesima: handaata: pua sa:sa: pitolo alota: Hali yaapo opua:pe laa Ipilikita: hamalaɛ:e. Ekipeke ipilika: kone a:nda: pitelepepe laa leekeme. 27 Koto leekepate mo hali ma:nda: yumbieke halima: Mosesi pendulu baaso alota: Neketa: nika: you hali hata: pi yokaalu peaalo pa:la: halita: epima: neke mea haena: lea:pe. 28 Hande nakana:ma: ambaneke mo Idiepi hali litolo pi tupa: I make luekema: alepe laa leekeme. 29 Mosesima: koto leeke pi opuaata: Idiepi nane mina:pa:lao pindipa pua mo Midiani nane halo peekeme. Koto pa:ta: hata:ta: weki yaapo mondu wiekeme.

30 Bapi 40 yapeeketa: Mosesita: mo Sainai pote teke pa:ta: hapu hayeke alena: haena:ta: ti to hayeke alena: mo ti uleke pa:ta: hata: enisolo ma:nda:ta: Mosesi pa:ta: peneme yao waleekeme. 31 Mosesima: leke opo handake witolo

hata: mo ti teke pa:ta: wotu handuluekema: peekepate Tekehalima: leeke pi make opiekeme dupa. 32 Ita: naka: apa:mei amedana: Koda: halome laata: Eipoloha:ma: Aisa:ke Dieikope amedana: Koda: halome la leekeme. Mosesima: pututuma: homolo hata: na handa:liaeyekeme. 33 Mo hande Tekehalima: ipiki pa:ta: alota: Neke hale kenketa: yakopiki kenkee. Naka: anke dake holo wie. 34 Ya Idiepi nane haleme wanda:halita: tanda tieke mu haleme ekita: Ima: handolome. Ika: e alo hata: kememe kememe pu halemeeki manuta: Ima: opuaata: iki tamba: muluekema: hola:pa:niaalo a:pa pua:me. Neke do pa:ta: leke epoe la alota: Neketa: mo Idiepi nane tapaalueke laa leekeme.

35 Hande Isulai wanda:halima:ta: Mosesi kiaemekeme. Neketa: nika: you hali hata: pi yokaalu peaalo pa:la: hali halena: neketa: epima: mea haena: lea:pe laa lota: pimikime. Koto hali koneta: you hali hata: tamba: mina:la: hali haena: Koda:ma: mea tapaeyekeme. Mo enisoloma: handeteke haena: Koda:ma: tapaeyekeme. Hande ti to hayeke ale pa:ta: hata: Mosesi pa:ta: peneme yao waleeke ekima: tapaaso piekeme. 36 Mosesima: mo wanda:hali Idiepi nane mina:pa:lao hatuku puaata: mo Idiepi nane make mo Wepiki Dawala Ikali pa:ta: make mo hapu hayeke ale pa:ta:manu make ipikana:ma: bapi 40manu mo wanda:hali hatuku pominolo hata: na hando haemeke hau tieke tieke pia:tiki piekeme. 37 Ipikana:ma: mo Isulai wanda:hali pa:ta: hali ma:nda:na: dupa leekeme. Koda:ma: I tapaeya: tupa: iki pa:ta: potopede hali ma:nda: make tapaalieke. Koto someta: ika: tapake hali kone tapaalieke laa leekeme. 38 Ipiki make mo Isulai wanda:hali amele mo hapu hayeke alena: momba:la haemekeme. Ipikita: nika: apa:mei ameda amele koto pa:ta: hayeke halie. Mo Sainai Pote pa:ta: hande ipiki pa:ta: pi leeke enisolo yaapo hayeke halie. Koda:ma: ipika: da:ta:la: pi niki pa:ta: la kina:yeke Koda:ma: ipiki pa:ta: la haleekeme.

39 Kutu piekepate nika: apa:mei amedama: Mosesima: leeke pi opua:peke ekita: kiaemekeme. Idiepi nane paa la:ka:la polumeke hone witolo hata: Mosesi pa nane pendilaemekeme. 40 Ikana:ma: Etoni pa:ta: alota: Nakana:ma: niki hatuku polo peleme koda:manu wepiae. Mo hande Idiepi nane hamono niki hatuku epea: hali Mosesita: hane pa:la:pe niki na handoloma:me lemekeme. 41 Koto lemeke pita:ta: mo wanda:halima: kao sikima: handeke ale wepia wiaata: koto ale pa:ta: ma:na: lia halaata: ikana:ma: kone ika: kikima: wepieke ale ta:na:ma: homolo hata: ne pambaemekeme. 42 Kutu pimikipate Koda:ma:ta: iki hoki la:ka:laata: oli ya nane hala: hombulanka:manu pa:ta: mo wanda:halima: panda:puniao pa yeni pina: leekeme. Hande buka pa:ta: potopede haliwekima: wape pa:la:eki dupa

Isulai wanda:halio. Ikana:ma:ta: mo hapu hala: alena: bapi 40manu hata:ta: kaomanu make sipisipi make lia halo haemeeki manuta: I pa:ta: na kimime.

43 Kutupa ika: palai data: mo Moleke koda: ipika: palai da kone mea tia puaata: ika: wepia wina: la:la: hombulanka:ma: handeke ale manuta: mo Lepani koda: ipika:eki kone mea tia pememe.

Koto ale manuta: ikana:ma: kone ika: panda:puniao yeni puluekema: wepia wina: lemeke alemanue.

Koto peleme ekina: Ima: ikita: mo Ba:biloni nane ankulao poemena: mea tapaalueke laa leekeme.

44 Nika: apa:mei amedama:ta: mo hapu hayeke alena: haemeke pita:ta: mo hande tukiki pa:ta: Koda: hayeke palai data: iki pa:ta: hayekeme. Koto data: Koda:ma: Mosesi pa:ta: pi la halolo hata: pikisa make waleeke tupa: Mosesima: a:eyaena: leekeme. 45 Kutupa hao hao pea wetepena:ta: nika: apa:mei amedama:ta: mo hande palai data: ika: apa: ameda pa:ta: meata:

ika: kone mea tia pua:tiki pimikime. Diosua make mandakena: puaata: hande Koda:ma: tolu lieke tapake wanda:halimanu ika: kenke pa:ta:la minolo hata: mea tia pemekeme. Kutupa koto kenke pa:ta: mo palai da a:eya pa ha pelia haena: kone Deipidi make opolo a:pa hayekeme. 46 Koda:ma: mo Deipidina: hayeke haumanu handaata: ipiki pa:ta: ta:na:ma: homeekeme. Koto ekina: Deipidima: ipika: apa:mei hali Dieikopena: tapake ika: Koda:na: da a:eyaluekema: Koda: pa:ta: Ima: a:eyaano lae laa honke leekeme. 47 Koto leekepate Solomonoma: Koda:na: da a:eyaeyekeme.

48 Kutu piekepate ota: oli manda hala: Koda:ta: haliwekima: kikima: a:eyaaseme da pa:ta:manu na hao hala:me. Koto mo hande potopede halima: la:la: tupa:

49 Ita: hepeni nane hata: kilu tombuao hao halome laata:
kenketa: yaka anke tapa:pao hao halo alee laa Tekehalima: alo hata: alota:
Yaka data: ekipiki da a:eyaluekema: alemepe.
I hoto pitulu polo data: hando pa:ta: ya:ka:ta:pe.

50 Koto alemanu paeyaota: Ima: ya kone na wopua wina: lolope laa leekeme.

51 Iki make hoi pea hao haleme haliwekio. Ika: puki manuta: pi na opita:la: wanda:halina: pukima: handelememe. Koda:na: pi ale opua:peke ekita: katake pokeeke hali leke hao halememe. Hande ika: apa:mei amedama: mo Holi Sipitidi kiayeke tupa: ikana:ma: make kiatiki pitelememe. 52 Ika: apa:mei amedama:ta: potopede hali homeke pa:ta: kone tanda na halemekepe. Hande Koda: ipika: tikitiki yao hala: e pokaasa: Hali epolo piekeeki la haleeke haliwekita: Koda:ma: tapaeyeke haliweki kone ika: apa:mei amedama: limikime. Ame make ikana:ma: koto Hali a:nda: lomba limime. 53 Koda:na: Lo Pi manuta: enisolo manuma: lopa:niao kiekepate ikita: kieke meleme haliweki halemepate ikana:ma: koto pi manuta: na opiki pa halememe laa leekeme.

Sidipeni toopima: limikieki

54 Koto leekeeki opua mo haliwekima: ipiki pa:ta: soka:la:ma: wotu homolo hata: kake noka:pa haemekepate 55 Sidipeni Holi Sipitidima: tumba hake halima: oli ya pa:ta: handa:liao Koda:na: paa pita:la:eki make Yesuta: Koda:na: popeke nane kikina: tiao haya:eki make handolo hata: alota: 56 Handa:pe. Ima:ta: oli ya akolopa: lumba:lu bao kutupa Wanda:halina: Eiyeke Koda:na: popeke nane kikina: oli hala:eki handolome leekeme. 57 Koto leekepate mo haliwekima: ta:e ta:e lo laa ika: katake a:mba kutupa mandake dina: aiya pua mo hali yola: mea pua 58 da mina:pa:lao pua toopima: limikime. Kutupa mo wekitisi haliwekina: dau manuta: wekihali ma:nda: bikita: Solo koto halina: anke teke pa:ta: holo pambaata: 59 kutupa toopima: litolo haena: Sidipenima: yeni pitolo alota: Tekehali Yesuo. Yaka temoko nakana:ma: handa: mie leekeme. 60 Kutupa pa tumiki yotuao pita: anekema: e alo hata: alota: Tekehalio. Do haliwekima: hoke hau piteleme ekita: pa na wina: leke nakana:ma: paeyaapeke leekeme. Kotoeki lo paeyaota: homeekeme.

8

Soloma: siosi wanda:hali tanda haleekeeki

1 Sidipeni limiki ekita: Soloma: lina:e hone wiekeme. Koto limiki pita: kone mo Diutuseleme nane haemeke siosi wanda:halita: tanda wotu mulu pimikieki kini pea mimikime. Kutu pieke handa Ketiso wanda:hali paeyaota: mo Diudia Sametia koto potopinisi yaapo pa:ta:manu haloendi pimikipate mo aposolo haliwekita: Diutuseleme nane pa ha pelia haemekeme. 2 Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu haemeke mandane haliwekima: Sidipeni toko mea pua hoitolo hata: e tieke lemekeme.

3 Kutu pimikipate Soloma: siosi wanda:hali hoeyaaluekema: taapeekeme.
Ipikana:ma:ta: da ma:nda: ma:nda: pa:ta: pominolo hata: siosi wanda:hali kiki
yola: mea hama: nane mea batiki pea dipula mea lopatiki piekeme.

Mo hande Pi Seliapo Sametia nane waleekeeki

4 Koto ekina: mo hande pindipa ta:ta: ta:ta: pea pemeke wanda:halima:
mo hande Koda:na: Pi Seliapo latia tia pomimikime. 5 Pilipima: mo Sametia
daoni nane pua Ketisona: pi mo wanda:hali pa:ta: waleekeme. 6 Kutupa
mo wanda:halima: ipikana:ma: leeke pi opuaata: ipika: wele pieke ekimanu
hando pitolo hata:ta: pea:ma: homeke hone witolo hata: Pilipima: leeke pi
opimikime. 7 Wanda:hali wopuna: weleke pa:ta: pitimiki hoke temokomanu
e̲ wi la: paleke paleke pea opolu bepi pea yapemekeeki make kiki anke homa
pa wieke wanda:hali wopu make ankena: pua:peke na yeke wanda:hali
wopu make tiaemekeeki handolota: ipika: pi opimikime. 8 Kutupa koto daoni
pa:ta: ta:na: tieke homo haemekeme.

9 Kutu piekepate hali ma:nda:na: bikita: Saimonota: oni da amba:
yopua hata: ti̲o haumanu moka:la: hande hande pitolo hata: mo Sametia
wanda:halina: leke mea opaaso hata:ta: ipika: kutu pita:la: ekima: Tieke
halueke hone wiekeme. 10 Mo wanda:hali tieke tiekema: make hosiki
wanda:halima: make mo leeke ekimanu opitolo hata: alota: Do halina: bikita:
Koda:na: wele pita:la:eki kone ya:ka:ta:me lemekeme. 11 Mo haliwekima:ta:
mo ti̲o halima: nate paeyao pia:tiki pieke ekima: ika: leke opo handake
wia:tiki pitolo hata: make ipika: pi opua:tiki pimikime. 12 Kutu piekepate
wanda:halima: Pilipima: mo Koda:na: epeke Kilu Tombuao Hala: ekina:
pi seliapo Yesu Ketisona: biki tonka:na: pua waleekeeki pa:ta: hone
tulaemeke handaata: kota: haliweki make wanda:weki make paeyao
bapitaisi pimikime. 13 Kutupa Saimono make Koda:na: pi minolo haena:
ipiki bapitaisi peaeyekeme. Kutupa Saimonota: Pilipi yaapo hata: mo wele
pita:la: ekimanu make na hando haemeke ekimanu make hando haota: leke
opa: mina: bepi piekeme.

14 Kutupa mo Diutuseleme da haemeke aposolo haliwekima: Sametia
wanda:halima: Koda:na: pi mineleme pi opu haota: Pida Dioni yaapo pupa:
laa tapaemekeme. 15 Kutupa mo hande Pida Dioni yaapo Sametia da
opolo puata: mo wanda:halima: Holi Sipitidi mina:yeke yeni pua pipikime.
16 Pa ekipeke mo Holi Sipitidita: mo wanda:halina: weleke pa:ta: a̲i na
a:pa pitiekeme. Mo ika: bapitaisi pimiki hau make Tekehali Yesuna:
bikina: homeke bapitaisi pimikime. 17 Pida Dioni yaapoma: ipilika: kiki
mo wanda:halina: youna: wia hata: yeni pipiki handa Holi Sipitidita: mo
wanda:halina: weleke pa:ta: a:pa pitiekeme.

18 Kutupa Saimonoma: mo aposolo hali yaapoma: kiki wieke ekina: hande
Holi Sipitidi epeekeeki handolo hata: kota: ipikana:ma: manimanu mutia
a:pa wia hata: alota: 19 I̲ma: make yaka kiki hali ma:nda:na: youna: ua:ka:na:
Holi Sipitidi mina: loa:me do wele pita:la:eki ma:nda: kipe leekeme.

20 Koto leekepate Pidama: alota: Koda:ma: pa kita:la: ale naka: honema:
hambuluekema: hone witele ekina: neke tonka:na: naka: mani tonka:na:
ma:nda:ma: hoeyaena:e. 21 Du pitele ekina: neketa: niki ame̲le̲ na hake. Pa
ekipeke naka: pukita: Koda:na: leke popelekena: tikitiki na pa:la:me. 22 Do
hoke hau pi ekina: hone ma:nda: la:ka:la wiaata: yeni pea:peke. Tekehalima:
naka: hoke hone witele ekimanu paa mea tombualiepe mata:la:me leekeme.
23 I̲ma:ta: neketa: teto pita:la: alema: handeleke handolome. Kutupa naka:
hoke hau pitele ekima: neke tonkao ula:me leekeme. 24 Saimonoma: alota:

Nakana:ma: koto ale pimanu I pa:ta: a:paapa:na: Tekehali pa:ta: yeni peae leekeme.
25 Kutupa Pida Dioni yaapoma: mo Tekehalina: pi walolo hata: la hala:tiki peaata: mo Diutuseleme da nane paa la:ka:la pulu hata: mandane Sametia da pa:ta:manu mo Pi Seliapo wala:tia tia pepekeme.

Pilipi mo Idiopia kapomani hali yaapo

26 Tekehalina: enisoloma: Pilipi pa:ta: alota: Tiao. Oni Diutuseleme kini pea Kasa nane pula: pota: teli mea pue leekeme. Koto pota:ta: ota: hapu hayeke ale tukiki pa:ta: peeke pota:e. 27 Kutupa Pilipi tiaota: peekeme. Pulu haena:ta: mo pota:na: Idiopia yuniki hali ma:nda: ipikita: mo Idiopia Kuini wanda:na: mani paeyao handeteke hae leeke hali tieke manda:hande piekeme. 28 Mo halita: Diutuseleme da nane Koda: pa:ta: yeni pulu yopua ipika: da la:ka:la yopulu piekeme. Ipikita: mo hosima: yola:la: bokisi pita pota:na: pulu hata: potopede hali Aisayama: wape piekeeki yata:po pitiekeme. 29 Kutupa mo Holi Sipitidima: Pilipi pa:ta: alota: Mo hosima: yola yopula: ale teke pa:ta: leke pua pita:peke leekeme. 30 Koto ekina: Pilipi aiya pua mo hali pa:ta: peekepate mo halima: mo Aisayama: wape pa:la: buka yata:polo pitiekeeki opua alota: Naka: koto yata:pele ekita: hone witelepe leekeme.
31 Mo halima: alota: Ma:nda:ma: na waleke haena: ekipa hone wiono alepe leekeme. Kutupa mo halima: Pilipi pa:ta: alota: Do I pilu pa:ta: lopulao pitupana: epoe leekeme. 32 Mo hande halima: mo Baibolo bukana: yata:polo pitieke ekita: doeki yeekeme.
Ipikita: sipisipi pita:la: tupa: kia kia pi na leekeme.
Kutupa mo sipisipima: mo itiki tunkulu hala: halina: leke popeleke nane a:pa haena: kake a:mbaaso hata: pi na la:lie tupa: kota: ipikana:ma: ipika: kake na aa leekeme.
33 Ipika: hande tieke hayekeeki mea lopao pita:ta: pi yokaalu epeke tupa: na pimikime.
Kutupa ipika: kini pu mieke tapake epima: lapeke ya:la:pe.
Ipika: da:ta:la: ekita: ma:nda:ma: hoeyaasa:me
la:la:eki yata:polo pitiekeme.
34 Kutupa mo hande kapomani halima: Pilipi pa:ta: alota: Do potopede halima:ta: pilisi epi pa:ta: ala:pe leekeme. Ipika: kone ala:pe o ma:nda: pa:ta: ala:pe leekeme. 35 Koto leeke Pilipima: pi alo hata:ta: mo Baibolo buka ai koto kone yata:pea: ekimanu pa:ta: kini pea mo some pa:ta: Yesu Ketisona: epeke Pi Seliapo la haleekeme. 36 Ameta: mo pota: hokuluna: pu hao ikali pa:ta: opolo pua kutupa mo yuniki halima: alota: Handa:e. Ikali doe leekeme. Epima: ya bapitaisi pulu poloeki sa:sa: piliepe leekeme. 37 [Kutupa Pilipima: alota: Nakana:ma: naka: puki paeyaoma: hone wikina:ta: kota: naka:e leekeme. Kutupa mo halima: alota: Ima:ta: Yesu Ketisota: Koda:na: Eiyeke hala:me hone witolome leekeme.]
38 Kutupa mo hande hosima: yola yopula: ale dataiwa hali pa:ta: alota: Koto pate hae laa Pilipi mo hali yaapo telipina: ikali pa:ta: pua kutupa Pilipima: hande hali bapitaisi peaeyekeme. 39 Kutu piekepate ipilikana:ma: mo ikali mina:pa:lao yopulu haena: Tekehalina: Sipitidima: Pilipita: pa a:pa ai tamba: mea peekeme. Kutupa mo bapitaisi pieke halima: Pilipi ota: paa na handeekepate ipikana:ma: ta:na:ma: homa:paleke ipika: da peekeme 40 Kutu piekepate Pilipita: A:sidoti da pa:ta: hao pulu hata: mandane damanu pa:ta: mo Pi Seliapo waloma: waloma: putialo hata: Sesatia nane peekeme.

9

Solona: hone la:ka:la miniekeeki

1 Soloma: wese wese alo hata: mo Tekehalina: disaipolo wanda:hali tolu
lutia pomiekeme. 2 Kutu putia mo yeni peao haemeke you haliwekina: you
hali pa:ta: pua alota: Mo Damasikasi nane pi hotu haleme damanu pa:ta: do
hande panake hau piteleme wanda:hali dipula mea Diutuseleme nane mea
ipuluekema: loa:ma: pase kie laa pua honke leekeme. 3 Solota: Damasikasi
nane polueke laa pota:na: pulu haena: oli ya nanema: paa tieke a:pa mo some
dupao a:pa to hopa:liaeyekeme. 4 Kutupa mo some kenkena: honda:pa topopi
lopolo hata: hola:make opiekepate alota: Soloo. Soloo. Ekipeke I yaapo a:nda:
litelepe leekeme. 5 Kutupa Soloma: alota: Tekehalio. Neketa: epiya:ka:ta:pe
leekeme. Mo hande pi hola:makema: alota: Ita: Yesue. Nakana:ma: I yaapo
a:nda: liteleke handa loa:me leekeme. 6 Tiao oni da nane naka: pulu peleeki
loluekema: pue leekeme.

7 Kutupa mo Solo amele epemeke haliweki ota: nunu nunu pisiki make
ota: na leke hata: mo leeke pi homeke opiekepate ma:nda: a:nda: na hande-
mekeme. 8 Solo oni kenke mina:pa:lao tiao ipika: leketa: ki leekepate ota:
ala:ta: ma:nda: na handeeke handa hali mandane hatiki mandane hatiki pea
hatuku oni Damasikasi da pa:ta: pemekeme. 9 Kutupa Solota: ikali ne make
na neke ala:ta: ala:ta: make na handeke hoto tepo oni Damasikasi da pa:ta:
wiekeme.

10 Kutupa oni Damasikasi Ketiso hali ma:nda: bikita: A:na:naisi hayekeme.
Tekehalima: upama: alota: A:na:naisio. Kutupa A:na:naisima: alota: Teke-
halio. Ita: do pilume leekeme. 11 Kutupa Tekehalima: alota: Tiao. Oni
pota: bikita: Tikitikipiki pota: yola: mea pua Diudasina: da pa:ta: pua Tasa:si
hali Solota: hando pa:ta: pila:pe laa lota: pia:pekee. Ipikita: yeni koto pitolo
pila: handa:e leekeme. 12 Kutupa ipikana:ma: hali ma:nda: biki A:na:naisi
a:pa ipika: kiki yaka youna: a:pa wia:ka:na: ya leke ki leliekee laa amba:
handea:me leekeme. 13 A:na:naisima: alota: Tekehalio. Do halita: naka:
Diutuseleme wanda:hali pa:ta: tanda tanda hala:la:eki ma:nda: ma:nda:ma:
a:pa la:tiki pu haleke opu halome leekeme. 14 Kutupa ipikana:ma: mo yeni
peao haleme teke haliweki pa:ta: pase mea wia hata: do naka: bikina: pi milie
Damasikasi wanda:hali pa:ta: tanda tanda halolo pita:la:me leekeme.

15 Koto leekepate Tekehalima: alota: Pue. Do halita: yaka amba: molo
halima: pa:la:me leekeme. Yaka bikita: Diendaili wanda:halima: make kini
haliwekima: make Isulai wanda:halima: make opina: pua:ma: pue leekeme.
16 Ima: yaka hauna: tanda pa:la:eki mina: la waluekema: pue leekeme.

17 Koto ekina: A:na:naisi pua da pa:ta: opolo peekeme. Kutupa ipika:
kiki Solona: youna: pua witolo hata: alota: Solo ya kameo. Tekehali Yesu
mo pota:na: ipulu halena: epeeke hande Yesuma: naka: leke paa kilao Holi
Sipitidima: tumba halena: yeke I tapaeya:me leekeme. 18 Kutupa koto kone
mo ta:peli oma: handeke ale manuma: leke tombuao hao londa:la:pa lopeke
nono piekeme. Kutupa ipika: leke paa ki leekeme. Kutupa koto kone tiao
pua bapitaisi piekeme. 19 Kutupa ne tamba: mea nolo yapeeke dina:ta: ipika:
honkopu paa hao epeekeme.

Soloma: Damasikasi hata: pi waleekeeki

Solota: Damasikasi da hao hala: Ketiso haliweki amele hosiki hayekeme.
20 Ipikana:ma: koto kone Yesu Ketisona: pi mo pi hotu haemeke da pa:ta:
walolo hata: alota: Yesuta: Koda:na: Eiyekee leekeme. 21 Mo opimiki
haliwekita: leke wopu opa: alu alu pimikime. Kutupa alota: Do hali
dia:ya:ka:ta:pe. Mo hande Diutuseleme da pa:ta: hande some Yesuna: biki
laa yeni pimi wanda:hali tanda tanda halea: hali dia:ya:ka:ta:pe. Aowe.
Ipikita: do epa:la: ekita: mo kutupiki wanda:hali mea tonkao hatuku mo

yeni peao haleme teke haliweki pa:ta: mea poluekema: a:pa pa:la:me lemekeme. 22 Kutu piekepate Soloma:ta: pi waluekema: wele wopu piekeme. Ipikana:ma: Yesuta: ota: Koda:na: Ketisoe laa ota: ana:na: peneme yao waleeke mandane pi manuta: mo Damasikasi da haleme Diu haliwekima: pi homeke ma:nda:ma: hombo pealuekema: ana: na pimikime.

23 Hosiki hao hao pea wetepena: mo haliwekima: Solo luekema: tome tome pambemekepate mo hande lemeke ekita: Soloma: amba: opiekeme. 24 Mo haliwekima: mo pota: kake pa:ta: timba andusa: andusa: make paana: make haemekeme. 25 Kutu pimikipate disaipolo haliwekima: mo peiyekeeki mea ankulao Solota: basekedena: pitina: laata: mea lopa:niaemekeme.

Solo Diutuseleme hayekeeki

26 Mo Diutuseleme da nane opolo a:pa mo disaipolo wanda:hali amele apa:tao haluekema: piekepate mo Ketiso haliwekima:ta: Ipikita: disaipolo hali dia:me hone witolo hata: paala:ma: homemekeme. 27 Kutupa Banabasima: Solota: mo aposolo haliweki pa:ta: hatuku pua mo Tekehalima: pota:na: Solo pa:ta: peneme yaeya:eki make pi leekeeki make la haleekeme. Kutupa oli Damasikasi da hata: Soloma: Yesuna: biki a:mbao na leke pi waleekeeki make mo haliweki pa:ta: la haleekeme. 28 Koto ekina: mo haliweki amele hata: da pa:ta: honda: pamba:tiki opolu batiki piekeme. 29 Solota: mo wanda:hali paala:ma: na homeke mo Tekehalina: biki laa pi wala:tiki piekeme. Kutupa pi pi la:tiki pitolo hata: mo Kitiki pi lo haemeke Diu wanda:hali amele make pi la alu alu pua:tiki pomiekepate mo wanda:halima:ta: Solo lu pie hone wimikime. 30 Mo hameke titima: kotoeki opu haota: Solota: Sesatia nane hatuku pua Tasa:si nane pena: tapaemekeme.

31 Kutu pieketa: mo Diudia nane make Ka:lili nane make Sametia nane make koto kenke paeyao pa:ta: haemeke siosi wanda:halita: a:nda: pelia haemekeme. Koto siosi wanda:halita: Holi Sipitidima: tamba: minolo haena: honkopu hao hata: daeyatiki pimikime. Tekehali pa:ta: panda:puniao hata: pimikime.

Pidata: Lida Diopa da yaapo pa:ta: hayekeeki

32 Pidata: kenke paeyao pa:ta: pomu lopaata: hoto ma:nda:ta: mo Lida da nane haemeke Koda:na: wanda:hali handolo peekeme. 33 Koto da pa:ta:ta: hali homeke Iniasi handeekeme. Koto halita: kiki anke homa pa wieke hali pita: bapi ketepo hata: ipika: da panda: pa:ta: u pita:tiki pu hayekeme. 34 Pidama: ipiki pa:ta: alota: Iniasio. Yesu Ketisoma: neke epeaasa:me. Naka: yapa:ta: oko pea mina tiae laa leekeme. Koto leeke pita: kone Iniasita: tiaeyekeme. 35 Mo Lida Sietoni da yaapo pa:ta: haemeke wanda:hali paeyaoma: mo hali handaata: Tekehali pa:ta: la:ka:la hone tulaemekeme.

36 Mo Diopa da pa:ta:ta: disaipolo wanda: homeke Ta:bida hayekeme. Koto bikita: pa mo Kitiki pi laata: Dokasi laa la:la:me. Koto wanda:ma:ta: hoto paeyao epeke hau pu hata: mo ala:ta: ma:nda: dia:yeke mesiolo hali wanda:hali tamba: mu hayekeme. 37 Kutu pu hayekepate nate ma:nda:na: koto wanda:ta: yeni tondope mea ota: homeekeme. Ipika: toko tanda:paata: oli manda da panda: pa:ta: wina: lemekeme. 38 Koto Diopa data: mo Lida da teke pa:ta: hayeke handaa mo Diopa da haemeke disaipolo wanda:halima:ta: Pidata: Lida da pa:ta: a:pa hala:me pi opuaata: hali yaapo pa:ta: pi tapaaso alota: Niki pa:ta: pilisi ai epo lapa:peke lena: tapaemekeme.

39 Koto ekina: Pida tiaota: mo hali yaapo amele mandakena: pemekeme. Da opolo peeketa: oli manda da panda: pa:ta: ipiki hatuku a:meimikime. Koto pa:ta:ta: mo kosa:piki wanda:sunu paeyaoma:ta: mombololo hata: e

a:pa lemekeme. Hande Dokasima: na homeke pa hayeke pita:na: tumbulieke sedisunu make kosa: aka:manu make Pida pa:ta: walemekeme. 40 Pidama: mo wanda:sunu paeyao hama: nane pupe laata: tumiki yotuao yeni peaata: mo wanda: toko handa:moneaaso alota: Ta:bida. Tiae laa leekeme. Mo wanda:ma: leke kila Pida handaata: tiao pitiekeme. 41 Pidama: panda:puniao ipika: kiki yola: mea tiaeyekeme. Kutu pieketa: Pidama: mo Ketiso wanda:hali make mo kosa:piki wanda:sunu make ipupe laata: hande wanda:ta: do tiao hala: handa:pe laa leekeme. 42 Koto hande pieke ekita: mo Diopa da paeyao pa:ta: la:tia tia pimikime. Kutupa wanda:hali wopuma: Tekehali pa:ta: hone tulaemekeme. 43 Pidata: Diopa da pa:ta: hoto elekeeleke hatiki peaata: mo ma:na: yonkelekema: ala:ta: ala:ta: wepu hayeke hali Saimonona: da pa:ta: pelia haepekeme.

10

Pida Koniliesi yaapo

1 Mo Sesatia da nane ami opisa hali homeke hayekeme. Ipika: bikita: Koniliesie. Ipikana:ma:ta: mo ami haliweki 100 handeteke hayekeme. Koto somema: handeteke hayeke ami tapakena: bikita: Ideli tapakee. 2 Hande halita: Koda: pa:ta: hone wotu u hao ipika: weteke weki wandikima: Koda: pa:ta: paala:ma: wotu homa:tiki pu haemekeme. Kutupa ipika: kiki tindipao mani dia:yeke wanda:hali pa:ta: halo haota: Koda: pa:ta: yeni pia:tiki pu hayekeme. 3 Nate ma:nda:na: nate toke nane haena: Koda:na: enisolo homeke epeekeeki upama: ota: peneme yao handeke nono piekeme. Mo enisoloma: ipiki pa:ta: alota: Koniliesio leekeme. 4 Koniliesima: mo enisolo pa:ta: paala: tieke homa handake witolo hata: alota: Tekehalio. Aleke ka:ta:pe leekeme. Kutupa ipiki pa:ta: alota: Naka: yeni pu haleeki make naka: mani halo haleeki make oli hepeni da nane pua Koda: pa:ta: naka: pi laasa:me leekeme. 5 Kutupa ame do mo Diopa da pa:ta: hala: hali ma:nda: ipika: biki Saimono biki ma:nda: Pida epena: handa: mulu pena: hali ma:nda: tapae leekeme. 6 Koto someta: hali ma:nda:na: da pa:ta: ta:ka:li pua pila:me. Mo da teke hali Saimonota: ma:na: yonkeleke hako ala:ta: ala:ta: wepu hala: halie. Kutupa ipika: data: dawala ikali tea:na: hala:me leekeme. 7 Kutupa mo hande ipiki pa:ta: pi leeke enisolo peeke nane ipika: e pokao hayeke hali yaapo make ipiki teke pa:ta: hayeke ami hali homeke make wi leekeme. Mo ipiki teke pa:ta: hayeke ami halita: Koda: pa:ta: paala:ma: homo hayekeme. 8 Kutupa mo hande leeke pita: iki pa:ta: la halaaka:na: Diopa da nane tapaeyekeme.

9 Kutupa da kelepeeketa: mo pota:na: pu opu hao pa Diopa da teke pa:ta: ipulu haena: kone Pidata: nate you tikekena: haena: mo da holuna: a:meiya yeni pua piekeme. 10 Kotoeki pitolo haena: tea: tieke wopu pieke handa ya nee hone witolo haena: oni haliwekima: ne amu peaaso haena: Pidata: u̲ yoka: lupa peekeme. 11 Peliolo hata: upama: handeekepate oli ya akolopa:olu bao dapolo tiekema: handeke ale honiki nane tonkopu mina: alu alu pea mea lopa:niaeyekeme. 12 Koto ale pa:ta:ta: ma:na: yeti ala:ta: ala:ta: make basunu paeyao kenkena: ula: keto ala:ta: ala:ta: sunu make mu pamba a:pa mea lopa:niaeyekeme. 13 Kutupa pi ho̲la̲:makema: alota: Pidao. Tiao. Koto alemanu lia nae leekeme. 14 Koto leekepate Pidama: alota: Tekehalio. Ota: dia:me leekeme. I̲ta: hoke ale manuta: na no halome leekeme. 15 Hande pi hoto yaapo peao paa alota: Koda:ma: wamo pea ula: aleta: hoepeao ula: alee pi na lapeke leekeme. 16 Kotoeki hoto tepo peao peata: mo hande aleta: oli ya nane pa mea a:meiyekeme.

17 Pidata: mo hande upata: eki pulu piena: pia:pe laa hone witolo haena: Koniliesima: tapaeyeke haliweki Saimonona: data: hando pa:ta:pe lolo pieke haliweki pota: kake pa:ta: a:pa hando haemekeme. 18 Kutupa wi leekeme. Saimono Pidata: koto pa:ta: hala:pe la lota: piekeme. 19 Koto ekina: Pidama: mo hande upa piekeeki hone witolo pitina: mo Holi Sipitidima: alota: Handa:e. Hali tepoma: neke oni a:pa lota: pita:la: handa:e leekeme. 20 Tiao. Oni haliweki amele hone ma:nda: na wiki pa pulu ombu hapekee leekeme. Koto haliwekita: Ima: tapao pua:me leekeme. 21 Kutupa Pida hola:pa:niao alota: Ita: ikana:ma: koto weiteleme halie leekeme. Ekipeke epemepe leekeme. 22 Mo haliwekima: alota: Koniliesita: ami opisa epeke halima: tapaeya:me laa ipikana:ma: Koda: pa:ta: paala:ma: homa:la: halie laata: Diu wanda:hali paeyaoma: epeke pi lo hala: halie. Kutupa Koda:na: yako piki enisolo homekema: leeke handa naka: pimanu tonka:na: opuluekema: neke handa: mulu pupe leeke handa ipuluma:me lemekeme. 23 Kutupa Pidama: da pa:ta: epena: wi laa ne polu pieke da make waleekeme.

Kutupa da kelepeeketa: Pida make mo hali tepo make mandane Diopa Ketiso haliweki make mandakena: pemekeme. 24 Kutupa da ma:nda: kelepeeketa: Sesatia da nane opolo pemekeme. Mo haliweki Koniliesima: handeteke hata: ipika: tapake wanda:hali make ipika: yankeketiti make wi lemipi pieke handa paeyao momba:la haemekeme. 25 Pida da pa:ta: honda: pambeeketa: Koniliesima: a:pa manda:hande pea ipika: anke pa:ta: lopa:niao Pida pa:ta: panda:puniaeyekeme. 26 Kutu piekepate Pidama: mo hali mina:liao alota: Tiae. I make kenke halie leekeme. 27 Kutupa Pidama: mo hali yaapo pi alo hata: da tukiki nane puaata: mo hande mombelemeke wanda:hali handa alota: 28 Diu halima: kenke ma:nda: hali yaapo ta:ma:ni pea:peke na yeke ipika: da pa:ta: pua:peke na ya:la:me ekita: ika: kone handelemepate Koda:ma: Hali ma:nda:ta: hoke hali o hoe peao hala: halie pi na lapeke laa I pa:ta: walea:me leekeme. 29 Koto ekina: mo haliwekima: I handa: mulu epeeke handa Ita: hone ma:nda: na wiki epoa:me. Kota: ekipeke I handa: mulu epena: la pipe leekeme.

30 Kutupa Koniliesima: alota: Hoto tonkopu amba: yopua nate dupitolo haena: Ima:ta: do da pa:ta: hata: welealo nane yeni pitolo hano hakepiki dau pambaake hali kuta kone a:pa I teke pa:ta: haya:me leekeme. 31 Mo halima: alota: Koniliesio. Naka: yeni pu haleeki make naka: mani halo haleeki make Koda:ma: hone wita:la:me. 32 Koto ekina: mo Diopa da pa:ta: mo hali Saimono biki ma:nda: Pida hali ma:nda:ma: handa: mulu pena: tapae la alota: Mo halita: ma:na: yonkelekema: hako wopu hala: hali Saimonona: da pa:ta: hala:me lea:me. Mo data: dawala ikali tea:na: hala:me laa lea:me. 33 Koto ekina: koto kone neke handa: mulu pimi haliweki tapaowa:me leekeme. Kutupa epeke epeme leekeme. Ameta: Tekehalima: neke pa:ta: dupa lapeke lea: pimanu paeyao opoluekema: do a:pa Koda: pa:ta: momba:la haloma:me leekeme.

Pidana: pi leekeeki

34 Kutupa Pidama: alota: Ameta: ota: handolome. Koda:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: hone ta:ta: ta:ta: na wiki homeke hone wita:la:eki handolome leekeme. 35 Kenke paeyaona: hala: hali epima: Koda: pa:ta: paala:ma: homolo hata: ipika: epeke hau pu haya:ka:na:ta: Koda:ma: koto hali milieke leekeme. 36 Ikana:ma: do ekita: amba: ta handeleme handa:e. Koda:ma: mo Isulai wanda:hali pa:ta: pi tapaeyekeeki loa:me. Ipikana:ma: mo a:nda: peliaasa: Pi Seliapota: Yesu Ketiso pa:ta: yama: walena: leekeme. Yesuta: wanda:hali make ala:ta: ala:ta: make paeyaona: Tekehalie. 37 Kutupa mo hande Diudia

nane paeyao pa:ta: ame do numaneke pimiki ekita: Ima: iki pa:ta: na lolueke. Ikana:ma: amba: opimika:ta:me. Dionima: bapitaisi hau peaeyeke nane wetepena: mo Ka:lili nane kini pu miekeme. 38 Hande Na:sa:tete da halita: Yesue. Ipikita: Koda:ma: wele peaaso hata: mo Holi Sipitidima: make suta:pe wiaeyekeeki opimika:ta:me. Kutupa ipikana:ma: Koda: amele hata: epeke hau pea:tiki pu hao Sadanima: hoeyaeyeke wanda:hali mea tiatiki pu hao pomu hayekeme. 39 Kutupa mo Diu wanda:halina: kenke nane make mo Diutuseleme da pa:ta: make ipikana:ma: pia: ekimanu paeyaota: nikana:ma: wekitisi haloma:me. Kutupa koto hoki naneta: mo haliwekima: ipiki meata: tina: tamendiao homena: lememe. 40 Kutu pimipate hoto tepona: wina: laata: Koda:ma: paa mea tiaota: peneme yao walea:me. 41 Wanda:hali paeyaoma: handena: na leke pa Koda:ma: amba:la talopu mieke wanda:halima: homeke handena: lea:me. Nikita: ipika: la hololoma: haliweki haloma:me. Ipika: homa paa tiao a:paata: nikana:ma: ipiki amele ne noma:me. 42 Kutupa ipikana:ma: niki pa:ta: mana: alo hata: alota: dupae. Wanda:hali pa:ta: pi walemeka:na:ta: Koda:ma: Ita: homa:la: wanda:hali make pa haleme wanda:hali make ika: pi yokaalu peaalo polo hali mea hano lea:me lapa:peke lea:me. 43 Mo hande potopede haliweki paeyaoma: ipiki pa:ta: lemeke ekita: dupae. Hali epima: ipika: pi miniki haya:ka:na:ta: kota: ipika: bikina: mo hoke hau piekeeki pa tombuaasa:eki milieke lemekeme leekeme.

Diendaili wanda:halima: Holi Sipitidi mimikieki

44 Pidama: koto pimanu alo haena: kone mo Holi Sipitidima: koto opimiki wanda:hali paeyao pa:ta: hola:pa:niaeyekeme. 45 Hande Pida amele a:pa haemeke Ketiso haliwekima: Diu haliweki kone leke opa wotu handaake wimikime. Koda:ma: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: kone mo Holi Sipitidi haleeke handa pimikime. 46 Mo wanda:halima: da ma:nda: ma:nda:na: pi kone pa laaka:na: Koda:na: pi laemekeme. Kutupa Pidama: alota: 47 Hali epima: do wanda:hali pa:ta: ikalima: bapitaisi hau na pina: lapeke ya:la:pe. Nika: kone Holi Sipitidi muma: tupa: ta mimi handa:pe leekeme. 48 Kutupa Pidama: koto wanda:hali Yesu Ketisona: bikina: bapitaisi peaapa:pekee leekeme. Kutupa ikana:ma: Pida pa:ta: nate mandaneeki do pa:ta: hamana:e laa honke lemekeme.

11

Pidama: Diutuseleme haemeke Ketiso wanda:hali la haleekeeki

1 Mo Diudia nane haemeke aposolo haliweki paeyao pa:ta: make Ketiso wanda:hali make iki paeyaoma:ta: mo Diendaili wanda:halima: make Koda:na: pi mimiki ekita: opimikime. 2 Pidata: oli Diutuseleme da nane peeke pita:ta: hande Diendaili haliweki pa:ta: sekemesaisi hau peaaluekema: hone wimiki haliwekima: Pidama: pieke hauna: lota: pitolo dupa lemekeme. 3 Nakana:ma:ta: mo sekemesaisi hau na piki Diendaili haliwekina: da pa:ta: pelia hao ne mandakena: nemekeme la lemekeme. 4 Koto lemeke handaata: Pidama:ta: amba: pieke haumanu kini pu mea kutupa mo pieke haumanu paeyao mo haliweki pa:ta: la haleeke ekita: dupae.

5 Ita: mo Diopa daoni pa:ta: hata: yeni pitolo pitono upama: piki nono pea handoa: ekita: dupae. Dapolo dau tiekema: handeke ale lopa:niaeya:eki handoa:me. Oli ya nane honiki tonkopu yola: mea wia hata: hande dau I haowa: ale teke pa:ta: lopa:niao wia:me. 6 Kutu pia: ekita: Ima: mo dau tukiki nane weni weni naa wotu handoa:me. Da ma:na:sunu make sayale ma:na: yeti ala:ta: ala:ta:sunu make ti katakena: ula: keto ala:ta: ala:ta:manu make ya pa:ta: pomina:la: basunu make paeyao handoa:me. 7 Kotoeki handaata: pi

hoḷaḷ:makema: kone I̲ pa:ta: dupa lea:eki opua:me. Pidao. Tiao. Koto alemanu lia nae lea:me. 8 Koto lea:pate I̲ma: alota: Tekehalio. Ota: dia:me. Nindi peala: ale ya:leke hoeya: pea hata: kutupiki ne hoto homeke a:nda: na nolome laa loa:me. 9 Hande pi hoḷaḷ:makema: kone oli ya nane hata: paa la:niaaso alota: Aleta: ma:nda: Koda:ma: ana:na: napeke ya:la:me lea:ka:na:ta: nakana:ma: napeke na ya:la: alee pi na lapeke lea:me. 10 Koto pia: hauta: hoto tepo pia:me. Koto hande alemanu paeyao oli ya nane pa yola: mia:me. 11 Kotoeki peata: I̲ pelia haowa: da pa:ta: hali tepo kuta kone opolo epememe. Koto hali tepota: mo Sesatia nane hayeke hali homekema: I̲ pa:ta: tapaeyekeme. 12 Hande Holi Sipitidima: I̲ pa:ta: alota: Hone ma:nda: na wiki koto haliweki ameḷe mandakena: pupe lea:me. Koto hande Diopa nane haleme kametiti yunki mindiki hata: haliweki I̲ ameḷe mandakena: Sesatia da nane opolo puaata: Koniliesina: da pa:ta: honda: pambolo poma:me. 13 Kutupa ipikana:ma:ta: niki pa:ta: enisolo ma:nda:ma: ipika: da pa:ta: a:pa hata: ipiki pa:ta: leekeeki dupa lea:me laa niki pa:ta: la kia:me. Diopa da nane hali ma:nda: tapae laa hali ma:nda: ipika: ota: bikita: Saimono Pida koto hali wi lolo pena: tapae laa lea:me. 14 Koto halima: neke pa:ta: lolo pa:la: pima:ta: neke make naka: da pa:ta: haleme wanda:hali paeyao tonka:na: da:taalieke laa lea:me. 15 Koto laata: pi kini pu mea walolo hano hande Holi Sipitidita: amba: hande titi panake pa:ta: niki pa:ta: holopea: tupa: koto tupa: kone iki pa:ta: make holopea:me. 16 Kutu pia:ta: hande Tekehalima: lea: alee hone ua:me dupae. Dionima:ta: ikalima: iki bapitaisi peao hayekepate Koda:ma: Holi Sipitidima: iki bapitaisi peaalieke laa lea:me. 17 Nikana:ma:ta: hande Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: amba: hone tulaome pita:ta: Koda:ma: niki kia: ekita: kotoeki kone mo Diendaili wanda:hali pa:ta: make halea:me. Koda:ma: pita:la: ekita: sa:sa: pua:ka:na:ta: kota: I̲ta: epipe. Dia:me. Sa:sa: pea:peke na ya:la:me laa leekeme.

18 Mo haliwekima: Pidama: leekeeki opuaata: ika: lota: lota: pimiki pimanu tunkulata: Koda:na: pi laaso hata: alota: Koda:ma:ta: mo Diendaili wanda:halima: make hone ma:nda: la:ka:la: mina wia da:ta:la:eki mea:pa:peke pota: lombolo piekeme lemekeme.

Mo A:ndioko Siosi

19 Hande Sidipeni lia Ketiso wanda:hali luekema: pimiki pita: da mina:pa:lao pemeke wanda:halita: mo Pinisia nane make Saipotasi nane make A:ndioko nane make pulu hata: Diu wanda:hali pa:ta: homeke pi wala:tiki pimikime. 20 Kutu pimikipate mandane haliwekima: Saipotasi Saitini yaapo nane haemeke haliwekima: A:ndioko da pa:ta: opolo a:paata: mo Tekehali Yesuna: pi Kitiki wanda:hali pa:ta: make wala:tiki pimikime. 21 Kutupa Koda:ma: mo haliweki tamba: minolo haena: wanda:hali wopuma: pi meaata: Tekehali pa:ta: la:ka:la pemekeme.

22 Mo Diutuseleme siosi tapakema: handeeki pi opuaata: kutupa oli A:ndioko da pa:ta: Banabasi tapaemekeme. 23 Banabasita: oli da opolo puaata: Koda:ma: epeaeyekeeki handaata: ta:na:ma: wopu homeekeme. Kutupa paeyao pa:ta: Tekehalina: pi daọla hata: wopu miniki hao hapa:peke laa pi waleekeme. 24 Banabasita: ipikita: epeke hali hata: Koda:na: pi wopu miniki hayeketa: Holi Sipitidima: ipiki tumbaeyekeme. Kutupa wanda:hali wopu Tekehali pa:ta: apa:tao ta:ma:ni pea haemekeme. 25 Koto ekina: Banabasima: mo Tasa:si da nane Solo weilu peekeme. 26 Kutupa handa: wiata: mo A:ndioko da pa:ta: hatuku epeekeme. Bapi homeke koto pa:ta: hata: mo siosi tapake ameḷe pi hotu haota: wanda:hali wopu pi walo haepekeme. Koto da pa:ta: pi mimiki wanda:hali ikita: mo Ketiso wanda:halie laa mo koto bikita: koto da pa:ta: kini pu mimikime.

27 Koto dina:ta: mandane potopede haliwekita: Diutuseleme da hao oni
A:ndioko da opolo epemekeme. 28 Kutupa homeke halita: Akipasima: mo
Holi Sipitidima: la halolo haena: tiao alota: Tea: ki tieke kenke paeyao nane
ipilieke laa waleekeme. Kutupa mo Kolodiusima: Sisa hayeke natena: kutu
piekeme. 29 Kutupa mo disaipolo wanda:halima: hone wia alota: Nika: Diu-
dia nane haleme kametiti tamba: mumana: paeyaoma: ana:na: halomana:e
lemekeme. 30 Koto ekina: kotoeki peata: oli siosi tondiki haliweki pa:ta:
Banabasi Solo yaapoma: mea puaena: laa tapaemekeme.

12

Tanda wopu minelemeeki

1 Koto pita:ta: hande kini hali Hetodima: mandane siosi tapake haliweki
da:ka:pa: miniekeme. 2 Ipikana:ma: Dionina: hameke Dia:mesita: kepete
hokuluma: liekeme. 3 Kutupa Diu wanda:halima: ta:na:ma: homemeke
handa Pida make da:ka:pa: miniekeme. Mo hande Na Pombei Yaake Palaowa
Nemeke pita: piekeme. 4 Kutupa da:ka:pa: minata: dipula mea lopao ami
haliweki mandane tonkopu mandane tonkopu mandane tonkopu man-
dane tonkopu haliwekita: kade hatiki pina: leekeme. Ipika: honema:ta: mo
hande Lombei Pupa Yapeeke pita: paeya:ka:na:ta: wanda:hali pa:ta: mea a:pa
walueke hone wiekeme. 5 Koto ekina: Pidata: dipula da pa:ta: pa pitina:
leekepate mo siosi tapake wanda:halima: Koda: pa:ta: Pida yeni wopu pea:tiki
pimikime.

Pida dipula pao tapaeyekeeki

6 Hetodima: Pida mea a:pa waluekema: haena: timba kone Pidata: mo ami
hali yaapo amele seni pu yaapoma: endialu pea tukiki pa:ta: peliekeme.
Kutupa pota: hama: nane hata: kade haliwekima: mo dipula da handeteke
hatiki ombu pimikime. 7 Kuta kone Tekehalina: enisolo homeke epeeketa:
mo da panda: pa:ta: paa tieke piekeme. Kutupa ipikana:ma: Pida a:pa lu
tiaaso alota: Ai tiae leekeme. Kutupa hande seni pumanu ipika: kiki pa:ta:
kone tunkulupa lopa: lopa: piekeme. 8 Kutupa mo enisoloma: ipiki pa:ta:
alota: Naka: hako yama anke dake pambae leekeme. Kutu piekeme. Kutupa
ipikana:ma: Pida pa:ta: alota: Naka: dau mea dopua I teli mea epoe leekeme.
9 Kutupa teli mea hama peekeme. Pidama: mo enisoloma: pieke ekita:
hone na wiki upama: piki nono piekeme. 10 Kutupa titina: kade hayeke
alena: lombei pupa pua koto hoki pa:ta:eki make lombei pupa puaata: mo
hande daoni nane peeke ayenima: wepieke pota: kake tieke pa:ta: opolo
pepekeme. Kutupa mo hande pota:ta: ipika: kone lombeekeme. Kutupa ipi-
likita: tunkulupa puaata: pota: homeke yola: mea pepekepate mo enisolota:
koto kone Pida mina:pa:lao peekeme.

11 Koto pita:ta: Pidama: hone wiekeme. Ameta: ota: hone wia handolome
leekeme. Tekehalima: ipika: enisolo tapao mo Hetodima: I mia: ekita: mo Diu
wanda:halima: I pa:ta: pulu pelemeeki make I tamba: mia:me leekeme.

12 Koto hone wiata: Dionita: ipika: biki ma:nda: Maka ipika: inkiki Metina:
da pa:ta: peekeme. Koto da pa:ta: wanda:hali wopuma: momba:la pita: yeni
pu pitimikime. 13 Kutupa mo pota: kake pa:ta: pua hoto laa kilikili laeyekeme.
Kutupa wandiki ma:nda: Loudama: lombolo peekepate 14 Pidana: pi make
meata: ta:na:ma: wopu homolo hata: pota: na lombeke da tukiki pa:ta: anke
hao pua Pidata: pota: kake pa:ta: a:pa hala:me leekeme. 15 Ikana:ma: ipiki
pa:ta: alota: Neketa: keaaso alee lemekepate ipikana:ma: alota: Ota: loa:me
leekeme. Ikana:ma: alota: Ipika: enisolo hata: pa:la:me lemekepate 16 Pidama:

kilikili laaso haena: pua pota: lomba Pida handolo hata: penkilipa:tia pomua wotu handake wimikime.
17 Kutu pimikipate Pidama: kikima: kone pi na lapee leekeme. Kutupa Tekehalima: mo dipula da pa:ta: hatuku epeeke pi la haleekeme. Kutupa Pidama: alota: Dia:mesi pa:ta: make Ketiso kametiti pa:ta: make do pi la hala:pa:peke leekeme. Kutupa mina:pa:lao pua da ma:nda: pa:ta: peekeme.
18 Da kelepeeketa: mo hande ami haliwekima: Pida na pitieke handa hone ti yokemekeme. 19 Kutupa Hetodima: Pida weiyekepate na handa: wiekeme. Koto ekina: mo kade haemeke haliweki pa:ta: Ekipa pa:la:pe laa lota: lota: peata: mo haliweki homena: lina: leekeme. Doeki paeyeketa: Hetodi Diudia mina:pa:lao nate mandaneeki Sesatia nane hayekeme.

Hetodi homeekeeki

20 Hetodima: Taiya Saidoni da yaapo pa:ta: haemeke wanda:hali pa:ta: mineke tieke wopu pankeekeme. Koto ekina: mo da yaapo pa:ta: haemeke mandane haliwekima: apa:tao Hetodi handolo pemekeme. Titina: amba:la mo kini halina: da handeteke hayeke hali Ba:lasitusita: ika: a:nda: liaena:yeke ipiki amele pi lolo pemekeme. Mo halima: ika: pi opiekeme. Kotoeki pea:ta: a:nda: polumana:e laa Hetodi pa:ta: honke lolo pemekeme. Ika: wanda:halina: neta: Hetodima: handeteke hayeke kenke pa:ta: mu haemeke ekina:yeke lemekeme.
21 Hetodima: la: wieke nate ma:nda:na: kini halima: ipika: yamo haya: aka:manu yamaata: ipika: yama pitu hayeke seana: pita: wanda:hali pa:ta: pi leekeme. 22 Wanda:halima: opuaata: anekema: wi la alu alu pitolo alota: Dota: ota: halima: na ala:me laa koda: ma:nda:ma: ala:pate ya:la:me lemekeme. 23 Hetodima:ta: wanda:halima: Koda:na: pi na laena: leke pa ipika: pi kone laena: leeke handaata: kuta kone Tekehalina: enisoloma: Hetodi yeni tonda:pa: mina: leekeme. Kutupa pipi manuma: weleke tunkula: mepi naata: homeekeme.
24 Kutu pitolo haena: kone Koda:na: pi mandane mandane wanda:hali paeyao pa:ta: daeyatia peekeme.
25 Banabasi Solo yaapoma: mo Diutuseleme da pa:ta: pea:peke ekimanu pu paeyaota: pa la:ka:la Dioni Maka make hatuku mandakena: pemekeme.

13

Banabasi Solo yaapo meata: tapaemekeeki

1 Mo A:ndioko siosi tapake pa:ta: mandane potopede haliweki make pi walo haemeke haliweki make haemekeme. Koda:na: pi lao hayeke Banabasi make Simioni biki ma:nda: Naidia make Saitini hali Lusiasi make hande you hali Hetodina: yankeke hali homeke Maneini make Solo make haemekeme.
2 Kutupa Tekehali pa:ta: ne na neke panda:puniaaso haena: mo Holi Sipitidima: alota: Banabasi Solo yaapo yaka walo polo e pokaena:yeketa: pa nane haena: lape leekeme. 3 Kutupa pa ne na neke yeni peaata: mo hali yaapona: youna: kiki wiata: hande leeke e pokaena: pena: tapaemekeme.

Saipotasi haepekeeki

4 Koto ekina: hande hali yaapota: mo Holi Sipitidima: tapaaso haena: oni Selusia nane pepekeme. Koto pa:ta: opolo pua Saipotasi nane palai kawaso tiekena: pita pepekeme. 5 Kutupa Salamisa da nane opolo puaata: Diu haliwekina: pi hotu haemeke damanu pa:ta: Koda:na: pi ale waloendi pu haepekeme. Dioni Makama: make ipiliki petoloendi pu hayekeme.
6 Mo hoki paeyao pa:ta: waloendi pu haota: mo Peiposi da nane puaata: tio hali homeke bikita: Ba Yesu handepekeme. Ipikita: Diu hali hata: pa yayapiki

potopede hayekeme. 7 Koto halita: mo hokina: kapomani you hali Sesiasi Polasi yaapo amele hao hayeke halie. Mo Sesiasi Polasi ipikita: hone wopu lenkena: pea u hayeke halie. Mo kapomani you halima: Koda:na: pi opuluekema: Banabasi Solo yaapo ipiki pa:ta: epena: wi leekeme. 8 Hali yaapo pepekepate mo tio hali Elimasima: mo Kitiki pi laa koto tio halina: bikita: Elimasie ipikana:ma:ta: Banabasi Solo yaapo sa:sa: puluekema: taapeekeme. Mo kapomanina: you halima: Tekehali pa:ta: hone tulaasa:eki pao la:ka:la mina haena: loluekema: taapeekeme. 9 Kutu pieke handa Solo ipika: biki ma:nda: Polo ipikana:ma:ta: Holi Sipitidima: ipiki tumba pitina: mo tio hali handaake wia alota: 10 Neketa: Sadanina: halie. Epeke alemanu paeyao pa:ta: a:nda: lu halemee. Mo hoke hoke yayapiki haumanu pita:la:eki neke pa:ta: tumba pila:me laata: Tekehalina: ota: pimanu kone nakana:ma:ta: yayapiki pimanu laa la:ka:laluekema: taapo haleme. 11 Koto ekina: ameta: Tekehalima: neke liekee. Kutupa neketa: leke holupiki hali hao hata:ta: nate paa ai na handilipikie laa leekeme.

Poloma: koto alo haena: kone timba:la: pambeke koama: handeke alema: Elimasina: leke telipina: holu peaeyekeme. Ma:nda:ma: ipika: kiki yola: mea mina pena:yeke kikima: hali weiya:tiki pomiekeme. 12 Mo kapomanina: you halima:ta: kutu piekeeki hando haota: hone tulaeyekeme. Tekehalina: pi waleekeeki opitolo hata: penkilipa:tia pomiekeme.

Pisidia nane hayeke da A:ndioko da pa:ta: pepekeeki

13 Polo amele mandakena: pemeke haliwekita: palai kawaso tiekena: pitata: mo Peiposi da mina:pa:lao mo Pa:mbilia nane hayeke da Peka pa:ta: opolo pemekeme. Koto pa:ta: opolo pemekepate Dioni Makata: iki mina:pa:lao Diutuseleme nane pa la:ka:la peekeme. 14 Peka da mina:pa:lao puaata: mo Pisidia da nane hayeke da A:ndioko da pa:ta: opolo puaata: mo Hoto Pila: Natena: mo haliwekita: mo Diu haliwekina: pi hotu haemeke da pa:ta: honda: pamba pua pitimikime. 15 Hali ma:nda:ma: mo Mosesima: wape pea ula: Lo Pimanu make mo potopede haliwekima: wape pea ula: pimanu make yata:pa haena:ta: mo pi hotu haemeke da you haliwekima: Polo ameda pa:ta: pi la:moneaaso alota: Kame titio. Wanda:hali honkopu hao halo pa:la: pi lapa:peke yea:ka:na:ta: kota: loa:mina:e hone witoloma:me lemekeme. 16 Koto lemeke Poloma: tiao hata: kiki mea a:meiyao pi dupa waleekeme.

Ya tapake Isulai wanda:hali iki make Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu haleme Diendaili wanda:hali paeyao iki make Ima: alo pi opua:pe laata: 17 Koto Isulai tapake wanda:halina: Koda:ma: nika: apa:mei ameda mea haena: laata: mo Idiepi kenke nane da ma:nda: wanda:hali hata: kone tapake tieke wanda:hali hamina: leekeme. Koda:ma: ipika: wele wotu pita:la: ekima: koto wanda:hali Idiepi nane mina:pa:lao hatuku puaata: 18 mo hapu hayeke alena: bapi 40 mo wanda:hali koto pa:ta: hata: ikita: ka:nda:ma: homo hatiki pimikipate Koda:ma: handeteke hatiki pu hayekeme. 19 Mo Keinani kenke pa:ta: haemeke tapake watake hata: wanda:hali ipikana:ma: hoeyaota: ipika: wanda:halita: koto kenke teke wanda:hali haena: leekeme. 20 Kutu pu paeyaasa: ekina: bapi manuta: pa 450manu yapeekeme.

Kutupa wetepe naneta: ipikana:ma: iki pa:ta: pi yokaalu peao haemeke teke haliweki haena: loma: loma: pua:tiki a:pa mo potopede hali Samuele ipiki a:pa hayekeme. 21 Mo wanda:halima: Nika: kini hali ma:nda: haena:e laa honke lemeke handa Koda:ma: iki pa:ta: Solo mea haena: leekeme. Ipikita: Benisamini tapake hali Kisina: eiyeke hata: ika: kini hali haena: yapeeke bapi manuta: 40e. 22 Kutu piekepate Koda:ma: Solo yoka pa nane haena: laa Deipidi meata: kini hali haena: leekeme. Koda:ma: Deipidi hayekeeki handaata:

pi dupa leekeme. Ima: handolo alota: dupae. Diesina: eiyeke Deipidita: ipika: hala:eki handolo hata: Ima: hone pa:la:me laata: koto halima:ta: Ima: hone pa:la:eki paeyao ipikana:ma: pilieke la leekeme. 23 Hande Deipidina: tapake hali Yesuta: Koda:ma: la: wieke tupa: Isulai wanda:halina: Da:taala: Hali haena: la:la:me. 24 Yesuma: e ai na kini pu mea pokeeke haena:ta: Dionima: Isulai wanda:hali paeyao pa:ta: pi waleekeme. Ika: hoke hau pimiki ekimanu mina:pa:laota: bapitaisi pina:yeke pi waleekeme. 25 Kutupa Dionima: ipika: e poko paeyaaluekema: hata: wanda:hali pa:ta: alota: Ika: honema: I halo ekita: epi hone witelemepe. Ikana:ma: yu wia haleme halita: I dia:ya:la:pate handa:pe. Yaka hoki nane ipula:me. Koto ipula: halina: anke daketa: Ima: holawaapeketa: ana: na pa:la:me laa leekeme.

26 Eipoloha:ma: tapake haliweki ya kametitio. Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu haleme Diendaili wanda:hali paeyao iki make Koda:ma: do hande niki da:taapeke ya:la: pi niki pa:ta: epena: la:la:me. 27 Mo Diutuseleme da pa:ta: haleme wanda:halima: make ika: you haliwekima: make Yesuta: wanda:hali Da:taasa: Hali hala: ekita: hone na wimikime. Mo Hoto Pila: Natemanu paeyaona: mo hande potopede haliwekima: wape pea ula: ekimanu yata:po halemeeki make hone wopu na wilimime. Kutu pimikipate ikana:ma:ta: Yesuta: lia homaemeke ekima: mo hande potopede haliwekima: wape pea ula:eki kone yaemekeme. 28 Kutupa ikana:ma: Yesu lia homaaluekema:ta: pa:la:eki teke ma:nda: na handa: wiki kone Pailedi pa:ta: pua honke alo alota: Yesu homae laa honke lemekeme.

29 Kutupa hande Baibolo bukana: Yesu pa:ta: pulu piekeeki wape pea ula:eki kone ikana:ma: pu paeyaemekeme. Mandane haliwekima:ta: Yesu toko mo a:ka:tei wapepiki tina: endiaemekeme alena: pua honda: mea pua lapa: pimikime. 30 Kutu pimikipate Koda:ma: mo lapa: wieke alena: Yesu pa mea tiaeyekeme. 31 Kutupa ipikita: ipiki amele mandakena: Ka:lili nane hao Diutuseleme da pa:ta: pemeke wanda:hali pa:ta: ipiki handena: hoto elekeeleke peneme yao ipika: leke mineke wala:tiki piekeme. Ameta: koto wanda:halita: ika: Yesu handemeeki Isulai wanda:hali pa:ta: la halele wanda:hali halememe. 32-33 Kutupa dikana:ma: make koto hande Pi Seliapo iki pa:ta: la kuluekema: a:pa halopa:me. Koda:ma: make nika: apa:mei ameda pa:ta: pi la: wiekeeki ameta: ika: wekiwandiki titi niki pa:ta: peaowala:me. Yesu da:taala: ekima:ta: nika:eki peaowala:me. Hande hoto yaapo peao wape pieke Emeli pa:ta: wape pa:la: tupa: dupae.

Neketa: yaka Wekie. Ame do natena: Ita: naka: Apa: halome

laa wape pa:la:me. 34 Kutupa Koda:ma: Yesu lapa: wieke alena: mea tiao pa hoto ma:nda: a:nda: paa na homolo pieke ekina: Koda:ma: pi dupa leekeme.

Hande Deipidi pa:ta: Ima: pi la: ulueki kone Ima: epeke yakopiki hauma: neke ota: epeaalueke

laa wape pa:la:me. 35 Kutupa make mo Baibolo bukana: pa ma:nda:ma: Koda: pa:ta: pi alo hata: dupa wape pa:la:me.

Naka: Yakopiki Halina: loke na tandepena: lelipikie

laa wape pa:la:me. 36 Deipidi ipika: hayeke pita:ta: Koda:na: hone pa:la: ekimanu pia:tiki pu hao wetepena: homeekeme. Ipika: apa:mei ameda lapa: pimiki alena: ipiki make koto pa:ta: lapa: pimikipate ipika: loke make tandepeekeme. 37 Kutu piekepate Koda:ma: lapa: wieke alena: paa mea tiaeyeke halita: ipika: loke na tandepeekeme. 38-39 Ya kametitio. Iki paeyaoma: doeki ota: hone wia:pa:peke. Yesu ipikana:ma: pa:la: ekima: kone ika: hoke hau pimiki ekimanu pa hameke paeyaapeke pi iki pa:ta: waloloma:me. Wanda:hali epi amedama: ipiki pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: kota: ipika: hoke hau piekeeki manuta: Mosesima: wape pea ula: Lo Pi manuma: ka:la:pa:

tapaapeke na ya:la:pate Yesuma: ka:la:pa: tapawalieke. 40 Koto pa:la: ekina:
wotu handeteke hapa:peke. Mo hande potopede haliwekima: leeke ekimanu
iki pa:ta: a:paama:na: loa:me. Dupa
41 Koda:ma: la:la: pimanu pa:ta: pi la la pu haleme wanda:halio. Handa:pe.
Kutupa handolo hata: penkilipa:tia pomua ota: homa:pa:pekee.
Iki haleme dina:ta: Ima: pokolo polo eta: ikana:ma: hone na wilimikie.
Ma:nda:ma: iki pa:ta: la kina: kone opua hone na tulaalimikie laa wape
pa:la:me.
42 Solo Banabasi yaapota: hama: nane pulu haena: wanda:halima: ipi-
liki pa:ta: alota: Hande lepe pi mo Hoto Pila: Nate ma:nda:na: make pa
lopena:e laa honke lemekeme. 43 Kutupa mo pi hotu haemeke da pa:ta:
pi hotia paeyeketa: Diu haliweki wopu make Koda: pa:ta: hone wopu u
haemeke Diendaili haliweki wopu make Polo Banabasi yaapo teli mea
pemekeme. Kutupa ipilikana:ma: mo haliweki pa:ta: pi laata: Koda:na: pa
a:ta:ma: homa:la:eki honkopu hao wotu miniki hao haena: pi walepekeme.
44 Kutupa mo hande Hoto Pila: Nate ma:nda:na: mo daoni nane wanda:hali
paeyao Koda:na: pi opuluekema: mombelemekeme. 45 Kutu pimikipate
mo Diu haliwekima: mo wanda:hali paeyao handaata: honditi pitolo hata:
Poloma: leeke pita: Ya pi ala:me laa ipiki pa:ta: pi la la pimikime. 46 Kutupa
Solo pita: Banabasi yaapoma: paala:ma: na homeke hata: pi alo alota: Iki
pa:ta: amba:la Koda:na: pi ale wala:peke ya:la:pateo. Ikana:ma: kiaaso
hata: Nikita: deto hala:eki mea:peke na ya:la:me alemeke handaata: kota:
handa:pe. Mo Diendaili wanda:hali pa:ta: walo pulupa:me lepekeme. 47 Pa
ekipeke Koda:ma: dupape laa niki pa:ta: leeke ekita: dupae.
Ikita: mo Diendaili wanda:halina: paa pita:la:eki hamina: la:la:me leekeme.
Ikana:ma: mo kenke honiki nane pa:ta:manu da:taasa:eki mea pomina:
la:la:me leekeme.
48 Kutupa mo Diendaili wanda:halima: koto pi opuaata: ta:na:ma: ho-
molo hata: mo Koda:na: pi laemekeme. Kutupa deto hala:eki mulu pimiki
wanda:halima: pi mimikime.
49 Kutupa Tekehalina: pi aleta: da paeyao pa:ta: kende tia wiekeme.
50 Kutu piekepate hande Diu haliwekima: mo Koda: pa:ta: hone wopu u
haemeke wanda: tieke tieke mandaneeki manuma: make mo daonina:
you haliwekima: make Polo Banabasi yaapo amele a:nda: lina:yeke suti-
aemekeme. Kutupa koto da nane mina:pa:lao pena:yeke tolu limikime.
51 Kutu pimikipate mo hali yaapoma: ipilika: ankena: taleeke dokolota:
koto A:ndioko wanda:hali pa:ta: tandelaata: Aikoniomo da nane pepekeme.
52 Kutupa mo disaipolo wanda:halima: Holi Sipitidima: tumba pita: ta:na:ma:
homa: tiaaso haena: haemekeme.

14

Aikoniomo da pa:ta: haepekeeki

1 Kutupa mo Aikoniomo da pa:ta: mo Diu haliwekina: pi hotu haemeke
da pa:ta: telipina: honda: pambepekeme. Kutupa pi epeke tupa: walepeke
handa Diu wanda:hali wopu make Kitiki wanda:hali wopu make Koda:na:
pi mimikime. 2 Kutu pimiki handa pi na miki Diu haliwekima: mo Diendaili
haliweki sutiaaso hata: ika: hone dunki peao Ketiso wanda:hali pa:ta: hoke
hone wina:yeke lemekeme. 3 Kutupa Polo Banabasi yaapoma: koto pa:ta:
hao hata: paala:ma: na homeke Tekehali Koda:na: pi wala:tiki pipikime.
Kutupa Tekehalima: ipika: pa a:ta:ma: homa:la: pi wanda:hali pa:ta: peneme
yaaluekema: mo hali yaapoma: wele peaaso hata: na hando haemeke eki-
manu pina: leekeme. 4 Kutu piekepate mo daoni wanda:halita: mandane

aposolo hali yaapo pa:ta: tala:tiki mandane wanda:halita: Diu wanda:hali amele tala:tiki pimikime. 5 Kutupa mandane Diu haliweki pita: Diendaili haliweki yaapoma: ika: you haliwekima: A:pa:la:me alo haena: mo Solo Banabasi yaapo hoeyao toopima: luekema: tome tome pambemekepate 6 mo hali yaapoma: opuaata: mo Laikonia nane haepeke Lisita Debi da yaapo pa:ta: make mo topu damanu pa:ta: make pindipa puaata: 7 mo hande Pi Seliapo wala:tiki pipikime.

Lisita Debi da yaapo pa:ta: haepekeeki

8 Kutupa mo Lisita da pa:ta: ankena: pua:peke na yeeke hali pitiekeme. Ipikita: hoto ma:nda: a:nda: ankena: na peekeme. Mendieke natena: kone ota: hoeya: paleke mendiekeme. 9 Ipikana:ma: Poloma: pi alo haena: pi opiekeme. Kutupa Poloma: ipiki pa:ta: wotu handaata: Do halita: Koda:ma: epeaena:yeke hone tulaapeke ya:la:me hone witolo hata: 10 pi anekema: alota: Tiao naka: anke tindipao hae leekeme. Kutupa mo hande halita: koto kone tindipulu bao tiao peekeme. 11 Wanda:hali wopuma: Poloma: piekeeki handaata: Laikonia da pi la wi alo hata: alota: Koda:manu ota: hali leke niki pa:ta: a:pa pia:ka:ta:me lemekeme. 12 Banabasina: biki ma:nda: Siusi lemekeme. Kutupa Polo ipikita: titina: pi waleeke hali yeeke handaata: ipika: bikita: Hemesi lemekeme. 13 Kutupa mo poloko nane temoko da ma:nda: hayekeme. Koto dana: koda: Siusi pa:ta: yeni peao hayeke halima: hali kaomanu make palapalama: au laemeke ekimanu make pota: kake tieke pa:ta: mea a:pa kutupa Polo Banabasi yaapo pa:ta: mo wanda:hali amele mo kaomanu yeni pitolo lia haluekema: hone wimikime.

14 Kutu pimikipate Polo Banabasi yaapoma: opuaata: ipilika: dau sinkipa: minalu pea mo wanda:hali tukiki pa:ta: anke hao pua wi alo alota: 15 Haliwekio. Ekipeke koto hau pitelemepe lepekeme. Diki make ikima: handeke kenke hali yaapoe lepekeme. Do pitelemeeki manuta: paekie lepekeme. Ikana:ma: do hau mina:pa:lamina:yeke dikita: Pi Seliapo mea a:pa pupa:me lepekeme. Do hau pao do ya kenke dawala ikali make tukiki pa:ta: ula: alemanu paeyao make wepia haena: la:la: deto hala: Koda: pa:ta: la:ka:la epoemena:yeke a:pa pupa:me lepekeme. 16 Amba: haemeke haliwekita: ika: hone pa:la: hau tukiki pa:ta: haena:yeke pina: leekepate 17 pa ipika: hala:eki waluekema: peneme yaeyekeme dupa. Epeke hau pia:tiki pitolo hata: ipikana:ma: oli ya nanema: lako epena: alo hata: bapina: ika: e ala:ta: ala:ta: opaatiki pea kutupa nema: make ta:na:ma: homa:la: hauma: make iki ta:na:ma: homatiki pita:la:me lepekeme. 18 Koto pi lepekepate mo wanda:halima: hande kaomanu lia haluekema: taapemekepate paemekeme.

19 Kutupa A:ndioko Aikoniomo Diu haliweki a:paata: mo wanda:hali sutiaota: Polo toopima: liata: ota: homa:la:me laa lu yola daoni hama: nane pemekeme. 20 Kutu pimikipate mo pi mimiki haliweki ipiki wieke alena: momba:la haena: Polota: tiao mo daoni tukiki pa:ta: paa peekeme. Kutupa da kelepeeketa: Banabasi yaapo mo Debi da nane pepekeme.

Hande Sitia nane hayeke da A:ndioko nane paa pepekeeki

21 Kutupa Polo Banabasi yaapoma: koto da pa:ta: mo hande Pi Seliapo walaka:na: disaipolo wanda:hali wopu haena: laata: oli hande Lisita Aikoniomo A:ndioko damanu paeyao nane la:ka:la puaata: 22 Ketiso wanda:hali honkopu haena: alo hata: pi walolo alota: Pi wotu miniki hao hapa:pekealeo laata: Nikita: ka:nda:ma: homa:la:eki wotu meata: Koda: ipika: Kilu Tombuao Hala: ekina: honda: pambulumeke lepekeme. 23 Polo Banabasi yaapoma: mo siosi tapake handeteke haena: tondiki haliweki tamba: mipi peaata: kutupa

ne na neke yeni pitolo hata: mo hande Koda: pa:ta: hone tulaasa: wanda:hali Koda:ma: handeteke haena: lepekeme.

24 Kutupa Pisidia nane pua lombei pupa Pa:mbilia nane opolo pepekeme.
25 Kutupa Peka da pa:ta: pi walaka:na: A:talia da nane puniaepekeme.
26 Kutupa koto hao palai kawasona: pita hande A:ndioko da pa:ta: pepekeme. Koto data: amba: kone mo Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki minolo hata: ipika: pi walena:yeke tapaemeke haliweki pa:ta:ta: pi wala paeyeke handa paa opolo epepekeme.
27 Kutupa opolo a:paata: siosi tapake wanda:hali mombelena: laata: Koda:ma: Diendaili wanda:halima: pi mina:yeke pota: lombeekeeki make walepekeme. 28 Kutupa mo Ketiso wanda:hali amẹlẹ hao hatiki pimikime.

15

Diutuseleme da pa:ta: pi hotimikieki

1 Kutupa mandane Diudia nane haemeke haliwekima: koto pa:ta: hao hola:pa:nini pea a:pa Ketiso wanda:hali pa:ta: pi walolo alota: Mo hande Mosesima: waleeke sekemesaisi hau na pimika:na:ta: ikita: deto hala: ekita: na milimikie laa lemekeme. 2 Koto lemeke ekina: Polo Banabasi yaapoma: mo haliweki amẹlẹ ka:nda:piki pi tieke lepeketa: hande A:ndioko Ketiso tapake haliwekima: Polo Banabasi yaapo make mandane haliwekima: mo Diutuseleme haemeke aposolo haliweki pa:ta: make mo handeteke haemeke tondiki haliweki pa:ta: make hande walemeke pi hotulu pena:yeke mimikime.
3 Koto ekina: mo siosi tapakema: tapaemeketa: pua mo Pinisia nane make Sametia nane make pomu lopa mo Diendaili wanda:halima: Koda: pa:ta: puki la:ka:laemekeeki walolo hata: koto pima: mo Ketiso wanda:hali paeyaota: ta:na:ma: homaemekeme. 4 Kutupa Diutuseleme da pa:ta: opolo pemeketa: mo aposolo haliweki make tondiki haliwekima: make mo siosi wanda:halima: make ta:na:ma: homolo hata: iki handa: mimikime. Kutupa Koda:ma: ipiliki pa:ta: pieke ekimanu paeyao walepekepate 5 mandane Pa:tisi tapake Ketiso haliwekima: tiao alota: Mo wanda:halita: sekemesaisi hau pina: laata: Mosesima: waleeke Lo Pimanu make opina: laata: ana: pa:la:me lemekeme.
6 Mo hande aposolo haliweki make tondiki haliweki amẹlẹ mo hande lota: pieke ekina: mombelemekeme. 7 Pi wotu hotu haota: Pidama: tiao alota: Ya kametitio. Amba: kone iki amẹlẹ hano Koda:ma: I mea haena: laata: Diendaili wanda:hali pa:ta: mo hande Pi Seliapo walonoyeke pa:la:me. Mo wanda:halima: pi opuaka:na: hone tulaena:yeke pa:la:me. 8 Kutupa wanda:halina: puki tukiki nane hando hala: Koda:ma:ta: Diendaili wanda:halima: hone tulaasemeeki a:pa:la:me la walolo hata: niki pa:ta: ka:la: tupa: iki pa:ta: make Holi Sipitidi haleekeme. 9 Kutu pieke ekima: ipikana:ma:ta: niki Diu wanda:hali make iki Diendaili wanda:hali make ta:ta: ta:ta: pea na haloma:eki waleekeme. Ika: hone tulaemeke ekina: ipikana:ma: ika: hoke haumanu pa paeyaeyekeme. 10 Koto ekina: Koda:ma: pa:la:eki handa kone ameta: pa ekipeke Koda: la handuluekema: hone witelemepe. Nika: apa:meima: make nikana:ma: kone make mea:peke na yeke ka:nda: pa:la:eki kone pa ekipeke mo hande hone tulaaseme wanda:hali pa:ta: ka:nda:ma: homena: alemepe. 11 Dia:me laata: Nikana:ma: hone tulaasoma: ekita: Koda:ma: Tekehali Yesu ipika: pa a:ta:ma: homa:la: ekima: niki da:taasa:me. Diendaili wanda:hali da:taaso pita:la: tupa: pita:la:me.

12 Banabasi Polo yaapoma:ta: Koda:ma: ipiliki pa:ta: wele pita:la:eki halaata: mo na hando haemeke ekimanu make wele pieke ekimanu make mo

Diendaili wanda:hali pa:ta: pieke ekimanu walolo haena:ta: mo mombelemeke haliwekima: opitolo hata: pi na leke yopu pitimikime. 13 Pi lo paeyaepeketa: Dia:mesima: ipilika: pi hombo peaaso alota: Ya kametitio. Ima: alo pi opua:pe. 14 Koda:ma: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: mandane ekimanu ota: ipika: wanda:hali talopu mea haena: la:la: ekima: iki pa:ta: ipika: epeke hone wita:la:eki niki wala:la:me. Saimonoma: koto la ka:la:me. 15 Mo hande potopede haliwekima: lemeke pi manuta: ota: mandake pimanu la:la:me. Hande Baibolo bukama: la:la: tupa:

16 Tekehalima: alota: Doeki paeya:ka:na:ta: kota: I paa a:pata: Deipidina: howa ula: da Ima: paa mea a:pa a:meiyalueke.

Koto da taake pa:ta: kone Ima: paa epeao mea haena: lolueke.

17 Kutupa mo mandane mandane wanda:hali paeyaoma:ta: Tekehali weilimikie.

Hande Ima: wi lolo Diendaili wanda:halita: ota: yakaeki haena: lolome leekeme.

18 Tekehalima: amba: kone dupiki pi la halaata: koto ala: handa:e leekeme.

19 Dia:mesima: pa alo alota: Yaka honema:ta: Koda: pa:ta: la:ka:la: mina haleme Diendaili wanda:halita: nikana:ma: ka:nda:ma: homa:la:eki na halomana: pea:pa:peke alee. 20 Dia:me. Wape ma:nda: pea dupiki pi la halomana: pea:pa:peke alee. Mo toopi tima: wepia ula: koda:manu pa:ta: lia haleeke ma:na: mindiki napeke na yeke suseke hau na piki make wa:ka:ta:pa lita:la: ma:na: yeti na neke we make na napa:peke laa lomana: pea:pa:peke alee. 21 Mosesima: Lo Pi manuta: mo pi hotu haleme da pa:ta:manu hata:ta: Hoto Pila: Nate paeyaona: kone yata:pa:tiki pu haemekeme. Kutupa make daoni paeyao pa:ta:manu ipika: pimanu wala:tiki pu halememe laa leekeme.

Mo Diendaili Ketiso wanda:hali pa:ta: wape tapaemekeeki

22 Koto pa:la: ekina: mo aposolo haliweki make mo tondiki haliweki make siosi wanda:hali paeyao amele ikana:ma: iki pa:ta: mandane haliweki talopu mea haena: laata: Polo Banabasi yaapo amele hata:ta: mo A:ndioko da pa:ta: tapaaluekema: hone wimikime. Diudasi biki ma:nda: Basabasi meata: Sailasi make talopu mea haena: lemekeme. Mo Ketiso wanda:halima: koto hali yaapo pa:ta: epeke hone u haemekeme. 23 Kutupa do wapeta: mo haliwekima: mea pena: lemekeme. Koto pase tukiki pa:ta: do pi wiekeme.

Nikita: aposolo haliwekima: mo siosina: handeteke haloma: tondiki haliwekima: tonka:na: ika: kametonu hata: do wapema: nika: oli A:ndioko Sitia Silisia nane haleme Diendaili kametiti pa:ta: keiyae aloma:me.

24 Nika: da nane haliweki mandaneeki manuma: pi walolo hata: iki ka:nda: peaemeke ekita: opuma:me. Nikana:ma: dupa lapa:peke pi na loma:pate pa ika: konema: iki ka:nda:ma: homaemekeme. 25 Koto ekina: nikana:ma: momba:la hata: Mandane haliweki mumana:e laa koto haliweki nika: epeke kame yaapo Banabasi Polo amele iki pa:ta: tapaoma:ka:na:ta: epelieke loma:me.

26 Hande hali yaapoma:ta: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hone wopu witolo hata: ipilika: lokena: hau hone wopu na wiki homeke nono pea haepekeme. 27 Koto ekina: Diudasi Sailasi yaapo iki pa:ta: tapaasoma:me. Kutupa ipilikana:ma: kakema: hande pi kone lelipipikie lemekeme.

28 Mo Holi Sipitidima: make nika: honema: make iki pa:ta: ka:nda:ma: na homaake pa do pimanu siki homeke a:pa:la:ma: opua:pe aloma:me.

29 Toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: lia halemeke hoteke ne ala:ta: ala:ta: na neke we make na neke mo da:ka:pe miniki hata: homaasa:eki na neke loke hoeyaasa: hau na piki kutupa koto haumanu na pimika:na:ta: epeke tupa: halimikie aloma:me. A:taloe laa wape pu paeya:me.

30 Kutupa mo tapaemeke haliweki oni A:ndioko da nane puaata: Ketiso wanda:hali a:pa mombelena: laaka:na: hande pase halemekeme. 31 Kutupa yata:paka:na:ta: hande mana: lemekeeki opuaata: ta:na:ma: homemekeme. 32 Kutupa Diudasi Sailasi yaapo potopede hali yaapo hata: kone pi wopu walolo hata:ta: honkopu haena: lepekeme. 33 Kutupa koto pa:ta: hosiki hao hatiki pipikita: mo Ketiso haliwekima: hande titina: amba: kone tapaemeke haliweki pa:ta: epeke tupa: hata: paa tapaemekeme. 34 [Pate Sailasina: honema:ta: do pa:ta: pa halueke hone wiekeme.]

35 Kutu pimikipate Polo Banabasi yaapo A:ndioko da nane hao haota: haliweki paeyao amẹlẹ hata: Tekehalina: pi latiki peata: wala:tiki pu haemekeme.

Polo Banabasi yaapo ka:ta:alu pea ta:ta: ta:ta: pipikieki

36 Kutupa nate mandaneeki hao Poloma: Banabasi pa:ta: alota: Pana:e amba: hande Tekehalina: pi walopa: da nina: wanda:halita: eki pa:la:pe laa handopana: pana:e leekeme. 37 Kutupa Banabasima: Dioni Maka hatuku poluekema: hone wiekepate 38 Poloma:ta: hone na wiekeme. Hande Pa:mbilia da nane hata: pi walo poluekema: hone na wiki ipiliki mina:pa:laeyeke handa ana: na pa:la:me leekeme. 39 Kutupa ipilika: pi ta:ta: ta:ta: pea ka:nda:ma: homepeke handa pota: ma:nda:na: ma:nda: pea pota: ma:nda:na: ma:nda: pea pepekeme. Banabasima: Maka amẹlẹ pita palai kawasona: Saipotasi nane pepekepate 40 Poloma: Sailasi meaata: Ketiso haliwekima: Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki mina:yeke tapaemekeme. 41 Kutupa puata: Sitia Silisia yaapo nane siosi wanda:hali honkopu haena: alo hata: pomu haepekeme.

16

Timodita: Polo Sailasi amẹlẹ pemekeeki

1 Kutupa mo Debi Lisita da yaapo nane opolo epepekeme. Ketiso hali homeke Timodi koto pa:ta: hayekeme. Ipika: inkikita: Diu wanda:ma: kone pi miniki hayeke wanda:na: eiyeke hayekepate ipika: ateketa: Kitiki hali hayekeme. 2 Mo Lisita Aikoniomo da yaapona: Ketiso wanda:halima: Timodi ipika: pi lao haemekeme. 3 Poloma: ipika: honema:ta: Timodi yaapo poluekema: mo some meaata: sekemesaisi hau peaeyekeme. Mo da nina: haemeke Diu haliwekima: Timodina: ateketa: Kitiki halie laa handemeke handa peaeyekeme. 4 Mo daoni pa:ta:manu pomu lopolo hata: hande Diutuseleme aposolo haliwekima: make handeteke haemeke tondiki haliwekima: make lemeke pi manuta: mo Ketiso wanda:halima: hone wina:yeke la hala:tiki pimikime. 5 Koto ekina: mo hande siosi tapake manuma: hande pi mina:la: ekina: honkopu honkopu hao nate paeyao daeyaemekeme.

Poloma: upama: piki nono piekeeki

6 Kutupa mo Pitikia Ka:leisia nane yaapo lombei pupa pemekepate mo Holi Sipitidima: mo Eisia nane pi na walena: leekeme. 7 Kutupa Maisia nane teke pa:ta: opolo epemekepate Bidinia nane poluekema: pu handemekepate Yesu ipika: Sipitidima: sa:sa: piekeme. 8 Kutupa Maisia da nane nepoko nanema: paka:lao puaata: lombei pupa puata: Dotoa:si da nane hola:pa:niaemekeme. 9 Timba upama: piki nono pea Poloma: hali ma:nda:

handeekeme. Ma:sedonia hali homekema: ipiki pa:ta: honke alo hata: alota: Ma:sedonia nane niki tamba: mulu a:pa:peke laa leeke some homeke handeekeme. 10 Kutupa hande upama: piki nono pikieki handaata: Koda:ma: hande Pi Seliapo koto wanda:hali pa:ta: walomono lea:me hone witolo hata: mo Ma:sedonia nane poluekema: kuta kone pota: weimikime.

Pilipai wanda: Lidiama: hone la:ka:la: mina wiekeeki

11 Dotoa:si da mina:pa:laota: palai kawasona: pita: mo Sa:moteisi da nane tikitikina: opolo puaata: nate ma:nda:na: Nia:polisi da nane opolo poma:me. 12 Koto pa:ta: hao mina:pa:laota: mo Ma:sedonia nane teke da Pilipai da nane opolo poma:me. Koto da pa:ta: make Loma: haliweki wopu haemekeme. Koto daoni pa:ta: nate mandaneeki haota: 13 kutupa Hoto Pila: Nate nina: mo daonina: pota: kake tieke pa:ta: tunkulupa pua ikali tea: nane poma:me. Nika: honema:ta: koto alena:ta: yeni pu hala: alena: hone wiaata: kutupa pitiniao koto pa:ta: a:pa mombelemeke wanda:weki pa:ta: pi pi loma:me. 14 Wanda: homeketa: Lidiama: mo Daetaeda daoni nane wanda: a:pa wepiki alemanu hambo hatiki pina: laata: Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu haota: nika: pi opia:me. Poloma: waleeke pi opina:yeke Tekehalima: mo wanda:na: puki la:ka:laeyekeme. 15 Kutupa ipika: tapake amele̲ bapitaisi pea hata: niki pa:ta: honke alo hata: alota: Ikana:ma:ta: I̲ta: pi na tunkuliki Tekehali pa:ta: epeke halome hone wimika:na:ta: kota: ya da pa:ta: a:pa hao hapa:peke lea:me. Kutupa honke wopu leeke handa poma:me.

Pilipai da dipula pitipikieki

16 Hoto ma:nda:na: hande yeni pu haeme alena: poma:pate pota:na: tio̲ wandiki ma:nda: manda:hande puma:me. Mo wandikima:ta: wetepena: pulu pa:la: ekimanu la halolo haena: ipika: teke haliwekima: mani wopu mu haemekeme. 17 Kutupa Polo nika: hoke nanema: teli mea ipulu hata: wi la:tiki pea alota: Do haliwekita: ota: oli manda hala: Koda: tieke ipika: e pokaaseme haliweki hata: mo hande deto hala: pota: iki walelememe lea:me. 18 Kutupa nate paeyao kutu pia:tiki pu haya:pate Poloma: ipika: pukima: ka:nda:ma: homolo hata: la:ka:la mo temoko pa:ta: alota: Yesu Ketisona: bikina: neke pa:ta: aloma: mo wandiki mina:pa:lao opolu bao yopuma lea:me. Kutupa koto kone opolu baeya:me.

19 Kutu pia:pate mo wandiki ipika: teke haliwekima:ta: Nika: hone pia: ekina: mani mia:tiki puma: ekita: ameta: paeya:me laa hone wiaata: Polo Sailasi yaapo da:ka:pa: minaata: makedi pa:ta: yola: mea pua you haliweki pa:ta: pitaemekeme. 20 Kutupa mo pi yokaalu peao haemeke haliweki pa:ta: hatuku pua alota: Do Diu haliwekima:ta: nika: da teke hoeyaasepeme lemekeme. 21 Nikita: Loma: haliwekita: ipilika: walelepe hau manuta: opua pea:peke na ya:la:me lemekeme. 22 Kutupa mo hande momba:la pitimiki wanda:halima: tonka:na: ipiliki pa:ta: mineke pankemekeme. Kutupa mo pi yokaalu peao haemeke haliwekima: ika: dau leisi mea bao dopita manuma: yombua baena:yeke pi lemekeme. 23 Kutupa mo hali yaapota: wopu yombua baota: dipula da pa:ta: mea lopao mo dipula handeteke hayeke hali pa:ta: alota: Wopu handeteke hapeke laa pi la halemekeme. 24 Koto pi opuaata: mo hali ipikana:ma: oni dipula da ota: tukiki pa:ta: mea lopao ipilika: anke meata: tina: talao katolao pitaeyekeme.

25 Kutu piekepate buta:hokina: Polo Sailasi yaapoma: Koda: pa:ta: yeni pea:tiki pea emeli la:tiki pipikime. Kutupa mo dipula da pa:ta: pitimiki haliwekima: opitolo haena: 26 koto kone yu momeni tieke wotu piekeme. Koto ekina: mo dipula da pinkimanu la:ma: la:ma: pieketa: koto kone mo hande da pota:manu paeyao lomba wieketa: hali paeyaona: seni pumanu pa kone

ka:la:pe pa lopeekeme. 27 Mo dipula handeteke hayeke halima: tiaota: mo dipula da pota:manu lomba pa pa pu wiekeeki handolota: dipula haliweki amba: pindipa yopua pimika:ta:ma: hone witolo hata: ipika: kepete hokulu yola: mea ipika: kone aoluekema: handaeyekepate 28 Poloma: anekehapu wi alo hata: alota: Naka: kone na lia:pe. Niki paeyaota: do pambo piluma:taa leekeme.

29 Kutupa lamepa mea epo laa mo halima: dipula da tukiki pa:ta: ipikana:ma: anke hao honda: pambaata: pututuma: homolo hata: paala: pieke handaata: Polo Sailasi yaapo pa:ta: lopa:niao hali yaapo hama: nane hatuku pua alota: 30 Hali yaapoo. Deto hala:eki muluekema:ta: eki peonope leekeme. 31 Ipilikana:ma: alota: Tekehali Yesu pa:ta: hone tulaapeke. Kutu pika:na:ta: deto hala:eki milipikie. Neke make naka: weki wanda:ma: make milimikie lepekeme. 32 Kutupa ipiki pa:ta: make ipika: da pa:ta: pitimiki wanda:hali pa:ta: make mo hande Tekehalina: pi alemanu walepekeme. 33 Kutupa koto pita: kone ipikana:ma: ipilika: hatuku mea pua ipilika: yumbieke alena: ikalima: tandepeekeme. Kutupa koto kone ipika: weki wanda: amele apa:tao bapitaisi pimikime. 34 Kutupa ipika: da pa:ta: mo hali yaapo hatuku a:pa ipilika: ne haleekeme. Kutupa ipika: weki wanda: amele hata: Koda:na: pi mimiki ekina: ta:na:ma: wotu homemekeme.

35 Da kelepeeketa: mo hande pi yokaalu peao haemeke haliwekima: ika: polisi haliweki pa:ta: alota: Dipula handeteke hayeke hali pa:ta: do pi lolo pupe laata: Mo hali yaapota: pa pena: tapae laa lolo pupe lemekeme.

36 Koto leeke ekina: mo dipula handeteke hayeke halima: koto pita: Polo pa:ta: alota: Mo pi yokaalu peao haleme haliwekima: I pa:ta: pi dupa la:neala:me. Koto hali yaapota: pa pena: tapae la:neala:me leekeme. Koto la:la: ekina: ipilikita: do dipula da pao yopu pupe laa leekeme. 37 Koto leekepate Poloma: mo polisi haliweki pa:ta: alota: Dikana:ma:ta: hau ma:nda: na pupa:pate wanda:hali handa: potopoto la haena: kone diki yumbua baememe. Dikita: Loma: Kapomanina: pamodi wia halopa: hali yaapo pa:ta: kone pimikime. Kotoeki peata: dikita: dipula da pa:ta: pa mea lopaememe. Kutupa ameta: a:mbaaso hata: diki pa tapaaluekema: lemepe. Ota: dia:me. Mo hande pi yokaalu peao haleme haliweki ikana:ma: kone do pa:ta: a:paata: diki mea a:pa tapaena: loa:me leekeme.

38 Mo polisi haliwekima: Poloma: leeke pita: mo pi yokaalu peao haemeke haliweki pa:ta: lolo pemekeme. Kutupa mo haliwekima:ta: Polo Sailasi yaapoma: Loma: Kapomanina: pamodi wia halepe hali yaapo halepeme leekeeki opuaata: paala:ma: homemekeme. 39 Koto ekina: Polo Sailasi yaapo pa:ta: pua alota: Ipiliki pa:ta: puma:eki a:ta:e laa lemekeme. Koto laata: ikana:ma: mo hali yaapo dipula da mina:pa:lao hatuku mea pua ipiliki pa:ta: alota: Do daoni mina:pa:lao pupe laa honke lemekeme. 40 Polo Sailasi yaapoma: mo dipula da mina:pa:laota: Lidiana: da pa:ta: pepekeme. Ipilikana:ma:ta: Ketiso wanda:hali amele koto pa:ta: momba:la hata:ta: iki pa:ta: sa:tiaasa: pimanu laata: mo da mina:pa:lao pepekeme.

17

Desalonaika da pa:ta: haemekeeki

1 Kutupa A:mbipolisi A:polonia da yaapo nane lombei pupa mo Diu haliwekina: pi hotu haemeke da homeke hayeke pa:ta: Desalonaika da nane opolo pemekeme. 2 Kutupa Poloma: honda: pambaata: hande pu hayekeeki pitolo hata: kutupa Hoto Pila: Nate tepona: mo Baibolo buka pina: pi yokaalu alu pitolo hata: 3 Ketiso tanda pita:la:eki amba:la meaata: wetepena: homa tiaalieke laa wotu waleekeme. 4 Kutupa ipikana:ma: alota: Do hande Ima:

iki pa:ta: waloa: Yesuta: ota: Ketisoe leekeme. Kutupa mandaneeki manuma: hone la:ka:lao hata: Polo Sailasi yaapo amẹlẹ ta:ma:ni pea haemekeme. Kutupa Koda: pa:ta: hone wopu u haemeke Kitiki wanda:halima: make mandane keileke wanda:wekima: make kutu pimikime.

5 Kutu pimikipate mo Diu haliwekima: honditi pitolo hata: hoke wanda:hali pa:ta: ti teke yoko haemeke haliweki mandaneeki meaata: haliweki momba:lena: laata: mo daoni wanda:hali paeyao la:tia tia peaata: Dieisonina: da bepolaluekema: pimikipate mo hali yaapota: wanda:hali pa:ta: hatuku poluekema: pimikime. 6 Kutupa na handa: wieke handaata: Dieisoni make mandane Ketiso haliweki make yola pua mo daonina: kạlẹsete haliweki pa:ta: wala wi la alota: Hande kenke paeyao la:ka:la: mina:la: haliwekima: do pa:ta: make ipulimime. 7 Kutupa do Dieisonima: iki handa: mia:me lemekeme. Kutupa ikana:ma: Sisama: pi ula: ekimanu yambolo hata: alota: Kini hali ma:nda: hala:me. Ipikita: Yesue lo halememe laa lemekeme. 8 Koto pi opuaata: wanda:halima: make mo daonina: kạlẹsete haliwekima: make pitiniao na pitiki Eki a:nda: hau a:paapa:na: wotu handeteke hamana:e laa haemekeme. 9 Kutupa Dieisoni amedama: mo kapomanima: lo wieke tupa: mo kode hamboemena: laa mani aneke halemeke handa da tapaemekeme.

Betia da pa:ta: haemekeeki

10 Koto kone mo Ketiso haliwekima: Polo Sailasi yaapo Betia da pa:ta: timba kone tapaemekeme. Kutupa mo da pa:ta: opolo puata: Diu haliwekina: pi hotu haemeke da pa:ta: pemekeme. 11 Mo da Diu haliwekima: Desalonaika Diu haliwekima: pimiki hau na piki pa epeke tupa: hata: homu pea mo hande pi opuaata: Ota:ekipe la handuluekema: mo Baibolo buka pa:ta: yata:pa nate paeyao weiya:tiki pimikime. 12 Koto ekina: paeyaoma: pi mimikime. Kutupa mandane Kitiki wanda:weki tiekemanu make mandane Kitiki haliweki wopu make pi mimikime. 13 Kutu pimikipate mo Desalonaika Diu haliwekima: Poloma: mo Betia da pa:ta: make Koda:na: pi ale wala:la:me pi opuata: koto pa:ta: make a:paata: pa wanda:hali sutiaaso hata: mineke panka: tiaemekeme. 14 Kutupa mo Ketiso haliwekima: Polota: oni dawala ikali nane tapaemekepate Sailasi Timodi yaapota: koto pa:ta: haepekeme. 15 Hande Polo hatuku pemeke haliwekita: mo A:ta:ni da nane ipiki hatuku puaata: Poloma: Sailasi Timodi yaapo do pa:ta: ai epena: lolo pupe leeke pi opuaata: pa la:ka:la pemekeme.

A:ta:ni da pa:ta: haemekeeki

16 Kutupa Polota: A:ta:ni da pa:ta: mo hali yaapo epena: handeteke hata: mo daoni teke da toopi tima: wepia wimiki ale manuma: tumba:pa peekeeki handolo hata: ipika: pukima: ka:nda:ma: wotu homeekeme. 17 Koto ekina: mo pi hotu haemeke da pa:ta: mo Diu haliweki Koda: pa:ta: hone wopu wimiki haliweki amẹlẹ mo makedi pa:ta: haemeke haliweki amẹlẹ make nate paeyao pi yokaalu pea:tiki pimikime. 18 Kutupa mandane Epikutiani Sitoiki sukulu tapake yaapona: haliwekima: Polo manda:hande pea alota: Do hande pi wopu ala: halima: eki leliepe lemekeme. Mandaneeki manuma: alota: Da ma:nda: nane koda: manuna: hau wala:la: hali ya:ka:ta:me lemekeme. Poloma: Yesu pa:ta: make mo hande wanda:hali homa pa tiaalo piekeeki waleeke handa lemekeme. 19 Kutupa Polo handa: mea mo hande A:tiopeikusi da pa:ta: hatuku pua alota: Nakana:ma: koto hande wale panake pi niki pa:ta: pa la kie lemekeme. 20 Nakana:ma: amba: na wale pimanu waleleme. Kutupa koto pi teke opuluekema: hone pa:la:me lemekeme. 21 Mo A:ta:ni da haliwekima: make kimisu a:pa pitimiki haliwekima: make koto

pa:ta: hata: nate paeyao aleta: ma:nda: hone na wiki panake waleeke pi ombu opuluekema: hotu haemekeme.

22 Koto ekina: Poloma: mo A:tiopeikusi da tukiki pa:ta: tiao hata: alota: A:ta:ni haliwekio. Ika: temoko pa:ta: hone wopu u haleme ekita: handolome leekeme. 23 Ika: panda:puniao hata: yeni pu haleme ale manuta: pulu hata: handoa:pate pa ika: oloda homekena: mo wape pa:la: pi ma:nda: dupa handa: ua:me. Na hando hala: Tekehalina: ekie handoa:me. Kutupa koto ikana:ma: panda:puniao hata: na hando haleme Tekehalina: pi kone ame iki pa:ta: walolome leekeme. 24 Do kenke ya yaapo tukikina: hala: ekimanu paeyao make wepia haena: la:la: Koda:ta: hepeni kenke yaapo Tekehali hata: haliwekima: a:eteleme damanu pa:ta: na hao hala:me leekeme. 25 Kutupa kenke haliwekima: ipika: e pokaena: na la:la:me. Ipika: kone ana:na: hala:me. Ipikana:ma: kone haliweki paeyao pa:ta: la:ma: peao pomu haena: ala:eki make pomo mina:la:eki make ala:ta: ala:ta: paeyao make ku hala:me leekeme. 26 Hali homeke pa:ta: kone ipikana:ma: wanda:hali paeyaona: tapakemanu kenke paeyaona: mea haena: la:la:me leekeme. Kutupa ika: natemanu wiaota: ika: kenke tombomanu wiaota: 27 Koda: pa:ta: hone witolo hata: ipiki weimika:na:ta: handa: wina:yeke piekeme leekeme. Kutu piekepate niki paeyaota: ipiki tekepa:ta: haloma:me leekeme. 28 Ika: mandane emeli lemeke haliwekima: lemeke tupa:

Ipiki pa:ta: la:ma: pea pomu hata: hao haloma:me. Ipika: weki wandiki ota: hata: pitoloma:me lemekeme leekeme.

29 Kutupa nikita: ipika: weki wandiki hata: Koda:ta: haliwekima: hone niminao kolo silipa toopima: wepita:la: alema: handa:la:me hone na umana: pea:pa:pekealeo. 30 Hone wopu na wimiki pita:ta: Koda:ma: pa pina: leekepate ameta: kenke wanda:hali paeyao pa:ta:ta: Ika: hoke hau mina:pa:lao hone ma:nda: la:ka:la wina: lapa:peke ala:me. 31 Pa ekipeke ipikana:ma: nate amba: wiaeyeke handa ala:me. Koto natena: ipika: haena: la:la: hali homekema: kenke wanda:hali paeyao pa:ta: pi yokaalu tikitikina: pina: lelieke leekeme. Kutu pulu pa:la: ekita: wanda:hali paeyaoma: opua Ota:ekie hone wina:yeke mo hande halita: homa peneme yao paa mea tiaeyekeme laa leekeme.

32 Kutupa mo hande homa pa mea tiaeyekeeki opuaata: mandane haliwekima: ki taemekepate mandane haliwekima: alota: Do alo ekina:ta: hoto ma:nda: naka: pi opulumekee laa lemekeme. 33 Koto ekina: Polo opulu bao peekepate 34 mandane haliwekima: ipiki pa:ta: talaata: pi mimikime. Mo A:tiopeikusi hali homeke Dionisiusi make wanda: ma:nda: Damatisi make mandane haliweki amele pi mimikime.

18

Kotindi da pa:ta: haemekeeki

1 Kutupa A:ta:ni da mina:pa:lao mo Kotindi da nane puaata: 2 Diu hali homeke Akuila mo Pondasi da nane hali kone pua handeekeme. Koto halita: ipika: weteke Pisila yaapo mo Ideli nane mina:pa:lao panake a:pa haepekeme. Mo Sisa Kolodiusima: Diu wanda:hali paeyaota: Loma: da mina:pa:lao pupe leeke handa epepekeme. Poloma:ta: ipiliki handuluekema: ipilika: da pa:ta: peekepate 3 mo tooli make Polo make homeke e poko haemeke handa Polota: ipiliki amele pelia hao hatiki peaata: palai damanu epeaaso tumbulu haemekeme. 4 Kutupa Hoto Pila: Nate paeyaona: mo pi hotu haemeke da pa:ta: Diu haliweki make Kitiki haliweki make ika: hone la:ka:laluekema: pi yokaalu pia:tiki pu hayekeme.

5 Kutupa Sailasi Timodi yaapo Ma:sedonia nane hao opolo epepeke pita:ta: Poloma: mo Diu haliweki pa:ta: Yesuta: Ketisoe la waluekema: hone wotu wia wala:tiki pu hayekeme. 6 Kutu piekepate ipiki tolu luekema: pi la la pimiki pita: Poloma: ipika: dau tandela iki pa:ta: alota: I̲ dia:me. Ika: youna: ika: we mendia:pa:peke leekeme. Ya ketete dia:me leekeme. Ameta: Diendaili wanda:hali pa:ta: pulume leekeme. 7 Kutupa Diu haliweki mina:pa:lao Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu hayeke hali homeke Taitasi Diasedasina: da pa:ta: peekeme. Mo halina: data: mo hande pi hotu haemeke da nepoko nane kone hayekeme. 8 Mo pi hotu haemeke da you hali Kitisipusima: ipika: weki wanda: ame̲le̲ pi mimikime. Kutupa Kotindi wanda:hali wopuma: make Poloma: waleeke pi opua meaata: bapitaisi pimikime.

9 Kutupa Tekehalima: timba upama: tupa: Polo pa:ta: leekeme. Dupa. Paala:ma: homolo hata: neke pa na pitiki ya pi wala:tiki pu hapeke leekeme. 10 Pa ekipeke I̲ta: neke yaapo halome. Kutupa neke luekema: hali ma:nda: na tiaalieke leekeme. Do da pa:ta: ya wanda:hali wotu halememe laa leekeme. 11 Koto ekina: Poloma: ba pi homekena: sumba: yunki mindiki hata: haota: koto pa:ta: Koda:na: pi alemanu iki pa:ta: wala:tiki pu hayekeme.

12 Kutu piekepate Ka:liota: mo Akaya nane kapomani tieke haena: leeke pita:ta: mo Diu haliwekima: Polo luekema: apa:tao pi yokaalu puluekema: mea pua alota: 13 Do halima:ta: haliwekima: Lo Pimanu yambolo hata: Koda: pa:ta: panda:puniaena:yeke ika: hone la:ka:lao hala:me lemekeme.

14 Koto lemekepate Poloma: pi loluekema: haena: Ka:lioma: mo Diu haliweki pa:ta: alota: Diu haliwekio. Hoke hau ketete tieke piekena: yoluta: I̲ma: ika: pi opulu pua:pate 15 ika: Lo Pi manuna: lota: pita:la: ekita: kota: ika: kone epeaapa:peke. Koto pi manuna:ta: I̲ma: na lalueke. Ki pa:la:me leekeme. 16 Kutupa hama tolu liekeme. 17 Kutupa paeyaoma: mo hande pi hotu haemeke da handeteke hayeke hali Sosenisi da:ka:pe minaata: mo pi yokaalu pu haemeke da hama: nane hata: yombua baemekepate Ka:lioma: pi ma:nda: na leekeme.

A:ndioko da nane paa pemekeeki

18 Polota: nate mandane ekimanu koto pa:ta: haota: mo Ketiso wanda:hali mina:pa:lao hande Pisila Akuila tooli ame̲le̲ palai kawasona: pita Sitia nane pemekeme. Senkitia da nane hata: pi la: wiekeeki loluekema: ipika: itiki tunkuliekeme. 19 Kutupa Epesese opolo a:paata: ipiliki koto pa:ta: haena: laata: ipika: kone mo pi hotu haemeke da pa:ta: honda: pamba pua Diu haliweki ame̲le̲ pi yokaalu pimikime. 20 Mo haliwekima: Hosiki hapeke aleo lemekepate Poloma: Dia:me laaka:na: 21 mo haliweki mina:pa:lao pulu hata: alota: Koda:ma: hone pia:ka:na:ta: iki pa:ta: pa ipulueke leekeme. Kutupa palai kawasona: pita Epesese da mina:pa:lao peekeme.

22 Sesatia da opolo a:paata: mo siosi tapake handuluekema: a:meiya puata: oni A:ndioko da nane hola:pa:niao peekeme. 23 Koto pa:ta: hosiki hao hao peaata: mina:pa:lao mo Ka:leisia Pitikia yaapo nane hone tulaasa: wanda:halima: honkopu haena: titipu peaaso hata: pomu lopo hayekeme.

Apolosita: Epesese Kotindi da yaapo pa:ta: hayekeeki

24 Diu hali ma:nda: Apolosita: A:lekesa:ndia da hali mo Epesese da pa:ta: epeekeme. Ipikita: Baibolo buka pi hone wotu wia pi wotu yoka la:tiki pieke halie. 25 Hali ma:nda:ma: ipiki pa:ta: Tekehalina: hau amba: waleeke handa ipikana:ma: wele pieke hali hata: Yesuma: pieke ekimanu tikitiki yao walo hayekepate Dionima: bapitaisi peaeyekeeki pa:ta: homeke hone wiekeme. 26 Mo pi hotu haemeke da pa:ta: ipikana:ma: taka:lao hata: pi honda: mea waleekepate Pisila Akuila toolima: ipika: pi opuaata: ipiki hatuku mea pua

Koda:na: hau wopu walepekeme. 27 Ipikita: Akaya da nane poluekema: hone pieke pita: mo Ketiso haliwekima: A:pa:la:ma: polena:e laa oli da nane haemeke Ketiso haliweki pa:ta: pase wape pea alota: Do hali handa: mea:pa:peke lemekeme. Kutupa opolo puaata: Koda:ma: a:ta:ma: homa:la: ekina: pi mimiki wanda:halita: ipikana:ma: wotu petelo hayekeme. 28 Hande Baibolo buka pi walolo hata: Yesuta: ota: Ketisoe laa mo Diu haliwekita: penemena: hata: pima: bepolao hayeke handaa piekeme.

19

Polo Epesese da pa:ta: hayekeeki

1 Apolosi mo Kotindi da pa:ta: haena: Polota: mo hande potopinisi tukikina: yopu yopu pea Epesese da opolo epeekeme. Koto da pa:ta: mandane disaipolo haliweki handeekeme. 2 Ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Amba:ta: pi minolo hata: Holi Sipitidi mimipe leekeme. Kutupa mo haliwekima: alota: Dia:me. Mo Holi Sipitidi ala: ekita: hoto homeke a:nda: na opuma:me lemekeme. 3 Kutupa ipikana:ma: alota: Epina: bapitaisi hau pimipe leekeme. Ikana:ma: alota: Dionima: bapitaisi peaeyeke hauna: puma:me lemekeme. 4 Kutupa Poloma: alota: Dionima: wanda:halima: hone ma:nda: la:ka:la mina witolo haena: bapitaisi peao hayekepate wanda:hali pa:ta: alota: Ya hoki nane ipilie halina: pi mea:pa:peke laa la:la:me leekeme. Koto ekita: Yesu pa:ta: la:la:me leekeme. 5 Koto pi opuata: Tekehali Yesuna: bikina: bapitaisi pimikime. 6 Kutupa Poloma: ipika: kiki yaapo ika: youna: wieketa: mo Holi Sipitidi iki pa:ta: epeekeme. Kutupa pi ta:ta: ta:ta: kone laaka:na:ta: Koda:na: pimanu lemekeme. 7 Mo haliweki paeyaota: 12manu haemekeme.

8 Kutupa mo pi hotu haemeke da pa:ta: puata: sumba: tepona: hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: paala:ma: na homeke pi yokaalu pea:tiki pea honke alo hata: pi la:tiki piekeme. 9 Kutu piekepate mandane halikima: pi na miki ki hone witolo hata: mo hande Hauna: wanda:hali pa pitina: hoke pi lemeke pita: Polota: mo Ketiso haliweki amele koto haliweki mina:pa:lao puata: Taita:nusina: mombolo haemeke da pa:ta: nate paeyao pi yokaalu pea:tiki piekeme. 10 Koto hau pitolo haena: bapi yaapo yaapeekeme. Koto ekina: mo Eisia wanda:hali paeyaoma: Kitiki wanda:hali make Diu wanda:hali make Tekehalina: pi alemanu opimikime.

Sikipana: eiyeketiti

11 Koda:ma: Polo pa:ta: wele peaaso hata: na hando haemeke wele pita:la: ekimanu peaena: la:tiki piekeme. 12 Koto ekina: wanda:halima: Polona: yonkeleke pa:ta: taleeke dau munku tupa: tumbulieke ekimanu make hako leke howao yameeke daumanu make yeni haemeke wanda:hali pa:ta: mea pemekepate yeni tandelatiki pea hoke temokomanu opulu batiki pimikime. 13 Kutupa mandane pomuolo hata: mo wanda:halina: weleke pa:ta: pitieke hoke temoko tolu haemeke Diu haliwekima:ta: Yesuna: bikima: koto hau puluekema: taapemekeme. Ikana:ma: mandane hoke temokomanu pa:ta: alota: Poloma: wala:la: hali Yesuna: bikina: neke aloma:ma: yopuma lemekeme. 14 Koto hauta: mo yeni peao hayeke you haliwekina: you hali ma:nda: Siba ipika: eiyeke watake hata:ma: pimikipate 15 pa mo hoke temokoma: iki pa:ta: alota: Yesu handolome. Kutupa Polo make handolopate ikita: epi ameda ka:ta:pe leekeme. 16 Kutupa mo hoke temoko pitieke halima: mo haliweki pa:ta: pua ponkaalo hata: lu tumbua tumbua pea bepolayekeme. Koto ekina: mo haliwekita: ota: hoeyao pa loke hameke hata: mo da mina:pa:lao pindipa pemekeme. 17 Koto piekeeki mo Epesese da Kitiki pita: Diu wanda:hali paeyaoma: opuaka:na: paala:ma: homemekeme. Kutupa Tekehali Yesuna:

bikita: kende tia wiekeme. 18 Kutupa pi mimiki wanda:hali wopuma: a:paata: ika: pu haemeke ekimanu na a:mbaake kelepemekeme. 19 Kutupa make temoko pa:ta: yeni pu haemeke wanda:hali mandaneeki manuma: ika: buka-manu homeke alena: mea a:pa wanda:hali paeyaoma: handolo haena: tima: kitimikime. Kutupa mo buka paeyaona: mani make yata:pa handemekepate pa mo kinamanu 50 daoseni ana: piekeme. 20 Koto ekina: Tekehalina: pi alemanu daeyao kende tia pomu haemekeme.

Epesese da pa:ta: pi tieke laa wi lemekeeki

21 Kutupa hande pimiki ekimanu paeyeketa: Poloma: Diutuseleme da nane poluekema: Ma:sedonia Akaya yaapo nanema: lopa:la: poluekema: hone wia alota: Kutupa pua Loma: da nane make handolo pua:peke ya:la:me leekeme. 22 Kutupa ipiki tamba: mu haepeke hali yaapo Timodi Eta:situsi yaapo mo Ma:sedonia nane tapaota: ipikita: mo Eisia nane pa hayekeme.

23 Kutupa koto dina:ta: hande Ketiso hauna: a:nda: liekeeki tiaeyekeme. 24 Hali homeke Dimiditiasima:ta: silipa alemanu wepu hayeke halima: Atemisina: silipa wepia wieke alemanu wepitolo hata: kutu pu haemeke mandane haliwekima: make bisinisi wotu pu haena: leekeme. 25 Koto ekina: Dimiditiasima: mo hande haliweki make mo hande mandake e poko haemeke mandane haliweki make momba:lao iki pa:ta: alota: Haliwekio. Do pitoloma: bisinisi e pa:ta: nika: mani ipula:eki mu haloma: ekita: han-delememe leekeme. 26 Ikana:ma: do Poloma: pita:la:eki opua hando hale-meme leekeme. Do Epesese da homeke dia:la:pate mo Eisia nane paeyao pa:ta: make wanda:hali wopuna: puki la:ka:lao alota: Kikima: wepia ula: koda: sunuta: ota:eki dia:me lo halememe leekeme. 27 Kutupa nika: bisin-isina: hoke biki wiaapa:na: homeke dia:ya:la:pate mo hande koda:wanda: Atemisina: toopima: a:eya:la: yeni hau pita:la: da make pa aleta: ma:nda:ma: handilieke laata: kutupa ipika: pu hala:eki make hoeyaalieke. Mo hande Eisia wanda:hali make do kenke honiki honiki pa:ta: haleme wanda:halima: make do koda:wanda: pa:ta: yeni pu halemepate dia:me dupiki hau pilieke leekeme.

28 Koto pi opuaata: mineke tieke pankolo hata: wi la alota: Epesese wanda:halina: Atemisita: tiekee laa wi la:tiki pimikime. 29 Koto ekina: mo daoni wanda:halima: hone ti yokolo hata: Polona: ta:ma:ni pea pomu haemeke Ma:sedonia yankeketiti Kaiasi A:tisakusi yaapo yola: mea anke hao mo mombolo haemeke alena: pemekeme. 30 Poloma: ipika: honema:ta: mo wanda:hali pa:ta: polueke hone wiekepate mo disaipolo haliwekima: sa:sa: pimikime. 31 Kutupa Polona: yankeketiti mandaneeki manuma:ta: kalesete haliweki hata: kone ipiki pa:ta: pi tapao alota: Mo mombolo haleme alena: na pua:pe laa honke lemekeme. 32 Kutupa mo mombelemeke wanda:halima: hone ti yokolo hata: mandane haliwekima: wi ma:nda: la:tiki mandane hali-wekima: wi ma:nda: la:tiki pimikime. Kutupa mandane wanda:hali woputa: hone wotu na wiki pa mombelemekeme. 33 Mandane haliwekima:ta: mo Diu haliwekima: mea haena: lemeke hali A:lekesa:nda pa:ta: ha la lemeke handa ipikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: pi loluekema: ipika: kiki tindipao wanke yaeyekepate 34 ipikita: Diu halie laa handolo hata: paeyaoma: aowa: yaapo tupa: homeke pi ombu wi alo alota: Epesese wanda:halina: Atemisita: tiekee laa wi lo haemekeme.

35 Kutupa mo daoni kusikusi halima: mo wanda:hali paeyao homu peaoka:na: alota: Epesese haliwekio. Hande ya nanema: lopa:niaeyeke toopi ta:ta: mo hande Atemisi tiekena: yeni hau pita:la: da Epesese daoni pa:ta: hala: ekita: hali epima: na opa:la:pe leekeme. 36 Koto ekimanu tunkula paapeke na ya:leke handaata: ikita: pa hau na piki yopu hapa:peke aleo

leekeme. 37 Do hatuku epeme haliwekima:ta: nika: koda:wanda:na: hau na hoeyaake ipiki pa:ta: hoke pi na lememe leekeme. 38 Koto ekina: Dimiditiasi ipika: e mandake pokeleme haliwekita: ma:nda: pa:ta: ketete ula:me hone wimika:na:ta: kota: pi yokaalu pu haleme damanu hala:me. Kutupa mo pi yokaalu pita:la:eki handeteke haleme haliweki make hao halememe. Ma:nda: pa:ta: pua lena:e leekeme. 39 Kutupa pi ma:nda: make loluekema: hone wimika:na:ta: mo hande mombolo haloma: ekina: a:pa lapa:peke leekeme. 40 Nikana:ma: ame pa hameke hone mateke pi laa wi lomeke handaata: niki pa:ta: samani pea:peke ya:la:me leekeme. 41 Kotoeki laaka:na: wanda:hali tapaa tapaa piekeme.

20

Mo Ma:sedonia Kitiki yaapo pa:ta: pemekeeki

1 Mo hande poiya: poiya: la: alualu pimikieki upa lopa haena:ta: Poloma: hone tulaemeke wanda:hali wi la: mepi pea iki pa:ta: sa:tiaasa: pimanu laata: a:taloe laa koto pa:ta: mina:pa:lao mo Ma:sedonia nane peekeme. 2 Koto da pa:ta:manu pi waloendi pitolo hata: wanda:hali honkopu ha tiatiki piekeme. Kutupa hao Kitiki kenke nane opolo puata: 3 sumba: tepo koto pa:ta: hayekeme. Sitia nane poluekema: tikitiki yaaso haena: Diu haliwekima: ipiki luekema: a:nda: lombo haemekeeki opuaata: paa la:ka:la mo Ma:sedonia nanema: lopa:la: yapulueke hone wiekeme. 4 Mandane haliweki ipiki amele mandakena: pemekeme. Paitusina: eiyeke mo Betia da hali Sopade make A:tisakusi Sekundusi yaapota: Desalonaika da hali yaapo make mo Debi da hali Kaiasi make mo Eisia potopinisi hali tepota: Timodi Tikikasi Totobimasi koto hali tepo make Polo amele mandakena: pemekeme. 5 Iki amba:la titina: pua mo Todoa:si da pa:ta: niki pomono hando haemekeme. 6 Nikana:ma:ta: mo hande Na Pombei Yaake Palaowa Ne pamba paeyeketa: Pilipai da pa:ta: hata: palai kawasona: pita pulu hamono nate yunki hata: paeyeketa: mo Todoa:si da pa:ta: opolo puata: mo haliweki amele mandake pa:ta: hamono pula homeke yapea:me.

Poloma: paeyaaso hata: Todoa:si da handolo peekeeki

7 Mo Sande natena: nikita: palaowa pindi pindi puluekema: momba:la hamono Poloma: mo wanda:hali pa:ta: pi walea:me. Ipikana:ma: da ka:la:paaso polueke hone wiaata: timba buta:hokina: make pi ombu walea:me. 8 Kutupa nikana:ma: momboloma: da mandata: lamepa wopu tea:me. 9 Kutupa wekihali homeke Yuta:kusita: windo lombaeya: pa:ta: pitia:me. Kutupa Poloma: pi ombu alo pitina: mo wekihali u tonda:pao pita u pelia:me. Kutupa u ota: pelia:pate da yaapo ankulao oni kenkena: lopeeke handa pua mea a:meiyaemepate ota: homea:me. 10 Kutu pimipate Poloma: hola:pa:niao kenkena: hata: panda:puniao mo wekihali hopula: mea alota: Paala: na hake hone na wia:pe. Ipikita: pa do da:ta pila:me lea:me. 11 Kutupa Polota: paa a:meiya puata: palaowa pindi pindi pea naaka:na:ta: iki amele pi ombu alo alo pita da kelepeeke handa mina:pa:lao peekeme. 12 Kutupa hande wekihali da:ta tiao hayeke handa hone wopu bao hatuku pemekeme.

Todoa:si da mina:pa:lao Mailitasi da pa:ta: pemekeeki

13 Kutu pia:pate niki amba:la puata: mo palai kawaso tiekena: pitata: Todoa:si da mina:pa:lao Polota: Asosi da pa:ta: manda:hande puluekema: poma:me. Poloma: niki pa:ta:ta: Pota:na: pua mo Asosi da pa:ta: opolo a:pono pupe leeke handa poma:me. 14 Mo Asosi da pa:ta: manda:hande pea Polo make kawasona: a:pa pitata: Mitilini da pa:ta: puata: 15 da

ma:nda: kelepeeketa: Seose hoki teke pa:ta: opolo poma:me. Da ma:nda: kelepeeketa: Sa:mosi pa:ta: puata: kutupa da ma:nda: kelepeeketa: Mailitasi opolo poma:me. 16 Poloma: ipika: honema:ta: mo Eisia nane haena: nate paeyaama:na: Epesese da lombei pupa puata: mo hande Diutuseleme da pa:ta: opolo polo pa:la: nateta: Pendikosi nate ai na paeyeke haena: opolo puluekema: hone wia:me.

Tondiki haliweki mina:pa:lao poluekema: hata: leeke pimanu

17 Kutupa Mailitasi da hao mo Epesese da nane pi tapaasota: mo siosi wanda:hali handeteke haemeke tondiki haliwekita: ipiki pa:ta: epena:yeke pi tapaeya:me. 18 Kutupa mo haliwekita: ipiki pa:ta: opolo epeme pita:ta: ipikana:ma: iki pa:ta: alota: Ita: Eisia nane panake a:pa iki pa:ta: haowa: ekita: ikana:ma: handememe lea:me. 19 Ima:ta: e alo hata: homu peaata: Tekehalina: hau peaaso hano hande Diu haliwekima: I luekema: taapolo hata: ka:nda:ma: homaemeeki manuta: handememe lea:me. 20 Iki epeaalo pia:eki iki na a:mbaake walo haowa: ekita: handememe lea:me. Kutupa da ma:nda: pa:ta: make momba:la pitimi tukiki pa:ta: make walo haowa: ekita: handememe lea:me. 21 Kutupa Diu wanda:hali pa:ta: make Kitiki wanda:hali pa:ta: make ika: Koda: pa:ta: hone ma:nda: la:ka:la: mina: wiaata: nika: Tekehali Yesu Ketisona: pi miniki haena:yeke walo haowa: ekita: handememe lea:me. 22 Kutupa ameta: I do handa:pe lea:me. Holi Sipitidima: I hone yapa: peaaso haena: Diutuseleme da nane pulume. Kutupa koto alena: I pa:ta: pulu pa:la: hau I mata:la:pate 23 mo Holi Sipitidima: daoni paeyao pa:ta: mo dipula pita: tanda pulu pa:la:eki I la ku hala:me lea:me. 24 Kutu pa:la:pate ya lokena: hau hone na witolome laa tombona: opolo puaata: ya Tekehali Yesuma: walea: hau amba:la paeyaalueke lea:me. Hande Koda:na: pa hameke a:ta:ma: homo hala: Pi Seliapo la kitoloeki loa:me lea:me.

25 Kutupa ameta: opua:pe. Iki paeyao pa:ta: pominolo hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki waloendi pu haowa:pate Ima: handolome. Ya leke mineke paa na handilimikie lea:me. 26 Koto ekina: iki pa:ta: pi do alo handa:pe lea:me. Ita: hau ma:nda: dia:me yako pilume. Iki paeyaona: we I pa:ta: dia:me lea:me. 27 Ima:ta: pi ma:nda: na a:mbaake Koda:na: hau paeyao iki pa:ta: waloa:me lea:me. 28 Holi Sipitidima: ikita: handeteke halo peleme haliweki mea hamina: leeke handa ika: kone handeteke hao mo ma:na:titi paeyao make handeteke hapa:peke lea:me. Tekehalima: ipika: Eiyekena: wema: kone mieke tapake wanda:halita: ikana:ma: handeteke hapa:peke lea:me. 29 Ima: mina:pa:lao polua: natena: ka:la:ta: pu hala: tikene kika titima: iki pa:ta: a:paata: do ma:na: titina: a:ta:ma: ota: na homilimikie lea:me. 30 Kutupa iki pa:ta: kone mandane haliwekima: tiaota: mo Ketiso wanda:hali yola: muluekema: hoke pi alemanu lelimikie hone ulume lea:me. 31 Koto ekina: ikita: handeteke hao hapa:peke. Kutupa Ima:ta: bapi tepona: u pelia:la:eki yolao da ka:la:pa:la:eki yolao iki paeyao pa:ta: e alo hata: pi walo haowa: ekita: hone wia:pa:peke lea:me.

32 Kutupa ameta: Koda: pa:ta: make ipika: pa a:ta:ma: homa:la: pi ale pa:ta: make iki halolome. Ipikana:ma:ta: iki daeyaapeke yao ipika: talopu mea haena: la:la: wanda:hali amele ika: anke teke mulu pelemeeki ana:na: kia:peke ya:la:me lea:me. 33 Ima:ta: hali ma:nda:na: silipa kolo dau leke na polopaota: 34 ya do kiki yaapoma: e pokaa I amele haeme haliweki nika: mea:peke yeke ekimanu mu haowa: ekita: iki handememe lea:me. 35 Koto pua: ekima: nikana:ma: e wopu pokolo hata: honkopu na hake hali tamba: mumana:yeke waloa:me lea:me. Tekehali Yesuma: la:la: pi hone wia:pa:peke

dupae. Aleta: aleta: halolo hata: ota: ta:na:ma: homaasa:ekie. Minolo hata:ta: ota: wopu dia:me la:la:me lea:me.

36 Koto pi laaka:na: tumiki yotuao iki paeyao ameḷeḷe homeke pa:ta: pita: yeni pia:me. 37 Kutupa paeyaoma: e alo hata: Polo hopulu mea nunu pimime. 38 Ipikana:ma:ta: ya leke mineke paa na handilimikie leeke handaa a:ta:ma: wotu homememe. Kutupa mo palai kawaso pa:ta: ipiki hatuku pememe.

21

Polota: Diutuseleme da nane peekeeki

1 Nikana:ma: koto wanda:hali pa:ta: a:taloe la iki mina:pa:lao poma:me. Palai kawasona: pitata: tikitikina: tunkula pua Kosi da pa:ta: poma:me. Kutupa da ma:nda: kelepeeketa: Lodesi da pa:ta: opolo puata: pa mo Padata da pa:ta: poma:me. 2 Koto da pa:ta: hata: Pinisia nane polu pia: palai kawaso ma:nda: handa: wiaata: koto kawasona: pita poma:me. 3 Koto pulu hata:ta: Saipotasi hoki handoma:pate koto hoki nepoko nane pua mo Sitia nane poma:me. Taiya da pa:ta: opolo puata: kenkena: hola:pa poma:me. Koto Taiya da pa:ta: mo kawasona: mea wia pemeke alemanu londolo wimime. 4 Koto pa:ta: pua mandane disaipolo wanda:hali handa: wiaata: pula homeke iki ameḷeḷe pelia haoma:me. Holi Sipitidima: ika: hone u tiaaso haena: ikana:ma: Polo pa:ta: alota: Diutuseleme da nane na pua:peke aleo laa lememe. 5 Koto lemepate nikita: koto da pa:ta: iki ameḷeḷe haoma: di paeyeketa: iki mina:pa:lao poma:me. Koto haliweki paeyaoma: ika: weki wanda: paeyao ameḷeḷe make daoni nane niki hatuku tapaalo epememe. Kutupa niki paeyaoma: koto dawala ikali tea:na: tumiki yotuao pita: yeni puma:me. 6 Niki paeyaoma:ta: a:taloe la alu alu peaata: nikita: mo palai kawasona: pitulu pomono ikita: da la:ka:la pememe.

7 Nikita: Taiya da mina:pa:lao kawasona: pita mo Tolemese da pa:ta: opolo poma:me. Koto pa:ta: haeme Ketiso wanda:hali kiki mina: alu alu pea hoto homeke iki ameḷeḷe poluma:me. 8 Da ka:la:paota: mina:pa:lao mo Sesatia da nane opolo puata: kutupa hande pi walo haya: hali Pilipina: da pa:ta: honda: pamboma:me. Mo Diutuseleme da nane amba: hande maḷeke limi 7 dikoni haliweki kone homeketa: ipikie. 9 Kutupa ipika: wandiki tonkoputa: Koda:na: pi la: u haemeke potopede wandikitonu haemekeme. 10 Nate mandaneeki koto pa:ta: hamono potopede hali homeke Akipasi Diudia nane hao epea:me. 11 Kutupa niki pa:ta: a:pata: Polona: ba:ta:ido hako meaata: anke kiki ipika: kone tonkao alota: Holi Sipitidima: do ala:me lea:me. Mo Diutuseleme da nane Diu haliwekima: do ba:ta:ido hako teke hali mea tonkao mo Diendaili haliweki pa:ta: ipiki mea hatuku pelimikie ala:me lea:me.

12 Kotoeki opuaata: koto pa:ta: haeme wanda:hali ameḷeḷe nikana:ma: Polo pa:ta: Diutuseleme da nane na polena:e laa honke loma:me. 13 Kutupa Poloma: alota: Ikita: do e e aleme ekima: ya puki hoeyaaluekema: alemepe lea:me. Ima:ta: Tekehali Yesuna: bikina: mo Diutuseleme da nane dipula pituluekema: homeke na loa:me. Ota: homuluekema: kone tikitiki yao halome lea:me. 14 Kutupa ipika: hone la:ka:laapeke na yeke handa nikana:ma: kiao alota: Tekehalina: hone pa:la:eki pina:e loma:me.

15 Kutupata: nika: ala:ta: ala:ta: hombo pea wia oli Diutuseleme da nane poma:me. 16 Kutupa mandane Sesatia Ketiso wanda:halima: niki ameḷeḷe puata: mo Saipotasi hali Menasonita: titina: pi mieke hali ipika: da pa:ta: hamonoyeke niki hatuku pememe.

Poloma: Dia:mesi handolo peekeeki

17 Diutuseleme da nane poma: dina:ta: Ketiso wanda:halima: ta:na:ma:
homolo hata: niki handa: mimime. 18 Kutupa da ka:la:paota: mo handeteke
haemeke tondiki haliweki paeyao pitina: Polo amẹlẹ nikita: Dia:mesi han-
dolo poma:me. 19 Kutupa Poloma: keiyae pi laa ipikana:ma: amba: pi wala:
tia pomieke pita: Koda:ma: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: pieke ekimanu
homeke homeke lo la hala:tiki pia:me. 20 Kutupa mo haliwekima: kotoeki
opuaata: Koda:na: pi laememe. Kutupa ipiki pa:ta: alota: Kameo. Hande
Diu haliweki paeyaoma: pi mimiki ekita: handeleme. Paeyaoma: hande Lo
Pimanu opuluekema: hone wotu witelemepate 21 mandane haliwekima: iki
pa:ta: lemekeeki dupa. Hande hali Poloma: mo Diendaili wanda:hali amẹlẹ
haleme Diu haliweki pa:ta:ta: Mosesima: waleekeeki mina:pa:lao ika: wek-
isunu sekemesaisi hau na piki Diu haliwekima: pita:la:eki na pea:pa:peke
laa walo hala:mee alememe lememe. 22 Koto ekina: eki pumana:pe. Mo
haliwekima: neke epeleeki ota: opilimikie lememe. 23 Koto ekina: nikana:ma:
neke pa:ta: lolo poloma:eki pea:peke lememe. 24 Tonkopu haliwekima: nindi
pea do halememe. Do haliweki amẹlẹ hata:ta: naka: loke epeao kutupa ika:
you itiki makole mina:yeke ika: yenki halawapeke lememe. Koto ekina:
paeyaoma: naka: hande Lo Pimanu opiteleeki handolo hata: neke pa:ta: leme
pimanu na opilimikie lememe. 25 Kutu pa:la:pate hande pi mimiki Diendaili
wanda:hali pa:ta: wape tapaaso dupiki pi loma:me. Ikana:ma: toopi tima:
wepia ula: alemanu pa:ta: lia hala:eki na neke we make na neke da:ka:pa:
mina homaasa:eki make na neke kutupa loke hoeyaasa:eki make na pina:e
loma:me lememe. 26 Kutupa Poloma: mo hande haliweki hatuku puata: da
ka:la:paota: iki amẹlẹ ipika: loke epeao mo tembolo da tukiki pa:ta: honda:
pambaata: pua hande loke epeaasa: ekina: natemanu la ulu ekima: make mo
haliweki paeyaona: yenki halawaaluekema: pemekeme.

Tembolo da pa:ta: Polo da:ka:pa: minimikieki

27 Hande nate watake hata: paeluekema: haena: mo Eisia nane hao epe-
meke Diu haliwekima: Polo mo hande tembolo da tukiki pa:ta: hayekeeki
handaata: wanda:hali paeyao sutiao Polo da:ka:pa: mina hata: alota: 28 Isulai
haliwekio. A:pa niki pa:ta:la:pe lemekeme. Nika: wanda:hali pa:ta: make
mo hande Lo Pimanu pa:ta: make do da pa:ta: make wanda:hali paeyaoma:
hoke hone wina:yeke la:tia pomina:la: hali doe lemekeme. Kutupa make do
tembolo da tukiki pa:ta: Kitiki haliweki hatuku a:paata: do pi ula: da amba:
hoeyaeya:ka:ta:me laa lemekeme. 29 Amba:ta: Polo mo hande Epesese da
hali Totobimasi yaapo daoni nane pomipikieki hando hao ika: honema:ta:
Poloma: koto hali tembolo da tukiki pa:ta: hatuku mea pulu pia:me hone
wimikime.

30 Kutupa mo daoni wanda:hali paeyao tiao anke hao pua homeke pa:ta:
momba:la hata: Polo da:ka:pa: mina mo tembolo da hama: nane yola: mea
pua kutupa kuta kone mo pota:manu hambemekeme. 31 Kutupa Polo
ota: lia homaaluekema: taapolo haena: hali ma:nda:ma: mo hande Loma:
ami haliwekina: tumiki hali pa:ta: pua alota: Diutuseleme da wanda:hali
paeyaoma: momba:la hata: wi laa pa pi taka:lake la alu alu pitelememe
pua leekeme. 32 Koto pi opuata: mo tumiki halima: ai koto kone ipika:
ami mandane haliweki ika: opisa haliweki tonka:na: oni wanda:hali pa:ta:
anke hao hatuku peekeme. Kutupa wanda:halima: mo ami tumiki hali
ipika: ami haliweki amẹlẹ epemekeeki handaata: Polo litolo haemeke ekita:
mina:pa:laemekeme. 33 Kutupa mo hande a:nda: tumiki halima: a:pa Polo mi-
nata: seni pu yaapoma: hotape leekeme. Kutupa Polota: hane halipe eki hau
pia:pe laa lota: piekeme. 34 Mo mombelemeke haliweki mandane ekima: pi
ma:nda: wi la:tiki pa mandaneeki manuma: pi ta:ta: wi la:tiki kutupa wi la:tiki

pimiki ekima: a:nda: tumiki halima: opua:peke na yeke handaata: Polota: mo ami haliwekina: hala: da pa:ta: hatuku pupe leekeme. 35 Kutupa mo wata:pe lieke alena: opolo peekepate pa mo mombela mineke pambemeke haliwekima: pasa:tei pua:tiki pemeke handaata: mo ami haliwekima: Polo kikima: mina:liao opa:liaemekeme. 36 Pate mo haliwekima: telia: mea pulu hata: wi alo alota: Homena: lie laa la:tiki pimikime.

Poloma: ipikana:ma: kone ipika: pi leekeeki

37 Poloma:ta: mo ami haliwekima: ika: hala: da tukiki pa:ta: ipiki hatuku opolo puluekema: haena: mo a:nda: tumiki hali pa:ta: alota: Neke pa:ta: pi siki lonope leekeme. 38 Kutupa mo somema: alota: Kitiki pita: neketa: opelepe leekeme. Neketa: mo hande Idiepi hali dia:ya:ka:ta:pe laata: Neketa: kapomani mea lopaaluekema: mo 4 daoseni pi uleke yambolo haemeke haliweki sutiao mo hapu hayeke alena: hatuku peeke hali dia:ya:ka:ta:pe leekeme. 39 Poloma: alota: Ita: Diu halie. Mo Silisia nane Tasa:si teke da tiekena: da hali hao epoa:me leekeme. Wanda:hali pa:ta: pi loluekema: neke pa:ta: honke alome leekeme. 40 Kutupa mo halima: A:pa:la:me lolena:e leeke handa Poloma:ta: mo wata:pe manda hata: ipika: kikima: wanda:hali pa:ta: pi paape laaka:na: ikana:ma: pi pi na leke haena: Poloma: mo Hibulu pi laa iki pa:ta: alota:

22

1 Kame apa:titio. Iki pa:ta: Ima: ame do alo pi opua:pe leekeme. 2 Kutupa iki pa:ta: ipikana:ma: Hibulu pi laa leekeeki opuaka:na: pi pi na leke pa haemekeme. Kutupa ipikana:ma: iki pa:ta: alota:

3 Ita: Diu hali mo hande Silisia nane hala: da Tasa:si da pa:ta: I mendiekepate do daoni tukiki pa:ta: daeya polome. Kutupa Kamalielena: sukulu da pita nika: apa: amedana: Lo haumanu sukulu wotu peaka:na: ikana:ma: Koda: pa:ta: ame hone wotu witeleme tupa: Ima: make hone u halome. 4 Kutupa do hande Hau pita:la: ekita: amba:ta: Ima: a:nda: wotu litolo hata: wanda:hali da:ka:pa: minata: dipula da pa:ta: mea lopao haowa:me leekeme. 5 Mo yeni peao haleme you haliwekina: you halima: make mo kalesete haliwekima: make handememe leekeme. Mo haliweki pa:ta: ika: Damasikasi hameke titina: pasemanu meaka:na: oli da nane Ketiso wanda:hali muluekema: poa:me leekeme. Mo wanda:hali mea tonkao Diutuseleme da nane hatuku a:pa panisi peaaluekema: pua:me leekeme.

Poloma: ipika: hone la:ka:la: miniekeeki

6 Pota:na: puaka:na: mo Damasikasi da nane opolo poluekema: pulu hano nate you tikekena: haena: oli ya nanema: epea: paa tiekema: I hapisa: pea to hopa:liaeya:me leekeme. 7 Ita: kenkena: honda:pa lopa wiono pi hola:makema: I pa:ta: dupa la:niaeya:me. Solo. Solo. Ekipeke I pa:ta: a:nda: litelepe laa la:niaeya:me. 8 Kutupa Ima: alota: Tekehalio. Neketa: epika:ta:pe laa la:liaowa:pate ipikana:ma: alota: Ita: Na:sa:tete hali Yesue. Nakana:ma: I pa:ta: a:nda: liteleke pua:me laa la:niaeya:me. 9 Kutupa I amele haeme haliwekima: hande paa pia:eki handemepate oli ya nane pi la:niaeya: halina: pi hola:maketa: na opimime leekeme. 10 Kutupa Ima: alota: Tekehalio. Eki peonope loa:me. Kutupa ipikana:ma: I pa:ta: alota: Tiao. Mo Damasikasi da pa:ta: pua pitika:na: ma:nda:ma: a:pa naka: pulu peleeki la kilieke laa la:niaeya:me. 11 Mo hande paa wotu pieke handa Ima:ta: handa:peke na yeke hano mo I amele haeme haliwekima: yaka kiki mina mo Damasikasi da pa:ta: I hatuku pememe. 12 Kutupa hali ma:nda: A:na:naisita: hande Lo Pimanu wotu opu hayeke hali make koto pa:ta: haemeke Diu haliweki paeyaoma:

ipika: pi lao hatiki pimiki hali I̲ pa:ta: epoa:me. 13 Kutupa teke pa:ta: hata: I̲ pa:ta: alota: Ya kame Soloo. Ameta: naka: leke ki laa handa:peke laa lea:me. Kutupa koto kone yaka leke ki leeke handa ipiki handoa:me. 14 Kutupa ipikana:ma: alota: Nika: apa:meina: Koda:ma:ta: neketa: ipika: hone pa:la:eki handoelena: make ipika: Tikitikina: hala: hali handolo hata: ipika: kakema: la:niaeya: pi ho̲la̲:make opuelena:yeke neke ma̲leke lila:me. 15 Koto ekina: nakana:ma: mo naka: handeeki make opieki make wanda:hali paeyao pa:ta: la hala:tiki pilipikie. 16 Kutupa ameta: ekipeke hando halepe. Tiao pua bapitaisi hau pea ipika: bikina: wi alo hata: naka: hoke hau pi ekimanu tanda:pena: lapeke lea:me leekeme.

Poloma: Diendaili wanda:hali pa:ta: pi laena: wi leekeeki

17 Kutupa I̲ma: Diutuseleme da nane paa a:pa hata: mo tembolo da tukiki pa:ta: yeni pitolo hata: upama: leke 18 Tekehali handoa:me. Ipikana:ma: I̲ pa:ta: alota: Ya la halawaasa:eki do wanda:halima: na opilimikie. Koto ekina: a̲i tiao do Diutuseleme da mina:pa:lao pua:peke laa lea:me. 19 Kutupa I̲ma: hombo peaaso alota: Tekehalio. Mo pi hotu haleme damanu paeyao pa:ta: I̲ma:ta: naka: pi mimi wanda:hali mea yombua:tiki pea dipula mea lopatiki pua:eki mo haliwekima: handememe. 20 Kutupa naka: la halawaeya: hali Sidipenina: we lopaeme pita: I̲ make koto pa:ta: hata: I̲ma: make a:pa:la:me lipe laa ipiki limi haliwekina: daumanu miniki haowa:me loa:me. 21 Koto loa:pate ipikana:ma: I̲ pa:ta: alota: Pue. I̲ma:ta: papate kone pa mo Diendaili wanda:hali pa:ta: neke tapaalueke lea:me leekeme.

22 Hande wanda:halima: Polona: pi amba: opimikipate mo koto leekeeki opuaata: taka:lake pi la alu alu pea alota: Do hali lumana:e. Apa:e. Ipikita: ota: homaena: lapeke aleo leekeme. 23 Kutupa pi taka:lake pi la alu alu pitolo haena: ika: daumanu wankea wankea pitolo haena: dokolo apolo lopaliaaso haena: 24 mo a:nda: tumiki halima: Polota: mo baliki da pa:ta: hatuku mea epena: laaka:na: mo haliwekima: ipiki pa:ta: koto taka:lake pi la alu alu pimiki ekina: teke weiluekema: Polo yombina: leekeme. 25 Kutu piekepate puma: Polo tonkaemeke pita: Poloma: ipiki teke pa:ta: hayeke ami opisa hali ma:nda: pa:ta: alota: Loma: da pamodi mea wia hala: halita: pi yokaalu na piki yumbolo hauta: ana: pa:la:pe laa leekeme.

26 Koto pi opuaata: mo opisa halima: hande a:nda: tumiki hali pa:ta: pua alota: Eki puluekema: pitelee laa do halita: Loma: pamodi wia hala: halie leekeme. 27 Koto ekina: mo a:nda: tumiki halima: Polo pa:ta: a:pa alota: I̲ pa:ta: la kie. Neketa: Loma: pamodi wia hala:ma: lea: halipe leekeme. Kutupa Poloma: alota: Aowe leekeme. 28 Mo a:nda: tumiki halima: alota: Yaka pamodi wia halo ekita: mani tiekema: hamboa:me laa leekepate Poloma: hombo peaaso alota: Kutu pa:la:pate I̲ mendia: alena: kone pamodi mea pua:me leekeme.

29 Hande Polona: pu hayeke ekina: teke weilu pimiki haliwekima: koto leekeeki opuaata: kuta kone yola: pamba tikitiki pua:tiki pua haemekeme. Kutupa mo a:nda: tumiki hali make Polota: hande Loma: pamodi wia hala: hali mea tonkao pua:ka:ta:me laa paala:ma: homeekeme.

Polota: ka̲le̲sete haliwekina: leke popelekena: hayekeeki

30 Kutupa da kelepeeketa: mo Diu haliwekima: Polo ba:sa: pimiki ekina: ota: teke lota: pu handuluekema: mo a:nda: tumiki halima: Polona: tonkaemekeeki ka:la:paka:na:ta: mo Diuna: yeni peao haemeke you haliweki make ika: ka̲le̲sete haliweki paeyao make mombelena: laata: Polota: mo haliweki pa:ta: hatuku mea a:pa haena: leekeme.

23

1 Kutupa Poloma: mo kalesete haliweki wotu handake witolo hata: alota: Kametitio. Hokeeki na piki Koda: pa:ta: epeke tupa: hatiki pea ame make hata: pua:me leekeme. 2 Kutupa mo yeni peao haemeke you haliwekina: you hali A:na:naisima: Polo teke pa:ta: haemeke haliwekima: Polona: kake da:ka:pa: lina:e leekeme. 3 Kutupa Poloma: ipiki pa:ta: alota: Koda:ma: neke lieke. Neketa: yayapiki hau pu hala: halie leekeme. Mo hande Lo Pimanu mana: leeke ekina: pi yokaalu puluekema: koto handeteke pilipateto hande Lo Pimanu na opiki nakana:ma: I pa lina: leme leekeme.

4 Hande ipiki teke pa:ta: haemeke haliwekima: alota: Koda: ipika: yeni peao haleme you haliwekina: you hali pa:ta: hoke pi pa lelipikipe lemekeme. 5 Kutupa Poloma: alota: Kametitio. Ipikita: yeni peao haleme you haliwekina: you halie hone na ua:me leekeme. Hande wape pea ula:eki doe. Naka: wanda:halina: you hali pa:ta: hoke pi na lapeke la:la:me leekeme.

6 Kutu piekepate Poloma: mo hande kalesete haliweki handaata: mo Sa:dusi Pa:tisi yaapo tapake haliweki a:pa pita: pelememe hone wia iki pa:ta: pi anekema: alota: Kametitio. Ita: Pa:tisi hali hata: Pa:tisi tapake weki mendia:me laata: Do I pa:ta: pi yokaalu piteleme ekita: hande I polo tupa: wanda:hali mea tiaalo pa:la: ekina: pitelememe laa leekeme. 7 Koto pita: Poloma: leeke handa mo Sa:dusi Pa:tisi yaapo tapake haliwekima: ape ape laa ka:ta: alu alu pea ta:ta: ta:ta: pea haemekeme. 8 Mo hande Sa:dusi tapake haliwekima: lo haemeke ekimanu dupa Homemeke wanda:hali paa na mea tialieke laa mo enisolo tapaketa: na hao hata: pelememe laa make mo temokomanu make na pita: pelememe laa lo haemekepate mo Pa:tisi tapake haliwekima: koto pi paeyao opu haemekeme. 9 Kutupa ape ape alo hata: mandane Pa:tisi tapake Wape pea wala:tiki pu haemeke haliwekima: tiao alota: Do halita: eki a:nda: ketete make na handa: witoloma:me. Enisoloma: o temokoma: ipiki pa:ta: la pia:pe niki mata:la:me lemekeme. 10 Kutupa mo hande ape ape daeyao lemeke handa mo a:nda: tumiki halima: mo haliwekima: Polo mea pa lusinki paama:na: ipika: a:ndeli miniki haemeke haliwekima: Polo pendilao mea mo ami haliwekina: hala: da pa:ta: hatuku pena:yeke pi laa tapaeyekeme.

11 Kutupa nate ma:nda:na: timba Tekehalima: Polo teke pa:ta: a:pa hata: alota: Honkopu hapeke. Do Diutuseleme da pa:ta: yaka pi la halawaeye tupa: mo Loma: da pa:ta: make pi la halawaalena:e leekeme.

Polo luekema: a:nda: lombemekeeki

12 Kutupa da kelepeeketa: Diu haliwekima: tome tome pamba nindi pea alota: Ne ikali ai na neke hata: Polo amba:la lumana:e lemekeme. 13 Kutupa mo 45 tupa: haliwekima: nindi pea koto lemekeme. 14 Kutupa mo yeni peao haemeke teke haliweki pa:ta: make mo tondiki haliweki pa:ta: make pua alota: Nika: kone ota: nindi tieke pea Ne ikali ai na neke hata: Polo amba:la lumana:e loma:me lemekeme. 15 Koto ekina: ikana:ma: mo kalesete haliweki amele hata: mo a:nda: tumiki hali pa:ta: pi tapaapa:peke dupa. Hande Polota: ipika: pi yokaalu ota: tikitikina: pumana:yeke hatuku a:pa:peke laa tapaapa:peke lemekeme. Kutupa Polota: ai na opolo pa ipulu haena: kone amba: lulumeke lemekeme.

16 Polo ipika: belikina: eiyekema: hande haliwekima: yuwia pituluekema: lemekeeki opua puata: mo ami haliwekina: hala: da tukiki pa:ta: honda: pamba Polo pa:ta: pua la haleekeme. 17 Kutupa Poloma: opisa hali homeke epena: wi la: mea alota: Do wekihalita: mo a:nda: tumiki hali pa:ta: la halena:yeke hatuku pua:peke leekeme. 18 Koto ekina: hatuku mea pua mo a:nda: tumiki hali pa:ta: alota: Hande dipula pila: hali Poloma: I wi la alota:

Do wekihalima: mo a:nda: tumiki hali pa:ta: pua la halena:yeke hatuku pua:peke lea:me leekeme. 19 Mo a:nda: tumiki halima: hande wekihalina: kiki mina hosiki mo pate leke hatuku pua tome tome la lota: pea alota: Eki pi la kuluekema: lepe leekeme. 20 Kutupa ipikana:ma: alota: Mo Diu haliwekima: tome tome pamba mo Polona: pi yokaalu tikitikina: puluekema: belia neke pa:ta: laa mo kaḷesete haliweki pa:ta: hatuku epoelena: honke lelimikie lememe leekeme. 21 Koto lelemepate nakana:ma: na opua:peke. Pa ekipeke mo 45 tupa: haleme haliwekima: nindi pea ne ikali a̲i na neke koto Polota: titina: amba:la lumeke laa pota:na: yuwia pita: tikitiki yao naka: lolo peleeki opuluekema: handeteke pita: pelememe laa leekeme. 22 Koto ekina: mo a:nda: tumiki halima: hande wekihali Pu la alota: Nakana:ma: ma:nda: pa:ta: pua I̲ma: la hala pua:me pi na lapeke leekeme.

Polota: mo kapomani teke hali Pilikisi pa:ta: tapaeyekeeki

23 Koto laaka:na: a:nda: tumiki halima: opisa hali yaapo epena: wi la: mea alota: Ame timba 9 okoloko tupa: mo ami haliweki 200 make hosi ma:na: hokina: pitu haleme ami haliweki 70 make dolo miniki haliweki 200 make Sesatia da nane pena:yeke ipilikana:ma: tikitiki yao haena: lapa:peke. 24 Kutupa Polo pitulu pa:la: ma:na:manu mea haena: laata: mo kapomani you hali Pilikisi pa:ta: yopu handeteke hatia hatuku pua:peke leekeme. 25 Koto laata: mo ami you halima: tameiya: homeke dupa wape piekeme.

26 Kolodiusi Laisiasima: nika: kapomani you hali Pilikisi neke pa:ta: keiyae alome. 27 Do halita: Diu haliwekima: da:ka:pa: mina hata: ota: luekema: taapolo haena: yaka ami haliweki ame̲le̲ I̲ma: opolo pua peteloa:me. Ipikita: Loma: pamodi mea wia hala: hali yeke handa pua:me.

28 Ika: ba:sa: pimi pi teke weiluekema: ika: kaḷesete haliweki pa:ta: hatuku poa:pate 29 mo ba:sa: pimi pita: pa ika: Lo Pi manuna: pimime. Koto ekina: ipikita: dipula mea pitapeke o homena: lapeke ekita: ana: na pa:la:me handa: ua:me. 30 Kutupa haliwekima: Polo luekema: tome tome pambemekeeki ma:nda:ma: I̲ pa:ta: la kieke handaa neke pa:ta: koto kone tapaasome. Kutupa ipiki pa:ta: ba:sa: piteleme haliwekima: neke pa:ta: hata: ba:sa: pina: loa:me loa:me laa wape piekeme.

31 Koto ekina: mo ami haliwekima: koto ika: you halina: mana: pi opuata: Polo meaata: timba kone mo A:ndipatisi da pa:ta: hatuku pemekeme. 32 Kutupa da kelepeeketa: mo hosi ma:na: hokina: pitu haemeke haliwekima: Polo hatuku mea tapaalo mo ami haliwekita: ika: hala: da pa:ta: paa la:ka:la epemekeme. 33 Kutupa Sesatia da nane opolo puata: mo kapomani you hali pa:ta: mo pase halaaka:na: Polo make hatuku pua haena: lemekeme. 34 Kutupa mo kapomani you halima: hande pase yata:paka:na: Polo pa:ta: lota: pea alota: Neketa: hando potopinisi halipe leekeme. Kutupa Polota: Silisia nane halie leekeeki opua 35 ipikana:ma: alota: Neke pa:ta: ba:sa: pimiki haliweki opolo epemeka:na:ta: kota: naka: pi opulueke leekeme. Kutupa mo Hetodina: da tieke pa:ta: mea pita kade haliwekima: handeteke haena:yeke leekeme.

24

Diu haliwekima: Polo samani pimikieki

1 Kutupa nate yunki hata: paeyeketa: mo yeni peao haemeke you haliwekina: you hali A:na:naisi make mandane handeteke haemeke tondiki haliweki make pi lalo pieke hali homeke Tetalusi make opolo epemekeme. Kutupa ika:

samani pimiki pi Polo pa:ta: mo kapomani you hali pa:ta: laaka:na: 2 kutupa Polo a:pa haena: mo Tetalusima: ipiki pa:ta: ba:sa: pitolo alota:

Epeke you hali Pilikisio. Neketa: niki handeteke hata: hone wopu wiki hali hale ekina: nikita: amba: kone a:nda: pelia hao haloma:me. Kutupa haloma:pate nakana:ma: make nika: kenke pa:ta: haloma: wanda:hali epeaaluekema: tikitiki hau peaasa: ekimanu amba: peaaleme. 3 Koto pele ekina: nikana:ma: do kenke paeyao pa:ta: hata: hoto paeyao neke pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: keiyae pi lo haloma:me. 4 Koto pele ekina: naka: nate paeyaapa:na: Ima: neke pa:ta: pi hokulu na leke nika: lolo poloma: pi sikita: nakana:ma: niki pa:ta: epeke hone witolo hata: opuelena:yeke neke honke alo loa:me. 5 Do hande halima:ta: wanda:hali hao hoeyaena: dupi dupi laa sutiao hala: hali hala: ekita: handoma:me. Ipikana:ma: do kenke paeyao pa:ta: Diu haliweki amele a:nda: semba:lalo pa:la: pi la:tiki pomu hala:me. Ipikita: mo Na:sa:tini tapake wanda:halina: you hali ma:nda: hala:me. 6 Ipikana:ma: hande tembolo da hoeyaaluekema: taapeekepate da:ka:pa: minuma:me.

[Nika: Lo Pi manuma: ala: tupa: nikana:ma: mo hali pa:ta: puluekema: puma:pate 7 mo a:nda: tumiki hali Laisiasima: honda: pambolo a:paata: nika: kiki yola: mepi bao honkopu hao do hali pa:ta:la: mea hatuku pea:me. 8 Koto hau pea Laisiasima:ta: do hali pa:ta: samani pimi haliwekita: neke pa:ta: a:pa haena: dupea:peke laa lea:me.]

Nakana:ma: do hali pa:ta: lota: pika:na:ta: nikana:ma: do hali pa:ta: samani puma: pita: ipika: kake pa:ta: lelie pi nakana:ma: kone opilipikie laa leekeme. 9 Mo Diu haliwekima: make Polo samani pitolo hata: alota: Koto hande lea: ekimanu paeyaota: ota: lea:eki nikana:ma: make handoloma:me laa lemekeme.

Poloma: Pilikisi pa:ta: ipika: pi leekeeki

10 Poloma: pi lena:yeke mo kapomani you halima: ipika: you mea a:meiyaeyekeme. Kutu pieketa: Poloma: handata: pi alo alota: Nakana:ma: bapi elekeeleke do kenke pa:ta: haleme wanda:halina: pi yokaalu peao hala: ekita: Ima: hone ulume. Koto ekina: Ima: make ya pu halo ekimanu neke pa:ta: loluekema: ta:na:ma: homolome. 11 Amba:ta: da ka:la:pa:la:eki 12 tupa: koto natena: kone oli Diutuseleme da pa:ta: Ima: Koda: pa:ta: panda:puniao yeni puluekema: poa: ekita: naka: kone weiya handa: wia:peke ya:la:me. 12 Mo Diu haliwekima:ta: mo tembolo da tukiki pa:ta: Ima: hali ma:nda: amele ape alo hano ma:nda:ma: I na a:pa handea:me. Mo pi hotu haleme da pa:ta:manu make mo daoni tukiki pa:ta: make aleta: ma:nda: pa:ta: make Ima: wanda:hali sutia tia pitolo hano hali ma:nda:ma: I na a:pa handea:me. 13 Koto pa:la:pate do I a:pa samani peleme pimanu make Ima: ota: polo ekimanu do haliwekima: neke pa:ta: la kia:pa:peke na ya:la:me. 14 Koto pa:la:pate Ima: neke pa:ta: do lolo polo pita: ota: pi lolueke. Mo haliwekima: ika: honema:ta: yayapiki hau aleme Hau kone Ima: telia: mea pulume. Kutu puluekema: yaka apa:mei amedana: Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu halome. Kutupa make mo Mosesima: wape pea ula: Lo Pimanu paeyao make mo potopede haliwekima: wape pea ula: buka manuna: pi paeyao make Ima: opu halome. 15 Koda:ma: pulu pa:la: ekina: Ima: ipiki pa:ta: hone tulao hata: handeteke hao halo tupa: do haliwekima: make Koda: pa:ta: koto tupa: halememe. Dupae. Koda:ma:ta: wanda:hali paeyaota: epeke wanda:hali make hoke wanda:hali make homa lapa: pa:ta: ula: wanda:hali paeyao ipikana:ma: mea tiaalieke. 16 Kutu pulu pa:la: ekina: Ima:ta: nate paeyao Koda:na: leke minekena: hata: make wanda:halina: leke minekena: hata: make yaka pu halo hau pa:ta: hokeeki ma:nda: taapa:paapa:na: hone wotu wia hao halome.

17 Diutuseleme da nane mandane bapi manuna: I na poa: ekina: numaneke
a:nda: poa:pita:ta: yaka wanda:hali pa:ta: mani mea pua halaota: Koda: pa:ta:
haluekema: ma:na: make lia haloa:me. 18 Mo tembolo da tukiki pa:ta: koto
hau pitolo hata:ta: mo hali wamo pitolo pu hala: hau pu paeyao hano
kone mo haliwekima: I a:pa handememe. Koto pa:ta:ta: haliweki wopu I
amele mandake pa:ta: na a:pa haememe. Haliwekima: poiya: poiya: na a:pa
lememe. 19 Koto pa:la:pate mo Eisia potopinisi nane hao epeleme Diu hali-
weki mandane ekimanu koto pa:ta: haememe. Koto haliweki ikana:ma: kone
I pa:ta: pi ma:nda: loluekema: hone wimika:na:ta: kota: neke pa:ta: a:pa ika:
samani piteleme pi lemeka:na:ta: epelieke. 20 Do haleme haliwekima: make
Ima:ta: ika: kalesete haliweki pa:ta: hata: yaka pi loa: pita:ta: Ima: pu hoeyao
hau ma:nda: handa: wimi ekita: lemeka:na:ta: epelieke. 21 Koto haliweki
pa:ta: tiao hata:ta: pi homeke homeke wi laa dupa loa:me. Koda:ma:ta: lapa:
pa:ta: ula: wanda:hali mea tiaalo pa:la: ekita: Ima: kutu pulu pa:la: ekina:
hone tulao halo ekina:ta: ame ikana:ma: I pi yokaaluna: mea hasememe laa
leekeme.

22 Koto leeketa: Pilikisima:ta: mo Hau pita:la:eki dupae laa ma:nda:ma: ipiki
pa:ta: la haleeke handaata: ipikana:ma: alota: Pi ana:ma. Paape laa leekeme.
Mo haliweki pa:ta: alota: Mo a:nda: tumiki hali Laisiasi opolo epea:ka:na:ta:
Ima: ika: pi tikitiki yao lalueke leekeme. 23 Koto laata: mo Polo handeteke
hayeke ami opisa pa:ta: alota: Polo handeteke hata:ta: ota: dipula pila: hali
tupa: na handeteke hake ipika: yankeke titima: ota: mea:peke alemanu mea
epemeka:na:ta: sa:sa: na pea:peke laa leekeme.

Poloma: Pilikisi Datusila yaapo pa:ta: pi leekeeki

24 Hoto mandane ekimanu haota: Pilikisi ipika: wanda: Datusila yaapo
epepekeme. Datusilata: Diu tapake wanda:e. Pilikisima:ta: Polo a:pa ipiki
pa:ta: pi lena:yeke epoe laa la:moneaeyekeme. Poloma:ta: Yesu Ketiso pa:ta:
hone tulaasa: pi teke la halolo hata:ta: 25 tikitiki hau pita:la:eki hone tulaasa:
pi teke la halolo kone ana:na: handeteke hala:eki pa:ta: make Koda:ma:
wanda:hali paeyao pa:ta: pi yokaalu pulu pa:la:eki pa:ta: make kutupiki pi
leekepate Pilikisima: paala:ma: homolo hata: alota: Ameta: pue laa Nate
ma:nda:na: waleke wia:ka:na:ta: epoelena: paa wi loluekema: ameta: pue
leekeme. 26 Pilikisima: hone ma:nda: make dupa wiekeme. Poloma: mani
ma:nda: kina:e hone wiekeme. Koto pa:la: ekina: Polo epena: wi la:tiki pea
Polo yaapo pi la:tiki pipikime.

27 Kutupa hao bapi yaapo yapeeketa: Pilikisima: kapomani you hali haya:
ekita: pa Posiasi Pesitasima: miekeme. Kutu pieketa: Pilikisima:ta: mo Diu
haliweki ta:na:ma: homaaluekema: Polota: dipula pa pita: pelia haena: laa
peekeme.

25

Poloma:ta: Sisama: ipika: pi yokaalu peaena: honke leekeeki

1 Pesitasi mo potopinisi nane opolo a:paata: hoto tepo hao mo Sesatia da
mina:pa:lao oli Diutuseleme da nane peekeme. 2 Koto da pa:ta: haemeke
yeni peao haemeke you haliwekima: make mo Diu you haliwekima: make
ikana:ma: Polo samani pimiki pita: Pesitasi pa:ta: la halemekeme. Ikana:ma:
Pesitasi pa:ta: honke alo alota: 3 Nikana:ma: epeke hone wiomono Polota: do
Diutuseleme nane epena: lae lemekeme. Koto lemeke pita: Polota: pota:na:
ipulu haena: luekema: a:nda: lomba: wia lemekeme. 4 Pesitasima: ika: pi
hombo peaaso alota: Polota: Sesatia nane dipula pa pila:me. Koto pa:la: ekina:
Ita: hosiki hao koto da nane paa la:ka:la polueke. Mo halima: hau ma:nda: pu

hoeyaala:eki wia:ka:na:ta: 5 kota: ika: you haliwekima: I amele mandakena: Sesatia da pa:ta: pua mo hali pa:ta: samani piki pi loa:mina:e laa leekeme.

6 Koto pi laata: Pesitasi ipikita: hoto ketepo hata: o noi hata: iki amele pelia hao Sesatia da pa:ta: peekeme. Pua da kelepeeketa: mo pi yokaalu pu haemeke da tukiki pa:ta: pua pitata: Polo hatuku ipupe laa leekeme. 7 Kutupa Polo opolo a:pa haena:ta: mo Diutuseleme da hao epemeke Diu haliwekima: Polo dupao hata: mo haliwekima: alota: Do halima:ta: hoke hoke ane mone haumanu wopu pu hala: halima: pa:la:me lemekepate mo ota: pa:la:eki tekemanu na la: yokemekeme. 8 Koto lemekepate Poloma: ipika: kone alota: Ima:ta: Diu wanda:halina: Lo Pimanu pa:ta: make mo tembolo da pa:ta: pi wilimi ekimanu pa:ta: make mo Loma: kapomani hali Sisa pa:ta: make hau ma:nda: na polome laa leekeme.

9 Pesitasima: mo Diu haliweki ta:na:ma: homa: tiaaluekema: Polo pa:ta: lota: pitolo hata: alota: Do hande samani piteleme pita: Ima: naka: pi yokaaluta: oli Diutuseleme da nane peaano poluekema: hone witelepe laa lota: piekeme. 10 Koto leeke Poloma: alota: Sisama: pi yokaalu peao hala: da pa:ta:ta: do halota: laata: do da pa:ta: kone pea:peke ya:la:me. Do Diu haliweki pa:ta: Ima: hau ma:nda: na poloeki make naka: kone handeleme. 11 Ima: pi ula:eki ota: yamba:la: mea:peke yenkita: homolo poloeki mea:peke yea:ka:na:ta: kota: I na pindipa polueke. Koto pa:la:pate pa yayapikieki laa I samani pitolo lemeka:na:ta: kota: hali ma:nda:ma: mo haliweki pa:ta: I mea hala:peke na ya:la:me. Sisama: kone yaka pi yokaalu peaena: honke alome laa leekeme.

12 Koto leeketa: Pesitasima: ipika: pota: epeaaseme haliweki amele pi pi amba:la laa Poloma: pi hombo peaaso alota: Nakana:ma:ta: Sisama: naka: pi yokaalu peaena: honke le ekina: kota: Sisa pa:ta: pelipikie laa leekeme.

Akatipa pa:ta: Poloma: pa:la: ekimanu la haleekeeki

13 Mandane pulamanu hao mo kini hali ma:nda: Akatipata: Benisi yaapo Pesitasi pa:ta: kiki haluekema: mo Sesatia da pa:ta: epepekeme. 14 Koto pa:ta: hoto mandane ekimanu a:pa haena:ta: Pesitasima: Poloma: pa:la: ekimanu kini hali pa:ta: la halolo alota: Do pa:ta: hala: hali homeketa: Pilikisima: dipula mea pitao peekeme. 15 Ita: Diutuseleme da nane poa: pita:ta: mo yeni peao haleme teke haliweki make tondiki haliweki make paeyao Diu haliwekima: ipiki pa:ta: samani peaata: I pa:ta: honke alo alota: Do halita: hoke hau pa:la: halie lae la honke lememe. 16 Koto lemepate Ima: iki pa:ta: alota: Loma: haliweki nika: hauta: hali ma:nda: pa hameke kone ka:nda:ma: homaapeke na ya:la:me. Haliwekima: hali ma:nda: pa:ta: hokeeki pia:me laa samani pimika:na:ta: kota: mo halima:ta: mo ipiki samani pilimi haliwekina: leke minekena: hata: ipika: pa:la:eki alo hata: mo haliwekina:eki hombo peaapeke ya:la:me. 17 Mo haliwekita: do pa:ta: epemeketa: kota: Ima: handa: pelia na hake da kelepea:eke kone mo pi yokaalu pu haloma: da tukiki pa:ta: pua pita: mo hali hatuku epena: loa:me. 18 Mo ipiki samani pimi haliwekima: tiao hata: ipiki pa:ta: samani piteleme pimanu lemepate pa Ima: hone ua: tupa: ota: hoke hau pa:la:eki ma:nda: ipiki pa:ta: na lememe. 19 Ikana:ma: ipiki samani pitolo leme ekita: ika: yeni pu haleme hauna: make pa amba: homeeke hali Yesu pa:ta: make samani pitolo lememe. Koto hali Yesuta: Poloma: alota: koto hali ame paa tiao hala:me lea:me. 20 Kutu piki haumanu handa: wia:peke pota: weiluekema: Ima: pomoma: homolo hata: Polo pa:ta: lota: pitolo alota: koto hande neke samani pitolo leme pina: pi yokaalu peaano mo Diutuseleme da pa:ta: poluekema: hone witelepe la lota: pua:pate 21 Poloma: Sisama: ipika: pi yokaalu peaena: honke laata: ipikita: dipula da pa:ta: handeteke haena: Sisama: ipika: pi tikitiki yao laowaena: honke lea:me.

Koto leeke handa Ima:ta: dipula pa pitina: laa Sisa pa:ta: tapaalueke laa loa:me leekeme.
22 Akatipama: Pesitasi pa:ta: alota: Do halina: pi Ima: kone opuluekema: hone witolome leekeme. Pesitasima: alota: Belia opuelena:e leekeme.
23 Koto laa da ka:la:paasota: Akatipa Benisi yaapo au au wotu laa a:pata: mo mombolo haeme da pa:ta:ta: mo ami a:nda: tumiki haliweki amele make mo daoni pa:ta: haeme you haliweki amele make paeyaota: honda: pamba epememe. Pesitasima: pi leeke handa Polo hatuku epena: lememe.
24 Kutupa a:pa haena: Pesitasima: alota: Kini hali Akatipao. Do hao yapeleme wanda:hali iki paeyao make do hala: hali ika: handelememe. Do pa:ta: haleme wanda:halima: make Diutuseleme da pa:ta: haleme wanda:halima: make koto Diu wanda:hali paeyaoma: I pa:ta: koto hali samani pimime. Mo haliwekima: pi tanda pu alu alu pea alota: Do halita: homena:e alememe.
25 Koto alemepate do halima:ta: ipika: homolo pa:la: hau ma:nda: pa:la: ekita: Ima: na handa: witolome. Ipikana:ma: kone Sisama: ipika: pi yokaalu peaena: honke lea: ekina: Sisa pa:ta: tapaalueke hone ua:me. 26 Kutu pua:pate pa do halima: pa:la: ekina: Sisa pa:ta: Ima: teke pi ma:nda: wape pea tapaaluekema: I hone na witolome. Koto ekina: Kini hali Akatipao. Neke pa:ta: make do haliweki pa:ta: make iki paeyao pa:ta: do hali koto epena: alo handa:e. Ipikana:ma: lelie pi opuata: wetepena: Ima: wape pulu polo pi hone ulueke.
27 Ima: dipula pila: hali ma:nda: tapaaso hata: ipiki pa:ta: samani pimi pi teke tonka:na: wape ana:na: pea na tapaowa:ka:na:ta: kota: ana: na pa:la:me hone witolome laa leekeme.

26

Poloma: Akatipana: leke popelekena: hata: pi leekeeki

1 Akatipama: Polo pa:ta: alota: Naka: kone pi lapeke ya:la:me. Lae lea:me. Kutupa Poloma: ipika: kiki tindipao pi alo alota:
2 Kini Akatipao. Ima:ta: neke pa:ta: hata: kone mo hande Diu haliwekima: I ba:sa: pimi ekimanu yaka pi alo ekina: a:pa:la:me. 3 Nakana:ma: mo hande Diu haliwekina: peleme ekimanu make ika: pi yokaalu pu haleme hauna: ekimanu handolo hata: yaka pi yopu opu pita:peke lea:me.
4 Yaka wanda:hali pa:ta: weki hata: pua:eki make Diutuseleme da pa:ta: haowa:eki make Diu wanda:hali paeyaoma: handememe lea:me. 5 Ita: hande Pa:tisi tapake haowa: ekita: mo haliwekima: amba: kone handata: neke pa:ta: lapeke ya:la:me lea:me. 6 Kutupa Koda:ma: nika: apa: ameda pa:ta: la: wiekeeki pa:ta: hone uluma: ekina: ame I ba:sa: pitelememe lea:me.
7 Koto pi la: wiekeeki muluekema: nika: tapake 12 wanda:halima: Koda: pa:ta: panda:puniao yeni pu halememe lea:me. Kini halio. Koto pi la: wieke ekina: hone ulu ekina: mo Diu haliwekima: I ba:sa: pitelememe. 8 Koda:ma: ota: homa:la: wanda:hali paa mea tiaapeke ya:la:me laa ikana:ma:ta: ekipeke koto hone na witelemepe lea:me.
9 Mo hande Na:sa:tete hali Yesuna: bikina: pita:la: ekimanu sa:sa: puluekema: Ima:ta: hau ma:nda: wotu puluekema: hone wopu wiaata:
10 Diutuseleme da pa:ta: kutu pua:me. Mo yeni peao haleme you haliwekima: pea:peke lemeke handaata: Ima: mo Koda:na: yakopiki wanda:hali woputa: dipula homeke na pitaake ota: litolo haena: make Ima: make kiki mea a:meiyaowa:me lea:me. 11 Kutupa mo wanda:halita: pi hotu haleme da paeyao pa:ta: panisi wotu peatiki peaata: Yesu pa:ta: hoke pi lena:yeke la handetiki pua:me. Kutupa mo wanda:hali pa:ta: mineke wotu pankolo hata: mandane damanu pa:ta: kone tolu lia:tiki pua:me.

Poloma: ipika: hone la:ka:la: miniekeeki la:la:eki

12 Koto ekina: mo yeni peao haleme teke haliwekima: I tapaemeke handa
Ita: Damasikasi da nane poa:pate 13 Ya tiekeo. Nate you tikekena: haena:
pota:na: pulu hamono oli ya nanema: paa tieke nate tupa: dia:me mo I
amele mandakena: poma: haliweki hande paa tiekema: niki dopuaeya:eki
handoa:me lea:me. 14 Kutupa niki paeyao kenkena: honda:pa lopa wiomono
Ima:ta: Hibulu pima: kone pi hola:make I pa:ta: lea:eki opua:me dupae. Solo.
Solo. Ekipeke I pa:ta: a:nda: litelepe lea:me. Kanake etima: awa:la:eki kiaase
ekina: tanda koto minele handa:e lea:me. 15 Kutupa Ima: alota: Tekehalio.
Neketa: epika:ta:pe loa:me. Kutupa Tekehalima: alota: Ita: Yesue. Nakana:ma:
I pa:ta: a:nda: liteleme. 16 Kutu pitelepate neke tiao hapeke laata: Nakana:ma:
ya e pokaalena: Ima: ya kone neke pa:ta: peneme yaowa:me lea:me. Ima:
pua: hau nakana:ma: handa la haloelena: make Ima: neke pa:ta: peneme
yaalo polo ekina: la haloelena: make neke halena: alome lea:me lea:me.
17 Kutupa mo Diu Diendaili yaapo tapake haliwekima: neke na mina: laata:
mo Diendaili wanda:hali pa:ta: neke tapaasome lea:me lea:me. 18 Ika: leke
kilaowalena: yeke neke tapaasome lea:me. Ikana:ma: timba: lo pamba:la:eki
la:ka:la mina:pa:lao paana: epoemena:yeke pua:me. Hande Sadanina: wele
pa:la:eki la:ka:la mina:pa:lao Koda:na:eki hamina:yeke pua:me. Koto ekina:
ika: hoke hau pita:la: ekimanu Koda:ma: pa tombuao hala:eki muemena:yeke
pua:me. Kutupa ikana:ma: yaka pi mina:leke handa talopu mea haena: lolo
wanda:hali amele tukiki pa:ta: a:pa hamina:yeke pua:me lea:me.

Poloma: ipika: e pokeekeeki la:la:eki

19 Koto ekina: Kini Akatipao. Ima: oli ya nanema: peneme yao la:niaeya:eki
opuata: pi na tunkuliki ota: pua:me. 20 Mo Damasikasi da wanda:hali pa:ta:
amba:la wala kutupa Diutuseleme da pa:ta: make mo Diudia nane paeyao
make kutupa Diendaili wanda:hali pa:ta: make iki paeyaoma: Koda: pa:ta:
la:ka:lolo hata: hone ma:nda: la:ka:la witolo epeke haumanu pina:yeke pi
waloendi pu haowa:me. 21 Koto ekina:ta: mo Diu haliwekima: mo tembolo
da pa:ta: I da:ka:pa: mina luekema: taapemepate 22 Koda:ma: I pa tamba:
mina:la:eki mu hata: ame make do pa:ta: hata: hali tieke pa:ta:manu make
hosiki halisunu pa:ta: make la hala:tiki pitolome. Hande Mosesima: make
mo potopede haliwekima: make pulu pa:la: ekimanu lemeke tupa: Ima: make
do la halo halome. 23 Dupa. Ketisota: titina: amba:la tanda pa:la:eki meaata:
kutupa titina: homa paa tiaalo pa:la: hali hata: mo Diu wanda:hali pa:ta: make
mo Diendaili wanda:hali pa:ta: make paa pita:la:eki wala:tiki pilieke leleme
pi kone Ima: make alome leekeme.

24 Kutupa Poloma: koto pi alo haena: Pesitasima: pi anekema: alota: Polo
neketa: keaase lea:me. Nakana:ma: hau paeyao pitele ekima: neke koto mea
keaasa: handa:e lea:pate 25 Poloma: alota: Hali keilekeo. Ita: siaka:hali dia:me.
Ima:ta: ota: pi alome. 26 Kini hali Akatipama: do haumanu handeleke handa
ipiki pa:ta: pa pi alo hata: yaka honema:ta: koto hau paeyao handa:la:me.
Pa ekipeke mo hau manuta: a:mbao na piki peneme yao pia: ekina: loa:me.
27 Kini hali Akatipao. Hande potopede haliwekima: wape pelemeeki manuta:
opitele laa naka: opua pitele hauta: handolome laa leekeme. 28 Kutupa
Akatipama: Polo pa:ta: alota: Naka: honema:ta: Ita: paa koto kone Ketiso
hali hanoyeke alepe laa leekeme. 29 Koto leeke Poloma: alota: Ame dope o
wetepena:pe o Koda: pa:ta: ya hone pa:la: ekita: neke make do pita yapa:la:
wanda:hali paeyao make do Ima: walolo pi opuata: I tupa: hamina:yeke
loa:pate pa do seni pu manuma: I tonkao halo tupa: na loa:me lea:me.

30 Kutupa mo hande kini hali tiaota: mo kapomani you hali make Benisi
make mo iki amele pitimiki wanda:hali make tiao mina:pa:lao puaata: 31 ika:

kone pi la alu alu pitolo alota: Do halita: dipula pitina: homaapeketa: ana: na pa:la:me. Eki a:nda: na pia:me laa lemekeme. 32 Kutupa Akatipama: Pesitasi pa:ta: alota: Do halima:ta: Sisa pa:ta: wi na lea:ka:na: yoluta: da nane pa pua:peke yolo pia:me laa leekeme.

27

Polota: palai kawasona: pita Loma: nane peekeeki

1 Kutupa Ideli nane palai kawaso tiekena: pomana:e laa hone wimiki pita: Polo mandane dipula haliweki amele ami opisa hali homeke Diuliusi pa:ta: halaaka:na: ipikana:ma:ta: Okasitani tapake hali hata: handeteke haena:yeke pimime. 2 Kutupa A:datamitiomo da nane hao epeeke palai kawaso Eisia damanu pa:ta: poluekema: haena: mo hande Ma:sedonia nane Desalonaika hali A:tisakusi amele mo kawasona: pua pita poma:me. 3 Da kelepeeke handa mo Saidoni da opolo poma:me. Kutupa Diuliusima: Polo pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: ipika: yankeke titima: handeteke haena:yeke handolo pena: lea:me. 4 Kutupa koto pa:ta: mina:pa:lao dawala tukiki pa:ta: pua po tilipumanu wenoko nanema: epeeke handa mo Saipotasi nanema: oto pa:ta: yapoma:me. 5 Kutupa mo Silisia Pa:mbilia kenke yaapo nane dawalana: tunkula puata: mo Laisia nanema: hala: da Maita da pa:ta: opolo poma:me. 6 Koto da pa:ta: mo opisa halima: palai kawaso homeke A:lekesa:ndia da nane hao Ideli nane poluekema: haena: handa: wiaata: niki koto palai kawasona: pitaeya:me.

7 Nate mandaneeki manuna:ta: yopusiki pua:tiki pea ka:nda: taapuna: mo Sinaidasi da pa:ta: opolo poma:me. Kutupa mo po tilipu nika: wenoko nanema: ipulu hata: sa:sa: pieke handa mo Kotiti hoki oto pa:ta: mo Sa:lomono da teke pa:ta: poma:me. 8 Kutupa mo dawala tea: nane ka:nda: taapuna: pulu hata: mo hande Lasea teke pa:ta: hala: da Pe Heipeni da pa:ta: opolo poma:me.

9 Natelekemanu amba: paeyeke handa mo hande Diu wanda:halima: nemanu na neke pa hao haemeke nate make paeyeke handa niki ekia:nda: peaama:na: laa da pua:peke na yea:me. Poloma: pi alo alota: 10 Haliwekio. Ya hone witolo ekita: doe lea:me. Ame do dina: poma:ka:na:ta: hoeyapeke ya:la:me lea:me. Do palai kawaso ala:ta: ala:ta: homeke na loa:me. Haliweki make alupea:peke ya:la:me lea:me. 11 Koto leekepate mo opisa halima: Poloma: lea: pi na opiki mo palai kawaso teke halina: pi pita: mo teke handeteke hayeke hali yaapona: pi homeke opia:me. 12 Kutupa koto pa:ta: kosa: ki epea:ka:na: hapeke na ya:la:me laa haliweki paeyaoma: alota: Dawala tukiki pa:ta: pua mo Kotiti nane sisima u hayeke alena: Pinikisi da pa:ta: opolo poluma:pe mata:la:me laa lememe. Koto pa:ta: hamono kosa: ki epea:ka:na:ta: ana: pilieke laa lememe.

Mo dawalana: po tilipu epeekeeki

13 Kutupa po hosiki ipulu haena: Ameta: pua:peke ya:la:me hone wia mo a:nka yola: mea a:meiyao mo Kotiti nepoko nanema: poma:me. 14 Poma:pate po tieke kenke nanema: epeeketa: 15 ota: ambulaeyeke handa mo hande kawasota: wenoko nanema: pua:peke na yalo hata: la:ka:la niki tu mea baeya:me. 16 Kutupa puoopu hao mo Kouda hosiki nepoko nanema: puata: ka:nda:ma: homolo hata: kone mo kawasosiki mea kawaso tieke manda 17 mea a:meiyao mo palai kawaso tieke setepe pea mea tonkaluekema: pimime. Kutupa mo Setisi kenke nane puaama:na: palaimanu leisi mea wiaata: pa poma: tina: lememe. 18 Kutupa mo kawaso tieketa: lekeleke wotu leeke handa da kelepeeketa: kako ala:ta: ala:ta: ikali pa:ta: mu ba ba pimime.

19 Da ma:nda: kelepeeketa: ika: kikima: kone mo hande palaimanu make mo palai endu haya: pumanu make mea baememe. 20 Kutupa mo hande nate hombulanka:manu hoto elekeeleke na teeke handa po tieke paa ipulu haena: nikana:ma:ta: nikita: da:ta:peke na ya:la:me laa hone uma:me.

21 Kutupa nate paeyao ne na nemeke handa Poloma:ta: tiao iki pa:ta: pua alota: Haliwekio. Ima: hande loa: pi opua:pa:peke aleo. Kotiti nane na mina:pa:laemeka:na: yoluta: do ala:ta: ala:ta: la:tieke na hao weleke we puma: ekita: na pulu puma:me lea:me. 22 Ima:ta: iki pa:ta: do alome. Honkopu hape lea:me. Hali ma:nda: ota: homeke hauta: na pilieke. Do kawaso homeke hoelieke lea:me. 23 Ame do timba kone ya panda:puniao hata: ta:ma:ni pea halo Koda:na: enisolo homeke I teke pa:ta: a:pa hata: alota: 24 Poloo ota: paala:ma: na homa:peke. Neketa: Sisa teke pa:ta: pua halipikie lea:me lea:me. Kutupa opie. Koda:ma: neke amele pulimi haliweki paeyao pa kilieke lea:me. 25 Koto ekina: haliwekio. Honkopu hape. Ima:ta: Koda:na: pi miniki hata: hande I pa:ta: lea: haumanu ota: pilieke hone ulume lea:me. 26 Kutu piliepate nikita: hoki ma:nda: nane pua talumeke lea:me.

27 Natemanu 14 paeyeketa: mo po tilipu ipulu haena: timbata: mo Meditoteiniani dawala ikali tukiki pa:ta: pulu hamono buta:hokina: mo palai kawaso handeteke haeme haliwekima: Ameta: kenke teke pa:ta: puluma:me hone wimikime. 28 Koto ekina: pu mea lopa:niao 20 pa:domi yata:pa handaata: hosiki mo pateleke pua paa mea lopa:niao 15 pa:domi yata:pa handemekeme. 29 Kutupa mo toopi pa:ta: puaama:na: mo palai kawaso hoki nane a:nka tonkopu mea lopaota: da kelepena:yeke yeni pimikime. 30 Mo palai kawaso handeteke haeme haliwekita: mo palai kawaso mina:pa:lao pindipa poluekema: mo hande kawasosiki mea ikali manda lopanialuekema: pimime. Mo palai kawaso mineke nane pa:ta: a:nka mandane ekimanu mea lopaaluekema: makeaaso hata: pimipate 31 Poloma: mo opisa hali ipika: ami haliweki tonka:na: iki pa:ta: alota: Do palai kawaso handeteke haleme haliweki do pa:ta: na pitimika:na:ta: da:ta:peke na ya:la:me lea:me. 32 Koto lea: ekina: mo ami haliwekima: hande konau pumanu tunkula hande kawasosiki paa lopena: lememe.

33 Da ka:la:puluekema: haena: Poloma: paeyaoma: nesiki nena:yeke honke wotu alo alota: Ikana:ma: nesiki na neke hone elekeeleke witolo hamina: nate 14 paeya:me lea:me. 34 Koto ekina: Ima: do honke alo pita: Ne nape pi ta alo handa:pe lea:me. Honkopu hamena: nape lea:me. Hali ma:nda:ta: ipika: itiki homeke kone na alupilieke lea:me. 35 Koto laaka:na: Poloma: palaowa mea haliweki paeyao amele hata: Koda: pa:ta: keiyae pi laata: mo palaowa pindipa nea:me. 36 Kutupa paeyaoma: ta:na:ma: homa ika: kone ne nememe. 37 Mo hande kawaso tiekena: 276 haliweki pituma:me. 38 Kutupa ne ana:na: naaka:na: mo kawaso yapa: pu liaena:yeke mo widi palaowana: kiliki pusemanu dawala tukiki pa:ta: mea lopaememe.

Mo hande palai kawaso yamba:la: alu alu piekeeki

39 Kutupa da kelepea: pita:ta: kenke handaata: Hando pa:ta:pe lemepate ankolo pu wiekeeki homeke handaata: Do kawasota: koto pa:ta: talamana:e lememe. 40 Koto ekina: mo hande a:nka pumanu ka:la:pa lopa:niao oni dawala tukiki pa:ta: ulu pena: laata: mo kawaso la:ka:lao haya: alemanu tonkaeya: pumanu make ka:la:paata: mo kawaso mineke nane palai homeke mea endiao poma: titolo haena: mo kenke pa:ta: ai pena:yeke pimime. 41 Kutu pimipate mo kawasota: ikali hou pa:ta: tala haena: mo kawaso mineke nane ota: panka: pelia hata: taka:la:pa pulu haena: hande mendeke naneta: mo dawala ikali homa: a:pa mea lonke lonke laaso hata: hande kawaso mendeke

nane yamba:latiki pia:me. 42 Kutupa mo ami haliwekima: mo dipula haliweki paeyao ikali pa:ta: kiki moka:la pindipa puaama:na: lumana:e hone wimikipate 43 pa ika: opisa halima: Polo tamba: muluekema: mo haliweki hone wimieki tunkula sa:sa: pia:me. Ipikana:ma: pi la alota: Kiki moka:lapeke ya:la: haliweki amba:la dawala pa:ta: ponkaniao kenke nane pua:pa:peke lea:me. 44 Kutupa mandane haliwekita: tisunu make kawaso yamba:la:la:eki sasakesunu make mea mina pua:pa:peke lea:me. Koto ekina: niki paeyaota: mo kenke nane pua ana:na: opolo poma:me.

28

Molota pa:ta: hayekeeki

1 Kutupa kenke nane epeke opolo pua hata: koto hokina: bikita: Molota lemeeki opuma:me. 2 Koto pa:ta: haeme haliwekima: niki petololo hata: ti kita kiki kimime. Lako ipulu hata: kosa: pieke handa pimime. 3 Poloma: tisunu mu tonko pea tina: wia:pate titipu pieke handa hoke ketoma: a:pa ipika: kikina: hapulia:me. 4 Mo da haliwekima: hande keto ipika: kikina: hapulia:eki handaata: ika: kone ane mone pitolo hata: alota: Do halima:ta: ketete pea hali ma:nda: litolo pa:la:me lememe. Dawala pa:ta: na homea:pate pa ipika: ketetena: homilieke lememe. 5 Koto lemepate Poloma: ipika: kiki tande tande laa mo keto ti pa:ta: lopaeya:me. Kutupa ipika: lokena: ekia:nda: na pia:me. 6 Mo haliwekima: Polo pombei yao tako pea lopena: patema: handoma: handoma: pimipate ekia:nda: na pieke handa ika: hone la:ka:la alota: Do halita: koda: ma:nda: ya:ka:ta:me lememe.

7 Koto alena: tekepa:ta: mo hokina: haeme wanda:halina: hamoko tumiki hali Pubiliusita: ipika: emanu pokea:me. Ipikana:ma: niki handa: mea nate tepona: ipika: da pa:ta: niki handeteke haya:me. 8 Ipika: ateketa: ki yeni tiputu hatu yamaasa: yeni make hao homa:pa wia:me. Kutupa Poloma: ipika: da panda: pa:ta: pua Koda: pa:ta: yeni pea ipika: kiki yaapo mo halina: lokena: wia yeni tandelaeya:me. 9 Kutu pieke handa mo hokina: yeni haeme wanda:hali paeyao epemepate ika: yeni make tandelena: lea:me. 10 Niki pa:ta: ala:ta: ala:ta: wopu kiaata: kutupa palai kawaso ma:nda:na: paa poluekema: hamono nika: mea pua:peke yea: alemanu kimime.

Mo Molota hao Loma: nane pemekeeki

11 Sumba: tepo yapeeke handa mo A:lekesa:ndia da hao epea: palai kawaso homekena: poma:me. Mo kawaso bikita: Temoko Manda:e. Mo kosa: dina:ta: hande hoki pa:ta: hando haya:me. 12 Kutupa pua mo Sitakusi daoni pa:ta: opolo pua nate tepo koto pa:ta: haowa:me. 13 Koto pa:ta: mina:pa:lao puoopu hao mo Lidiumi daoni pa:ta: opolo poma:me. Da kelepea: pita:ta: mo dawala nane po ipulu haena:yeke nate yaapo puata: mo Puteoli daoni pa:ta: opolo poma:me. 14 Koto pa:ta: mandane Ketiso tapake wanda:hali handa: uma:pate pula homekena: niki amɛlɛ hamana:e laa honke lememe. Koto ekina: puata: Loma: da pa:ta: opolo poma:me. 15 Kutupa mo Loma: Ketiso kame titima: niki ipuluma:me pi opuata: mo Apiusina: makedi pa:ta: make mo Kimisu Hali Polu Hala: Da Tepo pa:ta: make niki manda:hande pulu epememe. Kutupa Poloma: iki handaata: Koda: pa:ta: keiyae pi laata: honkopu haya:me.

Loma: pa:ta: hayekeeki

16 Kutupa mo Loma: daoni pa:ta: opolo poma:pate pa Polota: ipika: kone honumake haena: mo ami hali homekema: ipiki handeteke haena: lememe. 17 Kutupa nate tepo paeyeketa: Poloma: koto pa:ta: haeme tondiki Diu haliweki wi la: mepi peaata: kutupa momba:la haena: ipikana:ma: alota:

Kametitio. Ima:ta: nika: wanda:hali pa:ta: make nika: apa:mei manuna: peleme ekimanu pa:ta: make ekia:nda: na pua:pate mo Diutuseleme haliwekima: I meaata: Loma: haliweki pa:ta: halememe. 18 Kutupa ya hau weiya lota: pimipate I homaalo pia: hau ma:nda: na handa: u haota: Ita: da tapaaluekema: hone wimime. 19 Kutu pimipate mo Diu haliwekima: Na tapaapeke lemeke handa yaka wanda:hali pa:ta: samani puluekema: hone na ua:pate Sisa pa:ta: kone wi loluekema: pua:me. 20 Koto ekina: Ima: iki wi la handolo pi loluekema: loa:me. Isulai wanda:halima: hone wilimi ekina: do seni puma: I tonkaeya:me lea:me. 21 Kutupa ikana:ma: ipiki pa:ta: alota: Diudia nanema: neke pa:ta: wape pea ipula: pasemanu na muma:me. Kutupa do ane epea: kame homekema: pi ma:nda: hoke pi make neke pa:ta: na la:la:me lememe. 22 Kutu pa:la:pate mo kenke paeyao nane do hande tapake pa:ta: la la pu halemeeki opoloma:me. Koto ekina: naka: hone witele ekimanu opuluekema: hone pa:la:me lememe.

23 Kutupa nate wiata: ipika: haya: da pa:ta: haliweki wopu pua mombelememe. Kutupa Poloma: mo haliweki pa:ta: mo hande Koda:na: Kilu Tombuao Hala: pimanu walo haya:eki da ka:la:paaso la pua timba: laeya:me. Yesuna: pi opua mina:yeke ipikana:ma: hande Mosesina: wape pa:la: Lo Pimanu make mo potopede haliwekina: wape pelemeeki pa:ta: make laa walea:me. 24 Mandane haliwekima: ipikana:ma: lea: pi opimipate mandaneeki manuma: na opimime. 25 Koto ekina: ika: kone hone ta:ta: ta:ta: wia pi ta:ta: ta:ta: alo hata: poluekema: haena: Poloma: pi homeke ma:nda: dupa lea:me. Mo Holi Sipitidima: hande potopede hali Aisaya pa:ta: la halolo hata: ika: atekemanu pa:ta: do leeke pita: ota: alo pia:me. 26 Ipikana:ma: leeke ekita: dupa

Ikana:ma: opitolo opitolo halo pelemepate ika: hone pa:ta: na wilimikie.

Kutaa make handolo handolo halo pelemepate ika: honema:ta: na handilimikie.

27 Pa ekipeke. Do wanda:halina: hone manuta: timba: lo make ika: katakemanu poko make ika: lekemanu handupu pa:la:me.

Koda:ma: alota:

Kutu piki haumanu na pia:ka:na: yoluta: ika: lekema: epeke hando make ika: katakema: epeke opu make ika: honema: epeke hone wia hata: ikana:ma: I pa:ta: la:ka:la epolo pimika:na: yoluta: kota: Ima: iki wamo pulu pua:me laa la:la:me leekeme lea:me.

28 Kutupa Poloma: lo paeyaaso hata: alota: Hone wia:pa:peke. Koda:ma: ipika: da:taasa: pita: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: tapaasa:ma: opilimikie laa lea:me. 29 [Koto pi lea: ekita: mo Diu haliwekima: mina:pa:lao pulu hata: pi la alu alu pulu pimime.]

30 Kutupa koto pa:ta: bapi yaapo Poloma: ipika: hambo haya: da pa:ta:ta: hao hata: ipiki handolo epemeke wanda:hali paeyao handa: meaata: 31 ma:nda:ma: sa:sa: na pitolo haena: ipikana:ma: honkopu haaso hata: Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekina: make mo Tekehali Yesu Ketisona:eki make pi wala:tiki pu hayekeme.

Poloma: Loma: Ketiso tapake pa:ta: tapaeyeke wapee

1 Do wapeta: I Poloma: pua:me. Yesu Ketiso ipika: e pokaaso hali halome. Koda: ipika: Pi Seliapo walonoyeke ipikana:ma: I wi la: meaata: aposolo hali hano la:la:me.
2 Do hande Pi Seliapota: Koda:ma: amba: kiake pi la: witolo hata: ipika: pi la: mea halo haemeke potopede haliweki pa:ta: la halaata: yakopiki Baibolo bukana: make wape pina: leekeme. 3 Do Pi Seliapota: ipika: Eiyeke hande nika: Tekehali Yesu Ketisoma: pulu pieke ekina: eki loa:me. Ipikita: kenke hali leke hayeke ekita: Deipidina: tapake hali hayekeme. 4 Kutu piekepate ipikita: Koda: yaapo hao a:pa yakopiki hali hayeke ekita: kota: Koda:ma: wele wotu pitolo hata: ipikita: Koda:na: Eiyekee laa peneme yaluekema: homeeke pa:ta: kone paa mea tiaeyekeme. 5 Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta: hone witolo hata: I aposolo hali halo pua:eki kia:me. Kutupa Ketisona: bikina: kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta:manu haeme wanda:hali paeyao hatuku pua ipika: pi hone tulao opua pina:yeke kia:me. 6 Loma: wanda:halio. Do alo ekita: iki pa:ta: make alome. Iki make Yesu Ketiso pa:ta: hamina:yeke Koda:ma: wi la:la:me.
7 Koto pa:la: ekina: Koda:ma: pukima: homaata: ota: ipika: wanda:hali hamina: wi la:la: Loma: wanda:halio. Iki paeyao pa:ta: wape do pitolome.
Nika: Apa: Koda:ma: make pa Tekehali Yesu Ketisoma: make iki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: ika: puki lopao hamina: lepeka:na:ta: epelieke.

Poloma: Koda: pa:ta: keiyae pi ala:eki

8 Do pi kini pitolo hata: doeki alome. Ika: Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaasemeeki kenke wanda:hali paeyaoma: opiteleme ekina: Ima: iki paeyao pa:ta: hone wia Yesu Ketisona: bikina: yaka Koda: pa:ta: keiyae pi alome. 9 Do alo ekita: ota: pi aloeki Koda:ma: handa:la:me. Do Koda:ta: ipika: Eiyekena: Pi Seliapo walolo hata: yaka tieke pukima: ipika: e pokao halome. Hoto paeyao iki pa:ta: hone witolo hata: 10 Ima: yeni pu haloeki Koda:ma: handa:la:me. Koda:ma: hone pia:ka:na:ta: Ita: ame iki pa:ta: a:pa hosiki haluekema: Koda:ma: peaena:yeke honke alome. 11 Iki handuluekema: Ima: hone wotu pa:la:me. Mo hande Holi Sipitidina: epeaasa:eki ma:nda: iki pa:ta: teli teli pealuekema: ika: puki taka:lao hamina:yeke loa:me. 12 Do alo ekita: dupae. Yaka hone tulaalo ekima: iki tamba: mina: make ika: hone tulaaleme ekima: I tamba: mina: make niki paeyaoma: tamba: mu alualu pumana:yeke loa:me.
13 Yaka kame titio doeki hone wia:pa:peke. Ita: iki amele hosiki halo ipuluekema: hoto elekeeleke pua:pate ale ma:nda:ma: yaka pota: sa:sa: pu hala:me. Iki amele haleme mandane wanda:halima: pi mina: puki la:ka:laluekema: mo mandane Diendaili wanda:hali pa:ta: pua: tupa: puluekema: Ima: hone pa:la:me. 14 Kapomanina: pita:la: hau handeleme wanda:hali pa:ta: make na handeleme wanda:hali pa:ta: make wape handeleme wanda:hali pa:ta: make wape na handeleme wanda:hali pa:ta: make paeyao pa:ta: Ima: pi wala:peke ya:la:me. 15 Koto ekina: Loma: wanda:hali iki pa:ta: make mo Pi Seliapo waluekema: tiki tiki hao halome.

Mo Pi Seliapona: wele pa:la:eki

16 Mo hande Pi Seliapoma: Koda:ma:ta: ipiki pa:ta: hone tulaaseme wanda:halita: Diu wanda:hali amba:la Diendaili wanda:hali wetepena: paeyao ipikana:ma: wele pitolo hata: da:taapeke ya:la:me. Koto ekina: mo

Pi Seliapo pa:ta: Ita: ota: ti lao halome. 17 Mo hande Pi Seliapoma: doeki
wala:leke handa loa:me. Koda:ma: wanda:hali ipiki pa:ta: tiki tiki haena:
ala:eki wala:la:me. Mo Koda:ma: do pita:la: ekita: wanda:halima: hone tulao
hatiki puo pu hao paeyaalo pulu make pilieke. Mo Baibolo bukana: wape pea
ula: tupa: Hali epima: Koda: pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: Koda:ma: ipiki
pa:ta: mo hali tiki tiki haena: lelieke. Kutupa mo halita: da:ta halieke.

Wanda:hali paeyao pa:ta: hoke haumanu ula:eki

18 Kutupa Koda:ma:ta: wanda:hali paeyaoma: ipikita: hoki nane yao ika:
hoke hau paeyao pimiki ekina: ipikana:ma: mineke pankolo hata: iki amele
pi yokaalu pulu pelemeeki make wala:la:me. Kutu piki wanda:halima: ika:
hoke hau piteleme ekina: mandane wanda:halima: Koda:na: ota: hala:eki
handaama:na: sa:sa: pu halememe. 19 Kutupiki wanda:halita: Koda:ma:
panisi peaalieke. Do ekina:yeke loa:me. Koda: hala: ekita: wanda:hali
paeyao pa:ta: na a:mbala:me. Ikana:ma: handa:pa:peke ya:la:me. Pa ekipeke
Koda:ma: kone iki pa:ta: peneme yaala:me. 20 Koda:ma: kenke ala:ta: ala:ta:
paeyao wepia wina: la:la: dina: kini pu mea a:pa ame haloma: pa:ta: kone
wanda:hali paeyaoma:ta: Koda: ota: hala:eki make ipika: wele pu hao halo
pa:la:eki make hone epeke tupa: wia:pa:peke ya:la:me. Koto Koda:na: hau
yaapota: lekema: peneme handa:pa:peke na ya:la:pate pa hone wia:pa:peke
ya:la:me. Wanda:hali paeyaoma:ta: Koda:ma: wepia wina: la:la: ekimanu
lekema: handolo hata: hone wia:pa:peke ya:la:me. Koto ekina: wanda:hali
paeyaoma: pi ma:nda: lapa:peke na ya:la:me. 21 Iki paeyaoma:ta: Koda:
hala:eki hone witelemepate ipiki pa:ta: Neketa: ota: Koda: haleme pi na leke
ipika: pi laaluekema: make kiao halememe. Kutupa ipiki pa:ta: keiyae pi
make na lo halememe. Kutu pu haleme ekina: iki hone wopu na wiki
hata: ika: hone teke pa:ta: timba: lo pamba:la:eki tumbulu baena: halememe.
22 Ikana:ma: alota: Nikita: hone wopu uluma: wanda:hali haloma:me laa lo
halemepate ikita: hone na wiki wanda:hali hata:ta: 23 hande na homeke
pa hao hala: Koda: pa:ta: panda:puniao yeni na piki pa mo wanda:halima:
wa:pa:la: alemanu pa:ta: kone panda:puniao yeni pu halememe. Koto
ale manuta: mo homa:la:eki pila: halima: make ba titima: make kenkena:
pomineleme ale manuma: make kutupiki ekima: handeke ekimanu pa:ta:
panda:puniao yeni pu halememe.

Hoke hau ta:ta: ta:ta: pita:la:eki

24 Hone na wiki kutupiki haliweki haleme ekina: Koda:ma: kiao ika: hone
pa:la: suseke haasa: haumanu pa putia pena: ala:me. Kutupa ikana:ma: yaala:
piki haumanu pu alualu pu halememe. 25 Kutu piki haliwekima:ta: Koda: ota:
hala: ekita: na miki pa topo pea yayapikieki melememe. Kutupa Koda:ma: pa
wepia wina: la:la: alemanu pa:ta: panda:puniao yeni pu hata: ika: hau peao
halemepateta: hande ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: la:la: Koda: pa:ta:ta:
na pitelememe. Koto Koda:ta: wanda:halima: ipika: pi laatiki pu hapa:peke
ya:la:me. Ota: loa:me.

26 Kutupu haemeke ekina: Koda:ma:ta: ika: yaala: piki haumanu pa putia
pena: la:la:me. Wanda:wekima: kone haliweki pa:ta: hone na wiki pa ika:
wanda: yankeke pa:ta: ana: na piki haumanu pu halememe. 27 Koto tupa:
kone mo haliwekima: make wanda:weki pa:ta: hone na wiki ika: hali yankeke
pa:ta: kone ana: na piki haumanu pu alualu puluekema: puki pa:ta: ti leke
talo hata: pu halememe. Mo haliwekima:ta: ika: kone yaala:piki haumanu pu
alualu pu haleme ekina: Koda:ma: ika: ana: na piki hauna: yenkita: hokeeki
kone halo hala:me.

28 Mo haliwekima:ta: Koda: ota: hala:eki hone ma:nda: uluekema: kiaase-
meke ekina:ta: Koda:ma: ika: kone hone u hoeyao pa haena: la:la:me. Koto

pa:la: ekina: mo haliwekima: ana: na piki haumanu pu halememe. 29 Koto wanda:halita: hoke hau manuma: make pasa:tei hau manuma: make ma:nda: pa:ta: hokeeki puluekema: hone witelemeeki manuma: make ta:ta: ta:ta: pikieki manuma: tumbulu bao halememe. Soka:la: pita:la: ekima: make hali luekema: pita:la: ekima: make a:nda: lita:la: ekima: make yayapiki hau pita:la: ekima: make ma:nda: pa:ta: hoke hone wita:la: ekima: make tumbulu bao hata: pa pimanu la:tiki pu halo hata: 30 ika: ika: kone pi la la pu alualu pia:tiki pu halememe. Koda: hoki wala leke pa:ta: sa:take pu hambiliki hoepitolo make tanda pea hatiki pu halememe. Hakoko litolo hata: Koda:na: pi kone la:tiki pitolo hata: hoke ekimanu puluekema: panake pota:manu weiya:tiki pu halememe. Kutupa ateke inkiki yaapona: pi tunkula:tiki pu halememe. 31 Ikana:ma: ya:la:ma: na homolo hata: ika: la: wimiki pimanu pa tunkula:tiki pu pitolo hata: make ma:nda: pa:ta: epeke hone na wiki pa a:ta:ma: na homa:tiki pu halememe. 32 Koda:na: pi ula: ekima: alota: Mo kutu piki haumanu pu haleme wanda:halita: homa:la:eki mea:pa:peke ya:la:me laa la:la:me. Koto la:la: pi mo wanda:halima: opitelemepate ika: hande hoke ekimanu paa pia:tiki pu hao kutupa make mandane wanda:halima: koto hande hoke ekimanu pimika:na:ta: a:pa:la:ma: pa pipe laa lo halememe.

2

Koda:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: pi yokaalu pulu pa:la:eki

1 Nakana:ma: hali ma:nda: pa:ta: kiki maleke lika:na:ta: kota: neke pa:ta: ketete wilieke. Do ekina:yeke loa:me. Ma:nda:ma: pa:la: ekina: nakana:ma: pu hata: kone mo some pa:ta: kiki maleke lika:na:ta: kota: neke kone kiki maleke liteleme. 2 Koda:ma:ta: kutupiki haumanu pu haleme wanda:hali pa:ta: pi yokaalu pia:ka:na:ta: tikitikina: pilieke hone witoloma:pate 3 pa nakana:ma:ta: hali ma:nda:ma: pa:la: ekina: kiki maleke lika:na:ta: neke make pu hata: kone laaseme. Kota: Koda:ma: neke pa:ta: pi yokaalu pulu pa:la: ekita: paka:lao ulueke hone witelepe. 4 Koda:ma: neke pa:ta: a:ta:ma: wopu homaata: naka: hoke hauna: yenki ai na kiki yu wia hao hala: ekita: neketa: hone na witele. Koda:ma: a:ta:ma: homa:la: ekita: nakana:ma: ipiki pa:ta: hone ma:nda: la:ka:la: mina haelena:yeke pita:la:me. Koto ekita: iki paeyaoma: hone witolo pelememe. 5 Koto pelemepate ikita: pi na opiki puki taka:lao halememe. Koto ekina: Koda:ma:ta: hande Natena: hoke hau peleme wanda:hali pa:ta: mineke pankolo hata: pi yokaalu tikitikina: pia:ka:na:ta: kota: mo iki panisi tieke peaalia: ekita: ika: kone ame pa haka:ta:paasememe. 6 Pa ekipeke wanda:hali paeyao homeke homekema: piteleme ekimanu Koda:ma: handaata: yenki ana:na: kilieke. 7 Mandane wanda:halima:ta: epeke haumanu pu hatiki peaata: ika: biki epeke wina: lolo pa:la:eki make Koda:ma: ika: pi lawalo pa:la:eki make homa:peke na yeke da:ta hao halo pa:la:eki make weiyu halememe. Kutu piki wanda:hali pa:ta: Koda:ma: da:ta hao halo pa:la:eki halieke. 8 Kutu piliepate mandane wanda:halima:ta: ika: hone pa:la: ekimanu pu hao pa epeke hau pea:pa:pekeeki kiao hokeeki kone pu halememe. Kutu piki wanda:hali pa:ta: Koda:ma: mineke pankolo hata: hoke yenki halieke. 9 Hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta: Koda:ma: ka:nda:ma: homao tanda tanda pita:la:eki halieke. Diu wanda:hali pa:ta: halaata: Diendaili wanda:hali pa:ta: make halieke. 10 Koda:ma: kutu pulu pa:la:pate epeke hau pu haleme wanda:halita: biki ula: kapu halaata: ika: pi laota: ika: puki lopa:niaalieke. Diu wanda:hali pa:ta: amba:la pea Diendaili wanda:hali pa:ta: make kutu pilieke. 11 Koda:ma: pi yokaalu pitolo hata: ma:nda: pa:ta: honditi pea make pa ma:nda: pa:ta: a:ta:ma: homa make

Koda:ma: kutupiki hau na piki paeyao pa:ta: homeke hone wia pi yokaalu pilieke.

12 Diendaili wanda:halima:ta: Mosesima: wape peaala: Lo Pimanu na handeke hoke hau pa pu hata: alupu halememe. Mo hande Lo Pimanu iki pa:ta: na ula:me. Diu wanda:halima:ta: Mosesima: wape peaala: Lo Pimanu opuaata: hoke hau pu haleme ekina: Koda:ma: mo hande Lo Pimanu hone witolo hata: pi yokaalu pilieke. 13 Koda:ma:ta: wanda:hali ipiki yaapo tikitiki yao haena: ala: ekita: mo wanda:halima: hande Lo Pimanu pa katakema: homeke opiteleme ekina: na pikita: hande Lo Pimanu opua piteleme ekina: haena: lelieke. 14 Lo Pi manuta: Diendaili wanda:halima: na handeke hata: kone ika: hone wia mo hande Lo Pimanu pimika:na:ta: kota: mo pea:peke ekimanu make na pea:peke ekimanu make ika: kone pitelememe. Mo hande Lo Pimanu na handeke hata: kone pitelememe. 15 Mo hande Lo Pimanu ika: puki pa:ta: mendieleme ekita: ika: pu haleme ekima: peneme yaasa:me. Kutupa make mo hande Lo Pimanu ota:ekie laa ika: hone pa:ta: kone leekeme. Hoto ma:nda:ma:ta: ika: honema: alota: Hokeeki pimime alemepate hoto ma:nda:ma:ta: ika: honema: alota: Epekeeki pimime la alememe. 16 Koto ekina: Koda:ma:ta: hande Natena: pi yokaalu pia:ka:na:ta: Ima: hande Pi Seliapo loa: tupa: pilieke. Ipikana:ma:ta: Yesu Ketisoma: wanda:halima: a:mbao u haeme hone manuna: pi yokaalu pina: lelieke.

Diu wanda:halima: mo hande Lo Pimanu opua pea:pa:pekeeki

17 Koto pa:la:pate neketa: eki pelepe. Nakana:ma: alota: Ita: Diu halie aleme. Nakana:ma:ta: hande Lo Pimanu pa:ta: ti lao hata: naka: kone naka: hakoko litolo alota: Ita: Koda:na: tapake hali halome aleme. 18 Nakana:ma:ta: Koda:na: hone pa:la:eki handaata: mo hande Lo Pi manuna: sukulu pea hata: tikitiki hau handa: uluekema: handaata: 19 naka: hone dupa ula:me. Leke holupiki wanda:hali pa:ta: Ima: pota: wala:peke ya:la:me laa Ita: timba: leke pa:ta: haleme wanda:hali ika: paa peaasoeki halome alo hata: 20 Ita: hone wopu na witeleme wanda:hali ika: hone wiaaso hali make weki wandikima: handeleme wanda:hali ika: wala:la: hali make halome hone witeleme. Naka: honema:ta: hande Lo Pimanu opua wia hala: ekina: pita:la: ekimanu paeyao Ima: handaata: Ima: lolo polo pimanu make ota:ekie lolueke hone witeleme. 21 Nakana:ma: mandane wanda:hali walelepate neke naka: kone ekipeke na walelepe. Nakana:ma: pi walolo alota: Pake na napeke alepate nakana:ma: naka: kone pake no halepe. 22 Nakana:ma: alota: Tooli ka:taasa: hau na pea:peke alepate nakana:ma: naka: kone tooli ka:taasa: hau na pu halepe. Toopi ti wepia ula: ale pa:ta: yeni pu haleme wanda:hali pa:ta: nakana:ma: pi wopu alepate koto alemanu ula: tembolo da pa:ta: ala:ta: ala:ta: pake no halepe. 23 Nakana:ma:ta: hakoko litolo alota: Hande Lo Pimanu Koda:ma: niki pa:ta: kiekeme alepate nakana:ma: hande Lo Pimanu yambelele ekina: wanda:halima: Koda:na: biki hoeyaena: alepe. 24 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: Ika: Diu wanda:halima: pu haleme ekina: mo Diendaili wanda:halima:ta: Koda:na: biki hoeyao halememe.

25 Nakana:ma:ta: hande Lo Pimanu opua miniki hata: pu haeka:na:ta: kota: naka: sekemesaisi hau peaala: ekita: a:pa:la:pate pa nakana:ma: hande Lo Pimanu opua na pu haeka:na:ta: kota: naka: sekemesaisi hau peaala: ekita: pa ekie. 26 Diendaili hali ma:nda:ma: sekemesaisi hau na piki pa hata: kone hande Lo Pimanu opua miniki hata: pu haya:ka:na:ta: kota: kutupiki halita: sekemesaisi hau peaala: hali leke hala: ekita: Koda:ma: hone na wiliepe. 27 Koto ekina: Diendaili haliwekima:ta: sekemesaisi hau na piki hata: kone hande Lo Pimanu opua miniki hata: pu haleme ekina: Diu wanda:hali kiki maleke lilieke. Pa ekipeke ikana:ma:ta: hande wape peaala:

Lo Pimanu miniki hata: make sekemesaisi hau peaala:eki pea hata: make pa yambolo haleme ekina: kiki maleke lilimikie. 28 Ota: Diu halita: epipe. Ota: sekemesaisi hau peaala: halita: epipe. Diu hali ma:nda:ta: pa manda hata: pia:ka:na:ta: kota: kutupiki halita: ota: Diu hali na halieke. Kutupa make sekemesaisi hau pita:la: ekita: pa manda lokena: pita:la:eki dia:me. 29 Ota: Diu hali hala: ekita: puki pa:ta: mea mendia hala:eki ota:ekie. Kutu piki halina: puki pa:ta: Koda:ma: make amba: hao hala:me. Kutu piki hauta: Koda:na: Sipitidima: peaala:me. Hande wape peaala: Lo Pimanu na peaala:me. Kutu piki halita: wanda:halima: ipika: pi na laasemepate Koda:ma: kone ipika: pi laasa:me.

3

1 Kota: Diu wanda:halima:ta: Diendaili wanda:hali ankulao halemepe. Sekemesaisi hau peaala: ekima:ta: epekeeki ma:nda: handa: wilimikipe. 2 A:pa:e. Iki pa:ta: epekeeki wotu ula:me. Titina: dupa Koda:ma:ta: mo Diu wanda:halima: ipika: pimanu miniki hata: handeteke haena:yeke iki pa:ta: haleekeme. 3 Koto hau pina: kone mandane wanda:halima: pi na opiki kiao haemekepate mo wanda:halima: pimiki ekina: ika: honema:ta: Koda:ma: make ipika: pi tunkula halieke hone witelemepe. 4 Ota: dia:me. Wanda:hali paeyaoma: yayapiki pi alo hamina: kone Koda:ma:ta: ota: pi homeke lo halieke. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa:

Nakana:ma: ale pita: paeyaoma: opuaata: ota: tikitiki piki pi aleme laa hone wilimikie.

Neke pa:ta: pi yokaalu pitiki pimika:na:ta: hoto paeyao wini pea:tiki pilipikie wape pa:la:me.

5 Koto pa:la:pate mandane haliwekima: alota: Hoke hau puma:ka:na:ta: wanda:halima: Koda:ma: tikitiki hau pita:la:eki wotu handilimikie alemepate koto aleme pi hombo peaasota: eki lomana:pe. Mo kenke haliwekima: lo haleme tupa: Koda:ma: niki panisi kia:ka:na:ta: hokeeki pitolo pita:la:me laa lomana:pe. 6 A:pa:e. Ota: dia:me. Koda:ma:ta: tikitiki hau na pu haya:ka:na:ta: kota: wanda:hali pa:ta: ekipa pi yokaalu piliepe.

7 Koto pa:la:pate hali ma:nda:ma: alota: Yaka hoke hau pu halo ekima: Koda:ma: tikitiki hau pu hala:eki wopu walolo hata: Koda:na: biki make mea a:meiyaasa:ma: ekina: kota: Koda:ma: I pa:ta: alota: Neketa: hoke hau pu hale ekina: hoke yenki kulueke pita: ekipeke leliepe ala:me. 8 Koto ekina: mandane wanda:halima: alota: Epekeeki epena:ma: kota: hokeeki pumana:e laa alememe. Mandane wanda:halima: I la la pitolo hata: kone alota: Poloma: kutupiki pi ombu la:tiki pu hala:me laa lelememe. Koto pi leleme wanda:halita: Koda:ma: hoke yenki halea:ka:na:ta: tikitiki hau pitolo hata: kone pilieke.

Hali homeke a:nda: Koda: pa:ta: tikitikina: na hala:eki

9 Kota: niki Diu wanda:halima: mo Diendaili wanda:hali ankulao haloma:pe. Dia:me. Ima:ta: iki pa:ta: amba: ta waloa: handa:e. Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make hoke hau manuma: wele pita:la: ekima: mandake tupa: niki paeyao tombuao ula:me. 10 Mo Baibolo bukana: wape pa:la: tupa:

Ma:nda: hali a:nda: Koda: pa:ta: tikitikina: na hala:me.

11 Ma:nda: hali a:nda:ma: tikitiki pikieki na handa:la:me.

Ma:nda: hali a:nda:ma: Koda: homeke na weiyu hala:me.

12 Haliweki paeyaoma:ta: Koda: hoki nane yao halememe.

Paeya ta:pao hao hoeyaalememe.

Ma:nda: hali a:nda: homekema: kone epeke hau na pu hala:me.
13 Kutupa ika: kake ka:ka:na: manuta: hali hoila: naku ka:ka:na: lumba:pa wiki
nono pelememe.
Ika: kekekemanu pa:ta: hoke hoke yayapiki pimanu ipu hala:me.
Ika: hambiliki manuma:ta: hali lita:la: keto kakema: handeke pimanu lo
halememe.
14 Ika: kake manuta: hali tetoma: homaasa:ma: pi manuma: tumba hale-
meme.
15 Wanda:hali tanda tanda peao luekema: ai ai pu halememe.
16 Mandane mandane puaata: ala:ta: ala:ta: hoeyaota: wanda:hali make
ka:nda:ma: homao halememe.
17 A:nda: peli alualu pea haluekema: koto hauta: hone na u halememe.
18 Koda: pa:ta: make pututuma: homolo hata: ika: kone lu mina:niao homu
pea halememe laa wape pa:la:me.

19 Mo hande Lo Pimanu opua oto pa:ta: haleme wanda:halita: mo Lo
Pimanu iki pa:ta: ula: ekita: handoloma:me. Koto Lo Pi manuma: hambiliki
honiolo aleme pimanu sa:sa: peaata: Koda:ma: kenke wanda:hali paeyao pi
yokaalu pulu pa:la: ekita: wala:la:me. 20 Do ekina: yeke loa:me. Ma:nda: hali
a:nda:ma: hande Lo Pimanu opua pa:la: ekina: Koda: pa:ta: tikitiki yao hapeke
na ya:la:me. Mo hande Lo Pi manuma: pita:la: ekita: wanda:halima: ika: hoke
hau pelemeeki hone wina: pita:la:me.

Koda:ma: wanda:hali ipiki pa:ta: tikitiki yao haena: la:la:eki

21 Kutu pita:la:pate Koda:ma:ta: wanda:hali ipiki pa:ta: tikitiki yao haena:
la:la: ekita: peneme yao ula:me. Hande Lo Pi manuma: peaasa:eki dia:
ya:la:pate hande Lo Pi manuma: make mo hande potopede haliwekima:
make amba: la ka:la:me. 22 Wanda:halima: Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaaseme
ekima: Koda:ma: ikita: ipiki pa:ta: tikitiki yao hamina: lo hala:me. Ketiso
pa:ta: hone tulaaseme wanda:hali paeya ta:pao pa:ta: Koda:ma: koto hau
pu hala:me. Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make ta:ta: pea na
haleme ekina: loa:me. 23 Wanda:hali paeya ta:paoma: hoke hau pea hata:ta:
hande da:tao hala: Koda: teke pa:ta: na haloma:pate 24 ipikana:ma: ipika: pa
a:ta:ma: homolo hata: kieke ekima: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamono
la:la:me. Koda:ma: koto pa:la: ekita: Yesu Ketisoma: niki ka:la:pa: tapaala:
ekima: pina: la:la:me. 25 Koda:ma:ta: Yesu Ketiso mea haena: laata: ipiki
homolo hata: ipika: we lopolo piekeme. Lopeeke ekima: ipiki pa:ta: hone
tulaalo peleme wanda:halina: hoke hau pelemeeki manuta: pa paeyaena:
leekeme. Koda:ma: koto pa:la: ekita: ipika: tikitiki hau pita:la:eki peneme
yao waluekema: piekeme. Amba:ta: Koda:ma: wanda:halina: hoke hau
peleme ekimanu leke honikima: hando ankulao handeteke hao hayekepate
26 ameta: ipika: tikitiki hau pita:la:eki peneme yao waluekema: wanda:halina:
hoke hau pelemeeki manuna: hau ma:nda: pu hala:me. Koda:ma: kutu
pita:la: ekima: ipikana:ma: kone tikitiki hau pu hala:eki Yesu Ketiso pa:ta:
hone tulaaseme wanda:hali ipiki yaapo tikitiki yao hamena: la:la:eki make
wala:la:me.
27 Koto hali ma:nda: epima: eki hau pita:la: ekina: ipika: hakoko lia:peke
ya:la:pe. Dia:me. Hakoko lia:peke na ya:la:me. Ekipekepe. Ipikana:ma:
mo hande Lo Pimanu opua pita:la: ekina: Koda:ma: ipiki yaapo tikitiki yao
na haena: leliepe. Dia:me. Ota: hakoko lia:peke na ya:la:me. Ipikana:ma:
hande Lo Pimanu opua pita:la: ekina: Koda:ma: ipiki yaapo tikitiki yao na
haena: leliepate mo halima: hone tulaasa: ekina: haena: lelieke. 28 Nika:
handa: witoloma: pita: dupa. Hali ma:nda:ma: ipika: hone tulaasa: ekima:
homeketa: Koda:ma: ipiki yaapo tikitiki yao haena: lelieke. Koto halima:

hande Lo Pimanu opua pita:la: ekima: na haena: lelieke. 29 Pate Koda:ta: Diu wanda:halina: Koda: homeke hala:pe. O Diendaili wanda:halina: Koda: make hala:pe. Aowe ika: Koda: make hala:me. 30 Koda:ta: homeke hata:ta: mo Diu wanda:halima: ika: hone tulaaseme ekina: make mo Diendaili wanda:halima: ika: hone tulaaseme ekina: make ipiki yaapo tikitiki yao haena: lelieke. 31 Koto pa:la: ekina: mo hande hone tulaasa: ekima: hande Lo Pimanu paeyaasoma:pe. Ota: dia:me. Hande Lo Pimanu nikana:ma: mea a:meiyaasoma:me.

4

Eipoloha:ma:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayekeeki

1 Eipoloha:ma:ta: Diu wanda:halina: titina: halie. Koto pa:la: ekina: nikana:ma: eki pi lomana:pe. 2 Koda:ma:ta: Eipoloha:ma:ma: piekeeki manuma: Koda: pa:ta: tikitiki yao haena: lea:ka:na: yoluta: kota: Eipoloha:ma:ma: ipika: hakoko lia:peke yolo pia:me. Kutu pulu pia:pate ipikana:ma: Koda: pa:ta: hata: hakoko lia:peke na ya:la:me. 3 Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa Eipoloha:ma:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayekeme. Koto ekina: Koda:ma:ta: Eipoloha:ma: ipika: hone tulao hayeke ekina: ipikita: tikitiki yao haena: leekeme wape pa:la:me. 4 Hali homeke a:nda:ma: e pokaeya:ka:na:ta: ipika: yenki mulu pa:la:pate koto milia: yenkita: pa hameke na hala:la: ekie. Dia:me pa ipika: e pokaeyeke ekina: halolo pita:la:me. 5 Koto pa:la:pate hali homeke a:nda:ma: ipika: pieke ekimanu hone na wiki pa Koda: pa:ta: hone tulao haya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: koto halima: ipiki pa:ta: hone tulaala:eki handaata: pa hoke hau pa:la: hali kone ameta: eki a:nda: na piki hali hala:me laa lelieke. Kutu pita:la: ekima: Koda:ma: koto halita: I pa:ta: tikitiki yao haena: lolueke la:la:me. 6 Kutu pita:la:eki make Deipidima: la:la:me. Hali homeke a:nda: ipika: pieke ekimanu hone na witolo hata: Koda:ma: pa mo someta: tikitiki yao haena: lea:ka:na:ta: kota: koto halima: ta:na:ma: homa paleke hala: ekina: Deipidima: leeke ekita: dupa wape pa:la:me.

7 Hali ma:nda:ta: Koda:na: pi ula: ekimanu yamba:la:la: ekimanu Koda:ma: pa paeyaowaala: ekina:ta: koto halima:ta: ta:na:ma: homa hao hapeke ya:la:me.

8 Hali ma:nda:ta: ipika: hoke hau pa:la: ekimanu Koda:ma: na yata:pea:ka:na:ta: kota: koto halima: ta:na:ma: homa hapeke ya:la:me laa wape pa:la:me.

9 Do hande Deipidima: la:la: ta:na:ma: homa hapeke ekita: pa mo sekemesaisi hau pea haleme haliweki pa:ta: homeke la:la:pe. Dia:me. Mo sekemesaisi hau na piki haleme haliweki pa:ta: make la:la:me. Hande Baibolo bukana: wape pa:la:eki loa: tupa: Eipoloha:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayekeme. Koda:ma:ta: Eipoloha:ma: ipika: hone tulao hayeke ekina: ipikita: tikitiki yao haena: leekeme wape pa:la:me. 10 Koto hauta: Eipoloha:ma: pa:ta: hando dina: piekepe. Eipoloha:ma: sekemesaisi hau pea haena: piekepe o na piki haena: piekepe. Na piki haena: kone piekeme. 11 Mo sekemesaisi piki hauta: wetepe nane piekeme. Kutupata: ipika: sekemesaisi hau pieke ekita: ti witolo tombo dupa piekeme. Ipikita: sekemesaisi hau na piki hata: kone Koda: pa:ta: hone tulao hayeke ekina: Koda:ma: ipiki pa:ta: tikitiki yao haena: leeke ekita: ti witolo tombo wiekeme. Kutu pa:la: ekina: haliweki paeyaoma: sekemesaisi hau na piki hata: kone Koda: pa:ta: hone tulao haleme ekina: Koda:ma: ipiki pa:ta: tikitiki yao haena: la:la: haliwekina: apa:ta: Eipoloha:ma: ika: apa: hala:me. 12 Kutu pa:la:pate Eipoloha:ma: ipikita: mo sekemesaisi hau

pea haleme haliwekina: apa: make hala:me. Iki sekemesaisi hau pea haleme ekina: dia:ya:la:pate hande nika: apa: Eipoloha:ma:ma:ta: sekemesaisi hau na piki hata: kone hone tulaeyeke tupa: ikana:ma: make hone tulaaseme ekina: loa:me.

Koda:na: pi la: ula: ekita: mo hone tulaasa:eki pa:ta: yama: mea:peke ya:la:eki

13 Koda:ma:ta: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Do kenke paeyaota: neke pa:ta: make naka: hoki nane halo peleme wanda:hali pa:ta: make kulueke laa la: witolo leekeme. Koda:ma: do pi la: wieke ekita: Eipoloha:ma:ma: hande Lo Pimanu opua pu hayeke ekina: na leekeme. Eipoloha:ma:ta: hone tulao hata: Koda: pa:ta: tikitiki yao hayeke ekina: leekeme. 14 Hande Lo Pimanu opua pu haleme wanda:halima: homeke Koda:na: la: ula:eki mimika:na:ta: kota: Koda: pa:ta: hone tulaasa: wanda:halita: pa hameke kone hone tulaasememe. Kutupa Koda:na: pi la: ula:eki make yaapeke na ya:la:me. 15 Hande Lo Pimanu opua oto pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta: wetepena:ta: Koda:ma: mineke pankolo hata: iki amẹlẹ pi yokaalu pilieke. Kutu pulu pa:la:pate hali ma:nda:ma: wanda:hali pa:ta: pi wita:la:eki ma:nda: na la halea:ka:na:ta: kota: wetepena: iki pa:ta: pi ula:eki yambelelememe pi lapeke na ya:la:me.

16 Eipoloha:ma: Koda: pa:ta: hone tulaeyeke ekina: Koda:ma: hande pi la: wiekeme. Koda:ma:ta: Eipoloha:ma: ipika: hoki nane halo pimiki wanda:hali paeyao pa:ta: hande la: wieke pita: iki pa:ta: pa hameke halena:yeke loa:me. Hande Lo Pimanu oto pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta: homeke dia:ya:la:pate hande Eipoloha:ma:ma: pieke tupa: Koda: pa:ta: hone tulao haleme wanda:hali pa:ta: make hala:la:me. Eipoloha:ma:ta: niki paeyaona: apa: hala:me. 17 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: Neketa: tutu ta:ta: ta:ta: wanda:hali paeyaona: apa: halena: lolome laa leeke ekina: opua Eipoloha:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayekeme. Koto ekina: Koda:ma: kone koto pi la: wieke ekita: ota: yaeyekeme. Do hauta: mo amba: home-meke wanda:hali mea da:taapekeeki make mo amba: na haemeke alemanu ipikana:ma: pima: alo hata: kone mea haena: leekeeki make koto Koda:ma:ta: do hau make pu hala:me. 18 Eipoloha:ma:ma: mo hande la: wieke pina: yaapeke pota: ma:nda: na handeekepate kone ipikana:ma: hone tulao hayeke ekina:ta: mo tutu ta:ta: ta:ta: wanda:halina: apa: hayekeme. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: Naka: hoki nane halo peleme wanda:hali wopu halimikie wape pa:la:me. 19 Ipikana:ma:ta: ipika: bapimanu 100 tupa: hata:ta: Setama: weki mendia:peke na yeekeeki make ipika: loke ankolopa: pamba: pamba: piekeeki make hone witolo hata: kone ipika: hone tulaeyeke ekita: na kiti yokaeyekeme. 20 Koda:ma: la: wieke pita: ipikana:ma: hone ti na yokeke hone tulatiki pu hao hayekeme. Kutu pia:tiki pu hayeke ekima: dạọla hata: Koda:na: pi laatiki pu hayekeme. 21 Eipoloha:ma: ipikana:ma: hone lenkene pa witolota: Koda:ma: la: ula: pita: ota: yaapeke ya:la:me hone wiekeme. 22 Kutu pieke handaa Koda:ma: Eipoloha:ma:ma: hone tulaeye-keeki hando haota: ipiki yaapo tikitiki yao haena: leekeme. 23 Mo hande Ipiki yaapo tikitiki yao haena: leekeme pita: Eipoloha:ma: pa:ta: homeke wape na pa:la:me. 24 Niki pa:ta: tonka:na: wape pa:la:me. Nikana:ma:ta: hande nika: Tekehali Yesu homeekepate kone mea da:taeyeke Koda: pa:ta: hone tulao haloma: ekina: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao homono la:la:me. 25 Nika: hoke hauna: Koda:ma: Yesu homolo epena: tapaeyekeme. Kutupa nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamonoyeke Yesu paa mea da:taeyekeme.

5

Koda:ma: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamono la:la:eki

1 Nika: hone tulaaloma: ekima: Koda:ma: nikita: ipiki yaapo tikitiki hamono
la:la:me. Kutu pa:leke handa Koda:ma: nika: puki lopao ipiki amẹlẹ hamono
la:la:me. Nika: Tekehali Yesu Ketisoma: pa:la: ekina: pa:la:me. 2 Nikana:ma:
Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaaloma: ekina: ipikana:ma: Koda:ma: niki pa:ta:
pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki handomono la:la:me. Kutupa ameta: koto
tupa: haloma:me. Koto ekina: Koda:ma: ipika: pa̲a̲ pa:la:eki niki pa:ta: teli
teli peaalo pa:la:eki hone ti lao hata: ta:na:ma: homa haloma:me. 3 Koto
ekina: homeke dia:ya:la:pate niki pa:ta: ka:nda:ma: homa:la:eki ipula: ekina:
make ta:na:ma: homa hapeke ya:la:me. Niki pa:ta: ka:nda:ma: homa:la: eki-
manu epea:ka:na:ta: kota: nikita: na:pa na wiki da̲o̲la halo poloma:eki ipulu
pita:la:me. 4 Kutupa nikita: la handa:la:eki epena: kone da̲o̲la haoma:ka:na:ta:
Koda:ma: ota: halie laa lelieke. Kotoeki lolo pa:la: ekina: nikana:ma: hone ti
lao halumeke. 5 Nikana:ma: koto tupa: hone ti lao haoma:ka:na:ta: nikita: hoto
ma:nda: a:nda: olopuniao na halumeke. Koda:ma: niki pa:ta: pukima: wotu
homa:leke handa loa:me. Ipikana:ma: kita:la: Holi Sipitidima: kone nika: puki
pa:ta: pita: peaasa:me.

6 Nikita: honkopu na hake hamono Koda:ma: la: wieke natena: kone
niki hoke hau pu haloma: wanda:hali nika:eki peaaso hata: Ketiso ipiki
homeekeme. 7 Hali ma:nda:ma: mo tikitiki hau piki halina:eki peaaso hata:
homa:peke ya:la: ekita: ka:nda: pilieke. Pate hali ma:nda:ma: mo epeke hau
piki halina:eki peaaso hata: homa:peke ya:lia:pe mata:la:me. 8 Kutu pulu
pa:la:pate Koda:ma: niki pa:ta: ipika: pukima: wopu homa:la: ekita: peneme
yao yaala: ekita: dupa. Nikita: hoke hau pu haloma: wanda:hali hamono
kone Ketisota: nika:eki peaaso hata: homeekeme. 9 Ipika: homeeke ekima:
Koda:ma: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamono la:la:me. Koto pa:la: ekina:
ipikana:ma: niki wopu tamba: mulu pa:la: ekina: Koda:ma: mineke pankolo
pa:la: ekita: hoke yenki halo pa:la: ekita: na handulumeke. 10 Amba: nikita:
Koda: ipika: a:nda: tunkuliki wanda:hali haoma:pate ipika: Eiyekena: home-
eke ekima: nikita: ipika: yankekesunu hamono la:la:me. Ame nikita: Koda:
ipika: yankekesunu haloma: ekina: Ketiso ipika: da:ta hala: ekima: Koda:ma:
niki wotu tamba: milieke. 11 Koto hau homeke dia:me. Nika: Tekehali Yesu
Ketisoma: nikita: Koda: ipika: yankekesunu hamono la:la: ekina: Koda: pa:ta:
ta:na:ma: homo haloma:me.

A:da:ma: pita: Ketiso yaapo

12 Hali homekema: pa:la: ekima: kone niki kenke wanda:hali paeyaoma:
hoke hau pu haloma:me. Ipika: hoke hau pieke ekina: homeekeme. Ku-
tupa kenke wanda:hali paeyaoma: make hoke hau pu haloma: ekina: ho-
molo poloma:eki moloma:me. 13 Mosesima: mo hande Lo Pimanu a̲i̲ na
opieke dina:ta: kenke wanda:halima: hoke hau pu haemekepate pi ula:
ekimanu dia: yolo hata: kota: wanda:halima: hoke hau pu haleme ekimanu
wotu handa yata:pa: tapaapeke na yeekeme. 14 Koto pa:la:pate A:da:ma:
hao Mosesi halo ipu pea koto tukiki pa:ta: haemeke wanda:halita: paeyao
homo paemekeme. Hande Koda:ma: A:da:ma: pa:ta: leeke pi A:da:ma:ma:
na opieke tupa: A:da:ma:ma: piekeeki na pimiki wanda:hali kone paeyao
homemekeme. A:da:ma:ta: hali ma:nda: wetepena: epolo pieke hali tupa:
hayekeme.

15 Koto tupa: hayekepate Koda:ma: pa hameke kita:la:eki pita: A:da:ma:ma:
hoke hau piekeeki yaapota: ta:ta: pu alu pa:la: ekina: mo hande hali
yaapota: mandake tupa: na halo pelepeme. Mo hande hali homekema:
hoke hau pieke ekina: wanda:hali paeyaota: homemeke ekita: nikana:ma:
hone uluma:me. Koto pa:la:pate Koda:ma: pa a:ta:ma: homo hala:eki wala:la:
hauta: ota: tiekee. Mo hande hali homeke Yesu Ketisoma: pa a:ta:ma:

homeeke ekima: Koda:ma:ta: wanda:hali paeyao pa:ta: ipika: pa hameke kita:la:eki walo hala:me. 16 Kutupa make Koda:ma: wanda:hali pa:ta: ku hala:eki pita: mo hande hali homekema: hoke hau piekeeki yaapota: ota: ta:ta: pu alu pelepeme. A:da:ma:ma: hoke hau pieke handaata: Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Neketa: ketete peleme la leekeme. Koto leekepate wanda:hali paeyaoma: hoke hau pelemepate Koda:ma: niki pa:ta: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: Ikita: ketete na peleme wanda:hali halememe la ala:me. 17 Mo hande hali homekema: hoke hau pieke handa homa:la: ekita: honkopu hao wanda:hali paeyao lu tombuao ula: ekita: nikana:ma: handoloma:me. Koto pa:la:pate mo hande hali homeke Yesu Ketisoma: pieke ekita: ota: hone mateke some tieke pa:la:me. Koda:ma: pa hameke a:ta:ma: wopu homa:la:eki make ipiki yaapo tikitiki yao hamono la kita:la:eki make kotoeki yaapo moloma: wanda:halima:ta: Ketisoma: peaala: ekina: da:ta hata: honkopu hao halumeke.

18 Koto ekina: mo hande hali homekema: hoke hau pieke ekina: wanda:hali niki paeyaoma: hoke yenki mea:peke ya:la:me. Koto tupa: kone mo hande hali homeke ma:nda:ma: tikitiki hau pieke ekina: Koda:ma: wanda:hali niki paeyao ka:la:pa: tapao da:ta hao hamono lo hala:me. 19 Kutupa make mo hande hali homekema: Koda:na: pi na opieke ekina: wanda:hali woputa: hoke hau poloma: wanda:hali haloma:me. Koto tupa: kone mo hande hali homeke ma:nda:ma: Koda:na: pi opua pieke ekina: Koda:ma: wanda:hali wopu ipiki yaapo tikitiki yao hamono lo hala:me.

20 Hande Lo Pi manuta: wanda:halima: hao hoeyaaseme ekimanu daeyaena:yeke Koda:ma: wetepena: Mosesi pa:ta: la haleekeme. Kutu piekepate hoke haumanu daeya:tia peekepate Koda:ma: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki tiekema: daeya:tia pulu hata: lu ankulala:me. 21 Koto ekina: wanda:hali paeyao homolo puma: ekina: hoke hau pita:la:eki titipu wotu piekeme. Koto tupa: kone Koda:ma: niki pa:ta: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamono laata: da:ta hao hamono la:la:me. Koto pa:la: ekima: Koda: ipika: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki titipu wopu pa:la:eki peneme yao wala:la:me. Kutupa koto pa:la: ekita: Koda:ma: nika: Tekehali Yesu Ketisoma: peaena: leekeme.

6

Nikita: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea da:ta haloma:eki

1 Koto poloma: ekina: nikana:ma: eki pi loluma:pe. Koda:ma: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki daeya:tia pena:yeke nikana:ma: hoke haumanu pa pu tia pomana:pe. 2 A:pa:e. Dia:me. Hoke hau pita:la:eki pa:ta: nikita: amba: homoma:me. Ekipeke paa putia pua:tiki pumana:pe. 3 Do pa:la: ekita: hone na witelemepe. Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: bapitaisi puma: pita:ta: ipika: homeeke ekina: make ta:ma:ni pea hata: puma:me. 4 Koto bapitaisi puma: ekita: ipiki yaapo mandakena: homa pa lapa: pa:ta: make mandake uma:me. Panake hau pu hata: haluekema: bapitaisi puma:me. Hande nika: Apa:ma: ipika: honkopu hala:eki epekema: Ketiso paa mea da:taeyeke tupa: pitoloma:me.

5 Nikita: ipika: homeeke ekina: ipiki amele mandakena: homomeke handaata: koto tupa: kone Koda:ma: ipiki mea da:taeyeke ekima: niki make ipiki amele mandakena: hamonoyeke mea da:taalieke. 6 Doeki make hone witoloma:me. Amba: niki hao hoeyaoma: ekita: hande a:ka:tei wape piki tina: Yesu amele mandakena: lia homeekeme. Nikana:ma: hoke hau puluekema: hone wotu pa:la: ekimanu Koda:ma: hoeyaaluekema: pa:la:me. Kutupa hoke hau pita:la: ekima: niki paa a:nda: na lu tombuaena:yeke pa:la:me.

7 Hali ma:nda: a:nda: homea:ka:na:ta: kota: mo hoke hauma: koto halita: paa
lu tumbaapeke na ya:la:me. 8 Nikita: Ketiso homeeke ekita: ipiki amele
mandakena: homomeke handa nika: hone tulaasoma: ekita: dupa uluma:me.
Ipiki amele hao halumeke hone witoloma:me. 9 Ketisota: homeekepate
Koda:ma: ipiki paa mea da:taeyeketa: paa na homa:peke yekeeki nikana:ma:
hone witoloma:me. Homaasa: ekima: honkopu hao Ketiso ipiki pa:ta: pa
eki a:nda: paa pea:peke na ya:la:me. 10 Ketiso ipika: homeeke ekita: dupa.
Hoto homeke pita: kone ipiki homeekepate hoke hau pita:la: ekina: wele
pita:la: ekita: paeyaeyekeme. Kutupa ame ipiki hake hauta: Koda: yaapo
mandakena: halepeme. 11 Koto pa:la: tupa: ikana:ma:ta: ika: kone hone dupa
wipe. Niki make homoloma:me laa hone wipe. Hoke hau pita:la: ekina:
wele pita:la: ekima: iki pa:ta: eki a:nda: pea:peke na ya:la: ekina: loa:me. Koto
tupa: halemepate Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea haleme ekina: Koda: yaapo
mandakena: da:ta halememe.

12 Ika: loke tieke paeyaona: hoke hone u tiaasa: ekimanu pa putia pulu
hamono hoke hau pita:la: ekima: ika: homa:peke ya:la: loke tieke paeyao lu
tombuaasa:me. Kutu pa:la:pate koto hau manuma: iki paa na lu tombuaena:
lapa:pekema. 13 Ika: lokena: haleme alemanu ma:nda:ta: hoke hau pina: na
lapa:peke. Dia:me. Homa paa da:ta a:pa hala: wanda:hali leke hata: ika:
ika: kone Koda: pa:ta: hala:pa:peke. Tikitiki haumanu pina:yeke ika: loke
tieke paeyao Koda: pa:ta: hala:pa:peke. 14 Hande Lo Pi manuna: dupa:pe laa
wala:la:eki ika: wenoko tikitikina: na mea wikita: hande Koda:na: pa a:ta:ma:
homa:la:eki homeke ika: wenoko tikitikina: mea wina: aleme ekina: kota:
hoke hau pita:la: ekima: iki paa a:nda: na lu tombuaena: lapa:pekema.

Nikana:ma: e pokaaso hata: tikitiki hau ota: pea:pekeeki

15 Koto ekina: eki pumana:pe. Hande Lo Pi manuma: dupa:pe laa
wala:la:eki nika: wenokona: na wiki hande Koda:na: pa a:ta:ma: homa:la:eki
homeke nika: wenokona: wina: aloma: ekina: hoke hau pumana:pe. A:pa:e.
Dia:me. 16 Do ekita: ikana:ma: hone na witelemepe. Koto a:nda: ikana:ma:
ika: kone hali ma:nda: pa:ta: tala: liao hata: ipika: e pa hameke pokaaseme
wanda:hali hamena: lemeka:na:ta: kota: ikita: mo hande teke halina: pi
opitolo hata: ipika: pa hameke e pokaaseme wanda:hali halimikie. Hoke
hau pita:la:eki ikana:ma: opu haemeka:na:ta: kota: homa:la:eki milimikie.
Koda:na: pi opu haemeka:na:ta: kota: ikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamina:
lelieke. 17 Koda: pa:ta: keiyae pi lomana:e. Do ekina:yeke loa:me. Ikita:
amba: hone pa:la:eki pitolo hata: hoke hau pu haemeke ekina: pa hameke e
pokaaseme haliweki leke haemekepate ikana:ma: hande waleekeeki opua
handa: wimiki ota: pimanu wotu pimikime. 18 Hoke hauna: wele pita:la:
ekina: iki mea tonkao wieke ekita: Koda:ma: iki ka:la:pa: tapaowala:me.
Kutupa iki ameta: tikitiki haumanu puluekema: Koda: ipika: pa hameke
e pokaaseme wanda:hali halememe. 19 Ika: hone ai na tikitiki yao wimi
ekina: Ima: da wanda:halima: lo haleme tupa: alome. Amba: ikita: hoke hoke
haumanu paeyao puluekema: pa hameke e pokaaseme wanda:hali leke hata:
suseke haasa: haumanu make hoke haumanu make ika: hone wia wenoko
tikitikina: mea wia hata: pu haemekeme. Koto tupa: kone ame ikita: yakopiki
haumanu puluekema: yeke koto hauna: e pa hameke pokaaseme wanda:hali
leke hata: tikitiki haumanu ika: hone wia wenoko tikitikina: mea wia hata: pu
hapa:peke ya:la:me.

20 Ikita: e pa hameke pokaaseme wanda:hali leke hata: hoke haumanu
pu haemeke dina:ta: Koda:na: tikitiki haumanu puemena:yeke ma:nda:ma:
iki na su tiaeyekeme. 21 Kutupu haeme hau manuma: ameta: iki yaala:ma:
homelemepate iki epeaaso na pia:me. Kutu piki hau manuma:ta: wanda:hali

homao halememe. 22 Kutupa halemepate hoke hauna: wele pita:la: ekima: iki mea tonkao wieke ekita: Koda:ma: iki ka:la:pa: tapaowala:me. Kutupa ikita: ipika: pa hameke e pokaaseme wanda:hali leke halememe. Koto peleme ekina: ikana:ma: ika: loke tieke paeyao ipiki pa:ta: halaata: deto hala:eki make milimikie. 23 Hoke hau piteleme ekina: mea:peke yenkita: homa:la:ekie. Kutu pa:la:pate Koda:ma: pa hameke kita:la: ekita: da:ta hao hala:ekie. Nika: Tekehali Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hamono kita:la:me.

7

Wanda: mina:la: hau

1 Kame tonuo. Ikana:ma: mo hande Lo Pimanu opueleme ekina: Ima: ame do lolo polo pita: hone wilimikie. Hali ma:nda:ma:ta: pa hata:ta: mo hande Lo Pimanu dupie ala: ekita: opua:peke ya:la:me. 2 Do tupa: make hali pa:la: wanda:ma:ta: haliki pa haya:ka:na:ta: kota: mo hande Lo Pi manuma: alota: Naka: haliki pa:ta: hao hapeke la:la:me. Koto la:la:pate mo haliki homea:ka:na:ta: mo hande Lo Pi manuma: alota: Naka: honumake halipikie la:la:me. 3 Koto ekina: haliki pa haena: kone hali ma:nda: pea:ka:na:ta: kota: siaka: hali wanda:e lelimikie. Koto lolo pelemepate ipika: haliki homea:ka:na:ta: kota: mo hande Lo Pi manuma: la:la: tupa: ipika: honumake halieke la:la:me. Koto tupa: hata: hali ma:nda: pea:ka:na:ta: kota: siaka: na haasa:me. 4 Ya kame tonuo. Koto tupa: iki pa:ta: make ula:me. Ikita: Ketiso ipika: loke kone haleme ekina: hande Lo Pimanu pa:ta: ikita: homolo hata: pa ameta: mo Koda:ma: paa mea tiaeyeke halina:eki halememe. Koto ekita: nikana:ma: Koda:na: epeke haumanu pu hamonoyeke pa:la:me. 5 Amba: nikita: nika: hone pa:la: ekimanu homeke pu haoma: dina: hande Lo Pi manuma:ta: nikana:ma: hoke hau peomonoyeke nika: lokena: hone pa:la: ekimanu pu tiaaso haena: niki homaapeke yeekeme. 6 Kutu piekepate nikita: mo Lo Pi manuma: amba: mea tonkao wiekeeki pa:ta: homomeke handaata: ameta: Koda:ma: niki ka:la:pa: ta:pao pa hamono la:la:me. Ame do pokoloma: eta: hande amba: wape pea wieke Lo Pi manuma: waleeke tupa: na pokoloma:pate hande Sipitidima: panakeeki wala:la: tupa: pokoloma:me.

Hande Lo Pi manuma: wanda:halima: hoke hau pina: lo hala:eki

7 Koto pa:la: ekina: nikana:ma: eki pi loluma:pe. Hande Lo Pi manuta: hokeekie loluma:pe. A:pa:e. Dia:me. Koto pa:la:pate hande Lo Pi manuma:ta: Ima: hoke hau pitoloeki handonoyeke pa:la:me. Hande Lo Pi manuma: alota: Ta:ta:na: ale muluekema: we na pamba:peke la:la:pate pa kutupiki pi na lea:ka:na: yoluta: mo ta:ta:na: ale muluekema: we pamba:la: ekita: Ima: hone wopu na ulu pua:me. 8 Hoke hauma: I pa:ta: hoke hone pa:la: ekimanu u tiaalo pieke pota: handa: wiekeme. Mo hande pi ula:eki homeke handeteke hata: pia:me. Lo Pimanu dia:ka:na:ta: hoke hauta: wele na pilieke. 9 Hande Lo Pimanu na opiki hata: Ita: da:ta haowa:pate pa mo pi ula:eki opua: dina:ta: hoke hau tiaeyeke ekima: 10 Ita: homono lea:me. Kutupata: mo I mea da:taapeke ya:la: pi ula: ekima: kone I homono lea:me. 11 Hoke hauma: hande pi ula:eki handeteke hata: I makealo pieke pota: handa: wiekeme. Hoke hauma: hande pi ula: ekima: makeao I lu homaeya:me.

12 Koto ekina: mo hande Lo Pi manuta: yakopiki hau pa:la: pimanue. Kutupa hande pi ula:eki ta:ta: ta:ta: piki ekita: kotoeki make yako pikieki make tikitiki pikieki make epekeeki make ula:me. 13 Koto pa:la: ekina: hande epeke ekima:ta: I lu homaeya:pe. A:pa:e. Dia:me. Hoke hauma: homeke pia:me. Hoke hauma:ta: epekeeki mea kone ipika: hoke hau teke wanda:halima: peneme yao handena:yeke I lu homaeya:me. Koto ekina:

hande pi ula: ekima: kone hoke hau pita:la: ekita: ota: hokeeki kone wala: tiaasa:me.

Loke tukiki pa:ta: kone a:nda: pu alu pita:la:eki

14 Mo hande Lo Pi manuta: Koda: pa:ta: kone epeekepate Ita: homa:peke ya:la: halie. Ima:ta: pa hameke e pokaatiki pomina:la: hali leke hata: hoke hau pu halome. 15 Ima:ta: ya pu haloeki hone wopu na ulume. Hone pa:la:eki na pu halopateta: hone na pa:la: ekimanu kone pu halome. 16 Yaka hone na pa:la: ekimanu pu halo ekima:ta: hande Lo Pimanu epekeekie hone witolo ekita: peneme yao wala:la:me. 17 Koto ekina: do Ima: hande pu halo hauta: yaka kone na pitolopate I tukiki pa:ta: ula: hoke hauma: kone pita:la:me. 18 I tukiki pa:ta: epekeeki ma:nda: na pila:eki Ima: hone witolome. I tukiki pa:ta: loa: ekita: Ita: kenke hali hata: loa:me. Ima:ta: epeke ekimanu puluekema: hone pa:la:pate Ima: pea:peke na ya:la:me. 19 Epekeeki puluekema: Ima: hone pa:la:pate na pu halome. Hokeeki puluekema: Ima: hone na pa:la:pate paa pu halome. 20 Ima: hone na pa:la:eki kone pu halo ekina: Ima: ya kone na pitolopate I tukiki pa:ta: ula: hoke hauma: kone pita:la:me.

21 Koto ekina: I pa:ta: ula: hau handa: witolo ekita: dupae. Ima:ta: epekeeki puluekema: hone pa:la:pate kone hoke hau pionoyeke yaka honema: putiao hala:me. 22 Koda:na: Lo Pimanu pa:ta: yaka pukima: ta:na:ma: homolopate 23 hau ma:nda:ta: I pa:ta: ula:eki handolome. Koto ekima:ta: yaka honema: Koda:na: Lo Pimanu epekeekie laa hone witoloeki yaapo a:nda: lu alu pu halepeme. Do hande I pa:ta: ula: hauma: koto ekima:ta: Ima: hoke hau piono pu tiaasa: hauta: do hande I pa:ta: ula: hauma: kone I dipula hali leke mea lopao halome. 24 A:ta:e. I pa:ta: ta:na:ma: homa:la:eki na pila:me. Do hande I homaasa: loke taapuna: halo ekita: epima: I tamba: miliepe.

25 Koda: pa:ta: Ima: keiyae pi alome. Ipikana:ma: nika: Tekehali Yesu Ketisoma: I tamba: mina: lolo pa:la: ekina: loa:me. Kota: yaka haloeki dupa. Ima: yaka kone Koda:na: Lo Pimanu yaka hone wia halopate yaka lokena: hone pa:la:eki manuma: Ima: hoke hau piono pu tiaasa: hauna:eki peao halome.

8

Holi Sipitidi amẹlẹ mandakena: pominoloma:eki

1 Koto ekina: Yesu Ketiso amẹlẹ ta:ma:ni pea haloma: wanda:hali pa:ta:ta: ma:nda:ma: hoke yenki kia:peke na ya:la:me. 2 Do ekina:yeke loa:me. Nikita: Yesu Ketiso amẹlẹ ta:ma:ni pea ota: hamono la:la: Sipitidita: ipikana:ma: kone I handeteke hata: walo hala: ekima:ta: mo hoke hau pita: homa:la:eki yaapo pu tiaasa: hauma: tonka pelia hala:eki ka:la:pa: tapaala:me. 3 Hande Lo Pi manuma:ta: kenke wanda:hali ika: honkopu anа: na pa:leke han-daata: pea:peke na ya:la: ekita: Koda:ma: peaala:me. Kenke wanda:hali paeyaona: loke tukiki pa:ta: ula: hoke hau teke hoeyaaluekema: Koda:ma: ipika: Eiyeke kone tapaeyekeme. Hande ipika: Eiyekema:ta: hoke hau pu haleme wanda:halina: loke manda:na: hao kenkena: a:paata: hoke hau paeyaaluekema: epeekeme. 4 Koda:ma: do hau piki hauta: mo hande Lo Pi manuma: tikitiki hau pikieki wala:la: ekimanu peomonoyeke pa:la:me. Nikana:ma:ta: hande lokema: wala:la:eki na opiki mo hande Sipitidima: wala:la:eki opitolo hata: pitoloma:me. 5 Wanda:hali epi amedama: ika: lokena: hone pa:la: ekimanu pea:tiki pimika:na:ta: kota: ika: hone witeleme ekita: mo ekima: kone handeteke hatiki pilieke. Wanda:hali epi amedama: hande Sipitidima: walo hala:eki pea:tiki pimika:na:ta: kota: ika: hone witeleme ekita: ipikana:ma: handeteke hatiki pilieke. 6 Ika: hone witeleme

ekita: ika: lokena: hone pa:la:eki manuma: handeteke hatiki pia:ka:na:ta: kota: homa:la:eki milimikie. Kutu pulu pelemepate ika: hone witeleme ekita: hande Sipitidima: handeteke hatiki pia:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ika: puki lopa:niawao iki da:taalieke. 7 Koto ekina: hali epita: ipika: lokena: hone pa:la:eki manuma: ipika: hone wita:la:eki handeteke hatiki pia:ka:na:ta: kota: ipikita: Koda:na: a:nda: tunkuliki hali halieke. Ipikana:ma:ta: Koda:na: Lo Pimanu na opu hala: ekima: pita:la:pate ipikana:ma: ota: opua:peke na ya:la:me. 8 Wanda:hali epi amedama: ika: lokena: hone pa:la: ekimanu pea:tiki pu hata: Koda:na: hone pa:la: haumanu pea:pa:peke na yelieke.

9 Kutupu halemepate ika: lokena: hone pa:la:eki manuma: iki na handeteke hatiki pita:la:pateta: Koda: ipika: Sipitidita: iki tukiki pa:ta: ota: pitia:ka:na:ta: kota: hande Sipitidima: walo hala:eki pea:tiki pu halememe. Hali ma:nda: pa:ta: Ketiso ipika: Sipitidi na pitia:ka:na:ta: kota: ipikita: Ketisona:eki dia:me. 10 Koto pa:la:pate Ketiso iki tukiki pa:ta: pitia:ka:na:ta: kota: hande Sipitidima: iki mea da:taalieke. Hoke hauma:ta: ika: loke lia homaalo pa:la:pate hande Sipitidima: iki mea da:taalieke. Ketisoma: iki pa:ta: koto hau peaeya:ka:na:ta: ikita: Koda: yaapo tikitiki yao hamina: la:la: ekina: peaalieke. 11 Hande Yesu homeekepate kone paa mea tiaeyeke Koda: ipika: Sipitidi iki tukiki pa:ta: pitia:ka:na:ta: kota: hande Ketiso homeekepate kone paa mea tiaeyeke Koda:ma:ta: iki tukiki pa:ta: pitaala: ipika: Sipitidima: kone ika: homolo peleme lokemanu mea da:taalieke.

12 Ya kame tonuo. Koto ekina: nikana:ma: yano ale hala:pa:peke ya:la:me. Nika: hande lokena: hone pa:la: ekimanu pea:tiki pulu poloma: ekina: na loa:me. 13 Ikana:ma: ika: lokena: hone pa:la: ekimanu pea:tiki pu haemeka:na:ta: ota: homilimikie. Kutu pulu pelemepate Sipitidi ipika: wele pita:la: ekina: ikana:ma: ika: lokema: hoke hau piteleme ekimanu lu homaemeka:na:ta: kota: iki da:ta halimikie. 14 Koda:na: Sipitidima: hatuku pula: wanda:halita: Koda:na: weki wandiki halememe. 15 Koda:ma: iki ka:la: Sipitidima:ta: iki paala: tiao pa hameke e pokaasa: hali leke na hamina: la:la:me. Dia:me. Koto hau na pita:la:me. Hande Sipitidima: ikita: Koda: ipika: wekiwandiki hamina: la:la:me. Koto pa:la: ekina: Sipitidi ipika: wele pita:la: ekina: nikana:ma: Koda: pa:ta: wi alo alota: Apa:o. Yaka Apa:o lo haloma:me. 16 Koda: ipika: Sipitidima: nika: temoko yaapo ta:ma:ni pea hata: nikita: Koda: ipika: wekiwandiki haloma:eki peneme yao waluekema: pa:la:me. 17 Nikana:ma:ta: ipika: weki wandiki hata: Koda:ma: ipika: wanda:hali epealuekema: wina: la:la: ekimanu mulumeke. Kutupa Koda:ma: Ketiso pa:ta: haluekema: wina: la:la: ekimanu make Ketiso amẹlẹ mulumeke. Nikana:ma: Ketiso amẹlẹ tanda pa:la: ekimanu muma:ka:na:ta: kota: ipika: pąą pa:la:eki make ipiki amẹlẹ mandakena: halumeke.

Pąą pita:la:eki handolo poloma:eki

18 Ima: handolo ekita: dupae. Wetepe mo hande kapu tieke handolo poloma: ekima:ta: ame do nikana:ma: tanda tanda minoloma: ekita: ota: ankulalieke. 19 Koda:ma: wepia wina: la:la: alemanu paeyaoma:ta: Koda:ma: ipika: eiyeketiti halemeeki peneme yao walena:yeke ta:na:ma: homa hata: leke wia handeteke hao halememe. 20 Do wa:pa:la: ale manuta: pa ekimanu wina: leekepate ipika: kone na leke Koda:ma: kone paeki wina:e laa pa:la:me. Kutu piekepate Koda:ma: honema: tumao hata: 21 hande wa:pa:la: ekimanu paeyao wetepe tandepena: tonkaake nono pea ula:pate ipikana:ma: ka:la:pa: tapaaluekema: hone wiekeme. Koda:ma: ipika: weki wandiki honkopu hao ota: epeke tupa: ka:la:pa: tapaalo pa:la: ekita: mo hande wa:pa:la: ekimanu make kotoeki kone mina:e hone wiekeme. 22 Amba: titina: putiki a:pa pa ame make mo hande wa:pa:la: ekimanu paeya: tapaoma:ta: tanda minolo

hata:ta: hande weki hoki nala: wanda: leke kimi yanda: yanda: pitolo hata:
e̱ wi lo halememe. 23 Koto wa:pa:la:eki manuma: homeke na alemepate niki
make hande Koda:ma: titina: amba:la ka:la: Sipitidi mea hata:ta: nikana:ma:
make niki tukiki pa:ta: keme lo haloma:me. Koda:ma: niki ipika: weki-
tonu hamono laata: nika: loke tieke paeyao ka:la:pa: tapaowaena:yeke han-
deteke hao hata: lo haloma:me. 24 Nikana:ma: honema: tumao hamono
Koda:ma: niki da:taala:me. Koto pa:la:pate nikana:ma: nika: honema: tumao
witoloma:eki ota: yao puma:ka:na:ta: kota: nika: honema: tumaasoma:eki ta
paeyaasoma:me. Hali homekema: ipika: kone ipika: handa:la:eki honema:
tumaapeke na ya:la:me. 25 Koto pa:la:pate nikana:ma: na handoloma:eki
kone honema: tumao haoma:ka:na:ta: kota: ota: yaalo pa:la:eki puluekema:
eiei na leke yopu handeteke hao halumeke.

26 Koto tupa: kone nikita: damakopiki wanda:hali haloma: ekina: mo hande
Sipitidima: niki tamba: mulu ipu hala:me. Nikana:ma:ta: yeni pea:peke
ekimanu na handoloma: ekina: mo hande Sipitidima:ta: peneme yao pi
lapeke na yalo hata: kemema: kemema: pitolo kone Koda: pa:ta: nika: yeni
peao hala:me. 27 Kutupa mo hande Sipitidima: Koda:na: hone pa:la: ekimanu
handeteke haena: laata: ipika: wanda:halina: yeni manuta: Koda: pa:ta: peao
hala:me. Koto ekina: Koda:ma: wanda:halina: puki pa:ta:manu handolo hata:
mo hande Sipitidima: hone wita:la:eki hando hala:me.

28 Koda:ma:ta: ipiki pa:ta: pukima: homoloma: wanda:hali niki ame̱le̱
hata: wetepe pulu pa:la: ekimanu epekeeki wina:yeke pu hala:me. Koto
wanda:hali nikita: Koda:ma: ipika: hone wita:la:eki peaaluekema: niki wi
la:la:me. Koto pa:la: ekita: nikana:ma: handoloma:me. 29 Koda:ma: amba:
talopu mea haena: la:la: wanda:halita: ipika: Eiyeke leke haena:yeke amba:
handa: mea ta:ta: haena: la:la:me. Koto pa:la: ekita: ipika: Eiyeketa:
ipika: kamemanu paeyao ame̱le̱ hata:ta: ipikita: titina: hali haena:yeke
pa:la:me. 30 Koto pa:la: ekina: Koda:ma: amba: handa: mea ta:ta: haena:
la:la: wanda:halita: ipikana:ma: wi la:la: wanda:halie. Kutupa ipikana:ma:ta:
amba: wi la:la: wanda:halita: ipiki yaapo tikitiki yao haena: la:la:me. Kutupa
ipikana:ma:ta: ipiki yaapo tikitiki yao haena: la:la: wanda:halita: ipika: pa̱a̱
pa:la:eki koto wanda:hali pa:ta: teli teli peaala:me.

Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta: yama: niki pukima: homa:la:eki

31 Koto pa:la: ekina: nikana:ma: eki pi loluma:pe. Do tupa: lapeke ya:la:me.
Koda:ma: nika:eki peaeya:ka:na:ta: hali epima: niki pa:ta: a:nda: lia:peke
ya:la:pe. Ma:nda:ma: koto hau pea:peke na ya:la:me. 32 Koda:ma: ota: ipika:
Eiyeke sa:sa: na piki kone niki paeyaona:eki peaaso homena: kiekeme. Ipika:
Eiyeke niki ka:la: ekina: koto tupa: ala:ta: ala:ta: paeyao make ipikana:ma: kiki
tindipao na kiliepe. Dia:me. Ota: kilieke. 33 Koda:ma: talopu mea haena: la:la:
wanda:halita: hali epima: samani piliepe. Dia:me. Koda:ma: kone iki pa:ta:
alota: Eki a:nda: na piki wanda:halie la ala:me. 34 Hali epima: iki pa:ta: alota:
Hoke yenki milimikie laa lapeke ya:la:pe. Dia:me. Ma:nda:ma: koto pi lapeke
na ya:la:me. Yesu Ketisota: homeekepate Koda:ma: ipiki paa mea tiao ipika:
popeke kikina: pitina: leekeme. Yesu Ketisoma:ta: Koda: pa:ta: nika: pi la: mea
halao hala:me. 35 Ketisoma: niki pa:ta: pukima: homa:la: ekita: hali epima:
ka:taalu peaapeke ya:la:pe. Kota: mo ka:nda: pa:la:eki minolo hamono kone
o tanda tanda minolo hamono kone o mandane wanda:halima: a:nda: litolo
haena: kone o tea:ma: homolo hamono kone o yamolo poloma: daumanu
dia:yolo hamono kone o mandane wanda:halima: niki paala: tiaaso haena:
kone o niki litolo haena: kone kutupa koto hau paeyao homeke a:nda:ma:
Ketiso ipika: pukima: homa:la: ekita: niki pa:ta: na pina: leliepe. Dia:ma: 36 mo
hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa:

Nikana:ma: naka:eki peaasoma: ekina: wanda:halima: nate paeyao niki luekema: taapo halememe.
Sipisipi ma:na:manu luekema: piteleme tupa: wanda:halima:ta: niki pa:ta: make hoke hau puluekema: taapo halememe laa wape pa:la:me.

37 Kutu pulu pelemepate dia:me. Mandane mandane hau paeyao niki pa:ta: ipulu haena: kone hande niki pa:ta: pukima: homeeke halima:ta: ota: aela: baala: wanda:hali hamono la:la:me. 38 Ipikana:ma: niki pa:ta: pukima: homa:la: ekita: hau ma:nda:ma: ka:taalu peaapeke na ya:la: ekita: Ima: ota: handa ulume. Homoma:ka:na: make pa hamono make oli hepeni nane haleme enisolo tonuma: make mo you haliwekima: make mo wele pita:la:eki manuma: make ame do pita:la:eki manuma: make wetepe pulu pa:la:eki manuma: make koto ekimanu paeyaoma: ipikana:ma: niki pa:ta: pukima: homa:la: ekita: ota: ka:taalu peaapeke na ya:la:me. 39 Do kenke manda hala: eki ma:nda:ma: make o do kenke oto pa:ta: pila:eki ma:nda:ma: make do wepia ula: alemanu paeyao pa:ta: kone ala:ta: ma:nda:siki homeke a:nda:ma: mo nika: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: yama: Koda: ipika: pukima: homa:la:eki niki pa:ta: pa:la: ekita: ka:taalu peapeke na ya:la:me.

9

Koda: make ipika: maleke lila: wanda:hali make

1 Ima: alo ekita: ota: pi alome. Ita: Ketisona:eki ota: hata: yayapiki pi na alome. Holi Sipitidima: yaka hone pa:ta: handeteke haena: Ima:ta: yayapiki pi aleme laa ya hone pa:ta: kone na ala:me. 2 Ima:ta: yaka wanda:hali ota: yaka Diu tapake wanda:hali pa:ta: hone witolo hata: a:ta: tieke pu hala: ekima: ya puki pa:ta: tanda pia:tiki pu hala:me. 3 Ima: iki tamba: mulueke alo hata: pa Koda:ma: I hoeyaena: laata: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea haloeki ka:taalu pea ta:ta: halo polo pua:ka:na: yoluta: koto ana: polu pia:me. 4 Ikita: Koda:ma: talopu mea haena: la:la: wanda:halie. Ipikana:ma: ikita: ipika: wekiwandiki haena: laata: iki pa:ta: ipika: paa pa:la:eki waleekeme. Ipikana:ma: iki pa:ta: mandane pimanu la: wia:tiki pea hande Lo Pimanu la kia:tiki pea ipiki pa:ta: panda:puniao ota: yeni pea:pekeeki walaata: iki pa:ta: kulu pieke ekimanu la: wia:tiki piekeme. 5 Ikita: amba: haemeke apa:mei tieke tieke pa:ta: kini pu mea a:pa halememe. Ketiso make kenke hali au la a:pa hata:ta: iki tapake kone hayekeme. Koda:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao kilu tombuao hata: tumiki hala: ekina:ta: ipika: pi laatiki pu haoma:ka:na:ta: epelieke. Kutu pina:e.

6 Ima:ta: Koda:ma: la: wieke pita: na yaala:me laa pi na alome. Koda:ma: ipika: la: wieke pita: ota: yaala:me. Do ekina: yeke loa:me. Ipikana:ma: talopu mea haena: la:la: wanda:halita: Isulai tapake wanda:hali homeke na mea haena: leeke mo mandane wanda:hali make mea apa:tao haena: la:la: ekina: loa:me. 7 Kutupa mo Eipoloha:ma:na: tapake wanda:hali paeyaota: Koda: ipika: weki wandikimanu na halememe. Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota: Aisa:kema: monduma: monduma: pu tia epeleme wanda:hali home-keta: naka:eki halimikie leekeme. 8 Koto leeke ekima:ta: doeki wala:la:me. Pa Eipoloha:ma:ma: monduma: monduma: pieke wanda:hali paeyaota: Koda:na: wekiwandikimanu paeyao na haemekeme. Dia:me. Koda:ma: la: wieke ekina: monduma: monduma: pieke wanda:halita: ota: Koda:na: wanda:hali haemekeme. 9 Koda:ma: pi la: witolota: dupa la: wiekeme. Ima: ya hone pilie natena:ta: paa la:ka:la ipulua: dina:ta: Setama: haliweki mendilieke leekeme.

10 Kutu pulu pa:la:eki homeke dia:me. Lepekama: weki yaapo mendiekepate mo weki yaapo ipilika: ateketa: Aisa:kee. Ipikita: nika: apa:mei hayekeme. 11-12 Koda:ma:ta: mo weki yaapota: ma:nda: hondo

muluekema: ipika: hone wia kone inkiki pa:ta: alota: Mupeke wekima:ta: wetepe nane wekina: e pokaalieke laa leekeme. Koto leeke pita: mo weki yaapo a̲i na mendiki haena: make epeke hau o hoke hau ma:nda: a̲i na piki haena: kone Koda:ma: leekeme. Koto ekina: Koda:ma: talopu mea haena: la:la: ekita: mo weki yaapoma: pipiki ekina: dia: yekepate pa ipika: hone wia kone wi leekeme. 13 Mo hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: I̲ma:ta: Dieikope pa:ta: pukina: homoa:pate pa Iso pa:ta:ta: leke tankema: handoa:me la:la:me.

14 Koto pa:la: ekina: nikana:ma:ta: Koda:ma: tikitiki piki hau na pa:la:me laa loluma:pe. Ota: dia:me. 15 Koda:ma: Mosesi pa:ta: alota:

I̲ma: hali ma:nda: epealueke hone ua:ka:na:ta: kota: yaka hone wia puluеke.

Kutupa make I̲ma: hali ma:nda: pa:ta: a:ta:ma: homolueke hone ua:ka:na:ta: kota: yaka hone wia puluеke laa leekeme.

16 Koto pa:la: ekina: Koda:ma: a:ta:ma: homolo hata: epekeeki puluekema:ta: hali ma:nda:na: hone pa:la:eki make pita:la:eki make Koda:ma: hone na wiki ipika: hone wia kone pilieke. 17 Mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: Koda:ma: Petou pa:ta: alota: Nakana:ma: dupiki hau yaapo puelena:yeke I̲ma: neketa: you hali mea halena: laa pua:me. Nakana:ma: yaka wele pitoloeki walaalena:yeke make kenke honiki paeyao pa:ta: hao yapeleme wanda:hali paeyaoma: yaka biki opuaalena:yeke make pua:me laa leekeme. 18 Koto pa:la: ekina: Koda:ma: ipika: hone pa:la: hali pa:ta: a:ta:ma: homolueke hone wia:ka:na:ta: kota: a:ta:ma: homilieke. Kutupa ipika: hone pa:la: hali ma:nda: make honke pea haena: lolueke hone wia:ka:na:ta: kota: honke pea haena: lelieke.

Koda:ma: mineke panka:la:eki make pa a:ta:ma: homa:la:eki make

19 Hali ma:nda:ma: I̲ pa:ta: dupa lelieke. Koda:ma: koto hau yaapo pia:ka:na:ta: kota: Koda:ma:ta: hali ma:nda:ma: pieke ekina: ketete pia:me laa ekipa handa: wia:peke ya:la:pe. Hali epima: Koda:na: hone pa:la:eki kiaapeke ya:la:pe laa lelieke. 20 Kutupiki pi lelipi halita: neketa: epi ya:ka:ta:pe. Koda:na: leke pa:ta: lia halipikii. Kenkema: wa:pa:la: kanake holiki ma:nda:ma: mo wa:pa:la: hali pa:ta: pi dupa na lelieke. I̲ta: dupiki kanakena: ekipa wepia hano la pipe laa na lelieke. 21 Kanake wepu hala: halima:ta: mo kenke meata: ipika: hone pa:la: tupa: wepilieke. Ipikana:ma: homeke kenke penkema: kone kanake homeketa: hoto homeke homekema: mea pa:tiki pea:pekeeki wepiata: kanake ma:nda:ta: nate paeyao mea pa:tiki pu hapekeeki wepia:ka:na:ta: ana: pilieke.

22 Kota: Koda:ma: koto tupa: pea la:la:me. Ipika: mineke panka:la:eki waluekema: make ipika: wele pita:la:eki wanda:halima: handena: loluekema: make hone piekeme. Koto ekina: Koda:ma: mineke pankolo hata: pi yokaalu pea:peke yeeke wanda:halita: hande hoeyaapeke wanda:halita: pota: haena: ipikana:ma: koto wanda:halita: yuwia hao hatiki piekeme. 23 Kutupa make ipika: pa̲a̲ pa:la:eki tieke pu hala:eki waluekema: hone piekeme. Koto ekita: ipikana:ma: a:ta:ma: homa:la: wanda:hali niki pa:ta: teli teli peaala:me. Koto hande teli teli peaala: pa̲a̲ pa:la:eki tieke pu hala: ekita: miomonoyeke niki amba:la tikitiki yao hamono la:la:me. 24 Nikita: Koda:ma: wi la:la: wanda:hali hata:ta: mo mandane Diu tapake wanda:hali homeke dia:ya:la:pate pa mo mandane Diendaili tapake wanda:hali make apa:tao haloma:me. 25 Hosiama: wape pa:la: ekina: Koda:ma: dupa leekeme.

Amba: mo yaka tapake na haemeke wanda:halita: I̲ma: iki pa:ta: Yaka wanda:halio lolueke.

Amba: pukima: na homoa: wanda:halita: I̲ma: iki pa:ta: alota: Yaka pukima: homolo wanda:halio lolueke laa leekeme.

26 Kutupa make
Koda:ma: Ikita: yaka wanda:hali na halememe laa leeke alena: koto alena: kone
Ikita: hande da:ta hala: Koda:na: weki titi halememe laa lelieke leekeme.
27 Aisayama: make Isulai wanda:hali pa:ta: alota: dupa leekeme.
Ame mo Isulai wanda:halita: hande dawala ikali tea:na: ula: hou kili kilipiki pa:la: tupa: wopu piseteke halemepate
ika: tapakesiki homeke homekema: da:ta:la:eki milimikie.
28 Pa ekipeke mo Tekehalima:ta: kenke wanda:hali paeyao pa:ta: pi yokaalu pitolota: hoto homeke kone pua: tapaalo pa:la: ekina: loa:me leekeme.
29 Kutupa Aisayama: amba: leeke tupa:ta: dupa
Hande wele wotu pa:la: Tekehalima: nika: tapake mandane wanda:hali na mea hamina: lea:ka:na: yoluta:
kota: nikita: mo hande Sodomo Komoto da yaapoma: handa:la: wanda:hali halo puma:me leekeme.

Poloma: Isulai wanda:halina: Koda: pa:ta: yeni piekeeki

30 Koto ekina: do aloma: pita: eki epina: aloma:pe dupae. Diendaili wanda:halima:ta: Koda: yaapo tikitiki yao haluekema: pota: na weimikipate ikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulaaleme ekima: Koda:ma: ikita: ipiki yaapo tikitiki hamina: la:la:me. 31 Kutu pa:la:pate hande talopu mea haena: la:la: wanda:halima:ta: ikita: Koda: yaapo tikitiki yao hamina: lolo peleme pi ula: ekimanu weimikipate na handa: wimikime. 32 Hali ma:nda:ma: alota: dupa lelieke. Ekipeke na handa: wimikipe laa lelieke. Kota: mo hande pi ula: ekimanu na handa: wimiki ekina: teke dupae. Koda: pa:ta: hone na tulaake ika: kone hone wia pu haemeke ekina: hone tulao haemeke ekina: pimikime. Hande wanda:hali hala:mba:liao lopao hala: toopima: mo talopu mea haena: la:la: wanda:hali hala:mba:liao lopaeyekeme. 33 Kota: mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki ma:nda: dupa
Opua:pe Ima:ta: Saioni pa:ta: wanda:hali hala:mba:liao lopaalo pa:la: toopi mea witolo ekita: wanda:hali mea lopaalo pa:la: hana: mea witolome.
Ima: mea ulu polopate hali epima: ipiki pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: hone ka:nda:ma: homa na halieke laa wape pa:la:me.

10

1 Yaka kame titio. Yaka puki pa:ta: witolo hone tieketa: yaka tapake hande Diu wanda:halima: da:ta:la:eki muemena:yeke hone witolo ekina: loa:me. Ima: iki pa:ta: hone witolo hata: Koda: pa:ta: yeni pu halome. 2 Ikana:ma: Koda:na: hau puluekema: hone wotu peleme ekita: Ima: handa alome. Kutu pitelemepateta: ikana:ma: Koda:na: hau puluekema: hone peleme ekita: ota:eki hando hoeyaaso hata: pitelememe. 3 Wanda:hali Koda:ma: ipiki yaapo tikitiki yao haena: la:la: pota: ikana:ma: na handa: wiki ikana:ma: ika: kone Koda: yaapo tikitiki haluekema: pimikime. Kutu pimiki ekina: Koda:ma: wanda:hali ipiki yaapo tikitiki yao haena: la:la: pota:ta: kiao haemekeme. 4 Mo hande Lo Pimanu wieke dita: Ketisoma: paeyaala: ekina: ameta: hone tulaaseme wanda:halita: Koda:ma: ipiki yaapo tikitiki yao haena: ala:me.

Wanda:hali paeyaoma: da:ta:la:eki mea:pa:peke ya:la:eki

5 Mo hande wieke Lo Pimanu opieke halita: Koda: yaapo tikitiki yao haluekema: pita:la:eki pa:ta: Mosesima: dupa wape pa:la:me. Hali epima: mo hande Lo Pimanu opua pu haya:ka:na:ta: kota: da:ta:la:eki milieke. 6 Koto la:la:pate hande Koda: pa:ta: hone tulao hata: ipiki yaapo tikitiki yao haluekema: pita:la:eki pa:ta: mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupae. Nakana:ma: naka: kone dupa lota: na pea:peke. Oli hepeni naneta: epi

a:meiliepe laa lea:ka:na:ta: kota: mo Ketiso niki pa:ta: hola:pa:niao epena:yeke honke lolo a:meilu pele ekina: loa:me. 7 Dupa make na lota: pea:peke. Oni homemeke wanda:hali pambo hao haleme alena: epi hola:pa:niao peliepe. Kotota: mo Ketisota: niki pa:ta: paa la:ka:la opa:liaena:yeke honke lolo hola:pa:niao lolo pele ekina: loa:me. 8 Mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekima:ta: doeki ala:me. Koda:ma: la:la: pita: papate na ulu pa:la:me. Ika: puki pa:ta: make mendiata: ika: kakema: make lapa:peke ya:la:me laa wape pa:la:me. Hande pita: nikana:ma: walo haloma: pi kone wanda:halima: hone tulaena: la:la: ekita: dupa. 9 Nakana:ma: naka: kakema: Yesuta: Tekehali hala:me laa peneme yao alo make naka: puki pa:ta: Koda:ma: Yesu homa lapa: pa:ta: wieke alena: paa mea tiaeyekeme laa hone tulaeka:na:ta: kota: da:ta halipikie. 10 Do ekina:yeke loa:me. Nika: puki pa:ta: hone tulaasoma: ekina: Koda:ma: nikita: ipiki yaapo tikitiki yao hamono ala:me. Nika: kakema: peneme yao aloma: ekina: nikita: da:ta haloma:me. 11 Kota: mo hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa

Hali epima: ipiki pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: kota: hone ka:nda:ma: homa na halieke laa wape pa:la:me.

12 Koto wape pa:la: ekita: wanda:hali paeyao pa:ta: la:la:me. Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make paeyaota: homeke tupa: da:ta hapa:peke ekina: loa:me. Wanda:hali paeya tapaona: Tekehali homeke kone hala:me. Kutupa make epi ameda paeyaoma: ipika: biki laa honke lemeka:na:ta: kota: ipikana:ma: iki wotu epeaalieke. 13 Mo hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa

Epi ameda paeyaoma: Tekehalina: biki laa honke lemeka:na:ta: kota: da:ta halimikie laa wape pa:la:me.

14 Kutu pulu pelemepate ikana:ma:ta: hone na tulaake hata:ta: ekipa ipika: biki alo hata: honke lelimikipe. Kutupa make hande la:la: pita: na opiki hata:ta: ekipa hone tulaalimikipe. Kutupa hali ma:nda:ma: hande pi na walea:ka:na:ta: kota: ekipa opilimikipe. 15 Kutupa hande pi mea pua walaaseme wanda:hali na tapaemeka:na:ta: kota: ekipa pi walaalimikipe. Mo hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa.

Mo ota: epeke pi seliapo mea a:paaseme wanda:halina: anke manuta: ota: yole pea ula:me laa la:la:me.

16 Kutu pa:la:pate hande Pi Seliapota: pea: paeyaoma: opua puki pa:ta: na mea mendielememe. Aisayama: ipikana:ma: kone alota:

Tekehalio. Do nikana:ma: waloma: pita: epima: opua hone tulaala:pe laa leekeme.

17 Koto ekina: pi opita:la: ekima: wanda:halima: hone tulaasememe. Kutupa hali ma:nda:ma: Ketisoma: pa:la:eki wala:la: ekima: wanda:halima: pi opitelememe.

18 Kutu pitelemepate Ima: lota: pitoloeki dupae. Hande pita: wanda:halima: na opelememe ala: ekita: ota: alemepe. Dia:me amba: opimime. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa

Mo pi mea puaaseme haliwekina: kakema: lemeke pi manuta: kenke paeyao pa:ta: amba: pa:la:me.

Ikana:ma: lemeke pi manuta: kenke honiki pa:ta: haleme wanda:halima: amba: opelememe laa wape pa:la:me.

19 Ima: paa lota: pitolo ekita: dupa. Isulai wanda:halima:ta: hande pita: hone na wimikipe. Dia:me. Ikana:ma: opua kone halememe. Mosesima:ta: Koda:na: pi lawaaso hata: ipikana:ma: amba:la pi alo alota:

Ima:ta: pa ika: ta:ta: pea hao haleme wanda:hali ota: tapake tieke na haleme wanda:hali kone mea haena: loa:ka:na:ta: ikana:ma: hoke hone witolo hata: Ima: pitolo ekina: sokulama: homilimikie.

Kutupa mo hone wopu na witeleme wanda:hali Ima: mea haena: loa:ka:na:ta: ikana:ma: kutu pitolo ekina: mineke pankelimikie laa wape pa:la:me.

20 Kutupa Aisayama: Koda:na:eki lawaaso hata: doolema: na homeke dupa leekeme.

I na weimi wanda:halima: kone I handa: wimime laata: I haloeki lota: na pimi wanda:hali pa:ta: kone yaka kone peneme yao waloa:me laa leekeme.

21 Koto leekepate paa ipikana:ma: mo Isulai wanda:hali pa:ta: Koda:na:eki lawaaso hata: alota:

Yaka pi na opiki I kiaaseme wanda:hali pa:ta: kone Ima:ta: epoe la alo hano nate opa pa pambolo yapea:me laa leekeme.

11

Koda:ma: Isulai wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homo hayekeeki

1 Koto pa:la: ekina: Ima: lota: pitolo ekita: dupa. Koda:ma:ta: ota: ipika: wanda:hali kiaeyekepe. Ota: dia:me. I kone Isulai hali hata: Eipoloha:ma:ta: yaka apa:mei hayekepate Ita: Benisamini tapake hali halome. 2 Koda:ma:ta: panake pa:ta: talopu mea haena: la:la: ipika: wanda:halita: na kiaeyekeme. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: Ilaidiama: Isulai wanda:hali pa:ta: pi alo hata: Koda: pa:ta: ota: honke leeke ekita: ikana:ma: opimime.

3 Ipikana:ma: alota:

Tekehalio. Naka: potopede haliweki liaata: naka: olodamanu londolo baota: Ita: yasiki halopate I make luekema: taapelememe laa leekeme.

4 Koda:ma: ipika: pi hombo peaasota: eki pi leekepe. Ipikana:ma: leeke ekita: dupa.

Hande yayapiki koda: Beiele pa:ta:ta: na panda:puniao yeni na pimiki haliweki 7 daoseni haliweki kone Ima: mea yakaeki haena: lolome laa leekeme.

5 Koto pieke ekita: ame make pitelememe. Koda:ma: a:ta: pieke handaata: mandane wanda:hali hosiki ipikana:ma: talopu mea haena: la:la:me.

6 Koda:ma: a:ta: wotu pa:leke handaata: talopu mea haena: la:tiki pita:la:me. Koto ekina: wanda:halima: ika: piteleme hauna: na mea haena: ala:me. Koda:ma:ta: wanda:halima: ika: piteleme hauna: mea haena: lea:ka:na: yoluta: kota: ipika: a:ta: pa:la: ekita: ota:eki dia:yolo pia:me.

7 Koto pa:la: ekina: nikana:ma: eki pi loluma:pe. Isulai wanda:halima: ika: weimiki ekita: na handa: wimikime. Koda:ma: hande talopu mea haena: leeke wanda:hali tepo tepo homeke handa: wimikipate mo mandane wanda:halima:ta: Koda:ma: wi leeke ekita: na opimikime. 8 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa

Koda:ma: ikita: hone na wiki wanda:hali haena: leekeme.

Kutupa haena: leeke ekima: mo wanda:hali hatiki a:pa ame do make hata:ta: ika: lekema: na handeke ika: katakema: make na opiki pa pambo halememe laa wape pa:la:me.

9 Deipidima: make wape pa:la:eki dupa

Mo wanda:halita: ika: ne pambolo peleme ekimanu pa:ta: pua hata: ma:nda:ma: maala: hona:na: tea wimika:na:ta: epilieke.

Lopa hata: panisi mimika:na:ta: epelieke.

10 Ika: leke handupa handa:peke na yolo hata: ka:nda:ma: homa houwolo puniao hatiki pimika:na:ta: epelieke laa wape pa:la:me.

11 Koto pa:la: ekina: Ima: lota: pitoloeki dupae. Mo Diu wanda:halita: hala:mba:liao lopaata: paa na tiaake u pelia halimikipe. Ota: dia:me. Mo Diu wanda:halima: hoke hau pimiki handaata: Diendaili wanda:halima:ta: da:ta:la:eki minelememe. Kutu pitelemeke handaata: Diu wanda:halima:

iki pa:ta: honditi pitelememe. 12 Mo Diu wanda:halima: hoke hau pimiki handaata: mandane kenke wanda:halima:ta: wamo wamo pea pita:la: ekimanu minelememe. Koda:na: hau pu hoeyaemeke handaata: Diendaili wanda:halima:ta: wamo wamo pea pita:la: ekimanu minelememe. Mo Diu da:ta:la:eki meleme wanda:hali amele apa:tao Diu wanda:hali paeyaoma: make mimika:na:ta: kota: mo hande wamo wamo pea pita:la: ekimanu daeyalieke.

Koda:ma: mo Diendaili wanda:hali da:taala:eki

13 Ima: Diendaili wanda:hali iki pa:ta: do alo pita: doeki loluekema: loa:me. Ita: Diendaili wanda:hali ika: aposolo hali halo ekina: Koda:ma: I pa:ta: walea: e pokaaluekema: ta:na:ma: homa honkopu hao hata: pokaalueke. 14 Pa mata:la:me. Mandane ya tapake wanda:hali Ima: honditi peaaso hata: da:ta:la:eki mina: lolua:pe mata:la:me. 15 Koda:ma: Diu wanda:hali kiaeyeke pita: ipikana:ma: mo mandane kenke wanda:halita: ipika: yankeketiti haena: leekeme. Kutu pieke handaata: Koda:ma: Diu wanda:hali paa handa: mia:ka:na:ta: kota: kutu pulu pa:la: ekita: mo homa toko ula: wanda:hali paa mea da:taalo pa:la: ekina: pa:la:me.

16 Hali ma:nda:ma: palaowa kake naneeki tunkula: mea Koda: pa:ta: halea:ka:na:ta: kota: mo honiki ulu pulueki make Koda:na:eki kone wilieke. Koto tupa: make ti pikimanu Koda: pa:ta: halea:ka:na:ta: kota: oli palekemanu make ipika:eki kone halieke. 17 Ambu sa lopao wata:lao hala: olipi tina: palekemanu mandaneeki tonda:pa: mepi pea mea pa opa pa hala: olipi ti ma:nda:na: paleke tonda:pa: mea mo hande wata:laala: ekina: palekena: mea tunaala:me. Diendaili wanda:hali ikita: mo hande pa opa hala: olipi tima: handelemepate mo Diu wanda:hali pa:ta: a:pa:la: epeke epeke haumanu ikana:ma: minelememe. 18 Koto ekina: mo hande palekemanu tonda:pa: mepi pieke tupa: Koda:ma: kiaeyeke wanda:halita: ikana:ma: koto wanda:hali ankulalo peleme honemanu na wia:pa:peke. Eki epina: ikana:ma: handaena: hau pilimikipe. Ikita: pa paleke homeke halememe. Paleke manuma:ta: piki pa:ta: pankeke na pitaasa:me. Pikima: kone paleke pa:ta: pankeke pitaasa:me.

19 Koto pa:la:pate ikana:ma: alota: dupa lelimikie. Ota: ya:la:pate mo hande palekemanu tonda:pa: mepi pieke ekita: mo palekemanu haemeke alena:ta: pa niki mea tunao hamono loluekema: piekeme laa lelimikie. 20 Koto make ota:eki ya:la:pate Diu wanda:hali ikana:ma: hone na tulaemeke handaa ipikana:ma: tonda:pa: mepi pea pa:la:me. Diendaili wanda:hali ikana:ma: hone tulaaseme ekina: tunao halememe. Kutupa halemepate ikana:ma: I handaena: haumanu hone na wiki ika: loke tonkao paala:ma: homa yopu hapa:peke. 21 Mo hande Diu wanda:halita: ota: ti palekemanu haemekepate Koda:ma: pa haena: pi na leeke ekina: iki make pa hapa:peke laa lelieke hone witelemepe. 22 Kutu pieke ekina: ikana:ma:ta: Koda: ipika: a:ta:ma: homa:la: hau make ipika: taka:lake hau pita:la:eki make hone wotu wia:pa:peke. Koda:ma:ta: lopeleme wanda:hali pa:ta: taka:lake hau peata: ikita: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki taapuna: hao hamina: ipika: a:ta:ma: homa:la: hau iki pa:ta: ka:la:me. Koto a:nda: iki make ipika: a:ta:ma: homa:la:eki taapuna: na hao haemeka:na:ta: ipikana:ma: iki make tonda:pa: mepi pilieke. 23 Diu wanda:halima: make ika: hone na tulao haemekeeki mina:pa:laemeka:na:ta: Koda:ma: ika: amba: haemeke alena: paa mea tunao haena: lelieke. Pa ekipeke. Koda:ma: iki paa mea tunao hapeke ya:la:me. 24 Diendaili wanda:hali ikita: pa opa hala: olipi ti tonda:pa: mepi pieke palekema: handelememe. Kutupa ikita: ambu sa lopao wata:lao hala: olipi ti pa:ta: kone mea tunao hamina: la:la:me. Diu wanda:halita: mo hande ambu sa lopao wata:lao hala: olipi ti paleke manuma: handelememe. Koda:ma: koto tonda:pa: mepi

pieke palekemanu ika: ota: tina: paa mea tunao haena: lea:ka:na:ta: yapa: pilieke.

Koda:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki

25 Ya kame titio. Pi homeke a:nda:ta: a:mbao ula:me. Ikana:ma: handoemena:yeke Ita: hone pa:la:me. Kotoeki handemeka:na:ta: kota: ikana:ma: ame do kone alota: Nikita: pita:la: ekimanu paeyao handoloma:me pi paa na lelimikie. Koto a:mbao ula: ekita: dupa. Mo mandane Isulai wanda:halima: pi na opiteleme ekita: hoto paeyao na opu haluekema: na pitelememe. Pua:tiki pua Koda:ma: Diendaili wanda:hali mina:la: tombo ana:na: mia:ka:na:ta: pilimikie. 26 Kutupa Koda:ma: Isulai wanda:hali paeyao koto tupa: da:taalieke.
Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa
Hande Da:taala: Halita: Saioni nane hao a:pa mo Dieikope tapake wanda:halina: hoke hau pimiki ekimanu yoka: milieke.
27 Ipikana:ma: alota: Ima: ika: hoke haumanu pa paeyaowa:ka:na:ta: Ima: iki amele pi la: ulueke laa wape pa:la:me.

28 Diu wanda:hali ikana:ma: hande Pi Seliapo kiao haleme ekina: ikita: Koda:na: a:nda: tunkuliki wanda:hali halememe. Kutu peleme ekima: Diendaili wanda:hali ikana:ma: tamba: mina:la: hau minelememe. Kutu pitelemepate Koda:ma: amba: ika: apa:mei ameda pa:ta: pi la: witolo alota: Ikana:ma: mendilimi wekiwandiki manuta: yaka yankeketonu halimikie laa leeke handaata: Diu wanda:hali ikita: Koda:na: yankeketonu halememe.
29 Wanda:hali epi amedata: Koda:ma: mea haena: ala:eki make epeaasa:eki pia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: hone ma:nda: topo pea na wilieke. 30 Amba:ta: Diendaili wanda:hali ikana:ma:ta: Koda:na: pi na opu haemekepate ameta: Diu wanda:halima: Koda:na: pi na opueleme ekina: Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki ikana:ma: melememe. 31 Koto peleme tupa: ikana:ma:ta: hande a:ta:ma: homa:la:eki melemeke handaata: ameta: Diu wanda:halima: Koda:na: pi na opu halememe. Koto peleme ekina:ta: Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki mulu peleme ekina: pitelememe. 32 Koda:ma:ta: ipika: pi na opiteleme wanda:hali paeyao ipikana:ma: dipula pila: wanda:hali leke hao haena: laata: paeyao pa:ta: a:ta:ma: homoluekema: kone pa:la:me.

Nikana:ma: Koda:na: pi laamana:e

33 Koda:na: ipika: hamoko hala: ekita: ota: hone mateke some kiakee. Ipika: epeke hone wita:la:eki make ipika: handa:la:eki make kinuku dia:me. Ipikana:ma: dupa:pe laa ala:eki manuna: teke manuta: hali epima: handa: wia la kiliepe. Ipikana:ma: pita:la: haumanu hali epima: handa: tapaapeke ya:la:pe. 34 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa
Tekehali ipika: hone wita:la:eki hali epima: handa:la:pe.
Hali epima: ipiki pa:ta: dupie laa mana: leekepe.
35 Hali epima: Koda: pa:ta: ipika: tondiki wina: loluekema: pa ipiki pa:ta: ala:ta: ma:nda: pa hameke haleekepe laa wape pa:la:me.

36 Koda:ma:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao ipikana:ma: wepia wina: la:la:me. Kutupa ala:ta: ala:ta: paeyao ipikana:ma: kone pa putia pulu pulu haena: ala:me. Kutu pa:la: ekita: ala:ta: ala:ta: paeyao ipika:eki kone wina: loluekema: pa:la:me. Nikana:ma:ta: Koda:na: pita: hoto paeyao laatiki pu hamana:e. Kutu pina:e.

12

Koda:na: e pokalo hata: haloma:eki

1 Koto pa:la: ekina: yaka kame titio. Koda:ma: niki pa:ta: a:ta:ma: wotu homo haleke handaata: Ima: iki pa:ta: honke aloeki ma:nda:ta: dupa. Hande

hotekemanu lia Koda: pa:ta: halemeke tupa: ame ikana:ma:ta: ika: loke manuta: pa da:ta hata: kone Koda: pa:ta: hala:pa:peke. Ikana:ma: kutu pimika:na:ta: kota: ikita: ipika:eki hata:ta: ipika: e pokaaluekema: make ipiki ta:na:ma: homaaluekema: make pilimikie. Kutu pita:la: hauta: Koda: pa:ta: panda:puniao ika: temokoma: ota: yeni pita:la:eki pea:pa:peke aleo. 2 Ikana:ma:ta: pa kenke wanda:halima: pu haleme ekimanu tonka:na: apa:tao puluekema: hone na wia:pa:peke. Koto pa:la:pate Koda:ma: ika: hone topo pea wiaaso ika: puki make la:ka:laena: lapa:peke. Ipikana:ma: kutu pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: Koda:na: hone pa:la: ekita: handilimikie. Kutu pita:la: ekita: epekeeki make Koda: ta:na:ma: homaasa:eki make eki a:nda: na piki ota: seliapo pea ula:eki make pita:la:me.

3 Koda:ma: ipika: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki I pa:ta: kieke handaata: kota: Ima: iki paeyao pa:ta: pi dupa alome. Naka: kone neke pa:ta: hone witolota: Ita: ya handoloeki ya haloeki make wanda:halina:eki ankulao halome laa koto hone na wia:peke. Iki homeke homekema:ta: ika: ika: kone hosiki yao hone wia hata: Koda:ma: ka:la: hone tulaasa:eki ana:na: handaata: hone u hapa:peke. 4 Niki paeyaona: loke pa:ta:ta: tuna tuna pea hala: alemanu hao hala:pate ika: piteleme haumanu ta:ta: ta:ta: lo pu halememe. 5 Koto tupa: niki make wanda:hali wopu haloma:pate Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: homeke loke tupa: haloma:me. Kutupa hata:ta: koto lokena: tuna tuna pa:la: ekimanu ya:leke handaata: niki make tuna alualu pea haloma:me. 6 Koto pa:la: ekina: mo Koda:ma: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: niki homeke homeke pa:ta: ka:la: ekimanu handaa mea mo Ketiso tapake amele hata: pia:tiki pumana:e. Koda:ma:ta: mo ipika: pi lawaasa: ekita: niki pa:ta: kia:ka:na:ta: kota: ekipiki hone tulaasa:eki niki pa:ta: pitia:ka:na:ta: koto ekima: lawamana:e. 7 Koda:ma:ta: mo Ketiso wanda:hali tamba: mea:peke ekita: niki kia:ka:na:ta: kota: nikana:ma: tamba: mea:peke ya:la:me. Koda:ma:ta: mo pi wala:la: ekita: niki pa:ta: kia:ka:na:ta: kota: nikana:ma: ipika: pi wala:peke ya:la:me. 8 Koda:ma:ta: mo wanda:hali sutiaasa: ekita: niki pa:ta: kia:ka:na:ta: kota: sutiatiki pumana:e. Hali ma:nda:ma: ipika: wia hala: alemanu kone wanda:hali pa:ta: teli teli peaeya:ka:na:ta: kota: epeke moke pitolo hata: pea:peke ya:la:me. Hali ma:nda: ipikita: biki ula: hali haya:ka:na:ta: kota: honkopu hao e poka:peke ya:la:me. Hali ma:nda:ma: wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: pa:ta:lea:ka:na:ta: kota: ta:na:ma: homolo hata: pa:ta:la:peke ya:la:me.

9 Wanda:hali pa:ta: pukima: homemeka:na:ta: kota: ota: pukima: homa:pa:peke. Ikana:ma: hokeeki handaata: linka: la:pa lopa hapa:peke. Epeke ekita: mea mina hapa:peke. 10 Ikana:ma: ika: Ketiso kametiti amele ika: kone pukima: homa alualu pea hapa:peke. Kutupa ika: ika: kone lu mina:nia alualu puluekema: taapo hapa:peke. 11 E pokolo hata:ta: soka:la: homa hata: na pokeke honkopu hao hata: poka:pa:peke. Tekehalina: e pokaaso hata:ta: puki loke paeyao ipiki pa:ta: halolo hata: pokaapa:peke. 12 Tekehalima: pulu pa:la: ekina: handeteke hata: ta:na:ma: homa hapa:peke. Ka:nda:piki haumanu iki pa:ta: epea:ka:na:ta: kota: honkopu hao hata: handeteke hapa:peke. Hoto paeyao yeni pea:tiki pu hapa:peke. 13 Mandane Ketiso yankeke manuma: ota: mea:peke yelia: alemanu mea:peke na ya:ka:na:ta: kota: ikana:ma: ika: wia haleme ekimanu kone telipa ma:nda: hala:pa:peke. Da ma:nda: nane haleme Ketiso wanda:hali kimisu a:pa pitimika:na:ta: kota: ika: da pa:ta: handa: mea peliaapa:peke.

14 Iki pa:ta: a:nda: liteleme wanda:halita: Koda:ma: koto wanda:hali epeaena: ikana:ma: yeni pea:pa:peke. Koda:ma: hoeyaena: laa yeni na piki epeaena: laa yeni pea:pa:peke. 15 Wanda:hali epi amedama: ta:na:ma: homemeka:na:ta: kota: ikana:ma: make iki amele mandakena: ta:na:ma:

homa:pa:peke. E aleme wanda:hali make ikana:ma: make iki amele mandakena: e lapa:peke. 16 Ikana:ma: ika: homeke homekema: ika: ika: kone hone witolo piteleme tupa: ma:nda: ma:nda: pa:ta: make mandake tupa: kone pa hone wia:pa:peke. Ikana:ma: I handaena: hau na piki hosiki wanda:halima: piteleme ekimanu make handa: mea pea:pa:peke. Ikana:ma:ta: I homeke hone wotu ulu halie laa hone na wia:pa:peke.

17 Hali ma:nda:ma: iki pa:ta: hoke hau pia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: ipiki make hombo peaaso hata: hoke hau na pea:pa:peke. Wanda:hali paeyaoma:ta: Do hauta: epeke ekie laa hone witelemeeki kone pea:pa:peke. 18 Wanda:hali paeyao amele a:nda: pelia hao haluekema: mo koto hauna: pota:manu handa: uluekema: honkopu hao weiya:pa:peke. 19 Ya yankeke titio. Ma:nda:ma: iki pa:ta: hokeeki pia:ka:na:ta: kota: yenki mulu peleme hone na wia:pa:peke. Ika: yenki meaake hauta: Koda:ma: mineke panka:la: ekima: peaowaena: lapa:peke. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa
Tekehalima: alota: Yenki meaake hauta: Ima: pulueke laa wape pa:la:me.
20 Hande Baibolo bukana: paa ma:nda: wape pa:la: ekita: dupa
Naka: a:nda: tunkuliki halita: tea:ma: homea:ka:na:ta: kota: ne hala:peke.
Ikali na:na:ma: make homea:ka:na:ta: kota: ikali naa hala:peke.
Kutupiki hau pika:na:ta: kota: mo hali ipika: you mandata: ti lankake mea momba:lalipikie laa wape pa:la:me.

21 Hoke hauma: iki mea lopaena: handa: pelia na hake epeke hau piteleme ekima:ta: hoke hau bepolaena: lapa:peke.

13

Kapomanina: biki ula: haliwekina: pi opua:peke ya:la:eki

1 Iki paeyaoma:ta: mo kapomanina: biki ula: haliwekina: pi opua:peke ya:la:me. Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: you hali ma:nda:ma:ta: wanda:hali handeteke haena: mea haena: lea:ka:na:ta: kota: handeteke hapeke ya:la:me. Kutupa ame do handeteke haleme you haliwekita: Koda:ma: pina:e laa mea haleke handa halememe. 2 Hali epima: ame do haleme you haliwekina: pi yoka: mea baeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: pina:e laa la:la: pi kone yoka: mea baaso pita:la:me. Kutupiki hau pita:la: halita: ipiki pa:ta: kone panisi pea:pekeeki milieke. 3 Epeke hau pu haleme wanda:halima:ta: handeteke haleme you haliweki pa:ta: paala:ma: na homolo pelemepate hoke hau pu haleme wanda:halima:ta: paala:ma: homilimikie. Nakana:ma: mo handeteke hala: you hali pa:ta: paala:ma: na homolueke hone wika:na:ta: kota: epeke hau pu halipieki ipikana:ma: handaata: naka: pi laalieke. 4 Pa ekipeke ipikita: Koda:na: e pokaasa: hali hata: neke epeaaso pita:la:me. Kota: a:nda: nakana:ma: hoke hau pika:na:ta: kota: mo halita: ota: panisi peaalo pa:la: hali hala: ekina: neketa: ipiki pa:ta: paala:ma: homa halipikie. Mo hali ipikana:ma: Koda:na: e pokaasa: hali hata:ta: hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta: Koda:ma: ipika: mineke panka:la:eki kone ipikana:ma: peaasa:me. 5 Kutu pita:la: ekina: mo handeteke haleme you haliwekina: pi ikana:ma: ota: opua:peke ya:la:me. Koda:na: mineke panka:la: ekina: homeke dia:me. Ika: puki tukiki pa:ta: koto hau pulu peleme ekita: ota:eki iki wala:leke handa loa:me.

6 Mo hande handeteke haleme you haliwekima:ta: wanda:hali pa:ta: eki haumanu pimika:na:ta: kota: Koda:na: e kone pokaaso pitelememe. Kutu piteleme ekina: ikana:ma: dakisi mani halo halememe. 7 Koto ekina: mo haliweki pa:ta: halo peleme ekita: ota: hala:pa:peke. Dakisi mani ta:ta: ta:ta:

piki ekimanu ma:nda: ma:nda: lo hala:pa:peke. Kutupa mo haliweki pa:ta: homu pea hata: ika: pi make opua:pa:peke.

Ika: amẹlẹ hata: pu alualu pea:peke haumanu

8 Ikana:ma: tondiki ma:nda: ota: na wina: leke pa mo tondiki homeke homeke ula: ekita: dupa. Ika: ika: kone pukima: homa: alualu pea hapa:peke. Hali epima: ma:nda: pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: mo hande Lo Pimanu opua:la:me. 9 Hande pi ula:eki manuta: Hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkuliki o ma:nda: ota: homena: honema: kone na liki o pake na neke o ma:nda:na: alemanu muluekema: leke na pola:paapa:peke laa la: ula: pimanu make mandane ekimanu tonka:na: koto pimanu paeyaona: titina: pi homeketa: dupa ula:me. Nakana:ma:ta: neke pa:ta: kone pukima: homele tupa: koto tupa: ma:nda: pa:ta: make pukima: homa:peke laa wape pa:la:me. 10 Hali epima: ma:nda: pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: eki a:nda: na pilieke. Kutu pita:la: ekina: pukima: homa:la: halima:ta: mo hande Lo Pimanu paeyao kone opua:la:me.

11 Do hau pulu peleme ekita: do ekina: yeke loa:me. Ame do haloma: nateta: ikana:ma: hone wilimime. Ame ikita: ụ na peliki tiao hapeke nate amba: epa:la:me. Amba: nikita: Ketiso pa:ta: hone tulao haoma: ekita: hokulu pia:me. Kutu puma:pate ameta: niki mea tiaalo pa:la: nateta: hosiki teke pa:ta: ya:la:me. 12 Da kelepuluekema: yeke timba: la:la: ekita: paelieke. Timba hata: pu haloma: ekimanu mina:pa:laota: pa̱a̱na: hata: a:nda: pea:peke ya:la: alemanu mea miniki hamana:e. 13 Nikita: natena: pominoloma: wanda:hali leke hata:ta: popeke pa:la: haumanu pumana:e. Hoke ikali naa keaaso hata: yaala:ma: na homeke haumanu make suseke haasa: hau pamba na piki haumanu make a:nda: pita:la:eki honditi pita:la:eki make kutupiki haumanu ikana:ma: pea:peke na ya:la:me. 14 Ikana:ma:ta: ika: lokena: hoke hau tekema: iki hoke hau puemena:yeke sutiaasa: ekimanu na opiki Tekehali Yesu Ketiso ipika: a:nda: pea:peke alemanu mea miniki hapa:peke.

14

Damako piki Ketiso yankekemanu

1 Hali ma:nda:ta: ipika: hone tulao hala:eki damako pu pa wia:ka:na:ta: kota: iki amẹlẹ apa:tao haena: ikana:ma: handa: mea:pa:peke. Kutu pulu pelemepate ipikana:ma: ipika: hone wia pita:la:eki manuna: ikana:ma: ipiki amẹlẹ ape na lapa:peke. 2 Hali ma:nda:ma:ta: hone tulao hata: nemanu paeyao napeke ya:la:pate hande damako piki hone tulaasa: halima:ta: ena: noka:pa:la: nemanu homeke mea nelieke. 3 Mo hande nemanu paeyao napeke ya:la: halima:ta: hande ena: noka:pa:la: nemanu homeke nala: hali pa:ta: laaso hata: ninamu no hala: halie lapeke na ya:la:me. Kutupa make mo hande ena: noka:pa:la: nemanu homeke nala: halima:ta: hande ne paeyao nala: hali pa:ta: hone u hoeyaaso hata: neketa: hoke halie laa lapeke na ya:la:me. Do alo ekita: do ekina: yeke loa:me. Hande ne paeyao nala: halita: Koda:ma: ipiki amba: handa: ma:la:me. 4 Hali ma:nda:na: e pokaasa: hali pa:ta: hone u hoeyaasa: hali neketa: epi ya:ka:ta:pe. Pu hoeyaaleme laa make epeke peleme laa make ipika: Tekehalima: homeke lelieke. Ipika: Tekehalima: epeke tupa: pina: lapeke ya:la: ekima: mo halima: epeke tupa: pilieke.

5 Hali ma:nda: ipika: honema:ta: nate ma:nda:ta: tiekee pa mandane nate manuta: paekie hone wita:la:pate paa hali ma:nda: ipika: honema:ta: natemanu paeyao homekeeki kone hone wita:la:me. Hali paeyao homeke homekema:ta: Do pa:la: ekita: ota: pea:peke ya:la:ekie laa hone wia lea:ka:na:ta: epelieke. 6 Hali epima: ipika: hone wia nate ma:nda:ta: tiekee laa hone

wia:ka:na:ta: kota: Tekehalina: pi laaso hata: hone wita:la:me. Hali epima: nemanu paeyao no haya:ka:na:ta: kota: Tekehalina: pi laaso hata: no hala:me. Mo nemanu meata: Koda: pa:ta: keiyae pi laa nala: ekina: loa:me. Hali epima: mandane nemanu napeke kiaeya:ka:na:ta: kota: Koda: pa:ta: keiyae pi laa Tekehalina: pi laaso hata: pita:la:me. 7 Niki do haloma: haliweki ma:nda:ma: hone witolota: ya halo ekita: yakaeki homekee pi na leke make I homolo poloeki make ya homekee pi lapeke na ya:la:me. 8 Nikana:ma: niki da:ta hata:ta: Tekehalina: pi lao haluekema: haloma:me. Niki homolo poloma:eki make Tekehalina: pi laaluekema: homolumeke. Koto ekina: nikita: pa haoma:ka:na: make homoma:ka:na: make nikita: Tekehalina: ekie. 9 Ketiso homa paa tiao hala: ekita: ame do pa haloma: wanda:hali make amba: homemeke wanda:hali make niki paeyaona: Tekehali haluekema: pa:la:me. 10 Koto pa:la:pate pa nakana:ma: naka: Ketiso yankeke hala:eki handaata: ekipeke hone u hoeyaasepe. Kutupa nakana:ma: make naka: Ketiso yankeke pa:ta: ekipeke la la pitelepe. Koda:ma: niki amele pi yokaalu pina:yeke ipika: leke popelekena: niki paeyao pua halumeke. 11 Hande Baibolo bukana: wape pa:la:eki dupa

Tekehalima: alota: Ita: da:ta halo ekina: wanda:hali paeyaoma:ta: tumiki yotuao I pa:ta: panda: punialimikie.

Kutupa wanda:hali paeyaoma: I pa:ta: alota: Neke ota: Koda: haleme laa lelimikie laa wape pa:la:me.

12 Koto pa:la: ekina: niki paeyao niki homeke homekema: nika: poloma: ekimanu Koda: pa:ta: ka:la:pa la halumeke.

Ketiso yankekema: hokeeki pina: lapeke ekimanu na pumana:

13 Koto ekina: nika: nika: kone nika: haloma:eki handaata: hone na u hoeyaama:na: pea:pa:peke aleo. Dia:me. Hone dupa wia:pa:peke aleo. Ika: Ketiso yankeke hoke hauma: hala:mba:liao mea lopaama:na: hau ma:nda: na pea:pa:peke. 14 Ita: Tekehali Yesu yaapo ta:ma:ni poloeki yalo hata: hone ota: dupa witolome. Aleta: ma:nda: homeke a:nda:ta: ipika: kone hone wia pa na hoeta:la:me. Hali ma:nda: ipika: honema:ta: aleta: ma:nda:ma: I hoeyaalieke hone wia hata: kone pa meisa meisa pea pia:ka:na:ta: kota: mo hali ipika: kone hoeyaalieke. 15 Nakana:ma: ne ma:nda: nale ekima:ta: naka: Ketiso yankeke ma:nda: hala:mba:liao mea lopaeka:na:ta: kota: nakana:ma: ipiki pa:ta: pukima: homa:la:eki pitolo na piteleme. Ketisota: mo hali pa:ta: homeekepate kone nakana:ma: ne ma:nda: nale ekima: mo hali na hoeyaena: lapeke. 16 Ikana:ma: do ekita: epekeekie laa aleme ekita: mandane wanda:halima: dia:me. Do ekita: hokeekie laa pi na lena: lapa:peke. 17 Mo hande Koda: ipika: Kilu Tombuao Hala: ekita: kota: ne ikali nala: ekima: na pa:la:me. Mo hande Holi Sipitidima: kita:la:eki manuta: tikitiki yao hala:eki puki lopa:niaasa:eki ta:na:ma: homa:la:eki koto ekimanu kita:la: ekima: pa:la:me. 18 Kutupa hali epima: Ketisona: hau dupa peaeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipiki pa:ta: ta:na:ma: homilieke. Kutupa wanda:halima: make ipiki pa:ta: epeke pita:la:me laa ipika: pi laalimikie.

19 Koto pa:la: ekina: nikana:ma:ta: a:nda: pelia pata: pea halo poloma:eki make nika: nika: kone honkopu hatia alualu pea halo poloma:eki koto hau manuta: ota: pumana:e. 20 Nakana:ma: nemanu paeyao noluekema: hone witele ekima: Koda:ma: pa:la:eki na hoeyaena: lapeke. Nemanu paeyao pa napeke ya:la:pate nakana:ma: ne ma:nda: nale ekima: hali ma:nda:ma: hala:mba:liao lopa hoke hau pia:ka:na:ta: kota: nakana:ma: pu hoeyaaseme. 21 Epeke hau pulu pa:la: ekita: dupae. Ne ikali nala:eki make hau ma:nda: pea:pekeeki make naka: Ketiso yankeke mea lopaapeke nono

pia:ka:na:ta: kota: koto hauta: paapa:peke. 22 Kutupiki haumanu pita:la: ekina: nakana:ma: hone witele ekita: Koda: yaapo ipilika: homeke wia:pa:peke. Hali ma:nda:ma: Do hauta: epekeeki laa pitolo hata: kone pu hoeyaasome pi na lea:ka:na:ta: kota: koto hali ipikita: ota: ta:na:ma: homa halieke. 23 Kutu pa:la:pate mo halima: nalo nalo hata: kone hone ti yokea:ka:na:ta: kota: hone tulao hata: na nala: ekina: Koda:ma: mo hali pa:ta: alota: Nakana:ma: do hauta: pu hoeyaaseme laa lelieke. Hau paeyao puluekema:ta: hone tulao hata: na puma:ka:na:ta: kota: hoke hau pulumeke.

15

Ika: kone ta:na:ma: na homaake

1 Nikana:ma:ta: nika: hone tulao haloma:eki honkopu hao hata:ta: mo damako piki wanda:hali ika: ka:nda: pa:la: ekimanu meatia pena:yeke tamba: mumana:e. Nikana:ma: niki kone ta:na:ma: na homaamana:e. 2 Dia:me. Nika: Ketiso yankeke ipika: hone tulaasa:eki sutialuekema: kota: niki paeyao homeke homekema: ipiki epeaaso ta:na:ma: homa:tiamana:e. 3 Ketisoma:ta: ipika: hone pa:la:eki na pu hayeke ekina:yeke loa:me. Dia:me. Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupae. Wanda:halima: neke pa:ta: pi la la pimikieki manuta: I̲ pa:ta: kone pi la la pitolo pimikime laa wape pa:la:me. 4 Mo hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekimanu paeyaota: niki waluekema: wape pea pelememe. Mo hande Baibolo bukana: wape pa:la:eki manuma:ta: niki sutia tia pitolo haena: niki tiao hata: mo hande la: ula: ekimanu yaena:yeke handeteke hao hamono ula:me. 5 Kutupa hande niki sutia tia pea handeteke hamono ala: Koda:ma:ta: ikana:ma: Yesu Ketisoma: pu hayekeeki telia: mea pulu hata: ika: ika: kone hone homeke u hamina: lea:ka:na:ta: epelieke. 6 Iki paeyaoma:ta: apa:tao hata: kake mandakena: wia hata: Tekehali Yesu Ketiso ipika: Apa: Koda:na: pi laamina:yeke loa:me.

Diendaili wanda:halima: make hande Pi Seliapo opitelemeeki

7 Ketisoma: iki handa: minolo pia: tupa: ikana:ma: make iki ika: kone handa: mu alu alu pea:pa:peke. Wanda:halima: Koda:na: pi laena:yeke pea:pa:peke. 8 I̲ma: iki pa:ta: la kitolo ekita: dupae. Ketisoma:ta: Diu wanda:halina: e pokalo a:pa:la: ekita: Koda:ma: ipika: la: wieke pimanu ota: yao hala:me laa la kuluekema: pokalo epeekeme. Ketisoma:ta: Koda:ma: mo hande Diu wanda:halina: apa:mei pa:ta: la: wieke pimanu yalo a:pata: 9 mo Diendaili wanda:halima:ta: Koda: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki minolo hata: Koda:na: pi laena:yeke epeekeme. Hande Baibolo bukana: wape pa:la:eki dupa

Koto ekina: I̲ma:ta: mo Diendaili wanda:hali ame̲le̲ hata:ta: naka: biki yeiya: lalueke.

I̲ma: emelimanu alo hata:ta: neke yeiya: lalueke laa wape pa:la:me.

10 Kutupa doeki make wape pa:la:me.

Diendaili wanda:halio. Koda:ma: talopu mea haena: la:la: wanda:hali ame̲le̲ hata:ta: ta:na:ma: homa:pa:peke laa wape pa:la:me.

11 Kutupa make

Diendaili wanda:hali paeyaoo. Ikana:ma: Tekehalina: pi laapa:peke.

Kenke ta:ta: ta:ta: pa:ta: haleme wanda:hali paeyao ikana:ma: ipika: pi wotu laapa:peke laa wape pa:la:me.

12 Kutupa Aisayama: wape pa:la:eki make dupa

Diesina: tapake hali homeke ipilieke.

Koda:ma:ta: ipikita: Diendaili wanda:halina: you hali mea haena: lelieke.

Kutupa mo Diendaili wanda:halima: ipikina: ti lao hata: ipikana:ma: pita:la:eki homeke hando halimikie laa wape pa:la:me.

13 Mo hande ti lao haasa: ekina: teke hali Koda:ma:ta: ikana:ma: ipiki pa:ta: hone tulaaseme ekina: ta:na: tiekema: homelemeeki make puki lopa:niao halemeeki make iki pa:ta: tumbao pitaeya:ka:na:ta: epelieke. Kutupa ikana:ma: ipikina: ti lao hata: hando haleme ekita: mo Holi Sipitidina: welema: mea daeyatiki pina: lea:ka:na:ta: kota: kototа: epelieke.

Do wape pieke ekina: teke

14 Yaka kame titio. Ikana:ma: epeke haumanu putia pulu hata: mo piteleme ekimanu make wotu handelememe. Kutupa ika: ika: kone mana: la alualu pea:pa:peke ekita: Ima: ota: handa: ulume. 15 Koto pa:la:pate Ima: do wape poloeki pa:ta: ika: hone u tiaaso hata: taka:lake pi mandane ekimanu laa wape polome. Koda:ma: e tieke I pa:ta: ka:leke handaata: Ima: na kita: yokake hata: wape pea polome. 16 Hande I pa:ta: ka:la: eta: dupae. Yesu Ketiso ipika: e pokaaso hali hata: mo Diendaili wanda:halina: e pokaanoyeke ka:la:me. Ima: mo hande Koda:na: Pi Seliapo walaaso hata:ta: yeni peaasa: hali leke hata: pitolome. Mo hande Diendaili wanda:halita: Koda:ma: ta:na:ma: homolo hata: mina:yeke pa hala:la: ale leke haluekema: pitolome. Mo Holi Sipitidima: make mo hala:la: aleta: yako pina: ala:me. 17 Koto ekina: Ima:ta: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata:ta: Koda:na: e pokao halo ekina: epeke pua:me laa ta:na:ma: homa:peke ya:la:me. 18 Ima: na kita: yokake hata: dupa lolo polopate Ketisoma: I pa:ta: peaala:eki homeke lolueke. Diendaili wanda:halima: Koda:na: pi opua pina:yeke pua:me. Do pimiki ekina: teketa: dupae. Ima: loa: pimanu make pua: haumanu make 19 wele wotu pa:la: ekimanu make na hando haeme ekimanu make ipika: Sipitidima: wele wotu pia:eki make koto ekimanu paeyao handaata: pimikime. Koto ekina: Ima:ta: mo Diutuseleme da pa:ta: kini pu mea wala:tiki pua mo Ilitikumi nane kone mo hande Ketiso pa:ta: ipula: Pi Seliapo paeyao pa:ta: wala:niaowa:me. 20 Yaka hone witoloeki homeke dupae. Ketisona: biki na opiki pa hao haleme wanda:hali pa:ta: I pua mo hande Pi Seliapo waluekema: hone u halome. Ma:nda:ma: pa:la:eki manda taapopao peaama:na: loa:me. 21 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa
Hande ipiki pa:ta: ipula: pi na opiki wanda:halima: handilimikie.
Kutupa pi na opimiki wanda:halima: hone wilimikie laa wape pa:la:me.

Poloma: Loma: da ipuluekema: hone wiekeeki

22 Koto pa:la: ekina: Ita: iki pa:ta: ipuluekema: pitolopate hoto eleke eleke pota: sa:sa: pia:tiki pia:me. 23 Kutu pua:pate ameta: hande hone ua: kenke paeyaomanu pa:ta: Ima: e poko paeyaalome. Kutupa bapi wopu Ima: iki handolo ipuluekema: hone wia:tiki pua: ekina: 24 ame ipulueke laa hone pa:la:me. Ita: Sipeini kenke nane yapuluekema: yopuluta: titina: amba:la iki handuluekema: hone pa:la:me. Iki amele hosiki a:pa haota: pa mo Sipeini kenke nane poa:ka:na:ta: kota: ikana:ma: I tamba: mimika:na:ta: epelieke hone witolome. 25 Kutu pulu polopateto ame dota: mo Diutuseleme da nane haleme Koda:na: wanda:hali tamba: mulu pulume. 26 Do I polueke alo ekita: mo hande Ma:sedonia Kitiki kenke yaapo nane haleme siosi wanda:halima:ta: mo hande Diutuseleme da nane haleme Koda:na: wanda:hali pa mandane natehali wanda:hali pa:ta: mani haluekema: hone wilimi ekina: pulu loa:me. 27 Mo mani haleke hauta: ikana:ma: ika: hone wia kone halo pelemepate koto hauta: ikana:ma: ota: pea:pa:peke ale kone pitelememe. Mo hande Diu wanda:halima:ta: Koda:ma: ika: temokomanu epeala:eki manuta: Diendaili wanda:hali pa:ta: teli teli peaalememe. Koto peleme ekina: mo hande Diendaili wanda:halima:ta: ika: wia haleme alemanu Diu wanda:hali pa:ta: teli teli peao halemeka:na:ta: epelieke.

28 Ikana:ma: amu pea wialeme mani paeyao mea pua haloa:ka:na:ta: kota: koto eta: poko paeyaalueke. Kotoeki pu paeyaota: Ita: koto pa:ta: mina:pa:lao mo Sipeini kenke nane yopulu hata: iki amba:la a:pa handulueke. 29 I epoa:ka:na:ta: kota: Ketisoma: iki ota: wotu epeaena:yeke ipuluekema: loa:me.

30 Ya kame titio. Nikana:ma: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hone tulao haloma: ekina: make mo Holi Sipitidima: hande pukima: homa:la:eki niki pa:ta: ka:la: ekina: make ikana:ma: make Ima: make honkopu hao mandake dina: Koda: pa:ta: ya yeni peaama:na:yeke Ima: iki sutiaaso loa:me. 31 Doeki yaapona: yeni peaapa:peke. Ma:nda:ta: Diudia nane haleme pi na miki haliwekima: I hoeyaama:na: loa:me. Ma:nda: make dupa. Mo Diutuseleme da nane haleme Koda:na: wanda:halima: Ima: iki tamba: mulu poloeki mina:yeke loa:me. 32 Kutu pimika:na:ta: Koda:na: hone pa:la: ekina: Ima: ta:na:ma: homa: paleke iki pa:ta: ipulueke. Kutupate nika: mandakena: halo poloma: ekima: I ta:na:ma: homaalieke. 33 Mo hande puki lopa:niaasa:eki pu tiaasa: teke hali Koda:ma: iki paeyao amele mandakena: haya:ka:na:ta: kota: epelieke. Kutu pina:e.

16

Poloma: a:talo pimanu wape piekeeki

1 Mo hande Senkitia siosi wanda:halina: e pokao hala: wanda: nika: ana: Pibita: Ima: iki pa:ta: ipika: pi laaso loa:me. 2 Koda:na: wanda:halima:ta: ika: ika: kone handa: mu alualu pulu peleme tupa: ikana:ma: Tekehalina: bikina: ipiki handa: meata: kutupa ipikana:ma: eki hau puluekema: hone wia:ka:na:ta: ikana:ma: ipiki tamba: mea:pa:peke. Ipikita: wanda:hali wopu pa:ta: make I pa:ta: make homu pea hata: nika: yankeke haya: ekina: loa:me.

3 Nika: mandakena: hata: Yesu Ketiso ipika: e pokao haloma: tooli Pisila Akuila yaapo pa:ta: a:taloe pi make la:niaasome. 4 Ipilikita: yakaeki peaaso homolo pipieki kone paala:ma: na homepeme. Ima: homeke na loa:me. Diendaili siosi wanda:hali paeyaoma: make nikana:ma: ipiliki pa:ta: keiyae pi aloma:me. 5 Ipilika: da pa:ta: mombolo haleme siosi wanda:hali pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. Ota: yaka yankeke Epenitasi pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. Ipikita: mo Eisia nane wanda:hali paeyao amele hata: titina: Ketiso biki ipikana:ma: amba:la mia:me. 6 Mo hande ika: e honkopu hao pokaeya: wanda: Meti pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. 7 Hande nika: mandakena: dipula pituma: Diu hali yaapo A:ndotonaikusi pita: Diuniasi yaapo pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. Mo hande aposolo haliwekima:ta: koto hali yaapo wotu handa wilimime. Ita: pi ai na miki hano kone ipilikana:ma: amba:la Ketiso haliweki haepekeme.

8 Mo hande Tekehali yaapo ta:ma:ni pea hala: hali A:mbiliatusi make ota: yaka yankeke pa:ta: a:taloe pi la:niaasome. 9 Nika: mandakena: hata: Ketisona: e pokao haloma: hali Ebanusi ipiki pa:ta: make ota: yaka yankeke Sitakusi ipiki pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. 10 Hande ipika: Ketiso pa:ta: ti lao hala:eki peneme yala: hali A:pelisi pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. Hande Atisitobulusi tapake wanda:hali pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. 11 Ya tapake Diu hali Hetodioni pa:ta: make mo hande Nasisasi tapake Ketiso wanda:hali pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome.

12 Tekehalina: e pokao halepe hali yaapo Totaipina pita: Totaiposa yaapo pa:ta: make Tekehalina: e wotu pokaala: hali Pesisi pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome. 13 Hande ponka: ponka: pilo hata: Tekehalina: e pokao hala: hali Lupasi pa:ta: make hande ipika: eiyeke handeteke hala: tupa: kone I make handeteke hao hala: wanda: Lupasina: inkiki pa:ta: make a:taloe pi

la:niaasome. 14 Asinkitidasi Pilekoni Hemesi Pa:todobasi Hema:si kutupa iki amẹlẹ hao haleme Ketiso wanda:hali paeyao pa:ta: a:taloe pi la:niaasome. 15 Pilolokusi Diulia yaapo pa:ta: make Netiasi ipika: ana: yaapo ipiliki pa:ta: make Olimbasi pa:ta: make kutupa iki amẹlẹ hao haleme Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: make a:taloe pi la:niaasome.

16 Iki paeyaoma: hande Ketiso wanda:halima: pu haloma: tupa: hopula alualu pea:pa:peke. Ketisona: siosimanu paeyaoma: iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasememe.

Kinki pita:la: pimanu

17 Yaka Ketiso kame titio. Ima: iki sutiaaso hata: dupiki pi alome. Mo wanda:halina: hone tulaasemeeki hoeyaasa:eki make wanda:hali ka:ta: alualu peaasa:eki make kutupiki hau piteleme wanda:halima: iki hoeyaama:na:ma: wotu handeteke hapa:peke. Amba: titina: iki pa:ta: walemeke handa ikana:ma: opimiki pi manuta: ame mo wanda:halima: tombualuekema: taapelememe. Koto wanda:halita: iki amẹlẹ mandake pa:ta: na momba:la:pa:peke. 18 Kutupiki haumanu pu haleme wanda:halima:ta: Tekehali Yesu Ketisona: e na pokaake ika: loke manuna: na:na: pa:la: ekimanu homeke hone u halememe. Ikana:ma: mo tendepiki nonopiki pa imeke piki pimanu aleme ekima: mo hokeeki wopu na handeleme wanda:hali makeao halememe. 19 Pate iki Loma: wanda:hali ikana:ma: mo hande Pi Seliapo opu haleme ekita: mo wanda:hali paeyaoma: amba: opua wilimime. Kutu pa:la: ekina: Ima: make iki pa:ta: ta:na:ma: homolome. Yaka hone pa:la: ekita: dupae. Ikana:ma:ta: hokeeki puluekema: hone na wiki wanda:hali hata: epekeeki puluekema: hone wopu wilimi wanda:hali hapa:peke hone witolome. 20 Kutu pimika:na:ta: hande puki lopa:niaasa: ekina: teke hali Koda:ma: mo Sadanita: ika: anke teke pa:ta: lu tombualo pa:la: ekita: teke pa:ta: ya:la:me. Tekehali Yesu ipika: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki iki amẹlẹ pitina: lena:e alome.

21 Dika: mandakena: e pokao halopa: hali Timodima: make iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasa:me. Lusiasima: make Dieisonima: make Sosipeidema: make mo mandane Diu tapake haliweki ikana:ma: make iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasememe.

22 Do wape peawaaso hali Tetiasi Ima: make Ketiso hali hata: iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasome.

23 Hande siosi wanda:hali mombolo haleme do da pa:ta: I handeteke hala: da teke hali Kaiasima: make iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasa:me. Do daonina: kapomanina: mani handeteke hala: hali Eta:situsima: make nika: Ketiso kame Kuodasima: make ipilikana:ma: iki pa:ta: a:taloe pi la:niaasepeme.

24 [Nika: Tekehali Yesu Ketiso ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki iki paeyao pa:ta: wina:e.]

Poloma: wape pu paeyaaso hata: Koda:na: pi laasa:eki

25 Nikana:ma: Koda:na: pi laamana:e. Koda:ma: mo amba: kiake kone a:mbao wieke pa ame Ima: walolo hande Yesu Ketisona: Pi Seliapo pa:ta: yama: Koda:ma: ika: hone tulao haleme ekita: ana:na: taka:lao hamina: lelieke. Koto walolo pita: mo amba: kiaake kone a:mbao wieke ota: pie. 26 Koto pa:la:pate hande a:mbao wieke ota: pi manuta: ameta: mo hande potopede haliwekina: wape pelemeeki manuma: peneme yaala:me. Kutupa hande na homeke pa hao hala: Koda:ma: dupa:pe laa leeke handaata: wanda:hali paeyaoma: opua pina:yeke koto hande pita: kenke honiki honiki paeyao pa:ta: mo tutu paeyao pa:ta: wala:tia pominoloma:me.

27 Nikana:ma: Yesu Ketiso pa:ta: yama: mo hande hau paeyao wotu handa ula: Koda: homeke homekena: pi hoto paeyao laatiki pu hamana:e. Kutu pumana:e.

Poloma: Kotindi Siosi pa:ta: titina: tapaeyeke wapee

1 Koda:ma: ipika: hone pa:la:eki pitolo hata: Ita: Yesu Ketisona: aposolo hali hano la:la:me. I Poloma: make nika: kame Sosenisima: make dikana:ma: tapaasopa: wape doe.

2 Iki Kotindi daoni pa:ta: haleme Koda:na: siosi wanda:hali pa:ta: wape polo pi doe. Koda:ma: ikita: ipika: yakopiki wanda:hali hamina: wi la:la:me. Iki mo Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: Koda:na:eki haleme wanda:hali pa:ta: loa:me. Kutupa mo kenke paeyao pa:ta: hata: nika: Tekehali make ika: Tekehali Yesu Ketisona: biki wi aleme wanda:hali make iki paeyao pa:ta: wape polo pi doe.

3 Nika: Apa: Koda:ma: pita: Tekehali Yesu Ketiso yaapoma: iki pa:ta: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: ika: puki lopa:niawaena:e laa alopa:me.

Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hamono Koda:ma: niki epeala: ekimanu

4 Koda:ma: iki pa:ta: mo Yesu Ketiso pa:ta: yama: pa a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki handolo hata: Ima: ipiki pa:ta: keiyae pi lo halome. 5 Ikana:ma: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: ala:ta: ala:ta: paeyaoma: hamoko halememe. Pi alemeeki paeyao make hone witelemeeki paeyao make apa:taaso hata: paeyaona: hamoko halememe. 6-7 Hande Ketisona: pita: ikana:ma: wopu daọla miniki halememe. Kutupa ikana:ma: mo nika: Tekehali Yesu Ketiso peneme yaena:yeke handeteke hata: mo Koda:na: epeaasa:eki ma:nda: na mina:pa:lalememe. 8 Kutupa ame kini pua pea pa mo paelo pa:la: Natena: epena: kone Koda:ma: iki wopu daọla haatiki puemena: la:tiki pu halieke. Koto mo nika: Tekehali Yesu Ketisona: Natena: iki pa:ta: eki hau ma:nda: na handa: wilieke loa:me. 9 Mo Yesu Ketiso nika: Tekehali yaapo ta:ma:ni puemena: yeke wi la:la: Koda:ma:ta: ipika: la: ula: pimanu na tunkuliki ota: pilieke. Ipiki pa:ta: hone tulaapa:peke ya:la:me.

Siosi wanda:hali ka:taalualu pea haemekeeki

10 Kametonuo. Nika: Tekehali Yesu Ketisona: bikina: ikana:ma: do haumanu puemena: do honke alome. Ka:ta: alualu pea na hake pi homekena: kake mandakena: wia hapa:peke. Kutupa make homeke hone wiata: homeke hau puluekema: iki paeyao ota: tunao hapa:peke. 11 Kametitio. Iki pa:ta: Kolauna: tapakema: la kimieki loa:me. Paeyaoma: ape ape lo halememe leme ekina: loa:me. 12 Ima:ta: do ekina: alome. Iki paeyao homeke homekema: la la pu alota: Ita: Polona: halie o Ita: Apolosina: halie o Ita: Pidana: halie o Ita: Ketisona: halie laa la alualu pitelememe. 13 Ketisota: tunkula: alualu pea halemekea. Mo hande a:ka:tei wape piki tina: iki pa:ta: Polo mea pua endiaemekepe. Polona: bikina: bapitaisi pimipe.

14 Iki paeyao bapitaisi na puake pa Kitisipusi pita: Kaiasi yaapo homeke peaowa: ekina: Koda: pa:ta: keiyae pi alome. 15 Kutu pua: ekita: ma:nda:ma: Polona: bikina: I bapitaisi peaeya:me laama:na:yeke loa:me. 16 Kutupa make mo hande Sitepanisi ipika: weki wanda: amele iki bapitaisi peaowa:pate pa mandane wanda:hali bapitaisi peaowa: ekita: Ima: hone na witolome. 17 Ketisoma: Ima: wanda:hali bapitaisi pealuekema: na tapaeya:pate hande Pi Seliapo walonoyeke tapaeya:me. Kutupa mo hande a:ka:tei wape piki tina: Ketiso endiaemeke ekina: pi manu ula: wele pita:la: ekita: pa tunkulaama:na: Ima:ta: hande Pi Seliapota: mo kenke haliwekima: hone witeleme tupa: walonoyeke I na tapaeya:me.

Ketisota: Koda:na: wele pita:la:eki pita: hone wotu wita:la:eki yaapo

18 Hoke hauna: alupulu pa:la: wanda:halima:ta: hande a:ka:tei wape piki tina: endiaemeke pi pa:ta:ta: Pa ekie alemepate pa Koda:ma: mea da:taasa: wanda:halima:ta: do pi pa:ta:ta: Koda:na: wele pita:la: ekie aloma:me. 19 Pa ekipeke mo Baibolo buka pa:ta: do wape pa:la:eki ula:me.

Mo hone wotu witeme haliwekina: hone wotu witeme ekita: hoeyaalueke.

Kutupa mo wape pa:la:eki wotu handeleme haliwekina: handeleme ekimanu make tea: nane mea wina: lolueke laa wape pa:la:me.

20 Koto ekina: mo hande hone wotu witeme haliwekita: ekipape o mo hande wape pa:la:eki wopu handeleme haliwekita: ekipape o do kenkena: mo pi hotia:la:meeki wotu handeleme haliwekita: ekipape. Koda:ma: walolota: Do kenkena: hone wotu wita:la: ekita: Pa alee laa wala:leke handa loa:me.

21 Koda:ma: ipika: hone wotu wita:la: ekima:ta: do kenkena: hone wotu witeleme wanda:halima: ipiki handaapa:na: yeke sa:sa: piekeme. Kutupa mo wanda:halima: do nikana:ma: walo haloma: pi pa:ta: Pa ekie alemepate pa mo opiteleme wanda:halita: Koda:ma: mea da:taasa:me. 22 Mo Diu wanda:halima: Na hando haloma:eki handoma:ka:na:ta: kota: opulumeke laa alememe. Kutupa hande Kitiki wanda:halima:ta: hone wotu witemeeki weitelememe. 23 Kutu pelemepateta: nikana:ma: hande a:ka:tei wape piki tina: Ketiso endiaemekeme laa pi walo haloma:me. Do waloma: pina:ta: mo Diu wanda:halima:ta: ya handa:olu bepi pu halememe. Kutupa mo Kitiki wanda:halima:ta: Pa ekie lo halememe. 24 Koto lo halemepate pa mo hande Koda:ma: wi la ma:la: Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make koto wanda:halima: do pina: Ketisota: Koda:na: wele pita:la:eki pita: hone wotu wita:la:eki yaapo hala:me lo haloma:me. 25 Koto ekina: kenke haliwekima:ta: Koda:na: hone wotu wita:la:eki manuta: Pa ekie alemepate pa Koda:ma: ipika: hone wita:la: ekima:ta: mo kenke haliwekina:eki lu ankulala:me. Kutupa make mo kenke haliwekima:ta: Koda:na: wele pita:la: ekita: damako pupa ula: ekie alemepate pa mo Koda:na: wele pita:la: ekima:ta: mo kenke haliwekina:eki lu ankulala:me.

26 Kametitio. Koda:ma: iki wi lea: dina:ta: ika: haeme ekita: hone wia:pa:peke. Mo kenke haliwekima: handeleme ekina:ta: ikita: pa peao paeyao hone wopu wiki haliweki na haememe. 27 Koda:ma: mo hone wotu wiki haliweki yaala: mea peaaluekema: ika: pa pi aleme ekimanu ipikana:ma: ka:na: hone wia miekeme. Kutupa make mo hamoko haliweki yaala: mea peaaluekema: mo ikana:ma: damakopiki ekie alemeeki kone ipikana:ma: ka:na: hone wia miekeme. 28 Koda:ma:ta: mo kenke wanda:halina: tumiki haumanu hoeyaaluekema: ikana:ma: handa:niaasemeeki make pa alemanue laa hone witelemeeki make ipikana:ma: ka:na: hone wia miekeme. 29 Koto mo hali homeke a:nda:ma: Koda:na: leke popelekena: hata: ipika: hakoko na lina:yeke Koda:ma: kutu piekeme. 30 Koda:ma: iki mea Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni peala:me. Kutupa ipikana:ma: Ketisota: nika: hone wopu wita:la:eki haena: la:la:me. Kutupa make Ketisoma: nikita: Koda: yaapo tikitiki yao hamono laata: nikita: yakopiki wanda:hali hamono la:la:me. Kutupa ipikana:ma: make niki pa ka:la:pa: tapaala:me. 31 Kutu pieke handaa mo Baibolo bukana: wape pa:la: pea:pekeeki ma:nda: dupa Hali epima: hakoko luekema: hone wia:ka:na:ta: Tekehalima: peaala: ekimanu hone witolo hata: ipika: hakoko lia:peke yelieke wape pa:la:me.

2

Ketisota: a:ka:tei wape piki tina: tamendiao hayeke pi

1 Ya kametitio. Iki pa:ta: mo Koda:na: a:mbao ula: ota: pi waluekema: epoa: dina:ta: mo yaka waloa: pi make yaka hone witoloeki make mo wanda:halima: pa ana:na: opua:peke ya:la: pi kone waloa:me. 2 Kutupa iki amele hata: hone dupa ua:me. Mo ala:ta: ala:ta: paeyao hone yonka:laaso hata: pa mo Yesu Ketiso pita: mo hande ipiki a:ka:tei wape piki tina: endiaemekeeki yaapo homeke waluekema: hone witolo hata: haowa:me. 3 Kutupa make iki pa:ta: epoa: dina:ta: damako pupa wia paala:ma: homolo hata: puki la:ma: la:ma: tonka:na: pia:me. 4 Kutupa Ima:ta: pi walolo hata: mo hone wopu witeme kenke haliwekima: aleme tupa: pi hokulu hokulu na loa:pate pa mo Koda:na: Sipitidima: mo ipika: wele wopupiki honkopu peneme yaena:yeke waloa:me. 5 Koto ekina: ika: hone tulaaleme ekita: pa mo kenke halina: hone wotu witemeeki opitolo hata: na tulaalemepate pa mo Koda:na: wele pita:la: ekina: kone hone tulaalememe.

Koda:na: hone wotu wita:la:eki

6 Koto pa:la:pate pa mo Koda:na: pina: keileke haleme wanda:hali pa:ta: Ima:ta: hone wotu witolo hata: pi walo halopate pa do kenkena: hone wotu wita:la: ekimanu na lo halome. Do kenkena: kilu tombuao haleme haliwekina:eki pa:ta: make loa:me. Koto haliwekina: kilu tombuaasa: ekina: natemanu paelieke. 7 Kutu pilia:pate Ima: hande hone wotu witolo hata: lo halo ekita: mo Koda:na: hone wotu wita:la:eki kone alopate pa do kenkena: wanda:hali pa:ta:ta: pa panka: ala: ekie. Amba: do kenke ala:ta: ala:ta: paeyao ai na wepiki hata: kone Koda:ma: mo ipika: paa pa:la: ekita: niki handa: mea poluekema: do hande hone wotu wita:la: ekita: ipikana:ma: amba: hone wiekeme. 8 Do kenke kilu tombuao haleme haliwekima:ta: do hone wotu wita:la: ekita: na handemekeme. Handemeka:na: yoluta: hande paa piki Tekehalita: mo a:ka:tei wape piki tina: na endiaalo pimime. 9 Koto pa:la:pate hande Baibolo bukana: wape pa:la: tupa:ta:

Wanda:hali homeke a:nda:ma: na handeekeeki make na opiekeeki make honema: na niminaeyekeeki make kotoeki kone Koda:ma: mo ipiki pa:ta: pukima: homa:la: wanda:hali pa:ta: peaeyekeme laa wape pa:la:me.

10 Koto ekina: koto ekimanu kone Koda:ma:ta: niki pa:ta: ipika: Sipitidima: peneme yaena: la:la:me. Mo Sipitidima: ala:ta: ala:ta: paeyao akolopa mu tia pominolo hata: Koda:na: ka:na: honema: a:mbao ula: ekimanu kone handa: wita:la:me. 11 Hali homekema: hali ma:nda:na: wita:la: hone na handa:la:pate pa mo somena: hone teke pa:ta: wita:la: hone manuta: ipika: temoko homekema: kone hando hala:me. Koto tupa: kone Koda:na: Sipitidima:ta: mo Koda:na: pita:la:eki paeyao hando hala:me. 12 Koda:ma:ta: do kenkena: hau pita:la:eki handomono na la:la:pate ipikana:ma: amba: ka:la: alemanu paeyao handomonoyeke ipika: Sipitidi kone amba: ka:la:me. 13 Koto ekina: hande Sipitidi meleme wanda:hali pa:ta: Koda:na: ota: pimanu walolo hata: nikana:ma: do kenkena: hone wotu wiki haliwekima: wala:la:eki na waloma:pate pa mo Sipitidima: wala:la:eki wala:tiki pu haloma:me.

14 Koto poloma:pate hande Sipitidi na ma:la: some epita: mo hande Koda:na: Sipitidima: pa kita:la: alemanu na mia:peke ya:la:me. Kutupiki someta: hande Koda:na: Sipitidima: pa kita:la: alemanu na minolo hata: yalo Pa ekie laa hone na u hala:me. 15 Mo Koda:na: Sipitidi ma:la: someta: mo piteme hau paeyao hando ka:pa:la:peke ya:la:pate pa ma:nda:ma: ipika: pita:la: ekita: hando ka:pa:la:peke na ya:la:me. 16 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa

Tekehalina: hone wita:la:eki hali epima: handa:la:pe. Hali epima: ipiki pa:ta:
Doeki pie laa lapeke ya:la:pe laa wape pa:la:me.
Koto pa:la:pate nikana:ma: witoloma: honeta: Ketisoma: wita:la: tupa: kone witoloma:me.

3

Koda:na: e pokaasa: haliweki

1 Koto pa:la:pate ya kametitio. Ima: ikita: mo Holi Sipitidi meleme wanda:hali pa:ta: lo haloma: tupa: ana: na pa:leke handaa pa mo kenke wanda:hali haememe o mo Ketisona: panake weki wandikisunu haememe laa hone witolo hata: Ima: iki pa:ta: pi waloa:me. 2 Koto ekina: ikana:ma: taka:lake nemanu napeke na ya:la: ekina: andu kone kua:me. Kutupa ame do make ikita: pa kenke wanda:hali leke haleme ekina: taka:lake ne manuta: pa napeke na ya:la:me. 3 Ikana:ma: ne tunkula:la: haumanu make ape ala: ekimanu make kutupiki haumanu piteleme ekita: mo kenke wanda:halima: pu haleme tupa: kone pitelememe. 4 Hali homeke ma:nda:ma: alota: Ita: Polona: hali halome la ala:pate hali ma:nda:ma: Ita: Apolosina: hali halome la lea:ka:na:ta: kota: koto lo haleme ekima:ta: ikana:ma: kenke hau na pitelemepe.

5 Kota: Apolosita: epi ya:ka:ta:pe. I Polo make epi ya:ka:ta:pe. Diki telipina: Koda:na: e pokaasopa: hali yaapo hata: mo pitolopa: ekina:ta: ikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulaalememe. Tekehalima: diki pa:ta: ta:ta: ta:ta:piki e telipaleke handaa pokaasopa:me. 6 Ita: wae noka:polo hali haowa:me. Kutupa Apolosima:ta: mo ikali naa hala:la: hali haya:me. Dikita: kutu pupa:pate opaake hauta: Koda:ma: piekeme. 7 Wae noka:pa:la: hali make ikali naa hala:la: hali make ipilikita: biki dia:ya:la:pate hande wae ale opaake hauta: Koda:ma: peaasa: ekina: ipika: biki tieke ula:me. 8 Kutupa wae noka:pa:la: hali make ikali naa hala:la: hali make ta:ta: na pa:la:pate ipilikana:ma: Koda:na: e pokaasepe ekita: yenki make ana:na: kone milipipikie. 9 Dikita: mandake pa:ta: hata: Koda:na: e pokaasoma: haliweki halopa:me. Kutupa ikita: Koda:na: e kone halememe.

Kutupa ikita: Koda:na: da make halememe. 10 Koda:na: pa a:ta:ma: homa kita:la:eki meata: Ima:ta: mo da a:eta:la: ekina: hone wotu wiki kapenda you hali hata: pinki amba: nokopolome. Kutupa hali ma:nda:ma: da a:eluekema: mo pinkimanu manda a:eta:la:me. Koto pa:la:pate mo da a:eta:la: hali ma:nda: epima:ta: wotu handeteke hata: a:eya:ka:na:ta: kota: pa ana: pilieke. 11 Do alo pita: do ekina:yeke loa:me. Mo hande da pinkimanu nokopa:la: ekita: Koda:ma: Yesu Ketiso homeke amba: mea haena: la:la:me. Kutupa mandane pinki manuta: noka:pea:peke na ya:la:me. 12 Kutupa mo hande pinkimanu manda da a:eluekema: mandane haliwekima:ta: koloma: make silipama: make yenki tieke toopima: make a:elimikie. Kutupa mandane haliwekima:ta: tima: make yenki katakema: make liki manuma: make da a:elimikie. 13 Kutu pilimipate pa mo hande pi yokaalu pulu pa:la: Nate epea:ka:na:ta: kota: mo da a:eleme haliweki paeyaona: a:eleme hau manuta: peneme yaalieke. Koto Natena:ta: mo ti tala: ekima: kone ipilieke. Kutupa haliweki paeyaoma: a:elemeeki manuta: mo hande ti tolo pa:la: ekima: kone ta handilieke. 14 Hali ma:nda:ma: mo hande pinki manda a:ela:eki na teke paa hao haya:ka:na:ta: kota: koto da a:eta:la: someta: epeke yenki milieke. 15 Kutu piliepate pa mo hali ma:nda:na: a:ela: ekita: to paeya:ka:na:ta: kota: ipika: a:ela:eki paeyao alupalieke. Hande a:eyeke someta: na alupiki da:taa haliepate pa ti tala:eki pa:ta: kone pindi pita:la: hali leke da:taa halieke.

16 Ikita: Koda:na: yakopiki da hamina:ta: kutupa Koda:na: Sipitidi iki tukiki pa:ta: amba: pitaala:eki make ikana:ma: hone na witelemepe. 17 Hali ma:nda: a:nda:ma: Koda:na: yakopiki da hoeyaeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: koto hali hoeyaalieke. Koda:na: data: yakopiki da ya:leke handa loa:me. Kutupa iki kone ipika: yakopiki da halememe.

18 Ikana:ma: iki kone na makeaapa:peke. Iki amele hali homeke a:nda:ma: tiaota: kenke haliwekima: hone witeleme tupa: alota: Ita: hone wotu ulu hali halome laa lea:ka:na:ta: kota: koto halima:ta: mo ota: hone wotu wita:la:eki handa: uluekema: Ita: hone na wiki hali halome laa amba:la lapeke aleo. 19 Ima: do alo pita: do ekina:yeke loa:me. Kenke haliwekina: hone wopu witelemeeki manuta: Koda:ma: handaata: hone na wiki pa ekie laa lelieke. Mo Baibolona: wape pa:la:eki dupa.

Koda:ma: mo kenkena: hone wotu witeleme haliwekita: ika: hone wotu witelemeeki manuma:ta: iki kone hona: meao tamina: lelieke laa la:la:me.

20 Kutupa mo Baibolona: wape pa:la:eki ma:nda: dupa.

Kenke haliwekina: hone wopu witelemeeki manuta: Tekehalima: handa alota: Pa alemanu witelememe laa la:la:me wape pa:la:me.

21 Koto ekina: ma:nda:ma: mo kenke haliwekima: hone wia piteleme ekimanu handolo hata: ika: pi laapeke na ya:la:me. Pa ekipeke mo ala:ta: ala:ta: paeyaota: mo Ketiso tapake ika:eki ya:leke handa loa:me. 22 Polo make Apolosi make Pida make do kenke paeyao make mo da:ta:la:eki pita: homa:la:eki yaapo make ame do pita:la:eki make wetepe pulu pa:la:eki make do ekimanu paeyao ika:eki ya:la:pate 23 ikita: Ketisona:ekie. Kutupa Ketisota: Koda:na:eki hala:me.

4

Ketisona: aposolo haliweki

1 Ikana:ma: niki pa:ta: hone witolo hata: hone dupa wia:pa:peke. Ikita: Ketisona: e pokaasoma: haliweki hata:ta: mo hande Koda:na: a:mbao ula: haumanu handeteke haleme haliwekie laa hone wia:pa:peke. 2 Mo e poka:la: haliweki paeyao pa:ta:ta: hau pitelemeeki homeke homeke weiyu haleme ekita: dupa. Ika: teke halina: pita: na tunkuliki ipikana:ma: ala:eki paeyao opua piteleme ekina: weiyu halememe. 3 Kutu pita:la: ekina: ikana:ma: make mandane haliwekima: make Ima: polo ekina: pi yokaalu pimika:na:ta: kota: Ima: hone witolo koto ekita: aleta: ma:nda: dia:me hone witolome. Pa I pa:ta: make yaka ekina: make Ima: ya kone pi yokaalu puluekema: hone na witolome. 4 I pa:ta: eki a:nda: na handolopate pa koto ekima:ta: Ima:ta: Epeke halie pi lapeke ana: na pa:la:me. Pa ekipeke yaka hauna: pi yokaalu pea:peke halita: mo Tekehali homekee. 5 Koto ekina: mo Tekehalina: pi yokaalu pulu pa:la: Nate epena:yeke handeteke hata:ta: ikana:ma: ma:nda:na:eki amba:la pi yokaalu na peke pa handeteke hapa:peke. Tekehalima: epena: yu wia hapa:peke. Ipikana:ma: mo timba: lekeeki pa:ta: a:mbao ula:eki paeyaota: paana: mea wilieke. Kutupa wanda:halima: puki nane panka: ula: honemanu ipikana:ma: peneme yaalieke. Koto dina:ta: Koda:ma: wanda:hali paeyaoma: pimi ekina: yenkita: ana:na: mea:peke ekimanu handolo hata: ikina: pi la wilieke.

6 Kametitio. Do wape pitolo pi paeyaota: mo Apolosi diki pa:ta: hone witolo hata: pua:me. Dikana:ma: pitolopa: hau manuna: wape polo ekita: ikana:ma: hone witolo hata: mo Baibolo bukana: wala:la: tupa: lombei peaama:na:yeke pua:me. Koto ekina: ikana:ma: ma:nda:na: biki mea a:meiyaaso hata: ma:nda:na: biki lu mininiaasemeeki na pea:pa:peke. 7 Neketa: wanda:hali ankulao tieke halena: epima: mea haena: la:la:pe. Naka:

wia haleeki paeyaota: Koda:ma: na kia:pe. Koto pa:la:eki ya:ka:na:ta: kota: nakana:ma:ta: ya kone poloma: ala: halima: laata: naka: biki kone ekipeke mea a:meiyaasepe.

8 Ikana:ma: mea:peke ya:la: ale manuta: amba: melememe. Ikita: hamoko haliweki amba: halememe. Ikita: mo kini haliweki leke hata: ika: kilu tombuao hala:eki pa:ta: halemepate pa nikita: yonka:lao pelememe. A:ta:e. Yaka hone pa:la: ekita: iki ota: kini haliweki hamina: alome. Kutu pu haemeka:na:ta: kota: niki make iki amẹlẹ kini haliweki halumeke. 9 Pate ya honema:ta: Koda:ma: ipika: aposolo haliweki nikita: ota: hoki nane hamono la:la:me. Nikita: mo homaapeke ya:la: haliwekima: handele tupa: mo kenke wanda:hali paeyaona: leke popeleke nane make mo enisolo tapakena: leke popelekena: make ota: mo telepo la:tiaasa: hama tukikina: homaapeke ya:la: haliweki tupa: haloma:eki handelememe. 10 Ketisona: biki daeyaena: loluekema: nikita: hone na wiki haliweki haloma:pate ikita: Ketisona: hauna: hone wotu wilimi haliweki halememe. Nikita: honkopu na haloma:pate ikita: honkopu wotu halememe. Ika: biki laasemepate pa niki pa:ta: biki na ula: haliwekie la alememe. 11 Amba: make ame make nikita: ne ikali tea:ma: homa:tiki pu hata: mo dau make wotu dia:ya:la: haliweki haloma:me. Haliwekima: niki pa litolo ombu haena: make kutupa ota: nika: da pa:ta: na hake pa pominolo hata:ta: 12 nika: kikima: kone mo ka:nda:piki e wotu poka:tiki pu haloma:me. Kutupa niki kitaaseme wanda:hali pa:ta: epeke wamopiki pima: kone epeaasoma:me. Tanda pita:la: haumanu ku halemeeki make pa meatiao pu haloma:me. 13 Niki laaseme wanda:hali pa:ta: make epeke pimanu lo hombo peaasoma:me. Nikita: do kenkena: ne sambe baasa: ale manuma: handoloma:me. Kutupa amba: make ame make nikita: do kenke wanda:halina: hai̱ ta̱la:la̱: ekima: handoloma:me.

14 Iki pa:ta: I̱ma: do wape polo ekita: iki yaala:ma: homaaluekema: na pua:me. Pate ikita: yaka weki wandiki leke haleme ekina: ika: hone tikitiki yaluekema: pua:me. 15 Ika: Ketiso haleme ekina: pi wala:la: haliwekita: mo 10 daosenimanu mea haena: lemeka:na:ta: epolo pa:la:pate pa ika: apa:ta: homekee. Ika: Yesu Ketiso pa:ta: haleme ekina: I̱ta: ika: apa: halome. Koto mo Pi Seliapo iki pa:ta: mea epolo ekina: loa:me. 16 Koto ekina: iki pa:ta: dupa:pe laa I̱ma: honke tieke alome. I̱ma: pitoloeki moka:la hata: kone pipe la alome. 17 Koto ekina:yeke hande Timodita: iki pa:ta: tapaasome. Ipikita: yaka pukima: homolo weki hata:ta: ipika: Ketiso hala:eki make ota:eki hala:me. I̱ma: Ketiso hata: hau pu haloeki make mo siosi paeyaona: wanda:hali paeyao pa:ta: walo haloeki make Timodima: ika: hone paa u tiaalieke.

18 Iki amẹlẹ mandane haliwekima:ta: Polota: paa na ipilieke laa hone witolo hata: Nika: kone ana: pa:la:me laa hone wia halememe. 19 Pate Tekehalima: hone pia:ka:na:ta: I̱ma: iki pa:ta: koto kone paa ipulueke. Paa epoa:ka:na:ta: mo hande Niki kone ana: pa:la:me aleme haliwekina: pa alemeeki manuta: hone na wiki ika: ota: ana:na: pea:pekeeki manuta: pa a:pa handa weilueke. 20 Do ekina:yeke loa:me. Koda:na: Kilu Tombuao Hala: ekita: pa pima: ala:eki dia:pate ota: wele pita:la:eki homekee. 21 Do hone pa:la:eki yaapota: handoeki hone pelemepe. Iki tikitiki yaluekema: tolo mea mina eponope o yopu hata:ta: pukima: homolo hata: eponope.

5

Loke hoeyaeyeke hauta: Siosi wanda:hali pa:ta: wiekeeki

1 Hali ma:nda:na: wanda: hoeyaasa: hau iki amẹlẹ ula: ekita: amba: opolome. Kutupa mo kutu piki hauta: mo pi na miki wanda:halima: make na pu haleme hau kone pa:la:me. Hande hauta: dupa. Hali ma:nda:ma: ipika:

atekena: wanda: kone ma:la: ekina: loa:me. 2 Kutu pa:la:pate ikana:ma: alota: Niki kone ana: pa:la:me la aleme ekita: ekipa alemepe. Epeke ekita: ikana:ma: kutupiki hauna: yaala:ma: homolo hata: e̲ lapa:peke aleo. Kutupa mo hande hau pieke halita: ika: mombelemeeki mina:pa:lao yoka:pa:peke aleo.

3 I̲ta: yaka loke haota: da ma:nda: nane papate halopate yaka temokoma:ta: iki ame̲le̲ hala:me. Koto ekina: iki ame̲le̲ mandake hata: lolo pua: tupa: I̲ma:ta: Tekehali Yesu ipika: bikina: mo hande pamba: na piki hau pieke hali pa:ta: pi amba: loa:me. 4 Iki mombela hamina: I̲ make ya temoko kone iki ame̲le̲ hamina: laata: mo Tekehali Yesuna: wele pita:la:eki niki paeyao pa:ta: ta̲lolo haena:ta: nikana:ma: 5 hande Tekehalina: epolo pa:la: Natena: mo halina: temoko da:taena:yeke ameta: ipika: loke hoeyaena:yeke Sadani pa:ta: halomana: alome.

6 Ikana:ma: Niki kone ana: pa:la:me la aleme ekita: popeke na piki pi alememe. Hande opeleme lo halemeeki ma:nda: dupa. Mo pombei yaasa: yisitita: hosiki alesikima: kone palaowa paeyao pombei yao hala:me laa lo halememe. 7 Koto ekina: ikana:ma: iki kone ota: wamo pea haluekema: do amba: wieke hoke hauna: pombei yaasa: yisitita: ota: yoka: mea baapa:peke. Kutu pimika:na:ta: ikita: pombei na yaake panake palaowama: handilimikie. Kutu pikieki ame do pelememe. Pa ekipeke Ketisota: nika: Lombei Pupa Yapeekeeki ma:na:siki leke amba: lia haleeke ekina: nika: Lombei Pupa Yapeeke ekina: ne pambaalo poloma:eki ame do ana:na: ula:me. 8 Koto ekina: nikana:ma: hande nika: Lombei Pupa Yapeeke ekina: ne pambuluekema: hande amba: pombei yaala: hoke hau pita:la: ekimanu pita: hoeyaapeke ekimanu yaapona: yisiti ula: palaowa na mumana: pea:pa:peke. Pate mo hande na pombei yaake palaowa mumana: pea:pa:peke aleo. Koto palaowata: ota:eki yalo hokeeki taapuna: dia:me.

9 Amba: iki pa:ta: tapaowa: wape pa:ta:ta: mo tooli ka:taaseme wanda:hali ame̲le̲ na hapa:peke laa loa:me. 10 Koto loa: ekita: hande pi na miki hata: tooli ka:taaseme wanda:hali make o mo pi ula: ekimanu yambeleme wanda:hali make o toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: panda: puniaaseme wanda:hali make hande pita: koto wanda:hali pa:ta: na loa:me. Koto wanda:hali ame̲le̲ na haluekema: yeke ikana:ma: do kenke a̲i mina:pa:lapeke ya:la:me. 11 I̲ma: loa: ekita: do ekina: yeke loa:me. Hali ma:nda:ma: iki pa:ta: alota: I̲ta: ika: Ketiso kamee la ala:pate ipikana:ma: tooli ka:taasa: hau o honumake hau o toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: panda: puniaasa: hau o pi la la pita:la: hau o hoke ikali naa keaasa: hau o pi ula: ekimanu yamba:la:la: hau pa pulu ombu haya:ka:na:ta: kota: kutupiki hali ame̲le̲ na hapa:peke loa:me. Kutu piki hali ame̲le̲ mandake pa:ta: pua pita: kone ne na napa:peke.

12 Pate pi na miki hama: nane haleme wanda:halima: pi yokaalu pea:peke ekita: yaka e dia:me. Koda: homekema: koto wanda:halina: pi yokaalu peaalieke. Kutu pulu pa:la:pate pa ikana:ma: ota: pea:peke ekita: mo siosi wanda:halina: pi yokaalu peaapeke ya:la:me. 13 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: pi ma:nda:ta: dupa. Hande hoke halita: ika: mombeleme pa:ta: na pitina: leke pa yokaa ta:ta: haena: lapa:peke laa wape pa:la:me.

6

Ketiso kame titima: ika: kone pi yokaaluna: hatuku pemekeeki

1 Iki ame̲le̲ hali homeke ma:nda:ma:ta: ipika: Ketiso yankeke pa:ta: eki a:nda: pa:la:eki handaata: kota: Koda:na: wanda:hali ame̲le̲ hata: na epeaake pa mo pi na miki pi yokaalu handeteke haleme haliweki pa:ta: pua lea:ka:na:ta: kota: yaala:ma: na homiliepe. 2 Koda:na: wanda:hali nikana:ma:ta: mo kenke wanda:hali paeyaona: pi yokaalu pulu poloma:

ekita: hone na witelemepe. Mo kenke wanda:hali paeyaona:eki pea:pa:peke
yea:ka:na:ta: kota: mo iki amele opolo pa hosikieki manuta: ikana:ma:
pi yokaalu pea:peke na ya:la:pe. 3 Nikana:ma:ta: mo enisolo titina: pi
yokaalu pulu poloma:eki make hone na witelemepe. Kutu pulu poloma:
ekina: nikana:ma: do kenkena: haloma:eki manuna: kone ana:na: pi yokaalu
pea:peke ya:la:me laa loa:me. 4 Koto ekina: mo hande haumanu iki tukikina:
opolo epea:ka:na:ta: kota: ikana:ma: mo pi na miki wanda:hali pa:ta: mea
pelimikipe. 5 Do alo pita: iki yaala:ma: homaaluekema: loa:me. Iki pa:ta:ta:
epeke hone wita:la: hali homeke ma:nda: na hala:pe. Kutu piki halima:ta:
mo Ketiso hameke yaapona: pi yokaalu pitelepeeki epeaapeke na ya:la:pe.
6 Koto hau na piki pa Ketiso hali ma:nda:ma: ipika: Ketiso yankeke kone pi
yokaaluna: mea puata: pa mo pi na miki haliwekima: kone ipilika: pi yokaalu
peaena: la:la:me.

7 Ikana:ma: pa iki kone pi yokaalu puluekema: mea pulimieki manuta:
kota: iki ota: lopa halememe laa peneme yaasa:me. Mo iki hoeya: pa:la:eki
manuta: pa wina: paapa:peke alee. Kutupa mo pake nala: ekimanu make
pa wina: paapa:peke alee. 8 Kutu pea:peke ya:la:pate pa ikana:ma: na piki
ika: kone hoeya alualu pea pake naa alualu pea ika: yankeketiti pa:ta: kone
pitelememe. 9 Hande hoke hau pu haleme wanda:halima: Koda:na: Kilu
Tombuao Hala: ekina: pua:peke na ya:la: ekita: hone na witelemepe. Ika:
kone na makeaapa:peke. Mo wanda:halina: loke hoeyao haleme wanda:hali
make toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: panda: puniao haleme wanda:hali
make tooli ka:tao haleme wanda:hali make mo wanda: pa:ta: pita:la:eki hali
ma:nda: pa:ta: kone pu haleme haliweki make kutupu haleme wanda:weki
make 10 mo pake no haleme wanda:hali make pasa:tei hau pu haleme
wanda:hali make kutupa hoke ikali naa keao haleme wanda:hali make pi la
la pu haleme wanda:hali make dupiki hau pu haleme wanda:hali homeke
a:nda: ota: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: na pelieke. 11 Iki pa:ta:
mandane wanda:halita: kutupiki wanda:hali haemepate pa Koda:ma: ika:
hoke haumanu tanda: pea haena: yeke handa ameta: wamo pea halememe.
Ameta: Koda:ma: iki talopu mea hamina: la:la:me. Kutupa ame ikita: Koda:
pa:ta: tikitiki yao hamina: la:la:me. Kutupiki hauta: mo Tekehali Yesu Ketiso
pita: nika: Koda:na: Sipitidi yaapoma: peaala:me.

Ika: loke manuma:ta: Koda:na: biki mea a:meiyaapekeeki

12 Hali homeke a:nda:ma: alota: Ima:ta: ya hone pa:la: hau paeyao pea:peke
ya:la:me laa leliepate pa mo hau paeyao pitoloma:eki manuma:ta: niki
epeaapeke na ya:la:me. Ima:ta: hau paeyao pea:peke ya:la:me laa lapeke
ya:la:pate pa mo hau homeke a:nda: pitolo ekima: Ita: pa hameke e pokaasa:
hali leke hano lena: ota: na lolueke laa loa:me. 13 Hali ma:nda:ma: alota: Ne
nala: ekita: welekena: ekie laata: Pa mo weleke make ne muluekema: hala:me
laa lelie ekita: ota: ya:la:pate koto ale yaapo telipina: homeke dina: Koda:ma:
paeyaalieke. Kutu pulu pa:la: ekina: yeke homekema: ipika: lokema:ta:
ta:ta:na: loke hoeyaaluekema: na hake pa mo Tekehalina: e pokaaluekema:
pa:la:me. Kutupa make mo Tekehalima:ta: nika: lokemanu handeteke
haluekema: hala:me. 14 Koda:ma: mo Tekehalita: ota: homa:la:eki pa:ta: kone
mea tiaeyeke ekina: kota: niki make ipika: wele pita:la: ekima: koto tupa: kone
mea tiaalieke.

15 Ika: loke manuta: Ketiso pa:ta: tunao hata: ipika:eki kone halemeeki
hone na witelemepe. Kota: Ima: mo Ketisona: loke pa:ta: tunao hala: hali
hata: yaka loke yoka: meata: mo mani muluekema: hone wita:la: wandiki
ma:nda:na: loke yaapo apa:taena: loa:ka:na:ta: ana: piliepe. Ota: dia:me.
16 Hali epima:ta: mo mani muluekema: hone wita:la: wandiki yaapo apa:tao

hala: ekita: kota: ipilikita: homeke loke kone hala: ekita: hone na witelemepe. Koto mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa. Hande yaapota: homeke loke kone halipipikie laa wape pa:la:me. 17 Kutu pita:la:pate hali epima: Tekehali pa:ta: ta:ma:ni pea haya:ka:na:ta: kota: ipilika: temokota: homeke kone halipipikie.

18 Ta:ta:na: loke hoeyaasa: hau manuta: ota: na wataake nindi pea hapa:peke. Mandane hoke hau pita:la: ekimanu paeyaota: loke hama: nane pita:la:pate hali epima: ta:ta:na: loke hoeyaasa: haumanu pia:ka:na:ta: kota: ipika: loke pa:ta: kone hoke hau peaasa:me 19 Ika: lokemanu tukiki pa:ta:ta: mo Holi Sipitidi pitina: ipika: yakopiki da haleme ekita: hone na witelemepe. Kutupa mo Holi Sipitidi pila: ekita: Koda:ma: iki pa:ta: kita:la: ekita: hone na witelemepe. Ikita: ika:eki dia:me. Koda:na:eki halememe. 20 Ipika:eki kone hamina:yeke ipikana:ma: ikita: yenki tiekema: amba: hamba:la:me. Koto pa:la: ekina: ika: loke manuma: Koda:na: biki mea a:meiyaena: alo hata: handeteke hapa:peke.

7

Wanda: mina:la: ekina: lota: pita:la:eki

1 Ikana:ma: hande tapaeme wapena: lota: pimi ekina: hombo peaaso pita: dupa. Hali ma:nda:ma: wanda: na miki pa haya:ka:na:ta: epeke pita:la:pate 2 hande wanda:halina: loke hoeyaasa: haumanu wotu ya:leke handaata: halima: ipika: wanda: mina:la:eki make wanda:ma: halina: da pula:eki make kutu pita:la: hauta: epelieke. 3 Halima: ipika: weteke pa:ta: hala:peke ya:la: ekita: hala:peke ya:la:me. Kutupa wanda:ma: make haliki pa:ta: hala:peke ya:la: ekita: hala:peke ya:la:me. 4 Koto pa:la: ekima: wanda:ma:ta: ipika: loke ipika: kone na handeteke hala:pate halikima: handeteke hala:me. Halima: make ipika: loke ipika: kone na handeteke hala:pate ipika: wetekema: handeteke hala:me. 5 Kutupa tooli ta:ma:ni pea hata:ta: homekema: ma:nda: pa:ta: ki pa:la:me lapeke na ya:la:me. Hoto ma:nda:ta: ipilikana:ma: pi la: wia Koda: pa:ta: yeni puluekema: pao hosiki hapa:na:e laa lepeka:na:ta: kota: a:pa:la:pate pa ipilika: loke handeteke halepeeki ana: na pitolo hapina: Sadanima: ipiliki pa:ta: hoke hone mea wiaapa:na: paa ta:ma:ni pea hapa:peke ya:la:me. 6 Do alo pita: la witolo hata: dupa:pe laa na alopate pa iki puemena:yeke ika: hone pa tikitiki yaowaasome. 7 Pate iki paeyao I halo tupa: hamina:yeke hone pa:la:pate pa Koda:ma: ipika: telipaasa:eki manuta: ta:ta: ta:ta: pikieki telipao hala:me.

8 Mo wanda: na miki o hali na peke pa haleme wanda:hali pa:ta: make kineke wanda:weki pa:ta: make do pi alome. I halo tupa: haemeka:na:ta: epelieke. 9 Kutu piliepate pa ika: hone pa:la: ekita: homu peaapeke na ya:ka:na:ta: kota: wanda: mea:pekeeki make halina: da pua:pekeeki make ana: pa:la:me. Hone pa:la:eki puluekema: ti tala: ekima: handolo haena: hata:ta: hoelieke. Koto ekina: mo wanda: mea hali pua pita:la: ekita: epelieke.

10 Kutupa mo tooli tooli peleme wanda:halita: iki pa:ta: yakaeki na laake mo Tekehalima: dupa:pe ala:eki kone la kitolome. Halina: da pa:la: wanda:ma:ta: hali mina:pa:lao pua:peke na ya:la:me. 11 Pate kutu pia:ka:na:ta: kota: pa pua hao hao o hali pa:ta: la:ka:la paa pea:ka:na: make epelieke. Halima: make ipika: wanda: yoka:peke na ya:la:me.

12 Mandane wanda:hali pa:ta: mo Tekehalina: pi dia:ya:la:pate pa Ima: kone dupa alome. Ketiso hali homekema: ipika: wanda: pi na miki wanda: haya:ka:na:ta: kutupa mo wanda:ta: haliki yaapo haluekema: hone wia haya:ka:na:ta: kota: mo halima: koto wanda:ta: yoka:peke na ya:la:me. 13 Kutupa make mo Ketiso wanda: homekema: pi na miki hali yaapo

haya:ka:na:ta: kutupa mo halima: ipika: wanda: yaapo haluekema: hone wia haya:ka:na:ta: kota: mo wanda:ma:ta: ipika: haliki mina:pa:lao pua:peke na ya:la:me. 14 Do alo pita: do ekina:yeke loa:me. Hande pi na miki halita: ipika: wanda: yaapo ta:ma:ni pea hala: ekina: Koda:ma: ana:e ala:me. Kutupa hande pi na miki wanda:ta: ipika: Ketiso hali yaapo ta:ma:ni pea hala: ekina: make kota: Koda:ma: ana:e ala:me. Do aloeki na pia:ka:na: yoluta: ika: wekiwandiki titita: pa mo Koda: mataake weki wandiki halo pimime. Kutu pulu pelemepate ameta: ika: weki wandikimanu haleme ekita: Koda:ma: ana:e ala:me. 15 Kutu pu hapeke ya:la:pate hande pi na miki halima: ipika: Ketiso wanda: mina:pa:lao pena: yeke hone pia:ka:na:ta: kota: kutu pina:e. Mandake tupa: kone mo pi na miki wanda:ma: ipika: Ketiso hali pa mina:pa:laeya:ka:na:ta: kota: kutu pina:e. Koto hau tukiki pa:ta:ta: hande Ketiso hali pa:ta: make Ketiso wanda: pa:ta: make pota: a:mbaapekeeki dia:me. Koda:ma: wi ala: ekita: iki a:nda: peliaaso hata: hamina:yeke wi ala:me. 16 Ketiso wanda:o. Naka: haliki tamba: minolo halena: ipikita: Ketiso hali haliepe o na haliepe nakana:ma: na handeleme. Kutupa Ketiso hali neke make naka: wanda: tamba: minolo halena: ipikita: Ketiso wanda: haliepe o na haliepe nakana:ma: na handeleme.

Iki wi leeke natena: haemeke tupa: kone pa hao hapa:pekeeki

17 Koda:ma: telipea pa kita:la: alemanu mea wia hata: make ipikana:ma: iki wi leeke a:pa haeme tupa: kone pa hao hapa:peke. Do hande pi ula: ekita: mo siosi wanda:hali paeyao pa:ta: wala:tiki pu halome. 18 Hali homeke ma:nda:ta: Koda:ma: wi leeke natena: ipikita: sekemesaisi hau pea hata: opuata: kota: ipikana:ma: hande sekemesaisi hau pa:la: ekita: honialuekema: taapa:peke na ya:la:me. Kutupa hali homeke ma:nda:ta: Koda:ma: wi leeke natena: ipikita: sekemesaisi hau na piki hata: opuata: kota: ipikana:ma: sekemesaisi hau puluekema: taapa:peke na ya:la:me. 19 Mo hande sekemesaisi hau pita:la:eki make na pita:la:eki make telipina: aleta: ma:nda: dia:ya:la:pate pa mo Koda:na: pi ula: ekimanu opua pita:la: ekita: kototа: hau tiekee. 20 Iki paeyaoma: Koda:ma: wi leeke natena: haemeke tupa: kone paa hapa:peke ya:la:me. 21 Neketa: pa hameke e pokaase hali hata: Koda:na: wi leekeeki opipe. Kota: nakana:ma: kotoeki pa:ta: ka:nda:ma: na homa:peke. Pate naka: hande pa hameke e pokaaseeki mina:pa:laalena: pota: lombea:ka:na:ta: kota: pua:peke ya:la:me. 22 Do ekina:yeke loa:me. Mo pa hameke e pokaasa: halima:ta: Tekehalima: ipiki wi ala:eki opuata: kota: ipikita: mo Tekehalima: ka:la:pa: tapao haena: la:la: halie. Koto tupa: kone mo pa hala: halima:ta: Tekehalima: ipiki wi ala:eki opuata: kota: ipikita: mo Ketisona: e pa hameke pokaasa: halie. 23 Koda:ma: yenki tiekema: iki hamba:la:me. Koto ekina: mo haliwekina: pa hameke e pokaaseme haliweki na hapa:peke. 24 Kametitio. Iki paeyaota: Koda:ma: iki wi leeke natena: haeme tupa: kone pa ame make Koda: ame̲le̲ hao hapa:peke.

Wanda: na miki o hali na peke kutupa kineke wanda:halina: ekina: lota: pita:la: ekimanu

25 Hande wanda: na miki o hali na peke weki wandiki pa:ta: honke leme ekita: mo Tekehalima: dupa:pe ala: pi dia:ya:la:pate pa mo I̲ma: hone witoloeki kone alome. Kutupa Koda:ma: I̲ pa:ta: a:ta:ma: homa:la: ekina: yeke ikana:ma: I̲ma: alo ekina: hone tulaapeke ya:la:me loa:me. 26 I̲ma: dupa alome. Do hande ka:nda: pa:la: nate hala: ekina: yaka honema:ta: mo epeke ekita: dupa. Homekema: ipika: ame do haleme tupa: paa haena: lapeke ya:la:me laa hone witolome. 27 Neketa: wanda: melepe. Kota: wanda: yokuluekema: hone na wia:peke. Neketa: wanda: na miki haeka:na:ta: kota:

wanda: muluekema: hone na wia:peke. 28 Koto alopate pa wanda: mika:na:ta: hoke hau na piteleme. Kutupa wandiki make halina: da pea:ka:na:ta: hoke hau na pita:la:me. Koto hau pea:peke ya:la: ekita: mo wanda:halina: tooli tooli haasa: ekina: epolo pa:la: ka:nda: manuta: iki pa:ta: make a:paapa:na:yeke loa:me.

29 Kametitio. Koto aloeki manuta: do ekina:yeke loa:me. Nate wopu dia:yalo haena:ta: ameta: wanda: miki haliwekita: wanda: na miki haleme haliweki tupa: hapa:peke. 30 Kutupa e aleme wanda:halima: e na leke haleme wanda:hali tupa: hapa:peke. Kutupa ki taleme wanda:halima: ki na teke haleme wanda:hali tupa: hapa:peke. Kutaa make mo hamba:tiki pu haleme wanda:halima:ta: ala:ta: ala:ta: na hambeke wanda:hali leke hapa:peke. 31 Kutupa kenkena: ale manuma: e pokeleme wanda:halima:ta: mo kenkena: alemanu pa:ta: hone wopu na wiki wanda:hali leke hapa:peke. Do ekina:yeke loa:me. Do hande kenketa: ame ula: tupa: pa na u halieke.

32 Ikana:ma: hone eleke eleke u halemeeki manuta: Ita: hone na pa:la:me. Wanda: na miki halima:ta: mo Tekehalina: hone pa:la: ekimanu epeke tupa: puluekema: hone witolo hata: Tekehalina: e pokaasa: ekina: hone u hala:me. 33 Kutu pu hala:pate mo wanda: miki halima:ta: ipika: wanda: ta:na:ma: homaaluekema:yeke do kenkena: ula: alemanu pa:ta: hone u hala:me. 34 Koto ekina: ipika: hone ula: ekita: putupa yaapo ualu pa:la:me. Kutupa mo halina: da na peke wanda:ma: make moputali wandikima: make Tekehalina: e pokaasa: ekina: hone u hala:me. Ipika: hone pa:la: ekita: ipika: loke temoko make Tekehali pa:ta: hata: yako peaena:yeke hone wilieke. Kutu piliepate pa mo halina: da pa:la: wanda:ma:ta: ipika: haliki ta:na:ma: homaaluekema:yeke do kenkena: ula: alemanu pa:ta: hone u hala:me. 35 Ima: do alo pi manuta: iki tamba: muluekema:yeke alome. Ima: ika: pota:manu sa:sa: puluekema: na alopate ikana:ma: tikitiki yao hata: hone eleke eleke na wiki Tekehalina: e ota: epeke tupa: pokaama:na:yeke loa:me.

36 Koto ekina:ta: hali homeke a:nda:ma: ipika: mulu pa:la: wandiki hapulu pa:la: wale alemanu wia hata: kone paa na mulueke laa kutupa wetepena: mo halina: honema: o ipika: pita:la: haumanu mo wandiki pa:ta: epeke tupa: na pia:ka:na: make o ipika: hone pa:la:eki manuta: ota: honkopu wotu haaso hata: hapuluekee hone wia:ka:na:ta: kota: mina: lapeke ya:la:me. Ipika: hone pa:la:eki pia:ka:na:ta: kota: kutu pita:la: ekima:ta: hoke hau ma:nda: na pita:la:me. 37 Pate hali ma:nda:ma: aleta: ma:nda: dia:ya:la: ekina: pa ipika: honema: kone honkopu haaso hata: ipika: lokena: hone pa:la:eki manuta: ana:na: handeteke hapeke ya:leke handaata: mo ipika: mulu pa:la: wandikita: na mulueke alo hata: dikita: na mualu piki pa hao hapana:e laa hone ota: na la:ka:lea:ka:na:ta: kota: koto pita:la: ekima: make epeke hau kone pita:la:me. 38 Kutupa mo hali ma:nda: epima: ipika: yenki ula: wandiki hapia:ka:na:ta: kota: epekeeki pita:la:pate pa mo ipika: yenki wilie wandiki na hapilie hali ipikita: mo lombeipiki epeke hau tieke pita:la:me.

39 Kutupa mo halina: da pa:la: wanda:ma:ta: ipika: haliki paa haya:ka:na:ta: kota: ipika: haliki pa:ta: hapeke ya:la:me. Koto pa:la:pate ipika: haliki homea:ka:na:ta: kota: ipika: hone pa:la: halina: da pa:ta: pua:peke ya:la:pate pa ota: Ketiso halina: da pea:ka:na:ta: ana: pilieke. 40 Koto hau pea:peke ya:la:pate Ima: hone witolo ekita: dupa. Hande kosa:piki wanda:ta: pa kosa: piki haeka:na: make ota: epelieke hone witolome. Ima:ta: koto tupa: hone witolopate pa ya honema:ta: mo Koda:na: Sipitidita: I pa:ta: make pila:me hone witolo hata: do pi alome.

8

Toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: ne hala:la:eki

1 Kutupa hande toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: ne hala:la: hauna: wape pea lota: pimi ekita: dupa alome. Niki paeyaoma:ta: mo handa:la: hauta: hone uluma:me. Pate mo handa:la: hauma:ta: mo hakoko lita:la: hau pu tiaasa:pate pa mo pukima: homa:la: hauma:ta: wanda:halina: hone tulaasa: ekita: daeya haena: ala:me. 2 Hali ma:nda: epima: Ima: ota: handa ulume laa hone wia:ka:na:ta: kota: koto halina: handa:la: ekita: ana: na pa:la:me. 3 Koto pa:la:pate hali epima: Koda: pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: koto hali ota: handa:la:me.

4 Kutupa mo toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: halea: nemanu pa naleme ekita: nikana:ma: handoloma: ekita: dupa. Mo homeke Koda: homeke hala: ekina: hande toopi tima: wepia ula: aleta: ota:eki dia:me hone witoloma:me. 5 Mo wanda:hali manuma: lo haleme koda:manu make teke halimanu make oli ya nane haya:ka:na: make do kenke nane haya:ka:na: make pa pina:ma: 6 nikana:ma: nika: Koda: homeke kone nika: Apa: hata: ipikita: ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: la:la: Koda: hala:me laata: Nikita: ipiki pa:ta: ti lao haloma:me. Kutupa make mo Tekehali homeke homeketa: Yesu Ketiso hala:me. Ipikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: laata: niki make amba: da:taala:me.

7 Koto do nikana:ma: handoloma: ekita: mandane wanda:halima:ta: na handelememe. Mo wanda:halima:ta: toopi tima: wepia ula: alena: haumanu pia:tiki pu haemeke ekina: ame make kutupiki nemanu nalo hata:ta: mo hande toopi tima: wepia ula: alena: ekie hone witelememe. Kutu piki wanda:halina: hone na lumba witolo hata: kone mo hande ne naloma: ekima:ta: niki hoeyaasa:me laa hone witelememe. 8 Koto tupa: hone witelemepate pa mo ne naloma: ekima:ta: niki hatuku Koda: teke pa:ta: pu hamono lapeke na ya:la:me. Kutupa mo ne na neke haoma:ka:na:ta: kota: koto ekima: nika: hau ma:nda: yonka:lamono alu na pealieke. Kutupa ne nolo poloma: ekima: make mandane haumanu apa:tao na mulumeke.

9 Koto pa:la:pate ikana:ma: mo ika: ana:na: handaa pitelemeeki manuma:ta: pa mo hone wopu na tulaaleme wanda:hali hoke hau pea lopaapa:na:yeke wotu handeteke hapa:peke. 10 Do ekina:yeke loa:me. Neketa: handele hali hata: pa toopi tima: wepia ula: alena: yeni hau pita:la: da pa:ta: pua pita: ne naleme ekita: mo dupiki hauna: hone na lumba ula: halima: neke handea:ka:na:ta: kota: naka: pitele ekima:ta: mo toopi ti wepia ula: ale pa:ta: yeni hau pita:la: nemanu nena: loluekema: na sutiaalipikipe. 11 Kutupa do naka: handele ekima:ta: mo hande honkopu na hake halita: hoeyaalipikie. Koto halita: Ketiso ipiki pa:ta: homa:la: hali naka: kame kone hoeyaalipikie. 12 Kutu pitele hauma:ta: mo ika: hone wotu na lumba wilimi yankekemanu hoeyaeka:na:ta: kota: neketa: Ketiso pa:ta: make hoke hau pilipikie. 13 Koto ekina: yaka kamena: ne nala: ekima:ta: ipiki hoke hau pina: mea lopaapeke yea:ka:na:ta: kota: Ima: mo mindiki ma:nda:siki hoto homeke a:nda: ota: na nolueke. Yaka kame lopaapa:na:yeke loa:me.

9

Mo Aposolo halina: pea:pekeeki pita: mea:pekeeki yaapo

1 Ita: ka:la:pa: ta:pao halo hali na halope. Ita: aposolo hali na halope. Nika: Tekehali Yesu na handoa:pe. Ikita: mo Ima: Tekehalina: e pokaaso ekina: na halemepe. 2 Mandane haliwekima:ta: Ita: aposolo hali na halome hone wimika:na:ta: kota: pa pina:ma: ikana:ma: kutupiki hone ota: wia:peke na ya:la:me. Iki Ketiso pa:ta: haleme ekima:ta: kota: pa Ita: Tekehalina: aposolo hali haloeki peneme yaasa:me.

3 Mo I laaseme haliwekina: pimanu hombo peaasoeki dupa alome. 4 Ita: yaka ena: yenkita: mo ne ikali napekeeki ana: na pa:la:pe. 5 Mo mandane aposolo haliwekima: make mo Tekehalina: hameke titima: make Pidama: make koto haliwekima: piteleme tupa: I make Ketiso wanda: mea hatuku pomua:peke ana: na pa:la:pe. 6 Dia:me mo Banabasi diki yaapo homekema: mo yenki mulu pa:la: e poka:peke ekima: kone dika: ne alemanu hamba:peke ya:la:pe. 7 Hali epima: mo ami hali hata: ipika: manima: kone ipika: ne dau hamba:peke ya:la:pe. Dia:me. Kutupa mo e teke halima: ipika: noka:pa:la: ne kone napeke na ya:la:pe. Kutupa make mo sipisipi ma:na:manu handeteke hala: hali epima: ipika: ma:na: andu yupa napeke na ya:la:pe.

8 Do alo ekita: mo kenke wanda:halina: hau pitelemeeki homeke dia:me pa mo Lo Pimanu make homeke pi kone ala:me. 9 Mosesima: hande Lo Pimanu wape pa:la: ekina: do tupa: ala:me. Mo kao ma:na:ma: mo palaowa kilikimanu ambuku mea baaluekema: ankema: pitolo haena:ta: ipika: kake na tonkaapeke laa la:la:me. Koto la:la: ekina:ta: Koda:ma: mo ma:na:manu pa:ta: homeke hone wita:la:pe. 10 Koto la:la: ekita: Koda:ma: niki pa:ta: make hone wita:la:pe. Aowe. Niki pa:ta: make hone wita:la:me. Kenke awa:la: halima: make kiliki tala:la: halima: make e pokolo hata: mo ena: ipilika: nemanu ana:na: muluekema: hone wia e poka:peke ya:la:me. 11 Kutupa nikana:ma:ta: iki pa:ta: mo Koda:na: Sipitidina: wae alemanu nokopoma:me. Kutupa ame mo kiliki mina:la: tupa: ikana:ma: mandane alemanu niki pa:ta: kimika:na:ta: ana: na pa:la:pe. 12 Mandane haliwekima:ta: iki pa:ta: ula: alemanu muluekema: hone wia:peke yaeya:ka:na:ta: kota: nikana:ma: iki lombei pitolo hata: ota: muluekema: ana: na pa:la:pe. Dia:me ota: mea:peke ya:la:pate pa na minoloma:me. Do ekina:yeke loa:me. Mo Ketisona: Pi Seliapo pula:eki sa:sa: peaapa:na:yeke hande ka:nda:manu paeyao niki honumake sikima: wotu mu haloma:me.

13 Mo Tembolo da pa:ta: e pokeleme haliwekima:ta: koto pa:ta: kone ika: nemanu mu haleme ekita: handelememe. Kutupa hande ma:na: lia olodana: wia halo haleme haliweki ikana:ma: make mo limi hotekemanu pa:ta: mandaneeki mu haleme ekita: handelememe. 14 Koto tupa: kone mo Tekehalina: pi ula:eki dupae. Koda: ipika: Pi Seliapo walaaseme haliwekima:ta: koto e pokolo hata: kone ika: ana:na: hapeke ekimanu mea:peke ya:la:me la:la:me.

15 Koto la:la:pate Ima:ta: koto tupa: aleta: ma:nda: na molome. Kutupa ame make aleta: ma:nda: muluekema: iki pa:ta: do wape ota: na tapaasome. Kie laapa:na: I amba:la homa:peke aleo. Ima: iki amele ota: pa hameke e pokolo ekina: pi laaso ekita: hali homeke a:nda:ma: Paeki ala:me laa pi laapa:na:yeke loa:me. 16 Ima: hande Pi Seliapo walaaso ekina:ta: yaka pi Ima: kone laapeke na ya:la:me. Pa ekipeke mo Tekehalima: dupie la:la: ekina: kone pitolome. Koto ekina: Ima: mo Pi Seliapo na walaoka:na:ta: a:pei Ita: ota: hoke tupa: hapeke ya:la:me. 17 Yaka e pokolo ekita: yaka honema: kone wia pokoa:ka:na: yoluta: kota: mo ena: yenki muluekema: hone ulu pua:pate pa yaka hone wia na piki pa mo Koda:ma: walea: e kone pokaaso ekina:ta: 18 kota: eki yenki mea:peke ya:la:pe. Yaka yenkita: dupae. Ima:ta: yenki ki pi na leke handaa mo mea:peke alemanu na minolo hata: hande Pi Seliapo walaasoeki kone kotota: yaka yenki ana: pa:la:me.

19 Ita: hali ma:nda:na: pa hameke e pokaaso hali na hake ya kone halome. Kutupu halopate mandane wanda:hali wopu muluekema: yaka hone wia kone wanda:hali paeyaona: pa hameke e pokaaso hali halome. 20 Mo Diu wanda:hali muluekema: Ita: Diu wanda:hali haleme tupa: kone halome. Ita: hande Lo Pi manuma: kilu tombuaasa: wanda:hali leke na halopate pa koto tupa: haleme wanda:hali muluekema: I make iki haleme tupa: kone

haowa:me. 21 Koto tupa: kone mo Diendaili wanda:hali amele hata: koto wanda:hali muluekema: ikana:ma: mo Diu wanda:halina: Lo Pimanu pa:ta: na haleme tupa: I make koto tupa: halome. Do alo ekima:ta: Ita: Koda:na: pi ula:eki yamba:la: hali leke halome pi na leke Ita: Ketisona: pi ula:eki pa:ta: teliolo hali halo ekina: loa:me. 22 Mandane detepiki hone tulaaseme wanda:hali amele hata: Ima:ta: iki muluekema: pa detepiki hali leke halome. Koto ekina: wanda:hali paeyao pa:ta: hau paeyaoma: iki muluekema: iki haleme tupa: kone I make hatiki pu halome. 23 Do pitolo ekita: hande Pi Seliapo daeyaena:yeke pitolome. Kutupa koto ekima:ta: mo Koda:ma: wanda:hali epeaasa:eki manuna: putupiliki ma:nda: Ima: muluekema:yeke pitolome.

24 Hande anke telineli pita:la:eki nina:ta: haliweki wopuma: anke hao pelimipate titina: pelie hali homekema: epeke yenki pua milieke. Koto hauta: paeyaoma: amba: hone wilimime. Koto ekina: iki make titina: pua epeke yenki muluekema: honkopu haaso hata: anke hao pua:pa:peke. 25 Anke talineli pulu pa:la: halima:ta: titina: amba:la moka:la hande hande pitolo hata: ipika: lokena: hone pa:la: ekimanu homao taka:lao haena:yeke pita:la:me. Kutu piki halima:ta: mo kukutu pea:peke yenki ale muluekema: do haumanu pita:la:pate nikana:ma:ta: ota: kukutu na pea:peke yenki ale muluekema: pitoloma:me. 26 Koto pa:la: ekina: Ita: anke talineli pitolo hata:ta: lekema: lekema: pea na piki hande opolo polo polo pa:ta: handa: paleke pulume. Ita: hande epeke hone wiki kiki a:nda: pita:la: hali leke hata: yaka kikima: pa manda: meaaso na piki ota:eki kone pitolome. 27 Yaka loketa: homu peaaluekema: yaka kone yumbitolo hata: pitolome. Do ekina:yeke loa:me. Ima:ta: wanda:hali wi la:la: pi walaaso hali halopate pa wetepena: I kone halu peaapa:na: pitolome.

10

Toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: kinki pita:la: pi

1 Kametitio. Nika: apa:na: ateke amedama: Mosesi telia: mea pulu haena: iki pa:ta: piekeeki manuta: hone wia:pa:peke. Koto tapake paeyaota: hande ya hapi oto pa:ta: hao puaata: hande dawala Wepiki Ikali tukikina: tunkula pua epeke tupa: mone tea:na: opolo pemekeme. 2 Kutupa mo wanda:halita: hande ya hapi pa:ta: make mo dawala ikali pa:ta: make Mosesina: anke telia: mea pominolo haena: iki paeyaota: bapitaisi hau pimikime. 3 Kutupa paeyaoma: hande Koda:na: Sipitidima: haleeke ne naata: 4 mo Sipitidima: haleeke ikali make nemekeme. Hande Koda:na: Sipitidima: waleeke toopi pa:ta: yama: epeeke ikali nemekeme. Kutupa mo wanda:hali amele pomieke toopita: Ketiso kone hayekeme. 5 Kutu pimikipate koto wanda:hali wopuna: hauna:ta: Koda:ma: ta:na:ma: na homeekeme. Kutupa mo hapu hayeke alena: ika: tokomanu koto pa:ta: wia:tiki pimikime.

6 Koto ekina: mo tapakema: pimikieki manuma:ta: niki manda: meaasa:me. Ikana:ma: hoke haumanu puluekema: taapemeke tupa: nikana:ma: kutupiki haumanu peaapa:na: yeke kinki pita:la:me. 7 Kutupa iki amele mandane wanda:halima: toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: yeni hau pimiki tupa: nikana:ma: peaapa:na: yeke wala:la:me. Mo Baiboloma: alota: Wanda:halima:ta: ne ikali naa kealuekema: pitimikipate pa hoki naneta: mo haliwekima: wanda:weki tonka:na: hoke telepo la alualu pimikime laa la:la:me. 8 Mandane kutupiki haumanu pimiki wanda:halita: homeke natena: kone 23 daoseni homemekeme. Koto ekina: nikana:ma: kutu piki haumanu na piki pa yankeke ma:nda:na: loke hoeyaasa: haumanu na pumana: pea:pa:peke. 9 Ikana:ma: ika: hoke hau manuma: Koda:ma: pia:

handeeke tupa: nikana:ma: mo Tekehali pa:ta: hoke hone u tiaaluekema: hone na umana: pea:pa:peke. Mo hande mandane kutupiki hau pimiki wanda:halita: mo hoke ketoma: aweeke ekima: homemekeme. 10 Kutupa nikana:ma: Koda: pa:ta: pi la la na pumana: pea:pa:peke. Mo hande mandane wanda:halima: kutupiki hau pimiki handaata: mo lu homaasa: enisoloma: iki liekeme.

11 Mo hande wanda:hali pa:ta: pimiki ekimanu paeyaoma:ta: mo mandane wanda:hali paeyao manda: mealuekema: pa:la:me. Kutupa niki pa:ta: kinki pina:yeke amba: wape pea ula:me. Niki haloma: ekita: paeyaalo pa:la: natena: teke pa:ta: ya:leke handa loa:me. 12 Koto ekina: mo some epima: Ita: dao̲la hata: epeke tiao halome laa hone wia:ka:na:ta: kota: koto someta: lopaapa:na: wotu hapeke aleo. 13 Mo iki pa:ta: la handa:la:eki manuta: mo wanda:hali paeyao pa:ta: pa ipu hala:eki kone ipula:pate pa Koda:ma: ipika: pi la: wita:la: ekita: ota: yao hala:me. Kutupa ipikana:ma:ta: mo iki mea ota: lombeipiki lopaapeke ya:la: la handa:la:eki ma:nda: na epena: lelieke. La handa:la: ekimanu ipulu haena: kone Koda:ma: ika: pota: pilao iki tamba: milieke. Mo tamba: mina:la: ekina: iki honkopu hao ana:na: hamina: lelieke.

14 Ota: ya kametitio. Koto pa:la: ekina: mo toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: yeni hau peaasa: ekita: la:ka:la: mina na peaapa:peke. 15 Ikana:ma: hone wotu wilimi ekina: do pimanu iki pa:ta: alome. Koto ekina: Ima: aloeki opuaata: teke weiya handa:pa:peke. 16 Hande Koda:ma: niki epeaala: kapona: noluekema: hata: Koda: pa:ta: keiyae pi laa nalo hata:ta: Ketiso ipika: we pa:ta: na telipaasoma:pe. Kutupa hande pindipindi pea ula: palaowa make nalo hata:ta: Ketiso ipika: loke mindiki pa:ta: na telipaasoma:pe. 17 Palaowa punka homeke ya:leke handaata: niki paeyao wotu kone homeke loke mindiki haloma:me. Hande homeke palaowa punka telipaasoma: ekina: loa:me.

18 Mo Isulai wanda:halima: pimikieki make hone wia:pa:peke. Hande lia haleeke hoteke ne alemanu nemeke haliwekita: mo oloda pa:ta: wiekeeki kone na telipaasemepe. 19 Do alo ekina: teketa: eki epina: alope. Hande toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: hala:la: nemanu pita: toopi tima: wepia ula: ale yaapona:ta: ota:ekie alope. 20 Dia:me. Do ekina: alome. Mo pi na miki haliwekima: ma:na: lia haleme ekita: koto Koda: pa:ta: na haleke pa mo hoke temokomanu pa:ta: kone halememe. Kutupa ikita: mo hoke temokomanu amele̲ ta:ma:ni pea hamina: Ita: hone na pa:la:me. 21 Ikana:ma: Tekehalina: kapo pa:ta: make hoke temokona:eki apa:tao napeke na ya:la:me. Ikana:ma: Tekehalina: teipolona: make mo temokona:eki make apa:tao napeke na ya:la:me. 22 Pate mo Tekehalima: niki pa:ta: soka:la:ma: homena: loluekema: hone witoloma:pe. O nika: honkopuma:ta: ipika:eki lombei pa:la:me laa hone witoloma:pe.

23 Mandane wanda:halima: alota: Nikana:ma: nika: hone pa:la: hau paeyao pa pea:peke ya:la:me la alemepate pa ika: hau paeyao piteleme ekima:ta: iki epeaasa:pe. Ikana:ma: alota: Nikana:ma: nika: hone pa:la: hau paeyao pa pea:peke ya:la:me la alemepate hande hau paeyao pitelemeeki manuma:ta: niki honkopu haasa: Ketiso wanda:hali hamono na ala:me. 24 Hali homekema: ya siki epeke tupa: haluekema: hone wopu na wiki pa iki paeyaoma: ma:nda: ma:nda: pa:ta: kone epeke tupa: haena:yeke hone wia:pa:peke ya:la:me.

25 Mo makedi pa:ta: ula: hoteke mindikimanu ikana:ma: pa hamba napeke ya:la:me. Kutu puluekema: yeke hone eleke eleke witolo hata: lota: lota: pea:peke na ya:la:me. 26 Pa ekipeke mo Baiboloma: alota: Kenke make kenkena: ula: alemanu paeyao make Tekehalina: ekie laa wape pa:la:me.

27 Pi na miki halima: Ne nomana:e laa neke wi lea:ka:na:ta: kutupa naka: honema: polueke hone wika:na:ta: kota: pua pita mo kita:la: napeke alemanu pa:ta:ta: hone elekeeleke witolo hata: lota: lota: na piki pa napeke. 28 Kutu pea:peke ya:la:pate hali homeke ma:nda:ma: neke pa:ta: alota: Do neta: toopi tima: wepia ula: ale pa:ta: halea: ekie laa lea:ka:na:ta: kota: mo neke pa:ta: lea: hali pa:ta: make mo hone na lomba:la: ekina: make hone witolo hata: koto ne na napeke. 29 Naka: hone lomba:la: ekina: na alopate mo somena: hone na lomba:la: ekina: loa:me.

Kutupa ma:nda:ma: dupa lelieke. Kota: mo hali ma:nda:na: hone na lomba:la: ekima:ta: do Ita: hone lombao hata: pa hone wia pea:peke ekita: pa ekipeke handeteke haena: lapeke ya:la:pe laata: 30 Kutupa make mo yaka ne ula: ekina: Koda: pa:ta: keiyae pi loa:ka:na:ta: kota: mo Ima: keiyae pi loa: ne nalo ekina:ta: ma:nda:ma: ekipeke I laasa:pe laa lelieke.

31 Pate ikana:ma: ika: hau paeyao piteleme ekima: make mo ne ikali naleme ekima: make mo Koda:na: biki daeyaena: loluekema: hau paeyao pea:pa:peke. 32 Kutupa mo Diu wanda:hali pa:ta: make Diendaili wanda:hali pa:ta: make mo Koda:na: siosi wanda:hali pa:ta: make homeke a:nda: mea lopaaluekema: hau ma:nda: a:nda: na pea:pa:peke. 33 Ima: pu haloeki kone pea:pa:peke. Ima: yaka hau paeyao pitolo ekima:ta: mo wanda:hali paeyao ta:na:ma: homaaluekema: pitolome. I kone epeaaluekema: hone na piki pa wanda:hali paeyao Koda:ma: da:tao haena:yeke epeaaluekema: hone u halome.

11

1 Koto ekina: Ima: Ketisona: hau moka:la hando halo tupa: ikana:ma: make Ima: pitoloeki kone moka:la hando hapa:peke.

You a:mbao pita: yeni pita:la:eki

2 Ikana:ma: hoto paeyao I pa:ta: hone wiata: Ima: iki pa:ta: walolo ekimanu pu haleme ekina:ta: Ima: iki pi laasome. 3 Koto pa:la:pate do alo pita: wotu opua:pa:peke. Haliweki paeyao pa:ta: Ketisota: you hala:me. Kutupa ipika: wanda:na: youta: haliki hala:me. Kutupa Ketisona: youta: Koda: hala:me. 4 Koto ekina: hali homeke a:nda:ma:ta: wanda:hali amele hata: ipika: you aka: pambao pi wala o yeni pia:ka:na:ta: kota: Ketiso pa:ta: yaala:ma: homaasa:me. 5 Kutupa make wanda: homeke a:nda:ma: wanda:hali amele hata: ipika: you aka: na dopuaake pi wala o yeni pia:ka:na:ta: kota: ipika: haliki pa:ta: yaala:ma: homaasa:me. Kutu piki wanda:ta: mo you itiki makole mea bao hala: wanda:ma: handa:la:me. 6 Dupiki wanda:ma:ta: ipika: you aka: na dopua:ka:na:ta: kota: ipika: itiki paeyao makole mea baapeke alee. Kutupa wanda:ma:ta: you itiki makole mea baasa: ekima: make itiki tunkula:la: ekima: make yaala:ma: homa:la: hau ya:leka:na:ta: kota: aka: dopua hapeke alee. 7 Halima:ta: you aka: na pambao halieke. Pa ekipeke ipikita: Koda:na: biki ula: ekina: pita: wele pikieki yaapona: sua̱sua̱ wala:la:me. Koto pa:la:pate wanda:ma:ta: ipika: halina: biki ula: ekina: pita: wele pikieki yaapona: sua̱sua̱ wala:la:me. 8 Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: hali wepitolota: wanda:na: loke pa:ta: mea na wepia haena: leekepate pa wanda:ta: halina: loke pa:ta: mea wepia haena: leekeme. 9 Kutupa make Koda:ma:ta: wanda: hone witolo hata: halima: tamba: mina:yeke na wepia haena: leekepate pa mo hali hone witolo hata: wanda:ma: tamba: mina:yeke wepia haena: leekeme. 10 Koto ekina:ta: mo enisolo tonuma: hala: ekina: wanda:ma:ta: ipika: haliki pa:ta: homu pea hala: ekina: tombo walolo ipika: you aka: dopua:peke ya:la:me. 11 Do pimanu alopate pa ameta: niki paeyao Tekehali amele ta:ma:ni pea hata:ta: wanda: hali yaapoma: tamba: mu alualu pitolo hata: hapeke ya:la:me. 12 Pa ekipeke

wanda:ta: halina: loke pa:ta: mea wepia haena: leekepate ameta: halita: wanda:na: loke pa:ta: kini pea ipula:me. Kutupa ala:ta: ala:ta: paeyaona: hala: ekina: teketa: Koda: hala:me.
13 Ikana:ma: kone hone wia:pa:peke. Wanda: homeke a:nda:ma: pa wanda:hali paeyao amele hata: you aka: na dopiki pa yeni pia:ka:na:ta: kota: koto hauta: ti pa:la:pe. 14 Mo nika: kenkena: haloma: hauma: kone niki manda: meaasa:eki dupa. Haliwekima:ta: hokulupeke itiki haena: lea:ka:na:ta: kota: kototа: yaala:piki haue. 15 Pate mo wanda:na: hokulupeke itikita: ipika: au la:la: ekie. Ipika: itiki hokulupeke ekima:ta: ipika: you a:mbaasa: ekina:yeke loa:me. 16 Koto pa:la:pate pa hali ma:nda:ma: do aloeki manuna: ape loluekema: hone wia:ka:na:ta: kota: Ima:ta: dupiki pi homeke lolueke. Nikana:ma: make mo Koda:na: siosi tapake paeyao make hau ma:nda: na handeke pa Ima: do aloeki homeke pu haloma:me.

Mo hande Tekehalina: ne nala:eki

17 Mo mana: pimanu ame do lolo polo ekina:ta: ika: pu haleme ekina: ika: pi na laalueke. Ikana:ma: yeni puluekema: mo ika: momba:la:eki manuma:ta: iki na epeaasa:pate pa hokeeki kone ipula: ekina: loa:me. 18 Ima: mandane opitoloeki dupa. Ikana:ma: yeni puluekema: momba:la hata: kone tekilipa ta:ta: ta:ta: pea halememe laa alemeeki opitolo hata: mandaneeki ota: ekie hone witolome. 19 Kutupa make mo mandane tekilipa ta:ta: ta:ta: pea halemeeki manuta: ota: hau piteleme wanda:hali peneme yaluekema: pea:peke ya:la: haue laa loa:me. 20 Kutu piteleme hauma:ta: ikana:ma: homeke pa:ta: momba:la hata: mo Tekehalina: ne nala: ekita: ota: na nalememe. 21 Do ekina:yeke loa:me. Iki homeke homeke loma: ika: ne kone ai nolueke laa pitolo hamina: kone mo some homeke ma:nda: tea:ma: homa haena: laata: ma:nda:ma:ta: hoke ikali naa keaasa:me. 22 Ika: da pa:ta:manu pita: kone ika: ne ikali napeke na ya:la:pe. Kutupa Koda:na: siosita: Pa ekie laata: mo natehali wanda:hali make yaala:ma: homaaluekema: pitelemepe. Iki pa:ta: eki pi lonope. Kutu piteleme ekina:ta: ika: pi laanope. Dia:me ika: pi laapeke na ya:la:me.
23 Ima: hande waloa: ekita: mo Tekehalima: I pa:ta: la kia:me dupa. Tekehali Yesuma:ta: hande timba ipiki pa:ta: a:nda: lombeeke natena:ta: hande palaowa mea mina hata: 24 Koda: pa:ta: keiyae pi laata: pindi pindi pea alota: Dota: Ima: iki pa:ta: kitolo ya loke mindikie laata: I pa:ta: hone witolo hata: do hau pea:tiki pu hapa:peke leekeme. 25 Koto tupa: make ne naa paeyeketa: hande kapo mea mina hata: alota: Do kapota: Koda:ma: ipika: panake pi la: uluekema: yaka wema: wiaasa:me laata: Nemeka:na:ta: I pa:ta: hone witolo hata: pu hapa:peke laa leekeme. 26 Do palaowa make do kapona: make nalo hata: Tekehali epena:yeke ipika: homeekeeki walo halimikie.
27 Koto ekina: hali o wanda: epima: Tekehalina: palaowa make ipika: kapona: make hoke tupa: hata: nea:ka:na:ta: Tekehalina: we loke mindiki pa:ta: ketete pita:la:me. 28 Koto ekina: wanda:hali paeyaoma: ika: piteleme hau amba:la wotu handaata: hande palaowa kapona: make napa:peke alee. 29 Hali epima: hande palaowa kapona: make nalo hata: Tekehalina: loke mindiki pa:ta: hone na wiki nea:ka:na:ta: kota: koto nalo hata:ta: ipiki pa:ta: kone hoke hau wina: ala:me. 30 Koto piteleme ekina: iki pa:ta: haleme wanda:hali woputa: yeni haa pitao loke damako pu pitao kutupa mandane wanda:halita: amba: homelememe. 31 Nika: pitoloma: haumanu amba:la talo pea bao handoma:ka:na: yoluta: Koda:ma: ka:nda: peaasa:eki niki pa:ta: na epena: lolo pia:me. 32 Koto pa:la:pate Koda:ma: nika: hao hoeyaasoma:eki handaata: ka:nda: miomono lea:ka:na:ta: kota: mo kenke wanda:hali amele apa:tao hoke yenki meaama:na:yeke pita:la:me.

33 Kutupa ya kametitio. Iki momba:la pita: Tekehalina: ne noluekema: paeyao epena: laa yuwia pita:pa:peke. 34 Kutupa ika: momba:la pita: pu hoeyaasemeeki Koda:ma: handaa iki pa:ta: eki a:nda: peaama:na: mo tea:ma: homa:la: halima:ta: ipika: da pa:ta: pita: kone ne napeke alee. Kutupa mo hande mandane pea:pekeeki manuta: I a:pa hata: tikitiki yalueke.

12

Hande Holi Sipitidima: kita:la: alemanu

1 Ya kametitio. Ya hone pa:la: ekita: ikana:ma: mo hande Holi Sipitidima: ota: kita:la:eki manuna: hone eleke eleke na uemena: hone witolome. 2 Ikita: pi na miki haemeke dina:ta: hande pi lapeke na yeke toopi tima: wepia ula: ale manuma: iki handeteke hata: hatuku ombu pu hoeyaemeke ekita: ikana:ma: hone amba: wilimime. Ikana:ma: hande pi lapeke na ya:la: ale manuna: biki yeiya: loluekema: pemekeeki loa:me. 3 Koto ekina: ikana:ma: hone uemena:yeke do alome. Hali homeke ma:nda: a:nda:ma:ta: Koda:na: Holi Sipitidima: handeteke haena: alo hata: alota: Yesuta: hoeyaena:e laa pi lapeke na ya:la:me. Kutupa ma:nda:ma: make Yesuta: ota: Tekehalie laa loluekema: mo Holi Sipitidima: na handeteke haena: kone kutupiki pi lapeke na ya:la:me.

4 Hande Sipitidina: kita:la: ale manuta: ta:ta: ta:ta: ya:la:pate pa mo kita:la: Sipitidita: homeke kone hala:me. 5 Mo Tekehalina: e pokaasoma: ekimanu make ta:ta: ta:ta: ya:la:pate pa mo ena: Tekehalita: homeke kone hala:me. 6 Kutupa ipika: e pokaena: loluekema:ta: mo e pokaapeke handa:la: haumanu ta:ta: ta:ta: pa:la:pate pa homeke Koda:ma: kone koto e pokaasa: haumanu paeyaota: ipika: wanda:hali paeyao pa:ta: teli peaasa:me. 7 Wanda:hali paeyao epeaaluekema: mo Sipitidima: niki paeyao homeke homeke pa:ta: ipika: pitaasa:eki wala:la:me. 8 Hande Sipitidima: hali homeke pa:ta: epeke hone wiki pi ala:eki halolo hata: mo homeke Sipitidima: kone hali ma:nda: pa:ta: make epeke handaasa:eki hala:la:me. 9 Do homeke Sipitidima: hali ma:nda: pa:ta: ota: hone tulaasa:eki hala:la:pate pa mo homeke Sipitidima: kone hali ma:nda: pa:ta: mo yeni haaseme wanda:halina: yeni tandelaasa:eki hala:la:me.

10 Mo Sipitidima: hali homeke pa:ta: mo na handeke hau manuna: pea:peke wele halaata: hali ma:nda: pa:ta: make mo Koda:na: pi walaasa:eki hala:la:me. Kutupa ma:nda: pa:ta:ta: mo kita:la:eki manuta: Sipitidima: hala:la:eki o hoke temokoma: hala:la:eki tekili pea pa handena:yeke peaasa:eki hala:la:me. Hali ma:nda: pa:ta: mo ta:ta: ta:ta:piki pimanu ala:eki halaata: ma:nda: pa:ta: kutupiki pimanu opua pa la:ka:la:la: ekina: wele hala:la:me. 11 Kutu pita:la: ekimanu paeyaota: hande homeke Sipitidima: kone wanda:hali homeke homeke pa:ta: ipikana:ma: ipiki hone pa:la: tupa: kone telipaaso hata: peaasa:me.

Loke homekema: kone ala:ta: ala:ta: paeyao haasa:eki

12 Ketisota: loke homeke tupa: kiki ankemanu tuna tuna pea hala:me. Hande kiki anke lokena: tunaala: alemanu ta:ta: ta:ta: ya:la:pate loketa: homeke kone hala:me. 13 Koto tupa: kone niki paeyaota: Diu wanda:hali pita: Diendaili wanda:hali yaapo make ma:nda:na: e pa hameke pokaaseme wanda:hali pita: ka:la:pa: ta:pao haleme wanda:hali yaapo make niki paeyao mo homeke Sipitidima: kone bapitaisi pea homeke loke tunao haloma:me. Kutupa nikana:ma: ikali no haloma: tupa: mo homeke Sipitidi kone na:tiki pu haloma:me.

14 Loketa: homeke ale dia:me. Mandane alemanu paeyao tuna tuna pea
hala:me. 15 Kutupa ankema: alota: Ita: kiki dia:ya:leke handaa lokena: ale
dia:me laa lea:ka:na:ta: kota: pa pina:ma: ipikita: lokena: ota: tunao haasa: ale
kone pa ula:me. 16 Kutupa make mo katakema: alota: Ita: leke dia:ya:leke
handaa mo lokena: ale dia:me laa lea:ka:na:ta: kota: pa pina:ma: ipikita:
lokena: ota: pa tunao hala:me. 17 Mo loke homeketa: pa leke homeke kone
haya:ka:na:ta: kota: mo pimanu ekipa opiliepe. Kutupa mo loketa: katake
homeke kone haya:ka:na:ta: kota: mo ala:ta: ala:ta:na: totopo pa:la: ekimanu
ekipa milia:pe. 18 Loketa: koto tupa: dia:me. Pa ekipeke Koda:ma: ipika:
hone witolo tupa: kone mo ta:ta: ta:ta: piki ale manuta: mo loke pa:ta: ota:
tuna tuna peayekeme. 19 Loketa: pa homeke ale kone haya:ka:na:ta: kota:
mo ka:la: alemanu dia:yeke handaata: ota: loke hapeke na ya:la:me. 20 Koto
tupa: dia:pate pa mo tuna tuna peaala: alemanu paeyao kone apa:taota: kota:
homeke loke kone hala:me.

21 Koto ekina: lekema: mo kiki pa:ta:ta: Ita: neke yaapo haluekema: hone
na wiki ya kone halo ekita: a:pa:la:me la:la: pita: ota: lapeke na ya:la:me. Koto
tupa: kone youma: mo anke pa:ta:ta: Ita: neke yaapo haluekema: hone na wiki
ya kone halo ekita: a:pa:la:me la:la: pita: ota: lapeke na ya:la:me. 22 Dia:me. Ku-
tupiki hau pea:peke na ya:la:pate pa mo lokena: tunaala: honkopu na hake ale
manuta: dia:ya:ka:na:ta: kota: nika: loke manuta: epeke tupa: na haloma:me.
23 Kutupa lokena: tunaala: mandane ale manuta: pa ale manue aloma:pate pa
koto alemanu kone pa epeke tupa: handeteke haloma:me. Kutupa lokena:
tunaala: mandane au na la:la: alemanu pa:ta:ta: hone wopu wia kesema:
handeteke haloma:me. 24 Pate mandane au la:la: ale manuta: handeteke
haluekema: hone wopu na u haloma:me. Koda:ma:ta: mo lokena: mandane
alemanu tunaaso hata:ta: mo pa ale manuta: ipikana:ma: ota: ana:na: haena:
laa pa:la:me. 25 Koto pa:la: ekina: mo hande loketa: pa yoka yoka pea na hake
mo hande tunaala: alemanu paeyaoma:ta: ika: kone handeteke ha alualu
puemena:yeke pa:la:me. 26 Koto ekina: mo lokena: tunaala: ale homekema:
tanda mia:ka:na:ta: kota: mo tunaala: mandane alemanu paeyaoma: make
mandakena: tandama: homilimikie. Kutupa ma:nda:ma: mo lokena: tunaala:
ale homeke a:nda:na: biki yeiya: lea:ka:na:ta: kota: mo lokena: tunaala: man-
dane alemanu paeyaoma:ta: mandakena: ta:na:ma: homilimikie.

27 Koto ekina: iki paeyaota: Ketisona: loke kone hata: hande tunaala:
alemanu homeke homeke lo halememe. 28 Kutupa Koda:ma:ta: mo siosina:
mea haena: la:la: wanda:hali dupa. Titina: amba:lata: aposolo haliwekie.
Koto hoki naneta: Koda:na: pi la: mea halo haleme tapakee. Koto hoki naneta:
mo Koda:na: pimanu epeke walo haleme tapake mea haena: la:la:me. Koto
hoki naneta: mo na handeke haumanu puluekema: wele peaaseme haliweki
make pa ika: hoki naneta: yeni tandelaaseme haliweki make mo tamba:
mineleme haliweki make mandane mandane e pokaena: handeteke haleme
haliweki make pi ta:ta: ta:ta: aleme haliweki make Koda:ma: paeyao mea
haena: la:la:me. 29 Paeyaota: aposolo haliweki haloma:pe. O paeyaota: pi
la: mea halo haloma: haliweki haloma:pe. Paeyaota: pi wala:la: haliweki
haloma:pe. Paeyaoma:ta: na handeke wele peaasoma: haliweki haloma:pe.
Koto tupa: dia:me. 30 Paeyaoma:ta: yeni tandelaasoma: haliweki haloma:pe.
Paeyaoma:ta: mo ta:ta: ta:ta:piki pi aloma:pe. O paeyaoma:ta: mo pimanu
la:ka:loloma: haliweki haloma:pe. 31 Koto ekina:ta: ikana:ma: mo Koda:na:
ota: tumiki pa kita:la: ekimanu muluekema: hone wotu u hapa:peke.

Kotoeki pea:pa:peke laa loa:pate pa hau ma:nda:ta: ota: titina: epekeeki
kone iki pa:ta: walo pulu pa:la:me.

13

Pukima: homa:la:eki

1 Da ta:ta: ta:ta: pimanu make mo enisolo titina: pi make alo hali hata:ta: pukima: homa:la: hau na pitolo hata: la:tiki pu haowa:ka:na:ta: kota: yaka pi aloeki manuta: mo beto pa lita:la: ekima: handekeeki o pa ti ka:ka:pa: ka:ka:pa: laasa: ekima: handekeeki kone alome. 2 Ima:ta: mo Koda:na: pi la: mea hala:la: hauta: wotu handolo hata: pa mo Koda:ma: a:mbao ula: ekimanu make handa: witolo hata: mo hau paeyaona: pea:peke ekimanu make handaata: kutupa ya Koda: pa:ta: hone tulaaso ekima:ta: mo potemanu kone pendilaapeke ya:la: hali hata: kone pa pukima: homa:la: hau na piki haowa:ka:na:ta: kota: Ita: pa alema: handeke hali halueke. 3 Yaka wia halo alemanu paeyao ma:nda: ma:nda: pa:ta: hale hale pea make kutupa ya loke kone mo ti ulekema: yankena: haloa:ka:na:ta: kota: pukima: homa:la: hau na piki pua:ka:na:ta: kota: koto haumanu pitolo ekima: I na epeaasa:me.

4 Pukima: homa:la: hau pu hala: somema:ta: kima: na homeke pa wotu handeteke hata: make paeyao pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: pa tamba: mu halieke. Pukima: homa:la: hau pu hala: somema:ta: wamili na piki ipika: hakoko na liki handaena: hau na pilieke. 5 Pukima: homa:la: hau pu hala: somema:ta: mo wanda:hali ka:nda: peaasa: popeke na piki haumanu na pu make I homekee laa hone na wiki pa mo ka:la:ta: pita:la: hau make na pilieke. Pukima: homa:la: hau pu hala: somema:ta: mo wanda:hali manuma: ipiki pa:ta: hoke hau peleme ekimanu yata: puluekema: hone na u halieke. 6 Ipikita: hoke haumanu pita:la: ekina: ta:na:ma: na homiliepate pa mo ota: haumanu pita:la: ekina: ta:na:ma: homilieke. 7 Pukima: homa:la: hau pu hala: somema:ta: soka:la:ma: na homilieke. Dia:me. Ipika: hone tulao hao haasa:eki make hone ti lao haasa:eki make kutupa ipika: kima: na homeke Koda: pa:ta: yu wia haasa:eki make kutupiki haumanu pea:tiki pu haluekema:ta: ana:na: honkopu hao halieke.

8 Pukima: homa:la: hauta: ota: na paelieke. Mo wanda:hali pa:ta: Koda:na: pi la: mea hala:la: hauta: wetepena: paelieke. Kutupa da ta:ta: ta:ta: pi ala:eki make wetepena:ta: paelieke. Kutupa mo pita:la:eki manuna: handa:la: hau make wetepena: paelieke. 9 Do ekina: yeke loa:me. Mo pita:la:eki manuna: handoloma:eki make Koda:na: pi la: mea haloloma:eki make ameta: hosikima: pitoloma:pate 10 pa wetepe hande ana: pulu pa:la: ota: hau tieke epea:ka:na:ta: kota: ame do hosikima: pitoloma: ekita: paelieke.

11 Ita: wekisiki haowa: dina:ta: yaka pi loa: ekimanu make puki yoka mea pomua: ekimanu make yaka hone ua: ekimanu make wekima: pita:la:eki kone pua:pate ameta: hali hata: hande wekima: pita:la: hau manuta: amba: mina:pa:laowa:me. 12 Nikana:ma: ame do hata: handoloma:eki manuta: pa mo ankupiki suata:na: pa:ta: handeke nono pitoloma:me. Kutu pitoloma:pate wetepe nina:ta: ota: leke popeleke wopu handa: alualu pulumeke. Ameta: hosikima: handolopate wetepe nina:ta: Koda:ma: I wopu handa:la: tupa: kone Ima: make hau paeyao ota: handulueke. 13 Kutu pulu pa:la: natemanu epena: yu wia hata: ame do hande hau tepota: pa pu hapeke ya:la:me. Dupa. Hone tulaasa:eki make ta:na:ma: homa Koda: pa:ta: handeteke hala:eki make pukima: homa:la:eki make do hau tepota: pa pu hapeke ya:la:pate ota: titina: tumiki hau homeketa: pukima: homa:la:ekie.

14

Mo Holi Sipitidima: kita:la: ale manuna: mandane pimanu

1 Koto ekina: pukima: homa:la: hau puluekema: honkopu hao hapa:peke. Kutupa mo Holi Sipitidima: kita:la: ekimanu muluekema: hone wotu

wia:peke ya:la:pate hande pa mo kita:la:eki homeke ma:nda:ta: Koda:na: pi la: mea haloemena: muluekema: hone amba:la wia:pa:peke. 2 Mo da ta:ta:na: pi ala: halima:ta: haliweki pa:ta: na ala:pate pa Koda: pa:ta: kone ala:me. Ma:nda:ma: ipika: pi na opita:la: ekina: yeke loa:me. Hande Sipitidina: welema: peaaso haena: ala:pate mo a:mbao ula: pimanu ala:me. 3 Kutu pa:la:pate Koda:na: pi la: mea hala:la: halima:ta: haliweki pa:ta: la hala:la:me. Kutupa ipikana:ma: pi la: mea halea:ka:na:ta: kota: mo wanda:hali tamba: mina:la: pi make ika: puki epeaasa: pi make epekeeki pina: sutiaasa: pi make ala:me. 4 Hande ta:ta: ta:ta: piki pi ala: halima:ta: ipiki kone tamba: mina:la:pate hande Koda:na: pi la: mea hala:la: halima:ta: siosi wanda:hali paeyao tamba: mina:la:me.

5 Iki paeyaoma: ta:ta: ta:ta: piki pi ala:eki pimika:na:ta: ta:na:ma: homolo polopate iki paeyaoma: Koda:na: pi la: mea hala:la:eki pimika:na:ta: kota: ta:na:ma: wopu homulueke. Hali ma:nda:ma: iki amẹlẹ mo da ta:ta: ta:ta: piki pi lea:ka:na:ta: kota: koto pima:ta: mo siosi wanda:hali tamba: mina: lena: pa hali ma:nda:ma: mo somena: pi na la:ka:lea:ka:na:ta: kota: koto someta: mo siosi epeaasa: hali na haliepate pa mo Koda:na: pi la: mea hala:la: halima: pita:la: ekita: mo tamba: mina:la: hau tieke yelieke. 6 Koto ekina: kametitio. Ịta: iki pa:ta: a:pa mo da ta:ta: ta:ta: piki pimanu kone loa:ka:na:ta: ikita: ekipa tamba: muluepe. Dia:me. Iki na tamba: mulueke. Koda:ma: Ị pa:ta: la kita:la:eki ma:nda: make handoloeki mandane ekimanu make iki pa:ta: Koda:na: pi la: mea kulu poloeki ma:nda: make pi walo poloeki ma:nda: make kutupiki pimanu laa iki pa:ta: loa:ka:na:ta: ana: pilieke.

7 Hande tuli kanake soke yaapota: pa ale yaapo ya:la:pate epeke tupa: na lia:ka:na:ta: ẹ ala: ekita: wotu na opulumeke. 8 Kutupa hande bukanake lita:la: halima: anekema: na lia:ka:na:ta: kota: mo haliweki a:nda: puluekema: epi amedama: tikitiki yao halimipe. 9 Koto tupa: kone ikana:ma: make mo da ta:ta: ta:ta: pimanu alo hata: Koda:na: pi walemeka:na:ta: kota: ma:nda:ma: koto pi na opitolo hata: teketa: ekipa handa: wiliepe. Ika: aleme pita: pa alupilieke. 10 Do kenke paeyao pa:ta: da ta:ta: ta:ta: piki pimanu alemepate koto pi paeyao homeke ma:nda:ta: pa hameke na alememe. Pi paeyaota: teke ula:me. 11 Kutu pa:la:pate hande pi ala: halina: pita: Ịma: na opua:ka:na:ta: kota: Ịma: ipikita: da ma:nda: nane hao a:pa hala: halie hone ulueke. Kutupa ipikana:ma: make Ịta: da ma:nda: nane hao a:pa halo halie hone wilieke. 12 Koto ekina: ikana:ma: mo Sipitidima: kita:la: ekimanu muluekema: hone wopu peleme ekina:yeke kota: mo hande siosi wanda:hali daena: lapeke ekimanu ota: titina: epeke tupa: mea puluekema: honkopu hao hapa:peke.

13 Koto ekina: mo da ta:ta: ta:ta: pi lapeke ya:la: somema:ta: mo Sipitidima: kita:la: pi la:ka:lapeke ya:la: hau make muluekema: yeni pea:peke ya:la:me. 14 Do ekina:yeke loa:me. Ịma: mo da ta:ta: piki pima: yeni pua:ka:na:ta: kota: yaka temokoma: kone yeni pitolopate yaka honema: na pitolome. 15 Koto ekina: Ịma:ta: eki haumanu pulua:pe. Yaka temokoma: yeni pulu polopate pa yaka honema: make yeni pulueke. Emelita: yaka temokoma: lolo polopate pa yaka honema: make lolueke. 16 Neketa: pa naka: temoko homekema: da ta:ta: piki pima: Koda: pa:ta: keiyae pi laa yeni pika:na:ta: kota: mo iki amẹlẹ pila: hali ma:nda:ma: hande da ta:ta: piki pi ale ekita: na opiki hata:ta: Koda: pa:ta: Aowe. Kutu pina:e laa ekipa opua lena:pe. 17 Neketa: Koda: pa:ta: keiyae pi alepateta: mo halita: na tamba: mineleme.

18 Do hande da ta:ta: ta:ta: pi ala: hauta: Ịma: alo ekima:ta: iki paeyao ankulao halo ekina: Koda: pa:ta: keiyae pi alome. 19 Pate hande siosi wanda:hali mombeleme ekina: hata: mo wanda:hali pa:ta: pi waluekema: mo iki opua:peke ya:la: pi doka:tiki yunki hata:manu homeke loluekema:

waleke wia:ka:na:ta: kota: mo da ta:ta: ta:ta: pima: ota: hokulupeke 10 daoseni pimanu waluekema: hone na wiki kiaalueke.

20 Kametitio. Ikana:ma: wekisunuma: witeleme hone leke wia na hapa:peke. Hoke hau pita:la: ekina:ta: wekisunu leke hapeke ya:la:pate pa ika: hone witeleme ekina:ta: keileke wanda:hali hata: witeleme hone leke wia:pa:peke. 21 Mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki ma:nda:ta: dupa
Tekehalima: alota: Ima: mo mandane da ma:nda: pi leke haliwekima: aleme ekima: make mo da ma:nda: nane hao epeleme wanda:hali pa:ta: yama: do wanda:hali pa:ta: pi loluepate pa kutupiki hau kone pua:ka:na:ta: yaka pi pa na opilimikie
laa wape pa:la:me. 22 Koto ekina: mo Sipitidima: kita:la: da ta:ta: ta:ta: pi ala: ekita: mo pi mineleme wanda:halina:eki dia:me. Pate Koda:ma: mo pi na miki wanda:hali patehau pina: ka:la:me. Kutu pa:la:pate hande Koda:na: pi la: mea hala:la: ekita: kota: Koda:ma: tombo ula: ekita: pi na miki wanda:halima: opina:yeke na kiki pi mineleme wanda:halima: opina:yeke ka:la:me.

23 Koto ekina: mo siosi wanda:hali paeyaoma: mombela pita: paeyaoma: da ta:ta: ta:ta: pimanu lemeka:na:ta: kota: mandane pa a:pa haleme wanda:hali o pi na miki wanda:hali make honda: pamba mo pi manuta: opitolo hata: ikana:ma: Do wanda:halita: keaaso alememe laa lelimikie. 24 Koto lolo pelemepate mo siosi wanda:hali paeyaoma: Koda:na: pi la: mea halelemeeki pimika:na:ta: kota: pa a:pa pila: hali ma:nda:ma: o pi na miki hali ma:nda:ma: honda: pamba pita: kutupiki pi opitolo hata: ipika: hoke hau pa:la: ekina: hone wilieke. Kutupa mo la: mea hala:la: pi opitolo hata: ipika: hala: ekita: epekeeki make hokeeki make hone wilieke. 25 Koto ekina: ipika: a:mbao ula: honemanu peneme yaeyeke handaata: ipikana:ma: panda:puniao Koda: pa:ta: yeni pitolo hata: Ota: alememe. Koda:ta: iki amele do pa:ta: hala:me laa lelieke.

Siosi mombelemeeki pa:ta: tiki tiki yao pulu pea:pekeeki

26 Ya kametitio. Eki haumanu pea:peke ya:la:pe. Koda: pa:ta: yeni puluekema: mombelemeka:na:ta: kota: hali homekema: emeli lelieke. Kutupa hali ma:nda:ma: pi walelieke. Kutupa hali ma:nda:ma: Koda:ma: ipiki pa:ta: la hala:la:eki iki pa:ta: la kilieke. Kutupa hali ma:nda:ma: da ta:ta: ta:ta: pi laa leliepate hali ma:nda:ma: koto ala: pi lekelieke. Kutu pea:peke ya:la:pate mo hau paeyaoma: mo siosi wanda:hali epeaaluekema: pimika:na:ta: epelieke. 27 Mandane haliwekima: da ta:ta: ta:ta: pi loluekema: hone pimika:na:ta: kota: hali yaapo tepoma: homeke lemeka:na:ta: ana: pilieke. Ikana:ma: mandake dina: na lelimikie. Kutupa ika: aleme pita: ma:nda:ma: la:ka:lena: ota: lapeke ya:la:me. 28 Kutu pea:peke ya:la:pate mo pi la:ka:la:la: hali na haya:ka:na:ta: kota: mo momba:la pila: pa:ta: ma:nda:ma: da ta:ta: ta:ta: piki pima: pi ma:nda: na lelieke. Ipikana:ma: ipika: honema: kone Koda: pa:ta: homeke pi lelieke. 29 Koda:ma: hala:la:eki mineleme hali yaapo tepoma:ta: ika: mineleme pimanu iki pa:ta: la kia:peke ya:la:me. Kutupa opiteleme wanda:halima: ika: alemeeki opua honema: mo ota:eki weilimikie. 30 Kutupa mo momba:la pila: tukiki pa:ta: pila: hali homekema: Koda:ma: mo la hala:la: pi ma:nda: ipiki pa:ta: ai koto kone halea:ka:na:ta: kota: mo hande tiao pi wala:la: halima: lo naena: loa:me. 31 Siosi wanda:halima: opua minolo hata: hone wopu wia honkopu hao haena:yeke iki paeyaoma: ta:ta: ta:ta: lo Koda:ma: la kita:la: pimanu wanda:hali pa:ta: wala:peke ya:la:me. 32 Koda:na: pi la: mea haleleme haliwekima:ta: koto iki pa:ta: ka:la: hauta: pa ika: temokomanu handeteke hamena:e laa hone wia:peke ya:la:me. 33 Do ekina:yeke loa:me. Nikita: meimei liao na hake pa yopu sembepelao hamonoyeke Koda:ma: niki wi la:la:me.

Mo hande siosi wanda:hali mombolo hata: pu haleme tupa:
34 wanda:wekima:ta: pi pi na leke pa pita:peke ya:la:me. Hande Lo Pi
manuma: wala:la: tupa: wanda:wekima:ta: pi wala:peke na ya:la: ekina:
ikita: homu pea hao hapa:peke. 35 Wanda:wekima: pi wala:la: ekina:
pa lota: puluekema: hone pia:ka:na:ta: kota: ika: da pa:ta: pita: kone ika:
halikititi pa:ta: lota: pea:peke aleo. Siosi wanda:hali paeyao momba:la
pitina: wanda:ma: pi wala:la: ekita: ti na pilieke.
36 Kutaata: Koda:na: pita: iki pa:ta: kini pea opolo epeekepe o iki pa:ta:
homeke a:pa:la:pe. 37 Hali ma:nda:ma:ta: Ita: Koda:na: pi walolo hali hata: mo
Holi Sipitidima: kita:la:eki ma:nda: make amba: molome hone wia:ka:na:ta:
kota: koto somema:ta: do Ima: iki pa:ta: wape polo ekita: mo Tekehalima:
dupa:pe laa la:la: ekie laa hone wina: loa:me. 38 Kutu pea:peke ya:la:pate
koto some epima: do alo ekimanu na opia:ka:na:ta: kota: ikana:ma: make mo
halina: pi na opua:pa:peke.
39 Koto ekina: ya kametitio. Ikana:ma: ota: Koda:na: pi waluekema:
honkopu hao hata: kone pa mo da ta:ta: ta:ta: pimanu ala: ekita: ikana:ma:
sa:sa: na pea:pa:peke. 40 Kutupa ika: pitelemeeki paeyaota: tiki tiki yao hata:
epeke tupa: pea:pa:peke.

15

Yesu paa tiaeyekeeki

1 Ya kametitio. Ame Ima: iki pa:ta: waloa: Pi Seliapota: ika: hone u
tiaaluekema: alome. Koto pima:ta: ikana:ma: meata: hone tulao honkopu hao
hamina: iki mea da:taala:me. 2 Hande Pi Seliapota: mo Ima: iki pa:ta: waloa:
pi kone loa:me. Ikana:ma: honkopu hao wopu miniki haemeka:na:ta: kota:
koto pima: iki homaapa:na: pa:ta:la: milieke. Kota: a:nda: dia:ya:ka:na:ta: pi
pa hameke opimika:ta:me.
3 Mo hande pi teke tieketa: Ima: mua: pi kone iki pa:ta: la kua: ekita: dupae.
Ketisota: nika: hoke hauna: homeekeme. Koto mo Baibolo bukana: wape
pa:la: tupa: loa:me. 4 Kutupa ipiki toko toopi ka:ka:na: pa:ta: lapa: pimikipate
hoto tepona: Koda:ma: ipikita: paa mea tiaeyekeme. Kutu pieke ekimanu
make mo Baibolo bukana: wape pa:la: tupa: piekeme. 5 Kutupa ipikana:ma:
Pida pa:ta: pua ipika: loke peneme yao walaata: mo hande 12 aposolo
haliweki pa:ta: make pua waleekeme. 6 Kutupa wetepena: mo mandake
pa:ta: momba:la haleme nika: kametiti 500manu pa:ta: ipiki pua waleekeme.
Mo hande haliwekita: mandane ekita: homemekepate mandane haliweki
woputa: pa hao halememe. 7 Kutupa koto hoki naneta: ipikita: Dia:mesi pa:ta:
pua walaata: mo aposolo haliweki paeyao pa:ta: make paa pua waleekeme.
8 Ota: wetepe naneta: ipikita: I pa:ta: kone a:pa walea:me. Ita: hande
mu hoeyaasa: weki leke hano kone a:pa walea:me. 9 Mo aposolo haliweki
amele hata: Ita: ota: hosiki halisiki halome. Koto biki muluekema: epeke
hali na haowa:me. Ima:ta: Koda:na: siosi wanda:hali pa:ta: tanda tieke haloa:
ekina: loa:me. 10 Kutu pua:pate ame pa I do halo ekita: Koda:ma: ipika:
pa hameke a:ta:ma: homa:la: ekima: peaala:me. Kutupa koto ipikana:ma:
I pa:ta: pa hameke a:ta:ma: homa:la: ekima:ta: wele na piki paekie laa pi
lapeke na ya:la:me. Dia:me. Ima:ta: honkopu hao ipika: e pokaaso hata:
mo hande aposolo haliweki paeyao kone wetepeaowa:me. Kutu pua:pate
Ima: ya kone na pua:me. Koda:na: pa a:ta:ma: homa:la: ekima: I pa:ta:
pita: peaeya:me. 11 Koto ekina: Ima: pua:ekipe o mo aposolo haliwekima:
pimiekipe pa mata:la:pate do walolo ekita: niki paeyaoma: waloloma: ekita:
homeke kone kutupa ikana:ma: opuata: hone tulaalememe.

Niki paa tiaalo poloma:eki

12 Koto ekina: Ketisota: homeekepate Koda:ma: paa mea tiaeyekeeki walo haloma: ekina: iki pa:ta: haleme mandane haliwekima:ta: Mo amba: homemeke wanda:halita: paa mea tiaapeke na ya:la:me la aleme ekita: ekipeke alemepe. 13 Koto aleme ekita: ota: pi lemeka:na: yoluta: Koda:ma: make Ketiso na mea tiaalo pia:me. 14 Kutupa make Ketisota: na mea tiaeya:ka:na: yoluta: nikana:ma: pi ma:nda: wala:peke na yolo pia:me. Kutupa ikana:ma: make ma:nda: pa:ta: hone tulaapeke na yolo pia:me. 15 Kutupa niki make Koda:ma: Ketiso paa mea tiaeyekeeki walomeke handaata: yayapiki pi aloma: haliweki halo puma:me. Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: homemeke wanda:hali paa na mea tiaeya:ka:na:ta: kota: Ketiso make na mea tiaalo pia:me. 16 Amba: homemeke wanda:halita: Koda:ma: paa na mea tiaeya:ka:na:ta: kota: Ketiso make Koda:ma: paa na mea tiaalo pia:me. 17 Kutupa Ketiso paa na mea tiaeya:ka:na: yoluta: ika: hone tulaaleme ekita: pa aleme handolo pia:me. Kutupa ika: hoke haumanu make paa ulu pia:me. 18 Kutupa Ketiso pa:ta: hone tulao hao homemeke wanda:hali make ota: alu pulu pimime. 19 Nika: Ketiso pa:ta: hone tulao hata: handeteke haloma: ekita: do kenkena: haloma:eki homeke yoluta: kota: mo a:ta:ma: homeleme wanda:halima:ta: niki pa:ta: amba:la a:ta:ma: homa:peke aleo.

20 Kutu pulu pia:pate kotoeki dia:me. Ota:eki dupae. Ketisota: homeekepate Koda:ma: paa mea tiaeyekeme. Puki napeke ne tupa: Ketisota: amba: titina: mea tiaeyeke halie. 21 Homa:la: ekita: hali homeke pa:ta: epeeke tupa: kota: homaa paa tiaalo poloma:eki make hali homeke pa:ta: epeekeme. 22 Kota: mo A:da:ma:na: tapake wanda:hali paeyaota: homeleme tupa: pa mo Ketisona: tapake wanda:halita: Koda:ma: paa mea tiaalieke. 23 Kutu piliepate pa Koda:ma: lelie natena: kone paa tiaalieke. Dupae. Hande puki napeke ne tupa: Ketiso titina:e. Kutupa wetepena: mo Ketisona: ipilie natena:ta: ipika: wanda:hali mea tiaalieke. 24 Kutu pilie dina:ta: mo paeyaalo pa:la:eki pilieke. Ketisoma:ta: mo handeteke haleme haliweki paeyaoma: piteleme ekimanu make mo you haliweki paeyaoma: piteleme ekimanu make wele piteleme ekimanu paeyao make ipikana:ma: paeyao bepolaota: hande Kilu Tumbuao Hala: ekita: ipika: Ateke Koda: pa:ta: mea halieke. 25 Do ekina:yeke loa:me. Ipika: a:nda: tunkuliki haliweki paeyao kone ana:na: lu tombuao haluekema:ta: Ketisota: ota: you hali hapeke ya:la:me. 26 Kutupata: ipika: a:nda: tunkuliki alemanu lu paeyaaso hata:ta: mo ota: homa:la:eki kone ipikana:ma: bepolaaso hata: paeyaalieke. 27 Kota: mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa. Ala:ta: ala:ta: paeyao ipika: anke oto pa:ta: Koda:ma: mea wiaala:me laa wape pa:la:me. Do Koda:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao Ketisona: anke oto pa:ta: mea wiaala:me la:la: ekita: pa Koda: kone Ketisona: anke oto pa:ta: wiala: ekina: na la:la:me hone witoloma:me. 28 Dia:me. Ala:ta: ala:ta: paeyao Ketisoma: kilu tombuao hata:ta: ipikana:ma: kone Eiyeke hata: mo ipika: anke oto pa:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao mea wiaeyeke Koda: pa:ta: ipiki kone oto pa:ta: halieke. Kutu pia:ka:na:ta: kota: Koda:ma:ta: ota: paeyao tapao manda hata: ota: kilu tombuao halieke.

29 Pate Paa na tiaalumekee lemeka:na:ta: kota: mandane wanda:halima:ta: mo amba: homemeke wanda:hali pa:ta: hone witolo hata: bapitaisi piteleme hauta: eki puluekema: koto hau pitelemepe. Amba: homemeke wanda:hali paa mea tiaapeke na ya:ka:na:ta: kota: mo wanda:halima:ta: amba: homemeke wanda:hali pa:ta: hone witolo hata: ekipeke bapitaisi hau pitelemepe. 30 Kutupa niki make pa ekipeke nika: loke ota: hoeyaalo pa:la: alemanu pa:ta: hao haloma:pe. 31 Ya kametitio. Homa:la: ekita: nate paeyao I pa:ta: a:pa:peke ya:la:me. Dota: pa yapa:piki pi alope. Dia:me. Nika: Tekehali Yesu Ketiso

pa:ta: ta:ma:ni pea haloma: ekina: Ima: ika: pi laaso hata: pitolo tupa: do alo pi make ota:ekie alome. 32 Ima: do Epesese da pa:ta: hata: mandane sayalemanu pa:ta: a:nda: piki nono pua: ekima:ta: kota: koto pua: ekima:ta: I ekipa tamba: miliepe. Pate amba: homemeke wanda:hali paa mea tiaapeke na yea:ka:na:ta: kota: mo
Belia tuneke homolo poloma: ekina:ta: kota: ame ne ikali naa keamana: pipe laa
lo haleme ekina: niki make lapeke ya:la:me.
33 Makeaasa:eki na opua:pa:peke. Hoke wanda:hali amele pomuma:ka:na:ta: kota: nika: epeke hau pitoloma:eki hoeyaapeke ya:la:me. 34 Ika: hoke hau piteleme ekimanu mina:pa:lao ika: hone tiki tiki yao epeke tupa: paa hapa:peke. Iki pa:ta: haleme mandane wanda:hali manuma:ta: Koda:na: hau na handelememe. Do alo ekina:ta: yaala:ma: homaamina: alome.

Nika: paa tiaalo poloma: loke

35 Hali ma:nda:ma: dupa lota: pilieke. Homa:la: wanda:halina: paa mea tiaake hauta: ekipape o pa ekipiki loke halimipe laa lota: pilieke. 36 Neketa: hone na wiki someo. Wae ale homeke kenkena: pa nokepea:ka:na:ta: kota: aeyeke homaata: paa opilieke. 37 Kutupa kenkena: noka:pele aleta: pa wae alesiki noka:pilipikie. Palaowa wae alesiki o wae alesiki ma:nda:pe mata:la:pate hande opolo pa:la: ekita: na noka:peleme. 38 Hande wae ale sikita: opolo pa:la: ekita: Koda:ma: ipika: hone pa:la: ekina: peaasa:me. Mo wae ale ta:ta: ta:ta: pikieki manuna: opolo pa:la:eki make ta:ta: ta:ta: peaasa:me.

39 Kutupa do kenkena: da:ta hala:eki manuna: loke mindikita: homeke tupa: dia:me. Wanda:halina:eki ta:ta: pa:la:me. Kutupa ma:na: yeti ba ta:peli manuna:eki ta:ta: ta:ta: pa:la:me.

40 Kutupa ya nane alemanu make kenke nane alemanu make halememe. Oli ya nane ale manuna: seliapo piki au la:la: ekimanu ta:ta: pa:la:me. Kutupa kenke nane ale manuna: seliapo piki au la:la: ekimanu make ta:ta: pa:la:me. 41 Oli nateta: ipika: au la:la:eki ta:ta: pa:la:me. Kutupa oli sumba:na:eki make oli hombulanka: manuna:eki make ta:ta: pa:la:me. Kutupa make oli hombulanka: manuna: au lelemeeki make ta:ta: ta:ta: pa:la:me.

42 Kutupa mo hande homemeke wanda:hali paa mea tiaeya:ka:na:ta: kota: koto tupa: kone halumeke. Hali toko hoitolo haena: homa:la: ale ula:me. Paa mea tiaeya:ka:na:ta: homa:peke na ya:la:eki halieke. 43 Hoitolo haena:ta: pa hoke alema: handaata: honkopu na hao wita:la:pate kone paa mea tiaeya:ka:na:ta: epekeeki hata: honkopu hao halieke. 44 Hoitolo haena:ta: kenke loke homeke ya:la:pate paa mea tiaeya:ka:na:ta: pa epeke temokona:eki halieke. Do kenkena: loke mindiki hala: tupa: kota: pa mo epeke epeke temokona:eki make ota: halieke. 45 Mo Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: dupa. Amba: titina: hali A:da:ma:ta: wepia da:ta haena: leeke halie wape pa:la:pate pa mo wetepe nane A:da:ma:ta: mo deto haena: la:la: Temokoe. 46 Epeke temokona:eki amba:la haena: la:la: eki dia:me. Do kenke loke amba:la haena: laata: mo epeke temokona: ekita: wetepena:e. 47 Titina: A:da:ma:ta: kenke dokoloma: wepia haena: leeke halie. Namba 2 A:da:ma:ta: hepeni nane hao epeeke halie. 48 Do kenkena: wanda:halita: hande kenkena: wepia haena: leeke halima: handelememe. Kutupa mo hepeni nane halo peleme wanda:halita: hande hepeni nane hao epeeke halima: handoloma:me. 49 Ameta: nikana:ma: hande kenkema: wepia haena: leeke halima: handoloma: tupa: kota: wetepena: mo hepeni nane hao epeeke halima: handulumeke.

50 Kametitio. Do ekina: alome. Loke mindiki wema: wa:pa:la: ekita: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: pua hapeke na ya:la:me. Kutupa homa:peke ya:la: ekita: deto hala:eki mea:peke na ya:la:me.

51 Do la kitoloma: a:mbaasa: pita: opua:pe. Niki paeyao ota: na homolo poloma:pate pa mo paeyaaso haena: la:la: ekina: bu kanake litolo haya:ka:na:ta: kota: 52 nikita: leke handu handu pita:la: tupa: kuta kone wonu pila halumeke. Hande bu kanake lia:ka:na:ta: kota: homemeke wanda:halita: mea tiao paa na homolo peleme wanda:hali halimikie. Kutupa niki paeyao wonu pila halumeke. 53 Do alu pea:peke loketa: topo pitolo hata: pa mo hao hala: ekima: yamilieke. Kutupa do homo hala: ekita: topo pitolo hata: pa mo deto hala: ekima: yamilieke. 54 Koto ekina: mo alu pea:peke ekita: pa mo hao hala: ekima: yamia:ka:na:ta: kutupa mo homo hala: ekita: pa mo deto hala: ekima: yamia:ka:na:ta: kota: hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: ota: yaalieke. Dupa.

Homo hala: ekita: ota: hoeya: la:pa pa:la:me. Koda:na: bepolaasa: ekita: ota: bepola:pa pa:la:me.

55 Homa:la:ekio. Naka: wanda:hali pa homao bepolaalo pa:la: ekita: handope.

Homa:la:ekio. Naka: tanda peao homaaluekema: wele peaasa: ekita: handope

laa wape pa:la:me. 56 Homa:la: ekima:ta: ipika: tanda peao homaaluekema: wele peaasa: ekita: hoke hau pita:la:eki pa:ta: yama: mu hala:me. Kutupa hoke hau pita:la: ekima:ta: ipika: wele peaasa: ekita: mo hande Lo Pimanu pa:ta: yama: mu hala:me. 57 Kutu pita:la:pate nikana:ma: Koda: pa:ta: keiyae pi lomana:e. Ipikana:ma: mo Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: yama: mo tombuao bepolaeyekeeki niki pa:ta: ku hala:me.

58 Koto ekina: ota: ya kametonuo. Daola hata: taka:lao hapa:peke. Tekehalina: e pokaaseme ekita: nate wotu pokaatiki pu hapa:peke. Pa ekipeke mo Tekehalina: e pokaaseme ekita: ota: homekesiki kone na alupea:peke ya:leke handa loa:me.

16

Ketiso tapakemanu tamba: mina:la: mani

1 Ikana:ma: mo mandane Diutuseleme haleme Koda:na: wanda:hali tamba: muluekema: mani amu pulu peleme ekita: Ima: mo Ka:leisia kenke nane haleme siosimanu pa:ta: Dupa:pe laa loa: tupa: ikana:ma: make pea:pa:peke. 2 Sande paeyaona: iki paeyaona: homeke homeke lo amba: pulana: melemeeki dimina handaata: ana:na: putupa pa mandaneeki ika: da pa:ta: wia:tiki pu hapa:peke. Koto ekina: wetepena: I epoa:ka:na:ta: ikana:ma: mani weiyaama:na: yeke loa:me. 3 I opolo epoa:ka:na:ta: mo ikana:ma: tiki tiki yao wimi manita: mo talopu mea haena: leleme haliwekima:ta: Diutuseleme nane mea puaena:yeke Ima: pasemanu wape pea halaata: tapaalueke. 4 I make polueke hone ua:ka:na:ta: kota: niki mandakena: polumeke.

Poloma: wetepena: pulu piekeeki

5 Ima: Ma:sedonia nanema: laala: puata: iki haleme alena: opolo ipulueke. Ma:sedonia nane amba:la pua:peke ya:la:me loa:me. 6 Iki amele hosiki hao haluekema: hone witolopate pa mata:la:me. Mo kosa: ki paeyaona: haluma:pe. Kutupa wetepena: da ma:nda: nane poa:ka:na:ta: ikana:ma: pota: I tapaamina:e hone witolome. 7 Iki amele pa ta:ka:li hamana: hone na witolome. Tekehalima: hone pia:ka:na:ta: kota: iki amele nate wopu haluekema: loa:me. 8 Kutu pulu polopateta: hande Pendikosi nate epena: do Epesese da pa:ta: handeteke halueke. 9 Do ekina:yeke loa:me. Do pa:ta:ta:

pota: lomba:pa ula:me. Kutupa epeke epeke e tieke tieke pokaapeke ya:la:me. Kutu pulu polopate pa mo pota: sa:sa: pulu peleme haliweki wotu make halememe.
10 Timodi iki pa:ta: a:pa haya:ka:na:ta: ikana:ma: ipiki epeke tupa: handa: mea epeke tupa: handeteke hapa:peke. Ipikana:ma: make Ima: pitolo tupa: mo Tekehalina: e pokaasa: ekina: loa:me. 11 Kutupa hali homeke a:nda:ma: ipiki pa:ta: honditi hone na wia:pa:peke. Ikana:ma: ipiki I pa:ta: epena: alo hata: ta:na:ma: homolo hata: tapaapa:peke. Ipikana:ma: mandane Ketiso yankeketiti amele do ane epena:yeke handeteke halome.
12 Ima: nika: kame Apolosita: mo mandane kametiti amele iki handolo pena:yeke hoto eleke eleke sutiaatiki pua:pate pa ipika: honema:ta: ame do kone ai handolo pua:peke na ya:la:me. Wetepena: nate ana: pia:ka:na:ta: iki handolo pelieke.

Paeyaaso pimanu

13 Ikana:ma: kokele pea hata: hone tulaaso hata: make daola hao hapa:peke. Kutupa puki hana: noka:pa hata: honkopu hao hapa:peke. 14 Koto ekina: ika: piteleme haumanu paeyaota: pukima: homolo hata: pu hapa:peke.
15 Some ma:nda: Sitepanisita: ipika: weki wanda: tonka:na: ikana:ma: handelememe. Koto tapaketa: mo Akaya Potobinisi nane hata:ta: ota: amba: titina: pi mea hata: pa Koda:na: wanda:halina: e pokaatiki pitelememe. Koto ekina: ya kametiti iki pa:ta: honke alo hata: dupa alome. 16 Ikana:ma: koto tapake make mo ika: mandake e pokaaseme wanda:hali make iki oto pa:ta: homu pea hao hapa:peke.
17 Mo tepo halita: Sitepanisi Potunatasi Akaikusi ikana:ma: I pa:ta: epeleme ekina: Ima:ta: ta:na:ma: homolome. Iki paeyaota: a:pa:peke na yea:pate do hali tepota: iki epolo pimi tupa: epelememe. 18 Koto haliwekima: iki ta:na: peaala: tupa: I make ta:na: peaasememe. Kutu piki haliweki manuta: ika: pi laapa:peke.
19 Mo Eisia Potobinisi nane haleme siosi manuma: iki pa:ta: mo keiyae pi la:niaasememe. Hande Akuila Pisila toolima: make ipilika: da pa:ta: mombolo haleme siosi ikana:ma: tonka:na: ika: keiyae pi make la:niaasememe. 20 Do pa:ta: haloma: kametitima: make iki pa:ta: mo keiyae pi la:niaasememe. Mombelemeka:na:ta: kota: iki paeyaoma: ika: ika: kone hopula alu alu pea:pa:peke.
21 Yaka kikima: kone Ita: Poloma: iki pa:ta: keiyae pi la:niaasome laa do wape pea polome. 22 Tekehali pa:ta: pukima: na homeke pa kiaasa: hali epita: ota: hoeyaena:e. Nika: Tekehalio. Epoe. 23 Mo Tekehali Yesuna: pa a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekita: iki pa:ta: haena:e. 24 Ima: Yesu Ketiso pa:ta: ta:ma:ni pea hata:ta: iki paeyao pa:ta: pukima: homolome.

Poloma: Kotindi Siosi pa:ta: yaapo peao tapaeyeke wapee

1 Koda:na: hone pa:la: ekina: Ita: Yesu Ketisona: aposolo hali hano la:la: hali I Poloma: make nika: kame Timodima: make tapaasopa: wape doe. Mo Kotindi da pa:ta: Koda:na: siosi pa:ta: make mo Akaya kenke pa:ta: hala: Koda:na: wanda:hali pa:ta: alopa:me. 2 Nika: Apa: Koda:ma: make Tekehali Yesu Ketisoma: make iki pa:ta: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make puki lopaniaasa:eki make kina:e.

Poloma: Koda: pa:ta: keiyae leekeeki

3 Niki paeyaoma: mo Koda: nika: Tekehali Yesu Ketisona: Apa: pa:ta: keiyae lomana:e. Ipikita: pa hameke a:ta:ma: homa:la: Apa: hata: mo tamba: mina:la: ekita: ipiki pa:ta: yama: ipu hala:me. 4 Ipikana:ma: nika: ka:nda:manu minoloma: pa:ta: tamba: mu hala:me. Pa ekipeke ipikana:ma: niki tamba: mia:eki muma: ekita: mo mandane ka:nda:ma: homa:la: wanda:hali tamba: miomono pa:la:me. 5 Nikita: mo hande Ketisona: tandamanu putu poloma: tupa: kone Ketiso pa:ta: yama:ta: Koda:na: aneke tamba: mina:la:eki putu poloma:me. 6 Tanda noma:ka:na:ta: kota: kototo: ika: tamba: mina:la:eki make pa:ta:la:la:eki make minoloma:me. Nikita: tamba: mia:ka:na:ta: kota: iki make tamba: mina:la:me. Do hau manuma:ta: mo nikana:ma: minoloma: homeke haupiki tandamanu ikana:ma: make minelemeeki pa:ta:ta: mo homu pea hata: kima: na homa:la:eki anekema: daena: lelimikie. 7 Koto ekina: iki pa:ta: nika: hone ti laaloma: ekita: ota: hone yaapo yaapo na uluma:me. Ikana:ma: nika: ka:nda:manu telipa mineleme ekina:ta: ikana:ma: make nika: tamba: mina:la:eki minoloma: ekita: putupa minelememe laa hone witoloma:me.

8 Kame tonuo nikana:ma: mo hande Eisia kenke pa:ta: muma: ka:nda:manu iki pa:ta: pa hone u tiaaluekema: hone pa:la:me. Mo niki manda wia: ka:nda: manuta: tieke hombeleke make ka:nda: tieke pia: ekima: nikita: do kenkena: hanala: na pia:me hone uma:me. 9 Niki pa:ta: homena:e ala: pita: amba: la: wiki nono pia:me. Pate doeki pia: ekita: nikana:ma: nika: homeke na ti lake pa mo homa:la:eki mea tiao hala: Koda: pa:ta: homeke hone tulaamono pia:me. 10 Dupiki ota: hoke paala:piki homa:la: ekimanu pa:ta: ipikana:ma: niki tamba: mia: ekina:ta: nikana:ma:ta: niki paa tamba: milieke laa nika: honeta: ipiki pa:ta: tulaaloma:me. 11 Kutupa make niki tamba: minolo yeni peaasome ekima:ta: ipikana:ma: niki pa tamba: mina: lelimikie. Koto ekina:ta: nikina: piteleme yeni paeyaota: hombo pealieke. Kutupa Koda:ma: niki epeaalieke. Koto ekina: wopuma: nikina: Koda: pa:ta: keiyae lelimikie.

Pulueke laa la: wieke ekita: paa topo piekeeki

12 Nika: honema: ota: hau pelememe laa peneme yaasekena: ta:na:ma: homoloma: ekita: dupae. Nika: pitoloma: hau paeyao pa:ta:ta: Koda:ma: kita:la: yakopiki hau make tikitiki piki hau make pitoloma:me. Dupiki hau manuta: do kenkena: hone u lenkena: peaasa:eki pa:ta: na a:pa:la:me. Pate mo Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekima: homeke puma:me Dupiki haumanu puma: ekita: mo wanda:hali paeyao pa:ta: puma:pate pa iki pa:ta: homeke hone wopu witolo hata: puma:me. 13-14 Nikana:ma:ta: ikana:ma: yata:polo hata: hone ulu pelemeeki homeke laa tapaasoma:me. Ikana:ma: nikita: hosiki siki hone uluma:pate yaka hone pa:la: ekima:ta: ikana:ma: nikita: hone wopu wilimikie. Pa ekipeke mo nika: Tekehali Yesuna:

Natena:ta: nikana:ma: ikina: ta:na:ma: homolo poloma: tupa: ikana:ma: make nikina: homeke hau kone pilimikie.

15 Ita: doeki manuna: hone lenkipa: witolota: iki yaapo peao epeaena: honema: iki handolo ipuluekema: hone pambao ua:me. 16 I mo Diudia nane pua:peke ekina: tamba: mina:la: ekimanu ma:nda: iki pa:ta: muluekema: yaka hone pambao witolota: mo Ma:sedonia nane yopulu make pa la:ka:la ipulu make iki handa: tia ipulueke hone ua:me. 17 Doeki hone pambao witolota: iki pa:ta:ta: Ita: hone topo topo pu halo some hone wimipe. Ima: yaka hone pambaasota: mo kenke hauna: I I alo hata: aoma aoma make dia:ma:ma dia:ma:ma pita: homeke dina: lo halope. 18 Ota: Koda:ma:ta: ota: pi homeke lo hala: ekina:ta: Ima: iki pa:ta: la: ua: ekita: mo aowe make dia:me pi yaapo na la: ua:me. 19 Pa ekipeke mo Yesu Ketiso Koda:na: Eiyeke hande Sailasima: make Timodima: make Ima: make iki pa:ta: hande waloma: hali ipikita: aowe make dia:me hali dia:me. Ota: dia:ya:la:pate ipikita: ota: Koda:na: Aowe homekee. 20 Pa ekipeke Koda:na: pi la: ula: ekimanu paeyaota: ipiki pa:ta: yama: Aowe la:la:me. Koto ekina:ta: Koda:na: biki tieke wina: loluekema:ta: nika: Kutu pina:e. Keiyae pita: Yesu Ketiso pa:ta: yama: aloma:me. 21 Koda: ipikana:ma: homeke niki iki amele Ketiso pa:ta: tunaaloma: ekima:ta: nika: da:ta:la: ekita: ota: wia haloma:me laa hone lenkipa wiomono ala:me. 22 Koda:ma: kone niki maleke lila:me. Ipikana:ma: ombu nikita: ipika: ekie laata: ipika: tombo niki pa:ta: ula:me. Koda:ma: mo niki pa:ta: ka:la: Holi Sipitidita: ipika: wetepena: kulu pa:la: ale paeyaona: titina: tombo ka:la:mee.

23 Koda:ta: yaka wekitisi hali lonoe. Ipikana:ma:ta: yaka honeta: hone ula:me. Ima:ta: iki ka:nda: kia:peke yeketa: Kotindi nane pao na poa:me. 24 Nikana:ma:ta: ika: hone tulaalemeeki manuta: dupi dupi alo dia:me. Ikana:ma: hone tulaaseme ekita: amba: koto honkopu hao wia haleme handa:e. Koto ekina: nikana:ma:ta: iki ta:na:ma: homelemeeki mea a:paaluekema: iki amele apa:tao e pokoloma:me.

2

1 Koto ekina:ta: yaka hone witolota: ika: pukima: ka:nda: homaapa:na: pao na ipulueke hone ua:me. 2 Pa ekipeke Ima: ika: pukima: ka:nda: homa: tiawa:ka:na: yoluta: ma:nda: epima: I ta:na:ma: homa: tiaalo pia:pe. Ota: mo hande ika: pukima: ka:nda: homawa: tapake homeke yolo pia:me. 3 Koto ekina:ta: Ima: koto tameiya: tapaowa:me. Pa ekipeke Ima:ta: iki pa:ta: a:pa yaka ta:na:ma: homa: tiaapeke ya:la: tapakema: kone I puki ka:nda:ma: homo tiaaseme laa laapa:na: alo pua:me. Ima: hone witolota: I ta:na:ma: homolo dina:ta: iki paeyao make ta:na:ma: homelememe. 4 Iki pa:ta: tameiya: tapaowa:ta: yaka puki ka:nda: tieke pitolo hata: tanda tieke pia:me. Kutupa e wopu loa:me. Mo tameiya: tapaowa: ekina: teketa: ika: puki ka:nda:ma: homaaluekema: na pua:pate ikana:ma: Ima: iki pa:ta: pukima: homoloeki hone uemena:yeke pua:me.

Hoke hau pa:la: halina: hoke hau paeyaasa:eki

5 Ma:nda: epima: ma:nda: pa:ta: puki ka:nda:ma: homa: tiaeya: ekita: ipikana:ma: I pa:ta: na pia:pate iki paeyao pa:ta: ka:nda: putupa kia:me alome. Koto ka:nda: putupa kia:me pi alo ekita: Ima: mo some lombei piki tupa: hando lapeke yeke alome. 6 Iki wopuma: hande some dupiki tupa: panisi peaeme ekita: ana:e. 7 Ameta: epeke ekita: mo somema: ka:nda:ma: homolo hata: Ketiso mina:pa:laapa:na: iki paeyaoma: ipika: hoke hau pa paeyao epeke hau pina: sutiaapa:peke ya:la:me. 8 Koto ekina:ta: ikana:ma: ipiki pa:ta: ika: pukima: homelemeeki ota: peneme yaapa:peke laa honke alome. 9 Ima: iki pa:ta: koto tameiya: tapaowa: ekita: Ima: mo hande la

handa:la:eki kua: ekita: ikana:ma: ekipa bepolaalimipe la handuluekema: pua:me. Kutupa ikana:ma:ta: hoto paeyao yaka alo ekimanu koto kone opua pilimio la handuluekema: pua:me. 10 Ikana:ma: hali ma:nda:ma: pa:la:eki pa paeyawaemeka:na:ta: kota: Ima: make pa paeyawalueke. Ma:nda:na: pa paeyaapeke ekita: Ima: pa paeyaapeke ya:la:me hone ua:ka:na:ta: kota: iki hoeyaapa:na:yeke Ima: Ketisona: leke popelekena: hata: pu halome. 11 Kutu pu halo ekina: teketa: mo Sadanima: niki bepolaama:na: loa:me. Pa ekipeke nikana:ma:ta: ipika: hoke hone pambao ula:eki manuta: amba: hone uluma:me.

Poloma: Dotoa:si da pa:ta:ta: hone ka:nda:ma: homeekeeki

12 I mo Dotoa:si da pa:ta: Ketisona: Pi Seliapo waluekema: opolo puaata: koto pa:ta: pokolo pua: eta: mo Tekehalima: amba: pota: wiayekeeki handa: ua:me.

13 Pate Ita: pomo tieke pia:me. Pa ekipeke nika: kame Taitasita: na handa: u hao loa:me. Koto ekina:ta: Ima:ta: mo wanda:hali pa:ta: A:taloe laa mo Ma:sedonia nane poa:me.

Ketiso pa:ta: yama: bepolaapa:pekeeki

14 Kutu pua:pate Koda: pa:ta: keiyae lomana:e. Pa ekipeke Ketiso pa:ta: apa:tao haloma: ekima:ta: Koda:ma: nikita: Ketisona: bepolaala: ekima:ta: dipula wanda:hali leke sama: titina: hatuku pu hala:me. Mo Ketiso hone wita:la: ekita: Koda:ma: niki pa:ta: yama: e pokolo hata: mo hande totopopiki ale putu pa:la: tupa: kenke honiki paeyao pa:ta: putu pa:la:me. 15 Nikita: mo hande Ketisoma: Koda: pa:ta: hala:la: totopopiki alema: handoloma:me. Koto aleta: mo da:taasa: wanda:hali make alu pa:la: wanda:hali anka:lopuna: putupu hala: alema: handoloma:me. 16 Mo alu pa:la: wanda:hali pa:ta:ta: wanda:hali lu homaasa: tandepeke punkupiki alema: handa:la:me. Pate mo detena:yeke pa:ta:la:la: wanda:hali pa:ta:ta: mo wanda:hali da:taapeke ya:la: totopopiki ale ipula: ekima: handa:la:me. Koto ekina:ta: dupiki ka:nda:piki e pokaaluekema:ta: epita: ana: pa:la:pe. 17 Nikita: mo hande mandane wanda:halima: Koda:na: pita: mo bisinisi pea:peke alesiki leke pu haleme tupa: na pu haloma:pate Koda:ma: niki tapaala: ekina:ta: nikita: Ketisona: e pokaasa: haliweki hata: ipika: pita: Koda:na: leke popelekena: tikitiki yao poko haloma:me.

3

Panake pina: e poka:la: haliweki

1 Do alo ekita: nikana:ma: nika: kone biki pa mina:liake nono pa:la:pe. O mandane wanda:halima: piteleme tupa: mo biki epeaasa: tameiya:manu iki pa:ta: kiomonope o iki pa:ta: yama: miomonope. 2 Dia:me iki kone nika: wape pea ula: tameiya:e. Paeyaoma: yata:pa hone wina:yeke ikita: nika: pukina: wape pea ula:me. 3 Ketiso ipika: kone do tameiya: lao niki pa:ta: tapaala: ekita: penemena: ula:me. Do tameiya:ta: halina: kikima: na laala:pate mo deto hala: Koda:na: Sipitidima: laala:me. Ipikana:ma:ta: mo toopi sasakena: na laala:pate wanda:halina: puki manuna: laala:me.

4 Nikana:ma: doeki alome ekita: Yesu pa:ta: yama: Koda: pa:ta: amba: hone baaloma:me. 5 Nikana:ma: ana:na: kone do eta: pokaalumeke pi lapeketa: ota: waleke ma:nda: na ula:me. Nikana:ma: pea:peke honkoputa: Koda: pa:ta: yama: ipula:me. 6 Ipikana:ma:ta: nikana:ma: do panake la: ula: pi pa:ta: e pokomono niki wele peaasa:me. Do panake la: ula: pita: mo wape pea ula: Lo Pi dia:ya:la:pate pa mo Sipitidima: peaasa:ekie. Mo wape pea ula: Lo pima:ta: homa:la:eki mea ipula:pate pa mo Sipitidima:ta: da:ta:la:eki kita:la:me.

7 Mo Mosesina: Lo Pita: toopi sasakena: wape pea lao halea: dina:ta: Koda:na: pa̱a̱ opolo epeekeme. Kutupa koto Mosesina: leke popelekena: pia: pa̱a̱ta: paa alu putia pea:pate kone honkopu wopu pia: ekima: mo Isulai wanda:halima:ta: ipiki na handaake wimikime. Mo homa:la:eki mea ipula: Lo Pita: ipika: e poka:la: dina: dupiki pa̱a̱ pa:la:eki mea a:pa:peke ya:la:me hone uma:ka:na:ta: 8 kota: mo Sipitidina: pita:la: haumanu pa:ta: ipula: pa̱a̱ta: ekipiki pa̱a̱ tieke pa:la:pe hone umana:e. 9 Mo hoke yenki mea ipula: Lo Pina: hauta: ota: yole pia:pate pa mo da:taapeke pa:ta:la:la:eki mea a:pa:la: ekita: ota: lombei pikieki yole pa:la:me. 10 Nikana:ma: dupa lapeke ya:la:me. Ame do ota: lombei piki pa̱a̱ wopu pa:la: ekima:ta: mo amba: hande pa̱a̱ wopu pieke ekita: alu pa:la:me lapeke ya:la:me. 11 Kutupa mo amba: hande nate leke hosiki hokuluna: pa wieke ekina:ta: pa̱a̱ piekeme loma:ka:na:ta: kota: mo ame do honiki na wiki ota: hao hala: ekina: pa̱a̱ta: ota: lombei peaake pa̱a̱ pa:la:me laa hone umana:e.

12 Nikita: do hone tulao handeteke haloma:eki wia haloma: ekima:ta: nikita: honkopu wopu haloma:me. 13 Nikita: mo hande Mosesi tupa: dia:me. Ipikana:ma:ta: mo Isulai wanda:halima: ipika: leke popelekena: pa̱a̱ tieke pia:eki alu paeya:eki handaama:na: yeke ipika: leke popeleketa: dau sinkipiki ma:nda:ma: a:mbeeke tupa: dia:me. 14 Ika: hone manuta: ota: a:mbao pambeekeme. Kutupa a:pa ota: ame do natena: make mo hande amba: Lo pi lao wieke bukamanu yata:pelemeketa: ika: hone manuta: mo hande dau sinkipiki ma:nda:ma: a:mbaala:me. Ma:nda: epima: Ketiso pa:ta: tunaeya:ka:na: homeketa: kota: mo leke popeleke a:mbaala: dau sinkipiki ma:nda: mea baapeke ya:la:me. 15 Ota: ame do make mo Mosesina: Lo Pi yata:pelemeketa: mo dau sinkipikima:ta: ika: hone manuta: paa a:mbao hala:me. 16 Pate ana:na: mea baapeke ya:la:me. Pa ekipeke mo Baiboloma: Mosesi hotiolo hata: alota: Ipika: leke popeleke a:mbaala: dau sinkipiki mea bake hauta: ipiki Tekehali pa:ta: la:ka:la pea: dina: pia:me la:la: tupa: loa:me. 17 Koto Tekehali pa:ta:e la:la: ekita: mo Sipitidi pa:ta: konee la:la:me. Kutupa mo Tekehalina: Sipitidi hala: ale pa:ta:ta: kota: ka:la:pa: tapaasa: hau ula:me. 18 Kota: niki paeyaota: mo Tekehalina: pa̱a̱ta: na a:mbake nika: leke popelekema:ta: ipika: pa̱a̱na: su̱a̱ su̱a̱ waloma:me. Kutupa koto homeke pa̱a̱ma: kone Tekehali hande Sipitidi pa:ta: yama: ipula: ekima:ta: nikita: mo hoto paeyao pa daeya:tiki pu hala: pa̱a̱ tieke pa:ta: ipikima: handomono topo peao hala:me.

4

Kanake pa:ta: ti teke pambo ula:eki

1 Koda:ma: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: hali hata: niki do e pokomono ka:la:me. Koto ekina:ta: do e pa:ta:ta: ka:nda:manu ipula:pate niki ki hone na uluma:me. 2 Nikana:ma:ta: mo a:mbaasa: haumanu make yaala:piki haumanu make hoe nane wina: loloma:me. Nikana:ma:ta: makeaasa: haumanu na pu haloma:me. Kutupa Koda:na: pi walolo hata:ta: ata:ka: peake tupa: na walo haloma:me. Nikana:ma:ta: Koda:na: leke popelekena: hata: mo ota: pita: wanda:halima: opitolo hata:ta: epeke tupa: walelememe alo haena: peneme yao walo haloma:me. 3 Nikana:ma: peneme yao waloloma: Pi Seliapota: ma:nda: pa:ta: a:mbao wia:ka:na:ta: kota: mo alupa:la: pota:na: polo peleme wanda:hali pa:ta: homeke a:mbao ula:me. 4 Ikana:ma: hone na tulaasememe. Pa ekipeke do kenkena: hoke koda:ma:ta: ika: hone manuta: timba: la: pambaena: hala:me. Ipikana:ma:ta: mo ikina: pa̱a̱ peaapeke pa̱a̱ta: handaama:na: yeke sa:sa: pita:la:me. Mo Ketiso ota: Koda:ma: handeke halina: pa̱a̱na: mo Pi Seliapo pa:ta: yama: ipula:eki handaama:na: yeke pita:la:me.

5 Nikana:ma:ta: nikina: na waloloma:pate pa Yesu Ketisota: Tekehalie laa nikita: waloloma:me. Kutupa Yesuna: hone pa:la: ekina: ika: pa hameke e pokaasoma: haliwekie laa waloloma:me. 6 Mo amba: hande Koda:ma: alota: Mo timba: la: pamba:la: pa:ta:ta: mo pa̱a̱ pa:la: ekima: pa̱a̱ pina:e leeke homeke Koda:ma: kone mo pa̱a̱ta: nika: pukina: pa̱a̱ peaya:me. Kota: pa:la: ekita: Koda:ma: ipika: pa̱a̱ta: Ketisona: leke popelekena: nikana:ma: hone wiomonoyeke pa̱a̱ peaala:me.

7 Koto pa:la:pate kone do hande ota: epeke ti teke wita:la: ekita: pa nikita: mo hande pa baasa: kanake pa:ta: kone pamba ula:me. Kutu pieke hauna: teketa: mo honkopu tieketa: nika:eki dia:ya:la:pate Koda:na: ekie laa waluekema: pia:me. 8 Nikita: hoto ma:nda: nina:ta: ka:nda:ma: homo haloma:pate ota: lu tumbaaso dia:me. Hoto ma:nda: nina:ta: hone eleke eleke u haloma:pate nika: hone pua doka:tiki yaala: dina:ta: pa pina:e hone na u haloma:me. 9 A:nda: tunkuliki hali wopu halemepate nikita: yankeke ame̱le̱ ombu haloma:me. Kutupa nate ma:nda: nina:ta: oni kenkena: lu lopao halemepate nikita: ota: na hoyo haloma:me. 10 Hoto paeyaota: nika: kenke lokena:ta: mo Yesuna: homeekeeki meatia pomu haloma:me. Pa ekipeke nika: loke pa:ta:ta: ipiki da:ta hala:eki handena:yeke loa:me. 11 Yesuna: ekina: nika: hatia puluma: ale pa:ta: manuta: homa:la:eki teke pa:ta: hao haloma:me. Pa ekipeke ipika: deto hala: ekita: nika: do kenke loke pa:ta: handena:yeke pitoloma:me. 12 Koto ekina:ta: homa:la: ekita: niki pa:ta: e poka:la:pate pa da:ta:la: ekita: iki pa:ta: e poka:la:me.

13 Mo Baiboloma: alota: I̱ma: pi loa: ekina: teketa: I̱ma: hone tulaowa: ekina: pua:me la:la:me. Nikana:ma: make homeke hone tulaasa: hauma: dupa aloma:me. Mo loma:eki manuna: teketa: nika: hone tulaoma: ekina: puma:me. 14 Mo hande Tekehali Yesu mea da:taeya: Koda:ma:ta: niki make Yesu taapu mea da:taalieke hone uluma:me. Kutupa iki ame̱le̱ mandakena: ipiki hala: alena: hatuku pelieke. 15 Doeki paeyaota: ika: ekina: peaasa:me. Kutupa Koda: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekima: wanda:hali paeyao pa:ta: pulu hata:ta: ikana:ma: make Koda: pata: pa̱a̱ wopu mina: keiyae ala: yenimanu haka:ta:pao pu halimikie.

Hone tulaasa:eki pa:ta: hala:eki

16 Koto ekina:ta: niki pa:ta: ka:nda:manu epena: kone ki hone na uluma:me. Nika: manda loketa: koke yomo yomo pita:la:pate nika: temokota: hoto paeyao wamo pea:tiki pu hala:me. 17 Kutupa do hosiki pa ta:ka:li minoloma: ka:nda: manuma:ta: koto ka:nda: ota: lombeipiki pa u halopa:la: seliapo piki pa̱a̱ mea ipilieke. 18 Nikana:ma:ta: nika: leke wia haloma:eki manuta: mo lekema: handa:peke ale manuna: dia:ya:la:pate pa mo lekema: na handa:peke ya:la: ale manuna: pu haloma:me. Mo lekema: handa:peke ale manuta: nate leke hosiki sikina: ulu pa:la:pate pa mo lekema: na handa:peke ya:la: ale manuta: hoto paeyao ota: pa u halieke.

5

1 Koto ekina:ta: nikana:ma: dupa hone uluma:me. Do nika: haloma: palai data: nika: kenke loke yalo hata: leisiya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: niki hao hapeke da oli hepeni wialieke. Mo data: ota: ipika: kone a:eyaata: hoto paeyao pa hao halieke. 2 Kutupa ameta: nika: we pamba:la: ekita: oli hepeni nanema: ipula: data: niki manda wina:e laa hone wotu witoloma:me. 3 Mo ekima: dau leke yamoma:ka:na:ta: nikita: loke dia:ya:la: wanda:hali na halumeke. 4 Niki do kenkena: palai da pa:ta: hata:ta: ka:nda:ma: homolo hata: wese lo haloma:me. Do ekita: mo nika: kenke loke mea baaluekema: dia:ya:la:pate nika: hone pa:la: ekita: mo hepenina:eki nikina: pambaena:yeke loma:me.

Pa ekipeke mo homo hala: ekita: da:ta:la: ekima: da panda: meaka:na: bepolalieke. 5 Dupiki topo pulu pa:la: ekina:ta: Koda:ma: niki tikitiki yaasa:me. Kutupa ipika: Sipitidita: mo wetepena: niki kulu pa:la: alena: peneme yaasa: tombo ula:eki ka:la:me.

6 Koto ekina:ta: nikita: hoto paeyao hali au la hata: honkopu hao haloma:me. Nikita: do nika: lokena: da pa:ta: pa hata: kone mo Koda:na: da papate haloma:me laa hone uluma:me. 7 Pa ekipeke nika: da:ta:la: ekita: lekema: handa:la: ekima: dia:ya:la:pate hone tulaasa: ekima: homekee. 8 Nikita: hali au la hata: honkopu hao haloma: ekima:ta: nika: honema: do nika: lokena: data: mina:pa:lao mo Tekehali amẹlẹ oli da pua hao hawee hone uluma:me. 9 Pate nika: hone pa:la: hau paeyaona: titina: hau homeketa: dupae. Ame do haloma: da pa:ta: make oli polo poloma: da pa:ta: make mo Tekehali ta:na:ma: homaapeke hau homeke puluekema: taapo haloma:me. 10 Pa ekipeke niki paeyaota: ipikana:ma: pi yokaalu pina: Ketisona: leke popelekena: pua hapeke ya:lieke. Homeke homekema: ipika: mea:peke ya:la: ekita: ota: milieke. Ipika: kenke lokema: epekeeki o hokeeki pa:la:eki paeyao sikina: ana:na: kone milieke.

Ketiso pa:ta: yama: Koda:na: yankeke hasa:eki

11 Koda: paala:ma: homa:peke ya:la: ekita: nikana:ma: hone uluma:me. Koto ekina:ta: nikana:ma:ta: mandane wanda:hali hone la:ka:laluekema: taapo haloma:me. Koda:ma:ta: nika: hau paeyaosiki hone wopu ula:eki yalo yaka honema:ta: ikana:ma: make ika: temokoma: I̲ make hone witolo pelememe. 12 Nikana:ma:ta: ikana:ma: nika: biki paa mina:liamena: loluekema: na taapoloma:pate pa ikana:ma: wanda:halina: leke popelekena: nikina: ta:na:ma: homolo hata: epeke pimanu la haloemena: yeke taapoloma:me. Dupiki hauta: mo halina: ota: hau mina:pa:lao pa manda lokena: epeke hau handolo biki mina:liaasa: wanda:hali pa:ta: ana:na: hombo pealo peleme ekina: loa:me. 13 Nikita: kea tikitiki puma:ka:na:ta: kota: Koda:na:eki kone peaaso pitoloma:me. Make nika: honema: kesema: puma:ka:na:ta: kota: ika:eki kone peaaso pitoloma:me. 14 Ketisona: pukima: homa:la: ekima:ta: niki handeteke hala:me. Pa ekipeke nikana:ma: hone witolota: hali homekema:ta: paeyaona: homaeyekeme. Koto hauma:ta: paeyaoma: ipika: homa:la:eki putu pelememe. 15 Ipikita: paeyaona: homeeke ekita: pa mo da:ta haleme wanda:halita: ika: kone na halo pelemepate pa ikina: mo homa paa tiao da:ta:la: hali pa:ta: haena:yeke pa:la:me.

16 Koto ekina:ta: ameta: ma:nda:na: manda hauna: dupiki somee dupiki somee pi na aloma:me. Kenke hali tupa: mo nate ma:nda:na: Ketisota: dupiki somee o mukutu piki somee loma: ekita: ameta: kotoeki ota: pa na aloma:me. 17 Ma:nda: epita: Ketiso pa:ta: tunaeya:ka:na:ta: kota: ipikita: panake some hala:me. Amba: ekita: pulu hata: panakeeki a:pa:la:me.

18 Doeki paeyaota: Koda:ma: peala:me. Kototа: ipikana:ma: Ketiso pa:ta: yama: nikita: ipika: a:nda: tunkuliki wanda:hali topo pea yankekemanu hamono la:la:me. Kutupa nikana:ma: mandane wanda:hali ipika: yankeke au laamono koto e tieke ka:la:me. 19 Nikana:ma: waloloma: ekita: Koda:ma:ta: wanda:hali paeyaota: Ketiso pa:ta: yama: ipika: yankeke au laala: ekina: aloma:me. Koda:ma:ta: iki pi yokaalu puluekema: ika: hoke hau na yata:pea:me. Kutupa ipikana:ma:ta: mo wanda:hali ipika: yankekemanu au lao hala: pita: niki pa:ta: la kia:me. 20 Koto ekina: ameta: niki do Ketisona: pi lawaaso handa:e. Koda: niki pa:ta: yama: ipika: homu toluma: wi la:la:eki kone peneme yaasa:me. Nikana:ma:ta: Ketisona: pi laaso hata: wi aloma: ekita: dupae. Koda:ma: iki a:nda: tunkuliki wanda:hali halemeeki topo peao ipika: yankeke au laena: lapee lo haloma:me. 21 Ketiso pa:ta: hoke hau

ma:nda: na wia:pate kone nika: epeke hau peaaso hata: Koda:ma: ipikita: nika: hoke hau putupa: mina: leekeme. Pa ekipeke nikana:ma: ipiki amele tunaasota: mo Koda:na: tikitiki pa:la:eki putu pomono yeke pa:la:me.

6

1 Koto ekina: nikana:ma: Koda: amele e pokaasoma: tapake hata: iki Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki meleme wanda:hali pa:ta:ta: do meleme hauta: na hoeyaapa:peke laa honke aloma:me. 2 Do Koda:ma: ala:eki opie.
Mo iki pa:ta: ta:na: pa:la:eki walo pua: nate epeeketa: Ima: iki opua:me.
Mo iki petelolo pua: nate opolo epeeketa: Ima: iki tamba: mua:me laa la:la:me. Opie. Do nate leketa: ota: Koda:na: ana: pa:la:eki mulu peleme nate lekee. Ame do nateta: iki petelo pa:la: natee.

3 Nikana:ma:ta: ma:nda:ma: nika: pokoloma: ena: ata:ka: pa:la:eki ma:nda: na handa: wina:e hone uluma:me. Koto ekina: nikana:ma:ta: mandane wanda:halina: pota:na: ma:nda: hala:mba: liaena: ala:ta: ma:nda: uluekema: na taapo haloma:me. 4 Kotoeki na pikita: nika: pitoloma: hau paeyao pa:ta:ta: nikita: Koda:na: e pokaasoma: haliwekie laa dupa peneme yao haloma:me. Mo walolo hata: ka:nda:ma: homa:la: ekimanu make tanda tieke pa:la: ekimanu make mamatala: ekimanu pa:ta: make ki hone na wiki homu pea yu wia hao haloma:me. 5 Nikita: yombua baeme ekimanu make dipula mea lopaeme ekimanu make nate ma:nda: nina: wanda:hali wopuma: mineke pankolo hata: niki hopiliaaso hata: hoke tetopiki pimanu wopu lememe. Kutupa make haka:ta:pao e pokoma: ekimanu make u na poluma: ekimanu make ne na noma:eki make wopu pua:me. 6 Kutupa nika: tikitiki piki hau puma: ekima: make nika: hone manuma: make nika: homu pea yu wia haoma: ekima: make homu pitolo puki haloma: ekima: make paeyaoma:ta: nikita: Koda:na: e pokaasoma: haliwekie laa waloma:me. Kototа: nika: ota: pukima: homoma: ekima: make Holi Sipitidima: make 7 mo ota: pi waloma: ekima: make Koda:na: honkopuma: make paeyaoma: puma:me. Nikana:ma:ta: nika: tikitiki piki hau pita:la: ekita: mo a:nda: pita:la: kolepe a:ndeli pita: hanka: yaapoma: handa:la:me. 8 Nate ma:nda: nina:ta: niki pa:ta: yeiya: laasa: hau pu haleme make yaala: peaasa: hau make pu halememe. Kutupa make kitata pu haleme make nika: biki mea mina:liao halememe. Kutupa make nikita: yayapiki pi lo haleme haliwekie lo halemepate nikana:ma:ta: ota: pi homeke lo haloma:me. 9 Nikita: hone na wiki nono pelemepate nikita: paeyaoma: hone wilimime. Nikita: homelememe lo halemepate pa haloma: ekita: ika: hone wilimime. Nikita: panisi peao halemepate kone niki homomono na lilimime. 10 Nikita: puki hoeyao halemepate hoto paeyao ta:na:ma: homoloma:me. Nikita: nate hali hake nono poloma:pate nikana:ma:ta: mandane wanda:hali wopu hamoko haena: aloma:me. Nikita: ala:ta: ma:nda: na wia hake nono poloma:pate nikita: ala:ta: ala:ta: paeyao ana:na: kone wia haloma:me.

11 Kotindi haleme yankeke tonuo. Nikana:ma: nikina: iki pa:ta: pa ka:la:pa: tapao ota: la kuma:me. Nikana:ma:ta: nika: puki manuta: iki pa:ta: anekema: ku haloma:me. 12 Nikana:ma:ta: niki pukimanu iki pa:ta: na a:mbo haloma:pate kone pa ikana:ma:ta: ika: pukimanu niki pa:ta: a:mbo halememe. 13 Ameta: Ima: ikita: yaka wekiwandiki tupa: leke iki pa:ta: pi alome. Nikana:ma: iki pa:ta: pukima: homoloma: tupa: ikana:ma: make ika: pukima: homelemeeki niki pa:ta: wala:pee. Ika: pukimanu anekema: lomba:pa:peke.

Pi na miki tapakena: hauna: kinki pita:la:eki

14 Mo hone na tulaleme wanda:hali amẹlẹ apa:tao e pokuluekema: na taapa:peke. Pa ekipeke iki ota: ta:ma:ni pea:peke na ya:la:me. Tikitiki hau pita:la:eki pita: ata:ka: piki hau pita:la:eki yaapota: ekipa yankeke hapeke ya:la:pe. Paạ pa:la:eki pita: timba: la:la:eki yaapota: ekipa apa:tao hapeke ya:la:pe. 15 Kutupa Ketiso pita: Sadani yaapoma:ta: ekipa homeke hone wia:peke ya:la:pe. Mo hone tulaala: some pita: mo hone na tulaala: some yaapo ipilika:ta: hando hau pitelepe ekita: homeke hau pelepepe. 16 Mo Koda:na: tembolota: mo pi na miki wanda:halina: toopi ti wepia ula: alemanu yaapota: ekipa hone homeke wia:peke ya:la:pe. Pa ekipeke. Nikita: mo da:ta hao hala: Koda:na: tembolo da haloma:me. Koda: ipikana:ma: leeke tupa:ta: dupae.

Yaka data: yaka wanda:hali amẹlẹ wepulueke. Kutupa iki amẹlẹ hao halueke. Ịta: ika: Koda: halueke. Kutupa ikita: yaka wanda:hali halimikie leekeme.

17 Koto ekina: mo Tekehalima: alota: Ikana:ma: mo wanda:hali mina:pa:lao iki amẹlẹ putupa: alu pea hapa:peke. Mo haịpiki haumanu pa:ta: nindi pea haluekema: taapa:peke. Kutu pimika:na:ta: Ịma: iki handa: mulueke.

18 Ịta: ika: Apa: halueke. Kutupa ikita: yaka wekiwandiki halimikie. Dota: Aneke Tekehalima: alome la:la:me.

7

1 Yaka pukipiki yankeke tonuo do la: ula: pi manuta: niki pa:ta: la:la:me. Koto ekina:ta: mo nika: loke puki yaapo haị peaapeke ekimanu pa:ta:ta: yako pea hamana:e. Kutupa nika: Koda: pa:ta: paala:ma: homa:la: hauma: ota: niki yako pea hamana:e.

Polona: ta:na: pa:la:eki

2 Ika: puki pa:ta:manu nika: da panda: wepiapee. Nikana:ma:ta: ma:nda: pa:ta: hoke hau na poloma:me. Nikana:ma:ta: ma:nda: tekipuleke na laoma:me. Kutupa ma:nda: pa:ta: imeke peaake pimanu laa ipika: alemanu muluekema: na taapoma:me. 3 Ịma: doeki alo ekita: ikana:ma: hoke hau pelememe laa mạleke litolo na loa:me. Ịma: amba: titina: loa: tupa: ikita: niki pa:ta: yole pelemeeki yalota: nika: temokota: hoto paeyao iki amẹlẹ mandakena: haloma:me. Niki pa haloma: dina: make homoloma: dina: make loa:me. 4 Ịma:ta: ikita: ana: pa:la:me hone ulume. Ịma:ta: ika: piteleme hauna: ta:na:ma: homa:la:eki minolome. Nika: ka:nda:ma: homoloma: ekimanu pa:ta:ta: Ịta: hali au la hata: honkopu haasa: ekima: tumbu hala:me. Ịta: ta:na: pa:la: ekima: tumbaa ankou ala:me. 5 Mo Ma:sedonia opolo poma: dina: maketa: nikita: hoto ota: na pituma:me. Ka:nda: paeyao manuta: tumbulu baeyekeme. Ma:nda: amẹlẹ ape ala:eki make nika: pukimanu pa:ta:ta: paala: pa:la: ekimanu make pitia:me. 6 Pate mo puki hoela: wanda:hali honkopu hawao hala: Koda:ma:ta: mo Taitasi epolo pia: ekima: niki honkopu hawaya:me. 7 Mo ipiki epolo pia: ekima: homeke niki ta:na:ma: na homa: tiaya:pate pa mo ikana:ma: ipiki honkopu hawaemeeki a:pa la kia: ekima: make niki ta:na:ma: homa: tiaya:me. Ipikana:ma:ta: ikana:ma: Ị handawee laa we pambelememe laata: ikana:ma: ota: hokeeki puma:me laa kelepeleme ekina: make mo Ịna: tạluekema: tikitiki yao halemeeki make paeyao a:pa la kia:me. Koto ekina: ameta: Ịta: ta:na: tieke ota: wopu pa:la:me.

8 Mo yaka tapaowa: tameiya:ma: iki ka:nda:ma: homaeya:ka:na:ta: Ịma: laawa:me laa a:ta:e pi na alome. Mo tameiya:ma: iki nate ma:nda: nina: ka:nda:ma: homawa:eki handoa: dina:ta: Ịma: a:ta:ma: homolo pua:me. 9 Pate ameta: Ịta: ta:na:ma: homolome. Iki a:ta:ma: homa: tiawa: ekina: dia:ya:la:pate pa mo ika: homeme ka:nda:ma:ta: ika: haumanu topo

peaya: ekina: loa:me. Koto ka:nda:ma: homa:la: ekita: Koda:ma: peaya:eki yalo nikana:ma: iki na hoeyaoma:me. 10 Pa ekipeke mo Koda:ma: homo tiaasa: ka:nda:ma:ta: puki topo peaasa:eki mea ipulu hata: da:ta:monoyeke pa:ta:la:la:eki pa:ta: hatuku pula:mee. Koto ekina:ta: ma:nda:ma: koto pa:ta:ta: I hoeyaasa: ekie pi ma:nda: lapeke na ya:la:me. Pate do kenkena: hau pa:ta: ipula: ka:nda:ma:ta: homa:la:eki handa: u hala:me. 11 Koda:ma: do ika: ka:nda:ma: homemeeki pa:ta: yama: pa:la:eki handa:pe. Titina:ta: ika: bu alo hata: ai koto kone ika: peleme hoke haumanu tikitiki yamena: la:la:me. Kutaata: ika: pimi hoke hau manuta: ameta: ota: mina:pa:laloma:me laa waluekema: hone wopu witeleme ekina: make iki epeaala:ma: handa:pe. A:pa:e. Ameta: topo wopu pea pimika:ta:me. Ikana:ma:ta: mo ata:ka: peaaseke mineke panka:la: hau make puki yoka: miniki hasa: hau make pea pimika:ta:me. Ota: aloma: epeke honemanu witolo hata: puki wopu wia pimika:ta:me. Kutupata: hoke hau ai koto kone panisi pealuekema: tikitiki yao hata: pimika:ta:me. Koto peleme ekita: mo amba: putia epoloma: hau paeyao pa:ta:ta: ikita: ata:ka: na piki wanda:halie laa wala:la:eki handolome.

12 Koto ekina:ta: Ima: mo tameiya: laowa: ekita: mo hoke hau pia: somena: o hoke hau pa:la:ma: lea: somena: na laawa:me. Kotoeki na pikita: Koda:na: leke popelekena: mo ikana:ma: niki pa:ta: pukima: homelemeeki iki pa:ta: kone peneme yaaluekema: pua:me. 13 Koto ekina: yeketa: nikita: honkopu hawaememe. Kotoeki homeke dia:ya:la:pate pa ikana:ma: Taitasi ta:na:ma: homo tiaemeke handaa ipikana:ma: iki pa:ta: ta:na: wopu homea:me. Nikana:ma: kutu pia:eki handolo hata: niki make ta:na: tieke wopu pia:me. 14 Ima:ta: ipiki pa:ta: ika: pi lawaowa:me. Kutupa ikana:ma:ta: Ita: na olopuniano lememe. Nikana:ma:ta: iki pa:ta:ta: ota: pi homeke homeke laa kuma:me. Koto tupa: koneta: nikana:ma: Taitasi pa:ta: ika: pi lawaoma: ekita: ota:ekie laa handa: ula:me. 15 Koto ekina:ta: ipikana:ma: iki pa:ta: pukima: homa:la: ekita: honkopu hao daeyatia pula:me. Mo ikana:ma: ipika: walea: ekimanu koto kone opua pimime. Kutupa make ikana:ma: ipiki paala:ma: make pututuma: make homolo hata: handa: mimi ekina: make loa:me. 16 Ita: ika:na: ti laapeke ya:ka:ta:me hone witolo hata: ta:na: tieke wopu pa:la:me.

8

Ketiso hau pea hala:la:eki

1 Nika: kame tonuo nika: honema:ta: mo Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekita: mo Ma:sedonia siosimanu pa:ta: hala:la:eki ikana:ma: hone uemena: hone pa:la:me. 2 Mo wanda:halita: ika: mutia peme ka:nda: manuma:ta: ota: hoke tupa: la handea:pate ika: ta:na:ma: homeme ekita: ota: tieke aneke yaeyeke handaa ikita: natehali wanda:hali hata: kone ika: alemanu pa haleme ekita: ota: ankulake hau pimime. 3 Ima: iki pa:ta: ota: pi alo ekita: ika: haleme ekita: ota: hala:peke ya:la: tupa: make ota: haka:ta:pake tupa: make halememe. Ika: hone lombei peake tupa:ta: 4 mo Diudia da kenke pa:ta: haleme Koda:na: wanda:hali tamba: mina:la:eki pa:ta: ikana:ma: make tamba: mina:la:eki pa peomonope laa niki pa:ta: honke tieke lememe. 5 Kutu pimi hauma:ta: nikana:ma: pina: lawee laa hone uma: ekita: ota: ankulao pimime. Titina:ta: iki kone Koda: pa:ta: halememe. Kutupata: Koda:na: hone pa:la:eki pa:ta: yama:ta: ikita: niki pa:ta: make kimime.

6 Koto ekina: nikana:ma: do e kini pia: some Taitasi pa:ta: do ta:ta: ma:nda: piki pukima: homa:la: e ikana:ma: paeyamena:yeke tamba: mu hapeke laa honke loma:me. 7 Ikita: ika: wia halemeeki paeyao pa:ta:ta: hamoko halememe. Ika: hone tulaasemeeki pa:ta: make pi aleme pa:ta: make hone witelemeeki pa:ta: make ika: ai koto kone tamba: muluekema: hone witeleme

pa:ta: make kutupa niki pa:ta: pukima: homeleme ekima: make loa:me. Koto ekina:ta: nika: hone pa:la: ekita: ikana:ma: do pukima: homa:la: ekina: e poka:la: pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: haka:ta:pao mandaneeki pa haloemena:yeke loa:me

8 Ima:ta: mana: pimanu ma:nda: na lo witolome. Pate mo mandane wanda:halima: ai tamba: muluekema: hone witelemeeki waloloeki pa:ta: yama: Ima: ika: pukima: homeleme ekita: ekipape la handuluekema: pitolome. 9 Ikana:ma:ta: nika: Tekehali Yesu Ketisona: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekita: hone wilimime. Ipikita: hamoko tieke hayekepate iki tamba: muluekema: yeke ipikita: nate hali au leekeme. Kotota: ipika: natehali au leeke ekima: iki hamoko hawaluekema: pa:la:me.

10 Ya honema:ta: mo hande paeya: bapina: kini pimi ekita: ame do paeyaasota: a:pa:la:me hone witolome. Tamba: muluekema: homeke dia:ya:la:pate pa puluekema: hone witelemeeki make ikita: titina: amba:la:e. 11 Koto ekina:ta: ame tiao ika: kini pimieki ai paeyaapee. Mo ta:na:ma: homolo hata: dupa pulumeke laa la: wimi tupa: kone paeyaaluekema: make ai paeyaalumeke laa hone wipee. Kutupa make ame do wia halemeeki pita: pipee. 12 Ikita: ta:na:ma: homolo ai haluekema: hone wimika:na:ta: kota: Koda:ma:ta: mo ika: pa haluekema: wia haleme aleta: milieke. Pate mo na wia haleme alena: dia:me.

13-14 Mandane wanda:hali ika: ka:nda:manu yapa: peaaso hata: ikita: ka:nda:ma: homaasome laa na loa:pate pa ameta: ikita: ala:ta: ala:ta: wopu wia halemeke handaa mo dia:ya:la: wanda:hali tamba: mimika:na:ta: ota: ana: pa:la:me. Kutupa nate ma:nda: a:nda: iki dia:ya:ka:na:ta: mo wanda:halima:ta: ika: anekema: wia haemeka:na:ta: iki make tamba: milieke. Dupita:la: ekima:ta: telipuna:ta: ana: sikina: tamba: mina:la:me. 15 Koto ekina: mo Baiboloma: alota: Mo aneke hapu mombelea: someta: lombeipiki tupa: na wia haya:me. Kutupa mo hosiki siki mombelea: someta: ota: dia:ya:la: tupa: na wia haya:me la:la:me.

Taitasi pita: ipika: yankeke tonu

16 Nikana:ma: iki tamba: muluekema: hone wopu uluma: tupa: Koda:ma: Taitasi mea hone wopu utiala: ekina: Koda: pa:ta: keiyae aloma:me. 17 Nikana:ma: ipiki pa:ta: nikana:ma: polena:e loma: ekita: opua ta:na:ma: homea:me. Koto loma: ekima: homeke dia:ya:la:pate ipika: honema: kone iki pa:ta: tamba: mulua: ipulueke hone wia: ekina: loma:me. 18 Ipiki yaapota: mo kame ma:nda: ipikita: siosi paeyao pa:ta: ipika: mo pi seliapo wala:la: ekina: ota: epeke halie lo haleme kame tapaasoma:me. 19 Kutupa make ipikita: nikana:ma: do pukima: homa:la: ekina: e pokotia pominoloma: ale pa:ta: mandakena: pomiomono yeke mo siosi manuma: maleke lila:me. Do e pokoloma: ekina: teketa: mo Tekehalina: paana: make mo nikita: tamba: muluekema: hone wopu witoloma:me laa waluekema: pitoloma:me.

20 Nikita: do epeke pa kita:la:eki mea pominoloma: pa:ta: mandane wanda:halima: hambilikima: hambilikima: pea la la peaama:na:yeke leke wia hata: pitoloma:me. 21 Nika: hone homeke homeketa: ota: tikitiki hau homeke puluekema: hone witoloma:me. Ota: Koda:na: leke popelekena: homeke dia:ya:la:pate pa kenke wanda:halina: leke popelekena: make loa:me.

22 Koto ekina:ta: mo haliweki amele nika: kame taa tapaasoma: handa:e. Nikana:ma:ta: hoto paeyao ipiki la handoma:me. Pate ipikita: hoto paeyao tamba: muluekema: hone wopu ula:eki handa: uluma:me. Ipikana:ma: amba:ta: iki tamba: muluekema: hone wia:pate pa ameta: iki pa:ta: hone tulaala: ekima: ai tamba: muluekema: hone wopu wia hala:me. 23 Taitasita:

ipikita: yaka ta:ma:ni hata: iki tamba: muluekema: I yaapo e poko hala:me. Kutupa mo ipiki amele pula: mandane kame tonuta: do siosi manuna: bikina: ipula: hata:ta: Ketisona: biki daeyaena: la:la: tapakee. 24 Ika: pukima: homa:la: ekita: mo tapake pa:ta: wala:pa:peke. Pa ekipeke mo siosi manuma: hone witolota: mo nikana:ma: ika: pi laoma: ekita: ota: ya:ka:ta:me laa hone wina: loa:me.

9

Ketiso yankeke tonu tamba: mina:la:eki

1 Mo Diudia da kenke pa:ta: haleme Koda:na: wanda:hali pa:ta: tapaala: tamba: mina:la: ekita: iki pa:ta: do laaso tameiya: tapapeketa: ti na pa:la:me. 2 Pa ekipeke ikana:ma: tamba: muluekema: hone wopu wilimi ekita: Ima: hone ulume. Kutupa ika: piteleme ekita: mo Ma:sedonia wanda:hali pa:ta: Ima: pi la waloa:me. Mo wanda:hali pa:ta: alota: Mo Akaya haleme kame tonuma:ta: mo paeya: bapina: kini pea tamba: muluekema: tikitiki yao halememe laa loa:me. Ika: puluekema: ai hone wilimi ekima:ta: wopuna: hone u tialememe. 3 Koto ekina: ameta: Ima: do kamemanu tapaasome. Pa ekipeke mo nikana:ma: do hauna: ika: pi laoma: ekita: pa hameke pi loma:me hone wiaama:na: loa:me. Pate Ima: amba: loa: tupa:ta: ikita: ika: tamba: mina:la:eki manuma: tikitiki yao halememe loa:me. 4 Pate mo Ma:sedonia wanda:halita: I amele ipulu iki tikitiki yao na halemeeki handa: wimika:na:ta: kota: nikita: ota: pulu pimime laa ekipiki yaala:ma: homuluma:pe. Ika: yaala: pulu pa:la:eki make loa:me. 5 Koto ekina:ta: yaka honema:ta: do kame tonuma: amba:la kinki pulu ipulu mo ikana:ma: amba: la: wimi pa hameke hala:la: ekina: tikitiki yamena: tapaowa:me. Kutupa I opolo epoa:ka:na:ta: tikitiki yao wiemena: loa:me. Kutu pimika:na:ta: ikana:ma: haleleme ekita: mo ika: hone pa:la: ekima: kone halelememe laa walieke. Ma:nda:ma: pia:pa:peke la:la: ekina: dia:me loa:me.

6 Hone wipee. Mo hande wae alemanu wopu na noka:pa:la: halima:ta: napeke hosiki siki mu hala:pate mo wae ale aneke hapu noka:pa:la: halima:ta: napeke tieke mu hala:me. 7 Koto ekina: iki homeke homekema: dupiki halueke laa leme tupa: hala:peke ya:la:me. Haluekema: hosiki ka:nda:ma: homolo hata: o do e poka:la:eki mina:pa:lapeke na ya:la:me laa alo hata: dia:me Pa ekipeke Koda:ma:ta: mo ta:na:ma: homolo hata: hala:la: some pa:ta:ta: pukima: homa:la:me. 8 Kutupa Koda:ma:ta: ika: dia:ya: tupa:ta: ota: haka:ta:pao wopu kuluekema: aneke hali hala:me. Pa ekipeke iki dia:ya:la: ale ana:na: wia hamena:yeke make mo mandane epeke haumanu pa:ta:la:la:eki ota: haka:ta:pao wia hamena:yeke make loa:me. 9 Kotota: mo Baiboloma: alota:

Ipikana:ma: ipika: pa hameke hala:la: alemanu mo dia:ya:la: wanda:hali mina:yeke sasape pea:tiki pu hala:me.

Ipika: tikitiki pita:la: hauta: na paeyeke pa u halieke laa la:la:me.

10 Kutupa mo noka:pa:la: halina: wae ale halo hala: Koda:ma:ta: mo napeke ne make halo hala:me. Koto Koda:ma:ta: hoto paeyao mo ika: dia:ya:la: wae ale haka:ta:pao ku hata: ika: ma:nda: pa:ta: pa haleme hauna: opena: laa napeke tieke a:ena: la:lieke.

11 Ipikana:ma:ta: ikana:ma: ta:na:ma: homolo hata: ika: ale mandaneeki pa halo hamena:yeke iki hamoko hawalieke. Kutu pimika:na:ta: mo ika: pa halelemeeki niki pa:ta: yama: minolo hata: wanda:hali wopuma: Koda: pa:ta: keiyae la:limikie. 12 Do ikana:ma: pokeleme ema:ta: Koda:na: wanda:halina: dia:ya:la:eki homeke na epeaasa:pate pa Koda: pa:ta: keiyae tieke ala: pi wopu lena: la:la:me 13 Kutupa do ika: pokeleme ema:ta: ika: epeke hau peneme yaaso hata: paeyaoma:ta: ikana:ma: Ketisona: Pi Seliapo oto pa:ta: haleme

ekina: Koda:na: biki yeiya: lalimikie. Mo ikana:ma: ika: ta:na:ma: homolo hata: ale mandaneeki pa halo halemeeki iki amẹlẹ telipa make paeyao amẹlẹ putupeleme ekina: loa:me. 14 Koto ekina:ta: ikana:ma:ta: pukima: homa:la:eki tiekema: ikina: yeni peaalimikie. Pa ekipeke mo Koda:ma: iki pa:ta: ota: anekema: haka:ta:pake a:ta:ma: homa:la:eki ka:la: ekina: loa:me. 15 Niki paeyaoma: Koda: ipika: ota: au lapeke na yeke pa kita:la: ekina: ipiki pa:ta: keiyae lomana:e.

10

Poloma: ipika: ena: mape liekeeki

1 Ịta: Poloma: ya kone iki pa:ta: honke alome. Ịta: hande iki amẹlẹ halo dina:ta: homu pea dete polopate iki mina:pa:lao papate halo dina:ta: tanda pola:me lo hala:ma: somema: loa:me. Ketisona: homu toloma: lita:la:eki pita: a:ta:ma: homolo hata: puki hala:la: ekima:ta: Ịma: iki honke alota: 2 Ị epoa:ka:na:ta: tanda piono na sutiaamena: yeke loa:me. Ịma:ta: mo nikana:ma: kenkena: hone pa:la: hau pa:ta: yama: pitoloma:me laa aleme tapake pa:ta:ta: Ịma: tanda pia:peke ya:la:me laa hone ulume. 3 Nikita: do kenkena: ota: haloma:pate nikita: kenkena: hone pa:la: hau pa:ta: yama: a:nda: na pitoloma:me. 4 Mo nikana:ma: a:nda: pitolo hata: wia haloma: kolepe a:ndeli manuta: do kenkena: ekima: dia:ya:la:me. Pate mo hande honkopu hake a:nda: pape hoeyao haloma: Koda:na: wele wopupiki kolepe a:ndelima: pu haloma:me. Nikana:ma:ta: makeaaso ape ala: ekimanu hoeyao haloma:me. 5 Mo Koda: hone wiaapa:na: sa:sa: puluekema: mea tiao pu halemeeki paeyao nikana:ma: mea lopao haloma:me. Nikana:ma:ta: honemanu paeyao minaata: Ketisona: pi opua homu pina: lo haloma:me. 6 Kutupa ikana:ma: pi opua oto pa:ta: halimieki handa: wia paeyaalimi dina:ta: kota: mo pi opua oto pa:ta: na hao halimieki panisi pealuekema: nikita: tikitiki yao halumeke.

7 Ikana:ma:ta: mo ala:ta: ala:ta:na: hama: naneeki handelememe. Iki amẹlẹ ma:nda:ma: ipikita: Ketiso pa:ta: tunaalome ala: some hala:pe. Kota: ipikana:ma: ipika: hau pita:la:eki kone pa hone wina:e. Pa ekipeke ipikana:ma: pita:la: tupa: kone niki make Ketiso pa:ta: tunaaloma:me. 8 Kota: mo Tekehalima: niki ka:la: handeteke hala: ekina: pi tieke lawa:pate Ịta: yaala: na pa:la:me. Iki na hoeyake mea daeyamono ka:la: handeteke hala: ekina: loa:me. 9 Mo yaka tameiya: manuma:ta: iki paala: tiaasa:eki handoemena: hone na ulume. 10 Ma:nda:ma:ta: Ịna: do la:lieke. Polona: tameiya: manuta: tanda pea honkopu hala:pate pa mo ipika: loke piti niki amẹlẹ hala: dina:ta: ipikita: dete pea ipika: pi manuta: teke na ula:me laa lelieke. 11 Koto ala: somema:ta: dupa hone wia:peke ya:la:me. Mo nikita: papate hata: tameiya:na: laasoma:eki pita: mo iki amẹlẹ hata: pulu poloma:eki yaapo pa:ta:ta: eki ma:nda: ta:ta: na pa:la:me hone wia:peke ya:la:me.

12 Ota: ya:la:pate nikana:ma:ta: mo niki dupoloma:me o nika: kone mo ikita: manda haloma:me laa lo haleme tapake pa:ta: na yola: pamboloma:ta: pa iki ota: hoke ana: na piki haliwekie. Ikana:ma:ta: ika: halemeeki tombo muluekema: ika: hone pa:la: tombo mina:la: ale wepia maka mea handolo hata: dupiki somee laa lo halememe. Kutu pu halemepate 13 nikana:ma: nika: hakoko litoloma: ekita: tombo ula:eki na ankulalumeke. Mo Koda:ma: nika: e tikitiki yaala: tombo taapu halieke. Do ekita: mo iki amẹlẹ nikana:ma: pokoloma: e make apa:taasa:me. 14 Kutupa ikita: koto tombo taapu haleme ekina:ta: nikita: koto tombo mina:pa:lao mopate leke na poma:me. Mo iki pa:ta: hande Ketisona: Pi Seliapo mea epoma: dina: loa:me. 15 Koto ekina:ta: nikana:ma:ta: mo Koda:ma: nika: tombo wia yekeeki ankulao mopate

leke pokeme tapakena: ena: hakoko na litoloma:me. Kotoeki na pikita: nikana:ma: hone witoloma: ekita: ika: hone tulaaseme ekita: daetolo hata: iki amele e wopu pokuluekema: hone wopu witoloma:me. Koto ekita: mo Koda:ma: la: ula: tombo pa:ta: hoto paeyao hata: pokomono loa:me. 16 Kutu paata: nikana:ma: mo Pi Seliapota: mo papate hala: tutu ma:nda: pa:ta: walolo hata: mo hali ma:nda:na: amba: pokea: ena: kenke pa:ta: hakoko na liomono yeke loa:me.

17 Pate mo Baiboloma: alota: Ma:nda: epima: pi latia pomulueke hone wia:ka:na:ta: kota: ota: Koda:ma: pa:la: ekina: pi latia pomua:peke ya:la:me la:la:me. 18 Ma:nda:ma: Ita: epeke halie hone wita:la: ekima:ta: kota: ipikita: epeke hali dia:ya:la:pate pa mo Koda:ma: ipiki pa:ta: epeke halie lea:ka:na:ta: kota: koto someta: ota: epeke hali hala:me.

11

Polo pita: makeaaso aposolo haliweki

1 Ikana:ma: Ita: hosiki hone wopu na wiki hake nono pimanu lono ai na kiake waleke siki kipe laa honke alome. 2 Koda:ma: iki pa:ta: hone wopu witolo leke wia hala: tupa: Ima: make iki pa:ta: homeke hone wopu witolo hata: leke wia halome. Ikita: mo hande ma:nda:ma: hakopu na tunkuliki pa hala: moputali wandikima: handelememe. Kutupa Ima: koto wandikita: ota: hali homeke Ketisoma: kone mina: laa amba: la: ua:me. 3 Ika: hone manuta: hoeyaasa:eki manuma: mea bepolao ika: ota: Ketiso pa:ta: homeke ala:ta: ma:nda: na taleke pukima: homelemeeki hoki walimikie laata: Ita: paala: pa:la:me. Mo hande ketona: hone wopu lenkene piki yayapiki pima: hande Ipa: makeaeyeke tupa: kone pilieke laa loa:me. 4 Pa ekipeke ikana:ma:ta: iki pa:ta: ma:nda: epima: a:pa mo Yesu ma:nda:na: wala:la: pita: pa ta:na:ma: homaa opu halememe. Mo nikana:ma: waloma: Yesuna: dia:me. Ikana:ma: mimi sipitidi pita: pi seliapo yaapota: ota: ta:ta: pa:la:me. Mo hande nikana:ma: mea epoma: Sipitidi pita: Pi Seliapo yaapo ota: dia:me.

5 Ima:ta: Ita: koto ika: mea a:meiyaaseme aposolo aleme haliweki ota: hosiki siki make oto pa:ta: halome hone na ulume. 6 Ita: ma:nda:ta: yaka pi alo pa:ta:ta: meimei lialopate pa mo hone witoloeki pa:ta:ta: ota: dia:me hone witolome. Nikana:ma:ta: hau paeyao pa:ta:ta: koto ekita: peneme yatiki pu haloma:me.

7 Ima:ta: iki pa:ta: mo hande Koda:na: Pi Seliapo waloa: dina:ta: ikita: ota: ala:ta: ma:nda:siki make yenki kipe pi na loa:me. Iki ota: aneke wanda:hali au laluekema: yeke Ima:ta: ya kone homu pea lu mina:niaowa:me. Kotota: ata:ka: piki hau pua:pe. 8 Ima: iki tukiki pa:ta: e pokoa: dina:ta: mandane siosi manuma: Ita: yenki kimime. Ima:ta: iki tamba: muluekema:yeke mo wanda:halina: mani pake neke nono pua:me. 9 Kutupa iki amele haowa: natena:ta: I mani dia:yeketa: I tamba: mipe laa iki pa:ta: ka:nda: peaapeke honke na loa:me. Pa ekipeke mo Ma:sedonia nanema: epeme kame tonuma: I dia:ya:la: ale paeyao aneke mea a:paememe. Amba: pua: tupa: wetepe nina: make Ita: iki ka:nda: homaaluekema: na taapulueke. 10 Ketisona: ota: pi I pa:ta: pila:eki yalota: Ima: do yaka hakoko litolo pita: ota: koto Akaya kenke paeyao pa:ta:ta: na palueke laa pi la: witolome. 11 Ima: do alo ekita: iki pukima: na homolome laa alope. Dia:me. Ima: iki pa:ta: pukima: homolo ekita: ota: Koda:ma: hone ula:me.

12 Ima:ta: ame do pitolo ekita: ota: pa pitolo ombu halueke. Pa ekipeke mo koto mandane aposoloe lo haleme haliwekima: hakoko litolo hata: alota: Nikana:ma:ta: ikana:ma: pokeme tupa: kone pokoloma:me alemeeki sa:sa: puluekema: loa:me. 13 Koto haliwekita: ota: aposolo haliweki dia:me. Ikita:

makeaaso aposolo haliweki hata: ika: pokeleme ena: yayapiki pi laata: ikita: Ketisona: ota: aposolo haliweki leke au lo halememe. 14 Kota: a:pa:la:ma: hone wopu wia:peke na ya:la:me. Pa ekipeke Sadanima: kone ipikita: mo paapiki enisoloma: handeke nono pu hapeke ya:la:me. 15 Koto ekina:ta: ipika: pa hameke e pokaasa: haliwekima: iki make ota: tikitiki piki hauna: e pokaasa: haliweki hata: au lemeka:na:ta: kota: kotoeki hau tieke dia:me. Paetolo nate nina:ta: ika: pimi hauma: wala:la: yenki kone milimikie.

Polota: aposolo hata: mieke tandamanu

16 Ima: pa yaapo peao dupa alome. Ma:nda:ma: Ita: hone na wiki halie hone wia:peke na ya:la:me. Pate ikana:ma: koto hone wimika:na:ta: kota: a:pa:la:me. Ima:ta: hosiki siki hauna: hakoko liono Ita: hone na wiki hali leke handa: mipee. 17 Kota: ame Ima: do alo ekita: Koda:ma: Ima: lono lolo pi dia:me. Dupiki hakoko litolo ekita: ota:e mo hone na wiki somema: ala: tupa: alome. 18 Kutu pa:la:pate kenke hauna: hakoko liteleme wanda:hali wopu halemeeki yalota: Ima: make homeke hau pulueke. 19 Ikita: lombei peao hone wopu wilimieki yalota: mo hone na wiki haliwekita: ta:na:ma: homa handa: mu halememe. 20 Ikana:ma:ta: mo iki dupi dupi lo haleme haliweki make o iki teke puleke lao haleme haliweki make o iki hona:mao haleme o iki handa:niao haleme o iki kadapo ku haleme haliweki paeyao pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: ika: pi opu halememe. 21 Nikana:ma:ta: kutupiki haumanu puluekema: doda:pikina: na puma:ta: laa loluekema: Ima: yaala: pa:la:me.

Pate ma:nda: epima: ala:ta: ma:nda:na: honkopu hao hakoko lulueke hone wia:ka:na:ta: kota: Ima: make hone na wiki some leke mandake tupa: loluekema: ana:na: honkopu hao pea:peke ya:lieke. 22 Ikita: Hibulu ya:ka:ta:pe kota: I make lataa. Ikita: Isulai ya:ka:ta:pe kota: I make lataa. Ikita: Eipoloha:ma:na: tapake ya:ka:ta:pe kota: I make lataa. 23 Ikita: Ketisona: e pokaaseme haliweki ya:ka:ta:pe kota: Ita: you hoke halima: leke nono pitolopate Ita: e pokaaso hali hata: iki lombei peaalome. Ima:ta: lombei peaaso hata: oto honkopu hao e wopu pokolome. Ita: dipula da pa:ta:manu ota: lombei piki hoto eleke eleke mea pitaalememe. Ita: ota: lombei peake tupa: dopitama: yombelememe. Kutupa Ita: homa:la:eki tombona: teke pa:ta: ota: lombei piki natemanu mea:tiki polome. 24 Mo Diu tapakema: Ita: hoto yunki hata:na: minaata: puma: hoto 39 peao I yombimime. 25 Kutupa hoto tepota: mo Loma: haliwekima: dopitama: I yombimime. Kutupa hoto homeketa: toopima: I limime. Ita: hoto tepota: mo sisima kawasota: toopina: tulaaso yambolo hoeya:tiki pua:me. Kutupa hoto ma:nda:ta: ota: nate homekena: ma:nda:ma: I petelena: oni ikali manda pomua:me. 26 Yaka wopu pomua:tiki pu haowa: pa:ta: manuta: I lia homaaluekema: mo ikali tieke tea: ekima: teke pa:ta: epea: make mo pake nala: haliwekima: make teke pa:ta: haememe. Mo Diu yankeke tonu pita: Diendaili tapake yaapoma:ta: I hoeyaaluekema: hone wimime. Mo daonimanu pa:ta: make hapu hayeke alemanu pa:ta: make dawala tieke manuna: make makeaaso yankeke tonu pa:ta: make ota: I hoeyaapeke alemanu teke pa:ta: hatiki pu haowa:me. 27 Kutupa nate mandaneeki manuna:ta: honkopu paena: kone e wopu pokoa:me. Hoto eleke eleke timba: naneta: e pokaaluekema: u na polua:me. Nate ma:nda: nina:ta: Ita: tea:ma: make ikali na:na:ma: make homoa:me. Ita: nate ma:nda: nina:ta: ne da dau wopu dia:yalo hata: pa haowa:me. 28 Kutupa mandane haumanu wina: koneta: Ita: hoto paeyaota: mo siosi paeyao pa:ta: hone uluekema: I ota: tumbaala:me. 29 Ma:nda: a:nda: damako pia:ka:na:ta: I make homeke tupa: damako pu halome. Ma:nda: a:nda: hoke hau pa:ta: mea lopaeya:ka:na:ta: kota: Ita: ya puki pa:ta: ka:nda:ma: homolome.

30 Ima: hakoko lia:peke ya:ka:na:ta: kota: Ima: mo I damako pitoloeki
wala:la: ale manuna: hakoko lionoe. 31 Koda: mo Tekehali Yesu Ketisona:
Atekema:ta: Ima:ta: yayapiki pi na alome laa hone wita:la:me. Ipika: bikita:
hoto paeyao mea a:meiyamana:e. 32 Ita: mo Damasikasi daoni pa:ta: haowa:
dina:ta: mo kini Aletasi oto pa:ta: haya: kapomani halima:ta: I minina: alo
hata: mo daoni pota: pa:ta:manu haliweki handeteke hao yapena: lea:me.
33 Pate Ita: mo daoni pape tea:na: lombaemeke seto ka:ka:na: windo pa:ta:
yama: basekede nuna: pita:paleke lopaniao ipika: kiki pa:ta: ka:la:pa:ta: pao
pindipa poa:me.

12

Polona: upama: leke walea: ekimanu handeekeeki

1 Ima:ta: do hauta: ota: teke ma:nda: na ula:pate kone ota: hakoko pa lia:peke
ya:la:me. Ima: mo Tekehalima: kia: pa upama: leke handa:la: ekimanu pita:
peneme yao walea: ekimanu yaapona: pimanu ame lolueke. 2 Ima: hone
uluta: amba: paeya: bapi 14 haowa: dina:ta: Ketiso hali ma:nda:ta: oli ota:
manda hala: hepeni nane pa:ta:la: mea pea:eki hone ulume. Do ekita: ota:
pia:pe o pa upama: leke handea:pe laa I hone na ulupate Koda:ma: homeke
hone ula:me. 3-4 Ima: yaapo peao paa alome. Koto halita: oli Pa:ta:daisi
nane pa:ta:la: mea pea:me. Paa alome. Koto hauta: ota: pia:me laa make
pa upama: handeke nono pia:pe laa Koda:ma: homeke hone ula:me. Kutupa
koto pa:ta:ta: pima: lapeke na ya:la: ekimanu opia:me. Mo kenke halina: kake
hambilikima: na layeke ekimanu loa:me. 5 Koto ekina:ta: Ima:ta: mo halina:
pi lawalueke. Pate pa yaka kone yaka pi na lalueke. Kutu pulu pa:la:pate mo
I damako piki hali haloeki wala:la:eki homeke pi lalueke.

6 Ima: pi lalueke hone ua:ka:na:ta: kota: Ita: hone na wiki some na halueke.
Pa ekipeke. Koto pita: ota: pi homeke lolueke. Pate pi na lalueke. Kutupa
ma:nda:ma: yaka pokoa: emanu handolota: yaka waloa: pimanu opitolo hata:
Ita: dupiki somee laa lea:ka:na:ta: a:pa:la:pate pa ma:nda:ma: I pa:ta: anemone
hone wita:la: ekita: I kipa:la:me.

Polona: lokena: mieke tanda

7 Koda:ma: I pa:ta: peneme yao ota: ta:ta: piki epeke haumanu walea: ekita:
wopu handoa:me. Koto handoa:eki manuma: I manda meaama:na: mo ya
loke pa:ta: ota: tanda tieke pa:la:eki ma:nda: kia:me. Mo ekima:ta: Ima: hakoko
liaama:na: yeke Sadanima: I yombina: epena: lea:me. 8 Doeki mea bae laa
lota: pitolo hata: Ima:ta: hoto tepona: Tekehali pa:ta: yeni pua:pate 9 ipika:
hombo peaya: ekita: dupa lea:me. Yaka a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekita:
ana: pa:la:me. Pa ekipeke neke damako pele dina:ta: kota: yaka welena:
ota: lombei pea tieke ula:me lea:me. Koto ekina:ta: mo yaka damako pa:la:
ekimanu pa:ta: hakoko luluekema: Ita: ta:na: wopu pa:la:me. Pa ekipeke
mo Ketisona: handeteke hala: welema: I handeteke hala:eki handuluekema:
loa:me. 10 Koto ekina: Ima:ta: Ketisona:eki peaaso mo damako pa:la: ekima:
make tetopiki pima: make ka:nda:piki ekima: make a:nda: lita:la: ekima: make
mamatala: ekima: make Ita: pa ta:na: pa:la:me. Pa ekipeke Ita: damako polo
dina:ta: honkopu hao halome.

Poloma: Kotindi tapake hone wotu wiekeeki

11 Ita: hone na wiki halima: pita:la:eki leke pitolopate ikana:ma: Ima: kutu
pono lelememe. Ikana:ma: ta:na:ma: homelemeeki I pa:ta: ota: peneme
yao wala:peke ya:la:me. Ita: biki na wiki hali yana: kone mo ika: leleme
ta:ta:piki aposolo haliweki pa:ta:ta: ota: hau homekesiki kone oto pa:ta: na
halome. 12 Mo hande na handeke haumanu make ta:ta:piki haumanu make

iki tukikina: peneme yaasota: Ita: ota: aposolo hali wala:la:me. Kutupiki haumanu pua: ekita: homuma: pua: ekina: loa:me. 13 Mo mandane siosi pa:ta: tamba: mua: tupa:ta: iki pa:ta: ekipiki homeke hau a:nda: na pua:pe. Hau homeketa: pa ika: manima: I tamba: muemena: laa ka:nda: na peaowa:me. A:ta:e. Do Ima: iki pa:ta: mandake hau na pua: ekita: ota: pa paeyawapee.

14 Ameta: hoto tepo peao iki handolo ipuluekema: tikitiki yaasopate iki pa:ta: honke ala: ekimanu ma:nda: na pulueke. Ima:ta: ika: manimanu hone na pa:la:pate ota: iki homeke yaka yankeke hamena: hone pa:la:me. Pa ekipeke weki wandikima: ika: apa: ama:na: dia:ya:la: alemanu na ana: laalo pa:la:pate apa: ama:ma:ta: ika: weki wandikina: dia:ya:la: ale ana: lawaapeke ya:la:me. 15 Koto ekina: yaka ta:na: pa:la: ekita: iki tamba: muluekema: yeketa: yaka wia halo ale paeyao make I kone make pa baalueke laata: I hone wopu pa:la:me. Ima:ta: iki pukima: wopu homolo ekina: yeke ikana:ma:ta: Ita: hosikima: kone puki kilimikipe.

16 Ima:ta: iki ka:nda: na peaowa:me laata: ikana:ma:ta: ota:e lelimikie. Pate ma:nda:ma:ta: Ita: makeaaso hata: ikita: yayapiki pi manuma: tamea:me laa lelieke. 17 Pate ekipa yaka:ta: mo Ima: pi mea epena: tapaowa: haliweki pa:ta: yama: iki teke puleke lawa:pe. 18 Ima:ta: Taitasi pue laa honke laata: ipiki amele mo hande Ketiso kame ma:nda: make tapaowa:me. Ikana:ma:ta: Taitasima: iki teke puleke laeya:me lelimipe. Dikana:ma:ta: homeke hau teke peaata: ota: homeke tupa: popeke pa:la: haumanu na pupa:pe.

19 Mata:la:me. Hoto paeyaota: ika: leke popelekena: nikana:ma: nika: kone tamba: muluekema: pitoloma:me hone witolo pitelememe. Dia:me. Nikana:ma:ta: Koda:na: leke popelekena: hata: Ketisoma: niki pi lomono lolo pa:la: tupa: aloma:me. Kutupa nika: puki piki yankeke tonuo nikana:ma: pitoloma: hau paeyaota: iki tamba: muluekema: pitoloma:me. 20 I koto pa:ta: opolo epoa:ka:na:ta: ikita: dupiki wanda:hali a:pa handulueke hone wia ipulua:pate pa ikita: ta:ta:piki wanda:hali handulueke laa Ita: paala: pita:la:me. Kutupa make ikana:ma: Ita: dupiki some handulumeke hone wilimipate Ita: pa ta:ta: piki some handilimikie. I paala: pita:la: ekita: iki tukiki pa:ta:ta: ape ala: haumanu make ne tunkula:la: haumanu make mineke tieke panka:la: haumanu make pasa:tei pita:la: haumanu make yaala: peake haumanu make la la piki pimanu make manda: meaasa: haumanu make mamataasa: haumanu make paeyao handa: ulueke. 21 I paala: pita:la: ekita: I pa ipulua: dina:ta: yaka Koda:ma:ta: ika: leke popelekena: Ita: wenoko mealieke. Kutupa Ima:ta: mo amba: hoke hau pimi wanda:halita: ika: kikana: haumanu pimieki make ika: hoke hone wimi ekimanu make ika: loke apa:taasa: hoke haumanu pimi ekimanu hoki na walemeke ekina: Ima: e lolueke hone witolome.

13

Paeyaaso kinki pita:la: pimanu

1 Ita: hoto tepo peao iki handolo ipuluekema: taapolome. Mo Baiboloma: la:la: tupa:ta: Ma:nda:ma: ketete pa:la:me lemeka:na:ta: kota: koto mo hali yaapo tepoma: a:nda: Ota:e Handoma:me pi alo wekitisi haemeka:na: homeke ana: pa:la:me la:la:me. 2 Amba: hande hoto yaapo peao epoa: dina: la kua: ekita: ame papate halo dina:ta: paa lolueke. Iki amele amba: hoke hau pimi wanda:hali make pa iki paeyao pa:ta: make Ima: alo pi dupa. I paa ipulua: dina:ta: ma:nda: epi a:nda: ipika: panisi mea:peke ekita: ota: paka:lao pua:peke na yelieke alome. 3 Mo Ketisoma: I pa:ta: yama: lo hala:me ekina: peneme yaasa: ekita: ikana:ma: ota: ana:na: wia halimikie. Ipikana:ma: iki pa:ta: hau ma:nda: pia:ka:na:ta: ipikita: damako na pa:la:me. Kotoeki na pikita: ipikana:ma: iki tukiki pa:ta:manu ipika: honkopu walo hala:me. 4 Mo

damako peaaso haena: kone ipikita: mo kotosina: lu homaeya:pate Koda:na: honkopuma:ta: ipikita: da:taa hao hala:me. Kutupa make ipiki amẹlẹ tunaaso hata: niki make damako poloma:pate pa iki amẹlẹ tukikina: hata: nikana:ma:ta: Koda:ma: Ketiso wele peaasa:eki ma:nda: putupa: meaata: ika: yankeke halumeke.

5 Ika: kone mo la handa:la:eki pa:ta: u moneaaso hata: ika: kone pi yokaalu pea:pa:peke. Do hauta: ika: ota: hone tulaasa:eki pa:ta: halemeo laa handa: uluekema: pea:pa:peke. Iki amba: ai na lopemeketa: kota: Yesu Ketisota: iki pa:ta: hala:me hone u hapa:peke aleo. 6 Ikana:ma: nikita: na lopo haloma:me laa hone uemena: yeke Ima: hone ti lao halome. 7 Ikana:ma: ata:ka: pikieki ma:nda: na puemena: laa nikana:ma: Koda: pa:ta: yeni pu haloma:me. Kota: nikita: mo la handa:la:eki lombei puma:me laa waluekema: dia:ya:la:me. Pate nikita: lopo hake nono piomono kone ikita: mo ota: tikitiki piki hau puemena: yeke loma:me. 8 Nikana:ma:ta: mo ota:eki pa:ta: a:nda:piki hau ma:nda: homeke pea:peke na ya:la:pate pa ipika:eki homeke pumana: loa:me. 9 Niki damako poloma: dina:ta: iki honkopu hao haleme ekima: nikita: ta:na: wopu pa:la:me. Koto ekina:ta: iki ota:eki a:nda: na piki wanda:hali hamena: nikana:ma: yeni pea:tiki pu haloma:me. 10 Koto ekina: yeketa: Ima: papate hata: doeki laasome. Pa ekipeke I opolo epoa:ka:na:ta: mo Koda:ma: I ka:la: honkopu pita: hata: iki tandapiki tupa: na a:pa lolo polo tupa: loa:me. Do honkoputa: iki mea londa:laalo polo tupa: dia:ya:la:pate iki mea daeyaluekema: yeke loa:me.

Paeyaaso a:talo pimanu

11 Koto ekina: ameta: yaka kame tonuo iki pa:ta: a:taloe alome. Eki a:nda: ota: na piki wanda:hali hamena: iki ota: honkopu hao hapa:peke. Yaka loa: honke pimanu opu hapa:peke. Ma:nda: ma:nda: amẹlẹ homeke hone u alualu pea:pa:peke. Puki lopaniaasa:eki pa:ta: hapa:peke. Kutupa mo pukima: homa:la:eki make puki lopaniaasa: ekina: Koda:ta: iki amẹlẹ halieke.

12 Yankeke tonu pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: kiki mina: alualu pea:pa:peke. Do Koda:na: wanda:hali paeyaoma: iki pa:ta: ika: a:talo pimanu tapaasememe.

13 Tekehali Yesu Ketisona: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekima: make Koda:na: pukima: homa:la: ekima: make Holi Sipitidina: ta:ma:ni pita:la:eki paeyaoma:ta: iki amẹlẹ wina:e.

Poloma: Ka:leisia Siosi pa:ta: tapaeyeke wapee

1 I Polo Ima: aposolo hano wi la:la: ekita: halima: o hali pa:ta: yama: wi na
lea:pate mo Yesu Ketisoma: make mo naku pa:ta: ipiki mea da:taeyeke Apa:
Koda:ma: make ipiliki telipina:ma: I wi la:la:me. 2 Do mandake haloma: kame
tonuma: I amele apa:tao mo iki Ka:leisia kenke pa:ta: haleme siosimanu pa:ta:
nika: a:ta:pa:la: pi la:neaasoma:me.
3 Apa: Koda: make Tekehali Yesu Ketiso ipilikana:ma: a:ta:ma: homolo
tamba: mina:la:eki make puki lopa:niaasa:eki make iki pa:ta: kina:e.
4 Ketisoma: nika: Apa: Koda:na: hone pa:la: ekina: ipika: kakena: homolo
hata: nika: hoke hauna: yenkita: ipika: lokema: mina: homeekeme. Kutu
pieke ekita: do hoke natena: haloma:eki pa:ta: niki peteluekema: piekeme.
5 Koto ekina:ta: Koda: ipika: biki tieke wina: yeiya: latiki latiki pu hamana:e.
Kutu pina:e.

Pi seliapota: homeke homeke ula:eki

6 A:pei. Ikana:ma: pitelememe ala:eki opitolo Ima: tola:tia pominolome.
Ikita: nate aneke hapu a:nda: dia:ya:pate mo hande Ketisona: a:ta:ma:
homa:la:eki pa:ta: yama: iki wi lea: Koda:ta: koto kone mina:pa:laaso hata:
pi seliapo ma:nda: taa miniki haemeka:ta:me. 7 Koto pimika:ta: pateta:
Ima:ta: pi seliapota: ma:nda: ota: dia:me hone witolome. Koto alo ekita:
mandane wanda:halima: mo Ketisona: ota: pi seliapo topo topo puluekema:
taapelememe. 8 Kota: nikana:ma: kone make o mo hepeni nane a:pa:la:
enisoloma: make amba: mo nikana:ma: iki pa:ta: waloma: pi seliapoma: na
handeke ata:ka:piki pi seliapo ma:nda: iki pa:ta: walea:ka:na:ta: kutu piki hau
pita:la: someta: ota: hoke ti to hala: pa:ta: mea lopaapeke alee. 9 Amba: hande
loma:pate ame Ima: paa alome. Ma:nda: epima: mo ikana:ma: amba: miniki
haeme pi seliapoma: na handeke ta:ta: piki pi a:nda: iki pa:ta: walea:ka:na:ta:
kota: kutupiki hau pita:la: someta: ota: hoke ti to hala: pa:ta: mea lopaapeke
alee.
10 Do alo pima:ta: mo wanda:hali ta:na:ma: homa: tiaaluekema: alope.
Dia:me. Ota: dia:me. Ima:ta: Koda:ma: ta:na:ma: homolo pa:la:eki weitolome.
Ima:ta: wanda:halima: ya biki daeyaena: taapolope. Dia:me. Koto hau
puluekema: taapoa:ka:na:ta: kota: Ita: Ketisona: e pokaaso hali na hapeke
ya:la:me.

Polo aposolo hali hayeke ekina: pi

11 Ya kametonuo. Ima: iki pa:ta: lakionoe. Kota: mo Ima: walo halo Pi Seli-
apota: kenke haliweki pa:ta: pa:la: pi dia:me. 12 Kuta make hali ma:nda:ma: I
pa:ta: na laku make na walo pia:me. Ota: Yesu Ketisoma: I pa:ta: peneme yao
walea:me.
13 Ima: mo hande Diu tapakena: hau miniki haowa: tomona: pea:tiki pua:
hau manuna: pita: amba: opu haememe. Kuta Ima: mo hande Koda:na: siosi
wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: na homeke tanda halolo hata: ota: hoeyaaluekema:
taapo haowa:me. 14 Ima: mo hande Diu wanda:halina: haumanu mu-
luekema:ta: ya mandake daeyoma: Diu wekitonu bepolao lombei pitolo hata:
nika: atekena: atekena: mana: pimanu hone ota: wopu ua:me.
15-16 Kutu pua:pate Koda:ma: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: hali hata:
Ima: ipika: e pokaano ya ama:na: weleke pa:ta: pitono kone I maleke
liekeme. Kutupa wetepena: Ima: Yesuna: Pi Seliapota: mo Diu tapake na
hake ta:ta:piki tapakemanu pa:ta: walalo ponoyeke Koda: ipika: eiyeke I
handono waluekema: hone pieke di opolo epeeketa: Ita: ma:nda: yaapo pi

hotuluekema: na pu make 17 mo Diutuseleme nane haemeke titina: aposolo haliweki handolo make na peke pa tikitiki mo A:teibia kenke pa:ta: pua wetepeta: mo Damasikasi da nane paa la:ka:la epoa:me.

18 Mo Koda:na: eiyeke I pa:ta: peneme yaeya: hoki nane bapi tepo hao Diutuseleme da nane pua Pida yaapo pi pi loluekema: pula yaapona: ipika: da pa:ta: mandake haopa:me. 19 Koto hata:ta: Ima: aposolo hali ma:nda: na handoa:pate pa mo Tekehalina: hameke Dia:mesi homeke handoa:me. 20 Do wape pitolo pita: ota: pi alome. Ota: diki honumakesiki Ima: yapi alo na loa:me. Ota: Koda:ma: handa:la:me.

21 Wetepena:ta: Sitia Silisia kenke yaapo pa:ta: hayeke damanu pa:ta: poa:me. 22 Koto pita:ma:ta: mo Diudia kenke pa:ta: haemeke siosi wanda:halima: ya leke popeleketa: na handemekepate 23 pa mandane wanda:halima: mo hande niki pa:ta: tanda ku haya: somema:ta: ipika: hande hoeyaaluekema: taapea: hauna: pi kone ameta: pa wala:tiki pu hala:me lemeke pi opuata: 24 kota: koto ekina:ta: ikana:ma: Koda:na: biki yeiya: laemekeme.

2

Aposolo haliwekima: Polo amẹlẹ homeke hone wimikieki

1 Bapi 14 yapeeke hoki naneta: Banabasi yaapo mo Diutuseleme nane Taitasi hatuku paa popa:me. 2 I ponoyeke Koda:ma: pue leeke handa poa:me. Kutupa mo siosi you haliweki niki honumake mombela pita: Ima: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: pi seliapo dupa walolome laa la haloa:me. Ya amba: pokoa: e make ame do pokolo e make pa pahameke pokaama:na: laa iki pa:ta: loa:me. 3 Ya hatuku poa: some Taitasita: Kitiki hali hayekepate mandane tapakema: ipikita: sekemesaisi hau pina:e lemekepate kone paeyaoma: koto hau na peaemekeme. 4 Koto Taitasi sekemesaisi hau pina:e lemeke tapaketa: yayapiki pi mimiki haliweki hata: nika: momboloma:eki handoma: tiaaluekema: a:mbao epemekeme. Nikana:ma: Yesu Ketiso amẹlẹ hata: mo Diu wanda:halina: nindi peaasa: pi wimiki ekimanu nindi na piki ka:la:pa: tapaleke haloma:eki handuluekema: kutu pimikime. Ikana:ma: niki mo koto pi ula: ekimanu paa nindi wopu peomono loluekema:yeke hone pimikime. 5 Dikana:ma: iki Ketiso tapake pa:ta: hone witolo hata: koto tapakema: mo ota: pi seliapo pu hoeyaama:na: dạọla hata: iki pa:ta: waleke hosikisiki ma:nda: na halopa:me.

6 Mandane haliwekita: biki wiki you hali hake nono pea haemekeme. Ika: biki ula: ekita: Ima:ta: pa alee hone witolome. Koda:ma:ta: manda yonkelekena: hau handa na telipu hala:me. Koto you haliwekima: I pa:ta: dupiki haumanu apa:tao pea:peke pi ma:nda: na lememe. 7 Koto hau na pimipate Pidama: Diu wanda:hali pa:ta: mo pi seliapo walao haena: mea hayeke tupa: kone Koda:ma: I make Diu tapake na hake ta:ta: piki tapakemanu pa:ta: pi walano mea haena: lea: ekita: ikana:ma: handememe. 8 Pida mo hande Diu wanda:halina: aposolo hali mea haena: lea: tupa: kone I make Koda: ipika: welema: mo hande Diu na hake ta:ta: piki wanda:halina: aposolo hali hano mea haya:me. 9 Dia:mesi Pida make Dioni ikita: you haliweki hake nono piki haliweki hata: mo Koda:ma: do I pa:ta: ka:la: ta:ta:piki e handolota: niki paeyao homeke tapake haloma:me laa handena: walolo Banabasi yaapo kiki mina: alualu puma:me. Kutupa nikana:ma: homeke pi laata: Banabasi make I dikana:ma:ta: Diendaili tapake amẹlẹ hapono ikita: Diu tapake amẹlẹ hamena:e loma:me. 10 Kuta ikana:ma: niki pa:ta: honke lemeke pi homeke ma:nda:ta: dupa. Mo niki amẹlẹ haleme natehali wanda:hali hone na

yonka:lapa:peke lemekeme. Koto honke lemeke hauta: Ima: honkopu hau pua:tiki pu halo hau homekena: kone lemekeme.

Poloma: Pida tunkiliekeeki

11 Pida A:ndioko da nane epea: pita:ma:ta: ipika: hauta: peneme hoi pieke handa Ima: ipika: leke popelekena: tikitiki pua sa:sa: pua:me. 12 Dia:mesima: tapaeyeke haliweki na opolo epeke haena:ta: Pidama: mo Diendaili Ketiso kametonu amele mandakena: pita: ne nemekepate pa mo haliweki opolo a:pa haemeketa: Pidama: mo Ketiso tapake paeyao sekemesaisi hau pumana:e lo haleme tapake haliweki pa:ta: paala:ma: homeke ekina: ipikita: mo Diendaili Ketiso tapake amele apa:tao pita: ne na neke yola: tapao pitiekeme. 13 Niki mandakena: haloma: Diu Ketiso kametonu make mo Pidana: leke tieke hau honde mimikime. Do koto leke tita:la: hauma:ta: Banabasi make pa mea tiao peekeme. 14 Koto haliweki ikita: mo panake pi seliapoma: wala:la: tupa: tikitiki na pemekeeki handa Ima: iki paeyaona: leke popelekena: Pida pa:ta: alota: Neketa: Diu hali halepate kone nakana:ma: Diu hali dia:ma: pa mo Diendaili tapake haleme tupa: kone haeme. Koto pele ekina:ta: eki epi tekena: nakana:ma: mo Diendaili tapake Diu tapake leke haena: tialo alepe.

Epi amedama: Yesu pa:ta: hone tulaemeka:na:ta: ata:ka: na piki homeke tupa: petelelieke

15 Mo hande Mosesina: pi ula:eki na miniki hake pa haleme Diendaili tapake halememe lo haleme tupa: dia:me. Nikita: ota: mo Diu tapakema: ma:nda:la: wanda:hali haloma:me. 16 Koto poloma:pate koneta: ma:nda: hali epima: Koda: pa:ta: tikitiki yao haluekema:ta: kota: titina: pea:peke hauta: Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaalimi ekima: homeke tikitiki yao halimikie. Pa mo Lo Pi ula: ekimanu miniki haleme ekima: ota: dia:me. Koto pa:la:eki handolo hata: niki make Yesu pa:ta: hone tulaaloma:me. Pa Koda: pa:ta: tikitiki yao haluekema:yeke kutupiki hau ota: poloma:me. Pate pa mo Mosesina: pi ula: ekimanu miniki haloma: ekima: dia:me. Koda: pa:ta: tikitiki yao haluekema:ta: hali homeke ma:nda:ma: mo Lo Pi ula: ekimanu opua pu hala: ekima: ota: pea:peke na ya:la:me. 17 Nikita: nika: Yesu pa:ta: haloma: ekima: nika: Koda: pa:ta: tikitiki yao haluekema: taapolo hata: kone pa mo Diendaili wanda:halima: pu haleme hoke hau leke pulumeeki handa: wimika:na:ta: kota: kotoeki ma:nda:ma: handolo hata:ta: koto hauma:ta: Ketisoma: hoke haumanu wala tiaaso pia:ka:ta:me lena: lomana:pe. Dia:me. Ota: dia:me. 18 Kota: a:nda: Ima: mo Mosesina: pi ula: ekimanu pu haleme hau na pulueke laa paeyaowa: ekimanu paa kini pea pua pua:ka:na:ta: kota: Ita: mo pi ula:eki yambolo halo hali peneme halueke. 19 Mo hande pi ula:eki hotimika:na:ta: kota: mo koto pi ula:eki pa:ta: I amba: homa halome. Koto pi ula: ekima: kone I homono lia:me. Kutu pieke ekita: Ima: Koda: yaapo da:ta hanoyeke pia:me. Ita: mo Ketiso homea: ti manda mandake homolopa:me. 20 Koto pa:la: ekina:ta: ame do ya da:ta halo ekita: ya kone na da:ta halopate Ketiso I tukiki pa:ta: da:ta hala:me. Ima: do koto da:ta halo ekita: Koda:na: Eiyeke pa:ta: hone tulaalo ekima: halome. Ipikana:ma: I pa:ta: pukima: homolo hata: I da:ta hanoyeke ipika: da:ta:la: ekita: pa haleekeme. 21 Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki pa:ta: Ima: kiaaso hata: mo tea: hata: pina:e pi na lolueke. Pate ma:nda:ma: hone witolo hata:ta: Koda: yaapo tikitiki yao haluekema: mo pi ula:eki manuma: homeke pulueke hone wia:ka:na:ta: kota: Ketisota: pa homeya:ka:ta:me.

3

Pi ula: ekima: o hone tulaaloma: ekima:

1 Ka:leisia wanda:halio ikita: you hoeta:la: pate ya:la:me. Epima: hoeyao
pa:la:pe. Mo hande Yesu Ketiso ti manda homeeketa: ikana:ma: ika: lekema:
handa honema: kone pikisa leke muemena:yeke ya pima: ota: tikitiki la
kua:me. 2 Ameta: ya lota: pitoloeki homeke doma: ikana:ma: hombo peape.
Ikana:ma: Koda:na: Sipitidita: mo pi ula:eki manuma: pea:peke ala:eki opua
pimi ekima: mimipe o mo pi seliapo opua koto pi pa:ta: hone tulaeme ekima:
mimipe. 3 Ekipa do pamba: na piki hau pea pelemepe. Ika: Ketiso pa:ta:
da:ta haleme ekita: Koda:na: Sipitidina: welema: kini peaeyeke yekepate pa
ameta: ikana:ma: ika: lokena: welema: pu paeyaalimikipe. 4 Holi Sipitidina:
welema: pua:tiki pu haeme hau manuta: pa ekie hone witemepe. Dia:me.
Ota: hau teke wala:la:me hone witolome. 5 Ikana:ma: mo pi ula:eki manuma:
pea:pa:peke ala:eki opua puemena:yeke handa Koda:ma: ipika: Sipitidi iki
pa:ta: kiaata: mo na handeke haumanu iki pa:ta: peao hala:pe o mo pi seliapo
opua hone tulaamena:yeke handa kutu pu hala:pe.

6 Mo hande Eipoloha:ma: pa:ta: pieke hau hone umana:e. Mo Baiboloma:
alota:

Koda:na: pi pa:ta: hone tulaeyekeme. Koto ipika: hone tulaeyekeeki han-
daata: Koda:ma: ipikita: tikitiki piki halie laa handa: miekeme ala:me.

7 Kotoeki hone wimika:na:ta: mo hone tulaleme wanda:hali iki paeyaota:
ota: Eipoloha:ma:na: wekiwandiki hala:me hone wia:pa:peke. 8 Baiboloma:
dupa la: wiekeme Koda:ma: mo hande Diendaili wanda:hali ika: hone tu-
laleme ekina: Koda: ipiki amele epea halimikie laa la: wiekeme. Kota: mo
Baiboloma: Eipoloha:ma: pa:ta: dupiki pi seliapo la halolo alota: Neke pa:ta:
yama:ta: Koda:ma: wanda:hali paeyao wamo pilieke leekeme. Mo koto leeke
ekita: 9 Eipoloha:ma:ma: opua hone tulao hayeke handaata: Koda:na: wamo
piekeeki miekeme. Koto ekina:ta: Koda: pa:ta: hone tulaleme wanda:hali
paeyaota: Eipoloha:ma:ma: Koda:na: wamo pita:la:eki mieke tupa: iki make
wamo pea halememe.

10 Epi amedama: mo Lo Pi ula:eki pitolo ekima:ta: I ana:na: epeaalieke
laa hone ti laeya:ka:na:ta: kota: ipikita: mo Koda:na: esihou pi oto pa:ta:
hala:me. Kota: mo Baiboloma: alota: Epima: mo wape pea ula: pi ula:eki
paeyao ota: tana: paeyaona: opua na pu haya:ka:na:ta: kota: koto some epita:
Koda: ipika: esihou pi yu wia hala:eki oto pa:ta: hala:me ala:me. 11 Koto ekita:
mo Baiboloma: dupa la:la:me. Hali epima: ipika: Koda: pa:ta: hone tulaleme
ekina: Koda:ma: epeao ipiki yaapo haena: lea:ka:na:ta: koto ekima: homeke
da:ta halieke la:la:eki opuata: do hone wita:la: ekita: niki pa:ta: ota: peneme
ya:la:me. Ma:nda: epita: mo pi ula:eki pu haleme ekina: Koda:ma: epeao ipiki
yaapo haena: na lea:ka:ta:me. 12 Pi ula: ekima: pita:la: hau pita: Koda: pa:ta:
hone tulaasa: hau yaapota: ota: mandake na pelepeme. Koto pa:la: ekima:ta:
mo Baiboloma: alota: Hali epima: mo pi ula:eki paeyao homeke a:nda: na
mina:pa:lake pu haya:ka:na:ta: koto someta: da:ta halieke ala:me.

13 Hali epima: ti manda endiaeya:ka:na:ta: kota: koto halita: Koda:na: esihou
pi la:la:eki oto pa:ta: hala:me mo Baibolona: wape pea ula: tupa: Ketisoma:
mo pi ula: ekina: esihou pi niki pa:ta: a:paama:na:yeke ipikana:ma: nika:
anketeke mieke handaata: mo esihou pita: ipiki pa:ta: yapeekeme. 14 Kutu
pieke ekita: mo hande Eipoloha:ma: pa:ta: Neke tamba: mulueke laa la: wieke
pima:ta: Yesu Ketiso pa:ta: yama: mo Diendaili wanda:hali make tamba:
meaata: kota: niki make Koda: pa:ta: hone tulaaso hata: ipika: pi la: wia:
Sipitidi miomono piekeme.

Pi ula: ekima: o pi la: ula: ekima:

15 Kame tonuo. Ameta: Ima: mo hande nate paeyao pu haloma: hau
ma:nda: minolome. Hali yaapoma: hau ma:nda: puluekema: dupupana:e

laa pi la: witolo hata: toopi mini pika:na:ta: ipilika: ipilika: kone ma:nda:ma: koto pi la: witelepeeki tunkula make hau ma:nda: na apa:taapeke yelieke. 16 Koda:ma: make koto tupa: kone Eipoloha:ma: pa:ta: make ipika: hoki nane epolo pieke hali pa:ta: make ipika: pi la: wita:la:eki manuma: la: wiekeme. Baiboloma: hoki nane epolo pieke haliweki ala: pina: teketa: haliweki eleke eleke laa na ala:pate pa hoki nane epolo pieke hali ala: pina: teketa: hali homeke homeke la ala:me. Mo koto hali bikita: Ketisoe. 17 Ima: do alo pina: teketa: Koda:ma: Eipoloha:ma: yaapo homeke hone witolo hata: ota: handeteke halueke laa Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: wiekeme. Koto ekina: mo hande 430 bapi wetepeta: Koda:ma: Mosesi pa:ta: haleeke pi ula:eki manuma: mo amba: Eipoloha:ma: pa:ta: la: wieke pita: ota: na yambolo na paeyao pea:peke yeekeme. 18 Mo hande Koda: ipika: kita:la: ale mea:peke teketa: mo hande Lo Pi ula: ekimanu pea mea:peke ya:ka:na:ta: kota: kotota: mo Koda:ma: la: witolo hata: kulueke laa la: wiekeeki tekena: na pitememe. Pate Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta:ta: pi la: wiekeeki pa:ta: yama: haleekeme.

19 Kutu pia:ka:na:ta: kota: mo hande Mosesina: pi ula: ekita: eki pina: la haleekepe. Koto pi ula:eki manuta: mo amba: Koda:na: la: wiekeeki taapuna: apa:tao wiki hauta: mo hoke hoke haumanu peneme yao waluekema: wiekeme. Koto pi ula:eki manuta: pa u pelia pua mo hande Eipoloha:ma:na: hoki nane epolo pieke hali ipikita: Koda:ma: amba: pi la: wieke hali opolo ipuluta: paeyaena:e. Mo Lo Pi ula:eki manuta: homeke hali ka:pa pa:ta: yama: enisolo tonuma: hala:niaeyekeme. 20 Pate homekena: pi laluekema: ka:pa hali hata: e pokaapeke na ya:la:me. Kutupa Koda: ipikita: ota: homeke hala:me.

Pi ula: ekina: teketa:

21 Koto alo ekina:ta: mo pi ula:eki manuma:ta: mo Koda:na: pi la: ula:eki hoeyaaluekema: wia pa:la:pe. Dia:me. Ota: dia:me. Mo pi ula:eki homekema: wanda:hali da:taapeke ya:ka:na: yoluta: kota: kotota: paeyaoma: koto pi ula:eki opua miniki hata: Koda: yaapo tikitiki halo pimipate 22 pa mo Baiboloma: alota: kenke paeyaota: hoke hauna: wele oto pa:ta: ula:me ala:me. Koto ekina: Koda:ma: mo Yesu Ketiso pa:ta: hone tulalemeeki tekena:ta: Ima: kulueke laa la: ua: ekita: mo hone tulaaso haleme wanda:hali pa:ta: halo hala:me.

23 Amba: mo hande hone tulaasa: ekina: nate ai na epea: toma:na:ta: mo Lo Pi ula:eki manuma: niki paeyao dipula mea mo koto epolo pa:la: hone tulaasa:eki peneme yaena: holinda: pu pamba haya:me. 24 Koto ekina: mo hone tulaasa: hau pa:ta: yama: Koda: yaapo tikitiki yao hamono mo Lo Pi ula: ekima: niki handeteke hatiki puaata: Ketiso ipulu kinaeyekeme. 25 Kota: ameta: mo hone tulaasa: ekina: nate opolo a:pa:leke handaata: mo Lo Pi ula:eki manuma: niki pa na handeteke hala:me.

26 Iki paeyaota: hone tulaasa:eki pa:ta: yama: Yesu Ketiso amele apa:tao Koda:na: wekiwandiki halememe. 27 Ikana:ma: Ketiso amele ta:ma:ni pea hamena:yeke bapitaisi peaya:me. Koto ekina:ta: ameta: ikana:ma: Ketisona: da:taasa: ekita: aka: leke pambao halememe. 28 Koto pa:la: ekima:ta: kota: mo Diu tapake pita: Diendaili tapake yaapo make ata:ka: na pu mo e handeteke hala: haliweki pita: e pokaasa: haliweki yaapo make ata:ka: na pu mo wanda: pita: hali yaapo make ata:ka: na pu piki iki paeyaota: Yesu Ketiso amele apa:tao ota: homeke tapake halememe. 29 Ikita: Ketiso ipika:eki haemeka:na:ta: kota: ikita: mo Eipoloha:ma:na: hoki nane wanda:hali hata: Koda:na: kulueke laa pi la: wiekeeki milimikie.

4

1 Mo koto pi honiki kone panake la: moneaaso pita: dupa. Mo atekena: anketeke mulu polo pa:la: weki homeketa: panake daetolo hala: dina: ipikita: mo pa hameke e pokaasa: hali leke mea hasa:me. 2 Mo ipika: apa:na: mu hake alemanu paeyaota: ota: ipika:eki ya:la:pate kone ipika: atekema: la: ula: nate epena: molu hala: toma:na:ta: mo ipika: loke handeteke hala: halima: kone mo ipika: alemanu make handeteke hao hawalieke. 3 Niki make koto tupa: wekiwandiki leke hata: do kenkena: teke na wiki mana: pimanu oto pa:ta: haoma:pate 4 pa mo hande Koda:na: la: wieke nate ota: opolo epeeke pita:ma:ta: Koda:ma: ipika: weki kone tapaeyekeme. Koto wekita: mo do kenke wanda:na: weki tupa: a:paata: 5 mo Lo Pi wiekeeki oto pa:ta: haemeke wanda:hali peteluekema: koto Diu tapakena: pi wiekeeki oto pa:ta: hayekeme. Niki Koda:na: wekiwandiki hamono kutu piekeme.

6 Ikita: Koda:na: wekiwandiki haleme ekina:ta: Koda:ma: ipika: wekina: Sipitidita: nika: puki pa:ta: pitina: tapaeya:me. Mo Apa:o. Ya Apa:o lo hala: Sipitidita: niki pa:ta: tapaeya:me. 7 Koto ekina:ta: ikita: pa hameke e pokaaseme wanda:hali na halemepate ipika: wekiwandiki halememe. Ikana:ma: ipika: wekiwandiki haleme ekina:ta: kota: Koda:ma: ipika: wekiwandikina: wi ala: alemanu iki kilieke.

Poloma: Ka:leisia siosi pa:ta: hone tieke wiekeeki

8 Amba: ikana:ma: Koda:na: haumanu na handemeke ekima:ta: ikita: pa mo hande ota: Koda: dia:yeke yayapiki ale manuna: e pokao haemekeme. 9 Kutu pimipate ameta: ikana:ma: Koda: handelememe o dia:me ameta: Koda:ma: iki handa:la:me lapeke ya:la:me. Koto pa:la:pate pa ekipa mo hoke honkopu na hake kenke tumbao haleme temokomanu pa:ta: paa la:ka:la pua ika: pa hameke e pokaaseme wanda:hali kone haluekema: taapo halemepe. 10 Ikana:ma: mo nate tiekemanu pa:ta: make o wala: panka:la: sumba:manu pa:ta: make o di mapemanu pa:ta: make o panake bapi ipula: ekimanu pa:ta: make koto nate manuna: di tunkula:la: ekita: hone wopu u halememe. 11 Ika: piteme hauna: I paala:ma: amba: homolome. Pa ekipeke. Ima: iki tukiki pa:ta: pokoa: eta: pa pahameke pokonope hone witolo alome.

12 Kametonuo. Ikita: I tupa: hamena:yeke Ima: iki honke alome. I make ikima: handeke some kone halome. Ikana:ma: I pa:ta: hoke hau ma:nda: na pelememe. 13 Ima: iki pa:ta: pi kini pea waloa: ekina: teketa: mo hande Ima: yeni mua: ekima: iki pa:ta: a:pa hata: pi waloa:me. Kutu pua: ekita: hone wilimime. 14 Koto hande ya lokena: hoke yeni haya: ekima: iki ka:nda: tieke peaeya:pate kone ikana:ma: I na kiao make na tolu limime. Koto hau na pikita: ikana:ma: Ita: mo hande Koda:na: enisolo leke handa: mimime o pa Yesu Ketiso kone leke I handa: mimime. 15 Koto pita:ma:ta: iki pa:ta: ta:na: tieke wopu wia:me. Pate pa ameta: ekipa pa:la:pe. Ima:ta: dupiki pi kone lapeke ya:la:me. Ikana:ma: I tamba: muluekema: ika: leke yoka: mea kia:peke ya:ka:na: yoluta: amba: yoka: mea kulu pimime. 16 Pate ameta: Ima: iki pa:ta: mo ota: pi la kitolo ekima:ta: ika: a:nda: tunkuliki hali halope.

17 Mo hande iki pa:ta: homu pea hake nono peleme haliwekima:ta: iki pa:ta: hone wopu u halemepate ika: wetepe puluekе hone u haleme ekita: ota: epekeeki dia:me. Ika: hone pa:la: ekita: I iki amele haloeki tekili peaaluekema: taapelememe. Kota: mo ikana:ma: I pa:ta: hone witemeeki pao iki pa:ta: homeke hone uemena:yeke pitememe. 18 Hali ma:nda:ma: iki pa:ta: hone witolo epeke haumanu puluekema: hone wopu wia:ka:na:ta: kota: kotota: a:pa:la:me. Nate ma:nda: a:nda: I haowa:ka:na: make na haowa:ka:na: make kutupiki haumanu pimika:na:ta: ota: a:pa:la:me. 19 Ya wekiwandiki sunuo. Ikana:ma: Ketisona: hau muemena:yeke ama:ma: weki taapolo pila: tupa:

Ima: iki paa taapolo hata: tanda mua:tiki pulume. 20 Hone ma:nda: uluekema: Ita: iki amele mandake hawee hone wotu ula:me. Koto ekima:ta: Ima: iki pa:ta: hone eleke eleke wopu witolome.

Seta Heika yaapona: hau manda: meaasa:eki

21 Iki amele mandane wanda:halima: mo Mosesina: pi ula:eki manuna: oto pa:ta: hao haluekema: hone pa:la: tapake iki pa:ta: dupiki pi lota: pionoe - mo hande pi ula: ekima: ala: ekita: opitemepe. 22 Eipoloha:ma:ma: weki yaapo mendiekeme la:la:me. Weki ma:nda:ta: pa hameke e pokaeyeke wanda:ma: mendiekeme. Weki ma:nda:ta: ka:la:pa: tapao hata: halina: da peeke wanda:ma: mendiekeme. 23 Mo hande pa hameke e pokaeyeke wanda:ma: mendieke wekita: paeyaoma: mondu hala: tupa: mendiekeme. Pate mo hande ka:la:pa: tapao hata: hali peeke wanda:ma: mendieke wekita: koto wekita: mo hande Koda:ma: la: wiekeeki yaena: yeke handa mendiekeme. 24 Do hau yaapoma:ta: mo manda: meaasa:eki hone u tiaasa:me. Mo wanda: yaapota: mo la: u alu pieke pi yaapo tupa:e. Mo pi la: wiekeeki ma:nda:ta: Sainai pote pa:ta: kini pea haleekeme. Koto haleeke la: wita:la: pina: weki-wandikita: pa hameke e pokaasa: wekiwandiki haemekeme. 25 Mo hande pa hameke e pokaasa: wanda: Heika ipikita: mo hande Sainai pote tupa:e lapeke ya:la:me. Kutupa Sainaita: mo A:teibia kenke pa:ta: hala: poteta: mo hande pa ula: Diutuseleme daoni tupa:e lapeke ya:la:me. Koto Diutuselemeta: ipika: wanda:hali tonka:na: pa hameke e pokaasememe. 26 Koto pa:la:pate mo hepeni nane ula: Diutuseleme ma:nda:ta: ka:la:pa: tapao hala:me. Kota: ipikita: nika: ama: hala:me. 27 Kotoeki mo Baiboloma: alota:

Mo weki dia:ya:la: wanda:o. Nakana:ma: ta:na:ma: homa:peke.
Kutupa mo weki taapolo tanda pita:la:eki hone na wiki wanda:o.
Nakana:ma: ta:na:ma: homolo hata: e wi lapeke.
Mo halima: kiaeyeke wanda:ma:ta: ipika: wekiwandiki wopu pa mo halikima: epeke tupa: handeteke hao haya: wanda: lombei peao mendilieke la:la:me.

28 Ya kametonuo. Ikita: mo hande la: wieke ekina: mendieke weki Aisa:ke tupa: kone iki make Koda:ma: la: wieke ekina: ipika: wekiwandiki halememe. 29 Koto hande pita:me mo hande wanda: paeyaoma: mondu hala: tupa: mendieke wekima:ta: mo hande Koda:na: Sipitidima: peayeke mendieke weki ka:nda:ma: homaeyeke tupa: ame make koto homeke hau pu hala:me. 30 Pate pa mo Baiboloma:ta: eki ala:pe. Dupa ala:me. Mo pahameke e pokaasa: wanda: make ipika: weki tonka:na: panane halo pa:na: tapaapeke. Pa ekipeke. Mo kutupiki wekima:ta: mo hande ka:la:pa: tapao hala: wanda:na: weki tupa: hata: mo hande apa:na: anketeke putupaalu pea:peke na yelieke la:la:me. 31 Koto ekina:ta: kametonuo. Nikita: mo pa-hameke e pokaasa: wanda:na: wekiwandiki dia:ya:la:pate nikita: mo ka:la:pa: tapaala: wanda:na: wekiwandiki haloma:me.

5

Ka:la:pa: tapao hala: hauna: pi

1 Ota: ka:la:pa: tapao hamono Ketisoma: niki ka:la:pa: tapaala:me. Koto pa:la: ekina:ta: ka:la:pa: tapaala: wanda:hali tupa: taka:lao hata: mo pa hameke e pokaaseme wanda:hali tupa: paa na hapa:peke.

2 Opua:pa: Ita: Poloma: iki pa:ta: do pi alome. Ikita: ma:nda:ma: sekemesaisi hau pina: lemeka:na:ta: kota: ikana:ma: Ketisota: ota: pa ale leke haena: lelimikie. 3 Hoto yaapo peao paa kinki pitolo Ima: alota: Hali ma:nda: epima: ma:nda:ma: ipiki sekemesaisi hau pina: lea:ka:na:ta: kota: koto halita: mo hande Lo Pi ula:eki paeyaona: oto pa:ta: homeke hao halieke. 4 Mo iki amele

haleme mandane hali wekima:ta: mo Lo Pi ula:eki paeyao pitolo ekima:ta: Koda: yaapo epea haluekema: taapo haemeka:na:ta: kutu piteme haliwekita: ika: Ketiso amele halo peleme ekita: ika: kone ti paleke leke la:ka:la: mea baasememe. Kutu pimi ekima:ta: ika: kone Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki tikene halememe. 5 Nikana:ma:ta: Koda:ma: niki tikitiki yaena: yeke ipiki pa:ta: ti lao haloma:me. Do hauta: Koda: ipika: Holi Sipitidina: welema: nika: hone tulaasoma:eki pa:ta: yama: peaalieke hone wia hone bao haloma:me. 6 Niki Yesu Ketiso pa:ta: tunao haoma:ka:na:ta: sekemesaisi hau pita:la:eki make sekemesaisi hau na pita:la:eki make koto hau telipina:ta: pa pa alema: handa:la:me. Pate hone tulaaso hata: pukima: homa: alualu pu haemeka:na:ta: kota: koto hauta: ota:ekie.

7 Ikita: ota: epeke tupa: aiya pu haemepate pa ikana:ma: mo Koda:na: ota: pimanu opua peaama:na: epima: alekema: iki halambe liaaso pia:pe. Ekipa ika: hone la:ka:laeya:pe. 8 Kutu piki hauta: mo hande iki wi la:la: Koda:ma: na peaya:me. 9 Mo hande palaowa pombei yaasa: yisiti sikima:ta: mo palaowa paeyao kone pombei yelieke alemepate 10 pa ya honema: handolo ekita: nikita: mo Tekehali pa:ta: tunao halomeke handa ikana:ma: hone ma:nda: na wiki pa Ima: witolo hone kone ana:na: wilimikie hone ulume. Kutupa mo ika: hone la:ka:laasa: halita: epipe. Pa ipikita: epi ya:ka:na: make mo ipika: kutu pita:la: ekina:ta: Koda:ma: ipika: hoke yenki ana:na: halieke.

11 Ya kame tonuo. Mandane haliwekima: I pa:ta: aleme pita: Ima: mo sekemesaisi hau pumana: pipe laa pa wala:tia pu haowa:ka:na:ta: kota: pa ekipeke ikana:ma: I pa ka:nda: peao halemepe. Koto aleme pita: ota: pi ya:ka:na: yoluta: kota: mo ya Ketisona: a:ka:tei wape piki tina: pi walaaso ekima:ta: iki hoke hone na u tialo pia:me. 12 Ya hone pa:la: ekita: mo ika: hone la:ka:la tiaaseme haliweki ikana:ma: ika: kone sekemesaisi pimika:na:ta: pa koto hau homeke na piki pa ika: tukiliki tonka:na: mina:e.

13 Ya kame tonuo. Ameta: ikina: do tupa: alome. Ikita: ka:la:pa: tapao haleme haliweki hamena: Koda:ma: wi la:la:me. Koto pa:la:pate ika: honema: nikita: ka:la:pa: tapao haloma:me hone witolo pa mo hande lokena: hone pa:la: amba: hau manuma: neke na handeteke haena: lapa:peke. Kotoeki na pikita: pa ika: kametonu amele pukima: homeleme ekima: ika: ika: kone tamba: mu alualu puemena: lena: lapa:peke. 14 Mo hande Lo Pi ula:eki paeyao apa:tao hone wiomonota: kota: pa pa uluma: pi homeke homeke ula:me. Dupa. Naka: kone pukima: homele tupa: kota: naka: yankeketonu pa:ta: make pukima: homa:pa:peke laa la ula:me. 15 Koto la ula:pate ikana:ma: ika: ika: kone ape a:nda: leke yokaalu alu pu haemeka:na:ta: ya some hombo koto pimika:na:ta: kota: ota: wopu handeteke hapa:peke. Ika: tapake amele kone epeke tupa: pata: pea na hake ota: tekili tekili pu hoeyaalimikie.

Holi Sipitidina: hau lokena: hau yaapo

16 Ima:ta: dupiki pi alome. Mo Sipitidima: ika: pu haleme haumanu kilu tombuao handeteke hata: tikitiki yawaena: lapa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: ikana:ma: mo ika: lokema: na:na: pa:la: hau manuta: na telia pilimikie. 17 Pa ekipeke alo mo lokena: hauma:ta: mo Holi Sipitidi bepolaluekema: taapo hala:me. Kutupa make mo Holi Sipitidima:ta: mo lokena: haumanu bepolaluekema: taapo pu hala:me. Koto hau yaapoma:ta: a:nda: lu alu pu halepeme. Koto pitepe ekima:ta: ikana:ma: mo puluekema: hone pa:la: hau pia:peke ekita: ota: pea:peke na ya:la:me. 18 Koto pa:la:pate kota: mo Sipitidima: iki hatuku pu haya:ka:na:ta: kota: mo Lo Pi ula: ekima:ta: iki na tombuao hala:me.

19 Mo lokena: hone pa:la: hauna: hone pa:la: hauta: ikana:ma: handa hone wilimime. Koto hau manuta: doe. Tooli ka:taasa: hau o yola:la: hau o

suseke suseke haasa: hau 20 o toopi ti wepia ula: ale pa:ta: yeni pita:la: hau o peteke peteke hau o a:nda: tunkula:la: hau o mineke panka:la: hau o ma:nda: tombualuekema: hoke hone wita:la:eki make o ma:nda:na: ale pa:ta: we pamba:la:eki make o ti teke yoka:la: hau o ape ape lo tapake tekili pita:la: hau 21 o ma:nda:na: epeke hauna: mineke panka:la:eki make o ikali naa keaasa:eki make o kima: na homeke hoke ikali nala: haumanu make kutupiki mandane hau ma:nda:manu make hone wilimime. Amba: iki kinki pua: tupa: ame make paa kinki pitolome. Do alo haumanu pu haleme wanda:hali ikita: Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: pua:peke na yelieke.

22 Koto pa:la:pate mo Holi Sipitidima:ta: epeke haumanu dupa peawaasa:me. Pukima: homa:la: hau make puki tukiki nane ota: ta:na:ma: homa:la: hau make puki lopaasa: hau make homu pea yu wia hala: hau make a:ta:ma: homolo epeke pita:la: ekima: ma:nda: tamba: mina:la: hau make hone tulao hata: e poka:la: hau make 23 kimelema: hala: hau make naka: kone naka: loke hone yaapo lu tombuao hala: hau make ipikana:ma:ta: koto hau paeyao peawaasa:me. Dupiki haumanu sa:sa: puluekema: Lo Pi ma:nda: ota: na ula:me. 24 Mo Yesu Ketisona: wanda:halima:ta: ika: lokena: hau make koto loke ipika: namonamo hata: na:na: na:na: pitolo loke tiaasa:eki make koto hau paeyaota: Ketiso yaapo apa:tao mo a:ka:tei wape piki tina: lia endialememe.

25 Mo Holi Sipitidima:ta: nika: da:ta haloma: ekina: teke haleke handaata: kota: mo do haloma:eki make Holi Sipitidima: kone tombuao haena: lomana: pea:peke alee. 26 Nikana:ma: hakoko lita:la: hau na pu make ma:nda: soka:la: homena: loluekema: toya: toya: piki haumanu na pu make I̲ mia:peke alee laa honema: honditi pu alualu pila: hau make paeyao na pumana:e.

6

Tamba: mu alualu pita:la: hau

1 Ya kametonuo. Ma:nda:ma: hoke hau pitolo haena: handemeka:na:ta: kota: iki epita: mo Holi Sipitidima: tumbiki some hombo ikana:ma: mo some mea tiao haena: alota: ota: yopu siki pia:pa:peke. Kuta make mo hande ipiki mea lopaeya: hauma: iki make yola: mea lopaama:na: wopu handeteke hata: pia:pa:peke. 2 Ika: ka:nda: pa:la: ekimanu ika: ika: kone tamba: mu alualu pea:pa:peke. Kutu piki hau pilimi ekima:ta: Ketisona: pi la ula: ekima: la:la:eki telielememe. 3 Iki tukiki pa:ta: ma:nda:ma: ipikita: biki na wilia: some haliepate kone I̲ta: biki ula:me hone wia:ka:na:ta: koto somema: ipika: kone makeaasa:me. 4 Ika: piteleme hau manuta: ika: ika: kone ika: honema: telipa handa:pa:peke. Homeke halima: ipika: pita:la: ekita: ota: hau pia:ka:na:ta: kota: ipika: ota: hauna: ta:na:ma: homa:peke ya:la:me. Ipikana:ma: kutu pia:ka:na:ta: kota: ma:nda:ma: pita:la: hauna:ta: hoela:ma: a:pa:la:ma: laa na hando telipu hapeke yelieke. 5 Hali homeke homekema: ipika: ka:nda: pa:la:eki ipika: kone mea tu hapeke yelieke.

6 Koda:na: pi wala:la:eki opua mina:la: somema: ipika: mina:la: alemanu ipika: wala:la: hali yaapo putupa alu pia:pa:peke ya:la:me.

7 Ika: ika: kone na makeaapa:peke. Koda: makeake hau pea:peke ya:la: some ma:nda: ota: na hala:me. Wae noka:pa:la: somema: ota: mo ipika: noka:pa:la: waena: kiliki kone tala:peke yelieke. 8 Mo somema: ipika: lokena: namonamo pa:la: ekina: waemanu ti lao noka:pea:ka:na:ta: kota: koto namo namona: kilikita: homa:la:eki milieke. Pate ipika: waeta: mo Holi Sipitidima: kilu tombuao hala: pa:ta: wae noko pea:ka:na:ta: kota: mo ipika: tala:la: ekita: mo hande Holi Sipitidima: kita:la: deto hala:eki milieke. 9 Kutu pea:peke ya:la: ekina:ta: mo epeke haumanu pu haluekema: kima: na homo hamana:e.

Mo hau a:nda: na mina:pa:laoma:ka:na:ta: kota: koto hauna: kiliki tala:peke nateta: opolo ipilieke. 10 Wanda:hali paeyao pa:ta: epeke hau pia:peke ekina: waleke a:nda: opolo epea:ka:na:ta: kota: iki pa:ta: epeke hau ota: pia:peke ya:la:me. Kutu pia:peke yolo pa:la:pate mo nika: Ketiso tapakena: haleme wanda:hali pa:ta:ta: hone ota: wopu witolo hata: tamba: mea:tiki pea:peke ya:la:me.

Poloma: Yesu homeeke kolosuna: hone wopu wiekeeki

11 Do ya kikima: kone laaso wape tieke handa:pe. 12 Mo ikana:ma: sekemesaisi hau puemena: yeke ti aleme wanda:halima:ta: ika: biki mea a:meiyaaso hata: kone pa mo yonkeleke manda pita:la: hauna: hakoko liki pimanu loluekema: yeke alememe. Kutu pita:la: ekita: ikana:ma: mo Yesu homeeke kolosuna: pi walaemeka:na:ta: mandane Diu tapakema: iki pa:ta: ka:nda: halaama:na: yeke pa yanaaso do manda yonkelekena: pita:la: hau pu halememe. 13 Mo koto sekemesaisi hau pu haleme wanda:hali ikana:ma: kone pa mo Lo Pi ula: ekimanu paeyaota: na telia pu halememe. Mo haliwekima: ika: sekemesaisi hau puemena: yeke hone peleme ekina: ika: biki daeyaena: yeke pitememe. 14 Kutu pu halemepate Ima:ta: mo nika: Tekehali Yesu Ketiso mo kolosuna: homeeke ekina: homeke hakoko liki pi lolueke. Yesu Ketisoma: kolosuna: homeeke handa ya hone pa:ta:ta: do kenke hau paeyaota: homeke alema: handa:la:me. Kutupa make Ita: do kenke hauna:ta: homa: pa ulume hone witolome. 15 Sekemesaisi hau pita: sekemesaisi na pita:la: hau yaapota: pa manda hau yaapoe. Ota: hau tieketa: Koda:ma: niki panake wanda:hali mea haasa:eki homeke ota: tumikiekie. 16 Do hau telieleme wanda:hali iki pa:ta: Koda:na: puki lopaasa:eki pita: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki yaapota: iki amele hao haena:e. Iki amele make mo mandane Koda:na: wanda:hali paeyao amele make hao haena:e.

17 Ya paeyaaso pita: dupae. Ma:nda:ma: I pa:ta: mandane ka:nda:manu na kina:e. Pa ekipeke. Mo ya lokena: hondo ula:eki manuma: walolota: Ita: Yesuna: pa hameke e pokaalo hali haloeki wala:la:me.

18 Mo nika: Tekehali Yesu Ketisona: pa hameke a:ta:ma: homa:la: ekina: iki ya kametonu paeyao amele hao haena:e. Kutu pina:e.

Poloma: Epesese Siosi pa:ta: tapaeyeke wapee

1 I Polota: Koda: ipika: hone pa:la: ekina: Yesu Ketiso ipika: aposolo hali halome. Ima: do wape pitolo ekita: ikita: Koda: ipika: wanda:hali pa:ta: pitolome. Ikita: Yesu Ketiso pa:ta: hone tulao hata: Epesese da pa:ta: halememe. 2 Koda: nika: Apa:ma: make Yesu Ketiso nika: Tekehalima: make ipilikana:ma: iki pa:ta: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: ika: puki lopa:niaepeka:na:ta: epelieke.

Koda:ma: Ketiso pa:ta: yama: niki epeaala:eki

3 Tekehali Yesu Ketiso ipika: Apa: Koda:na: pi nikana:ma: laamana:e. Nikita: Ketiso yaapo hamonota: Koda:ma: niki ota: epeaala: ekina: loa:me. Hepeni nane hala: ekimanu paeyaota: nika: temoko tamba: mina:yeke amba: ka:la:me. 4 Koda:ma: do kenke na wepia wina: leeke natena:ta: nikita: Ketiso yaapo hata: ipika:eki hamono niki amba: talopu ma:la:me. Nikita: ipika: leke popeleke nane hata:ta: yako pea hata: ekia:nda: na piki wanda:hali hamonoyeke ma:la:me. 5 Koda:ma: pukima: homolo hata:ta: Yesu Ketisoma: nikita: Koda: ipika: eiyekemanu hamono ipiki pa:ta: hatuku epena:yeke hone amba: wiekeme. Koto ekita: Koda:ma: hone pieke ekina: hone wiekeme. 6 Koda:ma: niki pa:ta: pa hameke a:ta:ma: wotu homa:la: ekina: make ipika: hone pieke Eiyeke niki kitolo pa hameke kita:la: ale tonka:na: ka:la: ekina: make Koda:na: pi laamana:e.

7 Ketiso homeeke ekima: nikita: ka:la:pa: tapao hamono laata: nika: hoke hau poloma: ekimanu ipika: wema: pa paeyaala:me. Koda: ipika: pa hameke a:ta:ma: homa:la: ekita: ota: wopue. 8 Ipikana:ma: niki pa:ta: aneke hapu wopu ka:la:me. Koda:ma:ta: pita:la: ekimanu handa ipikana:ma: hone wopu wiata: 9 amba: ipikana:ma: do hau pulueke hone wiekeeki pa:la:me. Kutupata: hande amba: ipika: a:mbao wieke honeta: Ketisoma: yaena:yeke koto make ame niki pa:ta: peneme yaala:me. 10 Koda:ma: ipika: hone u hala: ekita: dupae. Kenke ya yaapo nane ula: ale hala: ekimanu paeyaota: hande Koda:ma: wepia haena: la:la: ekimanu paeyao ipikana:ma: mea momba:laota: kutupa Ketisota: you haena: lelieke. Ipika: di tunkulia:ka:na:ta: Koda:ma: koto hau pu paeyaalieke.

11 Hau paeyao pita:la: ekita: Koda: ipika: hone wia leeke ekina: kone pita:la:me. Amba: titi panake pa:ta: kone Koda:ma: hone wieke handata: ipika: hone wiekeeki pitolo hata: niki talopu meata: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: ota: ipika: wanda:hali hamono la:la:me. 12 Koto pa:la: ekina: titina: Ketiso pa:ta: hone tulaaloma: wanda:hali nikana:ma: amba:la: hande paa pa:la: Koda: ipika: pi laamana:e.

13 Koto ekita: iki pa:ta: make pa:la:me. Ikana:ma:ta: hande iki mea da:taalo pieke Pi Seliapo opuata: Ketiso pa:ta: hone tulaememe. Kutu pimiki handata: Koda:ma: ipika: la: wieke Holi Sipitidi iki kitolo hata:ta: ikita: ipika:ekie laa ti wia:me. 14 Holi Sipitidi ka:la: ekita: kota: Koda:ma: ipika: wanda:hali pa:ta: la: wiekeeki ota: yaalo pa:la: ekina: ti witolo pa:la:me. Dupa make Koda:ma: ipika: wanda:halita: ota: ka:la:pe tapao hao hamono la:la:eki wopu wala:la:me. Hande paa pa:la: Koda: ipika: pi laamana:e.

Poloma: Epesese wanda:hali pa:ta: yeni peaeyekeeki

15 Ikana:ma: Tekehali Yesu pa:ta: hone tulaalemeeki make Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: pukima: homelemeeki make Ima: opu haota: 16 iki pa:ta: hone witolo hata: Koda: pa:ta: keiyae pi alo ekita: Ima: na mina:pa:laake

la:tiki pu halome. Ima: iki pa:ta: hone witolo hata: yeni pu halo ekita: dupa pu halome. 17 Hande nika: Tekehali Yesu Ketiso ipika: Koda:ta: hande paa pa:la: Atekema: Sipitidi iki kina:yeke pu halome. Kutupa koto Sipitidima: epeke hone wita:la:eki iki kiaata: Koda: hala:eki wopu handoemena:yeke Sipitidima: la kina:yeke yeni pu halome. 18 Ima: yeni pu halo ekita: ika: hone lumbu wia ipika: paa pa:la:eki handoemena:yeke pu halome. Kotoeki handemeka:na:ta: Koda:ma: ipika: pi la: witolo hata: ipika: wanda:hali wotu epeaalo pa:la: ekimanu ota: seliapo pikieki hone wilimikie. 19 Kutupa make niki hone tulao haloma: wanda:hali niki tukiki pa:ta: pita: ipika: wele pita:la:eki daeyaatiki pua:pekeeki hone wilimikie. Do hande niki tukiki pa:ta: pila: wele pita:la: ekita: 20 hande Koda:ma: wele wotu pitolo hata: Ketisota: homa wieke lapa: pa:ta: kone mea tiaota: oli hepeni nane ipika: popeke kiki nane mea pitaeyekeeki kotoeki kone niki tukiki pa:ta: pila:me. 21 Ketisoma:ta: oli hepeni kilu tumbuao hata: koto nane haleme you haliweki make biki ula: haliweki make wele pita:la: ekimanu make teke haliweki make paeyao ipikana:ma: lu tombuao pila:me. Do kenke ya yaapo pa:ta: biki tieke ula: haliweki paeyao mandata: ame make wetepena: make Ketiso homeke pila:me. 22 Koda:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao Ketisona: anke oto pa:ta: mea wiaata: Ketisota: ala:ta: ala:ta: paeyao manda Tumiki Tekehali haena: laata: ipikita: siosi wanda:hali pa:ta: ka:la:me. 23 Hande siosita: Ketiso ipika: loke haloma:me. Ketisoma:ta: ala:ta: ala:ta: paeyao tukiki pa:ta: pita: tumba ula:me. Kutupa siosi wanda:hali tukiki pa:ta: pita:ta: tumba pila:me.

2

Homa:la:eki mina:pa:lao deto hala:eki mea:peke ya:la:eki

1 Amba: ikita: pi na opiki hoke hau pimiki ekima: ika: temokomanu homa wimikime. 2 Koto pita:ta: ikana:ma: do kenkena: hoke hau pita:la:eki telia: mea pu haota: ya nane haleme wele pita:la: temoko manuna: teke halina: pi opu haemekeme. Koto temokoma:ta: Koda:na: pi na opu haleme wanda:halita: ipikana:ma: handeteke hala:me. 3 Amba:ta: niki make kutupiki wanda:hali hao hata:ta: nika: hone pieke ekimanu putia pulu hata: nika: lokema: hone pieke make nika: hone wia puma:eki make pu haoma:me. Koto hau pu haleme wanda:hali pa:ta: Koda:ma: hoke yenki hala:peke ya:la: tupa: niki pa:ta: make kia:peke yolo pia:me.

4-5 Nikana:ma: pi na opu haoma: ekina: nika: temokomanu homa wimikipate kone Koda:ma: a:ta:ma: wopu homolo hata: niki pa:ta: pukima: wotu homeeke ekina: Ketiso amele niki mea da:taeyekeme. Koda: ipika: pa hameke a:ta:ma: homeeke ekima: iki mea da:taala:me. 6 Nikita: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea haloma: ekina: Koda:ma: nikita: Ketiso amele mea tiaota: oli hepeni nane Ketiso amele lu tombuao pitomono la:la:me. 7 Koto hande Koda:ma: pieke hauta: ipikana:ma: pukima: homolo hata: Yesu Ketiso niki pa:ta: ka:la: ekima: wetepena: halo peleme wanda:halima: ipikana:ma: ota: pa hameke a:ta:ma: wopu homo hala:eki nate paeyao handa:tiki pina: piekeme. 8 Ikana:ma: hone tulaaso hamina: Koda:ta: ipikana:ma: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: iki mea da:taala:me. Ikana:ma: ika: piteleme ekina: dia:me. Koda:ma: iki pa:ta: pa kita:la: ekina: loa:me. 9 Ikana:ma: ika: kone ika: pi laapeke na ya:la:me. Ikana:ma: mineleme ekita: ika: piteleme ekina: na minelemeke handa loa:me. 10 Koda:ta: niki wepia hamono la:la: Halie. Ipikana:ma:ta: nikita: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata: epeke haumanu pu hamonoyeke nikita: panake wanda:hali wepia hamono la:la:me. Nikana:ma: kutupiki hau peomonoyeke Koda:ma: amba: kone pota: pilao pa:la:me.

Ketisoma: tapake yaapota: homeke haena: la:la:eki

11 Ikana:ma: hone wilimime. Mo hande Diu haliwekima:ta: ikana:ma: ika: kone alota: nikita: sekemesaisi hau pea haloma: haliwekio la alemepate ikita: Diendaili haliweki mondu wieke pa:ta: kone iki pa:ta: sekemesaisi hau na peleme haliwekio lo halememe. Hande sekemesaisi hau pita:la: ekita: haliwekina: lokena: pita:la: hau pa:ta: loa:me. Koto ekina: Diendaili wanda:halio ikana:ma: amba: hata: pimi ekita: hone wia:pa:peke. 12 Koto pita:ta: ikita: Ketiso teke pa:ta: na hake ika: ta:ta: papate haemekeme. Ikita: Koda:ma: talopu mea haena: la:la: wanda:hali apa:tao na hake tapake ta:ta: wanda:hali haemekeme. Koda:ma: ipika: wanda:hali pa:ta: pimanu la: wiekeeki manuta: iki pa:ta: na leekeme. Ikita: amba: do kenkena: haemeke dina:ta: Koda: amele na hake ipiki pa:ta: epekeeki muluekema: hone na wiki pa hao haemekeme. 13 Koto tupa: pa haemekepate ameta: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata:ta: ika: ta:ta: papate haemeke wanda:hali kone Ketiso ipika: we lopeeke ekina: iki mea a:pa Koda: teke pa:ta: hamina: la:la:me. 14 Ketiso ipikana:ma: kone Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make mea apa:tao homeke tapake wanda:hali hamono la:la: ekima: nika: a:nda: ipikana:ma: peliaowala:me. Mo hande a:nda: tunkula: alu alu pea ta:ta: ta:ta: pea haena: tupele hayeke ekita: Ketiso ipika: lokena: kone londa:la baeyekeme. 15 Ipikana:ma:ta: hande Diu wanda:halina: Lo Pimanu hande tombo tombo wimiki pimanu tonka:na: paeyaeyekeme. Dupieke ekita: mo tapake yaapo pa:ta: tapake homeke hata: panake wanda:hali ipiki yaapo ta:ma:ni pea hata:ta: ipikana:ma: wepia haena: loluekema: piekeme. Kutu pieke ekina: a:nda: peliaowaeyekeme. 16 Ketisota: hande a:ka:tei wape piki tina: homeeke ekima: a:nda: tunkula alu alu pitelemeeki leke tankema: handa:la:eki ipikana:ma: bepolao homaeyekeme. Kutu pieke ekima: make ipikana:ma: mo tapake yaapo pa:ta: tapake homeke apa:tao haena: laata: Koda: pa:ta: paa hatuku epeekeme. 17 Koto ekina: Ketisoma: a:pata: hande a:nda: peliaasa: Pi Seliapo paeyao pa:ta: waleekeme. Diendaili wanda:halio Koda: teke pa:ta: na hake ta:ta: papate hamina: kone iki pa:ta: waleekeme. Diu wanda:halio Koda: teke pa:ta: hamina: kone iki pa:ta: make waleekeme. 18 Ketisoma: peaala: ekima:ta: Diu wanda:hali make Diendaili wanda:hali make niki paeyaoma:ta: homeke Sipitidi meata: Koda: hala: pa:ta: pua:peke ya:la:me.

19 Koto ekina: Diendaili wanda:halio ame ikita: kenke ma:nda: nanema: hao epeleme wanda:hali leke make da ma:nda: wanda:hali leke make na hake ikita: Koda:na: wanda:hali amele ota: ipika: da wanda:hali hata: ipika: tapake wanda:hali kone halememe. 20 Ikita: Koda:ma: a:eta:la: da tupa: halememe. Ipikana:ma: koto da a:etolota: niki aposolo haliweki make potopede haliweki make mea apa:tao pinkimanu tupa: noka:pa:la:me. Kutu pa:la:pate Yesu Ketisota: ota: titina: noka:pa:la: pinki hala:me. 21 Yesu Ketisoma:ta: koto hande da a:eta:la: ti manuta: ipikana:ma: miniki hata:ta: Tekehali ipika: yakopiki da haena:yeke a:eya: tia pula:me. 22 Ikita: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hamina: make mo mandane Ketiso wanda:hali paeyao make mea apa:tao Koda:ma: ikita: ipika: da haena: loluekema: a:eta:la:me. Koto da tukiki pa:ta: Koda: ipika: Sipitidi hao halieke.

3

Poloma: Diendaili wanda:hali epeaaluekema: piekeeki

1 Koto pa:la: ekina: I Poloma:ta: iki Diendaili wanda:hali ika: e pokaowa: ekina: Yesu Ketiso ipika: dipula hali hata:ta: Koda: pa:ta: yeni pu halome. 2 Koda:ma: pa hameke a:ta:ma: homolo hata: Ima: iki epeaanoyeke koto e

I walea:eki ikana:ma: amba: opitolo pelememe. 3 Koda:ma: amba: ipika: a:mbao u hayeke hone peneme yao walolo hata: I pa:ta: la kia:me. Do alo ekita: Ima: amba: wape hosiki pua:me. 4 Ikana:ma: koto wapesiki handa yata:pemeka:na:ta: Ketiso ipika: a:mbao u hala: hone Ima: handoloeki kone ikana:ma: make handilimikie. 5 Amba: hata:ta: koto hande a:mbao u hayeke honeta: haliwekima: na opimikipate ame Koda:ma:ta: ipika: yakopiki aposolo haliweki pa:ta: make potopede haliweki pa:ta: make Sipitidima: peneme yao la kina: la:la:me. 6 Koto hande a:mbao u hayeke honeta: dupae. Hande Pi Seliapo opueleme ekina: Diendaili wanda:hali ikana:ma:ta: Koda:ma: epeaasa: ekimanu Diu wanda:hali amele mandakena: apa:tao mea:peke ya:la:me. Ikana:ma:ta: apa:tao homeke loke tala hata:ta: hande Koda:ma: Yesu Ketisoma: peaena: pi la: wiekeeki ikana:ma: make minelememe.

7 Ima:ta: hande Pi Seliapo walolo e pokaaso ekita: Koda:ma: wele pitolo hata: I pa:ta: kia:me. 8 Koda:na: wanda:hali paeyao titina: haena: Ita: ota: wetepe nane halopate Koda:ma:ta: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: hande Pi Seliapo Ima: walo ponoyeke I pa:ta: kia:me. Hande Pi Seliapo pa:ta:ta: Ketiso ipika: paelo pua:peke na ya:la: hamoko hala:eki pila:me. 9 Kutupa wanda:hali paeyaoma: Koda:ma: a:mbao u hayeke hone peneme yao yaalo pa:la:eki make handena:yeke Ima: walo ponoyeke I pa:ta: kia:me. Hande ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: la:la: Koda:ma:ta: amba: kiaake hatiki epemeke pa:ta: kone ipika: u hayeke hone a:mbao wia hao hayekeme. 10 Do ekina:yeke piekeme. Dupae. Oli hepeni nane haleme enisolo you haliwekima: make wele pita:la: haliwekima: make mo hande siosi wanda:hali handolo hata: Koda: ipika: ta:ta: ta:ta: piki epeke hone wita:la:eki ame do handa hone wina:yeke piekeme. 11 Koda:ma: kutu pieke ekita: ipika: paeya: paapeke na ya:la: hone u hala: ekita: nika: Tekehali Yesu Ketisoma: pina:yeke leekeme. 12 Koto ekina: nikita: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea ipiki pa:ta: hone tulao hata:ta: Koda: hala: pa:ta: kina:pao honda: pambolo pua:pa:peke ya:la:me. 13 Ika: ekina: Ima: do tanda mea pilua: ekita: kota: iki ka:nda:ma: na homa:pa:peke laa Ima: iki honke alome. Iki epeaalo pa:la: ekina: loa:me.

Ketisoma: pukima: homa:la:eki

14 Koto pa:la: ekina: Ima: Apa: pa:ta: tumiki yotuao panda:puniao pilume. 15 Oli hepeni do kenke yaapo pa:ta: haloma: tapake wanda:hali paeyaoma:ta: nika: ota: bikimanu paeyaota: ipiki pa:ta: minoloma:me. 16 Ima: Koda: pa:ta: honke alo ekita: dupae. Ipikita: manda hata: tieke hala: ekina: ipikana:ma: ikita: puki hana: noka:pa honkopu hao hamina:yeke Sipitidi wele tonka:na: kina:yeke honke alome. 17 Kutupa make ikana:ma: hone tulao hamina: Ketisota: ika: puki pa:ta: hao haena:yeke honke alome. Ti pikimanu kenkena: lopa:niaaseme tupa: ikana:ma: make Koda:na: pukima: homa:la:eki pa:ta: ika: pikimanu lopa:niao haota: 18 Koda:na: wanda:hali paeyao amele ikana:ma: Ketiso ipika: pukima: homa:la:eki tombomanu wala:la: ekita: petipeke make hokulu make manda make oto nane make handoemena:yeke Ima: yeni pitolome. 19 Ketiso ipika: pukima: homa:la: ekita: hando paeyaapeke na ya:la:eki kone ikana:ma: handemeka:na:ta: epelieke. Kutupa mo hande epeke epeke ale paeyao Koda: ipiki pa:ta: tumbulu bao hala:eki kone iki pa:ta: make tumbulu bao halieke.

20 Koda:ma: nika: puki pa:ta: pita:ta: wele pu tiaaso hata:ta: nikana:ma: honke lolo poloma:eki paeyao make nikana:ma: hone ulu poloma:eki paeyao make ota: paeyao ta:pao ipikana:ma: lu ankulao hata: peaapeke ya:la:me. 21 Kutupiki Koda:ta: siosi wanda:hali paeyaoma: Yesu Ketiso yaapo ta:ma:ni pea hata:ta: ipika: biki nate paeyao mea a:meiyatiki pa pulu pulu hamana: pea:pa:peke aleo. Kutu pina:e.

4

Ketiso wanda:halita: Ketisona: loke kone

1 Ita: Poloma: Tekehalina: e pokaaso ekita: dipula pita: kone iki pa:ta: hone wotu witolo hata: doeki alome. Koda:ma: wi la:la: ekina: iki do tupa: tikitiki yao hapa:peke. 2 Homu pea yopu hata:ta: hoto paeyao handeteke hatiki pea:pa:peke. Ika: kone tamba: mu alu alu pilimi ekima:ta: ika: pukima: homelemeeki peneme yao wala:pa:peke. 3 Mo hande Sipitidima: homeke tupa: halemeeki wala:la: ekita: hoeyaapa:na: ika: kone a:nda: pelia hata: handeteke hapa:peke. 4 Loke homeke kone halememe. Kutupa Sipitidi make homeke hala:me. Koda:ma: iki wi la:la: ekina: homeke kone handeteke halememe. 5 Tekehali homeke make hone tulaasoma:eki homeke make bapitaisi pita:la:eki make homekee. 6 Kutupa Koda: make homeke hata: niki paeyaona: Apa: Tekehali hata: ala:ta: ala:ta: paeyao tukiki pa:ta: hata: hau paeyao pa:ta: ipikana:ma: peao hala:me.

7 Ketisoma: ula: hone tupa: niki paeyao pa:ta: ta:ta: ta:ta: pikieki amba: ka:la:me. 8 Mo Baibolo bukama: ala: tupa:

Ota: oli manda a:meiya pulu hata: ipiki amele dipula haliweki wopu hatuku puata: wanda:hali pa:ta: hala:la: ekimanu haleekeme la:la:me.

9 Kutupa hande ipikita: manda a:meiya peeke ekita: eki puluekema: piekepe. Doeki pa:ta: ala:me. Titina: amba:la ipiki hola:pa:niao do kenke tukiki nane oto pa:ta: leke hola:pa:niaeyekeme. 10 Kutupa hande hola:pa:niaeyeke hali kone ota: oli manda hepeni pa:ta: a:meiya puata: oli ya kenke yaapo ipika: hala: ekima: tumbaaluekema: peekeme. 11 Ipikana:ma: kone wanda:hali pa:ta: hala:la: alemanu dupa haleekeme. Mandaneeki aposolo haliweki haena: laata: mandaneeki hande Pi Seliapo wala:la: haliweki haena: laata: mandaneeki Koda:na: pi la: mea hala:la: haliweki haena: laata: mandaneeki pasida haliweki make disa haliweki make haena: la:la:me. 12 Kutupieke ekima: Koda:na: wanda:hali paeyao ana:na: kone hata: ipika: e pokaena:yeke piekeme. Kutu pita:la: ekima: Ketiso tapake wanda:halita: daeya: tia pena:yeke pa:la:me. 13 Kutu pa:la: ekima: niki paeyao homeke tupa: hata:ta: hone tulaasoma:eki make homeke kone Koda: ipika: Eiyeke handoloma:eki make homekeeki kone handulumeke. Kutu puma:ka:na:ta: nikita: keileke haliweki hata: Ketiso hala: tupa: kone halumeke. 14 Koto tupa: haoma:ka:na:ta: nikita: weki wandikisunu leke na halumeke. Hande poma: dawala mea pominolo pita:la: tupa: mandane yayapiki pi aleme haliwekima: ika: ta:ta: piki pi make ika: hone wia makeaaseme ekimanu make wanda:hali walolo hata: hao hoeyaena: alememe. 15 Koto ekita: ana: na pa:la:me. Nikana:ma:ta: pukima: homolo hata: ota: pimanu lomana:e. Kutu puma:ka:na:ta: ota: hau pitolo hata: Yesu amele mandakena: halumeke. Ipikita: nika: you hata: tieke hala:me. 16 Kutupa nika: lokena: kiki anke paeyao ipiki pa:ta: tunaaloma:me. Mo lokena: hala: alemanu paeyao tuna tuna pea ika: kaukata pea:peke ekimanu pitolo hata: hande loke paeyao daeya tia pulu hata: ipika: kone pukima: homolo epeke tupa: daeta:la:me.

Ketiso pa:ta: panakeeki mina:la:eki

17 Koto ekina: Tekehalina: bikina: Ima: iki pa:ta: do pi tieke wotu alome. Hande pi na miki wanda:hali haleme tupa: na hapa:peke. 18 Mo wanda:halima:ta: ika: hone witeleme ekita: timba: la:pa pulu hata: epeke hone ma:nda: na witelememe. Ikita: hone na wiki kiaaso hata: na mineleme ekima: Koda:na: da:taasa: ekita: na handelememe. 19 Kutu piteleme wanda:halima:ta: yaala:ma: na homeke hoke ekimanu puluekema: taapolo hata: pamba: na piki haumanu pitolo hata: paa putia pulimime.

20 Ikana:ma: Ketiso hau sukulu pitolo hamina:ta: koto hau manuta: ma:nda:ma: iki pa:ta: na waleekeme. 21 Yaka honema:ta: do hande Yesuna: hau ota: ekimanu waleeke ekita: amba: opitolo pelememe. 22 Do ota:eki manuta: dupae. Ika: amba: hata: pimi hau teketa: ota: baapa:peke. Koto ekima:ta: iki hao hoeyaaso hata: mo hande amba: hau teketa: ipika: makeaasa: hone pa:la: haumanu pu tiaaso hata: ipiki kone hao hoeyaaso make iki make hao hoeyaatiki piekeme. 23 Koto ekina: panake hone witolo hata: 24 hande panake hau teke mea:pa:peke. Koda:ma: do hande panake hau teke wepa:leke handa do panake hau teketa: Koda:na: hau kone ana: pa:la:me. Mo hande panake hau tekema: hali ma:nda: pa:ta: pita: mo halita: tikitiki yao hata: yakopiki hau piki hali haena: lelieke.

25 Koto ekina: yayapiki pi ala:eki paapa:peke. Nikita: Ketiso ipika: lokena: tunao homekeeki yolo hata: nika: kame pa:ta: ota: pi la:tiki pulumeke. 26 Kutupa make mineke pankemeka:na:ta: kota: pa hoke hau pilimina: yopu handeteke hapa:peke. Nate pambolo haena: mineke panka:la:eki na pitina: lapa:peke. 27 Sadanina: pota: ma:nda: na pilaapa:peke. 28 Pake nala: halima: koto hau na piki pa e poka:peke ya:la:me. Ipika: kikima: e epeke tupa: pokolo hata: ala:ta: ma:nda: dia:ya:la: wanda:hali pa:ta: mandaneeki haluekema: hone wina:yeke loa:me. 29 Hoke pi homeke a:nda: ika: kakema: na leke wanda:hali epeaalo peleme pimanu lapa:peke. Kutupa ika: pita: wanda:halima: opitolo hata: Koda: ipika: pa a:ta:ma: homa:la:eki mina:yeke loa:me. 30 Koda: ipika: Holi Sipitidi make ka:nda:ma: na homaapa:peke. Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: iki ota: ka:la:pa: tapaaluekema: ipikana:ma: mo Holi Sipitidi pitaala: ekima: tombo amba: wiaala:me. 31 Ikana:ma: honema: yawa:la:eki make titipu pikieki kuta kone a:mina:la:eki make mineke panka:la:eki make tandapiki pi alemeeki make pi la la pitelemeeki make do hande hoke hone witeleme ekimanu paeyo baota: 32 iki paeyao homu pea hata: ika: kone pukima: homa: alu alu peata: Koda:ma:ta: Ketisoma: peaala: ekina: hone witolo hata: ika: hoke haumanu pa paeyaala: ekina: ikana:ma: make ika:eki kone pa peaa alu alu pea:pa:peke.

5

Paa pu hala: alena: hala:eki

1 Koto ekina: ikita: Koda: ipika: hone pa:la: weki wandiki kone hata: Koda:na: pita:la: hau kone pea:pa:peke. 2 Hande Ketisoma: niki pa:ta: pukima: homa:la: tupa: ikana:ma: make pukima: homa hapa:peke. Ipikana:ma: Koda: ta:na:ma: homaaso hata: ma:na: lia halo haemeke tupa: totopo piki ale leke ipika: da:ta:la:eki kone nika:eki halawaeyekeme.

3 Kutupa make iki Koda:na: wanda:hali hata: loke hoeyaasa: haumanu make na tiaake haumanu make pasa:tei pita:la: haumanu make kutu pikieki manuna: pi ma:nda: a:nda: na hotia:pa:peke. 4 Keke pi make popeke na piki pi make hone na wiki pa pi alemeeki make ota: na leke Koda: pa:ta: keiyae pimanu la:tiki pea:pa:peke. 5 Do wape pa:la: ekita: Ota:ekie hone wia:pa:peke. Hali epima: loke hoeyaasa:eki make na tiaake hau pita:la:eki make pasa:tei hau pita:la:eki make (mo pasa:tei hau pita:la: ekita: hande toopima: wepia ula: ale pa:ta: yeni hau pita:la: ekima: kone handa:la:me) kutupiki hau pita:la: halita: Koda: Ketiso yaapona: Kilu Tombuao Hala: ekina: ota: pua:peke na ya:la:me.

6 Ma:nda:ma: hone na wiki pimanu alo hata: iki makeaapa:na: wotu handeteke hapa:peke. Koda:na: pi na opitolo hata: hande hoke haumanu pu haleme wanda:hali pa:ta: Koda: ipika: mineke panka:la:eki mo wanda:hali pa:ta: yapilieke. 7 Koto ekina: kutupiki wanda:hali amẹlẹ ta:ma:ni pea na

hapa:peke. 8 Amba: titina: ikita: timba: la:pa peeke pa:ta: haemepate ameta: Tekehalina: wanda:hali haleme ekina: pa̱a̱ pita:la:eki tukiki pa:ta: haleme wanda:hali ana:na: hapa:peke. 9 Mo hande pa̱a̱ pita:la: ekima: peaasa: hau manuta: dupae. Epeke hau pita:la: ekimanu make tikitiki hau pita:la: ekimanu make ota: hau pita:la: ekimanu make peaasa:me. 10 Tekehali ta:na:ma: homaalo pelemeeki puluekema: weiya pea:pa:peke. 11 Mo timba: lo pamba:la: pa:ta: hata: napeke na wita:la: alema: handeke haumanu pu haleme wanda:hali ame̱le̱ na ta:ma:ni pea na hake kutupiki haumanu mo hande pa̱a̱ peaasa: ekima: kone peneme yaena: lapa:peke. 12 Ika: a:mbao pitelemeeki manuta: wanda:hali yaala:ma: homaapa:na: pi hotia:pa:peke na ya:la:me. 13 Hau paeyao pita:la: ekita: mo hande pa̱a̱ pita:la: ekima: peneme yao walea:ka:na:ta: pita:la:eki teke handa:peke ya:la:me. 14 Kutupa mo hande pa̱a̱ pita:la: ekima: peneme yaasa:eki manuta: pa̱a̱ pita:la:eki kone yelieke. Koto ekina: wape dupa pa:la:me.

U peile halio. A̱i tiae. Homa:la:eki mina:pa:lao tiaeka:na:ta: Ketisoma: neke pa̱a̱ pealieke wape pa:la:me.

15 Koto ekina: epeke tupa: haluekema: wotu handeteke hata: hone na wiki haliweki leke na hake hone wotu witolo hata: hapa:peke. 16 Nate ma:nda: pa na mina:pa:laake nate paeyao wotu weiya handa:tiki pia:pa:peke. Ame do nate manuna:ta: hokeeki wotu pitelemeke handa loa:me. 17 Koto ekina: hone na wiki haliweki leke na hake hone wia Tekehalina: hone pa:la:eki handuluekema: pea:pa:peke. 18 Kutupa hoke ikali naa keaasa: ekima: iki hoeyaapa:na: kotoeki na piki Koda:na: Holi Sipitidima: iki tumbaatiki pita:la:eki muemena: ota: pea:pa:peke. 19 Kutupa ika: yankeketiti ame̱le̱ epeke pimanu alo hata: la:tiki pea:pa:peke. Kutupa make mo Baibolona: emeli buka ula: emelimanu make Tekehalina: pi laaso hata: ika: pukima: ta:na:ma: homolo hata: la:tiki pea:pa:peke. 20 Tekehali Yesu Ketisona: bikina: ala:ta: ala:ta: paeyao kita:la: ekina: hoto paeyao nika: Apa: Koda: pa:ta: keiyae pi la:tiki pea:pa:peke.

Hali pa:la: wanda:weki pita: wanda: ma:la: haliweki yaapona:eki

21 Ikana:ma: Ketiso pa:ta: paala:ma: homa haleme ekina: ika: kone homu pu alu alu pea hapa:peke. 22 Wanda:wekio hande ika: Tekehali pa:ta: homu pea haleme tupa: ika: haliki titi pa:ta: make homu pea hapa:peke. 23 Ketisota: hande siosi wanda:halina: you hali pa:la: tupa: halima: ipika: weteke make koto tupa: handeteke hala:me. Kutupa Ketisoma: mo siosi wanda:halita: ipika: loke tupa: haena: laa niki mea Da:taasa: Hali hala:me. 24 Koto ekina: hande siosi wanda:halima: Ketiso pa:ta: homu pea haleme tupa: wanda:wekima: make ika: haliki titi pa:ta: homu pea hapa:peke ya:la:me.

25 Haliwekio Ketisoma: ipika: siosi wanda:hali pa:ta: pukima: homolo hata: ipika: da:ta:la:eki kone alupaeyeke tupa: ikana:ma: make ika: wanda:weki pa:ta: pukima: homolo hata: hapa:peke. 26 Dupieke ekima: Ketisoma: hande ipika: siosi wanda:hali pima: make ikalima: make wamo peata: Koda:na:eki kone tombo waleekeme. 27 Hande siosi wanda:halita: ipika:eki mea haena: loluekema:ta: wamo pea epeao hakepiki wanda:hali haena: laata: hokeeki na ta̱la̱ake eki a:nda: na piki wanda:hali kone haena: loluekema: dupiekeme. 28 Haliwekima:ta: ika: loke pa:ta: kone hone u haleme tupa: ika: wanda:weki pa:ta: make hone u hapa:peke. Hali epima: ipika: wanda: pa:ta: hone wotu u haya:ka:na:ta: ipiki kone hone wotu wita:la:me. 29-30 Hali ma:nda:ma: ipika: loke pa:ta: kone kiaaso hata: hone na wiki hau pea:peke na ya:la:me. Dia:me. Ipika: loke ipika: kone handeteke hata: punilieke. Koto tupa: kone Ketisoma: make nikita: ipika: loke tupa: hamonmono ipikana:ma: ipika: siosi

wanda:hali puna:la:me. 31 Mo Baibolo bukama: la:la: tupa: Koto ekina: hali
ma:nda:ma: ateke inkiki mina:pa:lao ipika: wanda: yaapo apa:tao hata: ipiliki
yaapota: homeke kone halipipikie la:la:me. 32 Do pi tieketa: Baibolo bukama:
la kita:la:me. Kutupa yaka honema:ta: Ketiso make ipika: siosi wanda:hali
amẹlẹ hala: ekina: la:la:me hone witolopate pa 33 iki pa:ta: make la:la:me
laa hone witolome. Koto ekina: haliwekio ikana:ma: ika: loke pa:ta: kone
hone witeleme tupa: ika: wanda:weki pa:ta: make hone wia:pa:peke. Kutupa
wanda:wekima: make ika: haliki titi pa:ta: homu pea hapa:peke.

6

Weki wandiki make ateke inkikina: pi la:la:eki

1 Weki wandikio. Tekehalima: waleeke handa ika: apa: ama: yaapona: pi na
tunkuliki opua:tiki pea:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: tikitiki hau pu halimikie.
2 Hande Naka: ama: apa: yaapo pa:ta: homu pea hapeke laa la: wieke pita:
Koda:ma: titina: la: wiekeeki make apa:tao dupa leekeme. 3 Kutu pika:na:ta:
neketa: epeke tupa: koto kenkena: hao hata: naka: bapimanu wotu yopuao
halipikie.

4 Ateke titima: make ika: weki wandikima: mineke pankena: su na tiaake
Ketiso hau pitolo hata: wala:la:eki make tikitiki yaasa:eki make pea:pa:peke.

E pa hameke pokaasa: haliweki make handeteke hala: haliweki make

5 E pa hameke pokaaseme haliwekio ika: handeteke haleme haliwekina:
pi paala:ma: homolo hata: opua:pa:peke. Makeaasa: hau na piki Keti-
sona: e pokaaseme tupa: opua pea:pa:peke. 6 Handeteke hala: haliweki
ta:na:ma: homaaluekema: mo haliwekina: leke popelekema: hata: homeke
na piki Ketisona: e pokaaseme haliweki hata: Koda: ipika: hone pa:la: hau
puluekema: honkopu hao pea:pa:peke. 7 Koto ekina: ikana:ma:ta: kenke
haliwekina: e pa hameke pokaasoma:me hone na wiki Tekehalina: e kone
pokaasoma:me hone wia ta:na:ma: homolo hata: pokaapa:peke. 8 Doeki
make hone wia:pa:peke. Tekehalima: epeke tupa: e pokaaseme haliweki
paeyao pa:ta: yenki epekeeki halieke. Ma:nda:na: e pa hameke pokaaseme
haliweki pa:ta: make ika: e kone pokeleme haliweki pa:ta: make epeke yenki
milimikie.

9 Handeteke haleme haliwekio ikana:ma: make ika: e pokaaseme haliweki
pa:ta: paala: tiaake pi na leke epeke tupa: hapa:peke. Doeki hone wia:pa:peke.
Iki make ika: e pokaaseme haliweki make ika: Tekehali tieke homeke kone
hepeni nane hala:me. Kutupa ipikana:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: homeke
hone u hala:me.

Koda:ma: kita:la: alemanu nika: lokena: pambaamana:e

10 Pi paetolo hata: dupa alome. Ikana:ma: Tekehali ta:ma:ni pea hata: ipika:
wele pita:la:eki meata: honkopu hao hapa:peke. 11 Sadanima: iki makeaasa:
ekimanu ikana:ma: dạọla hata: bepolaluekema:ta: ika: loke a:mbaamena: mo
Koda:ma: kita:la: alemanu paeyao mea pambaapa:peke. 12 Do ekina:yeke
loa:me. Nikana:ma: kenke haliweki pa:ta: a:nda: na litoloma:pate oli ya
nanema: haleme hoke temokomanu amẹlẹ make do timba: lo pamba:la:
ekina: you hali amẹlẹ make teke hali pa:ta:manu make mo wele pita:la:eki
pa:ta:manu make a:nda: litoloma:me. 13 Koto ekina: Koda:ma: ika: loke
a:mbaamena: kita:la: alemanu ame kone mea pambao hapa:peke. Kutupa
hande hoke natemanu ipilie dina:ta: ika: a:nda: tunkuliki haliwekima: iki
hoeyaaluekema: limi ala:ta: ikana:ma: ana:na: a:mbao hata: tombona: opolo
puata: ika: halimi alena: kone pa tiao hao halimikie.

14 Koto ekina: tiao hata: tikitiki yao hapa:peke. Ika: hako yameleme ekita:
ota: hau pita:la:eki yama:pa:peke. Ika: hakoko a:mbaasa: hanka:ta: tikitiki
hau pita:la: ekima: a:mbaapa:peke. 15 Kutupa ika: anke dake pambaaseme
ekita: hande Koda:ma: ika: a:nda: peliaasa: Pi Seliapota: ai la haluekema:
tikitiki yaasa:eki pambaapa:peke. 16 Hanka:ta: hoto paeyao mina pominolo
hata: hone tulaasa:eki mina pomua:pa:peke. Kotoeki mina: hata:ta: mo hoke
Sadanima: ipika: ti tala: a:ndelimanu pila:la: ekita: ana:na: a:mbaalimikie.
17 Kutupa ika: a:nda: you aka:ta: Koda:na: da:taasa:eki kone pambaapa:peke.
Kutupa make mo Sipitidi kita:la: kepeteta: pa mo Koda:na: pimanu kone mea
miniki hao hapa:peke. 18 Do haumanu paeyaota: Koda:ma: tamba: mina:yeke
pitolo hata: yeni pea:tiki pu hapa:peke. Koto mo Sipitidima: walolo haena:
hoto paeyao yeni pea:pa:peke. Koto ekina: wotu handeteke hata: soka:la:ma:
na homeke Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: hone witolo hata: hoto paeyao
yeni pea:tiki pu hapa:peke. 19 Kutupa yaka biki make yeni pitolo hata: Koda:
pa:ta: hala:tiki pea:pa:peke. Ima:ta: tikitiki yao hata: mo hande Pi Seliapo
a:mbao ula: ekimanu handa: wia honkopu hao wala:tiki pionoyeke Koda:ma:
kotoeki kina: yeni pea:tiki pea:pa:peke. 20 Ita: dipula pita: kone mo hande
Koda:na: Pi Seliapo wala:tiki pitolo halie. Koto ekina: do Pi Seliapo honkopu
hao walonoyeke yeni pea:tiki pea:pa:peke.

Paeyaasota: mo pelia:pa:pekee la:la:eki

21 Nika: kame hande Tekehalina: e epeke tupa: pokaasa: hali Tikikasima:ta:
I haloeki make Ima: pitoloeki iki pa:ta: la kilieke. 22 Ika: puki hana:
noka:paaluekema: nikana:ma: pitoloma: ekimanu paeyao ipikana:ma: iki la
kina:yeke Tikikasi iki pa:ta: ta tapaaso handa:pe.

23 Nika: Apa: Koda:ma: make Tekehali Yesu Ketisoma: make iki pa:ta:
puki lopa:niaasa:eki make pukima: homa:la:eki make hone tulaasa:eki
tonka:na: kia:ka:na:ta: epelieke. 24 Kutupa Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hoto
paeyao pukima: homo haleme wanda:hali pa:ta: Koda:ma: ipika: pa a:ta:ma:
homa:la:eki kia:ka:na:ta: epelieke.

Poloma: Pilipai Siosi pa:ta: tapaeyeke wapee

1 I Polo make Timodi dikana:ma: Yesu Ketisona: e pokaaso hata: mo Pilipai
nane haleme Koda:na: wanda:hali ika: siosi you haliweki pa:ta: make ika:
dikoni haliweki pa:ta: make iki Yesu Ketiso pa:ta: haleme wanda:hali paeyao
pa:ta: do wape pea tapaasopa:me. 2 Nika: Apa: Koda: pita: nika: Tekehali Yesu
Ketiso yaapoma: iki pa:ta: mo a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make mo
puki lopa:niaasa:eki make kina:e.

Poloma: yeni peaeyekeeki

3 Iki hone u moneaaso pita:ma: paeyaota: Ima: Koda: pa:ta: ikina: keiyae pi
la:tiki pu halome. 4 Kutupa ikina: Koda: pa:ta: Ima: yeni peaaso pita:ma:ta:
ta:na: pita: hata: peatiki pu halome. 5 Pa ekipeke mo amba: hande titi
panake pa:ta: kone kini pea a:pa ame do natena: Ima: mo Koda:na: Pi Seliapo
walono ikana:ma: I tamba: mimi hau manuna: hone witolo hata: loa:me.
6 Koto ekina: Koda:ma: iki pa:ta: kini pia: eta: Yesu Ketiso ipilie natena:
poko paeyaaluekema: ota: pa pokolo ombu halieke hone ulume. Koto pa:la:
ekina:ta: ya pukima: iki pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: iki hone u halome.
7 Koto ta:na:ma: homolo ekita: ota: a:pa:la:me. Do Koda:ma: ka:leke pokolo
e seliapota: iki amele mandakena: apa:tao pokoloma:me. Ame do I dipula
pilu pita:ma: make amba: pa pomu haowa: pita:ma: make Ima: mo Koda:na:
Pi Seliapota: honkopu haena: loluekema: ya pima: a:nda: litolo hombo peao
halo ekita: iki amele apa:tao hata: pu haloma:me. 8 Yesuma: wanda:hali pa:ta:
pukima: homa:la: tupa: kone iki pa:ta: Ima: make mandake tupa: pukima:
homolo hata: iki amele a:pa haowee hone u halome. Ima: do alo pita: ota:
pi aloeki Koda:ma: handa:la:me.

9-10 Ima: iki pa:ta: dupiki yeni peao halome. Mo yeni peao halo
ekita: ikana:ma: ota: epeke titina: hau maleke lia:peke ya:la: ika: pukima:
homa:la:eki make ika: ota:eki homeke hone wita:la:eki make ika: honema:
teli pita:la:eki make mandakena: daeyolo daeyolo ombu haena: Ima: do yeni
peaasome. Koto haumanu iki tukiki pa:ta: daeya:ka:na:ta: mo Ketiso ipilie
natena: ikita: haumanu na pu hoeyao aleta: na piki wanda:hali halimikie.
11 Kutu pilie ekima:ta: ika: halemeeki tukiki pa:ta:ta: mo Yesu Ketiso home-
kema: puemena: lapeke ya:la: hau manuma: iki tukiki pa:ta: tumbaalieke. Iki
tumbaeya:ka:na:ta: kota: koto hauma:ta: Koda:na: pi lao yeiya: laalieke.

*Mo Polona: dipula pitieke ekima:ta: Koda:na: Pi Seliapo kende tupa: wina:
leekeeki*

12 Ya Ketiso yankeke tonuo Ima: ya hone pa:la: ekita: iki paeyaoma: mo
hande I pa:ta: a:pa pia: ekimanu hone uemena:e. Koto hande hau manuma:ta:
mo Koda:na: Pi Seliapo sa:sa: na pita:la:pate ota: kende tupa: wina: ala:me.
13 Koto ekima:ta: mo hande Sisana: da handeteke haleme a:ndeli miniki
haliweki paeyaoma: make pa do haleme wanda:halima: make Ima: Ketisona:
e pokaaso hali halo ekina: dipula mea pitalemeke handelememe. 14 Koto mo
Ketiso yankeke tonu anekema:ta: mo Tekehali hone wotu tulaena: ya dipula
pilu ekima:ta: iki wele peaala:me. Koto ekima:ta: ikana:ma: hoto paeyao
paala:ma: na homeke pipita: pa pua hata: pi wala:tiki pu halememe.

15 Koto pa:la:pate mo mandane ape ape lo haleme haliwekima:ta: I pa:ta:
honditi pitolo hata: Ketisona: pi walo halememe. Pateta: pa mo mandane
haliweki ma:nda:ma:ta: epeke hone witolo hata: walo halememe. 16 Ame
do loa: haliwekima:ta: mo Pi Seliapota: honkopu haena: loluekema: mo
pima: a:nda: litolo hombo peao hala: hauta: Koda:ma: I pa:ta: ka:la:me hone

wilimime. Koto ekina: I̲ pa:ta: pukima: homolo hata: mo pi walo halememe.
17 Mo hande amba: titina: loa: haliwekima:ta: Ketisona: bikina: epeke hone
na wiki pa ika: biki homeke daeyaluekema: yeke pi walo halememe. Ika:
honema:ta: I̲ma: do dipula pita: ka:nda: mandaneeki mina:e laa pi walo
halememe. 18 Koto pa:la:pateta: Ketisona: pita: pia:peke ya:la: pota: ula: tupa:
waleme ekina:ta: I̲ma: ta:na:ma: homolome. Epeke hone witolo pia:ka:na:
make o epeke hone na witolo pia:ka:na: make a:pa:la:me. Pina:e. Kutupa I̲ma:
ta:na:ma: homolo ombu halueke.

Pa ekia:nda: epea:ka:na:ta: Ketisona: e poka:peke ekina: waleke wilieke

19 Pa ekipeke mo ikana:ma: yeni peao halemeke mo Yesu Ketisona:
temokoma: I̲ tamba: mina:la: ekina: make I̲ta: dipula da mina:pa:lao pomu
halueke hone ulume. 20 Ya peawee laa hone tieke pa:la: ekita: mo I̲ma:
pokono Koda:ma: ka:la: eta: ota: na mina:pa:laake nate paeyao make ota:
ame do dipula pilu pita: make ota: pipita: pa pua hapeke yelieke la alome.
Kutaata: I̲ homoa:ka:na: make o pa hao haoa:ka:na: make ya halo hau
paeyaoma: mo Ketiso yeiya: lao halueke. 21 Pa hao haoa:ka:na:ta: Ketisona: e
pokaapeke ekina: waleke wiliepate homono lemeka:na:ta: pa mo haka:ta:pao
wiala:eki mulueke. 22 Koto pa:la:pate pa ya hao halue ekima:ta: mo epeke
e mandaneeki pia:peke ya:ka:na:ta: kota: I̲ma:ta: handoeki ma̲leke lua:pe
mone mata:la:me. 23 Ale yaapoma: yola: alu pita:la:me. Do kenkena: haloeki
mina:pa:lao Ketiso yaapo pua hapeketa: hone wotu pa:la:me. Kutupa make
do polueke alo ekita: I̲ pa:ta:ta: ota: epekeeki ya:la:pate 24 I̲ma: iki tamba:
muluekema: pa hao halo ekita: ota: tumiki haue. 25 I̲ma: ota: koto hone
witolo hata: pa hao halueke hone witolome. Ika: Koda: pa:ta: ta:na:ma: homo
hone tulaalemeeki daeyao honkopu hao hamena: tamba: muluekema: I̲ta:
iki ame̲le̲ paa halueke. 26 Koto ekina: I̲ mo iki ame̲le̲ a:pa haluma: ekima:ta:
ikana:ma: Ketisona: biki yeiya: laasemeeki daeyaena: lelieke.

A:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta: paala:ma: na homa:pa:pekeeki

27 Ketisona: Pi Seliapoma: puemena: wala:la: tupa: pu haleme hauta: ota:
tumiki haue. Kutu pilimipate I̲ epoa:ka:na: make o pa ika: pilimi hauna:
pi lalimieki opua:ka:na: make kota: ikita: taka:lao haemeka:ta:me hone
ulueke. Kutupa mo wanda:halima: Ketisona: Pi Seliapo pa:ta: hone tulaena:
ikana:ma: ota: homeke hone wia hata: tamba: mualualu pu haemeka:ta:me
hone ulueke. 28 Ikana:ma: ika: a:nda: tunkuliki wanda:halita: paala:ma: na
homeke hoto paeyao aela: bao hapa:peke. Ika: aela: baalo peleme ekita:
mo a:nda: tunkuliki wanda:hali pa:ta: pate hauma: wala:la:eki yelieke. Koto
pate hau handolota: ikana:ma: mo iki Ketiso wanda:halima: iki ota: bepolaal-
imikie hone wilimikie. Koda:ma: ka:la: wele homekema: bepolao halimikie.
29 Ikana:ma: Ketisona: e pokawamena: yeke Koda:ma: iki pa:ta: epeke waleke
ka:la:me. Do e pokawaluekema: pa ika: hone tulaaso ombu halo peleme
ekima: dia: ya:la:pate pa Ketiso ipika: hauna: ka:nda: make meawaso ombu
halimi ekima: tonka:na: ipika: e pokalimikie. 30 Ameta: ikana:ma: I̲ ame̲le̲
mandakena: ta:ma:ni pea mo a:nda: lita:la: ekina: tunao hapa:peke ya:la:me.
Mo amba: hande pueke handeme a:nda: kone alome. Kutupa ikana:ma: ame
mo opiteleme a:nda:ta: koto mandake a:nda: kone pa pu halome.

2

Homu pu alualu pia:pekeeki

1 Ika: Ketiso pa:ta: haleme ekita: iki honkopu hamena: la:la:pe o ipika:
pukima: homa:la: ekima:ta: ika: hone bamena: la:la:pe o ikana:ma: mo Holi
Sipitidi ame̲le̲ ta:ma:ni pea halemepe o ika: kone pukima: homolo epeke hau

pu alualu pelemepe. 2 Kutu pu haleme ekina:ta: kota: ika: hone mandake wilimieki tekena: make ika: mandake pukima: homa: alualu peleme ekina: make ika: mandake hone peleme ekina: make ika: homeke hone wilimi ekina: make kotoeki paeyaoma: I ta:na: wopu homa: tiaamena: iki sutiaasome. 3 Kutupa make naka: honumake homeke hone witolo o honumake hau o handaena: hau ma:nda: na pea:pa:peke. Kotoeki na pikita: iki paeyao homu pu alualu pea hata: ma:nda: pa:ta: ika: hauma:ta: nika: hau lombei pa:la:me laa hone u hapa:peke. 4 Koto ekina:ta: pa naka:eki homeke hone witolo ma:nda:na: ekita: naka: leke tankema: na handeke wopu hone wia handeteke ha alualu pea:pa:peke.

Ketisoma: homu pea hayeke ekima: Koda:ma: ipika: yeiya: laeyekeeki

5 Ika: honema: pu haleme hau manuta: mo hande Yesu Ketiso ipika: honema: pu hayeke hau leke kone pia:pa:peke alee.

6 Yesuma:ta: ipika: ateke Koda:na: hau leke kone pu hayekepate pa ipikana:ma: Ya Apa: tupa: hapeke ekita: ya welema: pa:ta:la: mulueke hone na wiekeme.

7 Koto hau na pikita: ipika: honema: hone pieke ekina: hata: hande Apa: tupa: hapeke ekita: pa wina: kone do kenkena: ma:nda:na: e pokaaso halina: hau leke miekeme. Kutupa ipikita: kenke hali leke a:paata: kenke hali tupa: hayekeme.

8 Kutupa ipikana:ma: ipiki kone homu pea hata: mo homolo polo pieke ekina: na kiake mea homeekeme. Hande ipikana:ma: a:ka:tei wapepiki tina: homeeke ekina: loa:me.

9 Koto haumanu piekeeki tekena:ta: Koda:ma: Yesuta: ota: paeyaona: titina: hali haena: mea a:meiyao ota: biki paeyao lombeipiki biki kone haleekeme.

10 Koto ekina:ta: Yesu yeiya: laaluekema:ta: hepeni nane haleme ale manuma: make do kenke nane haleme ale manuma: make o kenke oto nane haleme ale manuma: make kotoeki paeyaoma:ta: ipiki pa:ta: tumiki yotu hao panda: pilimikie.

11 Kutupa mo Ateke hala: Koda:na: biki yeiya: laaluekema: iki paeyaoma: paeyao opina: peneme yaaso hata: Yesu Ketiso ipiki homeketa: ota: Tekehalie laa lelimikie.

Do kenkena: paą peaasa: wanda:hali

12 Ya yankeke tonuo. Hande Ima: iki amęlę mandake haoma: pita:ma:ta: ya kakena: homo haeme ekita: epea:pate ameta: I iki amęlę na halo dina: ya kakena: pa homo halimi ekita: kota: koto ekita: ota: titina: haue. Ika: Ketiso haleme ekita: paala:ma: make pututuma: homolo hata: pu paeyaaluekema: hone wopu u hapa:peke. 13 Kota: pa ekipeke Koda:ma:ta: ikana:ma: ipika: hone pa:la: hau pulu pa:la:eki peawaluekema: ika: hone pina:yeke ika: tukiki pa:ta: e pokolo ombu hala:me. 14-15 Do kenkena: hoihoi piki hoke hau pu haleme wanda:hali tukiki pa:ta: hata: ikita: hoke haumanu na talo yako pea Koda:na: tikitiki piki wekiwandiki haluekema:ta: ika: hau paeyaona: la la pu ape ape na leke hao hapa:peke. Mo hande hoihoi piki wanda:hali pa:ta: mo hande deto hala: pi la halolo hata:ta: ikita: oli hande hombulanka: to hala: tupa: hapa:peke alee. 16 Koto hau a:nda: pimikina:ta: kota: Ima: ikina: Ketisona: paa epolo pa:la: natena: ya paleke na hake halo polo ekina: teke wilieke. Kota: pa ekipeke ikana:ma: koto peleme ekima:ta: ya pokoa: eta: pa hameke e na pokea: ya:ka:ta:me lolo pelemeeki walieke.

17 Koda: pa:ta: lia halo haemeke tupa: ikana:ma: make ika: Koda: pa:ta: hone tulaleme ekima:ta: koto tupa: kone pu halememe. Koto pu halemeeki mandaata: eki a:nda: pitolo ya we holaemeka:na:ta: kota: ta:na:ma: homolome.

Pina:e. Koto ekina:ta: Ima: iki amele mandakena: ta:na:ma: homoloma:me.
18 Ikana:ma: make koto tupa: ta:na:ma: homolo hata: I amele mandakena:
ta:na:ma: homa:pa:peke.

Timodi tapaalo piekeeki

19 Ika: pimanu a:pa moka:lalieeki opitolo hata: I sa:sa: peaena: mo Tekehali Yesu ipika: hone pa:lekeya:ka:na:ta: kota: hosiki hao Timodi iki pa:ta: tapaaluekema: hone witolome. 20-21 Mandane wanda:hali paeyaoma:ta: ika: honumake honumake hone homeke u halemepate pa mo Yesu Ketisoma: pulu pa:la: ekita: hone na u halememe. Kutu pu halemepate Timodima: homeke homeketa: Ima: witolo hone mandake witolo hata: iki pa:ta: a:ta:ma: homa hao hala:me. 22 Ikana:ma: make Timodita: handolota: ota: epeke halie la handelememe. Kutupa make a:tala: leke hata: Timodi dikana:ma: Koda:na: Pi Seliapo daeyaena: poko hapa: eta: hone wilimime. 23 Kutaata: pa titina: amba:la I pa:ta: epolo pa:la: hau manuta: eki haumanu ipiliepe la handata: kota: ipikita: iki pa:ta: ai epena: tapaaluekema: hone witolome. 24 Kutupa make Tekehalima: I pa:ta: waleke kia:ka:na:ta: iki handuluekema: I make hosiki hao ipulueke.

Epa:pototaitisi tapaali pieke pi

25 Ya honema:ta: nika: Ketiso yankeke Epa:pototaitisi iki nane epena: ota: tapaapeke ya:la:me hone ulume. Ipikita: I yaapo mandakena: Koda:na: e pokaaso hata: mo Pi Seliapo hoeyaama:na: sa:sa: pitolo hata: haopa:me. Kutupa ipikita: I tamba: muluekema: ika: pi lawaasa: hali make haya:me.
26 Ipikana:ma: iki ai handuluekema: hone wotu u hala:me. Kutupa ipiki yeni haasa:me pi opelemeeki opitolo hata: ipikana:ma: puki tandama: homa:la:me. 27 Ota:e ipikita: yeni tieke mea ota: teke pa:ta: homea:pate Koda:ma: ipiki pa:ta: a:ta:ma: homea:me. Pa ipiki homeke dia:ya:pate Koda:ma: Ima: puki tanda ma:nda:ma: na homonoyeke I pa:ta: make a:ta:ma: homea:me. 28 Koto pia: ekina:ta: Ima: ipikita: iki pa:ta: tapaaluekema: hone tieke wotu pa:la:me. Kutaata: ikana:ma: ipiki paa ipilieki handolota: ta:na:ma: paa homilimikie kutupa ya ka:nda:ma: homoloeki make pa paeyaalieke. 29 Koto ekina: ikana:ma: ipikita: nika: yankekeo laa ta:na:ma: wopu homa mo Tekehalina: bikina: handa mea:pa:peke. Koto ekina:ta: ipikana:ma: pia: hau tupa: pu haleme wanda:hali paeyao pa:ta: hone wopu u hapa:peke. 30 Ketisona: e pokaaluekema: hone witolo hata:ta: ipiki homaapa:na: hone na wieke ekima: ipikita: tekepa:ta: homeekepate piekeme. Kutupiki hauta: ikana:ma: I tamba: mea:pa:peke na ya:la: ekita: ipikana:ma: pealuekema: piekeme.

3

Ota: tikitiki hasa: hau

1 Ya Ketiso yankeke tonuo. Ya pi lo paeyaaluekema:ta: dupa alome. Ikana:ma: mo Tekehali pa:ta: tunao hata:ta: ta:na:ma: homo hapa:peke. Amba: hande wape pua:eki paa wape puluekema: soka:la: na pa:la:pate iki lopaama:na: sa:sa: pina:e hone witolo ekina: paa wape pitolome.

2 Koto ekina: mo kikama: leke hoke haumanu puluekema: taapolo hata: mo wanda:halina: loke yonkeleke kialuekema: hoto paeyao hone u haleme haliwekima:ta: iki hoeyaama:na: wopu handeteke hapa:peke. 3 Mo hau pu haleme haliweki dia:ya:la: pateta: nikita: mo ota: sekemesaisi hauta: mea haloma:me. Pa ekipape. Nikita: Koda:na: yakopiki temokoma: tamba: minolo haena: Koda: pa:ta: yeni pu haloma:me. Kutupata: Yesu Ketiso pa:ta: tunao hata: paleke na hao haloma:me. Kutupa make mo nika: manda loke nina:

peaaseme haumanu pa:ta: hone ota: homeke a:nda: ti lao na haloma:me.
4 Ima:ta: koto haumanu pa:ta: ota: hone ti lao hapeke ya:la:me. Pa ekipeke
alo. Ma:nda: epima: mo manda loke nina: peaasa: hau pa:ta: hone ti lao
hapeke ya:la:me hone wia:ka:na:ta: Ima:ta: ipiki ota: ankulapeke ya:la:me
hone witolome. 5 Ya mendieke nate pula: homeke yapeeke dina: I sekeme-
saisi hau peaemekeme. Ita: ota: Isulai hali hano Isulai nane mendiekeme.
Ita: Benisaminina: tapakee. Kutupa ya apa:na: atekena: ateketa: mo Hibulu
haliweki homeke haemekeme. Hande Diu wanda:halina: pi ula: ekimanu
miniki haasa: ekina: pi hotuma:ka:na:ta: kota: Ita: Pa:tisi hali haowa:me.
6 Kutupa Koda:na: hau puluekema: hone wopu witolo hata: Ima: mo siosi
wanda:hali pa:ta: tanda hala:tiki pu haowa:me. Homekema: mo hande pi
ula:eki paeyao miniki haasa: hauma: tikitiki haasa: hali hapeke ya:ka:na:ta:
kota: Ima:ta: hau ma:nda: na pu hoeyaowa:me. 7 Koto pa:la:pate Ima: Ketiso
pa:ta: hone tulaaluekema: yeke mo hande ya biki wia: alemanu paeyaota:
ameta: pa alee hone ulume. 8 Koto alemanu homeke dia:ya:la:pate pa ya pu
haowa: hau paeyao tapaota: ota: pa alee hone witolome. Pa ekipeke. Mo
ota: titina: hauta: ya Tekehali Yesu Ketiso handuluekema: yeke alome. Ita:
ipika: e pokaasa: hali homeke haluekema: yeke ya pu haowa: hau paeyao
kiao baowa:me. Ketiso ya Tekehali haena: ta:ma:ni pea haluekema: yeke
mo hande hau paeyaota: pa mo pa tana baasa: punku piki alemanue hone
witolome. 9 Koto ekina: mo tikitiki yao hala: ekita: ya kone na polome. Hande
Mosesima: mieke Lo Pimanu opua pu hao mea:peke ya:la: ekima: na polome
laa loa:me. Mo Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaasome wanda:hali
pa:ta: ku hala tikitiki yao hala: ekita: ame molome. Do tikitiki yao haasa:
ekina: teketa: hone tulaasa:ekie. 10 Ya hone pa:la:eki homeketa: ota: Ketiso
handuluekema: hone pa:la:me. Koto hone pa:la: ekita: Ketiso ipika: tiala:
wele pa:la:eki muluekema: make ipikana:ma: tanda mieke tupa: muluekema:
make kutupa Ketiso homeeke tupa: I make mandake tupa: homuluekema:
hone pa:la:me. 11 Dupitolo hata:ta: ya homulue ekita: Koda:ma: bepolao I paa
mea tialieke hone witolo ya hone ti lao halome.

Tombo muluekema: aiya pua:peke hau

12 Ima: koto haumanu paeyaota: ana:na: ana:lao amba: mea hata: Ita: ana:
pa:la:me pi na alome. Ima: mo kita:la: epeke ale miono Yesu Ketisoma: I
mea hala: ekina: Ima: koto ale muluekema: honkopu pa haaso ombu halome.
13 Ya yankeke tonuo. Ima:ta: ota: alome ya honema: mo hande hauta: ai na
molome hone witolopate pa dupiki hau homeke pitolome ya putia epoa:
haumanu paeyao hone yonka:lao mina:pa:laapa:laa pua:tiki mo mulu polo
ale muluekema: honkopu hoke hao pulume. 14 Koto ekina:ta: mo hotonelina:
yenki muluekema: Ima: mo tombo hala: pa:ta: tikitiki aiya pulume. Do ekina:
alome. Oli hepeni nane hao hapekeeki miono Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta:
yama: I wi la:la: ekina: alome.

15 Niki tukiki pa:ta: taka:lake temoko pila: wanda:hali nikana:ma:ta: ku-
tupiki haumanu pa:ta: homeke hone u hamana: pea:peke aleo. Koto
pa:la:pate do wape tapaaso wanda:hali iki ma:nda: epima: koto piki hau-
manu pa:ta: ta:ta: ta:ta: piki hone wimika:na:ta: kota: Koda:ma: ika: hone
tikitiki yao u tialieke. 16 Eki hau puma:ka:na:ta: mo amba: mea putia epoma:
hau tupa: kone ame do ane make koto hau tupa: kone pua:tiki pomana:e.

17 Ya yankeke tonuo. Ikana:ma: Ima: pitolo hau hondo hapa:peke. Mo
hande puemena: waloma: tikitiki haumanu pu haleme wanda:halina: epeke
haumanu ikana:ma: handa honduluekema:ta: hone wopu u hapa:peke.
18 Ame do lolo polo pita: Ima: amba: iki pa:ta: hoto eleke eleke wopu la ku
haowa:pate ameta: Ima: e alo alo hata: paa ta la kitolo handa:e. Mandane

wanda:hali ika: pu haleme hauma: kone mo a:ka:tei wapepiki ti manda Ketiso homa:la:eki pa:ta: ikita: a:nda: tunkulao haena: lo haleme. 19 Koto wanda:halima:ta: ika: lokena: hone pa:la: ekimanu teliolo hata: panda: puniao haleme ekina: ikita: ti to hala: pa:ta: pua hao halimikie. Mo ika: yaaloma: homa:pa:peke ya:la: hau pu halemeeki pa:ta: hakoko lu halememe. Kutupa ikana:ma: pa do kenkena: hau pu haleme wanda:halina: hau leke pu halememe. 20 Koto pa:la:pateta: nikita: hepeni kenkena: teke wanda:hali hata: nika: pa:ta:la:la: Tekehali Yesu Ketiso oli hepeni nanema: epena: yeke ta:na: lulu hata: yu wia haloma:me. 21 Ipikana:ma:ta: mo nika: dete piki tande polo pa:la: loke manuta: mo ipika: ota: ta:ta: piki paa pupapeke lokema: handekeeki topo peao hawalieke. Koto hauta: mo ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao lu tumbapeke ya:la: welema: peawalieke.

4

Pea:peke ya:la: haumanu

1 Ya yankeke tonuo. Ikana:ma: Ima: hande loa: pimanu paeyao hone witolo hata: ika: mo Tekehali pa:ta: haleme ekita: ota: taka:lao hao hapa:peke. O ya yankeke tonuo. Ikita: ya puki piki wanda:halie. Ima: iki amele mandakena: haluekema: hone wopu pa:la:me. Ikana:ma: I ta:na:ma: homa: tiao halememe. Ima: make iki pa:ta: paleke na hao halome.

2 Yuodia neke make o Sindiki neke make Ima: alo pi opua:pe. Ipilikana:ma: Ketiso hakila: hata:ta: hone homeke u hapena: Ima: ipiliki hone u tiaasome.
3 Kutupa ya Ketiso ta:ma:ni epekeo. Neke pa:ta: make mo wanda: yaapoma: hone homeke wina: tamba: mia:peke alome. Pa ekipeke mo wanda: yaapo make Ka:lemiti make mo ya e mandake pokoloma: wanda:hali paeyaoma: tonka:na: mo Ketisona: Pi Seliapota: peo lao daeyaena:yeke Ima: iki amele weleke we wopu pea e tieke pokoma:me. Koto wanda:halina: biki paeyaota: mo Koda:na: deto hala: tapakena: biki ula: bukana: wape pa ula:me.

4 Ika: Tekehali pa:ta: haleme ekina:ta: hoto paeyao ta:na:ma: homu hapa:peke. Paa make alome. Ta:na:ma: homu hapa:peke.

5 Wanda:hali paeyao pa:ta: ika: pilimi hau manuma:ta: ika: homu piki hau walo hapa:peke. Mo Tekehalita: niki teke pa:ta: hala:me. 6 Ala:ta: ala:ta: paeyao pa:ta: hone witeleme ekina: ka:nda:ma: homolo na yoko hapa:peke. Kotoeki na pikita: hoto ma:nda: a:nda: Koda: pa:ta: yeni pimika:na:ta: ika: mia:peke ya:la: alemanu kina: keiyae alo hata: honke lo hapa:peke. 7 Koto ekina: ikana:ma: Yesu Ketiso amele tunao haseme ekina:ta: mo wanda:halina: hone wilimieki ota: lombeipiki Koda:na: puki lopaasa: ekima: ika: hone puki yaapo hoeyaama:na: epeke tupa: handeteke hao halieke.

8 Ya yankeke tonuo. Ya paeyaaso pita: dupa alome. Ika: honema: mo epeke hau pita:la: haumanu make mo yeiya: lapeke ya:la: haumanu make kota: haumanu homeke hone u moneao hapa:peke. Dupiki hauna: loa:me. Ota: hau pita:la:eki leke tendepiki hau pita:la:eki tikitiki hau pita:la:eki aleta: ma:nda: na taleke hau pita:la:eki hau seliapo seliapo pita:la:eki yole hau pita:la: ekimanu make koto haumanu paeyao homeke hone u hamena: alome. 9 Mo hande Ima: la kueke opua mimi mana: pi manuta: ota: pu hapa:peke. Ya pima: loeke opimi tupa: make ya hauma: pueke handeme tupa: make ota: pu hapa:peke. Koto ekina: mo nika: puki lopao hamono lo hala: Koda:ta: iki amele hao halieke.

Ika: pa halemeke ale mea keiyae leeke pi

10 O Ima: mo Tekehali pa:ta: halo ekina:ta: ta:na: tiekema: wopu homolome. Pa ekipeke. Mo nate eleke eleke wopu paeya: hoki naneta: ikana:ma: I pa:ta: ika: a:ta:ma: homelemeeki paa waluekema: pota: handa: wimika:ta:me.

Ikana:ma: I hone yonka:laememe pi na alopate pa mo ika: a:ta:ma: homelemeeki wala:peke pota: na handa: witolo pia:ka:ta:me alome. 11 Kutupa Ima: honumake hali halome hone witolo hata: do pi na alome. Pa ekipeke. Mo ya halo ta:ta: ta:ta: piki tupa: paeyaona: ta:na:ma: homuluekema: hone ulume. 12 Mo miniki hapeke ya:la: alemanu ota: dia:ya:la: hau pita: mo aneke hapu haka:ta:pao miniki hapeke ya:la: hau yaapota: I pa:ta: epeeke pea handa hone ulume. Ima: aneke hapu noluekema: make tea:ma: homuluekema: make aneke hapu haka:ta:pao wia haluekema: make hosikieki siki wia haluekema: make nate ma:nda: epina: Ima: hando pa:ta: hata: do hau paeyaota: handa halo ekina: ta:na:ma: homuluekema: hone witolome. 13 Do hau paeyaota: Ketisoma: ka:la: welema: bepolatia a:pa polome.

14 Koto polopateta: mo ikana:ma: ya ka:nda:ma: homoa: ekimanu tamba: mimi ekita: ota: epeke hau pimime. 15 Iki Pilipai wanda:halima:ta: Ima: amba: hande Ketisona: Pi Seliapo waloa:ta: mo hande Ma:sedonia mina:pa:lao poa: dina: koto pita:ma: siosi tapake ma:nda:ma: dia:ya:pate ikana:ma: homeke I tamba: muma:me laa ota: hone witolo pitememe. Siosi tapake ma:nda:ma: ika: manima: I ota: na tamba: mimipate ikana:ma: homeke koto hau pimime. 16 I mo Desalonaika hata: hoto yaapo a:nda: I mani dia:ya: dina:ta: ikana:ma: I tamba: muluekema: tapaatiki pu haememe. 17 Ika: pa hameke kiteleme alemanu muluekema: pa na weitolo pateta: pa mo oli hepeni nane ika: epeke haumanu pitelemeeki dimina:la:eki haka:ta:pawao wiaena:yeke hone pa:leke handa iki pa:ta: waleke kitolo alome. 18 Do wapena: alo pita: mo hande ikana:ma: kimi alemanu molo ekina: iki pa:ta: keiyae pi alome Ima: haka:ta:pao molo ekita: ana:e alome. Ameta: mo hande Epa:pototaitisima: ika: pa kiteleme alemanu paeyao mea a:paeyeke handa ya wia halo polo ale manuta: ana:na: molome. Koto pa keleme ale manuta: Koda: pa:ta: totopo yolepiki hala:la: alema: handa:la:me. Kutupa Koda:ma: kutupiki alemanu minolota: ta:na:ma: homa:la:me. 19 Ya Tekehali Koda:ma: ipika: ota: aneke hapu haka:ta:pao ula: ale manuma: ika: wia hapa:peke ya:la: alemanu paeyaota: Yesu Ketiso pa:ta: yama: ana:lao ku halieke. 20 Nate paeyao nika: Apa: Koda: yeiya: yeiya: lao hamana:e. Kutu pina:e.

21 Ketiso pa:ta: haleme Koda:na: wanda:hali iki paeyao Ima: iki hone witolo hata: a:taloe la:neaasome. Do I amele mandake haleme Ketiso yankeke tonuma: make iki pa:ta: a:taloe la:neaasememe. 22 Kutupa do haleme Koda:na: wanda:hali paeyaoma: make iki pa:ta: a:taloe la:neaasemepate mo Sisana: da pa:ta: haleme Ketiso wanda:halima:ta: a:taloe pi ota: wopu la:neaasememe. 23 Koto ekina: Tekehali Yesu Ketisona: a:ta:ma: homo tamba: mina:la:eki iki homeke homeke amele nate paeyao u haena:e alome.

Poloma: Kolosi Siosi pa:ta: tapaeyeke wapee

1 Ita: Poloma: mo hande Koda:na: hone pa:la: ekina: Yesu Ketisona: aposolo
hali hata: make nika: kame Timodi dikana:ma: do tameiya: a:paasopa:me.
2 Mo Kolosi nane haleme Koda:na: wanda:hali Ketiso pa:ta: hata: ki hone
na wiki pa putia pu haleme kametonu iki pa:ta: tapaasopa:me. Nika:
Apa: Koda:ma: iki pa:ta: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki make puki
lopa:niaasa:eki make kina:e.

Keiyae alo yeni pita:la:eki

3 Nikana:ma: ikina: yeni peaasota: nika: Tekehali Yesu Ketisona: Ateke
Koda: pa:ta: hoto paeyao keiyae lo haloma:me. 4 Pa ekipeke. Ikana:ma: Yesu
Ketiso pa:ta: hone tulalemeeki make mo Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta:
pukima: homo halemeeki opu hao loma:me. 5 Mo hande ota: pita: hande
Epeke Pi Seliapo iki pa:ta: titina: epea: dina: kone mo pima: kulu pa:la: hone
ti laala: ekita: opimime. Koto ekina:ta: ika: hone tulaalemeeki pita: pukima:
homelemeeki yaapona: teketa: mo ika: hone ti laalemeeki pa:ta: ula:me.
Kutupa do ika: hone ti laaleme ekita: oli hepeni nane amu pea wiawala:me.
6 Mo Pi Seliapoma:ta: mo kenke honiki honiki paeyao pa:ta: putupolo hata:
kiliki a:etolo ombu hala:me. Do homeke Pi Seliapota: ikana:ma: Koda:na:
a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki titina: opimi natena: pia: tupa: kone kini
pea a:pa ame do teke handa: wilimi natena: make pa a:etolo ombu hala:me.
7 Ikana:ma: Koda:na: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la: ekina: pita: nika: man-
dake e pokaasa: hali Epa:petasi pa:ta: mimime. Ipikita: diki tamba: minolo
hata: kima: na homeke Ketisona: e epeke tupa: pokaasa: halie. 8 Ipikana:ma:
mo Sipitidima: iki pa:ta: ka:la: pukima: homa:la: ekita: niki pa:ta: la ka:la:me.

9 Do ekina: yeke ikina: ota: opua mupa: natena: kone kini pea a:pa ame
make hoto paeyao yeni peao ombu halopa:me. Koda:na: hone pa:la: tupa:
hone wita:la: ekita: ipika: Sipitidima: ku hala: hone lenkena: pea wita:la:eki
pita: hone wopu wita:la:eki yaapona: hau paeyao pa:ta: yama: iki pa:ta:
tumbaena:yeke Koda: pa:ta: yeni peaatiki pu halopa:me. 10 Kutu pia:ka:na:ta:
ikita: mo Koda: ipika: hone pa:la: tupa: hata: hoto paeyao ipiki ta:na:ma:
homa:tiaasa: hau homeke pu halimikie. Ika: halimi pa:ta:ta: epeke hau-
manu opolo ipulu hata: ikita: Koda: hone wopu witelemeeki pa:ta: dae-
limikie. 11-12 Kutupa ikita: ipika: ota: pa̱a̱ piki wele pa:ta: ipula: honkopu
ana:na: kone haemeka:na:ta: mo hau paeyao pa:ta:ta: homu pea yu wia hata:
da̱o̱la hamena:e laa honke alopa:me. Kutupa ta:na: lulu hata: Apa: pa:ta:
keiyae lapa:peke. Ipikana:ma: oli pa̱a̱na: kilu tumbuao hala:eki pa:ta: ipika:
wanda:hali mina:yeke wiala: ekina: putupiliki ma:nda: muemena:yeke iki
ana: pealeke loa:me. 13 Ipikana:ma: niki timba: leke ekina: honkopu pa:ta:
haoma:eki pa:ta: pa:ta:la: mea a:pa mo ipika: Eiyekena: kilu tumbuao hala:eki
pa:ta: hatuku epea:me. 14 Ipikana:ma:ta: niki ka:la:pa: tapaala:me. Kotota:
nika: hoke hau paeyawala:me laa loa:me.

Ketisona: e poka:la:eki pita: hala:eki yaapo

15 Ketisota: mo na handa:peke Koda:ma: handeke nono pa:la: hali konee.
Ipikita: mupeke weki hata: Koda:ma: wa:pa:la: ale paeyaota: ipikana:ma: lu
tumbaala:me. 16 Kutupa oli ya do kenke yaapo pa:ta: handoloma: ale pita: na
handoloma: alemanu paeyao make mo wele wopupiki temokomanu make
kini haliweki make kapomani haliweki make handeteke hala: haliweki
make paeyao tapaota: Koda:ma: Ketiso pa:ta: yama: wepiekeme. Koda:ma:

do ale paeyao Ketiso ipika:eki wina:e laa ipiki pa:ta: yama: wepiekeme.
17 Ketisota: ale paeyao a̲i na wepiki haena: kone pa hayekeme. Kutupa ipiki
ame̲le̲ mo ale paeyao ika: da panda: mina: la:la:me.
18 Ipikita: ipika: lokena: you halie. Mo siosina: loa:me. Ipikita: mo lo-
kena: da:ta:la: ekina: tekee. Ipikita: mupeke weki hata: homeekepate paa
mea tiaeyeke ekita: ipiki homeke mo ale paeyaona: titina: hali haena:yeke
piekeme. 19 Koda: ipika: hone pieke ekina: kone mo Eiyeketa: ota: Koda:
ipikima: kone handena: leekeme. 20 Eiyeke pa:ta: yama: Koda:ma: mo
do kenkena: oli ya nane ula: alemanu paeyao paa la:ka:la ipiki ame̲le̲
a:pa ta:ma:ni pina: hone wiekeme. Koda:ma: a:nda: peliayeke ekita: ipika:
Eiyeketa: a:ka:tei wape piki ti manda homena: leeke ekima: oli ya do kenke
nane ula: alemanu paeyao paa la:ka:la ipiki ame̲le̲ a:pa ta:ma:ni pina:
leekeme.
21 Amba: a:nda:ta: ika: pimi hoke hau manuma: make wimi hoke hone
manuma: make ikita: Koda: teke pa:ta: na hake ipika: a:nda: tunkuliki
wanda:hali haememe. 22 Pate ameta: ipika: Eiyeke kenke hali tupa: homa:la:
ekima:ta: Koda:ma: ikita: ipika: yankeke tonu hamena: la:la:me. Ikita:
ipika: leke popelekena: eki a:nda: na piki wanda:hali leke hake peao yako
pealuekema: pa:la:me. 23 Koto pa:la:pate ikana:ma:ta: mo da̲o̲la pelia hala: ek-
ina: hata: honkopu hao kima: na homeke pa putia pua:pa:peke. Kutupa ikita:
ika: mo hande waloma: Pi Seliapo opimi natena: mimi hone ti laasemeeki
pa:ta:ta: aleta: ma:nda:ma: iki wato baena: waleke na hala:pa:peke. I̲ Polota:
do Pi Seliapona: pa hameke e pokaasa: hali haowa:me. Do Pi Seliapota: mo
kenke honiki paeyao pa:ta: haleme wanda:hali pa:ta: wala:la: pina: loa:me.

Polota: Siosina: pa hameke e pokaasa: hali

24 Koto ekina: ameta: I̲ta: mo ikina: tanda minolo ekina: ta:na:ma: ho-
molome. Yaka lokema: tanda minolo ekita: mo hande Ketisoma: ipika:
loke mo siosina:eki peaaso mieke tanda putupiliki u pelia hala: ekita: I̲ma:
paeyaaluekema: tamba: minolo loa:me. 25 Kutupa Koda:ma: I̲ta: siosina: pa
hameke e pokaaso hali hano laa ipikana:ma: dupiki e ika: epeke hauna:
peano la:la:me. Do eta: mo hande ipika: pi anekema: walawano ala:ekie. 26 Do
pita: amba: hatia epemeke wanda:hali paeyao pa:ta:ta: a:mbao wiekepate
ameta: ipika: wanda:hali pa:ta: peneme yaala:me. 27 Koda:na: puluеke hone
ula: ekita: ipika: a:mbao ula: ekita: ipika: wanda:halima: hone wina:e hone
wita:la:me. Do napeke wia seliapo piki a:mbao ula: ekita: paeyaoma: hone
wina: ula: ekina: loa:me. Do a:mbao ula: ekita: Ketisota: iki pa:ta: hala:me.
Koto ekina:ta: ikita: Koda:na: pa̲a̲ pa:ta: pua halimikie la ala:me. 28 Doeki
tekena:ta: nikana:ma:ta: paeyao pa:ta: Ketiso walo haloma:me. Nika: hone
u lenkena: pea witoloma:eki manuma:ta: mo wanda:hali pa:ta: kinki pitolo
hata: walo haloma:me. Dupuluekema: yeketa: nikana:ma:ta: iki paeyao
siki homeke homeke lo ku hata: Ketiso yaapo ta:ma:ni pea Koda:na: leke
popelekena: hatuku ipuluekema: pitoloma:me. 29 Doeki pu paeyaaluekema:
a: yeketa: do I̲ pa:ta: e poka:la: Ketisoma: kita:la: wele wopu piki honkop-
uma:ta: kima: na homeke a:ka:li apa:la: mea baatia pulu honkopu hao e poko
halome.

2

1 Ikina: make mo Laodisia wanda:halina: make mo I̲ hone na wilimi
mandane wanda:halina: make iki paeyaona: I̲ma: honkopu tieke hao e
pokaaloeki iki la kionoe. 2 I̲ma: doeki pitolo ekita: mo wanda:halima:
pukima: homa: alualu pitolo hata: puki hana: noka:pa:la: ekima: tumbina:
lena: loluekema: pitolome. Do pitolo ekita: ikana:ma: ota: tikitiki piki hone

wita:la:eki pa:ta: yama: a:pa:la: hone tulaaseme honkopu muemena: loa:me. Do hau pimika:na:ta: Koda:na: a:mbao ula:eki handilimikie. Do ekita: Ketiso ipiki konee. 3 Ipikita: mo Koda: pa:ta: a:mbao ula: hone lenkena: pea wita:la: ekimanu pita: hone wopu wita:la: ekimanu paeyao hamekena: ke lao wala:la: halie.

4 Koto ekina: Ima: iki la kitolo ekita: ma:nda:ma: yayapiki puki napeke pi manuma: iki na makeaena: lapa:peke. Koto pi manuta: ota: epeke nonopiki pina: kone loa:me. 5 Ita: manda loketa: iki amele na halopate kone pa sipitidi nanema:ta: iki amele halome. Kutupa ika: Ketiso pa:ta: hone tulao daola hata: epeke tupa: kake nao pitelemeeki handolo hata: Ita: ta:na:ma: homolome.

Ketiso pa:ta: hala:eki

6 Yesu Ketisota: ika: Tekehalie laa handa: meleme ekina:ta: ipiki yaapo ta:ma:ni pea hapa:peke. 7 Ika: piki manuta: ota: onina: toluma: ipiki pa:ta: pena: lapa:peke. Ika: haleme ekita: ipiki manda a:eya:pa:peke. Kutupa mo iki walea: tupa: ika: hone tulaaleme ekita: ota: honkopu wopu hapa:peke. Kutupa keiyae ala: ekima: iki pa:ta: tumbina: lapa:peke.

8 Wopu handa:pa:peke. Ma:nda:ma: do kenke halina: napeke na wiki makeaasa: hone lenkena: pea wita:la: hau manuma: iki na handeteke haena: lapa:peke. Do hau manuta: Ketiso pa:ta: yama: na a:pa:la:pate pa mo apa:meina: loma:loma: pa:la: pimanu make do kenkena: teke na wiki mana: pimanu pa:ta: yama: a:pa:la:me.

9 Pa ekipeke Ketiso pa:ta:ta: Koda: ipika: hala:eki paeya tapao kenke loke tupa: hala:me. 10 Kutupa ipiki pa:ta: ta:ma:ni peleme ekima:ta: ikita: da:ta:la:eki tumbao melememe. Ketisota: kenke ya paeyao pa:ta: ula: welemanu paeyao make handeteke hala: ekimanu paeyaona: you hali hala:me. 11 Ketiso yaapo tunaaleme ekima:ta: ikita: sekemesaisi hau pelememe. Kenke halima: peaasa: sekemesaisi hauna: dia:ya:la:pate pa Ketisoma: peala: sekemesaisi haue. Koto hauta: mo niki tukiki pa:ta: ula: hoke hau teke yoko baasa: haue. 12 Ikita: bapitaisi hau pimi natena:ta: Ketiso amele mandakena: lapa: pelememe. Kutupa make bapitaisi hau pimikita: ika: Koda:na: wele wopu piki honkopu pa:ta: hone tulaleme ekima:ta: ikita: Ketiso yaapo paa tialememe. Mo Koda:na: wele wopu piki honkopuma: Ketiso mea tiala: ekima: loa:me.

13 Ikita: amba: a:nda:ta: mo Lo pi dia:ya:la: Diendaili wanda:hali hata: ika: pimi hoke hauma: ika: temokota: homeeke wanda:hali haememe. Pate ameta: Koda:ma: ikita: Ketiso yaapo paa mea da:taala:me. Koda:ma:ta: nika: hokeeki paeyao paeyawala:me. 14 Ipikana:ma:ta: mo niki li lu tumbaena:yeke wape pea ula: lo pimanu ika: tombo ula: pimanu tonka:na: ota: paeyaala:me. Do hauta: ipikana:ma: mo a:ka:tei wape piki tina: tamendiao lu paeyaala:me. 15 Kutupa kenke ya paeyao pa:ta: ula: welemanu make handeteke hala: ekimanu make Ketisoma:ta: ipika: kone mo a:ka:tei wapepiki tina:ta: ika: honkopumanu ipila:mepi pa:la:me. Kutupa make ipikana:ma: ikita: bepolao wanda:halina: leke popelekena: yaala:ma: homena: dipula haliweki tupa: endu yola a:pa:la:me.

16 Koto ekina:ta: ika: naleme ne ikalina: make mo biki wiki nate tieke manuna: make mo panake kaisepona: ne pambeleme nate manuna: make o Sa:bede nate manuna: make ma:nda:ma: tombo na wina: lapa:peke. 17 Do haumanu paeyaota: mo wetepena: ekina: sua sua tupa: konee. Ota: ekita: Ketisoe. 18 Ma:nda:ma: ipiki ta:ta: piki upamanu pa:la: ekima: ipikita: ota: handa ulu somee ala: ekima: iki bepolaena: waleke na hala:pa:peke. Mo makeaaso homupiki hau pitolo hata: enisolomanu pa:ta: yeni pu hapa:peke lo hala: somena: loa:me. Dupiki someta: teke na wiki ekina: ipika: kenke

hauna: hone ula: ekima: pa hameke pombei yaala:me. 19 Ipikita: mo lokena: you hali Ketisota: pa na miniki hala:me. Pa ekipeke Ketisona: handeteke hala:eki oto pa:ta:ta: mo loke ipika: ne ana:na: minolo hata: ipika: kilikadu pita: honkopu manuta: tuna tuna pa:leke loa:me. Kutupa Koda:ma: hone pa:la: tupa: daeyo hala:me.

Ketiso yaapo homaa paa tiao hala:eki

20 Ikita: Ketiso yaapo homaata: do kenkena: teke na wiki mana: pimanu pa:ta: ka:la:pa: tapao halememe. Koto ekina:ta: pa ekipeke ikita: do kenkena: tapake hake nono pitelemepe. 21 Ma:nda:ma: pi witolo hata: alota: Do ale na miniki hapema. Mo koto ale na naa handa:pema. Mo ale ma:nda: na wataapema laa pi ula:eki manuta: ekipeke opua telielemepe. 22 Do tombo ula: pi manuta: mo alemanu ika: pea:peke ya:la: hau paeyaala: dina:ta: pa alema: hando hala: tupa: ula: pi manue. Ikita: pa kenke halima: wa:pa:la: pi ula: ekimanu make wala:la:eki manue. 23 Dupiki pi ula:eki manuta: mo hone u lenkena: pea wita:la: ti lake nono pitolo hata: nikana:ma: nika: hone pa:la: tupa: yeni peomono make yayapiki homu peomono make nika: loke ota: hoke tanda halamono make sutiao halememe. Pate dupiki tombo ula: pi manuma:ta: kenke lokena: na:na: pa:la: ekimanu lu tumbaapeketa: ana: na pa:la:me.

3

1 Ikita: Ketiso yaapo paa mea tiaala: ekina:ta: oli hepeni ula: ale manuna: ika: hone wopu ti la: pelia haena: lapa:peke. Ketiso ipika: handeteke hala: seana: Koda:na: popeke nane kikina: pila: alena: loa:me. 2 Ika: hone manuta: koto pate ula: ale manuna: hone tulaa paleke hata: do kenkena: ula: ale manuna: hone na tulaapa:peke. 3 Ikita: homelememe. Kutupa ika: da:ta:la: ekita: Ketiso yaapo Koda: pa:ta: a:mbao ula:me. 4 Ika: ota: da:ta:la: ekita: Ketiso yaalo ipiki opolo epea:ka:na:ta: kota: iki make ipiki amẹlẹ mandakena: opolo a:pa ipika: pa̱a̱ pa:la:eki telipilimikie.

Amba: hau pita: panake hau yaapo

5 Koto ekina:ta: do kenkena: ekina: hone pa:la:eki manuta: yola:la: hau make haipiki hau pita:la:eki make we pamba:la:eki make hoke hauna: hone tulaa pelia hala:eki make pasa:tei pita:la: hauta: mo toopi ti wepia ula: ale pa:ta: honke honke ala: pasa:tei pita:la: hauma: handekeeki make doeki paeyaota: ota: homena: lapa:peke. 6 Pa ekipeke do haumanu piteleme ekina: yeke Koda:na: mineke panka:la: ekita: ipika: pi na opua pita:la: wanda:hali pa:ta: ipilieke. 7 Amba: a:nda:ta: ika: haeme ekita: doeki manuma: handeteke haya:eki yaalo dupikieki manuna: hone pa:la: ekina: hao polu haememe.

8 Kutu pu haemepate ameta: dupiki haumanu paeyao mea baapa:peke. Mineke panka:la:eki make titipu a:meinolo mineke panka:la:eki make honema: yawa:la:eki make loa:me. Kutupa yala: peake pimanu make kake na miniki pimanu make ika: kake pa:ta: ota: na lapa:peke. 9 Ma:nda: pa:ta: yayapiki pi na lapa:peke. Pa ekipeke ika: amba: hau pita: ipika: hande lu wiayeke pu haeme ekita: amba: holo baaso hata: 10 mo panake hau mea yamelememe. Kutupa panake hau wa:pa:la: hali Koda:ma:ta: do panake ekita: ipikima: handeke nono pina:yeke hoto paeyao panakeeki au laatiki pita:la:me. Dupita:la: ekita: ikana:ma: ipiki hone wopu uemena:yeke pita:la:me.

11 Kotoeki tekena:ta: mo Diendaili pita: Diu yaapota: ameta: tukikina: tekili pea:peke na ya:la:me. Sekemesaisi na pa:la: wanda:hali make sekemesaisi pa:la: wanda:hali make mo Kitiki pi na opimiki wanda:hali make mo yeti

sayalema: handeke wanda:hali make ka:la:pa: tapao haleme wanda:hali make pa hameke e pokaaseme wanda:hali make iki paeyao pa na tekili pea:peke ya:la:me. Pate Ketisota: do hauna: teke make ipikita: paeyao pa:ta: hala:me.

12 Ikita: Koda:na: wanda:halie. Iki pa:ta: pukima: homolo hata: ipika:eki hamina: maleke lila:me. Koto ekina:ta: ikana:ma:ta: dupiki hau manuta: dau leke yama:pa:peke. Pukima: a:ta:ma: homa:la:eki make yankeke pa:ta: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki make kimelema: homa:la:eki make homu pea hala:eki make homu pea yu wia hala:eki paeyaoma: loa:me. 13 Ma:nda: ma:nda: pa:ta: homu pu alualu peaata: iki tukiki pa:ta: pi yokaalu pita:la:eki wia:ka:na:ta: pa paeya alualu pia:pa:peke. Koda:ma: ika: hoke hau pa paeyawala: tupa: ikana:ma: make ika: ika: kone pa paeya alualu pia:pa:peke. 14 Kutupa ota: do epeke haumanu paeyao pa:ta:ta: pukima: homa:la:eki apa:taapa:peke. Do pukima: homa:la: hauma:ta: mo hau pita:la:eki paeyao ota: epeke tupa: siki apa:taasa:me.

15 Kutupa Ketisoma: kita:la: puki lopa:niaasa: ekima:ta: ika: wepilimi pimanu handeteke haena: pita:la:me. Do puki lopa:niaasa:eki muemena: yeke Koda:ma: iki homeke loke apa:taemena: wi la:la:me. Kutupa keiyae lo hapa:peke. 16 Ketisona: pi ipika: ota: epeke ta:ta: ma:nda: piki pi paeyaota: ika: puki pa:ta: wina: lapa:peke. Ika: ika: kone hone lenkene pea wita:la:eki paeyaoma: walolo make tikitiki yatiki pu alualu pu hapa:peke. Mo Baibolona: emelimanu make Tekehali yeiya: laasa: emelimanu make Sipitidima: wala:la: emelimanu make paeyaota: ika: puki nane Koda: pa:ta: keiyae alo lo hapa:peke. 17 Ika: piteleme haumanu make aleme pimanu make paeyaota: mo Tekehali Yesuna: bikina: pitolo hata: ipiki pa:ta: yama: Apa: Koda: pa:ta: keiyae pi lo hapa:peke.

Ketiso pa:ta: hapeke mana: pimanu

18 Wanda:wekio. Hande Ketiso wanda:weki hata: pea:peke ekita: ika: haliki tonu pa:ta: homu pea hapa:peke. 19 Haliwekio. Ika: wanda:weki pukima: homolo hata: tetopiki pi na lapa:peke. 20 Weki wandikio. Ika: Ketiso hau pia:peke ekita: ika: apa: ama: yaapona: pi na tunkuliki opua:tiki pea:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: Koda: ta:na:ma: homo tialimikie. 21 Ateke inkikima: make ika: weki wandiki puki teto na peapa:peke. Pa ekipeke mo weki wandiki ka:nda:ma: homaapa:na: loa:me.

22 Pa hameke e pokaaseme haliwekio. Ika: piteleme hau paeyao pa:ta:ta: ika: do kenkena: handeteke haleme haliwekina: pi opua pia:pa:peke. Mo haliwekina: leke popelekena: hata: iki ta:na:ma: homaaluekema: homeke na pikita: ota: hau pitolo hata: pia:pa:peke. Pa ekipeke mo ika: Tekehali pa:ta: paala:ma: homeleme ekina: loa:me. 23 Ika: piteleme haumanu paeyaota: hone wopu witolo hata: pea:pa:peke. Kenke halina: e na pokaasemepate Koda:na: e pokake nono pitelememe hone wia:pa:peke. 24 Hone wipe. Tekehalima:ta: ipika: wanda:halina: wiala: yenki iki pa:ta: kilieke. Pa ekipeke Ketisota: ika: hande yeni pu haleme ota: handeteke hala: halie. 25 Kutupa hoke hau pu haleme wanda:halita: ika: piteleme hoke ekina: yenki halieke. Pa ekipeke Koda:ma:ta: wanda:hali paeyao homeke tupa: kone pi yokaalu pu hala:me.

4

1 Handeteke haleme haliwekio. Ika: pa hameke e pokaasa: haliweki ana:na: kone tikitiki yao handeteke hapa:peke. Hone wipe. Iki make ika: handeteke hala: halita: oli hepeni hala:me.

Pea:peke ya:la: haumanu

2 Hoto paeyao yeni putia pulu ombu hapa:peke. Kutupa Koda: pa:ta: keiyae laa yeni pitolo hata: wopu handeteke hapa:peke. 3 Kutu pitolo hata:ta: Koda:ma: mo hande Ketisona: a:mbaala: ekina: pimanu walamono epeke walekemanu kina: yeni pu hapa:peke. Kotoeki tekena: Ita: ameta: dipula pilume. 4 Koto polopate kone Ima: ota: pea:peke ya:la: tupa: walono yeni pu hapa:peke. Wanda:halima: hone wopu ulu peleme tupa: walono loa:me.

5 Mo hone na tulaaleme wanda:hali pa:ta:ta: ika: piteleme hau manuta: hone wopu u lenkena: pea pea:pa:peke. Iki pa:ta: waleke wita:la:eki paeyao epea:ka:na:ta: iki na pakalaena: leke epeke tupa: mina:pa:peke. 6 Ika: aleme pi manuta: tende peao make ta:na:ma: homa:tiake tupa: lapa:peke. Kutupa ikana:ma: paeyao pa:ta: epeke hombo peaasa:eki hala:la: ekita: hone wopu wia:peke ya:la:me.

A:talo pimanu

7 Nika: kame Tikikasi ipikita: kima: na homeke e poko hala: hali make Tekehalina: ena: pa hameke e pokaasa: yankekema: Ima: pitoloeki paeyao la kilieke. 8 Koto ekina: yeke ipikita: iki a:pa ta:na: homa: tiaena: tapaneaasome. Nikana:ma: pitoloma: ekimanu iki pa:ta: la kina: yeke loa:me. 9 Ipiki yaapota: Onisimasi hande kima: na homeke hone tulaala: kame ipula:me. Ipikita: ika: tapake halie. Ipilikana:ma:ta: do pate pita:la: hau paeyao la kilieke.

10 A:tisakusi I yaapo dipula pila: somema:ta: a:taloe la:neaasa:me. Hande Banabasina: hayeke Makama: make loa:me. Ipiki ika: pota: nane yama: epea:ka:na:ta: handa: mulumeke laa la:la: pita: amba: ta meleme handa:e. 11 Diosua hande Diasedasi leleme somema: make a:talo la:neaasa:me. Do hone la:ka:la: meneleme Diu hali tepo homeketa: hande Koda:na: kilu tumbuao hala: ekina: I amele e pokoloma:me. Kutupa ikita: I wopu tamba: mu halememe.

12 Ika: tapake some ma:nda: ombu Epa:petasi Yesu Ketisona: pa hameke e pokaasa: halima: a:taloe la:neaasa:me. Ipikana:ma:ta: hoto paeyao ikina: pukima: e alo haena: yeni peaatiki pu hala:me. Ikita: Koda:na: hone pa:la:eki ota: epeke tupa: opitolo hata: daola hamena: Koda: pa:ta: honke lao hala:me. Ipikana:ma: dupiki hauta: iki hone homeke wia keileke Ketiso wanda:hali hamena: yeke peaasa:me laa loa:me. 13 Ipikana:ma: ikina: make mo Laodisia pita: Haeta:polasi hala: wanda:halina: e tieke pokaala: ekita: yaka lekema: hando ekina: Ima: iki la kia:peke ya:la:me. 14 Nika: dokeda Lukuma: make Dimasi yaapoma: a:taloe la:neaasepeme.

15 Nikana:ma: Koda:ma: iki tamba: mina:e laa a:talo pi aloma:eki manuta: mo Laodisia haleme Ketiso kame tonu make Nimipa make koto wanda:na: da pa:ta: mombolo haleme siosi wanda:hali pa:ta: make halawapa:peke. 16 Do wape yata:po paeyaota: mo Laodisia siosi pa:ta: make yata:pena: lapa:peke. Koto tupa: kone mo Laodisia haleme Ketiso kame tonuma: tapaalimi wape make yata:pa:pa:peke. 17 Kutupa Akipasi pa:ta:ta: Hande Koda:na: e pa:ta: kia: eta: ota: pu paeyapekee lapa:peke.

18 Ota: ya kikima: doeki laasome. Poloma: a:talo alome. Ita: seni manuma: tonkao dipula pilueki hone na yonka:lapa:peke. Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki iki amele wina:e.

Poloma: Desalonaika Siosi pa:ta: tapaeyeke titina: wapee

1 Polo Sailasi Timodi niki tepoma:ta: mo Desalonaika siosi wanda:halita: nika: Apa: Koda:na:eki make Tekehali Yesu Ketisona:eki make haleme ekina: iki pa:ta: tapaasoma:me. Koda:ma:ta: ipika: pa a:ta:ma: homa:la:eki make puki lopa:niaasa:eki make iki pa:ta: pitaeya:ka:na:ta: epelieke.

Desalonaika wanda:halina: hone tulaemekeeki

2 Hoto paeyao nikana:ma:ta: iki pa:ta: hone witolo hata: Koda: pa:ta: keiyae pi la:tiki pea yeni peao haloma:me. 3 Ikana:ma: hone tulao hata: epeke hau pimieki make ika: pukima: homa hata: e wotu pokemeeki make nika: Tekehali Yesu Ketiso handeteke hata: puki hana: noka:pa haemeeki make nikana:ma: hone u haloma: ekina: loa:me. 4 Kametitio. Koda:ma: iki pa:ta: pukima: homo hao ikita: ipika:eki hamina:yeke amba: talopu mea hamina: la:la:eki nikana:ma: hone witoloma:me.

5 Hande Pi Seliapota: nikana:ma: iki pa:ta: mea epoma:pate pa pahameke ala: pimanu na mea epeketa: ota: wele tonka:na: Holi Sipitidi tonka:na: do pita: ota:eki laa hone wotu wia mea epoma:me. Iki amele hata: pia:tiki puma: haumanu make ikana:ma: handememe. Iki epeaalo pieki pitolo puma:me. 6 Nikana:ma: puma: hau make Tekehalina: hau make ikana:ma: telia: mea ipulu hata: pimime. Kutupa tanda tieke minolo hata: kone hande Holi Sipitidima: iki ta:na:ma: homa tiaaso haena: ikana:ma: pi mimime. 7 Kutu pimiki ekina: mo Ma:sedonia Akaya potopinisi yaapo nane pi mea haleme wanda:hali paeyaoma: handena: pu tiaememe. 8 Hande Tekehalina: pita: iki pa:ta: kini pea mo Ma:sedonia Akaya yaapo nane homeke pena: na piekeme. Ikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulaasememe la:la: ekita: da paeyao pa:ta:manu pa:la:me. Koto pa:la: ekina: nikana:ma: mo wanda:hali pa:ta: pi ma:nda: na lolumeke. 9 Pa nikana:ma: iki Desalonaika wanda:hali handolo epoma: dina: ikana:ma: niki handa: mimi ekita: koto wanda:hali paeyaoma:ta: lo halememe. Kutupa ikana:ma: hande yayapiki koda: wa:pele alemanu mina:pa:lao Koda: pa:ta: ipulu hata: hoki lekelemeeki make ikana:ma: lo halememe. Kutu pimi ekita: hande ota: da:ta:la: Koda:na: e pokaaluekema: make 10 ipika: Eiyeke hepeni nane hao epena:yeke handeteke haluekema: pimime. Koda:ma:ta: ipika: Eiyeke Yesuta: ipikana:ma: homa wieke lapa: pa:ta: mea tiaeyekeme. Kutupa Yesuma:ta: Koda: ipikana:ma: wetepe mineke panka:la:eki niki pa:ta: a:paapa:na: niki pa:ta:la: minolo pa:la:me.

2

Desalonaika da pa:ta: Poloma: e pokeekeeki

1 Kametitio. Nikana:ma: iki amele titina: a:pa haoma: pita:ta: nika: e pokoma: ekita: pa pe ekina: na pokoma:me. Koto ekita: ika: kone hone wilimime. 2 Desalonaika nane ipuluekema: hamonota: mo Pilipai da nane hata: niki yaala:ma: homaaso hata: niki tanda kimieki make ikita: opimime. Kutu pimipate nika: Koda:ma: nika: puki hana: noka:paeyeke handaata: niki amele a:nda: litolo haena: kone iki pa:ta: Koda:na: Pi Seliapo a:pa waloma:me. 3 Nikana:ma: a:pa aloma: pita: wanda:hali hoeyao pamba: na piki hau ma:nda: puluekema: kutu pitolo hata: wanda:hali makealuekema: na epoma:me. 4 Dia:me. Koda:ma: niki amba:la: la handea:me. Kutupa ipikana:ma: ipika: hone piekena: kone nikana:ma: mo Pi Seliapo walomono

mea haena: la:la:me. Koto ekina: wanda:halima: nika: e pokoloma: ekina: ta:na:ma: homena: laa na pokoma:me. Dia:me. Nika: hone pa:la: ekita: pa Koda:ma: homeke nika: puki telipitolo ta:na:ma: homolo hata: ana: pa:la:me laa lena:e. 5 Nikana:ma: iki pa:ta: imeke pulueke alo hata: iki pa:ta: imeke piki pi na leke kutupa make nikana:ma: pasa:tei hau puluekema: a:mba a:mba piki pi make na loma:me. Koda:ma: make handolo haena: ikana:ma: make handememe. 6 Kota: ikana:ma: make mo mandane wanda:halima: make nika: biki a:meiyamena:yeke weiya na puma:pate 7 nikana:ma: Ketiso ipika: aposolo haliweki hata: ikana:ma: niki tamba: muemena: honke lapeke yea:pate na puma:me. Dia:me. Inkikima: ipika: weki wandiki yopu handeteke hala: tupa: kone iki amẹlẹ hata: yopu haoma:me. 8 Nikana:ma: iki pa:ta: pukima: homoma: ekina: Koda:na: Pi Seliapo homeke homeke iki pa:ta: waluekema: hone na uma:pate pa nika: hau puma:eki make kuluekema: hone uma:me. Pa ekipeke iki pa:ta: nika: pukima: homoma:eki tiekeyeke puma:me. 9 Kametitio. Nikana:ma: e tieke poka weleke we puma:eki ikana:ma: hone ta wili handa:e. Nikana:ma: iki pa:ta: Koda:na: Pi Seliapo walaaso hata:ta: nikana:ma: iki ka:nda:ma: homaapa:na:yeke timba make natena: make u̱ na peliki nika: nemanu hambuluekema: e poko haoma:me.

10 Nikita: iki hone tulaaseme wanda:hali amẹlẹ haeme dina:ta: nikana:ma: iki pa:ta: puma: hau manuta: yakopiki hau make tonda:pa:piki hau make hau ma:nda: na piki hau make puma: ekita: Koda:ma: handolo haena: ikana:ma: make handolo hamina: puma:me. 11 Atekema: ipika: weki wandiki pa:ta: pu hala: tupa: niki make iki amẹlẹ hata: koto tupa: puma:eki ikana:ma: handememe. 12 Nikana:ma: iki sa:sa: pea tiaaso make epeke hone u tiaaso make iki sutiaaso puma:me. Ikana:ma: epeke tupa: hata: Koda: ta:na:ma: homaamina: iki sutiatiki puma:me. Pa ekipeke Koda:ma:ta: ikana:ma: ipika: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: hata: ipika: hau puemena: make muemena: make iki wi la:la:me.

13 Ikana:ma: pimi hau ma:nda: make nikana:ma: Koda: pa:ta: keiyae pi la:tiki pu haloma:me. Kota: hande nikana:ma: iki pa:ta: Koda:na: pi mea epoma: pita:ta: ikana:ma: kenke halina: pi leke na opimikipate ota: Koda:na: pi kone opua mimime. Kotota: ota: koto lataa. Pa ekipeke Koda:ma: iki hone tulaaleme wanda:hali pa:ta: ipika: e wopu poka:la: ekina: loa:me. 14 Kametitio. Hande Diudia nane haleme Koda:na: siosi tapake Yesu Ketisona: wanda:hali pa:ta: pieke tupa: kone iki pa:ta: make pelememe. Mo hande Diu haliwekima: koto tapake kone tanda halemeke tupa: ika: tapake haliwekima: make iki pa:ta: homeke hau kone pimime. 15 Hande Diu haliwekima:ta: nika: Tekehali Yesu make mo hande potopede haliweki make limikime. Koto homeke tapakema: kone niki make a:nda: lu moneasememe. Ikana:ma: Koda:na: hone pa:la:eki kiaaso hata: wanda:hali paeyao pa:ta: make a:nda: lia halememe. 16 Nikana:ma: mo Diendaili wanda:hali pa:ta: hande da:taapeke yeeke pi waluekema: puma: dina: mo haliwekima: sa:sa: puluekema: taapememe. Kutu pu haleme ekima: ika: hoke hau piteleme ekimanu daeyatia pua ota: tieke ya:la:me. Kutupa ameta: koto peleme ekima:ta: Koda:na: mineke pankolo pa:la:eki ika: kone netepo neleme ekina: iki pa:ta: kone a:pa ula:me.

Poloma: iki amẹlẹ paa haluekema: hone wiekeeki

17 Kametitio. Nikana:ma: iki amẹlẹ hosiki ma:nda: a:nda: na haoma:pate iki pa:ta: nika: hone pu haya:me. Nikana:ma: iki amẹlẹ haluekema: hone wopu witolo hata: a:pa:peke pota: wopu weima:me. 18 Nika: honema:ta: iki pa:ta: paa la:ka:la ipuluekema: hone uma:me. Polo I̱ta: hoto mandaneeki manuna: paa la:ka:la ipuluekema: pua:pate Sadanima: pate a:mbea:me. 19 Wetepena:

nika: Tekehali Yesu paa la:ka:la epea:ka:na:ta: kota: ipika: leke popelekena: mombela hata:ta: nikana:ma: aleke muluma:pe. Nika: hone pualo poloma: ekita: alekepe. Eki yenki epeke muluekema: ta:na:ma: homuluma:pe. Koto yenkita: iki homekee. Ikita: nika: ta:na:ma: homaasa:eki make nika: mulu poloma:eki make nika: hone pualo poloma:eki makee. 20 Aowe. Nikana:ma: iki pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: ika: pi lawao haloma:me.

3

1 Koto ekina: handeteke hapeke yea:pate yuwia hapeke soka:la: pieke handaata: dikita: A:ta:ni da nane 2-3 hata:ta: hande Ketisona: Pi Seliapo walolo hali nika: mandakena: Koda:na: e pokaasoma: hali dika: kame Timodi tapaopa:me. Timodi tapaopa: ekita: mo iki pa:ta: a:nda: limiki ekina: hali ma:nda: paa la:ka:la peliekeyeke ipikana:ma: iki taka:lao hata: ika: hone tulaalemeeki daeyamena: petelo epeekeme. Kutupiki a:nda: lita:la:eki manuta: niki pa:ta: a:pa:tiki pilieke laa Koda:ma: la: wiekeeki ikana:ma: hone wilimime. 4 Nikana:ma: iki amele haoma: pita: wetepe niki pa:ta: a:nda: lulu pa:la: ekimanu ipu halieke laa lo haoma: ekita: ota: yaasa:eki handelememe. 5 Kutu pa:la: ekina: Ima: Timodi tapaowa:me. Yuwia hapeke soka:la: pieke handa ika: hone tulaaleme ekimanu handoma: tiaena: Timodi tapaowa:me. Sadanima: iki makeala: ekina: nika: e pokoloma: ekita: pa alepe laa opuluekema: loa:me.

6 Kutu puma:pate ameta: Timodi iki mina:pa:lao paa la:ka:la a:pa ika: epeke pukima: homa hata: make ika: epeke hone tulaalemeeki make niki pa:ta: la kia:me. Ipikana:ma: la kitolo alota: Hoto paeyao ikana:ma: niki pa:ta: hone wopu witolo hata: nikana:ma: iki handuluekema: hone pia: tupa: ikana:ma: make niki handuluekema: make homeke hone kone wilimime ala:me. 7 Kametitio. Koto ekina:ta: nikana:ma: tanda tanda o ka:nda: tonka:na: mu haoma:pate nikana:ma: iki pa:ta: yenkimeke homo haoma: ekita: ameta: a:pa:la:me. Ika: hone tulaaleme ekima: niki sa:tiaala:me. 8 Ikana:ma: a:nda: ika: Tekehali pa:ta: halemeeki taka:lao haemeka:na:ta: kota: niki make da:ta hata: epeke tupa: halumeke. 9 Ameta: nikana:ma: iki pa:ta: hone witolo hata: Koda: pa:ta: keiyae pi lapeke ya:la:me. Ika: epeke haleme ekina: nika: Tekehali pa:ta: hata: ta:na:ma: homa haloma:me. Koto pa:la: ekina:ta: ipiki pa:ta: keiyae pi lo haloma:me. 10 Timba natena: nikana:ma: nika: Tekehali pa:ta: nika: pukima: ota: yeni wopu pu haloma:me. Ika: leke popeleke paa handuluekema: make ika: hone tulaalemeeki taka:lawalo pa:la: ekina: make loa:me.

11 Nika: Apa: Koda: ipikana:ma: make nika: Tekehali Yesuma: make niki iki pa:ta: a:pomono pota: ana:na: pilaepeka:na:ta: kota: epelieke. 12 Koto ekina: ika: ika: kone pukima: homelemeeki make paeyao pa:ta: pukima: homelemeeki make mo Tekehalima:ta: nikana:ma: iki pa:ta: pitoloma: tupa: kone ipikana:ma: ika:eki mea daeyawao pia:ka:na:ta: epelieke. 13 Ipikana:ma: kutu pilimi ekima: ika: puki taka:lawalieke. Kutu pia:ka:na:ta: nika: Tekehali Yesu ipika: wanda:hali amele epolo peleme natena:ta: ikita: nika: Apa: Koda: ipika: leke popelekena: mombela hata:ta: ala:ta: na piki epeke yakopiki wanda:hali halimikie.

4

Nika: haloma: ekima: Koda: ta:na:ma: homaasoma:eki

1 Kametitio. Ameta: paeyaaso hata: ikana:ma: Koda: ta:na:ma: homa: tiaaso hata: halo peleme tupa:ta: nikana:ma: amba: waloma:me. Koto waloma: tupa: kone hata: pelememe. Kutupa ameta: iki honke alo hata: ikana:ma: Tekehali Yesu ipika: bikina: ikana:ma: mo hande hau mandaneeki wopu pu hamina:

iki sutiaasoma:me. 2 Hande Tekehali Yesu ipika: biki ula: ekina: nikana:ma: iki pa:ta: mana: loma: ekimanu hone wilimime. 3 Koda:ma: iki pa:ta: hone pa:la: hauta: dupae. Ikana:ma: yakopiki wanda:hali hata:ta: suseke haasa: hau ma:nda: na piki hamina:yeke hone pa:la:me. 4 Iki pa:ta: hali homeke homekema: wanda: minolo hata: ota: tupa: yako pea hata: mea:pa:peke aleo. 5 Hande pi na miki hata: Koda:na: hau na handeke haliwekima: ika: hoke hone pa:la:eki tumbaaluekema: wanda: mineleme tupa: koto hau na pea:pa:peke aleo. 6 Do ekina:ta: hali ma:nda:ma: ipika: Ketiso yankeke tekipuleke lao hoke hau ma:nda: na pea:pa:peke aleo. Koto pita: iki pa:ta: kinki wopu pitolo hata: loma: ekita: dupa. Kutupiki hau pu haleme wanda:halita: Tekehalima: wape walieke laa loma:me. 7 Nikita: suseke haasa: hau peomono Koda:ma: wi na lea:pate yakopiki hauna: hamono wi lea:me. 8 Koto ekina:ta: hali epima: do walolo pi kiaeya:ka:na:ta: kota: koto somema: mo kenke hali na kiaasa:pate hande Holi Sipitidi ku hala: Koda: kone kiaaso pila:me.

9 Ika: Ketiso yankeketiti pa:ta: pukima: homolo peleme ekina: Ima: wape ma:nda: na pitolome. Pa ekipeke. Do hau pulu pimi ekita: Koda:ma: iki pa:ta: amba: walea:me. 10 Koto pukima: homeleme ekita: ikana:ma: mo Ma:sedonia kenke pa:ta:manu haleme ika: Ketiso yankeketiti paeyao pa:ta: amba: pelememe. Koto ekina: kametitio. Do hauta: ota: wopu pu hapa:peke laa iki honke alo loma:me. 11 Nikana:ma: iki pa:ta: amba: loma: tupa: ikana:ma: ika: titina: hone witeleme ekita: iki epeke tupa: sembepela haluekema: hone wopu u hapa:peke. Kutupa koto tupa: kone ma:nda:na:eki na handeketa: pa ika:eki homeke ika: kone puluekema: pota: weiya:pa:peke. Kutaa make ika: pitu pelia:pa:pekeeki ika: kikima: ika: kone puluekema: hone wopu u hapa:peke. 12 Kutu pu haemeka:na:ta: mo pi na miki wanda:halima: handolo hata: iki pa:ta: epeke hone wilimikie. Kutupa make ma:nda:ma: peaena:e hone na wiki ika: honumake kone handeteke hapeke yelieke.

Tekehalina: epolo pa:la:eki

13 Kametitio. Mo hande homemeke wanda:halima: piteme ekimanu ikana:ma: hone wopu uemena:yeke niki hone pa:la:me. Hande paa tiaalo pa:la: ekina: hone na puaake homa: ke handeleeleme wanda:hali leke halimikiyeke loma:me. 14 Nika: hone tulaasoma: ekita: dupa. Yesu ipikita: homa kone paa tiaeyekeme. Koto ekina:ta: hone dupa uluma:me. Yesu pa:ta: hone tulao hata: homemeke wanda:halita: Koda:ma: Yesu amele hatuku ipilieke.

15 Dota: Tekehalima: wala:la:eki iki pa:ta: la kitoloma:me. Tekehali pa la:ka:la epolo pa:la: natena:ta: niki pa haluma: wanda:halita: mo hande amba: titina: homemeke wanda:hali wetepeyao na polumeke. 16 Kutu pilie natena:ta: mana: pi aneke hapu alo haena: mo titina: enisolona: pi hola:make tonka:na: alo haena: Koda:na: bu kanake make litolo haena: kutupiki haumanu pitolo haena:ta: Tekehali ipiki oli hepeni nanema: hao hola:pa:nialo ipilieke. Hande Ketiso pa:ta: hone tulao hata: homemeke wanda:hali amba:la paa mea tialieke. 17 Kutu pilie pita:ta: niki pa haluma: wanda:hali make mo hande wanda:hali amele Koda:ma: mea apa:tao hamono laa oli koa manda niki hatuku pua Tekehali manda:hande pea handulumeke. Kutupata: nikita: Tekehali ipiki amele hoto paeyao hao halumeke. 18 Koto ekina:ta: do pima: ika: yankeketiti amele ta:na:ma: homa: alualu pea hao hapa:peke.

5

Tekehalina: epolo pa:la: ekina: tikitiki yao hamana:

1 Kametitio. Mo hande haumanu pulu pa:la: hau manuna: di o natemanu iki hone wilimi ekina: Ima: iki pa:ta: wape pea la kia:peke na ya:la:me.

2 Hande Tekehali ipika: epolo pa:la: Nateta: pake nala: hali timba ipu hala: tupa: opolo epolo pa:la: ekita: ika: kone opua hone wopu witelememe. 3 Wanda:halima: alota: Ameta: ekia:nda: pea:pekeeki niki dia:yalo hata: homu pea haloma:me lemeka:na:ta: kota: mo hoeyaalo pa:la: alemanu iki pa:ta: ota: koto kone ipilieke. Weki hoki nala: wanda: pa:ta: ipula: tanda leke iki pa:ta: make epea:ka:na:ta: wendia pua:peke na yelieke. 4 Kametitio. Kutu piliepate ikita: timba ala:eki pa:ta: na haleme ekina: mo hande Nate epolo pa:la: ekita: hande pake nala: halima: a:pa penkilipaasa: tupa: iki pa:ta: na ipilieke. 5 Iki paeyaota: nate paa pa:la: ekina: wanda:hali halememe. Nikita: timba: pa:ta: na haloma:me. 6 Koto ekina:ta: u pelieleme wanda:hali leke na hake tialiao epeke hone wia hamana: pea:pa:peke aleo. 7 Timbata: wanda:halina: u pelieleme die. Kutupa timba kone wanda:halima: hoke ikali naa keaaseme die. 8 Kutu pu halemepate nikita: paa pita:la: ekina: wanda:hali haloma:me. Koto ekina:ta: epeke hone wia hamana: pea:pa:peke aleo. Nika: hone tulaasoma:eki pita: pukima: homoloma: ekita: hakoko a:mbaasa: hanka: leke pambaota: Koda:ma: niki mea da:taalo pa:la: ekina: hone puaasoma: ekita: nika: a:nda: pita:la: you aka: leke pambamana:e. 9 Koda:ma: ipika: mineke panka:la:eki niki pa:ta: epena:yeke niki na talopu mea hamono lea:pate pa Tekehali Yesuma: niki mea da:taowaena: leekeme. 10 Yesuma:ta: ipiki amele hao hamonoyeke nika:eki peaaso homeekeme. Koto ekina: Yesu paa epea:ka:na:ta: amba: homeme wanda:hali pita: pa haloma: wanda:hali make ala:ta: ma:nda: dia:ma: pa ipiki amele da:taa halumeke. 11 Koto ekina:ta: ame do piteleme tupa: ika: ika: kone sa:tia alualu pea tamba: mu alualu pitolo hapa:peke.

Paeyaaso mana: pi make pelia:pa:peke la:la:eki make

12 Kametitio. Ika: pota:manu tondepeao iki waleleme haliwekita: Tekehalima: mea haena: leekeme. Iki amele hata: pokeleme ekina: ikana:ma: iki pa:ta: panda:pea hamina:yeke honke aloma:me. 13 Koto e poko haleme ekina: iki pa:ta: pukima: homa hata: hone wopu u hapa:peke. Ika: ika: kone homu pea puki homeke wia hapa:peke. 14 Kametitio. Iki sutiaasoma:me dupa. Pa pitu haleme wanda:halita: mana: laka:na: mo pututuma: homeleme wanda:hali sa:tiaaso hata: mo damakopiki wanda:hali pa:ta:la: mea:tiki pea iki paeyao wotu handeteke hatiki pea:pa:peke. 15 Mandane wanda:halima: iki pa:ta: hoke hau pimika:na:ta: ikana:ma: paa na hombo peaapa:peke. Hoto paeyaota: ika: ika: kone epea alualu pea hata: wanda:hali paeyao make epeaaluekema: hone wopu wia:pa:peke.

16 Nate paeyao ta:na:ma: homo hapa:peke. 17 Hoto paeyao make yeni pu hapa:peke. 18 Kutupa eki a:nda: paeyaona: make Koda: pa:ta: keiyae pi lo hapa:peke. Do haumanu ikana:ma: Yesu Ketiso amele ta:ma:ni pea hata: puemena:yeke Koda:ma: hone pa:la:me.

19 Hande Holi Sipitidina: ti uleke na honiapa:peke. 20 Koda:na: pi la: mea hala: halina: wala:la: pita: ikana:ma: hoki walo honditi na pea:pa:peke. 21 Hau paeyao pea handaata: mo a:pa:la: haumanu miniki hata: 22 kutupa hokeeki paeyao handa paka:laapa:peke.

23 Nika: puki lopawao hala: Koda:ma: ikita: ika: haumanu paeyao pa:ta: yako pina: lawaena:e alome. Kota: nika: Tekehali Yesu Ketisona: epolo pa:la: nateta: ipula:me. Koto nate opolo epea:ka:na:ta: ikita: ata:ka: na piki wanda:hali hamina: Koda:ma: ika: temoko make aoao make loke make paeyaota: ana:na: handeteke hao haena:e alome. 24 Do ekina: loa:me. Iki wi la:la: halima: ipika: pulueke laa la: ula: ekita: ota: pealieke.

25 Kametitio. Niki pa:ta: tonka:na: yeni peao hapa:peke.

26 Hande Ketiso wanda:halima: pu haloma: tupa: ika: yankeketiti paeyao amẹlẹ hopula alualu pea:pa:peke.
27 Ima: mo Tekehalina: bikina: iki sutiaaso hata: dupa alome. Ika: yankeketiti paeyao pa:ta: do wape yata:pa:peke.
28 Nika: Tekehali Yesu Ketiso ipika: pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki iki amẹlẹ haena:e.

Poloma: Desalonaika Siosi pa:ta: tapaeyeke wetepena: wapee

1 Polo Sailasi Timodi niki tepoma: iki Desalonaika siosi pa:ta: dupiki tameiya: wape pea tapaasoma:me. Ikita: Koda: nika: Apa: make Yesu Ketiso nika: Tekehali tieke amẹlẹ halememe. 2 Apa: Koda: make Tekehali Yesu Ketiso ipilikana:ma: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki make a:nda: peliaasa:eki make iki pa:ta: kina:e.

Poloma: Koda: pa:ta: keiyae leekeeki

3 Nika: kametonuo. Iki pa:ta: hone witolo hata: Koda: pa:ta: keiyae pi lo hamonoe. Ota: dupiki pi lo haloma: ekina: teketa: ika: hone tulaleme ekita: ota: anekema: daela:me. Kutupa mo ika: pukima: homa: alualu pelemeeki make daeya tieke ya:la:me. 4 Koto peleme ekina: nikita: mo siosi paeyao pa:ta:manu ta:na:ma: puki na hake hata: ika: pi lawao haloma:me. Ika: pi lawaasome ekita: ika: a:nda: tunkuliki halima: iki tekipuleke laaseme ekimanu make mandane ka:nda: peaasa: haumanu tukiki pa:ta: tonka:na: ikana:ma: taka:lao hata: hone tu alo haleme ekina: lawaasoma:me.

Koda:ta: tikitiki piki hali hata: niki telipulu pa:la:eki

5 Koto pu haleme hau manuta: Koda:ma: niki tikitiki yao telipealo pa:la:eki peneme yaasa:eki doe. Ikana:ma: mo Koda:na: Kilu Tombuao Hala:eki mea tialuekema: do ka:nda: pa:la: ekimanu mea tu haleme ekina: yenkita: kota: pa Koda:ma: iki ipika: Kilu Tombuao Hala: alena: tukiki pa:ta: hamena: ipikana:ma: iki ana:na: ana: lalieke. 6 Koda:ma: pulu pa:la: hauta: ota: tikitiki hau pilieke. Kutupa mo iki pa:ta: ka:nda:ma: homaasa: hau pimi wanda:hali pa:ta: ipikana:ma: iki make ka:nda:ma: homawalieke. 7 Kutupa iki niki paeyaona: ka:nda: pa:la:eki ipikana:ma: yoka: mea baalieke. Koda:ma: kutu piki hauta: Tekehali Yesu ipika: honkopu tieke haasa: enisolomanu tonka:na: hepeni mina:pa:lao opolo epemeka:na: kutu pilieke. 8 Kota: ikana:ma:ta: Koda: hone na pa:la: wanda:hali make Tekehali Yesuna: Pi Seliapo na opiki wanda:hali make ika: hoke yenki haluekema: ti uleke talo talo haena: ipilimikie. 9 Koto wanda:hali ika: tanda pa:la: yenkita: dupa. Hoetolo hoetolo haena: hao halimikie. Koto ekina: Tekehali amẹlẹ make ipika: honkopu seliapo haasa:eki taapuna: na hake tekilipa hao halimikie. 10 Mo ponka:di pilu wieke nate opolo epea:ka:na:ta: Tekehalina: wanda:hali paeyaoma: ipiki biki yeiya: laena: make ipiki pa:ta: hone tulaaseme wanda:halima: ipiki pa:ta: ta:na:ma: homena:yeke Tekehali ipilieke. Nikana:ma: iki pa:ta: waloma: opua: hone tulao haeme ekina: iki make mo hande wanda:hali amẹlẹ mandakena: mombilimikie.

Koda:ma: Desalonaika wanda:hali honkopu hawaena: Poloma: yeni peaeyekeeki

11 Nikana:ma: koto ekina: hone witolo hata: Koda: pa:ta: ikina: yeni peawao haloma:me. Koda:ma: ipika: hau ikana:ma: puemena: wi lea: ekina: ikana:ma: koto tupa: ota: ana:na: hamena: lena: Koda: pa:ta: meme pea yeni peawao haloma:me. Koda:ma: ikana:ma: epeke haumanu puluekema: witeleme hone paeyao ipika: welema: puemena: lena: kutupa make ika: hone tulaaso pitelemeeki pu paeyawaena: yeni peawao haloma:me. 12 Koda:ma: kutu pia:ka:na:ta: ikana:ma: nika: Tekehali Yesuna: biki yeiya: lalimikie. Kutupa ipikana:ma: iki make kutu pilieke. Kutupa nika: Koda: make Tekehali

Yesu Ketiso ipilika: a:ta:ma: homolo tamba: minelepe ekima:ta: koto tupa: pilipipikie.

2

Wanda:hali ota: hoeyaalo pa:la: hoke halina: pi

1 Nika: kametonuo. Mo hande nika: Tekehali Yesu Ketisoma: paa epolo pa:la: ekina: make ipiki pa:ta: niki momba:laasa: ekina: make hone witolo hata: iki honke alo dupiki pi aloma:me. 2 Ma:nda:ma: Tekehalina: ponka: di pilu wia: nate a:pa:la:me lea:ka:na:ta: opua hone ti yoko pomoma: ai na homa:pa:peke. Ma:nda:ma: Koda:ma: aleke handa loa:me ala: pi o ma:nda:ma: pi walolo walea: pi o ma:nda:ma: alota: Polo amedama: do wapena: leleme pi tupa: leliepate 3 ma:nda:ma: do aloeki manuma: iki na yola: mina: lapa:peke. Mo hande ponka: di pilu ula: nateta: pa hameke na opolo ipilieke. Mo nate epolo pa:la: di teke pa:ta: ya:ka:na:ta: Koda:na: pi na opiki a:nda: lita:la:eki amba:la opolo ipilieke. Kutupa make mo wanda:hali hoeyaalo pa:la: hoke halita: wetepe ti to hala: alena: pena: titina: amba:la peneme yaalo ipilieke. 4 Epea:ka:na:ta: wanda:halina: yeni hau pu haleme alemanu paeyao make Koda:na: alemanu hone u haleme ekimanu sa:sa: puluekema: taapilieke. Ipikita: do alo alemanu paeyaota: oto nane yao manda halieke. Kutupa make Koda:na: tembolo da pa:ta: kone pua pita: Ita: Koda: halome lo halieke.

5 Na niminaasemepe. Do alo pi paeyaota: I iki amele hande mandake hama: pita:ma: la kua:me.

6 Ameta: do haumanu peaapa:na: ma:nda:ma: sa:sa: pita:la:me. Ikita: do sa:sa: pita:la: ekita: hone witelememe. Koda:ma: la: ula: nate opolo ipilie dina:ta: kota: do wanda:hali hoeyaalo pa:la: hoke halita: peneme yao ipilieke. 7 Ti teke yokaasa: hauma: ameta: a:mbao hata: e poka:la:pate wetepe pulu pa:la: ekita: pa ai na pulu pa:la:pate amba:la mo hande sa:sa: pita:la: halita: hatuku mea pelieke. 8 Kutu pilie dina:ta: mo hande wanda:hali hoeyaalo pa:la: hali opolo ipilieke. Kutupa Tekehali Yesu opolo a:pata: ipika: kake pa:ta: pomo tapaasa: ekima: make ipika: paa seliapo taapuna: opolo ipilie ekima: make mo hali homaalieke. 9 Mo hande wanda:hali hoeyaalo pa:la: hoke halita: Sadanina: wele taapuna: ipilieke. Kutupa ipikana:ma: pea:peke na yeke haumanu make yayapiki pate haumanu make na handeke haumanu make a:pa pilieke. 10 Kutupa ipikana:ma: mo alu pulu peleme wanda:hali pa:ta: hoke makeaasa: hau ta:ta: ta:ta: wopu pilieke. Mo hande alu pulu peleme wanda:hali ika: pa:ta:la:la:eki na miki alu pulu peleme ekina: teketa: ikana:ma: Koda:na: ota: hau handa: mea pukima: na homemekeme. 11 Koto ekina:ta: mo hande wanda:halima: makeaasa: hauta: ota:ekie hone wina: Koda:ma: ata:ka: peaasa: wele iki pa:ta: e pokena: tapaalieke. 12 Kota: koto ekina: yenkita: ikana:ma: mo ota: pina: hone na tulake hoke haumanu pa:ta: ta:na:ma: homa pu haleme ekina: iki paeyaota: Koda:ma: pi yokaalu pea hoke yenki halieke.

Koda:ma: iki pa:ta:la:la:eki muemena: mea hala:eki

13 Tekehalima: pukima: homo hala: kametonuo. Hoto paeyao ikina: Koda: pa:ta: keiyae lo hamonoe. Koda:ma: iki peteluekema: titina: amba: maleke lia mea haya:me. Mo Holi Sipitidima: iki Koda:na:eki hamena: sa pa:la: ekima: make ika: mo ota: pi pa:ta: hone tulaleme ekima: make koto ekima:ta: Koda:ma: iki petelea:me. 14 Koda:ma: koto tupa: hamena: mo Pi Seliapo waloma: ekima:ta: iki wi lea:me. Nika: Tekehali Yesu Ketisona: paa pita:la:eki putu piliki ikana:ma: muemena: wi lea:me. 15 Kametonuo. Koto ekina:ta: mo ota: pimanu nikana:ma: wapena: loma:eki make kakema: waloma:eki make

koto pi paeyao miniki hata: taka:lao hao hapa:peke. 16 Koda: nika: Apa:ma: niki pukima: homolo hata: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekina:yeke mo na paelo pa:la: aela: baasa: hau make epeke hone tulaasa: hau make niki kia:me. 17 Kutupa ipikana:ma: make nika: Tekehali Yesu Ketisoma: make ipilikana:ma: aela: baasa: hauma: ika: puki tumbaena: lapa:peke aloma:me. Kutupa ika: epeke hau paeyao pulu peleme ekina: make ika: epeke pi paeyao lolo peleme ekina: make ipilikana:ma: iki wele peawapa:peke aloma:me.

3

Nika:na: yeni peapa:peke laa leekeeki

1 Kametonuo. Paeyaaso pita: dupa. Tekehalina: pita: hande iki pa:ta: peo la:pa wia: tupa: mo mandane wanda:hali pa:ta: make ai peo lena:e. Kutupa ikana:ma: do pita: seliapoe la kende tupa: wina: lena: nika:na: yeni peao hapa:peke. 2 Kutupa make wanda:hali paeyaoma: mo hande pina: hone na tulaasemeke handa mo hoke haliwekima: niki pa:ta: hoke hau peaama:na: Koda:ma: niki petelena: yeni peao hapa:peke. 3 Mo Tekehalima: hone homeke u haleke handa ikita: wele pealieke. Kutupa make Sadanima: iki hoeyaapa:na: handeteke halieke. 4 Kutupa ikana:ma:ta: epeke tupa: pilimikie hone witoloma: ekita: Koda:ma: niki pa:ta: ku hala:me. Koto ekina: ota: nika: honema:ta: nikana:ma: iki pa:ta: la ku haloma:eki manuta: ame do piteleme tupa: pa pu halimikie hone witoloma:me. 5 Ikana:ma: Koda:na: pukima: homa:la:eki make Ketisoma: ka:nda: pa:la:eki na mina:pa:lake taka:lao hayekeeki make hone uemena: Tekehalima: ika: hone witeleme ekita: tikitiki yao hatuku pena:e.

Wanda:hali paeyaoma: e poka:pa:peke aleo

6 Kametonuo. Tekehali Yesu Ketisona: bikina: dupa:pe aloma:me. Mo nikana:ma: loma: mana: pimanu opua na piki soka:la: pambeke kametiti pa:ta: apa:tao na hake ta:ta: hapa:peke. 7 Nikana:ma: puma: tupa: ikana:ma: make koto tupa: kone pea:pa:peke aleo. Koto ekita: ikana:ma: hone wotu wilimime. Nikana:ma: iki amele mandake hata:ta: soka:la: na hake haoma:me. 8 Ika: kimi neta: pa hameke na noma:pate hamboma:me. Nikana:ma: pa na pitu haoma:pate iki homeke homekena: mani paeyaama:na: yeke timba natena: e pokolo hata: e tieke pokoma:me. 9 Nikana:ma: ne kipa: lapeke na yeke dia:me. Kipa: lapeke yea:pate kone ikana:ma: nika: hau handa puemena: yeke kipa: pi na loma:me. 10 Nikana:ma: iki amele mandake hata:ta: dupa la kuma:me. Hali epima: e poka:la:eki kiaeya:ka:na:ta: kota: koto somema: ne napeke na ya:la:me.

11 Nikana:ma: doeki aloma: ekina: teketa: taa iki tukiki pa:ta: mandakena: haleme wanda:halita: soka:la: pamba pa pitu hata: mandane wanda:halina: pita:la:eki manuna: wakopu tia pomu dupi dupi la:tiki pu haleme ekita: opu haloma:me. 12 Tekehali Yesu Ketisona: bikina: koto wanda:hali pa:ta: iki handeteke hapa:peke laa pi dupa witoloma:me. Ikana:ma: pa na pomu lopo hake tikitiki yao hata: ika: halo peleme ekina: e pokolo hata: haena:e.

13 Kametonuo. Koto pa:la:pate ikana:ma: epeke hau pitolo hata:ta: soka:la:ma: na homa:pa:peke. 14 Mata:la: do tameiya:na: wape poloma: pita: iki homeke ma:nda:ma: na opilieke. Kutu pia:ka:na:ta: koto ipika: hau handolo hata:ta: ipikana:ma: yaaloma: homaena: mandakena: na apa:tao hapa:peke. 15 Kutupa ikana:ma: ipikita: a:nda: tunkuliki hali leke na haena: lo pelemepate pa Kameo. Yopu handeteke hae lo hapa:peke.

Wape paeyaaso pi

16 Mo Tekehali ipikana:ma: kone nika: a:nda: peliaasa: ekina: teke hata: ika: pota: paeyao pa:ta: hoto paeyao a:nda: peliaasa:eki ku haena:e. Tekehali iki paeyao amẹlẹ mandakena: haena:e.
17 Ịta: Polo ya kikima: kone wape pitolo hata: iki pa:ta: A:taloe alome. Tameiya: paeyaona: dupiki wapema: ya biki wape pu halome.
18 Nika: Tekehali Yesu Ketisona: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki iki paeyao pa:ta: haena:e.

Poloma: Timodi pa:ta: tapaeyeke titina: wapee

1 Polo Ita: mo Ketiso Yesuna: aposolo hali halome. Nika: da:taasa: Koda:ma: make mo epena: yu wia haloma: Ketiso Yesu yaapoma: do e pokono lelepeme.
2 Do wape Timodi neke pa:ta: wape pitolome. Mo Koda: pa:ta: hone tulaaseme ekina:ta: neketa: ota: ya weki haleme. Mo Apa: Koda: pita: Ketiso Yesu nika: Tekehali ipilikana:ma: mo tamba: mina:la:eki make a:ta:ma: homa:la:eki make puki lopaasa:eki make neke pa:ta: kina:e.

Makeaasa: hau wala:la: ekina: kinki pita:la: pimanu

3 Ima: mo hande Ma:sedonia nane pulu hata: loa: tupa: ame make neketa: mo Epesese nane pa hao hapeke alome. Koto pa:ta: haleme mandane haliwekima: iki makeaasa: haumanu walo halemeeki na walepepee loelena:yeke loa:me. 4 Mo haliweki ika: napeke na pitiki pimanu make ika: apa:meina: atekena: atekena: bikimanu yata:po hata: alemeeki make paeyao mina:pa:laena: lapeke. Kutu piki pi lo haleme ekima: ikana:ma: Koda:na: epeaalo pa:la: ekimanu mina: na tamba: mikita: ape ape la: tiaalieke. Mo epeaalo pa:la:eki manuta: nika: hone tulaaloma: ekima: homeke mia:peke ya:la:me. 5 Mo iki pa:ta: na lapepee lapeke alo ekina: teketa: kota: mo wanda:hali ika: hone teke yako pea make ika: puki lopao make ika: Yesu pa:ta: ota: hone tulao halimi ekima: make koto haumanu pilimi ekima: ika: ika: kone pukima: homa: alualu pea haena:yeke loa:me. 6 Mandane wanda:halima: do haumanu mina:pa:lao mo hande popeke na piki pimanu hotu haleme ekima: epeke hau pea:peke ya:la: pota:manu handa:pa:peke na ya:la:me. 7 Ikana:ma: Koda:na: pi ula:eki manuna: wala:la: hali haluekee hone wia hata: dupa:pa:peke dupa:pa:peke pimanu wopu alemepate pa mo ika: aleme pi kone hone wopu na u make koto pina: teke make hone wopu na witelememe. 8 Mo Koda:na: Lo Pi manuma: la: ula: tupa: homeke pu haya:ka:na:ta: epelieke hone witoloma:pate 9 pa dupiki hone make witoloma:me. Mo lo pi manuta: mo epeke wanda:hali tikitiki yaaluekema: na ula:pate pa mo ika: you hali pa:ta: homu na piki pa pi yambolo haleme wanda:hali pa:ta: ula:me. Dupae. Koda: hoki walaa hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta: make Koda: hone ma:nda: na wiki kenke alemanu pa:ta: homeke hone u haleme wanda:hali pa:ta: make inkiki ateke kone lu make mandane wanda:hali lu homao haleme wanda:hali pa:ta: make kutupa mo 10 yola:la: hau pu haleme wanda:hali pa:ta: make mo wanda: pa:ta: pita:la: hauta: pa hali yankeke pa:ta: kone pita:la: wanda:hali pa:ta: make mandane wanda:hali pake mina:la: wanda:hali pa:ta: make yayapiki pi lo haleme wanda:hali pa:ta: make ya pi alo kone Tekehalina: biki lo haleme wanda:hali pa:ta: make kutu piki hau piteleme wanda:hali paeyao pa:ta: hone witolo hata: koto lo pimanu wia pa:la:me. Do lo pimanu ula: ekita: mo epeke tikitiki piki mana: pimanu a:mbaasa: hoke haumanu sa:sa: puluekema: ula:me. 11 Koto wala:peke mana: pi epeketa: mo paa pita:la: ta:na: piki Koda:ma: Ima: la halonoyeke ka:la: Pi Seliapo pa:ta: ula:me.

Poloma: Koda:na: a:ta:ma: homeeke ekina: keiyae leekeeki

12 Ya e pokono wele peaasa: Ketiso Yesu nika: Tekehali pa:ta: keiyae pi alome. Ipika: e Ima: ana:na: pokaalieke hone wia I maleke lieke ekina: keiyae alome. 13 Amba:ta: Ima: ota: Ketisona: biki hoke pi pi alo hata: make ipika: wanda:hali ka:nda:ma: homa: tiao make iki tekipuleke laasa: hali haowa:me. Kutu pua: ekita: Ima: Ketiso pa:ta: hone na tulao make mo pua: ekina: teketa: hone wopu na wiki hata: pueke handaa Koda:ma: I

pa:ta: a:ta:ma: homeekeme. 14 Nika: Tekehalima: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki I pa:ta: wopu kua:niaeyekeme. Kutupa make mo nika: Ketiso Yesu amele molome hone tulaasa:eki pita: pukima: homa:la:eki yaapo I pa:ta: make kia:me.
15 Ota: opua hone tulaapeke ya:la: ota: pi ma:nda:ta: dupa. Ketiso Yesuma: hoke hau pu haloma: wanda:hali da:taaluekema: yeke do kenkena: epeekeme. Koto ekina: mo hoke hau wopu pita:la: halita: I ya:pate 16 Koda:ma: I pa:ta: a:ta:ma: homeekeme. Ipikana:ma: koto I pa:ta: a:ta:ma: homeeke ekina: teketa: Ketiso Yesuma: mo wetepe hone tulao da:ta:la:eki mulu peleme wanda:halima: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki I pa:ta: pieketa: iki pa:ta: make pina: I pa:ta: amba:la wala:la:me. 17 Mo lekema: handa:peke na yo make homa:peke na yo piki da:ta hao hala: Kini hali ipiki homeke kone Koda: hala:me. Ipika: biki tieke ota: kende wina: mea a:meiyaena: la:na:e. Kutu pina:e.
18 Ya weki Timodio. Ima: amba: neke hone witolo hata: la: wia: pita: koto la: wia: tupa: kone ame nakana:ma: pea:peke alome. Koto la: wia: pi manuta: naka: a:nda: pita:la: ale leke miniki hata: a:nda: epeke tupa: pea:peke. 19 Kutupa naka: hone tulaleeki wopu miniki hata: naka: hone tekemanu hai peaapa:na: wopu handeteke hapeke. Mandane haliwekima:ta: ika: hone tekemanu pendulu baemeke handaata: ika: hone tulaaseme ekita: mo hande sisima kawasota: toopina: tulaaso yambolo hoeta:la: tupa: ika: hone tulaasemeeki make koto tupa: kone ota: hoeyaasememe. 20 Mo haliweki amele haepeke hali yaapo ipilika: biki Haimeniasi pita: A:lekesa:nda yaapota: koto hau pipikime. Ipiliki tanda mina: mo Sadanina: kiki pa:ta: pa:na: tapaowa:me. Kutu pu ekima:ta: ipilikana:ma: mo hande Koda:na: biki laasepeeki mina:pa:laena: tamba: milieke.

2

Siosi tapakena: mombela yeni pita:la:eki

1-2 Ya sutiaaso titina: pita: dupa. Ikana:ma: Koda: pa:ta: yeni pimika:na:ta: wanda:hali paeyao make ika: kini haliweki make kapomani e poka:la: haliweki make Koda:ma: tamba: mina: honke lo hapa:peke. Kutaa make ikina: keiyae lo hapa:peke. Koto yeni pulu peleme ekina: teketa: do ekina: alome. Iki niki paeyao yopu hao polumana: make Koda:na: tikitiki piki hau mumana: alome. 3 Kutu piki yeni pita:la:eki manuma:ta: mo niki pa:ta:la:la: Koda: ta:na:ma: homaasa:me. 4 Ipika: hone pa:la: ekita: wanda:hali paeyaoma: ipika: da:ta:la:eki mea hata: mo ota: pina: teke handa: wina:e. 5 Ipikita: ota: Koda: homeke hala:me. Kutupa Koda: pita: wanda:hali nika: ka:pa hali homeketa: Ketiso Yesu hala:me. 6 Ipikana:ma: Koda:na: la: wieke nate opolo epeeketa: wanda:hali paeyao paa hambuluekema: ipiki kone haleekeme. Kutu pieke ekima: walolota: Koda:ma: wanda:hali paeyao da:ta:la:eki mina:e laa hone pa:la:eki peneme yaala:me. 7 Koto pi walono yeke Koda:ma: I aposolo hano la:la:me. Ima: yaa pi na alome. Ota: pi alo loa:me. Ipikana:ma: Ita: mo Diendaili wanda:halina: moka:la: tiaasa: hali hata:ta: ipika: ota: pi make mo hone tulaasa:eki make walaano yeke hano la:la:me.
8 Ima: Siosi paeyao pa:ta: halima: yeni pina: hone pa:la:me. Hali epima: ma:nda: pa:ta: mineke pankolo o kake neli pita:la: hau na piki ota: yako piki hone u paleke hala: hali manuma: mo siosina: mombilimi pa:ta: kiki a:meiyao yeni pina:e.

Wanda:wekima: pea:peke haumanu

9 Wanda:weki pa:ta: make dupiki pi alome. Ika: dau manuta: epekeeki ika: ana: piki tupa: kone yama:pa:peke ya:la:me. Ikana:ma: kimelema: hata: ika:

itiki loke yaapona: koloma: wepia ula: ale manuma: make o beleke manuma: make o yenki tieke yeke aka:manu au na lapa:peke. 10 Koto hau na pikita: ikana:ma: Koda:na: wandiki haluekema: hone wimika:na:ta: kota: ikana:ma: ota: epeke haumanu pu hapa:peke. Kutu piteleme hauta: ota: ika: au seli-apoe. 11 Wanda:wekima: ika: kone mina:niao yopu siki pita: mo pimanu opua:pa:peke ya:la:me. 12 Ima:ta: wanda: homeke ma:nda:ma: mo haliweki pa:ta: pi wala:la: you wanda: haena:e hone na witolome. Dia:me. Ikita: pi na leke pita: opita:la:eki homeke pia:pa:peke ya:la:me laa la: witolome. 13 Do ekina: yeke loa:me. Koda:ma: A:da:ma: amba:la wepiaata: Ipa:ta: wetepe wepiekeme. 14 Kutupa A:da:ma:ma: mo Sadanima: makeaeyeke pi na opiekepate ipika: wanda: Ipima: opuaata: Koda:na: pi yambeleekeme. 15 Kutu piekepate wanda:wekima: weki taapolo hata: a:nda: kimelema: hone tulao pukima: homaa tikitiki piki hone taapuna: hata: pu haemeka:na:ta: kota: mo ika: weki mendilimi ekima:ta: iki pa:ta: eki a:nda: epolo pa:la:eki sa:sa: pilieke.

3

Siosi tapake handeteke hala: haliwekina: pea:pekeeki

1 Ota: pi ala:eki ma:nda: doe. Hali ma:nda:ma: ipika: honema:ta: Ketiso wanda:hali hatuku polueke hone wia:ka:na:ta: kota: epeke e hone koto wita:la: handa:e. 2 Ketiso wanda:hali hatuku pula: halita: eki a:nda: na piki hali yelieke. Ipikita: wanda: homeke ma:la: halie. Ipikita: hone wotu lenkene pea ula: halie. Ipika: lokena: handeteke hata: e na kapa:lake epeke tupa: pita:la: halie. Mo na handeke wanda:hali make ipika: da pa:ta: mea peliaasa: hali yelieke. Ipikita: pi epeke tupa: wala:la: halie. 3 Hoke ikali naa lu keaasa: hali o tekipuleke laasa: hali dia:ya:la:pate ipikita: yopu hata: a:nda: ai puluekema: na taapa:la: halie. Kutupa ipikita: mani pa:ta: we na pambeke hala: halie. 4 Ipikana:ma: ipika: wekiwanda: wopu handeteke hata: make ipika: wekiwandikima: ipiki pa:ta: epeke hone wia ipika: pi opina: lelieke. 5 Mo halima: ipika: wekiwanda: kone handeteke hapeke na ya:ka:na:ta: kota: Koda:na: siosi wanda:halita: ekipa handeteke hapeke ya:la:pe. 6 Handaena: hau pea lopaama:na: ipikita: Tekehalina: pi panake mina:la: hali na halieke. Mo hande Sadani lopeeke tupa: lopaama:na: loa:me. 7 Ipikita: mo Ketiso na haleme wanda:halima: kone ipika: pi laalimikie. Kutu pilie ekima:ta: ipika: biki na hoeyaaso haena: mo hande Sadanima: hona:maasa: ale pa:ta: na lopilieke.

Siosi tapake tamba: mina:la: haliweki

8 Kutupa dikoni haliweki make kekeke yaapo na haasa: hali make epeke hau pu haleme haliweki hapeke ya:la:me. Kutaa make ikita: mo hande waini ikali wotu na no haleme haliweki make yenki haka:ta:pao muluekema: hone wopu peleme haliweki hapeke na ya:la:me. 9 Kutupa hokeeki ika: hone teke pa:ta: na u pelia haena: alo hata:ta: mo wala: tiaeyeke ota: pimanu wotu miniki hao halimikie. 10 Koto haliwekita: ika: pu haleme haumanu han-doma: tiatiki peaata: ana: pia:ka:na:ta: kota: mo e pokaena: lapeke ya:la:me. 11 Koto haliwekina: wanda:wekima: make ika:ta: epeke hone manuma: tekele tekele pea hata: pi la la na piki wanda:weki halimikie. Epeke hone wia hoto paeyao ika: hau pita: pi yaapoma: ota: hau homeke pu hapeke yeke wanda:weki halimikie. 12 Dikoni halita: wanda: homeke ma:la: hali hata: ipika: wekiwanda: wopu handeteke hapeke ya:la: halie. 13 Mo e epeke tupa: pokaaseme dikoni haliwekita: ika: epeke halimi ekima: ika:ta: epeke biki wilie haliweki halimikie. Kutaa make ika: Ketiso Yesu pa:ta: hone tulaleme ekina:ta: paala:ma: na homeke pi lapeke ya:la:me.

Koda:na: pita:la: hauna: teke pi

14 Neke pa:ta: Ima: do wape pitolo hata:ta: neke ai koto kone handolo
ipulueke hone wia halopate 15 ale ma:nda:ma: I sa:sa: pia:ka:na:ta: kota: nika:
Koda:na: tapakema: hata: pulu poloma:eki manuta: do wapema: walieke.
Koto tapaketa: mo da:taa hao hala: Koda:na: siosi tapake loa:me. Koto siosita:
mo hande Koda:na: ota: pita: tia haena: la:la: pinki tieke leke hala:me. 16 Mo
nika: Ketiso hauna: teketa: ota: hau tieke dia:me pita: ma:nda:ma: lapeke na
ya:la:me. Do ekina: alome.
Ipikita: ota: halina: loke kone mea opolo epeekeme.
Mo hande Sipitidima: ipika: yako pa:la: ekita: ota: ekie laa peneme
waleekeme.
Kutupa ipikita: enisoloma: make handeekeme.
Ipika: bikita: mo tutu ma:nda: ma:nda: paeyao pa:ta:manu make wale-
mekeme.
Kutu pieketa: mo kenke paeyao pa:ta: haemeke wanda:halima: ipiki pa:ta:
hone tulaemekeme.
Kutaa ipikita: Koda:ma: oli ya nane hatuku mea peekeme.

4

Mandane makeaasa: pimanu wala:la: wanda:hali

1 Mo Sipitidima: peneme yao dupa ala:me. Wetepe nina:ta: man-
dane wanda:halima: mo hone tulaasa: hauta: mina:pa:lalimikie la:la:me.
Ikana:ma: mo yayapiki pi aleme sipitidi manuna: kakena: homa hata: mo
hoke temoko manuna: wala:la:eki telimikie. 2 Koto wala:la:eki manuta: mo
makeaaso yayapiki pi lo haleme wanda:halima: peo lalememe. Mo talo talo
hake toopi wepikima: ala:ta: ma:nda: to tokula:la: tupa: koto wanda:halina:
ika: hone teketa: to tokula:la:me. 3 Kutu pu haleme haliwekima: pi walolo
hata: alota: Wanda: mina:la:eki make mandane nemanu hala:eki make hoke
haue laa wahapa: peao halememe. Pate do ne manuta: nikana:ma: nomono
yeke Koda:ma: wepiayekeme laa ipika: pi mina:la: wanda:halima: mo ota: hau
homeke hone witolo hata: koto ne manuna: Koda: pa:ta: keiyae pi alo hata:
napeke ya:la:me. 4 Koda:ma: wepieke alemanu paeyaota: epeke ale manue.
Ala:ta: ma:nda: wahapa: pu kiaapeke na ya:la:pate paeyaota: pa Koda: pa:ta:
keiyae pi alo hata: mea:peke ya:la:me. 5 Pa ekipeke. Koda:na: pi pita: ipiki
pa:ta: keiyae laa yeni pita:la:eki yaapoma: mo ne pa:ta: ala:ta: na talena:
lelieke.

Ketiso Yesuna: epeke e pokaasa: hali

6 Nakana:ma: do mana: pimanu a:nda: epeke tupa: mo Ketiso kametonu
pa:ta: la halo haeka:na:ta: kota: neketa: Ketiso Yesuna: epeke e pokaasa: hali
halipikie. Kota: koto nakana:ma: teliele hone tulaasa: pi pita: mo walea: ota:
pi yaapo a:nda: ota: wopu miniki hao haeka:na:ta: kota: kutu pilipi ekima:ta:
neke wele pealieke. 7 Kutu pea:peke ya:la:pate pa mo epe na piki Koda:
mataake tindemanu moka:laa kitemeeki kiaapeke. Nakana:ma: Koda:na:
hau puluekema: moka:la: hande hande pu hapeke. 8 Lokena: moka:la: hande
hande pita:la:eki manuma:ta: niki pa hosikima: epeaaliepate pa Koda:na:
hau puluekema: moka:la: hande hande pita:la:eki manuma:ta: niki ota:
epeaalieke. Pa ekipeke. Koto hauma:ta: ame do nika: kenkena: haloma:eki
make wetepe da:taa halo poloma:eki make ana:lawalieke. 9 Ota: opua hone
tulaapeke ya:la: ota: pi ma:nda:ta: dupae. 10 Koda:ta: wanda:hali paeyaona:
pa:ta:la:la: hali hala:me. Koto pa:la:pate ipikita: ota: mo ipiki pa:ta: hone
tulaasoma: wanda:halina: da:taasa: hali hala:me. Koto ekina:ta: nikana:ma:

koto da:taa hao hala: Koda: pa:ta: hone ti laloma: ekina:ta: bepolaluekema: honkopu hao e wopu poko haloma:me.

11 Do mana:manu make do wala:la: ekimanu make ikana:ma: opua ota: pea:tiki pu haena: nakana:ma: iki pa:ta: wopu walo hapeke. 12 Wanda:halima: neke wekihali hale ekina: handolo hata: ipikita: pa wekie laama:na: nakana:ma: ota: Ketiso hau moka:la: tiaapeke. Koto puluekema:ta: naka: pilipi hauma: make naka: lelipi pima: make naka: pukima: homilipi ekima: make naka: hone tulalipi ekima: make naka: tikitiki piki hauma: make koto hau paeyaota: mo pi mineleme wanda:halima: ota: handena: lapeke. 13 I̲ a:pono mo̲lu̲ hata:ta: naka: natemanu wiaata: paeyaoma: opina: mo Baibolo pimanu yata:pa:la:eki make mo pi wala:la:eki make wala: tiaaso la hala:la:eki make koto hau manuta: ota: honkopu hao putia pua:peke. 14 Mo siosi you haliwekima: pi la: witolo hata: naka: youna: ika: kiki wimi dina: Koda:ma: ipika: pa hameke kita:la: epeke ale homeke naka: puki pa:ta: wiaya: ekita: nakana:ma: ota: na mina:pa:lapeke. 15 Paeyaoma: naka: Ketiso hau daeyaaso piteleeki handena: do I̲ma: la kitolo ekimanu nakana:ma: hone wopu wia moka:la: hande hande pu hapeke. 16 Naka: walele ekimanu make naka: pu hale hau make wopu handeteke hapeke. Do haumanu paeyao epeke tupa: putia peka:na:ta: kota: koto pilipi ekima:ta: neke make mo nakana:ma: walele pi opua ipu haleme wanda:hali make detelimikie.

5

Siosi wanda:hali handeteke hata: pea:pekeeki

1 Mo koke haliweki na tolu lu pelepateta: naka: apa: pa:ta: ale tupa: homu piki pimanu lapeke. Panake haliweki make naka: kame tupa: kone epeaapeke. 2 Koke wanda:weki make naka: ama: tupa: kone handeteke hata:ta: panake wanda:weki make naka: ana: leke tikitiki piki hauma: homeke handeteke hapeke.

3 Kosa:piki wanda: ma:nda: ota: ipika: honumake siki hala:eki handeka:na:ta: kota: ipiki tamba: muluekema: hone epeke u hapeke. 4 Pate ipika: wekiwandiki o eiyeke wanekena: wekiwandiki haya:ka:na:ta: kota: ikana:ma: amba:la ika: koke wanda: handeteke hasa: hau pea:pa:peke ya:la:me. Kutu piki hau pimika:na:ta: kota: mo hande ateke inkiki make aeyeke meiyekema: iki pa:ta: pimi ekimanu hombo peaasememe. Koto hauma:ta: Koda: ta:na:ma: homaasa:me. 5 Kosa:piki wanda: ma:nda:ta: ipiki tamba: mina:yeke ipika: tapake wanda:hali ma:nda: dia:yalo ipika: honumake siki haya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipiki handeteke haena: ipiki pa:ta: hone ti lao hala:me. Kutu pitolo hata:ta: Koda:ma: ipiki tamba: mina:yeke ipikana:ma: timba: nate yaapona: honke pa alo alo hata: yeni pu hala:me. 6 Pate kosa:piki wanda: ma:nda:ma: ipika: lokena: namonamo pita:la: ekimanu homekena: hone u haya:ka:na:ta: kota: koto wanda: ipikita: pa hala:pate kone ipika: temokota: homa ula:me. 7 Wanda:halima: iki pa:ta: hoela:me laama:na: do mana: pimanu wanda:weki pa:ta:la hala:tiki pu hapa:peke. 8 Kutu pilipipate ma:nda: hali epima: ipika: tapakemanu o ota: ipika: wekiwanda: epeke tupa: na handeteke haya:ka:na:ta: kota: koto someta: mo Ketiso hau kiaaso toopi mea baasa:me. Kutu piki somena: hoke hauma:ta: mo pi na miki wanda:halina: hoke hau lombei pea ota: hoela:me.

9 Mo kosa:piki wanda:wekina: biki ula: wapena:ta: dupiki wanda:na: biki homeke wia:peke. Wanda: ma:nda: ipika: bapi hali tieke tepo paeya:ka:na: make ipikita: hali homekena: da peeke wanda: make 10 wanda:halima: epeke hau pia: wanda:e aleme wanda: make ipika: wekiwandiki epeke tupa: handeteke haya: wanda: make na handeke da ma:nda: wanda:hali epemeke

handa:mea wamo pia:tiki pieke wanda: make Ketiso yankeketonu oto nane hata: tamba: mieke wanda: make ka:nda: mina:la: wanda:hali petelea: wanda: make epeke haumanu puluekema: hone wopu u hayeke wanda: make kosa:piki wanda: homekema: koto hau paeyao tonka:na: apa:tao pea:tiki pieki handemeka:na:ta: kota: ipika: biki wape pea:peke.

11 Kutu pulu pa:la:pate mandane moputali kosa:piki wanda:manu ika: bikimanu wape pea na apa:taapeke. Pa ekipeke. Ikana:ma: ika: lokena: hone pelemeeki hone witolo hata: hali ma:nda:na: da puluekema: Ketiso hoki walaa pelimikie. 12 Kutu pimikina:ta: ika: Ketiso pa:ta: amba:la la: wimiki pimanu yambilimikie. 13 Kutaa make kutupiki kosa:piki wanda:wekima: da yalayala pu pominolo hata: ika: e poka:peke natemanu hoeyaalememe. Koto hau homeke dia:pate ikana:ma: kotoeki ota: lombeipiki hoke hau ma:nda:ta: dupa. Mandane wanda:halina: hau hotiata: la: mundula mundula pitolo hata: mo ota: lapeke na ya:la: ekimanu la: tiatia pu halememe. 14 Mo a:nda: piteleme wanda:halima: niki pa:ta: hoke pi loluekema: waleke wiaama:na: mo Ketiso hala: moputali kosa:piki wanda:wekita: pa hali ma:nda:na: da pua wekiwandiki mendia ika: da handeteke haena:e hone witolome. 15 Pate mandane kosa:piki wanda: manuta: paa la:ka:la Sadani teli mea pelememe. 16 Kutu pu halemepate Ketiso wanda: ma:nda: ipika: tapake kosa:piki wanda:manu ma:nda: haya:ka:na:ta: kota: mo Siosi tapake pa:ta: ka:nda: wiaama:na: ikita: ipikana:ma: handeteke hapeke ya:la:me. Kutu pia:ka:na:ta: mo siosi tapakema: ota: mo honumake siki haleme kosa:piki wanda:weki ota: epeke tupa: handeteke haena: waleke wilieke.

17 Ika: you haliwekima: wanda:hali handeteke hata: e epeke tupa: pokemeka:na:ta: ika: biki a:meiyaaso yenki ana:na: haka:ta:pao mina:e hone wia:peke ya:la:me. Mo pi wala:pekeeki o mana: moka:la: tiaaso hata: ota: honkopu hao wopu pokemeka:na:ta: kota: kutu piki you haliweki pa:ta: amba:la hone wia pea:peke. 18 Do alo ekina: mo Baiboloma: alota: Kaoma: palaowa kilikimanu ambuku mea baaluekema: ankema: e pokolo haena:ta: ipika: kake anka:ta:pu na pea:peke lo make mo e poka:la: halima:ta: ipika: e poka:la: yenki mia:peke ya:la:me laa wape pea ula:me. 19 Wanda:hali homekema: alota: Mo you halima: ata:ka:piki hau pia:me lea:ka:na:ta: na opua:peke. Koto pilipipate hali yaapo tepoma: a:nda: a:pa lea:ka:na:ta: kota: opua:peke ya:la:me. 20 You halima: a:nda: hoke hau pia:ka:na:ta: kota: mandane you haliwekima: handolo hata: hone wina: ika: leke potopoto kone ipika: hoke hau pa:la:eki laa la halaata: sa:sa: pea:peke.

21 Mo Koda: make Ketiso Yesu make mo maleke lila: enisolomanu make iki paeyaona: leke potopoto hata: Ima: neke pa:ta: la: witolo pita: dupa alome. Nakana:ma: homeke pa:ta: homeke puki wita:la: hau na pu make mandane tapake homeke na petolo pikita: do ya pea:peke alo ekita: ota: paeyao pa:ta: hone witolo hata: pea:peke. 22 Hali ma:nda:ma: siosi pa:ta: Koda:na: e pokaena:ta: na hondoma: tiake hata: kiki wita:la: hau ai na pea:peke. Mandane wanda:halina: hoke hau neke pa:ta: na mundilina: leke naka: hauta: yako pea hapeke.

23 Neketa: yeni mea:tiki pu haeka:na:ta: naka: welekema: epeke e pokena: ikali homeke na neke waini siki make apa:tao napeke.

24 Mandane wanda:halina: hoke hauta: peneme peneme yao ula:me. Koto ekima:ta: pi yokaalu pia:peke nate opolo epea:ka:na:ta: ika: hoke hauma:ta: iki hatuku ipilieke. Pate mandane wanda:halina: hoke hauta: wetepe nane peneme yaeya:ka:na:ta: handa: wilimikie. 25 Mandane epeke haumanu make koto tupa: kone peneme peneme yao ula:me. Kutaata: mo ota: peneme na ula: epeke hau mandane ekimanu maketa: a:mbao wia:peke na ya:la:me.

6

Wanda:halina: e pokaasa: tapakena: mana: pi

1 Mandane pa hameke e pokaaseme tapake ikana:ma: ika: you haliweki
pa:ta: hone witolo hata: homu pea hapa:peke. Kutu pimika:na:ta: kota: mo pa
haleme wanda:halima: Koda:na: biki pa:ta: make nika: aloma: mana: pimanu
pa:ta: make ikana:ma: hoke pimanu na lelimikie.

2 Mandane pa hameke e pokaaseme tapakema: ika: you halita: Ketiso
hali haya:ka:na:ta: ipikita: nika: Ketiso yankeke hone witolo hata: paa pa
alema: na handaapa:peke. Kotoeki na pikita: ikana:ma: dupiki hone witolo
Ipikita: ya Ketiso kame haleka:na:ta: Ima: ipiki hone pa:la:me. Ima: ipika:
e pokawa:ka:na:ta: ipikana:ma: do e pa:ta: yama: epeke ale mina:e hone
wiaata: ikana:ma: amba: pokeme e tupa: na pokeketa: kotoeki lombei peao
pokaapeke.

Makeaasa: hau wala:la: ekina: kinki pita:la: pimanu

Do alo pi manuta: nate paeyao wopu sa:tiaaso hata: wala:tiki pu hapeke.
3 Ma:nda: epima: mo hande nika: Tekehali Yesu Ketisona: ota: pi make mo
nika: hone tulao yeni pita:la: hauna: mana: pimanu make kota: waloma:
pi yaapo mandake na piki pa ta:ta: piki mana: pimanu a:pa walea:ka:na:ta:
4 kota: koto someta: hone na wiki hakoko lita:la: hali hala:me. Ipiki pa:ta:ta:
hoke hone teke pila:me. Koto ekina: ipikana:ma: mo mana: pi teke ma-
nuna:ta: ape ape lo make pi yokaalu alu puluekema: hone wopu u hala:me.
Ipika: kutu pita:la: ekima:ta: mo hone wopu epeke tupa: na handeteke haleme
wanda:hali tukiki pa:ta:ta: I I ala: hau make ape ape la alualu pitolo hata:
yaala: peake pi la alualu pu make na handoma: tiake hoke hone u alualu
pita:la:eki make 5 kima: na homeke pi yokaalu alu pita:la: ekimanu make
kota: hao paeyao mo wanda:hali tukiki pa:ta: wala: tiao hala:me. Kutu
piki wanda:halima:ta: mo hande ota: pimanu mina:pa:laaso hata:ta: pa mo
Koda:na: hau pita:la: ekita: hamoko hapeke pota:e hone u halememe.

6 Ota: ala:me. Hali ma:nda: epita: Koda: pa:ta: hone tulao hata: ipika: miniki
hala: kenke ala:ta: ala:ta: ana:e hone wia:ka:na:ta: kota: koto someta: hamoko
some hala:me. 7 Nikita: do kenkena: ipulu hata:ta: aleke miniki epoloma:pe.
Ala:ta: ma:nda: na miniki epoloma:me. Pa do kenke mina:pa:laoma:ka:na:ta:
aleke mea poluma:pe. Dia:me. Ala:ta: ma:nda: na mea polumeke. 8 Koto
ekina:ta: nika: ne aka:manu ana:na: wia haoma:ka:na:ta: kota: kotota: ana:e.
9 Mo hamoko haluekema: hone pa:la: wanda:halita: ne wiaasa:eki mu-
luekema: pea:ka:na:ta: ka:pei leke hondalieke. Ika: hone wopu na wiki
hoeyaapeke ya:la: hoke hone manuma: iki yola: mea lopao ota: hoeyaalieke.
10 Mo mani we pamba:la: ekima:ta: ta:ta: ta:ta: piki hoke haumanu pu tialo
pa:la: ekina: teke ula:me. Mandane wanda:halima: mani muluekema: hone
wopu witolo hata: ika: hone tulao halemeeki mina:pa:lao hoke ka:nda:
manuma: ika: puki tandama: homo haememe.

Timodi pa:ta: leeke mana: pimanu

11 Nakana:ma: Koda:na: hali hata:ta: koto hau manuta: mone hata: pina:
kiao papate leke hapeke. Kutu puluekema:ta: kota: nakana:ma: mo tikitiki
piki hau make Koda:na: hau leke pita:la: hau make hone tulaasa: hau make
pukima: homa:la: hau make ki hone na wiki pita:la: hau make kimele piki
hau pita:la: hau make koto hau paeyao ota: muluekee hone u paleke pu
hapeke. 12 Wanda:halima: hoto neli kita:la: nate nina: mo hande tombo
muluekema: honkopu hao aiya pu halememe. Koto tupa: nakana:ma: make
Koda: pa:ta: hone tulaaso hata: naka: deto hala: ekita: mo tombo wataasa:
tupa: muluekema: ota: honkopu hao aiya pu hapeke. Koto deto hala:
ekita: nakana:ma: wanda:hali wopuna: leke popelekena: Koda: pa:ta: hone

tulaasome alo hata: peneme yaeketa: kota: Koda:ma: muelena:yeke neke wi lea:me. 13 Mo ala:ta: ala:ta: paeyao da:taa wina: la:la: Koda:na: leke popelekena: hata: make mo hande Pontiasi Pailedi pa:ta: ota: pi leeke Ketiso Yesu ipika: leke popelekena: hata: make Ima: neke pa:ta: dupa alome. 14 Mo pea:pekee laa neke pa:ta: la: ula: pi manuna: kakena: homa mo Tekehali Yesu Ketiso paa epolo pa:la: nate epena: handeteke hata: ota: hoeya hoeya na piki yopu miniki hao hapeke. 15 Mo Ketisona: paa la:ka:la epolo pa:la: nateta: Koda:ma: homeke handeteke hala: ekina: mo ponka: di pilu ula: nate opolo epea:ka:na:ta: kota: Koda:ma: Ketiso peneme yao mea halieke. Koda:ta: ta:na:ma: homa:la: ekina: teke hata: ipiki homeketa: wanda:hali paeyaona: handeteke hala: hali hala:me. Ipikita: mo kini haliweki paeyaona: Tumiki Kini hali make mo teke haliweki paeyaona: Tekehali make hala:me. 16 Ipiki homeketa: ipika: kone pa da:taa hao hala: Koda: hala:me. Wanda:halima: ipiki hala: teke pa:ta: pua:peke na yeke paa tieke pa:ta: hala:me. Ipikita: hali ma:nda:ma: ota: na handemeke yeke Koda: yeke handaata: ame make ota: ma:nda:ma: handa:peke na ya:la:me. Ipika: biki tieke ota: kende wina: make mo na paeyeke pa hao hala: Kilu Tombuao hala: ekina: wele make ipika:eki wina:e. Kutu pina:e.

Hamoko wanda:halina: mana: pi

17 Mo kenke ala:ta: ala:ta:na: hamoko haseme wanda:hali pa:ta:ta: dupiki pi la wia:peke. Ika: hakoko na lu make mo ai paelo pa:la: kenke ale manuna: hone na ti lao hao hapa:peke. Kotoeki na pikita: niki ta:na:ma: homomono epeke alemanu ku hala: Koda: pa:ta: hone ti lao hapa:peke lapeke. 18 Koto wanda:hali ikana:ma: mandane wanda:hali pa:ta: epeke hau pipe laata: mo ika: tamba: mina:la: hau piteme ekima: hamoko hapa:peke laa lapeke. Ikana:ma: epeke moke pita:la: wanda:hali hata: ika: hamoko ale manuta: mandane wanda:hali pa:ta: pa teli pealuekema: tikitiki yao hapa:peke lapeke. 19 Koto hau a:nda: pu haemeka:na:ta: kota: ika: wetepe hapeke yolo pa:la: ekina: epeke teke u haena: lelimikie. Kutu pimika:na:ta: kota: mo ota: deto hala:eki miniki hao halimikie.

20 Timodio. Do Koda:ma: neke pa:ta: ka:la: eta: ota: wopu handeteke hapeke. Mo epe na piki Koda: mataake pimanu la kiteme pi manuta: kiaapeke. Mandane wanda:halima: makeaaso hata: Do aloma: pi manuta: ota: tumiki pie lo halememe. 21 Kutupa mandane wanda:halima: Koto aleme tumiki pita: nikana:ma: ota: hone uluma:me laa lemeke handaata: ikana:ma: mo hande ota: hone tulaasa: hauna: pota:ta: mina:pa:laememe.

Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: ekita: Timodi iki pa:ta: hao haena:e.

Poloma: Timodi pa:ta: yaapo peao wape pea tapaeyekeeki

1 Polo Ita: mo Ketiso Yesuna: aposolo hali halome. Koda:ma: la: wieke deto
hala:eki Ketiso Yesu pa:ta: yama: nikana:ma: moloma: ekina: pi walono yeke
Koda:ma: I maleke lia tapaala:me.
2 Do wapeta: ya pukipiki weki Timodi neke pa:ta: wape pitolome. Mo Apa:
Koda: pita: Ketiso Yesu nika: Tekehali ipilikana:ma: mo tamba: mina:la:eki
make a:ta:ma: homa:la:eki make puki lopaasa:eki make neke pa:ta: kina:e.

Keiyae pi pita: hone u tiaasa: pi yaapo

3 Ya apa:na: atekena: atekema: Koda: pa:ta: hone tulao hao haemeke tupa: I
make ya hone tekema: ala:ta: ma:nda: na talena: leke koto tupa: kone hone
tulao halome. Ima: timba make natena: make neke hone na yonka:lake
Koda: pa:ta: yeni pitolo keiyae pi lo halome. 4 Mo naka: leke pa:ta: e pankeke
lopo haya:eki handoa:eki niminaaso hata: neke handuluekema: Ima: ta:na:
pa:la:me. Kutu pua:ka:na:ta: Ima: ta:na: tiekema: homulueke. 5 Mo naka: ota:
hone tulale ekita: Ima: niminao halome. Naka: aeya: Loisi pita: naka: ama:
Yunisi yaapoma: make do mandake hone tulaepe ekita: ya honema:ta: neke
pa:ta: make taa ula:me. 6 Koto hone ua:eki tekena:ta: Ima: naka: youna: ya kiki
ua: pa:ta: yama: Koda:ma: neke pa:ta: pa hameke ka:la: hauta: alupaama:na:
halima: ti honiaama:na: po lo hala: tupa: kone do hauta: pa mea tiaaso tiaaso
halena: hone u tiaasome. 7 Pa ekipeke. Mo Koda:ma: ka:la: Sipitidima:ta:
niki yala: yala: na peaasa:me. Kotoeki na pikita: ipika: Sipitidima: mo wele
pita:la:eki make pukima: homa:la:eki make hone lu tumbaasa:eki make niki
ana:na: ku hala:me.
8 Mo nika: Tekehalina: pi walawasa: ekina:ta: nakana:ma: yaala:ma: na
homa:peke. Kutaa make I mo Ketisona: e pokawa: ekina: dipula mea
pitaalemeke pilu ekina: neke yaala:ma: na homa:peke. Kotoeki na pikita:
mo Koda:ma: ka:la: wele tapu hata: mo Pi Seliapo wala:la: ekina: ka:nda:ta:
I yaapo mandake mea tia hapana:e. 9 Nikita: ipika: wanda:hali hamono yeke
Koda:ma: pa:ta:la: mea wi la:la:me. Koto hau pieke ekina: teketa: nikana:ma:
epeke hau puma: ekina: dia:pate pa ipikana:ma: a:ta:ma: homolo hata: ipika:
hone pieke ekima: kone niki wi la:la:me. Koda:ma: do kenke ai na wepia
wina: leeke pita:ma:ta: do a:ta:ma: homa:la: hauta: niki miomono yeke Ketiso
Yesu pa:ta: yama: wina: leekeme. 10 Pate ameta: mo nika: da:taasa: hali Ketiso
Yesu ipika: a:pa:la:eki pa:ta: yama: peneme yaala:me. Mo homa:la: ekina: wele
ipikana:ma: paeyaaso hata: mo Koda:na: Pi Seliapo pa:ta: yama: deto hala:eki
peneme yaala:me.
11 Koto Pi Seliapona: la hala:la: hali make aposolo hali hata: moka:la: tiaaso
hali hano yeke Koda:ma: I maleke lia:me. 12 Kota: Ima: koto haumanu pua:
ekina: ame do ka:nda:manu minolopate pa Ima: yaala:ma: na homolome. Pa
ekipeke. Mo Ima: ya hone ti lalo halita: ota: hone ulume. Ya honema:ta:
mo ipikana:ma: I ka:la: haumanu ipikana:ma: mo hande ipika: Nate tieke
epena:yeke ana:na: handeteke hao hapeke ya:la:me.
13 Nakana:ma: pi epeke tupa: waluekema:ta: Ima: neke pa:ta: waloa: pi kone
hone wia wala:tiki pu hapeke. Kutu pitolo hata:ta: mo Ketiso Yesu pa:ta: hone
tulao pukima: homolo hata: pea:peke. 14 Mo neke pa:ta: ka:la: epeke epeke
hau manuta: ota: wopu handeteke ke haluekema: kota: nakana:ma: mo nika:
puki pa:ta: pila: Holi Sipitidina: wele peaasa: ekina: welema: wopu handeteke
hapeke.

15 Mo Eisia potopinisi haleme wanda:hali paeyao make mo hande
Paidia:lisi pita: Hemodionisi koto hali yaapo tonka:na: I̲ mina:pa:lao peleme
ekita: neke hone wotu witeleme. 16 Mo hande hali Onesipotasima: hoto
paeyao I̲ ta:na:ma: homa: tiao hayeke handaa I̲ma: mo Tekehalima: ipika:
wekiwanda: pa:ta: a:ta:ma: homena: honke alome. Pa ekipeke. I̲ do dipula
pilu ekina: ipikana:ma: yaala:ma: na homea:me. 17 Kotoeki na pia:pate
ipikana:ma: Loma: da opolo a:paata: koto kone I̲ weitia pomu haota: handa:
wia:me. 18 Mo hande Nate tieke opolo epea:ka:na:ta: Koda: ipika: a:ta:ma:
homa:la:eki koto some pa:ta: halena:e. Mo hande Epesese nane haoma:
toma:na: Onesipotasima: tamba: mu hata: pia: hau paeyaota: nakana:ma: ota:
handeleme.

2

Ketiso Yesuna: kakena: homa hala: a:ndeli miniki hali

1 Ya weki neke pa:ta: dupa alome. Mo Koda:na: a:ta:ma: homa:la: ekita: mo
nika: Ketiso Yesu ame̲le̲ ta:ma:ni pitolo hata: minoloma:me. Koto a:ta:ma:
homa:la:eki nakana:ma: minele ekina:ta: honkopu hao hapeke. 2 I̲ma:
wanda:hali eleke elekena: leke popelekena: waloeke opi mana: pi manuta:
kota: nakana:ma: meaata: mo hone epeke tupa: u paleke hata: mandane da
wanda:hali ana:na: wala:peke ya:la: wanda:halita: nakana:ma: moka:la hale
hale pea:peke.

3 Ketiso Yesuna: epeke a:nda: peaasa: hali hata: mo ipika: wanda:halina:
ka:nda:ma: homa:la: ekina: ka:nda: mandaneeki nakana:ma: mea:peke.
4 Ami hali homekema: ami hali hata:ta: ipika: you halina: kakena: homu
haluekema: pa mo da wanda:halina: pu haleme haumanu tonka:na: apa:tao
na pilieke. 5 Kutupa make mo telepo tiekemanu lo hala: halima:ta: mo
telepona: pi ula: ekimanu na tolu haya:ka:na:ta: kota: tombo watao yenki
mia:peke na ya:la:me. 6 E handeteke hala: halima: ipika: e tieke wopu poko
hala: ekina:ta: mo ena: ne tanu ekita: ipika: amba:la milieke. 7 I̲ma: alo
pita: hone wopu wia:peke. Koto pi hone uelena:ta: Tekehalima: neke tamba:
milieke.

8 Nakana:ma: mo hande homa paa tiaeyeke yeke Deipidina: tapake hali
Yesu Ketiso hone u hapeke. I̲ma: mo Pi Seliapo waloa:ka:na:ta: kota: koto pi
kone walo halome. 9 I̲ma: do Pi Seliapo walo halo ekina: ka:nda: tieke mu
halome. Kutaa make I̲ta: pi yamba:la:la: hoke hali leke seni puma: tonkao
uleke halome. I̲ta: koto pa:leke halopate pa Koda:na: pita: kutupe seni puma:
na tonkao ula:me. 10 I̲ma: mo Koda:ma: ma̲leke lila: wanda:hali tamba:
muluekema: do ka:nda: paeyaota: na kiake mea tu halome. Mo wanda:halita:
Ketiso Yesu pa:ta: yama: a:pa:la: na paelo pa:la: pa̲a̲ tiekema: wina: la:la:
da:taasa:eki mina:yeke I̲ma: do ka:nda: tu moneao halome.

11 Dota: ota: pi alo pie.

Nikana:ma: ipiki ame̲le̲ mandake a:nda: homoma:ka:na:ta: kota: ipiki ame̲le̲
mandake kone da:taa halumeke.

12 Kutupa nikana:ma: mo ka:nda:manu epena: kone aela: bao haoma:ka:na:ta:
kota: ipiki ame̲le̲ mandake piki you wanda:hali kone halumeke.

Nikana:ma: ipiki a:nda: kiaoma:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: niki make ki-
aalieke.

13 Nikana:ma: nika: hone ti lao halumeke laa kone pa hone na ti lao
haoma:ka:na: kone kota: kutu pumonopate pa ipikana:ma: ipika: pu-
lueke laa la: ula: pita: ota: na tunkulieke.

Pa ekipeke ipikana:ma: ipika: titina: la: ula: pi kialuekema: wetepe topo piki
pi ma:nda: lapeke na ya:la:me.

14 Do ekita: naka: wanda:hali hone u tiaaso hata: la halo hapeke. Kutu
pika:na:ta: kota: Koda:na: leke popelekena: iki kinki pitolo hata:ta: dupa
lapeke. Ikana:ma: mo pi teke manuna: tekena:ta: pi yokaalu alu pu ape ape
na lapa:peke lapeke. Kutu piki hauma:ta: ma:nda: na tamba: mulu pa:la:pate
mo opilimi wanda:hali pa:ta:ta: paa hoeyaasa:eki homeke wilieke.

Ipika: ena: pi lawaaso haena: e poka:la: hali

15 Nakana:ma: ota: epeke e poka:la: hali haluekema:ta: neke yala:
peaama:na: naka: titina: honeta: Koda:ma: I pa:ta: ta:na:ma: homena:e
hone witolo hata: e poko hapeke. Koda:na: ota: pi tikitiki wala:la: hali
hata:ta: koto hau pu hapeke. 16 Mo wanda:hali Koda: mina:pa:lao papate
haena: la:la: epe na piki Koda: mataake pimanu la kiteme pi manuta: hoki
wala kiao pua:peke. 17 Koto Koda: mataake pi la kita:la: pita: mo mindiki
na:paasa: bolekema: handa:la:me. Kutu piki pita: yaapo hali Haimeniasi pita:
Pailita:si yaapoma: walepeme. 18 Koto hali yaapoma:ta: mo ota: haumanu
mina:pa:laepeme. Kutu polo hata: mo nika: homa paa tialo poloma: ekina:
ipilikana:ma: alota: Nikita: amba: homa tiao haloma:me alepeme. Koto alepe
ekima:ta: mo mandane pi mina:la: wanda:halina: hone tulaaseme ekita:
hoeyaasepeme.

19 Koda:ma: nokopeeke taka:lake pinkita: daola:pa pa:la:me. Koto pinkina:
pi yaapo wape pea ula: ekita: dupa. Tekehalima: ipika: wanda:halita: ipika:
amba: hando ulume laa wape pea ula:me. Kutupa pi ma:nda: make dupa.
Ma:nda: hali epima: Ita: mo Tekehalina:eki halome lea:ka:na:ta: kota: mo
hokeeki paeyao ota: mina:pa:lao hoki walaa pua:peke ya:la:me pi yaapo wape
pa:la:me.

20 Mo hamoko da tieke pa:ta:ta: paata: piki make noka: wiki kawaso ta:ta:
ta:ta: pikieki wopu ula:me. Mo kawaso manuta: silipama: make koloma:
make wa:peleme. Kutupa mandane ekita: tima: make kenkema: make
wa:peleme. Do kawaso mandaneeki manuta: hau tieke pitolo mea:pekeeki
wina: laata: mandane ekita: pa nate paeyao pa mu hapekeeki wina: la:la:me.
21 Hali ma:nda: epima: mo hoke hau paeyaona: hai a:nda: ipiki pa:ta: na
talena: lea:ka:na:ta: kota: ipikita: ipika: Tekehalima: ta:ta: piki hau tieke
ma:nda: peaena: mea haena: lelieke. Pa ekipeke. Mo somema: ipika: Teke-
halima: hala:la: epeke emanu pokaaluekema: tikitiki yao ula: ale manuma:
handa hala:me.

22 Nakana:ma: mo wekihali hata: mo wekiwandikima: ika: lokena: hoke
hone u alualu pita:la: haumanu wendia:peke. Nakana:ma: mo iki tamba:
mina: ika: yako piki pukima: ika: Tekehali o laa wi lo haleme wanda:hali
amele hata: mo tikitiki piki hau make hone tulaasa:eki make pukima:
homa:la:eki make a:nda: peliaasa:eki make muluekema: hone ha paleke
pua:peke. 23 Mo teke na wiki o teke na handeke pi yokaalu alu pita:la:eki
manuta: hoki wala pua:peke. Pa ekipeke. Koto hau manuma:ta: ape ape mea
la:tialiekeyeke loa:me. 24 Mo Tekehalina: e pokaasa: halima:ta:ta: ape ape
na lelieke. Kotoeki na pikita: ipikana:ma: wanda:hali paeyao pa:ta: a:ta:ma:
homolo epeke disa hali hata: ika: pu hoeyaaseme haumanu pa:ta: ka:nda:ma:
ai na homake yu wia hapeke ya:la:me. 25 Ipikana:ma: mo pi tunkuleleme
wanda:hali tikitiki yaasota: kimelema: hauma:ta: yopu pu halieke. Koto hau
a:nda: pu haya:ka:na:ta: kota: ikita: Koda:ma: iki pa:ta: waleke wiaya:ka:na:ta:
ika: pukimanu topo pea mo ota: pina: hone ti laemeka:na:ta: 26 kota: ika:
honemanu paa epeke tupa: mea lopao wilimikie. Kutu pimikina:ta: kota:
ikana:ma: Sadanina: hone pa:la:eki peaena: miniki hala: bisale pa:ta: pam-
belemeeki hola:pa yopua halimikie.

3

Nate paelia: toma:na: pea:peke yolo pa:la: ekimanu

1 Mo nate paelia: toma:na:ta: ka:nda:ma: homaasa: haumanu wopu ip-
iliekema: hone wopu wia hapeke. 2 Koto paelia: dina:ta: wanda:halima: do
haumanu pu halimikie. Ikita: I I alo hata: make pasa:tei hau wopu pita:la:eki
make hakoko liki pimanu lo make handaena: honemanu u make yala: peaaso
hata: make kikama: handeke some ala: hoke pimanu make lo halimikie. Ku-
taa make ateke inkikina: kakena: na homo make keiyae loluekema: hone na
u make yeni hau pita:la: haumanu hone na wiki wanda:hali make halimikie.
3 Ikana:ma: a:ta:ma: homa tamba: na mu make pa paeyaaluekema: hone na
u make hoki nane laasa: wanda:hali hata: make hone mata:pa pua hata:
wanda:hali hoeyaasa: hau pu make kika ma:na:na: hau leke pita:la: hau make
pu halimikie. Mo wanda:halima: epeke haumanu honditi pu halimikie.
4 Kutaa make ikana:ma: yankeke kone lina: ma:na: yapa: mu a:nda: lombo
make homa:la: ale teke na hake haumanu pu make ika: honema: ikita: tieke
haloma:me hone witolo hata: Koda: pukima: na homeketa: pa ika: loke ta:na:
peaasa: alemanu pa:ta: pukima: homo halememe. 5 Ikana:ma: mo Koda: pa:ta:
yeni pita:la: hauta: pa pea:tiki pea:tiki pu halemepate mo yenina: wele pita:la:
ekita: hoki walaa kiaaso halememe. Kutu piki wanda:hali amele apa:tao na
hapeke.

6 Kutu piki mandane haliwekima:ta: mandane hone wopu na wiki
wanda:weki homu pealuekema: ika: da pa:ta: yopu siki honda: pamba pu
halememe. Kutu piki wanda:weki ika: hoke hau manuma:ta: ika: honemanu
ka:nda: peaota: ika: lokena: hoke hone pa:la:eki manuma: iki yola: mea aneya
moneya pu hala:me. 7 Do koto wanda:wekima:ta: mo pimanu opua hone
uluekema: taapemekepate pa mo ota: pina: teketa: miniki hapa:peke na
ya:la:me. 8 Mo hande Dia:nisi pita: Dia:mbitisi yaapoma: Mosesi pa:ta: a:nda:
lipikime. Koto some yaapoma: pipiki tupa: kone mo hande haliwekima:ta:
mo hande ota: pi pa:ta: make a:nda: lu halememe. Ikana:ma: ika: hone
tikitiki na yaaso hata: kone Koda: pa:ta: hone tulaapeke ekina:ta: iki ana:
na paleke handaata: Koda:ma: iki kiao hala:me. 9 Koto haliweki ika: hauta:
wopu na daeyalieke. Mo amba: haemeke wanda:halima: mo hande Dia:nisi
Dia:mbitisi yaapona: pamba: na piki hau pipikieki handolo pimiki tupa:
ame make wanda:halima: koto haliwekina: pamba: na piki haumanu hand-
ilimikie.

Paeyaaso mana: pi

10 Pate nakana:ma: I yaapo neke mandake pomi pita:ma:ta: mo hande
wanda:hali pa:ta: waloa: pi manuta: nakana:ma: amba: opua hone wilime.
Kutaa ya hau pita: ya pua:eki yaapota: nakana:ma: hone wilime. Kutaa
Ima: ya hone tulaaloeki make wanda:halima: pi mina: soka:la:ma: homa na
kiake pa handeteke haloeki make ya a:ta:ma: homa pukima: homoloeki make
ka:nda:manu epena: kone Ima: honkopu hao daola haloeki make nakana:ma:
handeleme. 11 Mandane haliwekima: I lu yombu moneao halemeke make
tanda wopuna: moneao haloeki make handeme. Mo hande A:ndioko da
pa:ta: make Aikoniomo da pa:ta: make kutaa Lisita da pa:ta: make do da
tepo haliwekima: I ota: hoeya: hau lu yombu haena: kone pa taka:lao haowa:
ekita: naka: hone wilime. Kutu pimipate kone mo Tekehalima: do koto hau
paeyaona: tukiki pa:ta: kone I wopu pa:ta:la: moneao haya:me. 12 Aowe. Koto
tupa: kone mandane wanda:hali epima: Ketiso Yesu pa:ta: ta:ma:ni pea hata:
Koda:na: pi tolu haemeka:na:ta: kota: iki pa:ta:ta: mandane haliwekima: mo
hoeya: hapu lu yombua:la: haumanu pilimikie. 13 Hoke hau pu hala: haliweki

make yayapiki hau pita:la: haliweki make ika: ika: kone makea alu alu pitolo hata: ika: hoke hau manuta: ota: mea daeyalimikie.

14 Kutu pu halimipate neketa: hande waleeke opi ota: pimanu wopu miniki hale ekita: na mina:pa:lapeke. Hande neke walea: tapaketa: naka: hone wilime. 15 Kutaa make mo hande Yakopiki Baibolona: wape pea ula: pi manuta: neke wekisiki hata: kone kini pea opua:tiki a:pa ame make paa opuolo haleme. Nakana:ma: mo Ketiso Yesu pa:ta: hone tulaaseeki pa:ta: yama: mea:peke da:taasa:eki muelena: u tiaasa: honeta: do Baibolona: wape pea ula: pi manuma: ka:la:me. 16 Mo Baibolona: wape pea ula: pi paeyao wape pina:ta: haliwekina: hone pa:ta: Koda:ma: wala: tiaaso haena: wape pimikime. Koto wape pa:la: pima:ta: wanda:hali pa:ta: ota: pimanu waluekema: make hoke hau peaama:na: sa:sa: puluekema: make hoi piki haumanu tondepealuekema: make kutupa epeke hapeke ekina: mana:manu loluekema: wape pea ula:me. 17 Kutu peaapeke ya:la: ekima:ta: mo Koda:na: e pokaasa: somema: epeke hau paeyao ana:na: peaena: tikitiki yao haena: lelieke.

4

Koda:na: ota: pimanu homeke walo hapeke

1 Mo pa haleme wanda:hali pita: amba: homemeke wanda:hali pea telipulu pa:la: Ketiso Yesu pita: Koda: yaapona: leke popelekena: telepo pi na alopate Ketisota: mo wanda:halina: handeteke hao halo pa:la: Kini hali ipiliekeyeke ya pukima: ka:nda:ma: homolo haena: Ima: neke pa:ta: dupa:pekee alome. 2 Koda:na: pi walo hapeke. Kutu polo halena: wanda:halima: opuluekema: ta:na:ma: na homolo haena: make o ta:na:ma: homa opitolo haena: make na kiaake pa walolo walolo ombu hapeke. Nakana:ma: mo puki nala: pima: make mineke pima: make kutupa mo hone u tiaasa: pima: make koto pi manuma: ikana:ma: epeke honemanu wina: loluekema: ta:na:ma: homa: tiaaso handeteke hao hapeke. 3 Wanda:halima: mo epeke mana: pi wopu na opulu pa:la: nate make ipilieke. Kutaa make wanda:halima: ika: hone pa:la: ekimanu pitolo hata: ika: opulueke hone peleme pimanu la hala:peke yolo pa:la: haliwekima: iki handeteke haena: handa: mea:tiki pilimikie. 4 Ikana:ma: pa tindemanu homeke opuluekema: mo ota: pita: na opiki hoki walaa kiaalimikie. 5 Kutu pina: kone neke pa:ta: ekipiki haumanu epena: kone kota: koto ekima: neke hoeyaama:na: naka: hone lu tombua tombua pitolo hata: hapeke. Ka:nda:manu epena: kone daola hata:ka:na: mo Pi Seliapo wala:la: hali hata: e poko hapeke. Kutupa neketa: Koda:na: e pokaasa: hali hata: naka: ka:la: e poko hapeke.

6 I pa:ta: epolo pa:la: hauta: dupa. Mo hande hoteke lia hala:la: tupa: I lu peleme nateta: teke pa:ta: ya:la:me. I do kenkena: haloeki paeyaalo polo nate teke pa:ta: ya:la:me. 7 Ita: mo hotoneli kita:la: ekina:ta: ya wele paeyaoma: epeke tupa: aiya pua mo tombo epeke tupa: watao halome. Kutupa make mo ya Koda: pa:ta: hone tulaalo ekita: na mina:pa:lalome. 8 Koto ekina: mo tikitiki pea haeme wanda:halima: ika: lombei pimiki ekina: mea:peke yenki tieketa: Ima: putupiliki miono yeke pa ula:me. Do koto ya lombei polo ekina: yenkita: mo Tekehali nika: tikitiki teli peaasa: halima: mo epolo pa:la: nate tiekena: I pa:ta: kilieke. Koto yenkita: I pa:ta: homeke na kulu pa:la:pate pa mo mandane ipiki peneme yaena: yeke pukima: homolo handeteke hao haleme wanda:hali pa:ta: tonka:na: halieke.

Polona: ale manuna: pimanu

9 Nakana:ma: koto kone I pa:ta: ai ipuluekema: taapo hapeke. 10 Dimasita: do kenkena: hauna: hone wopu pieke ekima: I na leeke mina:pa:lao mo

Desalonaika da nane pua hala:me. Ketesinisita: Ka:leisia kenke nane pua hala:me. Taitasita: mo Da:lemeisia kenke nane pua hala:me. 11 Luku homeke homeke I yaapo halopa:me. Neke ipulu hata:ta: Maka handa: mua:tiki a:pa:peke. Ipikana:ma: I tamba: mina: yeke loa:me. 12 Tikikasita: Epesese nane tapaowa:me.

13 Ya kosa: dauta: mo Todoa:si da hala: hali Kapusima: wia hawaena: epoa:ma: neke ipulu hata:ta: mea:tiki a:pa:peke. Ya bukamanu tonka:na: mea a:paaso hata:ta: mo hande hoteke yonkelekema: wa:pa:la: buka manuta: ota: hone na yonka:lapeke.

14 Mo kepete kawai wepu hala: hali A:lekesa:ndama: I pa:ta: hoke hau tieke piekeme. Koto ipika: pieke hauna: yenkita: Tekehalima: ana:na: halieke. 15 Mo somema: nika: waloloma: pina: a:nda: wopu lia:me. Kutu pieke handaa neke make hoeyaama:na:ma: wopu handeteke hapeke.

16 Mo pi yokaalu puma: natena:ta: Ima: ya pua: haumanu waluekema: titina: hombo peaowa: dina:ta: mo I tamba: mina:la: hali paeyao homeke a:nda: na hake iki paeyaoma: I mina:pa:lao pememe. Koda:ma: ika: pimi hoke hauta: hone yonka:laena:e. 17 Kutu pimipate mo Tekehalima: I teke pa:ta: hata: I wele peaya:me. Kutu pia: ekima:ta: mo pi na miki wanda:hali paeyaoma: opina: Ima: mo Pi Seliapo epeke tupa: waloa:me. Kutaa make mo laionima: I lu nena: taapolo pimikieki teke pa:ta: ya:na: mo Tekehalima: I petelea:me. 18 Mo Tekehalima: mo hande hoke hau paeyao pa:ta: I yoka: mea ipika: hepeni nane Kilu Tombuao Hala: ekina: epeke tupa: opolo a:pono lelieke. Mo biki yeiya: laasa:eki paeyao ipiki pa:ta: na paeyeke pa u haena:e. Kutu pina:e.

Paeyaaso pimanu

19 Mo Pisila Akuila yaapo pa:ta: make mo Onesipotasina: tapake pa:ta: tonka:na: ya a:talo pi tapaasome. 20 Eta:situsi ipikita: Kotindi da nane haya:me. Totobimasi yeni hayeke handaa Mailitasi da pa:ta: haena: epoa:me. 21 Mo kosa: ki ai na epeke haena: kone I pa:ta: ai ipuluekema: taapo hapeke. Yubulisi Pudenisi Linusi Kolodia make mo mandane Ketiso tapake paeyaoma: ika: a:talo pi neke pa:ta: tapaasememe.

22 Mo Tekehalita: naka: temoko yaapo hao haena:e. Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make iki paeyao amele hao haena:e.

Poloma: Taitasi pa:ta: tapaeyeke wapee

1 Ita: Poloma: Koda:na: e pokaasa: hali hata: make Yesu Ketisona: aposolo hali hata: make do wape wapitolome. Ita: mo Koda:ma: maleke lila: wanda:halina: hone tulalemeeki daeyaena: lono ipikana:ma: I mea tapaeya:me. Kuta make ika: pi miniki haasa: hauna: ota: pita: miniki haena: walonoyeke I tapaeya:me. 2 Ika: mo koto hone tulalemeeki make mo ota: pi miniki halemeeki make do hau yaapota: mo deto hala: hauna: ti laasa:eki pa:ta: ti lalememe. Mo yayapiki pi na lo hala: Koda:ma: amba: mo ala:ta: ala:ta: paeyao na wepia wina: leke do deto hala: ekita: niki pa:ta: hone witolo hata: pi la: wiekeme. 3 Koto hoki naneta: mo yapekeyeke nate opolo epeke pita:ma:ta: mo koto deto hala: ekita: ipika: pi walaasa: haliwekima: walemeke pima: peneme yaeyekeme. Koto ka:la: pita: Ima: walawano mo nika: da:taasa: Koda:ma: peae la:leke walaasome.

4 Koto ekina: do wapeta: mo Taitasi pa:ta: wape tapaasome. Mo dika: hone tulaalope ekina: ipikita: ota: ya weki hala:me. Mo Apa: hala: Koda:ma: make mo nika: da:taasa: Ketiso Yesuma: make neke pa:ta: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki pita: puki lopao haasa:eki yaapo kina:e la alome.

Siosi you haliwekina: mana: pi

5 Nakana:ma: niki na puma: ekimanu tikitiki yao epeaota: mo siosi tapake handeteke halo peleme haliweki make mo daoni paeyao pa:ta: haena: lolena:yeke neke hae laa poma:me. Neke mo Kotiti ikali hoki tukikina: mina:pa:lao poa: ekita: do ekina: pua:me. Ima: hande dupa pia:peke loa: ekita: hone wia:peke. 6 Mo handeteke halo pa:la: halita: moeki a:nda: na pa:la: hali make wanda: homeke ma:la: halima: hapeke yelieke. Kutupa make ipika: wekiwandikita: mo pi miniki hata: ikita: ti teke yoka:la: wekiwandikie o ateke inkikina: pi yoka:la: wekiwandikie laa ika: biki na wia:ka:na:ta: hapa:peke yelimikie. 7 Ipikana:ma:ta: Koda:na: hau handeteke hapeke ekina: ipikita: ota:eki a:nda: na piki hali hapeke yelieke. Ipikita: wanda:hali lu pambaake pi lo o mineke ai koto kone panka:la: o hoke ikali naa keao o wanda:hali make ala:ta: ala:ta: hoeyao tekipuleke lao o I I laa pasa:tei pu o dupiki haumanu pu halia: halita: hapeke na yelieke. 8 Ipika: da pa:ta:ta: kimisu wanda:hali pambolo opolo pina: ala: hali make epeke hau pita:la: ekita: ta:na:ma: homa hone wotu wita:la: hali make ipika: hone pa:ta: kone ana:e ala: hali make tikitikina: hala: hali make yakopiki hali make ipika: loke handeteke hala: hali make hapeke yelieke. 9 Kuta make ipikita: mo hande ti lao hapeke ya:la: ota: pi wala:la:eki daola miniki hapeke yelieke. Kutu pilie ekima:ta: mandane wanda:hali pa:ta: ota: tupa: walolo hata: tamba: mea:peke yelieke. Kutupa make mo hande ota: tupa: wala:la: pimanu pa tupa: alo hata: kiaaseme wanda:hali tikitiki yaasa: hali hapeke yelieke.

Makeaasa: haliweki haemekeeki

10 Haliweki wopuma: ota: pi kiaaso hata: mo ika: pa hameke pi manuma: mandane wanda:hali makeao halememe. Kutupiki pi lo haleme mandane haliwekita: mo pa sekemesaisi pu haleme Diu tapake haemeke tapakema: kone lo halememe. 11 Kutupiki yala: mea:peke haumanu piteleme hauta: pa yanaaso hata: wanda:halina: manimanu muluekema: pitelememe. Mo wala:peke na yeke pimanu walemeke ekima:ta: mandane haliwekina: hone make ika: wekiwanda:na: hone make u hoeyaena: lo halememe. Kutu paama:na: ika: lo haleme pimanu sa:sa: pea:peke. 12 Ika: Kotiti tapake hali homeke ma:nda:ma: ipikita: hone wopu wiki some hata: mo ipika: Kotiti

tapake pa:ta: ota: pimanu dupa leekeme. Kotiti haliweki ikita: hoto paeyao ya pi ombu lo halememe. Kutupa ikita: hoke sayalema: handa: hata: weleke pamba pita: ne tieke naa soka:la: pambeke some hombo hao halememe leekeme. 13 Koto pita: ota: pi yeke handaata: mo Ketiso wanda:halina: hone tulalemeeki taka:laena: nakana:ma: pima: hando lolena:e. 14 Koto ekina:ta: ikana:ma: mo hande Diu wanda:halina: pa pimanu make o ota: pi na opiki haliwekina: pi ula: ekimanu make ipua teliaama:na: kutu puelena:e.

15 Yako piki hau pu hala: somema: paeyaota: pa yako pikieki homeke hone u hala:pate pa mo pi na miki hai̲piki hone u hala: somema: paeyaota: yako pikieki dia:me hone u hala:me. Pa ekipeke ipika: hone wita:la: ekimanu make ipika: puki make hai̲ pitolo pita:la:me. 16 Ika: pima: Koda:ta: handoloma:me laa lo halemepate pa ika: piteleme hau manuma:ta: Koda: na handelemeeki peneme yao hala:me. Kota: wanda:halima:ta: honditi honditi wopu pu make pi na opu epeke haumanu pea:pa:peketa: iki ana: na pa:la:me.

2

Keileke wanda:halina: mana: pimanu

1 Koto pa:la:pate nakana:ma: ota: mo mana: pi ula: tupa: tolu walo hapeke. 2 Keileke haliweki pa:ta: Mo hoke ikali naa keaapeke na ya:la:me laata: ikana:ma: epeke hau pa:ta: tikitiki piki hone witolo make mo ika: hone wopu handeteke hata: ika: hone tulalemeeki make pukima: homelemeeki make kutupa mo ika: puki taka:laasa: hau pitolo pitolo haleme hau make kota: hau paeyaona: ala:ta: na ta̲lena: leke epeke tupa: hapa:peke laa wala:peke.

3 Mo keileke wanda:weki pa:ta: make koto tupa: kone alota: Iki make yako piki wanda:weki hapeke ya:la: tupa: hapa:peke la alota: mo hande keileke wanda:weki pa:ta: ikana:ma: laasa: hau na pu make mo waini ikalima: ika: hone hoeyaama:na: wopu na neke hata: make ikana:ma: mo panake wanda:weki pa:ta: epeke hau pita:la: ekimanu wala: tiaapa:peke la wala:peke. 4 Kutu pimika:na:ta: ikana:ma: mo panake wanda:weki pa:ta: ika: haliki wekiwandiki pa:ta: pukima: homolo hata: make 5 ika: hone handeteke hata: make ika: halemeeki ala:ta: na ta̲lena: leke hata: make epeke da handeteke hala: wanda:weki hata: ika: haliki tonu oto pa:ta: hao hapa:peke laa walena: walo hapeke. Koto panake wanda:wekima: kutupiki haumanu pimika:na:ta: kota: mo pa wanda:halima: Koda:na: pimanu pa:ta: hoke pi lapeke waleke na wilieke.

6 Kota: tupa: kone mo panake haliweki ika: honemanu wopu handeteke haena:ma: nakana:ma: ika: hone u tiaapeke. 7 Naka: kone naka: pilipi hau paeyaota: wanda:halima: handaa honda:mea pu haena: epeke hau seliapomanu pu hapeke. Naka: pi wala:la: hauna: hone wopu wia mo hapeke pitiki pimanu homeke walo hapeke. 8 Naka: lolo pele pi manuta: mandane wanda:halima: la la pu hoeyaama:na:ma: ala:ta: na ta̲leke pi manuma: walo hapeke. Mo naka: a:nda: tunkuliki wanda:halima: koto hau handaata: ikana:ma: nika: pitoloma: ekina: hokeeki ma:nda: na handemeka:na:ta: pi ma:nda: lapeke na ya:la:me hone witolo yaala:ma: homilimikie.

E pokaasa: halina: mana: pi

9 Mo pa hameke e pokaasa: haliweki pa:ta:ta: dupiki pi lapeke. Ika: e pokemeeki paeyaoma: mo ika: handeteke hala: haliwekina: pi oto pa:ta: hata: ika: epeke e pokeme ekima: iki ta:na:ma: homaapa:peke. Kutu pimika:na:ta: mo iki handeteke hala: haliwekina: pi eto eto na lao make 10 mo ika: ala:ta: ala:ta: make pake na napa:peke. Kotoeki na pikita: ki na hake epeke e poka:la: hali hala:me hone wina: ika: e pokeleme ekima: lena: lapa:peke. Dupiki

haumanu pimika:na:ta: koto ika: hau paeyaoma:ta: nika: Da:taasa: Koda:na: mana: pimanu yeiya: la walieke.

Ketisona: epolo pa:la: nate

11 Koda:na: a:ta:ma: homo tamba: mina:la: ekita: kenke wanda:hali paeyao mea da:taaluekema: peneme ya:la:eki handoloma:me. 12 Koto a:ta:ma: homo tamba: mina:la: ekima: walota: pa nikana:ma: Koda: hoki nane yao nika: hoke hone pa:la: haumanu pitoloma:eki make do kenkena: hoke hone pa:la: haumanu pitoloma:eki make kiaamono pa:la:me. Koto pa:la: ekina:ta: ame do kenkena: hata:ta: nika: hone handeteke hata: make tondepe pea hata: make Koda:na: hau hone witolo hata: make kutu pitolo hata: 13 mo hande ota: ipilie nate opolo epena:e laa hone tulaasa: hata: yu wia haloma:me. Koto epolo pa:la: nateta: mo nika: Koda: tieke make da:taala: hali Yesu Ketiso make ipilika: pa̱a̱ tieke peneme yaasa:eki opolo ipilieke. 14 Ketiso ipikita: nikina: homeekeme. Kutu pieke ekima:ta: nikita: mo hoke hau pa:ta: haomeke yoka: muluekema: make ipika: epeke hauna: puawee hone pa:la: yako piki wanda:hali homeke hamono yeke piekeme.

15 Do mana: pimanu walo hapeke. Kutu puluekema:ta: naka: pi opita:la: wanda:halina: hone u tia tia puluekema: make hoke haumanu peaama:na: sa:sa: pulu pika:na: make naka: biki ula: ekina: hata: pea:peke.

3

Ketiso wanda:halima: pea:pa:peke haumanu

1 Nakana:ma: mo naka: wanda:halina: hone u tiatiki pika:na:ta: ikana:ma: mo ika: kapomani haliweki oto nane make ikana:ma: telipaala: e handeteke haleme haliweki oto nane make hao hapa:peke lapeke. Mo haliwekina: kakema: homo hata: hau paeyao epeke tupa: puluekema: tikitiki yao hapa:peke lapeke. 2 Ikana:ma: ma:nda: pa:ta: hoke pimanu na leketa: a:nda: pelia ta:ma:ni pea hata: hoto paeyaota: paeyao pa:ta: yopu a:ta:ma: homolo hata: hapa:peke lapeke.

3 Amba: niki make hone wopu na wiki pi tunkulu make pu ata:ka: peaoma:me. Nika: lokena: hone pa:la: hau manuma: make nika: lokena: ta:na:ma: homaasa: haumanu make koto hau paeyaoma: nika: hone handeteke haena: loma:me. Kutupa nate paeyao mineke panka: tiake pimanu lo make ma:nda:ma: epeke ale pa:ta: make leke polopao haoma:me. Mandane wanda:halima: niki honditi pimikita: iki make honditi pu haoma:me.

4 Kutu puma:pate mo hande nika: da:taasa: Koda:na: a:ta:ma: homa:la:eki make pukima: homa:la:eki make peneme yaalo epeke pita:ma:ta: 5 ipikana:ma: niki pa:ta:la tamba: miekeme. Pa nikana:ma: nika: epeke hau pumeke handa na pieke yekepate pa mo ipika: a:ta:ma: homeeke ekina: niki tamba: miekeme. Kutu piekeeki manuta: niki panake weki tupa: da:ta hamono Koda:ma: ipika: Holi Sipitidi pa:ta: yama: tanda pa:la:me. 6 Koda:ma: nika: Da:taasa: Hali Yesu Ketiso pa:ta: yama: ipika: Holi Sipitidi niki pa:ta: anekema: wopu tapaeyekeme. 7 Kutu pieke ekima:ta: mo Ketiso ipika: a:ta:ma: homeeke ekina: niki Koda:na: leke popelekena: tikitiki pea make nika: hone puaasoma: deto hala:eki make miomono piekeme. Do ala: pita: ota: pie.

8 Koda: pa:ta: hone tulaaseme wanda:halima:ta: mo ika: epeke piteme hau manuma: mo mandane wanda:hali tamba: muluekema: hone witolo hata: waleke hala:tiki pina:ma: nakana:ma: do wapena: alo pimanu iki pa:ta: ota: wopu la: moneao hapeke.

9 Kutu pulu pa:la:pate mo epe na piki ape apemanu make mo atekena: ateke hatiki epeeke ekina: biki eleke eleke moka:lao haleme ekimanu make

mo pi yokaalu alu pita:la: ekimanu make mo hande Diu wanda:halina: lo pimanu wiekeeki dupa ula:me laa ape ape lo halemeeki make kota: hau paeyao paka:lao pu hapeke. Kota: hau manuma:ta: niki epeaapeke ana: na pa:la:me.

10 Mo Ketiso tapake tekili paaluekema: taapa:la: somema: hoto homeke o yaapo tekili peaapeke lea:ka:na:ta: hoto yaapo sa:sa: pilipipate pi na opiki pa tepo peao paa pia:ka:na:ta: kota: koto someta: nika: tapake some dia:me laa hoki wala:peke. 11 Naka: handeleme. Kutu piki hau pita:la: someta: ipika: hoke hau manuma: kone mea hoeyao keaasa:me.

12 Ima: Atemasi o Tikikasi yaapo homeke a:nda: neke pa:ta: epena: tapaowa:ka:na:ta: kota: neketa: mo I yopua halua: Nikopolisi da nane pota:manu weiya a:pa:peke. Ima: mo hande koa ki dina:ta: koto Nikopolisi da pa:ta: halueke loa: ekita: nakana:ma: hone wilime. 13 Mo Kapomanina: pi ula:eki tikitiki yao hala: hali Senasi make mo hande Apolosi kota: hali yaapo ipilika: pi walo polo pelepeeki kini pina: nakana:ma: epeke tamba: muluekema: taapa:peke. Ipilika: mea polo pelepe ale manuta: ana:na: mea wilipipe laa handa: handa:peke.

14 Nika: Ketiso tapakema: a:pa:la: haumanu puluekema: ikana:ma: mo ika: nate leke epeke tupa: handeteke hata: pina: moka:la: tiatiki pea:pa:peke alee. Kutupa make mo wanda:halina: ka:nda:ma: homa:la:eki handa: pe-teluekema: ikana:ma: mo napeke na pitiki epe na piki haumanu leke na pea:peke ya:la:me.

15 Do I amele mandake haloma: tapakema: neke pa:ta: a:taloe pi la:neaasememe. Kutupa mo neke amele haleme Ketiso yankeketonu pa:ta: tonka:na: a:taloe pi aloma:me laa la hala:peke. Koda:na: a:ta:ma: homo tamba: mina:la: ekita: iki taapuna: hao haena:e.

Pailimono pa:ta: Poloma: tapaeyeke wapee

1 Polo I̱ta: Yesu Ketiso hone witolo hata: dipula polo hali I̱ make nika: kame Timodi dikana:ma: mo dika: e yankeke some Pailimono neke pa:ta: wape pitopa:me. 2 Kutupa mo naka: da pa:ta: mombolo haleme siosi wanda:hali make nika: ana: Apia make nika: ame̱le̱ Ketisona: a:nda: peawaasoma: hali Akipasi make iki pa:ta: do wape epena: alopa:me.

3 Nika: Apa: Koda: pita: nika: Tekehali Yesu Ketiso yaapoma: iki pa:ta: mo a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make mo puki lopa:niaasa:eki make kina:e.

Pailimonona: pukima: homa:la:eki

4 Pailimono I̱ma: yeni pu moneaaso toma:na:ta: naka: biki alo hata:ta: Koda: pa:ta: keiyae pi lo halome. 5 Kutu piki hauta: mo nakana:ma: Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: pukima: homo make kutaa mo Tekehali Yesu pa:ta: hone tulao haleeki make opitolo hata: alome. 6 Kame dikana:ma: neke ame̱le̱ mo Yesu Ketiso pa:ta: hone tulaasa: hau pa:ta:ta: ota: homeke hone wia ta:ma:ni pea haloma:me. Kota: mo ya yeni pitolo ekita: mo naka: hone tulaleeki pa:ta: yama: Ketisona: epeke putupa: ku hala:eki paeyao handoelena: Koda:ma: walena: I̱ma: ipiki pa:ta: yeni pitolome. 7 A:ta:e. Ya kameo. Naka: pukima: homele ekima: ya puki pa:ta: ta:na: tieke peaya: ekima: hana: noka:paeya:me. Koto pele ekima:ta: nakana:ma: mo Koda:na: wanda:hali paeyaona: puki mea tiawaaleme.

Poloma: Pailimono pa:ta: Onisimasi paa mie leekeeki

8 Koto ekima:ta: I̱ma: naka: Ketiso yankeke hata: pipita: pa pua hata: dupi dupi laa lapeke ya:la:pate 9 paa neke pa:ta: pukima: homolo ekima: pa honke ala:eki homeke pitolome. Do honke alo ekita: I̱ Polota: koke hali hata: kone pa Yesu Ketisona: e pokoeke handaa dipula mea pitaalemeke pita: kone alome. 10 Ya Ketiso weki homeke Onisimasi pa:ta: nakana:ma: pulu pele ekina: neke pa:ta: honke alome. I̱ do dipula pita: kone ipiki pa:ta: Ketisona: pi waloa: ekima:ta: I̱ta: ipika: apa: haowa:me. 11 Amba: ipikita: naka: epeke e pokaasa: weki na haya:pate ameta: neke I̱ diki epeke tamba: mea:peke some hala:me.

12 Koto peleke ameta: I̱ma: ipiki neke pa:ta: ya pukima: homoloeki tonka:na: epena: alome. 13 I̱ma: Yesuna: Pi Seliapo wala:tiki pu haoweke handaa dipula do pilume. Do pilu pa:ta: nakana:ma: I̱ tamba: mulu pele tupa:ta: Onisimasima: naka: anke teke mina: ipikita: I̱ yaapo pa haena:e laa hone pa:la:me. 14 Kotota: ya hone pa:la:eki ya:la:pate nakana:ma: I̱ tamba: muelena: yeke ti wopu na lolueke. Pa nakana:ma: naka: hone pa:la: tupa: puelena: yeke waleke kitolo yu wia halome. Pa naka: hone pa:la:eki na handeke hata: I̱ma: hau ma:nda: na pulueke.

15 Onisimasima: neke mina:pa:lake hauta: pa nate hosikima: homeke pia:pate paa handa: mika:na:ta: kota: hoto paeyaota: neke yaapo hao halieke. 16 Pate ame ipikita: amba: hande pa hameke e pokea: some tupa: dia:me ameta: koto hau ota: topo pea dika: epeke Ketiso kame talo ipula:me. Ame ipikita: ota: ya tamba: mina:la: epeke hali hala:pate wetepe naka: pa hameke e pokalia: hali make naka: Tekehali Ketiso pa:ta: hala: kame makee hone witolo ipiki pa:ta: pukima: homo halipikie.

17 Koto ekima:ta: nakana:ma: I̱ta: naka: ta:ma:nie hone wika:na:ta: kota: ipikita: I̱ handa: mu halo pele tupa: kone pa handa: mia:peke. 18 Mo wekima: neke pa:ta: hoke hau ma:nda: o tondiki ma:nda: mu pia:ka:na:ta: kota: I̱ma: epeaaluekema: I̱ pa:ta: la kia:peke. 19 Ya kikima: kone wape pitolo hata: alota:

I Poloma: naka: yenkita: ana:na: kulueke laa do wape pitolo handa:e. Paa naka: Ketiso pa:ta: haleeki I pa:ta: yama: mele ekina: na alopate. 20 Pilisi Ima: ta:na:ma: homonota: kota: nakana:ma: mo Tekehali pa:ta: hone witolo ya Ketiso kame hata: ya honke loa: ekita: ota: pia:peke.

21 Ya honema:ta: do wapena: honke alo hauta: pilipikie hone ota: witolome. Kota: ya alo tupa:ta: ota: lombei peao pilipikie hone witolome. 22 Pi ma:nda:ta: dupae. Ya honema:ta: iki paeyaoma: Koda: pa:ta: yeni pu haleme ekina: hombo peaaso Ita: neke pa:ta: a:pono lelieke. Koto ekina:ta: I hapeke da panda: ma:nda: tikitiki yao wia:peke.

A:talo pimanu

23 Ketisona: hauna: I amẹlẹ mandake dipula pilupa: hali Epa:petasima: neke pa:ta: a:talo pi tapaala:me. 24 Kutaa make ya e mandake pokoloma: haliweki Maka A:tisakusi Dimasi make Luku ikana:ma: make a:taloe alememe.

25 Koto ekina: Tekehali Yesu Ketisona: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki iki homeke homeke amẹlẹ nate paeyao u haena:e alome.

Hibulu Ketiso tapake pa:ta: tapaeyeke wapee

Koda:na: pita: ipika: Eiyeke pa:ta: yama: la ka:la:eki

1 Mo hande ambi sanake sanake aneketa: Koda:ma: hoto eleke elekema: make mandane hau manuma: make ipika: pita: mo potopede haliweki pa:ta: yama: nika: apa:na: atekena: ateketonu pa:ta: la hala:tiki pu hayekeme. 2 Kutu pieke pateta: pa ame do wetepe naneta: Koda:ma: ipika: Eiyeke pa:ta: yama: ipika: pi niki pa:ta: la kina: la:la:me. Kutaata: Koda:ma: koto Eiyekena: kikima:ta: do kenke ya yaapona: ula: alemanu paeyao wepia wina: laa ipikana:ma: mo paelo pa:la: naneta: ala:ta: ala:ta: paeyao kilu tombuao haena: Koda:ma: ipiki mea hayekeme. 3 Ipikita: Koda:na: paa tieke nikina: paa peaasa: hali hata: make Koda:ma: handeke kone make hata: ipika: wele wotu piki pima: do kenke ya paeyao miniliao hala:me.

Koda:na: Eiyekena: hau tieke

4 Koda:na: Eiyeke ipika: bikita: mo enisolo tonuna: biki lombei piki biki mieke tupa: ipiki make mo enisolo tonu lombei pao hayekeme. 5 Amba: Koda:ma: leeke pita: dupae
Neketa: ya weki̲e. I̲ ameta: naka: Apa: halome leekeme.
Kutupa pa yaapo pao pima: make alota:
Ima: ipika: Apa: hano ipikita: ya weki halieke
leeke pita: mo enisolomanu ma:nda: pa:ta: leeke yeke yekea. Dia:me.
6 Kotoeki na piekepate ipika: mupeke weki do kenkena: tapaalo pieke ekina:ta: pi dupa leekeme.
Mo Koda:na: enisolo tonu paeyaoma:ta: mo Weki pa:ta: panda: puniaaso ipika: biki yeiya: lalimikie
leeke pateta: 7 mo enisolo tapake ikina:ta: pi dupa leekeme.
Koda:ma: ipika: enisolo tonuta: mo po tupa: wepiaata: ipika: e pokaasa: tapake tonu ti uleke tupa: mea haena: la:la:me leekeme.
8 Kutupa Koda:ma: ipika: Eiyekena:ta: dupa leekeme.
O Koda: naka: kilu tombuao halo pele ekita: na paeke pa u halieke.
Naka: tikitiki piki hauma:ta: naka: wanda:hali epeke tupa: handeteke hao haleme.
9 Nakana:ma:ta: epeke hau pa:ta:ta: puki wopu pelepate hoke hau pa:ta:ta: honditi wopu peleme.
Koto ekima:ta: Koda: naka: Koda: hata: neke mea mo naka: yankeke tonu lombei piki some halena: tombo kitolo hata: ta:na: peaasa: honku naka: kitawaya:me leekeme.
10 Kutaa Koda:ma: paa pi ma:nda:ma: make alota:
Tekehalio. Mo hande panake kini pu miki ale pa:ta:ta: nakana:ma: mo hande yu paeyao wepitolo hata: naka: kikima: mo ya nane ula: alemanu paeyao make wepeme.
11 Koto alemanu paeyaota: pa alu pulu pa:la:pate neketa: pa hao halipikie.
Kutu pulu pelepate mo ale manuta: dau sinkipa: pa pa pu pula: tupa: sinkipa: pa pa pu pelieke.
12 Nakana:ma: ikita: mo hande daumanu panka: pita:la: tupa: panka: pilipikie.
Kutupa nakana:ma: mo ale manuta: wanda:halima: ika: dau topo piteleme tupa: ma:nda:na: topo pilipikie.
Koto ale manuta: kutu pulu pa:la:pate neketa: topu ma:nda: na pu make naka: da:ta:la:eki na paeyo piki pa hao halipikie leekeme.
13 Koda:ma: leeke pi ma:nda:ta: dupa

Naka: a:nda: tunkiliki tapaketa: naka: anke oto pa:ta: haena: laano neketa: ya
popeke kiki nanema: hando pitie leekeme.
Koto pita: mo hande enisolomanu ma:nda: pa:ta: leeke yeke yekea. Dia:me.
14 Mo enisolo paeyaota: Koda:na: deto hala:eki mulu peleme wanda:halina:
pa:ta:la:la: temokomanu na halemeke yekea.

2

Koda:ma: niki pa:ta:la: mea deto hala:eki ka:la: ekita: ota: hau tieke

1 Koto ekina:ta: niki ipilipa lopa mo opuma: ota: pimanu mina:pa:lao
puaama:na:ma: koto pita: hone ota: wopu wia miniki hamana: pea:peke alee.
2 Mo enisolo haliwekima: nika: apa:na: atekena: ateketonu pa:ta: la halemeke
pi manuta: ota: pi yeekeme. Kutupa ma:nda: epima: koto pi opua na hao o
homu pea na hao pieke some hayeke handaata: kota: ipika: mieke yenkita:
ipika: pu hayeke hau ana: piki yenki mea:tiki pimikime. 3 Kutu pimiki
ekina:ta: pa niki make mo Koda:ma: niki pa:ta: lolo ka:la: da:ta:la:eki tiekena:
hone wopu na uma:ka:na:ta: kota: ekipa mo niki pa:ta: kulu pa:la: hoke yenki
wenduluma:pe. Tekehalima: kone do ka:la: da:ta:la:eki peneme yaeyekeme.
Koto ekita: mo amba: ipikana:ma: leeke pi opimiki wanda:halima: do pita: ota:
la:la: pie laa niki pa:ta: wopu la kimime. 4 Kutaa make koto ikana:ma: la kimi
pi manuta: ota: pie hone wiomono yeketa: Koda:ma: na handeke haumanu
make ta:ta: piki haumanu make piekeme. Kutupa make ipika: hone pieke
ekina: mo Holi Sipitidina: peaasa: haumanu pa hameke haka:ta:pao telipatiki
pu hayekeme.

Nikana:ma: da:ta:la:eki miomono yeke nika: you hala: halita: hala:me

5 Do ipilieke lo haloma: kenke panakeeki handeteke haena:ta: Koda:ma:
enisolomanu na mea haena: la:la:me. 6 Koto hau na piekepateta: mo hande
Baibolo tukiki pa:ta: wape pa:la: wape ma:nda:na: la:la: pita: dupae
Koda:o. Nakana:ma: hone witolota: halita: aleke ya:ka:ta:pe.
Ipiki pa:ta: a:ta:ma: homa handeteke halena:ta: ipikita: eki pa:la:pe.
7 Nakana:ma: hali wepitolo hata: mo hande enisolo oto pa:ta: hosiki haena:
wepia haena: leke yekepate
paa wetepena:ta: yeiya: laasa:eki tieke pita: pa̱a̱ peaasa:eki tieke yaapo ipiki
pa:ta: dopuaeyekeme.
8 Kutupa ipikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao handeteke haena: leme la:la:me.
Koda:ma: halima:ta: paeyao handeteke haena: wepiekeme mo Baiboloma:
la:la: ekita: ota: ala:ta: ala:ta: paeyao tapao pa:ta: ala:me. Koto ekita:
ota: peneme ya:la:me. Koto ala:pate pa ameta: halima: mo ala:ta: ala:ta:
paeyao handeteke hala:me ekita: na handoloma:me. 9 Pate pa Yesu han-
doloma:me. Ipikana:ma: Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki pa:ta:
yama: wanda:halina: anketeke mea homaena: Koda:ma: ipiki enisolo ma-
nuna: oto nane hosiki haena: leekeme. Pate ameta: nika:na: tanda tieke mea
homeeke yekema: koto ekima:ta: Koda:ma: mo yeiya: laasa:eki tieke pita: pa̱a̱
peaasa:eki tieke yaapo ipiki pa:ta: dopuaeyeke ekita: handoloma:me.
10 Mo ala:ta: ala:ta: paeyao wepia wina: laa epeke handeteke hala: Koda:ma:
wekiwandiki eleke eleke ipika: hepeni kenke seliapo nane haena: yeke ika:
deto hala:eki me̱a̱ya: hali Yesu pa:ta: tanda tieke haleeke ekima: Koda:ma:
ipikita: ota: ika: titina: hali haena: leeke ekita: ota: epeke hau epeke piekeme.
11 Mo wanda:hali yako pea haena: epeaasa: hali make mo epeaaleke yako
pea haleme wanda:hali iki paeyaona: Apa:ta: homeke homeke hala:me.
Yesuma: koto ekina:ta: koto wanda:hali pa:ta: kame tonue loluekema: yaala:
na homeke lo hala:me. 12 Ipikana:ma: Koda: pa:ta: alo alota:
Mo nakana:ma: pieki paeyaota: ya kame tonu pa:ta: la halueke.

Naka: bikita: ika: mombilimi alena:ta: Ima: yeiya: lawaalueke leekeme.
13 Paa pi ma:nda: make alota:
Ita: Koda: pa:ta: ti lao halueke laa
paa make alota:
Ita: mo hande Koda:ma: kia: weki wandiki tonu amele do a:pa halo handa:e leekeme.

Yesu ota: hali hayekeeki

14 Ipikana:ma: Mo wekiwandikie lea: wanda:halita: kenke loke hake wanda:hali haemeke yeke handaata: ipiki make ika: loke mea kenke hali leke hayekeme. Koto loke mea ipika: homeeke ekima:ta: mo hande homa:la: ekina: wele handeteke hala: hali Sadani bepolaluekema: yeke piekeme. 15 Koto pa:la: ekima:ta: mo homa:la:eki pa:ta: paala:ma: homoloma: ekima: nate paeyao niki tonkao hala: hauta: Yesu ipika: homa:la: ekima: ka:la:pa: tapaala:me. 16 Kutu pieke ekita: enisolo tonu tamba: muluekema: yeke na piekepate mo Baiboloma: alota:
Ipikana:ma: Eipoloha:ma:na: tapake wekiwandiki tamba: muluekema: piekeme la:la:me.
17 Koto hau puluekema:ta: ipikana:ma: mo ipika: hau paeyaoma:ta: ota: ipika: hameke tonu leke hayekeme. Iki pa:ta: a:ta:ma: homolo hata: pea:peke hau ma:nda: na mina:pa:lake Koda: pa:ta: ika: yeni peao hala: hali haluekema: kutu piekeme. Wanda:hali ika: hoke haumanu paeyawaena: Yesuma: ham-baasota: kutu piekeme. 18 Koto ekina: ipiki make mo la handa:la:eki manuna: ka:nda:manu mu hayeke handaata: ame make mo la handa:la:eki manuma: ma:nda: epi pa:ta: opolo epea:ka:na:ta: ipikana:ma: iki ai tamba: mea:peke ya:la:me.

3

Yesuta: Mosesi lombei piki hali hala:eki

1 Koda:ma: wi la: mea haena: la:la: ya Ketiso kame tonuo nika: hone tu lao haloma: ekina: yeni peao hala: You hali pita: Koda:ma: tapaeyeke hali Yesu peneme yaaso hata:ta: ipiki pa:ta: hone wopu u hapa:peke. 2 Hande Mosesima: Koda:na: wanda:hali tukiki pa:ta: e paeyao ma:nda: na mina:pa:lake hata: pa ota: epeke e pokaeyeke tupa: Yesu ipikana:ma: make ipika: maleke lila: Koda:na: e pokaaluekema: pea:peke yeke ekita: ma:nda: ota: na mina:pa:lake paeyao ota: epeke tupa: kone pokaeyekeme. 3 Da seliapo homeke ma:nda: a:elia:eki handolo hata: wanda:halima: da seliapoe laa hotu halo pelemepate pa mo da a:elia: halina: biki homeke epeke da a:ela: halie laa ipika: biki homeke kende wilieke. Mo da a:eta:la: halina: biki kende wilie tupa:ta: Yesuna: bikima: Mosesina: biki ota: lombei piki biki tieke wina: la:la:me. 4 Da paeyaota: halima: kone a:eta:la:pate pa mo ala:ta: ala:ta: paeya tapaona: wepia wina: la:la: someta: Koda: homeke hala:me. 5 Mosesima: e pokaasa: hali hata: Koda:na: wanda:hali tukiki pa:ta: e epeke tupa: pokaeyekeme. Kutu pitolo hata:ta: ipikana:ma: mo Koda:ma: wetepe lapeke yeke pi manuta: iki pa:ta: la haleekeme. 6 Mosesita: pa e pokaasa: hali homeke hayekepate Ketisota: Koda:na: eiyeke yaalo hata: Koda:na: wanda:hali ota: epeke tupa: handeteke hala:me. Koto handeteke hala: wanda:halita: nikie. Nikana:ma: a:nda: nika: Tekehalima: ota: pealieke hone wita:la:eki pita: aela: baasa: hau yaapo a:nda: ota: wopu miniki haoma:ka:na: alome.

Koda:ma:ta: wanda:halina: hoto pitulu pa:la: nate wina: la:la:eki

7 Koto pa:la: ekina: mo Holi Sipitidima: kinki pitolo hata: alota:

Ame do natena: Koda:na: pi hola:make opimika:na:ta:
8 kota: mo hande ika: apa:na: atekena: atekena: puki taka:laaso hata: Koda:na:
pi na opiki nono pimiki tupa: ikana:ma: make pi na opiki nono na
pea:pa:peke.
Mo wanda:halima: hande hapu hayeke alena: haemeke dina:ta: koto alo hau
manuma: Koda:ma: pilia: hau handuluekema: makea handemekeme.
9 Koda:ma: alota: Ima: bapi paeyao hali tieke yaapona: iki pa:ta: pua: hau
tieke tieketa: pa mo handolo hata: kone ikana:ma: I paa makea han-
demekeme leekeme.
10 Kutu pimi ekina: mo wanda:hali pa:ta: Ima: mineke pankolo hata: alota:
Do wanda:halima: hoto paeyao I kiaaso ya pi ulu ekimanu kiao na opu
halememe. 11 Koto pimi ekina: Ima: iki pa:ta: mineke tieke pankolo ota:
topo pia:peke na yeke pi tieke la: witolo alota:
Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na
pelimikie laa pi la: uluma: loa:me leekeme.
12 Aiyo. Kame tonuo. Iki ma:nda: mo deto hala: Koda: mina:pa:laluekema:
hoke hone na tulaasa: hoke hone wiaama:na: ota: wopu handeteke
hapa:peke. 13 Koto hau na pikita: mo hoke hauma: iki makeao haama:na:
laa ika: puki taka:lawaama:na: nate paeyao ika: ika: kone epeke pi manuma:
tikitiki ya alualu pu hapa:peke. Mo Baiboloma: Ame do natee la:la: pita: niki
pa:ta: waleke kitolo aleketa: kota: koto ala: hau pu hamana:e. 14 Mo hande
nika: titina: hone ti laoma: ekita: na mina:pa:lake homolo kia:naluekema:
honkopu hao hata: miniki hao hamana:e. Koto hau a:nda: puma:ka:na:ta:
kota: nikita: ota: Ketiso amele apa:tao tunaa haloma:me.
15 Hande kinki pitolo ala: pita: niki pa:ta: ipulu ipulu hata: alota: dupae
Ame Koda:na: pi hola:make opimika:na:ta: kota: mo hande ika: apa:na:
atekena: atekema: puki taka:laaso hata: Koda:na: pi na opiki nono
pimiki tupa: ikana:ma: make pi na opiki nono na pea:pa:peke la:la:me.
16 Mo Koda:na: pi hola:make opitolo hata: kone kiaemeke wanda:halita:
epi ameda yekea. Ikita: mo hande Mosesima: Idiepi kenke mina:pa:lao
hatuku peeke wanda:hali paeyao dia:yeke yekea. 17 Bapi hali tieke yaapo
tukiki pa:ta:ta: Koda:ma: epi ameda pa:ta: mineke panka:tiki pu hayekea. Mo
hande hapu hayeke alena: hoke hau pea homo tandepemeke wanda:hali
dia:yeke yekea. 18 Koda:ma: pi tieke la: witolo alota: Koto wanda:hali hoto
pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: ulume
leeke ekita: epina: leeke yekea. Mo hande ipika: pi kiaemeke wanda:hali
pa:ta: leekeme. 19 Ika: hone na tulaemekeme. Ika: kutu pimiki ekima: kone
mo hande hoto pitina: Koda:ma: halueke laa pi la: wieke kenke pa:ta: ota:
pua:peke na yekeme. Koto ekita: do la kita:leke opitoloma:me.

4

1 Mo hande Koda:ma: kulueke laa pi la: wieke hoto pita:peke ekita: ame
make nikina: pa u pelia hala:me. Koto ekina: iki ma:nda:ma: koto pi la:
wiekeeki wendiaama:na: kimelema: hao hapa:peke. 2 Mo Pi Seliapota:
ikana:ma: opimiki tupa: nikana:ma: make opu haoma:me. Ikana:ma: epeke
opimikipate kone hone tulao na miniki haemeke ekima: mo pima:ta: iki
tamba: mea:peke na yekeme.
3 Kutu piekepate ame nikita: hone tulao haloma: wanda:halima: mo
hande Koda:ma: la: wiekeeki talo hata: hoto pita:peke laa leeke ekina: mu
haloma:me. Amba: hande Koda:na: pima: la: wieke tupa: kone alota:
Ima: iki pa:ta: mineke tieke pankolo ota: topo pia:peke na yeke pi tieke la:
witolo alota:

Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: uluma: loa:me leekeme.
Koto leekepate Koda:ma: mo kenke wepia paeyao paeyeke hoki naneta: ipika: e ota: paeyekeme. 4 Mo Baibolo tukiki ma:nda: pa:ta:ta: mo watake hata: natena: pita: dupa la:la:me.
Mo watake hata: nateta: Koda:ma: ipika: e poko tunkula hoto pitiekeme la:la:me.
5 Do hande hoto pitina:e laa wapena: la:la: pi kone paa yaapo peao dupa la:la:me.
Koto wanda:hali hoto pitina: halueke laa pi la: ulu kenke pa:ta:ta: ota: na pelimikie laa pi la: uluma: loa:me la:la:me.

6 Mo Pi Seliapo titina: opimiki wanda:halima: ika: hone na tulaemeke ekima:ta: mo hande hoto pita:pekeeki na mimikime. Kutu pimikita: ameta: pa mandane wanda:halima: mo koto hoto pila:eki mia:peke ya:la:me. 7 Koto mia:pekeeki ota: peneme yaasa: ekita: Koda:ma: pa nate ma:nda: witolo alota: Ame koto natee leekeme. Do wapena: amba: loa: Baibolo pita: bapi wopu paeyeke hoki nane Deipidima: la:na: ipiki pa:ta: yama: leeke ekita: dupae
Ame do natena: Koda:na: pi hola:make opimika:na:ta: puki taka:laaso hata: ipika: pi na opiki nono na pea:peke leekeme.

8 Diosuama: a:nda: amba: kone iki pa:ta: Koda:ma: la: wieke hoto pila: nate halea:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: paa nate ma:nda: ulumee pi na lolo pia:me. 9 Koto pa:la: ekina:ta: Koda:ma: watake hata: natena: hoto pilieke tupa: pa niki Koda:na: wanda:halina: hoto pita:peke nateta: pa wia:ka:ta:me hone witoloma:me. 10 Epi amedama: Koda:ma: halueke laa la: wieke hoto pita:pekeeki a:nda: mia:ka:na:ta: kota: Koda:ma: ipika: e poko tunkula hoto pitieke tupa: koto halima: make ipika: e poko tunkula hoto pitilieke. 11 Mo hande amba: haemeke wanda:halima: hone wopu na tulaemeke ekima: pu hoeyaemeke tupa: niki make kutu paama:na:ma: mo hoto pita:peke nate muluekema:ta: hone wopu wia pumana:e.

12 Koda:na: pita: da:taa hata: e wopu poko hala:me. Mo pima:ta: hande kake yaapo hake bainasi kone lombei pea ne ne wopu hala:me. Kutupa mo pima:ta: wanda:hali ponda:pa: awa ika: temoko pita: hone teke yaapo tukikina: opolo pua tekili peao make ika: lokena: holiki kilikalu yaapo pa:nka:pa: lia tekili pea alu make pea:peke ya:la:me. Wanda:halina: honena: hone pa:la: ekimanu tikitiki yawao hala:me. 13 Koda:ma: na handena: yeke ala:ta: ma:nda: a:mbao panka: wia:peke na ya:la:me. Dia:me. Koda:ma: handa:leketa: ipika: leke popelekena:ta: mo wepia ula: ala:ta: ala:ta: paeyao ota: peneme yao lumbupa ula:me. Kutupa niki paeyaoma: nika: puma: hau manuta: ipiki pa:ta: ota: peneme yaalumeke.

Yesuta: nika: yeni peao hala: you hali tieke

14 Koto pa:leke handaata: mo nika: Yeni peao hala: You hali tieketa: Koda:na: eiyeke Yesuta: mo hepeni da tukiki pa:ta: ota: honda: pambeeke yeke handaata: kota: nikana:ma: make mo nika: hone tulaaloma:eki wopu handeteke hao hamana:e. 15 Nika: Yeni peao hala: You halima:ta: nika: honkopu na hake dete piki haumanu handaa a:ta:ma: na homolo pa:la: hali dia:me. Kotoeki na pikita: nika: Yeni peao hala: You halita: mo niki la handa:peke ya:la: ekimanu paeyaoma: ipiki make la handetiki piekepate hoke hau homeke siki ma:nda: a:nda: ota: na piekeme. 16 Nika: ka:nda:ma: homa:la: natemanu epea:ka:na: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki kia:ka:na: muluekema: aela: bao hata: mo pa hameke a:ta:ma: homo hala: Koda: teke pa:ta: pomana:e.

5

1 Hali homeke mo wanda:halina: yeni peaasa: you hali haena: make
Koda:na: e pokaasa: hali hao pina: ipika: tapake ma:nda: hondo maleke lu
mia:tiki pu hala:me. Mo yeni peaasa: you halima:ta: wanda:halina: hoke hau
a:mbawaluekema: ma:na: lia hala:la:eki make totopo yolepiki ale hala:la:eki
make Koda: pa:ta: hala:tiki pu hala:me. 2 Mo someta: ipika: hau manuma:
make detepiki hali hata: kone mo pi ula:eki manuna: pi ula: ekimanu mataalo
hata: pu hoeyao haleme wanda:halita: yopu kimelema: tamba: mu hapeke
ya:la:me. 3 Ipiki make detepiki hali hata: kone mo wanda:halina: hoke
hauma: homeke dia: yekepate ipika: hoke hau make a:mbawaena: Koda:
pa:ta: ma:na: lia hala:tiki pia:peke yekeme.

4 Mo yeni peaasa: hali hasa: ekina: biki tieke mina:la: ekita: hali ma:nda:ma:
ipika: kone ipiki maleke lia hapeke na yeliepate Koda:ma: wi lelie ekina:
homeke ipika: yeni peaasa: hali hapeke yelieke. Pa mo hande Etoni wi leeke
tupa: kone wi lelieke.

5 Mandake tupa: Yesuma: mo yeni peao hala: halina: biki tieketa: ipika:
kone na miekepate pa Koda:ma: ipiki pa:ta: alota:
Neketa: ya wekie. Ameta: Ita: naka: Apa: halome leekeme.

6 Kutupa make Koda:ma: Baibolo ma:nda:na: alota:
Neketa: mo hande Melekisedeke hata: pieke tupa: bapi paeyaona: yeni
peaasa: hali hao halipikie leekeme.

7 Yesuma: do kenkena: hata:ta: mo hande homa:la: ekima: ipiki meaama:na:
mo ipika: pa:ta:la:peke yeke Koda: pa:ta: ipika: yeni pieke ekima: make honke
leeke ekima: make e wi tieke laa e pankeke lopolo haena: yeni piekeme. Koto
yenita: homu pikima: pieke handaa Koda:ma: ota: opiekeme. 8 Kutupa ipikita:
Koda:na: Eiyeke hayekepate ipika: homu pieke ekita: mo hande tandama:
homa:la:eki mieke yeke ekima: hone wiekeme. 9 Ipikita: koto hau paeyaona:
ota: ana: pieketa: mo ipika: kakena: homaa pi opu haleme wanda:halina:
da:ta:la: ekina: tekehali hayekeme. 10 Kutu pieke handaata: Koda:ma: ipiki
pa:ta: alota:
Neketa: mo hande Melekisedeke hata: pieke tupa: yeni peaasa: you hali hao
halipikie laa peneme yao leekeme.

Andu nala: wekiwandiki tupa: na hao hamana: leekeeki

11 Do hauna:ta: nikana:ma: pi eleke eleke ota: wopu lapeke ya:la:pate ikita:
hone ai na mia:peke ya:leke handaa mo pimanu wala:la: ekita: ka:nda: pa:leke
paasoma:me. 12 Ikana:ma: Koda:na: pi wala:la: wanda:hali hamena: yeke nate
tieke ana:na: wia:pate kone pa mo hande wekiwandiki sunu pa:ta: wala:la:
Koda:na: hosiki pi sunu ma:nda:ma: paa walena: lapeke ya:ka:ta:me. Epeke
taka:lake nemanu no hapa:peke yolo pa:la:pate pa andu homeke no hale-
meme. 13 Wanda:hali epima: andu homeke napeke ya:la: some haya:ka:na:ta:
kota: mo someta: mo hande hoke hau epeke hau yaapo telipea haluekema:
hone na wiki pa pu haleme wekiwandiki leke halememe. 14 Koto pa:la:pate
mo hoke hau pita: epeke hau yaapo talo talo pea epeke tupa: telipea haleme
keileke wanda:halima:ta: mo epeke taka:lake ne tupa: no halimikie.

6

1 Mo hande titi panake pa:ta: opuma: Ketisona: pi manuna: homeke
na ambula u hake pa wina: ipika: pi mandane ekimanu make handa:tia
pomana:e. Da a:eyoma:ka:na:ta: oni hande amba: nokopoma: da ka:ta:ta:
pa yoka noka:pa:tiki noka:pa:tiki pea:peke na ya:la:me. Koto tupa: kone
nikana:ma: make mo Koda: pa:ta: hone tulaasa: titina: pimanu make mo
teke na wiki hau pita:la: ekimanu mina:pa:lao hone la:ka:la:la: ekina: pimanu

make 2 bapitaisi pita:la: hau manuna: pi wala:la:eki make youna: kiki wia yeni pita:la: haumanu make homa paa tiaasa: hau make Koda:na: pi yokaalu pea mo honiki na paeke homo hala: alena: tapaalo pa:la: ekina: wala:la: pimanu make koto amba: hande titina: waloma: pimanu na ambula u hake 3 pa mandane ekimanu make handa:tia pomana:e. Kutu piomono Koda:ma: niki pa:ta: waleke kia:ka:na:ta: kota: ota: putia polumeke.

4 Mandane wanda:halima:ta: mo hande amba: ika: hone tulaemekeeki mina:pa:laemeka:na:ta: pa ekipa ika: puki la:ka:la hone ma:nda: tulaena: handa: mea epomana:pe. Ikita: Koda:na: paa pa:la:eki tukiki pa:ta: amba: haemeke handa make mo hepeni nanema: pa hameke hala:la: hau ikana:ma: amba: pea handemeke handa make mo Holi Sipitidima: telipea yekeeki make mimiki handaata: 5 Koda:na: pi mea pea handa epekeeki yeke handaata: a:pa:la:me hone make wimiki handaata: Koda:na: wetepe epolo pa:la: natena: wele tiekena: wele wataa handemeke handaata: 6 kota: koto hau paeyao pea hoki naneta: ika: hone tulaemekeeki mina:pa:lao lopea:ka:na:ta: kota: iki paa la:ka:la a:pa hone tulaena: ma:nda:ma: ota: paa hatuku a:pa:pa:peke na ya:la:me. Dia:me. Ika: koto peleme ekima:ta: mo Koda:na: Eiyeketa: mo wanda:halina: leke popelekena: yaala:ma: homena: mo a:ka:tei wape piki tina: ipiki paa liki nono pitelememe.

7 Kenke ma:nda:ma: lako nalo hata: mo e handeteke hala: halina: ne anekema: opaeya:ka:na:ta: kota: koto kenketa: Koda:ma: wamo pita:la: kenkee. 8 Pate mo ka:la:ta: o hoke ambu homeke opa:la: kenketa: ipika: hoeyaalo pa:la:eki make teke pa:ta: ulume. Koto hoke ambu opita:la: kenketa: tima: yankilieke.

9 Nika: puki piki yankeke titio. Iki pa:ta: dupiki pi tieke aloma:pate pa mo da:ta:la: ekima: mea a:pa:la: wamo pita:la: haumanu pu haleme ekina: nikana:ma: koto piteme wanda:hali iki pa:ta: hone ma:nda: na witoloma:me. 10 Koda:ta: homeke pa:ta: homeke hone ula: Koda: dia:me. Ipikana:ma: mo ika: epeke e poka:lemekeeki make ika: Ketiso kame tonu tamba: mimieki make ame do pa tamba: mu haleme ekima: make koto hau pa:ta: yama:ta: ika: Koda: pa:ta: pukima: homelemeeki peneme yaasa:me. Koto piteme ekita: Koda:ma: hone na yonka:lapeke ya:la:me. 11 Koda:ma: ota: pina:e hone wilimieki iki pa:ta: ota: pina: kima: na homeke honkopu hao hata: mo hande epeke haumanu pa pea:tiki pu hamena: niki hone wopu pa:la:me. 12 Ikana:ma: soka:la: homeleme wanda:hali hamena: niki hone na pa:la:me. Kotoeki na pikita: mo hande mandane wanda:hali ika: hone tulaemeke hauma: make ika: epeke tupa: yu wia haemeke hauma: make koto hau yaapo pa:ta: yama: mo hande Koda:ma: la: ula: ekimanu mu haemekeme. Koto wanda:halina: hauta: ikana:ma: handa: muemena: hone witoloma:me.

Koda:ma: ota: yaalo pieke pi la: wiekeeki

13 Mo hande Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: wieke dina: hali ma:nda:ta: ota: manda hala: hali ma:nda: ota: dia: yeke handaata: Koda:ma: ipika: biki kone laa ota: pi alo loa:me laa pi la: wiekeme. 14 Ipikana:ma: alota: Ima: neke epeaota: naka: hoki nane halo peleme tapaketa: ota: wopu haena: lolueke pita: Ima: ota: neke pa:ta: la: witolome leekeme. 15 Eipoloha:ma: mo pi la: wieke ale muluekema: yu wia hayeke handaata: koto pi la: wieke ekita: ota: miekeme.

16 Hali homeke ma:nda:ma: ota: pi loluekema:ta: kota: ota: mo paeyaona: bikimanu tombuao ota: manda hala: biki ula: halina: biki laa la: wita:la: pi lea:ka:na:ta: kota: koto pima:ta: mo pi yoka: alualu piki pi aleme ekimanu pa tunkulalieke. 17 Koda: make mo hande pi la: wiekeeki mulu peleme wanda:hali pa:ta: ipika: puluekee laa la: wiekeeki ota: topo na pea:peke

ya:la:eki peneme yaaluekema: ipikana:ma: hali keke wita:la: pima: apa:tao la: wiekeme. 18 Koda:ma: koto topo pea:peke na yo yayapiki pi na lo pea:peke yekeeki yaapo wina: leekeme. Ipika: oto nane tinki pa haloma: wanda:hali nikita: nika: hone ti laloma:eki ota: miniki hamono yeke do koto pi yaapoma:ta: nika: puki tieke wopu mea tiala:me. 19 Do hone ti laloma: ekina:ta: nika: temoko epeke tupa: halo pa:la: ekina: daola hasa: ekina: teke ula:me. Koto teketa: mo hepeni nane yeni pu hala: dana: tupele dau tieke hoki nane ula: yako piki da panda: tukiki nane yopua ula:me. 20 Niki tamba: muluekema:ta: koto yako piki da panda:na: pota: pilaluekema: Yesu amba:la amba: yapeekeme. Ipikana:ma: mo hande amba: hayeke some Melekisedeke hayeke tupa: ipika: anke teke mea mo Yeni Peaasa: You Hali na paeke hao hala:me.

7

Yeni peao hayeke hali Melekisedeke

1 Do Melekisedeketa: Seileme dana: kini hali hayekeme. Kutaa make mo hande manda hala: Koda: pa:ta: wanda:halina: pi lawaasa: hali hayekeme. Mo hande Eipoloha:ma:ma: mo hande kini hali tonkopu amele a:nda: pea bepolao da la:ka:la pulu haena: do Melekisedekema: manda: hande peaata: ipika: epeaasa: pima: Eipoloha:ma: wamo piekeme. 2 Kutu pieketa: Eipoloha:ma:ma: Melekisedeke pa:ta: mo hande da pambolo hata: mieke alemanu paeyaota: kiki yaapo yeketa: homeke hondota: Melekisedeke hala:tiki piekeme. Do Melekisedeke la:la: biki teke titina: ekita: Tikitiki piki hauna: kini halie laa la:la:me. Kutaa make mo ipika: biki Seileme dana: kini halie la:la: bikina: teketa: A:nda: peliaasa: ekina: kini halie laa la:la:me. 3 Koto hali ipika: inkiki atekena: biki make o atekena: atekena: biki make o ipikita: do natena: mendiekeme laa make o ipikita: do natena: homeekeme laa make ota: na wape pea ula:me. Koto ekima:ta: ipikita: Koda:na: Eiyeke tupa: wanda:halina: pa u halo pa:la: yeni peaasa: hali hao hala:me.

4 Nika: tapakena: kini peala: biki tieke ula: hali Eipoloha:ma:ma: mo hande a:nda:na: bepolao mieke alemanu paeyao kiki yaapo yeketa: homeke Melekisedeke hondo hala:tiki hala:tiki piekeme. Eipoloha:ma:ma: koto pieke ekima:ta: Melekisedekena: lombei piki biki tieke wieke yekeeki taa peneme yao ula: handa:e. 5 Mo hande amba: hayeke hali Lipae ipika: eiyekena: eiyeke tonuta: yeni peaasa: haliweki ombu hatiki pulu pulu haemekeme. Koto yeni peaasa: hau pia:tiki pimiki ekita: mo Lo Pi la: wieke tupa: opitolo hata: Isulai wanda:halina: kiki yaapo alena: homeke hondo mea:tiki pimikime. Mo wanda:halita: Eipoloha:ma:na: eiyeke tonu ikita: homeke hamala: hamala: yekepate kone mo Lipae tapakema: ika: kiki yaapo ale manuna: homeke hondo mea:tiki pimikime. 6 Melekisedeketa: Lipaena: tapake hali na hayekepate mo hande Koda:na: la: wiekeeki mieke hali Eipoloha:ma:na: kiki yaapo ale manuna: homeke homeke lo hondo haleeke ekimanu meata: ipikana:ma: Eipoloha:ma: wamo pita:la: pimanu leekeme. 7 Wamo pita:la: pi ala: halita: manda hala:pate pa mo wamo pita:la: pi ala:eki opita:la: halita: oto nane hala:me. Koto hauta: niki paeyaoma: hone uluma:me. 8 Hande Lipaena: tapaketa: homa:peke yeke haliweki hata: kone mo hande wanda:halina: kiki yaapo wikieki manuna: homeke hondo mia:tiki pimikipate pa mo Baiboloma: na homeke pa hao hala: halie la:la: Melekisedekema:ta: mo hande kiki yaapo alena: homeke homeke lo hondo taiti miekeme. 9 Koto ekina:ta: nikana:ma: dupiki pi lapeke ya:la:me. Eipoloha:ma: Melekisedeke pa:ta: mo hande taiti haleeke yeke ekita: Lipaema: make haleekeme. 10 Ekipa pieke yekea. Hande Melekisedekema: Eipoloha:ma: manda: hande pieke

pita:ma:ta: Lipaeta: ai na mendieke yekepate ipika: atekena: atekena: ateke Eipoloha:ma:na: loke tukiki pa:ta: pitiekeme.

11 Koda:ma: Isulai wanda:hali pa:ta: ipika: Lo Pimanu wieke ekina: teketa: mo Lipae tapakema: ika: yeni peaasa: tapake haena: yeke wiekeme. Do Yeni peaasa: tapakema: ika: yeni peaasa: e pokemeke ekimanu a:nda: ata:ka: na piki ota: tikitiki pimika:na: yoluta: kota: mo ta:ta: piki yeni peaasa: hali na opolo epolo piekeme. Do epolo pieke ta:ta: piki yeni peaasa: halita: Etonina: anketeke mieke some dia:yekepate mo hande Melekisedekena: anketeke mieke some epeekeme. 12 Kota: mo yeni peaasa: tapake homeke yokaa tapake ma:nda: haena: lea:ka:na:ta: kota: mo Lo Pi ula: ekimanu make topo pea:peke ya:lieke. 13 Do aloma: halita: mo Lipae tapake hali na hayekeme. Kutupa make ipika: tapake hali homeke a:nda: ma:nda: hondoma: oloda pa:ta: yeni pita:la: hau na piekeme. 14 Koto ekita: koto hande nika: Tekehalita: Diuda tapake pa:ta: yama: epeeke ekita: niki paeyaoma: hone uluma:me. Mo hande yeni peaasa: ekina: Mosesima: pi pi leeke pita:ma:ta: do Diuda tapakena: biki na leekeme.

Yesuma:ta: Melekisedekena: anketeke miekeeki

15 Mo opolo epeeke ta:ta: piki yeni peaasa: some ipika: hauta: mo hande Melekisedekena: hau leke piki some yeekeme. Koto pa:la: ekita: peneme do ya:la: handa:e. 16 Koto ipiki yeni peaasa: hali haena: leeke ekita: pa wekima: atekena: anketeke mina:la: tupa: o mana: pimanu wiekeeki mieke ekima: na miekeme. Dia:me mo da:ta hao hala: ekina: wele pita:la:eki homekema: ipiki yeni peaasa: hali mea haena: leekeme. 17 Do ekina: mo Baiboloma: alota:
Nakana:ma: Melekisedekena: anketeke mea mo na paelo pa:la: yeni peaasa:
hali hao halipikie la:la:me.

18 Kota: mo hande amba: pi la: ula: ekita: honkopu na hake pa alema: handa:leke handaa pa nane wina: la:la:me. 19 Koto pieke ekita: kota: mo Mosesina: Lo Pi wiekeeki manuma:ta: hau ma:nda: tikitiki na yaeyekeme. Kutu pieke yeketa: niki ipiki teke pa:ta: epomono Koda:ma: mo Lo Pi wiekeeki ota: lombei piki panake pota: ma:nda: wiawayekeme.

20 Koto pota: homeke dia:ya:pate mo hande Koda:na: hali keke ula: pi make ula:me. Mo hande amba: haemeke haliwekita: yeni peaasa: haliweki haena: leeke pita:ma:ta: dupiki hali keke pi wieke ekima: handeteke haena: na leekeme. 21 Pate Koda:ma: Yesu yeni peaasa: hali haena: loluekema:ta: ipiki pa:ta: hali keke pi dupa la: wiekeme.
Tekehalima: topo na pilieke laa la: wieke hali keke pima: alota:
Neketa: bapi paeyaona: yeni peaasa: hali hao halipikie laa la: ulume leekeme.

22 Yesuta: mo niki epeaaluekema: la: wieke ula: pina: teke hali haena:yeke Koda:ma: ipiki pa:ta: koto hali keke pi la: wiekeme. Koto ekina: do panake la: ula:eki niki pa:ta:ta: mo amba: la: wiekeeki ota: lombei pa:la:me.

23 Ipikana:ma: ta:ta:piki hau ma:nda: make pa:la:me. Koto pa:la: hauta: dupa pa:la:me. Amba: hande yeni peao haemeke haliweki ika: e mina:pa:lao homa:tiki pea:peke yeke handaa ikita: eleke eleke haena: leekepate 24 Yesuta: pa hao haleke handaa ipika: yeni peaasa: ekita: ma:nda: pa:ta: hala:peke na ya:la:me. 25 Koto pa:la: ekima:ta: wetepe make ame do make mo ipiki pa:ta: yama: Koda: pa:ta: ipilimi wanda:halita: ota: da:taapeke ya:la:me. Pa ekipeke ipikana:ma: ikina: Koda: pa:ta: honke latiki puluekema: hao hala:me.

26 Koto ekina: Yesuta: Yeni Peao Hala: You Hali hata: nika: ka:nda:manu ana:na: tamba: mea:peke ya:la:me. Ipikita: yako piki hali hala:me. Kutupata: ipiki pa:ta: eki a:nda: ma:nda: o hoke hau ma:nda: ota: na ula:me. Ipika: hauta: hoke hau pu haleme wanda:halina: hau leke na pieke handaa Koda:ma: Neketa: ota: ta:ta: pa:la: halie laa ota: oli hepeni manda nane mini liao haena:

la:la:me. 27 Koto ekima: ipikita: mandane yeni peao haleme haliweki tupa: na hala:me. Pa ekipeke koto yeni peaasa: haliweki ikana:ma:ta: wanda:halina: hoke hau a:mbaena: ma:na: lialuekema:ta: nate ma:nda: ma:nda: lo titina: ika: hoke hau amba:la a:mbaena: ma:na: lia hala:tiki pu halemepate Yesuma:ta: koto tupa: na piekeme. Ipikana:ma: wanda:halina: hoke hau paeyaaluekema: ma:na: lia hala:tiki pu halemepate Yesuma:ta: koto tupa: na pita:la:me. Ipikana:ma: wanda:halina: hoke hau paeyaaluekema: ma:na: lia halemeke tupa: ipiki kone Koda: pa:ta: haleekeme. Koto ekita: ota: paeyaaso hata: hoto homeke homeke peao paeyaeyekeme. 28 Hande Lo Pi manuma: mo yeni peaasa: you haliweki haena: loluekema:ta: pa epe na piki haliweki mea hao hala:pate Koda:ma: mo Lo Pi hoki nane hali keke witolo ipika: la: wieke pima:ta: ipika: Eiyeketa: Yeni Peao Hala: You Hali haena: la:la:me. Kutaata: kota: Koda:ma: ipika: Eiyeke hoto paeyao ota: ala:ta: na ta̲leke epea haena: yeke ma̲leke lila:me.

8

Yesuta: nika: Yeni Peaasa: You Hali

1 Ameta: kota: do nikana:ma: aloma: pina: teketa: dupae. Yeni Peaasa: You Halita: oli hepeni nane hala: Kini Hali Tiekena: pita:la: ale tieke popeke nanema: pila:me. 2 Kutupa ipikita: Koda:na: yako piki dana: Yeni Peao Hala: You Hali hala:me. Koto yeni data: halima: a:ela: da dia: ya:la:pate pa ota: Koda:ma: haena: la:la: dae.

3 Yeni Peao Hala: You Haliweki paeyaota: pa hala:la: alemanu make lia hala:la: ekimanu make Koda: pa:ta: halaena: mea haena: lo hala:me. Koto tupa: kone nika: Yeni Peao Hala: You Hali make Koda: pa:ta: pa hala:la: ale ma:nda: haluekema: miniki hapeke ya:la:me. 4 Kota: a:nda: ipikana:ma: do kenkena: pa haya:ka:na: yoluta: kota: ipikita: yeni peaasa: hali na halo pia:me. Pa ekipeke. Do kenkena:ta: mo Diu wanda:halina: Lo Pima: mea haena: la:la: yeni peao hala: haliwekima: mo pa hala:la: alemanu halolo ombu halememe. 5 Ikana:ma: oli hepeni nane hala: ota: yeni dana: manda: mea pitemepate pa do kenkena: alu pulu pa:la: yeni da pa:ta: e pokaasememe. Koto yeni data: mo hepeni hala: ota: dana: su̲a su̲ama: handa:la:eki homeke hala:me. Mo hande Mosesi haena: pieke tupa: kone pa pa:la:me. Mosesima: mo hande palai da a:eluekema: haena: Koda:ma: ipiki pa:ta: alota: Mo dana: pulu pa:la: hau paeyaota: mo hande pote pa:ta: waloa: tupa: kone ota: hone wopu wia pea:peke. 6 Koto haumanu pimikipate ameta: Yesu pa:ta: haleeke yeni peaasa: eta: mo amba: yeni peaasa: haliwekina:eki ota: lombei pikieki haleekeme. Pa ekipeke. Ipikita: Koda:ma: mo wanda:hali ame̲le̲ ika: pi la: witeleme ekina: ka:pa hali hala:me. Do Koda:ma: ipika: wanda:hali ame̲le̲ la: u alualu pa:la: pima:ta: mo hande amba: la: wimiki ekita: ota: lombei pa:la:me. Kota: koto pa:la: ekima:ta: do la ula:eki pea:peke ekina: la: ula: pima:ta: mo hande amba: pi la: wiekeeki ota: lombei pa:la:me.

Panake pi la: wiekeeki

7 Mo amba: titina: la: wieke pima: eki a:nda: na pia:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: pa mo panake la: wita:la: pi make na la: ulu pia:me. 8 Pate Koda:ma: ipika: wanda:halina: pu hoeyaemeke ekimanu handolo hata: do pimanu leekeme.

Koda:ma: alota: Opua:pe. Mo Isulai tapake pita: Diuda tapake yaapo iki pa:ta: ya panake pi la: wia:peke nate epolo pa:la: nate manuta: ipula:me.

9 Do panake la: wia:peke pita: mo hande amba: ika: meiyeke tonu pa:ta: la wita:la: pi la: ua: tupa: dia:me. Koto ika: meiyeke tonu mo hande Idiepi kenketa: ya kikima: yoka: mea tapaaso hata: iki pa:ta: ya la witolo

pi la: ua:pate koto hande la: ua: pi ikana:ma: wopu miniki na hake baemekeme. Kutu pimiki handaata: Ima: iki hoki walaa kiaowa:me laa Koda:ma: la:la:me.

10 Pate pa ame mo Tekehalima: alota:
Mo ipulua: nate nina:ta: mo Isulai wanda:hali amele la: ulu polo panake pita: dupa la: ulueke laata: Mo ya pi ulu pi manuta: ika: hone teke pa:ta:manu wina: laota: ika: puki manuna: make wape pealueke. Kutaa Ita: ika: Koda: halueke. Kutu pua:ka:na:ta: ikita: ya wanda:hali halimikie.

11 Koto nate nina:ta: hali ma:nda:ma: ipika: da haliweki pa:ta: make o ipika: ateke hameke tonu pa:ta: make pi walolo hata: alo alota: Tekehali hone wipee pi na lelieke.
Pa ekipeke. Ita: ota: mo natehali wanda:halina: kini pea pua ota: hamoko tieke hala: wanda:hali paeyao sikima:ta: I ana:na: hone wilimikie.

12 Kutaata: ika: pu hoeyaasa: haumanu paeyaota: Ima: pa paeyaalueke. Kutupa make ika: hoke hau paeyao Ima: hone ma:nda: na wiki hoto paeyao hone yonka:latiki pulueke laa leekeme.

13 Koda:ma: mo panake pi la: wita:la: pi la: wieke pita:ma:ta: mo hande titina: wieke pita: amba:eki ya:na: leekeme. Ala:ta: ma:nda: a:nda: pitiki yaalo kukutu pia:ka:na:ta: kota: hosiki wetepena:ta: ota: alupilieke.

9

Ala:ta: na taleke hotekena: we mea hala:tiki pimikieki

1 Mo titina: pi la: wita:la:eki wieke pita:ma:ta: Koda:ma: ipika: wanda:halina: yeni pitolo pea:peke hau paeyaona: mana: pimanu make la haleekeme. Kutupa do kenkena: mo wanda:halima:ta: ika: yako piki yeni da make haena: a:eyo haemekeme. 2 Ikana:ma: palai da homeke a:eyaa haena: lemekeme. Mo data: tupele pu alu pimikime. Mineke da panda:na: bikita: Yako Piki Da Panda:e. Koto pa:ta:ta: ola:pake keo panka:la: ale make teipolo make kutupa mo teipolo mandata: mo Koda: pa:ta: hala:la: palaowa kitiki make wiekeme. 3 Da panda: ma:nda:ta: aka: tiekema: tupele hao pambeekeme. Koto da panda:na: bikita: Ota: Yako Piki Da Panda:e. 4 Mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta:ta: mo totopo piki ale yankaasa: oloda make mo hande pi la: u alu pa:la: pi la: wieke bokosi make wiekeme. Mo bokosi pita: oloda yaapota: tima: wepia manda naneta: kolo kitao a:mbaemekeme. Mo bokosi pa:ta: wieke ale manuta: kolo kanakena: ma:na pamba: paleke u make Etonina: tumaputa: pa ipika: kone katake haluekema: tindiki lu paleke u make mo hande pi ula:eki wape pieke toopi sopo yaapo make koto ale paeyao panka wiekeme. 5 Koto bokosi manda naneta: Koda:ma: niki amele hala:meeki walolo enisolo leke wepieke ale yaapota: wepia handa: alu pea haena: lemekeme. Ipilika: popakema:ta: mo hoke hau a:mbaluekema: we holo hayeke ale tikitiki peolaniao wipikime. Pa ameta: do hau paeyaona: tekemanu wopu wala:peke na ya:la:me.

6 Mo ale paeyaota: koto tupa: tikitiki yao wimiki alena: mo yeni peao hala: haliwekima: mo hande mineke da panda: pa:ta: ika: e pokuluekema: hoto paeyao pua:tiki a:pa:tiki pu haemekeme. 7 Kutu pu haemekepate mo aka:ma: tupele tukiki naneta: ota: mo Yeni Peaasa: You Hali homeke peekeme. Ipikana:ma: kutu piki hauta: bapi homeke homekena: hoto homeke homeke pua:tiki piekeme. Koto pa:ta:ta: pa hameke pa na peekepate ota: we mina: paleke peekeme. Koto wema:ta: mo somema: ipika: hoke hau make mo wanda:halima: ika: na handolo hata: pimiki hoke haumanu make a:mbaena: Koda: pa:ta: haleekeme. 8 Koto hau manuna:ta: mo Holi Sipitidima: niki pa:ta: wala:la: ekita: dupae. Mo mineke da panda: pa:ta:

pokemeke emanu a:nda: pa pokolo haemeke pita:ma:ta: mo hande Ota: Yako Piki Da Panda: tukiki nane polo puma: pota:ta: na lumbu pa wiki pa poka: pelia hayekeme. 9 Koto ekima:ta: do ame haloma: wanda:halina: pitoloma: hau peneme yawaluekema: la:la:me. Koto ekita: do ekina: la:la:me. Mo wanda:halima: ika: Koda: pa:ta: hala:la: alemanu make ma:na: hoteke lia haleleme ekimanu make koto ale manuma:ta: mo Koda: yeiya: lao haleme wanda:halina: pukimanu ota: ala:ta: na talena: yeke wamo peawapeke na ya:la:me. Ota: dia:me. 10 Koto ale manuta: pa ne ikali napeke ale o manda loke homeke tanda:pa:peke alemanue. Dota: pa manda lokena: mana: pimanue. Hau paeyaota: wetepe tikitiki yaaluekema: yeke Koda:ma: do mana: pi pa ta:ka:li la: wiekeme.

Ketisona: we

11 Ketisota: amba: a:pa:la:me. Kutaa ipikita: mo hande Pi Seliapoma: mea epeeke epeke hau paeyaona: Yeni Peaasa: You Hali hala:me. Kutaa make ame do ipikana:ma: e poka:la: yeni data: mo hande amba: hayeke yeni da ota: lombei piki ala:ta: ma:nda: na taleke yeni da hala:me. Mo data: halima: a:eya haena: la:la: da dia:ma: o do wepia ulu kenkena: da dia:me. 12 Ketisoma: mo da tukiki pa:ta: pua mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: honda: pamba puluta: hande kao o sipisipina: we Koda: pa:ta: haluekema: na mea peekepate ota: ipika: we kone mea peekeme. Koto wema: nika: deto halo poloma:eki meala:me. 13 Mo nanikosi o hali kaona: we make mo kao ikiki yankilie ekina: yomuneke make koto ale yaapoma: mo mana: pi wieke ekina: hoeya: hapu haleme wanda:halina: lokena: tande la: kitawaasa: ekima: ika: manda lokena: hoeya: hapu haleme hau paeyaapeke ya:ka:na:ta: 14 kota: mo Ketisona: wema:ta: koto titina: hau ota: lombei peao hau tieke peaapeke ya:la:me laa hone wipee. Ipikana:ma:ta: mo na paelo pa:la: Sipitidi pa:ta: yama: ala:ta: ma:nda: na talekeeki ipiki kone Koda: pa:ta: haleekeme. Nikana:ma: mo da:ta hao hala: Koda:na: e ana:na: pokomono ipika: wema: nika: hone teke pa:ta: ula: popeke na piki haumanu tandepo halieke.

Mo panake la: ula: pina: teketa: Ketisona: we

15 Koto ekina:ta: Ketisoma: mo hande panake la: ula: pina: honkopu hawaasa: ka:pa hali hata:ta: wanda:halima: mo hande amba: pi wiekeeki oto pa:ta: hata: pimiki hoke haumanu bepolao ka:la:pa: tapaaluekema: yeke ikina: homeekeme. Kutu pieke ekita: ipikana:ma: mo hande Koda:ma: wi la:la: wanda:halima: Koda: ipika: pi la: wieke na paeta:la: epeaasa: ekimanu mina:yeke piekeme.

16 Hali ma:nda:ma: ipika: homa:pekeeki teke pa:ta: ya:la:ma: hone witolo ipika: wekiwandikima: ipika: wina: laa homolo pa:la: ale manuta: ipika: hone pa:la: tupa: telipina:ta: ipika: pi la: wita:la: ekimanu tameiya:na: wape pea wilieke. Kutu pilia: hoki nane mo weki wandikima: ika: apa:na: anke teketa: mo tameiya:na: la:la: tupa: muluekema: hone wimika:na:ta: kota: mo handeteke hala: haliwekima: mo someta: ota: homea:pe laa titina: amba:la weilimikie. 17 Kutu piliepate mo hande tameiya: wape pa:la: some pa haya:ka:na:ta: kota: mo wapena: la: ula: pita: ai na yaalieke. Pate mo some ota: homea:ka:na:ta: kota: mo ipika: wapena: laa la: ula: pita: ota: yaalieke. 18 Koto hau tupa:ta: mo Koda:na: amba: hande titina: pi la: wiekeeki wanda:hali pa:ta: ota: yaaluekema: mo hotekena: wema: wele peayekeme. 19 Kutu piekepate titina: amba:lata: Mosesima: mo hande Koda:na: pi ula:eki paeyao homeke la la pu mo wanda:hali pa:ta: la hale hale piekeme. Kutaata: ipikana:ma: hali kaona: we pita: nanikosi we yaapo mea ikali taapuna: apa:taota: mo hisopi tina: paleke katake hake pita: wepiki wulu tonka:na: apa:tao mo we pa:ta: peiyaota: Koda:na: pi wieke buka pa:ta: tonka:na: tande laata: wanda:halina:

lokena: make tande lo kitaeyekeme. 20 Kutu pitolo hata: Mosesima: mo wanda:hali pa:ta: alota: Ikana:ma: mo Koda:na: pi ula:eki miniki hata: tolu hamena: yeke do wema:ta: Koda:ma: mo iki pa:ta: la: wita:la: pi tombo wala:la:me leekeme. 21 Koto tupa: kone Mosesima: mo palai da manda make tukiki pa:ta: ula: Koda: pa:ta: yeni puluekema: mu hala: alemanu paeyao make mo hande we tande laa kita kita piekeme. 22 Ota: alome. Mo pi ula: bukama: la:la: tupa:ta: mo we homekema: ala:ta: ala:ta: paeyao yako peaasa:me. Kutaa make we na lombea:ka:na:ta: hoke hau paeyaapeke na yelieke.

Ketisona: we lombeke ekima: hoke hau yokawala:eki

23 Mo hande palai da make mo yeni puluekema: mu haleme alemanu paeyao make oli hepeni nane ula: alemanu manda:na: uleke handaa mo hande hoteke lia we kitaasa: hauma:ta: yako peaasa:pate pa mo hepeni nane ula: ale manuta: mo lia hala:la: hau ota: lombei piki ekima: homeke peaapeke ya:la:me. 24 Kota: mo ota:eki manda: meaaso hata: haliwekima: a:emeke Yako Piki Da pa:ta: Ketiso na peekeme. Pate ipikita: ota: hepeni nane peekeme. Kutupa ameta: Koda:na: leke popelekena: nikina: hao hala:me.

25 Mo Diu wanda:halina: Yeni Peao Hala: You Halima:ta: mo hoteke wemanu mea mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: bapi homekena: tana: homeke homeke pua:tiki pu hala:pate pa Ketisota: hepeni nane pua ipika: da:ta:la:eki kone Koda: pa:ta: tana: eleke eleke hala:tiki na piekeme. 26 Kota: a:nda: tana: eleke eleke pua:tiki pia:ka:na: yoluta: kota: Koda:ma: mo kenke kini pea wepia: dina: kone kini pea pua ame do make Ketisoma: tanda tieke wopu mia:tiki mia:tiki pu halo pia:me. Kutu na pikita: ame do paetolo naneta: Ketisoma: ipika: homeeke ekima: kone mo hoke hau yokawaluekema: tana: homeke homeke opolo epeekeme. 27 Wanda:hali paeyao tana: homeke homaa hoki naneta: Koda:ma: pi yokaalu pina: handeteke halieke. 28 Koto tupa: kone Ketisoma: wanda:hali wopuna: hoke hau yokawaluekema: lia we hala:la: hoteke tupa: hoto homeke homekema: homeekeme. Ipikana:ma: hoto ma:nda: opolo epolo pa:la: ekita: wanda:halina: hoke hau yokawaluekema: dia: ya:la:pate pa mo ipiki epena: yuwia haleme wanda:hali peteluekema: homeke ipilieke.

10

Hoteke wema:ta: hoke hau na yokeekeeki

1 Mo Diu wanda:halina: pi ula:eki manuta: mo wetepe epolo pa:la: ota: hau seliapo tupa: dia:me. Pa mo koto hauna: sua sua tupa: homeke ula:me. Wanda:halima: mo pi ula:eki miniki hata: bapi paeyao hotekena: we hala:tiki hala:tiki pimikime. Kutu pimikipate mo hande pi ula: ekima:ta: hotekena: wema: mo Koda: pa:ta: yeni pulu polo peleme wanda:hali epeaapeke na yeekeme. 2 Mo hande hoteke wema:ta: mo Koda: pa:ta: yeni pita:la: wanda:hali ota: yako pea ya:ka:na: yoluta: ika: hoke hauma: iki yaala: peatiki na pulu pia:me. Kutu pia:ka:na: yoluta: mo hoteke we hala:la: hau amba: kone paelo pia:me. 3-4 Pate mo hali kao o nanikosi wema:ta: hoke hau ota: yokawapeke na yeke handaata: mo bapi paeyao we hala:tiki pimiki ekima:ta: ika: pimiki hoke haumanu paa niminaa tiatiki pu halememe.

5 Kutu piki hau wieke ekina: Ketisoma: do kenkena: ipuluekema: hata: Koda: pa:ta: alota:

Nakana:ma: mo hoteke we hala:la: hau pita: pa hameke hala:la: hau yaapota: hone na ulu pelepate Ita: ota: loke hano tikitiki yawaleme.

6 Mo hoteke tieke tonka:na: yanka hala:la:eki o hoke hau a:mbaena: we hala:la:eki make nakana:ma: ta:na:ma: na homeleme laa

7 Ima: alota: Koda:o. Mo naka: pi ula: bukana: wape pa:la: tupa: naka: ekihau
hone pa:la:eki pealuekema: do halome alome leekeme.
8 Ipikana:ma: titina: amba:la leeke ekita: dupa Hoteke lia hala:la:eki o
pa hameke hala:la:eki o yanka hala:la:eki make o hoke hau a:mbaena: we
hala:la:eki kutu piki hau paeyao mo pi ula: bukama: pea:peke la:la:pate kone
nakana:ma: kota: haumanu pa:ta: ta:na:ma: na homo make hone na pime
leekeme. 9 Kutaa yaapo peao alota: Koda:o. Naka: ekihau hone pa:la:eki
pealuekema: do halome leekeme. Koto leeke ekima:ta: ipikana:ma: mo amba:
hau yoka pa mo wetepe epolo pieke panake taka:lake hau mea tiaeyekeme.
10 Yesu Ketisoma: ipika: Atekena: pi teliolo hata: Atekena: hone piekeeki
paeyao pitolo ipika: loketa: paa pa hameke hala:la: hoteke we leke pa hoto
homeke homeke halaa paeyaeyekeme. Koto pa:la: ekima:ta: nika: hoke
haumanu pa paeyao yokaa yako pea hamono la:la:me.

Ketisona: homa:la: ekima:ta: hoke hau ota: paeyaala:me

11 Mo Diu yeni peao hala: haliwekima: ika: eta: nate paeyao pokolo ombu
hao halememe. Kutupa mo hoteke we make ikana:ma: hoto eleke eleke
hala:tiki hala:tiki pu halememe. Kutu pu halemepate koto hoteke we hala:la:
ekima:ta: hoke hau ota: paeyaapeke na ya:la:me. 12 Pate Ketisoma: hoke hau
paeyaaluekema:ta: hoto homeke homeke ipika: da:ta:la:eki halaeyekeme.
Koto homa:la: ekima: epe ala: ekita: topo na piki pa u pelia halieke. Kutu
pu paeyeketa: ipikana:ma: Koda:na: kiki popeke nanema: pitiekeme. 13 Koto
pa:ta:ta: Ketiso ipika: a:nda: tunkuliki haliweki ipika: anke oto nane Koda:ma:
mea haena: lena: yeke yu wia handeteke hala:me. 14 Ipikana:ma: mo hoke
haumanu paeyawaena: la haleme wanda:halita: ipika: hoto homeke homeke
homeeke ekima: ikita: ota: wamo peayekeme. Koto ekita: ota: na paelieke.
15 Kotoeki kone mo Holi Sipitidima: peneme yao la kitolo alota:
16 Mo Tekehalima: mandane natemanu ipilie dina:ta: ya pi la: wita:la: pi
ma:nda: iki pa:ta: la: ulueke laa mo pi la: witolo pita: dupae.
Yaka pi ula:eki paeyao ika: puki pa:ta: wiaota: ika: hone tekena: wape
pealueke la:la:me leekeme.
17 Pate pa pi ma:nda: apa:taaso alota:
Ima: ika: hoke haumanu o ota: pea:peke na yeke hoke hau pimiki ekimanu
pa ame aneta: hone ma:nda: na ulueke la:la:me leekeme.
18 Koda:ma: do koto hoke haumanu pa paeyaala: hoki naneta: mo hoteke
lia hala:la: hau manuta: paa pea:peke na ya:la:me.

Koda: teke pa:ta: hamana:e

19 Kame tonuo. Koto pa:la: ekima:ta: Yesuna: wema: nika: pota: wiawaleke
handaa nikana:ma: mo Ota: Yako Piki Da Panda: tukiki pa:ta: ale ma:nda:
hone na wiki pa pua:peke ya:la:me. 20 Nikana:ma: mo Ota: Yako Piki Da
Panda: pa:ta: honda: pambomonota: Ketisoma: mo deto hala: panake pota:
homeketa: mo tupele dau ponda:pa: lia wiaeyekeme. Koto tupele dauta:
ipika: lokee. 21 Nika: yeni peao hala: hali tiekema: Koda:na: wanda:hali
handeteke hala:me. 22 Koto pa:la: ekima:ta: nikana:ma: nika: puki pa:ta: ota:
hau homeke miniki halomeke handa make Koda: pa:ta: ota: hone tulaomeke
handa make Ketisona: wema: mo nika: hoke hone tekena: tande laaleke
halomeke handa make mo kila wiki ikalima: nika: loke tanda:paleke handa
make koto haloma: ekina:ta: ota: Koda: teke pa:ta: a:pa hamana:e. 23 Koda:ma:
ipika: pi la: ula:eki manuta: ota: na tunkulieke hone witoloma: ekina:ta: kota:
nika: hone tulaasome aloma: ekita: ota: wopu miniki hamana: pia:pa:peke.
24 Niki paeyaoma: nika: nika: kone pukima: homa: alualu pita:la:eki pu-
luekema: make epeke tamba: mina:la: hau pu alualu puluekema: make ekipa

sa:tia alualu pea hata: pea:peke ya:la:pe hone umana:e. 25 Mo nika: Ketiso
kametonu amele mombolo haloma:eki manuta: mandane wanda:halima:
mina:pa:lao haleme tupa: nikana:ma: na mina:pa:lamana:e. Kotoeki na
pikita: mo Tekehalina: epolo pa:la: nate teke pa:ta: yoma: a:pa:la: ekina:ta:
nikana:ma: nika: nika: kone hone utia alualu pumana:e.

Koda:na: Eiyeke hoki na walamana:e

26 Nikana:ma: mo Koda:na: ota: pi opua hone witolo hata: kone hoke hau pa
pua:tiki pu haoma:ka:na:ta: kota: koto hoke hau paeyawaena: hala:peke we
ma:nda: dia: ya:la:pate 27 pa paala:ma: homolo handeteke hapeke hau yaapo
homeketa: ula:me. Hau ma:nda:ta: Koda:na: pi yokaalu pulu pa:la:eki epolo
pa:la:ekie. Ma:nda:ta: mo Koda: pa:ta: a:nda: liteme wanda:hali tolo pa:la:
wele wopu piki ti tala:eki epolo pa:la:ekie. 28 Mo Diu hali homeke ma:nda:ma:
Mosesina: pi ula:eki yambieke handaa mo handa:la: hali yaapo tepo manuna:
pima: ota: pie lemeketa: kota: koto hali pa:ta: a:ta:ma: na homeke homena:
lia:tiki pimikime. 29 Kutu piekeeki hone witolo hata: nikana:ma: mo hali
homeke ma:nda:ma: mo a:ta:ma: homa tamba: mina:la: Sipitidi laasa: pi
alo make mo ipika: hoke hau paeyaeyeke pi la: ula: weta: pa ekie hone
witolo hata: make mo Koda:na: Eiyeke hoki walaa paa pa alema: handa
ya:ka:na:ta: kota: koto hali pa:ta:ta: eki hau opolo ipiliekee hone witemepe.
Kutu pilie someta: kota: mo lita:la:eki ota: lombei piki hoke yenki milieke
hone wia:pa:peke. 30 Mo yenki meake hauta: Ima: pealueke. Hoke yenkita:
Ima: kone pa halueke laa pi leeke halita: niki hone witoloma:me. Ipika:
leekeeki ma:nda: dupae. Tekehalima: ipika: wanda:hali pa:ta: pi yokaalu
pilieke leekeme. 31 Mo deto hala: Koda:na: hoke yenki tukiki pa:ta: taapolo
talo pea:ka:na:ta: ota: paala: piki haue.

Wopu taka:lao hone tulao hapa:peke ya:la:eki

32 Mo hande iki amba: haeme ekimanu niminaapa:peke. Koto pita:ma:ta:
mo Koda:na: paama: ika: puki pa:ta: paa peaya: hoki naneta: ka:nda:manu
wopu mimipate pa koto hau manuma: iki bepolaena: na leke ota: honkopu
hao haememe. 33 Ma:nda: pita:ma: ikita: wanda:halina: leke popelekena: mea
hao hata: hoke keke pimanu alo hata: iki yombua baememe. Kutaa make
mo mandane Ketiso yankeke tonu koto tupa: lia:tiki pimikieki handaata:
iki tamba: muluekema: niki make mandake lina: pomana:e laa pememe.
34 Ikana:ma: mo dipula pitimi wanda:hali pa:ta: make a:ta:ma: homememe.
Kutupa make mandane haliwekima: ika: wia haeme ala:ta: ala:ta: paeyao
pake muluekema: pa:ta:la: pemekeeki handemeketa: kota: ta:na:ma: homolo
hata: ika: honema:ta: pa ota: paeyaapeke na yeke epeke alemanu pa wia
haloma:me hone witolo hata: pa epeke tupa: hao haememe.

35 Ika: aela: baasa: hau na mina:pa:lapa:peke. Pa ekipeke. Ika: koto epeke
hauna: epeke yenki tieke milimikie. 36 Koto ekina:ta: mo Koda:na: hone
pa:la:eki amba:la pealuekema: make mo ipika: la: ula: alemanu muluekema:
make ikana:ma: yopu yu wia hapa:peke ya:la:me. 37 Kutu pea:peke ekina:ta:
mo Baiboloma: alota:

Pa hosiki siki yu wia hao wetepena:ta: mo epolo pa:la: hali opolo ipu-
luekema:ta: hoi hoi na piki opolo ipilieke.

38 Koto yu wia halo pita:ma:ta: ma:nda: epi ota: tikitiki yao hala: halita: ipika:
hone tulaala: ekima: pa hao haena: lelieke.

Kutu pilia:pate pa hali homeke ma:nda:ma: yola: pambea:ka:na:ta: kota: ipiki
pa:ta: ta:na:ma: na homolueke la:la:me.

39 Nikita: mo nika: da:ta:pekeeki alu pina: yola: pamba hapeke wanda:hali
na haloma:me. Kotoeki na pikita: nikita: hone ti laaso hata: da:ta:la:eki mea
haloma:me.

11

Hone tulaasa: hauna: teke pi

1 Mo hone tulaaluekema: pita:la:eki manuta: dupae. Hali homekema: mo mulueke hone wita:la: ekita: ipika: hone tukiki pa:ta: ota: mea miniki hata: make ipika: lekema: handa:peke na ya:la: ale manuta: honema: hone witolota: ota: ula:me alo hata: ipika: hone tulao handeteke hala:me. 2 Amba: kiake haemeke wanda:hali ika: hone tulao hao haemeke ekina:ta: Koda:ma: iki pa:ta: ta:na:ma: homo hayekeme. 3 Nika: hone tulaasome ekima:ta: do ya yu paeyaona: ula: ala:ta: ala:ta: paeyaota: Koda: ipika: pima: kone wepiekeme. Kutupa do nika: lekema: handa:peke ya:la: alemanu paeyaota: mo handa:peke na yeke yeke alemanu mea wepia wina: leekeme hone witoloma:me.

Eipolo Inoko Noa ameda

4 Mo hande Eipoloma: Koda: pa:ta: hone tulaota: ipiki pa:ta: pa hala:la: alemanu haleekeme. Koto hone tulaaso hata: haleeke ekima:ta: mo hande Keinina: pa hala:la: ale ota: lombei peakeeki haleekeme. Eipoloma: Koda: pa:ta: ipika: hone tulaaso hata: haleeke ale epeke tupa: haleeke handaa Koda:ma: ta:na:ma: homolo hata: Eipolota: tikitiki piki halie leekeme. Eipolota: amba: kiaake homeeke yekepate ipika: hone tulaeyeke ekima:ta: wanda:halina: hone pa mea u tiao hala:me.

5 Hone tulaasa:eki homeke homekema: mo hande Inokota: na homeke pa haena: kone Koda:ma: hepeni nane mea peekeme. Kutu pieke ekima:ta: do kenkena: ma:nda:ma: pa handa:peke na yeekeme. Mo Baiboloma: alota: Koda:ma: Inoko oli hepeni nane ai na mea peeke do kenkena: pa hata:ta: Koda: ta:na:ma: homao hayekeme. 6 Ma:nda: hali epima: hone na tulake hata: Koda: ta:na:ma: homaapeke na ya:la:me. Ekipeke. Hali homeke ma:nda:ma: a:nda: Koda: teke pa:ta: puluekema: pia:ka:na:ta: kota: titina: amba:la ipika: honema:ta: Koda: ota: hala:me laa ipikana:ma: mo ipiki ota: wei moneao haleme wanda:hali iki epeaasa: ota: epeke yenki mola:me hone tulaapeke ya:la:me.

7 Koda:ma: wetepe epolo pieke hau manuta: Noa pa:ta: kinki piekeme. Koto hau manuta: Noama: handa:peke na yekepate kone ipika: hone tulaaso hata: Koda:na: pi opiekeme. Koto leeke Koda:na: kakena: homolo mo wepie leeke kawaso tieke wepiekeme. Koto kawasoma:ta: ipiki make ipika: wekiwanda: make peteleekeme. Noama: mo hande Koda:ma: leeke pi telia pieke handaa Koda:ma: mo hone tulaasemeke hala:la: tikitiki piki hauta: Noa pa:ta: haleekepate paa pa haemeke mandane wanda:hali paeyaota: ota: hoeyaeyekeme.

Eipoloha:ma:

8 Eipoloha:ma: ipika: hone tulaeyeke ekima: Koda:na: kakena: homa mo hande kuluekee laa pi la: wieke kenke pa:ta: peekeme. Ipika: teke da mina:pa:lao mo ipiki mateke kenke pa:ta: peekeme. 9 Koto la: wieke kenkena: da ma:nda: hali leke hata: kone Koda: pa:ta: hone tulao hao hayekeme. Ipikita: palai da pa:ta: hayekeme. Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: la: wieke tupa: kone mo Aisa:ke Dieikope yaapo pa:ta: make leeke opua miniki hata: pa palai da pa:ta: kone hao haepekeme.

10 Pa ekipeke. Eipoloha:ma: mo Koda:ma: hone pambao wia a:ela: daonita: handeteke hayekeme. Koto daonita: mo kukutu pea:peke na yeke pa hao halo pa:la: ka:ta: manda a:ela:me.

11 Eipoloha:ma:ta: koke yaalo weki mendia:peke nate paeyeke yekepate kone ipika: hone tulao hayeke ekima: weki mendia:peke yekeme. Seta make weki kenohali wanda: hayekeme. Eipoloha:ma:na: honema:ta: mo hande

Koda:ma: la: wieke pita: ota: na tunkulieke laa hone bao hayekeme. 12 Ipikita: ota: teke siki pa:ta: homa:peke yekepate koto homa:peke somesiki pa:ta: yama: kone opeeke wanda:halita: pa oli yana: hombulanka: hala: tupa: o ikali houna: ka:ka:la: ula: tupa: haemekeme.

13 Do aloma: titina: haeme haliwekina: Seta peaata: iki paeyao hone tulaa paleke homemekeme. Ikana:ma: mo hande Koda:na: la: wieke ekimanu na mimikipate pa papate yolo peeke handaa pa ika: lekema: homeke handaata: mokoto ya:la:pate pila:mee laa ta:na:ma: homeke homemekeme. Do kenkena: koto tapakema: alota: Nika: da teke do dia: ya:la:pate nikita: pa ta:ka:li haloma:me laa peneme yao lemekeme. 14 Wanda:hali manuma: kutupiki pi lemeka:na:ta: kota: nikana:ma: hone witolota: Ikana:ma: ika: hao hapeke yu weitelememe hone ulumekee. 15 Ikana:ma: mo hande mina:pa:laeme kenke pa:ta: hone pa na umoneao haemekeme. Hone pa umoneao haemeka:na: yoluta: kota: ikita: pa ana:na: la:ka:la polo pimime. 16 Kotoeki na pikita: do kenke ota: lombei piki kenke ma:nda: hepeni nane ula:eki pa:ta: puawee hone wimikime. Koto ekima:ta: ikana:ma: Koda: pa:ta: Nika: Koda:o laa la:na:yeketa: ipikana:ma: yaala:ma: na homeekeme. Pa ekipeke. Koda: ipikana:ma: ika: pua hapa:peke daoni ma:nda: tikitiki yao wiaeyekeme.

17 Koda:ma: Eipoloha:ma: makea handeeke dina:ta: Eipoloha:ma:ma: hone tulaaso hata: ipika: eiyeke Aisa:ke lia haluekema: peekeme. Koda:ma: ipiki pa:ta: weki wandiki wopu kuluekee laa pi la: wieke pi miniki hayekepate kone Eipoloha:ma: ipika: weki siki homeke kone Koda: pa:ta: lia haluekema: tikitiki yaeyekeme. 18 Koda:ma: amba: Eipoloha:ma: pa:ta: pi la: witolo alota: Naka: weki Aisa:ke pa:ta: yama:ta: wekiwandiki wopu sa:mba:lawalueke leekeme. 19 Kutupa Eipoloha:ma: ipika: honema:ta: Aisa:ke lua:ka:na:ta: kota: Koda:ma: paa mea tiaapeke ya:la:me hone wiekeme. Kutu pieke ekima:ta: ipika: amba: homeeke weki paa handa: miki nono piekeme.

Aisa:ke Dieikope make Diosepe

20 Aisa:kema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: weki Dieikope Iso yaapo ipiliki pa:ta: wetepe epolo pia: la: wita:la: epeaasa: pimanu la haleekeme. 21 Dieikopema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: homa:peke nate teke pa:ta: haena: mo Diosepena: weki yaapo homeke homeke lo wamo pita:la: hau piekeme. Kutu puluekema:ta: ipikana:ma: tumapu pita: tiao hata: Koda:na: biki mea a:meiyaaso yeni piekeme. 22 Diosepema: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: ipika: homa:peke nate teke pa:ta: yeke mo Isulai tapakema: Idiepi kenke mina:pa:lao polo pimiki ekina: pi la: witolo hata: alota: ipika: wonku piki loke pa:ta: pea:peke hauna: pimanu make la haleekeme.

Mosesi

23 Mosesina: inkiki ateke yaapoma: make ipilika: hone tulao haepeke ekima:ta: ipilika: weki Mosesi mendipiki hoki naneta: sumba: tepo tukiki pa:ta: mondu panka: wipikime. Ipikita: ota: epeke weki seliapo yeke handaata: mo kini halina: pi wieke ekina: paala:ma: na homepekeme.

24 Mosesima: make hone tulao hayeke ekima: ipiki weki hali hata: alota: Ita: mo kini halina: wanekena: weki dia:me leekeme. 25 Ipikana:ma: mo hoke haumanu puluekema: hosikima: ta:na:ma: homa pea:peke yeekeme. Pate kutu piteme tupa:ta: mo Koda:na: wanda:hali amɛlɛ hata: ka:nda: muluekema: mɑleke liekeme. 26 Ipika: honema:ta: Ima: mo Ketiso bikina: yaala:ma: homoa:ka:na:ta: kota: koto hauma:ta: mo Idiepi nane ula: mani make koloma: wepiki alemanu paeya tapao ota: lombei pa:la:me hone

wiekeme. Kutu pieke ekita: ipikana:ma: mo wetepe mulu pieke epeke yenkina: hone u hayekeme.

27 Mosesima: ipika: hone tulao hayeke ekima:ta: mo kini halina: mineke pankekeeki pa:ta: paala:ma: na homeke Idiepi kenke mina:pa:layekeme. Ipikana:ma: mo handa:peke na yeke Koda: handeke nono pea pa hone ma:nda: na wiki daọla hayekeme. 28 Ipika: hone tulao hayeke ekima: mo hande Lombei Pu Pa Yapena: sipisipi ma:na: lita:la: hau kini piekeme. Kutupa mo homaasa: enisoloma: mo Isulai wanda:halina: mupeke wekitonu liaama:na: lombei pina:yeke mo sipisipina: wema: ika: da pota: kake ti nina: kitaape laa leekeme.

Isulai wanda:halimanu

29 Mo Isulai wanda:hali ika: hone tulaemeke ekima:ta: mo hande Wepiki Dawala Ikali ana:na: yuma pemekeme. Pate mo Idiepi haliwekima:ta: make ikana:ma: yumimiki tupa: yumulua: patema: pu hao mo hande ikalima: iki paeyao kili miekeme.

30 Mo hande Isulai wanda:halima: nate watake hata: mo hande Dietiko daoni hopa:liao sama: pimikime. Kutu pitolo hata: ika: hone tulaemeke ekima: mo hande hopa:liao pieke daonina: toopi pape tieke londa:laeyekeme. 31 Mo Isulai wanda:halima: tapaeyeke kika ikiki hali yaapo tamba: mieke hali yolo hayeke wanda: Leiha:pema: mo hande Koda: pa:ta: homu na piki wanda:hali amẹlẹ na homeke ipika: hone tulaeyeke ekima: deteekeme.

32 Mo mandane ekimanu ma:nda:manu la kionope. Dia:me. Mandane haliweki Kidioni Ba:teke Sa:misoni Diepita Deipidi Samuele amedama: pimikieki make mandane potopede haliwekima: pimikieki make wopu moka:lalo polopate nate leke dia:ya:leke wopu na moka:lalueke. 33 Ikana:ma: hone tulaaso hata: a:nda: pea mandane kenkemanu bepolayekeme. Ikana:ma: tiki tiki hau pitolo hata: Koda:ma: kulueke laa la: wieke ekimanu miekeme. Kutupa mo laeono manuna: kake a:mbaemekeme. 34 Mo uleke tieke hake ti tiekemanu honiaemekeme. Mo bainasima: lia:pekeeki make wendimikime. Ikita: detepiki some hombo yekepate honkopu haemekeme. Kutupa mo a:nda:na:ta: ikana:ma: honkopu tieke wopu hao mo hande kenke ma:nda: tapakena: ame tonu bepolaemekeme. 35 Mandane wanda:wekima: make hone tulaemeke handaa ika: tapake homemeke wanda:hali Koda:ma: mea tiao ika: amẹlẹ haena: leekeme. Mo a:nda: tunkiliki haliwekima: mea tanda halaa homaena: leeke haliwekima:ta: mo ika: ka:la:pa: tapao haena: leeke ekita: kiaemekeme. Kutu pimiki ekina: teketa: Koda:ma: iki epeke da:taa haena: lena: yeke pimikime.

36 Iki mandane tapaketa: mandane wanda:halima: hoke tupa: kitata pu make dopitama: yombu pimikime. Mandane wanda:halita: kiki anke tonkao dipula mea pua:tiki pimikime. 37 Kutupa mandane tapaketa: toopima: lia:tiki pu make mandane tapaketa: soma: tukikina: tunkula: alu pea:tiki pu make mandane tapaketa: bainasima: lia:tiki pu pimikime. Ikita: nate hali haemeke ekima: sipisipi o nanikosi yonkeleke daumanu yama pominolo haena: ma:nda:ma: ka:nda:ma: homa tiatiki pieke handaa pindipa pomua:tiki pimikime. 38 Do kenkena: hoke wanda:halima: mo koto epeke wanda:halita: iki taapuna: hapeketa: ota: ana: na pieke yekeme. Ikita: a:nda:ma: tulu limiki wanda:hali hata: hapiki kenke pa:ta: make pote tea: pa:ta:manu make puaata: ika: da manuta: toopi ka:ka:na: pa:ta: hao haemekeme.

39 Mo wanda:halima:ta: ika: Koda: pa:ta: hone tulaaso hata: pimikieki manuma:ta: ota: kende wiki biki melememe. Koto pelemepate Koda:ma: kuluekee laa la: wieke ekita: ikana:ma: ai na mimikime. 40 Koda:ma: niki pa:ta: make epeke hau ma:nda: pealuekema: hone pambao wiekeme. Koto

pambao wieke honeta: Koda:ma: iki homeke dia: yekepate pa niki tonka:na: mandake epeaalueke laa hone piekeme.

12

Yesu handa paleke pomana:e

1 Mo hande amba: haeme wanda:halita: ameta: niki hopa:liao koa leke haleme ekima:ta: ika: hone tulaemekeeki niminaa tiaasememe. Kutu peleke handaata: do ame haloma: wanda:hali nikita: pa eki pumana:pe. Do haumanu pumana:e. Mo niki miniki hata: meimei liaasa: alemanu paeyao make pa mo tala: pelia hasa: hoke haumanu paeyao londa:la: mipi bao pomana:e. Kutaata: mo Koda:ma: peomono yeke telipala: aiya: pula: hauna:ta: nika: puki hana: noka:pa hao hamana:e. 2 Kutu puluekema:ta: kota: Yesuta: nika: hone tulaasa: ekina: kini pu mea pua ana: lawalo pa:la: teke hali hala: ekina: ipiki homeke handa: paleke pomana:e. Ipikana:ma: mo hande a:ka:tei wape piki ti yeke handaata: pa pina: na kiaeyekeme. Dia:me. Ipika: pua mulu pieke ta:na:ma: homa:la: hau tieke handeeke ekima: mo hande a:ka:tei wape piki tina: homa:peke ekina: yaala: mea:peke ekina:ta: hone ma:nda: na wiekeme. Kutaa ameta: ipikana:ma: Koda:na: pila: ale tieke popeke nanema: tilao pila:me.

3 Ipikana:ma: a:pa mieke ka:nda: tiekemanu hone umana:e. Mo hoke hau pu haemeke wanda:halima: ipiki pa:ta: honditi pimikieki manuta: pa hone yonka:latiki piekeme. Koto piekeeki hone witolo hata: soka:la:ma: homo pututuma: na homo hapa:peke. Pa ekipeke. 4 Mo hoke hau amele a:nda:ta: pelemepate mo a:nda: pelemeeki peneme yaena:ta: ika: lokena: we a:nda: na yapa:la:me. 5 Ikita: Koda:ma: ipika: wekiwandiki hamena: laata: do hone u tiaasa: pimanu la ku hala: ekita: na niminake yonka:lalemepe. Ipikana:ma: dupa la:la:me.

Ya wekio. Mo Tekehalima: neke tikitiki yaena: pita:la: ekita: hone wopu wia:peke. Kutupa ipikana:ma: neke hando lea:ka:na:ta: kota: kima: na homa:peke.

6 Pa ekipeke. Mo Tekehalima: ipika: pukima: homa:la: wanda:hali paeyao tikitiki yao haena: la:la:me. Kutupa mandane wanda:hali ipika: wekiwandiki haena: laata: ka:nda: homa: tiatiki pu hala:me ala:me.

7 Ka:nda:ma: homa:la: ekimanu iki pa:ta: epea:ka:na:ta: do ka:nda:ta: mo atekema: ipika: weki epeaasa: ka:nda:e laa puki hana: noka:pa:pa:peke. Mo ika: mineleme ka:nda:ma:ta: Koda:ma: iki ipika: wekiwandiki hamena: la:la:eki peneme yaasa:me. Amba:ta: apa: amedama: yombu tikitiki na yaeyeke wekita: ma:nda: hayeke yekea. 8 Ikita: ika: Apa: Koda:ma: mana: laa tikitiki yao hamena: la:la: wekiwandiki na haemeka:na:ta: kota: ikita: ota: halina: wekiwandiki dia:me. Ikita: pake wekiwandiki haleme ekita: peneme ya:la:me. 9 Nika: kenke apa: amedama: niki epeaaluekema: yombua:tiki pimikita: tanda naa kone ika: kakena: homa:tiki pu haoma:me. Mo nika: kenke apa: pa:ta:manu kutu pumeke handaata: kota: mo nika: temoko handeteke hala: Apa: pa:ta:ta: homu pea hata: ipika: da:ta:la:eki miniki hamana: pea:peke alee. 10 Nika: kenke apa: amedama: bapi wopuna: niki panisi na peatiki pimipate pa ika: hone pieke tupa: peatiki pimikime. Kutu pimikipate Koda:ma:ta: niki epeomono yeke niki homeke hone witolo hata: panisi peatiki pu hala:me. Koto ekina: teketa: nikana:ma: ipika: yako piki hau tieke putupa mea halumeke. 11 Yombita:la: hauma:ta: niki ta:na: na pealo pa:la:pate kota: koto pita:la: hauma: tikitiki yaeya: wanda:hali ikita: wetepena: mo tikitiki piki hauna: homu pea puki lopao hasa: kilikimanu milimikie.

Mana: pi pita: kinki pita:la: pi yaapo

12 Ika: lupa wiki kikimanu mea a:meiyao tindipa liao make ika: putuputu
liki anke yaapo make tindipao dạọla hapa:peke. 13 Kutu pimika:na:ta: kota:
mo ika: dola:pake peleme anketa: ota: hoena: dia: ya:la:pate epena:ta: mo
tikitiki piki pota: manuna: pu hapa:peke.
14 Wanda:hali paeyao amẹlẹ a:nda: pelia haluekema: taapo hapa:peke. Ku-
taata: ika: halo pelemeeki tonka:na: yako peao haluekema: taapo hapa:peke.
Pa ekipeke. Koto hau na piki wanda:hali homeke a:nda:ma:ta: mo Tekehali
ota: na handilimikie. 15 Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la: hau pa:ta:
hoki walaapa:na:ma: wopu handeteke hapa:peke. Iki homeke ma:nda:ma:
ipika: puki pa:ta: ka:ta:pa wilie titi peaasa: ale ma:nda: pa opa daeyaena:
alo hata: iki paeyao hoeyaapa:na:ma: wopu handa: paleke hapa:peke. 16 Iki
homeke ma:nda:ma: yola:la: hau pilimina:ma: wopu handeteke hapa:peke.
Amba: Isoma: mo hande hoto homeke napeke ne hambolo hata: ipika:
mupeke wekima: mia:peke anke teketa: Koda:na: hau pa:ta: hone na witolo
hata: ma:nda: pa:ta: pa haleeke hau leke na pia:pa:peke. 17 Isoma: pieke
ekita: hone wilimime. Ipika: apa:na: epeaasa: la: wita:la: ekita: wetepena:
muluekema: peekepate na miekeme. Mo epeaasa: hau kina:e hone witolo
ipika: apa: pa:ta: pua ẹ alo alo hata: honke leekepate atekena: hone topo pina:
pia:peke hau ma:nda: na handa: wiekeme.
18 Ikita: mo hande Isulai wanda:halima: ota: wataapeke yeke Sainai pote
pa:ta: opolo epemeke tupa: na opolo epelememe. Koto Sainai pote pa:ta:
ti uleke tieke make timba: make timba: ki tieke make po tilipu tieke make
19 bu kanake lita:la:eki make pi họlạ:make tieke make koto hau paeyao pa:la:
pote pa:ta:ta: iki na opolo epelememe. 20 Isulai wanda:halima: mo hande
pi họlạ:make leekeeki opuata: yaapo peao paa na opuomonoe laa honke
lemekeme. Koto paa na opuomonoe laa honke leeke hauna: teketa: mo
hande pi họlạ:makema: alo hata: alota: Iki make ika: puneleme alemanu
ma:nda:ma: make mo pote wataemeka:na:ta: toopima: lu homaena:e laa la:
wieke ekina: paala:ma: homolo hata: lemekeme. 21 Mo potena: ta:ta: piki
paala: tieke piki haumanu piekeeki Mosesima: handolo hata: alota: I̱ paala:
pitolo hata: pututu tieke pa:la:me leekeme.
22 Ikita: koto paala: piki pote pa:ta: na opolo epemekepate pa mo Saioni
pote pa:ta: mo deto hala: Koda:na: da teke nane opolo epelememe. Koto
data: hepeni hala: Diutuseleme dae. Koto pa:ta:ta: mo enisolo daoseni eleke
eleke tonu amẹlẹ ta:na:ma: homa mombolo halememe. 23 Ikita: Koda:na: mo
hepeni nane biki wape pa ula: titina: haemeke wanda:halina: momba:la:la:
eki pa:ta: make mo wanda:hali paeyaona: pi yokaalu pulu pa:la: Koda:
pa:ta: make mo amba: titina: haemeke tikitiki piki wanda:hali epeaeyeke
temokomanu pa:ta: make opolo epelememe. 24 Kutaa make ikita: mo panake
pi la: ula: ekina: ka:pa hali Yesu pa:ta: make ipika: tunkula: pa pa pu lopeeke
wema:ta: mo hande Eipolona: we ota: lombei piki la: wita:la: we pa:ta: make
opolo epelememe.
25 Mo iki pa:ta: pi ala: somena: pita: na kiaake yopusiki hata: opua:pa:peke.
Mo hande Koda:ma: la:niaeyeke pimanu la:mea halao haemekeeki na
opimiki wanda:halita: Koda:na: hoeyaasa:eki na wendimikime. Ikana:ma:
na wendimiki yeke handaata: nikana:ma: oli hepeni nanema: pi la kita:la:
hali hoki walaa kiaoma:ka:na:ta: kota: niki make ota: na wondulumeke.
26 Amba: koto hande toma:na:ta: ipika: pi họlạ:makema: do kenke la:ma:
la:ma: peayekepate paa ameta: ipikana:ma: pi la: witolo alota: I̱ma: hoto
homeke ma:nda: make do kenke paa la:wa: peaoa:ka:na:ta: kota: oli hepeni
make la:wa: pealueke la:la:me. 27 Koto hoto homeke ma:nda: make laa la:
ula:eki pitolota: kota: mo la:wa: pea:peke na ya:la: alemanu homeketa: pa u

pelia haena:ta: pa mo wepia wina: la:la: alemanu paeyaota: la:wa: la:wa: peao hoelo baalo pa:la: ekina: peneme yaasa: pi la:la:me.

28 Koto pa:la:pate nikana:ma: mo la:wa: la:wa: peaapeke na yolo pa:la: kilu tombuao hala:eki moloma:me. Koto poloma: ekina:ta: Koda:ma: ta:na:ma: homena: nikana:ma: ipika: biki mea a:meiyaaso hata: keiyae pi lomana:e. 29 Nika: Koda:ta: ota: hoeyaasa: ti tala:eki ya:leke handaa ipiki pa:ta: paala:ma: homa panda: pea hata: ipika: biki mea a:meiyao hamana:e.

13

Koda:ma: ta:na:ma: homena: pea:peke ya:la:eki

1 Ketiso tapakema: ika: Ketiso yankeke tonu amele pukima: homa: alualu pu hapa:peke. 2 Hande leke mineke na handeke wanda:hali kone ika: da pa:ta: epena: ala: hauta: hone na yonka:lapa:peke. Kutu pitolo haena:ta: pa mandane wanda:halima: enisolo halie hone na wiki handa: mea pitao tapaeyekeme.

3 Mo dipula haena: la:la: wanda:halina: ka:nda:ta: nika:eki kone hone witolo hata: iki hone na yonka:lapa:peke. Koto tupa: kone mo mandane tanda no haleme wanda:hali make hone na yonka:lapa:peke.

4 Wanda: hapua mina:la: hauta: ota: a:pa:la: hauma: pa:la:ma: hone wopu wia handeteke hapa:peke. Tooli haepeka:na:ta: kota: ipilika: loke homeke hone ualu pea hapa:peke. Mo suseke haasa: hau pu make tooli hoeyaaso pake nala: hau pu haleme wanda:halita: Koda:ma: pi yokaalu pilieke.

5 Mani pa:ta: pukima: homa:la: hauma: ika: puki na handeteke haena: lapa:peke. Koto hau na pikita: pa mo ika: wia halemeeki manuta: ana: pa:la:me hone wia:pa:peke. Kutu pulu poloma: ekina: Koda:ma: alota: Ima: iki hoki na walo make ota: na mina:pa:lalueke la:la:me.

6 Koto ekina: nikana:ma: aela: baaso hata: dupa lomana:e
Mo Tekehalita: I tamba: mina:la: hali haleke handaa Ima:ta: paala:ma: na homulueke. Hali ma:nda:ma: Ita: ekipa hoeyaapeke yelia:pe aloma:me.

7 Amba: mo iki pa:ta: Koda:na: pi walao haeme siosi you haliweki hone na yonka:lapa:peke. Ika: pu haeme haumanu make hone na yonka:lake niminatiki pitolo hata: ika: hone tulaeme hau honda: mea pu hapa:peke.

8 Yesu Ketisota: amba: make ame make belia make hoto paeyao tapao topo na piki pa homeke hau kone pa:la:me. 9 Amba: na opimi pa ta:ta: ta:ta: piki pi walimieki manuma: mo ika: epeke pota:na: pulimieki na yola: mea pa:na: lapa:peke. Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki homekema: ika: puki hana: noka:paena: lemeka:na:ta: a:pa:la:pate paa mo ne na nape laa pi ula: hau manuma: dia:me. Koto hau tolu haleme wanda:halita: mo hauma: iki na tamba: mu hala:me.

10 Mo Diu wanda:halina: palai da pa:ta: e poko haleme haliwekita: nika: oloda pa:ta: ula: ne manuta: napeke na ya:la:me. 11 Ika: Yeni Peao Hala: You Halima: wanda:halina: hoke hau a:mbaena: mo hoteke we mea mo Ota: Yako Piki Da Panda: pa:ta: mea pua halo haemekeme. Pate mo hoteke mindiki manuta: mo ika: da hama: nane tokulu haena: yanka: baemekeme. 12 Koto tupa: kone Yesu make ipika: wema: mo wanda:halina: hoke haumanu paeyaaluekema: mo pape tikene homeekeme. 13 Niki make mandake tupa: kone mo tikene pua mo ipikana:ma: mieke yaala: apa:tao mumana:e. 14 Pa ekipeke do kenkena:ta: nika: ota: pa hao hapeke ya:la: daoni ma:nda: dia: ya:leke handaa mo wetepe opolo epolo pa:la: daoni weitoloma:me. 15 Nikana:ma: Koda:na: biki yeiya: laasoma: ekita: nika: ipiki pa:ta: pa hameke hala:la: ale tupa: Yesu pa:ta: yama: halo hamana:e. Mo Tekehalina: biki peneme yao laasa: ekita: kota: nika: kakena: kiliki ipiki pa:ta: pa hameke

haloloma:me. 16 Epeke hau pualu pu make tamba: mualu pu pita:la: hau yaapota: hone na yonka:lapa:peke. Pa ekipeke. Do hau yaapoma:ta: Koda: ta:na:ma: homaena: pa hameke hala:la: haue.

17 Mo ika: siosi you haliweki pa:ta: homu pea hata: ika: kakena: homo hapa:peke. Ikana:ma: ika: siosi wanda:hali tukiki pa:ta: e poka:la:eki paeyao Koda:ma: handena: ipiki pa:ta: peneme yao waluekema:ta: timba: nate yaapona: u na peliki hata: mo siosi wanda:hali ika: temokomanu wopu handeteke hao halememe. Ika: kakena: homa telia pu haemeka:na:ta: kota: ta:na: lulu hata: ika: e epeke tupa: pokolo pelemepate pa ikana:ma: ika: kakena: na homemeka:na:ta: kota: ika: e poka:la:eki ka:nda: pealieke. Ikana:ma: ka:nda:ma: homemeka:na:ta: kota: koto ka:nda: peaasa: ekima: mo siosi wanda:hali iki na tamba: milieke. 18 Koda:ma: niki tamba: mina: yeni na mina:pa:lake wopu peao hapa:peke. Nikana:ma: hoto paeyao ota: tikitiki piki hau puluekema: taapo haloma:me. Koto ekina: nika: hone teketa: Koda:na: leke popelekena: ota: tikitiki pa:la:me hone witoloma:me. 19 Koda:ma: iki pa:ta: I pa ai tapaena: ikana:ma: yeni peamena: yeke Ima: meme pitolo hata: iki honke alome.

20-21 Mo sipisipi ma:na: handeteke hala: hali tieke Yesu mo lapa: pa:ta: mea tiaeya: Koda:ma: kone mo na paelo pa:la: la: wieke we pa:ta: yama: ikana:ma: ipika: hone pa:la: e epeke tupa: pokawamena: yeke epeao wina:e alome. Kutupa make mo puki lopawaasa: Koda:ma: Yesu Ketiso pa:ta: yama: niki tukiki pa:ta: ipiki ta:na:ma: homa: tialo poloma:eki pina: lomana:e alome. Ketisona: bikima: na paelo pa:la: yeiya: laasa:eki tieke mina:e. Kutu pina:e.

22 Ya kame tonuo. Ima: ika: hone u tialuekema: wape polo pimanu yopu opua:pa:peke laa honke alome. Pa ekipeke. Do Ima: wape polo ekita: ota: hokulu na wape polome. 23 Hande nika: kame Timodi mo dipula pita opulu bao hala:eki ikana:ma: opuemena: do la kitolo handa:pe. Do I halo pa:ta: ai opolo epea:ka:na:ta: kota: iki handolo ipulu mandake ipulupekee.

24 Nika: a:taloe pi manuta: ika: you haliweki paeyao pa:ta: make mo Koda:na: wanda:hali paeyao pa:ta: make la halawapa:peke. Do Ideli haleme Ketiso yankeke tonuma: ika: a:talo pi iki pa:ta: tapaasememe.

25 Koda:na: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki iki amele hao haena:e.

Dia:mesima: tapaeyeke wapee

1 Ịta: Dia:mesi Koda: make Tekehali Yesu Ketiso yaapona: e pokaaso hali
halome. Do wape pitolo ekita: hande ika: kenke nane mina:pa:lao pemeke
Isulai 12 tapake ika: wanda:hali pa:ta: tapaasome. Iki pa:ta: keiyae pi alome.

Hone tulaasa:eki pita: hone epeke u tiaasa:eki yaapo

2 Ya kametitio. Iki pa:ta: la handa:la:eki ta:ta: ta:ta: pieke ekimanu epe-
meka:na:ta: ta:na:ma: homolo hata: mea:pa:peke. 3 Do ekina:yeke loa:me.
Ika: Koda: pa:ta: hone tulaaleme ekina: la handa:la:eki epea:ka:na:ta: iki
taka:lawaluekema: pita:la:me. 4 Kutupa taka:lapa pua haemeka:na:ta: hau
ma:nda:siki na mina:pa:lake ota: ana:na: kone halimikie.

5 Iki pa:ta: hali homekema: epeke hone wita:la:eki yonka:laeya:ka:na:ta:
kota: Koda: pa:ta: honke lea:ka:na:ta: epelieke. Koda:ma:ta: haliweki paeyao
pa:ta: ipika: kiki tindipao hata: haka:ta:pao halo hala:me. Kutupa mo
hali pa:ta: halieke. 6 Ipikana:ma: haliepateta: mo halima: hone ti na
yokeke hone tulao hata: honke lea:ka:na:ta: epelieke. Hali epima: hone ti
yokea:ka:na:ta: ipikita: mo poma: dawala ikali ho a:meiyao lopatiki pita:la:
ekima: handa:la:me. 7-8 Kutu piki halita: hone ti yokolo hata: dạọla na hake
Tekehali pa:ta: honke lea:ka:na:ta: aleta: ma:nda: mea:peke na yelieke.

Natehali hasa:eki pita: hamoko hasa:eki yaapo

9 Mo natehali kamema: Koda:ma: ipiki mea a:meiyaasa: ekina: ta:na:ma:
homa:peke ya:la:me. 10 Kutupa make mo hamoko kamema: Koda:ma: ipiki
mininiaasa: ekina: ta:na:ma: homa:peke ya:la:me. Mo hande ambu palapala-
manu paeyo hala: tupa: mo halita: paelieke laa loa:me. 11 Oli natema:ta:
titipu wopu pitolo hata: opa:liao yopulu hata: hande ambumanu hapuao
hala:me. Kutupa mo palapala manuna: kiliki lia ta wilie ekita: dutu pa pa
pu lopaata: ipika: au la:la: ekita: hoeyaalieke. Koto tupa: mo hamoko halima:
ipika: bisinisi pitolo hata: homilieke.

La handa:la:eki pita: hone pula:eki yaapo

12 Hali epima: mo la handa:la: ekimanu epena: kone dạọla haya:ka:na:ta:
ta:na:ma: homilieke. Do ekina:yeke loa:me. Mo halima:ta: mo la handa:la: eki-
manu paeyao bepolaeya:ka:na:ta: Koda:ma: ipiki pa:ta: yenki halolo hata:ta:
deto hala:eki kone halieke. Koto yenkita: Koda:ma: amba: pi la: witolo hata:
Ị pa:ta: pukima: homa:la: wanda:hali pa:ta: deto hala:eki halueke laa pi la:
ula:me. 13 Hali epima: mo la handa:la: ekimanu ipulu haena: hoke hone
mea u tiaasa:eki taapuna: epea:ka:na:ta: ipikana:ma:ta: do tupa: lapeke na
ya:la:me. Do hoke hone mea u tiaasa: ekita: Koda:ma: epena: la pia:ka:ta:ma:
pi lapeke na ya:la:me. Do ekina:yeke loa:me. Hoke ekima:ta: Koda: pa:ta:
hoke hone u tiaapeke na ya:la:me. Kutupa Koda:ma:ta: homeke a:nda: hoke
hone u tiaapeke na ya:la:me. 14 Mo halita: ipika: hoke hone pa:la: ekima: kone
hona:maasa: tupa: hoke hone u tiaasa:me. 15 Pa wanda:wekina: weleke pa:ta:
weki pitao mendia:la: tupa: hande ipika: hoke hone pa:la:eki pia:ka:na:ta:
kota: hoke hau pita:la:me. Kutupa mo weki daeta:la: tupa: mo hoke hau
pita:la:eki daeyatia puaata: hande some ota: homaalieke.

16 Ota: ya kametitio. Yayapikieki na opua:pa:peke. 17 Mo epeke tupa: kita:la:
ekimanu paeyao make mo epeke alemanu kita:la:eki paeyao make oli hepeni
nanema: ịpulu hata: pita:la:me. Hande ya nane haleme pạạ piki ale manuna:
Ateke pa:ta: hola:pa:niao ipulu hata: pita:la:me. Ipikana:ma: hau ta:ta: ta:ta:
pikieki topo na pealieke. Kutupa paa la:ka:lea:ka:na:ta: tu na pilieke. 18 Ipika:

wa:pa:la: ekimanu paeyao pa:ta: nikita: titina: hamonoyeke ipika: hande ota: pi manuna: ipika: hone pa:la:eki pitolo hata: niki mea hamono la:la:me.

Opua pia:peke ya:la:eki

19 Ota: ya kametitio. Do pimanu hone wipe. Iki paeyao pi opuluekema: tikitiki yao hapeke ya:la:pate pa pi pi ai na leke make mineke ai na panka:pa:peke. Do alo pi manuta: do ekina:yeke loa:me. 20 Wanda:halina: mineke pankeleme ekima: Koda:na: tikitikipiki haumanu na peaasememe. 21 Koto ekina: keke loluekema: hoke hone wita:la: haumanu paeyao make daeyatia pulu hata: hoke hau pita:la: ekimanu paeyao make ota: mina:pa:laota: kutupa Koda: pa:ta: homu pea hata: neke mea da:taapeke ya:la: pi alemanu ipikana:ma: ika: puki pa:ta: noka:paeya:ka:na:ta: ota: mea mendia:pa:peke.

22 Hande pi ale manuta: pa katakema: homeke opitolo hata: ika: kone makeaasememe. Kotoeki na pikita: pi opuata: ota: pea:pa:peke. 23 Do ekina:yeke loa:me. Hande pi alemanu pa opua kone na pita:la: halita: mo suana: leke popeleke handa:la: halima: handa:la:me. 24 Kutu pita:la: halita: ipika: leke popeleke handa:la:pate la:ka:la pulu hata:ta: ipika: handea: ekita: kutaa kone hone yonka:laota: hone paa nimina wia:peke na ya:la:me. 25 Kutu pita:la:pate hali epima: mo hande seliapopiki pi ula: ekimanu hande wanda:hali ka:la:pao hala: pi ula: ekimanu pa:ta: loa:me. Hali epima: kotoeki manuna: hando haota: pa katakema: homeke na opiki opua ota: pia:ka:na:ta: koto halita: pitolo haena: kone Koda:ma: epeaalieke.

26 Kutupa hali epima: Ita: ota: Ketiso halie la ala:pate ipika: kekeke na handeteke haya:ka:na:ta: kota: koto halita: ipika: kone makeao hao ipika: Ketiso hala: ekita: ota:eki dia:me paekie. 27 Hoe ma:nda: na piki ota: Ketiso tikitiki hauta: nika: Apa: Koda:ma:ta: dupae ala:me. Pa haleme weki wandiki make kineke wanda:sunu make ika: ka:nda:ma: homelemeeki handaata: tamba: mina:la:eki mea:peke ya:la:me. Kutupa make mo kenke hauma: na hoeyaena: aloma: ekina: ala:me.

2

Paeyao pa:ta: mandake a:ta:ma: homa:la: hau wala:la:eki

1 Ya kametitio. Hande paa pa:la: Tekehalita: nika: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hone tulao hata: wanda:hali pa:ta: honditi na pea:pa:peke. 2 Hamoko hali ma:nda:ma: ipika: kikina: kolo lini pitao dau epekeeki pambaaso hata: ika: pi hotieleme pa:ta: epea:ka:na:ta: kutupa hoke dau pambao natehali hali make epea:ka:na:ta: 3 ikana:ma: mo epeke dau pambaala: hali pa:ta: ta:na:ma: homolo hata: Neke do sea seliapona: a:pa pitie laata: Kutupa mo hande natehali hali pa:ta:ta: Neketa: pa tiao hae o I pilu sea anke teke pa:ta: pukuna: pitie laa lemeka:na:ta: 4 kota: ikana:ma: mo hali yaapota: ta:ta: ta:ta: pea telipaaso hata: honditi na pilimipe. Kutu pimika:na:ta: ikana:ma: ika: kone pi yokaalu pita:la: ekina: tumiki haliweki mea haaso hata: hoke hone wilimikie.

5 Ya kametitio. Opua:pe. Kenke wanda:halima:ta: aleta: ma:nda: na wiki natehali wanda:halio laa alemepateta: Koda:ma: koto wanda:hali talopu meata: ika: hone tulaaleme ekina:ta: iki hamoko mea yaasa:me. Kutupa make ipiki pa:ta: pukima: homeleme wanda:hali pa:ta: pi la: wieke tupa: koto wanda:hali ipika: Kilu Tombuao Hala: ekina: mea haena: lelieke. 6 Kutu piliepate ikana:ma:ta: hande natehali wanda:hali yaala:ma: homaememe. Mandane haliweki epi amedama: iki ka:nda:ma: homao halemepe o pi yokaalu puluekema: iki yola: mea pu halemepe. Hande hamoko haliwekima:

koto hau pu haleme ekina: loa:me. 7 Koto haliwekima: hande Koda:ma: iki pa:ta: ka:la: biki epeketa: pa hoke biki laa hoeyao halememe.

8 Nika: you halima:ta: mo Baibolo buka pa:ta: mo hande Lo Pimanu wape pa:la: ekita: Naka: kone pukima: homele tupa: wanda:hali pa:ta: make pukima: homa:peke ala: pi opua pimika:na:ta: epeke hau pilimikie. 9 Kutu pilimipateta: wanda:hali pa:ta: honditi pimika:na:ta: kotota: hoke hau pilimikie. Kutu pimika:na:ta: ikita: mo hande Lo Pi manuna: ula:eki yambilimikie. 10 Hali ma:nda:ma: hande Lo Pi manuna: homeke kone yambelea:ka:na:ta: kotota: mo hande Lo Pimanu paeyaona: ka:ta:ta: pilieke. 11 Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma: alota: Hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu na tunkula:peke la:la:pate doeki make Homena: hali ma:nda: na lia:peke la:la:me. Nakana:ma:ta: hali ma:nda:na: wanda:na: hakopu make na tunkulua:ma: alepate hali ma:nda: naka: honema: lili ekina: mo hande pi ula:eki paeyao yambeleme. 12 Wanda:hali ka:la:pa: tapaasa: pi ula:eki manuma: koto pi ula: ekina: pi yokaalu pilimiki laa hone witolo hata: pi pi la pea:tiki pea:pa:peke. 13 Hali ma:nda:ma: wanda:hali pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki na pu haya:ka:na:ta: wetepe mo hande pi yokaalu pulu pa:la: teke halima: mo hau pilie hali pa:ta: make a:ta:ma: na homilieke. Kutu piliepate mo a:ta:ma: homa:la: ekima:ta: ipikana:ma: panisi pealo pa:la: ekita: bepolalieke.

Hone tulao hata: pia:peke ya:la:eki

14 Ya kametitio. Hali ma:nda:ma: alota: Ita: Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala:pate ipikana:ma: ota: hau na pia:ka:na:ta: ota: ekita: ekipape. Koto tupa: hone tulaasa: ekima:ta: da:ta:la:eki mea:peke ya:la:pe. 15 O naka: ana: kame dau ne dia:yalo hata: pa pa haya:ka:na:ta: 16 kutupa nakana:ma: ipiki pa:ta: pi alo hata: Keiyae. A:pa:la:me. Naka: loke titipu pina: dau yama ne make naa da polena:e leka:na:ta: ipika: mea:peke ya:la: ekimanu na haleke pa pi homeke leka:na:ta: kota: epeke ekita: ekipa pilipikipe. 17 Hande Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala: halita: dupae. Pa pima: homeke laa ota: hau pitolo hata: na lea:ka:na:ta: kota: ipika: hone tulao hala: ekita: paeki pita:la:me.

18 Kutu piliepate hali ma:nda:ma: dupa lelieke. Nakana:ma: naka: hone tulao hale ekina: hone witelepate Ima:ta: ya hau pitolo ekina: hone witolome laa lelieke. Ima:ta: hombo peaaso hata: ipiki pa:ta: dupa lolueke. Yaka hau pitolo ekima: ya hone tulaalo ekita: waluepate nakana:ma: ota: hau na piki naka: hone tulao hale ekita: ekipa walipikipe laa lolueke. 19 Naka: hone tulale ekita: dupae. Koda: homeke hala:me ale ekita: epeke alepate pa mo hande hoke temoko manuma: make koto lo halemepateta: pututuma: homolo hata: lo halememe. 20 Neketa: hone na wiki halio. Hande ota: hau na piki pa pima: homeke Ketiso pa:ta: hone tulao halome ala: ekita: paeki pita:la:me la walonope. 21 Koda:ma:ta: nika: amba: titina: hayeke teke hali Eipoloha:ma: ekipa tikitiki yao haena: leekepe. Hande ipika: eiyeke Aisa:ke mo oloda manda wia Koda: pa:ta: lia haluekema: pieke ekima: piekeme. 22 Ipika: hone tulaeyekeeki make ipika: ota: hau piekeeki make homeke hau pa:la:me laa hone na witelepe. Ipikana:ma: ota: hau pieke ekima:ta: ipika: hone tulaeyeke ekita: peneme yaeyekeme. 23 Kutupa make mo Baibolo bukana: leekeeki make ota: yaeyekeme. Hande leekeeki dupa

Eipoloha:ma:ma: Koda: pa:ta: hone tulao hayeke ekina: Koda:ma:ta: ipikita: tikitiki yao haena: leekeme.

Kutupa Koda:ma: Eipoloha:ma: pa:ta: alota:

Neketa: yaka yankekee laa leekeme.

24 Koto ekina: Koda:ma:ta: ipiki pa:ta: hone tulao halemeeki homeke na handeke ika: ota: hau pitelemeeki tonka:na: handata: tikitiki yao haena: ala: ekita: hone wilipikie.

25 Hande hali yolo hayeke wanda: Leiha:pema: make dupiekeme. Ipikana:ma: hande Diosuama: tapaeyeke iya ikiki haliweki handa: mea pota: ma:nda: pa:ta: pa tapaeyekeme. Ipikana:ma: kutu pieke ekima: Koda:ma: mo wanda: tikitiki yao haena: leekeme.

26 Kutupa temoko na pila: ekima:ta: hali toko ula: tupa: hali epima: ota: hau na piki hone tulaala: ekita: homa:la: hali tokoma: handa:la:me.

3

Kekeke handeteke hapa:pekeeki

1 Ya kametitio. Iki pa:ta: haliweki wopu wala:la: hali haluekema: hone na wia:pa:peke. Do ekina:yeke loa:me. Koda:ma:ta: mo pa wanda:halina:eki pilie tupa: na piki pa mo disa haliweki nikina: hau wotu handilieke. 2 Niki paeyaoma: hoto elekeeleke hao hoeya:tiki pitoloma:pate hali homeke a:nda:ma: pi alo hata: hokeeki ma:nda: na lea:ka:na:ta: koto halima:ta: ipiki pa:ta: ala:ta: ma:nda: na wiki hali hata: ipika: hone puki pa:ta: make ipika: loke make ana:na: handeteke hatiki pilieke. 3 Nikana:ma: mo hande hosi ma:na:na: kake pa:ta: mo ayeni ale hapulao niki pi opina: aloma:me. Kutupa nika: hone pa:la: nane poluekema: make hande ma:na: la:ka:la: mea puluma:me. 4 Mo hande sisima pa:ta: make hone wia:pa:peke. Ale tieke kone po tiekema: mea puaasa:pateta: mo hande kapidini halima: ipika: hone pa:la: nane poluekema: mo hande mendeke nane hapulaala: alesiki la:ka:lolo hata: kone pota: mea puaasa:me. 5 Koto tupa: nika: hande kekeke make hosiki alesikima: kone pi tieke lomono lapeke ya:la:me. Kutupa hande ti ulekesiki pa:ta: make hone wia:pa:peke. Ti polu tieke kone mo ti uleke sikima: ana:na: tapaalieke.

6 Kutupa kekeke make ti tala: ekima: handa:la:me. Nika: loke pa:ta: witolo hata: hoke hau pita:la: honemanu u tiaapeke ya:la:me. Kutupa loke paeyao hoeyao hala:me. Kutupa loke pa:ta: ti tala: ekima: hando hala:me. Kutupa nika: pota: pominoloma:eki make yanko hala:me. Dupiki ti tala: ekita: ti to hala: alena: ipu hala:me.

7 Do kenkena: hala: ma:na: yeti paeyao make keto delika: make batiti paeyao make dawala ikali pa:ta: pila: alemanu paeyao make haliwekima: homu peaapeke yolo hata: amba: homu pealemepate 8 kenke hali ma:nda:ma: ipika: kekeke homeketa: homu peaapeke na ya:la:me. Mo hande kekeketa: lu mininiapeke na ya:la:eki yolo hata: hoke ale pita: hali homaasa: ekimanu tumba pila:eki yaalo hata: wanda:hali homao hala:me. 9 Nikana:ma: nika: kekekema: nika: Apa: Tekehali pa:ta: keiyae pi lo haloma:pate hande Koda:ma: ipiki tupa: haena:yeke wepia haena: la:la: wanda:hali pa:ta: kone hoke pimanu lo haloma:me. 10 Keiyae pi aloma:eki make hoke pi aloma:eki make homeke kake pa:ta: kone ipu hala:me. Ya kametitio. Do ekita: na pumana: pea:pa:peke aleo. 11 Hande ikali opa:la: pa:ta: manuta: tende pikieki make teto pikieki pita: apa:tao na ipu hala:me. 12 Ya kametitio. Nose tima: make olipi kiliki na a:ilieke. Kutupa puma: make nose kiliki na a:ilieke. Koto tupa: damena ikali pila: ale pa:ta: epeke ikali mea:peke na ya:la:me.

Oli ya nanema: ipula: hone epeke u tiaasa:eki

13 Iki pa:ta: hali epi amedama: hone wopu wia pita:la: ekimanu hando halemepe. Kutu piki halima:ta: ipika: epeke hala:eki peneme yaaluekema: hone wopu wia homu pea hata: ipikana:ma: epeke hau pu halieke. 14 Kutu piliepate honditi wotu pita:la:eki make pasa:tei hau puluekema: taapa:la:eki make ika: puki pa:ta: pitaemeka:na:ta: kota: ika: pi ika: kone na laake yayapiki

hau na pea:pa:peke. 15 Dupiki hone wita:la: ekita: hepeni naneeki dia:me. Kenkena: ula: ekima: kenke lokena:eki make hoke temokona:eki make kotoeki tepoma: pita:la:me. 16 Do ekina:yeke loa:me. Honditi pita:la:eki pita: pasa:tei pita:la:eki yaapo pa:ta: epeke tupa: hapeke na yaalo hata: hoke hau pita:la:eki paeyao ipu hala:me. 17 Kutu pita:la:pateta: oli ya nanema: ipula: hone epekeeki dupae. Titina: amba:la kipabaake hone wita:la:ekie. Kutupa make puki lopa:niao pila:eki make yopu hala:eki make homu pea hala:eki make a:ta:ma: wopu homolo hata: epeke haumanu pita:la:eki make paeyao ya nanema: ipula:pateta: honditi pita:la:eki make yayapiki hau pita:la:eki make apa:tao na ipula:me. 18 Mo hande a:nda: peliaaseme haliwekima: noka:peleme wae alemanu pa:ta: tikitiki hau pita:la:eki opilieke.

4

Do kenke hauna: ta:ma:ni pita:la:eki

1 Iki pa:ta: a:nda: pita:la:eki ipula:eki make ape ala:eki ipula:eki make koto haumanu ipula:eki teketa: hando pa:ta: ka:ta:pe. Ika: honema: tiaasa: ekimanu ika: loke tukiki nane kone a:nda: leke ale lia:tiki pitolo hata: peaasa:me. 2 Ala:ta: ala:ta: muluekema: ika: hone pa:la:pateta: mea:peke na yolo hata: hali luekema: taapeleme. Kutupa make ala:ta: ala:ta: meawee laa honema: pitelemepateta: mea:peke na yolo hata: ape la a:nda: pitelememe. Koto ekina: ikana:ma: Koda: pa:ta: honke na alemeke handa na minelememe. 3 Kutupa Koda: pa:ta: ika: honke alemeeki make ana: na pa:la:me. Ika: hone pa:la: hau puluekema: hone u hoeyaaso hata: honke aleme ekina: na minelememe. 4 Ikita: pi tunkuleleme wanda:halio. Do ekita: ikana:ma: hone na witelemepe. Hali epima: do kenke hau puluekema: hone pia:ka:na:ta: koto halita: Koda: ipika: a:nda: tunkiliki hali hala:me. Koto tupa: make hali epima: do kenke hauna: yankeke haluekema: hone pia:ka:na:ta: koto halita: ipika: kone Koda:na: a:nda: tunkiliki hali haluekema: pita:la:me. 5 Hande Baibolo bukana: wape pa:la: ekita: paekie hone witelemepe dupae. Hande Koda:ma: niki loke tukiki pa:ta: pitaala: temokoma:ta: ipika: hone pa:la:eki puluekema: wotu taapilieke wape pa:la:me. 6 Kutu piliepate Koda:ma: ipika: a:ta:ma: homolo hata: pa kita:la: ekita: wopue. Kutu pita:la: ekima: mo Baibolo bukana: wape pa:la:eki doe.
Hakoko liteleme haliweki pa:ta:ta: Koda:ma: a:nda: lia hala:pate
homupiki haliweki pa:ta: ipika: a:ta:ma: homa:la:eki pa halo hala:me wape pa:la:me.
7 Koto ekina: Koda: pa:ta: homu pea hata: Sadani pa:ta: a:nda: lia hapa:peke. Kutu pimika:na:ta: Sadanita: iki mina:pa:lao pindipa pelieke. 8 Ikana:ma: Koda: teke pa:ta: a:pa haemeka:na:ta: ipiki make iki teke pa:ta: a:pa halieke. Hoke hau peleme wanda:halio ika: kiki tanda:pa:pa:peke. Hone yaapo wilimi wanda:halio hone hokeeki ma:nda: yoka: mea bao hapa:peke. 9 Ka:nda:ma: homolo hata: e̱ lapa:peke. Ika: kitalemeeki topo pea e̱ lapa:peke. Ika: ta:na:ma: homelemeeki make topo pea ka:nda:ma: homa:pa:peke. 10 Tekehali pa:ta: homu pea haemeka:na:ta: ipikana:ma: iki mea a:meiyalieke.

Yankeke pa:ta: hoke hau peleme pi a̱i na lapa:pekeeki

11 Ya kametitio. Ikana:ma: ika: kame ma:nda: pa:ta: hoke hone witolo hata: la la pita:la: pi na lapa:peke. Hali epima: ipika: kame pa:ta: hoke hone witolo hata: pi lao pi yokaalu pita:la: halima: handa haya:ka:na:ta: mo hali homeke pa:ta: na pita:la:pate mo hande Lo pimanu pa:ta: kone pita:la:me. Nakana:ma: kutu pika:na:ta: mo hande Lo Pimanu hone na wiki neketa: mo Lo Pi manuna: pi yokaalu pitele hali halipikie. 12 Mo hande Lo pimanu ula: Hali Koda: homekema: kone pi yokaalu pita:la:eki make pita:la:me. Kutupa ipikana:ma:ta:

da:taasa:eki make hoeyaasa:eki make ana:na: pea:peke ya:la:me. Koto ekina: nakana:ma: hali ma:nda: pa:ta: laake hauta: neketa: aleke pa:ta: hone wia hata: alepe. Koto ekina: nakana:ma: hali ma:nda:na: pita:la: ekina: pi yokaalu piki hauta: neketa: aleke pa:ta: hone wia hata: pitelepe.

Hakoko liaama:na: kinki pita:la: pimanu

13 Iki pa:ta: mandane haliwekima: doeki lo halememe. Amepe o beliape daoni teke ma:nda: pa:ta: puaka:na:ta: bapi homekemanu tupa: koto pa:ta: hata: bisinisi pitolo hata: yenki wotu mulumeke la alemepate Ima:ta: iki pa:ta: doeki alome. 14 Belia a:nda: epolo pa:la: hauta: iki hone na wilimime. Ika: da:ta:la: ekita: ekipape. Ika: haleme ekita: mo hande koa a:pa pamba hosiki hao kila:pa pula: tupa: halememe. 15-16 Dupa lapa:peke alee. Tekehalima: hone pia:ka:na:ta: niki da:ta hata: nikana:ma: doeki peata: moeki pulumeke la lapa:peke alee alopate ameta: ikana:ma: hakoko litolo hata: pi wotu hapa:leleme. Kutu piki pi hapa:leleme ekita: hokeekie. 17 Koto ekina: hali epima: tikitiki hau pea:pekeeki hone wia hata: kone ota: na pia:ka:na:ta: koto halima:ta: hoke hau pita:la:me.

5

Hamoko wanda:hali kinki pita:la:eki

1 Hamoko wanda:halio. Do pi opua:pe. Iki pa:ta: ka:nda: piki ekimanu epolo pa:la: ekina: e lo hapa:peke. 2 Ika: alemanu amba: kukutu pa:la:me kutupa make ika: dau manuta: hoke hoke alesunuma: naaka:na:ta: ka:ka:na: ka:ka:na: wiala:me. 3 Ika: kolo silipa ale manuna: maka:ta: ikiki amba: tala:me. Kutupa koto ekima:ta: ika: hokeeki peneme yaalieke. Kutupa ika: loketa: ti tala: ekima: handilieke. Kutupa mo paelo pa:la: natena:ta: ika: hamoko alemanu amba: amu pealememe. 4 Opua:pe. Ika: e pokaaseme haliwekina: yenkita: makeaaso hata: mandaneeki na haleke pa wia haleme ekima:ta: pi ala:me. Kutupa make ika: e pokaaseme haliwekina: pi alemeeki make oli ya nane hala: ami haliwekina: Tekehalima: amba: opa:la:me. 5 Ikita: nate paeyao kenkena: hata: epeke epeke alemanu minolo hata:ta: ta:na:ma: homa ne wopu no halememe. Kutupu halemepate ika: imeke wopu pa:la: ekima:ta: iki lia:peke nate ipula:me. 6 Mo handeeki a:nda: na pa:la: halima:ta: iki pa:ta: a:nda: na pita:la:pate ikana:ma: amba: pi yokaalu pea lilimime.

Homu pea handeteke hata: yeni pia:pekeeki

7 Ya kametitio. Tekehali epena:yeke handeteke hao hapa:peke. Mo e teke halima: ipika: ena: hala: alemanu napeke epeke tupa: wina:yeke handeteke hala:eki handelememe. Lako panakeeki make wetepena:eki make handeteke hala:me. 8 Kutupa iki make handeteke hapa:peke. Tekehalina: epolo pa:la: nate koto kone ya:leke handa ika: puki hana: noka:pa hapa:peke.

9 Kametitio. Koda:ma: iki pa:ta: pi yokaalu peaapa:na: ika: kone pi la alualu na pea:pa:peke. Opua:pe. Hande pi yokaalu pulu pa:la: hali Koda:ta: pota: kake pa:ta: kone a:pa hala:me. 10 Kametitio. Hande Koda:na: pi la: mea halo haemeke haliwekima: Tekehalina: bikina: pimiki ekita: hone wia:pa:peke. Mo haliwekima: tanda pikieki minolo hata: kone puki hana: noka:pa haemekeme. 11 Kutupa mo hande puki hana: noka:pa haemeke haliweki pa:ta: nikana:ma:ta: Koda:ma: mo haliweki amba: epeaala:me lo haloma:eki hone wia:pa:peke. Hande Tekehalima: honkopu hao handeteke hayekeeki make mo paelo pieke dina: Koda:ma: ipiki epeaeyekeeki make amba: opuelememe. Tekehalima: niki pa:ta: a:ta:ma: homa:la:eki make hone wopu wita:la:eki make amba: handelememe.

Dutu Ota: Tekehali ala: pina: kinki pita:la:eki

12 Ya kametitio. Pi tieke doe. Ikana:ma: pi la: wimika:na:ta: oli hepenina: biki make do kenkena: biki make ala:ta: ma:nda:na: biki make na la: wia:pa:peke. Kutupa Aowe loluekema:ta: pa Aowe pi homeke lapa:peke. Kutupa make Dia:me loluekema:ta: pa Dia:me pi homeke lapa:peke. Tekehalima: iki pa:ta: pi yokaalu pilieke la loa:me.

Tikitiki piki halina: yeni pita:la:eki

13 Iki pa:ta: hali ma:nda:ta: ka:nda:ma: homa:la:pe. Kutu piki halima:ta: yeni pina:e. Hali ma:nda:ma:ta: ta:na:ma: homa:la:pe. Kutu piki halima:ta: Koda:na: pi laaso hata: emelimanu lena:e. 14 Hali ma:nda:ta: yeni haasa:pe. Kutu piki halima:ta: hande siosi wanda:halina: handeteke haleme tondiki haliweki wi la: mepi peata: Tekehalina: biki laa oetama: mo halina: lokena: yankaota: ipiki tukiki pa:ta: pitaota: yeni pimika:na:ta: epelieke. 15 Mo haliwekima: Koda: pa:ta: hone tulao hata: yeni pimika:na:ta: Tekehalima: mo hali wamo pitolo hata: mea tialieke. Kutupa mo hali pa:ta: hoke hau wia:ka:na: make Koda:ma: pa paeyaalieke. 16 Koto ekina: yeni tandela haluekema: ika: hoke hau peleme ekimanu ka:la:pa alualu peata: kutupa ika: kone Koda: pa:ta: yeni pitolo hata: tamba: mu alualu pea:pa:peke. Tikitiki yao hala: halima: yeni pia:ka:na:ta: kota: wele wotu pilieke. 17 Hande Elaidiata: nikima: handeke hali kone hayekeme. Ipikana:ma: lako na epena:yeke honkopu hao Koda: pa:ta: yeni piekepate bapi tepona: sumba: yunki mindiki hata: tukiki pa:ta: lako na epeekeme. 18 Kutupa koto hoki nane yeni pa piekepate ya nanema: lako epeeketa: kenkena: ne pa ana:na: wiekeme.

Lopa:la: wanda:hali tamba: mina:la:eki

19 Ya kametitio. Iki pa:ta: hali ma:nda:ma: hande ota: pimanu yonka:lao haya:ka:na:ta: kutupa hali homekema: mo hali la:ka:la pa hatuku epea:ka:na:ta: kota: do tupa: hone wia:pa:peke. 20 Hali epima: hoke hau pita:la: some ma:nda: ipika: hokeeki yonka:lao epena: lea:ka:na:ta: mo halima:ta: Koda:ma: mo hoke hau pita:la: some na homeke mea da:taena: lata: ipika: hoke hau pa:la: ekimanu paeyao make pa paeyaena: lelieke.

Pidama: tapaeyeke titina: wapee

1 I Pida Yesu Ketisona: Aposoloma: iki Koda:ma: maleke lia mea hala: wanda:hali mo a:nda:ma: ta:la:leke da yoka tankulupu mea pua iki ta Pondasi kenke o Ka:leisia kenke o Ka:padosia kenke o Eisia kenke kutupa make mo Bidinia do kenke paeyao pa:ta: panka: halo peleme wanda:hali iki pa:ta: do wape pitolome. 2 Apa: Koda:ma: ipika: hau ma:nda: tekena: hata: iki maleke lia mia:me. Kutu pieke ekita: dupa Mo Holi Sipitidima: iki yakopiki wanda:hali hamena: lena: make Yesu Ketisona: pi opua puemena: make kutupa ipika: wema: iki tandepena: make iki mea haena: la:la:me. A:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki make a:nda: peliaasa:eki make iki pa:ta: ota: tumbaena:e.

3 Nika: Tekehali Yesu Ketisona: Apa: Koda: pa:ta: keiyae pi lomana:e. Ipikana:ma: a:ta:ma: homa tamba: mieke handa Yesu Ketiso homa paa tiaeyeke ekima:ta: niki pa:ta: panake da:ta:la:eki kia:me. Koto pa:la: ekima:ta: nika: hone pa:ta: deto hala: hone ti laasa:eki tumbao hala:me. 4 Koda:ma: kita:la: ota: epeke ale manuta: ipika: wanda:halima: mina: momba:la wiala: ekie. Koto ekina:ta: do ale manuta: nikana:ma: mulumeke hone ti lao haloma:me. Ipikana:ma: mo ota: epeke ale manuta: hepeni nane kukutu na pu o na hoyo make honipa pua:peke na yo pia:peke ale pa:ta: wiala:me. Mo ale manuta: ika:eki wiawala:me. 5 Koda:na: pa:ta:la:la: ekita: mo paetolo natena: peneme yao opolo epena: ana:lao hala:me. Koto ekina: ikana:ma: do pa:ta: la:la: ekita: muluekema: yu wia haaso hata:ta: ika: Koda: pa:ta: hone tulaasemeke handa ipika: wele pita:la: ekima:ta: iki handeteke hala:me.

6 Ameta: tekipuleke laaseme haumanu make handolo hata: hosikima: ka:nda: homo halemepate mo hande Koda:ma: wiawala: ale manuna: ta:na:ma: homo hapa:peke. 7 Mo tekipuleke laasa: haumanu ipula: ekina: teketa: mo ikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulaleme ekita: ota:eki yaaluekema: ipu hala:me. Kenke pa:ta: awa mina:la: kolota: hoeyaapeke ya:la:pate kone haliwekima: ota: kolope o hoke ekipe laa pa handuluekema: tima: yanka hando halememe. Koto piteleme tupa: kone ika: hone tulaaseme ekina: taka:lao hamena: la handilieke. Mo kolota: ota: epeke ale ya:la:pate kone ikana:ma: Koda: pa:ta: hone tulaleme ekima:ta: mo kolo make ota: lombei pa:la:me. Taka:lao haemeka:na:ta: mo Yesu Ketisona: opolo ipilie natena: ikita: yeiya: laasa:eki mu paa peaasa:eki mu titina: amba:la haasa:eki mu pilimikie. 8-9 Ipikita: lekema: na handemepate kone ipiki pa:ta: ikana:ma: pukima: homelememe. Ameta: ipiki lekema: na handelemepate kone ikana:ma: ipiki pa:ta: hone tulao halememe. Ika: temokona: pa:ta: la:la: ekina: muluekema: hone tulaememe. Kutupa ameta: minelemeke handa ikana:ma: ta:na:ma: homa:la:eki paeyao lombei pu pa pua ota: pima: make lapeke na yeke ta:na: homo halememe.

10 Mo pa:ta: la:la: ekina: hone uluekema: amba: Koda:na: pi la: mea halao hayeke potopede haliwekima: ekipape alo hata: weiyu haemekeme. Kutupa Koda:ma: iki pa:ta: do pa hameke kulu pieke ekina: mo potopede haliwekima: la: wimikime. 11 Ketisona: temokoma: mo potopede haliweki tukiki pa:ta: pita: Ketiso ipika: tanda mulu piekeeki make ipika: paama: telimea epolo piekeeki make la: wia waleeke pita:ma:ta: ikana:ma: koto hau manuta: ekipa handima: ipiliepe laa handuluekema: weiyu taapo haemekeme. 12 Do hande opimi ota: pita: mo potopede haliwekima: amba: walaaso haena:ta: Koda:ma: iki pa:ta: koto pita: ika:eki dia:me. Mo wetepena: haleme wanda:hali ika:eki peneme yao waleekeme. Mo Pi Seliapona: kinki peaasa: haliwekima: hepeni

nanema: tapaeyeke Holi Sipitidina: welema: do ota:eki manuta: iki pa:ta: la kimime. Do ota:eki manuta: mo enisolo haliwekima: kone hone uluekema: hone pu halememe.

13 Ika: honema: pea:peke hau hone hone u hapa:peke. Kutupa leke leke lo hapa:peke. Yesu Ketiso opolo epea:ka:na:ta: iki pa:ta: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki kilieke. Kotoeki homekena: ika: hone ti lao hao hapa:peke. 14 Koda:na: pi opua pu hapa:peke. Kutupa iki mateya: di nina: hone tiaemeeki manuma: ameta: ika: halemeeki na handeteke haena: lapa:peke. 15 Koto hau na pikita: iki wi lea: Koda: yako piki hali hala: tupa: iki make ika: hau paeyao tonka:na: yako pea hapa:peke. 16 Mo Baiboloma: alota: Ita: yako piki hali halo ekina: iki make yako piki wanda:hali hapa:peketaa la:la:me.

Koda:ma: yenki tiekema: niki hamba: miekeeki

17 Ikana:ma: yeni pitolo hata: Apa:o lo haleme Koda:ma:ta: wanda:hali paeyao homeke hone witolo hata:ta: iki homeke homekema: pu haeme hauna: pi yoka: alu pilieke. Koto ekina:ta: ika: ame do kenkena: haleme natena:ta: Koda: pa:ta: homu pea hao hapa:peke. 18 Ika: atekena: atekema: kieke mimi napeke na pitu epe na piki hau manuna:ta: Koda:ma: iki ka:la:pa: tapaala: yenki haleeke ekita: iki hone wilimime. Mo yenkita: manimanu silipa o kolo hoeyaapeke ya:la: mani ula: tupa:ta: dia:me. 19 Ketisona: we ota: seliapoma: iki ka:la:pa: tapaeyekeme. Ipikita: hoyo ala:ta: ma:nda: na piki (Koda: pa:ta: lia halo haemeke) sipisipi ma:na: ikiki leke hayekeme. 20 Koda:ma: do kenke a̲i na wepieke pita:ma: kone Yesu amba: mea hayekeme kutupa do wetepe naneta: iki tamba: muluekema: ipiki peneme yaeyekeme. 21 Yesu pa:ta: yama: Koda: pa:ta: hone tulalememe. Koda:ma: Yesu mea tiao pa̲a̲ peawayekeme. Koto ekina:ta: ika: hone tulalemeeki make ika: hone ti lalemeeki make Koda: pa:ta: pu halememe.

Nika: Ketiso tapake pa:ta: pukima: homolo hata: hamana:e

22 Koda:na: ota: pi opua pu haleme ekima:ta: ika: temoko yako pina: lelememe. Ame ika: Ketiso yankeke ota: pukima: homa halememe. Koto pelemepate ika: puki paeyaoma: pukima: ota: homa: alualu pu hapa:peke. 23 Ikita: homa:la: apa:na: wekiwandiki hamena: dia:ya:la:pate da:ta hao hala: apa:na: wekiwandiki hamena: Koda:na: da:ta hao hala: pima: iki paa mendi-aeyekeme. 24 Kota: mo Baiboloma: alota:

Wanda:hali paeyaota: pa opa:la: ambu tupa: halememe. Kutupa ika: au lo hala: ekita: ambuna: moma opa:la: tupa:ma: handa:la:me. Mo ambu hapitolota: ipika: moma make alupilieke.

25 Kutu piliepate mo Tekehalina: pita: na paeke pa u halieke.
Koto pita: mo iki pa:ta: walea: Pi Seliapoe.

2

Tekehali ipikita: da:ta ula: toopi seliapo ula:me

1 Hoke hau paeyao baapa:peke. Yayapiki pi na lo makeaasa: hau na pu ma:nda:na: epeke hau pita:la:eki handa:peke yeke honditi pita:la: hau na pu kutupa make kake neli pita:la: pi na lapa:peke. 2 Panake mendia:la: weki-wandikima: andu na:na:ma: homa:la: tupa: ikana:ma: ika: temoko tamba: mulu pa:la: yako piki andu na:na: lo hapa:peke. Koto ekina: mo andu no haemeka:na:ta: epeke tupa: daeya hata: Koda:na: pa:ta: la:la:eki milimikie. 3 Kota: mo Baiboloma: la:la: ekita: Mo Tekehalina: epeke hau pu hala: ekita: ikana:ma: amba: naa handememe.

4 Tekehalita: mo da:ta ula: toopi pa:ta: ipu hapa:peke. Wanda:halima:ta: koto toopita: pa alee hone wia kiao haemekeme. Koto pimikipate Koda:ma:

mo toopita: ota: epekeekie la maleke liekeme. 5 Iki make da:ta hala: toopi ula: tupa: halememe. Kutupa ikana:ma: Koda:ma: ikita: mea ipika: yakopiki temokona: da a:ena: lapa:peke. Do da tukiki pa:ta: ikana:ma: yako piki yeni peao hala: haliweki hata: Koda: ta:na:ma: homolo hata: mina: ika: temoko Yesu Ketiso pa:ta: yama: Koda: pa:ta: halo hapa:peke. 6 Kota: mo Baiboloma: la:la: ekita:

Ima: ota: epeke toopi homeke maleke lia ameta: Saioni nane da kini pia:peke toopi wina: ulume. Kutupa koto toopi pa:ta: hone tulao halie hali epita: yaala:ma: na homilieke.

7 Iki hone tulaleme wanda:halima: Ketisota: ota: a:pa:la:me hone u halemepate mo hone na tulaleme wanda:hali pa:ta:ta: do la:la:me.

Da a:eta:la: haliwekima: kiaemeke toopita: wetepena: tumiki toopi kone wiekeme.

8 Baibolo ma:nda: pa:ta: la:la: ekita:

Do toopima:ta: wanda:hali hala:mba: liaena: lelieke la:la:me. Kutupa koto toopi tiekema: kone wanda:hali lopena: lelieke la:la:me.

Iki hala:mba: liaemeke ekita: ikana:ma: Koda:na: pina: hone na tulaemeke ekina: piekeme. Kotota: Koda:na: hone piekeekie.

Nikita: Koda:na: tapake haloma:eki

9 Koto pa:la:pate ikita: Koda:na: maleke lila: tapake halememe. Ikita: mo Kini halina: yeni peao haleme wanda:halie. Ikita: mo yakopiki tapakee. Koda:na: wanda:hali homeke halememe. Ikita: mo timba:la: pambeke pa:ta: haapa:na: ipika: paa pita:la:eki ota: seliapo pa:ta: epoemena: wi lea: Koda:ma: ipika: ota: epeke pita:la: ekimanu la halamena: iki maleke lila:me. 10 Amba:ta: iki Koda:na: wanda:hali na haemepate ameta: ipika:eki halememe. Amba:ta: iki Koda:na: a:ta:ma: homa:la: hau hone na wimipate ameta: ipika: a:ta:ma: homa:la: hau a:pa:leke melememe.

Nikita: Koda:na: e pokaasoma: wanda:hali haloma:me

11 Ya yankeke tonuo. Iki do kenkena:ta: ta:eileke epeleme na handeke wanda:hali leke hamena: Ima: honke alo ekita: dupa Ika: temoko a:nda: lu tiaasa: lokena: hone pa:la: ekimanu pa:ta: waleke na wiao hapa:peke. 12 Ikana:ma: pi na ma:la: wanda:hali taapuna: ota: epeke hau pu hapa:peke. Kutu pimikina:ta: hande pi na ma:la: wanda:halima: iki biki hoeyaaluekema: taapilimipate ika: epeke piteleme ekimanu pa:ta: handilimikie. Koto ekina: koto wanda:halima:ta: hande la: ula: nate epea:ka:na:ta: Koda:na: biki a:meiyalimikie.

13 Ika: Tekehali pa:ta: hone witolo hata: Kapomanina: pi ula:eki paeyao opua homu pea hata: mo Kini you hali haya:ka:na:ta: ipiki pa:ta: make 14 kutupa ipika: e pokaasa: haliweki pa:ta: make homu pea hapa:peke. Mo you halima:ta: ipika: e pokaasa: haliwekima: mo hoke hau pu haleme wanda:hali panisi haluekema: make mo epeke hau pu haleme wanda:halina: biki a:meiyaluekema: make tapaeyekeme. 15 Koda:na: hone pa:la: ekita: dupa Mo hone na wiki wanda:hali ika: napeke na wiki pi aleme ekita: ikana:ma: ika: epeke hau piteleme ekima: sa:sa: puemena: hone ula:me. 16 Ka:la:pa hala: haliweki leke hapa:peke. Iki ka:la:pa haleme ekima:ta: hoke haumanu a:mbaena: dia:ya:la:pate ikita: Koda:na: pa hameke e pokaaseme wanda:hali hapa:peke. 17 Wanda:hali paeyao pa:ta: epeke hone u ika: Ketiso yankeke tonu pa:ta: pukima: homo kutupa Koda: pa:ta: paala:ma: homo kutupa mo Kini you hali pa:ta: make epeke hone u hapa:peke.

Yesu teliolo hata: ka:nda: pa:la:eki mulumeke

18 Eki epima: yenki e pokawaaseme wanda:hali haemeka:na:ta: ika: e teke
tonu pa:ta: homu pea hata: ika: pi opua:pa:peke ya:la:me. Hone wotu wia
a:ta:ma: homo hala: teke hali tonu pa:ta: homeke dia:ya:la:pate mo ai mineke
panko hala: teke hali tonu pa:ta: make kutu pia:pa:peke. 19 Ma:nda:ma:
ika: hoke hau peleme ekina: dia:ya:la:pate pa hameke iki pa:ta: ka:nda:
kia:ka:na:ta: ikana:ma: Koda:na: hone pa:la:eki hone witolo hata: mo ka:nda:
mea tia haemeka:na:ta: Koda:ma: iki tamba: mea epeaalieke. 20 Ota: hoke
hau pimi ekina: panisi peaaso haena: minolo halimipate kone kota: hauna:ta:
ika: biki ekipa mea a:meiyaliepe. Koto pa:la:pate ikana:ma: ota: epeke hau
pu halimipate koto hauna: kone ma:nda:ma: ka:nda: pita:la:eki kia:ka:na:
minolo hamena: kota: Koda:ma: iki tamba: mea epeaalieke. 21 Koto piki
hau puemena: Koda:ma: iki wi leekeme. Kota: Ketiso ipikana:ma: kone iki
tamba: muluekema: ka:nda: miekeme. Kutupa mo handa piekeeki ikana:ma:
telia puemena: yeke walolo piekeme. 22 Yesuma:ta: hoke haumanu paeyao
na piekeme. Kutupa ipika: kake hambilikima: yayapiki pi na leekeme.
Wanda:hali paeyao ma:nda:ma: a:nda: ota: na opimikime. 23 Kutupa hali-
wekima: ipiki pa:ta: hoke pi alo ipika: loke manda: meaemeketa: ipikana:ma:
hoke pi la hombo na peayekeme. Kutupa ipikana:ma: ika: ka:nda: mieke
dina:ta: dupiki hoke yenki milimikie la hombo na peayekepate Koda:ta:
tikitiki yao hala: pi yoka: alu pita:la: hali pa:ta: hone ti lao hayekeme.
24 Nikana:ma: hoke hau pa:ta: homomono kutupa tikitiki hau pa:ta: da:ta
hamono Ketisoma: kone ipika: lokema: nika: hoke hau mea tia a:ka:tei wape
ti manda peekeme. Ipika: loke lieke ekima:ta: iki da:taala:me. 25 Amba: ikita:
alu pimi sipisipi ma:na: leke haemepate ameta: mo sipisipi handeteke hala:
hali tomuemena: hatuku mea epeleme. Ipikita: mo ika: temoko handeteke
hala: halie.

3

Tooli toolina: mana: pi

1 Koto tupa: kone weteke tonu ikita: ika: haliki tonu pa:ta: homu pea hao
hapa:peke. Mandane haliki tonuma: Koda:na: pi na miki haemeka:na:ta:
kota: ika: epeke hau pilimi ekima:ta: mo haliweki pi mina: yola: milimikie.
2 Ikana:ma: mo ika: pi na miki haliki tonu pa:ta: pi homeke kone na lo
haemeka:na:ta: kota: ika: homu pea epeke yakopiki hau seliapo pilimieki
handata: mo haliwekima: kutu pilimikie. 3 Loke yole epeke hake wanda:
haluekema: manda lokena: au anipu lapa:peke. Do hau manuna: alome.
Ika: itiki ponka: pilu o belekemanu wotu moko kutupa mo aka: epeke epeke
yamo halemeeki manuna: alome. 4 Koto pa:la:pate ika: loke tukiki pa:ta:
hala: ota: wanda: do koto wanda:ta: ota: yole epeke haena: lapa:peke. Koto
yole pea haasa: ekita: hoto paeyao epeke tupa: hao hapa:peke ya:la:me. Mo
kimele piki hau make homu piki hau make koto hau yole yaapota: Koda:ma:
handata: ota: epeke hau tieke hone u hala:me. 5 Mo amba: Koda: pa:ta: hone
ti lao haemeke yako piki wanda: wekita: koto tupa: ikana:ma: iki yole pina:
lemekeme. Kutupa ikana:ma: mo ika: haliki tonu oto pa:ta: haemekeme.
6 Setata: kutu piki wanda: hata: ipika: haliki Eipoloha:ma:na: pi opua hata:ta:
ipiki pa:ta: ya teke halio la:tiki piekeme. Koto ekina: ikana:ma: aleta: ma:nda:
pa:ta: paala:ma: na homeke epeke hau pu haemeka:na:ta: ikita: ipika: waneke
tonu halememe.

7 Haliki tonu iki make haliki hata:ta: ika: wanda:ta: iki tupa: honkopu
na halememe hone wia:pa:peke. Koto ekina:ta: ikana:ma: iki pa:ta: epeke
tupa: hone witolo hata: handeteke hapa:peke. Kota: kotota: mo wanda:weki
iki make iki amele mandakena: Koda:na: pa hameke kita:la: da:ta:la: ekita:

milimikie. Ala:ta: ma:nda:ma: ika: yeni pu haleme ekimanu sa:sa: na pina: koto hau pu hapa:peke.

Pukima: homa: alualu pea hamana:e

8 Ya paeyaaso pita: dupa alome. Iki paeyaoma: hau paeyao pa:ta: homeke hone wia a:ta:ma: homa: alualu pu hapa:peke. Iki homeke homeke paeyaoma: nikita: yankeke homeke hone witolo hata:ta: pukima: homa: alualu pea make epeke hau pu alualu pea make homu pu alualu pea hapa:peke.
9 Hoke hau iki pa:ta: pimika:na:ta: hoke hauma: na hombo peapa:peke o keke pi lemeka:na:ta: keke pima: na hombo peapa:peke. Ikana:ma: koto hau na pikita: iki tamba: mulu peleme ekima: hombo peapa:peke. Kota: kototа: Koda:ma: iki wi lea: dina:ta: iki tamba: mulueke la la: wiekeme.
10 Kota: Baiboloma: la:la: ekita:

Epima: ta:na:ma: homa:la:eki make epeke tupa: hao hala:eki make handuluekema: hone pia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: ipika: lo hala: hoke hoke pi make yayapiki pi make mina:pa:laena:e.

11 Kutupa ipikana:ma: hoke hau hoki wala epeke hau pina:e. Kutupa make a:nda: peliaasa: hau handa puluekema: tolu weiyu haena:e.

12 Pa ekipeke mo Tekehalima:ta: mo epeke hau pu haleme wanda:hali handeteke hata: ika: yeni pu halemeeki hoto paeyao opu hala:me. Kutu pu hala:pate mo hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta:ta: hoki wala a:nda: lia hao hala:me.

Epeke hau pita:la: ekina: ka:nda: mina:la:eki

13 Ikana:ma: epeke hau puluekema: honema: wotu homemeka:na:ta: epima: iki hoeyaaliepe. 14 Kutu pa:la:pate epeke hau pitolo hata: kone ka:nda: mimika:na:ta: kota: ta:na:ma: wotu homa:pa:peke ya:la:me. Wanda:hali pa:ta: paala:ma: na homeke hone baapa:peke. 15 Koto pa:la:pate Ketiso pa:ta: homu pea hata: hone wopu witolo hata: ipikita: ika: Tekehali haena: lapa:peke. Kutupa ma:nda:ma: ika: hone ti lao haleme ekita: ekipape la lota: pia:ka:na:ta: ikana:ma: hombo pealuekema:ta: tikitiki yao hapa:peke. 16 Koto pa:la:pate ikana:ma: hombo peaemeka:na:ta: epeke hone witolo hata: homu pikima: lapa:peke. Ika: hone teke tikitiki yao hala: tupa: kone haena: lo hapa:peke. Koto pimika:na:ta: iki mo Ketisona: hoki nane telia:la: wanda:hali hata: epeke hau pu halemeeki handata: mo mandane wanda:halima: do hauta: hokeekie lemeka:na:ta: wetepena: koto leme ekina: yaala:ma: homena: yeke ika: hone teke tikitiki yao haena: lapa:peke. 17 Nika: epeke hau puluma: ekina: ka:nda: muluma: ekita: Koda:ma: hone pa:la: ekina: ka:nda: muma:ka:na:ta: kota: ana: pa:la:pate nika: hoke hau puluma: ekina: ka:nda: muluma: ekita: kototа: ana: na pa:la:me.

Ketisoma: nika: hoke hau yoko luekema: amba: homeekeeki

18 Ketiso hone umana:e. Ipiki kone ikina: homeekeme. Ipikana:ma: hoke hau paeyao yoko luekema: hoto homeke kone homeekeme. Niki Koda: pa:ta: hatuku poluekema: mo epeke halima: niki hoke wanda:halina: anke teke mea homeekeme. Ipika: loketa: homena: lemekepate ipika: temokota: (Koda:ma:) da:ta hao haena: leekeme. 19 Kutupa temoko hata:ta: ipikana:ma: mo dipula pitimiki temokomanu pa:ta: pua (Koda:na:) pi waleekeme. 20 Mo temoko manuta: amba: hande Noama: mo kawaso eiyeke pita:ma: haemeke wanda:halina: temokomanue. Koto pita:ma:ta: kota: koto wanda:halima:ta: ikana:ma: pi mina: yu wia handeteke hayeke Koda:na: pi na opimikime. Kutu pieketa: mo hande kawaso tukiki pa:ta:ta: wanda:hali hombo a:nda: iki paeyaota: ketepo hata: mo ikalima: peteleekeme. 21 Koto ikalita: mo hande wetepena: bapitaisi hau epolo piekeeki manda mieke ikalie. Do

ame pu haleme bapitaisi hauma:ta: pa ika: lokena: hai tanda: pelemeeki dia:ya:la:pate ika: epeke hone tekema: Koda: pa:ta: pi la: witolo hamena: mo ikalima: iki petolo hala:me. Do bapitaisi hauta: mo Yesu Ketisona: paa tiaeyeke ekima: iki petolo hala:me. 22 Koto Ketisota: ame hepeni tukiki pa:ta: pua Koda:na: popeke nane hata: mo enisolo haliweki make hepeni nane haleme you haliweki make mo wele pita:la: ekimanu make iki paeyao ipikana:ma: handeteke hala:me.

4

Amba: hala:eki mina:pa:lao topo pumana:

1 Ketiso ipika: lokema: tanda mieke handa ikana:ma: make ipikana:ma: mo tanda mulu piekeeki pa:ta: hone wieke tupa: koto mandake honema: kone iki honkopu hao hapa:peke. Kota: ma:nda: epima: ipika: lokema: tanda mu haya:ka:na:ta: ipikana:ma: hoke hau mina:pa:lao hala:me. 2 Koto ekina: ame do aneta: ikana:ma: do kenkena: hata: ika: hone tiaaseme ekima: iki na handeteke haena: leketa: Koda:na: hone pa:la: ekima: iki handeteke haena: lo hapa:peke. 3 Amba:ta: ikana:ma: mo pi na miki wanda:halima: ika: hone pa:la: hau pu haleme hau pimime. Koto hauna:ta: nate ana:na: paeyaememe. Mo yola:la: hau pita:la:eki make leke pola:paasa:eki make hoke ikali naa keaasa:eki make (ne hoke ikali tieke pamba naa keao) siaka: hake hau pita:la:eki make mo yeni hau pita:la: alemanu pa:ta: handa:peke na yo moka:laapeke na yo piki yeni hau pita:la:eki make koto hau manuna: ika: nate paeyaememe. 4 Kutupa mo pi na opiki pa haleme wanda:halima:ta: ame do ikana:ma: iki amele mandakena: mo hande siaka: haumanu apa:tao na pu haleme ekina:ta: penkilipaata: iki hoke tupa: laalememe. 5 Kutu pu halemepate ikana:ma: mo kenkena: haleme wanda:hali make amba: homeleme wanda:hali make pi yoka: alu puluekema: tikitiki yao hala: Koda: pa:ta: ika: pu tiki epeme (hoke) haumanu ota: la halimikie. 6 Koto ekina: yeketa: mo amba: homeleme wanda:hali pa:ta: make mo Pi Seliapo waleekeme. Wanda:hali paeyao ika: yenkita: homa:la:eki mu haleme tupa: iki make ika: lokena: homa:la:eki mimikime. Koto pa:la:pate Koda: da:ta hao hala: tupa: ika: temoko make da:ta hao haena:yeke mo hande Pi Seliapo iki pa:ta: waleekeme.

Koda:na: kita:la: ekimanu epeke tupa: handeteke hata: e pokomana:e

7 Ala:ta: ala:ta: paeyaona: paeyolo pa:la: nateta: nuna: ya:la:me. Koda: pa:ta: yeni (ana:na:) puluekema: leke leke lo hata: ika: hone wopu wia hapa:peke. 8 Pukima: homa:la: ekima:ta: hoke hau eleke eleke a:mbao haleke handa ika: titina: hauta: pukima: ota: wopu homa: alualu pu hapa:peke. 9 Tulu tulu na leke ika: da pa:ta:manu ane pitulu endi mone pitulu endi pu hapa:peke. 10 Iki homeke homekema: Koda:na: ta ka:la: ta:ta: ta:ta: pikieki manuta: epeke tupa: handeteke hata: mo Koda:ma: kieke ta:ta: piki ekima:ta: ika: hameke epeaaluekema: pu alualu hapa:peke. 11 Epima:ta: pi walo haya:ka:na:ta: ota: Koda:na: pi homeke wala:peke ya:la:taa. Epima:ta: siosi wanda:hali tamba: mia:ka:na:ta: ota: Koda:na: hala:la: wele taapuna: hata: tamba: mia:peke ya:la:taa. Koto ekina: do hau paeyao pilimi ekima:ta: Yesu Ketiso pa:ta: yama: Koda: yeiya: lapeke yelieke. Mo paa pita:la:eki make mo kilu tombuao hala:eki make ipika:eki na paeke pa hao halieke. Kutu pina:e.

Ketisona: tapake hata: ka:nda: mulu pa:la:eki

12 Ya yankeke tonuo. Mo iki la handa:la: ti tala: ekima: handeke tanda minelemeeki handata: dota: ta:ta: piki ka:nda: ya:ka:ta:me lata: na penkili pea:pa:peke. 13 Kotoeki na pikita: Ketisona: ka:nda: putu piliki

minoloma:me laa ta:na:ma: homa:pa:peke. Kota: ipika: paa pita:la:eki opolo ipilie pita:ma: iki pa:ta: ta:na:ma: homa:la: ekita: tumbalieke. 14 Ikita: Ketisona: telia:la: wanda:hali haleme ekina: ma:nda:ma: iki pa:ta: hoke pi lemeka:na:ta: ta:na:ma: homa:pa:peke ya:la:me. Koto lemeka:na:ta: kota: mo paa piki temokota: Koda:na: temoko kone iki pa:ta: pitia:ka:ta:me. 15 Mo ka:nda: ku hala:eki manuta: mo wanda:hali lita:la: hali haleme ekina: o pake nala: wanda:hali haleme ekina: o pi ula:eki yamba:la:la: wanda:hali haleme ekina: o mandane wanda:halina: hau hoeyake pi alo dupi dupi pi lo hala: wanda:hali haleme ekina: kutu piki haumanu pu haleme ekina: ka:nda: ikana:ma:ta: 16 koto ka:nda:ta: mea:pa:peke na ya:la:pate mo Ketisona: wanda:hali halemeke handa ka:nda: mimika:na:ta: koto ka:nda: minelemeeki pa:ta: yaala:ma: na homeketa: iki Ketisona: biki miniki haleme ekina: Koda: pa:ta: keiyae pi lo hapa:peke.

17 Koda:ma: pi yokaalu pulu pa:la: nateta: ame amba: a:pa hala:me. Kutupa Koda: ipika: wanda:hali kone pa:ta: amba:la kini pu mea pi yokaalu pilieke. Koto ekina: niki pa:ta: amba:la kini pia:ka:na:ta: kota: mo Koda:na: Pi Seliapo opua kone pa kiaaseme wanda:hali pa:ta:ta: ekipa paeyaalia:pe 18 Kota: mo Baiboloma: alota:

Epeke hau pu haleme wanda:hali peteluekema: ka:nda: pia:ka:na:ta: kota: mo Koda: hone na wiki hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta:ta: eki hau pealia:pe.

19 Koto ekina: mandane wanda:halima:ta: Koda:ma: hone pa:leke handaa ka:nda: mimika:na:ta: ika: pu haleme epeke hau manuma: ika: hone tulaleme ekita: mo ika: Wepia Ula: Hali ipika: pi na yambolo hala: hali pa:ta: wala:pa:peke ya:la:me.

5

Koda:na: sipisipi ma:na:manu handeteke hala:eki

1 Iki amele hala: you hali weki pa:ta: I make you hali hata: iki pa:ta: tikitiki yaasa: pi alome Ita: Ketisona: tanda miekeeki handoa: halie. Kutupa mo epolo pa:la: paa pita:la: ekita: Ima: make mulueke. 2 Ikana:ma: handeteke hamena: Koda:ma: ka:la: sipisipi ma:na:ta: ta:na:ma: homolo hata: handeteke hapa:peke. Kima: na homeke Koda:ma: hone pa:la: tupa: handeteke hapa:peke. Do e poka:la: ekita: yenki homekena: hone na wiki ika: honema: kone hone pitolo haena: poka:pa:peke. 3 Ikana:ma: handeteke hamena: ka:la: wanda:halita: tumbaaluekema: na tapeke ikana:ma: pu halimi epeke hau manuma: mo sipisipi ma:na:manu wala tiaaso hata: hapa:peke. 4 Kutupa mo sipisipi ma:na: handeteke hala: Titina: Hali opolo epea:ka:na:ta: ipikana:ma: iki pa:ta: mo paa na alu pulu pa:la: namba ota: seliapo pikieki kia:ka:na: milimikie.

Hone tikitiki yao homu pea hapa:pekeeki

5 Koto mandake tupa: kone iki panake panake haliwekima: make mo keileke haliweki pa:ta: homu pea hao hapa:peke. Kutu pa:ta: iki paeyaoma: homu pea ha alualu pita:la: hau manuta: ika: aka: leke yama hao hapa:peke. Kota: Baiboloma: alota: Koda:ma: mo hakoko lita:la: wanda:halita: kiao hala:pate mo homu pea hala: wanda:hali pa:ta: ipika: a:ta:ma: homa tamba: mina:la:eki halo hala:me.

6 Koto ekina:ta: ikana:ma: Koda:na: wele wopu piki kiki oto pa:ta: hata: homu pea hao hapa:peke. Kota: kotota: ipika: hone pilia: di nina: ipikana:ma: iki mea a:meiyalieke. 7 Ipikana:ma: iki pa:ta: hone wopu u hala: ekina: ika: witeleme hone eleke eleke paeyao ipiki pa:ta: lopa monea:pa:peke.

8 Leke leke lo hata: a:nda: ipula:eki handoemena: pota: pua tunkulu hapa:peke. Ika: a:nda: tunkiliki hali Sadanima: mo sayale hali ma:na: tiekema: handa wanda:hali lia noluekema: wei mea pomu hala:me. 9 Mo kenke paeyaona: ika: Ketiso tapake wanda:halima: mandake tupa: tanda minelemeeki make hone wia hata:ta: Koda: pa:ta: hone wotu tulao hata: Sadani pendulu baapa:peke. 10 Koda:ma:ta: pa a:ta:ma: homa:la: Tekehali hata: iki Ketiso amẹlẹ ta:ma:ni pea hamena: ipika: nate paeyao paạ pu hala:eki muemena:yeke iki amba: wi la:la:me. Kutupa iki pa:ta: tanda peaasa:eki hosiki hao paeya:ka:na:ta: Koda:ma: kone wetepe iki epeaota: ota: honkopu hao dạọla hamena: lelieke. 11 Mo Kilu Tombuao Hala: weleta: hoto paeyao Koda: pa:ta: pu haena:e. Aowe ota:e.

Ipika: a:taloe pi

12 Do doka:tiki tameiya:ta: Silipanisi ya kame teke pa:ta: ekima: wape peaena: wape pea pua:me. Ịma: iki sa:sa: pealuekema:yeke ya ota: pi alo hata: mo la:tiki epolo pi paeyaota: Koda:na: ota: a:ta:ma: homa:la:ekie alome. Koto ekina:ta: do a:ta:ma: homa:la: ekina: dạọla hao hapa:peke.

13 Do Ba:biloni kenke pa:ta: haleme siosi tapaketa: iki tonka:na: Koda:ma: mạleke lila:me. Koto siosi tapakema: make ya weki Makama: make iki pa:ta: a:taloe pi tapaala:me.

14 Ikana:ma: Ketiso hata:ta: mo pukima: homa:la: ekina: kiki mina: alualu pita:la: hau pu hapa:peke. Iki paeyao Ketisona: tapakema: a:nda: peliaasa:eki muemena:e.

Pidama: yaapo peao tapaeyeke wapee

1 Ita: Saimono Pida mo hande Yesu Ketisona: e pokaasa: make aposolo halima: loa:me. Mo hande niki da:taasa: Koda: Yesu Ketisona: tikitiki hau pita:la:eki pa:ta: yama: hone tulaala:eki hala:la: ekita: nika: hande ota: seliapo piki ekima: handekeeki meleme wanda:hali pa:ta: do tameiya: tapaasome.
2 A:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki make puki lopa:niaasa:eki make ota: tumbulu baasa: ekita: Koda: make nika: Tekehali Yesu ipilika: honemanu yama: ika: eki wina:e.

Koda:na: wi ala:eki pita: maleke lita:la:eki yaapo

3 Koda:na: welepiki ota: ekima:ta: da:ta:la:eki pita: tikitiki piki hau yaapo mulu poloma: hau paeyao ana:na: ka:la:me. Do hau manuta: mo ipika: paa make epeke hau yaapoma: niki wi la:la: Koda: hone uma:eki pa:ta: yama: ana:na: moloma:me. 4 Dupita:la: hauma:ta: ipikana:ma: mo la: ula: ota: aneke make seliapo piki pa hameke hala:la: alemanu ka:la:me. Pa ekipeke. Dupiki pa hameke hala:la: ale manuma:ta: mo hande do kenkena: ula: hoeyaasa: puki tiaasa: hau mea paka:lao mo Koda:na: ota: hau pa:ta: a:pa apa:taalimikie. 5 Doeki tekena:ta: ika: hone tulaasemeeki pa:ta: mo ota: epeke hau apa:taaluekema: honkopu hapa:peke. Kutupa ika: ota: epeke hau pa:ta:ta: hone wilimieki apa:taapa:peke. 6 Koto ika: hone wilimieki pa:ta:ta: mo ika: kone loke hone yaapo lu tumbao haleme hau apa:taapa:peke. Kutupa koto loke hone yaapo lu tumbao halemeeki pa:ta:ta: puki hana: noka:pelemeeki apa:taapa:peke. Koto ika: puki hana: noka:pelemeeki pa:ta:ta: Koda:na: hau leke pitelemeeki apa:taapa:peke.
7 Kutupa ika: Koda:na: hau leke piteleme hau pa:ta:ta: kame pa:ta: ta:na:ma: homelemeeki apa:taapa:peke. Kutupa kame pa:ta: ta:na:ma: homeleme hau pa:ta:ta: ma:nda: pa:ta: pukima: homelemeeki apa:taapa:peke.

8 Do seliapo piki hau manuta: ota: ikana:ma: wia hapa:peke ya:la: haumanue. Kutupa ikana:ma: do haumanu mea tumbulu bao wia haemeka:na:ta: kota: koto ale manuma:ta: ika: mo nika: Tekehali Yesu Ketiso pa:ta: hone witeleme ekita: wele putiaasa: honkopu kilieke. 9 Koto pa:la:pate ma:nda: epima: do ekimanu na wia haya:ka:na:ta: kota: koto someta: leke ota: doka:tiki yaalo hata: handa:peke na ya:la:me. Koto pa:la: ekima:ta: ipika: amba: pa:la: hoke haumanu tanda:pa paeyawala: ekita: hone yonka:lala:me.
10 Koto ekina: yaka kame titio. Mo Koda:ma: iki wi laa maleke lita:la: ekita: ota: pa u haena: ikana:ma: honkopu wopu hao pea:pa:peke. Kutu pimika:na:ta: ika: hone tulaleme ekita: ota: na mina:pa:lalimikie.
11 Dupimika:na:ta: ikita: mo nika: Pa:ta:la:la: Tekehali Yesu Ketisona: na paelo pa:la: Kilu Tombuao hala:eki pa:ta: honda: pamboemena: waleke tieke kilieke.
12 Kutupa ikana:ma:ta: amba: meleme ota:eki pa:ta: honkopu hao hapa:lia hata: do alo pimanu amba: hone wilimipate Ima: do hau manuta: iki pa:ta: paa opuaaso ombu halueke. 13 Yaka honema:ta: I pa halo aneta: Ima: pea:pekeeki homeketa: do hau manuna: ika: amba: wilimi honemanu paa hone u tiatiki pulueke. 14 Nika: hande Tekehali Yesu Ketisoma: I pa:ta: peneme yao la kia: tupa: Ima: do homa:peke loketa: teke pa:ta: baalueke hone witolome. 15 Koto ekina:ta: I homulua: hoki nane make ikana:ma: do haumanu hoto paeyao hone u hamena:yeke Ima: honkopu hao pota:manu wepu wialueke.

Ketisona: paana: lekema: handa: wilimieki

16 Mo hande nika: Tekehali Yesu Ketisona: wele pa:ta: ipula: ekita: nikana:ma:ta: pa ma:nda:ma: ipika: hone pa:ta: wa:pa:la: tameni manuna: tilao hata: iki pa:ta: walolo na loma:me. Ota: nika: lekema: ipika: honkopu tieke handoma:me. 17 Mo hande Koda: Apa:ma: Yesu pa:ta: paa pa:la:eki pita: yeiya: laasa:eki yaapo halea: natena:ta: nikita: koto pa:ta: hamono pia:me. Koto dina:ta: mo paa wopupiki Koda:na: pi hola:makema: alo hata: alota: Dota: ya pukipiki wekie. Ima: ipiki pa:ta: ta:na:ma: wopu homolome laa pi la:niaeya:me. 18 Ota: nikana:ma: kone mo pi hola:make oli hepeni nanema: epea:eki opuma:me. Nikita: ipiki amele mo hande yako piki potena: haoma: dina: loa:me.

19 Koto ekina: nikita: mo hande potopede haliwekima: walo haemeke pina: hone wopu tulaloma:me. Ikana:ma: make koto pi wopu opimika:na:ta: ota: epeke tupa: pilimikie. Pa ekipeke koto pita: hande lamepama: timba: leke ale pa:ta: paa peatia pua mo da ka:la:polo hata: da ka:la:paaso hombulanka:ma: ika: puki pa:ta: paa peaasa: nate opolo haena: mina:pa:laasa: tupa:e. 20 Titina: pita: dupama: hone u hapa:peke Ma:nda:ma: ipika: honema: kone mo Baibolo pa:ta: la: ula: pi ma:nda:na: teketa: pa na wala:peke ya:la:me. 21 Pa ekipeke mo la: wieke pi ma:nda:ta: halina: hone pa:ta: na epeekepate mo haliwekita: Holi Sipitidima: handeteke hayekeeki oto pa:ta: hata: Koda:ma: haleeke tupa: walao haemekeme.

2

Yayapiki pi wala:la: haliweki

1 Makeaaso potopede haliwekita: amba: hande haemeke wanda:hali tukiki pa:ta: opa:liaemeke tupa: kone yayapiki pi wala:la: haliwekita: iki tukiki pa:ta: make opa:lialieke. Koto haliwekima:ta: iki hoeyaapeke yayapiki mana: pimanu mea a:pa make mo hande iki ka:la:pa: tapaala: Tekehali hoki walolo hata: ika: kone iki hoeyaasa: haumanu mea ipilimikie. 2 Kutu pitolo kone wanda:hali wopuma:ta: ika: yaala:piki hoke haumanu tolu halimikie. Kutu piteleme ekima:ta: mandane wanda:halima:ta: mo ota: tikitiki piki pota:na:ta: pa hoke hai piki pimanu lalimikie. 3 Do yayapiki pi wala:la: haliwekima:ta: pasa:tei pitolo hata: ika: alemanu muluekema: makeaaso la:la: tamenimanu la kilieke. Ameta: amba: kiake kone iki pi yokaalu pulu pa:la: halita: tikitiki yao hata: iki hoeyaalo pa:la: halita: u na pa:ela:me.

4 Koda:ma:ta: mo hoke hau pieke enisolo manuna: yenkita: pa na mina:pa:lae yekepate ikita: oni ti uleke pa:ta: hoto paeyao seni puma: tonkao timba: la:papeke pa:ta: haena: la:la:me. Koto pa:ta:ta: iki pi yokaalu pulu peleme nate yu wia haena: la:la:me. 5 Koda:ma:ta: mo hande amba: kenkena: hoke yenkita: na mina:pa:lae yekepate ipiki hoki walemeke wanda:halita: ikali tala: ekima: mina: leekeme. Ipikana:ma: tamba: mieke wanda:halita: mo ota: ekina: pi walo hayeke hali Noa pita: mandane watake hata: wanda:hali pea tamba: miekeme.

6 Koda:ma:ta: mo Sodomo Komoto daoni yaapo maleke lia ti ulekema: hoeyaeyeke ekita: ipiki hoki walo peleme wanda:hali pa:ta: pulu pa:la: tupa: waleekeme. 7 Ipikana:ma:ta: Loda peteleekeme. Lodata: epeke hali hata: ipikita: mo pi yambelemeke wanda:halima: walemeke loke hoeyaasa: haumanu handolo hata: ipika: weleke pukima: ka:nda:ma: homeekeme. 8 Koto epeke halita: kutupiki wanda:hali anka:lopuna: hata: peliolo da kelepolo dupiki temokona: hau pimikieki handolo make opitolo hata: puki tandama: homolo tanda tieke mutia peekeme. 9 Koto ekina: Koda:ma:ta: mo ipika: hau leke piteleme wanda:hali ika: ka:nda:ma: homelemeke pa:ta:la:la: ekita: hone ula:me. Kutupa make mo hoke wanda:halita: hoke yenki oto pa:ta: haena: laata: mo pi yokaalu pulu pa:la: nate yu wia haena: ala: ekita: hone ula:me.

10 Ota: mo ika: hai piki lokena: na:na:ma: homa:la:eki pita: Koda:na: handeteke
hala: ekita: pa pīna:ma: hone u haleme wanda:hali pa:ta: loa:me.

Do yayapikieki wala:la: haliwekima:ta: ma:nda: pa:ta: homu na piki ika:
homeke hone u hata: oli manda hala: seliapo piki enisolo titita: na handomo
tiao halememe. Kotoeki na pikita: pa iki kitao halememe. 11 Mo yayapiki pi
waleleme haliweki bepolaake wele wopu piki enisolo haliwekima: koneta:
Tekehalina: leke popelekena: Ikita: ka:ta:ta: pelememe laa la la na pu hale-
meme. 12 Koto pa:la:pate do haliwekima:ta: ika: lokema: kone iki handeteke
haena: laa mo hona:mao lina:yeke mondu ula: tikene hala: yeti sayalema:
handelememe. Ikana:ma:ta: iki hone wopu na wilimi pimanu kone la
la pea hoeyao halememe. Ikita: mo tikene hala: yeti sayale pita:la: tupa:
hoeyaalieke. 13 Kutupa ikana:ma: ma:nda: pa:ta: tanda piki haumanu peleme
ekina: iki make koto tupa: kone tanda piki yenki kilieke.

Ika: ta:na:ma: homa:la: ekita: ika: lokena: na:na: pa:la:eki tumbaaluekema:
mo paana: hata: yaala:ma: na homeke anemone hau pu halememe. Ika:
yayapiki pota: manuna: ta:na:ma: homo hata: iki amele ne mandakena:
apa:tao nalemeketa: iki tukiki pa:ta: hai peao hondo pilake nono pelememe.
14 Ikita: wanda:na: leke titolo hata: hoke hauta: ota: na pao halememe.
Ikana:ma: mo damako piki wanda:halita: hona: pa:ta: mea teao halememe.
Ika:ta: pasa:tei pita:la: hau puluekema: amba: moka:la handa wilimime.
Ikita: Koda:na: mineke panka:la:eki oto pa:ta: hala: tapake au laa halememe.
15 Ikita: mo hande tikitiki piki pota: mina:pa:lao pota: pomu keaaso hata: mo
hande Biona: eiyeke Beilamema: ipika: pieke hoke hauna: mieke mani pa:ta:
pukima: homeeke tupa: koto awili teilememe. 16 Koto someta: ipika: hoke
hau pa:ta: lu panda: puniaena: mo donkima: pi leekeme. Ipika: donkima:ta:
wanda:halina: pi holamakema: leke leekema: mo potopedena: you hoke
haumanu piekeeki sa:sa: piekeme.

17 Do haliwekita: mo hande opa:la: ikali o ala: ekima: handelememe.
Ikita: po tilipuma: kili mea baala: koama: handelememe. Koda:ma:ta: oni
timba: la:papeke naku tieke pa:ta:ta: ika: da panda: amba: mea wiala:me.
18 Ikana:ma:ta: hakoko lia teke na wiki pimanu wepu halememe. Ku-
tupa make mo hokeeki pa:ta: haleme wanda:hali paka:lao poluekema: kini
piteleme wanda:hali tamuluekema:ta: ika: lokena: na:na:ma: homa:la: ekima:
pu halememe. 19 Ikita: ika: lu wiala: hoke hoeyaasa: hauna: pa hameke e
pokaasa: haliweki hata: kone mo wanda:hali pa:ta:ta: iki ka:la:paalumeke laa
pi la: u halememe. Ma:nda: epi a:nda: ipika: pu hala: hauma: da panda: mina:
lea:ka:na:ta: kota: koto someta: pa hameke e pokaasa: hali hala:me.

20 Wanda:hali epi a:nda:ma: niki pa:ta:la:la: Tekehali Yesu Ketiso hone
wita:la:eki pa:ta: yama: do kenkena: honkopu hake hoke ekimanu paka:lao
kone handeeki manuma: da panda: paa mina: lemeka:na:ta: dupiki
wanda:halita: amba: hande kini pea haeme tupa: dia:ya:la:pate ota: ankulake
hokeeki pa:ta: halememe. 21 Mo hande yakopiki pi ula:eki iki pa:ta:
haleekeeki hone wia kone paa mina:pa:lao peleme ekima: mo ota: tikitiki
piki ekina: pota: hone na wimika:na: yoluta: ota: epolo pia:me. 22 Ikina: pa
mo wanda:halima: amba: hande lo haemeke pi ma:nda:ta: ota:ekie laa dupa
wala:la:me.

Kikama:ta: ipika: amba: hande tolu wieke moku pa:ta:ta: paa la:ka:la pu
hala:me
laa make paa pi ma:nda:ta:

Mo ikali peiyao ula: ma:na:ma:ta: mo kenke pa:ta: paa peke lulu pu hala:me
laa lo halememe.

3

Tekehalina: ipula: ekina: pi la: ula:eki

1 Yaka yankeke tonuo. Dota: iki pa:ta: yaka yaapo peao tameiya: tapaasome. Do tameiya: yaapo telipuna: pa:ta:ta: ika: hone pa:ta: hakepiki honemanu mea tialuekema:yeke do haumanu paa hone u tiaasome. 2 Yaka hone pa:la: ekita: mo yakopiki potopede haliwekima: amba: hande la kimi pimanu make hande Pa:ta:la:la: Tekehalina: pi wiekeeki ika: aposolo haliweki pa:ta: yama: iki kia:eki tonka:na: niminatiki piomena: loa:me.

3 Titina: amba:la do hone wopu wia:peke. Mo hande paetolo nate manuna:ta: mandane kitao hala: wanda:hali ipilimikie. Koto wanda:hali ika: hau manuta: ika: hone pa:la: ekima: handeteke haena: lelimikie. Ikana:ma:ta: iki kitaaso hata: lota: pitolo alota: 4 Ipikita: ipulueke pita: na la: wiekea. Ameta: ipikita: handoka:ta:pe. Nika: apa: amedata: amba: koto homelemepate pa mo ala:ta: ala:ta: paeyaota: amba: mo hande kenke ya wepitolo wieke tupa: kone hande mande laa pa do ula:taa laa lelimikie. 5 Ikana:ma:ta: Koda:ma: amba: kiake pi la: witolota: kenke ya yaapo wepiekeme la:la: ota: ekita: hoki walo halememe. Kenketa: ikali pa:ta: opa:liao ikalima:ta: kenke au laeyekeme. 6 Kutupa make mo hande ikali tea: ekima:ta: hande amba: kenke hoeyaeyekeme. 7 Koto tupa: Koda:ma: mo hande la: wieke homeke pima: kone ame do ula: kenke ya yaapota: ti ulekema: hoeyaena:yeke amu pea ula:me. Koda: matao haleme wanda:hali pi yokaalu pea hoeyaalo pa:la: nate yu wia haena: la:la:me.

8 Koto pa:la:pate yaka yankeke tonuo. Do alo pi homeke hone na yonka:lapa:peke. Koda:na: leke popelekena:ta: nate homeke pita: bapi hali tieke eleke eleke manuta: ata:ka: na pa:la:me. Ipiki pa:ta:ta: telipuna: mandake hau kone pa:la:me. 9 Mandane wanda:halima: hone witolota: Tekehalita: ipika: pi la: ula:eki puluekema:ta: kesema: pu hala:me lo halememe. Kotoeki na piki ipikana:ma:ta: ikina: a:ta:ma: homolo yu wia hala:me. Pa ekipeke ipikana:ma:ta: homeke a:nda: hoeyaapa:na:e laata: wanda:hali paeyao ika: hoke hau mina:pa:laena:e hone u̲ hala:me.

10 Koto pa:la:pate Tekehalina: Nateta: mo hande pake nala: hali ipula: tupa: ipilieke. Koto Natena:ta: oli yata: pututu piki e̲ wi laa alupilieke. Oli yana: hala: ale manuta: tima: taa hoeyaota: do kenke make kenke pa:ta: ula: ale paeyao make taa alupaalieke. 11-12 Do ala:ta: ala:ta: paeyao dupa hoeyaalo pa:la:eki ya:leke loa:ma: ikita: ekipiki wanda:hali hapa:peke ya:la:pe. Ikana:ma:ta: Koda:na: Nate epolo pa:la: dita: honema: kimaaso hata: a̲i epena:e laa honkopu hao hapa:peke. Kutu pitolota: ika: haleme ekita: yako pina: laa Koda:na: hau leke pu hapa:peke ya:la:me. Koto dina:ta: mo yata: ta:ta: pao hoeyao mo yana: hala: ale manuta: mo titipuma: taa o̲ la: palieke. 13 Pate Koda:ma: la: ula: tupa: mo hande tikitiki hau homeke ulu pa:la: panake kenke ya yaapo epena: yu wia haloma:me.

14 Koto ekina: yaka yankeke tonuo. Koto nate yu wia hata:ta: Koda:na: leke popelekena: hake pea eki a:nda: na piki wanda:halima: handaa Koda: yaapo puki lopa:niao haluekema: taapo hapa:peke. 15 Nika: kame seliapo Poloma: Koda:ma: haleeke epeke hone wita:la:eki miniki hata: iki pa:ta: tameiya: tapaaso leekeme. Koto tupa: mo nika: Tekehalina: a:ta:ma: homolo yu wia hala: ekita: iki da:ta:la:eki miomena: waleke wiaaso pita:la:me hone wopu u hapa:peke. 16 Polo ipika: tameiya: paeyaona:ta: homeke pi ombu lo hala:me. Kutu pa:la:pate pi ula:eki matao hone eleke eleke u haleme wanda:halima:ta: ipika: tameiya:manu pa:ta: koto kone hone wia:peke na ya:la: mandane pi manuta: ata:ka: peao walo halememe. Mo mandane Baibolo pimanu pa:ta:

pu haleme tupa: loa:me. Koto ekina:ta: ika: kone iki pa:ta: mo hoeyaasa:eki mea ipu halememe.

17 Pate iki yaka yankeke tonuo. Ikana:ma:ta: koto ekita: amba: hone wilimime. Koto ekina:ta: wopu handeteke hapa:peke. Pa ekipeke mo lo pi yambolo haleme wanda:halina: yayapikieki manuma: iki hatuku pua ika: epeke haleme alena: mea lopaama:na: loa:me. 18 Kotoeki na pikita: nika: Pa:ta:la:la: Tekehali Yesu Ketisona: hone ula:eki make a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki pa:ta: daeyatia pu hapa:peke. Ipiki pa:ta: paa pa:la:eki ame make wetepe nina: make wina:e. Kutu pina:e.

Dionima: titina: tapaeyeke wapee

Panake Pi

1 Nikana:ma:ta: mo hande amba: kini pitolo hata: pa hao hao hala: da:ta:la: pina: pi kone iki pa:ta: laasoma:me. Nikana:ma: opoloma: make ota: nika: lekema: handoloma:me. Ota:e. Nika: lekema: handoloma: make nika: kikima: ota: wataaloma:me. 2 Hande Da:ta:la: ekita: do kenkema: handolo poloma: tupa: peneme yamo epeeke handa nikana:ma: handoma:me. Kutupa koto mo Ateke yaapo hao hayeke niki pa:ta: peneme yaeya: Deto hala: ekina: pi iki pa:ta: la kitolome. 3 Nikana:ma: handaa opoloma: ekita: iki paeyao pa:ta: make opuaasoma:me. Pa ekipeke nikana:ma: mo Ateke make ipika: Eiyeke Yesu Ketiso amele hone homeke uluma: ekita: iki amele mandakena: apa:tamena:yeke loma:me. 4 Nikana:ma: doeki laasoma: ekita: mo nika: ta:na: pa:la:eki ota: anekema: tumbulu baena:yeke pitoloma:me.

Koda:ta: paae

5 Ameta: nikana:ma: mo Koda:na: Eiyeke pa:ta: yama: opoloma: ekimanu iki paeyao pa:ta: opuaaseme ekita: doe. Koda:ta: paa kone yaalo hata: ipiki pa:ta:ta: timba: la:la:eki ota: ma:nda: dia:me. 6 Kota: koto ya:ka:na:ta: nikana:ma: alota: Ipiki amele homeke hone uluma:me la alo hata: pa homeke dina: kone timba: ala:eki pa:ta: haoma:ka:na:ta: nikana:ma:ta: mo nika: pi aloma: ekita: makeaasa: hau pitoloma: make yayapikieki pitoloma:me. 7 Pate mo ipikita: paa pa:la:eki pa:ta: hala: tupa: niki make mo paa pa:la:eki pa:ta: hao poluma:ka:na:ta: kota: nikita: mandakena: hone homeke u alualu poloma:me. Kutupa ipika: Eiyeke Yesuna: wema:ta: nika: hokeeki paeyao wamo peaasa:me.

8 Nikana:ma: alo hata: Nikita: hokeeki na ula:me loma:ka:na:ta: kota: nikana:ma:ta: nika: kone makeaasoma:me. Kutupa niki pa:ta:ta: ota:eki na ula:me. 9 Pate nikana:ma: nika: hoke haumanu Koda: pa:ta: kelepoma:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: ipika: puluеke laa la: ula:eki pilieke. Kutupa ota: tikitiki pita:la: hau pitolo hata: nika: hoke haumanu paeyao paeyaasota: nika: hokeeki poloma:eki paeyao wamo pealieke. 10 Kota: a:nda: nikana:ma: alo hata: Nikita: hoke hau na poloma:me la loma:ka:na:ta: nikana:ma: Koda:ta: yayapiki pi lo hala: hali au laasoma:me. Kutupa ipika: pita: niki pa:ta: na ula:me.

2

Ketisota: nika: tamba: mina:la: hali

1 Yaka wekiwandiki ikana:ma: hokeeki na pulu peleme tupa: Ima: doeki iki pa:ta: laasome. Pate ma:nda: epima: hokeeki pia:ka:na:ta: kota: nika: hau peaaso hata: Apa: pa:ta: honke lawaasa: some ma:nda: hala:me. Ipikita: tikitiki piki some Yesu Ketiso hala:me. 2 Kutupa Ketisota: nika: hoke hau paeyawala: ekina: tekee. Nika: hoke hau homeke dia:ya:la:pate pa paeyao sikina: hoke hau make loa:me.

3 Kutupa nikana:ma: Koda:na: pi ula: ekimanu opua puma:ka:na:ta: kota: ipiki handoloma:me laa nika: hone uluma:me. 4 Pate ma:nda:ma: alo hata: alota: Ima:ta: ipiki handolota alo kone ipika: pi ula: ekimanu na opua pia:ka:na:ta: kota: kutu pita:la: someta: yayapiki pi ala: some make mo ota: pi ala: ekita: ipiki pa:ta: na ula:me. 5 Pate ma:nda: epima: Koda:na: pi opua pua:tiki pita:la: someta: kota: ipiki Koda: pa:ta: puki hala:la: ekita: ota: anekema: handaa ula:me. Nikita: Koda: amele ta:ma:ni poloma:me laa hone

uluekema: pea:pekeeki dupa. 6 Ma:nda: epima: Koda: yaapo ta:ma:ni pea halome lea:ka:na:ta: kota: ipikita: mo Yesu Ketisoma: pieke tupa: kone hao pelia:peke ya:la:me.

Panake pi ula:eki

7 Yaka pukipiki yankeke tonuo. Iki pa:ta: Īma: do laaso pi ula: ekita: panakeeki dia:me. Mo kini pitolo hata: hande amba: wia haeme pi ula:eki konee. Koto amba: pi ula: ekita: ika: amba: hande opeleme ekimanue. 8 Koto pa:la:pate Īma: ame do laaso pi ula: ekita: panakeekie. Pa ekipeke ipika: ota: ekita: Ketiso pa:ta: make iki pa:ta: make handoloma:me. Kota: mo timba: ala: ekita: amba: lombei pita:la:me. Kutupa mo ota: pa̱a̱ pa:la: ekita: amba: pa̱a̱ pita:la:me.

9 Ma:nda: epima: ipikita: mo pa̱a̱ pa:la:eki pa:ta: halome alo kone ipika: kame honditi pia:ka:na:ta: kota: ipikita: ame do make timba: leke pa:ta: ha pelia hala:me. 10 Pate manda: epima: ipika: kame pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: ipikita: mo pa̱a̱ pa:la:eki pa:ta: hala:me. Koto ekina: ipiki pa:ta:ta: hoke hau pu tialo pa:la: ekita: ota: ma:nda: na ula:me. 11 Pate ma:nda: epima: ipika: yankeke honditi pia:ka:na:ta: ipikita: timba: leke pa:ta: hala:me. Ipikita: koto pa:ta: pominolo hata: timba: la:la: ekima: leke holu peala: ekiyalo hata:ta: ipika: pula: pota:ta: hone na ula:me.

12 Yaka wekiwandikio. Mo Ketisona: bikina: ika: hoke hauta: amba: paeyawala: ekina: Īma: iki pa:ta: do pi laasome. 13 Yaka apa:titio. Iki pa:ta: do pi laaso ekita: pa mo ota: titina: kini pea a:pa pa hao hala: someta: ikana:ma: hone wilimi ekina: loa:me. Panake haliweki iki pa:ta: do pi laasome. Paa ekipeke ikana:ma:ta: mo Hoke Temoko bepolaleme ekina: loa:me.

14 Yaka wekiwandikio. Iki pa:ta: do pi laaso ekita: ikana:ma: Apa: Koda: handa hone wilimi ekina: loa:me. Yaka apa:titio. Iki pa:ta: do pi laaso ekita: pa mo ota: titina: kini pea a:pa paa hao hala: someta: ikana:ma: hone wilimi ekina: loa:me. Panake haliweki iki pa:ta: do pi laaso ekita: pa mo Koda:na: pi iki pa:ta: e pokolo haena: iki honkopu hasememe. Kutupa ikana:ma:ta: mo Hoke Temoko bepolaleme ekina: loa:me.

15 Do kenkena: hau o do kenkena: ula: alemanu pa:ta: pukima: na homa:peke. Ikana:ma: do kenkena: ula: alemanu pa:ta: pukima: home-meka:na:ta: kota: Koda: pa:ta: pukima: na homelememe. 16 Do kenkena: ula: ala:ta: ala:ta: paeyaota: pa mo lopa hala: lokena: hone pa:la: ekimanu make wanda:halina: lekema: handolo pukima: homa:la: hau make wanda:halima: ta:na:ma: homaa biki tieke wiaasa: alemanu make koto ale paeyao siki homeke a:nda: Apa: pa:ta: na a:pa:la:me. Koto hau paeyaona: teketa: do kenkena: ekie. 17 Kutupa do kenke make do kenkena: ula: wanda:halina: hone pa:la: alemanu paeyao make koto alemanu paeyao sikita: paeta:la:me. Pate ma:nda: epima: Koda:na: hone pa:la:eki peaasa: someta: hoto paeyao da:ta hao halieke.

Ketisona: a:nda: tunkiliki hali

18 Yaka wekiwandikio. Paetolo nateta: teke pa:ta:e. Mo Ketisona: a:nda: tunkiliki hali ipilieke laata: iki pa:ta: amba: ta opuaeya: handa:e. Koto ekina: ameta: mo Ketisona: a:nda: tunkiliki tapake wopu amba: opolo epele-meme. Koto ekina: ameta: paetolo nateta: teke pa:ta: ya:ka:ta:me laa nika: hone uluma:me. 19 Koto wanda:halita: ota: nika: homhomeke hone wia mombololoma:eki tukiki pa:ta: epea:pate pa na apa:taememe. Koto ekina: ikana:ma: niki mina:pa:lalememe. Iki a:nda: nika: mombololoma:eki pa:ta: apa:taemekena: yoluta: kota: niki ame̱le̱ mandakena: halo pimime. Pate ika: pa mina:pa:laemeketa: ota: ma:nda: hondo niki ame̱le̱ na apa:talemeeki peneme yaasememe.

20 Kutu pimipate pa ya wekiwandikio. Ikita: mo hande Ketisoma: kua:neala: Holi Sipitidi amba: koto miniki halememe. Koto ekina: iki paeyaoma:ta: mo ota: ekita: hone wilimime. 21 Ima: iki pa:ta: tameiya: laaso ekita: pa ikana:ma: mo ota:eki hone na wilimiki yeke dia:ya:la:pate pa mo hone wilimiki handa pueme. Kutupa make mo yayapikieki ma:nda:ta: mo ota:eki pa:ta: na ipula:me laata: hone ika: wilimiki pua:me.

22 Koto ekina: mo yayapiki pi ala: someta: epi ya:ka:ta:pe. Pa ma:nda: epima: Yesuta: mo Ketiso dia:me ala: some lataa. Dupiki someta: Ketisona: a:nda: tunkiliki somee. Ipikana:ma:ta: Ateke make Eiyeke make hoki wala:la:me. 23 Ma:nda: epima: a:nda: mo Eiyeke hoki walea:ka:na:ta: kota: Ateke make hoki wala:la:me. Ma:nda: epima: Eiyeke a:nda: pukima: homea:ka:na:ta: kota: Ateke make pukima: homa:la:me.

24 Koto ekina: hone wopu witolo hata: mo hande titina: kini pitolo hata: opimi pi ika: puki pa:ta: mondu hapa:peke. Ikana:ma: a:nda: koto opimi pi pa u haemeka:na:ta: kota: ikita: mo Eiyeke pita: ipika: Ateke yaapo amele hoto paeyao ta:ma:ni pea halimikie. 25 Kotota: mo hande Ketisoma: niki pa:ta: kulueke laa pi la: wia: ekita: Da:ta:la:eki lataa.

26 Ima:ta: do laaso ekita: mo iki makealuekema: taapeleme wanda:halina:eki iki pa:ta: do laaso handa:e. 27 Koto pa:la:pate iki pa:ta:ta: Ketisoma: ipika: Sipitidi amba: ka:la:me. Koto ekina: ipika: Sipitidi iki pa:ta: a:nda: pita: pelia haena:ta: iki wala:peke some ma:nda:ta: weiya:peke na ya:la:me. Pa ekipeke mo Sipitidima:ta: iki pa:ta: hau paeyao walieke. Kutupa ipikana:ma: wala:la: ekita: yayapikieki dia:ya:la:pate ota:ekie. Koto ekina: kota: mo Sipitidima: wala:la:eki opua pitolo hata: make Ketiso pa:ta: ta:ma:ni pu pelia hapeke ya:la:me.

28 Ota:e. Yaka wekiwandikio. Ipiki yaapo ta:ma:ni pea hapee. Pa ekipeke ipiki opolo epea:ka:na:ta: nikita: honkopu haasa: ekima: tumbulu pa:la: tupa: loa:me. Kutupa koto mo ipilia: natena:ta: ipiki handolo hata: yaala:ma: na homolo polome tupa: loa:me. 29 Ketisota: tikitiki pa:la:me laata: ika: hone wilimime. Kota: ma:nda: epi ameda tikitiki piki hau pu haya:ka:na:ta: Koda:na: wekiwandikie laata: ika: hone witolo pelememe.

3

Koda:na: wekiwandiki

1 Mo Apa:ma: niki pa:ta: pukima: homa:la:eki tieke handa:pe. Ipika: pukima: homa:la: ekita: ota: tieke aneke yalo hata:ta: nikita: Koda:na: wekiwandiki lelememe. Kota: koto ekina: nikita: ota: ipika: wekiwandikie. Doeki tekena:ta: do kenke wanda:halima:ta: Koda: na handelemeeki yalo niki make na handelememe. 2 Ota: yaka ta:ma:ni sunuo. Nikita: ameta: Koda:na: wekiwandiki ya:la:pate pa mo wetepena: halo polome ekita: ai na peneme yaala:me. Koto pa:la:pate mo Ketiso opolo ipilia: dina:ta: nikita: ipikima: kone handulumeke. Pa ekipeke ipikita: ota: ipika: hala:eki nika: lekema: handolo polome ekina: loa:me. 3 Pea: epima: Ketiso pa:ta: dupiki hone puao haya:ka:na:ta: kota: koto somema: mo Ketisota: ala:ta: ma:nda: na talolo hata: pa yako peaa hala: tupa: ipiki make hai peaama:na: pa yako peatiki pu hala:me.

4 Ma:nda: epita: hoke hau pia:ka:na:ta: Koda:na: pi ula:eki yamba:la:la:me. Pa ekipeke hoke hauta: Koda:na: pi ula:eki yamba:la:la: ekie. 5 Ketiso opolo epeeke ekita: nika: hoke hau mea bawaluekema: a:pa:la:me. Kutupa ipiki pa:ta:ta: hokeeki ma:nda: na ula:me laa hone wilimime. 6 Koto ekina: ma:nda: epi Ketiso yaapo hone homeke wia ta:ma:ni pu haya:ka:na:ta: kota: koto

someta: hoke hau pa na pu hala:me. Pate ma:nda: epita: hoke hau pa putia pea:ka:na:ta: kota: koto someta: Ketiso ota: na handa:la: make hone na ula:me.

7 Yaka wekiwandikio. Ma:nda:ma: iki na makeaena: lapa:peke. Ma:nda: epima: ota: hau pia:ka:na:ta: kota: koto someta: mo Ketiso pa:la: tupa: tikitiki piki some hala:me. 8 Pate ma:nda: epima: hoke hau pa putia pea:ka:na:ta: koto someta: mo Hoke Temokona:eki hala:me. Pa ekipeke mo Hoke Temokoma:ta: kini pitolo kone hoke hau pa:leke loa:me. Mo Koda:na: Eiyeke opolo a:pa:la: ekita: ota: doeki tekena: pa:la:me. Mo Hoke Temokoma: pa:la:eki hoeyaaluekema: pa:la:me.

9 Ma:nda: epita: Koda:na: eiyeke haya:ka:na:ta: kota: hoke hau pa na putia pu hala:me. Pa ekipeke Koda:na: da:ta:la:eki kone ipiki pa:ta: pila:me. Kutupa Koda:ta: ipika: Apa: yaalo ipikana:ma: hoke hau pa putia pua:peke na ya:la:me. 10 Mo Koda:na: wekiwandiki pita: mo Hoke Temokona: wekiwandiki yaapo ata:ka: tieke pa:la: ekita: dupae. Ma:nda: epima: mo ota: hau na pu o ipika: yankeke pukima: na homo pia:ka:na:ta: ipikita: Koda:na: weki na hala:me.

Pukima: homa: alualu pita:la:eki

11 Ikana:ma: mo hande kini pitolo hata: titina: opimi pita: doe. Nikana:ma:ta: ma:nda: ma:nda: pa:ta: pukima: homa: alualu pu hapa:peke ya:la:me. 12 Nikita: mo hande Keinima: na hando hapa:peke ya:la:me. Ipikita: mo Hoke Temokona:eki hata: ipika: hameke Eipolo kone lu homaeyekeme. Pa ekipeke lu homaeyekepe. Do ekina:yeke loa:me. Mo ipika: pieke hau manuta: tikitiki na pitolo haena: ipika: hamekena: hau manuta: tikitiki pikieki yaalo piekeme.

13 Koto ekina: yaka kame tonuo. Do kenke wanda:halima: iki honditi pia:ka:na:ta: na penkilipa:tia pomia:pa:peke. 14 Mo homa:la:eki mina:pa:lao da:ta:la:eki pa:ta: epoloma: ekita: nika: hone uluma:me. Koto mo nikana:ma: nika: kametonu pa:ta: pukima: homo haloma: ekita: hone ulume laa loa:me. Ma:nda: epima: pukima: na homea:ka:na:ta: ipikita: mo homa:la: ekina: honkopu oto pa:ta: paa hala:me. 15 Ma:nda: epima: ipika: hameke honditi pia:ka:na:ta: kota: koto someta: hali lu homaasa: somee. Kutupa ika: hone wilimima: mo hali lu homaasa: someta: da:ta:la:eki ipiki pa:ta: na ula:me.

16 Nikana:ma: mo pukima: homa:la: ekita: dupa ya:ka:ta:me laa hone witoloma: ekina: teketa: Ketisoma:ta: nika: anketeke mea ipika: da:ta:la: ekita: halea:me. Koto ekina:ta: nikana:ma: make nika: da:ta:la: ekima:ta: nika: kametonu tamba: muluekema: pa hala:peke ya:la:me. 17 Mo hamoko halima: ipika: hameke ala:ta: ma:nda: dia: ya:la:eki handolo hata: kone hameke pa:ta: ipika: puki na halea:ka:na:ta: pa ekieki pea ipikana:ma: Koda: pa:ta: pukima: homolome laa leliepe. 18 Yaka wekiwandikio. Nika: pukima: homoloma: ekita: kakema: homeke o pima: homeke lapeke na ya:la:me. Dia:me. Koto pukima: homa:la: ekima:ta: pa mo ota:eki peneme yaena: nika: kikima: pitolo hata: homekee. 19 Kota: kutu pita:la: ekima:ta: mo ota:eki pa:ta: tunaaloma:me laa hone ulumeke. Kutupa dupita:la: ekima:ta: nikana:ma: Koda:na: leke popelekena: puki hana: nokopoloma: ekie. 20 Pate nika: hone tekema: alo hata: nikita: hoke hau poloma:me lea:ka:na:ta: kota: nika: hone uluma: ekita: dupa. Koda:ta: nika: hone paeyaona: aneke hali yaalo ipikana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao hone ula:me.

21 Koto ekina: yaka pukipiki ta:ma:ni sunuo. Nika: honema: a:nda: niki hoke hau na poloma:me lea:ka:na:ta: kota: nikita: Koda:na: leke popelekena: puki hana: nokopoloma:me. 22 Nikana:ma:ta: ipika: pi ula: ekimanu opua pitolo make ipiki ta:na: homa: tiaasa: haumanu pua halomeketa: kota: nikana:ma: ipiki pa:ta: honke la:la: alemanu mu haloma:me. 23 Kutupa ipikana:ma: mo

niki pa:ta: pipee ala: ekita: dupa. Nikana:ma: ipika: Eiyeke Yesu Ketiso pa:ta: hone tulao hata: make pa mo hande Yesuma: leeke tupa: kone niki ameḷe pukima: homa: alualu pu hapa:peke. 24 Ma:nda: epima: Koda:na: pi ula: ekimanu opua pia:ka:na:ta: ipikita: Koda: yaapo tunao hala: make Koda:ta: ipiki yaapo tunao hala:me. Kutupa mo Koda:ma: niki pa:ta: Sipitidi ka:leketa: kota: Koda:ta: niki ameḷe tunao hala:me hone uluma:me.

4

Mo ota: Sipitidi pita: yayapiki sipitidimanu

1 Yaka pukipiki ta:ma:ni sunuo. Mo Koda:na: Sipitidi moloma:me aleme wanda:hali paeyao pa:ta: hone na tulaake pa ika: ekita: Koda: pa:ta: yama: a:pa:la:pe laa amba:la handaa handa:pa:peke. Pa ekipeke mo makeaaso potopede hali paeyaota: mo kenke honiki paeyao pa:ta: pelemeke loa:me. 2 Dota: ota: Koda:na: Sipitidi ya:ka:ta:me laa handa: ulu peleme tupa:ta: dupae. Ma:nda: epima: a:nda: Yesu Ketisota: do kenke pa:ta: ota: hali a:pa hayekeme laa lea:ka:na:ta: kota: ipikita: mo Koda: pa:ta: yama: ipula: Sipitidi pila:mee. 3 Pate ma:nda: epima: Yesuta: kotoeki na pa:la:me lea:ka:na:ta: kota: koto someta: mo Koda: pa:ta: yama: ipula: Sipitidi na pila:me. Koto some pa:ta: pila: sipitidita: mo Ketisona: a:nda: tunkiliki some pa:ta: yama: a:pa:la:me. Koto ekita: ipiliekee laata: ika: amba: koto opimitaa. Kutupa ameta: do kenkena: amba: koto a:pa:la:taa.

4 Pate yaka wekiwandikio. Ikita: Koda:na: ekie. Kutupa mo makeaaso potopede manuta: amba: bepolalememe. Pa ekipeke mo iki pa:ta: pila: Sipitidita: do kenkena: wanda:hali tukiki pa:ta: pila: sipitidi tupa: dia:me. Iki pa:ta: pila: Sipitidita: wele wopu pikieki pileke loa:me. 5 Hande makeaasa: potopede manuma:ta: do kenkena: hau manuna: pi hotu halememe. Koto ekina: mo kenke hauna: tapakema:ta: do kenke hauna: tapake haleme ekiyalo koto pi opu halememe. 6 Koto pa:la:pate nikita: Koda:na:eki haloma:me. Kutupa Koda: pa:ta: hone ula: tapakema:ta: nika: pi opu halememe. Pate Koda: pa:ta: hone na ula: tapakema:ta: nika: pi na opilimikie. Kota: koto hau manuma:ta: mo ota: ekina: Sipitidi ya:ka:ta:me laa make mo yayapiki ekina: sipitidi ya:ka:ta:me laa make nikana:ma: ana:na: tekili pea handa: u hapa:peke ya:la:me.

Koda:ta: pukima: homa:la:eki

7 Yaka ta:ma:ni tonuo. Nikana:ma:ta: ma:nda: ma:nda: pa:ta: pukima: homa: alualu pu hamana:e. Pa ekipeke mo pukima: homa:la: hauna: teketa: Koda:e. Ma:nda: epima: pukima: homea:ka:na:ta: ipikita: Koda:na: eiyeke hala: make Koda: handa:la:me. 8 Ma:nda: epima: pukima: na homo haya:ka:na:ta: ipikita: Koda: na handa:la:me. Pa ekipeke Koda:ta: pukima: homa:la:ekie. 9 Kutupa Koda:ma: ipika: Weki homeke do kenkena: tapaala: ekima:ta: ipika: pukima: homa:la:eki peneme yaala:me. Nikana:ma: mo weki pa:ta: yama: da:ta:la:eki miomono yeke pa:la:mee. 10 Pukima: homa:la: ekita: dupae. Nikana:ma: Koda: pa:ta: pukima: homomeke handa dia:ya:la:pate pa ipikana:ma: niki pa:ta: pukima: homolo hata: ipika: weki tapaala: ekima:ta: nika: hoke hau paeyao paeyawala:me.

11 Yaka ta:ma:ni tonuo. Koda:ma: nikita: koto tupa: pukima: homo haya:ka:na:ta: kota: nikana:ma: make ma:nda: ma:nda: pa:ta: pukima: homa: alualu pu hapa:peke aleo. 12 Homekesiki ma:nda:ma: Koda: na handa:la:pate pa nikana:ma: a:nda: ma:nda: ma:nda: pa:ta: pukima: homa: alualu pu homoma:ka:na:ta: kota: Koda:ta: niki ameḷe ta:ma:ni pea hata: ipika: pukima: homa:la: ekita: niki pa:ta: tikitiki yao pitaala:me.

13 Nikita: Koda: amele ta:ma:ni pea haloma: make ipikita: niki amele ta:ma:ni pea hala: ekita: nikana:ma: hone uluma:me. Pa ekipeke ipikana:ma:ta: niki pa:ta: ipika: Sipitidi ka:la:mee. 14 Kutupa nikana:ma: handoloma: ekita: pa mo Atekema: ipika: Eiyeketa: do kenke wanda:halina: pa:ta:la:la: some tapaala:me laa ma:nda: ma:nda: pa:ta: la hala:tiki pu haloma:me. 15 Ma:nda: epima: Yesuta: Koda:na: Eiyekee lea:ka:na:ta: kota: koto someta: Koda: yaapo ta:ma:ni pea hala: make Koda:ta: ipiki yaapo ta:ma:ni pea hala:me. 16 Kutupa mo Koda:ma: niki pa:ta: pukima: homa:la: ekita: nikana:ma: hone witolo hata: hone tulaaloma:me.

Koda:ta: pukima: homa:la:ekie. Koto ekina: ma:nda: epita: pukima: homa:la:eki pa:ta: haya:ka:na:ta: kota: ipikita: Koda: yaapo ta:ma:ni pea hala:me. Kutupa Koda:ta: ipiki yaapo ta:ma:ni pea hala:me. 17 Nikana:ma: mo Pi Yokaalu Pilie Natena:ta: pa honkopu hao halo poluekema: yeketa: mo pukima: homa:la: ekita: niki pa:ta: ankulao pitaala:me. Kutupa nikana:ma: miniki halumekee. Pa ekipeke nika: do kenkena: hao peoloma: ekita: mo Ketisona: ekima: kone handa:leke loa:me. 18 Pukima: homa:la:eki pa:ta:ta: paala: pa:la:eki na ula:me. Ota: tikitiki piki pukima: homa:la: ekima:ta: mo paala: pa:la:eki pendulu baasa:me. Koto ekina: ma:nda: epi paala:ma: homea:ka:na:ta: mo pukima: homa:la: ekita: ipiki pa:ta: tikitiki yao na pitaala:me. Pa ekipeke paala: pa:la: ekita: mo hoke yenki pa:ta: apa:taleke loa:me. 19 Koda:ma:ta: niki amba:la pukima: homeeke handaa nikana:ma: make pukima: homo haloma:me. 20 Kota: ma:nda: epima: Koda: pa:ta: pukima: homolome alo hata: kone ipika: kame honditi pia:ka:na:ta: kota: ipikita: yayapiki pi ala: somee. Pa ekipeke mo ipika: lekema: handa:la: kameta: pukima: na homolo haya:ka:na:ta: kota: mo ipika: lekema: na handa:la: Koda: pa:ta: make pukima: homa:peke na ya:la:me. 21 Mo hande Ketisoma: niki pa:ta: ka:la: pi ula: ekita: dupae. Ma:nda: epima: Koda: pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: ipikita: mo ipika: kame pa:ta: make pukima: homa:peke ya:la:me la la:la:me.

5

Kenke hau bepolaloma:eki

1 Ma:nda: epima: Yesuta: Ketisoe laa hone tulaeya:ka:na:ta: ipikita: Koda:na: eiyeke hala:me. Kutupa ma:nda: epima: ateke pa:ta: pukima: homea:ka:na:ta: kota: ipika: eiyeke make pukima: homa:la:me. 2 Nikana:ma: Koda: pa:ta: pukima: homolo make ipika: pi ula: ekimanu opua pu haloma: ekita: kota: kotota: ipika: wekiwandiki make pukima: homoloma:me laa pa handoloma:me. 3 Nika: Koda: pa:ta: pukima: homoloma: ekima:ta: kota: ipika: pi ula:eki opua pitoloma:eki konee. Kutupa ipika: mana: pi manuma:ta: niki ka:nda: na peaasa:me. 4 Paa ekipeke Koda:na: wekiwandiki paeyaoma:ta: do kenke hauta: ota: ana:na: bepolapeke ya:la:me. Kutupa nika: hone tulaaloma: ekima:ta: do kenkena: hau bepolatia pu haloma:me. 5 Kota: epima: do kenkena: hau bepolaapeke ya:la:pe. Mo Yesuta: Koda:na: Eiyekee laa hone tulaasa: somema: homekee.

Yesu Ketisona: wekitisimanu

6 Yesu Ketisota: mo ikalima: bapitaisi pita:la: hauna: make ipika: we holo pieke hauna: make epeekeme. Ipikita: mo ikalina: hau homekena: na epeekepate pa mo ikali pita: we yaapo telipuna:na: epeekeme. Kutupa mo Sipitidima: kone peneme yaasota: do hauta: ota:ekie laa ala:me. Pa ekipeke mo Sipitidita: ota: ekie. 7 Do ekina: wekitisi haasa:eki manuta: tepoe. 8 Mo Sipitidi make mo ikali make mo we make koto hau tepoma:ta: homeke peneme yaasa: pi kone alememe. 9 Nikana:ma:ta: do kenke halina: peneme

yao ala: pi hone tulao haloma:pate pa Koda:na: peneme yaasa: pita: ota: honkopu wotu hala:me. Kutupa ipika: peneme yaasa: pita: ipika: Eiyekena: alo hata: la:la:me. 10 Koto ekina: ma:nda: epima: mo Koda:na: Eiyeke pa:ta: hone tulaeya:ka:na:ta: kota: koto mo Eiyekena: alo hata: peneme yaasa: pita: ipika: puki pa:ta: ula:me. Pate ma:nda: epima: a:nda: Koda:ma: leeke ekimanu pa:ta: hone na tulaeya:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: Koda:ta: yayapiki pi ala: somee ala:me. Pa ekipeke koto somema:ta: mo Koda:ma: ipika: Eiyekena: alo hata: la:la:eki hone na tulaala:me loa:me. 11 Mo peneme yao ala: pita: doe. Koda:ma:ta: niki pa:ta: da:taa hao hala:eki ka:la:me. Kutupa do da:ta:la: ekina: teketa: ipika: Eiyekee. 12 Ma:nda: epima: mo Eiyeke mạ:na:la: someta: kota: mo da:ta:la:eki u hala:pate pa mo Koda:na: Eiyeke na mạ:na:la: some ipikita: da:ta:la:eki na wia hala:me.

Da:taa hao hala:eki

13 Ima: iki pa:ta: do laaso ekita: mo da:ta:la:eki ikana:ma: amba: melememe laa hone uemena:yeke pitolome. Koto mo Koda:na: Eiyeke pa:ta: hone tulaaseme wanda:hali iki pa:ta: loa:me 14 Nikita: Koda:na: leke popelekena: honkopu mọloma:me. Pa ekipeke mo nikana:ma: ipika: hone pa:la: ekina: ala:ta: ma:nda: honke loma:ka:na:ta: ota: opita:la:me laa nika: hone uluma:me. 15 Nikana:ma: ipiki pa:ta: honke la:tiki pu haloma:eki manuta: ota: opu hala:me hone ula:me. Kutupa koto ekita: ota: ekie laa hone uma:ka:na:ta: kota: ipiki pa:ta: alemanu honke la:tiki pitolo hata: ku hala:me hone uluma:me.

16 Iki amẹlẹ homekema: ipika: hamekema: mo homena: na la:la: hoke hau ma:nda: pita:la:eki handea:ka:na:ta: kota: mo somena:eki Koda: pa:ta: yeni peaapeke ya:la:me. Kutupa Koda:ma: ipiki da:taena: lelieke. Koto hauta: pa mo homena: lapeke na ya:la: hoke hau pu haleme wanda:hali pa:ta: loa:me. Pate mo homa:la:eki pa:ta: hatuku polo pa:la: hoke hauta: ta:ta: ma:nda:e. Koto hauna: Ima:ta: Koda: pa:ta: yeni pea:peke laa na loa:me. 17 Tikitiki na piki hau pita:la:eki paeyaota: hoke haue. Pate mo homa:la:eki pa:ta: na hatuku pula: hoke hau make ula:me.

18 Nikana:ma: mo Koda:na: weki wandikima:ta: hoke hau pa na pitolo ombu hala:me laa hone uluma:me. Pa ekipeke mo Koda:na: Eiyekema: iki handeteke hala:me ekita: mo Hoke Temokoma: iki hoeyaapeke na ya:la:me. 19 Do kenketa: mo Hoke Temokoma: kilu tombuao hala:pate pa nikita: Koda:na:eki haloma:me laa hone uluma:me.

20 Nika: hone uluma: ekita: mo Koda:na: Eiyeketa: niki hone lenkipa wita:la:eki kulu a:pa:la:me. Pa ekipeke nikana:ma: mo ota: Koda: hone ulu poloma: tupa: pa:la:me. Ipiki amẹlẹ hone homeke witolo hata: pa ipika: Eiyeke Yesu Ketiso kone hone homeke wia haloma:me. Ipikita: mo ota: Koda:e. Kutupa ipikita: deto hala: ekina: tekee. 21 Yaka wekiwandikio. Mo yayapiki koda:manu teke pa:ta: na hapa:peke.

Dionima: yaapo peao tapaeyeke wapee

1 Ita: you halima: mo hande yaka pukima: homolo ankula: ankula: pa:ta: do tameiya: tapaasome. Ima: homeke dia:ya:la:pate mo hande ota:eki hone ula: wanda:halima: make iki pukima: homelememe. 2 Pa ekipeke mo hande ota: ekita: niki pa:ta: u pelia hala: ekina: wetepe nina: make niki amele pa u halieke.
3 Nika: Apa: Koda: make mo Apa:na: Eiyeke Yesu Ketiso ipiliki telipuna:ma: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki make pa hameke a:ta:ma: homa:la:eki make puki lopa:niaasa:eki make niki pa:ta: ota:eki pita: pukima: homa:la:eki yaapo pa:ta: yama: kina:e.

Ota:eki pita: pukima: homa:la:eki

4 Naka: mandane weki wandikita: mo hande Apa:ma: niki pa:ta: ota: pia:pa:peke la:la: tupa: ota:eki pa:ta: halemeeki handa: u hao Ita: ta:na: tiekema: homoa:me. 5 Koto ekina: mo wanda:o niki paeyaoma: pukima: homa: alu alu pumana:e laa alome. Do wape laaso hata: neke pa:ta: alo pita: panake pi ula:eki dia:ya:la:pate hande amba: titina: kini pitolo hata: wia haloma: pi ula:eki konee. 6 Do Ima: alo pukima: homa:la: ekina: teketa: nikana:ma: ota: Koda:na: pi ula:eki oto pa:ta: ota: hamana:e laa loa:me. Mo hande titina: pi ula:eki opeleme ekita: ikana:ma: mo pukima: homa:la:eki pa:ta: ota: hapa:peke la:la:eki opelememe.
7 Mo Yesu Ketisota: ota: kenke hali epeekeme laa hone na wilimi makeaaso hali wopu do kenke honiki honiki pominelememe. Kutupiki some a:nda:ta: makeaaso hali make Ketisona: a:nda: tunkuliki halie. 8 Koto ekina: leke leke lo hapa:peke. Pa ekipeke mo hande mulueke laa e pokeleme ekita: ma:nda: na alupaake pa ana:na: kone miomena: yeke loa:me.
9 Ma:nda: epima: Ketisoma: waleekeeki pa:ta: na hake pa ankulao mo pate leke pea:ka:na:ta: kota: Koda:ta: koto some yaapo na hala:me. Pate epima: mo wala:la:eki pa:ta: haya:ka:na:ta: kota: Koda: A:taala:ta: koto some pa:ta: halepeme. 10 Koto ekina:ta: ma:nda: epima: dupiki wala:la:eki na mea epea:ka:na:ta: koto someta: ika: da pa:ta:manu na handa: mea:pa:peke. Kutupa ipiki pa:ta:ta: Puki lopa:niaasa:eki neke pa:ta: wina:e pi na lapa:peke.
11 Pa ekipeke ma:nda: epima: koto some pa:ta: Puki lopa:niaasa:eki neke pa:ta: wina:e lea:ka:na:ta: kota: koto some ipikita: mo halima: pu hala: hoke hau manuna: yankeke hala:me.

Paeyaaso pimanu

12 Ima:ta: iki pa:ta: la kia:peke pita: wopu ula:pate mo wape laapeke tameiya: pita: wape laasa: tanu yaapota: paaso hata: yaka honema:ta: I a:pa iki amele pita: pimanu lomana:e. Pa ekipeke niki paeyao ta:na: tieke pulu pa:la: tupa: loa:me.
13 Kutupa naka: asina: weki wandikima:ta: ika: a:talo pimanu tapaasememe.

Dionima: tepo peao tapaeyeke wapee

1 Ita: you halima: mo yaka pukima: homolo yankeke Kaiasi pa:ta: do tameiya: tapaasome.
2 Yaka yankekeo. Ima: neke yeni peaaso ekita: mo naka: pitele haumanu paeyao epeke tupa: puelena: make naka: loke pa:ta: yeni ma:nda: na hake honkopu hao halena: loa:me. Hande naka: temoko epeke tupa: hala: ekita: Ima: amba: hone witolo loa:me. 3 Mo mandane Ketiso kamemanu opolo a:pa nakana:ma: mo ota:eki pa:ta: ki hone na wiki pa putia pulieki a:pa lemeke handaa Ita: ta:na: tiekema: homoa:me. 4 Naka: hoto paeyao mo hande ota:eki pa:ta: hao hale tupa: loa:me. Yaka weki wandikita: mo ota:eki pa:ta: halemeeki opitoloeki homekema: Ita: ta:na: wopu peaasa:me.

Kaiasi yeiya: laasa:eki

5 Yaka yankekeo. Nakana:ma:ta: mo naka: Ketiso tapake pa:ta: kima: na homeke tamba: mu hale tupa: kone mo neke na handeke Ketiso tapake pa:ta: make homeke tupa: kone tamba: mu haleme. 6 Koto wanda:halima:ta: do haleme siosi tapake pa:ta: naka: pukima: homeleeki a:pa la halememe. Koto wanda:hali ika: pota: pulimi ale pa:ta: Koda: ta:na:ma: homaalo peleme tamba: mea:peke laa honke alome. 7 Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo hone na tulaaleme wanda:halina: tamba: mina:la: ekita: kiaaso hata: Ketisona: e pokaaluekema: ika: kone kini pimime. 8 Koto ekina:ta: niki Ketiso wanda:halima:ta: dupiki wanda:hali tamba: mumana:e. Pa ekipeke ika: mo ota: ekina: e pokelemeeki telipumana: loa:me.

Daeoda:ta:pisi pita: Dimiditiasi yaapo

9 Ima:ta: mo siosi wanda:hali pa:ta: doka:tiki tameiya: siki tapaowa:pate mo siosina: handeteke hala: hali haluekee hone wieke hali Daeoda:ta:pisima:ta: Ima: alo pi ma:nda: ota: na opu hala:me. 10 I epoa:ka:na:ta: kota: Ima:ta: ipika: pa:la: haumanu paeyao lo kelalueke. Ipikana:ma: niki pa:ta: keke pi la:la: ekimanu make mo ipika: yayapiki pimanu lo hala:eki paeyao tonka:na: loa:me. Do hande haumanu homeke ana:e hone na u hala:pate ipikana:ma:ta: mo kimisu ipilimi Ketiso kamemanu epemeka:na:ta: na handa: milieke. Kutupa handa: muluekema: taapo haleme wanda:hali make sa:sa: pea mo yeni da mina:pa:lao hama pena: lena: loluekema: taapo hala:me.
11 Yaka yankekeo. Mo hokeeki na moka:la handeketa: mo epekeeki homeke moka:la handa:peke. Ma:nda: epima: epekeeki pia:ka:na:ta: ipikita: Koda:na: ekie. Ma:nda: epima: hokeeki pia:ka:na:ta: ipikita: Koda: na handeke some hala:me.
12 Paeyaoma:ta: Dimiditiasita: a:pa:la:me lo halememe. Ipikita: Koda:na: ota: pima: kone a:pa:la:me lo hala:me. Kutupa nikana:ma: make homeke pi kone lo haloma:me. Kutupa nakana:ma:ta: nikana:ma: aloma: ekita: ota: ekie hone wilime.

Paeyaaso pimanu

13 Ima:ta: neke pa:ta: la kia:peke pita: wopu ula:pate mo wape laasa: tanuma: laapeketa: I ki pa:la:me. 14 Yaka honema:ta: neke koto kone handolo ipulu hata: pimanu lopana:e.
15 Puki lopa:niaasa:eki neke pa:ta: wina:e. Naka: yankeke tonu paeyaoma: a:taloe lo tapaasememe. Nika: yankeke tonu pa:ta: a:talo lawaapekee.

Diudima: tapaeyeke wapee

1 Ita: Diudi Dia:mesina: hameke hande Yesu Ketisona: e pokaaso halima: loa:me. Ima: do tameiya:ta: mo hande Koda:na: wi la:la:eki opeleme wanda:hali iki pa:ta: tapaasome. Dota: mo hande Apa: Koda:na: pukima: homa:la:eki oto pa:ta: haleme make Yesu Ketisona: handeteke hala:eki pa:ta: haleme wanda:hali iki pa:ta: loa:me. 2 A:ta:ma: homa:la:eki make puki lopa:niaasa:eki make pukima: homa:la:eki manuma: make tumba ankou ala: ekita: ika:eki ya:na:e.

Yayapiki pi wala:la: haliweki

3 Yaka yankeke tonuo. Ima:ta: mo hande Koda:na: pa:ta:la:la:eki mu haloma: ekina: iki pa:ta: tameiya: tapaaluekema: taapoa:me. Pate Koda:ma: hoto homeke mo hone tulaasa: ekita: ipika: maleke lila: wanda:hali pa:ta: handeteke haena: haleekeeki ma:nda:ma: hoeyaama:na: honkopu hao hamena:yeke Ima: do sutiaasa: tameiya: ai koto kone tapaanoe hone ua:me. 4 Pa ekipeke mo mandane Koda: hoki waleleme wanda:halita: niki honditi pea niki tukiki pa:ta: a:mbao honda: pambelememe. Ika: hoke haumanu piteleme pota: manuna: waleke wiaaso mo nika: Koda:na: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la: pi ale hoeyaaluekema: make Tekehali Yesu Ketiso nika: you hali homeke kiaaseme wanda:halie. Ikita: hoke hau pelememe laa maleke lia wieke ekita: mo Baibolo pi manuma: amba: kiake la: wiekeme. 5 Do handeeki manuta: ika: hone wilimipate Ima: iki paa hone u tiaaso ekita: Koda:ma: hande Isulai wanda:hali mo Idiepi kenke pa:ta: pa:ta:la: mea tapao kone paa wetepena: ipiki pa:ta: hone na tulaemeke wanda:hali hoeyaeyeke ekina: loa:me. 6 Kutupa make mo hande enisolo manuma:ta: ika: ota: epeke tupa: handeteke haemekeeki pa:ta: na hake ika: epeke da hoki walemekeeki hone wipee. Ikita: oni oto nane timba: la:papeke pa:ta: ota: na paeke pa u halo pa:la: senipu manuma: hotaala:me. Koda:ma: ikita: mo hande Aneke natena: pi yokaalu pina:yeke yu wia haena: la:la:me hone wipee. 7 Hande Sodomo Komoto daoni yaapo make teke pa:ta: hayeke daoni sunu tonka:na: hone wopu wipee. Koto wanda:halima:ta: mo hande enisolo manuma: pieke tupa: kone loke apa:taasa: haumanu make yankeke yaapo kone loke apa:taasa: haumanu pa:ta: ika: loke hala: moneaemekeme. Ikita: wanda:hali paeyao pa:ta: kinki pitolo mo hande hoto paeyao pa to hala: ti ulekena: tanda leke melememe.

8 Homeke tupa: kone do niki tukiki pa:ta: honditi pea honda: pambeleme wanda:halima:ta: ika: upama: wala:la:eki teliolo hata: ika: loke pa:ta: kone hoke hau pu halememe. Ikana:ma:ta: Koda:na: handeteke hala: ekita: pa pina:ma: hone witolo hata: oli manda hala: seliapo piki enisolo titita: la la pu halememe. 9 Hande you enisolo Maikoloma: kone kotoeki na piekeme. Ipikana:ma:ta: Sadani yaapo mo Mosesina: tokota: epima: milia:pe laa kake neli pitolo hata: kone Maikoloma:ta: mo Sadani pa:ta: yaala: peake pimanu na leekepate pa Tekehalima: neke hando lena:e leekeme. 10 Koto pa:la:pate do wanda:halima:ta: mo ikana:ma: hone wopu na wilimi pimanu kone la la pea hoeyao halememe. Mo tikene hala: yeti sayalema: piteleme tupa: ika: lokema: kone pu tiaasa: hau manuma: kone iki hoeyao hala:me. 11 A:pa:e. Iki pa:ta: epolo pa:la:eki I paala:e. Ikana:ma:ta: mo hande Keinima: mieke pota: ta:elememe. Kutupa manina: hauna: mo hande Beilamema: ata:ka: peaeyeke tupa: ikana:ma: make ika: kone koto pelememe. Ikana:ma:ta: hande Kotaama: pi na opiki ipika: hone pa:la: hau pea homeeke tupa: iki make homeke hau kone pea homelememe.

12 Ika: yaala:ma: na homeke kikana: hau leke piteleme ekima:ta: ikita: mo
hande ika: epeke ne noluekema: mombolo haleme ale pa:ta: haipiki alemanu
taleke nono pa:la:me. Ikana:ma:ta: iki homeke handeteke haluekema: ika:
kone hone u halememe. Ikita: mo hande lako na epeke alena: pa poma:
tita:la: koama: handelememe. Ikita: mo hande bapi paena: kone kiliki na
a:eta:la: tima: handaa ika: teke tonka:na: yoka:pa wia ota: homeke nono
piki ti manuma: handelememe. 13 Ikita: mo hande keaasa: dawala homa:
handaa ika: yaala:ma: na homeke hau manuta: mo hande ikali dakodako
peneme yao wala:la: ekima: handelememe. Ikita: mo hande pomu lopeleme
hombulanka:ma: handelememe. Koda:ma:ta: mo wanda:halina: hoto paeyao
pa hao halo peleme timba: kitii la:papeke da panda: wamo pea wiala:me.
14 Mo titina: hali A:da:ma:na: eiyekema: monduma: monduma: pea a:pa
yunki mindiki peao mendieke hali Inokoma:ta: amba: kiake la: wiekeeki
manuta: dupae. Hande Tekehalima:ta: ipika: yata:pea:peke na yeke yakopiki
enisolo titi amele ipulu hata: 15 wanda:hali paeyao pa:ta: pi yokaalu
pita:la:eki mea ipilieke. Koto natena:ta: mo hande Koda: hoki walo haleme
wanda:halina: Koda: kiake haumanu pu haleme ekina: ipikana:ma: yenki
haluekema: maleke lilieke. Koto tupa: kone mo Koda: hoki wala hoke
hau pu haleme wanda:halima: ipiki pa:ta: keke pimanu lo haleme ekina:
homeke hau kone pilieke laa leekeme. 16 Do wanda:halita: hoto paeyao
hambilikima: hambilikima: pea ma:nda: la:mea tiao halememe. Kutupa
ikana:ma:ta: ika: lokena: hone pa:la: ekimanu tolu hata: ika: kone hakoko lu
halememe. Kutupa ika: pota: pilaluekema: ma:nda: pa:ta: pukineke pimanu
lo halememe.

Pota: wala:la:eki pita: kinki pita:la: pi yaapo

17 Yaka yankeke tonuo. Hande nika: Tekehali Yesu Ketisona: aposolo hali-
wekima: amba: iki la kimikieki hone wopu u hapa:peke. 18 Ikana:ma: iki pa:ta:
alota: Hande paetolo natemanu epea:ka:na:ta: iki ki taataa pea ika: Koda:
kiaaseme hone pa:la: haumanu tolu haleme wanda:hali opolo ipilimikie laa
lemekeme. 19 Do ika: lokena: hone pa:la: hau manuma: handeteke hata:
mo hande ka:taasa: hau pu halememe. Ikita: mo hande Sipitidi na pila:
wanda:halie.
20 Koto pa:la:pate ya yankeke tonuo. Ikana:ma:ta: ika: mo hande wataapeke
na ya:la: ta:ta: putupa ula: hone tulaasa:eki pa:ta: puki hana: noka:pa:tiki
pu hapa:peke. Holi Sipitidina: honkopuma: yeni pu hapa:peke. 21 Kutupa
ikana:ma:ta: mo nika: Tekehali Yesu Ketiso ipika: a:ta:ma: homolo kita:la: deto
hala:eki muluekema: yu wia: hata:ta: Koda:na: pukima: homa:la:eki oto pa:ta:
hapa:peke. 22 Hone eleke eleke ula: wanda:hali pa:ta:ta: a:ta:ma: homa:la:eki
wala:pa:peke. 23 Mandane wanda:halita: oni ti uleke pa:ta: homaama:na:
pa:ta:la: mea:pa:peke. Kutupa mo mandane wanda:halina: peleme hoke
hauma:ta: ika: dau manuna: wema: handeke ale taleke nono pa:la: ekita:
honditi pitolo kone paala: piki hata: a:ta:ma: homa:la:eki wala:pa:peke.

Ta:na:ma: homolo yeni pita:la:eki

24 Koda:ma:ta: iki lopaama:na:yeke ana:na: handeteke hala:me. Kutupa mo
ipika: paa pu hala: alena: pua hamena: yeke ipikana:ma: iki ana:na: hatuku
pua:peke ya:la:me. Koto pa:ta:ta: ikita: ata:ka: ma:nda: na piki ta:na: pita:la:
ekina: tumbulu bao halimikie. 25 Do Koda: homekema:ta: nika: Tekehali Yesu
Ketiso pa:ta: yama: niki pa:ta:la:la:me. Koto ekina: nikana:ma:ta: ipika: biki
yeiya: laamana:e. Ipikita: titina: kini hata: honkopu tieke haena:e. Kutupa
ipikita: ala:ta: ala:ta: paeyaona: you hali haena:e. Ipikita: amba: make ame
make wetepe nina: make do tupa: kone hao haena:e. Kutu pina:e

Dota: Yesu Ketisoma: Dioni pa:ta: peneme yaeyekeeki

1 Do bukata: mo Yesu Ketisona: peneme yaeyeke haumanu lao ula: bukae. Koda:ma: do peneme yaasa: haumanu haleeke ekita: ipika: e pokaasa: wanda:hali pa:ta: koto kone pulu piekeeki waluekema: piekeme. Ketisoma:ta: ipika: e pokaasa: hali Dioni pa:ta: ipika: enisolo tapao dupiki haumanu walena: leekeme. 2 Kutupa Dionima:ta: ipikana:ma: handeeke haumanu paeyao la:la:me. Do lao ula: pita: mo Koda:ma: la:la: pi make Yesu Ketisoma: ota: tupa: peneme yaala: pie.

3 Ma:nda: epima: do buka pa:ta: la: ula: ekimanu ipula: ekita: Koda:ma: ota: epeaasa:me. Kutupa make epi amedama: do la: ula: pimanu opitolo hata: ika: puki tukiki nane mendimika:na:ta: ikita: Koda:ma: ota: epeaasa:me. Pa ekipeke do haumanu pulu pa:la: nateta: teke pa:ta: ya:leke loa:me.

Watake hata: siosi pa:ta: wape tapaeyekeeki

4 Ita: Dionima: mo Eisia kenke nane hala: watake hata: a:ta: alome. Ame do make hala: amba: make hayeke wetepena: make epolo pa:la: Koda:ma: a:ta:ma: homolo tamba: mina:la:eki pita: puki lopa:niaasa:eki yaapota: iki pa:ta: kina:e. Koto tupa: mo Koda:na: handeteke pila: sea tikitikina: haleme watake hata: sipitidi manuma: make kina:e. 5 Kutupa make mo Koda:na: pi ota: tupa: laasa: hali mo hande homa:la:eki bepolao tiaeyeke titina: hali make do kenke honiki paeyaona: kini haliwekina: handeteke hala: hali Yesu Ketisoma: make homeke hau kone pina:e.

Ipikana:ma:ta: niki pukima: homo hala:me. Ipika: a:ka:tei wape piki tina: lopeeke wema:ta: nika: hoke hau pa:ta: niki ka:la:pa: tapaala:me. 6 Kutupa ipika: Apa: Koda:na: e pokomono nikita: ipika: kilu tombuao hala: ekina: yeni peao haleme wanda:hali hamono la:la:me. Yesu Ketiso pa:ta:ta: paa pita:la:eki make wele pita:la:eki make hoto paeyao pa utia pu haena:e. Kutu pina:e.

7 Ipikita: ya hapi manda oli ipula: handa:e. Paeyaoma: handilimikie. Mo ipiki ikoko lia doloma: awemeke haliwekina: make loa:me. Kutupa do kenkena: hala: wanda:hali paeyaoma:ta: ipiki handolo hata: e tieke lelimikie. Koto ekina:ta: kutu pilieke.

8 Mo Aneke Tekehali Koda:ma: alota: Ita: ota: titina: ota: wetepe sale nane makee laa Ita: ame do halo make amba: haowa: make wetepena: make epolo polo halie ala:me lea:me.

Dionima: Ketiso handeekeeki

9 Ita: ika: kame Dioni Yesuna: hoki nane teliolo halie. Ipika: Kilu Tombuao Hala:eki pa:ta: haleme ekina: ki hone na wiki Pina:e laa tanda mineleme ekina: putupoloma: yankekema: loa:me. Ita: Koda:na: pi walaawa: ekina: make Yesuma: ota:eki peneme yaeyekeeki walaawa: ekina: Ita: mo dawalama: dupake Pa:timosi kenke siki pa:ta: hano lelememe. 10 Mo Tekehalina: natena:ta: hande Sipitidima: I handeteke hata: e pokea:me. Kutupa bu kanakena: ema: handeke pi hola:make tiekema: yaka hoki nane pi lea:eki opua:me. 11 Dupa lea:me. Nakana:ma: do handolo peleeki manuta: wape laaniao kutupa mo bukata: mo watake hata: daoni manuna: siosi pa:ta: tapaapeke. Epesese Semena Pekamamo Daetaeda Sadisi Pila:delepia make Leiodisiamanu pa:ta: loa:me lea:me.

12 I̲ pa:ta: pi ala:ta: epima: ala:pe laa la:ka:la: moneawa:pate handeta: watake hata: koloma: wepiki ola:pake keo panka:la: alemanu handoa:me. 13 Kutupa koto alemanu anka:lopuna:ta: halima: handeke nono piki alema: hake piki dau hokulu oni ipika: anke ana:na: wataapekeeki yameekeme. Kutupa make koloma: wepiki beleke ipika: hakokona: adoto pia:me. 14 Ipika: you pita: itiki yaapota: mo hake pupapeke sipisipi itikima: handa o hake pupapeke yahapima: handeke alema: handa make ipika: leketa: ti to hala: ti haaleke ekima: handea:me. 15 Ipika: anketa: mo epeke tupa: wamo pea mulamula kitao wiki koloma: handeke nono piki ale batasima: handa leke yale yale peata: ipika: pi ho̲la̲:maketa: mo u tieke laa lopa:la: ikali do̲u̲ma: handea:me. 16 Ipika: popeke nane kikina:ta: watake hata: hombulanka:manu miniki hata: ipika: kake pa:ta:ta: mo ne hake kake yaapo hake bainasi opolu baeya:me. Ipika: leke popeleketa: mo you tikekena: tala: natema: handeke pa̲a̲ tieke pia:me.

17 I̲ma: ipiki handoa: dina:ta: amba: homeke halima: handaa ipika: anke teke pa:ta: lopoa:me. Kutu pueketa: ipikana:ma: ipika: popeke nane kiki I̲ manda witolo hata: alota: Paala:ma: na homa:pee. I̲ta: ota: titina: make ota: wetepe sale nane makee. 18 I̲ta: deto hala: halie. I̲ta: homoa:pate ameta: tiao hoto paeyao pa hatia pu hala: hali halome. I̲ma:ta: homa:la: ekina: make mo homo hala: kenkena: pota: ki handeteke halo halie. 19 Koto ekina:ta: do handele alemanu paeyao make wetepe nane pulu pa:la: ekimanu make paeyao laaniae. 20 Do yaka popeke nane miniki halo watake hata: hombulanka: manuna: make do watake hata: koloma: wepiki ola:pake keo panka:la: alemanu yaapona: a:mbao ula: teketa: dupae. Do watake hata: hombulanka: manuta: mo hande watake hata: siosi manuna: enisolomanue. Kutupa do watake hata: ola:pake keo panka:la: ale manuta: mo hande watake hata: siosimanue lea:me.

2

Epesese siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

1 Mo Epesese siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo hande watake hata: hombulanka:manu ipika: popeke nane kikina: miniki hata: mo watake hata: koloma: wepiki ola:pake keo panka:la: ale anka:lopuna: pomina:la: somema: tapaasa:me.

2 Ika: peleme hau manuta: I̲ma: hone ulume. Ika: honkopu hao e pokelemeeki make ika: homu pea yu wia halemeeki make loa:me. Ikana:ma: mo hoke haliweki na handoma: tiake make mandane haliwekima: ikita: aposolo haliwekie aleme tapaketa: hande hande pea dia:yaota: yayapiki pi alo lemeka:ta:me laa handa: wilimime. 3 Ikita: homu pea yu wia halememe. Kutupa ikita: yaka ekina: kone tanda nalo hata: na kiaalememe. 4 Koto pelemepate ameta: iki pa:ta: alo pita: dupa. Ikana:ma: amba: titina: I̲ puki kitolo pimi tupa: ameta: puki na kelememe. 5 Iki pua lopeleme tupa: hone wipee. Ika: hoke hau hoki walaa amba: titina: pimieki paa pipee. Ikana:ma: ika: hoke hau hoki na walemeka:na:ta: I̲ma: iki pa:ta: a:pa mo ika: ola:pake keo panka:la: ale ipika: u hala: ale mina:pa:laena: lolueke. 6 Pate I̲ ta:na: putiaaseme hauta: doe. I̲ma: mo Nikoleitani tapakema: pu haleme haumanu kiaaso pitolo tupa: kone ikana:ma: make kiaasememe.

7 Haleke haemeka:na:ta: kota: mo Sipitidima: mo siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me. Ma:nda: epima: a:nda: pea bepolaeya:ka:na:ta: kota: I̲ma: mo Koda:na: e pa:ta: opa:la: da:ta:la: tina: kiliki nena: waleke halueke.

Semena siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

8 Mo Semena siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo hande titina: make wetepena: make hala: halima: ala:me. Ita: homaaka:na: paa da:taa halo somee ala:me.
9 Ika: ka:nda: manuta: Ima: hone ulume. Ikita: nate hali halemepate ikita: ota: hamoko halememe hone ulume. Diu wanda:hali dia:ya:la:pate kone ikita: Diu wanda:halie lo haleme wanda:halima: iki pa:ta: hoke pimanu lo haleme ekita: Ima: hone ulume. Koto wanda:halita: Sadanina: tapakee. 10 Mo mulu peleme tanda manuna: paala:ma: na homa:pa:peke. Opia:pe. Mo Sadanima:ta: iki la handolo hata: iki ma:nda: hondo dipula mea lopaalieke. Kutupa ika: ka:nda:ma: homelemeeki manuta: kiki yaapo natena: pua paelieke. Homa:la:eki epena: kone I pa:ta: hone tulaa pelia hapa:peke. Kutu pimika:na:ta: ika: a:nda: pea bepolaaseme ekina: ta:na:ma: homolo peleme yenkita: da:ta:la:eki kulueke.
11 Haleke haemeka:na:ta: mo Sipitidima: siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me. Ma:nda: epima: a:nda: pea bepolaasa: halita: hande hoto yaapo peao homa:la: ekima:ta: hoeyaapeke na yelieke.

Pekamamo siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

12 Mo Pekamamo siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo hande yaapo hao ne wopu hake bainasi wia hala: halima: ala:me.
13 Ika: haleme pa:ta:ta: Ima: hone ulume. Mo Sadanima: ipika: kilu tombuao hala:eki ula: alena:e. Ikita: I pa:ta: ota: hau pu halememe. Kutupa mo Sadani hala: alena: yaka hande hone tulao hao hata: e pokawao haya: hali A:ntipa:si lu homaeya: nate nina: kone I pa:ta: hone tulao halemeeki hoki na walememe. 14 Koto pelemepate Ima:ta: iki pa:ta: alo pimanu dupa. Iki tukiki pa:ta:ta: mo Beilame wala:la: pi tolu haleme wanda:hali taa haleme handa:e. Koto Beilame Beileke walolota: Isulai wanda:hali mo toopi ti wepia ula: ale pa:ta: halo haleme nemanu nena: alo make loke hoeyaasa: hau pina:yeke ipikana:ma: sutiaeyeke hauma: iki hoke hau pa:ta: hatuku pena:yeke waleekeme. 15 Homeke tupa: kone mo hande Nikoleitani tapakena: wala:la: ekimanu tolu haleme wanda:hali iki tukiki pa:ta: taa haleme handa:e. 16 Koto pa:la:me ameta: ika: hoke hau hoki wala:pe. Kotoeki na pimika:na:ta: Ita: iki pa:ta: koto kone a:pa koto wanda:hali amele yaka kake pa:ta: ipu hala: bainasima: a:nda: pulueke.
17 Haleke haemeka:na:ta: kota: mo Sipitidima: siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me. Ma:nda: epima: a:nda: pea bepolaeya:ka:na:ta: kota: Ima: ipiki pa:ta: mo a:mbao ula: mandane ma:na halueke. Kutupa mo hake piki toopina: panake biki laala:eki make halueke. Mo bikita: ma:nda:ma: make hone na ula:pate mo milia: somema: homeke hone wilieke.

Daetaeda siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

18 Mo Daetaeda siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo Koda:na: Eiyeke ipika: leketa: mo hande we pupapeke ti haaleke ekima: handaa ipika: anketa: mo mulamula lialeke pa leke yale yale piki koloma: handeke ale batasima: handeke somema: ala:me.
19 Ika: pu haleme hau manuta: Ima: hone ulume. Ika: pukima: homelemeeki make kima: na homeke hone tulao halemeeki make ika: e pokelemeeki make ika: homu pea yu wia halemeeki make Ima: hone ulume. Ikana:ma: ameta: wopu pitelememe. Amba: hande pimi tupa: dia:me laa Ima: hone ulume. 20 Koto pelemepate Ima: iki pa:ta: alo pita: dupa. Ikana:ma:ta: mo wanda: Diesibeleta: iki amele pa haena: kiaalememe. Koto wanda:ma:ta: ipikita: Koda:na: pi mea ipulu wanda:e lo hala:pate ipika: wala:la: ekima:ta: yaka e pa hameke pokaaseme tapakema: ika: loke hoeyaasa: hau pina: make mo hoke temoko pa:ta: hala:la: nemanu nena: hatuku pu hoeyao

hala:me. 21 Ima:ta: ipika: hoke hau hoki walena: waleke haloa:pate ipika: loke hoeyaasa: hau pa:ta: hoki wala:peke ya:leke kiaasa:me. 22 Koto ekina:ta: Ima:ta: mo wanda: make mo wanda: amele loke hoeyaasa: hau pimi tapake amele ota: hoke tupa: tanda mulu peleme da panda: pa:ta: lopaa monealueke. Ikana:ma: mo wanda: amele loke hoeyaasa: haumanu pimikieki na kelepemeka:na:ta: kota: ameta: Ima: iki pa:ta: do aloeki puluekе. 23 Kutupa ipika: hoki nane tolu haleme tapake make lu homaalueke. Kutu pua:ka:na:ta: mo siosi paeyaoma: Ita: wanda:hali paeyaona: honemanu make hone u halemeeki manuna: hone ulu somee hone wilimikie. Ima:ta: iki paeyao ika: peleme ekina: homeke homeke lo ana:na: kone yenki kulueke.

24 Koto pa:la:pate Daetaeda haleme mandane wanda:halima:ta: mo hokeeki wala:la:eki na telia: mea pelememe. Koto wanda: amele haleme tapakema: alota: Sadanina: ota: onina: toluma: a:mbao ula: pi tekemanue lo haleme ekita: na moka:la handelememe. Iki pa:ta: mo ka:nda: pa:la:eki ma:nda: na atulao ulueke alome. 25 Koto ekina: ika: wia halemeeki manuta: I epono honkopu hao miniki hapa:peke. 26 Ma:nda: epi amedama: a:nda: pea bepolaaso hata: yaka hone pa:la:eki pa putia pua mo honikina: paeyaeya:ka:na:ta: kota: yaka Apa:ma: Ima: handeteke hanoyeke ka:la: ekita: iki pa:ta: kulueke. Ima:ta: iki pa:ta: mo kenke honiki paeyao pa:ta: haleme tapake paeyao handeteke hamena: lolueke. 27 Mo ayenima: wepieke dopitama: handeteke hamena: laata: mo kenkema: wa:pa:la: kanakema: handaa yambolo sasape puemena: lolueke. 28 Kutupa mo da ka:la:paaso opa:la: hombulanka: make iki pa:ta: halueke.

29 Haleke haemeka:na:ta: kota: mo Sipitidima: siosimanu pa:ta: lo hala: pi manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me.

3

Sadisi siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

1 Mo Sadisi siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo Koda:na: watake hata: sipitidimanu make mo watake hata: hombulanka:manu wia hala: halima: ala:me.

Ika: piteleme hau manuta: Ima: hone ulume. Wanda:halima: ikita: tanda piki Ketiso wanda:hali halememe lo halemeke opulupate handeta: ikita: homaa pimika:ta:me. 2 Koto ekina: tiao mo wia haleme ale ota: homaama:na: ai tindipapee. Pa ekipeke ika: peleme hau manuta: Koda:na: leke popelekena: ai tikitiki na pa:la:eki handolo hata: loa:me. 3 Hande iki walea:eki opimi ekimanu niminaaso hata: opua ika: hoke haumanu pa:ta: ai hoki walaapee. Iki ai na tiaemeka:na:ta: kota: Ita: iki pa:ta: pake nala: hali leke opolo ipulueke. Kutupa ikana:ma:ta: I epolo polo nateta: hone na wilimikie. 4 Pate koto Sadisi haleme wanda:hali tepo tepo a:nda:ma:ta: ika: aka:manu hai peaama:na:yeke epeke tupa: handeteke hao pimika:ta:me. Koto peleme ekima:ta: ikita: hakepiki dau yama I yaapo pota: pomu halumeke. Pa ekipeke ikana:ma: do epeke hau peleme ekina: loa:me. 5 Ma:nda: epima: a:nda: pea bepolaeya:ka:na:ta: kota: dupiki hake piki dau yamilieke. Kutupa ika: bikita: mo deto haleme wanda:halina: bukana: ula: ekita: Ima: na honulueke. Yaka Apa: make ipika: enisolo manuna: leke popelekena: peneme yao hata: Ikita: yaka tapakee lolueke lea:me.

6 Haleke haemeka:na:ta: mo Sipitidima: mo siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me.

Pila:delepia siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

7 Mo Pila:delepia siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo yako pea ota: hauna: teke halima: ala:me. Ipikita: mo hande Deipidina: pota: ki wia

hala: halie. Kutupa ipikana:ma: pota: ma:nda: lombea:ka:na:ta: ma:nda:ma: hamba:peke na ya:la:me make pokea:ka:na:ta: ma:nda:ma: lomba:peke na ya:la:me.

8 Ima:ta: ika: pu haleme hau manuta: hone ulume. Ikita: honkopu hosikale siki halememe laa Ima: hone ulume. Ikana:ma: yaka waloloeki manuta: opua kima: na homeke I pa:ta: hone tulaalememe. Ma:nda:ma: na poka:peke yolo pa:la: tupa: Ima:ta: ika: puki nanema: pota: lomba wialome. 9 Opie. Mo Sadanina: tapake yayapiki pi alo hata: Diu wanda:hali dia:ya:la:pate kone ikita: Diu wanda:halie lo haleme wanda:halita: Ima: ika: anke teke pa:ta: a:pa panda:puniaena: lolueke. Mo wanda:halima:ta: Ima: iki pukima: homolome laa hone wilimikie. 10 Mo kenkena: haleme wanda:hali paeyao la handuluekema: ipula: ka:nda:manu pa:ta:ta: Ima: iki handeteke halueke. Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo ka:nda: pa:la:eki pa:ta: hata: kone kima: na homeke honkopu hao hapa:peke laa la: ua: ekita: na mina:pa:lake pa pea:tiki peleme ekina: loa:me. 11 Ita: teke pa:ta: ipuluma: ika: wia haleme ekita: amuma: wia hapa:peke. Pa ekipeke ma:nda:ma: ika: hande a:nda: pea bepolaaso hata: mimi ekina: yenkita: pake naama:na:yeke loa:me. 12 Ima:ta: mo bepolao hala: halita: yaka Koda:na: tembolo da pinki haena: laata: koto aleta: na mina:pa:lalieke. Ima: ipiki pa:ta: yaka Koda:na: biki lao make mo yaka Koda:ma: oli ya pa:ta: yama: hola:pa:nialia: hande panake daoni tieke Diu-tuselemena: biki make laalueke. Kutupa make yaka panake biki laalueke lea:me.

13 Haleke haemeka:na:ta: mo Sipitidima: mo siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me.

Leiodisia siosi pa:ta: pi tapaeyekeeki

14 Mo Leiodisia siosina: enisolo pa:ta: dupa lae. Do pita: mo hande ipika: biki ma:nda: taapo wiaaso hata: Kutu pina:taa leleme somema: ala:me. Ipikita: kima: na homeke ota: hauna: walo hala: halie. Kutupa make ipikita: mo hande Koda:ma: wa:pa:la: alemanu paeyaona: teke somee.

15 Ima: ika: peleme hau manuta: hone ulume. Iki titipu make kosa: make na pa:la:me laa hone ulume. Ikita: titipu make kosa: make ma:nda: hondo pina:e hone witolopate 16 ikita: kosa: dia: titipu dia: pa tukikina: haleme ekina: yaka kake pa:ta: yama: dopita baalueke. 17 Ikana:ma: alota: Ita: hamoko hata: ala:ta: ala:ta: paeyao ana: pa:la:me. I dia:ya:la: ale manuta: ma:nda: dia:yalo hata: I ana: pa:la:me alememe. Pate ikita: ta:na: na pea ota: a:ta: pambeleme ekita: hone na wilimime. Ikita: natehali hao aka: na yameke pa tia hata: leke holu peleme. 18 Koto ekina: Ima: iki mana: alo ekita: mo ota: ala:ta: ma:nda: na taleke kolo I pa:ta: hambemeka:na:ta: kota: hamoko halo peleme tupa: loa:me. Kutupa make mo hakepiki aka: ika: yaala: piki pa tia haleeki a:mbao yamoemena: hamba:pee. Kutupa handolo peleme tupa: mandane mulamula ika: lekena: liamena: hamba:pee. 19 Ima:ta: yaka pukima: homolo wanda:hali paeyaota: pima: hando laa panisi peao halome. Koto ekina: ika: hoke hau manuta: ota: hone witolo hata: hoki wala:pe. 20 Opua:pe. Ita: pota: kake pa:ta: hata: kili kili lao halome. Ma:nda: epima: yaka pi hola:make opua pota: lombea:ka:na:ta: Ita: ipika: da pa:ta: a:pa ipiki yaapo ne nolueke. Kutupa ipikana:ma: make I yaapo ne nelieke. 21 Ma:nda: epima: a:nda: pea bepolaeya:ka:na:ta: I amele mo yaka kini seana: lopulao pitulupeke. Ima:ta: bepolaota: ameta: yaka Apa:na: kini seana: lopulao pilupa: tupa: loa:me lea:me.

22 Haleke haemeka:na:ta: mo Sipitidima: mo siosimanu pa:ta: lo hala:eki manuta: ota: opua:pa:peke ya:la:me.

4

Hepeni nane biki mina:liaaso yeiya: laasemeeki

1 Koto natena: kone ya nane oli hepeni pota: lomba:pa wia:eki handoa:me. Kutupa mo hande amba: I̲ pa:ta: pi la kia: bu kanakema: handeke pi ho̲la:makema: alota: Do pate epoe laa Kutupa doeki hoki nane pulu pa:la:eki waluekema: loa:me lea:me. 2 Koto kone mo Sipitidima: I̲ pa:ta: e pokea:me. Oli hepeni naneta: mo kilu tumbao pila: kini seana: ma:nda: manda pitia:me. 3 Ipika: leke popeleketa: yenki tieke yeke toopimanu dia:sepa make kanilian-ima: make leke yale yale pita:la: ekima: handea:me. Kutupa mo emulolidi toopina: au leke ka:la:da:peiya mo kilu tumbao pila:eki popei yao wiekeeki handoa:me. 4 Mo hande kini sea popei yaota: mandane hali tieke homekena: tonkopu kini seamanu wia:me. Moeki manuna:ta: mo hali tieke homekena: tonkopu you haliweki hake piki dau yamaata: koloma: wepiki handeteke hala: haliwekina: you aka:manu pambaememe. 5 Mo kini sea pa:ta: yama:ta: ti tekelemanu make a:ta: a:ta: piki tutu make mo tutu tieke lita:la:eki make yapea:me. Mo kini seana: puki tikitikita: watake hata: ola:pakemanu talo haya:me. Kotota: mo Koda:na: watake hata: sipitidimanu ya:me. 6 Kutupa mo kini seana: puki nane ombuta: kalasima: handeke ala:ta: ma:nda: na taleke hama: tieke wia:eki handoa:me.

Mo kini seana: nepoko nina:ta: pa deto hao hala: tonkopu alemanu ika: puki nane make hoki nane paeyao lekema: tumbiki ale manuma: popei yao wia:me. 7 Titina: ekita: mo bosikasi tieke biki laeonoma: handea:me. Yaapo peao ekita: mo kao hali ekima: handea:me. Tepo peao ekita: halina: leke popeleke haya:me. Tonko peao ekita: bitutu laa pomina:la: uda tiekema: handea:me. 8 Mo deto hala: alemanu homeke homekema:ta: watake hata: popake haememe. Kutupa ika: loketa: oto nane make hama: nane make lekema: tumbulu bao wia:me. Ikana:ma: peliolo da ka:la:polo tombo na wiki lo haleme emelita: dupa

Tekehali Aneke Koda:ta: yako piki yako piki yako piki Koda:o.

Amba: make haya: ame make hala: wetepena: make halo pa:la: halie laa lo halememe.

9 Mo deto haleme tonkopu ale manuma:ta: mo kini seana: pila: hoto paeyao pa hao halo pa:la: hali pa:ta: pa̲a̲ peaasa:eki yeiya: laasa:eki keiyae ala:eki pa:ta: emelimanu lo halememe. Kutupu haleme dina:ta: 10 mo hali tieke homekena: tonkopu you haliwekita: mo kini seana: pila: hoto paeyao pa hao halo pa:la: hali pa:ta: panda:puniao lopaata: yeiya: lo halememe. Ika: you aka:manu mo kini seana: puki tikitiki lopaaso dupa lo halememe.

11 Nika: Tekehali Koda:o. Neke pa:ta:ta: pa̲a̲ pa:la:eki make yeiya: laasa:eki make honkopu make ana:na: mea:peke ya:la:me.

Pa ekipeke nakana:ma: ala:ta: ala:ta: paeyao wa:peleme. Kutupa naka: hone pi ekima:ta: ika: hapekeeki make da:ta:la:eki make hala:me laa lo halememe.

5

Pi ula: buka pita: Sipisipi Ma:na: Ikiki yaapo

1 Mo kini seana: pila: halina: popeke nane kikina:ta: mo pi ula: buka miniki pitia:eki handoa:me. Mo pi ula: bukana: nepoko yaapo telipuna:ta: wapema: tumbulu bao wia:me. Kutupa watake hata: tonkaake alema: tonkaeyekeme. 2 Kutupa wele wopu piki enisolo handoa:me. Mo enisoloma: pi ho̲la:make tiekema: alota: Mo tonkaake alemanu yamba:la mo pi ula: buka lumbu-luekema: epita: ipika: pa:la: hauma: ana:na: pea:peke ya:la:pe lea:me. 3 Pate oli hepeni nane make do kenke nane make kenke oto nane make mo pi ula:

buka lumba tukiki nane handa:peke some ma:nda: dia:me. 4 Ima: ka:pa:puki yoka e tieke loa:me. Pa ekipeke mo pi ula: bukata: lumba tukiki pa:ta: handuluekema: ma:nda: ipika: pa:la: hauma: ana:na: pea:peke hali ma:nda: dia:yeke loa:me. 5 Mo hande you hali homeke ma:nda:ma: I pa:ta: alota: E na lapee. Handa:e. Hande Diudana: tapake laeonota: hande Deipidina: eiyekema: monduma: monduma: pea a:pa ota: biki wiki hali mendieke somema: homeke bepolao hala:me. Ipikana:ma: ana:na: mo watake hata: tonkaakemanu ula:eki yamba:la mo pi ula: buka lumba:peke ya:la:me.

6 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikiki homeketa: mo kini sea tukikina: haya:eki handoa:me. Ipikita: mo deto hala: ale tonkopu make mo you haliwekima: make dupaememe. Mo Sipisipi Ma:na: Ikikita: limiki nono piekeme. Ipikita: watake hata: ekekemanu hao make watake hata: lekemanu haya:me. Ipika: leke manuta: hande Koda:na: watake hata: sipitidimanu do kenke honiki paeyao pa:ta: tapaala:eki yekeme. 7 Mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: mo kini seana: pila: halina: popeke nane kikina: wia pitia: pi ula: buka pua mia:me. 8 Dupitolo haena:ta: mo deto hala: tonkopu ale manuma: make mo hali tieke homekena: tonkopu you haliweki paeyaoma: mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: puki tikitikina: panda:puniao lopememe. Homeke homekema:ta: mo kidama: handeke ale make mo koloma: wepiki ulu pa:ta:ta: totopo piki alema: tumbikieki wimime. Kotota: mo hande Koda:na: wanda:halina: yeni pita:la:eki yekeme. 9 Ikana:ma: panake emeli homeke alota:

Neketa: mo pi ula: buka mea tonkaake ale yamba:lapeketa: ota: ana: pa:la:me.
Pa ekipeke neketa: limikime. Kutupa nakana:ma: naka: wema: mo wanda:halita: Koda:na: wanda:hali haena:yeke hambeleme.
Ikita: tapake ta:ta: ta:ta: make pi ta:ta: ta:ta: make kapomani manuma: handeteke hala: da ta:ta: ta:ta: make tutu ta:ta: ta:ta: paeyao pa:ta: hambeleme.
10 Kutupa nakana:ma: ikita: mo yeni peao hala: kilu tombuao hala:eki haena:yeke Koda: oto pa:ta: hata: e pokaena: leleme.
Ikita: do kenkena: handeteke haena: lelipikie laa lemekeme.

11 Pa handoeketa: mo yata:pea:peke na yeke tupa: haemeke enisolo titita: daoseni eleke eleke opua:me. Ikita: mo kini sea make mo deto hala: tonkopu alemanu make mo you haliweki popei yao haememe. 12 Kutupa pi holaa:make anekema: emeli alo alota:

Mo hande lia: Sipisipi Ma:na: Ikikima:ta: wele make
hamoko make hone u tiaasa:eki make honkopu make
biki miniliaasa:eki make paa pikieki make
yeiya: laasa:eki make paeyao mea:peketa: ana: pa:la:me lemekeme.

13 Kutupa oli ya nane make kenkena: make kenke oto nane make dawala pa:ta: da:ta hala: ala:ta: ala:ta: paeyaoma: emeli lemeeki opua:me. Dupa lememe.

Mo kini seana: pila: hali make mo Sipisipi Ma:na: Ikiki make
yeiya: lao make biki miniliao make paa make wele make
hoto paeyao pa u haena:e lememe.

14 Koto lemeke mo deto hala: tonkopu ale manuma: alota: Kutu pina:e lemeke mo you haliwekita: panda:puniao lopa ipiki pa:ta: yeiya: laaso yeni pimime.

6

Tonkaake alemanu

1 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: mo titina: watake hata: tonkaake ale homeke ma:nda: ka:la:peeke handoa:me. Kutupa mo deto hala: tonkopu ale homeke ma:nda:na: pi holaa:makema: tutu liki nono pea alota: Epoe leeki

opua:me. 2 Ima: handoeketa: handeta: hakepiki hosi ma:na: yekeme. Mo ma:na: hokina: pitieke halima:ta: a:ndeli miniki pitia:me. Ipikita: you aka: halea:me. Kutu pieke ipikita: a:nda: bepolalo poluekema: pula: hali tupa: mo ma:na: hokina: pita pea:me.

3 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: hande yaapo peao tonkaake ale ka:la:peaaso haena:ta: mo deto hala: ale yaapo peao ekima: alota: Epoe lea:me. 4 Koto pa:ta: wepiki hosi ma:na: ma:nda: opolo epea:me. Mo hosi ma:na: hokina: pitieke halita: do kenkena: hali yankeke ika: ika: kone lu alu alu pina:yeke a:nda: pita:la:eki mea epena:yeke honkopu halea:me. Kutupa make bainasi tieke tonka:na: halea:me.

5 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: mo tepo peao tonkaake ale ka:la:pea: ale pa:ta:ta: mo deto hala: ale tepo peao ekima: alota: Epoe lea:me. Ima: handoeketa: handeta: punupiki hosi ma:na: yekeme. Koto hosi ma:na:na: hoki manda pitieke halima:ta: mo ka:nda: tombo mu hala: ale minia:me. 6 Hande deto hala: tonkopu alemanu haeme ale tukiki pa:ta: pi hola:makema: leke nono pea alota: Nate homekena: e pokaa mina:la: yenkima:ta: widi putu piliki siki homeke hambena: laa mo widima: handeke ale balita: tukikina: putupaa homeke yenkima: kone hambena:e. Koto pa:la:pate mo olipi timanu make waini emanu make na hoeyaapa:peke lea:me.

7 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: tonko peao tonkaake ale ka:la:pea: ale pa:ta:ta: mo tonko peao deto hala: alema: alota: Epoe lea:me. 8 Handoeketa: handeta: hamipiki hosi ma:na: yekeme. Mo hosi ma:na: manda pitieke halina: bikita: Homa:la:eki lea:me. Kutupa ipika: hoki naneta: mo homa:la: wanda:halina: temoko hala: kenketa: telia: mea teke pa:ta: ipulu haya:me. Ipilikita: do kenke tonkopu tekilipa homeke homeke pa:ta:ta: a:nda: pita:la:eki make tea: ki make yeni ki make hapekena: hala: yeti sayale manuma: make paeyao lina:yeke honkopu halea:me.

9 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: yunki peao tonkaake ale ka:la:pea: ale pa:ta:ta: mo hande amba: Koda:na: pi walaaso hata: kima: na homeke walaemeke handa limiki haliwekina: temokomanu mo oloda oto pa:ta: wieke handoa:me. 10 Koto temoko manuma: anekema: e wi alota: Yako pea ota: hau pu hale wele wopu piki Tekehalio. Mo niki limi tapake panisi pealuekema: do kenke wanda:hali pi yokaalu pulu pele nateta: handima:pe lememe. 11 Mo haliweki homeke homeketa: hake piki dau hale hale pea alota: Mo iki litolo pia: tupa: ika: e pokeleme yankeke titi paeyao ana:na: lu paeyaena: hosiki siki hoto pita:pee lea:me.

12 Kutupa mo Sipisipi Ma:na: Ikikima: mo yunki mindiki hata: tonkaake ale ka:la:peeke handoa:me. Koto dina:ta: paala: piki yu momeni tieke pea mo nateta: da hokolo pupapeke aka: hankolakema: handaata: mo kaisepota: we au lolo yapea:me. 13 Mo hombulanka: manuta: mo hande kankake nose kiliki po tilipu tiekema: tandela: lita:leke lopa:la: tupa: oni kenkena: honda:pa lopea:me. 14 Oli yata: mo hande keda tako pu minolo pita:la: tupa: alupaeya:me. Kutupa pote paeyao make dawalama: popei yaala: kenkemanu paeyaota: ika: hao hala: tupa: na hake ane mone pimime. 15 Kutupa do kenkena: kinimanu make handeteke hala: haliweki make amina: you haliweki make hamoko haliweki make wele wopu piki haliweki make pa hameke e pokaaseme haliweki make pa haleme haliweki make paeyao siki oni apa:nda: make pote pa:ta:manu ula: toopi tieke tieke pa:ta:manu a:mbao pitulu endi pimime. 16 Mo wanda:halima: mo potemanu make toopimanu pa:ta: wi la: moneaaso alota: Mo kini seana: pila: halina: leke popelekena: make mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: mineke panka:la:eki a:mbao niki manda a:pa lopa:pee. 17 Ipilika: mineke panka:la: ota: hoke nateta: doma: ma:nda: epima: doeki mea baapeke ya:la:pe lememe.

7

144 daoseni Isulai wanda:hali

1 Doeki hoki naneta: enisolo tonkopuma: mo kenke honiki tonkopu telipa haemeeki handoa:me. Ikana:ma:ta: mo tonkopu poma:ta: mo kenke make dawala make ti ma:nda: hondo poma: tiaama:na: miniki haememe. 2 Kutupa enisolo ma:nda:ma:ta: mo deto hala: Koda:na: tonkaake ale miniki hata: oli nate opa:la: nanema: opolo epea:me. Ipikana:ma: mo hande Koda:ma: mo kenke pita: ikali yaapo hoeyaena:yeke honkopu hala:la: tonkopu enisolo-manu pa:ta: anekema: wi la: moneaya:me. 3 Mo enisoloma: alota: Nika: Koda:na: pa hameke e pokaasa: haliweki ika: wenoko manuna: mo Koda: ipika: tomboma: maka u paeyaoma:ka:na mo kenke make dawala make mo timanu make hoeyaama:na:ma: ame dota: a̲i̲ na hoeyaapee lea:me.

4 Kutupa I̲ pa:ta: la kieketa: Mo Koda: ipika: tomboma: maka ula: tapaketa: 144 daoseni halememe lea:me. Koto wanda:halita: mo hande Isulaina: 12 tapakee lea:me. 5-8 Ikita: 12 daoseni lo mo tapake homeke homeke pa:ta: yata:po ma:la:me. Mo tapake biki manuta: Diuda Lubeni Ka:da: A:sea Na:petali Ma:na:sa: Simioni Lipae Isaka Sebuloni Diosepe make Benisamini koto tapake manue.

Hone pa mata:papeke tapake tieke

9 Doeki hoki naneta: hone pa mata:papeke tapake tieke handoa:me. Do wanda:halita: ma:nda:ma: yata:pea:peke tapake tupa: dia:me. Mo wanda:halita: tutu paeyao make tapake paeyao make kapomani ta:ta: ta:ta:ma: handeteke hala: kenke ta:ta: ta:ta: make pi ta:ta: leke tapake paeyao siki haememe. Ikana:ma:ta: mo kini seana: make mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: puki tikitikina: hakepiki dau yama hau palo miniki haememe. 10 Ikana:ma: anekema: alo hata: alota: Da:ta:mono yeke pa:ta:la:la: ekita: mo kini seana: pila: nika: Koda: make mo Sipisipi Ma:na: Ikiki yaapo pa:ta: yama: ipula:me lememe.

11 Enisolo paeyaota: mo kini seana: make mo you haliweki make mo deto hala: ale tonkopu paeyao popei yao hao yapememe. Kutupa ikita: mo kini seana: puki tikitikina: panda:puniao lopolo hata: Koda: pa:ta: yeiya: laaso hata: yeni pitolo alota: 12 Kutu pina:e. Yeiya: laasa:eki make pa̲a̲ make hone u lenkene peaasa:eki make ta:na:e ala:eki make biki miniliaasa:eki make wele honkopu make paeyaota: hoto paeyao nika: Koda:na:eki ula:me. Kutu pina:e lememe.

Ka:nda:manu paeta:la:eki

13 Mo hala: you hali ma:nda:ma: I̲ lota: pitolo alota: Mo hake piki dau yameleme wanda:halita: epi ameda ka:ta:pe laata: hanema: a:pa pelemepe lea:me.

14 I̲ma: alota: Someo. I̲ hone na ulupate nakana:ma:ta: hone wilime loa:me. Ipikana:ma: I̲ pa:ta: alota: Ikita: mo hande ota: hoke tanda pa:ta: yama: kone epeke tupa: epeleme wanda:halie lea:me. Ikana:ma:ta: ika: aka: manuta: mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: wema: tanda:pa hake peao pelememe. 15 Koto peleme ekina:ta: ikita: Koda:na: kini seana: puki tikitikina: hata: peliolo da ka:la:polo ipika: tembolo pa:ta: ipika: e pokao halememe. Mo kini seana: pila: halima: ipika: hala: ekima:ta: iki handeteke pitilieke. 16 Ikita: tea:ma: make ikali na:na:ma: make ota: paa na homilimikie. Kutupa make nate o ti ulekema: potaasa: ale tupa: make na yankilieke. 17 Pa ekipeke mo kini sea tukikina: hala: Sipisipi Ma:na: Ikikita: ika: handeteke hala: hali halieke. Kutupa ikita: mo da:ta:la:eki kita:la: tunkulu pa pitumu pitumu pa:la: ikalimanu pa:ta: hatuku pelieke. Kutupa Koda:ma: ika: leke pa:ta: e̲ pankekemanu paeyao honu baalieke.

8

Watake peao tonkaake ale

1 Mo hande Sipisipi Ma:na: Ikikima: mo watake peao ale kelepea: dina:ta: oli hepeni nane nate leke awa homeke tukikina: no la:pa pea:me. 2 Kutupa mo Koda:na: leke popelekena: hala: watake hata: enisolomanu pa:ta: watake hata: bu kanake halea:me. 3 Enisolo ma:nda:ta: koloma: wepiki totopo piki ale yanko hala: kanake miniki mo oloda wia: alena: a:pa haya:me. Ipiki pa:ta:ta: mo Koda:na: wanda:halina: yenimanu amele totopo piki alemanu wopu apa:taena:yeke halea:me. Koto ale manuta: mo kini seana: puki tikitiki ula: koloma: wepiki olodana: yankena:yeke pia:me. 4 Mo totopopiki ale yankea: ekina: lumuta: Koda:na: wanda:halina: yeni taapu mo Koda:na: puki tikitiki hala: enisolona: kiki pa:ta: yama: a:meiya pea:me. 5 Kutupa mo enisoloma: mo totopo piki ale pamba:la: kanake mea mo olodana: talo haya: ti mea apa:tao do kenkena: wekila: holaeya:me. Kutu pia: tomona:ta: a:ta: a:ta:piki tutu make tutu tieke make ti tekele make yu momeni make pia:me.

Bu kanake lita:la: ekimanu

6 Koto kone mo watake hata: bu kanake miniki haeme watake hata: enisolo manuma: mo bu kanakemanu luekema: tikitiki yao hao yapememe.

7 Titina: enisoloma: ipika: bu kanake lia: dina:ta: ya hapeke pita: ti uleke apa:taake we ikali anekema: dou hao oni kenkena: lopea:me. Kutu pieketa: mo kenketa: tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: tima: to paeya:me. Kutupa mo timanu tonka:na: tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: tima: to paeya:me. Koto tupa: mo ambu paeyao siki ta:ta: paeya:me.

8 Kutupa mo yaapo peao enisoloma: ipika: bu kanake lia:me. Pote tieke hombeleke ti talo talo hake nono piki ala:ta: ma:nda: oni dawala pa:ta: holaeya:me. Mo dawala tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: we au lolo yapea:me. 9 Mo dawala pa:ta: pila: alemanu tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: homea:me. Kutupa kawaso make homeke hau kone pea hoeyaeya:me.

10 Kutupa mo tepo peao enisoloma: ipika: bu kanake lia:me. Kutu pieketa: mo talo talo hake dosima: handeke hombulanka: tieke ya nanema: lopa:niao mo ikali yopula: ekimanu make opa:la: ekimanu make tepo tekilipa homeke ma:nda: manda lopea:me. 11 Mo hombulanka:na: bikita: Teto pa:la:ekie. Kutupa mo ikali manuta: tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: teto pia:me. Mandane wanda:halita: koto ikali no hao homememe. Pa ekipeke mo ikalita: teto pitolo hata: pia:me.

12 Kutupa mo tonkopu enisoloma: ipika: bu kanake lia:me. Kutu pieketa: nate make kaisepo make hombulanka:manu make tepo tekilipa homeke ma:nda: manuta: lu tondo peaya:eki yaalo ika: paa peaasa: ekita: tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: alupaememe. Kutupa mo natepata: tepo tekilipa homeke ma:nda: pa:ta:ta: paa na pia:me. Timba: ala:eki make homeke hau kone pia:me.

13 Kutupa handoa:pate oli ya pa:ta: aeya ida tieke anekema: alota: A:pee. A:pee. Mo mandane enisolo tepoma: ika: bu kanake lia:ka:na:ta: do kenkena: haleme wanda:halita: ekipiki tanda tieke piki ka:nda:manu milimikipe.

9

Yunki peao enisolona: bu kanake

1 Kutupa mo yunki peao enisoloma: ipika: bu kanake lia:me. Hombulanka: homeke oni kenkena: honda:pa lopeekeeki pa:ta: mo honiki na wiki naku tieke kiakena: pota: ki halea:eki handoa:me. 2 Mo hombulanka:ma: mo naku tieke kiakena: pota: lombea: dina:ta: ti tieke yanka:leke opa:la:

lumuma: handeke lumu hola:lu baeya:me. Mo lumuma:ta: nate make ya make timba:la: pamba haya:me. 3 Hombuta:ta: mo lumu pa:ta: yama: a:pa oni kenkena: lopememe. Kutupa ikita: teihali manuma: haleme honkopuma: handeke honkopu halea:me. 4 Iki pa:ta:ta: mo e alemanu pa:ta: ambu make timanu make mandane ambumanu paeyao na hoeyaapa:peke laata: hoeyaapeke ale homeketa: mo Koda:na: tomboma: maka ika: wenokona: na ula: wanda:hali homeke hoeyaapa:peke lea:me. 5 Mo hombuta:ma: handeke ale manuma:ta: mo wanda:hali homena:yeke lina: dia:ya:la:pate pa kaisepo yunki hata: natena: homeke tanda tieke halolo ombu haena: lea:me. Mo tanda tieketa: mo teihalima: poka:leke mina:la: tanda tupa:e. 6 Koto yunki hata: kaisepo tukiki pa:ta:ta: mo wanda:halima: homa:la:eki weilimipate na handa: wilimikie. Homawee hone wilimipate homa:la: ekita: iki mina:pa:lao pindipa pelieke.

7 Mo hombuta: titita: mo a:nda:na: poluekema: tikitiki yao hala: hosi ma:na: manuma: handememe. Ika: ambokena:ta: koloma: wepiki you aka:ma: handeke ale pambao ika: leke popeleketa: halina: leke popelekema: handea:me. 8 Ika: itikita: wanda:wekina: hokulupiki itikima: handaa ika: kaketa: laeonona: kakema: handea:me. 9 Ika: hakokota: ayenima: wepiki hakokona: yama:la: alema: handeke ekima: tote pea kutupa ika: popakema: laeme ema:ta: mo a:nda:na: polukuma: ipupula yopula: hosi ma:na:na: aiela: da:ta:ka mendekemanu yopulu leke nono pia:me. 10 Ikita: mendeke hao teihalina: pa:la: tupa: tekeke haememe. Kutupa mo wanda:halita: kaisepo yunki hata:na: ika: mendekema: tanda halo pa:la: honkopu haememe. 11 Kini homeke ma:nda:ma: iki handeteke hala:me. Ipikita: mo honiki na wiki naku tieke kiakena: handeteke hala: enisoloe. Hibulu pima: ipika: bikita: A:ba:dono. Kitiki pima:ta: A:poliyono Koto bikita: Hoeyaasa: halie laa ala:me.

12 Titina: paala:piki ka:nda: tieketa: koto paela: handa:e. Doeki hoki naneta: paala:piki ka:nda: tieke yaapo epolo pa:la:eki pa ula:me.

Yunki mindiki peao enisolona: bu kanake

13 Kutupa mo yunki mindiki peao enisoloma: ipika: bu kanake lia:me. Mo Koda:na: puki tikitiki haya: koloma: wepiki olodana: nepoko tonkopu nanema: pi hola:make epea:eki opua:me. 14 Mo pi hola:makema: mo yunki mindiki peao enisolo pa:ta: alota: Mo Yupoteitisi ikali tieke pa:ta: tonkaala: enisolo tonkopu ka:la:pa: tapae lea:me. 15 Mo enisolomanu ka:la:pa: tapaeya:me. Ikana:ma:ta: mo kenke wanda:hali paeyao tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: ota: do awa siki make ota: do nate siki make ota: do kaisepo siki make ota: do bapi siki make epena:yeke wiala: natena: lina:yeke tikitiki yao haena: lea:me. 16 Mo wanda:hali lulu polo pieke hosi hokina: pitieke ami tapakena: nambata: I pa:ta: alota: 200 milioni haliweki lea:me. 17 Kutupa yaka upama: leke handoa: ekina:ta: mo hosi ma:na: make ika: hokina: pitimi haliweki handoa:me. Kutupa mo haliwekina: hakokona: yameleme alena: au la:la:eki manuta: mo ti lankakema: handa we pupa pua make oli ya punupa:la: ekima: handeke toopi sa:paeyana: au lekeeki make mo hami pupapeke toopi solopana: au lekeeki make au lea:me. Mo hosi ma:na: manuna: amboketa: laeonona: ambokema: handaa ika: kake pa:ta:ta: ti uleke make lumu make ti na honi papeke lankake biki solopa opolu baeya:me. 18 Do ki yeni leke lita:la: hau tepoma:ta: mo wanda:hali tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: homo paeya:me. Mo hosina: kake pa:ta: opolu baeya: ekima: loa:me. 19 Mo hosi ma:na: manuna: honkoputa: ika: kake pa:ta: make mendeke pa:ta:manu ula:me. Ika: mendeke manuta: amboke hake ketoma: handea:me. Koto ekima:ta: wanda:hali tanda peao haememe.

20 Do hau tepoma: na lia: wanda:halita: ika: wepia wia yeni pu haeme ale pa:ta:manu hoki na walememe. Ikita: mo hoke temoko titi pa:ta: make mo koloma: make silipama: make toopima: make tima: make toopi ti wepia wimiki alemanu pa:ta: yeni pita:la:eki hoki na walememe. Mo handa:peke na yeke make pi na opua:peke make pi na lapeke ale manuna: loa:me. 21 Kutupa make ika: hali homena: lilimieki make ika: tio haumanu make ika: loke hoeyaasa: haumanu make pake nala: ekimanu kone ota: na kiaememe.

10

Enisolo pita: pi ula: buka hosikale siki

1 Kutupa wele wopu piki enisolo ma:nda: oli hepeni nanema: hola:pa:nialo epeeke handoa:me. Ipikita: koama: ambula bao ipika: ambokena:ta: ka:la:da:peiyama: ambula wiekeme. Ipika: leke popeleketa: natema: handaa ipika: anketa: ti talo talo hake da pinki manuma: handeekeme. 2 Ipika: kikina:ta: pi ula: buka hosiki ale siki lumbu wia haya:me. Ipika: popeke nane anketa: dawala manda wia ipika: hoe nane anketa: kenkena: wia haya:me. 3 Kutupa laeono manuna: aneke e wi ala: tupa: mo halima: anekema: wi lea:me. Mo wi lea: hoki naneta: mo watake hata: tutu manuma: anekema: e wi laa hombo peaememe. 4 Mo pi lea: ale pa:ta: kone Ita: wape laanialuekema: pitono oli hepeni nane pi hola:makema: alota: Do watake hata: tutu manuma: lemeke ekita: na laaniake a:mbaapeke lea:me.

5-6 Mo hande dawala pita: kenke yaapo manda hayeke handoa: enisoloma: do kenke ya make dawala make koto pa:ta:manu hala: ala:ta: ala:ta: make koto ale paeyaona: wepia wina: la:la: hoto paeyao pa hao hala: Koda:na: bikina: pi la: witolo alota: Nate yola: moneapeke dia:ya:la:pate 7 pa mo watake hata: peao enisoloma: ipika: bu kanake lia:ka:na:ta: Koda:ma: mo hande ipika: pa hameke e pokaasa: potopede haliweki pa:ta: la haleeke tupa: ipikana:ma: ipika: pulueke laa a:mbao ula: ekita: ota: pu paeyaalieke lea:me.

8 Kutupa oli hepeni nanema: hande I pa:ta: pi laa kia: pi hola:make ombuma: alota: Mo dawala make kenke yaapo manda hala: enisolona: kiki pa:ta: lumba wia hala: pi ula: buka pua mie lea:me. 9 Koto ekina: I pua mo enisolo lota: pitolota: mo pi ula: hosiki buka siki kie loa:me. Ipikana:ma: I pa:ta: alota: Mea nae. Neliaeka:na:ta: weleke nolo pa:la:pate naka: kake pa:ta:ta: boi hapekema: handaa tende yole pilieke lea:me. 10 Koto leeke Ima: mo pi ula: hosiki buka siki mea noa:pate boi hapekema: handaa tende yole pia:me. Pate neliawa: dina:ta: yaka weleke nea:me.

11 Kutupa I pa:ta: alota: Mo kapomanimanu handeteke pila: kenke ta:ta: ta:ta: make tutu ta:ta: ta:ta: make pi ta:ta: ta:ta: make kini ta:ta: paeyao pa:ta: Koda: ipikana:ma: lolo pa:la: ekina: pi tapaasa:eki paa lawaapekee lea:me.

11

Mo wekitisi yaapo

1 Kutupa I pa:ta: tombo mina:la: alema: handeke tolo kitolo alota: Mo Koda:na: tembolo da make mo oloda yaapo pua tombo mie laata: mo tembolo da pa:ta: yeni piteleme wanda:hali yata:pea:peke lea:me. 2 Pate mo hama: nane momba:la:la: hama: manuta: tombo na mia:pe lea:me. Pa ekipeke koto ekita: mo pi na miniki haleme tapake pa:ta: hala:la: hama:e lea:me. Koto tapakema:ta: kaisepo halitieke yaapona: paa yaapona: mo yakopiki daoni lu tumbalimikie. 3 Kutupa Ima: yaka wekitisi hali yaapo mo palaowamanu mondu hala: ekima: dau yamao 1 daoseni kutupa 260 natemanu Koda:na: pi walawaena: tapaalueke lea:me.

4 Mo wekitisi hali yaapota: mo olipi ti yaapo pita: ola:pake keo panka:la:
ale yaapoe. Ipilikita: mo kenke Tekehalina: puki tikitiki halepeme. 5 Ma:nda:
epima: koto hali yaapo hoeyaaluekema: pimika:na:ta: ti uleke ipilika: kake
pa:ta: opolu bao mo ipilika: a:nda: tunkiliki haliweki hoeyaalieke. Kutupa
dupilipi ekima:ta: mo hali yaapo hoeyaaluekema: taapilimi wanda:halita:
lilieke. 6 Ipilikana:ma:ta: mo Koda:na: pi laaso halipi natena: lako na epena:
laa oli ya a:mbolota: honkopu ula:me. Kutupa make mo opolo hala: ikali
manuta: we au lena: loluekema: make ane mone yeni ki ipilika: hone pa:la:
tupa: do kenke a:pa hoeyaena: laa make honkopu ula:me.

7 Ipilikana:ma: ipilika: pi walo paeyaalipi natena:ta: mo honiki na wiki
naku tieke kiake pa:ta: hao opulu baalia: sayalema: handeke ale tieke
hombelekema: mo hali yaapo amele a:nda: pilieke. Mo alema:ta: mo hali
yaapo bepolao lu homaota: 8 ipilika: tokota: ipilika: Tekehali lu endiaemeke
daoni tiekena: pota:na: pa wina: lelieke. Koto daonita: onkoluma: ala: biki
yaapota: Sodomo pita: Idiepi yaapo ula:me. 9 Kapomani ta:ta: ta:ta:ma: han-
deteke hala: kenkemanu make tapake ta:ta: ta:ta:ma: make pi ta:ta: ta:ta:ma:
make tutu ta:ta: ta:ta:ma: make paeyaoma: mo hali yaapona: tokota: nate
tepona: nate ma:nda:na: tukikina:ta: handolo make na hoina: lelimikie. 10 Pa
ekipeke do kenkena: haleme wanda:halima:ta: mo hali yaapo homelepe
ekina: ta:na:ma: homilimikie. Kutupa ne pambolo hata: pa hala:la: alemanu
ika: ika: kone anemone tapa alu alu pilimikie. Pa ekipeke mo potopede hali
yaapoma:ta: wanda:hali pa:ta: tanda tieke mea epepeme laa lelimikie.

11 Koto nate tepo paeya nate ma:nda:na: tukikina:ta: da:ta:la:eki hala:la:
pomo Koda: pa:ta: yama: a:pa mo hali yaapo pa:ta: honda: pambeeketa:
mo hali yaapo tialu pipime. Kutupa mo hali yaapo handeme wanda:hali
paeyaota: puututuma: homememe. 12 Mo potopede hali yaapo pa:ta:ta: oli
ya nane pi holā:make tiekema: alota: Do pate ipupe lea:me. Kutupa ipilika:
a:nda: tunkiliki wanda:halima: handa:pa:lia haena: mo hali yaapota: koa
piti oli ya pa:ta: pepeme. 13 Koto koneta: yumomeni tieke pea mo daonita:
kiki yaapo tekili pea homeke ma:nda:ta: hoeyao mo daoseni watake hata:
wanda:hali homememe. Kutupa mo pa haleme wanda:halima:ta: moeki
handolo hata: puututuma: homolo oli hepeni hala: Koda:na: aneke ekina: biki
mina:liaememe.

14 Yaapo peao hoeyaasa: hau koto paeya:pate mo tepo peao hoeyaasa: ekita:
teke pa:ta: ipilieke.

Watake hata: peao bu kanake

15 Kutupa mo watake hata: enisoloma: ipika: bu kanake lia: dina:ta: oli
hepeni nane pi holā:make tieke tieke manuma: alota: Mo kenke handeteke
halo pa:la: honkoputa: ameta: nika: Tekehali pita: ipika: maleke lila: hali
Ketiso pa:ta: ula:me. Kutupa hoto paeyao handeteke hao halieke lememe.
16 Kutupa mo Koda:na: puki tikitikina: ika: kini seana: pitimi hande halitieke
homekena: tonkopu you haliwekita: panda:puniao yeiya: laaso hata: Koda:
pa:ta: yeni pitolo alota:

17 Amba: pa hao hae make ame make hale Aneke Tekehali Koda:o.
Nakana:ma: naka: wele tieke mea ameta: kini pea handeteke hale ekina:
keiyae aloma:me laa alota:

18 Mo pi na miniki haleme wanda:halita: mineke pankelememe. Pa ekipeke
Koda: naka: mineke pankele nateta: opolo a:pa:la:me. Homa:la:
wanda:halina: pi yokaalu pulu peleme nate a:pa:leke loa:me.
Kutupa make naka: e pokaeya: potopede haliweki pa:ta: ika: yenki seliapo
halo pele aneke nate a:pa:la:me. Mo neke pa:ta: yeiya: laaso hata: homu
pea haleme wanda:hali ota: paeyaona: nate make loa:me.

Do kenke hoeyaaseme wanda:hali hoeyaalo pa:la: nate opolo a:pa:la:me laa lememe.

19 Oli hepeni nane hala: Koda:na: tembolota: lumbia:me. Kutupa mo hande pi la: wiekeeki wieke bokosi handoa:me. Kutupa ti tekele make a:ta: a:ta: piki tutu make tutu tiekemanu make yumomeni make ya hapeke wopu make epea:me.

12

Mo wanda: pita: popake itiki hake si handeke ale tieke yaapo

1 Kutupa ta:ta: ma:nda: pea hone mateke hau tieke oli yana: opolo epea:me. Wanda: homeke koto pa:ta: pitia:me. Ipika: dauta: mo nate yamea:me. Kutupa mo kaisepota: ipika: anke oto pa:ta: wia kutupa ipika: you aka:ta: kiki yaapona: ankena: yaapo hombulanka: pambaeya:me. 2 Ipikita: teke pa:ta: weki mulu pua:peke yata: mo weki hoki nea: ekima: tanda tieke pitolo hata: e̱ wi lea:me. 3 Kutupa ma:nda: ta:ta:piki ale ma:nda: oli ya manda opolo epea:me. Handeta: we pupapeke popake itiki hake sima: handeke ale tieke hombeleke ipika: amboketa: paeyao watake hata: hao kutupa kiki yaapo ekeke haya:me. Kutupa mo ambokemanu yalaota: kinina: you aka: pamba pamba pia:me. 4 Ipika: mendekema:ta: mo hombulanka:manu tepo tekilipa homeke ma:nda:ta: mo ya mina:pa:lao yola yopua do kenkena: wekila: lopaeya:me. Mo aleta: mo wanda:ma: weki mondu lopaeya:ka:na: mea nolueke alo puki tikitiki pua haya:me. 5 Kutupa mo wanda:ma:ta: hali weki mondu wia:me. Ipiki daeyaata: do kenke paeyao ayeni dopitama: handeteke halo pa:la: wekie. Pate mo wekita: pa:ta:la: mea Koda: pa:ta: ipika: kini seana: hala: alena: mea pea:me. 6 Mo wanda:ta: Koda:ma: ipika: amu pea wia:yeke hapupapeke alena: pindipa pea:me. Koto alena:ta: mo wanda: daoseni homeke kutupa 260 natena: handeteke halo pia: alena:e.

7 Kutupa oli hepeni nane a:nda: kini pia:me. Maikolo ipika: enisolo ame̱le̱ mo popake itiki hake si ipika: enisolo ame̱le̱ a:nda: pimime. 8 Pate Maikolo tapakema: mo popake itiki hake sita: bepolao ipika: enisolomanu tonka:na: hepeni na haena: lememe. 9 Mo popake itiki hake si tieke hombeleketa: tolu lopaeya:me. Ipikita: mo hande amba: kiake hayeke keto biki Sadani la:la: alee. Ipikana:ma:ta: mo kenke wanda:hali paeyao makeaeyeke halie. Ipikita: ipika: enisolo titi ame̱le̱ oni kenkena: tolu lopaeya:me.

10 Kutupa oli hepeni nane pi ho̱la:make tiekema: alota: Ameta: niki da:ta:monoyeke Koda:na: pa:ta:la:la:eki ta a:pa:la: handa:e. Ameta: Koda: ipiki kini hata: ipika: weleta: peneme yaasa: handa:e. Ameta: ipika: ma̱leke lila: Ketisoma: ipika: handeteke hala:eki peneme yao wala:la: handa:e. Pa ekipeke nika: Koda:na: puki tikitikina: hata: peliolo da kelepolo nika: kamemanu ma̱leke lia hokeeki pa:la:me lo haya: halita: oli hepeni mina:pa:lao tolu lopaala:me. 11 Ipikita: nika: kame tonuma: mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: wema: make mo ota: ekie laa waleme ekima: make bepolaya:me. Kutupa make ikana:ma: ika: da:ta:la: ekita: pina: pa hoeyao homa:la: ekita: pa pulumeke laa lememe. 12 Koto ekina:ta: oli hepeni make koto pa:ta: haleme wanda:halio paeyao ta:na:ma: homa:pee. Pate oni dawala pita: kenke yaapota: paala:e. Pa ekipeke hande Sadanita: iki pa:ta: a:pa:la:me. Kutupa ipikita: hosiki nate lekesiki homeke ula:me hone witolo hata: ota: hoke mineke panka:la:me.

13 Mo popake itiki hake si tieke hombelekema: ipikita: mo kenke nane tolu lopaala:me hone wiaata: mo hande weki mondu wia: wanda: minuluekema:yeke teliolo ombu haya:me. 14 Mo wanda:ta: ipika: da mo hapupapeke alena: pena:yeketa: ida tiekena: popake yaapo halea:me. Koto pa:ta:ta: mo popake itiki hake sima: hoeyaapa:na: bapi tepona: yunki mindiki hata:

kaisepona: handeteke halo pia: pa:ta:e. 15 Kutupa mo popake itiki hake sima:ta: ipika: kake pa:ta: yama: epea: ikali wopuma: mo wanda: telia: mea pena: lea:me. Handeta: mo wanda: ikali naa homena:yeke pia:me. 16 Kutu pia:pate kenkema: mo wanda: tamba: minolo hata: ipika: kake a̱a̱ laa mo popake itiki hake sina: kake pa:ta: epea: ikali mea neliaya:me. 17 Kutu pia: ekina: mo popake itiki hake si tieke hombelekema:ta: mo wanda: pa:ta: mineke tieke pankolo hata: ipika: wekiwandiki ame̱le̱ a:nda: pulu pea:me. Koto tapaketa: mo Koda:na: pi ula: ekimanu opua Yesuma: peneme yaasa: ota:eki pa:ta: kima: na homeke hone tu laeme wanda:halie. 18 Kutupa mo popake itiki hake sita: dawala houna: tiao haya:me.

13

Sayale yaapo

1 Kutupa mo sayale hombeleketa: mo dawala pa:ta: pita opolo epea:eki handoa:me. Mo aleta: ekeke kiki yaapo hao amboke watake hata: haya:me. Mo ekekemanu yalaota: kini you aka: pambama: pambama: pia:me. Kutupa mo amboke manuna:ta: Koda: kitaake biki laememe. 2 Mo sayale hombeleketa: bosikasi tieke ma:nda: ipika: biki lepadima: handaa ipika: anketa: peioloma: handeke ale tieke hombelekena: ankema: handaa ipika: kaketa: laeonona: kakema: handea:me. Mo hande popake itiki hake si tiekema:ta: ipika: honkopu make ipika: kini sea make ipika: handeteke hala:eki tieke paeyao mo sayale hombeleke pa:ta: halea:me. 3 Mo sayalena: amboke ma:nda:ta: homena: tupa: apa:la: pokeekepate pa mea epeayeke handaa mo wanda:hali paeyaota: penkili putia pominolo hata: mo sayale hombeleke telia: mea pememe. 4 Kutupa wanda:hali paeyaoma: mo popake itiki hake si pa:ta: panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pimime. Pa ekipeke mo sima:ta: ipika: honkopu tieketa: mo sayale pa:ta: haleeke handa loa:me. Ikana:ma: sayale pa:ta: make panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pitolo alota: Epita: mo sayalema: handelemepe. Epima: ipiki ame̱le̱ a:nda: puluekema: honkopu aneke hala:pe lememe.

5 Mo sayalema:ta: kaisepo hali tieke yaapona: pa hali ma:nda:na: yaapona: handeteke haena: laata: hakoko lita:la:eki manuma: Koda: kitaena:yeke waleke halea:me. 6 Mo sayalema:ta: Koda: make ipika: biki make ipiki hala: da make oli hepeni haleme wanda:hali paeyao make yaala:ma: homao hoeyaasa: pi kini pea lea:me. 7 Kutupa ipikana:ma: Koda:na: wanda:hali ame̱le̱ a:nda: pea bepolaena: make tapake ta:ta: ta:ta: make kapomani ta:ta: ta:ta:ma: handeteke hala: wanda:hali make pi ta:ta: ta:ta: make tutu ta:ta: ta:ta: make paeyao handeteke haena: waleke halea:me. 8 Do kenkena: hala: wanda:hali paeyaoma:ta: mo sayale pa:ta: panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pilimikie. Pate do kenke a̱i̱ na wepiki haena: kone ika: biki manuta: mo deto hala: wanda:halina: biki ula: bukana: laala: wanda:hali homeke homekema: kotoeki na pilimikie. Koto biki ula: bukata: hande limiki Sipisipi Ma:na: Ikikina: bukae.

9 Haleke haemeka:na:ta: kota: opua:pa:peke ya:la:me. 10 Ma:nda: epita: tapake ma:nda:ma: minina:e laa wia:ka:na:ta: kota: ota: minina: lelieke. Epita: bainasima: lia homaena:e laa wia:ka:na:ta: kota: ota: mo bainasima: lia homaena: lelieke. Dupiki haumanu pa:ta:ta: Koda:na: wanda:hali lopaama:na:yeke homu pea pa pina:e laa yu wia hata: make kima: na homeke hone tu lao haya:ka:na:ta: ana: pilieke.

11 Koto hoki naneta: mo sayale hombeleke ma:nda: mo kenke pa:ta: yama: opa:liaeyeke handoa:me. Do sayaleta: sipisipi ma:na: ekekema: handeke ekeke yaapo haya:me. Kutupa ipika: pita: mo popake itiki hake sima: ala:

tupa: lea:me. 12 Mo alema:ta: mo titina: sayalena: handeteke hala:eki tieke meata: ipika: leke popelekena: hata: e wopu pokea:me. Ipikana:ma:ta: do kenke make do kenkena: haleme wanda:hali paeyao make mo amba: hande titina: amboke hoeyaeya:pate paa epea: sayale pa:ta: panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pipee laa honkopu wopu hao sutiaeya:me. 13 Mo yaapo peao sayalema:ta: na handeke haumanu wopu pitolo hata: wanda:halina: leke popelekena: oli ya nanema: ti uleke do kenkena: lopena: lea:me. 14 Kutupa ipikana:ma: mo titina: sayalena: hau peaaso hata: ipika: leke popelekena: hata: mokoto na handeke haumanu pia:eki manuma:ta: do kenke wanda:hali paeyao makeaaso hata: yola: mea pea:me. Ipikana:ma: wanda:halima: mo hande bainasima: hoeyaeya:pate pa tiao hala: titina: sayale yeiya: laaluekema: koto ekima: handekeeki ma:nda: wepia:pe lea:me. 15 Kutupa mo yaapo peao sayalema:ta: mo hande titina: sayale manda: meao wepimi ale pa:ta: da:taasa: pomo halena:yeke waleke halea:me. Kutupiki hauta: mo alema: pi lena: la make mo ipiki pa:ta: panda:puniao yeiya: lapeke kiaalimi wanda:hali paeyao lu homaena:yeke pia:me.

16 Mo yaapo peao sayalema:ta: mo hosiki wanda:hali make aneke wanda:hali make hamoko wanda:hali make natehali wanda:hali make pa hameke e poka:la: wanda:hali make pa haleme wanda:hali make paeyaoma: ika: popeke nane kikina: o ika: wenokona:ta: maka ma:nda: talaena:yeke honkopu hao sutiaeya:me. 17 Kutupa ma:nda: epima: do maka na talaeyeketa: kota: koto someta: aleta: ma:nda:manu ota: na hambo make tapao pina:e lea:me. Koto makata: mo sayalena: biki tapa: wiao o ipika: bikina: namba haleke ekie. 18 Do ekimanu opolo epea:ka:na:ta: kota: epeke hone u lenkene pita:la: somema: ana: pilieke. Ma:nda: epita: epeke honema: tumba wia:ka:na:ta: kota: ipikana:ma: koto sayalena: namba lo yokena:e. Pa ekipeke mo nambata: halina: bikina: anketeke minolo kone la:la:me. Koto nambata: 666 la:la:me.

14

Sipisipi Ma:na: Ikiki pita: ipika: wanda:hali

1 Kutupaka:na: handoa:pate mo hande Sipisipi Ma:na: Ikikita: mo ipika: biki make ipika: Apa:na: biki ika: wenokona: laemeke 144 daoseni wanda:hali amele mo Saioni potena: haememe. 2 Kutupa oli ya nanema: ikali dou tiekema: handa make tutu tieke liki nonopiki pi hola:make opua:me. Mo pi hola:maketa: kidama: handeke ale lita:la: haliwekima: liki nonopiki ala: ekima: handeke nono pia:me. 3 Mo 144 daoseni wanda:halita: mo hande Koda:na: kini seana: make mo deto hala: tonkopu ale manuna: make mo you haliwekina: puki tikitiki pua haememe. Ikita: panake emeli ikana:ma: homeke moka:la hande hande pea lapeke emeli homeke lememe. Kenke wanda:hali paeyao pa:ta:ta: koto tapake homeke pa:ta:la: mea epeaalo pia: tapakee. 4 Ikita: wanda:weki hakopu na tunkulimieki yaalo yakopiki hali-weki haememe. Ikana:ma:ta: mo Sipisipi Ma:na: Ikiki pea: pa:ta:ta: telipaleke ombu haememe. Ikita: kenke wanda:hali paeyao anka:lopuna: epeaala: tapakee. Ikita: Koda: pa:ta: make mo Sipisipi Ma:na: Ikiki pa:ta: make titina: halo pa:la: tapakee. 5 Ma:nda:ma: ikita: yayapiki pi lelemeeki na opua make ala:ta: ma:nda: ata:ka: na pealeme haliwekie.

Enisolo tepo

6 Kutupa enisolo ma:nda: oli ya manda aenolo hata: do kenke wanda:hali paeyao pa:ta: mo pa u hala: Pi Seliapo laluekema: pia:me. Mo wanda:halita: tutu ta:ta: ta:ta: make tapake ta:ta: ta:ta: make kapomani eleke elekema: handeteke hala: kenke make paeyao pa:ta: loluekema: pieke handoa:me.

7 Ipikana:ma: anekema: alota: Koda: paala:ma: homaaso hata: ipika: tieke
hala: ekina: biki mina:liape. Pa ekipeke ipikana:ma: mo hande wanda:hali
pi yokaalu pulu pa:la: nate a:pa:leke loa:me. Do kenke make oli ya make
dawala make opa:la: ikalimanu make koto ale paeyao wa:pa:la: Koda: pa:ta:
panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pea:pa:peke lea:me.
8 Kotoeki hoki naneta: enisolo ma:nda:ma: teliolo alota: Mo wanda:ta:
lopa:la:me. Aneke Ba:bilonita: lopa:la:me. Mo wanda:ma: wanda:hali paeyao
ipika: waini ikali nena: lea:me. Mo honkopu hake waini ikalita: ipika: lokena:
hoke hone pa:la:eki manue lea:me.
9 Pa tepo peao enisoloma: mo titina:eki yaapo teliolo hata: anekema: alota:
Ma:nda: epima: mo sayale hombeleke make koto ale manda: meao wa:pa:la:
ale pa:ta: make panda:puniao yeni pitolo o ipika: maka wenoko o popeke
nane kikina: talena: lemeka:na:ta: kota: 10 koto someta: ipika: kone Koda:na:
waini ikali nelieke. Kota: mo Koda:ma:ta: ipika: paala:piki mineke panka:la:
wele pa ula: waini ikalita: mo ipika: mineke panka:la: kapo pa:ta: holo
pambeekeeki loa:me. Dupilia: wanda:hali paeyaota: mo yakopiki enisolo
titi make mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: leke tomona: mo ti uleke make mo
titipu tiekepiki lanka:ma: handeke ale pa:ta: tanda no halimikie. 11 Mo tanda
halo hala: tina: lumuta: na paeyeke hoto paeyao pa u halieke. Koto sayale
hombeleke pita: ipika: manda: meao wa:pa:la: ale yaapo pa:ta: panda:puniao
yeni pitolo make o koto alena: bikina: maka wina: lea:ka:na:ta: kota: koto
wanda:hali ika: tanda no halo pa:la: ekita: nate o timba: ota: hosiki siki na
paeyaalieke lea:me.
12 Koto ya:leke handaa mo Koda:na: pi ula: ekimanu opua Yesu pa:ta: kima:
na homeke hone tulao hala: wanda:hali lopaama:na:yeke ika: pa pina:e laa
yu wia hala: ekita: ana:na: pilieke.
13 Kutupa oli hepeni nanema: pi hola:makema: alota: Doeki laaniae. Ame
do kini pea mo Tekehalina: e pokolo hata: homeleme wanda:halita: ta:na:ma:
homa:pa:peke ya:la:me lea:me. Koto leeke mo Sipitidima: hombo peaaso
hata: alota: Ota:e. Ikita: ika: ki hone na wiki honkopu hao pokelemeeki
paeyaemeke handaa ta:na:ma: homilimikie. Pa ekipeke ika: e pokeleme
ekina: yenkita: iki amele pa hala:me lea:me.

Kenkena: ne napeke mina:la:eki

14 Kutupa handoa:pate ya hapi handoa:me. Kutupa mo ya hapi mandaata:
halima: handeke ale pitia:me. Ipika: ambokena:ta: koloma: wepiki kinina:
you aka: pambao kutupa widi tunkula:la: ne wopu hake kaiya minia:me.
15 Kutupa mo enisolo ma:nda:ta: mo tembolo pa:ta: yama: a:pa mo ya hapi
manda pitia: some pa:ta: e wi tieke la:moneaaso alota: Naka: widi tunkulu
hale kaiyama: ne napeke mie. Pa ekipeke mo nateta: a:pa:la:me. Kutupa
kenkena: ne napeke mina: pota:leke loa:me lea:me. 16 Koto leeke mo ya
hapi manda pitia: somema: ipika: widi tunkulu hala: kaiya wankeaaso hata:
kenkena: ne napeke mu paeyaeya:me.
17 Kutupa enisolo ma:nda: mo tembolo pa:ta: pita opolu bao ipulu ne
wopu hake kaiya ombu miniki epea:me. 18 Kutupa mo tina: handeteke
haya: enisolo ma:nda:ta: mo oloda pa:ta: hao epea:me. Ipikana:ma: mo ne
wopu hake kaiya miniki haya: enisolo pa:ta: anekema: alota: Naka: kaiyama:
mo waini puna: kilikimanu honda: poka:e. Pa ekipeke mo kiliki manuta:
pota:leke loa:me lea:me. 19 Kota: mo enisoloma: ipika: kaiya do kenkena:
wankeaaso hata: mo waini kiliki manuta: talo pamba oni Koda:na: paala:
piki mineke panka:la: waini kiliki dekepo hala: pa:ta: lopaeya:me. 20 Mo
waini kilikita: mo daoni tieke hama: nane mo waini kiliki dekepo hala: pa:ta:
dekepea:me. Kutupa mo dekepea: ale pa:ta:ta: we ikali tieke 300 kilomida

hokulu taa hata: ota: kendo tieke make mo hosina: kake ana:na: lombei pea:peke kendo wia:me.

15

Ane mone ke handaasa: watake hata: haumanu ipula:eki

1 Kutupa oli yana: ta:ta: ma:nda: piki hone mateke pututu au tieke handoa:me. Watake hata: enisolo manuma: paeyaaso ane mone ke handaasa: ipula: watake hata: haumanu miniki haememe. Kototа: Koda: ipika: paeyaaso mineke panka:la:eki walo paeyaasa:eki yekeme.

2 Kutupa mo kalasima: handeke hama: ma:nda: ti uleke apa:taakeeki handoa:me. Koto pa:ta: make mo hande sayale hombeleke make koto ale manda: meao wepimiki sayale make mo alena: bikina: taapa: wiao la:la: namba make bepolao haleme wanda:hali handoa:me. Ikita: mo kalasi hama: tea:na: tilao hata: Koda:ma: hala:la: kidama: handeke alemanu miniki hata: 3 mo Koda:na: e pokeeke hali Mosesina: emeli make mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: emeli make lememe. Ikana:ma: alota:

Aneke Tekehali Koda:o.

Naka: pita:la:eki manuta: ta:ta: ma:nda: peao make yole make pa:la:me.

Tapake paeyaona: kinio.

Naka: pitele haumanu paeyaota: tikitiki pea ota: hau manue.

4 Tekehali neketa: epima: paala:ma: na homilia:pe.

Naka: hau tieke laaluekema:ta: epima: kiaalia:pe.

Neke homeke homeke yako peleme.

Wanda:hali paeyaota: neke pa:ta: a:pa panda: puniao yeiya: laaso hata: yeni pilimikie.

Pa ekipeke naka: yakopiki hau manuta: paeyaoma: amba: handelememe lememe.

5 Koto hoki naneta: oli hepeni nane mo tembolo da pota: lumba wiekeeki handoa:me. Kutupa mo da tukikina:ta: amba: hande Koda: ipika: wanda:hali amele pi lo hayeke palai da handoa:me. 6 Mo watake hata: enisolo manuta: mo watake hata: ke handa:peke ekimanu miniki hata: tembolo pa:ta: hao epememe. Ikita: hake piki leke yale yale piki dau yama koloma: wepiki beleke ika: hakokona: yamemekeme. 7 Kutupa mo hande deto hala: tonkopu ale homekema: mo watake hata: enisolomanu pa:ta: mo hoto paeyao pa hao halo pa:la: Koda:na: mineke panka:la: ekima: tumbiki watake hata: kawasomanu halea:me. 8 Mo Koda:na: wele pita: paa yaapo pa:ta: yama: epea: lumuma:ta: mo tembolo tumbulu baeya:me. Kutupa mo tembolo pa:ta:ta: ma:nda: pua:peke na ya:pate pa mo watake hata: enisolo manuma: mo watake hata: ke handaasa:eki mea ipu paeya:ka:na:ta: wetepena: pua:peke ya:me.

16

Koda:na: mineke panka:la:eki ula: kawasomanu

1 Kutupa mo tembolo pa:ta: yama: pi hola:make wopuma: mo watake hata: enisolo pa:ta: alota: Kenkena: pua mo Koda:na: mineke panka:la:eki pamba:la: watake hata: kawasomanu hola:pe lea:me.

2 Koto ekina: titina: enisoloma: ipika: kawaso kenkena: pua holaeya:me. Kutu pieke handaa ota: hoke tanda tieke piki boleke manuta: mo hande hoke sayalena: maka talaeme tapake make mo ale manda: meao wepimiki ale pa:ta: panda:puniao yeni pu haeme wanda:hali pa:ta: pua pitia:me.

3 Kutupa yaapo peao enisoloma: ipika: kawaso mo dawala manda pua holaeya:me. Mo ikalita: homeke halina: wema: handaata: koto dawala pa:ta: pitimi ale paeyao homememe.

4 Kutupa tepo peao enisoloma: ipika: kawaso mea pua mo ikalimanu make opa:la: ikali pa:ta:manu holaeya: dina:ta: we au lolo yapea:me. 5 Kutupa mo ikalimanu handeteke haya: enisoloma: alota: Naka: panisi pealuekema: maleke liaasa:eki manuta: ota: ana:na: kone wa:peleme. O ota: yako piki someo. Neke ame hale make amba: hae makee. 6 Pa ekipeke ikana:ma:ta: mo Koda:na: wanda:halina: we make mo potopede haliwekina: we make holememe. Koto ekina: ame nakana:ma:ta: iki make we ikali nena: haleleme. Ikana:ma:ta: ika: ekina: yenki kone mina:lememe laa lea:me. 7 Kutupa mo oloda pa:ta: yama: pi holaːmakema: alota: Wele wopupiki Tekehali Koda:o. Naka: panisi pealuekema: maleke liaasa:eki manuta: tikitiki pea make ota: ana:na: wepeleme lea:me.

8 Koto hoki naneta: mo tonko peao enisoloma: ipika: kawasota: natena: holaeya:me. Kutupa mo nate ipika: wele wopu piki titipuma: wanda:hali tena: waleke halea:me. 9 Mo wanda:halita: do wele wopupiki titipuma: to tokilieke handaata: mo ke manuna: handeteke haya: Koda:na: biki hoeyaememe. Kutu pimipate ika: hoke hau manuta: hoki na walaa ipika: wele tiekena: biki na mea mina:liaememe.

10 Kutupa mo yunki peao enisoloma: ipika: kawasota: mo hoke sayalena: kini seana: pua holaeya:me. Kutu pieke handaa timba: ala: ekima: mo hande sayalena: kilu tombuao hala: alena: tumbaeya:me. Kutupa wanda:halima: tanda tieke nalo hata: ika: kekeke tankolo nememe. 11 Kutu pitolo hata: ika: tanda make tete manuna: oli hepeni hala: Koda:na: biki hoeyaemepate ika: hoke hau manuta: hoki na walememe.

12 Kutupa mo yunki mindiki peao enisoloma: ipika: kawasota: mo ikali tieke biki Yupoteitisina: holaeya:me. Kutupa mo nate opa:la: nane haleme kini manuna: pota: wiaaso mo hande ikalita: hapupa pea:me. 13 Kutupa kima: handeke hai pambeke temoko tepo handoa:me. Ikita: mo popake itiki hake sina: handeke alena: kake pa:ta: make mo hoke sayale hombelekena: kake pa:ta: make mo yayapiki potopedena: kake pa:ta: make pita: opolu bao epememe. 14 Ikita: mo na handeke haumanu pu haleme hoke temokomanue. Mo hoke temoko tepoma:ta: do kenke honiki paeyao pa:ta: hala: kinimanu pua hatuku mea a:pa mo Wele Wopupiki Koda:na: Aneke natena: a:nda: pina: yeke pimikime.

15 Opie. Ita: pake nala: hali leke ipulueke. U na peliki hata: ipika: aka:manu wopu handeteke hao hale someta: ta:na:ma: homilieke. Ipikita: paa tia pominolo hata: wanda:hali leke popelekena: yaala: meaapa:na:yeke pita:la:me.

16 Kutupa mo hande temoko tepoma: mo kinimanu hatuku a:pa mo Hibulu pima:ta: Amakedoni la:la: alena: a:pa momba:laeya:me.

17 Kutupa mo watake peao enisoloma: ipika: kawasota: oli ya pa:ta: holaeya:me. Oni mo tembolo pa:ta: yama: aneke pi holaːmake alota: Ameta: koto paela: handa:e lea:me. 18 Kutupa ti tekelemanu make a:ta: a:ta: piki tutumanu make tutu tiekemanu make ota: hoke yu momeni make pia:me. Amba: hali wepia kini pea a:pa ame do make kutupiki yu momeni na pa:la:pate do yu momeni homeketa: paeyao ankulake ota: hoke ta:ta: ma:nda: pikieki ya:mee. 19 Mo aneke daonita: tepo tekilipa mo kenke paeyaona: daoni paeyaota: ota: hoeyaeya:me. Koda:ma:ta: mo hande Ba:biloni tieketa: pa niminaaso hata: ipika: wopu mineke panka:la: waini ikali ipika: kapona: nena: lea:me. 20 Mo dawalama: dupala: kenkemanu paeyaota: alu pao mo potemanu paeyaota: alupaeya:me. 21 Leke opeke ya hapeke tieke tiekemanu ka:nda: ota: tieke

hombeleke piki ekimanu oli ya nanema: yama: a:pa wanda:hali manda lopea:me. Koto wanda:halima:ta: mo ke handaeya: ya hapekena: Koda:na: biki hoeyaememe. Pa ekipeke do keta: ota: hokeeki ya:mee.

17

Hali yolo hala: biki wiki wanda:

1 Kutupa mo hande watake hata: kawaso miniki haeme watake hata: enisolo homeke ma:nda:ma: I pa:ta: a:pa alota: Epoe. Ima: mo hali yolo hala: biki wiki wanda: pa:ta: halo pa:la: panisi walueke. Mo ikalimanu tea:na: a:ela: aneke daoni hombelekema: loa:me. 2 Do kenkena: hala: kini manuma:ta: mo wanda: amele hoke loke hoeyaasa: hau pu ombu haememe. Kutupa mo kenke wanda:halima:ta: ipika: loke hoeyaasa: hau manuna: waini ikali naa keaememe lea:me.

3 Mo Sipitidima: I pa:ta: e pokolo hata: mo enisoloma: Ita: hapu hala: alena: mea tia pea:me. Koto pa:ta:ta: wanda: ma:nda:ma: mo wepiki sayale ma:nda:na: hoki manda pitia:eki handoa:me. Mo sayalena: loke paeyao pa:ta:ta: Koda: kitaasa: bikimanu lao kutupa ipikita: watake hata: amboke hao make kiki yaapo ekekemanu haya:me. 4 Mo wanda: ipika: aka:ta: we ta:ta: ma:nda: yaapo piki au lekeeki yamea:me. Kutupa mo aka:ta: koloma: wepiki beleke manuma: make seliapo piki toopi manuma: make sekete inkiki manuma: make tumbulu baeya:me. Ipika: kiki pa:ta:ta: ipika: loke hoeyaasa: ekina: yenkita: ota: yaala:piki ekimanu make hai pambeke alemanu make tumbulu baeyeke koloma: wepiki kapo miniki haya:me. 5 Mo ipika: wenokona:ta: hande a:mbaala: ekina: biki dupa wiekeme. Hali yola:la: wanda:hali make kikana: haumanu pu haleme wanda:hali make iki paeyaona: inkiki Ba:biloni tieke laa wia:me. 6 Kutupa mo wanda:ta: Koda:na: wanda:halina: make Yesu pa:ta: hone tulaa pelia haemeke handa limiki wanda:halina: we naa keaya:eki handoa:me. Ima: moeki hando haota: ota: hoke tupa: penkilipa:tia pomua:me.

7 Mo enisoloma: I lota: pitolo alota: Neketa: ekipeke penkilipa:tia pominelepe. Ima: neke pa:ta: mo wanda:na: make mo wanda: mea tia pomu hala: sayalena: a:mbao ula: ekina: teke la kionoe. Mo hande watake hata: amboke hao make kiki yaapo ekeke hala: sayalena: loa:me. 8 Koto sayaleta: amba:ta: da:ta haya:pate ameta: na da:taa hala:me. Ipikita: ame do siki mo honiki na wiki naku kiake pa:ta: hama opolu bao ipiki hoeyaena: pelieke. Do kenkena: haleme wanda:hali ika: biki manuta: do kenke ai na wepiki haena: kone mo deto hala: wanda:halina: biki ula: bukana: ika: biki na lake wanda:halita: mo hande sayale handolo hata: penkilipa:tia pomilimikie. Amba: a:nda:ta: da:ta haya:pate ameta: na deteke hala:me. Pate paa opolo ipilieke.

9 Doeki manuta: hone u lenkene pita:la:eki pita: hone wita:la:eki yaapoma: handa:peke ya:la: haue. Mo watake hata: amboketa: watake hata: yueli manue. Kotota: mo hande wanda: pila: alena:e. Kutupa make ikita: watake hata: kini manue. 10 Yunki hata:ta: lopelemepate homekema:ta: ipika: kilu tombuao hala: ekina: pa handeteke hala:me. Kutupa ma:nda:ta: ai na a:pa:la:me. Ipiki epea:ka:na:ta: nate hosiki sikima: homeke handeteke halieke. 11 Kutupa mo hande amba:ta: da:ta haya:pate ame na da:ta hala: sayaleta: ipika: kone ketepo peao kinie. Mo hande watake hata: tapake konee. Ipikita: hoeyaena: pula:me.

12 Mo hande kiki yaapo ekeke manuta: kiki yaapo kini manue. Ikita: ai na kini pea handeteke halemepate pa aowa homeke homekena: mo hoke sayale amele handeteke haena: waleke halieke. 13 Do kiki yaapo ale ikita:

teke homeke homeke wia halememe. Ika: honkopu make ika: handeteke haleme wele manuta: mo sayale pa:ta: halelememe. 14 Ikana:ma:ta: mo Sipisipi Ma:na: Ikiki amele a:nda: pilimikie. Pate mo Sipisipi Ma:na: Ikikita: ipika: wi laa yata:pa: ma:la: hone tulao haleme hoki nane tolu haleme tapake amele hata: mo tapake bepolalimikie. Pa ekipeke ipikita: tekehali paeyaona: Tekehali make kini paeyaona: Kinie lea:me.

15 Mo enisoloma: I pa:ta: ombu alota: Mo hande hande hali yolo hala: wanda: pitia: ikali manuta: kapomani ta:ta: ta:ta:ma: handeteke hala: kenkemanu make mo ta:ta: ta:ta: piki wanda:hali paeyao make mo tutu ta:ta:manu make pi ta:ta: ta:ta: leke tapake manue. 16 Mo hande hande kiki yaapo ekeke manuma: make mo hande sayalema: make ikana:ma: mo wanda: ota: honditi pilimikie. Ikana:ma:ta: mo wanda:ma: pambala: ala:ta: ala:ta: paeyao hola: mea pa tia haena: lelimikie. Mo wanda:na: loke mindiki naa kutupa ti ulekema: hoeyaalimikie. 17 Pa ekipeke Koda:ma:ta: ipika: hone pa:la:eki peaena: yeke ika: puki pa:ta:manu ipika: hone pa:la:eki wina: leeke handaa ikana:ma: ta:ma:ni pea homeke tupa: hau pilimikie. Ika: honkoputa: mo sayale pa:ta: halaata: Koda:na: pimanu ota: peneme yaalo epena: lelimikie. 18 Mo hande wanda:ta: mo aneke daoni hombelekee. Mo kenke honiki paeyaona: kinimanu handeteke hala: daonie laa lea:me.

18

Ba:bilonina: lopa:la:eki

1 Doeki hoki naneta: enisolo ma:nda: oli hepeni nane hao hola:pa:nialo epea:eki handoa:me. Ipikita: wele tieke pa:ta: ipulu ipika: yameeke leke yale yale piki paama:ta: do kenke paeyao paa peaya:me. 2 Ipikana:ma: pi hola:make tiekema: e wi alo alota:

Mo wanda:ta: lopa:la:me. Ba:biloni tieketa: lopa:la:me.

Ipikita: hoke temoko tonuma: make hai pambeke temokomanu haleme teke dae.

Ota: hai pamba:papeke make handa: nala: na piki anemone ba manuta: koto pa:ta: pila:me.

3 Pa ekipeke mo kapomani ta:ta: ta:ta:ma: handeteke hala: tapake paeyaoma:ta: ipika: waini ikali nememe.

Mo honkopu wopu hake waini ikali ipika: loke hoeyaasa: na:na: pa:la: hauna: loa:me.

Do kenkena: kini manuma:ta: mo wanda: amele loke hoeyaasa: hau pu ombu haememe.

Kutupa do kenkena: bisinisi haliwekita: mo wanda:na: kikana: hau leke pia: hoke hau pa:ta: yama: hamoko haememe lea:me.

4 Kutupa Ima: opua:pate oli hepeni nanema: pi hola:make ma:nda:ma: alota:

Ya wanda:halio. Opolu bao ipupee. Koto wanda: mina:pa:lao ipupee.

Ikana:ma:ta: ipika: hoke haumanu pa:ta: na apa:taapa:pee. Ipika: hoke yenki mina:la:eki na telipa mia:pa:pee.

5 Pa ekipeke ipika: hoke hau manuta: oli hepeni wataalo a:ma:ela:me.

Kutupa Koda:ma:ta: ipika: hoke hau pa:la: ekimanu hone niminaasa:me.

6 Iki pa:ta: pia: tupa: ipiki pa:ta: make homeke tupa: pipee. Ipika: pia: ekina: hoke yenkita: pa atulao hala:pe.

Ikana:ma: hokeeki nomena:yeke ipikana:ma: amu peawaya: tupa: ikana:ma: make ipika: kapo pa:ta: mo yaapo peao honkopu wopu hake ikali tumbape.

7 Ipika: kone mo paa pa:la:eki make ta:na: tieke pa:la:eki make halolo pia: tupa: kone paa mo tanda tiekemanu make homena: tupa: tanda mina:la:eki make hala:pe.
Pa ekipeke ipika: kone alota: Kini wanda: do pilu handa:e. Ita: kineke wanda: dia:me. Ima:ta: hamono tupa: tanda mina:la: ekita: ota: na handulueke laa ala:me.
8 Do ekina: yeketa: nate ma:nda:na: ipikita: ke eleke elekema: minilieke. Do ke manuta: yeni ki make homena: tupa: tanda mina:la:eki make tea: ki makee. Kutupa ipikita: ti ulekema: yankilieke.
Pa ekipeke mo wanda: panisi peaasa: Tekehali Koda:ta: ota: wele wopu pa:la:me.

9 Do kenkena: haleme kinimanu mo wanda: amele loke apa:tao hoke na:na: pa:la: haumanu mandakena: pimi tapakema:ta: mo daoni tiekena: e lelimikie. Mo yanko paeyaasa: ti ulekena: lumu handolo hata: loa:me. 10 Ikita: mo wanda:na: mina:la: tandata: ma:nda: putupa mea:peke yeke paala:ma: homolo hata: ota: papate leke halememe. Ikana:ma: alota: A:pa:e. Ota: paala:e. Do aneke make honkopu hake daoni Ba:bilonio. Nate leke homeke sikina: kone neketa: panisi ka:la:me laa lelimikie.

11 Do kenkena: bisinisi haliwekima: make mo wanda:na: e alo make a:ta:ma: make homelememe. Pa ekipeke ma:nda:ma: ika: ala:ta: ala:ta: ota: na hambelememe. 12 Ika: kolo make silipa make seliapo piki toopimanu make sekete inkikimanu make dau panka:manu make ta:ta: ta:ta: piki wepiki daumanu make silika daumanu make mandane ta:ta: ta:ta: piki wopu na hala: timanu make elepa:ntina: ekekema: wa:pele ta:ta: ta:ta: piki alemanu make yenki tieke wiki timanu make kopama: handeke ale botonosi make ayenima: wepiki alemanu make kalasima: handeke hakesapo biki mambolo 13 make mandane ti manuna: yonkeleke make teika:ma: handeke ale make totopo yole piki ale make hosiki tima: handeke maetamo leke ti make totopo wopu piki oeta make waini ikali make pa oeta make palaowa make widi make kao make sipisipi make hosi make hosi ma:na:ma: yolaa pula: da:ta:ka mendeke make e pa hameke pokaaseme haliweki make halina: da:ta:la:eki kone ota: ma:nda:ma: ame do hamba:peke na ya:me. 14 Mo bisinisi haliwekima: mo wanda: pa:ta: alota: Naka: ekie laa Naka: hande wia hae epeke ale manuta: alu pa:la:me. Kutupa naka: hande hamoko hale alemanu make neke au le yole pa:la: ale manuta: paeyaota: alu pa:la:me. Nakana:ma: ota: paa na handa: wilipikie laa lelimikie.

15 Koto daoni pa:ta: bisinisi pitolo hata: hamoko haeme bisinisi haliwekita: ota: papate pua halimikie. Pa ekipeke mo wanda:na: mina:la: tanda putupa mea pekeyeke loa:me. Ikana:ma:ta: e alo make a:ta:ma: homolota: do lelimikie. 16 Mo aneke daoni hombeleketa: a:pa:e ota: paala:e. Ipikita: hakepiki aka: panka:ma: make ta:ta: ta:ta: piki wepiki dauma: make yama kutupa koloma: wepiki beleke manuma: make seliapo piki toopi manuma: make sekete inkikima: make dupao yama:tiki pu haya:me. 17 Pate nateleke homeke sikina: kone do hamoko alemanu paeyao alu paeya:me.

Mo dawalana: sipi you haliweki make mo sipina: pua:tiki pimi wanda:hali make mo sipina: e poka:la: haliweki make mo dawalana: ane mone e pokeme wanda:hali paeyao make papate haememe. 18 Ikana:ma:ta: mo wanda: mea neliaya: ti ulekena: lumu handolo hata: e wi tieke alo hata: alota: Dupiki aneke daoni hombeleke ma:nda: na haya:me lea:me. 19 Ika: ambokenina: dokolo mea lopaaso hata: e alo make a:ta:ma: homolo hata: alota: A:pa:e. Ota: paala:e. Mo koto aneke daoni ota: paala:e. Ipikita: ipika: hamoko hala: ekima: mo dawalana: pomina:la: sipi teke haliwekita: hamoko haememe. Kutupa nateleke homekena: kone ipika: ala:ta: ala:ta: paeyao alu paeya:me lememe.

20 Hepenio ta:na:ma: homa:e. Pa ekipeke ipikita: hoeyaala: ekina: loa:me. Koda:na: wanda:hali make mo aposolo haliweki make potopede haliweki make ta:na:ma: homa:pee. Pa ekipeke mo wanda:ma: iki pa:ta: pia: ekina: Koda:ma: ipiki hoeyaala:me.

21 Kutupa wele wopu piki enisoloma: mo ka:nda: ota: tieke piki toopi tieke mea oni dawala pa:ta: yombu lopaaso hata: alota: Do hande aneke daoni Ba:bilonita: dupa anekema: mea lopa:niao ota: pa na handolo pa:la: tupa:e. 22 Mo kidama: handeke alena: e̱ make wanda:halina: pi hola:makemanu make mo soke lu haleme wanda:hali make mo bu kanake make neke tukiki pa:ta: ota: na opilimikie. Kutupa mo ane mone e pokeleme haliwekita: neke pa:ta: ota: na halimikie. Kutupa mo palaowa yombita:la: ka:nda:piki toopina: e̱ make ota: na opilimikie. 23 Lamepana: paata: neke pa:ta: ota: na handilimikie. Kutupa mo halina: da panake pula: wanda:na: make wanda: panake mina:la: halina: pi hola:make make ota: na opilimikie. Naka: bisinisi haliwekita: kenke honiki paeyao lu tumbao honkopu wopu haeme make naka: yayapiki haipiki tio haumanu pi ekima:ta: do kenke wanda:hali paeyao makeaememe laa lea:me.

24 Ba:biloni panisi peake hauta: mo potopede haliweki make Koda:na: wanda:halina: weta: mo daoni pa:ta: wieke pia:me. Ota:e. Mo kenkena: lia: wanda:hali paeyaona: we paeyao wia:me.

19

1 Doeki hoki naneta: oli hepeni nane wanda:hali tiekema: leke nono pea alota: Haleluya. (Nika: pima:ta: Koda:na: biki miniliamana:e) Da:ta:mono yeke pa:ta:la:la:eki make paa peaasa:eki make wele tieke make nika: Koda: pa:ta: ula:me. 2 Ipika: pi yokaalu pita:la:eki manuta: ota:eki make tikitiki pikieki makee. Ipikana:ma:ta: mo hande hali yolo haya: wanda: ipika: loke hoeyaasa: hauma: kenke paeyao hoeyaeyeke handaa ketete peleme laa maleke liaata: ipikita: panisi peala:me. Pa ekipeke mo wanda:ma: Koda:na: e pokaeya: wanda:hali lu homaeyeke handaa loa:me laa lememe.

3 Paa e̱ wi alo alota: Haleluya. Mo hande aneke daoni mea neliaya: lumuta: honiki na wiki hoto paeyao pa a:meiyu hala:me lememe. 4 Mo hali tieke homekena: tonkopu you haliweki make mo deto haleme tonkopu ale manuma: make panda:puniao lopa mo kini seana: pitia: Koda: pa:ta: yeiya: laaso hata: yeni pimime. Ikana:ma: alota: Kutu pina:e. Haleluya lememe. 5 Kutupa mo kini sea pa:ta: yama: pi hola:makema: alota: Koda:na: e pokaaseme tapake make ipiki yeiya: laaseme wanda:hali make iki paeyaoma: nika: Koda:na: biki miniliapee. Mo aneke wanda:hali pa:ta: make natehali wanda:halisunu pa:ta: make loa:me lea:me.

Mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: ne pamba:la:eki

6 Kutupa e̱ ala:eki ma:nda:ta: mo wanda:hali hombuta: hombeleke hata: make ikali dou lopolo make tutu tieke litolo make leke nono pia:eki dupa opua:me. Haleluya. Mo Tekehali nika: Aneke Koda:ta: kini hala:me. 7 Koto ekina: niki paeyao ta:na:ma: homomana:e. Ipika: tieke hala: ekina: biki mea miniliamana:e. Pa ekipeke mo hande Sipisipi Ma:na: Ikikina: wanda: mulu pa:la: nateta: opolo a:pa:la:me. Ipika: panake wanda:ta: mo ekina: amba: tikitiki yao hala:me. 8 Mo wanda:ta: hake pea leke yale yale piki dau yamena: hala:la:me laa lememe. Koto dauta: Koda:na: wanda:halina: epeke hau piteleme ekie.

9 Kutupa mo enisoloma: I pa:ta: alota: Doeki laaniae. Mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: wanda: mina:la: ekina: ne pamba:la: pa:ta: epoa: la:la: wanda:halita: ta:na:ma: homa:pee. Kutupa mo enisoloma: apa:taaso alota: Dota: Koda:na:

ota: pimanue lea:me. 10 Ita: ipiki yeiya: lao yeni puluku alo ipika: anke teke pa:ta: panda:puniao lopoa: pa:ta: ipikana:ma: I pa:ta: alota: Ei I pa:ta: kotoeki na pia:pema. Ita: e pokaaso naka: yankekee. Kutupa make naka: kamemanu mo Yesuma: peneme yaeya: ota: pimanu miniki haleme wanda:halina: yankeke halome. Koda: pa:ta: homeke yeiya: laaso hata: yeni pu hapeke laa lea:me. Pa ekipeke mo Yesuma: peneme yaeya: ota: ekita: mo potopede haliwekima: alemeeki hone u tiaasa:ekie.

Mo hakepiki hosi ma:na:na: hokina: pila: hali

11 Kutupa oli hepeni lumba:pa wia mo hakepiki hosi ma:na: handoa:me. Mo hosi hokina: pitia: halina: bikita: Kima: na homeke hone tu laala:eki pita: Ota:eki yaapoe lea:me. Ipikana:ma: tikitiki piki hauma: pi yokaalu pea make ipika: a:nda: ipula:eki a:nda: pu hala:me. 12 Ipika: leketa: titipu pupapeke ti haleke ekima: handaa ipika: ambokena:ta: kini you aka: eleke eleke pambaeya:me. Biki ma:nda:ta: mo somena: laeya:pate koto bikita: ma:nda:ma: hone na ula:pate ipika: homeke hone ula:me. 13 Ipika: pambaeyeke aka: hokuluta: wema: tote pia:me. Ipika: bikita: Koda:na: Pie. 14 Mo hepenina: ami manuma:ta: ipiki telia: mea pememe. Ikana:ma: hakepiki hosi manda pita: hakepiki aka: yamememe. 15 Ipika: kake pa:ta:ta: do kenkena: kapomani paeyaoma: handeteke hala: tapake lu bepolaena: ne wopu hake bainasi opolu baeya:me. Ipikana:ma:ta: mo ayeni dopitama: iki handeteke hata: mo Aneke Koda: paala: piki mineke panka:la: waini dekepo hala: pa:ta: pa ula: waini da:ka:pa: tumba bepilieke. 16 Ipika: aka: hokuluna: make ipika: palekena: maketa: biki dupa laeya:me. Kini paeyaona: kinie laa Tekehali paeyaona: Tekehalie.

17 Kutupa mo natena: tiao haya: enisolo ma:nda: handoa:me. Ipikana:ma: mo ya tukikina: aeya pomimi bamanu pa:ta: anekema: wi la:moneaaso alota: Koda:na: aneke yawe lita:la:eki pa:ta: a:pa momba:la:pee laata: 18 A:pa mo kini manuna: make ami you haliwekina: make ami titina: loke make paeyao a:pa napee. Kutupa hosi ma:na: manuna: loke make hosi mea pomu haleme haliwekina: loke make wanda:hali paeyao pa hameke e poka:la: wanda:halina: loke make pa haleme wanda:halina: loke make natehali wanda:halina: loke make aneke wanda:halina: loke paeyao a:pa napee lea:me.

19 Kutupa mo hande sayale tieke hombeleke make do kenkena: kinimanu make ika: ami paeyaoma: mo hande hosi hokina: pitia: hali pita: ipika: ami amele a:nda: puluekema: mombelememe. 20 Mo sayale make mo sayalena: leke popelekena: na handeke haumanu pia: makeaaso potopede hali make dipula minimime. Koto pia: na handeke hau manuma:ta: ipikana:ma: mo sayalena: tombo ika: wenokona: wimi wanda:hali make mo manda: meao wepimi sayale pa:ta: yeiya: laaso hata: yeni pimi wanda:hali make makeaeya:me. Mo sayale tieke hombeleke pita: mo makeaaso potopede hali yaapo pa pitiki oni titipupiki lanka: ma:nda: solopa tala: ti uleke kiake pa:ta: lopaememe. 21 Ika: ami titita: mo hosi ma:na: hokina: pitia: halina: kake pa:ta: yama: epea: bainasima: lu petepete pia:me. Kutupa mo ba manuma: mo tokomanu naaka:na: ika: weleke ana: pia:ka:na:ta: mina:pa:lalimikie.

20

Bapimanu 1 daoseni

1 Kutupa enisolo ma:nda: oli hepeni nanema: hao holopolo ipulu ipika: kiki pa:ta:ta: mo honiki na wiki naku tieke kiakena: pota:na: ki make ka:nda: tieke piki seni miniki epea:eki handoa:me. 2 Ipikana:ma:ta: mo hande popake itiki hake sita: hande ambisanake hao haya: keto kotota: hande Depolo o Sadani la:la: aleta: mina 1 daoseni bapi manuna: senima: tonkaeya:me. 3 Mo

enisoloma:ta: mo sita: oni naku tieke kiake pa:ta: yola: mea loka: hao a:mbo pambea:me. Pa ekipeke mo sima:ta: do kenke paeyao haleme tapake ta:ta: ta:ta: makeaama:na: mo 1 daoseni bapimanu paeya:ka:na: opolu baena:yeke pia:me. Koto hoki naneta: nateleke hosiki siki ka:la:pa: tapaalieke.

4 Kutupa kini seamanu handoa:me. Koto seana: pitimi haliwekita: pi yokaalu pulu pimi wele halea:me. Kutupa make mo hande Yesuma: peneme yaeya: ota:eki waleme ekina: make Koda:na: pi waleme ekina: limiki wanda:halina: temokomanu handoa:me. Ikana:ma:ta: mo hande sayale tieke hombeleke make ipiki manda: meao wepimiki ale yaapo pa:ta: panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni na pimi make ika: wenoko o popeke nane kikina: mo sayalena: maka na mimikime. Ikita: paa da:ta hata: 1 daoseni bapi manuna: Ketiso amele kini pita: handeteke haememe. 5 Do ekita: ota: titina: homa:la:eki mea tiaasa:ekie. Mo mandane wopu homemeke wanda:hali paeyaota: ai na da:ta tiao haemepate mo 1 daoseni bapimanu hoki nane detena: pia:me. 6 Mo mandane homeme wanda:halimanu do titina: mea tiaasa:eki pa:ta: apa:taemeka:na:ta: ika:ta: ta:na:ma: homena: laa yako pina: lelieke. Mo yaapo peao homa:la: ekima:ta: iki wataapeketa: honkopu na ula:me. Ikita: Koda: pita: Ketiso yaapona: yeni peaasa: haliweki hata: 1 daoseni bapimanu ipiki amele handeteke halimikie.

Sadani bepolaasa:eki

7 Mo 1 daoseni bapimanu paeya:ka:na:ta: mo Sadanita: ipika: dipula pila:eki ka:la:pa: tapaalieke. 8 Ipikana:ma:ta: mo kenke honiki honiki paeyao pa:ta: hala: tapake paeyao makealieke. Kotota: Koko pita: Meikoko leke tapakee. Sadanima:ta: paeyao a:nda:na: hatuku ipilieke. Mo tapaketa: mo dawala hou manuma: handilimikie. 9 Ikana:ma:ta: kenke tieke tumbaaso hata: Koda:na: wanda:halina: mombeleme alena: make Koda:na: pukima: homa:la: daoni make pua popei yaememe. Pate ti uleke oli hepeni nanema: a:pa lopaa paeyao hoeyaeya:me. 10 Kutupa mo wanda:hali makeaeya: Sadanita: oni ti uleke kiake make titipupiki lanka: ma:nda: biki solopa pa:ta: yola: mea lopaeya:me. Kotota: amba: hande sayale tieke hombeleke make mo makeaaso potopede hali make lopala: pa:ta:e. Kutupa ikita: timba: ala:eki make natepa yolao hoto paeyao puki tandama: homo halimikie.

Paeyaaso pi yokaalu pita:la:eki

11 Kutupa mo hakepiki kini sea tieke pita: mo seana: pila: hali yaapo handoa:me. Kutupa mo kenke ya yaapota: ipika: leke popelekena: na haena: loluekema: pa pindipa pualu pitolo hata: alupaepeme. 12 Kutupa mo homemeke wanda:hali aneke make natehali make paeyao mandakena: mo kini seana: puki tikitiki haemeeki handoa:me. Buka manuta: lumbia:me. Kutupa buka ma:nda:ta: mo da:ta:la: wanda:halina: buka lumbia:me. Mo homemeke wanda:hali paeyaota: mo buka manuna: lao wieke tupa: ika: pimiki tupa: siki kone maleke lia telipia:me. 13 Kutupa mo dawalama: ipiki pa:ta: homemeke wanda:hali halea:me. Kutupa homa:la: ekima: make mo homo hala: kenkema: make ipilika: wia haepe toko halepeme. Kutupa paeyaota: ika: pimiki tupa: siki kone ana:na: maleke lia telipia:me. 14 Kutupa homa:la:eki pita: homo hala: kenke yaapota: oni ti uleke pa:ta: yola: mea lopaeya:me. Do ti uleke kiaketa: yaapo peao homa:la:ekie. 15 Kutupa make ma:nda: epi ipika: bikita: mo da:ta:la: wanda:halina: bukana: na laeya: someta: oni ti uleke kiake pa:ta: yola: mea lopaeya:me.

21

Panake hepeni pita: panake kenke yaapo

1 Koto hoki naneta: Ima: panake hepeni pita: panake kenke yaapo handoa:me. Titina: hepeni pita: kenke yaapota: alupaeya:me. Kutupa mo dawala make loa:me. 2 Mo hande Yakopiki Daoni hande panake Diutuselemeta: wanda:ma: ipika: haliki malandi puluekema: amu pea tikitiki yao ipulu pita:la: tupa: oli hepeni nanema: Koda: pa:ta: yama: opolo epea:eki handoa:me. 3 Oli kini sea nanema: pi holamake tiekema: dupa lea:eki opua:me. Ameta: Koda:na: data: wanda:hali amele hala:me. Ipikita: iki amele hata: mo wanda:halita: ipika: wanda:hali au lalieke. Koda: ipikita: mo wanda:hali amele halieke. Ipikita: ika: Koda: halieke. 4 Ipikana:ma:ta: ika: e pankekemanu honialieke. Koto pa:ta:ta: homa:la:eki pa na handilimikie. Kutupa puki tanda pitolo a:ta:ma: homa:la:eki make e ala:eki make tanda mina:la:eki make ota: dia:ya:lieke. Mo amba: haumanu paeyaota: alu paeya:me laa lea:me.

5 Kutupa mo kini seana: pitia: halima: alota: Ameta: Ima: ala:ta: ala:ta: paeyao panakeeki wepitolome lea:me. Ipikana:ma: I pa:ta: dupa alota: Do ekita: laaniae. Pa ekipeke do pi manuta: ota:eki ya:la: ekina: make ota: hone tu lapeke ya:la: pie lea:me. 6 Kutupa ombu alota: Ameta: pu paela:me. Ita: titina: make sale nane makee. Kini pitolo make paeyaaso makee. Ma:nda: epita: ikali na:na:ma: homea:ka:na:ta: Ima: mo opa:la: da:taasa: ikalita: na hambeke pa nena: waleke halueke. 7 Ma:nda: epima: a:nda: peaa bepolaasa: hali haya:ka:na:ta: I pa:ta: doeki mina:e. Ita: ipika: Koda: halueke. Kutupa ipikita: yaka weki au lalueke. 8 Pate hone pamboneke tapake make ba:sa: piteleme tapake make ata:ka: peaaseme tapake make honema: kone hali lu homaaseme tapake make pake nalo loke apa:taaseme tapake make tio hau pu haleme tapake make toopi ti wepia ula: ale pa:ta: yeni pu haleme tapake make mo yayapiki pi lo haleme tapake make paeyaota: ika: hala:peke ya:la: ekita: oni ti uleke kiake make titipupiki lanka: ma:nda: biki solopa bu lo hala: pa:ta:e. Koto hau pita:la: ekita: mo yaapo peao homa:la:ekie.

Panake Diutuseleme

9 Mo hande paeyaaso watake hata: ke handa:la:eki manuma: tumbulu baake kawaso miniki haeme hande watake hata: enisolo homekema: I pa:ta: a:pa alota: Ima: mo hande Sipisipi Ma:na: Ikikina: ma:la: wanda: walono epoe lea:me. 10 Mo Sipitidima: I tukiki pa:ta: e pokolo hata: mo enisoloma: Ita: ota: oli pote tieke tumikina: mea tia pea:me. Ipikana:ma: mo panake Diutuseleme hande yakopiki daoni oli hepeni nane Koda: pa:ta: yama: hao holopolo epea:eki I pa:ta: walea:me. 11 Mo daonita: Koda:na: paa piti paa putia ipulu hata: dia:sepa leke toopi seliapoma: handa ala:ta: ma:nda: na taleke kalasima: handeekeme. 12 Mo daonita: hokulupiki pape tiekema: popei yao pota: kaketa: paeyao kiki yaapona: ankena: yaapo lombaya:me. Mo pota: kake yalaota: kiki yaapona: ankena: yaapo enisoloma: handeteke haememe. Mo pota: kake manuna: yalaota: mo Isulai wanda:halina: kiki yaapona: ankena: yaapo tapakena: biki laeya:me. 13 Mo nepokomanu yalaota: pota:kake tepo lo lombaya:me. Nate opa:la: naneta: pota: kake tepo lombaya:me. Nepoko yaapo nane make pota: kake tepo tepo lo lombaya:me. Oni nate pamba:la: nane make pota: kake tepo lombaya:me. 14 Mo daonina: papeta: kiki yaapona: ankena: yaapo pinki nonopiki toopi oto tiekena: noko peekeme. Koto toopi manuna:ta: mo Sipisipi Ma:na: Ikikina: aposolo hali kiki yaapona: ankena: yaapona: biki laeya:me.

15 Mo I pa:ta: pi la kia: enisolota: mo daoni make ipika: pota: kakemanu make ipika: pape pa:la:eki make paeyao tombo muluekema: mo koloma: wepiki tombo mina:la: tolo miniki haya:me. 16 Mo daonina: petipeke maka make mo hokulu maka make ota: homeke make pa:la:me. Mo enisoloma: ipika: tombo mina:la: doloma: mo daonina: tombo mia:me. Mo daonita: 2

daosenina: 400 kilomida ota: hokulu pea make petipeke ya:la:eki make olina: hokulu pa:la:eki make homeke hau kone piekeme. 17 Kutupa mo enisoloma: ombu mo daonina: pape polopala:eki tombo mia:pate ota: 60 mida mia:me. Mo tombo mina:la: alena: hokulu piki ekita: ota: ana:na: kone tombo mia:me.

18 Mo papeta: dia:sepa leke toopima: wepiekeme. Kutupa mo daonita: koloma: handa ala:ta: ma:nda: na taleke kalasima: handea:me. 19 Mo daonina: papena: pinki toopi manuna:ta: ane mone seliapopiki toopi manuma: popei yao ota: lu liaeyekeme. Titina: toopi pinkita: biki dia:sepa yekeme. Yaapo peao toopi pinkina: bikita: sa:paeya yekeme. Tepo peao ekina: bikita: a:keidi yekeme. Tonko peao ekita: ambuma: handeke au leke toopi biki emulolidi yekeme. 20 Yunki peao ekina: bikita: onkisi yekeme. Yunki mindiki hata: peao ekina: bikita: kaniliani yekeme. Watake hata: peao ekita: hamipiki toopi biki kotisalaedi yekeme. Ketepo peao ekina: bikita: betili yekeme. Noi peao ekina: bikita: topa:si yekeme. Kiki yaapo peao ekina: bikita: kotisapoteisi yekeme. Kiki yaapona: ankena: homeke peao ekina: bikita: dieisini yekeme. Kiki yaapona: ankena: yaapo peao ekina: bikita: a:metisi yekeme. 21 Mo kiki yaapona: ankena: yaapo pota: kake manuta: kiki yaapona: ankena: yaapo sekete hapekemanu yekeme. Mo pota: kake manuna: yalaota: mo sekete hapekema: wepuma: wepuma: piekeme. Mo daonina: pota:ta: aleta: ma:nda: na taleke kalasima: handeke koloma: pilaeyekeme.

22 Ima:ta: mo daoni pa:ta:ta: tembolo da na handoa:me. Pa ekipeke mo Aneke Tekehali Koda: pita: mo hande Sipisipi Ma:na: Ikiki yaapota: mo tembolo da yekeme. 23 Mo daonina:ta: nate o kaisepo ma:nda: paa pealuekema: opa:peke na ya:me. Pa ekipeke mo Koda:na: au la:la: paata: koto pa:ta: paa pu hala:me. Kutupa mo daonina: ola:paketa: mo Sipisipi Ma:na: Ikiki ya:me. 24 Koto kenke wanda:halita: mo daonina: paana: pomilimikie. Kutupa mo kenkena: kini manuma:ta: ika: hamoko ale manuta: ipiki pa:ta: mea ipilimikie. 25 Mo daonina: pota: kake manuta: nate paeyao pa lomba:pa wilieke. Ota: na pokilieke. Pa ekipeke koto pa:ta:ta: timba: ala:eki ota: dia:ya:lieke. 26 Mo kenkena: aneke make hamoko ale paeyaota: mo daoni pa:ta: mea ipilimikie. 27 Pate mo hai piki ala:ta: ma:nda: koto daoni pa:ta: na honda: pambilieke. Koto tupa: kone ma:nda: epima: yaala:piki haumanu pu o yayapiki pi lo hala: some make na honda: pambilieke. Mo Sipisipi Ma:na: Ikiki ipika: da:ta:la: tapakena: biki ula: bukana: biki laala: wanda:hali homeke koto daoni pa:ta: honda: pambilimikie.

22

Da:ta:la:eki kita:la: ikali pita: ti yaapo

1 Mo enisoloma:ta: ala:ta: ma:nda: na taleke kalasima: handeke da:ta:la:eki kita:la: ikali yopulu hala: I pa:ta: walea:me. Mo ikalita: oli Koda: pita: Sipisipi Ma:na: Ikiki yaapona: kini sea pa:ta: yama: epea:me. 2 Kutupa mo ikalita: mo daonina: pota: tukikina: yapea:me. Mo ikali tea: yaapona:ta: hande da:ta:la:eki kita:la: ti opo hala:me. Mo tima:ta: bapi homekena:ta: sumba: homeke homeke yalao kiliki a:eya:tiki pu hala:me. Kutupa ipika: katake manuta: mo tapake ta:ta: ta:ta: paeyaona: epeaasa:ekie. 3 Mo Koda:ma:ta: hoeyaena: laa maleke lia ula: ale ma:nda:ta: koto daoni pa:ta: ota: na wilieke.

Mo Koda: pita: mo Sipisipi Ma:na: Ikiki yaapona: kini seata: koto daoni pa:ta: wilieke. Kutupa ipika: e pokaaseme wanda:halita: ipiki pa:ta: panda:puniao yeiya: laaso hata: yeni pu halimikie. 4 Ikana:ma:ta: ipika: leke popeleke handaa make ipika: bikita: ika: wenokonina: laalimikie. 5 Koto pa:ta:ta: timba: ala:eki ota: dia:yalo hata: ola:pake make natena: paa make

na weilimikie. Pa ekipeke mo Tekehali Koda:ta: ika: paa halieke. Kutupa ikana:ma:ta: kinimanu pita: hoto paeyao handeteke hao halimikie.

Yesuna: epolo pa:la:eki

6 Kutupa mo enisoloma: I pa:ta: alota: Do pi manuta: ota:eki ya:la: ekina: hone tu lapeke ya:la:me. Kutupa hande potopede haliweki pa:ta: Sipitidi halo pa:la: Tekehali Koda:ma: mo ipika: e pokaaseme haliweki pa:ta: ame do koto kone pulu pa:la: ekimanu walena:yeke ipika: enisolo tapaala:me lea:me. 7 Yesuma: alota: Opie. Ita: teke pa:ta: ipulume. Do buka pa:ta: ula: wetepena: pulu pa:la: pimanu pa:ta: opua pu haleme wanda:halita: ta:na:ma: homilimikie.

8 I Dionima: do hau paeyao handaa make opua:me. Kutupa do haumanu handa make opu paeyaota: Ita: do haumanu walea: enisolona: anketeke pa:ta: lopa ipiki pa:ta: panda:puniao yeiya: laaluekema: pitua:pate 9 ipikana:ma: I pa:ta: alota: Kotoeki na pia:pema laata: Ita: e pokaaso naka: yankekee. Kutupa make mo hande naka: potopede kame manuna: make do bukana: ula: wapena: opua pita:la: wanda:hali paeyaona: yankeke kone halome. Koda: pa:ta: homeke yeiya: laaso hata: yeni pu hapeke laa lea:me. 10 Kutupa I pa:ta: ombu alota: Do bukana: la: ula: wetepena: pulu pa:la: pi manuta: na a:mbao wia:peke. Pa ekipeke do haumanu paeyaona: pulu pa:la: nateta: teke pa:ta: ya:la:me. 11 Epi a:nda: hoke temoko haeka:na:ta: kota: ota: hoke hau homeke pa pu hapeke. Epi a:nda: haipiki some pu haeka:na:ta: kota: ota: haipiki hau homeke pa pu hapeke. Epi a:nda: epeke some haeka:na:ta: kota: ota: epeke hau homeke pa pu hapeke. Kutupa epi a:nda: yakopiki some haeka:na:ta: kota: ota: yako piki hau homeke pa pu hapeke.

12 Yesuma: alota: Opie. Ita: teke pa:ta: ipulu hata: ika: yenkita: ika: homeke homeke peleme tupa: kone ana:na: haluekema: Ima: mo halo polo alemanu mea ipulume. 13 Ita: titina: make sale nane makee. Kini pitolo make paeyaaso makee laa lea:me.

14 Epi amedama: ika: aka:manu tanda:pa hake peaemeka:na:ta: ta:na:ma: homena:e. Ikita: mo hande da:ta:la:eki hala:la: tina: kiliki nena: make mo daonina: pota: kake pa:ta: yama: pena: make waleke halieke. 15 Pate mo ata:ka: peaaseme tapake make tio hau pu haleme tapake make pake nalo loke apa:taaseme tapake make honema: kone hali lu homaaseme tapake make toopi ti wepia: ula: ale pa:ta: yeni hau pu haleme tapake make yayapiki ekina: ta:na:ma: homa pu haleme tapake make paeyao sikita: mo daoni tea:na: hama: nane halememe. 16 Ita: Yesuma: do hau manuta: iki siosimanu haleme wanda:hali pa:ta: lawaena: yaka enisolo tapaalome. Deipidita: yaka apa:mei halie. Ita: mo hande da ka:la:paaso opa:la: paa tieke piki hombulanka:e laa lea:me.

17 Mo Sipitidi pita: mo hali panake pula: wanda: yaapoma: alota: Epoe ala:me. Do pi opilimi tapake paeyaoma: make Epoe lapa:peke ya:lieke. Ikali na:na:ma: homele some epita: do da:taapeke ya:la: ikalita: pa hameke kita:la:ekie laa mea:peke ya:la:me. Dota: ma:nda: epi hone pa:la: somena: loa:me lea:me.

18 Ita: Dionima: do la: ula: wetepena: pulu pa:la: pimanu opiteleme wanda:hali pa:ta: kinki pita:la: pi dupa alome. Ma:nda: epima: do pimanu pa:ta: pi ma:nda: apa:taeya:ka:na:ta: kota: Koda:ma: koto some ipika: panisi pa:ta:ta: do bukana: la:la: kemanu handa:pekeeki apa:taalieke. 19 Kutupa ma:nda: epima: do bukana: ula: wetepena: pulu pa:la: pimanu ma:nda: mea baeya:ka:na:ta: kota: koto some ipika: mo da:ta:la:eki hala:peke ya:la: tina: kiliki mulupa:la: yenkina: putupilikita: pao mea make mo hande yakopiki daoni pua hapeke ya:la:eki make Koda:ma: pao milieke. Do bukana: la:la: ekina: loa:me.

20 Do wape paːlaː pi manutaː otaː pie laa laː witaːlaː somemaː alotaː Aowe. Otaː aːpaːlaːme. Itaː teke paːtaː ipulume leaːme. Koto ekinaːtaː kutu piaːpeke. Tekehali Yesuo. Epoe.
21 Tekehali Yesunaː aːtaːmaː homolo tambaː minaːlaː ekitaː iki paeyao paːtaː winaːe.